

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ҚОНУНЧИЛИК
ТЎПЛАМИ

**СОБРАНИЕ
ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА
РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН**

№ 23

2026 йил 8 - 13 июнь

Расмий нашр
Официальное издание

Ўзбекистон Республикаси қонунчилик тўплами беш бўлимдан иборат:

биринчи бўлимда Ўзбекистон Республикаси қонунлари ва Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг қарорлари эълон қилинади;

иккинчи бўлимда Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармон ва қарорлари эълон қилинади;

учинчи бўлимда Вазирлар Маҳкамасининг қарорлари эълон қилинади;

тўртинчи бўлимда Ўзбекистон Республикаси Конституциявий судининг қарорлари жойлаштирилади;

бешинчи бўлимда вазирликлар, давлат қўмиталари ва идораларининг Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигида давлат рўйхатидан ўтказилган норматив-ҳуқуқий ҳужжатлари эълон қилинади.

МУНДАРИЖА

БИРИНЧИ БЎЛИМ

561. «Шаҳарсозлик реновацияси тўғрисида» Ўзбекистон Республикасининг 2026 йил 10 июндаги [ЎРҚ-1149-сон](#) Қонуни
562. «Фуқароларнинг меҳнат ҳуқуқлари кафолатлари кучайтирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида» Ўзбекистон Республикасининг 2026 йил 11 июндаги [ЎРҚ-1150-сон](#) Қонуни
563. «Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига гиёҳвандлик воситалари, психотроп моддалар ёки уларнинг аналогларининг ва кучли таъсир қилувчи моддаларнинг қонунга ҳилоф муомаласи учун жавобгарликни такомиллаштиришга қаратилган қўшимча ва ўзгартиришлар киритиш тўғрисида» Ўзбекистон Республикасининг 2026 йил 11 июндаги [ЎРҚ-1151-сон](#) Қонуни
564. «Суд-экспертлик фаолияти тўғрисида» Ўзбекистон Республикасининг 2026 йил 11 июндаги [ЎРҚ-1152-сон](#) Қонуни

ИККИНЧИ БЎЛИМ

565. «Судларда комплаенс назорат тизими самарадорлигини оширишнинг қўшимча чора-тадбирлари тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2026 йил 8 июндаги [ПФ-106-сон](#) Фармони
566. «Саноат усулидаги интенсив мевали боғлар барпо этиш ва эскирган боғларни янгилашни қўллаб-қувватлаш чора-тадбирлари тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2026 йил 9 июндаги [ПФ-108-сон](#) Фармони
567. «Ўзбекистон Республикаси Президентининг айрим ҳужжатларига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2026 йил 9 июндаги [ПФ-109-сон](#) Фармони
568. «Қуролли Кучлар ҳарбий хизматчилари ва айрим фуқаро ходимларининг ижтимоий ҳимоясини кучайтиришга қаратилган қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2026 йил 8 июндаги [ПҚ-214-сон](#) қарори
569. «Самарқанд вилояти ҳудудларини комплекс ривожлантириш ва аҳоли турмуш даражасини оширишга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2026 йил 10 июндаги [ПҚ-219-сон](#) қарори
570. «2026 йилда Наманган вилоятини ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш ҳамда аҳоли турмуш даражасини янада яхшилаш чора-тадбирлари тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2026 йил 11 июндаги [ПҚ-220-сон](#) қарори
571. «Халқаро шартномани тасдиқлаш тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2026 йил 11 июндаги [ПҚ-221-сон](#) қарори

572. «Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 27 февралдаги «Ўзбекистон Республикаси вазирликлари, идоралари ва ташкилотларининг формали кийим-бошларини ишлаб чиқиш, стандартлаштириш, тасдиқлаш ва тайёрлаш механизмини тартибга солиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги ПҚ-2800-сон қарорига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида» Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2026 йил 11 июндаги [ПҚ-222-сон](#) қарори

УЧИНЧИ БЎЛИМ

573. «Пахта ва буғдой етиштирувчи қишлоқ хўжалиги субъектларини қўллаб-қувватлаш механизмларини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2026 йил 10 июндаги [295-сон](#) қарори
574. «Интеллектуал мулк соҳасидаги айрим давлат хизматларини кўрсатиш бўйича маъмурий регламентларни тасдиқлаш тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2026 йил 10 июндаги [297-сон](#) қарори
575. «Хорижий ва нодавлат олий таълим ташкилотларидан талабалар ўқишини давлат олий таълим ташкилотларига кўчириш бўйича давлат хизматини кўрсатишнинг маъмурий регламентини тасдиқлаш тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2026 йил 11 июндаги [299-сон](#) қарори
576. «Ўзбекистон Республикаси Президенти соврини учун «Илғор муҳандислик мактаби» миллий танловини ташкил этиш ва ўтказиш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида» Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2026 йил 11 июндаги [300-сон](#) қарори
577. «Давлат органлари ва ташкилотлари ходимларини, шунингдек, Ўзбекистон Республикаси делегацияларини чет давлатларга хизмат сафарига юбориш ҳамда хизмат сафари харажатларини молиялаштириш тартибини янада такомиллаштириш тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2026 йил 11 июндаги [303-сон](#) қарори
578. «Ижро этувчи ҳокимият органлари ва давлат корхоналарида аутсорсинг хизматларини ташкил этиш механизмларини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2026 йил 12 июндаги [306-сон](#) қарори
579. «Жазони ижро этиш муассасаларида маҳкумларнинг жазони ўташ даврида тўғри маънавий-ахлоқий кадриятларни шакллантиришга қаратилган адабиётларни ўқиганлиги фактини тасдиқлаш бўйича комиссия фаолиятини ташкил этиш тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2026 йил 12 июндаги [307-сон](#) қарори
580. «2026-2030 йилларда гематологик ва онкогематологик касалликларга чалинган беморларга тиббий ёрдам кўрсатиш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2026 йил 12 июндаги [309-сон](#) қарори
581. «Давлат тиббиёт муассасаларида фаолият юритаётган тиббиёт ва фармацевтика ходимларини моддий жиҳатдан қўллаб-қувватлаш чора-тадбирлари тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2026 йил 12 июндаги [310-сон](#) қарори

582. «Меҳмонхона хўжалиги соҳасида халқаро эътироф этилган «яшил» сертификатларни жорий этишни кўллаб-қувватлаш чора-тадбирлари тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2026 йил 13 июндаги [312-сон](#) қарори

ТЎРТИНЧИ БЎЛИМ

583. ««Адвокатура тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни 3-моддаси учинчи қисмининг бешинчи хатбошисини Ўзбекистон Республикаси Конституциясига мувофиқлигини аниқлаш ҳақида» Ўзбекистон Республикаси Конституциявий судининг 2026 йил 12 июндаги [КСҚ-4-сон](#) қарори

БЕШИНЧИ БЎЛИМ

584. “Pedagogik faoliyat bilan bog‘liq lavozimlar ro‘yxatini tasdiqlash haqida” O‘zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta’limi vazirligi, O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligining qarori (*Adliya vazirligi tomonidan 2026-yil 9-iyun ro‘yxatdan o‘tkazildi, ro‘yxat raqami [3849-son](#)*)
585. “Қимматли қоғозлар бозорида инвестиция воситачиси ва инвестиция активларини ишончли бошқарувчи профессионал фаолиятларини лицензиялаш тартиб-таомиллари тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида” Ўзбекистон Республикаси Истиқболли лойиҳалар миллий агентлиги директорининг буйруғи (*Адлия вазирлиги томонидан 2026 йил 9 июнда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами [3850-сон](#)*)
586. “Фонд биржаси ва қимматли қоғозларнинг биржадан ташқари савдоси ташкилотчиси фаолиятини лицензиялаш тартиб-таомиллари тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида” Ўзбекистон Республикаси Истиқболли лойиҳалар миллий агентлиги директорининг буйруғи (*Адлия вазирлиги томонидан 2026 йил 9 июнда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами [3851-сон](#)*)
587. “Қимматли қоғозлар бозорида инвестиция маслаҳатчиси фаолиятини бошлаш ёки тугатиш учун ваколатли органни хабардор қилиш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида” Ўзбекистон Республикаси Истиқболли лойиҳалар миллий агентлиги директорининг буйруғи (*Адлия вазирлиги томонидан 2026 йил 9 июнда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами [3852-сон](#)*)
588. “Pedagogika sohasidagi talabalarning bilimlarini tashqi diagnostikadan o‘tkazish tartibi to‘g‘risidagi nizomni tasdiqlash haqida” O‘zbekiston Respublikasi maktabgacha va maktab ta’limi vazirining buyrug‘i (*Adliya vazirligi tomonidan 2026-yil 9-iyun ro‘yxatdan o‘tkazildi, ro‘yxat raqami [3853-son](#)*)
589. ““Har yili o‘tkaziladigan Innovatsion g‘oyalar, texnologiyalar va loyihalar Respublika yarmarkasida tuzilgan shartnomalar va kelishuv bayonnomalarining amalga oshirish monitoringi to‘g‘risidagi nizomni tasdiqlash to‘g‘risida”gi qarorni o‘z kuchini yo‘qotgan deb topish haqida” O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi va O‘zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligining qarori (*Adliya vazirligi tomonidan 2026-yil 10-iyun ro‘yxatdan o‘tkazildi, ro‘yxat raqami [2514-1-son](#)*)
590. “Ta’lim tashkilotlari, korxonalar, turar joy dahalarining asosiy jismoniy tarbiya-sog‘lomlashtirish va (yoki) sport inshootlari bilan eng kam ta’minlanish normativlariga o‘zgartirishlar kiritish haqida” O‘zbekiston Respublikasi Sport vazirining buyrug‘i (*Adliya vazirligi tomonidan 2026-yil 10-iyun ro‘yxatdan o‘tkazildi, ro‘yxat raqami [2614-4-son](#)*)

591. “O‘zbekiston Respublikasi budget hisobining standarti (5-sonli BHS) “Qishloq xo‘jaligi”ga qo‘shimcha va o‘zgartirishlar kiritish haqida” O‘zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirining buyrug‘i (*Adliya vazirligi tomonidan 2026-yil 10-iyun ro'yxatdan o'tkazildi, ro'yxat raqami [3106-1-son](#)*)
592. “Moliyaviy hisobotni tuzish va taqdim etishning konseptual asoslarini tasdiqlash haqida” O‘zbekiston Respublikasi iqtisodiyot va moliya vazirining buyrug‘i (*Adliya vazirligi tomonidan 2026-yil 10-iyun ro'yxatdan o'tkazildi, ro'yxat raqami [3854-son](#)*)
593. “O‘zbekiston Respublikasi Rieltorlik xizmatlarining milliy standarti (2-son RXMS) “Ko‘chmas mulk bozorida axborot va maslahat xizmatlari”ga o‘zgartirishlar kiritish to‘g‘risida” O‘zbekiston Respublikasi Davlat aktivlarini boshqarish agentligi direktorining buyrug‘i (*Adliya vazirligi tomonidan 2026-yil 11-iyun ro'yxatdan o'tkazildi, ro'yxat raqami [2626-2-son](#)*)
594. “Нобуд бўлган ҳайвонларнинг жасадини кремация қилиш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида” Ўзбекистон Республикаси Экология ва иқлим ўзгариши миллий қўмитасининг қарори (*Адлия вазирлиги томонидан 2026 йил 11 июнда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами [3855-сон](#)*)

БИРИНЧИ БЎЛИМ
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ҚОНУНЛАРИ

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASINING QONUNI

Шаҳарсозлик реновацияси тўғрисида

Қонунчилик палатаси томонидан 2025 йил 9 сентябрда
қабул қилинган
Сенат томонидан 2026 йил 7 апрелда
маъқулланган

1-боб. Умумий қоидалар

1-модда. Ушбу Қонуннинг мақсади ва қўлланилиш соҳаси

Ушбу Қонуннинг мақсади шаҳарсозлик реновацияси соҳасидаги муносабатларни тартибга солишдан иборат.

Мазкур Қонуннинг амал қилиши ер участкаларини компенсация эвазига жамоат эҳтиёжлари учун олиб қўйиш ва хусусий мулк бўлган ер участкаларини қайта сотиб олиш тартиб-таомилларига, моддий маданий мерос объектларини тузатиш ва таъмирлашга ҳамда бўш турган ер участкаларида янги массив ҳудудларини ташкил этиш соҳасидаги муносабатларга нисбатан татбиқ этилмайди.

2-модда. Шаҳарсозлик реновацияси тўғрисидаги қонунчилик

Шаҳарсозлик реновацияси тўғрисидаги қонунчилик ушбу Қонун ва бошқа қонунчилик ҳужжатларидан иборатдир.

Агар Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномасида Ўзбекистон Республикасининг шаҳарсозлик реновацияси тўғрисидаги қонунчилигида назарда тутилганидан бошқача қоидалар белгиланган бўлса, халқаро шартнома қоидалари қўлланилади.

3-модда. Асосий тушунчалар

Ушбу Қонунда қуйидаги асосий тушунчалар қўлланилади:

ер участкаларини қайта режалаштириш – реновация лойиҳаси доирасида аҳоли пунктнинг бош режасида ва батафсил режалаштириш лойиҳасида назарда тутилган аҳоли пунктларининг ҳудудий зоналарини ўзгартириш;

ҳуқуқ эгаси – шаҳарсозлик реновацияси ҳудудида жойлашган кўчмас мулк объектларининг эгалари бўлган ва ер участкаларига нисбатан мерос қилиб қолдириладиган умрбод эгалик қилиш, доимий фойдаланиш, ижара (бундан иккиламчи ижара ҳуқуқи мустасно), мулк ҳуқуқи ёки қонунчилик ҳужжатларида назарда тутилган бошқа ҳуқуқ тури асосида эгалик қилаётган жисмоний ёки юридик шахс;

оммавий баҳолаш – кўчмас мулк объектларини уларнинг бозор нархига яқин бўлган қийматини аниқлаш мақсадида давлат томонидан даврий равишда амалга ошириладиган баҳолаш;

реновация лойиҳаси – шаҳарсозлик реновацияси ҳудудида аҳоли пунктининг бош режасига, батафсил режалаштириш лойиҳасига мувофиқ тарзда урбанизация жараёнларини инобатга олган ҳолда, техник-иқтисодий асосни, техник-иқтисодий ҳисоб-китобларни ҳамда батафсил лойиҳа ечимларини ўз ичига олган ҳужжатлар йиғмажилдидан иборат ҳужжат;

реновация лойиҳасининг концепцияси – шаҳарсозлик реновацияси ҳудудидаги ер участкасининг ҳамда унда жойлашган турар ва нотурар жой тоифасидаги объектларнинг шаҳарсозлик реновацияси амалга оширилишини режалаштириш натижасида шаклланадиган дастлабки лойиҳавий кўриниши акс этган ҳужжат;

учинчи шахслар – шаҳарсозлик реновацияси ҳудудида доимий яшамайдиган жисмоний шахслар ёки реновация лойиҳасини амалга ошириш истагини билдирган инвесторлар ёхуд қурилиш ташкилотлари;

шаҳарсозлик ҳужжатлари – ҳудудларни ва аҳоли пунктларини ривожлантиришни шаҳарсозлик жиҳатидан режалаштириш тўғрисидаги ҳамда уларни қуриш ҳақидаги тасдиқланган ҳужжатлар;

шаҳарсозлик реновацияси – шаҳарсозлик ҳужжатларига кўра ишлаб чиқилган реновация лойиҳасига мувофиқ ҳудудни меъморий, ижтимоий, иқтисодий ва экологик жиҳатдан яхшилашга, шунингдек ушбу ҳудудда жойлашган биноларни, иншоотларни яшаш ва фойдаланиш учун яроқли, қулай ҳамда энергия жиҳатидан самарадор ҳолатга келтиришга, шу жумладан улардан самарали фойдаланишга ҳамда ер участкаларини қайта режалаштиришга қаратилган чора-тадбирлар мажмуи;

шаҳарсозлик реновацияси дастури – ушбу Қонунга мувофиқ Шаҳарсозлик реновациясини амалга оширишни мувофиқлаштириш бўйича республика кенгашининг ёки шаҳарсозлик реновациясини амалга ошириш бўйича ҳудудий кенгашларнинг қарори билан тасдиқланадиган, ижрочилар олдида аниқ мақсадлар ва вазифалар қўйилган, реновация лойиҳасини амалга оширишнинг аниқ муддатлари белгиланган реновация лойиҳасини амалга ошириш тўғрисидаги расмий ҳужжат;

шаҳарсозлик реновацияси ҳудуди – реновация лойиҳаси асосида аниқ чегараларга эга бўлган, шаҳарсозлик реновацияси дастурида назарда тутилган ҳудуд;

ҳудуд аҳолисининг ижтимоий ҳаётига жиддий таъсир қиладиган ҳолатлар – муайян ҳудудда аҳолининг ҳаётига таҳдид соладиган экологик, техноген ёки табиий офат хавфларининг мавжудлигини, ёнғин хавфсизлиги

талабларига жавоб бермаслигини, муҳандислик коммуникациялари ва ижтимоий инфратузилма объектлари билан таъминланмаганлигини инобатга олган ҳолда ер участкаларини қайта режалаштиришни назарда тутадиган ва шу асосда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланадиган ҳолатлар;

юқорига ўсиш тамойили – урбанизация жараёнларини инобатга олган ҳолда биноларнинг, иншоотларнинг дастлабки ҳолатидан вертикал кенгайиши;

келишув битими – шаҳарсозлик реновацияси дастурининг иштирокчилари (давлат, учинчи шахслар ва ҳуқуқ эгалари) ўртасида тузиладиган, шаҳарсозлик реновациясида иштирок этиш (қисман иштирок этиш) ёки компенсация тўлаш элементларини ўз ичига олган шартнома.

4-модда. Шаҳарсозлик реновацияси асослари ва мақсадлари

Шаҳарсозлик реновациясини амалга ошириш учун қуйидагилар асос бўлади:

шаҳарсозлик реновацияси ҳудудида жойлашган турар ва нотурар жой тоифасидаги объектларнинг эскирганлиги, яшаш ва фойдаланиш учун яроқсиз бўлиб, авария ҳолатига келиб қолганлиги;

ҳудуд аҳолисининг ижтимоий ҳаётига жиддий таъсир қиладиган ҳолатларнинг мавжудлиги.

Шаҳарсозлик реновациясининг асосий мақсадлари қуйидагилардан иборат:

реновация лойиҳаси асосида ҳудудни меъморий, ижтимоий, иқтисодий ва экологик жиҳатдан яхшилаш;

эскирган, яшаш ва фойдаланиш учун яроқсиз деб топилган, авария ҳолатига келиб қолган уй-жой фондини инсон яшаши ва фойдаланиши учун яроқли ҳолатга келтириш;

ҳудуд аҳолисининг ижтимоий ҳаётига жиддий таъсир қиладиган ҳолатларни бартараф этиш;

уй-жой фондидан фойдаланиш қулайлигини ва самарадорлигини ошириш ҳамда ундаги шароитларни яхшилаш;

замонавий талабларга жавоб берадиган муҳандислик коммуникацияларини ва ижтимоий инфратузилмани яратиш, энергия самарадорлиги кўрсаткичларини яхшилаш.

5-модда. Шаҳарсозлик реновацияси турлари ва ташаббускор субъектлар

Шаҳарсозлик реновацияси реновация лойиҳасига асосан амалга ошириладиган қуйидаги турлардан иборат:

мавжуд объектни асосий конструкциясини ўзгартирмасдан реконструкция қилиш;

мавжуд объектни бузиш ва бўшаган ер участкасида бузилган объект тоифасидаги янги объектни қуриш;

яшил ҳудудларни ва бошқа ҳудудий зоналарни ташкил этиш.

Шаҳарсозлик реновацияси дастури доирасида ушбу модданинг биринчи қисмида назарда тутилган шаҳарсозлик реновацияси турларининг бири ёки бир нечтаси қўлланилиши мумкин.

Шаҳарсозлик реновациясини амалга ошириш бўйича таклиф қуйидаги субъектлар ташаббусига кўра киритилиши мумкин:

давлат ташаббусига кўра;

ҳуқуқ эгаларининг ташаббусига кўра;

учинчи шахсларнинг ташаббусига кўра.

Шаҳарсозлик реновациясини амалга ошириш бўйича ташаббус киритувчи субъектлар Ўзбекистон Республикаси Шаҳарсозлик кодексининг 46-моддасига мувофиқ аҳоли пунктларининг бош режаларини рўёбга чиқариш бўйича тасдиқланган комплекс дастурларга асосан реновация зоналарида реновация лойиҳасини амалга ошириш юзасидан таклиф киритилиши мумкин.

6-модда. Шаҳарсозлик реновациясини амалга ошириш босқичлари

Шаҳарсозлик реновацияси аҳоли пунктларининг бош режаларини рўёбга чиқариш бўйича тасдиқланган комплекс дастурларга асосан қуйидаги босқичларда амалга оширилади:

1) шаҳарсозлик реновациясини амалга ошириш бўйича ташаббус киритиш:

а) давлат ташаббусига кўра:

реновация лойиҳасининг концепциясини ишлаб чиқиш;

ҳар бир объект ҳуқуқ эгаларининг умумий йиғилишини ўтказиш ва уларнинг камида бешдан тўрт қисмининг нотариал тартибда тасдиқланган ёзма розилигини олиш;

реновация лойиҳасини ва тегишли ҳисоб-китобларни ишлаб чиқиш;

шаҳарсозлик реновациясини амалга ошириш юзасидан таклифни Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликларига киритиш;

б) ҳуқуқ эгалари ташаббусига кўра:

туман (шаҳар) ҳокимлигига шаҳарсозлик реновациясини амалга ошириш юзасидан таклиф билан мурожаат қилиш;

реновация лойиҳасининг концепциясини ишлаб чиқиш;

ҳар бир объект ҳуқуқ эгаларининг умумий йиғилишини ўтказиш ва уларнинг камида бешдан тўрт қисмининг нотариал тартибда тасдиқланган ёзма розилигини олиш;

шаҳарсозлик реновациясини амалга ошириш юзасидан таклифни тегишли туман (шаҳар) ҳокимлигига киритиш;

тегишли туман (шаҳар) ҳокимлигидан маъқулланган лойиҳаларни тегишинча Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоят ёки Тошкент шаҳар ҳокимлигига юбориш;

в) учинчи шахсларнинг ташаббусига кўра:

туман (шаҳар) ҳокимлигига шаҳарсозлик реновациясини амалга ошириш юзасидан таклиф билан мурожаат қилиш;

реновация лойиҳасининг концепциясини ишлаб чиқиш;

ҳар бир объект ҳуқуқ эгаларининг умумий йиғилишини ўтказиш ва уларнинг камида бешдан тўрт қисмининг нотариал тартибда тасдиқланган ёзма розилигини олиш;

шаҳарсозлик реновациясини амалга ошириш юзасидан таклиф ва концепцияни тегишли туман (шаҳар) ҳокимлигига киритиш;

тегишли туман (шаҳар) ҳокимлигидан маъқулланган лойиҳаларни тегишинча Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоят ёки Тошкент шаҳар ҳокимлигига юбориш;

2) давлат, ҳуқуқ эгалари ва учинчи шахсларнинг шаҳарсозлик реновациясини амалга ошириш бўйича ташаббусини кўриб чиқиш ва тасдиқлаш:

Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари томонидан:

шаҳарсозлик реновациясини амалга ошириш юзасидан таклифни ушбу Қонунга мувофиқлиги юзасидан кўриб чиқиш;

шаҳарсозлик реновациясини амалга ошириш юзасидан таклиф мақсадга мувофиқ деб топилган тақдирда, ишлаб чиқилган реновация лойиҳасини кўриб чиқиб, тегишли қарор қабул қилиш учун Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси, халқ депутатлари вилоятлар ва Тошкент шаҳар Кенгашларига киритиш, шу билан бирга уни жамоатчилик муҳокамасидан ўтказиш;

Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси, халқ депутатлари вилоятлар ва Тошкент шаҳар Кенгашлари томонидан маъқулланган реновация лойиҳасини шаҳарсозлик реновацияси дастурига киритиш бўйича тегишинча Шаҳарсозлик реновациясини амалга оширишни мувофиқлаштириш бўйича республика кенгашига ва шаҳарсозлик реновациясини амалга ошириш бўйича ҳудудий кенгашларга юбориш;

Шаҳарсозлик реновациясини амалга оширишни мувофиқлаштириш бўйича республика кенгаши ва шаҳарсозлик реновациясини амалга ошириш бўйича ҳудудий кенгашлар томонидан реновация лойиҳаларини, қоида тариқасида, ҳудудлар кесимида бирлаштирган ҳолда тасдиқлаш ёки рад этиш тўғрисида қарор қабул қилиш. Бунда рад этилган реновация лойиҳалари юзасидан бир йилдан кейин такроран таклиф киритилиши мумкин.

Реновация лойиҳалари ногиронлиги бўлган шахсларнинг ҳуқуқларига дахл қилган тақдирда, мазкур лойиҳалар ногиронлиги бўлган шахсларнинг

жамоат бирлашмалари фикр-мулоҳазаларини ҳисобга олган ҳолда кўриб чиқилади ва қарор қабул қилинади;

3) тасдиқланган шаҳарсозлик реновацияси дастурида назарда тутилган реновация лойиҳасини амалга ошириш:

танлов натижаларига кўра аниқланган шаҳарсозлик реновациясини амалга оширувчи шахслар томонидан Шаҳарсозлик реновациясини амалга ошириш дирекциясини (бундан буён матнда Дирекция деб юритилади) ташкил этиш;

барча ҳуқуқ эгалари билан нотариал тартибда тасдиқланадиган яккама-якка келишув битимини тузиш. Бунда қолган ҳуқуқ эгалари билан келишув битимига эришилмаган тақдирда, ушбу масала суд тартибида кўриб чиқилади;

шаҳарсозлик реновациясини амалга ошириш юзасидан давлат ва жамоатчилик назоратини амалга ошириш;

келишув битими бўйича олинган мажбуриятларни бажариш;

реновация лойиҳаси тўлиқ амалга оширилганидан ва келишув битими бўйича мажбуриятлар бажарилганидан кейин ушбу лойиҳани амалга ошириш учун ташкил этилган Дирекцияни белгиланган тартибда тугатиш.

7-модда. Шаҳарсозлик реновациясини амалга оширишнинг мажбурий шартлари

Шаҳарсозлик реновациясини амалга оширишнинг мажбурий шартлари куйидагилардан иборат:

реновация лойиҳасини ушбу Қонунда белгиланган талабларга мувофиқ тарзда ишлаб чиқиш;

ҳуқуқ эгалари билан ўтказиладиган очик муҳокамада турар ва нотурар жой тоифасидаги объектларни реновация лойиҳасига киритиш учун ҳар бир объект ҳуқуқ эгаларининг камида бешдан тўрт қисмининг нотариал тасдиқланган ёзма розилигини олиш;

қурилиш ишларини амалга оширишда шаҳарсозлик реновацияси дастури талабларига тўлиқ риоя этиш;

ҳар бир турар жойни, бино ва иншоотларни янгидан қуриш ҳамда реконструкция қилиш учун рухсатнома олишда энергия жиҳатидан самарадорлиги ҳолатини аниқлаш;

муҳандислик-коммуникация тармоқларининг шаҳарсозлик реновацияси ҳудудида бунёд этилиши режалаштирилган объектлар босимида тўғри келиши, акс ҳолда, уларнинг мазкур тармоқлар билан биргаликда реновация қилинишини назарда тутиш;

асосий туристик йўналишларда замонавий туристик объектлар қуриш;

реновация лойиҳасида камраб олинган ҳудуднинг камида тўртдан бир қисми яшил зоналардан иборат бўлиши;

шаҳарсозлик реновацияси ҳудудини ҳамда ундаги турар ва нотурар жой тоифасидаги объектларни меъморий, ижтимоий, иқтисодий ҳамда экологик жиҳатдан самарали ҳолатга келтириш.

Ҳудудий зоналаштиришни ўзгартиришда, қоида тариқасида, яшил зоналарни бошқа ҳудудий тоифадаги зоналарга ўзгартиришга йўл қўйилмайди. Яшил зоналарнинг жойлашган ўрнини ўзгартирмасдан реновация лойиҳасини амалга ошириш мумкин бўлмаган ҳолларда янги ташкил этиладиган яшил зонанинг майдони ўзгартирилаётган дастлабки яшил зонанинг майдонидан кам бўлиши мумкин эмас.

Реновация лойиҳасини ишлаб чиқишда ер участкаларини қайта режалаштиришга қуйидаги ҳолларда йўл қўйилиши мумкин:

камида сўнгги уч йил давомида фаолият кўрсатмаётган ишлаб чиқариш зоналарини турар жой зоналари ва бошқа зоналар тоифасига ўтказишда;

ҳудудий зоналаштиришни ўзгартиришда. Бунда ҳудуднинг инфратузилма объектлари ва ижтимоий соҳа объектлари ҳамда умумий фойдаланишдаги жойлар билан таъминланганлиги инobatга олинади. Шунингдек шартли рухсат этилган фойдаланиш тури учун рухсатнома олишга қонунчиликда белгиланган миқдорда ва ижтимоий инфратузилма объектларига қўшимча юкломани компенсация қилиш шarti билан йўл қўйилади.

Ижтимоий ва инфратузилма объектларига қўшимча юкломани компенсация қилиш билан боғлиқ харажатлар реновация лойиҳасида назарда тутилади ҳамда мазкур харажатлар реновация лойиҳасини амалга ошириш қийматига қўшиб ҳисобланди.

Қуйидагилар реновация лойиҳасини ишлаб чиқиш ва амалга оширишда зарар етказилиши мумкин бўлмаган объектлар ҳисобланади:

давлат ўрмон фондига кирмайдиган дарахтлар ва буталар қимматбаҳо навларининг рўйхатига киритилган дарахтлар ва буталар, шунингдек уларнинг жойлашган ўрни;

Моддий маданий мероснинг кўчмас мулк объектлари миллий рўйхатига киритилмаган, бироқ тегишли маҳаллий ҳудуд ва унинг аҳолиси учун тарихий, ижтимоий, иқтисодий аҳамиятга эга бўлган жойлар ҳамда объектлар;

моддий маданий мерос объектлари ва уларнинг муҳофаза тегралари; реновация лойиҳасига киритилмаган турар ва нотурар жойлар тоифасидаги объектлар.

Реновация лойиҳаси асосида барпо этиладиган турар ва нотурар жой тоифасидаги объектлар ушбу Қонунда белгиланган шаҳарсозлик реновациясининг асосий мақсадларига эришилишини таъминлаши шарт.

8-модда. Шаҳарсозлик реновациясининг асосий принциплари

Шаҳарсозлик реновациясининг асосий принциплари қуйидагилардан иборат:

- қонунийлик;
- ихтиёрийлик;
- ҳуқуқ эгаси ҳуқуқларининг устуворлиги;
- хусусий мулкнинг дахлсизлиги;
- мулк ҳолатининг яхшиланиши;
- ерлардан самарали фойдаланишни ташкил этиш;
- очиклик ва шаффофлик;
- атроф-муҳитга зарар етказмаслик;
- ижтимоий ва иқтисодий самарадорлик;
- энергия жиҳатидан самарадорлик;
- тенглик ва ижтимоий ҳимояга муҳтож аҳолининг ҳуқуқларини ҳимоя қилишнинг устуворлиги.

9-модда. Қонунийлик принципи

Шаҳарсозлик реновацияси Ўзбекистон Республикаси Конституциясига, ушбу Қонунга ва бошқа қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ амалга оширилиши керак.

10-модда. Ихтиёрийлик принципи

Ҳуқуқ эгаси ўзига тегишли бўлган кўчмас мулк объектлари билан шаҳарсозлик реновацияси дастурида иштирок этишни ёки иштирок этмасликни ихтиёрий равишда танлаш ҳуқуқига эга.

Шаҳарсозлик реновацияси дастурига киритилган реновация лойиҳалари бўйича ҳуқуқ эгалари билан келишув битимига эришиб бўлмаган тақдирда, суд тартибида компенсация олиш юзасидан мажбурият юклатилган ҳоллардан ташқари, давлат органлари, уларнинг мансабдор шахси ёки хизматчиси ҳуқуқ эгасини унга мулк ҳуқуқи асосида тегишли бўлган турар ёки нотурар жой тоифасидаги объектни шаҳарсозлик реновацияси дастурига киритишга бевосита ёки билвосита мажбурлашга ҳақли эмас.

11-модда. Ҳуқуқ эгаси ҳуқуқларининг устуворлиги принципи

Шаҳарсозлик реновацияси доирасида ҳуқуқ эгасининг давлат органлари билан ўзаро муносабатларда хусусий мулк ҳуқуқини ҳамда ер эгасининг ерга бўлган ҳуқуқини амалга ошириш борасида юзага келадиган барча зиддиятлар ва ноаниқликлар ҳуқуқ эгасининг фойдасига талқин этилади.

12-модда. Хусусий мулкнинг дахлсизлиги принципи

Хусусий мулк дахлсиз ва давлат ҳимоясидадир.

Давлат хусусий мулкнинг бут сақланишини таъминлаш учун барча зарур шароитларни яратади.

Давлат органлари, уларнинг мансабдор шахслари ёки хизматчилари томонидан ҳуқуқ эгаларининг ҳуқуқлари бузилишига йўл қўйилмаслиги қонун билан кафолатланади.

Шаҳарсозлик реновациясини амалга оширишда ҳеч ким суднинг қарорисиз қонунга зид тарзда уй-жойидан маҳрум этилиши мумкин эмас.

13-модда. Мулк ҳолатининг яхшиланиши принципи

Реновация лойиҳасида мулк ҳолатини яхшилашга доир чора-тадбирлар назарда тутилади.

Ҳар қандай шаҳарсозлик реновацияси дастури натижасида ҳуқуқ эгасига тегишли бўлган мулкнинг, шу жумладан турар ва нотурар жой тоифасидаги объектнинг ҳолати олдинги ҳолатига нисбатан яхши ҳолатга келтирилиши керак.

Шаҳарсозлик реновациясини амалга оширишда шахсларнинг виждонан ҳаракат қилганлиги, ўз мажбуриятларини мазмунан бажарганлиги мулк ҳолатини олдинги ҳолатига нисбатан ёмонлаштирган ҳолларда уларни жавобгарликдан озод этмайди.

14-модда. Ерлардан самарали фойдаланишни ташкил этиш принципи

Реновация лойиҳасида ер участкаларини қайта режалаштиришда ерларнинг самарадорлиги таъминланиши инобатга олиниши шарт.

Бинолар ва иншоотларни жойлаштиришда, қоида тариқасида, юқорига ўсиш тамойили қўлланилиши лозим.

15-модда. Очиклик ва шаффофлик принципи

Шаҳарсозлик реновациясини амалга ошириш жараёнлари очик ва шаффоф бўлиши керак.

Шаҳарсозлик реновацияси дастури жамоатчилик учун очик бўлган «Шаҳарсозлик реновацияси» электрон платформасига жойлаштирилади ва оммавий ахборот воситалари ҳамда ваколатли органларнинг расмий веб-сайтларида эълон қилиб борилади.

16-модда. Атроф-муҳитга зарар етказмаслик принципи

Шаҳарсозлик реновацияси асосида қайта тикланган турар ва нотурар жой тоифасидаги объект атроф-муҳитга зарар етказмаслиги ҳамда давлат

ўрмон фондига кирмайдиган дарахтлар ва буталарнинг қимматбаҳо навлари дахлсизлигини сақлаши шарт. Қайта тикланган объектда ҳамда унга туташ ҳудудда экологик ҳолат яхши ва барқарор бўлиши учун тегишли шарт-шароитлар яратилиши таъминланади.

17-модда. Ижтимоий ва иқтисодий самарадорлик принципи

Шаҳарсозлик реновацияси асосида барпо этилган ҳудуд, шунингдек қурилган ёки реконструкция қилинган турар ва нотурар жой тоифасидаги объектлар, уларнинг ўрнида мавжуд бўлган ҳудудга ва объектларга нисбатан ижтимоий ҳамда иқтисодий жиҳатдан самарали бўлиши керак.

18-модда. Энергия жиҳатидан самарадорлик принципи

Шаҳарсозлик реновацияси натижасида барпо этиладиган объектлар иссиқлик ҳимояси, ҳажмий-тарихий ечимлар, замонавий муҳандислик тизимлари ва ускуналар ҳамда қайта тикланувчи энергия манбаларидан фойдаланилган ҳолда энергия жиҳатидан самарадор бўлиши керак.

19-модда. Тенглик ва ижтимоий ҳимояга муҳтож аҳолининг ҳуқуқларини ҳимоя қилишнинг устуворлиги

Реновация лойиҳасини амалга оширишда барча фуқаролар бир хил ҳуқуқ ва эркинликларга эга бўлиб, жинси, ирқи, миллати, тили, дини, эътиқоди, ижтимоий келиб чиқиши, ижтимоий мавқеидан қатъи назар, қонун олдида тенгдирлар.

Ижтимоий ҳимояга муҳтож аҳолининг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш реновация лойиҳасини амалга оширишнинг устувор вазифаларидан бири ҳисобланади.

20-модда. Шаҳарсозлик реновациясининг асосий принципларини қўллаш

Шаҳарсозлик реновациясини амалга ошириш, шунингдек реновация лойиҳасини ишлаб чиқиш ушбу Қонунда назарда тутилган асосий принципларга мувофиқ бўлиши керак.

Реновация лойиҳаси шаҳарсозлик реновациясининг асосий принципларига номувофиқ ҳолда амалга оширилган тақдирда, ҳуқуқ эгаларига, давлат ва жамиятга етказилган зарар айбдор шахслардан ундириб олинади.

Шаҳарсозлик реновациясининг барча мавжуд турларини танлашда Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджети маблағларининг ва бюджет тизими бюджетлари маблағларининг энг кам харажат қилган ҳолда энг яхши натижага эришиш имконини берадиган тури (турлари) танланади.

2-боб. Шаҳарсозлик реновацияси соҳасида давлат бошқаруви

21-модда. Шаҳарсозлик реновациясини амалга оширишни мувофиқлаштириш бўйича республика кенгаши ва шаҳарсозлик реновациясини амалга ошириш бўйича ҳудудий кенгашлар, уларнинг ваколатлари

Шаҳарсозлик реновацияси соҳасидаги фаолиятни мувофиқлаштириб бориш учун Шаҳарсозлик реновациясини амалга оширишни мувофиқлаштириш бўйича республика кенгаши (бундан буён матнда Республика реновация кенгаши деб юритилади) ва шаҳарсозлик реновациясини амалга ошириш бўйича ҳудудий кенгашлар (бундан буён матнда ҳудудий реновация кенгашлари деб юритилади) ташкил этилади.

Республика реновация кенгашининг ва ҳудудий реновация кенгашларининг таркиби ҳамда фаолият юритиш тартиби Ўзбекистон Республикаси Президентининг қарори билан белгиланади.

Республика реновация кенгаши:

шаҳарсозлик реновацияси соҳасидаги фаолиятни мувофиқлаштиради;
ҳудудий реновация кенгашларининг шаҳарсозлик реновацияси дастурларини кўриб чиқади ва тасдиқлайди;

шаҳарсозлик реновацияси соҳасидаги қонунчилик ҳужжатларига риоя этилиши устидан давлат назоратини амалга оширишга кўмаклашади;

шаҳарсозлик реновацияси дастури доирасида идоралараро ҳамкорликни таъминлашга кўмаклашади.

Қуйидаги ҳолларда шаҳарсозлик реновацияси дастурлари ҳудудий реновация кенгашлари томонидан тасдиқланади:

шаҳарсозлик реновацияси ҳудудида реновация лойиҳасини амалга ошириш учун барча ҳуқуқ эгаларининг нотариал тартибда тасдиқланган ёзма розилиги олинган ҳолларда;

ҳар бир реновация лойиҳасининг қиймати базавий ҳисоблаш миқдорининг уч юз эллик минг бараваридан ошмаган ҳолларда.

Ушбу модданинг тўртинчи қисмида назарда тутилган ҳоллардан ташқари барча ҳолларда шаҳарсозлик реновацияси дастурлари Республика реновация кенгаши томонидан тасдиқланади.

Республика реновация кенгаши ва ҳудудий реновация кенгашлари тегишинча Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Шаҳарсозлик реновациясини қўллаб-қувватлаш жамғармасининг ҳамда Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари ҳузуридаги шаҳарсозлик реновациясини қўллаб-қувватлаш жамғармаларининг юқори бошқарув органи ҳисобланади.

22-модда. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг шаҳарсозлик реновацияси соҳасидаги ваколатлари

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси:

шаҳарсозлик реновацияси соҳасида ўз ваколатлари доирасида норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар қабул қилади;

шаҳарсозлик реновацияси соҳасидаги қонунчилик ҳужжатларига риоя этилиши устидан давлат назорати амалга оширилишини таъминлайди;

шаҳарсозлик реновацияси дастури доирасида идоралараро ҳамкорликни таъминлайди;

шаҳарсозлик реновацияси дастури асосида реконструкция қилиниши керак бўлган авария ҳолатидаги ҳамда эскирган турар ва нотурар жой тоифасидаги объектларнинг техник ҳолатини аниқлаш тартибини тасдиқлайди;

шаҳарсозлик реновацияси дастури асосида реновация қилиниши керак бўлган кўчмас мулк объектларининг техник ҳолатини аниқлаш комиссиясининг фаолият кўрсатиш тартибини, ҳудуд аҳолисининг ижтимоий ҳаётига жиддий таъсир қиладиган ҳолатларни ҳамда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Шаҳарсозлик реновациясини қўллаб-қувватлаш жамғармаси маблағлари йўналтириладиган олис ва чекка ҳудудлар рўйхатини тасдиқлайди;

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Шаҳарсозлик реновациясини қўллаб-қувватлаш жамғармасининг ҳамда Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари ҳузуридаги шаҳарсозлик реновациясини қўллаб-қувватлаш жамғармаларининг фаолият юритиш тартибини тасдиқлайди;

Ер участкасидан рухсат этилган фойдаланиш тури учун рухсатнома олиш тартибини тасдиқлайди;

шаҳарсозлик реновацияси дастурини амалга ошириш учун салоҳиятли инвесторларни ва қурилиш ташкилотларини аниқлаш юзасидан энг яхши таклифни танлаб олиш бўйича танлов ва такрорий танлов ўтказиш тартибини тасдиқлайди;

ҳуқуқ эгаларининг шахсий ташаббусига кўра амалга ошириладиган шаҳарсозлик реновациясини давлат томонидан қўллаб-қувватлаш тартибини тасдиқлайди;

реновация лойиҳасини амалга оширишда ҳуқуқ эгаларининг ҳисса кўшувчи сифатида иштирок этиш тартибини тасдиқлайди;

Шаҳарсозлик реновациясини амалга ошириш дирекциясининг фаолият юритиш тартибини тасдиқлайди;

шаҳарсозлик реновацияси дастурига асосан учинчи шахсларнинг маблағларини жалб этиш юзасидан реновация лойиҳасини амалга оширишга доир инвестиция дастурини амалга ошириш тартибини тасдиқлайди.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси қонунчиликка мувофиқ бошқа ваколатларни ҳам амалга ошириши мумкин.

23-модда. Маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг шаҳарсозлик реновацияси соҳасидаги ваколатлари

Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси, халқ депутатлари вилоятлар ва Тошкент шаҳар Кенгашлари:

реновация лойиҳаларини кўриб чиқади ва кўриб чиқиш натижаларига кўра уларни маъқуллаш ёки маъқуллашни рад этиш тўғрисида қарор қабул қилади;

шаҳарсозлик реновацияси амалга ошириладиган ҳудудлар юзасидан туман (шаҳар) ҳокимликларига таклифлар киритади.

Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари:

шаҳарсозлик реновацияси дастурларини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш жараёнида аҳоли пунктларининг ҳудудий зоналарини тартибга солиш ҳамда уларни қайта ихтисослаштириш бўйича қарорлар қабул қилишда иштирок этади;

Ўзбекистон Республикаси Қурилиш ва уй-жой коммунал хўжалиги вазирлиги ҳамда бошқа манфаатдор вазирликлар ва идоралар билан биргаликда шаҳарсозлик реновацияси дастури асосида реновация қилиниши керак бўлган кўчмас мулк объектларининг техник ҳолатини аниқлаш комиссияси ишини ташкил этади;

реновация лойиҳасини амалга ошириш доирасида масъул вазирликлар ва идоралар ҳудудий бўлинмаларининг ўзаро ҳамкорлигини таъминлайди;

шаҳарсозлик реновацияси дастурларини амалга оширишда қонунчилик ҳужжатлари талабларига риоя этилишини таъминлайди;

аҳолининг хабардорлигини ошириш ва тегишли қарорларни қабул қилиш жараёнида уларнинг иштирокини кенгайтириш орқали аҳолининг шаҳарсозлик реновацияси дастурлари муҳокамасига жалб этилишини таъминлайди.

Маҳаллий давлат ҳокимияти органлари қонунчиликка мувофиқ бошқа ваколатларни ҳам амалга ошириши мумкин.

24-модда. Ўзбекистон Республикаси Қурилиш ва уй-жой коммунал хўжалиги вазирлигининг шаҳарсозлик реновацияси соҳасидаги ваколатлари

Ўзбекистон Республикаси Қурилиш ва уй-жой коммунал хўжалиги вазирлиги:

кўчмас мулк объектларининг техник ҳолатини аниқлаш комиссияларининг хулосаси асосида тегишли ер участкаларидаги эскирган, яшаш ва фойдаланиш учун яроқсиз бўлиб, авария ҳолатига келиб қолган уй-жойлар реестрини тузади, келгусида уларни шаҳарсозлик реновацияси дастурларига киритиш юзасидан таклифлар тайёрлайди;

Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари ҳамда манфаатдор вазирликлар ва идоралар билан биргаликда:

шаҳарсозлик реновацияси дастурларини амалга ошириш учун зарур бўлган шаҳарсозлик ҳужжатларини уларни амалга ошириш учун белгиланган муддатларга мувофиқ ишлаб чиқишини таъминлайди;

шаҳарсозлик реновацияси дастурларини уларни амалга ошириш учун белгиланган босқичлар ҳамда муддатларга мувофиқ ишлаб чиқади ва амалга оширади;

шаҳарсозлик ҳужжатларининг ишлаб чиқирилишини, тасдиқланишини, амалга оширилишини ва бажаририлишини назорат қилади;

уй-жой фондининг техник ҳолатини ва шаҳарсозлик ҳужжатларини ҳисобга олган ҳолда уй-жойни бузиш муддатини, навбатини белгилашда иштирок этади;

тасдиқланган шаҳарсозлик ҳужжатлари доирасида шаҳарсозлик реновацияси дастурларига мувофиқ турар ва нотурар жой тоифасидаги объектларнинг, муҳандислик инфратузилмаси объектларининг қурилиши жараёнини мониторинг қилади.

Ўзбекистон Республикаси Қурилиш ва уй- жой коммунал хўжалиги вазирлиги қонунчиликка мувофиқ бошқа ваколатларни ҳам амалга ошириши мумкин.

**25-модда. Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва молия
вазирлигининг шаҳарсозлик реновацияси
соҳасидаги ваколатлари**

Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва молия вазирлиги:
реновация лойиҳасининг ва шаҳарсозлик реновацияси дастурларининг урбанизация жараёнларига мувофиқлигини кўриб чиқади;

республика ҳудудларида шаҳарсозлик реновацияси бўйича ягона давлат сиёсатини ишлаб чиқади ва амалга оширади;

массив шаклидаги реновация лойиҳаларини зарур инфратузилма билан таъминлаш мақсадида маблағларни ажратади;

шаҳарсозлик реновацияси ҳудудидаги ер участкаларини қайта режалаштириш лойиҳаларини кўриб чиқади.

Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва молия вазирлиги қонунчиликка мувофиқ бошқа ваколатларни ҳам амалга ошириши мумкин.

**26-модда. Шаҳарсозлик реновациясини қўллаб-қувватлаш
жамғармалари**

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳамда Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари ҳузурида алоҳида юридик шахс мақомига эга бўлган шаҳарсозлик реновациясини қўллаб-қувватлаш жамғармалари ташкил этилади.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Шаҳарсозлик реновациясини қўллаб-қувватлаш жамғармаси (бундан буён матнда Республика жамғармаси деб юритилади) маблағлари олис ва чекка ҳудудлардаги эскирган, яшаш ва фойдаланиш учун яроқсиз бўлиб, авария ҳолатига келиб қолган уй-жойларни реновация қилиш ҳамда ушбу ҳудудлардаги массив шаклидаги реновация лойиҳаларини зарур инфратузилма билан таъминлаш учун йўналтирилади.

Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари ҳузуридаги шаҳарсозлик реновациясини қўллаб-қувватлаш жамғармалари (бундан буён матнда ҳудудий жамғармалар деб юритилади) маблағлари реновация лойиҳаларини ишлаб чиқишга, давлат ташаббуси билан амалга ошириладиган шаҳарсозлик реновацияси дастурларини молиялаштиришга йўналтирилади.

Республика жамғармаси маблағлари йўналтириладиган олис ва чекка ҳудудлар рўйхати ҳамда Республика жамғармаси ва ҳудудий жамғармаларнинг фаолият юритиш тартиби Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан тасдиқланади.

27-модда. Республика жамғармасининг ва ҳудудий жамғармаларнинг маблағларини шакллантириш

Республика жамғармаси маблағларини шакллантириш манбалари қуйидагилардан иборат:

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси захира жамғармасининг ўн беш фоизидан кам бўлмаган миқдорда республика бюджети маблағлари ва республика бюджетининг қўшимча манбалари маблағлари;

халқаро молия институтлари маблағлари;

ҳудудий жамғармаларнинг ўн беш фоизидан кам бўлмаган миқдордаги даромад маблағлари.

Ҳудудий жамғармалар маблағларини шакллантириш манбалари қуйидагилардан иборат:

халқаро молия институтларининг маблағлари;

шаҳарсозлик реновацияси ҳудудидаги ер участкасини ижара ҳуқуқи билан ажратиш ҳисобига тушган маблағлар;

жисмоний ва юридик шахсларнинг реновация лойиҳаларига улуш киритиш асосида киритган маблағлари;

жисмоний ва юридик шахсларнинг, шу жумладан Ўзбекистон Республикаси норезидентларининг ҳомийлик хайриялари;

конунчиликда тақиқланмаган бошқа манбалар.

3-боб. Шаҳарсозлик реновациясини амалга оширишни ташаббус қилиш

28-модда. Шаҳарсозлик реновациясини амалга ошириш бўйича ташаббус киритувчи субъектлар

Давлат ташаббусига кўра туман (шаҳар) ҳокимлиги, ҳуқуқ эгалари номидан ҳуқуқ эгаларининг нотариал тартибда тасдиқланган умумий йиғилиши қарори асосида вакил қилинган шахс, учинчи шахслар номидан жисмоний ва юридик шахслар шаҳарсозлик реновациясини амалга ошириш бўйича ташаббус киритувчи субъектлар (бундан буён матнда ташаббус киритувчи субъектлар деб юритилади) ҳисобланади.

Ташаббус киритувчи субъектлар мазкур Қонун 4-моддасининг биринчи қисмида назарда тутилган асосларга мувофиқ эскирган, яшаш ва фойдаланиш учун яроқсиз бўлиб, авария ҳолатига келиб қолган турар ва нотурар жой тоифасидаги объектлар жойлашган ҳудудларнинг ҳамда ҳудуд аҳолисининг ижтимоий ҳаётига жиддий таъсир қиладиган ҳолатлар мавжуд бўлганда тегишли ҳудудда шаҳарсозлик реновациясини амалга ошириш ташаббуси билан Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгашига, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликларига мурожаат қилишга ҳақли.

29-модда. Шаҳарсозлик реновациясини амалга ошириш бўйича ташаббус киритиш тартиби

Туман (шаҳар) ҳокимликлари ваколатли ташкилотлар вакилларидан иборат комиссиянинг ижобий ҳулосаси асосида эскирган, яшаш ва фойдаланиш учун яроқсиз бўлиб, авария ҳолатига келиб қолган турар ва нотурар жой тоифасидаги объектлар жойлашган ҳудудда, шунингдек ҳудуд аҳолисининг ижтимоий ҳаётига жиддий таъсир қиладиган ҳолатларнинг мавжудлигини асословчи маълумотлар асосида муайян ҳудудда шаҳарсозлик реновациясини амалга ошириш юзасидан тегишинча Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгашига, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликларига таклиф киритиши мумкин.

Ҳуқуқ эгалари умумий йиғилиши қарори асосида (ҳар бир объект ҳуқуқ эгаларининг камида бешдан тўрт қисмининг нотариал тасдиқланган ёзма розилиги олиниши шарт) умумий йиғилиш вакил қилган шахс Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгашига, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликларига тегишли ҳудудда шаҳарсозлик реновациясини амалга ошириш юзасидан мурожаат қилиши мумкин.

Тегисли ҳудудда шаҳарсозлик реновациясини амалга ошириш юзасидан ҳар бир объект ҳуқуқ эгаларининг камида бешдан тўрт қисмининг нотариал тартибда тасдиқланган ёзма розилиги олинган ҳолда учинчи шахслар томонидан Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгашига, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликларига таклиф киритилади.

Ҳуқуқ эгаларидан реновация лойиҳасини амалга ошириш бўйича ёзма розилигини олиш чоғида реновация лойиҳаси юзасидан тегишли қарор қабул қилингунга қадар кўчмас мулкни бошқа шахсга ўтказмаслик юзасидан розилик ҳам олинади. Бунда реновация лойиҳаси шаҳарсозлик реновацияси дастурига киритилган тақдирда, Дирекция ва ҳуқуқ эгаси ўртасида кўчмас мулкни ўтказиш тўғрисида тегишли битим имзолангунга қадар кўчмас мулкни бошқа шахсга ўтказмаслик шарти сақлаб қолинади.

Ҳуқуқ эгаларининг ёзма розилиги нотариал тартибда тасдиқланган дастлабки битимини тузиш орқали амалга оширилади ҳамда унда келишилган компенсация шакли ва миқдори кўрсатилиши шарт.

Ташаббус киритувчи субъектлар томонидан киритиладиган таклифлар реновация лойиҳасининг концепцияси билан бирга Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгашига, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликларига киритилади.

30-модда. Реновация лойиҳасини амалга ошириш юзасидан таклифларни кўриб чиқиш

Ташаббус киритувчи субъектларнинг Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгашига, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликларига келиб тушган таклифлари ушбу Қонун 4-моддасининг биринчи қисмида назарда тутилган асосларга мувофиқлиги юзасидан бир ой муддатда кўриб чиқилади.

Шаҳарсозлик реновациясини амалга ошириш ушбу Қонун талаблари асосида мақсадга мувофиқ деб топилган тақдирда, реновация лойиҳаси маъқуллаш учун тегишинча Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгесига, халқ депутатлари вилоятлар ва Тошкент шаҳар Кенгашларига киритилади.

Реновация лойиҳаси Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси, халқ депутатлари вилоятлар ва Тошкент шаҳар Кенгашлари томонидан бир ой муддатда кўриб чиқилиб, тегишли қарор қабул қилинади.

Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси, халқ депутатлари вилоятлар ва Тошкент шаҳар Кенгашлари томонидан маъқулланган реновация лойиҳаси шаҳарсозлик реновацияси дастурига киритиш учун Республика реновация кенгашига ёки, ушбу Қонун 21-моддасининг тўртинчи қисмида назарда тутилган ҳолларда, ҳудудий реновация кенгашларига киритилади.

Шаҳарсозлик реновацияси дастурлари бир ой муддатда ушбу Қонунга мувофиқ тегишинча Республика реновация кенгашининг ёки ҳудудий реновация кенгашларининг қарори билан тасдиқланади ёки тасдиқлаш рад этилади.

Реновация лойиҳасини Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари томонидан кўриб чиқиш тартиби Республика реновация кенгашининг қарори билан тасдиқланади.

31-модда. Шаҳарсозлик реновацияси дастурини шакллантириш

Шаҳарсозлик реновацияси дастури қуйидагиларни ўз ичига олиши керак: шаҳарсозлик реновацияси амалга оширилиши режалаштирилган ҳудуд тўғрисидаги маълумотларни, унинг схемаси ва чегараси тавсифларини;

бузилиши, реконструкция қилиниши, янги қурилиши лозим бўлган турар ва нотурар жой тоифасидаги объектларнинг манзилларини;

шаҳарсозлик реновацияси амалга оширилиши режалаштирилган ҳудудда жойлашган ҳамда лойиҳа бўйича бузишга, реконструкция қилишга ва янги қурилишга тегишли бўлган муҳандислик, коммунал, транспортга оид ҳамда ижтимоий инфратузилма объектларининг тавсифи;

келгусида шаҳарсозлик реновацияси дастури асосида ҳуқуқ эгалари янги қурилган уй-жойлардан олиши юзасидан келишув битимига эришилган тақдирда, аҳолини вақтинчалик кўчириб туриш назарда тутилган уй (уйлар) ҳақидаги ва вақтинчалик ижара тўловларини амалга ошириш тартиби тўғрисидаги маълумотлар;

реновация лойиҳасини амалга ошириш бўйича потенциал инвестор ва ушбу лойиҳани молиялаштириш манбалари тўғрисидаги маълумотлар;

реновация лойиҳасини амалга оширишда молиялаштириш манбалари етарли бўлмаган тақдирда, фойдани мутаносиб равишда тенг улушларда тақсимлаш шартлари асосида учинчи шахсларнинг маблағларини жалб этиш юзасидан инвестиция дастурини эълон қилиш тўғрисидаги маълумотлар;

ҳуқуқ эгалари билан келишув битими тузилганлигини тасдиқловчи маълумотлар;

реновация лойиҳасини амалга ошириш кетма-кетлиги ва муддатлари;
шаҳарсозлик фаолиятига доир қонунчиликда назарда тутилган бошқа маълумотлар.

Шаҳарсозлик реновацияси дастури ушбу Қонунга мувофиқ бўлиши шарт. Шаҳарсозлик реновацияси дастурига ушбу Қонунда назарда тутилмаган ёки унга зид бўлган масалалар киритилишига йўл қўйилмайди.

32-модда. Шаҳарсозлик реновациясини амалга оширишда жамоатчилик муҳокамаси

Реновация лойиҳаси Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгесига, халқ депутатлари вилоятлар ва Тошкент шаҳар Кенгашларига киритиш билан бир вақтда маҳаллий давлат ҳокимияти органлари томонидан жамоатчилик муҳокамасидан ўтказилиши лозим. Бунда жамоатчилик муҳокамаси «Шаҳарсозлик реновацияси» электрон платформаси, оммавий ахборот воситалари, расмий веб-сайтлар ва жамоатчилик фикрини аниқлашнинг бошқа воситаларидан фойдаланган ҳолда амалга оширилади.

Шаҳарсозлик реновацияси дастури лойиҳаси норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар лойиҳалари муҳокамаси порталида ўн беш кундан кам бўлмаган муддатда жамоатчилик муҳокамасидан ўтказилиши шарт.

33-модда. Реновация лойиҳасини амалга оширишда салоҳиятли инвесторларни ва қурилиш ташкилотларини танлаб олиш

Реновация лойиҳаси давлат ёки ҳуқуқ эгалари ташаббусига кўра, ушбу Қонунга мувофиқ шаҳарсозлик реновацияси дастурига киритилгандан сўнг

мазкур лойиҳани амалга ошириш учун салоҳиятли инвестор ва қурилиш ташкилотларини аниқлаш юзасидан энг яхши таклифни танлаб олиш бўйича танлов (бундан буён матнда танлов деб юритилади) ўтказилади.

Танлов шаҳарсозлик реновацияси ҳудудини лотларга бўлган ҳолда ўтказилиши мумкин.

Ушбу Қонун 21-моддаси тўртинчи қисмининг иккинчи хатбошисида назарда тутилган ҳолларда ва учинчи шахслар томонидан ташаббус қилинган ва молиялаштириш манбалари тўлиқ ўз маблағлари ҳисобидан амалга ошириладиган шаҳарсозлик реновацияси дастурига киритилган реновация лойиҳаларига танлов ўтказилмайди. Қурилиши бошланган реновация лойиҳаларида қурилиш ишлари охирига етказилмасдан тўхтаб қолган ҳолларда такрорий танлов ўтказилади.

Танлов натижаларига кўра аниқланган шаҳарсозлик реновациясини амалга оширувчи шахс ва тегишли ҳудудий жамғарма ўртасида реновация лойиҳасини ўз вақтида ва сифатли амалга оширишда ҳуқуқ ва мажбуриятлар назарда тутилган шартнома тузилади.

Танловни ва такрорий танловни ўтказиш тартиби Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланади.

4-боб. Реновация лойиҳаларини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш

34-модда. Реновация лойиҳасини амалга оширишнинг ўзига хос хусусиятлари

Реновация лойиҳаси доирасида ер участкасидан шартли рухсат этилган фойдаланиш учун рухсатнома олишда амалга ошириладиган тўловларнинг Қорақалпоғистон Республикасининг, вилоятлар ва Тошкент шаҳарнинг тегишли бюджетларига қўшимча маблағлар манбалари сифатида йўналтириладиган қисми ижтимоий ва инфратузилма объектларига қўшимча юklamани компенсация қилиш тўловлари сифатида ҳудудий жамғармага ўтказилади ҳамда ушбу жамғарма томонидан ижтимоий ва инфратузилма объектларини ривожлантиришга йўналтирилади.

Реновация лойиҳаси объектларини баҳолаш шаҳарсозлик реновацияси дастурлари тўғрисида ушбу Қонуннинг 30-моддасида белгиланган тартибда қарор қабул қилингунига ва ҳуқуқ эгалари билан келишув битими тузилгунига қадар амалга оширилади.

Реновация лойиҳаси объектларини баҳолаш чоғида ташаббус киритувчи субъектларнинг ёки бошқа манфаатдор шахсларнинг баҳоловчи ташкилот фаолиятига аралашишига йўл қўйилмайди.

Баҳоловчи ташкилот ва ташаббус киритувчи субъект ўртасида тузиладиган шартнома, қонунчиликда назарда тутилган ҳолларда эса суднинг ажрими реновация лойиҳаси объектини баҳолашдан, шу жумладан қайта баҳолашдан ва экспертизадан ўтказиш учун асос бўлади.

Ташаббус киритувчи субъектларнинг ёки ҳуқуқ эгаларининг ташаббусига кўра ёхуд суднинг қарорига асосан бошқа ёки халқаро баҳолаш ташкилотлари жалб этилиши мумкин.

Баҳоловчи ташкилотларга баҳолаш хизматлари учун тўловлар тегишли реновация лойиҳасини ва ишларни амалга ошириш учун мўлжалланган маблағлар ҳисобидан амалга оширилади. Бунда мазкур маблағлар реновация лойиҳасини амалга ошириш қийматига қўшилади.

Реновация лойиҳаси Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари томонидан ҳудудий жамғармалар маблағлари ҳисобидан тайёрланади ва унинг қиймати реновация лойиҳасини амалга ошириш қийматига қўшиб ҳисобланади.

Оммавий баҳолашдан ўтказилган кўчмас мулк объектларининг баҳоси тарафлар келишувига кўра кўчмас мулк объектининг баҳоси сифатида қабул қилиниши мумкин. Бунда тарафлар ўртасида низо бўлмаса қайта баҳолашдан ўтказиш талаб этилмайди.

35-модда. Шаҳарсозлик реновацияси ҳудудидаги ўзбошимчалик билан эгаллаб олинган ер участкалари ҳамда уларда қурилган бинолар ва иншоотлар

Ўзбошимчалик билан эгаллаб олинган ер участкаларига ҳамда уларда қурилган бинолар ва иншоотларга бўлган ҳуқуқлар «Ўзбошимчалик билан эгаллаб олинган ер участкаларига ҳамда уларда қурилган бинолар ва иншоотларга бўлган ҳуқуқларни эътироф этиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига мувофиқ эътироф этилади. Бунда ўзбошимчалик билан эгаллаб олинган ер участкаларини ҳамда уларда қурилган бинолар ва иншоотларни босқичма-босқич хатловдан ўтказиш бўйича кейинги йилнинг режа-жадвалига биринчи навбатда шаҳарсозлик реновацияси ҳудудлари киритилади.

Зарурият юзага келганда йиллик режа-жадвалга белгиланган тартибда ўзгартиришлар киритилиши мумкин.

5-боб. Ҳуқуқ эгалари билан келишув битими тузиш тартиби

36-модда. Ҳуқуқ эгалари билан очик муҳокама ўтказиш

Ҳуқуқ эгалари билан очик муҳокама ташаббус киритувчи субъектлар томонидан реновация лойиҳасининг концепцияси ишлаб чиқилган кундан эътиборан икки ой ичида ўтказилади.

Ташаббус киритувчи субъектлар очик муҳокама ўтказиладиган кундан камида етти кун олдин ҳуқуқ эгаларига очик муҳокамани ўтказиш вақти ва жойи кўрсатилган ҳолдаги ёзма хабарнома юбориши керак.

Ҳуқуқ эгалари очик муҳокамани ўтказиш вақти ва жойи ҳақида «Шаҳарсозлик реновацияси» электрон платформасида, тегишинча туман (шаҳар) ҳокимлигининг расмий веб-сайтида ва бошқа оммавий ахборот

воситаларида, шунингдек мазкур давлат органларининг ижтимоий тармоқлардаги расмий саҳифаларида эълонлар бериш орқали ҳам хабардор қилиниши керак.

Очиқ муҳокама ташаббус киритувчи субъектлар томонидан ташкил этилади. Бунда маҳаллий ижро этувчи ҳокимият органи вакиллари иштирок этади ва муҳокама жараёнининг мажбурий тартибда аудио ва видеоёзуви таъминланади.

Очиқ муҳокама жараёнида шаҳар (туман) ҳокимлиги ҳуқуқ эгаларини (уларнинг вакилларини) мазкур турар ва нотурар жой ҳамда унга туташ ҳудудда шаҳарсозлик реновациясини амалга оширишнинг мақсади, шартлари ва истиқболлари билан таништириши ҳамда уларнинг фикрларини эшитиши керак.

Очиқ муҳокама якунлари бўйича ташаббус киритувчи субъектлар томонидан баённома тузилади, баённома ташаббус киритувчи субъект ва очиқ муҳокамада иштирок этган барча ҳуқуқ эгалари (уларнинг вакиллари) томонидан имзоланади. Реновация лойиҳасининг концепцияси ҳар бир объект ҳуқуқ эгаларининг камида бешдан тўрт қисмининг нотариал тартибда тасдиқланган розилиги олинган тақдирда шаҳарсозлик реновацияси дастурига киритиш учун Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгашига, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликларига киритилиши мумкин.

Агар реновация ҳудудидаги кўп квартирали уй ваколатли орган томонидан авария ҳолатига келиб қолган ёки мазкур уйда яшаш фуқаролар ҳаёти ва хавфсизлигига хатарли деб топилган тақдирда, ҳуқуқ эгаларининг камида бешдан тўрт қисми уни ёқлаб овоз бермаган бўлса ҳам ушбу Қонунга асосан кўп квартирали уйни шаҳарсозлик реновацияси дастурига киритиш юзасидан таклиф киритилиши мумкин.

Баённомада очиқ муҳокама ўтказилган жой, вақт, иштирокчилар таркиби, кун тартиби, муҳокамада билдирилган фикрлар кўрсатилади.

Баённомага очиқ муҳокамада иштирок этган ташаббус киритувчи субъектлар вакилларининг ҳамда ҳуқуқ эгаларининг (улар вакилларининг) рўйхати, шунингдек очиқ муҳокама жараёнининг аудио ва видеоёзуви илова қилинади.

Баённома расмийлаштирилган кундан кейинги иш кунида тегишинча Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгашига, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликларига баённоманинг ва далолатноманинг асл нусхалари юборилади.

37-модда. Ҳуқуқ эгалари билан келишув битими тузиш тартиби

Ҳуқуқ эгалари билан яккама-якка келишув битими тузиш шаҳарсозлик реновацияси дастури тасдиқлангандан сўнг амалга оширилади.

Келишув битимига эришилганидан кейин ҳуқуқ эгаси, Дирекция ва тегишли ҳудудий жамғарма ўртасида уч томонлама келишув битими имзоланади ҳамда келишув битими нотариал тартибда тасдиқланади. Келишув битимида компенсациянинг шартлари, турлари, миқдори ва тегишли ҳудудий жамғарманинг ҳуқуқ эгалари олдидаги ҳамда

Дирекциянинг тегишли ҳудудий жамғарма олдидаги жавобгарлиги белгиланади.

Кўчмас мулкни нотариал тартибда Дирекцияга ўтказишда солиқ ва коммунал хизматлардан ёки Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси ҳузуридаги Мажбурий ижро бюроси маълумотлар базасидан белгиланган тартибда қарздорлик ҳолати ёхуд кредит таъминоти сифатида гаров реестрида мавжуд эмаслиги текширилади.

Текшириш натижасида қарздорлик мавжудлиги ёки кўчмас мулк гаров реестрида турганлиги аниқланган тақдирда, ушбу қарздорлик бартараф этилганидан ёки кўчмас мулк гаров реестридан чиқарилганидан кейин белгиланган тартибда Дирекцияга ўтказилади.

Компенсациянинг турлари, микдори ва уни бериш муддати, шунингдек компенсация тўлиқ ҳажмда берилганидан кейин кўчмас мулк объектини бўшатиш муддати келишув битимида назарда тутилади. Бунда кўчмас мулк объектини бўшатиш муддати компенсация тўлиқ ҳажмда берилган кундан эътиборан ҳисобланади ва олти ойдан ошмаслиги керак.

Ҳуқуқ эгаси келишув битими тузилганидан кейин вафот этган тақдирда, келишув битими бўйича ҳуқуқ ва мажбуриятлар унинг меросхўрларига меросдаги ўз улушларига мутаносиб равишда ўтади.

Ҳуқуқ эгаси келишув битими тузилгунига қадар вафот этган тақдирда, келишув битими тузиш билан боғлиқ музокаралар унинг меросхўрлари билан умумий асосларда ўтказилади.

Агар шаҳарсозлик реновацияси ҳудудида жойлашган кўчмас мулк объектига нисбатан қонун бўйича ҳам, васиятнома бўйича ҳам меросхўрлар бўлмаса ёки меросхўрлардан ҳеч қайсиси ворислик ҳуқуқига эга бўлмаса ёхуд уларнинг ҳаммаси меросдан воз кечган бўлса, мерос очилган кундан эътиборан уч ой ўтганидан кейин мерос очилган жойдаги маҳаллий давлат ҳокимияти органининг аризаси бўйича суднинг қарори асосида кўчмас мулк ушбу Қонун 42-моддаси биринчи қисмининг 1-бандида назарда тутилган компенсация шаклига кўра (ер участкалари бўлган тақдирда ушбу Қонун 42-моддаси биринчи қисмининг 3-бандида назарда тутилган компенсация шаклига кўра) вақтинчалик тегишли ҳудудий жамғарма тасарруфига ўтказилади ҳамда реновация қилинади.

Агар келишув битими тузилгунига қадар ҳуқуқ эгаси вафот этган, бироқ мерос масаласи ҳал этилмаган ҳамда меросхўрлар ўртасида низолашиш давом этаётган бўлса, мерос масаласини икки ойдан кўп бўлмаган муддатда ихтиёрий ҳал қилиб олиш учун меросхўрларга Дирекция томонидан хабарнома юборилади. Мазкур муддатда меросхўрлар томонидан мерос масаласи ҳал этилмаган тақдирда, суднинг қарори асосида кўчмас мулк ушбу Қонун 42-моддаси биринчи қисмининг 1-бандида назарда тутилган компенсация шаклига кўра (ер участкалари бўлган тақдирда ушбу Қонун 42-моддаси биринчи қисмининг 3-бандида назарда тутилган компенсация шаклига кўра) вақтинчалик тегишли ҳудудий жамғарма тасарруфига ўтказилади ҳамда реновация қилинади.

Ушбу модданинг тўққизинчи қисмида назарда тутилган ҳолларда мерос объекти бўлган кўчмас мулкни очиш, холислар иштирокида кўздан кечириш, мазкур жараёни видеотасвирга олиш, мол-мулкни рўйхатини тузиш ҳамда мол-мулкни сақлаб туришга бериш ва мерос объектига қайта жойлаштириш тартиби Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланади.

Кўчмас мулк ушбу модданинг саккизинчи ва тўққизинчи қисмларида назарда тутилган тартибда реновация қилинган ҳолларда реновация лойиҳаси асосида барпо этилган янги кўчмас мулк ушбу мулкнинг дастлабки эгаси номига давлат рўйхатидан ўтказилади ҳамда меросга бўлган ҳуқуқ тўғрисидаги гувоҳнома асосида меросхўрларга ўтади.

Ушбу модданинг саккизинчи ва тўққизинчи қисмларида назарда тутилган тартибда ер участкалари реновация қилинган ҳолларда вақтинчалик тегишли ҳудудий жамғарма ихтиёрига ўтказилган ер участкасининг бозор қийматига нисбатан пул маблағлари меросга бўлган ҳуқуқ тўғрисидаги гувоҳнома асосида меросхўрларга ўтади.

Меросхўрларнинг таркиби ва улардан ҳар бирининг меросдаги улуши меросга бўлган ҳуқуқ тўғрисидаги гувоҳнома асосида, низо юзага келган тақдирда эса, суд томонидан белгиланади.

Ҳуқуқ эгаси билан келишув битимида эришилмаган тақдирда, ҳуқуқ эгасини келишув битимини имзолашга мажбур қилиш мақсадида ўзига тегишли бўлган кўчмас мулк объектларини эркин тасарруф этишига монелик қиладиган хатти-ҳаракатларни содир этишга, шу жумладан турар жойни (яшаш учун мўлжалланмаган жойни), ишлаб чиқариш бинолари ва иншоотларини ҳамда бошқа бинолар ва иншоотларни коммуникация тармоқларидан, шу жумладан сув таъминоти, оқова сувларни чиқариб юбориш, электр, алоқа, иссиқлик ва газ тармоқларидан узиб қўйишга, кўчмас мулк объектларига киришни тўсиб қўйишга, ҳуқуқ эгасининг муносиб ҳаёт кечириши учун монелик қиладиган шарт-шароитларни яратишга йўл қўйилмайди.

38-модда. Ҳуқуқ эгаларининг шахсий ташаббусига кўра амалга ошириладиган шахарсозлик реновациясини давлат томонидан қўллаб-қувватлаш

Ҳуқуқ эгаларининг шахсий ташаббусига кўра амалга ошириладиган шахарсозлик реновациясини давлат томонидан қўллаб-қувватлаш куйидагилар орқали амалга оширилади:

Республика жамғармаси ва ҳудудий жамғармалар маблағлари ҳисобидан субсидиялаш, ссуда ва имтиёзли кредитлаш механизмларини жорий этиш;

инфратузилма объектларини ва муҳандислик-коммуникация тармоқларини барпо этишни молиявий қўллаб-қувватлаш;

илмий-амалий тавсиялар ҳамда қўлланмалар тақдим этиш.

Қонунчиликда шахарсозлик реновациясини амалга оширувчи субъектларни қўллаб-қувватлашнинг бошқа чора-тадбирлари ҳам белгиланиши мумкин.

6-боб. Реновация лойиҳасида иштирок этиш ва компенсация бериш тартиби

39-модда. Реновация лойиҳасида иштирок этиш

Ҳуқуқ эгаси реновация лойиҳасини амалга оширишда ўз хоҳишига кўра компенсация олиши ёки ҳисса қўшувчи сифатида иштирок этиши мумкин.

Реновация лойиҳасини амалга оширишда ҳуқуқ эгаси ҳисса қўшувчи сифатида иштирок этиши учун зарур шарт-шароитлар яратилади.

Реновация лойиҳасини амалга оширишда ҳуқуқ эгасининг ҳисса қўшувчи сифатида иштирок этишини чеклашга йўл қўйилмайди.

40-модда. Компенсация турлари

Ҳуқуқ эгасига қуйидагилар компенсация қилиб берилади:

турар ва нотурар жой тоифасидаги объектлар, пул маблағлари билан компенсация қилинган ҳолларда турар ва нотурар жой тоифасидаги объектларнинг бозор қиймати;

ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг бозор қиймати;

ер участкасида жойлашган кўп йиллик дов-дарахтларнинг бозор қиймати;

кўчиш ва бошқа турар ва нотурар жой тоифасидаги объектни вақтинчалик ижарага олиш билан боғлиқ харажатлар;

ер участкасидан, унда жойлашган турар ва нотурар жой тоифасидаги объектлардан фойдаланиш натижасида олиниши мумкин бўлган бой берилган икки йиллик фойда;

келишув битимида назарда тутилган бошқа харажат ва зарарлар.

Ушбу модданинг биринчи қисмида назарда тутилган компенсацияларнинг миқдорини баҳолаш стандартлари Ўзбекистон Республикаси Давлат активларини бошқариш агентлиги томонидан белгиланади.

Қонунчиликда белгиланган тартибда хусусийлаштирилган ер участкалари уларнинг мулкдорлари билан келишув асосида қайта сотиб олиш орқали шаҳарсозлик реновацияси дастурига киритилиши мумкин.

Шаҳарсозлик реновацияси доирасида компенсация бериш ушбу Қонунда белгиланган тартибда шаҳарсозлик реновацияси дастури тасдиқланганидан кейин мазкур дастур доирасида амалга оширилади.

41-модда. Компенсация миқдорини белгилаш

Ушбу Қонун 40-моддасининг биринчи қисмида назарда тутилган компенсацияларнинг миқдори ҳуқуқ эгаси ва Дирекция ўртасидаги келишув битимида биноан белгиланади, бундай келишув битимида эришилмаган тақдирда, компенсацияларнинг миқдори суд тартибида белгиланади.

Шаҳарсозлик реновацияси дастури амалга оширилиши муносабати билан ҳуқуқ эгаларига етказилган ноқулайликлар учун қўшимча равишда Дирекция томонидан ҳуқуқ эгасига аниқланган компенсация миқдорининг ўн икки фоизи миқдорида қўшимча тўлов сифатида бир марталик пул маблағлари берилади.

Қонунчиликка мувофиқ ҳуқуқ эгасига тегишли бўлган, олиб қўйилган ер участкасида ўзбошимчалик билан қурилган турар жойлар (яшаш учун мўлжалланмаган жойлар), ишлаб чиқариш бинолари ва иншоотлари ҳамда бошқа бинолар ва иншоотлар мавжуд бўлган тақдирда, уларнинг бозор қиймати ҳам тўлиқ ҳажмда қопланиши керак.

Реновация лойиҳасини амалга ошириш учун режалаштирилган ер участкасида (бундан аҳоли пункти ерлари тоифасига кирмайдиган ерлар, кишлоқ хўжалигига мўлжалланган ерлар ва муҳофаза этиладиган ҳудудларда жойлашган ер участкалари мустасно) жойлашган турар жойга нисбатан ҳуқуқни белгиловчи ҳужжатлар мавжуд бўлмаган, лекин ушбу турар жойга ўн беш йил (эгалик қилиш ҳуқуқини юзага келтирувчи муддат) мобайнида худди ўз мулкидек ҳалол, ошкора ва узлуксиз эгалик қилган шахсларга, ушбу кўчмас мулк объектлари учун солиқлар тўлаб келинганлиги тасдиқланган тақдирда, мазкур кўчмас мулк объектлари қийматининг ўрни қопланади.

Шаҳарсозлик реновацияси натижасида кўчиш, шу жумладан бошқа турар ва нотурар жой тоифасидаги объектни вақтинчалик ижарага олиш зарурияти вужудга келган тақдирда, яшаш учун тайёр ва зарур инфратузилма билан таъминланган ҳудудга кўчирилади. Бунда ногиронлиги бўлган шахслар қулай ва тўсиқсиз муҳитга эга турар жойларга кўчирилади.

Шаҳарсозлик реновацияси амалга ошириладиган ҳудудда ўзбошимчалик билан эгаллаб олинган ер участкалари мавжуд бўлган тақдирда, ушбу ер участкаларини қонун ҳужжатларига мувофиқ, биринчи навбатда, қонунийлаштириб бериш чоралари кўрилади. Ер участкаларига бўлган ҳуқуқлар қонун ҳужжатларига мувофиқ қонунийлаштирилган ҳолларда ушбу Қонунга мувофиқ компенсация тўланади.

42-модда. Компенсация шакллари

Компенсация қуйидаги шаклларга эга бўлган кетма-кетликда бўлиши мумкин:

- 1) шаҳарсозлик реновацияси амалга ошириладиган ҳудудда янги қуриладиган турар ва нотурар жой тоифасидаги объектни мулк қилиб бериш;
- 2) бошқа жойдан турар ва нотурар жой тоифасидаги объектни мулк қилиб бериш;
- 3) пул маблағлари;
- 4) келишув битимида назарда тутилган бошқа шакллар.

Турар ва нотурар жой тоифасидаги объект компенсация сифатида берилганда ушбу бериладиган уй-жой майдони ҳуқуқ эгасининг реновация

килинаётган уй-жой майдонидан кам бўлмаслиги ҳамда яшаш учун тайёр ҳолда топширилиши ва, биринчи навбатда, пастки қаватлардан таклиф этилиши керак.

Ушбу модданинг биринчи қисмида назарда тутилган компенсациянинг шакли ҳуқуқ эгаси ва Дирекция ўртасидаги келишувга мувофиқ ихтиёрий равишда танланади.

Ҳуқуқ эгасига шаҳарсозлик реновацияси амалга оширилиши натижасида компенсация сифатида турар ва нотурар жой тоифасидаги объект мулк қилиб берилган тақдирда, мазкур объектлар бўйича солиққа оид муносабатлар Ўзбекистон Республикасининг Солиқ кодекси билан тартибга солинади.

Ҳуқуқ эгаси ва Дирекция ўртасидаги келишув битимида компенсациянинг бир неча шакллари белгиланиши мумкин.

**43-модда. Шаҳарсозлик реновацияси амалга ошириладиган
худудда янги қуриладиган турар ва нотурар жой
тоифасидаги объектни мулк қилиб бериш
шаклидаги компенсацияни бериш тартиби**

Ҳуқуқ эгасига шаҳарсозлик реновацияси амалга ошириладиган худудда янги қуриладиган турар ва нотурар жой тоифасидаги объектни мулк қилиб бериш шаклидаги компенсацияни бериш ҳуқуқ эгаси ва Дирекция ўртасидаги келишув битимида назарда тутилган муддатларда амалга оширилади.

Ҳуқуқ эгаси ва Дирекция ўртасидаги келишув битимида компенсация сифатида шаҳарсозлик реновацияси амалга ошириладиган худудда янги қуриладиган турар ва нотурар жой тоифасидаги объектни мулк қилиб бериш назарда тутилган тақдирда, шаҳарсозлик реновацияси худудидаги янги қурилган объектлар ва уларнинг қисмларини бериш, биринчи навбатда, ушбу ҳуқуқ эгаларига нисбатан келишув битимида мувофиқ амалга оширилади. Бунда ҳуқуқ эгаларига ихтиёрий равишда ўзларига тегишли бўлган мулк ҳуқуқини ўз маблағлари ҳисобидан ихтиёрий суғурталаш имконияти яратилади.

Компенсация сифатида бериладиган шаҳарсозлик реновацияси амалга ошириладиган худуддаги янги қуриладиган турар ва нотурар жой тоифасидаги объект фойдаланишга қабул қилиниб, ҳуқуқ эгасига мулк қилиб берилгунига қадар Дирекция томонидан ҳуқуқ эгасига вақтинчалик фойдаланиш (яшаш) учун турар ва нотурар жой тоифасидаги объект тақдим этилиши шарт. Агар бунда компенсация сифатида бериладиган турар ва нотурар жой тоифасидаги объект қурилишининг якунланиши ҳамда ҳуқуқ эгасига мулк қилиб берилиши ҳуқуқ эгасига вақтинчалик фойдаланиш (яшаш) учун берилган кундан эътиборан йигирма тўрт ойдан ошиб кетса,

Дирекция ҳуқуқ эгасига ҳар бир кечиктирилган кун учун аниқланган компенсация миқдорининг 0,05 фоизи миқдорида пеня тўлайди.

Вақтинчалик фойдаланиш (яшаш) учун берилган турар ва нотурар жой тоифасидаги объектга кўчиш билан боғлиқ барча харажатлар Дирекция ҳисобидан амалга оширилади. Агар кўчиш билан боғлиқ барча харажатлар бевосита ҳуқуқ эгаси томонидан амалга оширилган бўлса, ушбу харажатларнинг ўрни Дирекция томонидан қоплаб берилиши шарт.

Кўчиш билан боғлиқ харажатлар миқдори келишув битимига биноан белгиланади.

44-модда. Бошқа жойдан турар ва нотурар жой тоифасидаги объектни мулк қилиб бериш шаклидаги компенсацияни бериш тартиби

Бошқа турар ва нотурар жой тоифасидаги объектни мулк қилиб бериш шаклидаги компенсация келишув битимида назарда тутилган муддатларда шаҳарсозлик реновацияси амалга ошириладиган ҳудуддан ташқарида жойлашган турар ва нотурар жой тоифасидаги объектни мулк қилиб бериш орқали амалга оширилади. Бунда ҳуқуқ эгаларига ўзларига тегишли бўлган мулк ҳуқуқини ўз маблағлари ҳисобидан ихтиёрий суғурталаш имконияти яратилади.

Ҳуқуқ эгасига компенсация қилиб берилаётган бошқа турар ва нотурар жой тоифасидаги объект, қоида тариқасида, унинг бузиладиган турар ва нотурар жой тоифасидаги объект жойлашган туманда (шаҳарда) берилади.

Ҳуқуқ эгасига, унинг танловига кўра, Ўзбекистон Республикасининг бошқа ҳудудидан ҳам бошқа турар ва нотурар жой тоифасидаги объект мулк қилиб берилиши мумкин.

Бошқа турар ва нотурар жой тоифасидаги объект қурилиши якунланмаган бўлса, ҳуқуқ эгасига Дирекция томонидан вақтинчалик фойдаланиш (яшаш) учун турар ва нотурар жой тоифасидаги объект тақдим этилиши шарт.

Бунда ҳуқуқ эгаси ногиронлиги бўлган шахс бўлса, компенсация қилиб берилаётган бошқа турар ва нотурар жой тоифасидаги объект ёки Дирекция томонидан вақтинчалик фойдаланиш (яшаш) учун тақдим этиладиган турар ва нотурар жой тоифасидаги объект ногиронлиги бўлган шахслар учун қулай ва тўсиксиз ҳаракатланиш муҳитига эга бўлиши шарт.

Агар бошқа турар ва нотурар жой тоифасидаги объект қурилиши якунланиши ҳуқуқ эгасига вақтинчалик фойдаланиш (яшаш) учун берилган кундан эътиборан йигирма тўрт ойдан ошиб кетса, Дирекция ҳуқуқ эгасига ҳар бир кечиктирилган кун учун аниқланган компенсация миқдорининг 0,05 фоизи миқдорида пеня тўлайди.

Вақтинчалик фойдаланиш (яшаш) учун берилган бошқа турар ва нотурар жой тоифасидаги объектга кўчиш билан боғлиқ харажатлар Дирекция ҳисобидан амалга оширилади. Агар кўчиш билан боғлиқ харажатлар бевосита ҳуқуқ эгаси томонидан амалга оширилган бўлса, ушбу харажатларнинг ўрни Дирекция томонидан қоплаб берилиши шарт.

Кўчиш билан боғлиқ харажатлар миқдори ҳуқуқ эгаси ва Дирекция ўртасидаги келишув битимига биноан белгиланади, бундай келишув битимига эришилмаган тақдирда, кўчиш билан боғлиқ харажатлар миқдори суд тартибида белгиланади.

45-модда. Пул маблағлари шаклидаги компенсацияни бериш тартиби

Пул маблағлари шаклидаги компенсацияни бериш банк орқали миллий валютада амалга оширилади.

Пул маблағлари келишув битимида назарда тутилган муддатларда ҳуқуқ эгасининг банк ҳисобварағига ўтказиб берилади.

Пул маблағлари бир йўла ўтказиб берилиши керак.

46-модда. Реновация лойиҳасини амалга оширишда ҳуқуқ эгасининг ҳиссасини аниқлаш

Реновация лойиҳасини амалга оширишда ҳуқуқ эгаси қуйидагиларни ҳисса сифатида киритиши мумкин:

шаҳарсозлик реновацияси ҳудудида жойлашган турар ва нотурар жой тоифасидаги объектларнинг бозор қийматини;

шаҳарсозлик реновацияси ҳудудида жойлашган ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг бозор қийматини;

шаҳарсозлик реновацияси ҳудудида жойлашган ер участкасида жойлашган кўп йиллик дов-дарахтларнинг бозор қийматини;

шаҳарсозлик реновацияси ҳудудида жойлашган ер участкасидан, унда жойлашган турар ва нотурар жой тоифасидаги объектлардан фойдаланишдан олиниши мумкин бўлган бой берилган икки йиллик фойдани;

ҳуқуқ эгаси ва Дирекция ўртасидаги келишув битимига биноан бошқа мол-мулкни, шу жумладан пул маблағларини.

Ушбу модданинг биринчи қисмида назарда тутилган ҳисса сифатида киритилиши мумкин бўлган мол-мулкларни баҳолаш стандартлари Ўзбекистон Республикаси Давлат активларини бошқариш агентлиги томонидан белгиланади.

Ҳуқуқ эгаси ушбу модданинг биринчи қисмида назарда тутилган мол-мулкларнинг баҳосидан келиб чиқиб, уларнинг тўлиқ ёки бир қисмини реновация лойиҳасини амалга оширишга ҳиссаси сифатида киритиши ва қолган қисмини компенсация тарзида олиши мумкин.

47-модда. Фойда ва зарарларни тақсимлаш

Реновация лойиҳасини амалга оширишда ҳуқуқ эгаларининг ва учинчи шахсларнинг маблағларини жалб этиш фуқаролик қонунчилигига мувофиқ амалга оширилади. Бунда давлат тасарруфидаги мол-мулкнинг ёки ер участкасининг баҳоланган қийматига мувофиқ тегишли ҳудудий жамғарма ҳисса қўшувчи сифатида киритилади.

Реновация лойиҳасини амалга ошириш натижасида олинган фойда ва кўрилган зарарлар унинг иштирокчилари ўртасида, агар таъсис шартномасида бошқача қоида назарда тутилмаган бўлса, уларнинг устав фондидаги (устав капиталидаги) улушларига мутаносиб равишда тақсимланади. Ширкатнинг бирор-бир иштирокчисини фойда ёки зарарларни тақсимлашда иштирок этишдан четлатиш тўғрисидаги келишув битими ҳақиқий эмас.

Агар ширкат томонидан кўрилган зарарлар оқибатида ширкат соф активларининг қиймати унинг устав фонди (устав капитали) миқдоридан камайиб кетса, соф активлар қиймати устав фонди (устав капитали) миқдоридан ошмагунга қадар ширкат томонидан олинган фойда иштирокчилар ўртасида тақсимланмайди.

7-боб. Шаҳарсозлик реновацияси дастурини амалга оширишда ер муносабатларини тартибга солиш

48-модда. Шаҳарсозлик реновацияси ҳудудида ер участкаларини ажратишни тўхтатиб туриш

Шаҳарсозлик реновацияси ҳудудидаги бўш турган ер участкаларини жисмоний ва юридик шахсларга мулк ёки ижара ҳуқуқи асосида ажратиш, шунингдек давлат органларига, муассасаларига, корхоналарига, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларига доимий фойдаланиш ҳуқуқи асосида ажратиш реновация лойиҳасини амалга ошириш даврида вақтинчалик тўхтатиб турилади.

Шаҳарсозлик реновацияси дастури тасдиқлангунига қадар аукционга чиқарилган, бироқ аукцион ўтказилмаган деб топилган ҳолларда ер участкалари такрорий аукционга чиқарилмайди.

Шаҳарсозлик реновацияси дастури тасдиқлангунига қадар аукционга чиқарилган ер участкалари бўйича аукцион ўтказилган ва ғолиб аниқланган ҳолларда ер участкаларига бўлган ҳуқуқлар давлат рўйхатидан ўтказиб берилади.

49-модда. Шаҳарсозлик реновацияси ҳудудидаги мавжуд турар ва нотурар жой тоифасидаги объектларга ҳамда улар жойлашган ер участкаларига бўлган ҳуқуқларнинг ўтиши

Ҳар бир шаҳарсозлик реновацияси ҳудудида алоҳида юридик шахс мақомига эга бўлган, тегишлилигига кўра реновация лойиҳасини амалга ошириш ҳуқуқини қўлга киритган шахслар таъсисчилигида Дирекция ташкил этилади. Бунда Дирекциянинг штатлар сони ва ходимларининг ойлик маошлари миқдори Дирекциянинг таъсисчиси томонидан мустақил равишда белгиланади.

Шаҳарсозлик реновацияси ҳудудидаги мавжуд турар ва нотурар жой тоифасидаги объектлар ҳамда улар жойлашган ер участкаларига бўлган ҳуқуқлар компенсация олишга ёки ҳисса қўшувчи сифатида келишув битими тузилганидан кейин Дирекцияга ўтган ҳисобланади. Бунда пул маблағлари шаклида ёки бошқа жойдан турар ва нотурар жой тоифасидаги объектни мулк қилиб бериш шаклида компенсация бериш бўйича келишувга эришилган тақдирда ушбу компенсациялар тўлиқ қоплаб берилганидан кейин келишув битими тузилади.

Келишув битими кўчмас мулкка бўлган ҳуқуқларни Дирекция номига давлат рўйхатидан ўтказиш учун асос ҳисобланади.

Ҳуқуқ эгаларига тегишли бўлган бино, иншоот ва ер участкаларини Дирекцияга ўтказиш билан боғлиқ ноқонуний хатти-ҳаракатлар қилиш тақиқланади.

Дирекциянинг фаолият юритиш тартиби Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланади.

50-модда. Шаҳарсозлик реновацияси ҳудудида қурилиш ва реконструкция ишларини тўхтатиб туриш

Шаҳарсозлик реновацияси ҳудудида тегишинча Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгашининг, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликларининг қарорига асосан қуйидагиларга тақиқлар ўрнатилиши мумкин:

бино ва иншоотларнинг ихтисослашишини ўзгартиришга, уларни қайта қуришга, реконструкция қилишга ҳамда ўз ҳудудида қўшимча бино ва иншоотларни қуришни лойиҳалаштиришга;

лойиҳа-смета ҳужжатларини келишишга;

қурилиш-монтаж ишларини бошлаш учун объектни рўйхатдан ўтказишга.

Ушбу модданинг биринчи қисмида назарда тутилган тақиқлар бевосита шаҳарсозлик реновацияси дастури доирасида қуриладиган (реконструкция қилинадиган) турар ва нотурар жой тоифасидаги объектларга ҳамда шаҳарсозлик реновацияси дастури тасдиқлангунига қадар олинган қурилиш ва реконструкция қилиш учун рухсатномаси мавжуд бўлган объектларга нисбатан татбиқ этилмайди.

**51-модда. Шаҳарсозлик реновацияси ҳудудида
ер участкаларининг чегараларини ўзгартириш**

Шаҳарсозлик реновацияси ҳудудидаги мавжуд турар ва нотурар жой тоифасидаги объектлар жойлашган ер участкаларининг чегаралари шаҳарсозлик реновацияси дастури доирасида қуриладиган (реконструкция қилинадиган) турар ва нотурар жой тоифасидаги объектларнинг жойлашувига қараб ўзгартирилади.

Шаҳарсозлик реновацияси дастури доирасида қуриладиган (реконструкция қилинадиган) турар ва нотурар жой тоифасидаги объектларнинг ҳамда умумий фойдаланишдаги ер участкаларининг жойлашувига реновация лойиҳасига мувофиқ ўзгартиришлар киритилиши мумкин.

Кўп квартирали уйларга туташ ерлар ва умумий фойдаланишдаги ерлар Кўчмас мулкни бирлаштириш ва унинг янги чегараларини белгилаш далолатномаси асосида ягона ер участкасига қонунчиликда белгиланган тартибда бирлаштирилади.

Шаҳарсозлик реновацияси ҳудудидаги ер участкалари Дирекцияга фақат шаҳарсозлик реновацияси дастурига киритилган реновация лойиҳаси доирасида қуриладиган (реконструкция қилинадиган) турар ва нотурар жой тоифасидаги объектларни қуриш ҳамда ҳудудий зоналарни ташкил этиш учун тегишинча Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши раисининг, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимларининг қарорларига мувофиқ реновация лойиҳасини амалга ошириш даврида, муддати аниқ кўрсатилган ҳолда ижара ҳуқуқи асосида (қайта ижарага бериш ва ижара муддатини узайтириш ҳуқуқисиз) ажратилади.

Бунда Дирекцияга ер участкалари ажратилганидан кейин икки ой муддатда қурилиш ишлари бошланиши шарт. Қурилиш ишлари давлат органининг айби билан бошланмаган тақдирда, ушбу муддатни яна икки ойга узайтиришга рухсат этилади ва давлат органининг тегишли мансабдор шахсини қонунчиликда белгиланган тартибда жавобгарликка тортишга асос бўлади.

Шаҳарсозлик реновацияси ҳудудида қурилиш ишларининг белгиланган муддатда бошланмаслиги ер участкасига бўлган ҳуқуқларни тугатиш учун асос бўлади ва бир ой муддатда энг яхши таклифни танлаб олиш юзасидан танлов ўтказилади.

Дирекция қонунчиликда белгиланган тартибда ер участкаларини ўз тасарруфига ўтказганидан кейин икки ойлик муддатда бузиш-қурилиш ишларини бошлаши керак.

**52-модда. Шаҳарсозлик реновацияси ҳудудидаги ер
участкаларига бўлган ҳуқуқларнинг трансформацияси**

Шаҳарсозлик реновацияси ҳудудидаги мавжуд турар ва нотурар жой тоифасидаги объектлар жойлашган ер участкаларига бўлган барча ҳуқуқлар тугатилиб, шаҳарсозлик реновацияси дастури доирасидаги қурилиш (реконструкция қилиш) ишлари якунланганидан кейин янги турар ва нотурар жой тоифасидаги объектлар ҳуқуқ эгаларига доимий фойдаланиш ҳуқуқи ҳамда қонунчиликда назарда тутилган бошқа ҳуқуқлар асосида тегишли бўлади.

**53-модда. Реновация лойиҳасини амалга оширишга доир
инвестиция дастурини эълон қилиш**

Реновация лойиҳасини амалга ошириш учун молиялаштириш манбалари етарли бўлмаган тақдирда, шаҳарсозлик реновацияси дастури асосида учинчи шахсларнинг ва ҳуқуқ эгаларининг маблағларини жалб этиш юзасидан реновация лойиҳасини амалга оширишга доир инвестиция дастури (бундан буён матнда инвестиция дастури деб юритилади) эълон қилинади.

Инвестиция дастурининг пул маблағлари ҳудудий жамғармага келиб тушади ва ҳудудий жамғарма орқали реновация лойиҳаси молиялаштирилади.

Инвестиция дастурида лойиҳа қиймати, кутилаётган фойданинг миқдори кўрсатиб ўтилади.

Инвестиция дастури реновация лойиҳасини амалга ошириш учун етарли маблағлар йиғилгунига қадар амалга оширилади.

Инвестиция дастурини амалга ошириш тартиби Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланади.

**8-боб. Шаҳарсозлик реновацияси амалга оширилиши устидан
давлат ва жамоатчилик назорати**

**54-модда. Шаҳарсозлик реновацияси амалга оширилиши
устидан давлат назорати**

Шаҳарсозлик реновацияси дастури доирасида қуриладиган уй-жойларнинг ишлаб чиқилган лойиҳа ҳужжатлари (ишчи лойиҳа, лойиҳа-смета ҳужжатлари, ишчи ҳужжатлар) шаҳарсозлик тўғрисидаги қонунчилик ҳужжатларининг талабларига, зилзилабардошлик, ногиронлиги бўлган шахсларга тўсиқсиз муҳит яратилганлиги, муҳандислик изланишлари, энергия самарадорлиги кўрсаткичлари, ёнғинга қарши ҳамда экологик нормалар ва қоидаларга, санитария қоидалари ва нормаларига, гигиена нормативларига мувофиқлиги юзасидан лойиҳа ҳужжатларининг экспертизадан ўтказилиши ҳамда қурилиш-монтаж ишлари сифатли бажарилиши устидан давлат назорати Ўзбекистон Республикаси Қурилиш ва уй-жой коммунал хўжалиги вазирлиги, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Қурилиш ва уй-жой коммунал хўжалиги соҳасида назорат қилиш инспекцияси, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари ҳамда туман (шаҳар) ҳокимликлари томонидан амалга оширилади.

**55-модда. Шаҳарсозлик реновациясининг амалга оширилиши
устидан жамоатчилик назорати**

Шаҳарсозлик реновацияси дастурига киритилган объектларни қуриш, реконструкция қилиш жараёнларини ҳуқуқ эгалари ва бошқа жамоатчилик назорати субъектлари учун онлайн кузатиб бориш имконияти

«Шаҳарсозлик реновацияси» электрон платформаси, ваколатли давлат органининг расмий веб-сайти ёки ижтимоий тармоқлардаги саҳифалари орқали таъминланади, бунда тегишли ахборот кенг омма учун мўлжалланган ҳолда, қулай форматларда ва ногиронликнинг турли шакллари ҳисобга олган ҳолда яратилади.

Шаҳарсозлик реновацияси объектлари, уларнинг жойлашуви, ҳуқуқ эгаларининг нотариал розилиги, техник-иқтисодий имконияти ва лойиҳани амалга ошириш муддатлари «Шаҳарсозлик реновацияси» электрон платформасига интеграция қилиш орқали амалга оширилади.

Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва молия вазирлиги «Шаҳарсозлик реновацияси» электрон платформасининг ишлаб чиқиши ҳамда келгусида унинг самарали ишлаши, шунингдек «Электрон ҳукумат» тизимига интеграция қилиниши учун масъул давлат органи ҳисобланади.

9-боб. Якунловчи қоидалар

56-модда. Низоларни ҳал этиш

Жисмоний ва юридик шахслар Республика реновация кенгашининг ва ҳудудий реновация кенгашларининг шаҳарсозлик реновацияси дастурини амалга ошириш тўғрисидаги қарори устидан суд тартибида шикоят қилиши мумкин.

Ҳуқуқ эгаси ва Дирекция ўртасида юзага келадиган низо бўйича келишувга эришилмаган тақдирда, ушбу низо суд тартибида кўриб чиқилади.

Суд томонидан барча мулкый низоларни кўриб чиқишда мулк ҳуқуқининг дахлсизлиги ва кафолатлари таъминланиши шарт.

57-модда. Шаҳарсозлик реновацияси тўғрисидаги қонунчиликни бузганлик учун жавобгарлик

Ушбу Қонун талабларига риоя этмаган ҳолда шаҳарсозлик реновациясини амалга ошириш учун ер участкалари ҳамда бино ва иншоотларни олиб қўйиш ҳамда бузиш тақиқланади.

Шаҳарсозлик реновацияси тўғрисидаги қонунчиликни бузганликда айбдор шахслар белгиланган тартибда жавобгар бўлади.

58-модда. Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига қўшимча ва ўзгартиришлар киритиш

1. Ўзбекистон Республикасининг 1998 йил 30 апрелда қабул қилинган 598–I-сонли Қонуни билан тасдиқланган **Ўзбекистон Республикасининг Ер кодексига** (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1998 йил, № 5–6, 82-модда; 2003 йил, № 9–10, 149-модда; 2004 йил, № 5, 90-модда; 2005 йил, № 1, 18-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2007 йил, № 12, 608-модда; 2009 йил, № 1, 1-модда, № 12, 472-модда; 2011 йил, № 1, 1-модда; 2014 йил, № 1, 2-модда, № 9,

244-модда; 2015 йил, № 8, 312-модда; 2017 йил, № 9, 510-модда; 2018 йил, № 1, 1-модда, № 4, 224-модда, № 7, 432-модда, № 12, 781-модда; 2019 йил, № 1, 1-модда, № 3, 161-модда, № 4, 199-модда, № 8, 469-модда, № 11, 792-модда; 2020 йил, № 9, 540-модда; 2021 йил, № 1, 3-модда, 4-сонга илова, № 8, 800-модда; 2022 йил, № 6, 570, 577-моддалар; 2023 йил, № 10, 795-модда, № 11, 919-модда; 2024 йил, № 7, 629-модда, № 8, 831-модда, № 9, 958-модда, № 10, 1072-модда, № 11, 1193-модда; 2025 йил, № 2, 188-модда, № 5, 643, 644-моддалар) куйидаги қўшимчалар киритилсин:

1) **23-модда иккинчи қисмининг 3-банди** «Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси» деган сўзлардан кейин «вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимлари» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

2) **24-модданинг тўртинчи қисми** куйидаги мазмундаги **тўртинчи хатбоши** билан тўлдирилсин:

«шаҳарсозлик реновацияси дастурига киритилган реновация лойиҳаси доирасида қуриладиган (реконструкция қилинадиган) турар ва нотурар жой тоифасидаги объектларни қуриш ҳамда ҳудудий зоналарни ташкил этиш учун шаҳарсозлик реновацияси ҳудудидаги ер участкалари – Шаҳарсозлик реновациясини амалга ошириш дирекциясига. Бунда ушбу ер участкалари тегишинча вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимларининг қарорларига мувофиқ реновация лойиҳасини амалга ошириш даврида муддати аниқ кўрсатилган ҳолда ижара ҳуқуқи асосида (қайта ижарага бериш ва ижара муддатини узайтириш ҳуқуқисиз) ажратилади».

2. Ўзбекистон Республикасининг 2019 йил 30 декабрда қабул қилинган ЎРҚ–599-сонли Қонуни билан янги таҳрирда тасдиқланган **Ўзбекистон Республикасининг Солиқ кодексига** (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2019 йил, 12-сонга 1-илова; 2020 йил, № 3, 198-модда, № 10, 593-модда, № 11, 652-модда, № 12, 690, 691-моддалар; 2021 йил, № 1, 6-модда, № 4, 294-модда, 4-сонга илова, № 8, 800-модда, № 9, 901-модда, № 10, 968, 969, 972, 973-моддалар, № 12, 1199-модда; 2022 йил, № 2, 79-модда, № 3, 215, 216-моддалар, № 5, 461, 464, 467-моддалар, № 6, 570-модда, № 7, 664, 666-моддалар, № 12, 1190-модда; 2023 йил, № 6, 444, 446-моддалар, № 7, 540-модда, № 12, 1011-модда; 2024 йил, № 2, 106, 110, 111-моддалар, № 4, 346-модда, № 5, 458, 459-моддалар, № 8, 822, 831-моддалар, № 9, 958-модда, № 10, 1076-модда, № 11, 1190-модда, № 12, 1283, 1284, 1296, 1297-моддалар; 2025 йил, № 2, 188, 194-моддалар, № 4, 519, 520, 521, 522-моддалар, № 5, 644, 645-моддалар, № 6, 729, 731-моддалар, № 8, 971-модда) куйидаги қўшимчалар киритилсин:

1) **239-модданинг учинчи қисми** куйидаги мазмундаги **2¹-банд** билан тўлдирилсин:

«2¹) кўчмас мулк объектлари ва (ёки) пул маблағлари ер участкаларини компенсация эвазига жамоат эҳтиёжлари учун олиб қўйиш муносабати билан ёки шаҳарсозлик реновацияси амалга оширилиши натижасида компенсация сифатида берилган бўлса»;

2) **304-модда** куйидаги мазмундаги **24-банд** билан тўлдирилсин:

«24) ер участкалари компенсация эвазига жамоат эҳтиёжлари учун олиб қўйилиши муносабати билан, шунингдек шаҳарсозлик реновацияси амалга оширилиши натижасида компенсация сифатида бериладиган кўчмас мулк объектлари ва пул маблағлари»;

3) **369-модданинг биринчи қисми** қуйидаги мазмундаги **12-банд** билан ўлдирилсин:

«12) шаҳарсозлик реновацияси амалга оширилиши натижасида компенсация сифатида бериладиган кўчмас мулк объектлари ва пул маблағлари».

59-модда. Ушбу Қонуннинг ижросини, етказилишини, моҳияти ва аҳамияти тушунтирилишини таъминлаш

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги, Иқтисодиёт ва молия вазирлиги, Қурилиш ва уй-жой коммунал хўжалиги вазирлиги, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари ҳамда бошқа манфаатдор ташкилотлар ушбу Қонуннинг ижросини, ижрочиларга етказилишини ҳамда моҳияти ва аҳамияти аҳоли ўртасида тушунтирилишини таъминласин.

60-модда. Қонунчиликни ушбу Қонунга мувофиқлаштириш

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси:

ушбу Қонун 22-моддаси биринчи қисмининг бешинчи хатбошисида назарда тутилган шаҳарсозлик реновацияси дастури асосида реконструкция қилиниши керак бўлган авария ҳолатидаги ҳамда эскирган турар ва нотурар жой тоифасидаги объектларнинг техник ҳолатини аниқлаш тартибини ушбу Қонун расмий эълон қилинган кундан эътиборан олти ой ичида ишлаб чиқсин ва тасдиқласин;

ушбу Қонун 22-моддаси биринчи қисмининг олтинчи хатбошисида назарда тутилган шаҳарсозлик реновацияси дастури асосида реновация қилиниши керак бўлган кўчмас мулк объектларининг техник ҳолатини аниқлаш комиссиясининг фаолият кўрсатиш тартибини, ҳудуд аҳолисининг ижтимоий ҳаётига жиддий таъсир қиладиган ҳолатларни ҳамда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Шаҳарсозлик реновациясини қўллаб-қувватлаш жамғармаси маблағлари йўналтириладиган олис ва чекка ҳудудлар рўйхатини ушбу Қонун расмий эълон қилинган кундан эътиборан олти ой ичида ишлаб чиқсин ва тасдиқласин;

ушбу Қонун 22-моддаси биринчи қисмининг еттинчи хатбошисида назарда тутилган Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Шаҳарсозлик реновациясини қўллаб-қувватлаш жамғармасининг ҳамда Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари ҳузуридаги шаҳарсозлик реновациясини қўллаб-қувватлаш жамғармаларининг фаолият юритиш тартибини ушбу Қонун расмий эълон қилинган кундан эътиборан олти ой ичида ишлаб чиқсин ва тасдиқласин;

ушбу Қонун 22-моддаси биринчи қисмининг тўққизинчи хатбошисида назарда тутилган шаҳарсозлик реновацияси дастурини амалга ошириш учун салоҳиятли инвесторларни ва қурилиш ташкилотларини аниқлаш юзасидан энг яхши таклифни танлаб олиш бўйича танлов ва такрорий танлов ўтказиш тартибини ушбу Қонун расмий эълон қилинган кундан эътиборан олти ой ичида ишлаб чиқсин ва тасдиқласин;

ушбу Қонун 22-моддаси биринчи қисмининг ўнинчи хатбошисида назарда тутилган ҳуқуқ эгаларининг шахсий ташаббусига кўра амалга ошириладиган шаҳарсозлик реновациясини давлат томонидан қўллаб-қувватлаш тартибини ушбу Қонун расмий эълон қилинган кундан эътиборан олти ой ичида ишлаб чиқсин ва тасдиқласин;

ушбу Қонун 22-моддаси биринчи қисмининг ўн биринчи хатбошисида назарда тутилган реновация лойиҳасини амалга оширишда ҳуқуқ эгаларининг ҳисса қўшувчи сифатида иштирок этиши тартибини ушбу Қонун расмий эълон қилинган кундан эътиборан олти ой ичида ишлаб чиқсин ва тасдиқласин;

ушбу Қонун 22-моддаси биринчи қисмининг ўн иккинчи хатбошисида назарда тутилган Шаҳарсозлик реновациясини амалга ошириш дирекциясининг фаолият юритиш тартибини ушбу Қонун расмий эълон қилинган кундан эътиборан олти ой ичида ишлаб чиқсин ва тасдиқласин;

ушбу Қонун 22-моддаси биринчи қисмининг ўн учинчи хатбошисида назарда тутилган шаҳарсозлик реновацияси дастурига асосан учинчи шахсларнинг маблағларини жалб этиш юзасидан реновация лойиҳасини амалга оширишга доир инвестиция дастурини амалга ошириш тартибини ушбу Қонун расмий эълон қилинган кундан эътиборан олти ой ичида ишлаб чиқсин ва тасдиқласин;

ҳукумат қарорларини ушбу Қонунга мувофиқлаштирсин;

республика ижро этувчи ҳокимият органлари ушбу Қонунга зид бўлган ўз норматив-ҳуқуқий ҳужжатларини қайта кўриб чиқишлари ва бекор қилишларини таъминласин.

61-модда. Ушбу Қонуннинг кучга кириши

Ушбу Қонун расмий эълон қилинган кундан эътиборан олти ой ўтгач кучга киради.

Ушбу Қонун кучга кирганидан бошлаб, икки ой муддатда Ўзбекистон Республикаси Президентининг, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг ҳамда Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгашининг, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликларининг қарорлари билан инвесторларга берилган, лекин самарасиз фойдаланилаётган, қурилиш ишлари бошланмаган шаҳарсозлик реновацияси ҳудудлари (ер участкалари, фаолият кўрсатмаётган ишлаб чиқариш, турар жой зоналари ва бошқа зоналар) мазкур ҳудудда яшовчи ҳуқуқ эгалари билан

лойиҳани амалга ошириш юзасидан келишилади, ҳуқуқ эгаларининг камида бешдан тўрт қисми билан келишувга эришилмаган тақдирда, ажратилган ер участкалари, турар ва нотурар жой тоифасидаги объектлар тегишли туман (шаҳар) ҳокимликлари тасарруфига қайтарилади.

**Ўзбекистон Республикасининг
Президенти**

Ш. Мирзиёев

Тошкент шаҳри,
2026 йил 10 июнь
№ ЎРҚ–1149

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASINING QONUNI

Фуқароларнинг меҳнат ҳуқуқлари кафолатлари кучайтирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартириш ва қўшимчалар қиритиш тўғрисида

Қонунчилик палатаси томонидан 2025 йил 10 сентябрда
қабул қилинган
Сенат томонидан 2026 йил 8 апрелда
маъқулланган

Кейинги йилларда мамлакатимизда амалга оширилаётган ислохотлар доирасида меҳнат муносабатларини замонавий талаблар асосида тартибга солишга, ҳар бир фуқарога муносиб меҳнат шароитларини яратишга, меҳнат ҳуқуқларини тўлақонли таъминлашга ва самарали ҳимоя қилишга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Шу билан бирга миллий қонунчиликни халқаро стандартлар билан уйғунлаштириш, жумладан жамоавий меҳнат низоларини ҳал этиш (тартибга солиш) ҳамда ходимлар томонидан ўз ижтимоий-иқтисодий манфаатлари ифода этилиши ва ҳимоя қилинишининг ҳуқуқий механизмларини янада такомиллаштириш, шунингдек айрим тоифадаги шахсларнинг меҳнатини ҳуқуқий жиҳатдан тартибга солишга оид нормалардаги ноаниқликларни бартараф этиш зарурияти юзага келмоқда.

Мазкур Қонун билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ходимларнинг иш ташлаш ҳуқуқини белгилашга, иш ташлашни амалга ошириш тартиби ва механизмини ҳуқуқий жиҳатдан тартибга солишга қаратилган ўзгартириш ва қўшимчалар киритилмоқда.

Шунингдек Ўзбекистон Республикаси Меҳнат кодексининг хомиладор аёлларга ва оилавий вазифаларни бажариш билан машғул шахсларга тўлиқсиз иш вақтини белгилашга доир нормалари аниқлаштирилмоқда.

Ушбу Қонун ходимларнинг меҳнат ҳуқуқлари кафолатларини янада кучайтиришга ҳамда жамоавий меҳнат низоларини ҳал этишни (тартибга солишни) самарали ташкил этишга хизмат қилади.

1-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1991 йил 15 февралда қабул қилинган «Ўзбекистон Республикасида жамоат бирлашмалари тўғрисида»ги 223–XII-сонли Қонуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Ахборотномаси, 1991 йил, № 4, 76-модда; 1992 йил, № 9, 363-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1997 йил, № 4–5, 126-модда; 1998 йил, № 3, 38-модда; 2004 йил, № 1–2, 18-модда, № 5, 90-модда; 2005 йил, № 1, 18-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2008 йил, № 12, 640-модда; 2009 йил, № 9, 330-модда; 2014 йил, № 12, 343-модда; 2018 йил, № 4, 224-модда; 2021 йил, 4-сонга илова; 2022 йил, № 5, 464-модда) **6-моддасининг биринчи қисмидаги** «уч минг» деган сўзлар «беш юз» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

2-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1994 йил 22 сентябрда қабул қилинган 2012–XII-сонли Қонуни билан тасдиқланган **Ўзбекистон Республикасининг Жиноят кодексига** (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Ахборотномаси, 1995 йил, № 1, 3-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1996 йил, № 9, 144-модда; 1997 йил, № 2, 56-модда, № 9, 241-модда; 1998 йил, № 5–6, 102-модда, № 9, 181-модда; 1999 йил, № 1, 20-модда, № 5, 124-модда, № 9, 229-модда; 2000 йил, № 5–6, 153-модда; 2001 йил, № 1–2, 23-модда, № 9–10, 165-модда; 2002 йил, № 9, 165-модда; 2003 йил, № 1, 8-модда, № 9–10, 149-модда; 2004 йил, № 1–2, 18-модда, № 9, 171-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2005 йил, № 9, 314-модда, № 12, 417, 418-моддалар; 2006 йил, № 6, 261-модда, № 12, 656-модда; 2007 йил, № 4, 158, 166-моддалар, № 6, 248-модда, № 9, 416, 422-моддалар, № 12, 607-модда; 2008 йил, № 4, 187, 188, 189-моддалар, № 7, 352-модда, № 9, 485, 487, 488-моддалар, № 12, 640, 641-моддалар; 2009 йил, № 1, 1-модда, № 4, 128-модда, № 9, 329, 334, 335, 337-моддалар, № 12, 470-модда; 2010 йил, № 5, 176, 179-моддалар, № 9, 341-модда, № 12, 471, 477-моддалар; 2011 йил, № 1, 1-модда; 2012 йил, № 4, 108-модда, № 9/1, 242-модда, № 12, 336-модда; 2013 йил, № 4, 98-модда, № 10, 263-модда; 2014 йил, № 1, 2-модда, № 5, 130-модда, № 9, 244-модда, № 12, 343-модда; 2015 йил, № 6, 228-модда, № 8, 310, 312-моддалар, № 12, 452-модда; 2016 йил, № 4, 125-модда, № 9, 276-модда, № 12, 383, 385-моддалар; 2017 йил, № 3, 47-модда, № 6, 300-модда, № 9, 506, 510-моддалар; 2018 йил, № 1, 4-модда, № 4, 218, 224-моддалар, № 7, 430-модда, № 10, 679-модда; 2019 йил, № 1, 3, 5-моддалар, № 3, 161-модда, № 5, 259, 267, 268-моддалар, № 7, 386-модда, № 8, 471-модда, № 9, 592-модда, № 11, 787-модда, № 12, 880-модда; 2020 йил, № 1, 4-модда, № 3, 204-модда, № 7, 449-модда, № 10, 593-модда, № 11, 651-модда, № 12, 691-модда; 2021 йил, № 1, 5, 14-моддалар, № 2, 142, 144-моддалар, № 3, 217-модда, 4-сонга илова, № 8, 800, 803-моддалар, № 10, 966, 968, 973-моддалар, № 12, 1193-модда; 2022 йил, № 2, 81-модда, № 3, 215, 216-моддалар, № 4, 337-модда, № 5, 464, 466-моддалар, № 6, 575-модда, № 10, 981-модда; 2023 йил, № 3, 185, 187, 188-моддалар, № 4, 265-модда, № 5, 319-модда, № 10, 798-модда, № 11, 921-модда; 2024 йил, № 1, 8-модда, № 2, 111-модда, № 3, 245-модда, № 8, 818-модда, № 9, 954, 964-моддалар, № 10, 1070, 1071, 1073, 1077, 1079,

1083-моддалар, № 11, 1186-модда, № 12, 1280, 1287-моддалар; 2025 йил, № 2, 196-модда, № 3, 376, 377-моддалар, № 5, 643, 647-моддалар, № 8, 968-модда) қуйидаги ўзгартириш ва қўшимча киритилсин:

1) **218-модданинг номи ва диспозицияси** қуйидаги тахрирда баён этилсин:

**«218-модда. Фавқулодда ҳолат шароитида корхона, муассаса
ёхуд ташкилотлар ишига тўсқинлик қилиш**

Фавқулодда ҳолат шароитида корхона, муассаса ёхуд ташкилотлар ишига тўсқинлик қилиш»;

2) қуйидаги мазмундаги **218¹-модда** билан тўлдирилсин:

«218¹-модда. Иш ташлаш тўғрисидаги қонунчиликни бузиш

Ноқонуний иш ташлашга раҳбарлик қилиш, шунингдек иш ташлашда қатнашишга ёки унда қатнашмасликка мажбур қилиш, шундай ҳаракатлар учун маъмурий жазо қўлланилганидан кейин содир этилган бўлса, –

базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваридан уч юз бараваригача миқдорда жарима ёки уч юз олтмиш соатгача мажбурий жамоат ишлари ёки бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ушбу модданинг биринчи қисмида назарда тутилган ҳаракатлар:

а) жуда кўп миқдорда зарар етказилишига;

б) одам ўлишига;

в) бошқа оғир оқибатларнинг келиб чиқишига сабаб бўлса, –

базавий ҳисоблаш миқдорининг уч юз бараваридан олти юз бараваригача миқдорда жарима ёки икки йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд икки йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Меҳнат қонунчилиги билан иш ташлаш тақиқланган ҳолларда унда иштирок этишга мажбур қилиш ва (ёки) унга раҳбарлик қилиш, –

уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ушбу модданинг учинчи қисмида назарда тутилган ҳаракатлар:

а) одам ўлишига;

б) бошқа оғир оқибатларнинг келиб чиқишига сабаб бўлса, –

беш йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади».

3-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1994 йил 22 сентябрда қабул қилинган 2015–XII-сонли Қонуни билан тасдиқланган **Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексига** (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Ахборотномаси, 1995 йил, № 3, 6-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1995 йил, № 9, 193-модда, № 12, 269-модда; 1996 йил, № 5–6, 69-модда, № 9,

144-модда; 1997 йил, № 2, 56-модда, № 4–5, 126-модда, № 9, 241-модда; 1998 йил, № 3, 38-модда, № 5–6, 102-модда, № 9, 181-модда; 1999 йил, № 1, 20-модда, № 5, 124-модда, № 9, 229-модда; 2000 йил, № 5–6, 153-модда, № 7–8, 217-модда; 2001 йил, № 1–2, 23-модда, № 9–10, 165, 182-моддалар; 2002 йил, № 1, 20-модда, № 9, 165-модда; 2003 йил, № 1, 8-модда, № 5, 67-модда, № 9–10, 149-модда; 2004 йил, № 1–2, 18-модда, № 5, 90-модда, № 9, 171-модда; 2005 йил, № 1, 18-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2005 йил, № 9, 312-модда, № 12, 413, 417, 418-моддалар; 2006 йил, № 6, 261-модда, № 9, 498-модда, № 10, 536-модда, № 12, 656, 659-моддалар; 2007 йил, № 4, 158, 159, 164, 165-моддалар, № 9, 416, 421-моддалар, № 12, 596, 604, 607-моддалар; 2008 йил, № 4, 181, 189, 192-моддалар, № 9, 486, 488-моддалар, № 12, 640, 641-моддалар; 2009 йил, № 1, 1-модда, № 9, 334, 335, 337-моддалар, № 10, 380-модда, № 12, 462, 468, 470, 472, 474-моддалар; 2010 йил, № 5, 175, 179-моддалар, № 6, 231-модда, № 9, 335, 339, 341-моддалар, № 10, 380-модда, № 12, 468, 473, 474-моддалар; 2011 йил, № 1, 1-модда, № 4, 104, 105-моддалар, № 9, 247, 252-моддалар, № 12/2, 365-модда; 2012 йил, № 4, 108-модда, № 9/1, 242-модда, № 12, 336-модда; 2013 йил, № 4, 98-модда, № 10, 263-модда; 2014 йил, № 1, 2-модда, № 5, 130-модда, № 9, 244-модда, № 12, 341, 343-моддалар; 2015 йил, № 6, 228-модда, № 8, 310, 312-моддалар, № 12, 452-модда; 2016 йил, № 1, 2-модда, № 4, 125-модда, № 9, 276-модда, № 12, 383, 385-моддалар; 2017 йил, № 4, 137-модда, № 6, 300-модда, № 9, 510-модда, № 10, 605-модда; 2018 йил, № 1, 1, 4, 5-моддалар, № 4, 224-модда, № 7, 430, 431, 432-моддалар, № 10, 671, 673, 679-моддалар; 2019 йил, № 1, 1, 3, 5-моддалар, № 2, 47-модда, № 3, 161, 165, 166-моддалар, № 5, 259, 261, 267, 268-моддалар, № 7, 386-модда, № 8, 469, 471-моддалар, № 9, 591, 592-моддалар, № 10, 674, 676-моддалар, № 11, 787, 791-моддалар, № 12, 880, 891-моддалар; 2020 йил, № 1, 4-модда, № 3, 203, 204-моддалар, № 7, 449-модда, № 9, 539, 540-моддалар, № 10, 593, 596-моддалар, № 11, 651-модда, № 12, 691-модда; 2021 йил, № 1, 5, 7, 12, 13, 14-моддалар, № 2, 142-модда, № 3, 217-модда, № 4, 290, 293-моддалар, 4-сонга илова, № 8, 800, 802, 803-моддалар, № 9, 903-модда, № 10, 966, 967, 968, 973-моддалар, № 11, 1066-модда; 2022 йил, № 1, 1, 2-моддалар, № 2, 80, 81-моддалар, № 3, 215, 216-моддалар, № 4, 337-модда, № 5, 464, 465, 466, 467-моддалар, № 8, 787-модда, № 10, 981, 984-моддалар, № 12, 1188-модда; 2023 йил, № 3, 184, 185, 188, 189-моддалар, № 4, 265, 266, 268-моддалар, № 5, 319, 320-моддалар, № 7, 533, 534, 535, 537, 539-моддалар, № 8, 634-модда, № 10, 798-модда, № 11, 921, 923, 924-моддалар, № 12, 1004-модда; 2024 йил, № 1, 5, 7, 8, 9-моддалар, № 2, 102, 111, 115, 116-моддалар, № 3, 243, 245-моддалар, № 6, 530, 532-моддалар, № 7, 629-модда, № 8, 826, 829, 831-моддалар, № 9, 954, 964, 965-моддалар, № 10, 1070, 1071, 1073, 1077, 1078, 1083, 1084-моддалар, № 11, 1187, 1188, 1189-моддалар, № 12, 1279, 1280, 1282, 1286, 1287-моддалар; 2025 йил, № 1, 5, 8-моддалар, № 2, 187, 188, 196, 198, 201-моддалар, № 3, 368, 376-моддалар, № 4, 517, 521-моддалар, № 5, 643, 644-моддалар, № 6, 729-модда, № 7, 828, 829, 832-моддалар, № 8, 968, 971-моддалар) куйидаги кўшимчалар киритилсин:

1) куйидаги мазмундаги **201²-модда** билан тўлдирилсин:

«201²-модда. Иш ташлаш тўғрисидаги қонунчиликни бузиш

Меҳнат қонунчилиги билан иш ташлаш тақиқланган ҳолларда иш ташлашда иштирок этиш, –

базавий ҳисоблаш миқдорининг уч бараваридан етти бараваригача миқдорда жарима солишга сабаб бўлади.

Ноқонуний иш ташлашга раҳбарлик қилиш, –

базавий ҳисоблаш миқдорининг ўн бараваридан ўн беш бараваригача миқдорда жарима солишга сабаб бўлади.

Ушбу модданинг биринчи ёки иккинчи қисмида назарда тутилган ҳуқуқбузарлик мулкӣ манфаатдор бўлиш эвазига ёки бошқа бирон шахсий манфаатни кўзлаб содир этилган бўлса, –

базавий ҳисоблаш миқдорининг ўн беш бараваридан ўттиз бараваригача миқдорда жарима солишга сабаб бўлади.

Иш ташлашда қатнашишга ёки унда қатнашмасликка мажбур қилиш, –

базавий ҳисоблаш миқдорининг ўн беш бараваридан ўттиз бараваригача миқдорда жарима солишга сабаб бўлади.

Ушбу модданинг тўртинчи қисмида назарда тутилган ҳуқуқбузарликни хизмат юзасидан, моддий ёки бошқа жиҳатдан айбдорга қарам бўлган шахсга нисбатан содир этиш, –

базавий ҳисоблаш миқдорининг ўттиз бараваридан эллик бараваригача миқдорда жарима солишга сабаб бўлади»;

2) **245-модданинг биринчи қисми** «201¹» рақамидан кейин «201²» рақами билан тўлдирилсин;

3) **255-модда** қуйидаги мазмундаги **учинчи қисм** билан тўлдирилсин:

«Ушбу Кодекснинг 201²-моддасида назарда тутилган ҳуқуқбузарлик аниқланган тақдирда, меҳнат бўйича давлат инспекторлари маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисида баённома тузади ҳамда уни ушбу Кодекснинг 282-моддасида белгиланган тартибда судга кўриб чиқиш учун юборади»;

4) **305-модданинг иккинчи қисми** «201» рақамидан кейин «201²» рақами билан тўлдирилсин.

4-модда. Ўзбекистон Республикасининг 2018 йил 22 январда қабул қилинган ЎРҚ–460-сонли Қонуни билан тасдиқланган **Ўзбекистон Республикасининг Фуқаролик процессуал кодексига** (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2018 йил, 1-сонга 1-илова, № 10, 672-модда; 2019 йил, № 3, 166-модда, № 5, 261-модда, № 9, 592-модда, № 10, 671-модда, № 11, 791, 792-моддалар, № 12, 880-модда; 2020 йил, № 1, 1, 3-моддалар, № 3, 198, 199-моддалар; 2021 йил, № 1, 8-модда, 4-сонга илова, № 8, 803-модда, № 9, 903-модда; 2022 йил, № 3, 216-модда, № 8, 787-модда; 2023 йил, № 4, 269-модда, № 12, 1007-модда; 2024 йил, № 2, 115-модда, № 8, 827-модда, № 9, 964, 969-моддалар, № 11, 1191-модда, № 12, 1280, 1286-моддалар; 2025 йил, № 1, 8-модда, № 3, 373-модда, № 6, 729-модда) қуйидаги қўшимчалар киритилсин:

1) **50-модданинг биринчи қисми** «давлат бюджетидан ундирувлар» деган сўзлардан кейин «эълон қилинган иш ташлашнинг бошланиш вақтини кечиктириш, иш ташлашни тўхтатиб туриш, иш ташлашни ноқонуний деб топиш» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

2) **266-модда** қуйидаги мазмундаги **4¹-банд** билан тўлдирилсин:

«4¹) эълон қилинган иш ташлашнинг бошланиш вақтини кечиктириш, иш ташлашни тўхтатиб туриш, иш ташлашни ноқонуний деб топиш тўғрисидаги»;

3) қуйидаги мазмундаги **23³-боб** билан тўлдирилсин:

«23³-боб. Эълон қилинган иш ташлашнинг бошланиш вақтини кечиктириш, иш ташлашни тўхтатиб туриш, иш ташлашни ноқонуний деб топиш тўғрисидаги ишларни юритиш хусусиятлари

270¹¹-модда. Эълон қилинган иш ташлашнинг бошланиш вақтини кечиктириш, иш ташлашни тўхтатиб туриш, иш ташлашни ноқонуний деб топиш тўғрисидаги ишларни кўриш тартиби

Эълон қилинган иш ташлашнинг бошланиш вақтини кечиктириш, иш ташлашни тўхтатиб туриш, иш ташлашни ноқонуний деб топиш тўғрисидаги ишлар фуқаролик суд ишларини юритишнинг умумий қоидалари бўйича, мазкур бобда белгиланган хусусиятлар инобатга олинган ҳолда суд томонидан кўриб чиқилади.

270¹²-модда. Даъво аризасини бериш

Эълон қилинган иш ташлашнинг бошланиш вақтини кечиктириш тўғрисидаги, иш ташлашни тўхтатиб туриш ҳақидаги, иш ташлашни ноқонуний деб топиш тўғрисидаги даъво аризаси судга иш берувчи ёхуд прокурор томонидан берилади.

Эълон қилинган иш ташлашнинг бошланиш вақтини кечиктириш тўғрисидаги, иш ташлашни тўхтатиб туриш ҳақидаги, иш ташлашни ноқонуний деб топиш тўғрисидаги даъво аризаси тегишинча мазкур иш ташлаш амалга ошириладиган, амалга ошириляётган, амалга оширилган жойдаги судда кўриб чиқилади.

270¹³-модда. Даъво аризасининг шакли ҳамда мазмуни

Эълон қилинган иш ташлашнинг бошланиш вақтини кечиктириш тўғрисидаги, иш ташлашни тўхтатиб туриш ҳақидаги, иш ташлашни ноқонуний деб топиш тўғрисидаги даъво аризаси ушбу Кодекснинг 189-моддасида назарда тутилган талабларга мувофиқ бўлиши керак.

Даъво аризасида қуйидагилар ҳам кўрсатилиши керак:

1) иш ташлаш ўтказиляётган ташкилотнинг номи;

2) иш ташлашни эълон қилиш тўғрисида қарор қабул қилинган сана, иш ташлаш амалга ошириладиган (амалга оширилаётган, амалга оширилган) сана ва жой;

3) даъвогарнинг фикрига кўра, иш ташлаш туфайли бузилаётган ҳуқуқлар, эркинликлар ва қонуний манфаатлар тўғрисидаги маълумотлар;

4) даъвогарнинг фикрига кўра, иш ташлаш қайси қонун ҳужжатларига зид бўлса, ўша қонун ҳужжатлари.

Эълон қилинган иш ташлашнинг бошланиш вақтини кечиктириш тўғрисидаги, иш ташлашни тўхтатиб туриш ҳақидаги даъво аризасида иш ташлашни кечиктириш ёки тўхтатиб туриш муддати ҳам кўрсатилиши лозим.

Даъво аризасига ушбу Кодекснинг 191-моддасида кўрсатилган ҳужжатлар, шунингдек иш ташлашни эълон қилиш тўғрисидаги қарор илова қилинади.

270¹⁴-модда. Эълон қилинган иш ташлашнинг бошланиш вақтини кечиктириш тўғрисидаги, иш ташлашни тўхтатиб туриш ҳақидаги, иш ташлашни ноқонуний деб топиш тўғрисидаги ишлар бўйича суд муҳокамасининг хусусиятлари

Эълон қилинган иш ташлашнинг бошланиш вақтини кечиктириш тўғрисидаги, иш ташлашни тўхтатиб туриш ҳақидаги, иш ташлашни ноқонуний деб топиш тўғрисидаги ишлар даъво аризаси берилган кундан эътиборан ўн кунлик муддатда суд томонидан иш берувчи, иш ташлашга раҳбарлик қилувчи, шунингдек прокурор иштирокида кўриб чиқилади. Учинчи шахслар суд мажлисига чақирилиши мумкин.

Иш муҳокамасининг вақти ва жойи тўғрисида тегишли тарзда хабардор қилинган тарафлар ва ишда иштирок этувчи бошқа шахслар суд мажлисига келмаса, иш уларнинг йўқлигида кўрилиши мумкин.

Иш ташлашни ноқонуний деб топиш тўғрисидаги ишни кўриб чиқиш чоғида суд иш ташлашни эълон қилиш тўғрисидаги қарорнинг қонунийлигини, иш ташлашни амалга оширишнинг қонунда белгиланган талабларига риоя этилганлигини текширади, шунингдек иш ташлаш туфайли ҳуқуқлар, эркинликлар ва қонуний манфаатлар бузилган-бузилмаганлигини аниқлайди.

270¹⁵-модда. Суднинг ҳал қилув қарори

Эълон қилинган иш ташлашнинг бошланиш вақтини кечиктириш тўғрисидаги, иш ташлашни тўхтатиб туриш ҳақидаги, иш ташлашни ноқонуний деб топиш тўғрисидаги иш бўйича ҳал қилув қарори ушбу Кодекснинг 23-бобида белгиланган қоидаларга кўра суд томонидан қабул қилинади.

Иш ташлаш ноқонуний деб топилган тақдирда, суд тегишли жавобгарлик масаласини ҳал этиш тўғрисида прокурорга хабар қилади.

Суд иш ташлашни эълон қилиш тўғрисидаги қарорнинг ва иш ташлашнинг қонунга мувофиқ эканлигини ҳамда иш ташлаш туфайли ҳуқуқлар, эркинликлар ва қонуний манфаатлар бузилмаётганлигини аниқласа, арз қилинган талабни қаноатлантиришни рад этиш тўғрисида ҳал қилув қарори қабул қилади.

Суднинг эълон қилинган иш ташлашнинг бошланиш вақтини кечиктириш тўғрисидаги ёки иш ташлашни тўхтатиб туриш ҳақидаги даъво аризасини қаноатлантириш тўғрисидаги ҳал қилув қарорида эълон қилинган иш ташлашни кечиктириш ёки иш ташлашни тўхтатиб туриш муддати кўрсатилади ва у эълон қилинган иш ташлашнинг бошланиш вақтини кечиктириш ёки иш ташлашни тўхтатиб туриш учун асос бўлади».

5-модда. Ўзбекистон Республикасининг 2019 йил 6 декабрда қабул қилинган «**Касаба уюшмалари тўғрисида**»ги ЎРҚ–588-сонли Қонунига (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2019 йил, № 12, 882-модда; 2021 йил, 4-сонга илова; 2022 йил, № 5, 464-модда; 2023 йил, № 11, 923-модда; 2024 йил, № 8, 822-модда) қуйидаги ўзгартириш ва қўшимча киритилсин:

1) **44-модданинг биринчи қисмидаги** «тегишли инспекторлари фаолият кўрсатадиган инспекциялар» деган сўзлар «тегишли маъмурий ваколатга эга бўлмаган инспекторлари фаолият кўрсатадиган инспекциялар» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

2) қуйидаги мазмундаги **45¹-модда** билан тўлдирилсин:

«45¹-модда. Касаба уюшмалари инспекцияларининг Давлат меҳнат инспекцияси билан ўзаро ҳамкорлиги

Касаба уюшмаларининг инспекциялари, шунингдек Давлат меҳнат инспекцияси ўз фаолиятларини ўзаро ҳамкорликда амалга оширишлари мумкин. Бунинг учун исталган тараф иккинчи тарафга ҳамкорлик тўғрисида келишув, меморандум ва бошқа битим тузиш тўғрисида таклиф билан чиқишлари мумкин.

Тарафлар ўртасида имзоланган келишув, меморандум ва бошқа битим уни имзолаган тарафнинг ички фаолиятига аралашини, шунингдек унинг фаолиятини бирор-бир тарзда чекловчи нормани ўз ичига олиши мумкин эмас».

6-модда. Ўзбекистон Республикасининг 2022 йил 28 октябрда қабул қилинган ЎРҚ–798-сонли Қонуни билан тасдиқланган **Ўзбекистон Республикасининг Меҳнат кодексига** (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2022 йил, 10-сонга илова; 2023 йил, № 4, 265-модда, № 11, 923-модда; 2024 йил, № 2, 111-модда, № 7, 627-модда, № 9, 964-модда; 2025 йил, № 2, 193-модда, № 6, 730-модда) қуйидаги қўшимча ва ўзгартиришлар киритилсин:

1) **36-модданинг олтинчи қисми:**

қуйидаги мазмундаги **олтинчи хатбоши** билан тўлдирилсин:
«иш ташлашга оид масалалар тўғрисида қарор қабул қилади»;

олтинчи хатбошиси еттинчи хатбоши деб ҳисоблансин;

2) **186-модда иккинчи қисмининг иккинчи хатбошиси** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«ушбу Кодекснинг 398-моддасига мувофиқ»;

3) **398-модданинг матни** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Иш берувчи қуйидаги шахсларга уларнинг илтимосига кўра тўлиқсиз иш вақти белгилаши шарт:

хомиладор аёлга;

ўн тўрт ёшга тўлмаган боланинг (ўн олти ёшга тўлмаган ногиронлиги бўлган боланинг) ота-онасидан бирига (ота-онанинг ўрнини босувчи шахсга);

тиббий хулосага мувофиқ оиланинг бетоб аъзосини парваришлашни амалга ошираётган шахсга»;

4) **570-модда** қуйидаги мазмундаги **бешинчи қисм** билан тўлдирилсин:

«Иш ташлаш – бу ходимларнинг меҳнатга оид, ижтимоий-иқтисодий ва касбий манфаатларини ҳимоя қилиш мақсадида иш берувчи билан жамоавий меҳнат низосини ҳал этиш усули сифатида меҳнат мажбуриятларини вақтинча, ихтиёрий ва биргаликда тўлиқ ёки қисман бажаришни тўхтатишдир»;

5) **576-модда** қуйидаги мазмундаги **тўққизинчи** ва **ўнинчи қисмлар** билан тўлдирилсин:

«Агар ушбу Кодекс 589-моддасининг биринчи ва иккинчи қисмларига биноан жамоавий меҳнат низосини ҳал қилиш учун иш ташлаш ўтказиб бўлмайдиган бўлса, жамоавий меҳнат низосини меҳнат арбитражида кўриб чиқиш мажбурий ҳисобланади ва меҳнат арбитражининг қарори тарафлар учун, уларнинг ушбу масала бўйича келишуви мавжудлигидан қатъи назар, мажбурий ҳисобланади.

Агар тарафлар вақтинча меҳнат арбитражини тузиш, унинг таркиби ва қоидалари тўғрисида ёки жамоавий меҳнат низосини доимий меҳнат арбитражига ўтказиш тўғрисида келишувга эришмаса, ушбу масалалар юзасидан қарор жамоавий меҳнат низоларини тартибга солиш бўйича давлат органлари томонидан қабул қилинади»;

6) **577-модда** қуйидаги мазмундаги **еттинчи қисм** билан тўлдирилсин:

«Жамоавий меҳнат низоларини тартибга солиш бўйича давлат органларининг ваколатли ходимлари ташкилотдаги жамоавий меҳнат низоси тўғрисида хабар олинган пайтдан бошлаб иш берувчининг иш жойига жамоавий меҳнат низосини ҳал қилиш, низонинг сабабларини аниқлаш ва ҳал қилишга кўмаклашиш учун хизмат гувоҳномасини кўрсатган ҳолда монеликсиз ташриф буюриш ҳуқуқига эга»;

7) **581-модда** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«581-модда. Иш ташлаш ҳуқуқи

Агар ушбу Кодексда белгиланган яраштирув-воситачилик тартиб-таомиллари орқали жамоавий меҳнат низосини ҳал қилишнинг иложи

бўлмаса, шунингдек иш берувчи яраштирув-воситачилик тартиб-таомилларидан бош тортган ёки жамоавий меҳнат низосини ҳал қилиш пайтида эришилган келишувни бажармаган бўлса, меҳнат жамоаси жамоавий меҳнат низосини ҳал қилишнинг усули сифатида иш ташлаш тўғрисида қарор қабул қилиши мумкин.

Иш ташлашда қатнашиш ихтиёрийдир. Ҳеч ким иш ташлашда қатнашишга ёки унда қатнашмасликка мажбур қилиниши мумкин эмас.

Иш ташлаш, қоида тариқасида, ходимларнинг доимий иш жойида амалга оширилади»;

8) қуйидаги мазмундаги **582 – 593-моддалар** билан тўлдирилсин:

**«582-модда. Иш ташлашни эълон қилиш тўғрисида
қарор қабул қилиш**

Иш ташлашни эълон қилиш тўғрисидаги қарор ташкилот (филиал, ваколатхона ёки бошқа алоҳида таркибий бўлинма) ходимларининг умумий йиғилишида (конференциясида) қатнашаётган ходимларнинг (делегатларнинг) эллик фоизидан кўпроғи ёқлаб берган овози билан қабул қилинади.

Ташкилот (филиал, ваколатхона ёки бошқа алоҳида таркибий бўлинма) ходимларининг умумий йиғилиши (конференцияси) томонидан иш ташлашни эълон қилиш тўғрисида қарор қабул қилиш иш ташлаш бошланишидан камида бир ой олдин ушбу Кодекснинг 36-моддасида белгиланган тартибда амалга оширилади.

Иш ташлашни эълон қилиш тўғрисидаги қарорда қуйидагилар кўрсатилиши керак:

иш ташлашни эълон қилиш ва ўтказиш учун асос бўлган жамоавий меҳнат низоси тарафларининг келишмовчиликлари рўйхати;

иш ташлаш бошланадиган сана, вақт ва жой;

иш ташлашга раҳбарлик қилувчи ва унинг иш ташлаш чоғидаги ваколатлари тўғрисидаги маълумотлар;

ходимларнинг яраштирув-воситачилик тартиб-таомилларида иштирок этувчи вакиллари рўйхати.

**583-модда. Иш ташлашни эълон қилиш тўғрисидаги қарор
ҳақида хабардор қилиш**

Касаба уюшмаси қўмитаси иш ташлашни эълон қилиш тўғрисидаги қарор ҳақида иш берувчини ушбу қарор қабул қилинган пайтдан эътиборан бир иш кунидан кечиктирмай ёзма равишда хабардор қилиши керак.

Иш берувчи бўлажак иш ташлашни эълон қилиш тўғрисида ёзма хабарномани олган пайтдан эътиборан бир иш кунидан кечиктирмай бу ҳақда жамоавий меҳнат низоларини тартибга солиш бўйича давлат органларини ёзма равишда огоҳлантиради.

Иш ташлашни эълон қилиш тўғрисидаги қарорда белгиланган вақтда иш ташлаш бошланмаган бўлса, жамоавий меҳнат низосини ҳал қилиш ушбу Кодекснинг 573-моддасида белгиланган тартибда амалга оширилади.

584-модда. Иш ташлашга раҳбарлик қилиш

Иш ташлашга касаба уюшмаси кўмитасининг ваколатли вакили раҳбарлик қилади.

Иш ташлашга раҳбарлик қилувчи:

ходимлар умумий йиғилишларини (конференцияларини) чақиришга;

иш берувчидан ходимларнинг манфаатларига дахлдор масалалар бўйича маълумот олишга;

иш ташлашни эълон қилиш ва ўтказиш учун асос бўлган келишмовчиликларни ҳал қилишда ходимлар номидан иш юритишга;

келишиб олинмиши зарур бўлган масалалар бўйича фикрларни тайёрлаш учун мутахассисларни жалб қилишга;

иш ташлашда иштирок этаётган ходимларнинг эллик фоизидан кўпроғининг розилиги билан иш ташлашни тўхтатиб қўйишга ҳақли.

Иш ташлашга раҳбарлик қилувчи:

иш ташлаш амалга оширилаётган даврда Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси, қонунлари ва бошқа қонунчилик ҳужжатларига риоя этилишини таъминлаши;

жамоавий меҳнат низосини тинч йўл билан ҳал этиш учун барча зарур чораларни кўриши;

иш ташлашни эълон қилиш тўғрисидаги қарорда назарда тутилган иш ташлаш бошланадиган сана, вақт ва жойга доир талабларга амал қилинишини таъминлаши;

жамоавий меҳнат низоси тарафларига, давлат органлари ва ташкилотларига ёлғон ёки бузиб кўрсатилган ахборот тақдим қилмаслиги;

ўзига берилган ваколатлар доирасидан четга чиқмаслиги шарт.

585-модда. Ходимларга иш ташлаш муносабати билан бериладиган кафолатлар

Ходимнинг иш ташлаш билан боғлиқ жараёнда иштирок этгани уни интизомий жавобгарликка тортиш учун асос сифатида кўриб чиқирилиши мумкин эмас.

Иш ташлаш пайтида унда иштирок этадиган ходимнинг иш жойи ва лавозими сақланиб қолади.

Иш берувчи ходимга у иш ташлашда қатнашган вақтида иш ҳақини тўламаслик ҳукуқига эга.

Иш ташлашда иштирок этмаган, бироқ иш ташлаш ўтказилаётганлиги сабабли бекор туриб қолган ходимларга ҳақ тўлаш ушбу Кодексда белгиланган тартибда амалга оширилади. Иш ташлашда иштирок этмаган ходимлар бекор туриб қолиш муносабати билан иш берувчининг ташаббуси билан ушбу Кодексда белгиланган тартибда вақтинча бошқа ишга ўтказилиши мумкин.

586-модда. Иш ташлашнинг бориши

Иш ташлаш пайтида жамоавий меҳнат низоси тарафлари низони яраштирув-воситачилик тартиб-таомиллари орқали ҳал қилишда давом этишлари керак.

Ходим, иш берувчи ва касаба уюшмаси қўмитаси иш ташлаш пайтида жамоат тартибини, иш берувчининг ва ходимларнинг мол-мулки хавфсизлигини, шунингдек тўхтатилиши инсон ҳаёти ва соғлиғига бевосита хавф туғдирадиган ускуналарнинг ишлашини таъминлаш бўйича чоралар қўриши шарт.

Ушбу Кодекс 589-моддасининг учинчи қисмида назарда тутилган хизматларда (соҳаларда) минимал зарур ишлар (хизматлар) таъминланиши шарт.

587-модда. Эълон қилинган иш ташлашнинг бошлаш вақтини кечиктириш ёки иш ташлашни тўхтатиб туриш

Иш ташлаш инсонларнинг ҳаёти ва соғлиғига зарар етказиш реал хавфини келтириб чиқарса, тинчлик ва хавфсизликка, жамоат хавфсизлиги ва жамоат тартибига, экологик барқарорликка таҳдид солса, суднинг қарорига асосан:

эълон қилинган иш ташлашнинг бошланиш вақти ўттиз календарь кундан кўп бўлмаган муддатга кечиктирилиши;

иш ташлаш ўттиз календарь кундан кўп бўлмаган муддатга тўхтатиб турилиши мумкин.

Эълон қилинган иш ташлашнинг бошланиш вақтини кечиктириш ёки иш ташлашни тўхтатиб туриш тўғрисидаги суднинг қарори тўғрисида ходимлар иш ташлашга раҳбарлик қилувчи орқали дарҳол хабардор қилиниши шарт.

Эълон қилинган иш ташлашнинг бошланиш вақтини кечиктириш ёки иш ташлашни тўхтатиб туриш тўғрисидаги суднинг қарори дарҳол ижро этилиши керак.

588-модда. Иш ташлашни қайта тиклаш

Иш берувчи томонидан жамоавий меҳнат низосини ҳал этиш (тартибга солиш) жараёнида меҳнат жамоаси билан эришилган келишувларда белгиланган мажбуриятлар бажарилмаган тақдирда тугатилган иш ташлаш қайта тикланиши мумкин.

Иш ташлашни қайта тиклаш учун жамоавий меҳнат низосини яраштирув-воситачилик тартиб-таомиллари асосида қайта қўриб чиқиш талаб қилинмайди.

Касаба уюшмаси қўмитаси иш берувчини ва жамоавий меҳнат низоларини тартибга солиш бўйича давлат органини иш ташлаш қайта тикланиши тўғрисида камида етмиш икки соат олдин ёзма равишда огоҳлантириши керак.

589-модда. Иш ташлашга оид чекловлар

Фавқулодда ҳолат ёки фавқулодда вазиятлар пайтида, уруш ҳолатида, умумий сафарбарлик эълон қилинган даврда иш ташлаш тақиқланади.

Иш ташлашда қуйидагиларнинг қатнашиши мумкин эмас ҳамда улар иштирокидаги иш ташлаш тақиқланган ҳисобланади:

тиббиёт ходимлари;

давлат органининг ваколатларини амалга ошириш учун Давлат фуқаролик хизмати лавозимларининг давлат реестрига киритилган шахслар;

ҳарбий хизматчилар, судьялар, суд ва ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларнинг махсус (ҳарбий) унвонларга ёки мартаба (малака, мансаб) даражаларига эга ходимлари;

энергия ва сув таъминоти тизими ташкилотлари ходимлари;

алоқа тизими ходимлари.

Фуқароларнинг ҳаёти, соғлиғи ва шахсий хавфсизлиги учун фаолияти ҳаётий муҳим бўлмаган, бироқ аҳолининг кундалик ҳаётини таъминлашда муҳим ўрин тутадиган ташкилотларда, шунингдек иш ташлаш давомийлиги ва кўлами туфайли аҳолининг одатдаги турмуш шароитларига таҳдид солувчи хизматларда (соҳаларда) минимал зарур ишлар (хизматлар) мажбурий жорий этилиши мумкин.

Ушбу модданинг учинчи қисмида назарда тутилган минимал зарур ишлар (хизматлар) ва улар амалга оширилиши лозим бўлган ташкилотлар (хизматлар, соҳалар) рўйхати Ижтимоий-меҳнат масалалари бўйича республика уч томонлама комиссияси билан келишилган ҳолда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланади.

590-модда. Ноқонуний иш ташлаш

Агар ушбу Кодекс ва бошқа қонунларда назарда тутилган талабларни бузган ҳолда иш ташлаш амалга оширилган (амалга оширилаётган, амалга ошириладиган) ёки иш ташлашни эълон қилиш тўғрисида қарор қабул қилинган бўлса, бу ноқонуний иш ташлаш деб топилади.

Иш ташлаш суд томонидан ноқонуний деб топилганда, мазкур масала бўйича суднинг қарори тўғрисида ходимлар иш ташлашга раҳбарлик қилувчи орқали дарҳол хабардор қилиниши шарт.

Иш ташлашни ноқонуний деб топиш тўғрисидаги суднинг қарори дарҳол ижро этилиши керак.

591-модда. Иш ташлашни тугатиш

Иш ташлаш қуйидаги ҳолларда тугатилади:

жамоавий меҳнат низоси тарафлари томонидан ўзаро ёзма келишувга эришилганда;

иш берувчи томонидан иш ташлашни эълон қилиш тўғрисидаги қарорда иш ташлашни эълон қилиш ва ўтказиш учун асос бўлган келишмовчиликлар бартараф этилганда;

суд томонидан қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда
ноқонуний деб топилганда;

иш ташлашда иштирок этаётган ходимларнинг эллик фоизидан
кўпроғининг розилиги билан иш ташлашдан воз кечилганида.

Ходимлар иш ташлаш тугатилгандан кейинги иш кунидан
кечиктирмай меҳнат шартномасида назарда тутилган мажбуриятларини
давом эттириши зарур.

**592-модда. Иш ташлаш тўғрисидаги қонун ҳужжатларини
бузганлик учун жавобгарлик**

Иш ташлаш тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузганликда айбдор
шахслар белгиланган тартибда жавобгар бўлади.

**593-модда. Даъво хусусиятига эга жамоавий меҳнат
низоларини судда кўриб чиқиш**

Қонунчиликни, жамоа келишувларини ва жамоа шартномасини, иш
берувчи томонидан касаба уюшмаси кўмитаси билан келишилган ҳолда
қабул қилинган ички ҳужжатларни қўллаш хусусидаги жамоавий меҳнат
низолари суд томонидан кўриб чиқилиши лозим.

Ушбу модданинг биринчи қисмида кўрсатилган жамоавий меҳнат
низоларини судларда кўриб чиқиш ҳамда суд қарорларини ижро этиш
чоғида ушбу Кодексда якка тартибдаги меҳнат низолари учун белгиланган
тегишли қоидалар ва муддатлар қўлланилади».

7-модда. Ўзбекистон Республикаси Камбағалликни қисқартириш
ва бандлик вазирлиги ҳамда бошқа манфаатдор ташкилотлар ушбу
Қонуннинг ижросини, ижрочиларга етказилишини ҳамда моҳияти
ва аҳамияти аҳоли ўртасида тушунтирилишини таъминласин.

8-модда. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси:

фуқароларнинг ҳаёти, соғлиғи ва шахсий хавфсизлиги учун фаолияти
ҳаётий муҳим бўлмаган, бироқ аҳолининг кундалик ҳаётини таъминлашда
муҳим ўрин тутадиган ташкилотларда, шунингдек иш ташлаш
давомийлиги ва кўлами туфайли аҳолининг одатдаги турмуш
шароитларига таҳдид солувчи хизматларда (соҳаларда) минимал зарур
ишлар (хизматлар) ва улар амалга оширилиши лозим бўлган ташкилотлар
(хизматлар, соҳалар) рўйхатини Ижтимоий-меҳнат масалалари бўйича
республика уч томонлама комиссияси билан келишилган ҳолда ушбу
Қонун расмий эълон қилинган кундан эътиборан уч ой ичида белгиласин;

ҳукумат қарорларини ушбу Қонунга мувофиқлаштирсин;

республика ижро этувчи ҳокимият органлари ушбу Қонунга зид
бўлган ўз норматив-ҳуқуқий ҳужжатларини қайта кўриб чиқишлари
ва бекор қилишларини таъминласин.

9-модда. Ушбу Қонун расмий эълон қилинган кундан эътиборан уч ой ўтгач кучга киради.

**Ўзбекистон Республикасининг
Президенти**

Ш. Мирзиёев

Тошкент шаҳри,
2026 йил 11 июнь
№ ЎРҚ–1150

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASINING QONUNI

**Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига
гиёҳвандлик воситалари, психотроп моддалар ёки уларнинг
аналогларининг ва кучли таъсир қилувчи моддаларнинг қонунга
хилоф муомаласи учун жавобгарликни такомиллаштиришга
қаратилган қўшимча ва ўзгартиришлар киритиш тўғрисида**

Қонунчилик палатаси томонидан 2026 йил 10 февралда
қабул қилинган
Сенат томонидан 2026 йил 18 майда
маъқулланган

Кейинги йилларда мамлакатимизда гиёҳвандлик воситалари, психотроп моддалар ёки уларнинг аналогларининг, шунингдек кучли таъсир қилувчи моддаларнинг қонунга хилоф муомаласига қарши курашиш бўйича тизимли ишлар амалга оширилмоқда.

Шу билан бирга гиёҳвандлик воситалари, психотроп моддалар ёки уларнинг аналоглари ҳамда кучли таъсир қилувчи моддалар қонунга хилоф равишда муомалада бўлишининг ортиб бораётганлиги, бунинг натижасида эса аҳоли саломатлиги ва генофондига жиддий хавф юзага келаётганлиги бундай ҳуқуқбузарликлар учун жавобгарликни такомиллаштириш заруриятини юзага келтирмоқда.

Мазкур Қонун билан Ўзбекистон Республикасининг Жиноят кодексига, Жиноят-процессуал кодексига ва Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексига ҳамда айрим қонун ҳужжатларига гиёҳвандлик воситалари, психотроп моддалар ёки уларнинг аналогларининг ҳамда кучли таъсир қилувчи моддаларнинг қонунга хилоф равишда муомалада бўлганлиги учун жавобгарликни белгиловчи нормаларни тизимлаштириш ва такомиллаштириш билан боғлиқ, шунингдек қонунчиликдаги ҳуқуқий бўшлиқларни тўлдиришга, бошқа қонун ҳужжатлари билан мувофиқлаштиришга қаратилган қўшимча ва ўзгартиришлар киритилмоқда.

Ушбу Қонун жамоат хавфсизлиги ва тартибини таъминлашга, аҳоли саломатлиги ва генофондини химоя қилишга, қонун устуворлигини таъминлашга хизмат қилади.

1-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1994 йил 22 сентябрда қабул қилинган 2012–XII-сонли Қонуни билан тасдиқланган **Ўзбекистон Республикасининг Жиноят кодексига** (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Ахборотномаси, 1995 йил, № 1, 3-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1996 йил, № 9, 144-модда; 1997 йил, № 2, 56-модда, № 9, 241-модда; 1998 йил, № 5–6, 102-модда, № 9, 181-модда; 1999 йил, № 1, 20-модда, № 5, 124-модда, № 9, 229-модда; 2000 йил, № 5–6, 153-модда; 2001 йил, № 1–2, 23-модда, № 9–10, 165-модда; 2002 йил, № 9, 165-модда; 2003 йил, № 1, 8-модда, № 9–10, 149-модда; 2004 йил, № 1–2, 18-модда, № 9, 171-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2005 йил, № 9, 314-модда, № 12, 417, 418-моддалар; 2006 йил, № 6, 261-модда, № 12, 656-модда; 2007 йил, № 4, 158, 166-моддалар, № 6, 248-модда, № 9, 416, 422-моддалар, № 12, 607-модда; 2008 йил, № 4, 187, 188, 189-моддалар, № 7, 352-модда, № 9, 485, 487, 488-моддалар, № 12, 640, 641-моддалар; 2009 йил, № 1, 1-модда, № 4, 128-модда, № 9, 329, 334, 335, 337-моддалар, № 12, 470-модда; 2010 йил, № 5, 176, 179-моддалар, № 9, 341-модда, № 12, 471, 477-моддалар; 2011 йил, № 1, 1-модда; 2012 йил, № 4, 108-модда, № 9/1, 242-модда, № 12, 336-модда; 2013 йил, № 4, 98-модда, № 10, 263-модда; 2014 йил, № 1, 2-модда, № 5, 130-модда, № 9, 244-модда, № 12, 343-модда; 2015 йил, № 6, 228-модда, № 8, 310, 312-моддалар, № 12, 452-модда; 2016 йил, № 4, 125-модда, № 9, 276-модда, № 12, 383, 385-моддалар; 2017 йил, № 3, 47-модда, № 6, 300-модда, № 9, 506, 510-моддалар; 2018 йил, № 1, 4-модда, № 4, 218, 224-моддалар, № 7, 430-модда, № 10, 679-модда; 2019 йил, № 1, 3, 5-моддалар, № 3, 161-модда, № 5, 259, 267, 268-моддалар, № 7, 386-модда, № 8, 471-модда, № 9, 592-модда, № 11, 787-модда, № 12, 880-модда; 2020 йил, № 1, 4-модда, № 3, 204-модда, № 7, 449-модда, № 10, 593-модда, № 11, 651-модда, № 12, 691-модда; 2021 йил, № 1, 5, 14-моддалар, № 2, 142, 144-моддалар, № 3, 217-модда, 4-сонга илова, № 8, 800, 803-моддалар, № 10, 966, 968, 973-моддалар, № 12, 1193-модда; 2022 йил, № 2, 81-модда, № 3, 215, 216-моддалар, № 4, 337-модда, № 5, 464, 466-моддалар, № 6, 575-модда, № 10, 981-модда; 2023 йил, № 3, 184, 185, 187, 188-моддалар, № 4, 265-модда, № 5, 319-модда, № 10, 798-модда, № 11, 921-модда; 2024 йил, № 1, 8-модда, № 2, 111-модда, № 3, 245-модда, № 8, 818-модда, № 9, 954, 964-моддалар, № 10, 1070, 1071, 1073, 1077, 1079, 1083-моддалар, № 11, 1186-модда, № 12, 1280, 1287-моддалар; 2025 йил, № 2, 196-модда, № 3, 376, 377-моддалар, № 5, 643, 647-моддалар, № 8, 968-модда, № 9, 1084-модда, № 10, 1156-модда, № 11, 1236-модда; 2026 йил, № 1, 5-модда) куйидаги қўшимча ва ўзгартиришлар киритилсин:

1) **17-модданинг учинчи қисми** «235» рақамидан кейин «276¹⁰» рақами билан тўлдирилсин;

2) **19-модданинг матнидаги** «ғиёвандлик воситалари, уларнинг аналоглари, психотроп ёки одамнинг» деган сўзлар «ғиёхвандлик воситалари, психотроп моддалар ёхуд уларнинг аналоглари ёки шахснинг» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

3) **56-модда биринчи қисмининг «о» бандидаги** «ғиёвандлик воситалари, уларнинг аналоглари, психотроп ёхуд кишининг» деган сўзлар «ғиёҳвандлик воситалари, психотроп моддалар ёхуд уларнинг аналоглари ёки шахсининг» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

4) **66¹-модданинг биринчи қисмидаги** «113-моддасининг биринчи ва иккинчи қисмларида (таносил ёки ОИВ касаллиги/ОИТСни тарқатиш), 115-моддасида (аёлни ўз хомиласини сунъий равишда туширишга мажбурлаш), 116-моддасининг биринчи ва иккинчи қисмларида (касб юзасидан ўз вазифаларини лозим даражада бажармаслик), 117-моддасининг биринчи қисмида (хавф остида қолдириш), 121-моддасининг биринчи қисмида (шахсни жинсий алоқа қилишга мажбур этиш), 122-моддасида (вояга етмаган ёки меҳнатга лаёқатсиз шахсларни моддий таъминлашдан бўйин товлаш), 123-моддасида (ота-онани моддий таъминлашдан бўйин товлаш), 125-моддасининг биринчи қисмида (фарзандликка олиш сирини ошкор қилиш), 126¹-моддасининг биринчи, иккинчи, учинчи ва тўртинчи қисмларида (оилавий (маиший) зўравонлик), 136-моддасида (аёлни эрга тегишга мажбур қилиш ёки унинг эрга тегишига тўскинлик қилиш), 138-моддасининг биринчи қисмида (зўрлик ишлатиб ғайриқонуний равишда озодликдан маҳрум қилиш), 139-моддасининг биринчи ва иккинчи қисмларида (туҳмат), 140-моддасининг биринчи ва иккинчи қисмларида (хакорат қилиш), 141¹-моддасининг биринчи қисмида (шахсий ҳаёт дахлсизлигини бузиш), 141²-моддасининг биринчи қисмида (шахсга доир маълумотлар тўғрисидаги қонунчиликни бузиш), 143-моддасида (хат-ёзишмалар, телефонда сўзлашув, телеграф хабарлари ёки бошқа хабарларнинг сир сақланиши тартибини бузиш), 148-моддасида (меҳнат қилиш ҳуқуқини бузиш), 149-моддасида (муаллифнинг шахсий номулкий ҳуқуқларини бузиш), 149¹-моддасида (муаллифлик ҳуқуқини ва турдош ҳуқуқларни бузиш), 149²-моддасида (ўзганинг товар белгисидан, хизмат кўрсатиш белгисидан, географик кўрсаткичидан, товар келиб чиккан жой номидан ёки адаштириб юбориш даражасида улар билан ўхшаш бўлган белгилардан шу турдаги товарларга (хизматларга) нисбатан қонунга ҳилоф равишда фойдаланиш ёхуд ўзганинг фирма номидан қонунга ҳилоф равишда фойдаланиш), 149³-моддасида (ихтирога, фойдали моделга, саноат намунасига, интеграл микросхема топологиясига ва селекция ютуғига бўлган ҳуқуқларни бузиш), 167-моддасининг биринчи қисмида (ўзлаштириш ёки растрата йўли билан талон-торож қилиш), 168-моддасининг биринчи қисмида (фирибгарлик), 169-моддасининг биринчи қисмида (ўғрилиқ), 170-моддасининг биринчи қисмида ҳамда иккинчи қисмининг «б» ва «в» бандларида (алдаш ёки ишончни суиистеъмол қилиш йўли билан мулккий зарар етказиш), 172-моддасида (мулкни қўриқлашга виждонсиз муносабатда бўлиш), 173-моддасининг биринчи қисмида (мулкни қасддан нобуд қилиш ёки унга зарар етказиш), 180-моддасида (сохта тўловга қобилиятсизлик), 181-моддасида (тўловга қобилиятсизликни яшириш), 185²-моддасида (электр, иссиқлик энергияси, газ, водопроводдан фойдаланиш қоидаларини бузиш), 189-моддасида

(савдо ёки хизмат кўрсатиш қоидаларини бузиш), 191-моддасида (қонунга ҳилоф равишда ахборот тўплаш, уни ошкор қилиш ёки ундан фойдаланиш), 192-моддасида (рақобатчини обрўсизлантириш), 229-моддасида (ўзбошимчалик), 256-моддасининг биринчи ва иккинчи қисмларида (тадқиқот фаолиятини амалга оширишда хавфсизлик қоидаларини бузиш), 257-моддасининг биринчи қисмида (меҳнатни муҳофаза қилиш қоидаларини бузиш), 258-моддасининг биринчи қисмида (тоғ-қон, қурилиш ёки портлатиш ишлари хавфсизлиги қоидаларини бузиш), 259-моддасининг биринчи қисмида (ёнғин хавфсизлиги қоидаларини бузиш), 260-моддасининг биринчи қисмида (темир йўл, денгиз, дарё ёки ҳаво транспортининг ҳаракати ёки улардан фойдаланиш хавфсизлиги қоидаларини бузиш), 266-моддасининг биринчи қисмида (транспорт воситалари ҳаракати ёки улардан фойдаланиш хавфсизлиги қоидаларини бузиш), 268-моддасининг биринчи қисмида (транспортнинг хавфсиз ишлашини таъминлашга доир қоидаларни бузиш)» деган сўзлар «115-моддасида (аёлни ўз ҳомиласини сунъий равишда туширишга мажбурлаш), 116-моддасининг биринчи ва иккинчи қисмларида (касб юзасидан ўз вазифаларини лозим даражада бажармаслик), 117-моддасининг биринчи қисмида (хавф остида қолдириш), 121-моддасининг биринчи қисмида (шахсни жинсий алоқа қилишга мажбур этиш), 122-моддасида (вояга етмаган ёки меҳнатга лаёқатсиз шахсларни моддий таъминлашдан бўйин товлаш), 123-моддасида (ота-онани моддий таъминлашдан бўйин товлаш), 125-моддасининг биринчи қисмида (фарзандликка олиш сирини ошкор қилиш), 126¹-моддасининг биринчи, иккинчи, учинчи ва тўртинчи қисмларида (оилавий (маиший) зўравонлик), 136-моддасида (аёлни эрга тегишга мажбур қилиш ёки унинг эрга тегишига тўсқинлик қилиш), 138-моддасининг биринчи қисмида (зўрлик ишлатиб ғайриқонуний равишда озодликдан маҳрум қилиш), 139-моддасининг биринчи ва иккинчи қисмларида (туҳмат), 140-моддасининг биринчи ва иккинчи қисмларида (ҳақорат қилиш), 141¹-моддасининг биринчи қисмида (шахсий ҳаёт дахлсизлигини бузиш), 141²-моддасининг биринчи қисмида (шахсга доир маълумотлар тўғрисидаги қонунчиликни бузиш), 143-моддасида (хат-ёзишмалар, телефонда сўзлашув, телеграф хабарлари ёки бошқа хабарларнинг сир сақланиши тартибини бузиш), 148-моддасида (меҳнат қилиш ҳуқуқини бузиш), 149-моддасида (муаллифнинг шахсий номулкӣ ҳуқуқларини бузиш), 149¹-моддасида (муаллифлик ҳуқуқини ва турдош ҳуқуқларни бузиш), 149²-моддасида (ўзганинг товар белгисидан, хизмат кўрсатиш белгисидан, географик кўрсаткичидан, товар келиб чиққан жой номидан ёки адаштириб юбориш даражасида улар билан ўхшаш бўлган белгилардан шу турдаги товарларга (хизматларга) нисбатан қонунга ҳилоф равишда фойдаланиш ёхуд ўзганинг фирма номидан қонунга ҳилоф равишда фойдаланиш), 149³-моддасида (ихтирога, фойдали моделга, саноат намунасига, интеграл микросхема топологиясига ва селекция ютуғига бўлган ҳуқуқларни бузиш), 167-моддасининг биринчи қисмида

(ўзлаштириш ёки растрата йўли билан талон-торож қилиш), 168-моддасининг биринчи қисмида (фирибгарлик), 169-моддасининг биринчи қисмида (ўғрилиқ), 170-моддасининг биринчи қисмида ҳамда иккинчи қисмининг «б» ва «в» бандларида (алдаш ёки ишончни суиистеъмол қилиш йўли билан мулкый зарар етказиш), 172-моддасида (мулкни кўриқлашга виждонсиз муносабатда бўлиш), 173-моддасининг биринчи қисмида (мулкни қасддан нобуд қилиш ёки унга зарар етказиш), 180-моддасида (сохта тўловга қобилиятсизлик), 181-моддасида (тўловга қобилиятсизликни яшириш), 185²-моддасида (электр, иссиқлик энергияси, газ, водопроводдан фойдаланиш қоидаларини бузиш), 189-моддасида (савдо ёки хизмат кўрсатиш қоидаларини бузиш), 191-моддасида (қонунга ҳилоф равишда ахборот тўплаш, уни ошкор қилиш ёки ундан фойдаланиш), 192-моддасида (рақобатчини обрўсизлантириш), 229-моддасида (ўзбошимчалиқ), 256-моддасининг биринчи ва иккинчи қисмларида (тадқиқот фаолиятини амалга оширишда хавфсизлик қоидаларини бузиш), 257-моддасининг биринчи қисмида (меҳнатни муҳофаза қилиш қоидаларини бузиш), 258-моддасининг биринчи қисмида (тоғ-қон, қурилиш ёки портлатиш ишлари хавфсизлиги қоидаларини бузиш), 259-моддасининг биринчи қисмида (ёнғин хавфсизлиги қоидаларини бузиш), 260-моддасининг биринчи қисмида (темир йўл, денгиз, дарё ёки ҳаво транспортининг ҳаракати ёки улардан фойдаланиш хавфсизлиги қоидаларини бузиш), 266-моддасининг биринчи қисмида (транспорт воситалари ҳаракати ёки улардан фойдаланиш хавфсизлиги қоидаларини бузиш), 268-моддасининг биринчи қисмида (транспортнинг хавфсиз ишлашини таъминлашга доир қоидаларни бузиш), 276⁹-моддасининг биринчи ва иккинчи қисмларида (таносил ёки ОИВ касаллигини (ОИТСни) тарқатиш)» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

5) **72-модданинг учинчи қисмидаги «ғиёвандлик»** деган сўз «ғиёҳвандлик» деган сўз билан алмаштирилсин;

6) **73-модда тўртинчи қисмининг «г» банди «ядровий, кимёвий, биологик ва бошқа хилдаги оммавий қирғин қуроллари, шундай қуроллари ишлаб чиқариш учун фойдаланиш мумкинлиги аён бўлган материал ва ускуналарни контрабанда қилганлик»** деган сўзлардан кейин «ғиёҳвандлик воситаларини, психотроп моддаларни ёки уларнинг аналогларини ўтказиш максadini кўзлаб қонунга ҳилоф равишда тайёрлаш, қайта ишлаш, олиш, сақлаш ва бошқа ҳаракатлар қилиш, шунингдек уларни қонунга ҳилоф равишда ўтказганлик, ғайриқонуний нарколаборатория ташкил этганлик, ғиёҳвандлик воситаларининг, психотроп моддаларнинг ёки уларнинг аналогларининг ёхуд кучли таъсир қилувчи моддаларнинг қонунга ҳилоф муомаласига ҳомийлик қилганлик, ғиёҳвандлик воситалари, психотроп моддалар ёки уларнинг аналоглари ҳисобланмайдиган кучли таъсир қилувчи ёхуд захарли моддаларни қонунга ҳилоф равишда муомалага киритганлик» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

7) **113-модда** чиқариб ташлансин;

8) **127-модда** куйидаги тахрирда баён этилсин:

**«127-модда. Вояга етмаган шахсни жиноят содир этишга
жалб қилиш**

Вояга етмаган шахсни жиноят содир этишга жалб қилиш, —
беш йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан
жазоланади»;

9) **186-модда** чиқариб ташлансин;

10) **186³-модда** чиқариб ташлансин;

11) **207-модда учинчи қисмининг «б» бандидаги «ғиёвандлик
воситалари, уларнинг аналоглари ва психотроп моддаларнинг»** деган
сўзлар «ғиёхвандлик воситаларининг, психотроп моддаларнинг ёки
уларнинг аналогларининг» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

12) **Махсус қисм олтинчи бўлимининг номи** куйидаги тахрирда
баён этилсин:

**«ОЛТИНЧИ БЎЛИМ. ЖАМОАТ ХАВФСИЗЛИГИГА, АҲОЛИ
САЛОМАТЛИГИ ВА ГЕНОФОНДИГА,
ЖАМОАТ ТАРТИБИГА ҚАРШИ
ЖИНОЯТЛАР»;**

13) **246-модда:**

**биринчи қисмининг диспозициясидаги «ғиёвандлик воситалари,
уларнинг аналоглари ёки психотроп моддаларни»** деган сўзлар
«ғиёхвандлик воситаларини, психотроп моддаларни ёхуд уларнинг
аналогларини» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

**иккинчи қисмининг диспозициясидаги «ғиёвандлик воситалари,
уларнинг аналоглари ёки психотроп моддаларни»** деган сўзлар
«ғиёхвандлик воситаларини, психотроп моддаларни ёки уларнинг
аналогларини» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

14) **251, 251¹, 251²-моддалар** чиқариб ташлансин;

15) **257¹-модда** чиқариб ташлансин;

16) **261-модда биринчи қисмининг диспозициясидаги «ғиёхвандлик
воситалари, уларнинг аналоглари, психотроп»** деган сўзлар «ғиёхвандлик
воситалари, психотроп моддалар ёхуд уларнинг аналоглари» деган сўзлар
билан алмаштирилсин;

17) **261¹-модда:**

**биринчи қисмининг диспозициясидаги «ғиёхвандлик воситалари,
уларнинг аналоглари, психотроп ёки шахснинг ақл-идрокига таъсир
кўрсатувчи бошқа моддалар таъсири остида бошқариши, шундай қилмиш
ёхуд мастлик ҳолатида ёки ғиёхвандлик воситалари, уларнинг аналоглари,
психотроп ёки»** деган сўзлар «ғиёхвандлик воситалари, психотроп моддалар
ёки уларнинг аналоглари ёхуд шахснинг ақл-идрокига таъсир кўрсатувчи
бошқа моддалар таъсири остида бошқариши, шундай қилмиш ёхуд мастлик

ҳолатида ёки гиёҳвандлик воситалари, психотроп моддалар ёки уларнинг аналоглари ёхуд» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

иккинчи қисмининг диспозициясидаги «гиёҳвандлик воситалари, уларнинг аналоглари, психотроп ёки шахснинг ақл-идрокига таъсир кўрсатувчи бошқа моддалар таъсири остида эканлигини аниқлаш учун текширувдан ўтишдан бўйин товлаши, шундай қилмиш ёхуд транспорт воситаларини мастлик ҳолатида ёки гиёҳвандлик воситалари, уларнинг аналоглари, психотроп ёки» деган сўзлар «гиёҳвандлик воситалари, психотроп моддалар ёки уларнинг аналоглари ёхуд шахснинг ақл-идрокига таъсир кўрсатувчи бошқа моддалар таъсири остида эканлигини аниқлаш учун текширувдан ўтишдан бўйин товлаши, шундай қилмиш ёхуд транспорт воситаларини мастлик ҳолатида ёки гиёҳвандлик воситалари, психотроп моддалар ёки уларнинг аналоглари ёхуд» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

18) **XIX бобнинг номи** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«XIX боб. Аҳоли саломатлиги ва генофондига қарши жиноятлар»;

19) **270-модда:**

биринчи қисмининг диспозициясидаги «гиёвандлик» деган сўз «гиёҳвандлик» деган сўз билан алмаштирилсин;

иккинчи қисми диспозициясининг «а» банди қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«а) такроран, хавфли рецидивист ёки илгари ушбу Кодекснинг 271–276⁸-моддаларида назарда тутилган жиноятларни содир этган шахс томонидан»;

20) **271-модда:**

номи қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«271-модда. Гиёҳвандлик воситаларини, психотроп моддаларни ёки уларнинг аналогларини қонунга ҳилоф равишда эгаллаш»;

биринчи қисмининг диспозициясидаги «Гиёвандлик воситалари, уларнинг аналоглари ёки психотроп моддаларни» деган сўзлар «Гиёҳвандлик воситаларини, психотроп моддаларни ёки уларнинг аналогларини» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

иккинчи қисми диспозициясининг:

«а» банди қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«а) такроран, хавфли рецидивист ёки илгари ушбу Кодекснинг 270, 273–276⁸-моддаларида назарда тутилган жиноятларни содир этган шахс томонидан»;

«е» бандидаги «тамагирлик» деган сўз «товламачилик» деган сўз билан алмаштирилсин;

21) **273-модда** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«273-модда. Гиёҳвандлик воситаларини, психотроп моддаларни ёки уларнинг аналогларини ўтказиш мақсадини кўзлаб қонунга хилоф равишда тайёрлаш, қайта ишлаш, олиш, сақлаш ва бошқа ҳаракатлар қилиш, шунингдек уларни қонунга хилоф равишда ўтказиш

Гиёҳвандлик воситаларини, психотроп моддаларни ёки уларнинг аналогларини ўтказиш мақсадини кўзлаб қонунга хилоф равишда тайёрлаш, қайта ишлаш, олиш, сақлаш, ташиш ёки жўнатиш, шунингдек уларни қонунга хилоф равишда ўтказиш, –

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваригача миқдорда жарима ёки уч юз олтмиш соатгача мажбурий жамоат ишлари ёки уч йилгача ахлоқ тузатиш ишлари ёхуд бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмишлар кўп бўлмаган миқдорда содир этилган бўлса, –
уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмишлар озгинадан кўпроқ миқдорда содир этилган бўлса, –
беш йилдан етти йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмишлар:

а) такроран, хавфли рецидивист ёки илгари ушбу Кодекснинг 270, 271, 274–276⁸-моддаларида назарда тутилган жиноятларни содир этган шахс томонидан;

б) бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб;

в) озодликдан маҳрум қилиш тарикасидаги жазони ўташ жойларида;

г) таълим ташкилотларида, уларнинг ҳудудида ёки талабаларнинг (ўқувчиларнинг) ётоқхоналарида, болалар соғломлаштириш оромгоҳларида ёхуд талабалар (ўқувчилар) томонидан ўқув, спорт ёки жамоат тадбирларини ўтказиш учун фойдаланиладиган бошқа жойларда, шунингдек уларга туташ ҳудудларда;

д) вояга етмаган шахсга нисбатан;

е) телекоммуникация тармоқларидан, шунингдек Интернет жаҳон ахборот тармоғидан фойдаланиб содир этилган бўлса, –

етти йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмишлар:

а) ўта хавфли рецидивист томонидан;

б) уюшган гуруҳ томонидан ёки унинг манфаатларини кўзлаб содир этилган бўлса, –

ўн йилдан ўн беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмишлар:

а) кўп миқдорда;

б) уюшган гуруҳ томонидан ёки унинг манфаатларини кўзлаб икки ёхуд ундан ортиқ давлат ҳудудида ёки телекоммуникация тармоқларидан,

шунингдек Интернет жаҳон ахборот тармоғидан фойдаланиб содир этилган бўлса, –

ўн беш йилдан йигирма йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ушбу модданинг биринчи ва иккинчи қисмларида назарда тутилган қилмишларни содир этган шахс ўз ихтиёри билан айбини бўйнига олиш тўғрисида ҳокимият органларига арз қилса ва гиёҳвандлик воситаларини, психотроп моддаларни ёки уларнинг аналогларини топширса, жазодан озод қилинади»;

22) 274-модда:

номи қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«274-модда. Гиёҳвандлик воситаларини, психотроп моддаларни ёки уларнинг аналогларини тарғиб қилувчи маҳсулотни тайёрлаш, тарқатиш, реклама қилиш, намоёниш этиш ёхуд бундай восита ёки моддаларни истеъмол қилишга жалб этиш»;

биринчи қисмининг диспозициясидаги «Гиёҳвандлик воситаларини, уларнинг аналогларини ёки психотроп моддаларни» деган сўзлар «Гиёҳвандлик воситаларини, психотроп моддаларни ёки уларнинг аналогларини» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

иккинчи қисмининг диспозициясидаги «мактабгача таълим ташкилотлари, ўқув юртлари ҳудудида ва талабаларнинг» деган сўзлар «таълим ташкилотларида, уларнинг ҳудудида ёки талабаларнинг» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

учинчи қисмининг диспозициясидаги «Гиёҳвандлик воситаларини, уларнинг аналогларини, психотроп ёки» деган сўзлар «Гиёҳвандлик воситаларини, психотроп моддаларни ёки уларнинг аналогларини ёхуд» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

тўртинчи қисмининг диспозицияси қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Ушбу модданинг учинчи қисмида назарда тутилган ҳаракатлар:

а) бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб;

б) такроран, хавфли рецидивист ёки илгари ушбу Кодекснинг 270, 271, 273, 275–276⁸-моддаларида назарда тутилган жиноятларни содир этган шахс томонидан;

в) озодликдан маҳрум қилиш жазосини ўташ жойларида;

г) икки ёки ундан ортиқ шахсга нисбатан содир этилган бўлса»;

қуйидаги мазмундаги **бешинчи қисм** билан тўлдирилсин:

«Ушбу модданинг учинчи қисмида назарда тутилган ҳаракатлар одам ўлимига ёки бошқа оғир оқибатларга сабаб бўлса, –

беш йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади»;

23) **275-модда номи ва биринчи қисмининг диспозицияси** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«275-модда. Гиёҳвандлик воситаларини, психотроп моддаларни ёки уларнинг аналогларини ишлаб чиқариш ёхуд улардан фойдаланиш қоидаларини бузиш

Гиёҳвандлик воситаларини, психотроп моддаларни ёки уларнинг аналогларини ишлаб чиқариш, сақлаш, ҳисобга олиш, бериш, ташиш ёхуд жўнатишнинг белгиланган қоидаларини бузиш»;

24) **276-модда:**

номи ва биринчи қисмининг диспозицияси қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«276-модда. Гиёҳвандлик воситаларини, психотроп моддаларни ёки уларнинг аналогларини ўтказиш мақсадини кўзламай қонунга хилоф равишда тайёрлаш, олиш, сақлаш ва бошқа ҳаракатлар

Гиёҳвандлик воситаларини, психотроп моддаларни ёки уларнинг аналогларини ўтказиш мақсадини кўзламай, қонунга хилоф равишда тайёрлаш, сақлаш, олиш, ташиш ёки жўнатиш»;

иккинчи қисми диспозициясининг «б» банди қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«б) такроран, хавфли рецидивист ёки илгари ушбу Кодекснинг 270–275, 276¹–276⁸-моддаларида назарда тутилган жиноятларни содир этган шахс томонидан содир этилган бўлса»;

учинчи қисмидаги «гиёҳвандлик воситалари, уларнинг аналоглари ёки психотроп моддаларни» деган сўзлар «гиёҳвандлик воситаларини, психотроп моддаларни ёки уларнинг аналогларини» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

25) **XIX боб** қуйидаги мазмундаги **276¹–276¹³-моддалар** билан тўлдирилсин:

«276¹-модда. Ғайриқонуний нарколаборатория ташкил этиш

Гиёҳвандлик воситаларини, психотроп моддаларни ёки уларнинг аналогларини ёхуд кучли таъсир қилувчи моддаларни қонунга хилоф равишда ишлаб чиқариш, тайёрлаш ёки қайта ишлаш учун ғайриқонуний нарколаборатория ташкил этиш ёки сақлаш, –

беш йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмишлар:

а) такроран, хавфли рецидивист ёки илгари ушбу Кодекснинг 270–276 ва 276²–276⁸-моддаларида назарда тутилган жиноятларни содир этган шахс томонидан;

б) бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб содир этилган бўлса, –

ўн йилдан ўн беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмишлар:

а) уюшган гуруҳ томонидан ёки унинг манфаатларини кўзлаб;

б) икки ёки ундан ортиқ гайриқонуний нарколабораториялар ташкил этган ҳолда содир этилган бўлса, –

ўн беш йилдан йигирма йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ушбу модданинг биринчи қисмида назарда тутилган қилмишларни содир этган шахс ўз ихтиёри билан айбини бўйнига олиш тўғрисида ҳокимият органларига арз қилса, чин кўнгилдан пушаймон бўлиб, жиноятни очишда фаол ёрдам берган бўлса, жазодан озод қилинади.

276²-модда. Бангихона ташкил қилиш ёки сақлаш

Гиёҳвандлик воситаларини, психотроп моддаларни, уларнинг аналогларини ёки кучли таъсир қилувчи моддаларни истеъмол қилиш ёхуд тарқатиш учун бангихона ташкил қилиш ёки сақлаш, –

уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

а) бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб;

б) такроран, хавфли рецидивист ёки илгари ушбу Кодекснинг 270–276¹, 276³–276⁸-моддаларида назарда тутилган жиноятларни содир этган шахс томонидан содир этилган бўлса, –

беш йилдан саккиз йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар уюшган гуруҳ томонидан ёки унинг манфаатларини кўзлаб содир этилган бўлса, –

саккиз йилдан ўн икки йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

276³-модда. Гиёҳвандлик воситаларининг, психотроп моддаларнинг ёки уларнинг аналогларининг ёхуд кучли таъсир қилувчи моддаларнинг қонунга ҳилоф муомаласига ҳомийлик қилиш

Гиёҳвандлик воситаларининг, психотроп моддаларнинг ёки уларнинг аналогларининг ёхуд кучли таъсир қилувчи моддаларнинг қонунга ҳилоф муомаласини амалга ошириш билан боғлиқ фаолиятга ҳокимият ёки мансаб ваколатларини суиистеъмол қилиш йўли билан ҳомийлик қилиш ёхуд бундай фаолият фoш бўлишининг олдини олиш мақсадида хизмат фаолияти юзасидан ўзига маълум бўлган маълумотлар ҳақида хабар бериш, –

беш йилдан саккиз йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

а) такроран;

б) тамагирлик ниятида содир этилган бўлса;

в) одам ўлимига;

г) бошқа оғир оқибатлар келиб чиқишига сабаб бўлса, –

саккиз йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

а) одамлар ўлимига сабаб бўлса;

б) бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб;

в) ғайриқонуний нарколаборатория фаолиятини ташкил этиш билан боғлиқ ҳолда содир этилган бўлса, –

ўн йилдан ўн беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

а) уюшган гуруҳ томонидан ёки унинг манфаатларини кўзлаб;

б) кўп миқдордаги гиёҳвандлик воситаларининг, психотроп моддаларнинг ёки уларнинг аналогларининг ёхуд кучли таъсир қилувчи моддаларнинг қонунга ҳилоф муомаласи билан боғлиқ ҳолда;

в) икки ёки ундан ортиқ ғайриқонуний нарколабораториялар фаолиятини ташкил этиш билан боғлиқ ҳолда содир этилган бўлса, –

ўн беш йилдан йигирма йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

276⁴-модда. Кучли таъсир қилувчи ёки заҳарли моддаларни қонунга ҳилоф равишда эгаллаш

Кучли таъсир қилувчи ёки заҳарли моддаларни ўғрилиқ ёки фирибгарлик йўли билан қонунга ҳилоф равишда эгаллаш, –

уч йилгача ахлоқ тузатиш ишлари ёки икки йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракат:

а) такроран ёки хавфли рецидивист томонидан;

б) бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб;

в) ўзлаштириш, растрата қилиш ёки мансаб мавқеини суиистеъмол қилиш йўли билан;

г) талончилик йўли билан;

д) тамагирлик йўли билан содир этилган бўлса, –

беш йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракат:

а) босқинчилик йўли билан;

б) кўп миқдорда;

в) уюшган гуруҳ томонидан ёки унинг манфаатларини кўзлаб содир этилган бўлса, –

ўн йилдан йигирма йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

276⁵-модда. Гиёҳвандлик воситалари, психотроп моддалар ёки уларнинг аналоглари ҳисобланмайдиган кучли таъсир қилувчи моддаларни тарғиб қилувчи маҳсулотни тайёрлаш, тарқатиш, реклама қилиш, намоёниш этиш

Гиёҳвандлик воситалари, психотроп моддалар ёки уларнинг аналоглари ҳисобланмайдиган кучли таъсир қилувчи моддаларни тарғиб қилувчи маҳсулотни тарқатиш, реклама қилиш, намоёниш этиш мақсадида тайёрлаш, худди шунингдек уларни тарқатиш, реклама қилиш, намоёниш этиш, шу жумладан оммавий ахборот воситаларида, телекоммуникация тармоқларида ёки Интернет жаҳон ахборот тармоғида тарқатиш, реклама қилиш, намоёниш этиш, шундай ҳаракатлар учун маъмурий жазо қўлланилганидан кейин содир этилган бўлса, –

базавий ҳисоблаш миқдорининг бир юз эллик бараваридан уч юз бараваригача миқдорда жарима ёки уч юз соатдан уч юз олтмиш соатгача мажбурий жамоат ишлари ёхуд бир йилдан икки йилгача озодликни чеклаш ёки бир йилдан икки йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ушбу модданинг биринчи қисмида назарда тутилган ҳаракатлар таълим ташкилотларида, уларнинг ҳудудида ёки талабаларнинг (ўқувчиларнинг) ётоқхоналарида, болалар соғломлаштириш оромгоҳларида ёхуд талабалар (ўқувчилар) томонидан ўқув, спорт ёки жамоат тадбирларини ўтказиш учун фойдаланиладиган бошқа жойларда, шунингдек уларга туташ ҳудудларда содир этилган бўлса, –

базавий ҳисоблаш миқдорининг уч юз бараваридан беш юз бараваригача миқдорда жарима ёки бир йилдан икки йилгача ахлоқ тузатиш ишлари ёки икки йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёхуд икки йилдан уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

276⁶-модда. Гиёҳвандлик воситалари, психотроп моддалар ёки уларнинг аналоглари ҳисобланмайдиган кучли таъсир қилувчи ёхуд захарли моддаларни қонунга ҳилоф равишда муомалага киритиш

Гиёҳвандлик воситалари, психотроп моддалар ёки уларнинг аналоглари ҳисобланмайдиган кучли таъсир қилувчи ёхуд захарли моддаларни ўтказиш мақсадида қонунга ҳилоф равишда тайёрлаш, қайта ишлаш, олиш, сақлаш, ташиш ёки жўнатиш, худди шунингдек уларни қонунга ҳилоф равишда ўтказиш ёхуд уларни ўтказиш мақсадида тайёрлаш ёхуд қайта ишлаш учун асбоб-ускуналарни тайёрлаш, олиш, сақлаш, ташиш, жўнатиш ёки ўтказиш, –

икки йилдан уч йилгача ахлоқ тузатиш ишлари ёки уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмишлар:

а) такроран, хавфли рецидивист ёки илгари ушбу Кодекснинг 270–276⁵, 276⁷, 276⁸-моддаларида назарда тутилган жиноятларни содир этган шахс томонидан;

б) бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб;

в) озодликдан маҳрум қилиш тариқасидаги жазони ўташ жойларида;

г) таълим ташкилотларида, уларнинг ҳудудида ёки талабаларнинг (ўқувчиларнинг) ётоқхоналарида, болалар соғломлаштириш оромгоҳларида ёхуд талабалар (ўқувчилар) томонидан ўқув, спорт ёки жамоат тадбирларини ўтказиш учун фойдаланиладиган бошқа жойларда, шунингдек уларга туташ ҳудудларда;

д) вояга етмаган шахсга нисбатан;

е) телекоммуникация тармоқларидан, шунингдек Интернет жаҳон ахборот тармоғидан фойдаланиб содир этилган бўлса, –

беш йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмишлар:

а) ўта хавфли рецидивист томонидан;

б) уюшган гуруҳ томонидан ёки унинг манфаатларини кўзлаб;

в) кўп миқдорда содир этилган бўлса, –

ўн йилдан ўн беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ушбу модданинг биринчи қисмида назарда тутилган қилмишларни содир этган шахс ўз ихтиёри билан айбини бўйнига олиш тўғрисида ҳокимият органларига арз қилса ва гиёҳвандлик воситалари, психотроп моддалар ёки уларнинг аналоглари ҳисобланмайдиган кучли таъсир қилувчи ёхуд захарли моддаларни топширса, жазодан озод қилинади.

276⁷-модда. Гиёҳвандлик воситалари, психотроп моддалар ёки уларнинг аналоглари ҳисобланмайдиган кучли таъсир қилувчи ёхуд захарли моддаларни ишлаб чиқариш ёки улардан фойдаланиш қоидаларини бузиш

Гиёҳвандлик воситалари, психотроп моддалар ёки уларнинг аналоглари ҳисобланмайдиган кучли таъсир қилувчи ёхуд захарли моддаларни ишлаб чиқариш, олиш, сақлаш, ҳисобга олиш, бериш, ташишнинг ёки жўнатишнинг белгиланган қоидаларини бузиш, агар бу эҳтиётсизлик орқасида уларнинг талон-торој қилинишига ёхуд бошқа тарзда жиддий зиён етказилишига олиб келган бўлса, –

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваридан юз бараваригача миқдорда жарима ёки уч йилгача ахлоқ тузатиш ишлари ёки икки йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

276⁸-модда. Гиёҳвандлик воситалари, психотроп моддалар ёки уларнинг аналоглари ҳисобланмайдиган алоҳида тоифадаги кучли таъсир қилувчи моддаларни ўтказиш мақсадини кўзламай қонунга ҳилоф равишда тайёрлаш, олиш, сақлаш, ташиш ёки жўнатиш

Гиёҳвандлик воситалари, психотроп моддалар ёки уларнинг аналоглари ҳисобланмайдиган алоҳида тоифадаги кучли таъсир қилувчи моддаларни ўтказиш мақсадини кўзламай қонунга ҳилоф равишда тайёрлаш, олиш, сақлаш, ташиш ёки жўнатиш, ўша ҳаракатлар учун маъмурий жазо қўлланилганидан кейин содир этилган бўлса, –

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваригача миқдорда жарима ёки уч юз олтмиш соатгача мажбурий жамоат ишлари ёки уч йилгача ахлоқ тузатиш ишлари ёхуд бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмишлар:

а) кўп миқдорда;

б) такроран, хавфли рецидивист ёки илгари ушбу Кодекснинг 270–276⁷-моддаларида назарда тутилган жиноятларни содир этган шахс томонидан содир этилган бўлса, –

уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Агар ушбу моддада назарда тутилган ҳаракатларни содир этган шахс ўз ихтиёри билан айбини бўйнига олиш тўғрисида ҳокимият органларига арз қилса ва гиёҳвандлик воситалари, психотроп моддалар ёки уларнинг аналоглари ҳисобланмайдиган алоҳида тоифадаги кучли таъсир қилувчи моддаларни топширса, жазодан озод қилинади.

276⁹-модда. Таносил ёки ОИВ касаллигини (ОИТСни) тарқатиш

Била туриб, бошқа шахсни таносил касаллигини юктириш хавфи остида қолдириш, –

базавий ҳисоблаш миқдорининг йигирма беш бараваригача миқдорда жарима ёки икки юз қирқ соатгача мажбурий жамоат ишлари ёхуд бир йилгача ахлоқ тузатиш ишлари билан жазоланади.

Ўзида таносил касаллиги борлигини била туриб, бу касалликни бошқа шахсга юктириш, –

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваридан юз бараваригача миқдорда жарима ёки икки юз қирқ соатдан уч юз олтмиш соатгача мажбурий жамоат ишлари ёки икки йилгача ахлоқ тузатиш ишлари ёхуд

бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ушбу модданинг биринчи ёки иккинчи қисмида назарда тутилган ҳаракатлар:

а) икки ёки ундан ортиқ шахсга нисбатан;

б) вояга етмаган шахсга нисбатан содир этилган бўлса, –

уч юз олтмиш соатдан тўрт юз саксон соатгача мажбурий жамоат ишлари ёки уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Била туриб, бошқа шахсни ОИВ касаллигини (ОИТСни) юктириш хавфи остида қолдириш ёки унга ОИВ касаллигини (ОИТСни) юктириш, –

беш йилдан саккиз йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Шахснинг касб юзасидан ўз вазифаларини бажармаганлиги ёки лозим даражада бажармаганлиги оқибатида бошқа шахсга ОИВ касаллигини (ОИТСни) юктириши, –

базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваридан икки юз бараваригача миқдорда жарима ёки уч юз олтмиш соатдан тўрт юз саксон соатгача мажбурий жамоат ишлари ёки икки йилгача ахлоқ тузатиш ишлари ёхуд икки йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёки беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

276¹⁰-модда. Вояга етмаган шахсни ғайриижтимоий хатти-ҳаракатларга жалб қилиш

Вояга етмаган шахсни спиртли ичимликлар истеъмол қилишга, гиёҳвандлик воситалари, психотроп моддалар ёки уларнинг аналоглари ёхуд алоҳида тоифадаги кучли таъсир қилувчи моддалар ҳисобланмаган, лекин кишининг ақл-идрокига таъсир қиладиган воситалар ва моддаларни истеъмол этишга жалб қилиш, шундай ҳаракатлар учун маъмурий жазо қўлланилганидан кейин содир этилган бўлса, –

базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваридан икки юз бараваригача миқдорда жарима ёки уч юз олтмиш соатгача мажбурий жамоат ишлари ёхуд икки йилгача ахлоқ тузатиш ишлари ёки бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Вояга етмаган шахсни гиёҳвандлик воситаларини, психотроп моддаларни ёки уларнинг аналогларини ёхуд алоҳида тоифадаги кучли таъсир қилувчи моддаларни истеъмол этишга жалб қилиш, –

уч юз олтмиш соатдан тўрт юз саксон соатгача мажбурий жамоат ишлари ёки уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ушбу модданинг иккинчи қисмида назарда тутилган ҳаракатлар:

а) такроран, хавфли рецидивист ёки илгари гиёҳвандлик воситаларининг, психотроп моддаларнинг ёхуд уларнинг аналогларининг

ёки кучли таъсир қилувчи моддаларнинг қонунга ҳилоф равишда муомаласи билан боғлиқ жиноятни содир этган шахс томонидан;

б) икки ёки ундан ортиқ вояга етмаган шахсга нисбатан;

в) таълим ташкилотларида, уларнинг ҳудудида ёки талабаларнинг (ўқувчиларнинг) ётоқхоналарида, болалар соғломлаштириш оромгоҳларида ёхуд талабалар (ўқувчилар) томонидан ўқув, спорт ёки жамоат тадбирларини ўтказиш учун фойдаланиладиган бошқа жойларда, шунингдек уларга туташ ҳудудларда содир этилган бўлса;

г) одам ўлимига ёки бошқа оғир оқибатларга сабаб бўлса, –

беш йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

276¹¹-модда. Хавфсизлик талабларига жавоб бермайдиган товарларни ўтказиш мақсадини кўзлаб ишлаб чиқариш, сақлаш, ташиш ёхуд ўтказиш, ишлар бажариш ёки хизматлар кўрсатиш

Истеъмомчиларнинг ҳаёти ёки соғлиғи хавфсизлиги талабларига жавоб бермайдиган товарларни ўтказиш мақсадини кўзлаб ишлаб чиқариш, сақлаш, ташиш ёхуд ўтказиш, ишлар бажариш ёки хизматлар кўрсатиш, –

базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваридан икки юз бараваригача миқдорда жарима ёки уч юз соатгача мажбурий жамоат ишлари ёхуд бир йилдан икки йилгача ахлоқ тузатиш ишлари ёки бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

а) жуда кўп миқдорда;

б) бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб;

в) такроран ёки хавфли рецидивист томонидан содир этилган бўлса;

г) баданга ўртача оғир ёхуд оғир шикаст етказилишига сабаб бўлса, –

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз бараваридан тўрт юз бараваригача миқдорда жарима ёки уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар одам ўлишига сабаб бўлса, –

беш йилдан етти йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

а) одамлар ўлимига;

б) бошқача оғир оқибатларнинг келиб чиқишига сабаб бўлса, –

етти йилдан ўн икки йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

276¹²-модда. Сифатсиз ёки қалбакилаштирилган дори воситаларини ёхуд тиббий жиҳозларни ўтказиш мақсадида ишлаб чиқариш, тайёрлаш, олиш, сақлаш, ташиш ёки ўтказиш, дори воситаларини дорихоналардан ва уларнинг филиалларидан ташқарида реализация қилиш, шунингдек таркибида кучли таъсир қилувчи моддалар мавжуд бўлган дори воситаларини рецепт бўйича чакана реализация қилиш тартибини бузиш

Сифатсиз ёки қалбакилаштирилган дори воситаларини ёхуд тиббий жиҳозларни ўтказиш мақсадида ишлаб чиқариш, тайёрлаш, олиш, сақлаш, ташиш ёки ўтказиш, шунингдек дори воситаларини дорихоналардан ва уларнинг филиалларидан ташқарида реализация қилиш, шундай ҳаракатлар учун маъмурий жазо қўлланилганидан кейин ёхуд анча миқдорда содир этилган бўлса, –

базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваридан уч юз бараваригача миқдорда жарима ёки уч йилгача ахлоқ тузатиш ишлари ёки икки йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

- а) кўп миқдорда;
- б) бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб;
- в) такроран ёки хавфли рецидивист томонидан;
- г) мансаб мавқеини суиистеъмол қилиш йўли билан содир этилган бўлса;
- д) баданга ўртача оғир ёхуд оғир шикаст етказилишига сабаб бўлса;
- е) дори воситаларининг ёки тиббий жиҳозларнинг сифати ва давлат рўйхатидан ўтганлигини тасдиқловчи ҳужжатларни қалбакилаштириш йўли билан содир этилган бўлса, –

беш йилдан саккиз йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

- а) жуда кўп миқдорда;
 - б) уюшган гуруҳ томонидан ёки унинг манфаатларини кўзлаб содир этилган бўлса;
 - в) одам ўлишига сабаб бўлса, –
- саккиз йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

- а) одамлар ўлимига сабаб бўлса;
 - б) бошқача оғир оқибатларнинг келиб чиқишига сабаб бўлса, –
- ўн йилдан ўн беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Таркибида кучли таъсир қилувчи моддалар мавжуд бўлган дори воситаларини рецепт бўйича чакана реализация қилиш тартибини бузиш, шундай ҳаракат учун маъмурий жазо қўлланилганидан кейин ёки кўп миқдорда содир этилган бўлса, –

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз бараваридан уч юз бараваригача миқдорда жарима ёки уч йилгача ахлоқ тузатиш ишлари ёки икки йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ушбу модданинг биринчи – тўртинчи қисмлари таркибида кучли таъсир қилувчи моддалар мавжуд бўлган дори воситалари билан боғлиқ ҳаракатларни амалга оширишда қўлланилмайди.

276¹³-модда. Санитарияга оид қонунчиликни ёки эпидемияга қарши кураш қоидаларини бузиш

Санитарияга оид қонунчиликни ёки эпидемияга қарши кураш қоидаларини бузиш, шу жумладан карантинли ва инсон учун хавфли бўлган бошқа юқумли касалликлар пайдо бўлиши ҳамда тарқалиши шароитида давлат санитария назорати органларининг тиббий текширувдан ўтиш ва даволаниш, карантинни ўташ учун белгиланган жойларга етиб бориш ва ушбу жойларни белгиланган муддат давомида тарқ этмаслик, касаллик юқиш хавфи мавжуд бўлган даврда мулоқотда бўлинган шахслар ва борилган жойлар ҳақидаги маълумотларни ошкор қилиш тўғрисидаги ёки бошқа қонуний талабларини узрли сабабларсиз бажармаслик одамларнинг оммавий касалланиши ёки захарланиши реал хавфини келтириб чиқарса ёхуд одамларнинг оммавий касалланишига ёки захарланишига олиб келса, –

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваридан юз бараваригача миқдорда жарима солиш ёки беш йилгача муайян ҳуқуқдан маҳрум қилиш ёки икки йилгача ахлоқ тузатиш ишлари ёки бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёхуд беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмиш одамнинг ўлимига сабаб бўлса, –

икки йилдан уч йилгача ахлоқ тузатиш ишлари ёки уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд беш йилдан етти йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмиш одамларнинг ўлимига сабаб бўлса, –

етти йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади»;

26) саккизинчи бўлим:

«Гиёҳвандлик воситаларининг аналоглари» атамасининг ҳуқуқий маъноси қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Гиёҳвандлик воситаларининг ва психотроп моддаларнинг аналоглари – кимёвий тузилиши ва хоссаларига кўра гиёҳвандлик воситаларига ва психотроп моддаларга ўхшаш бўлган, улар сингари

рухиятга фаол таъсир этадиган, келиб чиқиши синтетик ёки табиий моддалар»;

«Гиёхвандлик воситалари, уларнинг аналоглари ёки психотроп моддалар билан қонунга ҳилоф равишда муомалада бўлишдаги кўп миқдор» атамасининг ҳукукий маъноси қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Гиёхвандлик воситалари, психотроп моддалар ёки уларнинг аналоглари билан қонунга ҳилоф равишда муомалада бўлишдаги кўп миқдор – тегишли давлат органи томонидан белгиланади»;

«Гиёхвандлик воситаларидан, уларнинг аналогларидан ёки психотроп моддалардан қонунга ҳилоф равишда фойдаланишдаги озгинадан кўпроқ миқдор» атамасининг ҳукукий маъноси қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Гиёхвандлик воситаларидан, психотроп моддалардан ёки уларнинг аналогларидан қонунга ҳилоф равишда фойдаланишдаги озгинадан кўпроқ миқдор – тегишли давлат органининг ҳулосасига мувофиқ белгиланади»;

«Прекурсорлар» атамасининг ҳукукий маъноси қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Прекурсорлар – прекурсорлар рўйхатига киритилган ва Ўзбекистон Республикасида назоратга олинadиган, гиёхвандлик воситаларини, психотроп моддаларни ёки уларнинг аналогларини тайёрлаш учун фойдаланиладиган моддалар»;

қуйидаги мазмундаги **атама** билан тўлдирилсин:

«Ғайриқонуний нарколаборатория – гиёхвандлик воситалари, психотроп моддалар ёки уларнинг аналоглари ҳисобланмайдиган кучли таъсир қилувчи моддаларни, шунингдек гиёхвандлик воситаларини, психотроп моддаларни ёки уларнинг аналогларини қонунга ҳилоф равишда ишлаб чиқариш ёки қайта ишлаш учун махсус ташкил этилган, бунинг учун зарур бўлган кимёвий моддалар, асбоб-ускуналар ва техник воситалар билан жиҳозланган ҳар қандай кўчар ёки кўчмас мулк объекти».

2-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1994 йил 22 сентябрда қабул қилинган 2013–ХП-сонли Қонуни билан тасдиқланган **Ўзбекистон Республикасининг Жиноят-процессуал кодексига** (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Ахборотномаси, 1995 йил, № 2, 5-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1995 йил, № 12, 269-модда; 1997 йил, № 2, 56-модда, № 9, 241-модда; 1998 йил, № 5–6, 102-модда, № 9, 181-модда; 1999 йил, № 1, 20-модда, № 5, 124-модда, № 9, 229-модда; 2000 йил, № 5–6, 153-модда, № 7–8, 217-модда; 2001 йил, № 1–2, 11, 23-моддалар, № 9–10, 165, 182-моддалар; 2002 йил, № 9, 165-модда; 2003 йил, № 5, 67-модда; 2004 йил, № 1–2, 18-модда, № 9, 171-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2005 йил, № 12, 418-модда; 2006 йил, № 6, 261-модда; 2007 йил, № 4, 166-модда, № 6, 248, 249-моддалар, № 9, 422-модда, № 12, 594, 595, 607-моддалар; 2008 йил, № 4, 177, 187-моддалар, № 9, 482, 484,

487-моддалар, № 12, 636, 641-моддалар; 2009 йил, № 1, 1-модда, № 4, 136-модда, № 9, 335-модда, № 12, 469, 470-моддалар; 2010 йил, № 6, 231-модда, № 9, 334, 336, 337, 342-моддалар, № 12, 477-модда; 2011 йил, № 4, 103, 104-моддалар, № 9, 252-модда, № 12/2, 363-модда; 2012 йил, № 1, 3-модда, № 9/2, 244-модда, № 12, 336-модда; 2014 йил, № 9, 244-модда; 2015 йил, № 8, 310, 312-моддалар, № 12, 452-модда; 2016 йил, № 4, 125-модда, № 9, 276-модда, № 12, 385-модда; 2017 йил, № 3, 47-модда, № 6, 300-модда, № 9, 506, 510-моддалар, № 10, 605-модда; 2018 йил, № 1, 1, 5-моддалар, № 4, 218, 224-моддалар, № 7, 430, 431-моддалар, № 10, 679-модда; 2019 йил, № 1, 3, 5-моддалар, № 2, 47-модда, № 3, 161-модда, № 5, 259, 267-моддалар, № 7, 386-модда, № 8, 469-модда, № 9, 589, 592-моддалар, № 10, 671-модда, № 11, 787, 791-моддалар, № 12, 880, 881, 891-моддалар; 2020 йил, № 3, 204-модда, № 5, 296-модда, № 12, 689-модда; 2021 йил, № 1, 5, 11, 13, 14-моддалар, № 2, 142, 144-моддалар, 4-сонга илова, № 8, 800, 803-моддалар, № 9, 903-модда, № 10, 973-модда, № 12, 1193-модда; 2022 йил, № 2, 81-модда, № 3, 216-модда, № 4, 337-модда, № 6, 575-модда; 2023 йил, № 3, 184, 185-моддалар, № 4, 265, 269-моддалар, № 5, 319-модда, № 9, 713-модда; 2024 йил, № 1, 8-модда, № 2, 115-модда, № 9, 964-модда, № 10, 1070, 1073, 1077, 1083-моддалар, № 12, 1280, 1286, 1292-моддалар; 2025 йил, № 1, 8-модда, № 2, 196, 201-моддалар, № 3, 376-модда, № 6, 727-модда, № 8, 968, 969-моддалар, № 9, 1042-модда; 2026 йил, № 1, 5-модда) қуйидаги ўзгартиришлар киритилсин:

1) **173-модда биринчи қисмининг 7-банди** қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«7) гиёҳвандлик воситалари, психотроп моддалар ёки уларнинг аналоглари ёхуд кучли таъсир қилувчи моддалар мавжудлигини, уларнинг тури ва миқдорини»;

2) **198-модда иккинчи қисмининг иккинчи жумласидаги** «гиёвандлик» деган сўз «гиёҳвандлик» деган сўз билан алмаштирилсин;

3) **345-модданинг:**

иккинчи қисмидаги «186-моддаси учинчи ва тўртинчи қисмларида, 192¹–192¹², 197¹, 205–215, 218–222, 229¹-моддаларида, 229³-моддаси олтинчи қисмида, 229⁴, 229⁵, 230–230², 231-моддаларида, 232-моддаси иккинчи қисмида, 232¹–236, 241¹–242, 265-моддаларида» деган сўзлар «192¹–192¹², 197¹, 205–215, 218–222, 229¹-моддаларида, 229³-моддаси олтинчи қисмида, 229⁴, 229⁵, 230–230², 231-моддаларида, 232-моддаси иккинчи қисмида, 232¹–236, 241¹–242, 265-моддаларида, 276¹¹-моддаси учинчи ва тўртинчи қисмларида» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

бешинчи қисмидаги «113-моддаси учинчи – бешинчи қисмларида, 114-моддаси учинчи қисмида, 115¹-моддасида, 117-моддаси иккинчи ва учинчи қисмларида, 118, 119-моддаларида, 121-моддаси иккинчи, учинчи ва тўртинчи қисмларида, 122¹-моддасининг иккинчи ва учинчи қисмларида, 124-моддасида, 126¹-моддаси бешинчи – саккизинчи қисмларида, 127-моддаси иккинчи ва учинчи қисмларида, 127¹-моддаси

иккинчи ва учинчи қисмларида, 128, 128¹-моддаларида, 129-моддаси
иккинчи ва учинчи қисмларида, 131-моддаси учинчи ва тўртинчи
қисмларида, 133-моддаси иккинчи қисмида, 133¹, 133², 134, 135-моддаларида,
138-моддаси иккинчи қисмида, 164–166-моддаларида, 168-моддаси
иккинчи – тўртинчи қисмларида, 169-моддаси иккинчи қисмининг «а»,
«б», «в» ва «г» бандларида, учинчи қисмининг «а», «б» ва «в» бандларида
хамда тўртинчи қисмида, 171-моддаси учинчи қисмида, 173-моддаси
учинчи қисмида, 176-моддасида, 193–196-моддаларида, 196¹-моддаси
иккинчи ва учинчи қисмларида, 196²-моддаси иккинчи ва учинчи
қисмларида, 197-моддасида, 198–204, 216-моддаларида, 216¹-моддасининг
иккинчи қисмида, 217-моддасида, 225-моддаси учинчи қисмида,
226-моддаси иккинчи қисмида, 228-моддаси иккинчи қисмида,
228²-моддаси учинчи қисмида, 229⁶, 244, 244³-моддаларида, 244⁴-моддаси
иккинчи – тўртинчи қисмларида, 245, 247, 248-моддаларида, 248¹-моддаси
иккинчи – тўртинчи қисмларида, 249, 250-моддаларида, 250¹-моддаси
иккинчи – тўртинчи қисмларида, 251-моддасида, 251¹-моддаси
учинчи – олтинчи қисмларида, 252–255¹-моддаларида, 255²-моддаси
иккинчи – тўртинчи қисмларида, 256–258-моддаларида, 259-моддаси
иккинчи қисмида, 260-моддаси иккинчи ва учинчи қисмларида,
260¹-моддаси иккинчи ва учинчи қисмларида, 262-моддаси иккинчи ва
учинчи қисмларида, 262¹-моддаси иккинчи қисмида, 263-моддасида,
263¹-моддаси иккинчи ва учинчи қисмларида, 264-моддасида, 266-моддаси
иккинчи ва учинчи қисмларида, 267-моддасида, 268-моддаси иккинчи ва
учинчи қисмларида, 269-моддаси иккинчи ва учинчи қисмларида,
270-моддаси иккинчи ва учинчи қисмларида, 271, 273-моддаларида,
274-моддаси тўртинчи қисмида, 275-моддасида, 276-моддаси иккинчи
қисмида» деган сўзлар «114-моддаси учинчи қисмида, 115¹-моддасида,
117-моддаси иккинчи ва учинчи қисмларида, 118, 119-моддаларида,
121-моддаси иккинчи, учинчи ва тўртинчи қисмларида, 122¹-моддасининг
иккинчи ва учинчи қисмларида, 124-моддасида, 126¹-моддаси
бешинчи – саккизинчи қисмларида, 127-моддасида, 127¹-моддаси иккинчи
ва учинчи қисмларида, 128, 128¹-моддаларида, 129-моддаси иккинчи
ва учинчи қисмларида, 131-моддаси учинчи ва тўртинчи қисмларида,
133-моддаси иккинчи қисмида, 133¹, 133², 134, 135-моддаларида,
138-моддаси иккинчи қисмида, 164, 165, 166-моддаларида, 168-моддаси
иккинчи – тўртинчи қисмларида, 169-моддаси иккинчи қисмининг «а»,
«б», «в» ва «г» бандларида, учинчи қисмининг «а», «б» ва «в» бандларида
хамда тўртинчи қисмида, 171-моддаси учинчи қисмида, 173-моддаси
учинчи қисмида, 176-моддасида, 193–196-моддаларида, 196¹-моддаси
иккинчи ва учинчи қисмларида, 196²-моддаси иккинчи ва учинчи
қисмларида, 197-моддасида, 198–204, 216-моддаларида, 216¹-моддасининг
иккинчи қисмида, 217-моддасида, 225-моддаси учинчи қисмида,
226-моддаси иккинчи қисмида, 228-моддаси иккинчи қисмида,
228²-моддаси учинчи қисмида, 229⁶, 244, 244³-моддаларида, 244⁴-моддаси

иккинчи – тўртинчи қисмларида, 245, 247, 248-моддаларида, 248¹-моддаси
иккинчи – тўртинчи қисмларида, 249, 250-моддаларида, 250¹-моддаси
иккинчи – тўртинчи қисмларида, 252–255¹-моддаларида, 255²-моддаси
иккинчи – тўртинчи қисмларида, 256, 257, 258-моддаларида, 259-моддаси
иккинчи қисмида, 260-моддаси иккинчи ва учинчи қисмларида,
260¹-моддаси иккинчи ва учинчи қисмларида, 262-моддаси иккинчи
ва учинчи қисмларида, 262¹-моддаси иккинчи қисмида, 263-моддасида,
263¹-моддаси иккинчи ва учинчи қисмларида, 264-моддасида, 266-моддаси
иккинчи ва учинчи қисмларида, 267-моддасида, 268-моддаси иккинчи
ва учинчи қисмларида, 269-моддаси иккинчи ва учинчи қисмларида,
270-моддаси иккинчи ва учинчи қисмларида, 271-моддасида, 273-моддаси
иккинчи – олтинчи қисмларида, 274-моддаси тўртинчи ва бешинчи
қисмларида, 275-моддасида, 276-моддаси иккинчи қисмида,
276¹–276⁴-моддаларида, 276⁶, 276⁷-моддаларида, 276⁸-моддаси иккинчи
қисмида, 276⁹-моддаси учинчи, тўртинчи ва бешинчи қисмларида,
276¹⁰-моддаси иккинчи ва учинчи қисмларида, 276¹³-моддаларида» деган
сўзлар билан алмаштирилсин;

олтинчи қисмидаги «186-моддаси иккинчи қисмида, 186¹-моддасида»
деган сўзлар «186¹-моддасида, 276¹¹-моддаси иккинчи қисмида» деган
сўзлар билан алмаштирилсин;

еттинчи қисмидаги «186³, 188, 188¹, 243, 244¹, 244²-моддаларида»
деган сўзлар «188, 188¹, 243, 244¹, 244², 276¹²-моддаларида» деган сўзлар
билан алмаштирилсин;

4) 381²-модда биринчи қисмининг:

1-бандидаги «113-моддаси биринчи ва иккинчи қисмларида,
114-моддаси биринчи ва иккинчи қисмларида, 115-моддасида, 117-моддаси
биринчи қисмида, 120-моддасида, 121-моддаси биринчи қисмида,
122¹-моддаси биринчи қисмида, 125, 125¹, 126-моддаларида, 126¹-моддаси
биринчи – тўртинчи қисмларида, 127-моддаси биринчи қисмида,
127¹-моддаси биринчи қисмида, 129-моддаси биринчи қисмида,
129¹-моддаси биринчи қисмида, 131-моддаси биринчи ва иккинчи
қисмларида, 133-моддаси биринчи қисмида, 136-моддасида, 138-моддаси
биринчи қисмида, 139, 140-моддаларида, 168-моддаси биринчи қисмида,
169-моддаси биринчи қисмида, 170-моддасида, 171-моддаси биринчи
ва иккинчи қисмларида, 172-моддасида, 173-моддаси биринчи ва иккинчи
қисмларида, 185–185¹-моддаларида, 196¹-моддаси биринчи қисмида,
196²-моддаси биринчи қисмида, 216¹-моддаси биринчи қисмида,
216²-моддасида, 225-моддаси биринчи ва иккинчи қисмларида, 226-моддаси
биринчи қисмида, 227, 227¹-моддаларида, 228-моддаси биринчи ва учинчи
қисмларида, 228¹-моддасида, 228²-моддаси биринчи ва иккинчи
қисмларида, 229, 229²-моддаларида, 229³-моддаси биринчи – бешинчи
қисмларида, 244⁴-моддаси биринчи қисмида (божхона тўғрисидаги
қонунчиликни бузиш билан боғлиқ жиноятлардан ташқари), 244⁵,
244⁶-моддаларида, 248¹-моддаси биринчи қисмида, 251¹-моддаси биринчи
ва иккинчи қисмларида, 251²-моддаси биринчи қисмида, 255²-моддаси

биринчи қисмида, 259-моддаси биринчи қисмида, 260-моддаси биринчи қисмида, 260¹-моддаси биринчи қисмида, 261, 261¹, 261²-моддаларида, 262-моддаси биринчи қисмида, 262¹-моддаси биринчи қисмида, 263¹-моддаси биринчи қисмида, 266-моддаси биринчи қисмида, 268-моддаси биринчи қисмида, 269-моддаси биринчи қисмида, 270-моддаси биринчи қисмида, 274-моддаси биринчи, иккинчи ва учинчи қисмларида, 276-моддаси биринчи қисмида» деган сўзлар «114-моддаси биринчи ва иккинчи қисмларида, 115-моддасида, 117-моддаси биринчи қисмида, 120-моддасида, 121-моддаси биринчи қисмида, 122¹-моддаси биринчи қисмида, 125, 125¹, 126-моддаларида, 126¹-моддаси биринчи – тўртинчи қисмларида, 127¹-моддаси биринчи қисмида, 129-моддаси биринчи қисмида, 129¹-моддаси биринчи қисмида, 131-моддаси биринчи ва иккинчи қисмларида, 133-моддаси биринчи қисмида, 136-моддасида, 138-моддаси биринчи қисмида, 139, 140-моддаларида, 168-моддаси биринчи қисмида, 169-моддаси биринчи қисмида, 170-моддасида, 171-моддаси биринчи ва иккинчи қисмларида, 172-моддасида, 173-моддаси биринчи ва иккинчи қисмларида, 185, 185¹-моддаларида, 196¹-моддаси биринчи қисмида, 196²-моддаси биринчи қисмида, 216¹-моддаси биринчи қисмида, 216²-моддасида, 225-моддаси биринчи ва иккинчи қисмларида, 226-моддаси биринчи қисмида, 227, 227¹-моддаларида, 228-моддаси биринчи ва учинчи қисмларида, 228¹-моддасида, 228²-моддаси биринчи ва иккинчи қисмларида, 229, 229²-моддаларида, 229³-моддаси биринчи – бешинчи қисмларида, 244⁴-моддаси биринчи қисмида (божхона тўғрисидаги қонунчиликни бузиш билан боғлиқ жиноятлардан ташқари), 244⁵, 244⁶-моддаларида, 248¹-моддаси биринчи қисмида, 255²-моддаси биринчи қисмида, 259-моддаси биринчи қисмида, 260-моддаси биринчи қисмида, 260¹-моддаси биринчи қисмида, 261, 261¹, 261²-моддаларида, 262-моддаси биринчи қисмида, 262¹-моддаси биринчи қисмида, 263¹-моддаси биринчи қисмида, 266-моддаси биринчи қисмида, 268-моддаси биринчи қисмида, 269-моддаси биринчи қисмида, 270-моддаси биринчи қисмида, 273-моддаси биринчи қисмида, 274-моддаси биринчи, иккинчи ва учинчи қисмларида, 276-моддаси биринчи қисмида, 276⁵-моддасида, 276⁸-моддаси биринчи қисмида, 276⁹-моддаси биринчи ва иккинчи қисмларида, 276¹⁰-моддаси биринчи қисмида» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

3-бандидаги «186-моддаси биринчи қисмида, 189–192-моддаларида» деган сўзлар «189–192-моддаларида, 276¹¹-моддаси биринчи қисмида» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

3-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1994 йил 22 сентябрда қабул қилинган 2015–XII-сонли Қонуни билан тасдиқланган **Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексига** (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Ахборотномаси, 1995 йил, № 3, 6-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1995 йил, № 9, 193-модда, № 12, 269-модда; 1996 йил, № 5–6, 69-модда, № 9, 144-модда; 1997 йил, № 2, 56-модда, № 4–5, 126-модда, № 9, 241-модда;

1998 йил, № 3, 38-модда, № 5–6, 102-модда, № 9, 181-модда; 1999 йил, № 1, 20-модда, № 5, 124-модда, № 9, 229-модда; 2000 йил, № 5–6, 153-модда, № 7–8, 217-модда; 2001 йил, № 1–2, 23-модда, № 9–10, 165, 182-моддалар; 2002 йил, № 1, 20-модда, № 9, 165-модда; 2003 йил, № 1, 8-модда, № 5, 67-модда, № 9–10, 149-модда; 2004 йил, № 1–2, 18-модда, № 5, 90-модда, № 9, 171-модда; 2005 йил, № 1, 18-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2005 йил, № 9, 312-модда, № 12, 413, 417, 418-моддалар; 2006 йил, № 6, 261-модда, № 9, 498-модда, № 10, 536-модда, № 12, 656, 659-моддалар; 2007 йил, № 4, 158, 159, 164, 165-моддалар, № 9, 416, 421-моддалар, № 12, 596, 604, 607-моддалар; 2008 йил, № 4, 181, 189, 192-моддалар, № 9, 486, 488-моддалар, № 12, 640, 641-моддалар; 2009 йил, № 1, 1-модда, № 9, 334, 335, 337-моддалар, № 10, 380-модда, № 12, 462, 468, 470, 472, 474-моддалар; 2010 йил, № 5, 175, 179-моддалар, № 6, 231-модда, № 9, 335, 339, 341-моддалар, № 10, 380-модда, № 12, 468, 473, 474-моддалар; 2011 йил, № 1, 1-модда, № 4, 104, 105-моддалар, № 9, 247, 252-моддалар, № 12/2, 365-модда; 2012 йил, № 4, 108-модда, № 9/1, 242-модда, № 12, 336-модда; 2013 йил, № 4, 98-модда, № 10, 263-модда; 2014 йил, № 1, 2-модда, № 5, 130-модда, № 9, 244-модда, № 12, 341, 343-моддалар; 2015 йил, № 6, 228-модда, № 8, 310, 312-моддалар, № 12, 452-модда; 2016 йил, № 1, 2-модда, № 4, 125-модда, № 9, 276-модда, № 12, 383, 385-моддалар; 2017 йил, № 4, 137-модда, № 6, 300-модда, № 9, 510-модда, № 10, 605-модда; 2018 йил, № 1, 1, 4, 5-моддалар, № 4, 224-модда, № 7, 430, 431, 432-моддалар, № 10, 671, 673, 679-моддалар; 2019 йил, № 1, 1, 3, 5-моддалар, № 2, 47-модда, № 3, 161, 165, 166-моддалар, № 5, 259, 261, 267, 268-моддалар, № 7, 386-модда, № 8, 469, 471-моддалар, № 9, 591, 592-моддалар, № 10, 674, 676-моддалар, № 11, 787, 791-моддалар, № 12, 880, 891-моддалар; 2020 йил, № 1, 4-модда, № 3, 203, 204-моддалар, № 7, 449-модда, № 9, 539, 540-моддалар, № 10, 593, 596-моддалар, № 11, 651-модда, № 12, 691-модда; 2021 йил, № 1, 5, 7, 12, 13, 14-моддалар, № 2, 142-модда, № 3, 217-модда, № 4, 290, 293-моддалар, 4-сонга илова, № 8, 800, 802, 803-моддалар, № 9, 903-модда, № 10, 966, 967, 968, 973-моддалар, № 11, 1066-модда; 2022 йил, № 1, 1, 2-моддалар, № 2, 80, 81-моддалар, № 3, 215, 216-моддалар, № 4, 337-модда, № 5, 464, 465, 466, 467-моддалар, № 8, 787-модда, № 10, 981, 984-моддалар, № 12, 1188-модда; 2023 йил, № 3, 184, 185, 188, 189-моддалар, № 4, 265, 266, 268-моддалар, № 5, 319, 320-моддалар, № 7, 533, 534, 535, 537, 539-моддалар, № 8, 634-модда, № 10, 798-модда, № 11, 921, 923, 924-моддалар, № 12, 1004-модда; 2024 йил, № 1, 5, 7, 8, 9-моддалар, № 2, 102, 111, 115, 116-моддалар, № 3, 243, 245-моддалар, № 6, 530, 532-моддалар, № 7, 629-модда, № 8, 826, 829, 831-моддалар, № 9, 954, 964, 965-моддалар, № 10, 1070, 1071, 1073, 1077, 1078, 1083, 1084-моддалар, № 11, 1187, 1188, 1189-моддалар, № 12, 1279, 1280, 1282, 1286, 1287-моддалар; 2025 йил, № 1, 5, 8-моддалар, № 2, 187, 188, 196, 198, 201-моддалар, № 3, 368, 376-моддалар, № 4, 517, 521-моддалар, № 5, 643, 644-моддалар, № 6, 729-модда, № 7, 828, 829, 832-моддалар, № 8, 968, 971-моддалар, № 11, 1233, 1236, 1237-моддалар, № 12, 1322, 1327, 1328,

1329-моддалар; 2026 йил, № 1, 2, 6-моддалар) қуйидаги ўзгартириш ва қўшимчалар киритилсин:

1) **32-модданинг 6-бандидаги** «ғиёҳвандлик воситалари, уларнинг аналоглари, психотроп ёки» деган сўзлар «ғиёҳвандлик воситалари, психотроп моддалар ёки уларнинг аналоглари ёхуд» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

2) **56-модда** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«56-модда. Ғиёҳвандлик воситаларини, психотроп моддаларни ёки уларнинг аналогларини оз миқдорда ғайриқонуний равишда тайёрлаш, олиш, сақлаш, ташиш ёки жўнатиш

Ғиёҳвандлик воситаларини, психотроп моддаларни ёки уларнинг аналогларини ўтказиш мақсадини кўзламай оз миқдорда ғайриқонуний равишда тайёрлаш, олиш, сақлаш, ташиш ёки жўнатиш, –

ғиёҳвандлик воситаларини, психотроп моддаларни ёки уларнинг аналогларини мусодара қилиб, базавий ҳисоблаш миқдорининг бир бараваридан икки бараваригача миқдорда жарима солишга ёхуд ғиёҳвандлик воситаларини, психотроп моддаларни ёки уларнинг аналогларини мусодара қилиб, ўн беш суткагача муддатга маъмурий қамок жазосига сабаб бўлади»;

3) **56²-модданинг:**

номидаги «Ғиёҳвандлик воситалари, уларнинг аналоглари ёки психотроп моддалар» деган сўзлар «Ғиёҳвандлик воситалари, психотроп моддалар ёки уларнинг аналоглари» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

диспозициясидаги «Ғиёҳвандлик воситалари, уларнинг аналоглари ёки психотроп моддалар» деган сўзлар «Ғиёҳвандлик воситалари, психотроп моддалар ёки уларнинг аналоглари» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

4) **56³-модда** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«56³-модда. Ғиёҳвандлик воситалари, психотроп моддалар ёки уларнинг аналоглари ҳисобланмайдиган алоҳида тоифадаги кучли таъсир қилувчи моддаларни ўтказиш мақсадини кўзламай қонунга хилоф равишда тайёрлаш, олиш, сақлаш, ташиш ёки жўнатиш

Ғиёҳвандлик воситалари, психотроп моддалар ёки уларнинг аналоглари ҳисобланмайдиган алоҳида тоифадаги кучли таъсир қилувчи моддаларни ўтказиш мақсадини кўзламай қонунга хилоф равишда тайёрлаш, олиш, сақлаш, ташиш ёки жўнатиш, –

гиёҳвандлик воситалари, психотроп моддалар ёки уларнинг аналоглари ҳисобланмайдиган алоҳида тоифадаги кучли таъсир қилувчи моддаларни мусодара қилиб, базавий ҳисоблаш миқдорининг бир бараваридан икки бараваригача миқдорда жарима солишга ёхуд гиёҳвандлик воситалари, психотроп моддалар ёки уларнинг аналоглари ҳисобланмайдиган алоҳида тоифадаги кучли таъсир қилувчи моддаларни мусодара қилиб, ўн беш суткагача муддатга маъмурий қамокка олишга сабаб бўлади.

Агар ушбу моддада назарда тутилган ҳаракатларни содир этган шахс ўз ихтиёри билан айбини бўйнига олиш тўғрисида ҳокимият органларига арз қилса ва гиёҳвандлик воситалари, психотроп моддалар ёки уларнинг аналоглари ҳисобланмайдиган алоҳида тоифадаги кучли таъсир қилувчи моддаларни топширса, жавобгарликдан озод қилинади»;

5) 56⁴-модданинг:

номидаги «Гиёҳвандлик воситаларини, уларнинг аналогларини ёки психотроп моддаларни» деган сўзлар «Гиёҳвандлик воситаларини, психотроп моддаларни ёки уларнинг аналогларини» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

диспозициясидаги «Гиёҳвандлик воситаларини, уларнинг аналогларини ёки психотроп моддаларни» деган сўзлар «Гиёҳвандлик воситаларини, психотроп моддаларни ёки уларнинг аналогларини» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

6) 131-модда биринчи қисмининг диспозициясидаги «гиёҳвандлик воситалари, уларнинг аналоглари, психотроп ёки» деган сўзлар «гиёҳвандлик воситалари, психотроп моддалар ёки уларнинг аналоглари ёхуд» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

7) 132-модданинг диспозициясидаги «гиёҳванд модда» деган сўзлар «гиёҳвандлик воситаси» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

8) 136-модда биринчи қисмининг диспозициясидаги «гиёҳвандлик воситалари, уларнинг аналоглари, психотроп» деган сўзлар «гиёҳвандлик воситалари, психотроп моддалар ёхуд уларнинг аналоглари» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

9) 140-модданинг:

биринчи қисмидаги «гиёҳвандлик воситалари, уларнинг аналоглари, психотроп ёки» деган сўзлар «гиёҳвандлик воситалари, психотроп моддалар ёхуд уларнинг аналоглари» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

иккинчи қисмидаги «гиёҳвандлик воситалари, уларнинг аналоглари, психотроп ёки» деган сўзлар «гиёҳвандлик воситалари, психотроп моддалар ёхуд уларнинг аналоглари» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

10) **165¹-модда** иккинчи қисмининг диспозициясидаги «кучли таъсир қилувчи моддалар, гиёҳвандлик воситалари, уларнинг аналоглари ёки психотроп моддалар» деган сўзлар «гиёҳвандлик воситалари, психотроп моддалар ёки уларнинг аналоглари ёхуд кучли таъсир қилувчи моддалар» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

11) қуйидаги мазмундаги **187¹-модда** билан тўлдирилсин:

«187¹-модда. Жамоат жойларида гиёҳвандлик воситаларини, психотроп моддаларни ёки уларнинг аналогларини ёхуд кучли таъсир қилувчи моддаларни истеъмол қилиш

Жамоат жойларида гиёҳвандлик воситаларини, психотроп моддаларни ёки уларнинг аналогларини ёхуд кучли таъсир қилувчи моддаларни истеъмол қилиш, бундан рецепт асосида тиббий мақсадларда истеъмол қилиш мустасно, –

хукукбузарлик ашёларини мусодара қилиб, фуқароларга базавий ҳисоблаш миқдорининг йигирма бараваридан қирқ бараваригача, мансабдор шахсларга эса – қирқ бараваридан олтмиш бараваригача миқдорда жарима солишга ёхуд хукукбузарлик ашёларини мусодара қилиб, ўн беш суткагача муддатга маъмурий қамоққа олишга сабаб бўлади»;

12) **188-модданинг матни** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Вояга етмаган шахсни спиртли ичимликлар истеъмол қилишга, гиёҳвандлик воситалари, психотроп моддалар ёки уларнинг аналоглари ёхуд алоҳида тоифадаги кучли таъсир қилувчи моддалар ҳисобланмаган, лекин кишининг ақл-идрокига, иродасига таъсир қиладиган моддаларни ёки воситаларни истеъмол этишга жалб қилиш, –

ўн беш сутка муддатга маъмурий қамоққа олишга ёки ушбу Кодексга мувофиқ ўзига нисбатан маъмурий қамоққа олиш қўлланилиши мумкин бўлмаган шахсларга базавий ҳисоблаш миқдорининг йигирма бараваридан ўттиз бараваригача миқдорда жарима солишга сабаб бўлади»;

13) **245-модданинг биринчи қисмидаги «188¹»** рақами «187¹, 188, 188¹» рақамлари билан алмаштирилсин;

14) **248-модда:**

биринчи қисмидаги «188» рақами чиқариб ташлансин;

иккинчи қисмининг 4-бандидаги «188» рақами чиқариб ташлансин;

тўртинчи қисмининг:

иккинчи хатбошиси «187-моддасининг биринчи қисмида» деган сўзлардан кейин «187¹-моддасида» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

тўртинчи хатбошиси «185¹-моддасида (бундан божхона тўғрисидаги қонунчиликни бузиш билан боғлиқ ҳуқуқбузарликлар мустасно)» деган сўзлардан кейин «188-моддасида» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

15) **248¹-модданинг биринчи қисмидаги** «188» рақами чиқариб ташлансин.

4-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1998 йил 29 августда қабул қилинган «**Хўжалик юритувчи субъектлар фаолиятининг шартномавий-ҳуқуқий базаси тўғрисида**»ги 670–I-сонли Қонуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1998 йил, № 9, 170-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2007 йил, № 8, 367-модда; 2011 йил, № 12/2, 363-модда; 2014 йил, № 5, 130-модда; 2015 йил, № 8, 312-модда; 2017 йил, № 9, 510-модда; 2018 йил, № 1, 5-модда; 2019 йил, № 1, 1-модда; 2020 йил, № 3, 198-модда; 2021 йил, 4-сонга илова; 2022 йил, № 8, 787-модда; 2024 йил, № 2, 111-модда; 2025 йил, № 12, 1327, 1329-моддалар) **35-моддасининг матнидаги** «186, 205, 207 ва 209-моддаларига» деган сўзлар «205, 207, 209 ва 276¹¹-моддаларига» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

5-модда. Ўзбекистон Республикасининг 2019 йил 29 июлда қабул қилинган «**Қурол тўғрисида**»ги ЎРҚ–550-сонли Қонуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2019 йил, № 7, 388-модда; 2020 йил, № 10, 593-модда, № 11, 651-модда; 2021 йил, 4-сонга илова, № 10, 968-модда; 2022 йил, № 3, 216-модда, № 5, 466-модда; 2024 йил, № 2, 105-модда; 2026 йил, № 1, 2-модда) **13-моддаси ўнинчи қисмининг бешинчи хатбошисидаги** «251, 251¹, 252, 254, 255¹, 264-моддаларида, 267-моддасининг иккинчи ва учинчи қисмларида, 270-моддасининг иккинчи ва учинчи қисмларида, 271, 273, 274, 276-моддаларида» деган сўзлар «252, 254, 255¹, 264-моддаларида, 267-моддасининг иккинчи ва учинчи қисмларида, 270-моддасининг иккинчи ва учинчи қисмларида, 271, 273, 274, 276, 276⁴, 276⁵, 276⁶, 276⁷-моддаларида» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

6-модда. Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги, Адлия вазирлиги ва бошқа манфаатдор ташкилотлар ушбу Қонуннинг ижросини, ижрочиларга етказилишини ҳамда моҳияти ва аҳамияти аҳоли ўртасида тушунтирилишини таъминласин.

7-модда. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси: ҳукумат қарорларини ушбу Қонунга мувофиқлаштиради;
республика ижро этувчи ҳокимият органлари ушбу Қонунга зид бўлган ўз норматив-ҳуқуқий ҳужжатларини қайта кўриб чиқишлари ва бекор қилишларини таъминласин.

8-модда. Ушбу Қонун расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.

Ушбу Қонуннинг 1-моддаси мазкур Қонун кучга кирганидан кейин содир этилган жиноятларга нисбатан татбиқ этилади.

**Ўзбекистон Республикасининг
Президенти**

Ш. Мирзиёев

Тошкент шаҳри,
2026 йил 11 июнь
№ ЎРҚ–1151

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASINING QONUNI

Суд-экспертлик фаолияти тўғрисида

Қонунчилик палатаси томонидан 2025 йил 23 декабрда
қабул қилинган
Сенат томонидан 2026 йил 7 апрелда
маъқулланган

1-боб. Умумий қоидалар

1-модда. Ушбу Қонуннинг мақсади

Ушбу Қонуннинг мақсади суд-экспертлик фаолияти соҳасидаги муносабатларни тартибга солишдан иборат.

2-модда. Суд-экспертлик фаолияти тўғрисидаги қонунчилик

Суд-экспертлик фаолияти тўғрисидаги қонунчилик ушбу Қонун ва бошқа қонунчилик ҳужжатларидан иборатдир.

Агар Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномасида Ўзбекистон Республикасининг суд-экспертлик фаолияти тўғрисидаги қонунчилигида назарда тутилганидан бошқача қоидалар белгиланган бўлса, халқаро шартнома қоидалари қўлланилади.

3-модда. Асосий тушунчалар

Ушбу Қонунда қуйидаги асосий тушунчалар қўлланилади:

давлат суд эксперти – давлат суд-экспертиза муассасасининг ўз хизмат вазифаларини бажариш тартибида суд экспертизасини ўтказувчи суд эксперти;

иш – суд экспертизаси тайинланган фуқаролик, иқтисодий, жиноят иши (шу жумладан терговга қадар текширув материаллари), маъмурий суд ишлари ва маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги ишлар, шунингдек тезкор-қидирув фаолияти, хизмат текшируви ҳамда жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожаатлари юзасидан тўпланган ҳужжатлар;

махсус билим – махсус тайёргарликдан ўтиш ва (ёки) касбий малака ёхуд тажриба орқали ўзлаштириладиган ҳамда фан, техника, санъат, ҳунар соҳасидаги назарий билимлар ва амалий кўникмалар мажмуи;

нодавлат суд эксперти – нодавлат суд-экспертиза ташкилотида ёки суд-экспертлик бюросида фаолият юритувчи ва маълум бир экспертиза тури юзасидан суд экспертизасини ўтказувчи суд эксперти;

суд эксперти – хулоса бериш учун махсус билимларга эга бўлган, белгиланган тартибда суд эксперти сифатида жалб қилинган жисмоний шахс;

суд экспертизаси – терговга қадар текширув, фуқаролик, иқтисодий, жиноят, маъмурий суд ишлари ва маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги иш ҳолатларини аниқлашга қаратилган ҳамда суд эксперти томонидан махсус билимлар асосида суд-экспертиза тадқиқотларини ўтказиш ва хулоса беришдан иборат бўлган процессуал ҳаракат;

суд экспертнинг малакаси – маълум бир турдаги экспертиза объектларини ўрганиш учун махсус тайёргарликдан ўтиш орқали касбий маълумотга эга бўлган шахс томонидан ўзлаштирилган назарий билимлар, амалий кўникмалар даражаси;

суд-экспертлик тузилмалари – давлат суд-экспертиза муассасаси, нодавлат суд экспертиза ташкилоти, суд экспертлик бюроси, ўз фаолиятининг йўналиши бўйича суд-экспертлик фаолиятини амалга оширувчи илмий ва олий таълим ташкилотлари;

суд экспертнинг хулосаси (хулоса) – суд эксперти ёки суд экспертлари комиссияси томонидан тузиладиган ҳамда суд-экспертиза тадқиқотларининг олиб борилишини ва натижаларини акс эттирадиган ёзма ёки электрон ҳужжат;

эксперт фикри – жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожаатларига мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан тасдикланадиган рўйхатга кўра шартнома асосида, шунингдек тезкор-қидирув фаолияти ҳамда хизмат текшируви доирасидаги сўровномаларга мувофиқ суд экспертизаси турлари бўйича суд-экспертиза тадқиқотларининг натижалари акс эттирилган ҳужжат.

4-модда. Суд-экспертлик фаолиятининг асосий йўналишлари

Суд-экспертлик фаолиятининг асосий йўналишлари қуйидагилардан иборат:

фуқаролик, иқтисодий, жиноят (шу жумладан терговга қадар текширув материаллари), маъмурий суд ишлари ва маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги ишлар бўйича суд экспертизасини ўтказиш;

жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожаатларига мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан тасдикланадиган рўйхатга кўра шартнома асосида, шунингдек тезкор-қидирув фаолияти ҳамда хизмат текшируви доирасидаги сўровномаларга мувофиқ суд экспертизаси турлари бўйича суд-экспертиза тадқиқотлари ўтказиш;

суд-экспертлик фаолияти соҳасидаги илмий тадқиқотларни ташкил этиш, ўтказиш ва уларнинг самарадорлигини ошириш;

суд экспертизасини илмий-услубий ва ахборот билан таъминлашни ташкил этиш ҳамда амалга ошириш;

суд-экспертлик фаолиятини амалга ошириш бўйича кадрларни тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ҳамда ҳуқуқий билимларини ошириш;

суд-экспертлик фаолияти соҳасида халқаро ҳамкорлик қилиш.

5-модда. Суд-экспертлик фаолиятининг асосий принциплари

Қонунийлик, инсон ҳуқуқлари ва эркинликларига риоя этилиши, суд экспертнинг мустақиллиги, суд-экспертиза тадқиқотларининг холислиги, ҳар томонламалиги ва тўлиқлиги ҳамда касбий сирни сақлаш суд-экспертлик фаолиятининг асосий принципларидир.

6-модда. Суд-экспертлик фаолиятини амалга оширишда қонунийлик принципи

Суд-экспертлик фаолияти Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси, ушбу Қонун ва бошқа қонунчилик ҳужжатлари талабларига риоя этилган ҳолда амалга оширилади.

7-модда. Суд-экспертлик фаолиятини амалга оширишда инсон ҳуқуқлари ва эркинликларига риоя этилиши принципи

Суд-экспертлик фаолияти Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси ҳамда қонунларида назарда тутилган инсон ҳуқуқлари ва эркинликларига риоя этилган ҳолда амалга оширилади.

Шахснинг эркинлигини вақтинча чеклашга ёки унинг шахсий дахлсизлиги бузилишига сабаб бўлувчи суд-экспертиза тадқиқотлари фақат қонунда белгиланган асослар ва тартибда ўтказилади.

Суд экспертизасини ўтказиш инсоннинг ҳаётига ва соғлиғига хавф туғдирмаслиги, унинг шаъни ва кадр-қимматини камситмаслиги керак.

Ҳар қандай шахс суд-экспертлик фаолияти мобайнида ўз ҳуқуқлари ва эркинликлари бузилганлиги ҳоллари юзасидан қонунчиликда белгиланган тартибда шикоят қилиши мумкин.

8-модда. Суд экспертнинг мустақиллиги принципи

Суд эксперти суд экспертизасини ўтказишда суд экспертизасини тайинлаган органдан (шахсдан), тарафлардан ва ишнинг натижасидан манфаатдор бўлган бошқа шахслардан мустақилдир.

Суд эксперти ўзининг махсус билимларига мувофиқ ўтказилган тадқиқотлар натижаларига асосланиб хулоса беради.

Суд экспертизасини тайинлаган орган (шахс), шунингдек бошқа давлат органлари, юридик ва жисмоний шахслар томонидан тарафлардан бирортасининг ёки ишнинг натижасидан манфаатдор бўлган бошқа шахсларнинг фойдасини кўзлаб хулоса олиш мақсадида суд экспертига таъсир кўрсатилишига йўл қўйилмайди.

Суд экспертига таъсир кўрсатишда айбдор бўлган шахслар қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ жавобгарликка тортилади.

9-модда. Суд-экспертиза тадқиқотларининг холислиги, ҳар томонламалиги ва тўлиқлиги принципи

Суд эксперти суд-экспертиза тадқиқотларини (бундан буён матнда тадқиқотлар деб юритилади) холисона, қатъий илмий ва амалий асосда, тегишли ихтисослик доирасида ҳар томонлама ва тўлиқ ҳажмда ўтказади.

Суд экспертнинг хулосаси (хулоса) билдирилган фикрларнинг асослилиги ва ишончлилигини умумэътироф этилган илмий ва амалий маълумотлар базасига мувофиқ тадқиқот ўтказиш имкониятини берадиган қоидаларга услубий жиҳатдан асосланиши лозим.

10-модда. Касбий сирни сақлаш принципи

Суд эксперти суд-экспертлик фаолиятини амалга оширишда ўзига маълум бўлиб қолган маълумотларни ошкор қилмаслиги ҳамда улардан шахсий манфаатлари ёки учинчи шахс манфаатлари йўлида фойдаланмаслиги шарт.

Суд эксперти томонидан суд-экспертлик фаолиятини амалга оширишда ўзига маълум бўлиб қолган маълумотларнинг, шунингдек тадқиқотлар натижалари юзасидан берилган хулосаларнинг ошкор қилинишига фақат суд экспертизасини тайинлаган органнинг (шахснинг) тегишли рухсатига кўра йўл қўйилади, бундан қонунда назарда тутилган ҳоллар мустасно.

11-модда. Тадқиқот объектлари

Ашёвий, ёзма ва рақамли далиллар, тадқиқот учун намуналар, бошқа моддий, номоддий (интеллектуал мулк) объектлар, мурдалар ва уларнинг қисмлари, ҳужжатлар, ахборот тизимлари, электрон маълумотлар, электрон маълумотлар мавжуд бўлган электрон жисмлар ҳамда Интернет жаҳон ахборот тармоғи манбаларида сақланаётган электрон маълумотлар, шунингдек экспертиза ўтказилаётган иш материаллари тадқиқот объектлари бўлиши мумкин. Тадқиқотлар тирик одамга нисбатан ҳам ўтказилади.

Тадқиқотлар ўтказиш ва хулоса бериш учун суд экспертига зарур бўлган тирик одам, мурдалар ва уларнинг қисмлари, ҳайвон, ўсимлик, буюм, материал ёки модданинг хусусиятларини акс эттирувчи объектлар тадқиқот учун намуналардир.

Суд экспертизасини ўтказишда тадқиқот объектлари (тирик одамдан ташқари) тадқиқотни ўтказиш учун қай даражада лозим бўлса, шу даражада шикастланиши (бузилиши) ёки ишлатилиши мумкин. Бунда тадқиқот объектининг қисман шикастланишига (бузилишига) ёки ишлатилишига суд экспертизасини тайинлаган органнинг (шахсининг) ёзма ёки электрон шаклдаги рухсати олиниши зарур, бундан тайинланган суд экспертизасининг ўзига хос хусусиятлари объектнинг шикастланишини (бузилишини) ёки ишлатилишини тақозо этадиган ҳоллар мустасно.

Тадқиқот объектларининг суд экспертизасини тайинлаган органнинг (шахсининг) ёзма ёки электрон ҳужжат шаклидаги рухсатига кўра ёхуд тайинланган суд экспертизасининг ўзига хос хусусиятлари билан боғлиқ ҳолда шикастланганлиги (бузилганлиги) ёки ишлатилганлиги суд-экспертлик тузилмалари, бошқа корхона, муассаса, ташкилот (бундан буён матнда бошқа ташкилот деб юритилади) ёки суд эксперти томонидан мазкур объектларнинг мулкдорига зарарнинг ўрни коплаб берилишига сабаб бўлмайди.

Тадқиқот объектлари, агар уларнинг ўлчамлари ва хоссалари имкон берса, ўралган, қадокланган ва муҳрланган ҳолда суд экспертига топширилиши керак.

Агар тадқиқот объектларининг ўлчамлари ва хоссалари уларни суд экспертига тақдим этиш имконини бермаса, улар сақланаётган жойида кўрикдан ўтказилади.

Кўрикдан ўтказиш суд экспертизасини тайинлаган орган (шахс) томонидан ташкил этилади, унинг мажбурий иштирокида амалга оширилади ва тегишли баённома билан расмийлаштирилади.

Суд экспертизаси тугалланганидан кейин тадқиқот объектлари, агар улар тўла ишлатилган бўлмаса, суд экспертизасини тайинлаган органга (шахсга) қайтарилади.

Агар тадқиқот объектларини почта орқали қайтаришнинг имкони бўлмаса, улар суд экспертизасини тайинлаган орган (шахс) томонидан олиб кетилиши шарт.

12-модда. Суд эксперти

Суд эксперти сифатида давлат суд эксперти, нодавлат суд эксперти, ўз фаолияти йўналиши бўйича суд-экспертлик фаолиятини амалга оширувчи илмий ва олий таълим ташкилоти ходими ёки бошқа ташкилот ходими ёхуд бошқа жисмоний шахс иштирок этиши мумкин.

Бошқа ташкилот ходими суд экспертизасини уни тайинлаган орган (шахс) томонидан мазкур ташкилотга берилган топшириқни бажариш тартибида ўтказди.

Ишда суд эксперти сифатида иштирок этиш учун жалб этилган бошқа жисмоний шахс суд экспертизасини уни тайинлаган органнинг (шахснинг) топшириғини бажариш тартибда ўтказди.

Белгиланган тартибда муомалага лаёқатсиз ва муомала лаёқати чекланган деб топилган шахслар, шунингдек қасддан содир этган жиноятлари учун судланганлик ҳолати тугалланмаган ёки судланганлиги олиб ташланмаган шахслар суд эксперти сифатида жалб этилиши мумкин эмас.

Шахснинг суд эксперти сифатида иштирок этишини истисно этадиган бошқа ҳолатлар ушбу Қонун ва процессуал қонунчиликда назарда тутилади.

Суд эксперти иш ҳолатлари юзасидан тадқиқот ўтказишда фақат ўзига топширилган суд экспертизаси предметиға тааллуқли ва хулоса бериш учун аҳамиятға эға бўлган масалалар бўйича иштирок этади.

Терговға қадар текширувни амалға оширувчи органлар, суриштирув, дастлабки тергов органлари, суд ва суд муҳокамасидаги тарафлар суд экспертиға фақат унга топширилган суд экспертизаси ва у томонидан берилган хулоса муносабати билан мурожаат этишға ҳақли.

Суд эксперти фақат ўзи берган хулоса ва шахсан ўзи ўтказган тадқиқотлар юзасидан сўроқ қилиниши мумкин.

Суд экспертини у хулоса бергунига қадар сўроқ қилишға йўл қўйилмайди.

13-модда. Суд экспертиға нисбатан қўйиладиган касбий ва малакавий талаблар

Давлат ва нодавлат суд эксперти лавозимини олий маълумотға эға бўлган, муайян суд-эксперт ихтисослиги бўйича тайёргарликдан ўтган ҳамда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланган тартибда суд экспертизасини ўтказиш ҳуқуқини берувчи тегишли гувоҳномаға (сертификатға) эға бўлган Ўзбекистон Республикаси фуқароси эғаллаши мумкин.

Суд экспертизасини ўтказиш ҳуқуқини берувчи тегишли гувоҳномаға (сертификатға) эға бўлган давлат ва нодавлат суд эксперти томонидан баҳолаш йўналишидаги тадқиқотларни амалға ошириш учун баҳоловчининг малака сертификатиға эға бўлиш талаб этилмайди.

Нодавлат суд экспертларининг касбий малакаси даражасини аниқлаш ҳамда уларнинг билимлари ва кўникмаларини мунтазам равишда ошириб боришни таъминлаш мақсадида улар ҳар уч йилда бир маротаба аттестациядан ўтказилади, бундан суд-экспертлик фаолиятини йигирма йилдан ортиқ муддат амалға оширган нодавлат суд экспертлари мустасно.

Суд экспертизасининг муайян тури бўйича суд эксперти сифатида камида беш йиллик иш стажига эға бўлган шахслар ёхуд сўнгги икки йил давомида давлат суд-экспертиза ташкилотларида суд эксперти сифатида узлуксиз ишлаб келаётган шахслар нодавлат суд эксперти бўлиш учун суд

экспертизасини ўтказиш ҳуқуқини берувчи тегишли сертификатни олиш мақсадида қайта тайёрлашдан ўтмасдан имтиҳонга қўйилади.

Суд эксперти сифатида жалб этиладиган ўз фаолият йўналиши бўйича суд-экспертлик фаолиятини амалга оширувчи илмий ва олий таълим ташкилотининг, бошқа ташкилотнинг ходими ва жисмоний шахс олий маълумотга, алоҳида ҳолларда эса ўрта махсус, касб-хунар ёки профессионал таълим маълумотиغا эга бўлиши лозим.

Баҳолаш тўғрисидаги ҳисоботларда қўлланилган усулларнинг илмий жиҳатдан асосланганлиги нуқтаи назаридан суд экспертизасининг камида уч йил иш стажига эга бўлган суд экспертлари томонидан ўтказилишига йўл қўйилади.

14-модда. Суд экспертларининг давлат реестри

Суд экспертларининг давлат реестрига суд-экспертлик тузилмаларининг суд экспертларига доир маълумотлар киритилади, бундан қонунчилик ҳужжатларида давлат суд экспертлари тўғрисидаги маълумотларни ошкор қилишга доир чекловлар назарда тутилган ҳоллар мустасно.

Суд экспертларининг давлат реестри Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан юритилади.

15-модда. Суд-экспертлик тузилмаларининг давлат реестри

Суд-экспертлик тузилмаларининг давлат реестри Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан юритилади ва унинг расмий веб-сайтига жойлаштирилади. Суд-экспертлик тузилмаларининг давлат реестридаги мавжуд ахборот танишиб чиқиш учун очик бўлади.

Суд-экспертлик тузилмаларининг давлат реестрида қуйидагилар назарда тутилади:

суд-экспертлик тузилмасининг номи ва жойлашган ери (почта манзили);

суд-экспертлик тузилмасида ўтказиладиган суд экспертизасининг турлари ва мавжуд мутахассисликлари;

суд-экспертлик тузилмасининг телефон рақами;

суд-экспертлик тузилмасининг электрон почта манзили ва расмий веб-сайти (мавжуд бўлган тақдирда);

суд-экспертлик тузилмасининг солиқ тўловчининг идентификация рақами (мавжуд бўлган тақдирда);

суд-экспертлик тузилмаларининг давлат реестрига киритилган сана;

суд-экспертлик тузилмаларининг давлат реестридан чиқарилиш асослари ва санаси.

2-боб. Суд-экспертлик фаолиятининг ташкилий шакллари

16-модда. Давлат суд-экспертиза муассасаси

Давлат органларида суд-экспертлик фаолиятини амалга ошириш учун ташкил этилган ихтисослаштирилган муассаса давлат суд-экспертиза муассасасидир.

Давлат органлари ва муассасаларида суд-экспертлик фаолиятини амалга ошириш учун ташкил этилган ихтисослаштирилган экспертиза бўлинмалари суд-экспертлик фаолиятини амалга ошириш ҳуқуқига эга бўлиб, улар давлат суд-экспертиза муассасасига тенглаштирилади.

Айни бир хил ихтисосликдаги давлат суд-экспертиза муассасаларида суд экспертизасини ташкил этиш, ўтказиш, давлат суд экспертларини касбий тайёрлаш ва ихтисослаштириш суд-экспертлик амалиётига ягона илмий-услубий ёндашув асосида амалга оширилади.

Давлат суд-экспертиза муассасасида суд экспертизалари ушбу муассаса қайси давлат органи ихтиёрида бўлса, ўша давлат органи томонидан аниқланадиган ва бунинг учун белгиланган хизмат кўрсатиш минтақаларига мувофиқ ўтказилади.

Суд экспертизасини тайинлаган ва давлат суд-экспертиза муассасасининг хизмат кўрсатиш минтақасидан ташқарида жойлашган органлар (шахслар) учун суд экспертизаси, истисно тариқасида, ушбу муассаса томонидан қонунчиликка мувофиқ ўтказилиши мумкин.

Давлат суд-экспертиза муассасалари ўз балансидаги ускуналарни шартнома асосида бошқа суд-экспертлик тузилмаларига тадқиқотлар ўтказиш учун фойдаланишга топшириш ҳуқуқига эга.

Давлат суд-экспертиза муассасалари ихтиёрий равишда аккредитациядан ўтказилади.

Давлат суд-экспертиза муассасалари қонунчиликка мувофиқ ташкил этилади, қайта ташкил этилади ва тугатилади.

17-модда. Нодавлат суд-экспертиза ташкилоти

Нодавлат суд-экспертиза ташкилоти шартнома асосида фуқаролик, иқтисодий, маъмурий суд ишлари ва маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги ишлар бўйича суд экспертизасини ҳамда жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожаатлари юзасидан тадқиқотларни ўтказишга ихтисослаштирилган ташкилотдир.

Нодавлат суд-экспертиза ташкилоти фаолиятини ташкил этишда қуйидаги мажбурий шартларга риоя этилиши шарт:

тегишли суд-экспертиза турлари бўйича уларни моддий-техника базаси билан жиҳозлашга нисбатан қўйиладиган Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан белгиланган минимал талабларга мувофиқ ускунага эга бўлиши ёки шундай ускунага эга бўлган суд-экспертлик тузилмалари билан шартнома тузган бўлиши;

фирма номида унинг нодавлат суд-экспертиза ташкилоти эканлиги кўрсатилиши.

Нодавлат суд-экспертиза ташкилотлари ўз фаолиятини амалга оширишда давлат суд-экспертиза муассасалари билан тенг ҳуқуқларга ва бир хил мажбуриятларга эга бўлади, бундан қонунда назарда тутилган чекловлар мустасно.

Нодавлат суд-экспертиза ташкилотлари томонидан ўтказиладиган суд экспертизасининг турлари Ўзбекистон Республикаси Президентининг қарори билан белгиланади.

Суд эксперти сифатида суд экспертизасини ўтказиш ҳуқуқини берувчи сертификат олган шахслар Суд экспертларининг давлат реестрига киритилади.

Нодавлат суд-экспертиза ташкилотлари томонидан суд экспертларининг фуқаролик жавобгарлиги мажбурий суғурта қилинади.

Нодавлат суд-экспертиза ташкилотлари ва суд-экспертлик бюрolari фаолиятини ташкил этиш ҳамда суд экспертларини қайта тайёрлаш, уларнинг малакасини ва ҳуқуқий билимини ошириш тартиби Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланади.

Нодавлат суд-экспертиза ташкилотлари ихтиёрий равишда аккредитациядан ўтказилади.

18-модда. Суд-экспертлик бюроси

Суд-экспертлик бюроси шартнома асосида фуқаролик, иқтисодий, маъмурий суд ишлари ва маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги ишлар бўйича суд экспертизасини ҳамда жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожаатлари юзасидан тадқиқотларни ўтказишга ихтисослаштирилган суд-экспертлик фаолиятини яқка тартибда амалга ошириш учун суд эксперти томонидан таъсис этилган ташкилотдир.

Суд-экспертлик бюросининг таъсис ҳужжати муассис (суд эксперти) томонидан тасдиқланадиган уставидир.

Суд-экспертлик бюросини ташкил этган суд эксперти унинг раҳбари ҳисобланади.

Суд-экспертлик бюроси раҳбари ёрдамчи ходимларга, шунингдек суд-экспертлик фаолиятни ташкил этиш билан боғлиқ бошқа ходимларга эга бўлиши мумкин.

Суд-экспертлик бюроси нодавлат суд-экспертиза ташкилоти билан тенг ҳуқуқларга ва бир хил мажбуриятларга эга бўлади, бундан қонунда назарда тутилган чекловлар мустасно.

19-модда. Ўз фаолиятининг йўналиши бўйича суд-экспертлик фаолиятини амалга оширувчи илмий ва олий таълим ташкилотлари

Илмий ва олий таълим ташкилотлари ўз фаолиятининг йўналиши бўйича суд-экспертлик фаолиятини амалга ошириш ҳуқуқига эга. Бунда

улар Суд-экспертлик тузилмаларининг давлат реестрига ўз ихтиёрига кўра киритилади.

Суд-экспертлик тузилмаларининг давлат реестрига киритилган илмий ва олий таълим ташкилотларининг тегишли ходимларига нисбатан ҳам суд-экспертизасини ўтказишда суд экспертига нисбатан қўйиладиган касбий ва малакавий талаблар татбиқ этилади ҳамда улар давлат суд экспертлари каби ҳуқуқларга ва мажбуриятларга эга бўлади.

20-модда. Суд эксперти сифатида иштирок этадиган бошқа ташкилот ходими ёки бошқа жисмоний шахс

Суд эксперти сифатида иштирок этадиган бошқа ташкилот ходими ёки бошқа жисмоний шахс суд экспертизасини ўтказишда суд экспертлари каби ҳуқуқларга ва мажбуриятларга эга бўлади.

Суд эксперти сифатида иштирок этадиган бошқа ташкилот ходими ёки бошқа жисмоний шахс томонидан ўтказилган суд-экспертиза тадқиқотлари бўйича юзага келган молиявий харажатларнинг ўрни Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси қарорида белгиланган тартибда қопланади.

3-боб. Давлат суд-экспертиза муассасалари ҳузуридаги эксперт-малака комиссиялари. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги ҳузуридаги Эксперт-малака комиссияси

21-модда. Давлат суд-экспертиза муассасалари ҳузуридаги эксперт-малака комиссиялари

Давлат суд-экспертиза муассасалари ёки таркибида экспертиза бўлинмалари мавжуд бўлган давлат органлари ҳузурида эксперт-малака комиссиялари (бундан буён матнда Малака комиссияси деб юритилади) ташкил этилади.

Малака комиссияси таркибига илмий муассасаларнинг, суд экспертизасини тайинлашга ваколатли бўлган органларнинг ҳамда бошқа ташкилотларнинг ходимлари киритилиши мумкин.

Малака комиссияси ўз аъзоларининг учдан икки қисми ҳозир бўлганда ваколатли ҳисобланади.

Малака комиссияси аъзоларининг ярмидан кўпи қарорни ёқлаб овоз берган тақдирда, қарор қабул қилинган деб ҳисобланади. Овозлар сони тенг бўлиб қолганда, Малака комиссияси раисининг овози ҳал қилувчи ҳисобланади.

Малака комиссияси давлат суд-экспертиза муассасасига ишга қабул қилинган ходимларга муайян суд экспертизаси мутахассисликлари (турлари) бўйича суд экспертизасини мустақил равишда ўтказиш ҳуқуқини бериш, давлат суд экспертлари қўшимча суд экспертизаси

мутахассисликлари (турлари) бўйича давлат суд эксперти сифатида аттестациядан ўтганлиги масаласини кўриб чиқади.

Ушбу модданинг бешинчи қисмида назарда тутилганларидан ташқари бевосита суд экспертизаси тайинлашга ваколатли бўлган органларнинг, ходим фаолият юритаётган муассасанинг ҳамда жисмоний ва юридик шахсларнинг қуйидаги мазмундаги хусусий ажрими, тақдимномаси, билдирги ва мурожаатлари ҳам Малака комиссияси томонидан кўриб чиқилади:

суд экспертизасини ўтказиш жараёнида суд эксперти томонидан мустақил равишда тадқиқот объектлари тўпланганлиги (бундан қонунчиликда белгиланган ҳоллар мустасно) тўғрисидаги;

ўзбошимчалик билан суд экспертизаси ўтказилганлиги ҳақидаги;

белгиланган тартибни бузган ҳолда суд экспертизасини ўтказиш бошқа шахсга топширилганлиги тўғрисидаги;

қонунчилик ҳужжатларида белгиланган суд экспертизасини ўтказиш муддатлари бузилганлиги ҳақидаги;

тегишли суд экспертизаси мутахассислиги (тури) бўйича суд экспертнинг ваколатлари ва малакаси доирасидан четга чиқадиган масалалар, шу жумладан ҳуқуқий саволлар ҳал этилганлиги тўғрисидаги;

давлат суд-экспертиза муассасалари томонидан тақдим этилган тадқиқот материалларини зарур даражада сақлаш чоралари кўрилмаганлиги, уларнинг йўқотилишига ёки бузилишига олиб келинганлиги, шу жумладан иш материалларини сақлаш тартиби бузилганлиги ҳақидаги;

суд экспертнинг касб этикаси қоидаларига риоя қилинмаганлиги тўғрисидаги.

Малака комиссиясига киритилган масаланинг ўз исботини топиши ходимнинг қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда интизомий жавобгарликка тортилишига сабаб бўлади.

Малака комиссияси давлат суд эксперти томонидан суд экспертизаларини ўтказиш тартиби қўпол равишда бузилганлиги аниқланган тақдирда унинг суд экспертизасини ўтказиш ҳуқуқини берувчи гувоҳномасини бекор қилиш масаласини кўриб чиқиши мумкин.

Давлат суд экспертига берилган суд экспертизасини ўтказиш ҳуқуқини берувчи гувоҳнома бекор қилинган тақдирда, суд эксперти томонидан суд экспертизасининг ушбу мутахассислиги (тури) бўйича суд-экспертизаларини ўтказиш тақиқланади.

Хусусий ажримда, тақдимномада, билдиргида ёки мурожаатда кўрсатилган масалалар Малака комиссияси томонидан ўтказилган ўрганишлар натижасида ўз исботини топган тақдирда, ушбу ҳолат суд экспертнинг ҳулосасига (ҳулосага) баҳо берилиши масаласини келтириб чиқармайди. Бунда суд экспертизаси тайинлаган орган (шахс) тегишли равишда бу ҳақда хабардор қилинади.

Малака комиссияси қарори устидан давлат суд-экспертиза муассасасининг юкори турувчи органига ёки судга мурожаат қилиниши мумкин.

Малака комиссиясини ташкил этиш ва унинг фаолият юритиш тартиби Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланади.

22-модда. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги ҳузуридаги Эксперт-малака комиссияси

Нодавлат суд эксперти малакасини олишга талабгор бўлган шахсларнинг профессионал даражасини аниқлаш ҳамда уларга суд эксперти малакасини бериш бўйича қарор қабул қилиш, шунингдек уларни даврий аттестациядан ўтказиш, Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигининг тақдимномаларини кўриб чиқиш ҳамда суд экспертизасини ўтказиш ҳуқуқини берувчи сертификатнинг амал қилишини тўхтатиб туриш ва бекор қилиш билан боғлиқ ишларни кўриб чиқиш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги ҳузурида Эксперт-малака комиссияси (бундан буён матнда Эксперт-малака комиссияси деб юритилади) ташкил этилади.

Эксперт-малака комиссиясининг таркиби суд-экспертлик тузилмаларининг тажрибали суд экспертларидан, олимлардан ҳамда жамоат ташкилотларининг, тегишли вазирликлар ва идораларнинг вакилларида иборат таркибда шакллантирилади. Бунда ҳар бир ташкилот ҳамда муассасадан бир нафардан ортиқ аъзонинг иштирок этишига йўл қўйилмайди.

Эксперт-малака комиссиясининг таркиби Ўзбекистон Республикаси адлия вазирлиги томонидан тасдиқланади.

Эксперт-малака комиссияси раисининг давлат суд-экспертиза муассасаси вакиллари орасидан тайинланишига йўл қўйилмайди.

Эксперт-малака комиссияси:

малака имтиҳонларини ўтказиш ва уларнинг натижаларини тасдиқлайди;

суд экспертизасини ўтказиш ҳуқуқини берувчи сертификат бериш тўғрисида қарор қабул қилади;

нодавлат суд экспертларининг аттестациядан ўтказилишини ташкил этади;

Суд экспертларининг давлат реестрига киритиш тўғрисидаги аризаларни кўриб чиқади;

жисмоний ва юридик шахсларнинг нодавлат суд экспертлари фаолияти юзасидан келиб тушган мурожаатларини кўриб чиқади;

нодавлат суд экспертларининг қонунга ҳилоф ҳаракатлари билан боғлиқ ҳолатларни кўриб чиқади;

нодавлат суд экспертларининг суд экспертизасини ўтказиш ҳуқуқини берувчи сертификатининг амал қилишини тўхтатиб туриш ҳақида ёки бекор қилиш тўғрисида қарор қабул қилади.

Эксперт-малака комиссиясининг малака имтиҳонларини ўтказиш бўйича йиғилишлари расмий веб-сайтларда реал вақт режимида намойиш этилади.

Эксперт-малака комиссиясининг нодавлат суд экспертларининг қонуний фаолиятига тўқинлик қилиши ёки аралашishi тақиқланади.

Нодавлат суд экспертларининг суд экспертизасини ўтказиш ҳуқуқини берувчи сертификатини бериш, унинг амал қилишини тўхтатиб туриш ёки бекор қилиш ҳамда Эксперт-малака комиссиясини ташкил этиш ва унинг фаолият юритиш тартиби Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланади.

**4-боб. Суд-экспертлик тузилмаларининг ёки бошқа
ташкилот раҳбарининг ҳамда суд экспертнинг
ҳуқуқ ва мажбуриятлари**

**23-модда. Суд-экспертлик тузилмаларининг ёки бошқа
ташкилот раҳбарининг суд-экспертлик
фаолияти соҳасидаги ҳуқуқлари**

Суд-экспертлик тузилмалари ёки бошқа ташкилот раҳбари қуйидаги ҳуқуқларга эга:

агар мазкур ташкилотда тадқиқотлар ўтказиш учун тегишли мутахассислар ёки зарур моддий-техника базаси ёхуд махсус шарт-шароитлар мавжуд бўлмаса, суд экспертизасини ўтказиш учун тақдим этилган тадқиқот объектларини ва иш материалларини суд экспертизасини тайинлаш тўғрисидаги қарор ёки ажрим ижросини таъминламасдан уч иш кун ичида қайтариш;

суд экспертизасини тайинлаган органдан (шахсдан) суд экспертлари комиссияси таркибига мазкур ташкилотда ишламайдиган шахсларни, шу жумладан бошқа давлатлардан мутахассисларни, агар суд экспертизасини ўтказиш учун уларнинг махсус билимлари зарур бўлса, киритиш тўғрисида илтимос қилиш;

ўзи раҳбарлик қилаётган ташкилотда тадқиқотларнинг тўлиқлигини таъминлаш мақсадида комиссиявий, комплекс суд экспертизаси ўтказилишини ташкил этиш;

жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожаатларига мувофиқ ўтказилиши мумкин бўлган суд экспертизаси турлари бўйича тадқиқотлар ўтказиш ҳақида шартнома тузиш, бундан бошқа ташкилот раҳбари мустасно;

қўйилган масалаларни ҳал этиш учун зарур бўлган тадқиқотларни ўтказишда ўз мутахассислари, кучлари ва воситалари билан кўмаклашиши лозим бўлган ташкилотларга суд экспертизасини тайинлаш тўғрисидаги қарорнинг ёки ажримнинг кўчирма нусхасини юбориш;

жиноят иши (шу жумладан терговга қадар текширув) доирасида суд-экспертиза муассасаларида (ташкилотларида) суд экспертизаси

ўтказиш учун сарфланган маблағларни ҳамда ашёвий далилларни сақлаш ва жўнатиш билан боғлиқ харажатларни аниқлаш ҳамда суд экспертизасини тайинлаган органдан (шахсдан) қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда ушбу харажатларнинг ўрни қопланиши юзасидан илтимоснома киритиш;

тадқиқот объектлари суд экспертизасини тайинлаган орган (шахс) томонидан қайтариб олинмаган тақдирда, уларни қонунчиликда белгиланган муддат мобайнида ушбу ташкилотда сақлаш;

юқори хавф туғдириши мумкин бўлган объектларнинг мазкур ташкилотга келиб тушиши натижасидаги зарарли оқибатларни (портлаш, ёнғин ва шу кабиларни) бартараф этиш билан боғлиқ харажатларнинг ўрнини қоплашни, агар суд экспертизасини тайинлаган орган (шахс) ушбу объектлар билан муомалада бўлишнинг ўзига маълум бўлган махсус коидалари тўғрисида раҳбарга хабар бермаган бўлса ёки ушбу объектлар лозим даражада ўралмаган бўлса, талаб қилиш.

Суд-экспертлик тузилмалари ёки бошқа ташкилот раҳбари қонунчиликка мувофиқ бошқа ҳуқуқларга ҳам эга бўлиши мумкин.

24-модда. Суд-экспертлик тузилмаларининг ёки бошқа ташкилот раҳбарининг суд-экспертлик фаолияти соҳасидаги мажбуриятлари

Суд-экспертлик тузилмалари ёки бошқа ташкилот раҳбари:

суд экспертизасини тайинлаш тўғрисидаги қарор, ажрим, адвокатлик сўрови ёки эксперт фикрини бериш тўғрисида мурожаат олинганидан кейин тадқиқотлар ўтказишни мазкур ташкилотнинг қўйилган саволларга жавоб бериш учун талаб қилинадиган қўламда махсус билимларга эга бўлган ходимлари жумласига кирадиган суд экспертига ёки суд экспертлари комиссиясига топшириши;

тадқиқотлар ҳамда уларнинг натижалари ошкор этилмаслиги учун зарур ташкилий ва техник шарт-шароитлар яратиши;

суд экспертига ёки суд экспертлари комиссиясининг ҳар бир аъзосига суд экспертнинг ҳуқуқлари ва мажбуриятларини тушунтириши (давлат суд-экспертиза муассасаларининг ходимларига бундай тушунтириш ишга қабул қилиш чоғида берилади);

суд эксперти била туриб ёлғон хулоса берганлиги, терговга қадар текширув, суриштирув ёки дастлабки тергов маълумотларини ва ёпиқ суд мажлиси муҳокамаси маълумотларини ҳамда тафсилотларини терговга қадар текширувни амалга оширувчи орган мансабдор шахсининг, суриштирувчининг, терговчининг ёхуд прокурорнинг, суднинг рухсатсиз ошкор қилганлиги, шунингдек хулоса беришни рад этганлиги ёки бу ишдан бўйин товлаганлиги учун жиноий жавобгарлик тўғрисида огоҳлантириши, ундан тегишли тилхат олиши ва мазкур тилхатни суд экспертизасини тайинлаган органга (шахсга) хулоса билан бирга юбориши;

ўтказилаётган тадқиқотларнинг тўлиқлиги ва сифати устидан назоратни суд экспертизасининг мустақиллиги принципини бузмаган ҳолда таъминлаши;

суд экспертизасини ўтказиш муддатини қонунчиликда белгиланган тартибда аниқлаши ва унга риоя этилишини назорат қилиши;

суд экспертига тадқиқотларни ўтказиш учун зарур бўлган шароитларни таъминлаши;

тадқиқот тугаганидан сўнг хулосани, тадқиқот объектларини, агар улар тўла ишлатилган бўлмаса, иш материалларини суд экспертизасини тайинлаган органга (шахсга) юбориши шарт.

Суд-экспертлик тузилмаларининг ёки бошқа ташкилот раҳбарининг зиммасида қонунчиликка мувофиқ бошқа мажбуриятлар ҳам бўлиши мумкин.

Суд-экспертлик тузилмалари ёки бошқа ташкилот раҳбари:

суд экспертизасини ўтказиш учун зарур бўлган қўшимча тадқиқот объектларини суд экспертизасини тайинлаган органнинг (шахснинг) қарори ёки ажримсиз талаб қилиб олишга;

мазкур ташкилотда ишламайдиган шахсларни суд экспертизасини ўтказиш учун мустақил равишда жалб этишга;

суд экспертига муайян суд экспертизаси юзасидан тадқиқотлар ўтказиш жараёнини ва фикрлар мазмунини олдиндан белгилаб қўядиган кўрсатмалар беришга ҳақли эмас.

25-модда. Суд экспертизасининг ҳуқуқлари

Суд эксперти қуйидаги ҳуқуқларга эга:

қонунчиликда белгиланган тартибда суд экспертизаси предметига оид иш материаллари билан танишиш, улардан зарур маълумотларни ёзиб олиш ёки кўчирма нусхалар олиш;

суд экспертизасини ўтказиш учун зарур бўлган қўшимча материаллар ва тадқиқот объектлари тақдим этилиши ҳақида илтимосномалар бериш;

агар тадқиқотлар ўтказиш ва хулоса бериш учун зарур бўлса, тегишли суд-экспертиза ташкилоти (муассасаси) раҳбарига суд экспертизасини ўтказишга бошқа экспертлар ва мутахассисларни жалб этиш ҳақида илтимоснома киритиш;

тергов ҳаракатлари ўтказилаётганда суриштирувчининг, терговчининг, прокурорнинг рухсати билан ҳозир бўлиш ва шу тергов ҳаракатларида иштирок этувчи шахсларга суд экспертизасининг предметига оид саволлар бериш;

суд муҳокамасида суд экспертизаси предметига оид далилларни текширишда иштирок этиш ва сўроқ қилинаётган шахсларга суднинг рухсати билан саволлар бериш;

ашёвий, ёзма, рақамли далиллар ва ҳужжатларни кўздан кечириш;

жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожаатлари асосида шартномага мувофиқ тадқиқотлар ўтказиш;

қўздан кечириш натижалари юзасидан экспертиза тайинлаган терговга қадар текширув, суриштирув, дастлабки тергов ёки суд органларидан тадқиқотлар учун аҳамиятли бўлган баённомаларни сўраб олиш;

суд экспертизасини ўтказиш жараёнида заруратга қараб ўз хавфсизлиги таъминланишини ҳимоя қилишни таъминловчи давлат органларидан талаб қилиш;

ўз ҳулосасида нафақат ўзининг олдида қўйилган саволлар бўйича, балки суд экспертизасининг предметида оид ва иш учун аҳамиятга молик бошқа масалалар бўйича ҳам фикрларини баён этиш;

ўзининг ҳулосаси ёки кўрсатувлари процесс иштирокчилари томонидан нотўғри талқин қилинганлиги ҳусусида тергов ҳаракати ёки суд мажлиси баённомасига киритилиши лозим бўлган баёнотлар бериш;

агар иш юритилаётган тилни билмаса ёки етарлича билмаса, ўз она тилида ҳулоса тақдим этиш ва кўрсатувлар бериш ҳамда бундай ҳолда таржимон хизматидан фойдаланиш;

агар унинг ҳуқуқ ва эркинликларини ишни юритаётган органнинг қарорлари, шахснинг ҳаракатлари (ҳаракатсизлиги) бузаётган бўлса, бу қарорлар, ҳаракатлар (ҳаракатсизлик) устидан қонунчиликда белгиланган тартибда шикоят қилиш.

Суд эксперти қонунчиликка мувофиқ бошқа ҳуқуқларга ҳам эга бўлиши мумкин.

26-модда. Суд экспертнинг мажбуриятлари

Суд эксперти:

суд эксперти сифатида ўзини ўзи рад этиши учун қонунда назарда тутилган асослар мавжуд бўлган тақдирда, бу ҳақда суд экспертизасини тайинлаган органга (шахсга) ёки суд-экспертлик тузилмасининг ёхуд бошқа ташкилотнинг раҳбарига дарҳол маълум қилиши;

ўзига тақдим этилган тадқиқот объектларини ҳар томонлама ва тўлиқ текширишдан ўтказиши, ўз олдида қўйилган саволлар юзасидан асосли ва ҳолисона ҳулоса бериши;

суриштирувчининг, терговчининг, прокурорнинг ёки суднинг чақирувига биноан суриштирувда, дастлабки терговда ёки суд мажлисида шахсан иштирок этиш учун келиши ёхуд видеоконференцалоқа режимида иштирок этиши;

ўзи ўтказган суд экспертизаси ҳусусида кўрсатувлар бериши ва ўзи берган ҳулосани тушунтириш учун қўшимча саволларга жавоб бериши;

суд экспертизасини ўтказиши муносабати билан ўзига маълум бўлиб қолган маълумотларни ошкор қилмаслиги;

тақдим этилган тадқиқот объектларининг ва иш материалларининг сақланишини таъминлаши;

тадқиқотлар ўтказишда суд экспертнинг хулосасига нисбатан белгиланган талабларга, шунингдек тегишли соҳадаги қонунчилик ҳужжатларига риоя этиши;

суд экспертнинг касб этикаси қоидаларига риоя этиши;

иш тергов қилинаётганда ва суд муҳокамаси вақтида тартибга риоя этиши шарт.

Суд экспертнинг зиммасида қонунчиликка мувофиқ бошқа мажбуриятлар ҳам бўлиши мумкин.

Суд эксперти:

суд экспертизасини ўтказиш билан боғлиқ бўлган, ишнинг натижасидан ўзининг манфаатдор эмаслигини шубҳа остига қўядиган масалалар юзасидан процесс иштирокчилари билан шахсий алоқага киришишга;

суд экспертизасини ўтказиш учун мустақил равишда материаллар тўплашга;

қонунчилик ҳужжатларида белгиланган ҳоллардан ташқари тадқиқот объектларини суд экспертизасини тайинлаган органнинг (шахснинг) розилигисиз йўқ қилишга, сарфлашга, уларга шикаст етказишга (бузишга) ёхуд уларнинг хусусиятларига сезиларли даражада ўзгартириш киритишга;

суд экспертизаси натижаларини суд экспертизасини тайинлаган органдан (шахсдан) ташқари бирон-бир шахсга хабар қилишга ҳақли эмас.

Давлат суд эксперти, шунингдек:

агар қонунчиликда бошқача қоида белгиланмаган бўлса, давлат суд-экспертиза муассасаси раҳбаридан ташқари бевосита бошқа бирон-бир органдан (шахсдан) суд экспертизасини ўтказиш тўғрисидаги топшириқларни қабул қилишга;

нодавлат суд эксперти, бошқа ташкилот ходими ёки бошқа жисмоний шахс сифатида суд экспертизасини ўтказишга ҳақли эмас.

27-модда. Суд экспертнинг иш материаллари юзасидан суд экспертизасини ўтказишга доир чекловлар

Иш материаллари юзасидан суд эксперти томонидан суд экспертизасини ўтказиш қуйидаги ҳолларда тақиқланади:

иш материаллари бўйича манфаатдор тарафлар билан яқин қариндош бўлганда;

иш материаллари бўйича манфаатдор тарафлар суд-экспертлик тузилмаларининг раҳбарлари ва уларнинг яқин қариндошлари, шунингдек айнан ушбу иш материали билан бевосита ишлайдиган таркибий бўлинма бошлиқлари бўлганда, бундан тадқиқотлар ўтказувчи ягона ташкилот бўлган ҳоллар мустасно;

иш материаллари бўйича манфаатдор тарафлардан бири нодавлат суд-экспертиза ташкилотининг мулкдори, муассиси, кузатув кенгашининг, ижро органининг аъзоси, кредитори, суғурталовчиси ҳамда уларнинг яқин қариндошлари бўлганда;

устав фондида (устав капиталида) нодавлат суд-экспертиза ташкилотининг ёки суд экспертнинг улуши мавжуд бўлган юридик шахс хулосадан манфаатдор бўлганда;

суд эксперти томонидан манфаатлар тўқнашувига йўл қўйилиши мумкинлигини билган ҳолларда.

Суд эксперти юқорида қайд этилган ҳолларда иш материаллари юзасидан суд экспертизасини тайинлаган органга (шахсга) ёки ташкилот раҳбарига хабар бериши лозим.

Мазкур моддада назарда тутилган талабларга риоя этмаслик қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда жавобгарликка сабаб бўлади.

5-боб. Суд-экспертлик фаолияти соҳасини тартибга солиш

28-модда. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг суд-экспертлик фаолияти соҳасидаги ваколатлари

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси:

суд-экспертлик фаолияти соҳасидаги давлат дастурларини тасдиқлайди ва уларнинг амалга оширилишини таъминлайди;

суд-экспертиза тадқиқотларини ўтказишнинг намунавий тартибини белгилайди;

жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожаатларига мувофиқ ўтказилиши мумкин бўлган суд экспертизаси турлари рўйхатини тасдиқлайди;

Малака комиссияси ҳамда Эксперт-малака комиссиясини ташкил этиш ва уларнинг фаолият юритиш тартибини белгилайди;

суд экспертларини қайта тайёрлаш, уларнинг малакасини ва ҳуқуқий билимларини ошириш, давлат суд эксперти сифатида аттестациядан ўтказиш тартибини белгилайди;

нодавлат суд-экспертиза ташкилотлари ва суд-экспертлик бюрolari фаолиятини ташкил этиш тартибини белгилайди;

нодавлат суд экспертларини аттестациядан ўтказиш тартибини ишлаб чиқади ва тасдиқлайди;

нодавлат суд экспертларининг суд экспертизасини ўтказиш ҳуқуқини берувчи сертификатни бериш, унинг амал қилишини тўхтатиб туриш ёки бекор қилиш тартибини белгилайди.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси қонунчиликка мувофиқ бошқа ваколатларни ҳам амалга ошириши мумкин.

29-модда. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигининг суд-экспертлик фаолияти соҳасидаги ваколатлари

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги:

Ўзбекистон Республикасида суд-экспертлик фаолиятини мувофиқлаштиради;

суд-экспертлик фаолияти соҳасидаги тадқиқотларни ва илмий-услубий ишларни ташкил этишга кўмаклашади;

суд-экспертлик фаолиятини янада ривожлантиришнинг устувор йўналишларини ишлаб чиқади;

нодавлат суд-экспертиза ташкилотлари ва суд-экспертлик бюрolari томонидан ўтказиладиган ҳар бир суд-экспертиза турлари бўйича уларни моддий-техника базаси билан жиҳозлашга нисбатан қўйиладиган минимал талабларни тасдиқлайди;

суд экспертларини тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш соҳасидаги ишларни мувофиқлаштиради;

Суд-экспертлик тузилмаларининг давлат реестрини, Суд экспертларининг давлат реестрини, шунингдек Суд-экспертиза тадқиқотлари услубиётларининг давлат реестрини юритиш тартибини белгилайди;

Эксперт-малака комиссияси фаолиятини ташкил этади;

суд-экспертиза тадқиқотларининг усуллари ва услубиётларини валидациядан ўтказиш қоидаларини тасдиқлайди;

суд-экспертлик фаолияти соҳасидаги тизимли муаммоларни ҳал этишга доир илмий асосланган таклифлар ишлаб чиқади.

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги қонунчиликка мувофиқ бошқа ваколатларни ҳам амалга ошириши мумкин.

30-модда. Ўзбекистон суд экспертлари палатаси

Ўзбекистон суд экспертлари палатаси (бундан буён матнда Палата деб юритилади) суд экспертларининг аъзолигига асосланган нодавлат нотижорат ташкилотдир.

Суд экспертларининг Палатага аъзолиги ихтиёрийдир.

Палата Қорақалпоғистон Республикасида, вилоятларда ва Тошкент шаҳрида ўз ҳудудий тузилмаларини ташкил этиш ҳуқуқига эга.

Суд экспертлари Палатанинг мажбуриятлари бўйича жавоб бермайди, Палата эса суд экспертларининг мажбуриятлари бўйича жавоб бермайди.

Палатанинг ўз ваколатлари доирасида қабул қилган қарорлари унинг аъзолари учун мажбурийдир.

Палата фаолияти Палата конференцияси томонидан миқдори белгиланадиган аъзолик бадаллари ҳамда қонунчилик ҳужжатларида тақиқланмаган бошқа маблағлар ҳисобидан молиялаштирилади.

Палата:

ўз аъзоларининг фаолиятини мувофиқлаштириб боради;

суд экспертларининг роли мустаҳкамланишини, нуфузи оширилишини, касбий тайёргарлиги ва малакаси оширилишини ташкил этади;

нодавлат суд экспертлари фаолияти тўғрисидаги статистик маълумотларни тўплайди ва ўрганади, уларга ташкилий-ҳуқуқий жиҳатдан ёрдам кўрсатади ҳамда ижобий иш тажрибасини тарғиб қилади;

соҳага оид услубий қўлланмалар билан таъминлашга кўмаклашади;
аҳолининг суд экспертизасига оид билимларини оширишга қаратилган тарғибот тадбирларини амалга оширади;

ўз аъзоларининг қонуний манфаатларини давлат органлари, бошқа ташкилотлар билан муносабатларда, судда ва бошқа ҳолларда ифодалайди ҳамда ҳимоя қилади;

тегишли давлат органлари, нодавлат нотижорат ташкилотлари ва бошқа ташкилотлар билан суд-экспертлик фаолияти масалалари бўйича ҳамкорлик қилади.

Палата ўз аъзолари бўлган нодавлат суд экспертларининг тегишли қонунчилик ҳужжатларига, суд экспертнинг касб этикаси қоидаларига риоя этишини ўрганиб бориши ҳамда нодавлат суд экспертнинг касбига лойиқлиги масаласини кўриб чиқиш ҳақида Эксперт малака комиссиясига таклифлар киритиши мумкин.

31-модда. Палатанинг органлари ва мансабдор шахслари

Палатанинг конференцияси Палатанинг юқори органи бўлиб, у заруратга қараб, бироқ беш йилда камида бир марта чақирилади.

Палата бошқаруви Палатанинг уставига мувофиқ нодавлат суд экспертлари орасидан сайланадиган ижро этувчи орган бўлиб, у Палатанинг фаолиятига жорий раҳбарликни амалга оширади.

Палатанинг тафтиш комиссияси молиявий назорат органи бўлиб, у Палата уставига мувофиқ шакллантирилади.

Палата раиси Палата конференцияси томонидан беш йил муддатга сайланади. Айни бир шахс кетма-кет икки муддатдан ортиқ Палата раиси бўлиши мумкин эмас.

Палата раисини лавозимидан муддатидан олдин чақириб олиш Палатанинг уставига белгиланган ҳолларда Палата конференцияси томонидан амалга оширилади.

6-боб. Суд экспертизасини ўтказиш

32-модда. Суд экспертизасини ўтказиш асослари ва муддатлари

Терговга қадар текширувни амалга оширувчи орган мансабдор шахсининг, суриштирувчининг, терговчининг, прокурорнинг ёки судьянинг қарори, суднинг ажрими суд экспертизасини ўтказиш асосларидир. Фуқаролик, иқтисодий ва маъмурий суд ишларини юритишда ишни суд муҳокамасига тайёрлаш чоғида ва суд муҳокамаси жараёнида, шунингдек маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги ишларни юритишда адвокатнинг сўровига кўра шартнома асосида тадқиқотлар ўтказилиши мумкин.

Суд экспертизасини тайинлаган орган (шахс) тадқиқотларни ўтказиш ва ҳулоса бериш учун суд экспертига зарур тадқиқот объектларини ҳамда иш материалларини тақдим этади. Тақдим этилган тадқиқот

объектларининг, таққословчи материалларнинг, маълумотларнинг ишончлилиги ҳамда тегишли тартибда расмийлаштирилган ҳолда тақдим этилиши учун суд экспертизасини тайинлаган орган (шахс) жавобгар бўлади.

Суд экспертизасини тайинлаган орган (шахс) тадқиқот учун намуналар олади ва уларни процессуал қонунчиликда белгиланган тартибда ишга қўшиб қўяди. Зарур ҳолларда, бундай намуналарни олиш суд экспертизасини ўтказиш ўзига топширилган суд эксперти ёки мутахассис иштирокида амалга оширилади.

Агар тадқиқот учун намуналар олиш тадқиқотларнинг бир қисми ҳисобланса ва суд экспертизасига тақдим этилган тадқиқот объектларидан фойдаланилган ҳолда суд эксперти томонидан ўтказилса, суд экспертизаси тугалланганидан кейин мазкур намуналар уни тайинлаган органга (шахсга) юборилади ёхуд қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда суд-экспертлик тузилмалари ёки бошқа ташкилот фаолият кўрсатаётган жойда, агар суд экспертизаси ушбу муассасада ёки ташкилотда ўтказилган бўлса, сақланади ҳамда белгиланган тартибда йўқ қилинади.

Суд экспертизасини ўтказиш муддатлари ўттиз календарь кундан иборатдир. Ушбу муддатга мазкур Қонуннинг 33-моддасига мувофиқ суд экспертизасини ўтказиш тўхтатиб турилган вақт қирмайди.

Суд экспертизасини ўттиз календарь кун мобайнида ўтказиш имкони бўлмаган тақдирда, суд экспертизасини тайинлаган органга (шахсга) муддат тугашига уч иш куни қолгунига қадар бу ҳақда ёзма ёки электрон шаклда хабар қилинади ва у мазкур орган (шахс) билан келишилган муддатгача узайтирилиши мумкин.

Адвокатнинг сўровига мувофиқ тадқиқотлар ўтказиш муддатлари суд-экспертлик тузилмалари билан тузилган шартномаларга асосан белгиланади.

Агар суд экспертизасини тайинлаган орган (шахс) билан келишилган ҳолда суд экспертизасини ўтказиш учун қўшимча муддат белгилаш имкони бўлмаса, суд экспертизаси ўтказилмаслигининг сабаблари кўрсатилган ҳолда, материаллар суд экспертизасини тайинлаган органга (шахсга) қайтарилади.

Суд экспертизасини ўтказиш муддати материаллар суд-экспертлик тузилмаларига ёки бошқа ташкилотга келиб тушган кундан кейинги иш кунидан эътиборан ҳисобланади ва бу муддат ҳулоса суд экспертизасини тайинлаган органга (шахсга) юборилган кунда тугайди.

33-модда. Суд экспертизаси ўтказишни тўхтатиб туриш асослари ва муддатлари

Суд эксперти томонидан суд экспертизасини ўтказиш муддатлари қуйидаги даврларга тўхтатиб турилади:

суд экспертизасини тайинлаган орган (шахс) томонидан тақдим этилган иш материалларидаги камчиликлар ва нуқсонларни бартараф этиш тўғрисида суд экспертнинг илтимосномасини кўриб чиқиш даврига;

суд экспертизасини ўтказишни ўттиз календарь кун ичида бажариш имкони бўлмаган тақдирда, уни ўтказиш муддатларини келишиб олиш тўғрисида юборилган хабарни кўриб чиқиш даврига;

суд экспертнинг хизмат сафарида бўлиши, вақтинчалик меҳнатга лаёқатсизлиги ёки меҳнат таътилида бўлиши даврига, бундан суд экспертизасини бажаришни бошқа суд экспертига топшириш мумкин бўлган ҳоллар мустасно.

Ушбу модданинг биринчи қисмида назарда тутилмаган бошқа асослар бўйича суд экспертизасини ўтказиш муддатларини тўхтатиб туришга йўл қўйилмайди.

34-модда. Қўшимча ва қайта суд экспертизалари

Қўшимча суд экспертизаси хулосадаги бўшлиқларнинг ўрнини тўлдириш учун тайинланади ва шу ёки бошқа суд эксперти (суд экспертлари комиссияси) томонидан ўтказилади.

Хулоса асослантирилмаганда ёки унинг тўғрилигига шубҳа туғилганда ёхуд унга асос қилиб олинган далиллар ишончли эмас деб топилганда ёки суд экспертизасини ўтказишнинг процессуал қоидалари жиддий бузилганда, қайта суд экспертизаси тайинланади. Бунда қайта суд экспертизаси биринчи (олдинги) суд экспертизаси хулосаси берилган объектларга нисбатан аввал қўйилган саволлар юзасидан тайинланиши шарт.

Қайта суд экспертизаси тайинланганда суд эксперти (суд экспертлари комиссияси) олдига илгари қўлланилган тадқиқот усулларининг илмий асослантирилганлиги тўғрисидаги масала қўйилиши мумкин.

Қайта суд экспертизасини тайинлаш тўғрисидаги қарорда ёки ажримда қайта суд экспертизасини тайинлаган органнинг (шахснинг) биринчи (олдинги) суд экспертизаси хулосасига қўшилмаганлиги сабаблари кўрсатилиши лозим.

Қайта суд экспертизасини ўтказиш бошқа суд экспертига (суд экспертлари комиссиясига) топширилади. Биринчи (олдинги) суд экспертизасини ўтказган суд эксперти (суд экспертлари комиссияси) қайта суд экспертизасини ўтказишда ҳозир бўлиши ва тушунтиришлар бериши мумкин, лекин у тадқиқот ўтказиш ва хулоса тузишда иштирок этмайди.

Қайта суд экспертизаси муайян суд экспертизаси мутахассислиги (тури) бўйича, қоида тариқасида, камида уч йил иш стажига эга бўлган суд экспертлари томонидан ўтказилади.

Агар бир вақтнинг ўзида ҳам қўшимча ҳам қайта суд экспертизасини тайинлаш учун асослар юзага келса, қайта ва қўшимча экспертизалар алоҳида-алоҳида тайинланади.

35-модда. Суд экспертизасининг суд экспертлари комиссияси томонидан ўтказилиши

Суд экспертизаси бир хил (комиссиявий суд экспертизаси) ёки турли хил (комплекс суд экспертизаси) суд-эксперт ихтисослигидаги бир неча суд эксперти томонидан ўтказилиши мумкин.

Суд экспертизасининг суд экспертлари комиссияси томонидан ўтказилиши суд экспертизасини тайинлаган орган (шахс) ёки мазкур суд экспертизасининг ўтказилишини ташкил этувчи суд-экспертлик тузилмалари ёхуд бошқа ташкилот раҳбари томонидан белгиланади.

Суд экспертизасини ўтказиш топширилган суд экспертлари комиссияси ўтказиладиган тадқиқотларнинг мақсади, кетма-кетлиги ва ҳажмини ўз олдига қўйилган масалаларни ҳал этиши заруриятидан келиб чиққан ҳолда келишиб олади.

Суд экспертизасини ўтказиш топширилган суд экспертлари комиссияси таркибидаги ҳар бир суд эксперти тадқиқотларни мустақил ва алоҳида ўтказди, шахсан ўзи ва суд экспертлари комиссиясининг бошқа аъзолари томонидан олинган натижаларни баҳолайди ҳамда қўйилган саволлар юзасидан ўз махсус билимлари доирасида фикрларини шакллантиради.

Тадқиқотларнинг суд экспертлари комиссияси таркибига киритилмаган шахслар томонидан тўлиқ ёки қисман ўтказилишига йўл қўйилмайди.

36-модда. Комиссиявий суд экспертизаси

Комиссиявий суд экспертизаси ўтказилаётганда суд экспертларининг ҳар бири тадқиқотларни тўлиқ ҳажмда ўтказди ва олинган натижалар улар томонидан биргаликда таҳлил қилинади.

Суд экспертлари умумий фикрга келганидан кейин биргаликдаги хулосани ёки хулоса беришнинг иложи йўқлиги тўғрисидаги маълумотномани тузади ва имзолайди.

Суд экспертлари ўртасида келишмовчиликлар келиб чиққан тақдирда, уларнинг ҳар бири келишмовчиликлар келиб чиққан барча ёки айрим масалалар бўйича алоҳида хулоса беради.

37-модда. Комплекс суд экспертизаси

Комплекс суд экспертизаси иш учун аҳамиятга молик ҳолатларни турли илм соҳаларидан фойдаланган ҳолда, бир неча тадқиқот ўтказиш йўли билангина аниқлаш мумкин бўлган ҳолларда тайинланади ҳамда бир ёки бир неча суд эксперти томонидан ўтказилади.

Агар комплекс суд экспертизасини ўтказишда бир неча суд эксперти иштирок этган бўлса, суд экспертларининг ҳар бири

Ўз ваколатлари доирасида тадқиқотлар ўтказади. Комплекс суд экспертизасининг хулосасида суд экспертларининг ҳар бири қайси тадқиқотларни ва қанча ҳажмда ўтказганлиги, қайси ҳолатларни шахсан ўзи аниқлаганлиги ҳамда қандай фикрларга келганлиги кўрсатилади. Суд экспертларининг ҳар бири хулосанинг ушбу тадқиқотлар баён этилган қисмини имзолайди ва улар учун жавобгар бўлади.

Умумий фикрни (фикрларни), олинган натижаларни баҳолаш ва ушбу фикрни (фикрларни) шакллантириш бунга ваколатли бўлган суд экспертлари томонидан амалга оширилади. Агар суд экспертлари комиссияси якуний фикрининг ёки унинг бир қисмининг асоси сифатида суд экспертларидан бирининг (алоҳида суд экспертларининг) аниқлаган ҳолатлари олинган бўлса, бу ҳақда хулосада кўрсатилиши керак.

Суд экспертлари ўртасида келишмовчиликлар келиб чиққан тақдирда, уларнинг ҳар бири келишмовчиликлар келиб чиққан барча ёки айрим масалалар бўйича алоҳида хулоса беради.

Агар комплекс суд экспертизасини ўтказиш суд-экспертлик тузилмаларига ёки бошқа ташкилотга топширилган бўлса, ушбу суд экспертизасини ташкил этиш унинг раҳбари зиммасига юклатилади.

Суд экспертизасини ўтказиш бир неча суд-экспертлик тузилмасининг ёки бошқа ташкилотларнинг зиммасига юклатилган бўлса, суд экспертизасини тайинловчи орган (шахс) қарорда (ажримда) мувофиқлаштирувчи ижрочини белгилайди.

38-модда. Суд экспертизаси ўтказилаётганда процесс иштирокчиларининг ҳозир бўлиши

Суд экспертизаси ўтказилаётганда процессуал қонунчиликда процесснинг қайси иштирокчиларига суд экспертизасини ўтказишда ҳозир бўлиш ҳукуқи берилган бўлса, ўша иштирокчилар суд экспертизасини тайинлаган орган (шахс) рухсати билан ҳозир бўлиши мумкин.

Суд экспертизаси ўтказилаётганда ҳозир бўлган процесс иштирокчилари тадқиқотлар жараёнига аралашушга ҳақли эмас, лекин улар суд экспертидан у қўллаган тадқиқот усуллариининг ва олинган натижаларнинг моҳиятини тушунтириб беришни талаб қилиши, суд экспертига тушунтиришлар бериши мумкин.

Суд эксперти томонидан хулоса тузилаётганда, шунингдек агар суд экспертизаси суд экспертлари комиссияси томонидан ўтказилаётган бўлса, суд экспертларининг маслаҳатлашуви ва фикрларни шакллантириш босқичида процесс иштирокчиларининг ҳозир бўлишига йўл қўйилмайди.

Агар суд экспертизаси ўтказилаётганда ҳозир бўлган процесс иштирокчиси суд экспертига ҳалақит берса ёки босим ўтказишга ҳаракат қилса, у тадқиқотни тўхтатишга ва суд экспертизасини тайинлаган органдан (шахсдан) мазкур процесс иштирокчисининг суд экспертизаси ўтказилаётганда ҳозир бўлишига доир рухсатини бекор қилиш ҳақида илтимос қилишга ҳақли.

39-модда. Суд экспертнинг хулосаси (хулоса)

Суд эксперти ёки суд экспертлари комиссияси тадқиқотларни ўтказиб бўлганидан кейин тегишинча суд эксперти ёхуд суд экспертлари комиссияси таркибига кирувчи ҳар бир суд эксперти имзоси билан тасдиқланадиган хулоса тузади.

Хулосада:

суд экспертизаси ўтказилган сана ва жой;

суд экспертизасини ўтказиш асоси;

суд экспертизасини тайинлаган орган (шахс) тўғрисидаги маълумотлар;

суд эксперти (унинг фамилияси, исми, отасининг исми, маълумоти, иш стажи, илмий даражаси, илмий унвони, эгаллаб турган лавозими) ва суд экспертизасини ўтказиш топширилган муассаса ёки ташкилот ҳақидаги маълумотлар;

суд эксперти била туриб ёлғон хулоса берганлиги, терговга қадар текширув, суриштирув ёки дастлабки тергов маълумотларини терговга қадар текширувни амалга оширувчи орган мансабдор шахсининг, суриштирувчининг, терговчининг ёхуд прокурорнинг, шунингдек ёпик суд мажлиси муҳокамаси маълумотларини ҳамда тафсилотларини суднинг рухсатисиз ошкор қилганлиги, шунингдек хулоса беришни рад этганлиги ёки бу ишдан бўйин товлаганлиги учун жиноий жавобгарлик тўғрисида огоҳлантирилганлиги;

суд экспертнинг олдига қўйилган саволлар;

суд экспертига тақдим этилган тадқиқот объектлари ва иш материаллари;

суд экспертизаси ўтказилаётганда ҳозир бўлган шахслар ҳақидаги маълумотлар;

қўлланилган усуллар кўрсатилган ҳолда, тадқиқотларнинг мазмуни ва натижалари, шунингдек агар суд экспертлари комиссияси ишлаган бўлса, бу тадқиқотларнинг ким томонидан ўтказилганлиги;

тадқиқот натижаларининг баҳоланиши, қўйилган саволларга берилган асосли жавоблар;

иш учун аҳамиятга молик бўлган ва суд экспертнинг ташаббусига кўра аниқланган ҳолатлар кўрсатилиши лозим.

Хулосада ҳукукбузарлик сабаблари ва унинг содир этилишига имкон берган шарт-шароитлар, шунингдек уларни бартараф этишга доир ташкилий-техник тавасиялар кўрсатилган бўлиши мумкин.

Хулосани ва унинг натижаларини тасвирловчи материаллар хулосада акс эттирилади ёки унга илова қилинади ҳамда унинг таркибий қисми бўлиб хизмат қилади. Тадқиқотнинг ўтказилиши, шарт-шароитлари ва натижаларини хужжатлаштирадиган материаллар суд-экспертлик тузилмаларида ёки бошқа ташкилотда қонунчиликда белгиланган муддатларда сақланади. Улар суд экспертизасини тайинлаган органнинг (шахсининг) талабига биноан ишга қўшиб қўйиш учун тақдим этилади.

Агар тақдим этилган тадқиқот объектларининг, материалларнинг ёки суд экспертнинг махсус билимлари етарли эмаслиги тадқиқот давомида маълум бўлиб қолса, қўйилган айрим саволларга жавоб беришнинг имкони йўқлиги хулосада кўрсатиб ўтилади.

Тадқиқот тугаганидан кейин хулоса, тадқиқот объектлари ва иш материаллари суд экспертизасини тайинлаган органга (шахсга) юборилади.

Суд-экспертлик тузилмаларида ёки бошқа ташкилотда сақланаётган суд экспертизаси хулосасининг (хулосанинг) кўчирма нусхаси суд экспертизасини тайинлаган органнинг (шахснинг) ёзма розилигига асосан учинчи шахсларга тақдим этилиши мумкин.

40-модда. Эксперт фикри

Суд-экспертлик тузилмаларининг суд экспертлари жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожаатларига мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан тасдиқланадиган рўйхатга кўра шартнома асосида, шунингдек тезкор-қидирув фаолияти ҳамда хизмат текширув доирасидаги сўровномаларга мувофиқ мавжуд суд экспертизаси турлари бўйича тадқиқотлар ўтказиши мумкин. Бунда тадқиқот натижалари юзасидан ёзма равишда эксперт фикри берилади.

Эксперт ёки экспертлар комиссияси тадқиқотларни ўтказиб бўлганидан кейин тегишинча эксперт ёхуд экспертлар комиссияси таркибига кирувчи ҳар бир эксперт имзоси билан тасдиқланган эксперт фикрини расмийлаштиради.

Эксперт фикрида:

тадқиқот ўтказилган сана ва жой;

тадқиқот ўтказишнинг асоси;

тадқиқот буюртмачиси (юридик ёки жисмоний шахс) тўғрисидаги маълумотлар;

эксперт (унинг фамилияси, исми, отасининг исми, маълумоти, ихтисослиги, иш стажи, илмий даражаси, илмий унвони, эгаллаб турган лавозими) ва тадқиқот ўтказиш топширилган муассаса ёки ташкилот ҳақидаги маълумотлар;

эксперт олдида ҳал этиш учун қўйилган саволлар;

экспертга тақдим этилган тадқиқот объектлари ва ҳужжатлари;

қўлланилган усуллар кўрсатилган ҳолда, тадқиқотларнинг мазмуни ва натижалари, шунингдек агар экспертлар комиссияси ишлаган бўлса, бу тадқиқотларнинг ким томонидан ўтказилганлиги;

тадқиқот натижаларининг баҳоланиши, қўйилган саволларга берилган асосли жавоблар.

Тадқиқот натижаларини тасвирловчи материаллар эксперт фикрида акс эттирилади ёки унга илова қилинади ҳамда унинг таркибий қисми бўлиб хизмат қилади. Тадқиқотларнинг ўтказилиши, шарт-шароитлари ва натижаларини ҳужжатлаштирадиган материаллар суд-экспертлик

тузилмаларида ёки бошқа ташкилотда қонунчиликда белгиланган муддатларда сақланади.

Тадқиқот ўтказилиши тугаганидан кейин эксперт фикри, тадқиқот объектлари ва ҳужжатлар тадқиқот буюртмачисига (юримдик ёки жисмоний шахсга) юборилади.

Суд-экспертлик тузилмаси эксперт фикрини тақдим этишда шартнома талабларини бажармаганлиги ёки лозим даражада бажармаганлиги учун қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ жавобгар бўлади.

41-модда. Хулоса ёки эксперт фикрини беришнинг иложи йўқлиги тўғрисидаги маълумотнома

Қуйидаги ҳолларда суд эксперти хулоса ёки эксперт фикрини беришнинг иложи йўқлиги тўғрисида асослантирилган маълумотнома тузади ҳамда ушбу маълумотномани суд экспертизасини тайинлаган ёки эксперт фикрини беришни сўраб мурожаат қилган тадқиқот буюртмачисига (юримдик ёки жисмоний шахсга) юборади, агар:

суд эксперти қўйилган саволларни ўзининг махсус билимлари асосида ҳал қилиши мумкин бўлмаса;

тақдим этилган тадқиқот объектлари ёхуд материаллар тўлиқ яроксиз бўлса ёки хулоса (эксперт фикри) бериш учун етарли бўлмаса ва уларни тўлдириб бўлмаса;

тадқиқотлар ўтказиш ва хулоса (эксперт фикри) бериш учун зарур шарт-шароитлар, услубий воситалар ва асбоб-ускуналар мавжуд бўлмаса, шу жумладан суд экспертнинг ҳаёти ва соғлиғига касб фаолиятига боғлиқ асосли таваккалчилик чегарасидан зиёд хавф туғилса;

фан ва суд-экспертлик амалиётининг ҳолати қўйилган саволларга жавоб топиш имконини бермаслиғига ишонч ҳосил қилинса.

Хулоса ёки эксперт фикрини беришнинг иложи йўқлиги тўғрисидаги маълумотномада хулоса ёки эксперт фикрини беришнинг иложи йўқлигининг сабаблари батафсил баён этилади ва қўйилган ҳар бир савол бўйича хулоса ёки эксперт фикрини беришнинг иложи йўқлиги кўрсатилади.

7-боб. Суд-экспертлик фаолиятини молиялаштириш, ташкилий, илмий-услубий жиҳатдан ва ахборот билан таъминлаш. Суд экспертларини тайёрлаш, қайта тайёрлаш, уларнинг малакасини ва ҳуқуқий билимларини ошириш

42-модда. Суд-экспертлик фаолиятини молиялаштириш

Давлат суд-экспертиза муассасалари фаолияти Ўзбекистон Республикасининг Давлат бюджети маблағлари ва қонунчиликда тақиқланмаган бошқа манбалар ҳисобидан молиялаштирилади.

Давлат суд-экспертиза муассасалари, илмий ва олий таълим ташкилотлари фуқаролик, иқтисодий ва маъмурий суд ишлари бўйича суд экспертизаларини ўтказганлиги ҳамда қонунчиликка кўра рухсат этилган суд экспертизаси турлари юзасидан жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожаатларига мувофиқ ўтказилган тадқиқотлар натижаларига кўра эксперт фикрларини берганлиги учун тўлов ундиришга ҳақли. Бунда судда даъво тақдим этган ҳамда даъвони қўллаб-қувватлаётган давлат органлари давлат суд-экспертиза муассасалари томонидан ўтказилган суд экспертизалари учун тўловдан озод этилади.

Тўлов миқдори ва мазкур маблағларни сарфлаш тартиби қонунчилик ҳужжатларига асосан белгиланади.

Бошқа ташкилот ходимлари ва бошқа жисмоний шахслар томонидан суд экспертизалари ўтказилганлиги учун тўлов суд экспертизасини тайинлаган орган (шахс) томонидан қонунчиликка мувофиқ амалга оширилади.

Фуқаролик, иқтисодий ва маъмурий суд ишларини юритишда ишни суд муҳокамасига тайёрлаш ва суд муҳокамаси жараёнида, шунингдек маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги ишларни юритишда адвокатнинг сўровига кўра суд экспертизаси шартнома асосида ўтказилиши мумкин.

Нодавлат суд-экспертиза ташкилоти ва суд-экспертлик бюрolari ўтказиладиган суд экспертизалари учун тўлов миқдорини мустақил равишда белгилайди.

Тадқиқотлар ўтказиш бўйича тўловлар амалга оширилмаганлиги иш материалларини тадқиқотлар ўтказмасдан қайтариш учун асос ҳисобланади.

43-модда. Суд-экспертлик фаолиятини ташкилий ва илмий-услубий жиҳатдан таъминлаш

Давлат суд-экспертиза муассасаларининг фаолияти улар қайси давлат органларининг тасарруфида бўлса, ўша давлат органлари томонидан ташкилий жиҳатдан таъминланади.

Суд экспертизаларини ўтказишни илмий-услубий жиҳатдан таъминлаш тегишли давлат суд-экспертиза муассасаларининг зиммасига юклатилади.

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги суд-экспертлик тузилмалари фаолиятига илмий-услубий жиҳатдан қўмаклашади.

44-модда. Суд-экспертиза тадқиқотлари услубиётларининг давлат реестри

Суд экспертизаси ўтказиш услубиётларини тизимлаштириш ва ҳисобга олиш, суд экспертизаси тайинлайдиган органларни (шахсларни) ва суд экспертларини маълумотлар билан таъминлаш мақсадида Суд-экспертиза тадқиқотлари услубиётларининг давлат реестри юритилади.

Суд-экспертиза тадқиқотлари услубиётларининг давлат реестри очик ва барча фойдаланиши мумкин бўлган давлат ахборот ресурсидир. Унга давлат сирлари ва қонун билан қўриқланадиган бошқа сирларни ташкил этадиган маълумотларнинг киритилишига йўл қўйилмайди.

Суд экспертлари суд-экспертиза тадқиқотларини ўтказишда, қоида тариқасида, Суд-экспертиза тадқиқотлари услубиётларининг давлат реестрига киритилган услубиётлардан фойдаланади.

45-модда. Валидация

Валидация суд экспертиза тадқиқотларининг усуллари ва услубиётларини синовдан ўтказиш орқали уларнинг амалиётда қўлланилиши мақсадга мувофиқлигини баҳолашдан иборат.

Суд-экспертиза тадқиқотларининг усуллари ва услубиётлари суд-экспертиза тадқиқотларининг усуллари ва услубиётларини валидациядан ўтказиш қоидаларига мувофиқ валидациядан ўтказилиб суд-экспертлик фаолиятига татбиқ этилиши мумкин.

Ностандарт ва янги ишлаб чиқилган ёхуд такомиллаштирилган усуллар Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан белгиланадиган қоидалар асосида валидациядан ўтказилади.

Суд-экспертиза тадқиқотларининг усуллари ва услубиётларини валидациядан ўтказиш қоидалари усуллар ва услубларнинг ҳар бир тури учун валидация тадқиқотларининг умумий ҳажмини, умумий ташкил этилишини, валидация тартиб-таомилларини, олинган натижаларга статистик ишлов беришни ҳамда валидация ҳисоботида доир умумий талабларни, миқдорга, сифатга, идентификация ва таҳлил қилишга доир суд-экспертиза услубларининг валидацияси тўғрисидаги хулосаларни ижобий ёки салбий деб топиш мезонларини белгилайди.

Валидация қуйидаги усулларнинг бирини қўллаш орқали ўтказилади: назорат ва стандарт намуналардан фойдаланиш; бошқа услублар ёрдамида олинган натижалар билан таққослаш; натижаларга таъсир қилувчи омилларни тизимли баҳолаш.

46-модда. Давлат суд-экспертиза муассасаларининг суд-экспертлик фаолиятини ахборот билан таъминлаш

Корхоналар, муассасалар, ташкилотлар давлат суд-экспертиза муассасаси раҳбарининг ёзма ёки электрон ҳужжат шаклидаги сўровига кўра, тадқиқотларни ўтказиш учун зарур бўлган ахборотни тақдим этиши шарт. Бунда давлат суд-экспертиза муассасалари давлат сирларини ва қонун билан қўриқланадиган бошқа сирни ташкил этадиган олинган маълумотларнинг ошкор қилинмаслигини таъминлайди.

47-модда. Суд экспертизасининг автоматлаштирилган ахборот тизими

Суд экспертизасининг автоматлаштирилган ахборот тизими суд экспертлари ва суд экспертизаси тўғрисидаги маълумотларни тўплаш, уларга ишлов бериш жараёнларини комплекс автоматлаштиришга, суд экспертизаси ҳаракатларини амалга оширишга алоқадор ташкилотлар билан ахборот ҳамкорлигининг барча турларини таъминлашга хизмат қилади.

Суд экспертизасининг автоматлаштирилган ахборот тизими орқали ҳужжатлар айланиши тартиби Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланади.

Суд экспертлари томонидан суд экспертизасининг автоматлаштирилган ахборот тизимига маълумотлар киритилиши иш материаллари бўйича маълумотларни ошкор этиш деб ҳисобланмайди.

Суд экспертизасининг автоматлаштирилган ахборот тизими ахборот хавфсизлиги талаблари асосида ҳимояланган бўлиши шарт.

48-модда. Суд экспертларини тайёрлаш ва қайта тайёрлаш

Суд экспертлари Ўзбекистон Республикасининг олий таълим ташкилотларида, шунингдек хорижий олий таълим ташкилотларида тайёрланади.

Суд экспертлари Ўзбекистон Республикасининг илмий ва олий таълим ташкилотларида, шунингдек хорижий илмий ва олий таълим ташкилотларида, давлат ёки хорижий суд-экспертиза муассасаларида қайта тайёрланади.

49-модда. Суд экспертларининг малакасини ва ҳуқуқий билимларини ошириш

Суд экспертлари ҳар уч йилда малака ошириш курсларида муайян суд-экспертлик фаолияти бўйича малакасини, шунингдек ҳуқуқий билимларини ошириб бориши шарт.

Суд экспертларининг малакасини ошириш алоҳида дастурлар асосида халқаро грант маблағлари ҳамда давлат суд-экспертиза муассасаларининг бюджетдан ташқари маблағлари ҳисобидан ташкил этилиши мумкин.

Суд экспертларининг малакасини ва ҳуқуқий билимларини ошириш тартиби Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланади.

Малакасини ва ҳуқуқий билимларини ошираётган суд экспертларига ўқишнинг бутун даври мобайнида асосий иш жойи бўйича эгаллаб турган лавозими ва ўртача ойлик иш ҳақи сақлаб қолинади.

50-модда. Давлат суд-экспертиза муассасаларини қўриклаш

Давлат суд-экспертиза муассасалари қонунчиликда белгиланган тартибда қўрикланади ва Ўзбекистон Республикасининг Давлат бюджети маблағлари ҳисобидан молиялаштирилади.

8-боб. Суд-экспертлик фаолияти соҳасидаги халқаро ҳамкорлик

51-модда. Халқаро ҳамкорлик

Суд-экспертлик тузилмалари Ўзбекистон Республикасининг қонунчилиги ва халқаро шартномаларига мувофиқ хорижий давлатларнинг суд-экспертлик фаолиятини амалга ошириш соҳасидаги тегишли органлари ва муассасалари билан илмий-тадқиқотлар ўтказиш, илмий-услубий ахборот алмашиш, суд экспертларини тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш бўйича ҳамкорлик қилади.

Қонунчилик ҳужжатларида хорижий давлатларнинг суд-экспертлик тузилмалари ҳамда уларнинг суд экспертлари Ўзбекистон Республикасида фаолият кўрсатиши белгиланиши мумкин.

52-модда. Суд экспертизасини хорижий давлатнинг суд экспертларини жалб қилган ҳолда ўтказиш

Суд экспертизасини тайинлаган орган (шахс) ўз ташаббуси билан ёки суд-экспертлик тузилмаларининг ёхуд бошқа ташкилот раҳбарининг илтимосномасига асосан хорижий давлатнинг суд экспертизаси соҳасидаги мутахассисларини суд эксперти сифатида жалб этишга ҳақли.

Суд экспертизасини хорижий давлатнинг суд экспертлари иштирокида ўтказиш Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномаларида ва мазкур Қонунда белгиланган тартибда амалга оширилади.

9-боб. Якунловчи қоидалар

53-модда. Давлат суд-экспертиза муассасалари ходимларининг меҳнатига ҳақ тўлаш ва уларни ижтимоий муҳофаза қилиш

Давлат суд-экспертиза муассасалари ходимларининг иш ҳақи мансаб маоши, устамалар ва қонунчиликда белгиланган бошқа қўшимча ҳақлардан иборат бўлади.

Илмий даражага эга бўлган давлат суд экспертларига қонунчилик ҳужжатларида белгиланган миқдордаги устамалар тўлиқ тўланади.

Давлат суд экспертларининг ҳаёти ва соғлиги қонунчиликда белгиланган тартибда давлат томонидан мажбурий суғурта қилинади.

**54-модда. Суд-экспертлик фаолияти тўғрисидаги қонунчиликни
бузганлик учун жавобгарлик**

Суд-экспертлик фаолияти тўғрисидаги қонунчиликни бузганликда айбдор шахслар белгиланган тартибда жавобгар бўлади.

**55-модда. Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун
ҳужжатларини ўз кучини йўқотган деб топиш**

Қуйидагилар ўз кучини йўқотган деб топилсин:

1) Ўзбекистон Республикасининг 2010 йил 1 июнда қабул қилинган «Суд экспертизаси тўғрисида»ги ЎРҚ–249-сонли Қонуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2010 йил, № 6, 230-модда);

2) Ўзбекистон Республикасининг 2016 йил 23 сентябрда қабул қилинган «Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги ЎРҚ–411-сонли Қонунининг (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2016 йил, № 9, 276-модда) **20-моддаси**;

3) Ўзбекистон Республикасининг 2017 йил 14 сентябрда қабул қилинган «Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш, шунингдек айрим қонун ҳужжатларини ўз кучини йўқотган деб топиш тўғрисида»ги ЎРҚ–446-сонли Қонунининг (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2017 йил, № 9, 510-модда) **69-моддаси**;

4) Ўзбекистон Республикасининг 2019 йил 10 майда қабул қилинган «Баъзи давлат органлари ва ташкилотларининг фаолияти такомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги ЎРҚ–536-сонли Қонунининг (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2019 йил, № 5, 261-модда) **14-моддаси**;

5) Ўзбекистон Республикасининг 2019 йил 23 майда қабул қилинган «Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига жиноят процесси иштирокчиларининг ҳуқуқлари ҳимоя қилинишини таъминлаш билан боғлиқ ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги ЎРҚ–542-сонли Қонунининг (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2019 йил, № 5, 267-модда) **25-моддаси**;

6) Ўзбекистон Республикасининг 2021 йил 21 апрелда қабул қилинган «Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартишлар киритиш тўғрисида»ги ЎРҚ–683-сонли Қонунининг (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2021 йил, 4-сонга илова) **199-моддаси**;

7) Ўзбекистон Республикасининг 2024 йил 26 августда қабул қилинган «Баҳолаш фаолияти янада такомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига қўшимчалар ва ўзгартириш киритиш тўғрисида»ги ЎРҚ–945-сонли Қонунининг (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2024 йил, № 8, 825-модда) **2-моддаси**;

8) Ўзбекистон Республикасининг 2024 йил 21 ноябрда қабул қилинган «Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига рақамли далиллар билан ишлаш тизимини такомиллаштиришга қаратилган ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги ЎРҚ–1003-сонли Қонунининг (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2024 йил, № 12, 1286-модда) **5-моддаси**.

56-модда. Ушбу Қонуннинг ижросини, етказилишини, моҳияти ва аҳамияти тушунтирилишини таъминлаш

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги, Ички ишлар вазирлиги, Соғлиқни сақлаш вазирлиги ва бошқа манфаатдор ташкилотлар ушбу Қонуннинг ижросини, ижрочиларга етказилишини ҳамда моҳияти ва аҳамияти аҳоли ўртасида тушунтирилишини таъминласин.

57-модда. Қонунчиликни ушбу Қонунга мувофиқлаштириш

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ушбу Қонун расмий эълон қилинган кундан эътиборан олти ой ичида:

ушбу Қонун 28-моддаси биринчи қисмининг саккизинчи хатбошисида назарда тутилган нодавлат суд экспертларини аттестациядан ўтказиш тартибини ишлаб чиқсин ҳамда тасдиқласин;

ушбу Қонун 29-моддаси биринчи қисмининг еттинчи хатбошисида назарда тутилган Суд-экспертлик тузилмаларининг давлат реестрини, Суд экспертларининг давлат реестрини, шунингдек Суд-экспертиза тадқиқотлари услубиётларининг давлат реестрини юритиш тартиби белгиланишини таъминласин;

ушбу Қонун 29-моддаси биринчи қисмининг тўққизинчи хатбошисида назарда тутилган суд-экспертиза тадқиқотларининг усуллари ва услубиётларини валидациядан ўтказиш қоидалари тасдиқланишини таъминласин;

ушбу Қонун 47-моддасининг иккинчи қисмида назарда тутилган суд экспертизасининг автоматлаштирилган ахборот тизими орқали ҳужжатлар айланиши тартибини белгиласин;

ҳукумат қарорларини ушбу Қонунга мувофиқлаштирасин;

республика ижро этувчи ҳокимият органлари ушбу Қонунга зид бўлган ўз норматив-ҳукукий ҳужжатларини қайта кўриб чиқишлари ва бекор қилишларини таъминласин.

58-модда. Ушбу Қонуннинг кучга кириши

Ушбу Қонун расмий эълон қилинган кундан эътиборан олти ой ўтгач кучга киради.

**Ўзбекистон Республикасининг
Президенти**

Ш. Мирзиёев

Тошкент шаҳри,
2026 йил 11 июнь
№ ўРҚ–1152

ИККИНЧИ БЎЛИМ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОН ВА ҚАРОРЛАРИ

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI PREZIDENTINING FARMONI

2026 yil « 8 » июнь

ПФ–106 -son

Судларда комплаенс назорат тизими самарадорлигини оширишнинг қўшимча чора-тадбирлари тўғрисида

Аҳолининг суд ҳимоясида бўлиш кафолатларини янада кучайтириш, судларда коррупциявий хавф-хатарларни аниқлаш ва баҳолашнинг профессионал тизимини жорий этиш, шунингдек, суд тизимида 2026 йилда коррупцияга қарши курашиш бўйича эълон қилинган “**фавқулодда ҳолат**”дан келиб чиқадиган вазифаларнинг самарали ва ўз вақтида амалга оширилишини таъминлаш мақсадида **қарор қиламан:**

I. Мақсадлар

1. Қуйидагилар мазкур Фармоннинг асосий **мақсадлари** этиб белгилансин:

- (а) судларда коррупциявий хавф-хатарларни аниқлаш ва баҳолаш, замонавий **комплаенс назорат тизимини** жорий этиш орқали коррупцияни келтириб чиқарувчи омилларни барвақт бартараф этиш;
- (б) суд аппарати ходимларини ишга қабул қилиш жараёнини **шаффоф тартиб-таомиллар** ва **очиқ танловга** асосланган тарзда ташкил этиш, уларнинг салоҳияти, иқтидори, касбий сифатлари ҳамда алоҳида хизматларини одилона ва ҳаққоний баҳолаш (**меритократия**) асосида касбий ўстириш;
- (в) суд тизимига **жамоатчилик ишончини мустаҳкамлаш** ва суднинг нуфузи ва обрўсини ошириш, суд органларини Янги Ўзбекистонни барпо этиш йўлидаги ислохотларнинг кўмакчисига айлантириш.

II. Суд аппарати ходимлари орасида коррупциянинг олдини олиш

2. Олий суднинг қуйидаги таклифлари маъқуллансин:

- (а) суд тизимининг мавжуд бошқарув штат бирликлари доирасида суд аппарати ходимлари орасида коррупциянинг олдини олиш, шу жумладан, манфаатлар тўқнашуви ҳолатларини аниқлаш ва тартибга солиш учун масъул бўлган **Комплаенс назорат хизмати**ни ташкил этиш;
- (б) суд аппарати ходимлари касб масъулиятини янада чуқур ҳис этишлари мақсадида **мансаб даражасига эга бўлган суд аппарати ходимлари** учун ихтисослашган **хизмат кийимини** жорий этиш.

3. Белгилансинки, суд тизимида коррупциянинг олдини олиш:

- (а) судьялар корпусига нисбатан – Судьялар олий кенгашининг **Судьялар дахлсизлигини таъминлаш ва коррупциянинг олдини олиш бўйича суд инспекцияси** томонидан;
- (б) суд аппарати, шу жумладан, Судлар фаолиятини таъминлаш департаменти ходимларига нисбатан – Олий суднинг **Комплаенс назорат хизмати** томонидан амалга оширилади.

4. Қуйидагилар **Комплаенс назорат хизматининг асосий вазифалари** этиб белгилансин:

- (а) суд аппарати фаолиятида коррупциявий хавф-хатарларни аниқлаш ва баҳолаш, коррупцияни келтириб чиқарувчи омилларни бартараф этиш чораларини кўриш;
- (б) суд аппарати ходимлари томонидан касб этикаси ва қонунчилик ҳужжатларига риоя этилишини **мониторинг қилиш**, коррупция ва суд тизими обрўсига путур етказувчи бошқа ҳолатларнинг олдини олиш;

- (в) суд аппарати ишга қабул қилиш жараёнларида шаффофлик ва холисликни таъминлаш чораларини кўриш, шунингдек, белгиланган тартибда суд аппарати лавозимларига номзодларни коррупцияга қарши текширувдан ўтказиш ва хулоса бериш;
- (г) суд аппарати ходимларида коррупцияга мурасасиз муносабатни шакллантириш, уларнинг **бу борадаги билим ва кўникмалари ўзлуксиз ошириб борилишини** мувофиқлаштириш;
- (д) суд аппарати ходимлари, улар оила аъзоларининг (турмуш ўртоғи ва вояга етмаган фарзандлари) даромадлари ва мол-мулки, шунингдек, манфаатлар тўқнашуви ҳолатларини **декларация қилиш тизимларини** ишга тушириш ҳамда юритиш, маҳаллийчилик, уруғ-аймоқчилик ҳолатларига йўл қўймаслик;
- (ж) халқаро стандартлар асосида коррупция ҳолатлари ҳақида **хабар берган ходимларни ҳимоя қилиш** ва рағбатлантириш, пора таклиф этиш ҳолатлари ҳақида ходим томонидан хабар бериш тизими, шунингдек, фуқаролар учун **хавфсиз алоқа каналларини** жорий этиш;
- (з) қонунчилик ҳужжатларида назарда тутилган бошқа вазифаларни амалга ошириш.

5. Қуйидагилар:

- (а) Олий суднинг аппаратида Олий суд раисига тўғридан-тўғри бўйсунувчи **3 та** штат бирлигидан иборат **Комплаенс назорат хизмати** ташкил этилсин;
- (б) Ўзбекистон Республикаси Ҳарбий суди, Қорақалпоғистон Республикаси суди, вилоятлар ва Тошкент шаҳар судларида **Комплаенс назорат хизматига тўғридан-тўғри бўйсунадиган жами 15 та** штат бирлигидан иборат **комплаенс назорат бўйича инспектор лавозимлари** жорий этилсин.

6. Белгилансинки:

- (а) **Комплаенс назорат хизмати раҳбари Олий суд раиси томонидан лавозимга тайинланади** ва лавозимидан озод этилади ҳамда меҳнатга ҳақ тўлаш, моддий таъминот ва ижтимоий ҳимоя шартлари бўйича Олий суд департамент бошлиғига тенглаштирилади;
- (б) **комплаенс назорат бўйича инспекторлар Олий суд раиси томонидан лавозимга тайинланади** ва лавозимидан озод этилади ҳамда меҳнатга ҳақ тўлаш, моддий таъминот ва ижтимоий ҳимоя шартлари бўйича Олий суд бош консультантига тенглаштирилади;
- (в) **комплаенс назорат бўйича инспекторлар Ҳарбий суд, Қорақалпоғистон Республикаси суди, вилоятлар ва Тошкент шаҳар судларида жойлаштирилади;**
- (г) **Комплаенс назорат хизмати лавозимларига ҳалол, пок ва бенуқсон обрў-эътиборга эга бўлган олий юридик маълумотли, шунингдек, қоида тариқасида, суд-ҳуқуқ соҳасида камида 5 йиллик иш стажига эга номзодлар тайинланади;**
- (д) **Олий суд раисига Комплаенс назорат хизмати ходимларига бюджетдан ташқари маблағлар ҳисобидан қонунчиликда белгиланган тартибда қўшимча устамалар тўлаш ҳуқуқи берилади;**
- (ж) **Комплаенс назорат хизмати ходимларига юклатилган вазифалар доирасида суд аппарати ходимларининг одоб-ахлоқи ҳамда хизмат вақтида ва хизматдан ташқари ҳолатларда ўзини тутиши, умумэътироф этилган одоб-ахлоқ қоидаларига риоя этиши билан боғлиқ масалаларда хизмат текширувларини ўтказиш ваколати берилади.**

7. Олий суд:

- (а) **2026 йил 1 сентябрга қадар суд аппарати фаолиятида коррупциянинг олдини олиш бўйича чора-тадбирлар дастури ва суд аппаратидаги коррупциявий хавф-хатар юқори бўлган лавозимлар рўйхатини тасдиқласин;**

(б) 2027 йил 1 мартга қадар суд аппарати ходимларининг коррупциявий хавф-хатар даражаси юқори бўлган вазифа ва функцияларини рақамлаштириш, уларни амалга оширишда инсон омилини камайитириш чораларини кўрсин.

8. Олий суд уч ой муддатда суд аппарати ходимларини ишга қабул қилиш ва уларнинг меҳнат фаолияти билан боғлиқ чекловларни белгиловчи низомни ўрнатилган тартибда тасдиқласин. Низомда қуйидагиларга нисбатан чекловлар назарда тутилсин:

(а) муқаддам коррупцияга оид жиноятларни содир этишда суд томонидан айбдор деб топилган шахсларни ишга қабул қилиш;

(б) нотариус, адвокат, судья, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи ёки бошқа давлат органи фаолиятида ножўя хатти-ҳаракатлари учун лавозимдан бўшатирилган шахсларни уч йил мобайнида ишга қабул қилиш;

(в) педагогик, илмий ва ижодий фаолиятдан ташқари ҳақ тўланадиган бошқа фаолият билан шуғулланиш;

(г) тадбиркорлик субъектини таъсис этиш, унда ташкилий-бошқарув, маъмурий-хўжалик вазифаларини бажариш (бундан акциядорлик жамиятлари эркин муомалада бўлган акцияларига қонунчиликда белгиланган талаблар доирасида эгалик қилиш ҳоллари мустасно);

(д) ўз хизмат вазифаларини сиёсий партиялар, бошқа жамоат бирлашмалари, шунингдек, жисмоний ва юридик шахслар манфаатларини кўзлаб бажариш;

(ж) Ўзбекистон Республикаси ҳудудидан ташқарида ҳисобварақлар очиш ва уларга эга бўлиш, кўчмас мулк ва бошқа мол-мулкка эгалик қилиш.

9. Олий суднинг HR-менежмент механизмларидан кенг фойдаланган ҳолда судлар аппаратининг кадрларини бошқариш ва назорат қилишнинг самарали ва замонавий тизимини жорий этиш тўғрисидаги таклифи маъқуллансин. Унга кўра **2026 йил якунига қадар:**

- (а) номзодларнинг шахсий ва касбий фазилатлари, шу жумладан, уларнинг маънавий-ахлоқий ва ҳалоллик сифатларини ҳаққоний баҳолаш имконини берувчи очиқ танлов асосида ишга қабул қилиш тизимини жорий этиш. Бунда малакали кадрларни жалб этиш ва жамоада ишлаш кўникмаларини ривожлантиришнинг замонавий усулларида кенг фойдаланишни назарда тутиш;
- (б) инсон ресурсларини бошқариш ва ривожлантиришда рақамли технологиялар, шу жумладан, сунъий интеллектдан фойдаланган ҳолда вакант лавозимларни эълон қилиш, номзодларни саралаш, танлаш ва ишга қабул қилиш жараёнларини рақамлаштиришга мўлжалланган **“vacancy.sud.uz” портали** ҳамда суд тизимида ходимлар билан ишлаш ва **кадрлар маъмурчилигининг** замонавий услубларини жорий этишга қаратилган **“SudHR” электрон платформасини** ишлаб чиқиш ва ишга тушириш;
- (в) замонавий усуллардан фойдаланган ҳолда суд аппарати ходимларининг касбий маҳорати ва касб билан боғлиқ чақириқларга бардошлилиги, аҳиллик ва жамоада ишлаш кўникмаларини ривожлантириш, янгиликларга мослашишига қодир жамоани шакллантириш;
- (г) судларга олий юридик маълумот ва илмий салоҳиятга эга бўлган кадрларни жалб қилишда республиканинг етакчи олий таълим муассасалари ҳамда Бошқарув самарадорлиги агентлиги билан ҳамкорликни йўлга қўйиш таъминлансин.
- 10. Олий суд икки ой муддатда** Олий суд ва қуйи судлар тузилмасини белгиланган штат бирликлари доирасида мустақил тасдиқлаш ҳуқуқини Олий суд раисига беришни назарда тутувчи қонун лойиҳасини киритсин.

III. Судьялар корпусида коррупцияга мурасасизликни шакллантириш

11. Судьялар олий кенгаши ва Бошқарув самарадорлиги агентлигининг қуйидагиларни назарда тутувчи таклифлари маъқуллансин:

(а) Одил судлов академияси ва Бошқарув самарадорлиги агентлиги ҳузуридаги Раҳбар кадрларни баҳолаш марказининг моддий-техник базаси ва илмий-амалий ресурсларидан фойдаланган ҳолда **2026 йил якунига** қадар суд тизимида коррупцияга қарши барқарорлик даражасини диагностикадан ўтказиш;

(б) Одил судлов академиясида номзодларни судьялик касбига тайёрлашда қўшимча равишда шахсий-профessional ва коррупцияга қарши барқарорлик даражасини диагностикадан ўтказиш амалиётини жорий этиш.

12. Олий суд **уч ой муддатда** суд ишларини автоматик тақсимлаш дастурини янада такомиллаштириш чораларини кўрсин. Бунда:

(а) ишларни тақсимлаш ва қайта тақсимлаш мезонларининг тугал асосларини белгилаш, мазкур жараёнлар шаффофлигини таъминлаш;

(б) ишни бир судьядан бошқа судьяга асоссиз равишда ўтказиш ҳолатларининг олдини олиш назарда тутилсин.

13. Судьялар олий кенгаши **2026 йил сентябрга қадар** Одил судлов академиясида судьялар ва суд аппарати ходимлари фаолиятида манфаатлар тўқнашуви ва коррупциянинг бошқа кўринишларининг олдини олиш бўйича **“реал кейслар”**га асосланган ўқув-амалий модулини жорий этсин.

14. Судьялар олий кенгаши:

(а) **2026 йил 1 сентябрга қадар** Одил судлов академиясида мавжуд бошқарув штат бирликлари доирасида **ички хавфсизлик назорати хизмати**ни ташкил этиш;

(б) 2027 йил 1 июнга қадар Одил судлов академиясини ISO 37001 коррупцияга қарши курашиш менежменти тизими халқаро стандарти бўйича аудитдан ўтказиш чораларини кўрсин.

15. Судьялар олий кенгаши Олий суд, Одил судлов академияси билан биргаликда судьялар ва суд аппарати ходимларининг ҳар уч йилда коррупцияга қарши курашиш бўйича ўқув курсларида малакасини ошириш чораларини кўриб борсин.

16. Қуйидагилар:

(а) Судьялар олий кенгаши – **2026 йил 1 сентябрга қадар** судьялар томонидан манфаатлар тўқнашуви ҳолатлари ҳамда даромадлар ва мол-мулки тўғрисидаги декларацияни Кенгашга тақдим этиш, шунингдек, уларни текшириш ва таҳлил қилишнинг автоматлаштирилган электрон тизимини;

(б) Олий суд **2027 йил 1 майга қадар:**

(i) суд аппарати ходимлари томонидан манфаатлар тўқнашуви ҳолатлари ҳамда даромадлар ва мол-мулки тўғрисидаги декларацияни Олий судга тақдим этиш, шунингдек, уларни текшириш ва таҳлил қилишнинг автоматлаштирилган электрон тизимини;

(ii) суд аппарати ходимлари фаолиятидаги коррупция, шубҳали схемалар ва интизом бузилишларига олиб келувчи бўшлиқларни аниқлаб, уларни бартараф этиш, суд аппарати ходимлари фаолиятини мониторинг қилиш имконини берувчи коррупциявий хавф-хатарларни бошқариш электрон ахборот тизимини ишга туширсин.

IV. Фармон ижросини ташкил этиш, таъминлаш ва назорат

17. Судларда комплаенс назорат тизими самарадорлигини оширишнинг қўшимча чора-тадбирлари бўйича “йўл харита”си иловага мувофиқ тасдиқлансин.

- 18. Олий суд уч ой муддатда** Комплаенс назорат хизматини малакали кадрлар билан тўлдириш ва уларнинг самарали фаолиятини йўлга қўйишни таъминласин.
- 19. Олий суд** Судьялар олий кенгаши, Адлия вазирлиги ва Коррупцияга қарши курашиш агентлиги билан биргаликда **икки ой муддатда** қонунчилик ҳужжатларига ушбу Фармондан келиб чиқадиган ўзгартириш ва қўшимчалар тўғрисида таклифлар киритсин.
- 20. Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси** Комплаенс хизмати ва Коррупцияга қарши курашиш агентлиги Олий судга Комплаенс назорат хизмати фаолиятини самарали ташкил этиш, ходимларнинг малакасини оширишда услубий жиҳатдан кўмаклашиб борсин.
- 21. Мазкур Фармон** ижросини самарали ташкил қилишга масъул ва шахсан жавобгар этиб Олий суд раиси Б.Д. Исламов ва Судьялар олий кенгаши раиси Х.Б. Ёдгоров белгилансин.
- 22. Фармон** ижросини муҳокама қилиб бориш, ижро учун масъул идоралар фаолиятини мувофиқлаштириш ва назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси раҳбарининг суд тизимини ислоҳ қилиш бўйича ўринбосари Н.Ж. Хакимова зиммасига юклансин.

**Ўзбекистон Республикаси
Президенти**

Ш. Мирзиёев

Тошкент шаҳри

**Судларда комплаенс назорат тизими самарадорлигини оширишнинг
қўшимча чора-тадбирлари бўйича
“ЙЎЛ ХАРИТАСИ”**

T/p	Чора-тадбирлар номи	Амалга ошириш механизми	Ижро муддати	Масъуллар
1.	Суд тизимида 2026 йил якунига қадар коррупцияга қарши барқарорлик даражасини диагностикадан ўтказиш ва унинг натижалари бўйича судьялар фаолиятидаги коррупциявий хавф-хатарларни бартараф этиш.	Режа-жадвални тасдиқлаш	2026 йил июль	Судьялар олий кенгаши (Х.Ёдгоров), Олий суд (Б.Исламов), Бошқарув самарадорлиги агентлиги (У.Хусаинов), Иқтисодиёт ва молия вазирлиги (А.Хайдаров)
2.	Комплаенс назорат хизмати тўғрисидаги низомни ишлаб чиқиш ва тасдиқлаш.	Идоравий ҳужжатни тасдиқлаш	2026 йил июль	Олий суд (Б.Исламов)

3.	Судьяларнинг Коррупцияга қарши курашиш виртуал академиясида тегишли йўналишлар бўйича махсус ўқув курсларида малакасини оширишни ташкил этиш.	Режа-жадвални тасдиқлаш	2026 йил июль	Судьялар олий кенгаши (Х.Ёдгоров), Олий суд (Б.Исламов), Ҳуқуқни муҳофаза қилиш академияси (С.Самадов), Коррупцияга қарши курашиш агентлиги (А.Бурханов)
4.	Суд аппарати ходимларининг Коррупцияга қарши курашиш виртуал академиясида тегишли йўналишлар бўйича махсус ўқув курсларида малакасини оширишни босқичма-босқич ташкил этиш.			Олий суд (Б.Исламов), Ҳуқуқни муҳофаза қилиш академияси (С.Самадов), Коррупцияга қарши курашиш агентлиги (А.Бурханов)
5.	Судьялар ва суд аппарати ходимлари ўртасида коррупциявий хавф-хатарларни аниқлаш ва баҳолаш сиёсатини ишлаб чиқиш ва тасдиқлаш.	Ташкилий-ҳуқуқий чора-тадбирларни амалга ошириш	2026 йил июль	Олий суд (Б.Исламов), Судьялар олий кенгаши (Х.Ёдгоров)
6.	Комплаенс назорат хизмати ходимлари ҳамда комплаенс назорат бўйича инспекторлар лавозимларини малакали кадрлар билан тўлдириш.	Ташкилий чора-тадбирларни амалга ошириш	2026 йил сентябрь	Олий суд (Б.Исламов)

7.	Судларда суд ишларини тақсимлашнинг автоматлаштирилган тизимини такомиллаштириш. Жумладан, ишларни тақсимлаш ва қайта тақсимлаш мезонларининг тугал асосларини белгилаш.	Олий суд Раёсати қарорига тегишли ўзгартиришлар киритиш	2026 йил сентябрь	Олий суд (Б.Исламов), Рақамли технологиялар вазирлиги (Ш.Шерматов)
8.	Судьялар ва суд аппарати ходимларининг манфаатлар тўқнашуви тўғрисидаги декларацияларини таҳлил қилиш ва аниқланган ҳолатлар бўйича чоралар кўриш.	Ташкилий чора-тадбирларни амалга ошириш	2026 йил октябрь	Судьялар олий кенгаши (Х.Ёдгоров), Олий суд (Б.Исламов), Рақамли технологиялар вазирлиги (Ш.Шерматов), манфаатдор вазирлик ва идоралар
9.	Судьялар, уларнинг турмуш ўртоғи ва вояга етмаган фарзандларининг даромадлари ва мол-мулкани декларация қилиш тизимини ҳамда декларациядаги маълумотларни интеграциялашган тизим орқали текшириш тартибини жорий этиш.	Ташкилий-ҳуқуқий чора-тадбирларни белгилаш	2026 йил ноябрь	Судьялар олий кенгаши (Х.Ёдгоров), Коррупцияга қарши курашиш агентлиги (А.Бурханов), Рақамли технологиялар вазирлиги (Ш.Шерматов),

				манфаатдор вазирлик ва идоралар
10.	Суд аппарати ходимлари, уларнинг турмуш ўртоғи ва вояга етмаган фарзандлари даромадлари ва мол-мулкани декларация қилиш тизимини ҳамда декларациядаги маълумотларни интеграциялашган тизим орқали текшириш тартибини жорий этиш.			Олий суд (Б.Исламов), Коррупцияга қарши курашиш агентлиги (А.Бурханов), Рақамли технологиялар вазирлиги (Ш.Шерматов), манфаатдор вазирлик ва идоралар
11.	Илғор хорижий тажриба асосида судьяларга нисбатан интизомий жавобгарлик чораларини қўллаш масалаларини кўриш механизмларини такомиллаштириш.	Асослантирилган таклифларни киритиш	2026 йил ноябрь	Судьялар олий кенгаши (Х.Ёдгоров)
12.	Суд аппарати ходимларининг вазифалари, ҳуқуқ ва мажбуриятлари ҳамда уларни ижтимоий ҳимоя қилиш билан боғлиқ нормаларни қайта кўриб чиқиш.	Асослантирилган таклифларни киритиш	2026 йил ноябрь	Олий суд (Б.Исламов)
13.	Суд аппарати ходимлари томонидан амалга ошириладиган фаолиятидаги коррупциявий хавф-хатар даражаси юқори ва ўрта бўлган функцияларни рақамлаштириш бўйича чоралар белгилаш.	Ташкилий-ҳуқуқий чораларни белгилаш	2027 йил февраль	Олий суд (Б.Исламов), Рақамли технологиялар вазирлиги (Ш.Шерматов)

14.	Мансаб даражасига эга бўлган суд аппарати ходимлари учун ихтисослашган хизмат кийими намуналари ва уни кийиш тартибини белгилаш. Шунингдек, ходимларни ихтисослашган хизмат кийими билан Олий суднинг бюджетдан ташқари жамғармаси маблағлари ҳисобидан босқичма-босқич таъминлаш меъёрларини тасдиқлаш.	Ташкилий-ҳуқуқий чораларни амалга ошириш	2027 йил июнь	Олий суд (Б.Исламов), Иқтисодиёт ва молия вазирлиги (А.Хайдаров)
-----	--	--	---------------	--

QMMB: 06/26/106/0571-son
09.06.2026-й.

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI PREZIDENTINING FARMONI

2026 yil « 9 » июнь

ПФ–108 -son

Саноат усулидаги интенсив мевали боғлар барпо этиш ва эскирган боғларни янгилашни қўллаб-қувватлаш чора-тадбирлари тўғрисида

Иқтисодий жиҳатдан самарасиз, кам ҳосилли боғ ва токзорларни (кейинги ўринларда – эскирган боғлар) янгилаш, саноат усулидаги интенсив боғ ва токзорларни (кейинги ўринларда – саноатлашган боғлар) барпо этиш орқали қўшимча қийматли маҳсулотлар яратиш, саноатлашган боғларни оқилона ва аниқ ҳисоб-китоблар асосида жойлаштириш мақсадида **қарор қиламан:**

I. Асосий мақсад

1. Мазкур Фармонни қабул қилишдан кўзланган асосий мақсад этиб 2026 – 2028 йилларда 172 минг гектар саноатлашган боғлар барпо этиш белгилансин.

II. Эскирган боғларни янгилаш ва саноатлашган боғларни барпо этиш параметрлари ва механизмлари

2. Қуйидагилар:

(а) Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятларда 2026 – 2028 йилларда саноатлашган боғларни барпо этиш тадбирларига бириктирилган масъуллар рўйхати 1-иловага мувофиқ;

(б) Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятларда 2026 – 2028 йилларда саноатлашган боғларни барпо этиш режа-графи 2-иловага мувофиқ тасдиқлансин.

3. Шундай тартиб ўрнатилсинки, унга кўра:

(а) **2026 йил 1 июлдан бошлаб 5 гектар ва ундан ортиқ ер участкаларида** эскирган боғларни янгилаш ва саноатлашган боғларни барпо этиш тадбиркорлик субъектларининг мурожаатлари бўйича ва уларнинг таклифлари асосида **15 кунгача** бўлган муддатда **беғараз** асосда Агросаноатни ривожлантириш агентлиги томонидан (кейинги ўринларда – Агентлик) ишлаб чиқиладиган **техник шартлар** ёки **техник-иқтисодий асосга** (кейинги ўринларда – боғ яратишга доир ҳужжатлар) мувофиқ;

(б) Агентлик, Космик тадқиқотлар ва технологиялар агентлиги ҳамда туман (шаҳар) ҳокимликлари томонидан **эскирган боғларни янгилаш ва саноатлашган боғларни барпо этиш бўйича амалга оширилаётган чора-тадбирларнинг мониторинги** 3-иловага мувофиқ схема асосида амалга оширилади;

(в) боғ яратишга доир ҳужжатларда белгиланган чора-тадбирларни бажариш натижасида саноатлашган боғларни яратишдан кўзланган мақсадга эришилмаганда, тадбиркорлик субъектларига нисбатан жавобгарлик чоралари қўлланилмайди ва улар томонидан қилинган харажатлар Агентлик томонидан қоплаб берилади.

4. Белгилансинки, **2026 йил 1 июлдан бошлаб:**

(а) эскирган боғларни яроқсиз деб топиш, улар ўрнида саноатлашган боғлар барпо этиш ёки ҳайдаладиган ерлар турига ўтказиш тўғрисида **хулосани** (кейинги ўринларда – хулоса) **қабул қилиш ваколоти** **Агентликка ҳам берилади;**

(б) Агентлик томонидан хулоса берилган санадан бошлаб:

(i) **12 ой давомида** янги боғ ва токзорлар барпо этилмаган тақдирда, ушбу боғлар жойлашган майдонлар учун **ер солиғи** ва **сўвдан фойдаланганлик учун солиқ** ставкалари **3 бараварга оширилади;**

(ii) **24 ой давомида** янги боғ ва токзорлар барпо этилмаган тақдирда, ушбу боғлар жойлашган майдонларда **сўв олиш тақиқланади.**

5. Аҳоли томорқаси ва деҳқон хўжаликларининг ер майдонларидаги эскирган боғларни янгилаш схемаси **4-иловага** мувофиқ тасдиқлансин.

III. Эскирган боғларни янгилаш ва саноатлашган боғларни барпо этишни молиявий қўллаб-қувватлаш чоралари ва имтиёзлар

6. 2026 йил 1 июлдан бошлаб боғ яратишга доир ҳужжатлар асосида эскирган боғларни янгилаш ва саноатлашган боғларни барпо этишни молиявий қўллаб-қувватлашнинг қуйидаги чоралари жорий этилсин:

(а) тижорат банклари орқали **7 йил** муддатга **3 йиллик** имтиёзли давр билан йиллик **14 фоиз ставкада** (шундан, банк маржаси 4 фоиз) миллий валютада ҳар бир гектарга **120 миллион сўмгача** миқдорда **кредитлар**. Бунда кредит таъминоти сифатида қуйидагилар тақдим этилади:

(i) бозор баҳоси қийматида ер участкасига бўлган **ижара ҳуқуқи**. Бунда ижара шартномаси шартларида гаровга қўйишга тақиқ мавжуд бўлмаса, ижарачи (ер эгаси)га ижара ҳуқуқини ҳокимлик ва бошқа давлат идоралари билан келишмасдан гаровга қўйиш ҳуқуқи берилади;

(ii) қарз олувчи томонидан **ликвидли мол-мулк**, кредитни қайтармаслик хатарларидан **суғурта полиси** ва бошқа турдаги гаров таъминоти;

(б) мазкур банднинг “а” кичик бандида назарда тутилган кредитлар бўйича тегишли йилдаги тўловларни тегишли йилнинг 31 декабрига қадар қайтарган тадбиркорлик субъектларига ушбу кредит бўйича тўланган фоиз тўловларининг **5 фоизлик пункти** Аграр соҳада тўловлар агентлиги томонидан **компенсация қилиш** тартиби жорий этилади;

(в) халқаро молия институтларидан мева-сабзавотчилик соҳаси учун жалб қилинган ресурслар ҳисобидан очилган кредит линияларидан тадбиркорлик субъектларига миллий валютада ажратиладиган кредитлар бўйича **йиллик ставка 14 фоиз** (шундан, банк маржаси 4 фоиз) этиб белгиланади;

(г) хорижий давлатлардан **“in-vitro”** усулида етиштирилган ва сертификатга эга мевали кўчатларни импорт қилиш учун тадбиркорлик субъектларига тижорат банклари орқали 18 ойгача муддатга миллий валютада йиллик **14 фоиз ставкада** (шундан, банк маржаси 4 фоиз), ҳар бир мевали кўчат учун **5 АҚШ долларигача** эквивалентида кредитлар ажратилади;

(д) мазкур банднинг “а” кичик бандида назарда тутилган кредит, шунингдек, 2025 йил 1 сентябрдан кейин тадбиркорлик субъектларининг ўз маблағи ёки бошқа маблағлар ҳисобидан барпо этилган саноатлашган боғларни **парваришlash харажатларини қоплашга** бошланғич **уч йил** давомида **ҳар йил якунида** Агентликнинг хулосаси асосида ҳар бир гектар учун **5 миллион сўм** миқдорида Аграр соҳада тўловлар агентлиги томонидан **субсидия** берилади.

7. 2027 йилдан бошлаб “Uzagrostar holding” компанияси муассислигидаги ихтисослашган компаниялар (кейинги ўринларда – ихтисослашган компаниялар) томонидан **юридик шахслар устав капиталида иштирок этиш** орқали тадбиркорлик субъектлари билан саноатлашган интенсив боғ яратиш бўйича **инвестиция лойиҳалари** амалга оширилсин. Бунда:

(а) ихтисослашган компаниялар тадбиркорлик субъектининг устав капиталида лойиҳа миқдорининг **50 фоизигача** бўлган миқдорда мевали кўчатлар ёки лойиҳа доирасида фойдаланиладиган асосий воситалар кўринишида улушдор бўлиб иштирок этади, қолган қисмида тадбиркорлик субъекти ер участкасига бўлган ижара ҳуқуқи ва лойиҳа доирасида фойдаланиладиган бошқа мол-мулк билан иштирок этади;

(б) тадбиркорлик субъекти киритаётган улушининг **150 фоизи миқдорида** кўчмас мулк ёки банк кафолати кўринишида **гаров таъминоти** тақдим этилгандан сўнг улуш киритилиши амалга оширилади;

(в) ихтисослашган компаниялар томонидан киритилган улуш қайта баҳоланмаган ҳолда **7 йил давомида** тадбиркорлик субъектига ёки бошқа салоҳиятли инвесторларга реализация қилинади ва ушбу улуш тўлиқ сотиб олингандан кейин гаров тадбиркорлик субъектига қайтарилади;

(г) ихтисослашган компаниялар томонидан Агентликнинг ижобий ҳулосаси мавжуд бўлган, камида икки йил фаолият юритган ва йиллик даромади **беш миллиард сўмдан** кам бўлмаган, ижобий кредит тарихига эга, кредит ҳамда солиқ тўловларидан муддати ўтган қарздорлиги мавжуд бўлмаган тадбиркорлик субъектлари устав капиталига улуш киритилади.

8. Жорий йилдан бошлаб мазкур Фармонга мувофиқ ресурслар ҳисобидан тижорат банклари томонидан саноатлашган боғларда ишлатиладиган сувни тежайдиган суғориш технологиялари, мевали кўчатлар ва қишлоқ хўжалиги техникаларини харид қилиш (шу жумладан, уларни жорий этиш ёки экиш хизматлари) учун **исломий молия операцияларини** (товарни насияга сотиш каби) кўрсатиш йўлга қўйилсин.

9. **2026 йил 1 августдан** бошлаб замонавий сув тежовчи технологиялар жорий қилинган саноатлашган боғларда бурғиланган қудуқлардан олинган сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқ ставкаси **беш йил муддатга 1 сўм** миқдорида белгилансин.

10. Иқтисодиёт ва молия вазирлиги Солиқ қўмитаси билан биргаликда **бир ой муддатда** мазкур Фармоннинг 9-бандидан келиб чиқиб, Солиқ кодексига ўзгартириш ва қўшимчалар киритишни назарда тутувчи қонун лойиҳасини Вазирлар Маҳкамасига киритсин.

IV. Молиявий ресурслар

11. Белгилансинки, боғ яратишга доир ҳужжатлар асосида саноатлашган боғ барпо қиладиган тадбиркорлик субъектларига 5-иловага мувофиқ **молиявий қўллаб-қувватлаш пакети** тақдим этилади.

12. Иқтисодиёт ва молия вазирлиги:

(а) мазкур Фармоннинг 6-банди “а” ва “г” кичик бандларида назарда тутилган кредитларни молиялаштириш учун тижорат банкларининг буюртмасига асосан **7 йил муддатда** қайтариш шarti билан:

(i) **2026 йилда** – республика бюджетининг 2026 йил I чораги якуни бўйича даромадларнинг режадан ошириб бажарилган қисми ҳисобидан **300 миллиард сўм** ажратсин;

(ii) **2027 йилдан бошлаб** – республика бюджетида ҳар йили **500 миллиард сўм** ажратишни режалаштирсин;

(б) мазкур Фармоннинг 6-банди “б” ва “д” кичик бандларида назарда тутилган компенсация ва субсидияларни молиялаштириш учун:

(i) республика бюджетининг 2026 йил 1-чораги якуни бўйича даромадларнинг режадан ошириб бажарилган қисми ҳисобидан **20 миллиард сўм** миқдоридаги маблағларни Аграр соҳада тўловлар агентлигининг талабномасига биноан ажратсин;

(ii) **2027 йилдан бошлаб** ҳақиқий талабдан келиб чиқиб, зарур маблағларни республика бюджетидида кўзда тутсин;

(в) мазкур Фармоннинг 8-бандида назарда тутилган исломий молия операциялари учун:

(i) тижорат банкларининг буюртмасига асосан 7 йил муддатда қайтариш шарти билан республика бюджетининг 2026 йилда Агентликка ажратилиши режалаштирилган бюджет ссудасини мақбуллаштириш ҳисобига **100 миллиард сўм** ажратсин;

(ii) **2027 йилдан бошлаб** ҳақиқий талабдан келиб чиқиб, зарур маблағларни республика бюджетидида кўзда тутсин;

(г) Агентлик томонидан республика ҳудудида саноатлашган боғлар яратиш лойиҳаларини молиялаштириш учун:

(i) республика бюджетининг 2026 йил 1-чораги якуни бўйича даромадларнинг режадан ошириб бажарилган қисми ҳисобидан **100 миллиард сўм** миқдоридаги маблағларни Агросаноатни ривожлантириш ва қўллаб-қувватлаш давлат мақсадли жамғармасига ажратсин;

(ii) **2027 йилдан бошлаб** – республика бюджетидида ҳар йили **150 миллиард сўм** ажратишни режалаштирсин.

13. Қишлоқ хўжалиги вазирлиги, Иқтисодиёт ва молия вазирлиги, Агентлик ва Савдо-саноат палатасининг Агросаноатни ривожлантириш ва қўллаб-қувватлаш давлат мақсадли жамғармасига ажратилган қуйидаги маблағларнинг сўндириш муддатини **2028 йил 1 июлга қадар** узайтириш ва узайтирилган муддат давомида ушбу қарздорлик суммаларига фоиз, пеня ва бошқа жарималар ҳисобламаслик тўғрисидаги таклифига розилик берилсин:

(а) Давлат бюджети ҳисобидан ажратилган бюджет ссудаси бўйича **333,8 млрд сўм** миқдоридаги қарздорлик;

(б) “Савдони ривожлантириш компанияси” АЖ томонидан ажратилган **9 миллион АҚШ доллари** миқдоридаги қарздорликларни (асосий, ҳисобланган фоиз ва пенялар). Бунда Тикланиш ва тараққиёт жамғармаси томонидан “Савдони ривожлантириш компанияси” АЖга ажратилган **9 миллион АҚШ доллари** миқдоридаги маблағларни қайтариш муддати **мутаносиб равишда** узайтирилсин ҳамда узайтирилган муддат давомида мазкур маблағлар бўйича фоиз, пеня ва бошқа жарималар ҳисобланмасин.

14. Иқтисодиёт ва молия вазирлиги, Агентлик, “Савдони ривожлантириш компанияси” АЖ **бир ҳафта муддатда** мазкур Фармоннинг 13-бандида назарда тутилган қарздорликлар бўйича тегишли шартномаларга ўзгартиришлар киритилишини таъминласин.

V. Фармон ижросини ташкил этиш, таъминлаш ва назорат

15. Агентликнинг Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятлар бўлимлари **Саноатлашган интенсив боғ ва узумзорларни ривожлантириш бўйича лойиҳа офислари** (кейинги ўринда – лойиҳа офислари) этиб қайта номлансин. Бунда:

(а) лойиҳа офислари фаолияти алоҳида юридик шахс ташкил этмаган ҳолда йўлга қўйилади;

(б) Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2026 йил 12 майдаги “Озиқ-овқат маҳсулотлари хавфсизлиги, фитосанитария ва ветеринария соҳаларида ягона давлат бошқаруви ва назорат тизимини жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПФ–84-сон Фармони билан Қишлоқ хўжалиги вазирлигига ўтказилган штат бирликлари ҳисобидан **лоyiҳа офисларига қўшимча 4 тадан** штат бирликлари ажратилади;

(в) Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши Раисининг ҳамда вилоятлар ҳокимларининг қишлоқ ва сув хўжалиги масалалари бўйича ўринбосарлари лойиҳа офислари билан биргаликда тегишли ҳудудда эскирган боғларни янгилашга, саноатлашган боғларни барпо этиш ишларини тизимли равишда ташкил этишга, боғ ва токзорлар бўйича статистик маълумотлар сифатли шакллантирилишига масъул ҳисобланади.

16. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2026 йил 19 майдаги “Солиқ органлари фаолиятини институционал жиҳатдан такомиллаштириш ва солиқ маъмуриятчилигида замонавий ёндашувларни жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПФ–95-сон Фармони билан туман фермерлари кенгаши ҳузуридаги Фермер хўжаликларида бухгалтерия ҳисоби ва ҳисоботини юритиш марказлари “Soliq servis” АЖ тасарруфига ўтказилиши белгиланганлиги маълумот учун қабул қилинсин.

17. Белгилансинки:

(а) 2026 йил 1 июлдан бошлаб Фермер хўжаликларида бухгалтерия ҳисоби ва ҳисоботини юритиш марказларининг **агроном** штат бирликлари **Агентликнинг туман (шаҳар) лойиҳа офисларига ўтказилади;**

(б) Агентлик янги ўтказилаётган агроном штат бирликларининг вакант ўринларини малакали агрономлар билан тўлдириш, халқаро экспертларни жалб қилган ҳолда агрономлар малакасини ошириш чораларини кўради;

(в) тегишли ҳудудда эскирган боғларни аниқлаш, уларнинг эгаларига боғларни янгилаш ҳамда самарадорлигини ошириш бўйича сифатли маслаҳат хизматларини кўрсатиш лойиҳа офислари ҳамда уларга ўтказилган агрономларнинг асосий вазифалари ҳисобланади.

18. Шундай тартиб ўрнатилсинки, унга кўра **2026 йил 1 августдан бошлаб:**

(а) Агентлик янги мевали кўчат навларини (клонларни) сотишга ихтисослаштирилган хорижий селекция марказлари билан музокаралар ўтказиш, Ўзбекистон эҳтиёжи учун зарур мевали кўчат навларини танлаш ҳамда ташаббускорлар билан мевали дарахтлар кўчатларини олиб келишни ташкил қилади;

(б) Озиқ-овқат маҳсулотлари хавфсизлиги қўмитаси олиб келиниши режалаштирилган янги мевали кўчат навларини (клонларни) импорт қилиш масаласида хорижий давлатлар миллий карантин ташкилотлари билан музокаралар олиб боради ва импорт фитосанитария талабларига мувофиқлигини назоратдан ўтказди;

(в) Қишлоқ хўжалиги вазирлиги, Агентлик манфаатдор ташкилотлар ҳамда тадбиркорлик субъектлари билан биргаликда халқаро тажриба асосида республикада мавжуд “in-vitro” лабораториялари ва кўчатхоналари имкониятларини кенгайтириш ва уларнинг сонини кўпайтиришга доир шароитлар (субсидиялаш ва рағбатлантириш механизмларини) яратиш чораларини кўриб боради.

19. Агентлик:

(а) **икки ой** муддатда (2027 йилдан бошлаб ҳар йили 1 февралга қадар) туманлар кесимида тегишли **ҳудудга мос кўчат навлари** ва уларнинг **техник параметрлари** тўғрисидаги тавсиявий характерга эга маълумотларни Агентлик ва туман ҳокимликларининг расмий веб-сайтлари, Агропортал ва ижтимоий тармоқларда **эълон қилиб борсин**;

(б) “Uzagrostar holding” компанияси, Қишлоқ хўжалиги вазирлиги, Рақамли технологиялар вазирлиги, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши ва вилоятлар ҳокимликлари билан биргаликда **2026 йил 1 августга қадар**:

(i) саноатлашган боғлар, шу жумладан, уларда жорий қилинган замонавий сув тежовчи технологиялар ва бурғиланган қудуқлар тўғрисидаги маълумотларни “Рақамли қишлоқ хўжалиги” ягона интеграцион платформасига тўлиқ киритиш ва улар бўйича маълумотлар базасини шакллантириш;

(ii) “Рақамли қишлоқ хўжалиги” ягона интеграцион платформасини солиқ органларининг ахборот тизимлари билан интеграция қилиш;

(iii) сунъий интеллект асосида ҳосилдорликни прогнозлаш, касаллик ва зараркунандаларни эрта аниқлаш, агротехник тадбирларни режалаштириш, сув харитасини ишлаб чиқиш ва автоматлаштирилган бошқарув тизимлари орқали “ақлли боғ ва токзор” технологияларини босқичма-босқич жорий қилиш чораларини кўрсин.

20. Қишлоқ хўжалиги вазирлиги:

(а) Иқтисодиёт ва молия вазирлиги ҳамда лойиҳада иштирок этувчи тижорат банклари билан биргаликда мазкур Фармоннинг 6-банди “в” кичик бандида назарда тутилган ўзгаришлардан келиб чиқиб, лойиҳа ҳужжатларига тегишли ўзгартиришлар киритсин;

- (б) халқаро молия институтлари иштирокида мева-сабзавотчилик соҳасида амалга оширилаётган лойиҳалар доирасида жалб қилинган консультантлар билан биргаликда боғ ва токзорларда маҳсулот етиштириш, ҳосилни йиғиш ва ҳосилдан кейинги жараёнларда нобудгарчиликларнинг олдини олишга қаратилган тадбирлар мажмуидан иборат қўлланмалар ишлаб чиқсин ҳамда қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари ишлаб чиқарувчилари орасида доимий равишда тарғибот қилиб борсин;
- (в) Иқтисодиёт ва молия вазирлиги билан биргаликда мазкур Фармоннинг 6-банди “б” ва “д” кичик бандларида назарда тутилган компенсация ва субсидияларни ажратиш тартибларини Вазирлар Маҳкамасига киритсин. Бунда саноатлашган боғларни парваришlash харажатларини қоплашга тақдим қилинадиган субсидияни ажратиш учун асос бўладиган Агентлик томонидан хулоса бериш мезонлари, ижобий ва салбий хулоса бериш ҳолатлари аниқ белгилансин.

21. Мазкур Фармонга 1-иловага мувофиқ масъуллар:

- (а) режа-графикка асосан саноатлашган боғларни барпо этиш лойиҳаларини ўз вақтида ва сифатли амалга оширишга **шахсан жавобгар этиб белгилансин;**
- (б) ҳар ой саноатлашган боғларни барпо этиш бўйича **лойиҳа ташаббускорлари билан учрашувлар ўтказсин**, юзага келаётган масалаларни **жойида ҳал қилиш чораларини** кўриб борсин.

22. Бош прокуратура (Тўхтабоев) мазкур Фармонда белгиланган вазифалар ижроси юзасидан чора-тадбирлар сифатли ва ўз вақтида амалга оширилиши, жумладан, лойиҳа ташаббускорларига қўллаб-қувватлаш чоралари тақдим этилиши ва саноатлашган боғларни барпо этиш ишлари белгиланган муддатларда амалга оширилиши устидан назорат ўрнатсин.

23. Ўзбекистон Республикаси Президентининг ва Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматининг айрим ҳужжатларига 6-иловага мувофиқ ўзгартириш ва қўшимчалар киритилсин.

24. Қишлоқ хўжалиги вазирлиги манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда икки ой муддатда қонунчилик ҳужжатларига ушбу Фармондан келиб чиқадиган ўзгартириш ва қўшимчалар тўғрисида Вазирлар Маҳкамасига таклифлар киритсин.

25. Мазкур Фармон ижросини самарали ташкил қилишга масъул ва шахсан жавобгар этиб Бош вазир ўринбосарлари Ж.А. Ходжаев ва Ж.А. Қўчқоров, қишлоқ хўжалиги вазири И.Ю.Абдурахмонов белгилансин.
26. Фармон ижросини муҳокама қилиб бориш, ижро учун масъул идоралар фаолиятини мувофиқлаштириш ва назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазири А.Н. Арипов ва Ўзбекистон Республикаси Президентининг аграр ривожланиш масалалари бўйича маслаҳатчиси Ш.М. Ғаниев зиммасига юклансин.

**Ўзбекистон Республикаси
Президенти**

Ш. Мирзиёев

Тошкент шаҳри

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
2026 йил 9 июндаги ПФ–108-сон Фармони
1-илова

**Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятларда 2026–2028 йилларда саноатлашган боғларни барпо этиш
тадбирларига бириктирилган масъуллар рўйхати**

Т/р	Ҳудудлар номи	Барпо этиладиган саноатлашган интенсив боғлар			Масъуллар	Масъуллар билан ҳамкорликда ишни ташkil қилишга кўмаклашувчилар
		Жами (гектар)	Эски боғларни саноатлашган интенсив боғларга айлантириш	Янги саноатлашган интенсив боғлар барпо этиш		
1.	Қорақалпоғистон Республикаси	3 324	524	2 800	Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши (Ф.Эрманов)	“Ўзсаноатқурилишбанк” АТБ
2.	Андижон вилояти	11 145	6 220	4 925	Андижон вилояти ҳокимлиги (Ш.Абдурахманов)	“Бизнесни ривожлантириш банки” АТБ
3.	Бухоро вилояти	9 711	4 679	5 032	Бухоро вилояти ҳокимлиги (Б.Зарипов)	“Микрокредитбанк” АТБ
4.	Жиззах вилояти	18 307	8 963	9 344	Жиззах вилояти ҳокимлиги (У.Мустафоев)	“Агробанк” АТБ

Т/р	Худудлар номи	Барпо этиладиган саноатлашган интенсив боғлар			Масъуллар	Масъуллар билан ҳамкорликда ишни ташkil қилишга қўмаклашувчилар
		Жами (гектар)	Эски боғларни саноатлашган интенсив боғларга айлантириш	Янги саноатлашган интенсив боғлар барпо этиш		
5.	Қашқадарё вилояти	12 016	5 000	7 016	Қашқадарё вилояти ҳокимлиги (М.Азимов)	АТ “Алоқабанк”
6.	Навоий вилояти	6 302	3 604	2 698	Навоий вилояти ҳокимлиги (Н.Турсунов)	“Туронбанк” АТБ
7.	Наманган вилояти	19 283	15 697	3 586	Наманган вилояти ҳокимлиги (Ш.Абдуразаков)	“Асакабанк” АЖ
8.	Самарқанд вилояти	13 540	7 565	5 975	Самарқанд вилояти ҳокимлиги (А.Бобоев)	“Ўзмиллийбанк” АЖ
9.	Сурхондарё вилояти	14 436	5 500	8 936	Сурхондарё вилояти ҳокимлиги (У.Қосимов)	“Ўзсаноатқурилишбанк” АТБ
10.	Сирдарё вилояти	5 485	4 485	1 000	Сирдарё вилояти ҳокимлиги (Э.Турдимов)	“Агробанк” АТБ

Т/р	Худудлар номи	Барпо этиладиган саноатлашган интенсив боғлар			Масъуллар	Масъуллар билан ҳамкорликда ишни ташқил қилишга қўмаклашувчилар
		Жами (гектар)	Эски боғларни саноатлашган интенсив боғларга айлантириш	Янги саноатлашган интенсив боғлар барпо этиш		
11.	Тошкент вилояти	18 126	9 405	8 721	Тошкент вилояти ҳокимлиги (З.Мирзаев)	АТ “Халқ банки”
12.	Фарғона вилояти	37 080	20 220	16 860	Фарғона вилояти ҳокимлиги (Х.Бозаров)	“Бизнесни ривожлантириш банки” АТБ
13.	Хоразм вилояти	3 373	3 373		Хоразм вилояти (Ж.Рахимов)	“Асакабанк” АЖ
Жами		172 127	95 234	76 893		

**Республикада 2026-2028 йилларда саноатлашган интенсив боғларни яратиш
РЕЖА-ГРАФИГИ**

гектар

Т/р	Худудлар номи	Яратиладиган саноатлашган интенсив боғлар				йиллар бўйича:											
						2026 йил				2027 йил				2028 йил			
		Жами	Эски боғларни саноатлашган интенсив боғларга айлантириш	Янги саноатлашган интенсив боғлар ташкил қилиш		Жами	Эски боғларни саноатлашган интенсив боғларга айлантириш**	Янги саноатлашган интенсив боғлар ташкил қилиш		Жами	Эски боғларни саноатлашган интенсив боғларга айлантириш**	Янги саноатлашган интенсив боғлар ташкил қилиш		Жами	Эски боғларни саноатлашган интенсив боғларга айлантириш**	Янги саноатлашган интенсив боғлар ташкил қилиш	
				ер участкаларини ўзлаштириш ва аукцион савдоларига чиқариш ҳисобига*	пахта ва ғалла жойлаштирила- диган майдонларни қисқартириш ҳисобига			ер участкаларини ўзлаштириш ва аукцион савдоларига чиқариш ҳисобига*	пахта ва ғалла жойлаштири- ладиган майдонларни қисқартириш ҳисобига			ер участкаларини ўзлаштириш ва аукцион савдоларига чиқариш ҳисобига	пахта ва ғалла жойлаштири- ладиган майдонларни қисқартириш ҳисобига			ер участкаларини ўзлаштириш ва аукцион савдоларига чиқариш ҳисобига	пахта ва ғалла жойлаштири- ладиган майдонларни қисқартириш ҳисобига
1	Қорақалпоғистон Республикаси	3 324	524	1 100	1 700	1 520	60	1 100	360	800	160		640	1 004	304		700
2	Андижон вилояти	11 145	6 220	3 925	1 000	2 562	1 562	1 000		3 936	1 654	1 282	1 000	4 647	3 004	1 643	
3	Бухоро вилояти	9 711	4 679	4 032	1 000	2 326	1 826	500		2 615	647	1 468	500	4 770	2 206	2 064	500
4	Жиззах вилояти	18 307	8 963	8 344	1 000	4 650	4 200	450		7 012	3 236	3 276	500	6 645	1 527	4 618	500
5	Қашқадарё вилояти	12 016	5 000	6 016	1 000	2 895	1 800	1 070	25	3 166	1 385	1 366	415	5 955	1 815	3 580	560
6	Навоий вилояти	6 302	3 604	1 698	1 000	1 528	1 150	378		1 747	547	700	500	3 027	1 907	620	500
7	Наманган вилояти	19 283	15 697	2 722	864	1 318	1 054		264	8 121	7 065	824	232	9 845	7 579	1 898	368
8	Самарқанд вилояти	13 540	7 565	4 775	1 200	4 000	2 800	1 200		4 190	2 382	1 108	700	5 350	2 383	2 467	500
9	Сурхондарё вилояти	14 436	5 500	8 265	671	3 052	2 872	180		4 258	2 128	1 809	321	7 126	500	6 276	350
10	Сирдарё вилояти	5 485	4 485		1 000	1 000	1 000			2 403	1 903		500	2 081	1 581		500
11	Тошкент вилояти	18 126	9 405	7 721	1 000	3 000	2 158	504	338	6 670	2 712	3 796	162	8 456	4 535	3 421	500
12	Фарғона вилояти	37 080	20 220	6 000	10 860	14 174	8 384	1 750	4 040	12 321	6 411	2 180	3 730	10 585	5 425	2 070	3 090
13	Хоразм вилояти	3 373	3 373			791	791			1 062	1 062			1 520	1 520		
Жами		172 127	95 234	54 598	22 295	42 816	29 657	8 132	5 027	58 300	31 292	17 808	9 200	71 011	34 285	28 658	8 068

Изоҳ:

* Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2026 йил 8 майдаги ПФ-83-сон Фармонида 2-илловасига қўшимча равишда Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2026 йил 24 апрелдаги ПФ-68-сон Фармонида 1-илловасида белгиланган ер участкалари иноватга олинган.

** Агросаноатни ривожлантириш агентлиги томонидан мониторинг натижасида 2027 йил 1 декабрь ҳолатидаги эскирган боғ деб топилган ер майдонлари асосида параметрларга аниқлик киритилади.
Ер участкаларининг туманлар (шаҳарлар), худудлар ва контурлар кесимидаги майдони ўлчами Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши ва вилоятлар ҳокимларининг қарорлари билан тасдиқланади.

Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятлар кесимидаги ер участкаларининг майдони ўлчамига Вазирлар Маҳкамаси томонидан ўзгартириш ва қўшимчалар киритилиши мумкин.

**Агросаноатни ривожлантириш агентлиги, Космик тадқиқотлар ва технологиялар
агентлиги ҳамда туман (шаҳар) ҳокимликлари томонидан эскирган боғларни янгилаш
ва саноатлашган боғларни барпо этиш бўйича амалга оширилаётган
чора-тадбирларнинг мониторингини амалга ошириш схемаси**

Босқич	Субъектлар	Тадбирлар	Муддатлар
1- босқич	Агентлик	Туман (шаҳар) ҳокимликлари ҳамда Космик тадқиқотлар ва технологиялар агентлигига тасдиқланган боғ яратишга доир ҳужжатларни рақамли кўринишда тақдим этади.	Ҳар ойнинг якунига қадар
2- босқич	Агентлик	Туман (шаҳар) ҳокимликлари ҳамда Космик тадқиқотлар ва технологиялар агентлигига ҳудудлардаги эскирган боғлар тўғрисидаги маълумотларни контурлар кесимида рақамли кўринишда тақдим этади.	Ҳар йили 1 февралга қадар (2026 йилда 15 июлга қадар)
3- босқич*	Космик тадқиқотлар ва технологиялар агентлиги	Эскирган боғлар ва янги барпо этилаётган саноатлашган боғлар бўйича амалга ошириладиган аэрокосмик мониторинг натижаларидан фойдаланиш учун Агентлик ҳамда туман (шаҳар) ҳокимликларига “Space Gov Monitoring” марказлашган ягона платформасидан фойдаланиш имкониятини яратади.	2026 йил 1 сентябрга қадар
4- босқич*	Космик тадқиқотлар ва технологиялар агентлиги	Аэрокосмик мониторинг орқали янги саноатлашган боғларни яратиш бўйича ишлар амалга оширилганлигини аниқлайди ва SGM платформасига юклайди.	Ҳар йили апрель-октябрь ойларида (2026 йилда 1 октябрга қадар)
5- босқич*	Космик тадқиқотлар ва технологиялар агентлиги	Аэрокосмик мониторинг орқали эскирган боғларни янги барпо этилаётган саноатлашган боғларга ўзгартириш бўйича ишлар амалга оширилганлигини аниқлайди ва SGM платформасига юклайди.	Ҳар йил якунига қадар
6- босқич	Агентликнинг туман (шаҳар)лардаги лойиҳа офислари ходимлари	Эскирган боғлар ва янги барпо этилаётган саноатлашган боғлар бўйича амалга оширилган ишлар ҳолатини жойига чиққан ҳолда ўрганади ҳамда натижалари юзасидан тасдиқловчи ҳужжатлар ва фотосуратларни SGM платформасига юклаб боради.	Техник топшириқларда белгиланган босқичлар якунланган кундан ўн иш куни ичида

**) Мазкур иловадаги тадбирлар Космик тадқиқотлар ва технологиялар агентлигига Давлат бюджетидан ажратиладиган маблағлар ҳисобига амалга оширилади.*

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
2026 йил 9 июндаги ПФ–108-сон Фармонида
4-илова

**Аҳоли томорқаси ва деҳқон хўжаликларининг ер майдонларидаги
мевали боғларни янгилаш
СХЕМАСИ**

Босқич	Субъектлар	Тадбирлар	Муддатлар
1-босқич	Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирлиги, Агросаноатни ривожлантириш агентлиги (Агентлик)	Аҳоли томорқаси ва деҳқон хўжаликларининг мевали кўчатларга бўлган эҳтиёжини аниқлайди, маҳалла банкири, “Uzagrostar xolding” компанияси муассислигидаги ихтисослашган компанияларга (ихтисослашган компаниялар) маълумотларни етказди.	Ҳар йили январь ва октябрь ойларида
2-босқич	Маҳалла банкири, ихтисослашган компаниялар (ваколат доирасида)	Қуйидагиларни ажратади: 20-30 дона кўчат (50 донагача) ёки 2 миллион сўмгача қарз ёки лизинг; эскирган боғларни янгилаш учун 18 фоиз ставкада 150 миллион сўмгача кредитлар.	Ҳар йили февраль ва ноябрь ойларидан бошлаб
3-босқич	Ихтисослашган компаниялар, маҳалла банкири	Мевали кўчатга талаб асосида аҳоли томорқаси ва деҳқон хўжаликларида кўчатларни етказиб беради. Бунда кўчатлар улар етказиб берилган МФЙларда экилишини таъминлайди.	Ҳар йили февраль ва ноябрь ойларидан бошлаб
4-босқич	Агентлик	Ҳар бир хонадон ва деҳқон хўжалигида экилган мевали кўчатларни QR-код орқали рўйхатга олади.	Экиш якунлангандан кейин
5-босқич	Агентлик, ихтисослашган компаниялар, маҳалла банкири	Мевали кўчатлар экилишидан бошлаб улар ҳосилга киргунча йилда 2 маротаба мониторинг қилиб боради.	Ҳар йили май ва декабрь ойларида
6-босқич	Томорқа ер эгалари ва деҳқон хўжаликлари фаолиятини ривожлантириш ва қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари ишлаб чиқаришни кенгайтириш бўйича кенгаш	Ихтисослашган компаниялар ва маҳалла банкирига экилган мевали кўчатлар бўйича KPI белгилайди.	Йил якунида

**Боғ яратишга доир ҳужжатлар асосида саноатлашган интенсив боғ барпо этадиган
тадбиркорлик субъектларига давлат томонидан тақдим этиладиган молиявий
қўллаб-қувватлаш пакети**

T/p	Қўллаб-қувватлаш тури	Миқдори
I. Имтиёзли кредит ва исломий молия операциялари		
1.	Тижорат банклари томонидан эскирган боғларни янгилаш ва саноатлашган боғларни барпо этиш ишларини молиялаштириш учун 7 йил муддатга 3 йиллик имтиёзли давр билан йиллик 14 фоиз ставкада (шундан, банк маржаси 4 фоиз) кредитлар ажратиш.	Ҳар бир гектарга 120 миллион сўмгача
2.	Тижорат банклари томонидан саноатлашган боғларда ишлатиладиган сувни тежайдиган сўғориш технологиялари, мевали кўчатлар ва қишлоқ хўжалиги техникаларини харид қилиш (шў жумладан, уларни жорий этиш ёки экиш хизматлари) учун исломий молия операцияларини (товарни насияга сотиш) кўрсатиш.	Устама миқдори 50 фоизгача
3.	Тижорат банклари томонидан тадбиркорлик субъектларига хорижий давлатлардан кўчатларни импорт қилиш учун 18 ойгача муддатга миллий валютада йиллик 14 фоиз ставкада (шундан, банк маржаси 4 фоиз) кредитлар ажратиш.	Ҳар бир мевали кўчат учун 5 АҚШ долларигача эквивалентида
II. Субсидиялар		
<i>i</i>	Қишлоқ хўжалигида фойдаланилмаётган ерларни фойдаланишга киритишда ирригация ва мелиорация объектларини қуриш ва реконструкция қилиш билан боғлиқ харажатларни қоплаш	
4.	Қишлоқ хўжалигида фойдаланилмаётган ҳар бир гектар ерни фойдаланишга киритиш билан боғлиқ харажатларнинг 50 фоизи, бироқ БҲМнинг 50 баробаридан ошмаган миқдорда субсидия ажратиш.	БҲМнинг 50 баробари
<i>ii</i>	Эскирган боғларни янгилаш ва янги саноатлашган боғларни яратишга субсидия ажратиш	
5.	Эскирган боғларни янгилаш ва янги саноатлашган боғларни яратишга ажратилган имтиёзли кредитлар, тадбиркорлик субъектларининг ўз маблағи ёки бошқа тижорат кредитлари ҳисобидан барпо этилган саноатлашган боғларни парваришлаш харажатларини қоплашга бошланғич уч йил давомида ҳар бир гектарига субсидия ажратиш.	5 миллион сўм
6.	Эскирган боғларни янгилаш ва янги саноатлашган боғларни яратишга ажратилган имтиёзли кредитларни ўз вақтида қайтарган тадбиркорлик субъектларига ушбу кредит бўйича тўланган фоиз тўловларининг бир қисmini қоплаш.	Кредит бўйича тўланган фоиз тўловларининг 5 фоизлик пункти
<i>iii</i>	Қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқарувчиларининг сувни тежайдиган сўғориш технологияларини жорий этиш бўйича харажатларининг бир қисmini қоплаш	
7.	Янги интенсив боғ ва токзорларда сув тежайдиган технологияларни жорий этиш учун сарфланган харажатларнинг бир қисmini қоплаш.	8 млн сўм (гектар)

iv	Сув иншоотларини қуриш харажатларининг бир қисмини қоплаш	
8.	Яратилаётган ҳар 10 гектар майдондаги янги интенсив боғ ва узумзорларда сувни тежайдиган суғориш технологияларини жорий қилиш учун сув ҳавзаларида насос станциясини қуриш ҳамда сув чиқариш учун бурғиланган қудуқ харажатларининг бир қисмини қоплаш.	120 миллион сўмгача
9.	Янги интенсив мевали боғ ва узумзорларда лойиҳа асосида сувни тежайдиган суғориш технологияларини жорий қилиш учун дарёлар, каналлар ҳамда бошқа сув ҳавзаларидан сув тортиш учун сув қувурларининг ўлчамидан (диаметри) келиб чиқиб субсидия ажратиш.	40 минг сўмдан 250 минг сўмгача
v	Мевали боғ ва токзорларни бир мавсумда суғоришда сарфланадиган электр энергияси сарфининг бир қисмини қоплаш	
10.	Мевали боғ ва токзорларни суғоришда сарфланадиган электр энергияси сарфининг бир қисмини қоплаш.	125 kVt/соатдан 500 kVt/соатгача
vi	Узум (майиз) қуритиш ва қадоқлаш линияларини харид қилиш билан боғлиқ харажатларнинг бир қисмини қоплаш	
11.	Узум (майиз) қуритиш ва қадоқлаш линияларини харид қилиш харажатларининг бир қисмини қоплаш.	20 фоизи, бироқ 300 миллион сўмгача
vii	Қишлоқ хўжалиги техникаси, сувни тежайдиган суғориш технологиялари, қуёш панеллари ҳамда қишлоқ хўжалиги техникасига автопилот ускунасини харид қилишда кредит ва лизинг фоизларининг бир қисмини қоплаш	
12.	Қишлоқ хўжалиги техникасини лизинг ёки кредит шартномасида белгиланган фоиз ставкасининг бир қисмини қоплаш.	Тижорат кредитининг 10 фоиз пунктдан юқори, бироқ 8 фоиз пунктдан ошмаган қисми
13.	Автопилот ускунаси харид қилиш учун ажратилган кредитнинг бир қисмини қоплаш.	Тижорат кредитининг 14 фоиз пунктдан юқори, бироқ 8 фоиз пунктдан ошмаган қисми
14.	Сувни тежайдиган суғориш технологияларини харид қилиш ва қуриш мақсадида тижорат банклари томонидан ҳар бир гектар ер майдонига ажратилган кредитларнинг 20 миллион сўмдан ортиқ бўлмаган қисми учун ҳамда қуёш панеллари учун субсидия ажратиш.	Тижорат кредитининг 14 фоиз пунктдан юқори, бироқ 10 фоиз пунктдан ошмаган қисми
viii	Мевали ва ток кўчатлари, лимон кўчатларини харид қилиш ҳамда кўчатларни шпалерга кўтариш харажатларининг бир қисмини қоплаш	
15.	Экинбоплик хулосаси мавжуд “in-vitro” шароитида етиштирилган ҳар бир мевали кўчатга субсидия ажратиш.	25 минг сўмгача
16.	Экинбоплик хулосаси мавжуд вегетатив усулда кўпайтирилган ҳар бир мевали кўчатга субсидия ажратиш.	10 минг сўмгача
17.	Экинбоплик хулосаси мавжуд узумнинг данаксиз ва янги нав кўчатларига субсидия ажратиш.	7,5 минг сўмгача

18.	Экинбоплик хулосаси мавжуд маҳаллий ток кўчатларига субсидия ажратиш.	2,5 минг сўмгача
19.	Янги лимонзорлар барпо этиш ва кўчатлар харид қилиш билан боғлиқ харажатларга ҳар бир сотих учун субсидия ажратиш.	300 минг сўмгача
20.	Кўчатларни шпалерга кўтариш харажатларининг бир қисмини қоплаш (шпалернинг узунлигига қараб).	50 фоизи 70 минг сўмгача
ix	Қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини суғурталашда суғурта мукофоти учун тўлов харажатларининг бир қисмини қоплаш	
21.	Қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини суғурталашда суғурта шартномасида белгиланган суғурта мукофотлари харажатларининг бир қисмини қоплаш.	50 фоиз
III. Солиқ имтиёзлари		
22.	Замонавий сув тежовчи технологиялар жорий қилинган саноатлашган боғларда бурғиланган қудуқлардан олинган сувдан фойдаланганлик учун солиқ ставкасини беш йил муддатга пасайтириш.	1 сўм
23.	Янги барпо этилаётган боғлар, токзорлар ва тутзорлар эгаллаган ер участкалари (дарахтларнинг қатор ораларидан қишлоқ хўжалиги экинларини экиш учун фойдаланилишидан қатъи назар) учун беш йил муддатга камайтирилган солиқ ставкасини қўллаш.	Солиқ ставкасининг 50 фоизи

Изоҳ: Ташаббускорлар қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ бошқа қўллаб-қувватлаш чораларидан ҳам фойдаланади.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
2026 йил 9 июндаги ПФ–108-сон Фармони
6-илова

**Ўзбекистон Республикаси Президенти ва Ўзбекистон Республикаси
Ҳукуматининг айрим ҳужжатларига киритилаётган
ўзгартириш ва қўшимчалар**

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2024 йил 3 июндаги “Алкоголь ва тамаки маҳсулотлари бозорини тартибга солиш ҳамда уларнинг ноқонуний айланмасининг олдини олиш чора-тадбирларини кучайтириш тўғрисида”ги ПФ–84-сон Фармони 6-бандида:

(а) “б” кичик бандда:

(i) биринчи хатбошидаги “2024 йил 1 июлдан бошлаб, Ўзбекистон республика товар-хомашё биржасида” сўзлари “Ўзбекистон республика товар-хом ашё биржаси” АЖ ва “Тошкент товар хомашё биржаси” АЖ (кейинги ўринларда – товар хомашё биржалари)” сўзлари билан алмаштирилсин;

(ii) учинчи хатбошидаги “Ўзбекистон республика товар-хомашё биржасининг ахборот тизимида” сўзлари “товар-хомашё биржаларининг ахборот тизимларига” сўзлари билан алмаштирилсин;

(iii) тўртинчи хатбошидаги “Ўзбекистон республика товар-хомашё биржаси” сўзлари “товар-хомашё биржалари” сўзлари билан алмаштирилсин;

(б) “в” кичик банддаги “Ўзбекистон республика товар-хомашё биржасининг ахборот тизимида” сўзлари “товар-хомашё биржаларининг ахборот тизимларига” сўзлари билан алмаштирилсин.

2. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2024 йил 3 июндаги “Бозор ислохотларини янада жадаллаштириш ва Ўзбекистон Республикаси миллий қонунчилигини Жаҳон савдо ташкилоти битимларига мувофиқлаштириш бўйича навбатдаги чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПФ–85-сон Фармони 3-бандининг учинчи хатбошисидаги “Ўзбекистон республика товар-хомашё биржасининг маълумотномаси” сўзлари “Ўзбекистон республика товар-хом ашё биржаси” АЖ ва (ёки) “Тошкент товар хомашё биржаси” АЖ маълумотномалари” сўзлари билан алмаштирилсин.

3. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2024 йил 30 сентябрдаги “Республикада агросаноат соҳасига янги бозор механизмларини жорий этиш ҳамда саноатлашган боғ ва токзорларни барпо қилишнинг қўшимча чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПФ–151-сон Фармонида:

(а) 3-бандда:

(i) “а” кичик банднинг иккинчи хатбошиси қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

“2026 йил 1 июлдан бошлаб ер эгаларининг 5 гектар ва ундан ортиқ ер участкаларида янги боғларни барпо этиш уларнинг мурожаатлари бўйича ва таклифлари асосида Агентлик томонидан ишлаб чиқиладиган лойиҳанинг техник-иқтисодий асосларига мувофиқ ер эгаларининг ўзлари томонидан амалга оширилади”;

(ii) “б” кичик банднинг иккинчи хатбошиси чиқариб ташлансин;

(б) 7-банднинг биринчи хатбошиси қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

“7. Иқтисодиёт ва молия вазирлиги, Солиқ қўмитаси ҳамда Қишлоқ хўжалиги вазирлигининг иқтисодий жиҳатдан самарасиз, кам ҳосилли боғ ва токзорларни яроқсиз деб топиш, улар ўрнида интенсив боғ ва токзор барпо этиш ёки ҳайдаладиган ерлар тоифасига ўтказиш тўғрисида хулосани қабул қилувчи туман (шаҳар) комиссияси ёки Агентлик томонидан иқтисодий жиҳатдан самарасиз ва кам ҳосилли боғ ва токзорлар деб хулоса берилган санадан бошлаб 12 ой давомида янги боғ ёки токзорлар барпо этилмаган тақдирда ушбу боғ ва токзорлар жойлашган майдонлар учун ер солиғи ва сувдан фойдаланганлик учун солиқ ставкаларини 3 бараварга ошириш, 24 ой давомида янги боғ ёки токзорлар барпо этилмаган тақдирда ушбу боғ ва токзорлар жойлашган майдонларда сув олишни тақиқлаш тўғрисидаги таклифи маъқуллансин”.

4. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2025 йил 18 апрелдаги “Ишлаб чиқариш, экспорт ва тадбиркорлик фаолиятини рағбатлантириш, савдо ва саноат сиёсати самарадорлигини ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПФ–67-сон Фармони 18-бандидаги “Ўзбекистон республика товар-хонашё биржаси” сўзлари “Ўзбекистон республика товар-хонашё биржаси” АЖ ва “Тошкент товар хонашё биржаси” АЖ” сўзлари билан алмаштирилсин.

5. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2008 йил 21 апрелдаги “Шахсий ёрдамчи, деҳқон ва фермер хўжаликларида чорва моллар кўпайтиришни рағбатлантиришни кучайтириш ҳамда чорвачилик маҳсулотлари ишлаб чиқаришни кенгайтириш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ–842-сон қарорида:

(а) 4-банднинг иккинчи хатбошиси қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

“Шундай тартиб ўрнатилсинки, бунда чигитни қайта ишлашдан олинган шрот ва шелуха “Ўзбекистон республика товар-хом ашё биржаси” АЖ ва (ёки) “Тошкент товар хомашё биржаси” АЖ орқали тўла-тўқис ички бозор ҳамда экспортга сотилиши керак”;

(б) 5-банднинг тўртинчи хатбошисидаги “Ўзбекистон республика товар-хом ашё биржаси” сўзлари “Ўзбекистон республика товар-хом ашё биржаси” АЖ ва “Тошкент товар хомашё биржаси” АЖ” сўзлари билан алмаштирилсин.

6. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 13 ноябрдаги “Паррандачиликни янада ривожлантириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ–4015-сон қарори 14-бандининг иккинчи хатбошисидаги “Ўзбекистон республика товар хом ашё биржасидаги” сўзлари “Ўзбекистон республика товар-хом ашё биржаси” АЖ ва (ёки) “Тошкент товар хомашё биржаси” АЖдаги” сўзлари билан алмаштирилсин.

7. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2021 йил 2 мартдаги “Электротехника саноатини янада ривожлантириш ва маҳаллий маҳсулотларнинг рақобатбардошлигини оширишга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ–5011-сон қарори 6-бандида:

(а) тўртинчи хатбоши қуйидаги таҳрирда баён қилинсин:

“Иқтисодиёт ва молия вазирлиги “Ўзэлтехсаноат” уюшмаси билан биргаликда икки ҳафта муддатда юқори технологияли ишлаб чиқариш жараёнини жорий этган тармоқ корхоналарининг рўйхатини тасдиқлаб, “Ўзбекистон республика товар-хом ашё биржаси” АЖ ва “Тошкент товар хомашё биржаси” АЖга (кейинги ўринларда – товар хомашё биржалари) киритсин ва ушбу рўйхатни зарур ҳолларда янгилаб борсин”;

(б) тўққизинчи хатбошидаги “Ўзбекистон республика товар-хомашё биржасининг маълумотномаси” сўзлари “товар хомашё биржаларининг маълумотномалари” сўзлари билан алмаштирилсин.

8. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йил 24 ноябрдаги “Иқтисодиёт тармоқларида биржа механизмларидан фойдаланишни кенгайтириш ҳамда биржа савдоларини тартибга солиш тизимини такомиллаштириш тўғрисида”ги ПҚ–430-сон қарорида:

(а) 4-банднинг учинчи хатбошисидаги “2027 йил 1 декабрга қадар фақат Ўзбекистон республика товар-хом ашё биржаси” сўзлари “фақат “Ўзбекистон республика товар-хом ашё биржаси” АЖ ва “Тошкент товар хомашё биржаси” АЖ” сўзлари билан алмаштирилсин;

(б) қуйидаги мазмундаги 4¹-банд билан тўлдирилсин:

“4¹. Вазирлик ва идоралар ўзларига тегишли ахборот тизимларининг “Ўзбекистон республика товар-хом ашё биржаси” АЖ ва “Тошкент товар хомашё биржаси” АЖнинг сўровларига мувофиқ уларнинг ахборот тизимлари билан интеграция қилинишини таъминласин”.

9. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йил 23 декабрдаги “Заргарлик буюмларини ишлаб чиқариш қувватларини кенгайтириш ва маҳаллий заргарларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ–452-сон қарори 2-бандининг иккинчи хатбошисидаги “Ўзбекистон республика товар-хом ашё биржаси АЖга” сўзлари “Ўзбекистон республика товар-хом ашё биржаси” АЖ ва “Тошкент товар хомашё биржаси” АЖга” сўзлари билан алмаштирилсин.

10. Вазирлар Маҳкамасининг 2004 йил 13 августдаги “Фарғона нефтни қайта ишлаш заводи ишлаб чиқариш қувватларини ишга қўшишга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги 392-сон қарори 3-бандининг учинчи хатбошисидаги “Республика товар-хом ашё биржаси” сўзлари “Ўзбекистон республика товар-хом ашё биржаси” АЖ ва “Тошкент товар хомашё биржаси” АЖ” сўзлари билан алмаштирилсин.

11. Вазирлар Маҳкамасининг 2017 йил 18 октябрдаги “Чорвачилик ва балиқчилик тармоқларининг озуқа базасини мустаҳкамлаш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 845-сон қарорида:

(a) 1-банддаги “�збекистон республика товар-хом ашё биржаси” АЖ” сўзлари “�збекистон республика товар-хом ашё биржаси” АЖ ва “Тошкент товар хомашё биржаси” АЖ” сўзлари билан алмаштирилсин;

(б) 1-иловада:

(i) 11-банддаги “�збекистон республика товар-хом ашё биржаси” АЖга” сўзлари “�збекистон республика товар-хом ашё биржаси” АЖ ва “Тошкент товар хомашё биржаси” АЖга” сўзлари билан алмаштирилсин;

(ii) иловада:

“Тадбирлар” устунининг “V босқич” бўлимидаги “�збекистон республика товар-хомашё биржаси” АЖга” сўзлари “�збекистон республика товар-хом ашё биржаси” АЖ ва “Тошкент товар хомашё биржаси” АЖга” сўзлари билан алмаштирилсин;

“Масъуллар” устунининг “V босқич” бўлимидаги “ЎЗРТХБ” АЖ” сўзлари “Ўзбекистон республика товар-хом ашё биржаси” АЖ ва “Тошкент товар хомашё биржаси” АЖ” сўзлари билан алмаштирилсин.

12. Вазирлар Маҳкамасининг 2018 йил 13 августдаги 649-сон қарори билан тасдиқланган Қоракўлчилик билан шуғулланадиган субъектлар томонидан етиштирилган қўй териси, қоракўл териси ва жунни харид қилиш, шунингдек, уларга озуқа мақсадлари учун омихта ем, арпа дони, пахта шроти ва шелухасини сотиш тартиби тўғрисидаги низомнинг 10-банди биринчи хатбошисидаги “Ўзбекистон Республика товар хом ашё биржаси” АЖга” сўзлари “Ўзбекистон республика товар-хом ашё биржаси” АЖ ва “Тошкент товар хомашё биржаси” АЖга” сўзлари билан алмаштирилсин.

13. Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 1 мартдаги “Ўзбекистон Республика товар-хом ашё биржаси” АЖ биржа савдоларида қимматбаҳо металлларни сотиш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида”ги 186-сон қарорининг 1-банди қўйидаги мазмундаги хатбоши билан тўлдирилсин:

“Белгилансинки, мазкур Низом талабларига мувофиқ “Тошкент товар хомашё биржаси” АЖга қимматбаҳо металлларни сотишга рухсат берилади”.

14. Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 2 октябрдаги 834-сон қарори билан тасдиқланган Заргарлик буюмларини ишлаб чиқариш, импорт қилиш ва уларнинг реализацияси мониторингини амалга ошириш тартиби тўғрисидаги низомда:

(а) 3-банднинг “г” кичик бандидаги “Ўзбекистон Республика товар хом ашё биржаси” сўзлари “Ўзбекистон республика товар-хом ашё биржаси” АЖ ва “Тошкент товар хомашё биржаси” АЖ” сўзлари билан алмаштирилсин;

(б) илованинг “Субъектлар” устунининг “1-босқич” бўлимидаги “Ўзбекистон Республика товар хом-ашё биржаси” сўзлари “Ўзбекистон республика товар-хом ашё биржаси” АЖ ва “Тошкент товар хомашё биржаси” АЖ” сўзлари билан алмаштирилсин.

15. Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 14 октябрдаги “Дон, ун ва нон етказиб бериш тизимида бозор механизмларини тўлиқ жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 866-сон қарорида:

(а) 2-банднинг учинчи хатбошисидаги “Ўзбекистон Республикаси товар-хом ашё биржасининг расмий веб-сайтида” сўзлари “Ўзбекистон республика товар-хом ашё биржаси” АЖ ва “Тошкент товар хомашё биржаси” АЖнинг расмий веб-сайтларида” сўзлари билан алмаштирилсин;

(б) 3-банднинг иккинчи хатбошисидаги “Ўзбекистон республика товар-хом ашё биржаси” сўзлари “Ўзбекистон республика товар-хом ашё биржаси” АЖ ва “Тошкент товар хомашё биржаси” АЖ” сўзлари билан алмаштирилсин.

16. Вазирлар Маҳкамасининг 2021 йил 27 декабрдаги “Товар-хом ашё биржаларида фьючерс савдоларини жорий қилиш ҳамда маҳсулотларни автотранспортда ташиш хизматларининг электрон логистика савдо порталини ташкил этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 777-сон қарорининг 4-банди биринчи хатбошисидаги “ЎзРТХБга” сўзи “Ўзбекистон республика товар-хом ашё биржаси” АЖ ва “Тошкент товар хомашё биржаси” АЖга” сўзлари билан алмаштирилсин.

17. Вазирлар Маҳкамасининг 2024 йил 4 мартдаги 109-сон қарори билан тасдиқланган Қимматбаҳо металлари биржа савдолари ва тўғридан-тўғри шартномалар асосида сотишда чегирмалар бериш учун заргарлик буюмларини ишлаб чиқарувчи тадбиркорлик субъектларининг рўйхатини шакллантириш ва юритиш тартиби тўғрисидаги низомда:

(а) 12-банддаги “Ўзбекистон республика товар-хом ашё биржаси” АЖ” сўзлари “Ўзбекистон республика товар-хом ашё биржаси” АЖ ва “Тошкент товар хомашё биржаси” АЖ” сўзлари билан алмаштирилсин;

(б) 1-иловада:

(i) “Тадбирлар” устунининг “4-босқич” бўлимидаги “Ўзбекистон республика товар-хом ашё биржаси” АЖ” сўзлари “Ўзбекистон республика товар-хом ашё биржаси” АЖ ва “Тошкент товар хомашё биржаси” АЖ” сўзлари билан алмаштирилсин;

(ii) “Субъектлар” устунининг “5-босқич” бўлимидаги “Ўзбекистон республика товар-хом ашё биржаси” АЖ” сўзлари “Ўзбекистон республика товар-хом ашё биржаси” АЖ ва “Тошкент товар хомашё биржаси” АЖ” сўзлари билан алмаштирилсин.

18. Вазирлар Маҳкамасининг 2024 йил 30 сентябрдаги “Маҳаллий метиз ишлаб чиқарувчи корхоналар фаолиятини қўллаб-қувватлаш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 615-сон қарори 1-бандининг биринчи хатбошисидаги “Ўзбекистон республика товар-хом ашё биржаси” сўзлари “Ўзбекистон республика товар-хом ашё биржаси” АЖ ва “Тошкент товар хомашё биржаси” АЖ” сўзлари билан алмаштирилсин.

19. Вазирлар Маҳкамасининг 2024 йил 17 октябрдаги 682-сон қарори билан тасдиқланган Мис хом ашёсини қайта ишлаш фаолиятини амалга оширувчи корхоналар рўйхатини шакллантириш, юритиш ва уларни рўйхатдан чиқариш ҳамда уларнинг фаолиятини мониторинг қилиш тартиби тўғрисидаги низомнинг 2-банди учинчи хатбошисидаги “Ўзбекистон республика товар-хом ашё биржаси” акциядорлик жамиятининг электрон савдо майдончасида” сўзлари “Ўзбекистон республика товар-хом ашё биржаси” АЖ ва “Тошкент товар хомашё биржаси” АЖнинг электрон савдо майдончаларида” сўзлари билан алмаштирилсин.

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI PREZIDENTINING FARMONI

2026 yil « 9 » июнь

ПФ–109 -son

Ўзбекистон Республикаси Президентининг айрим ҳужжатларига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида

“Ўзбекистон Республикаси фуқароларини, чет эл фуқароларини ҳамда фуқаролиги бўлмаган шахсларни яшаш жойи ва турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказиш тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига мувофиқ, шунингдек, қонунчилик ҳужжатлари нормаларининг ўзаро мувофиқлигини таъминлаш мақсадида **қарор қиламан:**

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг айрим ҳужжатларига **иловага** мувофиқ қонунчилик ҳужжатларини ўзаро мувофиқлаштиришни назарда тутувчи ўзгартириш ва қўшимчалар киритилсин.
2. Мазкур Фармоннинг ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазири А.Н. Арипов зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси
Президенти

Ш. Мирзиёев

Тошкент шаҳри

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
2026 йил 9 июндаги ПФ–109-сон Фармони
илова

**Ўзбекистон Республикаси Президентининг айрим ҳужжатларига
киритилаётган ўзгартириш ва қўшимчалар**

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1999 йил 26 февралдаги “Ўзбекистон Республикасида паспорт тизimini такомиллаштириш тўғрисида”ги ПФ–2240-сон Фармонида:

(a) 1-бандда:

(i) иккинчи хатбошидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиниши” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилиши” сўзлари билан алмаштирилсин;

(ii) учинчи хатбоши қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

“Ўзбекистон Республикасига кириш визаси билан келган чет эл фуқаролари ва фуқаролиги бўлмаган шахслар визада кўрсатилган муддат билан турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилади”;

(б) 2-иловада:

(i) 3-банднинг ўн тўртинчи хатбошиси қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

“яшаш ёки турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилганлиги ҳақида”;

(ii) 9-банддаги “доимий яшаш жойи бўйича рўйхатга олиш” сўзлари “яшаш жойи бўйича рўйхатдан ўтган” сўзлари билан алмаштирилсин.

2. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2011 йил 5 январдаги “Ўзбекистон Республикасида паспорт тизimini такомиллаштиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПФ–4262-сон Фармонида:

(a) 1-иловада:

(i) 2-банднинг бешинчи хатбошиси қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

“Ўзбекистон Республикасининг хорижда доимий яшовчи фуқароси – Ўзбекистон Республикасидаги яшаш жойи бўйича рўйхатдан ўтганлиги бекор қилинган ҳамда хорижга доимий яшаш учун чиқиб кетишга доир рухсатнома расмийлаштирган Ўзбекистон Республикаси фуқароси”;

(ii) 22-банднинг бешинчи хатбошисидаги “доимий яшаш жойи бўйича рўйхатдан ўтган ёхуд вақтинча турган жойи бўйича ҳисобга олинган” сўзлари “яшаш жойи ёхуд турган жойи бўйича рўйхатдан ўтган” сўзлари билан алмаштирилсин;

(iii) 28-банднинг тўртинчи хатбошисидаги “доимий яшаш ва вақтинча турган жойи” сўзлари “яшаш ва турган жойи” сўзлари билан алмаштирилсин;

(iv) 2-илованинг матнидаги “доимий яшаш жойи бўйича рўйхатга олинган” сўзлари “яшаш жойи бўйича рўйхатдан ўтказилган” сўзлари билан алмаштирилсин;

(б) 2-иловада:

(i) 3-бандда:

биринчи хатбошидаги “доимий яшаш жойи бўйича рўйхатга олинган” сўзлари “яшаш жойи бўйича рўйхатдан ўтказилган” сўзлари билан алмаштирилсин;

бешинчи хатбошидаги “доимий яшаш ёки бўлиш” сўзлари “яшаш ёки турган” сўзлари билан алмаштирилсин;

(ii) 10-банднинг иккинчи хатбошисидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олинганлиги” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилганлиги” сўзлари билан алмаштирилсин;

(iii) 12 ва 19-бандлардаги “доимий яшаш жойи бўйича рўйхатга олинган” сўзлари “яшаш жойи бўйича рўйхатдан ўтказилган” сўзлари билан алмаштирилсин.

3. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 29 майдаги ПФ–5060-сон Фармони билан тасдиқланган Ўзбекистон Республикасида сиёсий бошпана бериш тартиби тўғрисидаги низомда:

(а) 5-банднинг биринчи хатбошисидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олингандан” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилгандан” сўзлари билан алмаштирилсин;

(б) 10-банднинг учинчи хатбошисидаги “вақтинча яшаётган” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтган” сўзлари билан алмаштирилсин.

4. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 14 декабрдаги “Тўқимачилик ва тикув-трикотаж саноатини жадал ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПФ–5285-сон Фармонининг 14-бандидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиш” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказиш” сўзлари билан алмаштирилсин.
5. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 15 февралдаги “Прокуратура органларининг қабул қилинаётган норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар ижросини таъминлашдаги фаолияти самарадорлигини ошириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПФ–5343-сон Фармонининг 6-банди иккинчи хатбошисидаги “доимий яшаш жойи бўйича рўйхатга олинган” сўзлари “яшаш жойи бўйича рўйхатдан ўтказилган” сўзлари билан алмаштирилсин.
6. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 29 мартдаги “Ўзбекистон Республикасида мева-сабзавотчиликни жадал ривожлантиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПФ–5388-сон Фармонининг 18-бандидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиш” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказиш” сўзлари билан алмаштирилсин.
7. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 14 январдаги “Андижон-фарм” эркин иқтисодий зонасини ташкил этиш тўғрисида”ги ПФ–5629-сон Фармонининг 14-бандидаги “вақтинчалик яшаш жойи бўйича пропискага қўйиш” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказиш” сўзлари билан алмаштирилсин.
8. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 15 майдаги “Навоий вилоятини инновацион, юқори технологияларга асосланган, экспортга йўналтирилган ва импорт ўрнини босадиган ишлаб чиқаришлар учун эркин иқтисодий зона сифатида белгилаш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПФ–5719-сон Фармонининг 19-бандидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиш” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказиш” сўзлари билан алмаштирилсин.
9. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 20 майдаги “Ўзбекистон-Амирликлар инвестиция компанияси фаолиятини ташкил этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПФ–5722-сон Фармонининг 5-бандидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиш” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказиш” сўзлари билан алмаштирилсин.

- 10.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 13 сентябрдаги “Чироқчи” эркин иқтисодий зонасини ташкил этиш тўғрисида”ги ПФ–5825-сон Фармонининг 12-бандидаги “яшаш жойи бўйича ҳисобга олиниши” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилиши” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 11.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 10 октябрдаги “Ташқи беғараз кўмак маблағларини жалб этиш механизмларини ва донорлар билан ишлашни такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПФ–5848-сон Фармони 10-бандининг “б” кичик банди иккинчи хатбошисидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиниши” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилиши” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 12.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 22 апрелдаги “Доимий прописка қилиш ҳамда турган жойи бўйича ҳисобга олиш тартибини ислоҳ қилиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПФ–5984-сон Фармонида:
- (а)** 1 ва 2-бандлар ўз кучини йўқотган деб ҳисоблансин;
- (б)** 3-бандда:
- (i)** “а” кичик банд ўз кучини йўқотган деб ҳисоблансин;
- (ii)** “в” кичик банддаги “доимий” ва “вақтинча” сўзлари чиқариб ташлансин.
- 13.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 22 сентябрдаги “Ўзбекистон Республикасида идентификация ID-карталарни жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПФ–6065-сон Фармонида:
- (а)** 2-банднинг учинчи хатбошисидаги “доимий яшаш жойи бўйича рўйхатга олинган” сўзлари “яшаш жойи бўйича рўйхатдан ўтказилган” сўзлари билан алмаштирилсин;
- (б)** 1-илованинг 25-банди тўртинчи хатбошисидаги “сўнги доимий яшаш жойи бўйича рўйхатдан ўтган жойидаги ёхуд вақтинча турган жойи бўйича ҳисобга олинган” сўзлари “сўнги яшаш жойи ёхуд турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилган жойидаги” сўзлари билан алмаштирилсин;

(в) 2-иловада:

- (i)** 1-банддаги “доимий яшаш жойи бўйича рўйхатга олинган (кейинги ўринларда – доимий рўйхатга олинган)” сўзлари “яшаш жойи бўйича рўйхатдан ўтказилган” сўзлари билан алмаштирилсин;
- (ii)** 2-банднинг иккинчи хатбошисидаги “доимий рўйхатга олинганлигини” сўзлари “яшаш жойи бўйича рўйхатдан ўтказилганлигини” сўзлари билан алмаштирилсин;
- (iii)** 3-банднинг биринчи хатбошиси, 4 ва 7-бандлар, 10-банднинг иккинчи, ўн биринчи – ўн иккинчи хатбошилари, 11, 12-бандлар, 13-банднинг биринчи, учинчи хатбошилари, 18-банд, 22-банднинг биринчи, ўн учинчи хатбошилари, 25-банд, 29–31, 33-бандлардаги “доимий рўйхатга олинган” сўзлари “яшаш жойи бўйича рўйхатдан ўтказилган” сўзлари билан алмаштирилсин;
- (iv)** 22-банднинг учинчи ва тўртинчи хатбошиларидаги “доимий” сўзи чиқариб ташлансин;
- (v)** 24-банддаги “доимий рўйхатга олинганлигини” сўзлари “яшаш жойи бўйича рўйхатдан ўтказилганлигини” сўзлари билан алмаштирилсин;

(vi) иловада:

“1-босқич” позицияси “Субъектлар” устуни биринчи хатбошисидаги “доимий яшаш жойи бўйича рўйхатга олинган” сўзлари ва “Тадбирлар” устуни учинчи хатбошисидаги “доимий рўйхатга олинган” сўзлари “яшаш жойи бўйича рўйхатдан ўтказилган” сўзлари билан алмаштирилсин;

“2-босқич” позицияси “Тадбирлар” устуни биринчи хатбошисидаги, “3-босқич” позицияси “Тадбирлар” устуни биринчи хатбошисидаги, “4-босқич” позицияси “Тадбирлар” устунидаги, 5-босқич позицияси “Субъектлар” устунидаги, “6-босқич” позицияси “Тадбирлар” устунидаги “доимий яшаш жойи бўйича рўйхатга олинган” сўзлари “яшаш жойи бўйича рўйхатдан ўтказилган” сўзлари билан алмаштирилсин.

- 14.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2021 йил 3 февралдаги “2017 – 2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини “Ёшларни қўллаб-қувватлаш ва аҳоли саломатлигини мустаҳкамлаш йили”да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида”ги ПФ–6155-сон Фармонининг 10-банди бешинчи хатбошисидаги “рўйхатга олинган доимий яшаш ёки вақтинча турган жойи” сўзлари “яшаш ёки турган жойи” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 15.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2021 йил 10 мартдаги ПФ–6185-сон Фармони билан тасдиқланган Ўзбекистон Республикасининг фуқаролиги масалаларини кўриб чиқиш тартиби тўғрисидаги низомда:
- (а)** 2-банднинг “а” кичик бандидаги “доимий яшаш ёки вақтинча турган жойидаги” сўзлари “яшаш ёки турган жойидаги” сўзлари билан алмаштирилсин;
- (б)** 16-банднинг ўн учинчи хатбошисидан “доимий” сўзи чиқариб ташлансин;
- (в)** 26-банднинг иккинчи хатбошисидаги “доимий яшаш жойи бўйича рўйхатга олинган” сўзлари “яшаш жойи бўйича рўйхатдан ўтказилган” сўзлари билан алмаштирилсин;
- (г)** 27-бандда:
- (i)** олтинчи хатбошидаги “доимий яшаш жойи бўйича рўйхатга олинганлигини” сўзлари “яшаш жойи бўйича рўйхатдан ўтказилганлигини” сўзлари билан алмаштирилсин;
- (ii)** тўққизинчи хатбошидаги “Доимий яшаш жойи бўйича рўйхатга олинганлик ҳолати” сўзлари “Яшаш жойи бўйича рўйхатдан ўтганлик ҳолати” сўзлари билан алмаштирилсин;
- (iii)** ўнинчи хатбошидаги “доимий яшаш жойи бўйича рўйхатга олинганлигини” сўзлари “яшаш жойи бўйича рўйхатдан ўтказилганлигини” сўзлари билан алмаштирилсин;
- (iv)** ўн иккинчи хатбошидаги “доимий яшаш жойи бўйича рўйхатга олинганлиги” сўзлари “яшаш жойи бўйича рўйхатдан ўтказилганлиги” сўзлари билан алмаштирилсин;

(д) 28-банднинг бешинчи хатбошиси қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

“Башарти ота-онаси (ёлғиз ота ёки онаси) билан бирга Ўзбекистон Республикасига кириб келган бола яшаш жойи бўйича рўйхатга олинмаган бўлса, ота ёки онасининг рўйхатдан ўтказилган жойи унинг рўйхатга олинган жойи ҳисобланади”;

(ж) 29-бандда:

(i) “а” кичик банд “ўн беш йил давомида доимий” сўзларидан кейин “равишда” сўзи билан тўлдирилсин;

(ii) “б” кичик банддаги “доимий яшаш жойи бўйича рўйхатга олинган” сўзлари “яшаш жойи бўйича рўйхатдан ўтказилган” сўзлари билан алмаштирилсин;

(з) 41-бандда:

(i) иккинчи хатбошидаги “доимий” сўзи чиқариб ташлансин;

(ii) ўнинчи хатбошидаги “доимий яшаш жойи бўйича рўйхатга олинганлиги” сўзлари “яшаш жойи бўйича рўйхатдан ўтказилганлиги” сўзлари билан алмаштирилсин;

(и) 2-иловада:

(i) 12-позициядаги “доимий яшаш жойи бўйича рўйхатга олинган” сўзлари “яшаш жойи бўйича рўйхатдан ўтказилган” сўзлари билан алмаштирилсин;

(ii) 18-позициядаги “Доимий яшаш ёки вақтинча турган жойи бўйича рўйхатда туриб яшаган манзиллари” сўзлари “Яшаш ёки турган жойи бўйича рўйхатда туриб яшаган манзиллари” сўзлари билан алмаштирилсин;

(к) 3-иловада:

(i) 12-позициядаги “доимий яшаш жойи бўйича рўйхатга олинган” ва “доимий яшаш жойи бўйича рўйхатга олинганлиги” сўзлари тегишинча “яшаш жойи бўйича рўйхатдан ўтказилган” ва “яшаш жойи бўйича рўйхатдан ўтказилганлиги” сўзлари билан алмаштирилсин;

(ii) 18-позициясидаги “Доимий яшаш ёки вақтинча турган жойи бўйича рўйхатда туриб” сўзлари “Яшаш ёки турган жойи бўйича рўйхатда туриб” сўзлари билан алмаштирилсин;

(л) 5-иловада:

(i) 12-позицияси қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

“12. Ўзбекистон Республикасида яшаш жойи бўйича рўйхатдан ўтказилган сана. (Агар ота-онаси билан биргаликда кўчиб келган бўлса, улар қачон яшаш жойи бўйича рўйхатдан ўтказилганлиги кўрсатилсин)”;

(ii) 18-позициядаги “Доимий яшаш ёки вақтинча турган жойи бўйича рўйхатда туриб” сўзлари “Яшаш ёки турган жойи бўйича рўйхатда туриб” сўзлари билан алмаштирилсин;

(iii) 7-илованинг 14-позициясидаги “Доимий яшаш ёки вақтинча турган жойи бўйича рўйхатда туриб” сўзлари “Яшаш ёки турган жойи бўйича рўйхатда туриб” сўзлари билан алмаштирилсин.

16. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2021 йил 23 мартдаги “Аҳоли ва тадбиркорлик субъектларига давлат хизматларидан фойдаланишда янада қулай шароитлар яратиш, бу борада бюрократик тўсиқларни қисқартириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПФ–6191-сон Фармонида 1-илованинг “Маълумот ва ҳужжатлар номи” устуни 5-позициясидаги “доимий” ва “вақтинча” сўзлари чиқариб ташлансин.

17. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2021 йил 29 ноябрдаги “Ўзбекистон Республикаси жамоат хавфсизлиги концепциясини тасдиқлаш ва уни амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПФ–27-сон Фармонида 4-илованинг 20-бандидаги “Доимий” сўзи чиқариб ташлансин.

18. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йил 8 апрелдаги “Тадбиркорлик муҳитини яхшилаш ва хусусий секторни ривожлантириш орқали барқарор иқтисодий ўсиш учун шарт-шароитлар яратиш борасидаги навбатдаги ислохотлар тўғрисида”ги ПФ–101-сон Фармони 3-бандининг тўртинчи хатбошисидаги “доимий рўйхатдан ўтиш” сўзлари “яшаш жойи бўйича рўйхатдан ўтиш” сўзлари билан алмаштирилсин.

- 19.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йил 24 августдаги “Мулк ҳуқуқининг дахлсизлигини ишончли ҳимоя қилиш, мулкий муносабатларга асоссиз аралашувга йўл қўймаслик, хусусий мулкнинг капиталлашув даражасини ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПФ–198-сон Фармони 1-бандининг “б” кичик банди иккинчи хатбошисидаги “доимий рўйхатдан чиқариш” сўзлари “яшаш жойи бўйича рўйхатдан ўтказилганлигини бекор қилиш” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 20.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2023 йил 31 январдаги “Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучларини қуроллантириш ва мудофаа саноати соҳасида давлат бошқарувини такомиллаштириш бўйича чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПФ–16-сон Фармонининг 5-банди “в” кичик бандидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиш” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказиш” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 21.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2023 йил 16 февралдаги “Яйловларни муҳофаза қилиш ва улардан оқилона фойдаланишни таъминлашга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПФ–24-сон Фармонининг 11-бандидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиниши” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилиши” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 22.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2023 йил 28 февралдаги “2022 – 2026 йилларга мўлжалланган Янги Ўзбекистоннинг тараққиёт стратегиясини “Инсонга эътибор ва сифатли таълим йили”да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида”ги ПФ–27-сон Фармони 2-бандининг “в” кичик бандидан “доимий” ва “вақтинча ” сўзлари чиқариб ташлансин.
- 23.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2023 йил 26 майдаги “Мактабгача ва мактаб таълими вазирлиги ҳамда унинг тизимидаги ташкилотлар фаолиятини самарали ташкил этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПФ–79-сон Фармони 7-бандининг “б” кичик банди иккинчи хатбошисидаги “доимий яшаш манзилидаги” сўзлари “яшаш жойи манзилидаги” сўзлари билан алмаштирилсин.

- 24.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2023 йил 1 июндаги “Аҳолига сифатли ижтимоий хизмат ва ёрдам кўрсатиш ҳамда унинг самарали назорат тизимини йўлга қўйиш бўйича комплекс чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПФ–82-сон Фармонида 4-илованинг 63-бандидаги “доимий” сўзи “муайян” сўзи билан алмаштирилсин.
- 25.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2024 йил 24 майдаги “Маъмурий ислохотлар доирасида адлия органлари ва муассасаларининг масъулиятини янада ошириш ҳамда ихчам бошқарув тизимини шакллантириш тўғрисида”ги ПФ–80-сон Фармонида 2-илованинг “II. Композит шаклга ўтказиладиган давлат хизматлари” бўлими 1-позициядаги “доимий яшаш жойи бўйича рўйхатга олиш” сўзлари “яшаш жойи бўйича рўйхатдан ўтказиш” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 26.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2024 йил 24 майдаги “Олий таълим ташкилотларига ўқишга қабул қилиш ва давлат буюртмасини жойлаштириш тизимини такомиллаштириш тўғрисида”ги ПФ–81-сон Фармони 3-бандининг “б” кичик банди учинчи хатбошисидаги “(доимий яшаш жойи бўйича рўйхатга олинган)” сўзлари “(яшаш жойи бўйича рўйхатдан ўтказилган)” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 27.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2025 йил 24 февралдаги “Статистика ишларини ташкил этиш ва юритиш тизимини янги босқичга олиб чиқиш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПФ–27-сон Фармонида 2-илованинг “Маъмурий маълумотлар рўйхати” устунининг 16-позициясидаги “доимий яшаш манзили” сўзлари “яшаш жойи манзили” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 28.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2025 йил 4 августдаги “Меҳнат муносабатлари ва касбга тайёрлаш тизимини такомиллаштириш ҳамда иш берувчиларни рағбатлантиришга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПФ–126-сон Фармони 8-бандининг “в” кичик бандидаги “доимий яшаш жойидан” сўзлари “яшаш манзилидан” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 29.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2025 йил 8 сентябрдаги “Давлат хизматларини кўрсатиш тизимини такомиллаштириш ҳамда соҳада бюрократик тартиботларни тубдан қисқартиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПФ–157-сон Фармонида:

(а) 1-иловада:

(i) “Маълумот ва ҳужжатлар номи” устуни 3-позициясидаги “доимий ва вақтинча рўйхатга олинганлар” сўзлари “яшаш жойи ва турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилганлар” сўзлари билан алмаштирилсин;

(ii) “Маълумот ва ҳужжатлар номи” устуни 4-позициясидаги “доимий яшаш жойи бўйича рўйхатга олинганлиги” сўзлари “яшаш жойи бўйича рўйхатдан ўтказилганлиги” сўзлари билан алмаштирилсин;

(б) 2-илованинг “Шахсга доир маълумот номи” устуни 7-позициясидаги “Доимий яшаш ва вақтинча турган жойи тўғрисида” сўзлари “Яшаш жойи ва турган жойи тўғрисида” сўзлари билан алмаштирилсин.

30. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2025 йил 19 сентябрдаги “Ўзбекистон Республикасида аҳоли ва қишлоқ хўжалигини рўйхатга олиш тадбирини ўтказиш тўғрисида”ги ПФ–173-сон Фармонида 3-илованинг “Шахсга ва қишлоқ хўжалиги фаолиятига доир маълумотлар таснифи” устуни 2-позициясидаги “доимий яшаш ва вақтинча турган жойи тўғрисида” сўзлари “яшаш жойи ва турган жойи тўғрисида” сўзлари билан алмаштирилсин.

31. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2006 йил 24 февралдаги “М.В. Ломоносов номидаги Москва давлат университетининг Тошкент шаҳридаги филиали фаолиятини ташкил этиш тўғрисида”ги ПҚ–290-сон қарорининг 11-бандидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олинишини” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилишини” сўзлари билан алмаштирилсин.

32. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2006 йил 24 октябрдаги “Орол денгизининг Ўзбекистонга тегишли қисмига нисбатан маҳсулотни тақсимлаш тўғрисидаги битимни амалга ошириш тартиби ва механизми ҳақида”ги ПҚ–498-сон қарорининг 11-бандидаги “яшаш жойи бўйича вақтинчалик рўйхатдан ўтказишни” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказишни” сўзлари билан алмаштирилсин.

33. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2007 йил 2 январдаги “Халқаро тараққиёт уюшмаси иштирокида “Мактаб таълимини ривожлантириш” лойиҳасини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–551-сон қарорининг 9-бандидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиш” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказиш” сўзлари билан алмаштирилсин.

- 34.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2007 йил 16 январдаги “Ўзбекистон Республикасининг Жануби-Ғарбий Ҳисор ва Устюрт минтақаси ҳудудларида геология-қидирув ишларини ўтказиш, углеводород конларини очиш ва қазиб чиқариш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–567-сон қарорининг 16-бандидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиниши” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилиши” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 35.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2007 йил 5 сентябрдаги “Тошкент шаҳрида Сингапур менежментни ривожлантириш институти фаолиятини ташкил қилиш тўғрисида”ги ПҚ–691-сон қарорининг 12-бандидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиниши” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилиши” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 36.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2007 йил 14 сентябрдаги ПҚ–694-сон қарори билан тасдиқланган Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари ҳарбий хизматчиларини ўй-жой билан таъминлаш тартиби тўғрисидаги низомнинг рус тилидаги матнида 37-банднинг олтинчи хатбошисидаги “пропиской военнослужащих и членов их семей по месту временного или постоянного проживания” сўзлари “регистрацией военнослужащих и членов их семей по месту жительства или месту пребывания” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 37.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2008 йил 18 февралдаги “Сургил конини комплекс ободонлаштириш ишларини ташкил этиш тўғрисида”ги ПҚ–797-сон қарорининг 13-бандидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиш” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказиш” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 38.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2009 йил 31 мартдаги “Корея миллий нефть компанияси билан Ўзбекистон Республикасининг Фарғона минтақаси ҳудудидаги Наманган-Тергачи ва Чуст-Поп инвестиция блокларида геология-қидирув ишларини ўтказиш битимини амалга ошириш чоралари тўғрисида”ги ПҚ–1085-сон қарорининг рус тилидаги матнида 10-банддаги “временную прописку и ее продление по месту жительства” сўзлари “регистрацию и продление срока регистрации по месту пребывания” сўзлари билан алмаштирилсин.

- 39.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2012 йил 6 ноябрдаги “Ислом тараққиёт банки иштирокида “Хоразм вилояти Тошсокин тизимининг магистрал суғориш каналларини тиклаш” лойиҳасини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–1849-сон қарорининг рус тилидаги матнида 12-банддаги “временную прописку и продление временной прописки по месту временного проживания” сўзлари “регистрацию и продление срока регистрации по месту пребывания” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 40.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2013 йил 1 июлдаги “Корея Республикаси билан меҳнат миграцияси соҳасида ҳамкорликни янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–1993-сон қарорининг 6-бандидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиниши” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилиши” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 41.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2014 йил 24 мартдаги “Тошкент шаҳрида Инха университетини ташкил этиш тўғрисида”ги ПҚ–2155-сон қарорининг 13-бандидаги “яшаш жойи бўйича вақтинчалик” сўзлари “турган жойи бўйича” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 42.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2014 йил 19 сентябрдаги “Ахборот тизимлари ва дастурий маҳсулотларни ишлаб чиқишга хорижий инвестицияларни жалб этиш тўғрисида”ги ПҚ–2237-сон қарорининг 10-бандидаги “яшаш жойи бўйича вақтинчалик рўйхатдан ўтказилишини” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилишини” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 43.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2016 йил 19 сентябрдаги “Ислом Каримов номидаги Тошкент давлат техника университети ҳузурида Ўзбекистон-Япония ёшлар инновация марказини ташкил этиш тўғрисида”ги ПҚ–2602-сон қарорининг 14-бандидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олинишини” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилишини” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 44.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2016 йил 22 сентябрдаги “Сечанкўл, Оқжар ва Чимбой инвестиция блокларида геология-қидирув ишларини олиб бориш, шунингдек, Урга, Оқчалак ва Чандир гуруҳи конларини қазиш” инвестиция лойиҳасини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–2607-сон қарорининг рус тилидаги матнида 14-банддаги “временную прописку и ее продление по месту жительства” сўзлари “регистрацию и ее продление срока регистрации по месту пребывания” сўзлари билан алмаштирилсин.

- 45.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 29 мартдаги “Ўзбекипаксаноат” уюшмаси фаолиятини ташкил этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–2856-сон қарорининг 10-бандидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олинишини” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилишини” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 46.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 7 апрелдаги “Тошкент металлургия заводини қуриш” инвестиция лойиҳасини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–2874-сон қарорининг рус тилидаги матнида 19-банддаги “временную прописку и ее продление по месту временного проживания” сўзлари “регистрацию и продление срока регистрации по месту пребывания” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 47.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 18 апрелдаги ПҚ–2896-сон қарори билан тасдиқланган Ички ишлар органлари таянч пункти тўғрисида низомнинг 16-банди қуйидаги мазмундаги иккинчи хатбоши билан тўлдирилсин:
- “Профилактика (катта) инспекторлари ўзлари хизмат қилаётган ҳудудда яшаш жойи ва турган жойи бўйича рўйхатдан ўтиш қоидаларига риоя этилишини таъминлаш учун жавобгардир”.
- 48.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 1 майдаги “Балиқчилик тармоғини бошқариш тизимини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–2939-сон қарорининг 20-бандидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олинишини” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилишини” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 49.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 1 июндаги “Ёнғоқ ишлаб чиқарувчилар ва экспорт қилувчилар уюшмасини тузиш ва унинг фаолиятини ташкил этиш тўғрисида”ги ПҚ–3025-сон қарорининг 12-бандидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олинишини” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилишини” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 50.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 15 июндаги “Ўзбекистон Республикасида йилқичилик ва от спортини ривожлантиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ–3057-сон қарорининг 13-бандидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олинишини” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилишини” сўзлари билан алмаштирилсин.

- 51.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 23 июндаги “Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузурида Ўзбекистондаги Ислом цивилизацияси марказини ташкил этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–3080-сон қарорининг 10-бандидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиниши” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилиши” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 52.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 29 августдаги “Ахборот-коммуникация технологиялари соҳасида лойиҳа бошқаруви тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–3245-сон қарорининг 11-банддаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олинишини” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилишини” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 53.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 11 сентябрдаги “Юқори сифатли этил спирти ва ликёр-арақ маҳсулотлари ишлаб чиқаришни ташкил этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–3263-сон қарорининг 15-бандидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиниши” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилиши” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 54.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 16 сентябрдаги “Халқаро тикланиш ва тараққиёт банки ҳамда Халқаро тараққиёт ассоциацияси иштирокида “Ўзбекистон Республикасида чорвачилик секторини ривожлантириш” лойиҳасини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–3283-сон қарорининг 11-бандидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиниши” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилиши” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 55.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 2 октябрдаги “Кураш” миллий спорт турини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–3306-сон қарорининг 9-бандидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олинишини” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилишини” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 56.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 16 октябрдаги “Республикамизда асаларичилик тармоғини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–3327-сон қарорининг 13-бандидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олинишини” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилишини” сўзлари билан алмаштирилсин.

- 57.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 30 ноябрдаги “Ўзбекистон Республикаси Инновацион ривожланиш вазирлиги фаолиятини ташкил этиш тўғрисида”ги ПҚ–3416-сон қарорининг 5-бандидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиш” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказиш” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 58.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 13 ноябрдаги “Электр энергияси ва табиий газ назорати ва ҳисобининг автоматлаштирилган тизимини жадал жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–3384-сон қарорининг 16-банди учинчи хатбошисидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиниши” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилиши” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 59.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 29 ноябрдаги ПҚ–3413-сон қарори билан тасдиқланган Ички ишлар органларида хизматни ўташ тартиби тўғрисидаги низомда:
- (а) 7-бандда:**
- (i)** биринчи хатбошисидаги “доимий яшаш жойи бўйича рўйхатга олинган” сўзлари “яшаш жойи бўйича рўйхатдан ўтказилган” сўзлари билан алмаштирилсин;
 - (ii)** ўн учинчи хатбошисидаги “доимий яшаш жойи бўйича рўйхатга олинган” сўзлари “яшаш жойи бўйича рўйхатдан ўтказилган” сўзлари билан алмаштирилсин;
- (б) 9-бандда:**
- (i)** биринчи хатбошисидаги “доимий яшаш жойи бўйича рўйхатга олинган” сўзлари “яшаш жойи бўйича рўйхатдан ўтказилган” сўзлари билан алмаштирилсин;
 - (ii)** учинчи хатбоши чиқариб ташлансин.
- 60.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 3 январдаги “Ўзбекистон Республикаси Миллий антидопинг агентлиги фаолиятини ташкил этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–3457-сон қарорининг 10-бандидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиш” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказиш” сўзлари билан алмаштирилсин.

- 61.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 12 январдаги “Республикада ипакчилик тармоғини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–3472-сон қарорининг 11-бандида:
- (а)** иккинчи хатбоши чиқариб ташлансин;
- (б)** учинчи – бешинчи хатбошилар тегишинча иккинчи – тўртинчи хатбошилар деб ҳисоблансин.
- 62.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 14 февралдаги “Тошкент шаҳрида жамоат тартибини сақлаш, ҳуқуқбузарликлар профилактикаси ва жиноятчиликка қарши курашишнинг сифат жиҳатидан янги тизимини жорий этиш тўғрисида”ги ПҚ–3528-сон қарори 6-бандининг еттинчи хатбошиси чиқариб ташлансин.
- 63.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 22 февралдаги “Иқтисодиёт базавий тармоқларидаги лойиҳа ишларини ҳамда муҳандис-лойиҳаловчиларни тайёрлаш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–3557-сон қарорининг 10-бандидаги “вақтинчалик яшаш жойи бўйича вақтинчалик рўйхатдан ўтишни” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказишни” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 64.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 16 мартдаги “Футболни янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–3610-сон қарорининг 13-бандидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиш” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказиш” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 65.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 30 мартдаги “Мувофиқликни баҳолаш органларини аккредитация қилиш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–3643-сон қарорининг 8-бандидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиш” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказиш” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 66.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 2 апрелдаги “Ўзбекистон Республикаси Қурилиш ва уй-жой коммунал хўжалиги вазирлиги фаолиятини ташкил этиш тўғрисида”ги ПҚ–3646-сон қарорининг 8-бандидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиш” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказиш” сўзлари билан алмаштирилсин.

- 67.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 19 апрелдаги “Ўзбекистон Республикаси Инновацион ривожланиш вазирлиги ҳузурида Илғор технологиялар марказини ташкил қилиш тўғрисида”ги ПҚ–3674-сон қарорининг 10-бандидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олинишини” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилишини” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 68.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 3 майдаги “Чарм-пойабзал ва мўйначилик соҳаларини ривожлантириш ва экспорт салоҳиятини оширишни янада рағбатлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–3693-сон қарори 16-бандининг иккинчи хатбошисидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиниши” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилиши” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 69.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 16 июлдаги “Халқаро молия институтлари ва хорижий ҳукумат молия ташкилотлари иштирокидаги лойиҳаларни тайёрлаш ва амалга ошириш самарадорлигини ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–3857-сон қарорининг 3-банди учинчи хатбошисидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиниши” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилиши” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 70.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 20 июлдаги “Тошкент шаҳрида “ММФИ” миллий тадқиқот ядро университети” федерал давлат автоном олий таълим муассасасининг филиалини ташкил этиш ва унинг фаолиятини ташкиллаштириш тўғрисида”ги ПҚ–3875-сон қарорининг 14-бандидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олинишини” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилишини” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 71.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 2 августдаги “Ўзбекистон Республикасида соғлиқни сақлашни бошқаришнинг инновацион моделини жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–3894-сон қарорининг 16-бандидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиниши” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилиши” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 72.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 2 августдаги “Республика ҳудудларида “Business city” замонавий ишбилармонлик марказларини ташкил этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–3895-сон қарорининг 12-бандидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олинишини” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилишини” сўзлари билан алмаштирилсин.

- 73.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 5 сентябрдаги “Мақтабгача ва мактаб таълими тизимига бошқарувнинг янги тамойилларини жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–3931-сон қарорининг 14-бандидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиниши” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилиши” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 74.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 10 сентябрдаги “Қувайт араб иқтисодий тараққиёт жамғармаси иштирокида “Намунавий лойиҳалар бўйича яқка тартибдаги уй-жойлар қурилиши юзасидан қишлоқ массивларида муҳандислик инфратузилмасини ривожлантириш” лойиҳасини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–3937-сон қарорининг 9-бандидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиниши” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилиши” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 75.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 30 октябрдаги “Йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш соҳасида инвестициявий лойиҳани амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–3989-сон қарори 14-бандининг тўртинчи хатбошисидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиш” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказиш” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 76.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 7 ноябрдаги “Ўзбекистон Республикаси ҳудудида хорижий давлатларнинг малакали мутахассислари томонидан меҳнат фаолиятини амалга ошириши учун қулай шарт-шароитлар яратиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–4008-сон қарорининг 4-бандидаги “доимий яшаш жойи ёки вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиш” сўзлари “яшаш жойи ёки турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказиш” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 77.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 9 ноябрдаги “Жиззах вилоятида замонавий агрокластер ташкил этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–4009-сон қарорининг 10-бандидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиниши” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилиши” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 78.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 13 ноябрдаги “Паррандачиликни янада ривожлантириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ–4015-сон қарорининг 22-бандидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиниши” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилиши” сўзлари билан алмаштирилсин.

79. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 26 декабрдаги ПҚ–4079-сон қарори билан тасдиқланган Ўзбекистон Республикаси фуқароларининг хорижга чиқиш тартиби тўғрисидаги низомда:

(a) 2-банднинг еттинчи ва ўн олтинчи хатбошилари, 33-банднинг олтинчи хатбошиси ва 42-банддаги “доимий яшаш жойи бўйича рўйхати” сўзлари “яшаш жойи бўйича рўйхатдан ўтказилганлиги” сўзлари билан алмаштирилсин;

(б) 17-банддан “доимий” сўзи чиқариб ташлансин.

80. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 5 январдаги “Туризм тармоғини жадал ривожлантиришга оид чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ–4095-сон қарорининг 6-бандидаги “яшаш жойи (доимий яшаш жойи ёки вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олинганлиги)” сўзлари “истиқомат жойи (яшаш жойи ёки турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилганлиги)” сўзлари билан алмаштирилсин.

81. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 11 февралдаги “Россия Федерацияси Ташқи ишлар вазирлигининг Москва давлат халқаро муносабатлар институти (университети)” Федерал давлат автоном олий таълим муассасасининг Тошкент шаҳридаги филиали фаолиятини ташкил этиш тўғрисида”ги ПҚ–4171-сон қарорининг 14-бандидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиш” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказиш” сўзлари билан алмаштирилсин.

82. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 10 апрелдаги “Фарғона нефтни қайта ишлаш заводини тўғридан-тўғри хорижий инвестицияларни жалб қилган ҳолда модернизация қилиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–4275-сон қарорининг 8-бандидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиниши” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилиши” сўзлари билан алмаштирилсин.

83. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 22 апрелдаги “Бола ҳуқуқлари кафолатларини янада кучайтиришга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ–4296-сон қарорининг 5-банди иккинчи хатбошисидаги “доимий яшаш жойи ёки вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиш” сўзлари “яшаш жойи ёки турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказиш” сўзлари билан алмаштирилсин.

- 84.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 29 июндаги “Ўзбекистон Республикасининг Устюрт минтақасидаги Жел конини Маҳсулот тақсимотига оид битим шартлари асосида ўзлаштириш тўғрисида”ги ПҚ–4376-сон қарорининг 11-бандидаги “яшаш жойи бўйича вақтинчалик рўйхатдан ўтказилишини ва вақтинчалик рўйхатдан ўтказиш муддати узайтирилишини” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилишини ва муддати узайтирилишини” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 85.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 13 сентябрдаги “Оммавий қирғин қуроллари тарқалишининг олдини олиш ва ядровий ҳамда бошқа радиоактив моддаларнинг ноқонуний айланишига йўл қўймаслик соҳасида ҳамкорлик бўйича лойиҳани амалга ошириш чоралари тўғрисида”ги ПҚ–4451-сон қарорининг 4-бандидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиниши” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилиши” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 86.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 29 октябрдаги “Ўзбекистон Республикасида регби спорт турини ривожлантириш чоратадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–4500-сон қарорининг 11-бандидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиш” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказиш” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 87.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 20 ноябрдаги “Тошкент шаҳрида Беларусь–Ўзбекистон қўшма тармоқлараро амалий техник квалификациялар институтини ташкил этиш тўғрисида”ги ПҚ–4524-сон қарорининг 17-бандидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиш” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказиш” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 88.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 27 ноябрдаги “Осиё тараққиёт банки иштирокидаги “Чорвачилик соҳасида қўшилган қиймат занжирини яратишни ривожлантириш” лойиҳасини амалга оширишга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ–4538-сон қарорининг 11-бандидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиш” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказиш” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 89.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 28 январдаги “Tashkent Pharma Park” инновацион илмий-ишлаб чиқариш фармацевтика кластерини ташкил этиш тўғрисида”ги ПҚ–4574-сон қарорининг 13-бандидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олинишини” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилишини” сўзлари билан алмаштирилсин.

- 90.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 14 апрелдаги “Навоий вилоятида қуввати 100 МВт бўлган фотоэлектрик станцияни қуриш” инвестиция лойиҳасини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–4677-сон қарорининг 13-бандидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиниши” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилиши” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 91.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 16 апрелдаги “Шарқшунослик соҳасида кадрлар тайёрлаш тизимини тубдан такомиллаштириш ва илмий салоҳиятни ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–4680-сон қарорининг 16-бандидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олинишини” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилишини” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 92.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2021 йил 9 августдаги “Етим болалар ва ота-она қарамоғидан маҳрум бўлган болаларни давлат томонидан қўллаб-қувватлашнинг янги тизимини жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–5216-сон қарорининг 2-банди “а” кичик бандидаги “доимий яшаш жойи бўйича рўйхатга олиш” сўзлари “яшаш жойи бўйича рўйхатдан ўтказиш” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 93.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2021 йил 20 сентябрдаги “Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги ва Миллий гвардиясининг олий ҳарбий таълим муассасаларида хорижий давлатлар ҳарбий кадрларини тайёрлаш ва ўқитиш тизимини жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–5247-сон қарорининг 6-бандидаги “вақтинча яшаш жойи бўйича рўйхатга олишни” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказишни” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 94.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йил 18 мартдаги “Қорақалпоғистон Республикаси Қораўзак туманида қуввати 100 МВт бўлган шамол электр станциясини давлат-хусусий шериклик шартлари асосида қуриш ва бошқариш” лойиҳасини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–169-сон қарорининг 8-банди учинчи хатбошисидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиниши” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилиши” сўзлари билан алмаштирилсин.

- 95.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йил 8 сентябрдаги “Абу Даби тараққиёт жамғармаси иштирокида “Самарқанд шаҳрида сув таъминоти тизимлари ва йўл тармоқларини модернизация қилиш” лойиҳасини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–372-сон қарорининг 11-банди учинчи хатбошисидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиниши” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилиши” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 96.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йил 27 сентябрдаги “Оролбўйи ҳавзасида сув ресурсларини иқлим ўзгаришига мос ҳолда бошқариш” лойиҳасини Осиё тараққиёт банки иштирокида амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–381-сон қарорининг 9-банди учинчи хатбошисидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олинишини” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилишини” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 97.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йил 10 октябрдаги “Кимё ва газ-кимё саноатини стратегик ривожлантиришнинг мақсадли дастурини тасдиқлаш тўғрисида”ги ПҚ–388-сон қарорининг 14-бандидаги “вақтинча яшаш жойи бўйича вақтинча рўйхатга олинишини” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилишини” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 98.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йил 18 ноябрдаги “Тошкент шаҳри ичимлик сув таъминоти ва оқова сув тизимини трансформация қилиш” лойиҳасини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–428-сон қарорининг 10-банди учинчи хатбошисидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиниши” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилиши” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 99.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йил 7 декабрдаги “Европа тикланиш ва тараққиёт банки иштирокида “Андижон, Наманган ва Фарғона вилоятларида 118 та насос станциясини модернизация қилиш” лойиҳасини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–438-сон қарорининг 14-банди учинчи хатбошисидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олинишини” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилишини” сўзлари билан алмаштирилсин.

- 100.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2023 йил 25 майдаги “Осиё тараққиёт банки ҳамкорлигида Тошкент шаҳри ва Тошкент вилоятида давлат-хусусий шериклик асосида умумий ўрта таълим мактабларини ташкил этиш тўғрисида”ги ПҚ–163-сон қарорининг 15-бандидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиниши ва вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиш” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилиши ва турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказиш” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 101.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2023 йил 14 июндаги “Тошкент вилоятининг Юқоричирчиқ туманида қуввати 200 МВт бўлган қуёш фотоэлектр станциясини ҳамда 334 МВт бўлган электр энергиясини сақлаш тизимини қуриш” инвестиция лойиҳасини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–189-сон қарорининг 10-банди учинчи хатбошисидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиниши” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилиши” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 102.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2023 йил 14 июндаги “Бухоро вилоятининг Қоровулбозор туманида қуввати 500 МВт бўлган қуёш фотоэлектр станциясини қуриш” инвестиция лойиҳасини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–190-сон қарорининг 10-банди учинчи хатбошисидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиниши” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилиши” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 103.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2023 йил 14 июндаги “Қашқадарё вилоятининг Нишон туманида қуввати 500 МВт бўлган қуёш фотоэлектр станциясини қуриш” инвестиция лойиҳасини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–191-сон қарорининг 10-банди учинчи хатбошисидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиниши” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилиши” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 104.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2023 йил 4 июлдаги “Самарқанд вилоятининг Нуробод туманида қуввати 500 МВт бўлган қуёш фотоэлектр станциясини, қуввати 334 МВт бўлган электр энергиясини сақлаш тизимини ҳамда унинг фаолиятини таъминлашга хизмат қилувчи подстанцияни қуриш (Sazagan Solar 1)” инвестиция лойиҳасини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–207-сон қарорининг 11-банди учинчи хатбошисидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиниши” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилиши” сўзлари билан алмаштирилсин.

- 105.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2023 йил 4 июлдаги “Самарқанд вилоятининг Нуробод туманида қуввати 500 МВт бўлган қуёш фотоэлектр станциясини, қуввати 334 МВт бўлган электр энергиясини сақлаш тизимини ҳамда унинг фаолиятини таъминлашга хизмат қилувчи подстанцияни қуриш (Sazagan Solar 2)” инвестиция лойиҳасини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–208-сон қарорининг 11-банди учинчи хатбошисидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиниши” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилиши” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 106.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2023 йил 20 июлдаги “Янги Тошкент шаҳрини барпо этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–232-сон қарорининг 17-банди учинчи хатбошисидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олинишини” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилишини” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 107.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2023 йил 18 августдаги “Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги Академиясида хорижий давлатлар ички ишлар органлари (полиция) кадрларини тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш тизимини жорий этиш тўғрисида”ги ПҚ–282-сон қарорининг 6-банди еттинчи хатбошисидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олишни” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказишни” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 108.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2023 йил 28 сентябрдаги “Аҳолига ижтимоий хизматлар ва ёрдамлар кўрсатиш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–319-сон қарорининг 3-банди учинчи хатбошисидаги “вақтинча рўйхатдан ўтказиш” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказиш” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 109.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2023 йил 5 октябрдаги “Қорақалпоғистон Республикасининг Қўнғирот туманида қуввати 500 МВт бўлган шамол электр станциясини, қуввати 100 МВт бўлган электр энергиясини сақлаш тизимини ҳамда ҳаво электр узатиш тармоғини қуриш (Kungrad Wind 1)” инвестиция лойиҳасини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–325-сон қарорининг 11-банди учинчи хатбошисидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиниши” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилиши” сўзлари билан алмаштирилсин.

- 110.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2023 йил 5 октябрдаги “Қорақалпоғистон Республикасининг Қўнғирот туманида қуввати 500 МВт бўлган шамол электр станциясини, қуввати 100 МВт бўлган электр энергиясини сақлаш тизимини, қуввати 500 кВ бўлган подстанция ҳамда ҳаво электр узатиш тармоғини қуриш (Kungrad Wind 2)” инвестиция лойиҳасини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–326-сон қарорининг 11-банди учинчи хатбошисидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиниши” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилиши” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 111.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2023 йил 5 октябрдаги “Қорақалпоғистон Республикасининг Қўнғирот туманида қуввати 500 МВт бўлган шамол электр станциясини, қуввати 100 МВт бўлган электр энергиясини сақлаш тизимини ҳамда ҳаво электр узатиш тармоғини қуриш (Kungrad Wind 3)” инвестиция лойиҳасини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–327-сон қарорининг 11-банди учинчи хатбошисидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиниши” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилиши” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 112.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2023 йил 8 ноябрдаги “Жиззах вилоятида қуввати 550 МВт бўлган буғ-газ электр станциясини қуриш” инвестиция лойиҳасини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–361-сон қарорининг 12-банди учинчи хатбошисидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олинишини” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилишини” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 113.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2023 йил 28 ноябрдаги “Қашқадарё вилоятининг тоғли-рекреацион ҳудудларида замонавий хизмат кўрсатиш ва туризм объектларини барпо этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–376-сон қарорининг 17-банди учинчи хатбошисидаги “вақтинча” сўзи чиқариб ташлансин.
- 114.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2023 йил 30 ноябрдаги “Бухоро вилоятида қуввати 250 МВт бўлган қуёш фотоэлектр станциясини ҳамда 63 МВт бўлган электр энергиясини сақлаш тизимини давлат-хусусий шериклик шартлари асосида қуриш ва бошқариш” лойиҳасини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–383-сон қарорининг 10-банди учинчи хатбошисидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиниши” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилиши” сўзлари билан алмаштирилсин.

- 115.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2023 йил 30 ноябрдаги “Хоразм вилоятида қуввати 100 МВт бўлган қуёш фотоэлектр станциясини давлат-хусусий шериклик шартлари асосида қуриш ва бошқариш” лойиҳасини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–384-сон қарорининг 10-банди учинчи хатбошисидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиниши” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилиши” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 116.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2024 йил 22 январдаги “Бухоро вилоятининг Ѓиждувон туманида қуввати 600 МВт бўлган шамол электр станциясини ҳамда ҳаво электр узатиш тармоғини қуриш” инвестиция лойиҳасини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–36-сон қарорининг 11-банди учинчи хатбошисидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиниши” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилиши” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 117.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2024 йил 22 январдаги “Европа тикланиш ва тараққиёт банки иштирокида “Самарқанд шаҳар жамоат транспорти учун электробуслар харид қилиш ва улар билан бевосита боғлиқ инфратузилмани яратиш” лойиҳасини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–37-сон қарорининг 12-банди учинчи хатбошисидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиниши” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилиши” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 118.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2024 йил 23 февралдаги “Саудия Арабистонининг “ACWA Power Company” компанияси билан бирга “Махам-Чирчиқ” АЖ негизида “яшил водород” ишлаб чиқаришни ташкил этиш” инвестиция лойиҳасини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–82-сон қарорининг 11-банди учинчи хатбошисидаги “вақтинча турар жойи бўйича рўйхатга олинишини” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилишини” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 119.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2024 йил 29 февралдаги “Андижон вилоятининг Асака туманида қуввати 100 МВт (200 МВт соат) бўлган электр энергиясини сақлаш тизимини қуриш” инвестиция лойиҳасини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–92-сон қарорининг 9-банди учинчи хатбошисидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиниши” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилиши” сўзлари билан алмаштирилсин.

- 120.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2024 йил 29 февралдаги “Андижон вилоятининг Асака туманида қуввати 150 МВт (300 МВт соат) бўлган электр энергиясини сақлаш тизимини қуриш” инвестиция лойиҳасини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–93-сон қарорининг 9-банди учинчи хатбошисидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиниши” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилиши” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 121.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2024 йил 29 февралдаги “Наманган вилоятининг Поп туманида қуввати 100 МВт (200 МВт соат) бўлган электр энергиясини сақлаш тизимини қуриш” инвестиция лойиҳасини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–94-сон қарорининг 9-банди учинчи хатбошисидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиниши” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилиши” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 122.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2024 йил 29 февралдаги “Наманган вилоятининг Уйчи туманида қуввати 100 МВт (200 МВт соат) бўлган электр энергиясини сақлаш тизимини қуриш” инвестиция лойиҳасини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–95-сон қарорининг 9-банди учинчи хатбошисидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиниши” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилиши” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 123.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2024 йил 29 февралдаги “Тошкент вилоятининг Паркент ва Бўстонлиқ туманларида қуввати 100 МВт (200 МВт соат) бўлган электр энергиясини сақлаш тизимини қуриш” инвестиция лойиҳасини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–96-сон қарорининг 9-банди учинчи хатбошисидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиниши” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилиши” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 124.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2024 йил 29 февралдаги “Тошкент вилоятининг Пискент туманида қуввати 100 МВт (200 МВт соат) бўлган электр энергиясини сақлаш тизимини қуриш” инвестиция лойиҳасини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–97-сон қарорининг 9-банди учинчи хатбошисидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиниши” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилиши” сўзлари билан алмаштирилсин.

- 125.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2024 йил 29 февралдаги “Тошкент вилоятининг Оҳангарон туманида қуввати 100 МВт (200 МВт соат) бўлган электр энергиясини сақлаш тизимини қуриш” инвестиция лойиҳасини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–98-сон қарорининг 9-банди учинчи хатбошисидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиниши” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилиши” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 126.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2024 йил 29 февралдаги “Фарғона вилоятининг Ўзбекистон туманида қуввати 150 МВт бўлган (300 МВт соат) электр энергиясини сақлаш тизимини қуриш” инвестиция лойиҳасини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–99-сон қарори 9-банди учинчи хатбошисидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиниши” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилиши” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 127.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2024 йил 5 мартдаги “Бухоро вилоятининг Ёждувон туманида қуввати 300 МВт бўлган шамол электр станциясини ҳамда ҳаво электр узатиш тармоғини қуриш” инвестиция лойиҳасини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–116-сон қарорининг 9-банди учинчи хатбошисидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиниши” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилиши” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 128.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2024 йил 5 мартдаги “Қорақалпоғистон Республикасининг Қўнғирот туманида қуввати 500 МВт бўлган шамол электр станциясини ҳамда ҳаво электр узатиш тармоғини қуриш (Kungrad Wind 4)” инвестиция лойиҳасини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–117-сон қарорининг 9-банди учинчи хатбошисидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиниши” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилиши” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 129.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2024 йил 14 мартдаги “Қашқадарё вилоятида қуввати 300 МВт бўлган қуёш фотоэлектр станциясини ҳамда 75 МВт бўлган электр энергиясини сақлаш тизимини давлат-хусусий шериклик шартлари асосида қуриш ва бошқариш” лойиҳасини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–125-сон қарорининг 9-банди учинчи хатбошисидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиниши” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилиши” сўзлари билан алмаштирилсин.

- 130.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2024 йил 18 мартдаги “Ўзбекистон Республикасида электромобиль ва гибрид автомобиллар ҳамда уларнинг бутловчи қисмларини ишлаб чиқаришни ташкил этиш” инвестиция лойиҳасини амалга ошириш тўғрисидаги инвестиция шартномасини тасдиқлаш ҳақида”ги ПҚ–132-сон қарорининг 4-банди учинчи хатбошисидаги “вақтинча турар жойи бўйича рўйхатга олиниши” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилиши” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 131.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2024 йил 7 майдаги “Самарқанд ва Жиззах вилоятларида қуввати 250 МВт бўлган шамол электр станциясини ҳамда ҳаво электр узатиш тармоқларини қуриш (Alpha)” инвестиция лойиҳасини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–168-сон қарорининг 9-банди учинчи хатбошисидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиниши” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилиши” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 132.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2024 йил 7 майдаги “Самарқанд ва Жиззах вилоятларида қуввати 250 МВт бўлган шамол электр станциясини ҳамда ҳаво электр узатиш тармоқларини қуриш (Beta)” инвестиция лойиҳасини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–169-сон қарорининг 9-банди учинчи хатбошисидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиниши” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилиши” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 133.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2024 йил 24 майдаги “Наманган вилоятининг Поп туманида қуввати 500 МВт бўлган қуёш фотоэлектр станциясини ҳамда ҳаво электр узатиш тармоқларини қуриш” инвестиция лойиҳасини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–189-сон қарорининг 10-банди учинчи хатбошисидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиниши” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилиши” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 134.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2024 йил 24 майдаги “Тошкент вилоятининг Бўка туманида қуввати 263 МВт бўлган қуёш фотоэлектр станциясини ҳамда ҳаво электр узатиш тармоғини қуриш” инвестиция лойиҳасини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–190-сон қарорининг 10-банди учинчи хатбошисидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиниши” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилиши” сўзлари билан алмаштирилсин.

- 135.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2024 йил 17 июлдаги “Тиббиёт чиқиндиларидан муқобил иссиқлик энергияси ишлаб чиқариш” инвестиция лойиҳасини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–263-сон қарорининг 9-банди учинчи хатбошисидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олинишини” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилишини” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 136.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2024 йил 18 июлдаги “Аҳолини давлат томонидан ижтимоий қўллаб-қувватлаш тартибини тубдан такомиллаштириш тўғрисида”ги ПҚ–267-сон қарорида:
- (а)** 10-банднинг учинчи хатбошисидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиниши” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилиши” сўзлари билан алмаштирилсин.
- (б)** 2-илованинг “Хизматларнинг номланиши” устуни 24-позициясидаги “Доимий яшаш жойигача” сўзлари “Яшаш жойи манзилигача” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 137.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2024 йил 22 июлдаги “Навоий вилоятининг Нурота туманида қуввати 150 МВт (300 МВт соат) бўлган электр энергиясини сақлаш тизимини қуриш” инвестиция лойиҳасини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–275-сон қарорининг 9-банди учинчи хатбошисидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиниши” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилиши” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 138.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2024 йил 22 июлдаги “Навоий вилоятининг Нурота туманида қуввати 300 МВт бўлган шамол электр станциясини қуриш” инвестиция лойиҳасини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–276-сон қарорининг 9-банди учинчи хатбошисидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиниши” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилиши” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 139.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2024 йил 22 июлдаги “Навоий вилоятининг Нурота туманида қуввати 300 МВт бўлган қуёш фотоэлектр станциясини, унинг фаолиятини таъминлашга хизмат қилувчи подстанцияни ҳамда ҳаво электр узатиш тармоғини қуриш” инвестиция лойиҳасини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–277-сон қарорининг 10-банди учинчи хатбошисидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиниши” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилиши” сўзлари билан алмаштирилсин.

- 140.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2024 йил 4 ноябрдаги “Ўқ отиш спорт турларини янада ривожлантириш ва оммалаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–381-сон қарорининг 13-банди учинчи хатбошисидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиниши” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилиши” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 141.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2024 йил 20 ноябрдаги ПҚ–397-сон қарорининг билан тасдиқланган “Ватандош” гувоҳномаси ва “Ватандош” картасини расмийлаштириш, бериш ҳамда бекор қилиш тартиби тўғрисидаги низомда:
- (а)** 18-банддаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиш” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказиш” сўзлари билан алмаштирилсин;
- (б)** 20-банднинг тўртинчи хатбошисидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олишни” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказишни” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 142.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2024 йил 16 декабрдаги “Сурхондарё вилоятининг тоғли-рекреацион ҳудудларида туризм инфратузилмасини яхшилаш ҳамда замонавий хизмат кўрсатиш ва туризм объектларини барпо этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–439-сон қарорининг 14-банди учинчи хатбошисидаги “вақтинча” сўзи чиқариб ташлансин.
- 143.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2025 йил 22 январдаги “KfW” банки (Германия Федератив Республикаси) иштирокидаги “Оролбўйи минтақасида тиббий хизмат сифатини ошириш” лойиҳасини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–18-сон қарорининг 8-бандидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиниши” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилиши” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 144.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2025 йил 24 февралдаги “Осиё тараққиёт банки иштирокида “Перинатал хизматларни такомиллаштириш” инвестиция лойиҳасини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–69-сон қарорининг 8-бандидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиниши” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилиши” сўзлари билан алмаштирилсин.

- 145.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2025 йил 24 мартдаги “Тошкент шаҳри, Тошкент ва Андижон вилоятларида қаттиқ маиший чиқиндиларни ёқиш орқали электр энергияси ишлаб чиқариш” инвестиция лойиҳасини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–116-сон қарорининг 9-банди “б” кичик бандидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиниши” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилиши” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 146.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2025 йил 24 мартдаги “Наманган ва Фарғона вилоятларида қаттиқ маиший чиқиндиларни ёқиш орқали электр энергияси ишлаб чиқариш” инвестиция лойиҳасини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–117-сон қарорининг 9-банди “б” кичик бандидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиниши” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилиши” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 147.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2025 йил 24 мартдаги “Қашқадарё ва Самарқанд вилоятларида қаттиқ маиший чиқиндиларни ёқиш орқали электр энергияси ишлаб чиқариш” инвестиция лойиҳасини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–118-сон қарорининг 9-банди “б” кичик бандидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиниши” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилиши” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 148.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2025 йил 25 мартдаги ПҚ–122-сон қарори билан тасдиқланган Ўзбекистон Республикаси давлат божхона хизмати органларида хизматни ўташ тартиби тўғрисидаги низомда:
- (а)** 14-банддаги “доимий яшаш жойи бўйича рўйхатга олинган” сўзлари “яшаш жойи бўйича рўйхатдан ўтказилган” сўзлари билан алмаштирилсин;
 - (б)** 20-банднинг биринчи хатбошисидан “доимий” сўзи чиқариб ташлансин.
- 149.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2025 йил 30 апрелдаги “Жиззах вилоятининг Фориш туманида қуввати 500 МВт бўлган қуёш фотоэлектр станциясини ҳамда ҳаво электр узатиш тармоғини қуриш” инвестиция лойиҳасини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–158-сон қарори 9-бандининг “б” кичик бандидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиниши” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилиши” сўзлари билан алмаштирилсин.

- 150.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2025 йил 30 апрелдаги “Ал-Хоразмий университетини ташкил этиш ҳамда ахборот технологиялари соҳасида кадрлар тайёрлаш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–160-сон қарори 19-бандидаги “яшаш манзиллари бўйича вақтинчалик рўйхатдан ўтказилиши” сўзлари “турган жойлари бўйича рўйхатдан ўтказилиши” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 151.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2025 йил 1 июлдаги “Тошкент архитектура-қурилиш университети фаолиятида таълим тизими самарадорлигини ошириш ва илмий тадқиқотларнинг амалиёт билан интеграциясини таъминлаш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–209-сон қарорига 1-илованинг 13-позицияси “Амалга ошириш механизми” устунидаги 3-банднинг учинчи хатбошисидаги “вақтинча” сўзи чиқариб ташлансин.
- 152.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2025 йил 3 ноябрдаги “Қорақалпоғистон Республикасида тўғридан-тўғри хорижий инвестицияларни жалб қилиш ҳисобига Ёшлар ижтимоий-иқтисодий марказини барпо этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–332-сон қарорига 5-илованинг 3-позицияси “Амалга ошириш механизми” устуни “б” кичик бандидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиниши” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилиши” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 153.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2025 йил 17 декабрдаги “Навоий вилоятида қуввати 300 МВт (600 МВт соат) бўлган электр энергиясини сақлаш тизимини қуриш” инвестиция лойиҳасини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–379-сон қарорининг 9-банди “б” кичик бандидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиниши” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилиши” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 154.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2025 йил 17 декабрдаги “Тошкент вилояти Зангиота туманида қуввати 150 МВт (300 МВт соат) бўлган электр энергиясини сақлаш тизимини қуриш” инвестиция лойиҳасини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–381-сон қарорининг 10-банди “б” кичик бандидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиниши” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилиши” сўзлари билан алмаштирилсин.

- 155.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2026 йил 12 январдаги “Фарғона” туристик-рекреацион зонасини ташкил этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–5-сон қарорининг 13-банди “б” кичик бандидаги “вақтинча” сўзи чиқариб ташлансин.
- 156.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2026 йил 21 январдаги “Спорт курашларини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–22-сон қарорининг 12-банди “б” кичик бандидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиниши” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилиши” сўзлари билан алмаштирилсин.
- 157.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2026 йил 3 апрелдаги “Фавқулодда вазиятлардан муҳофаза қилиш соҳасида малакали кадрлар тайёрлаш тизимини тубдан ислоҳ қилиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–123-сон қарорининг 16-банди “в” кичик бандидаги “вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиниши” сўзлари “турган жойи бўйича рўйхатдан ўтказилиши” сўзлари билан алмаштирилсин.

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI PREZIDENTINING QARORI

2026 yil « 8 » июнь

№ ПК-214

Қуrollи Кучлар ҳарбий хизматчилари ва айрим фуқаро ходимларининг ижтимоий ҳимоясини кучайтиришга қаратилган қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида

Тураржой билан таъминланмаган ҳарбий хизматчиларнинг тураржой таъминотини яхшилаш ҳамда мудофаа ишлари органлари фуқаро ходимларининг иш ҳақи миқдорини ошириш орқали уларни ижтимоий ҳимоя қилишни янада кучайтириш мақсадида **қарор қиламан:**

- 1. 2026 йил 10 июндан бошлаб Тошкент ва Самарқанд шаҳарларида** ҳарбий хизматчиларга тураржойни ижарага олганлик (ижарада турганлик) учун тўланадиган ҳар ойлик пул компенсацияси миқдори **25 фоизга** оширилсин.
- 2. Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳри мудофаа** ишлари бошқармалари ҳамда туманлар (шаҳарлар) **мудофаа ишлари бўлимлари** штатидаги (штат жадвалидаги) **фуқаро ходимларнинг** (чақириққа қадар бошланғич тайёргарлик раҳбарлари бундан мустасно) иш ҳақи миқдори **2026 йил 10 июндан бошлаб 20 фоизга, 2027 йил 1 январдан бошлаб эса 50 фоизга** оширилсин.

Бунда фуқаро ходимларнинг тариф ставкаларини ҳисоблаш амалдаги меҳнатга ҳақ тўлаш разрядлари (меҳнатга ҳақ тўлашнинг ягона тариф сеткаси) бўйича тариф коэффициентларини тегишлича 2026 йил 10 июндан эътиборан 1,2 бараварга, 2027 йил 1 январдан эътиборан 1,7 бараварга кўпайтириш орқали амалга оширилсин.

3. Белгилансинки, ушбу қарорни амалга ошириш билан боғлиқ харажатлар 2026 йилда Давлат бюджетидан қўшимча маблағлар ажратиш, 2027 йилдан бошлаб эса Давлат бюджети параметрларида назарда тутиш ҳисобидан молиялаштирилади.

4. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2005 йил 30 июндаги “Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучларининг ҳарбий хизматчиларини ижтимоий муҳофаза қилишни таъминлаш борасидаги қўшимча чоратadbирлар тўғрисида”ги ПҚ–112-сон қарорининг 1-банди қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

“1. Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучларининг контракт бўйича хизмат қилаётган, амалдаги сарф-харажатлар (коммунал хизматлар ҳақи бундан мустасно) доирасида тураржой билан таъминланмаган оддий аскар, сержант ва офицерлар таркибидаги ҳарбий хизматчиларига тураржойни ижарага олганлик (ижарада турганлик) учун:

Тошкент шаҳрида – базавий ҳисоблаш миқдорининг 6 бараваригача миқдорда;

Самарқанд шаҳрида – базавий ҳисоблаш миқдорининг 4,5 бараваригача миқдорда;

Нукус шаҳри ва бошқа вилоятлар марказларида – базавий ҳисоблаш миқдорининг 3,6 бараваригача миқдорда;

Ўзбекистон Республикасининг бошқа шаҳарлари, туман марказлари ва аҳоли пунктларида – базавий ҳисоблаш миқдорининг 2,4 бараваригача миқдорда ҳар ойлик пул компенсацияси тўловлари белгилансин.

Оила аъзолари уч киши ва ундан ортиқ бўлган тақдирда, ҳарбий хизматчиларнинг ушбу пул компенсацияси миқдорлари 50 фоизга оширилади.

Ҳар ойлик пул компенсацияси тўловлари миқдори ҳудудлар кесимида тураржой ижарасининг бозор нархларидан келиб чиққан ҳолда ҳар йили Вазирлар Маҳкамасининг қарори билан белгилаб борилади. Бунда тураржой ижарасининг бозор нархларини қайта белгилашда Солиқ қўмитасининг ҳар йили 1 октябрь ҳолатига кўра солиқ органлари автоматлаштирилган ахборот тизимига ҳисобга қўйилган кўчмас мулк ижара шартномаси бўйича берган маълумоти асос ҳисобланади. Тураржой ижарасининг бозор қиймати мазкур бандда кўрсатилган ҳар ойлик компенсация меъёрларидан кам миқдорларни ташкил этса, ҳар ойлик компенсациянинг ушбу қарорда белгиланган меъёрлари ўзгартирилмайди ва уни ўзгартириш ҳақида Вазирлар Маҳкамасининг тегишли қарори қабул қилингунига қадар тўланади”.

5. Мудофаа вазирлиги **уч ой муддатда** бошқа манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда қонунчилик ҳужжатларига ушбу қарордан келиб чиқадиган ўзгартириш ва қўшимчалар тўғрисида Вазирлар Маҳкамасига таклифлар киритсин.
6. Ушбу қарорнинг ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазири А.Н. Арипов ва Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Хавфсизлик кенгаши котиби В.В. Махмудов зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси
Президенти

Ш. Мирзиёев

Тошкент шаҳри

Кўчирма

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI PREZIDENTINING QARORI

2026 yil «10» июнь

№ ПҚ-219

Самарқанд вилояти ҳудудларини комплекс ривожлантириш ва аҳоли турмуш даражасини оширишга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида

Самарқанд вилоятининг олис ва чекка ҳудудларини манзилли ривожлантириш, тадбиркорлик фаолияти учун қўшимча шарт-шароитлар яратиш, мавжуд захира имкониятларини ишга солиш орқали юқори иқтисодий ўсишни таъминлаш, аҳоли даромадлари ва турмуш даражасини ошириш, йўл-транспорт инфратузилмасини ривожлантириш, ижтимоий объектлар ҳолатини яхшилаш ва қурилиш ишларини жадаллаштириш мақсадида **қарор қиламан:**

I. Мақсадлар

1. Ушбу қарорнинг мақсадлари 2026 йилда Самарқанд вилоятининг:

- (а) Нарпай, Пахтачи, Пастдарғом туманларида ва Каттақўрғон шаҳрида ишсизлик даражасини **4–3 фоизгача** ва камбағаллик даражасини **2,5–2 фоизгача** тушириш;
- (б) Иштихон, Нарпай, Нуробод, Каттақўрғон, Оқдарё, Пахтачи, Тойлоқ ва Қўшработ туманларида экспорт ҳажмини ўртача **20 фоизга** ошириш;
- (в) Самарқанд шаҳри, Нуробод ва Самарқанд туманларида жойлаштириш воситалари сонини **850 тага** ва улардаги ўринлар сонини **20 мингтага**, туризм хизматлари ҳажмини **750 миллион АҚШ долларига** етказиш;
- (г) Булунғур, Жомбой, Каттақўрғон, Нарпай, Нуробод, Пайариқ, Пахтачи, Ургут ва Қўшработ туманлари ҳамда Каттақўрғон шаҳрида бозор хизматлари ва саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш ҳажмини **2 баробаргача** оширишдан иборат.

II. Самарқанд вилоятининг олис ва чекка ҳудудларини манзилли ривожлантириш

2.1. Булунғур, Нарпай, Оқдарё туманлари бўйича

2. Иқтисодиёт ва молия вазирлиги “Uzagrostar xolding” компанияси, “Туронбанк” АТБ билан биргаликда **2026 йил 30 июнга қадар:**
 - (а) Мисрдан **250 минг дона** картошка мини-туганagini олиб келиб, Булунғур туманида кўпайтириш ишларини бошласин;
 - (б) Нидерландиядан **4 минг тонна** уруғлик учун картошкани олиб келиб, фермер хўжаликларига устамасиз етказиб берилишини таъминласин.
3. Самарқанд вилояти ҳокимлиги Қишлоқ хўжалиги вазирлиги билан биргаликда 2026 йил 1 августга қадар Оқдарё туманида **100 гектар ер майдонида мини-туганак** экиб, олинган **4 минг тонна** супер-супер элита картошка уруғи белгиланган тартибда деҳқонларга бепул тарқатилишини таъминласин.
4. Самарқанд вилояти ҳокимлиги вилоятда паррандачилик соҳасини ривожлантириш ва парранда генетикаси мактабини яратиш учун:
 - (а) Булунғур туманида Хитой Халқ Республикасидаги ҳамкорлар билан биргаликда қиймати **50 миллион АҚШ долларига тенг** бўлган йилига **100 минг бош** ишлаб чиқариш қувватига эга наслчилик корхонасини ишга туширишни;
 - (б) **Оқдарё, Қўшработ** ва **Самарқанд** туманларида нидерландиялик инвесторлар билан ҳамкорликда **20 миллион АҚШ доллари** қийматидаги йиллик ишлаб чиқариш қуввати **800 минг дона** насли жўжа йўналишидаги корхона фаолиятини йўлга қўйишни таъминласин.
5. Инвестициялар, саноат ва савдо вазирлиги Самарқанд вилояти ҳокимлиги билан биргаликда **бир ой муддатда** Нарпай туманининг **100 гектар ер майдонида** юқори қўшилган қийматли **саноат маҳсулотларини ишлаб чиқаришга ихтисослаштирилган саноат зонасини** ташкил этиш бўйича қарор лойиҳасини Вазирлар Маҳкамасига киритсин. Бунда 2026–2028 йилларда Самарқанд вилоятида:
 - (а) саноат зонаси фаолиятини самарали йўлга қўйиш учун Япониянинг **10 та** йирик компанияларини жалб қилиш;

- (б) жами **500 миллион АҚШ доллари** қийматидаги, шундан “Ўзсаноатқурилишбанк” АЖ **200 миллион АҚШ доллари**, Енгил саноатни ривожлантириш агентлиги **200 миллион АҚШ доллари** ҳамда “Ўзэлтехсаноат” уюшмаси **100 миллион АҚШ доллари қийматидаги** лойиҳаларни амалга ошириши назарда тутилсин.
6. Самарқанд вилояти ҳокимлиги Сув хўжалиги вазирлиги, Кадастр агентлиги ҳамда Қурилиш ва уй-жой коммунал хўжалиги вазирлиги билан биргаликда **бир ой муддатда** Нарпай тумани ҳудудидан ўтган Нарпай канали бўйидаги **2 километр** ҳудудда хизмат кўрсатиш ва аҳоли дам олиш масканларини ташкил этиш учун ер участкаларини лотларга бўлиб, электрон онлайн аукцион савдоларига чиқариш чораларини кўрсин.
7. “Микрокредитбанк” АТБ, АТ “Алоқабанк”, “Uzagrostar holding” компанияси Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ҳамда Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирлиги билан биргаликда **бир ой муддатда** Нарпай туманида **қулупнайчилик мактабини ташкил этиш** чораларини кўрсин.
- Белгилансинки, қулупнайчилик мактаби аҳолини ўз томорқаларидан самарали фойдаланиш, сердаромад экин турларини етиштириш, **маҳсулотларни қайта ишлаш, сақлаш ва қадоқлашнинг замонавий усуллари**ни ўргатишга ихтисослашган марказ сифатида фаолият юритади.
8. Самарқанд вилояти ҳокимлиги **уч ой муддатда 5 миллион АҚШ доллари** миқдоридаги халқаро молия институтларининг грант маблағлари ва қонунчилик ҳужжатларида тақиқланмаган бошқа манбалар ҳисобидан **2026–2027 йилларда** вилоятнинг **25 та** маҳалласидаги **3 мингта хонадонни** қулупнайчиликка ихтисослаштириш чораларини кўрсин.
9. “Микрокредитбанк” АТБ Рақамли технологиялар вазирлиги билан биргаликда **бир ой муддатда сунъий интеллектдан фойдаланган ҳолда:**
- (а) Нарпай туманида лойиҳавий ёндашув асосида маҳаллалар ихтисослашувини чуқурлаштирсин ва уларнинг солиштирама устунликларини таҳлил қилсин;
- (б) маҳаллаларнинг ўсиш ва ривожланиш нуқталарини аниқлаган ҳолда маҳсулот етиштириш, товар ишлаб чиқариш, уларни сотиш бозорларини топиш тажрибасини йўлга қўйсин.

2.2. Каттақўрғон, Пайариқ, Пахтачи, Пастдарғом, Тойлоқ, Ургут ва Қўшработ туманлари ҳамда Каттақўрғон шаҳри бўйича

10. Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирлиги 2026–2027 йиллар давомида **Каттақўрғон, Нарпай** ва **Пахтачи** туманларида аҳоли томорқаси ва ижара ер майдонларидан самарали фойдаланиш учун Деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари фаолиятини қўллаб-қувватлаш жамғармаси ҳисобидан мавжуд молиявий инструментлар доирасида ҳар бир туман учун **10 миллиард сўм** миқдорида маблағ ажратилишини таъминласин. Бунда ушбу маблағлар ҳисобидан самарасиз эски боғларни реконструкция қилиш, янгиларини барпо этиш ҳамда сув таъминоти оғир бўлган ҳудудларда томорқа ва ижара ер майдонларини суғориш учун тик қудуқларни бурғилаш ва қуёш панелларини ўрнатиш ҳамда бошқа лойиҳалар молиялаштирилади.
11. Иқтисодиёт ва молия вазирлиги “Uzagrostar xolding” компанияси, Самарқанд вилояти ҳокимлиги ва АТ “Алоқабанк” билан биргаликда:
 - (а) Пахтачи туманининг сув таъминоти оғир бўлган “Қиргули” МФЙ ҳудудидаги **28,6 гектар** ер майдонида томчилатиб суғориш тизими асосида писта ва бодомзор плантациясини ташкил этсин;
 - (б) писта ва бодомзор плантациясини ташкил этишга маҳаллий аҳолини жалб этиш чораларини кўрсин.
12. “Uzagrostar xolding” компанияси, АТ “Халқ банки” ва Самарқанд вилояти ҳокимлиги 2026–2028 йилларда:
 - (а) **300 гектар ер майдонида** “in-vitro” кўчатларидан узумзор, **800 гектар ер майдонида** интенсив токзор ташкил этиш ва **3,5 минг гектар ер майдонида**, шу жумладан, Қўшработ туманининг **5 та** маҳалласида аҳоли учун қулай ва енгил шартлар асосида узумзорни тиргакка (шпалерга) кўтариш орқали **ҳосилдорликни 2 баробарга** ошириш;
 - (б) Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирлиги билан биргаликда Қўшработ туманининг **18 та** маҳалласидаги **1,2 мингта хонадонни** узумчиликка ўргатиш ва уларнинг **500 гектар** ер майдонларида, шу жумладан, томорқаларида узум етиштириш учун кўчатларни етказиб бериш;
 - (в) вилоятдаги майиз экспортини **15 миллион АҚШ доллари**га етказиш чораларини кўрсин.
13. Ўрмон ва яшил ҳудудларни кўпайтириш, чўлланишга қарши курашиш агентлиги Самарқанд вилояти ҳокимлиги билан биргаликда 2026–2027 йиллар давомида Қўшработ туманининг “Оқчопсой” МФЙ ҳудудидаги ўрмон фонди таркибидаги **700 гектар** ер майдонида “Яшил макон”

умуммиллий лойиҳаси доирасида ажратилган ҳамда қонунчиликда тақиқланмаган бошқа маблағлар ҳисобидан томчилатиб суғориш тизимини жорий қилган ҳолда **пистазор ва бодомзорлар** ташкил этсин.

14. Самарқанд вилояти ҳокимлиги Иқтисодиёт ва молия вазирлиги билан биргаликда 2026–2027 йилларда Қўшработ туманининг оғир тоифадаги “Жомбулоқ”, “Қўрғон”, “Қўшработ”, “Кувкалла”, “Чорлоқ”, “Бозоржой” ва “Қоратош” МФЙларининг инфратузилмасини яхшилаш бўйича Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2026 йил 5 февралдаги ПҚ–49-сон қарорига асосан ҳар бир оғир тоифадаги маҳалланинг “ислоҳот дастури”ни молиялаштириш учун ажратиладиган маблағлар ҳисобидан қуйидаги тадбирларни амалга ошириш чораларини кўрсин:

(а) **22,3 км** йўللарни қуриш, электр таъминотини яхшилаш учун **32 та** трансформатор, **108,3 км** тармоқ тортиш ва **2 963 та** таянч устунларни ўрнатиш ҳамда **1 дона** суғориш тизимига тик қудуқ қозиш;

(б) **87 та** тадбиркорлик лойиҳаларини амалга ошириш орқали **585 нафар** аҳолини иш билан таъминлаш ва даромадларини ошириш.

15. Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирлиги Самарқанд вилояти ҳокимлиги билан биргаликда **тажриба тариқасида** Булунғур, Нарпай, Пайариқ, Пастдарғом, Тойлоқ, Ургут ва Қўшработ туманларининг **100 та хонадонларида кооперация** шартномаси асосида енгил конструкцияли биноларда парранда боқишни ташкил этиш учун **Янги иш ўринларини ташкил этишни рағбатлантириш ҳудудий жамғармалари маблағлари** ҳисобидан 3 йил муддатга Самарқанд вилояти ҳокимлиги томонидан тавсия қилинган етакчи тадбиркорларга босқичма-босқич **30 миллиард** сўмгача фоизсиз ссуда ажратсин. Бунда Самарқанд вилояти ҳокимлиги контрактация шартномалари асосида аҳоли хонадонларида биноларни жиҳозлаш ҳамда тадбиркорлик субъектлари томонидан насли жўжаларни етказиб бериш ва жўжалар етилгандан сўнг уларни сотиб олишни ташкил этишга масъул ҳисобланади.

16. Энергетика вазирлиги **2026–2027 йилларда:**

(а) Қўшработ тумани “Урганжи” МФЙ ҳудудига **110 кВс** кучланишга эга “Л-Горнорудная-1,2” ҳаво тармоғидан икки занжирли **42 км** электр тармоғини тортиш ишларини;

(б) Чиммос массивида режалаштирилган **25 кВс** кучланишга эга электр подстанциясини ҳамда **110 кВс** электр тармоғини қуриш ишларини якунласин ва фойдаланишга топширсин.

- 17.** Давлат активларини бошқариш агентлиги Иқтисодиёт ва молия вазирлиги билан биргаликда **икки ой муддатда** Каттақўрғон шаҳри “Ғ.Мачит” МФЙда жойлашган Ишбилармонлик маркази биносида Ёшлар маркази, IT марказ ҳамда замонавий кутубхоналарни ташкил этиш учун Каттақўрғон шаҳри ҳокимлиги балансига беғараз ўтказилишини ташкил этсин. Бунда:
- (а)** бинони мулкдор юридик шахс устав капиталидаги давлат улушини қолдиқ (баланс) қийматида камайтириш ҳисобига Каттақўрғон шаҳри ҳокимлигига давлат мулки сифатида оператив бошқарув ҳуқуқи асосида ўтказиб бериш масаласи мулкдор юридик шахснинг тегишли бошқарув органида кўриб чиқилишини;
 - (б)** мулкдор юридик шахс устав капиталидаги Давлат активларини бошқариш агентлигига ўтказилган улушларнинг баланс (қолдиқ) қиймати суммаси “Ўзмиллийбанк” АЖ, “Асакабанк” АЖ ва “Ўзсаноатқурилишбанк” АТБлар томонидан давлат улуши бўйича ҳисобланган дивидендлар ҳисобидан қоплаб берилишини;
 - (в)** бино Каттақўрғон шаҳри ҳокимлигига ўтказилгандан сўнг мулкдор юридик шахс белгиланган тартибда тугатилишини таъминласин.
- 18.** Жомбой тумани “Сўхмон” МФЙ Мирзо Улуғбек ҳудудидаги **23,6 гектар** ер майдони мазкур қарорга **1-иловага мувофиқ** “Ургут” эркин иқтисодий зонаси таркибига ўтказилсин. Бунда ушбу ҳудудда импорт ўрнини босувчи ва экспортбоп маҳсулот ишлаб чиқаришга мўлжалланган лойиҳаларни жойлаштириш, **90 миллион АҚШ доллари** миқдорида инвестиция жалб қилиш ва **1 мингта** иш ўрни яратиш назарда тутилсин.
- 19.** Самарқанд вилояти ҳокимлигининг бошқарув самарадорлигини ошириш мақсадида бошқарув ходимларининг чекланган сони бўйича I тоифали ҳудудлар доирасида Самарқанд вилояти ҳокимлиги бошқарув аппаратида бюджет ҳисобидан **8 та қўшимча штат бирлиги** ажратилсин.

III. Туризм ва хизмат кўрсатиш соҳаларини ривожлантириш

- 20.** “Ўзбекистон – хавфсиз туристик йўналиш” тарғибот кампаниясини бошлаш мақсадида шундай тартиб ўрнатилсинки, унга кўра 2026 йил 1 июндан бошлаб ҳар йилнинг **июнь–август ойларида** “Очиқ туризм мавсуми” дастури эълон қилинади ва унинг доирасида:
- (а)** хорижий мамлакатлардан Ўзбекистон Республикасига янги рейсларни ташкил этган хорижий ва маҳаллий авиаташувчиларга харажатларнинг бир қисми Ўзбекистон Республикаси Давлат

бюджети маблағлари ҳисобидан қоплаб берилади ва ҳар бир жалб қилинган хорижий турист учун **100 АҚШ доллари** миқдорида субсидия тўланади. Бунда ушбу авиаташувчилар Ўзбекистон Республикаси ҳудудида жойлашган аэропортларнинг хизматларидан фойдаланганда уларга 20 фоиз миқдорида чегирма берилади;

(б) Ўзбекистон Республикаси резиденти бўлган туроператорлар томонидан салоҳиятли хорижий давлатлардан жалб қилинган ҳар минг нафар хорижий турист учун уларга **5 минг АҚШ доллари** миқдорида субсидия ажратилади. Туризм қўмитаси Иқтисодиёт ва молия вазирлиги ҳамда Ташқи ишлар вазирлиги билан биргаликда **уч ой муддатда** Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджети маблағлари ҳисобидан рағбатлантирувчи субсидияларни бериш тартибини ишлаб чиқсин ва салоҳиятли хорижий давлатлар рўйхатини тасдиқласин;

(в) туроператорлик ва меҳмонхона хизматлари бўйича қўшилган қиймат солиғининг 50 фоизи кешбек тарзида қайтарилади. Иқтисодиёт ва молия вазирлиги Солиқ қўмитаси билан биргаликда **бир ой муддатда** қўшилган қиймат солиғининг 50 фоизини қайтариб бериш тизимини жорий этсин.

21. Транспорт вазирлиги Туризм қўмитаси ва Ташқи ишлар вазирлиги билан биргаликда 2026 йил охирига қадар туризм учун юқори имкониятга эга Вена, Копенгаген, Брюссель, Лион, Барселона, Сингапур, Осака, Гонконг ва бошқа шаҳарлардан янги авиақатновларни йўлга қўйиш чораларини кўрсин.

22. Белгилансинки, сайёҳлар оқимини янада ошириш мақсадида халқаро маркетинг ва тарғибот тадбирларини амалга ошириш учун Туризмни қўллаб-қувватлаш жамғармаси ҳисобидан:

(а) ҳар бири ижтимоий тармоқларда 5 миллион нафардан ортиқ кузатувчига эга **50 нафар хорижий блогерга** Ўзбекистонга келиши учун етти кунлик бепул туристик дастурлар тақдим этилади;

(б) дунёдаги йирик онлайн сайёҳлик платформаларида Ўзбекистонга саёҳат тарғиботи билан боғлиқ харажатлар қоплаб берилади.

Туризм қўмитаси **бир ой муддатда** мазкур бандда назарда тутилган ишларни амалга ошириш юзасидан аниқ чора-тадбирлар режасини тасдиқласин.

23. Самарқанд вилояти ҳокимлиги Самарқанд шаҳрининг Имом Мотуридий ёдгорлик мажмуасида кенг кўламли ободонлаштириш ишлари олиб борилаётганлиги муносабати билан ушбу ёдгорлик мажмуаси қаршисидан оқиб ўтувчи “Шаар” коллектори бўйлаб узоқ йиллардан буён фойдаланиб келинаётган ноқонуний, эски, архитектура ва шаҳарсозлик талабларига жавоб бермайдиган **125 та** объектнинг ер участкаларини қонунда ўрнатилган тартибда олиб қўйиб, аҳолини бошқа ҳудудга кўчириш орқали яшаш шароитларини яхшилаш чораларини кўрсин. Бунда:

(а) Самарқанд вилояти ҳокимлиги:

(i) бир ҳафта муддатда талаб этиладиган маблағ ажратиш учун тегишли ҳужжатларни Республика компенсация жамғармасига тақдим этсин;

(ii) Имом Мотуридий ёдгорлик мажмуасига олиб борадиган кўчалар атрофида миллий услубда хизмат кўрсатиш ва ҳунармандчилик шохобчалари, пиёдалар учун йўлаклар қуриш ҳамда мавжуд очиқ зовурни ёпиқ-ётиқ зовурга алмаштирган ҳолда ҳудудда ободонлаштириш ишларини амалга оширсин;

(б) Иқтисодиёт ва молия вазирлиги **бир ой муддатда** ер участкалари жамоат эҳтиёжлари учун олиб қўйилиши муносабати билан зарарларнинг ўрнини қоплаш учун пул маблағларини Республика компенсация жамғармасига ажратишни таъминласин.

24. Самарқанд вилояти ҳокимлиги, Туризм қўмитаси ҳамда Иқтисодиёт ва молия вазирлигининг 2026–2027 йилларда мазкур қарорнинг **2-иловасида кўрсатилган** Самарқанд шаҳрининг “эски шаҳар” тарихий маркази **13 та кўчасида** миллий ва тарихий қиёфани сақлаб қолган ҳамда пиёдалар ҳудудига айлантирган ҳолда туризм ва хизмат кўрсатиш объектларини барпо этиш тўғрисидаги таклифи маъқуллансин. Бунда ушбу кўчаларда:

(а) маҳаллалар ҳудудида ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ишлари амалга оширилади, автомобиль йўллари таъмирланади, пиёдалар йўлаклари, сайилгоҳлар ва дам олиш майдончалари қурилади;

(б) маҳаллий аҳоли хордиқ чиқариши ва сайр қилиши учун кичик дам олиш масканлари ташкил этилади, хонадонларни меҳмон уйларига айлантириш ва миллий ҳунармандчилик марказларини ташкил этиш, ҳудудда туристик хизмат турларини кенгайтириш бўйича чоралар кўрилади;

(в) маҳаллий ва хорижий меҳмонлар учун замонавий ресторанлар, овқатланиш нуқталари, миллий таомлар тайёрлаш масканларидан иборат гастротуристик мажмуалар ташкил этилади.

Белгилансинки, Самарқанд шаҳрининг **13 та** кўчасида тегишли инфратузилмани ташкил этиш ҳамда аҳоли ва туристлар учун янада қулайликлар яратиш бўйича харажатлар ушбу қарорнинг 40-бандида кўзда тутилган маблағлар ҳисобидан молиялаштирилади.

25. “Оҳалик–Оқбўйро–Миронқул” туристик-рекреацион зонаси ҳудудида жойлашган Самарқанд давлат техника университети (23,2 гектар) ҳамда Самарқанд иқтисодиёт ва сервис институтига (4,8 гектар) тегишли бўлган оромгоҳлар Давлат активларини бошқариш агентлиги тасарруфига берилиб, 2026 йил охирига қадар белгиланган тартибда самарали фойдаланиш ва (ёки) инвесторларга реализация қилиш учун **бир ой муддатда** “Оҳалик–Оқбўйро–Миронқул” туристик-рекреацион зонаси дирекцияси”га ўтказилсин.
26. Самарқанд вилояти ҳокимлиги Иқтисодиёт ва молия вазирлиги билан биргаликда **бир ой муддатда** Имом ал-Бухорий ёдгорлик мажмуасида бошқариш, ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ишларини самарали ташкил этиш мақсадида Имом ал-Бухорий ёдгорлик мажмуасини сақлаш ҳамда унинг атроф ҳудудларини ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш департаментига ҳомийлик маблағларини жамлаш учун алоҳида ғазна ҳисоб рақами очиб, унинг низомини тасдиқласин.
27. Энергетика вазирлиги **бир ой муддатда** Имом ал-Бухорий ёдгорлик мажмуаси учун ташкил этилган трансформатор подстанцияларини “Ҳудудий электр тармоқлари” акциядорлик жамияти тасарруфига ўтказиш чораларини кўрсин.
28. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йил 24 декабрдаги “Самарқанд вилоятининг туризм ва транспорт салоҳиятидан самарали фойдаланиш, вилоятни “Самарқанд – Янги Ўзбекистоннинг туризм дарвозаси” концепцияси асосида ривожлантириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ–455-сон қарорининг 3-банди “в” кичик банди иккинчи хатбошисида **2026 йил 1 январга қадар** ҳамда 2024 йил 12 январдаги “Республикага хорижий туристлар оқимини кескин ошириш ҳамда ички туризмни янада жадаллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПФ–9-сон Фармони 14-банди “а” кичик

бандида **2026 йил 1 мартга қадар** айрим товарларни божхона божи тўлашдан озод қилиш бўйича имтиёзлар кўзда тутилганлиги маълумот учун қабул қилинсин.

Белгилансинки, божхона божини тўлашдан озод қилиш бўйича мазкур бандда кўрсатилган имтиёзлар ва уларнинг шартлари имтиёзларнинг амал қилиш муддати тугаган санага қадар Ўзбекистон Республикасининг божхона чегарасини амалда кесиб ўтган тегишли товарларга нисбатан 2026 йил якунига қадар тўлиқ татбиқ этилади.

29. Самарқанд шаҳри ҳокимлиги ҳузурида “Самарқанд шаҳар ёшлар инновацион жамоат паркини бошқариш дирекцияси” давлат муассасаси (кейинги ўринларда – Дирекция) ташкил этилсин. Бунда:

(а) Самарқанд шаҳри Ўзбекистон кўчаси “Навбаҳор” МФЙ 63-уй манзилида жойлашган Самарқанд шаҳар ёшлар инновацион жамоат паркининг **5,4 гектар майдонидаги** ер участкаси доимий фойдаланиш ҳуқуқи билан, ушбу ерда жойлашган бино ва иншоотлар оператив бошқариш ҳуқуқи билан Дирекцияга ўтказиб берилади;

(б) Дирекциянинг низоми, ташкилий тузилмаси ва штатлар жадвали Самарқанд вилояти ҳокими томонидан тасдиқланади;

(в) Дирекция жамоат паркининг концепцияси, паркни ташкил этишдан кўзланган асосий мақсад ва вазифалардан келиб чиқиб, ўзига тегишли бино ва иншоотларни аниқ ижтимоий вазифаларни, ихтисослашуви ва иқтисодий мақсадга мувофиқлигини ҳисобга олган ҳолда тасарруф этиш ҳуқуқисиз тўғридан-тўғри ижарага беради ва ижара тўловларини қабул қилади;

(г) Дирекцияни сақлаш харажатлари жамоат парки бино ва иншоотларини ижарага беришдан тушган маблағлар ва қонунчиликда тақиқланмаган бошқа манбалар ҳисобидан амалга оширилади.

IV. Йўл-транспорт инфратузилмасини ривожлантириш ва қурилиш ишларини жадаллаштириш

30. Самарқанд вилояти ҳокимлигининг қуйидаги таклифларига розилик берилсин:

(а) трамвай транспортида йўловчилар ташишни брутто-шартнома асосида ташкил этиш ва молиялаштириш тизимига ўтказиш;

(б) “Самарқандйўловчитранс” давлат муассасаси томонидан Самарқанд шаҳри Гагарин кўчаси 23-уй манзилида қурилатган автосаройдаги объектлар учун **25 миллиард сўм** йўналтириш;

(в) Жомбой туманидан ўтган темир йўл остидан автотранспорт ва пиёдалар учун ўтиш йўлини қуриш.

Транспорт вазирлиги **бир ой муддатда** Самарқанд шаҳридаги трамвай транспортида йўловчилар ташишни брутто-шартнома асосида ташкил этиш ва молиялаштириш тизимига ўтказиш бўйича қарор лойиҳасини ишлаб чиқиб, тасдиқлаш учун Вазирлар Маҳкамасига киритсин.

Самарқанд вилояти ҳокимлиги мазкур банднинг “б” ва “в” кичик бандларида белгиланган тадбирларни ушбу қарорнинг 40-бандида кўзда тутилган маблағлар ҳисобидан молиялаштиришни таъминласин.

31. Транспорт вазирлиги Самарқанд вилояти ҳокимлиги билан биргаликда 2026–2027 йилларда, шу жумладан, Европа тикланиш ва тараққиёт банки маблағлари ҳисобидан Самарқанд вилояти жамоат транспортини ривожлантириш учун олиб келинаётган автобуслар ва электробуслар умумий сони **500 тага** етказилишини таъминласин. Бунда автобуслар ва электробусларни Самарқанд вилояти ҳокимлиги Транспорт вазирлиги билан биргаликда мунтазам жамоат транспортига **талаб юқори бўлган йўналишлар**, шу жумладан, вилоятнинг туман ва шаҳарлари ўртасидаги **мунтазам автобус йўналишлари** бўйича тақсимлайди.

32. Реновация асосида амалга ошириладиган “Янги Ўзбекистон” массивлари ҳудудларида ҳуқуқни белгиловчи ҳужжатлари бўлмаган уй-жойларда амалда яшаб келаётган фуқаролар билан хусусий инвесторлар ўртасида нотариал тасдиқланган келишув тузилган тақдирда, истисно тариқасида, мазкур уй-жойлар жойлашган ер участкаларига бўлган ҳуқуқларни Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2024 йил 6 сентябрдаги “Тадбиркорлик ва шаҳарсозлик фаолиятини амалга оширишда ер ресурсларининг инвестициявий имкониятларидан самарали фойдаланиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПФ–135-сон Фармонининг 3-илоvasида кўрсатилган шартларга мувофиқ бирлаштириш далолатномаси таркибига киритилган ҳолда хусусий инвесторга ўтказишга рухсат берилсин.

33. Самарқанд вилояти ҳокимлиги:

(а) Урбанизация ва уй-жой бозорини барқарор ривожлантириш миллий қўмитаси билан биргаликда **уч ой муддатда** Самарқанд шаҳрининг реновация асосида кўп квартирали уй-жойлар қурилиши

бошланган Кимёгарлар қўрғонини замонавий ва аҳоли учун қулай қиёфага келтириш бўйича мастер режасини вилоят маҳаллий бюджетининг қўшимча манбаи ҳисобидан ишлаб чиқсин ва келишилган ҳолда тасдиқласин;

(б) икки ой муддатда Булунғур туманида қурилаётган “Янги Ўзбекистон” массиви ҳудудини кенгайтириш чораларини кўрсин.

34. Самарқанд вилояти ҳокимлиги 2026 йил якунига қадар Самарқанд шаҳрининг “Темирйўл орти” ҳудудида реновация асосида қурилаётган “Янги Ўзбекистон” массивининг бош режасига мувофиқ захира ҳудудларда ёки режалаштирилган объектларнинг ихтисослигини ўзгартириш орқали ушбу массив аҳолиси учун спорт мажмуалари (сўв ҳавзалари, теннис кортлари, кичик стадионлар) ва маданият масканлари (кичик кинотеатр, маданият маркази, мусиқа ва санъат масканлари) ташкил этиш чораларини кўрсин. Бунда:

(а) “Қишлоққурилишлойиҳа” лойиҳа-қидирув институти икки ҳафта муддатда давлат ва нодавлат спорт мажмуалари ҳамда маданият масканлари ташкил этиладиган ер участкалари ва нотижорат майдонлар жойлашувини белгиласин;

(б) “Ўзбекистон темир йўллари” АЖ бир ой муддатда “Темирйўл орти” ҳудуди бош режаси лойиҳасига мувофиқ давлат спорт мажмуалари, маданият масканлари ва бошқа объектлар ташкил этиладиган “Ўзбекистон темир йўллари” АЖ балансидаги бўш турган ва самарасиз фойдаланилаётган ер участкалари ҳамда бино-иншоотларни Самарқанд шаҳри ҳокимлигига баланс қиймати бўйича ўтказиб беришни таъминласин;

(в) Иқтисодиёт ва молия вазирлиги икки ой муддатда давлат спорт мажмуалари ҳамда маданият масканларини ташкил этиш ҳамда бош режада назарда тутилган электр таъминоти иншооти (подстанция)ни қуриш учун зарур пул маблағларини ажратишни назарда тутсин.

35. Қўйидагиларга розилик берилсин:

(а) 2026–2028 йилларда ижтимоий ва ишлаб чиқариш инфратузилмасини ривожлантириш дастури доирасида “Янги Ўзбекистон” массивларида барпо этиладиган инфратузилма объектлари учун ажратиладиган маблағлар ҳисобидан Самарқанд шаҳри “Темир йўл орти” ҳудудида реновация асосида амалга ошириладиган “Янги Ўзбекистон” массивларида коммуникация тармоқларини тоннель усулида қуриш;

(б) мазкур қарорнинг 40-бандида кўзда тутилган маблағлар ҳисобидан Самарқанд шаҳри “Чўпонота” сув иншоотидан йўналтирилган ичимлик сув тармоғининг Зарафшон шоҳкўчасидан Андижон кўчасигача мавжуд бўлган ичимлик сув тармоғини алмаштириш.

36. Шундай тартиб ўрнатилсинки, унга кўра 2026 йил 1 июлдан бошлаб Тошкент, Нукус шаҳарлари ҳамда вилоят бўйсунувидаги шаҳарларда хусусийлаштириладиган давлат кўчмас мулк объектларини реализация қилиш шартлари мазкур объектлардан келгусида фойдаланиш ихтисослигини белгилаш мақсадида тегишли шаҳарлар ҳокимлари билан келишилади.

V. Молиявий ресурслар

37. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2025 йил 30 декабрдаги “Таълим, соғлиқни сақлаш ва спорт тизимини барқарор ривожлантиришни таъминлаш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–398-сон қарорига асосан Ижтимоий соҳа муассасаларини қуриш ва таъмирлаш жамғармаси таркибида Самарқанд вилояти ҳокимлиги ҳузурида юридик шахс мақомига эга бўлмаган Ижтимоий соҳа муассасаларини қуриш ва таъмирлаш ҳудудий жамғармаси (кейинги ўринларда – ҳудудий жамғарма) ташкил этилсин.

38. Белгилансинки, тегишли молия йиллари давомида Самарқанд вилоятини ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш дастурлари доирасида амалга оширилаётган лойиҳалар бўйича иқтисод қилинган маблағлар Самарқанд вилояти ҳокимининг қарорига асосан Самарқанд вилоятидаги долзарб лойиҳаларни молиялаштириш учун ҳудудий жамғарма орқали йўналтирилади. Бунда:

(а) долзарб лойиҳаларнинг рўйхати Самарқанд вилояти ҳокими томонидан Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси билан келишилган ҳолда шакллантирилади ва тасдиқланади;

(б) иқтисод қилинган маблағлар ҳудудий жамғармага ўтказилади;

(в) ҳар ой якуни бўйича Самарқанд вилоятини ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш дастурлари доирасида амалга оширилаётган лойиҳалар рўйхати Иқтисодиёт ва молия вазирлиги ҳамда Самарқанд вилояти ҳокимлиги томонидан шакллантирилади.

39. Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси раҳбарига Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши ва вилоят ҳокимликларининг таклифига асосан мазкур қарорнинг 37–38-бандларида назарда тутилган тартибда фаолият юритувчи Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши ва вилоят ҳокимликлари ҳузурида фаолият юритувчи ҳудудий жамғармаларни ташкил этиш ваколати берилсин.

Иқтисодиёт ва молия вазирлиги **бир ҳафта муддатда** Ижтимоий соҳа муассасаларини қуриш ва таъмирлаш жамғармаси ва унинг ҳудудий жамғармаларининг даромадлари ҳамда маблағларидан фойдаланиш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш учун Вазирлар Маҳкамасига киритсин.

40. Самарқанд вилоятида саноат лойиҳаларини зарур инфратузилма билан таъминлаш, ижтимоий соҳа объектларини қуриш, автомобиль йўллари, ичимлик сув ҳамда оқова сув тармоқлари ҳолати ва электр таъминотини яхшилаш, ирригация ва дренаж тармоқларини қуриш ва таъмирлаш ҳамда сервис ва реновация лойиҳаларини амалга ошириш учун Тикланиш ва тараққиёт жамғармаси маблағлари ҳисобидан Самарқанд вилояти ҳокимлигига 2 йиллик имтиёзли давр билан **7 йил муддатга 100 миллион АҚШ доллари** эквивалентида миллий валютада **йиллик 7 фоиз ставкада** кредит маблағлари ажратилсин.

41. Белгилансинки:

(а) мазкур қарорнинг 40-бандида кўзда тутилган маблағлар 2028 йилдан бошлаб 2028—2032 йилларда тенг улушларда Тикланиш ва тараққиёт жамғармасига Самарқанд вилояти маҳаллий бюджетидан ҳар йилги бюджет параметрларида назарда тутилган ҳолда қайтарилади;

(б) Самарқанд вилояти ҳокимлиги томонидан шакллантирилган инфратузилма объектларининг манзилли рўйхати Иқтисодиёт ва молия вазирлиги билан келишилган ҳолда халқ депутатлари Самарқанд вилояти Кенгашида маъқулланади.

42. Ўзбекистон Республикаси Президентининг айрим қарорларига **3-иловага мувофиқ** ўзгартиришлар киритилсин.

43. Адлия вазирлиги манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда **бир ой муддатда** қонунчилик ҳужжатларига ушбу қарордан келиб чиқадиган ўзгартириш ва қўшимчалар тўғрисида Вазирлар Маҳкамасига таклифлар киритсин.

44. Мазкур қарор ижросини самарали ташкил қилишга масъул ва шахсан жавобгар этиб Бош вазир ўринбосарлари Ж.А. Қўчқоров ва Ж.А. Ходжаев ҳамда Самарқанд вилояти ҳокими А.М. Бобоев белгилансин.
45. Қарор ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазири А.Н. Арипов зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси
Президенти

Ш. Мирзиёев

Тошкент шаҳри

**Жомбой тумани “Сўхмон” МФЙ Мирзо Улуғбек ҳудудидан
“Ургут” эркин иқтисодий зонасига ўтказилаётган ер майдони чегараларининг
ТАВСИФИ**

Ҳудуд манзили ва чегаралари	Рақамлар контури	Ер майдони (га)	23,6 гектар ер майдонининг координаталари
Жомбой тумани “Сўхмон” МФЙ, Мирзо Улуғбек ҳудуди: шимол томондан – саноат корхоналари ҳудуди; шарқ томондан – фермер хўжаликлари ҳудуди; жануб томонидан – “Ургут” эркин иқтисодий зонаси ҳудуди; ғарб томондан – саноат корхоналари ҳудуди.	227, 228, 218, 219қ	23,6	1-нуқта 39°43'17.36"С 67°8'12.59"В 2-нуқта 39°42'56.76"С 67°8'3.02"В 3-нуқта 39°42'55.48"С 67°8'1.96"В 4-нуқта 39°42'56.09"С 67°12'47.86"В 5-нуқта 39°42'57.82"С 67°7'55.91"В 6-нуқта 39°43'6.28"С 67°7'49.41"В 7-нуқта 39°43'8.17"С 67°7'48.46"В 8-нуқта 39°43'4.91"С 67°7'36.42"В 9-нуқта 39°43'5.83"С 67°7'35.90"В 10-нуқта 39°43'7.62"С 67°7'35.29"В 11-нуқта 39°43'9.10"С 67°7'35.15"В 12-нуқта 39°43'10.54"С 67°7'35.62"В 13-нуқта 39°43'10.67"С 67°7'45.45"В 14-нуқта 39°43'9.38"С 67°7'47.97"В 15-нуқта 39°43'9.00"С 67°7'48.19"В 16-нуқта 39°43'10.22"С 67°7'52.33"В 17-нуқта 39°43'10.82"С 67°7'52.85"В 18-нуқта 39°43'11.69"С 67°7'53.28"В

**Самарқанд шаҳри тарихий марказининг миллий ва тарихий қиёфани
сақлаб қолган ҳамда пиёдалар ҳудудига айлантирган ҳолда
туризм ва хизмат кўрсатиш объектлари барпо этиладиган кўчалар
РЎЙХАТИ**

Т/р	Кўча номи	МФЙ	Аҳоли	Хона- донлар	Меҳмон- хоналар	Меҳмон уйлари
1.	Заргарон	“Кўкмасжит”	1 951	452	10	16
2.	Қўшҳовуз,	“Қўш ҳовуз”	3 134	570	12	16
3.	8-март (Намуна),					
4.	Ислом Каримов,					
5.	Кўкмасжит,					
6.	Имом ал-Бухорий,					
7.	Бибихоним,					
8.	Чорраҳа					
9.	Муборак	“Муборак”	2 175	409	1	17
10.	Бухоро	“Дари Занжир”	2 354	447	2	14
11.	Вобкент					
12.	Академик Валихўжаев					
13.	Ғиждувон	“Ургутий”	4 023	804	4	11
Жами			13,6 минг	2 682	29	74

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
2026 йил 10 июндаги ПҚ–219-сон қарорига
3-илова

**Ўзбекистон Республикаси Президентининг қарорларига
киритилаётган ўзгартиришлар**

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2021 йил 4 ноябрдаги “Ургут” эркин иқтисодий зонаси фаолиятини кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–5278-сон қарорига 1-илованинг матни қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

**“Ургут” эркин иқтисодий зонаси ҳудуди таркибига кирувчи янги ҳудудлар
РЎЙХАТИ**

Т/р	Ҳудуд ва унинг чегаралари	Майдони (га)
Самарқанд вилояти бўйича		
1.	Булунғур тумани, “Ѓўбдин” МФЙ ҳудуди: шимолий томондан — “М-39” автомагистралли; шарқий томондан — “Витис Доминиус” МЧЖ ХК ҳудуди; жанубий томондан — “Ѓўбдин” кичик саноат зонаси ҳудуди; ғарбий томондан — аҳоли яшаш пункти ҳудуди.	20,0
2.	Булунғур тумани, “Ѓўбдин” МФЙ ҳудуди: шимолий томондан — "SAMARKAND SHIPALA" Х/К ва "SOCHAK G'O'BDIN CHORVASI" МЧЖ ҳудуди шарқий томондан — “AGROMONOLIT” МЧЖ ҳудуди; жанубий томондан — маҳаллий ички автомобиль йўли; ғарбий томондан — маҳаллий ички автомобиль йўли.	65,0
3.	Булунғур тумани, “Ѓўбдин” МФЙ ҳудуди: шимолий томондан — “Каттақишлоқ” маҳалла фуқаролар йиғини ҳудуди; шарқий томондан — Самарқанд-Тошкент темир йўл муҳофаза зонаси чегара чизигига; жанубий томондан — Булунғур туман ҳокимлиги захира ер майдонлари; ғарбий томондан — Булунғур туман ҳокимлиги захира ер майдонлари.	35,0
4.	Жомбой тумани, “Назар” МФЙ ҳудуди: шимолий томондан — “Назар” МФЙ ҳудуди;	13,8

	шарқий томондан — “Назар” МФЙ ҳудуди; жанубий томондан — “Фирдавс қурилиш хизмати”, “Қора Гавҳар Ойбек”, “Жомбой қурилиш” ва “Дамир қурилиш сервис” МЧЖлар ҳудуди; ғарбий томондан — Жомбой тумани кичик саноат зонаси ҳудуди.	
5.	Жомбой тумани, “Назар” МФЙ ҳудуди:	
	шимолий томондан — “Ўзагрологистисс Сентерс” ва “Диёра НДА” МЧЖ ҳамда “Назар” МФЙ ҳудуди; шарқий томондан — “Жомбой олтин далалари” ва “Отабек Давуров” фермер хўжаликлари ҳамда “Сўхмон” МФЙ ҳудуди; жанубий томондан — “Тошкент-Бухоро-Термиз” темир йўли; ғарбий томондан — “Назар” МФЙ ҳудуди.	84,56
	Жомбой тумани, “Сўхмон” МФЙ ҳудуди:	
6.	шимолий томондан — МЧЖ шаклидаги “BMAX BUILDING MATERIALS” қўшма корхонаси ва “Диёра НДА” О.К ҳудуди; шарқий томондан — “Сўхмон” МФЙ ҳудуди; жанубий томондан — “Ургут” эркин иқтисодий зонасининг ҳудуди таркибига кирувчи “Назар” мавзесидаги ер майдонлари; ғарбий томондан — “Диёра НДА” О.К ҳудуди.	23,6
7.	Иштихон тумани, “Кўтарма” МФЙ ҳудуди:	
	шимолий томондан — Оқдарё қирғоқ минтақаси ерлари ҳудуди; шарқий томондан — Оқдарё қирғоқ минтақаси ерлари ҳудуди; жанубий томондан — “Зарбанд мева экспорт” МЧЖ ҳудуди; ғарбий томондан — “Орзикул” ва “Мерос” фермер хўжаликлари ҳудуди.	21,46
8.	Нарпай тумани, “Тепа” МФЙ ҳудуди:	
	шимолий томондан — “Одилжон Фаррух” фермер хўжалиги ҳудуди; шарқий томондан — “Оромгоҳ” кичик саноат зонаси ва “Ойтўла” фермер хўжалиги ҳудуди; жанубий томондан — “М-37 Самарқанд-Бухоро-Туркманбоши” автомагистралли; ғарбий томондан — “Тепа” МФЙ ҳудудининг ички йўллари.	8,3
9.	Оқдарё тумани, “Чорбоғ-2” МФЙ ҳудуди:	

	шимолий томондан — дала йўли, зах ариқ, “Расул Голдин Грен” фермер хўжалиги ҳудуди; шарқий томондан — “Расул Голдин Грен” фермер хўжалиги ҳудуди; жанубий томондан — Самарқанд вилояти Давлат ўрмон хўжалиги ҳудуди; ғарбий томондан — “Агро Браво чорваси” фермер хўжалиги ҳудуди.	11,5
10.	Оқдарё тумани, “Даҳбед” МФЙ ҳудуди:	
	шимолий томондан — “Иқбол” фермер хўжалиги ҳудуди; шарқий томондан — “Келажак” фермер хўжалиги ҳудуди; жанубий томондан — “Саиджон Фердавс парадайс” фермер хўжалиги ҳудуди; ғарбий томондан — Даҳбед қўрғони.	9,9
11.	Пайариқ тумани, “Чоштепа” МФЙ ҳудуди:	
	шимолий томондан — “Умиджон Саховати” фермер хўжалиги; шарқий томондан — “4П-49 Самарқанд-Пайариқ” автомобиль йўли; жанубий томондан — “Сингапур Самарқанд” МЧЖ ва “Умиджон Саховати” фермер хўжалиги ҳудуди; ғарбий томондан — “Дилшод Махаматов” ХК ва “Орзу” МЧЖ ҳудуди.	8,8
12.	Тойлоқ тумани, “Хўжақишлоқ” МФЙ ҳудуди:	
	шимолий томондан — “Саричашма Жумабозор” фермер хўжалиги ҳудуди; шарқий томондан — “Муҳиддин Ҳусниддин боғлари” фермер хўжалиги ҳудуди; жанубий томондан — намунавий ўй-жой ва мактаб ҳудуди; ғарбий томондан — “Акбархон Дадахон далалари” фермер хўжалиги ҳудуди.	14,9
13.	Ургут тумани, “Тинчлик” МФЙ ҳудуди :	
	шимолий томондан — “Ваткан” агрофирмасидан “Шаҳбоз Мелиқулов агросервис” фермер хўжалигига бўлган ҳудуд; шарқий томондан — “4Р-47 Ургут-Булунғур” автомобиль йўли; жанубий томондан — “А-377 Самарқанд-Айний” автомобиль йўли; ғарбий томондан — “Ваткан” агрофирмасидан “Зафар Умид Султони” фермер хўжалиги ҳудудига.	20,0
14.	Ургут тумани, “Сариқтепа”, “Деҳқонобод” ва “Юқори Санчиқул” МФЙ ҳудуди:	

	шимолий томондан — “Азиз Иброҳим Нурли замини” фермер хўжалиги, “Мавлон Агро бизнес” фермер хўжалиги ва “Зафар Нурли замини” фермер хўжалиги ҳудудлари; шарқий томондан — “Ургут” эркин иқтисодий зонасининг ҳудуди таркибига кирувчи “Сариқтепа” мавзесидаги ер майдонлари; жанубий томондан — “Айнагул Ҳаким Фарангизхон” фермер хўжалиги ва “Ҳайдаров Аслиддин” фермер хўжалиги ер майдонлари; ғарбий томондан — “Айнагул Ҳаким Фарангизхон” фермер хўжалиги ер майдонлари.	80,1
15.	Ургут тумани, “Сариқтепа” мавзеси ҳудуди:	
	шимолий томондан — “Сариқтепа” МФЙ аҳоли яшаш пункти; шарқий томондан — сой ҳудуди; жанубий томондан — автомобиль йўллари; ғарбий томондан — “Ургут” эркин иқтисодий зонасининг ҳудуди.	4,5
	Нуробод тумани, “Тепақул” МФЙ ҳудуди:	
16.	шимолий томондан — А-378 “Самарқанд — Қарши” автомобиль йўли; шарқий томондан — “Миронқул газ сервис” МЧЖ ва “Баҳром бобо Вафақулов” фермер хўжалиги ҳудуди; жанубий томондан — “Баҳром бобо Вафақулов” фермер хўжалиги ҳудуди; ғарбий томондан — “Баҳром бобо Вафақулов” фермер хўжалиги ҳудуди	40,0
Жами:		461,42

2. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2023 йил 20 июлдаги “Самарқанд шаҳрида “Ширин” замонавий ишбилармонлик маркази ва турар жойлар комплексини барпо этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–233-сон қарорининг 8-бандида:

(а) биринчи хатбошидаги “7 йил” сўзлари “9 йил” сўзлари билан алмаштирилсин;

(б) тўртинчи хатбошидаги “2026 йилдан” сўзлари “2028 йилдан” сўзлари билан алмаштирилсин.

3. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2024 йил 6 февралдаги “Оҳалик — Оқбўйро — Миронқул” туристик-рекреацион зонаси фаолиятини ташкил этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–60-сон қарорининг 6-банди қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

“6. Белгилаб қўйилсинки:

Туристик зонадаги туристик инфратузилмани яратиш имконияти бўлган ер участкалари, бино ва иншоотлари кейинчалик самарали фойдаланиш ва (ёки) инвесторларга реализация қилиш учун доимий фойдаланиш ҳуқуқи билан Дирекцияга ўтказилади;

Дирекцияга ўтказилган ер участкалари, бино ва иншоотларини реализация қилиш Дирекциянинг қарорига асосан электрон онлайн аукцион орқали белгиланган тартибда амалга оширилади;

Туристик зона ҳудудидаги ер участкалари, бино ва иншоотларини реализация қилишдан тушган маблағлар (савдога чиқариш ва сотиш билан боғлиқ харажатлардан ташқари) тўлиқлигича Дирекцияга йўналтирилади;

Туристик зона ҳудудидаги ер участкалари, бино ва иншоотларини реализация қилишдан тушган маблағлар Дирекция фаолиятини молиялаштириш ҳамда тоғ туризми лойиҳаларини амалга ошириш, жумладан, муҳандислик-коммуникация тармоқларини қуриш ва таъмирлаш чора-тадбирларини молиялаштиришга йўналтирилади;

Туристик зона ҳудудидаги автомобиль йўллари, ичимлик ва оқова сув тармоқларини қуриш ва таъмирлаш ишлари 2024 — 2026 йилларда Ўзбекистон Республикасининг ижтимоий ва ишлаб чиқариш инфратузилмасини ривожлантириш дастури доирасида туризм объектлари инфратузилмасини яхшилаш учун назарда тутилган маблағлар ҳисобидан амалга оширилади”.

5. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2025 йил 27 декабрдаги “Самарқанд вилоятини ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришга қаратилган чора-тадбирларни янада жадаллаштириш тўғрисида”ги ПҚ–392-сон қарорига 2-илованинг “Оқдарё тумани” бўлими 4-позицияси “Тадбир номи” устунисидаги “автотураргоҳ” сўзи “логистика маркази” сўзлари билан алмаштирилсин.

6. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2026 йил 11 февралдаги “2026 йилда Навоий вилоятини барқарор ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–58-сон қарорининг 21-банди қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

“21. Марказий банк, “Ўзсаноатқурилишматериаллари” уюшмаси, Иқтисодиёт ва молия вазирлиги ҳамда Навоий вилояти ҳокимлигининг тадбиркорлик субъектлари томонидан пардозбоп тошлар қазиб олиш ва қайта ишлаш натижасида ҳосил бўлаётган саноат чиқиндиларидан цемент хомашёси,

оҳақ, гипс, йўлак плиталари, газблок ва бошқа турдаги тайёр қурилиш материаллари ишлаб чиқариш лойиҳаларини молиялаштириш учун Марказий банкнинг асосий ставкасининг икки бараваридан ортиқ бўлмаган ставкада миллий валютада кредитлар ажратиш тўғрисидаги таклифи маъқуллансин. Бунда ушбу кредитлар бўйича фоизларнинг Марказий банкнинг асосий ставкасидан 4 фоиз пунктдан юқори, бироқ 10 фоиз пунктдан ошмаган қисми “Тадбиркорликни ривожлантириш компанияси” АЖ томонидан Кредит фоиз харажатларини компенсация қилиш жамғармаси маблағлари ҳисобидан уч йил муддатгача қоплаб берилади”.

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI PREZIDENTINING QARORI

2026 yil « 11 » июнь

№ ПК—220

2026 йилда Наманган вилоятини ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш ҳамда аҳоли турмуш даражасини янада яхшилаш чора-тадбирлари тўғрисида

Наманган вилоятида тадбиркорлик ва бизнес муҳитини янада яхшилаш, вилоят маҳаллаларида иқтисодиётнинг драйвер имкониятларидан тўлиқ фойдаланиш, шунингдек, саноат, хизмат кўрсатиш ва қишлоқ хўжалиги соҳаларини ривожлантириш орқали аҳоли бандлигини ва даромадларини ошириш ҳамда камбағалликни қисқартириш мақсадида **қарор қиламан:**

I. Мақсадлар

1. Қуйидагилар 2026 йилда Наманган вилоятини барқарор иқтисодий-ижтимоий ривожлантиришнинг **асосий мақсадли кўрсаткичлари** этиб белгилансин:

(а) **ялпи ҳудудий маҳсулот** ҳажми **9,2 фоизга**, **саноат – 9 фоизга**, **бозор хизматлари – 17 фоизга**, **қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштириш ҳажми – 6,8 фоизга** ўсишини таъминлаш;

(б) 2026 йил якуни билан ишсизлик даражасини **2,9 фоизга** ва камбағаллик даражасини **2,5 фоизга** пасайтириш ҳамда **Наманган шаҳри, Давлатобод, Янги Наманган, Косонсой, Наманган, Норин** ва **Уйчи** туманларини **ишсизлик ва камбағалликдан холи ҳудудга** айлантириш;

(в) **хорижий инвестициялар** ҳажмини **5 миллиард** ва **ҳудудий экспорт ҳажмини 1,2 миллиард** АҚШ долларига етказиш.

2. Қуйидагилар:

- (а) 2026 йилда Наманган вилоятидаги маҳаллаларда **тижорат банклари** кўмагида ихтисослашувни чуқурлаштиришнинг **мақсадли кўрсаткичлари 1-иловага** мувофиқ;
- (б) Наманган вилоятида 2026 йил учун хорижий инвестициялар ва кредитларни жалб қилишнинг мақсадли кўрсаткичлари **2-иловага** мувофиқ;
- (в) Наманган вилоятида ер фонди тоифасини ўзгартириш орқали аукцион савдоларига чиқариш таклиф этилаётган норуда фойдали қазилма конлари рўйхати **3-иловага** мувофиқ;
- (г) 2026–2030 йилларда Наманган шаҳрида реновация дастури амалга ошириладиган ҳудудлар рўйхати **4-иловага** мувофиқ;
- (д) Наманган вилоятида фойдаланишдан чиқиб кетган ер майдонларини 2026–2027 йилларда босқичма-босқич қайта фойдаланишга киритиш ва янги ерларни ўзлаштиришнинг мақсадли кўрсаткичлари **5-иловага** мувофиқ;
- (ж) Наманган вилоятини ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш, аҳоли турмуш даражасини янада яхшилаш ва тадбиркорлик учун қулай шарт-шароит яратиш бўйича “йўл харитаси” **6-иловага** мувофиқ тасдиқлансин.

II. Иқтисодиётни ривожлантириш, маҳаллалар ихтисослашувини янада чуқурлаштириш

3. Иқтисодиёт ва молия вазирлиги, Қурилиш ва уй-жой коммунал хўжалиги вазирлиги ҳамда Наманган вилояти ҳокимлиги **икки ой** муддатда Жаҳон банкининг “**Ўрта шаҳарларни комплекс ривожлантириш**” лойиҳаси доирасида Наманган вилоятини ҳудудий режалаштириш стратегияси ҳамда “Янги Ўзбекистон қиёфасидаги туман (шаҳар)” мақоми берилган **Норин** ва **Косонсой** туманлари бўйича **фазовий режаларни** ишлаб чиқиш учун нуфузли хорижий компанияни жалб этиб, амалга оширилган ишлар натижадорлиги юзасидан 2026 йил охирига қадар Вазирлар Маҳкамаси ва Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясига батафсил ахборот киритсин. Бунда ишлаб чиқиладиган **фазовий режалар** ушбу туманларда амалга ошириладиган инфратузилма лойиҳаларини танлаш ва уларга ўзгартириш киритишга асос бўлиши белгилаб қўйилсин.

4. Наманган вилояти ҳокимлиги, Иқтисодиёт ва молия вазирлиги, Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирлиги ҳамда Ўзбекистон маҳаллалари уюшмасининг **Наманган вилоятида тажриба тариқасида** маҳаллаларнинг ихтисослашуvidан келиб чиқиб, қўйидаги мутахассисларни **уч йилгача** муддатга шартнома асосида жалб қилиш билан боғлиқ харажатларни **Маҳалланинг ижтимоий-иқтисодий муаммоларини ҳал этиш жамғармаси** маблағлари ҳисобидан қоплаш тўғрисидаги таклифига розилик берилсин:

(а) ҳунармандчиликка ихтисослашган маҳаллаларда – **маркетолог**;

(б) қишлоқ хўжалигига ихтисослашган маҳаллаларда – **агроном** ва **агробизнес маслаҳатчиси**;

(в) чорвачиликка ихтисослашган маҳаллаларда – **ветеринар**;

(г) туризмга ихтисослашган маҳаллага – **туризм менежери**.

III. Инвестицияларни рағбатлантириш ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш

5. Наманган вилояти ҳокимлиги Инвестициялар, саноат ва савдо вазирлиги билан биргаликда 2026–2027 йилларда Наманган шаҳрида 5 гектар майдонда **“Баркамол авлод-2” саноат зонасини** ташкил этиш чораларини кўрсин. Бунда саноат зонасини зарур инфратузилма билан таъминлаш ишлари Наманган вилояти ҳокимлиги ҳузуридаги Тадбиркорлик инфратузилмасини ривожлантириш жамғармаси ҳамда маҳаллий бюджет маблағлари ҳисобидан амалга оширилиши белгилансин.

6. Иқтисодиёт ва молия вазирлиги **“Наманган”** эркин иқтисодий зонасининг Чуст тумани **Сабзазор** массиви ҳудудида **110/10 кВ** **линимстанция** қуриш учун республика бюджетидан 2026 йилда иқтисод қилинган маблағлар ҳисобидан **20 млрд сўм** ажратсин, 2027 йилда мазкур объектни ишлаб чиқариш ва ижтимоий инфратузилмани ривожлантириш дастурига киритсин.

7. Иқтисодиёт ва молия вазирлиги Наманган вилояти ҳокимлиги билан биргаликда халқаро молия институтларини жалб қилган ҳолда 2026–2027 йилларда 20 та “чемпион” тадбиркорларни танлаб олиб, корхоналарда меҳнат унумдорлиги ва самарадорлигини оширишга қаратилган қўшма лойиҳаларни амалга оширсин. Бунда:

(а) Германия халқаро ҳамкорлик ташкилоти (GIZ) билан биргаликда ишлаб чиқаришни мақбуллаштириш ва маҳсулот таннархини камайтиришга қаратилган **тежамкор ишлаб чиқариш** (Lean Six Sigma) дастурини амалга ошириш;

(б) Европа тикланиш ва тараққиёт банки билан биргаликда **“Кичик бизнесга маслаҳат”** дастури доирасида барча йўналишларда **консультация хизматларини** кўрсатиш ҳамда банкнинг арзон молиявий маҳсулотларини ажратиш бўйича келишувларга эришиш назарда тутилсин.

8. 2026 йил якунига қадар Наманган вилояти ҳокимлиги Марказий банк, Иқтисодиёт ва молия вазирлиги ҳамда АТ “Халқ банки” билан биргаликда сунъий интеллект технологиялари ёрдамида Норин туманининг 2025 йилдаги ижтимоий-иқтисодий ривожланиш якунларини таҳлил қилиб, 2026 йилга мўлжалланган устувор вазифалар ва инвестиция лойиҳалар комплекс баҳоланишини якунига етказсин ва бундай таҳлил тизимларини барча туманларга кенг жорий этиш чораларини кўрсин.

IV. Туризм ва хизматлар соҳасини ривожлантириш

9. Наманган вилояти ҳокимлигининг:

(а) Наманган шаҳри Шарқ тонги маҳалласидаги Самарқанд ва Кўзагарлик кўчаларини Тошкент шаҳри Олмазор туманидаги Зарқайнар кўчаси намунаси асосида миллий меъморчилик, ҳунармандчилик анъаналари ва замонавий сервисни ўзида мужассам этган **“Эски шаҳар” туризм мажмуасига** айлантириш;

(б) “Чорсу универсал деҳқон бозори” акциядорлик жамияти ва “Сардоба бозори” масъулияти чекланган жамияти устав капиталидаги давлат улушларини ушбу бозорларни кейинчалик ҳудуднинг яхлит меъморий қиёфасига уйғун ҳолда реконструкция қилиш (қайта тиклаш) шарти билан сотиш тўғрисидаги таклифлари маъқуллансин.

10. “Эски шаҳар” туризм мажмуасини замонавий қиёфада қайта барпо этиш мақсадида Иқтисодиёт ва молия вазирлиги:

- (а)** Наманган вилояти ҳокимлиги билан биргаликда **уч ой** муддатда **“Эски шаҳар” туризм мажмуасининг** мастер режасини ишлаб чиқиш учун нуфузли консалтинг компаниясини жалб этсин;
- (б)** “Эски шаҳар” туризм мажмуаси инфратузилмасини яратиш, мулк эгаларига компенсация тўлаб бериш ва қурилиш ишларини бошлаш учун Давлат бюджетидан **уч йил** муддатга **70 миллиард сўм** фоизсиз ссуда маблағларини ажратсин.

11. Наманган вилояти ҳокимлиги ҳузурида **“Наманган туристик-рекреацион ҳудудларини ривожлантириш дирекцияси” давлат муассасаси** (кейинги ўринларда – Дирекция) ташкил этилсин ҳамда Дирекцияга доимий фойдаланиш ҳуқуқи асосида бириктириладиган ер участкалари рўйхати **7-иловага** мувофиқ тасдиқлансин. Бунда:

- (а)** Сув хўжалиги вазирлиги, Ўрмон ва яшил ҳудудларни кўпайтириш, чўлланишга қарши курашиш агентлиги **икки ой** муддатда тегишлилиги бўйича ер участкалари туманлар ҳокимликлари тасарруфига қайтарилишини таъминласин;
- (б)** туманлар ҳокимликлари тасарруфига қайтарилган ва Дирекцияга доимий фойдаланиш ҳуқуқи асосида бириктириладиган ер участкаларида инвестиция мажбурияти даври давомида лойиҳаларни амалга ошириш учун қурилиш ишлари бошланмаса, ер участкалари тегишлилиги бўйича Сув хўжалиги вазирлиги ҳамда Ўрмон ва яшил ҳудудларни кўпайтириш, чўлланишга қарши курашиш агентлигига қайта ўтказилсин. Лойиҳаларни амалга ошириш даврида ер участкаларида дарахтларни кесиш **қатъий тақиқлансин**;
- (в)** Вазирлар Маҳкамасига ер участкаларининг чегаралари ва уларнинг тавсифларига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ваколати берилсин;

(г) Дирекцияга бириктирилган ҳудудда “Arashan” халқаро ва кўп функцияли тоғ дам олиш туристик зонаси ва кўл ташкил этишнинг, шу жумладан, лойиҳаларни амалга ошириш учун ер участкаларини реализация этишнинг алоҳида тартиби Вазирлар Маҳкамаси қарори билан белгилансин;

(д) Наманган вилояти ҳокимлиги:

(i) бир ой муддатда Дирекция фаолиятини ташкил этиш билан боғлиқ ҳужжатларни тасдиқласин ва давлат рўйхатидан ўтказсин;

(ii) икки ой муддатда туманлар ҳокимликлари тасарруфига қайтарилаётган ўрмон фонди ерларининг ўрмон билан қопланган ерлари ўрнига 2 баравар коэффициент билан, ўрмон билан қопланмаган ерлари ўрнига 1,5 баравар коэффициент билан бошқа ер участкаларини ўрмон яратиш учун ажратиб берсин;

(iii) Дирекция фаолиятини бошлаш мақсадида маҳаллий бюджет маблағлари ва қонунчилик ҳужжатларида тақиқланмаган бошқа манбалар ҳисобидан молиялаштириш чораларини кўрсин.

12. Белгилансинки:

(а) умумий фойдаланишдаги ер участкалари мастер-режа, бош режа ва батафсил режалаштириш лойиҳаларига мувофиқ инфратузилма объектлари ва ижтимоий аҳамиятга эга объектларни барпо этиш учун Дирекцияга ва (ёки) ушбу объектларни қуриш, сақлаш ва фойдаланиш вазифасини амалга оширувчи бошқа давлат органлари ва муассасаларига доимий фойдаланиш ҳуқуқи билан ажратилади. Бунда мастер режа, бош режа ва батафсил режалаштириш лойиҳалари ҳамда ерларни доимий фойдаланиш ҳуқуқи билан ажратиш далолатномалари Экология ва иқлим ўзгариши миллий қўмитаси билан келишилади;

(б) ер участкалари электрон онлайн аукцион орқали ҳудуднинг мастер режа, бош режа ва батафсил режалаштириш лойиҳаларида назарда тутилган объектларни барпо этиш шарти билан лотларга бўлинган ҳолда реализация қилинади. Бунда ҳар бир лот бўйича лойиҳанинг тахминий тавсифи ва архитектура қиёфасига, фойдаланишга топшириш муддатига талаблар белгиланади;

(в) мастер режа, бош режа ва батафсил режалаштириш лойиҳаларига мувофиқ ер участкаларини электрон онлайн аукцион орқали реализация қилишдан тушган тушумлар (савдога чиқариш ва сотиш билан боғлиқ харажатлар чегириб қолинган ҳолда) Дирекцияга ўтказилади;

(г) ер участкаларини электрон онлайн аукцион орқали реализация қилишдан тушган тушумлар Дирекция фаолиятини молиялаштириш ҳамда бириктирилган ҳудудда туризм инфратузилмасини ривожлантириш, экология ва санитария талабларига риоя этилишини таъминлаш, йўл-транспорт ҳамда муҳандислик-коммуникация тармоқларини қуриш ва таъмирлаш чора-тадбирларини молиялаштиришга йўналтирилади;

(д) Туризм қўмитаси Дирекция фаолиятини методик жиҳатдан мувофиқлаштиради ҳамда Наманган вилоятида туризмни ривожлантириш бўйича дастурларни амалга оширишда амалий кўмак кўрсатади.

Бунда Дирекция фаолияти, унинг раҳбар ва ўринбосарларини тайинлаш Туризм қўмитаси билан келишилган ҳолда амалга оширилади.

13. Дирекция Наманган вилояти ҳокимлиги, Кадастр агентлиги, Иқтисодиёт ва молия вазирлиги, Экология ва иқлим ўзгариши миллий қўмитаси, Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ҳамда Қурилиш ва уй-жой коммунал хўжалиги вазирлиги билан биргаликда:

(а) икки ой муддатда бириктирилган ҳудуддаги ер участкалари, бино ва иншоотлар ҳамда дарахт ва буталар тўлиқ хатловдан ўтказилишини, мавжуд дарахт ва буталар белгиланган тартибда муҳофазага олинишини;

(б) 2026 йил 1 ноябрга қадар Дирекция томонидан бириктирилган ҳудудни ривожлантиришни назарда тутувчи мастер режа ишлаб чиқилиши ва тасдиқланишини;

(в) истиқболли ва устувор лойиҳалар рўйхати, бириктирилган ҳудудда туризм, йўл-транспорт инфратузилмаси ҳамда коммуникация тармоқларини ривожлантириш бўйича таклифлар тайёрланишини таъминласин.

V. Йўл-транспорт, муҳандислик-коммуникация ва ижтимоий инфратузилмани ривожлантириш

14. Қурилиш ва уй-жой коммунал хўжалиги вазирлиги, Экология ва иқлим ўзгариши миллий қўмитаси, Иқтисодиёт ва молия вазирлиги, Инвестициялар, саноат ва савдо вазирлиги, Наманган вилояти ҳокимлиги ҳамда “Ўзсувтаъминот” АЖ:

(а) 2026 йил 1 октябрга қадар давлат-хусусий шериклик лойиҳаси доирасида танлаб олинган “Metito Utilities Limited” компанияси (БАА) билан умумий қиймати **96 миллион АҚШ доллари** бўлган “Наманган шаҳри канализация тизимларини реконструкция қилиш” лойиҳасини экологик экспертизадан ўтказиш ва лойиҳани бошлаш чораларини кўрсин;

(б) 2026 йил 1 ноябрга қадар халқаро молия институтларидан жалб қилинган маблағларнинг иқтисод қилинган қисми ҳамда “Ўзсувтаъминот” АЖ га ажратилаётган маблағлар ҳисобидан қуйидаги лойиҳаларнинг концепцияларини ишлаб чиққан ҳолда Вазирлар Маҳкамасига таклиф киритсин:

(i) “Наманган шаҳри канализация тизимларини реконструкция қилиш” лойиҳаси доирасида авария ҳолатидаги иншоотга келаётган сувларни байпас (айланма) тизими орқали Сирдарё дарёсига тўғридан-тўғри чиқариб юбормасдан уларни қабул қилувчи қўшимча иншоот барпо этиш;

(ii) Учқўрғон ва Уйчи туманлари марказини канализация тармоқлари билан таъминлаш бўйича ишларни бошлаш.

15. Тажриба-синов тариқасида Косонсой тумани марказида ташаббускор тадбиркорлар билан биргаликда ерости пиёдалар йўлагини барпо этиш ва унда жамоат хавфсизлиги қоидаларига қатъий риоя қилган ҳолда савдо ҳамда хизмат кўрсатиш объектларини ташкил этиш лойиҳасини амалга оширишга рухсат берилсин. Бунда:

(а) ерости туннелини қуриш ташаббускор тадбиркорлар маблағлари ҳисобидан амалга оширилади ҳамда унда савдо ва сервис шохобчаларини жойлаштиришга рухсат берилади;

(б) Наманган вилояти ҳокимлиги мазкур лойиҳа доирасида мавжуд ерости муҳандислик коммуникациясини, жумладан, электр кабеллари ва канализация тармоқларини кўчириш чораларини кўради;

(в) лойиҳа белгиланган тартибда “Лойиҳалар ва харидлар самарадорлигини ошириш маркази” ДМда экспертизадан ўтказилади.

16. Наманган вилояти ҳокимлиги **2026 йил якуни билан** Косонсой тумани тажрибаси асосида бошқа туман марказларининг аҳоли гавжум жойларида ерости пиёдалар йўлакларини барпо этиш бўйича таклифларни Вазирлар Маҳкамасига киритсин.

17. Қурилиш ва уй-жой коммунал хўжалиги вазирлиги манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда **икки ой** муддатда ерости пиёдалар ўтиш йўлакларида жойлаштириладиган савдо ҳамда хизмат кўрсатиш объектларини лойиҳалаштириш бўйича хавфсизликни таъминлашга қаратилган талабларни белгиласин.

18. Наманган вилояти ҳокимлиги, Иқтисодиёт ва молия вазирлиги, Мудофаа вазирлиги ҳамда Ёшлар ишлари агентлигининг **8-иловага** мувофиқ бино-иншоотлар ва ер участкаларини белгиланган тартибда электрон онлайн аукцион савдоларига чиқариш орқали хусусий секторга сотиш ҳисобига давлат идоралари биноларини мукаммал таъмирлаш, жиҳозлаш ва қайта қуриш, шунингдек, янги биноларни барпо этиш тўғрисидаги таклифига розилик берилсин.

VI. Қишлоқ ва сув хўжалигини ривожлантириш

19. Сув хўжалиги вазирлиги Иқтисодиёт ва молия вазирлиги, Наманган вилояти ҳокимлиги билан биргаликда:

(а) **9-иловага** мувофиқ насос станцияларидаги насослар ва электродвигателларни давлат-хусусий шериклик асосида белгиланган тартибда янгиларига алмаштириш чораларини кўрсин;

(б) насос станцияларига энергия тежамкор конденсатор ва частота ўзгартирувчи қурилмаларни ўрнатсин.

20. “Uzagrostar xolding” компанияси Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ва Наманган вилояти ҳокимлиги билан биргаликда 2026 йил якунига қадар:

(а) “Наманган агростар” МЧЖ томонидан:

(i) уч ой муддатда томорқа ер эгалари ва деҳқон хўжаликлари билан қора олхўри етиштиришда **кооперация** тизими жорий этилиши;

(ii) икки ой муддатда замонавий технологиялар ва сунъий интеллект асосида ишловчи қишлоқ хўжалиги техникаларини харид қилиш орқали томорқа ер эгаларига арзонлаштирилган тарзда хизмат кўрсатилиши. Бунда Ўзбекистонда ишлаб чиқарилиши йўлга қўйилган қишлоқ хўжалиги техникалари давлат харидлари доирасида маҳаллий ишлаб чиқарувчилардан харид қилиниши;

(iii) икки ой муддатда соҳада тажрибага эга бўлган камида уч нафар хорижий мутахассис жалб қилинишини таъминласин;

(б) 2026 йилда Янгиқўрғон туманида **100 гектар** ер майдонларида замонавий сув тежовчи технологияларни жорий қилган ҳолда интенсив қора олхўри боғларини барпо қилсин ва келгусида замонавий пайвандлаш усулида кўчат етиштиришни йўлга қўйиш ва томорқа ер эгаларига устамасиз арзон нархларда кўчат етказиб бериш орқали ер майдонини босқичма-босқич **500 гектарга** етказсин;

(в) 2027 йил 1 июлга қадар Янгиқўрғон туманида маҳсулотларни саралаш, сақлаш, қайта ишлаш, қуритиш, ювиш ва қадоқлаш ҳамда логистика марказларини ўз ичига олган замонавий **агромажмуа** ташкил қилсин.

21. Қишлоқ хўжалиги вазирлиги **бир ой** муддатда Академик М. Мирзаев номидаги боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий-тадқиқот институти Наманган илмий-тажриба станциясига қарашли бўлган Янгиқўрғон тумани “Навкент” МФЙдаги 100 гектар ер майдонлари ва бино-иншоотлари “Наманган агростар” МЧЖ балансига ўтказиб берилишини таъминласин.

22. Мингбулоқ, Наманган, Норин, Поп, Уйчи, Чуст, Чортоқ туманларида лойиҳанинг умумий қиймати 50 миллион доллар бўлган 50 та паррандачилик мажмуасини ташкил этиш орқали йилига 4 млн дона парранда боқишни йўлга қўйиш ва 500 нафар янги иш ўринларини яратиш лойиҳасини амалга ошириш таклифига розилик берилсин.

Наманган вилояти ҳокимлиги **икки ой** муддатда ушбу лойиҳани амалга ошириш учун зарур бўладиган ер майдонини ажратиш, бунда ернинг баҳоланган қийматига 0,5 коэффициент қўллаш, шунингдек, ажратиладиган ер майдонлари ўрнига камида икки баробар кўп бўлган ер майдонлари ўзлаштирилишини назарда тутувчи норматив-ҳуқуқий ҳужжат лойиҳасини Вазирлар Маҳкамасига киритсин.

VII. Ижтимоий соҳани ривожлантириш

23. Иқтисодиёт ва молия вазирлиги Инвестициялар, саноат ва савдо вазирлиги, Соғлиқни сақлаш вазирлиги ва Наманган вилояти ҳокимлиги билан биргаликда **икки ой** муддатда Наманган вилоятидаги реконструкция ишлари амалга оширилаётган кўп тармоқли тиббиёт марказини замонавий жиҳозлаш лойиҳаси бўйича **Австриянинг “AME International”** компанияси билан белгиланган тартибда музокаралар ўтказсин ҳамда мазкур лойиҳага 2026 йилда ташқи қарз маблағларини жалб этсин.

24. Спорт вазирлиги, Иқтисодиёт ва молия вазирлиги, Наманган вилояти ҳокимлиги **икки ой** муддатда Наманган вилоятида **замонавий теннис мактаб**ини молиялаштириш манбалари, штат бирликлари ва моддий-техника базасини янада яхшилаш бўйича Ҳукумат қарори лойиҳасини ишлаб чиқиб, Вазирлар Маҳкамасига киритсин.

25. Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлиги Наманган вилояти ҳокимлиги билан биргаликда 2027/2028 ўқув йилидан бошлаб **Янгиқўрғон** тумани 2-сонли техникум ҳамда **Чортоқ** тумани 1-сонли техникумда (кейинги ўринларда – Техникумлар) **Австриянинг Кремс** амалий фанлар университети (кейинги ўринларда – Университет) билан хизмат кўрсатиш ва туризм соҳасида Европа андозалари асосида кадрлар тайёрлашни йўлга қўйсин, шунингдек, халқаро меҳмонхона бошқаруви мактабини ташкил қилсин. Бунда:

- (а) таълим жараёни Университет дастурлари асосида Европадан жалб қилинган ўқитувчилар томонидан ишлаб чиқариш билан боғлаган ҳолда **“техникум–олийгоҳ”** тамойили асосида ташкил этилади;
- (б) Техникумлар ва Университет ўртасида **“2+2”** тизими бўйича ўзаро интеграциялашган касбий ва бакалавриат таълим дастурлари асосида кадрлар тайёрлаш йўлга қўйилади;
- (в) Техникумларнинг икки йиллик **касбий таълим дастурларида** ўқитиш давлат гранти асосида амалга оширилади ва битирувчиларга давлат намунасидаги **касбий таълим тўғрисида диплом** берилади;
- (г) Техникумларнинг ўқишни кейинги босқичда давом эттириш хоҳишини билдирган битирувчилари Наманган давлат техника университетида белгиланган баллар ўртача қийматидан (GPA) келиб чиқиб, мос бакалавриат таълим йўналишларининг 3-босқичига тўлов-контракт асосида ўқишга қабул қилинади.

26. Белгилансинки:

- (а) Исҳоқхон Ибрат номидаги Наманган давлат чет тиллари институти (кейинги ўринларда – Институт) ҳамда Ихтисослаштирилган таълим муассасалари агентлиги тизимидаги Исҳоқхон Ибрат номидаги ижод мактабининг ўқув дастурлари ўзаро интеграция қилинади;
- (б) Институтда ҳудудий ривожланиш дастурларига мувофиқ эҳтиёж юқори бўлган ахборот технологиялари, сунъий интеллект, иқтисодиёт, бизнес ва туризм, инвестицияларни бошқариш, педагогика ва ижтимоий-гуманитар соҳалар бўйича кадрлар тайёрлаш босқичма-босқич йўлга қўйилади.

Мактабгача ва мактаб таълими вазирлиги Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлиги ҳамда Наманган вилояти ҳокимлиги билан биргаликда 2026 йил 1 сентябрга қадар Институтни ривожлантириш ва нуфузли халқаро рейтинг ташкилотлари рўйхатига киритиш стратегиясини тасдиқласин.

- ## 27. Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги аҳолининг эҳтиёжманд қатламларига ҳудудларда комплекс ижтимоий ва реабилитация хизматларини кўрсатиш бўйича Давлатобод ва Косонсой туманларида ҳудудий ижтимоий хизматлар марказларининг тўлақонли фаолиятини 2026 йил якунига қадар йўлга қўйсин.

28. Наманган вилояти ҳокимлиги, Иқтисодиёт ва молия вазирлиги, Рақамли технологиялар вазирлиги ҳамда Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлигининг 2026 йилда маҳаллий бюджет, Наманган давлат техника университети маблағлари ва қонунчилик ҳужжатлари билан тақиқланмаган бошқа манбалар ҳисобидан Наманган давлат техника университетида **“Давлатобод туманида ақлли шаҳар тизимини жорий қилиш”** лойиҳасини амалга ошириш тўғрисидаги таклифи маъқуллансин.

Наманган вилояти ҳокимлиги **бир ой** муддатда лойиҳанинг концепциясини ишлаб чиқиб, Рақамли технологиялар вазирлиги билан келишилган ҳолда тасдиқласин.

VIII. Молиявий ресурслар

29. Наманган вилоятини ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштириш мақсадида қуйида кўрсатилган тадбирлар учун Ўзбекистон Республикаси республика бюджетининг 2026 йилдаги қўшимча манбалари ҳисобидан жами **180 миллиард сўм** маблағ ажратилсин:

(а) Давлатобод тумани **“Янги Ўзбекистон”** массивида муҳандислик-коммуникация коллектори қурилиши объектининг 2-босқичини амалга ошириш учун **60 миллиард сўм**;

(б) Янги Наманган шаҳарчаси ҳудудини электр энергияси билан таъминлаш учун **55 миллиард сўм**, иссиқлик энергияси билан таъминлаш учун **50 миллиард сўм**;

(в) Поп тумани **Парда турсун** қишлоғида инфратузилмани яхшилаш ва туризм хизматлари тармоғини яратиш мақсадида қишлоқ инфратузилмасини ривожлантириш учун **15 миллиард сўм**.

30. Инвестициялар, саноат ва савдо вазирлиги, Иқтисодиёт ва молия вазирлиги ҳамда Наманган вилояти ҳокимлиги **2026 йил якунига қадар** ҳудудда ижтимоий-иқтисодий инфратузилмани ривожлантириш, тадбиркорларга қулай шарт-шароит яратиш ҳамда инвестиция лойиҳаларини амалга ошириш мақсадида **халқаро молия институтларидан натижага йўналтириладиган молиялаштириш механизмлари асосида Наманган вилояти учун 100 миллион АҚШ доллари** миқдоридаги ресурсларни жалб қилиш лойиҳасини ишлаб чиқсин.

31. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2024 йил 23 сентябрдаги ПҚ–330-сон ва Вазирлар Маҳкамасининг 2024 йил 28 июндаги 365-сон қарорларига асосан ажратилган маблағлардан иқтисод қилинган маблағни Халқ депутатлари вилоят кенгашининг қарорлари асосида Наманган вилоятининг туман ва шаҳарларида аҳоли бандлигини таъминлаш ва инфратузилмани яхшилаш объектларига йўналтиришга розилик берилсин.

IX. Қарор ижросини ташкил этиш, таъминлаш ва назорат

32. Наманган вилояти ҳокимлиги Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ҳамда Тоғ-кон саноати ва геология вазирлиги билан биргаликда **икки ой** муддатда мазкур қарорнинг **3** ва **10-иловаларига** мувофиқ ер майдонларининг тоифасини ўзгартириш бўйича таклифлар белгиланган тартибда Қишлоқ хўжалигига мўлжалланган ва ўрмон фонди ерларининг ер фонди тоифаларини ўзгартириш масалаларини кўриб чиқиш бўйича Ҳукумат комиссиясига киритилишини таъминласин.

33. Белгилансинки, мазкур қарор ижроси:

- (а) ҳар ойда бир марта** Наманган вилояти ҳокимлиги томонидан тегишли бошқарма ва ташкилотлар раҳбарлари иштирокида;
- (б) ҳар чоракда** Вазирлар Маҳкамасида вазирлик ва идоралар раҳбарлари иштирокида танқидий муҳокама қилиб борилади.

34. Қарор ижросини самарали ташкил қилишга масъул ва шахсан жавобгар этиб Бош вазир ўринбосарлари Ж.А. Қўчқоров, Ж.А. Ходжаев ҳамда Наманган вилояти ҳокими Ш.Ш. Абдуразаков белгилансин.

35. Мазкур қарорнинг ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси
Бош вазири А.Н.Арипов зиммасига юклансин.

**Ўзбекистон Республикаси
Президенти**

Ш.Мирзиёев

Тошкент шаҳри

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
2026 йил 11 июндаги ПҚ–220-сон қарорига
1-илова

ҚММБ: 07/26/220/0590-сон
12.06.2026-й.

Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирлиги тижорат банклари билан биргаликда маҳаллаларни ихтисослаштириш бўйича амалга оширадиган чора-тадбирлари

Т/Р	Туман номи	Маҳаллалар сони	Дастурлар доирасида ажратиладиган кредитлар миқдори (млн.сўм)	Ихтисослаштириш ҳисобига қамраб олинadиган жами хонадонлар				Талаб этиладиган маблағ (млн.сўм)
				МФЙ номи	Ихтисослашувга кўмаклашувчи тижорат банки	Хонадон сони	Ихтисослашиш даражаси (%)	
	Жами	754	1 869 035			71 047		210 230
1	Наманган шаҳар	59	231 661	Олтишош	Инфинбанк	265	30%	790
2	Наманган шаҳар			Диёр	Миллий банк	395	37%	790
3	Наманган шаҳар			Обиҳаёт	Алоқа банк	440	39%	790
4	Наманган шаҳар			Янгийўл	Турон банк	400	36%	790
5	Наманган шаҳар			Бўстон	Миллий банк	284	44%	730
6	Давлатобод тумани	28	58 564	Наврўз	Инфинбанк	25	29%	790
7	Давлатобод тумани			Орзу	Инфинбанк	220	49%	730
8	Давлатобод тумани			Тадбиркор	Инфинбанк	45	29%	790
9	Давлатобод тумани			Ирвадон	Инфинбанк	350	56%	730
10	Давлатобод тумани			Юқори Ровустон	Инфинбанк	180	56%	730
11	Давлатобод тумани			Истиқлол	Микрокредитбанк	206	11%	860
12	Давлатобод тумани			Порлоқ	Микрокредитбанк	429	13%	860
13	Давлатобод тумани			Умид	Микрокредитбанк	240	58%	730
14	Давлатобод тумани			Халқлар дўстлиги	Микрокредитбанк	85	57%	730
15	Давлатобод тумани			Давлатобод	Микрокредитбанк	600	47%	730

Т/Р	Туман номи	Маҳаллалар сони	Дастурлар доирасида ажратиладиган кредитлар миқдори (млн.сўм)	Ихтисослаштириш ҳисобига қамраб олинadиган жами хонадонлар				Талаб этиладиган маблағ (млн.сўм)
				МФЙ номи	Ихтисослашувга кўмаклашувчи тижорат банки	Хонадон сони	Ихтисослашиш даражаси (%)	
16	Янги Наманган тумани	25	37 808	Ёшлик	Агробанк	214	42%	730
17	Янги Наманган тумани			Оромгоҳ	Микрокредитбанк	285	17%	860
18	Янги Наманган тумани			Саховат	Агробанк	570	48%	730
19	Янги Наманган тумани			Тинчлик	Ипак йўли банк	278	28%	790
20	Янги Наманган тумани			Янги замин	Агробанк	110	46%	730
21	Янги Наманган тумани			Ахсикент	Ипак йўли банк	154	31%	790
22	Янги Наманган тумани			Маънавият	Ипак йўли банк	50	15%	860
23	Янги Наманган тумани			Мингтерак	Ипак йўли банк	105	28%	790
24	Янги Наманган тумани			Мингчинор	Ипак йўли банк	235	33%	790
25	Янги Наманган тумани			Фурқат	Халқ банки	110	38%	790
26	Янги Наманган тумани			Абу Райҳон Беруний	Агробанк	120	21%	790
27	Янги Наманган тумани			Гўзал	Агробанк	112	23%	790
28	Янги Наманган тумани			Гулистон	Агробанк	200	29%	790
29	Янги Наманган тумани			Меҳнатобод	Агробанк	110	20%	860
30	Янги Наманган тумани			Сиҳатгоҳ	Агробанк	145	22%	790
31	Янги Наманган тумани			Истиқбол	Ипак йўли банк	75	30%	790
32	Янги Наманган тумани			Ишонч	Ипак йўли банк	30	47%	730
33	Янги Наманган тумани			Келажак тонги	Ипак йўли банк	144	32%	790
34	Янги Наманган тумани			Соҳил	Ипак йўли банк	148	34%	790

T/P	Туман номи	Маҳаллалар сони	Дастурлар доирасида ажратиладиган кредитлар миқдори (млн.сўм)	Ихтисослаштириш ҳисобига қамраб олинadиган жами хонадонлар				Талаб этиладиган маблағ (млн.сўм)
				МФЙ номи	Ихтисослашувга кўмаклашувчи тижорат банки	Хонадон сони	Ихтисослашиш даражаси (%)	
35	Мингбулоқ тумани	38	121 388	Бешсерка	Агробанк	58	19%	860
36	Мингбулоқ тумани			Ёшлик	Микрокредитбанк	205	39%	790
37	Мингбулоқ тумани			Қирқчек	Агробанк	295	51%	730
38	Мингбулоқ тумани			Қозоқовул	Агробанк	96	42%	730
39	Мингбулоқ тумани			Момохон	Агробанк	305	39%	790
40	Мингбулоқ тумани			Найман	Агробанк	180	51%	730
41	Мингбулоқ тумани			Янги гўлбоғ	Агробанк	80	19%	860
42	Мингбулоқ тумани			Дамкўл	Микрокредитбанк	250	35%	790
43	Мингбулоқ тумани			Маданият	Халқ банки	250	38%	790
44	Мингбулоқ тумани			Мадияровул	Халқ банки	104	20%	860
45	Мингбулоқ тумани			Мулқобод	Халқ банки	474	32%	790
46	Мингбулоқ тумани			Ўзгариш	Халқ банки	250	50%	730
47	Мингбулоқ тумани			Қайрағочовул	Микрокредитбанк	285	47%	730
48	Мингбулоқ тумани			Меҳнатобод	Микрокредитбанк	360	51%	730
49	Мингбулоқ тумани			Пахтакор	Халқ банки	520	45%	730
50	Мингбулоқ тумани			Серҳаракат	Микрокредитбанк	230	38%	790
51	Мингбулоқ тумани			Тегирмонбоши	Микрокредитбанк	210	37%	790
52	Мингбулоқ тумани			Тўпсада	Халқ банки	350	53%	730
53	Мингбулоқ тумани			Чордона	Микрокредитбанк	420	52%	730

T/P	Туман номи	Маҳаллалар сони	Дастурлар доирасида ажратиладиган кредитлар миқдори (млн.сўм)	Ихтисослаштириш ҳисобига қамраб олинadиган жами хонадонлар				Талаб этиладиган маблағ (млн.сўм)
				МФЙ номи	Ихтисослашувга кўмаклашувчи тижорат банки	Хонадон сони	Ихтисослашиш даражаси (%)	
54	Косонсой тумани	56	118 218	Жар	Микрокредитбанк	120	41%	730
55	Косонсой тумани			Кушон	Турон банк	111	33%	790
56	Косонсой тумани			Қорасув	Микрокредитбанк	96	38%	790
57	Косонсой тумани			Навбаҳор-1	Микрокредитбанк	58	33%	790
58	Косонсой тумани			Обод	Микрокредитбанк	198	31%	790
59	Косонсой тумани			Ўзбекистон	Микрокредитбанк	450	50%	730
60	Косонсой тумани			Ўрикзор	Микрокредитбанк	13	43%	730
61	Косонсой тумани			Чорбоғ	Микрокредитбанк	24	42%	730
62	Косонсой тумани			Юксалиш	Турон банк	120	36%	790
63	Косонсой тумани			А.Навоий	Турон банк	165	54%	730
64	Косонсой тумани			Боғ	Агробанк	83	32%	790
65	Косонсой тумани			Гузар	Агробанк	130	38%	790
66	Косонсой тумани			Гулобод	Инфинбанк	120	41%	730
67	Косонсой тумани			Наврўз	Турон банк	98	36%	790
68	Косонсой тумани			Ободон	Агробанк	150	34%	790
69	Косонсой тумани			С.Шерозий	Турон банк	120	41%	730
70	Косонсой тумани			Чак	Агробанк	86	46%	730
71	Косонсой тумани			Боғи баланд	Турон банк	240	48%	730
72	Косонсой тумани			Боғишамол	Турон банк	195	47%	730
73	Косонсой тумани			Гўримирон	Турон банк	195	41%	730
74	Косонсой тумани			М.Аъзам	Агробанк	150	41%	730
75	Косонсой тумани			Тағижар	Турон банк	127	44%	730
76	Косонсой тумани			Тахтакўприк	Турон банк	81	45%	730
77	Косонсой тумани			Узунқишлоқ	Халқ банки	85	43%	730
78	Косонсой тумани			Шайхон	Халқ банки	186	37%	790

T/P	Туман номи	Маҳаллалар сони	Дастурлар доирасида ажратиладиган кредитлар миқдори (млн.сўм)	Ихтисослаштириш ҳисобига қамраб олинadиган жами хонадонлар				Талаб этиладиган маблағ (млн.сўм)
				МФЙ номи	Ихтисослашувга кўмаклашувчи тижорат банки	Хонадон сони	Ихтисослашиш даражаси (%)	
79	Наманган тумани	50	140 013	Бешкапа	Микрокредитбанк	280	45%	730
80	Наманган тумани			Гулдинов	Алоқа банк	315	50%	730
81	Наманган тумани			Қирғизқўрғон	Микрокредитбанк	210	42%	730
82	Наманган тумани			Қоракўл	Микрокредитбанк	110	43%	730
83	Наманган тумани			Тепакўрғон	Алоқа банк	339	43%	730
84	Наманган тумани			Тўсар	Алоқа банк	213	43%	730
85	Наманган тумани			Чағир	Микрокредитбанк	190	37%	790
86	Наманган тумани			Шўрқишлоқ	Микрокредитбанк	395	54%	730
87	Наманган тумани			Қоратепа	Алоқа банк	140	54%	730
88	Наманган тумани			Маллаҳовуз	Халқ банки	195	38%	790
89	Наманган тумани			Наврўз	Халқ банки	190	34%	790
90	Наманган тумани			Намуна	Халқ банки	448	43%	730
91	Наманган тумани			Нўғайқўрғон	Халқ банки	205	39%	790
92	Наманган тумани			Нуртепа	Алоқа банк	260	38%	790
93	Наманган тумани			Саховат	Халқ банки	410	57%	730
94	Наманган тумани			Хонобод	Халқ банки	205	40%	730
95	Наманган тумани			Яшнобод	Алоқа банк	305	56%	730
96	Наманган тумани			Кўл бўйи	Агробанк	185	53%	730
97	Наманган тумани			Қўрғонча	Агробанк	310	41%	730
98	Наманган тумани			Шамсикўл	Агробанк	140	35%	790
99	Наманган тумани			Шўрқўрғон	Агробанк	240	54%	730
100	Наманган тумани			Эшобод	Агробанк	415	49%	730
101	Наманган тумани			Дехқонобод	Алоқа банк	315	51%	730
102	Наманган тумани			Кичик Тошбулоқ	Алоқа банк	170	33%	790
103	Наманган тумани			Миришкор	Алоқа банк	250	55%	730
104	Наманган тумани			Паст Қиёт	Алоқа банк	240	46%	730
105	Наманган тумани			Тепа Қиёт	Халқ банки	320	42%	730
106	Наманган тумани			Фаравон	Алоқа банк	255	49%	730

T/P	Туман номи	Маҳаллалар сони	Дастурлар доирасида ажратиладиган кредитлар миқдори (млн.сўм)	Ихтисослаштириш ҳисобига қамраб олинadиган жами хонадонлар				Талаб этиладиган маблағ (млн.сўм)
				МФЙ номи	Ихтисослашувга кўмаклашувчи тижорат банки	Хонадон сони	Ихтисослашиш даражаси (%)	
107	Наманган тумани			Хўжақишлоқ	Алоқа банк	170	38%	790
108	Наманган тумани			Чорбоғ	Алоқа банк	345	53%	730
109	Норин тумани	54	120 556	Бобур	Халқ банки	250	50%	730
110	Норин тумани			Бўзўлмас	Халқ банки	350	40%	730
111	Норин тумани			Қюлтепа	Халқ банки	250	47%	730
112	Норин тумани			Навоий	Халқ банки	177	32%	790
113	Норин тумани			Сирмоқ	Халқ банки	280	42%	730
114	Норин тумани			Яшик	Халқ банки	321	46%	730
115	Норин тумани			Қўшариқ	Агробанк	280	44%	730
116	Норин тумани			Отбозор	Агробанк	185	29%	790
117	Норин тумани			Кемабоши	Агробанк	267	40%	730
118	Норин тумани			Тошқин	БРБ	330	49%	730
119	Норин тумани			Чангитма	Агробанк	450	45%	730
120	Норин тумани			Найманоbod	БРБ	190	46%	730
121	Поп тумани			А.Навоий	Асака банк	297	48%	730
122	Поп тумани			Бодомзор	Асака банк	250	49%	730
123	Поп тумани			Ифтихор	Асака банк	477	48%	730
124	Поп тумани			Келачи	Халқ банки	123	31%	790
125	Поп тумани			Кенагас	Асака банк	476	47%	730
126	Поп тумани			Қўштепа	Халқ банки	187	49%	730
127	Поп тумани			Навбаҳор	Асака банк	231	54%	730
128	Поп тумани			Найман	Асака банк	325	48%	730
129	Поп тумани			Пахтакор	Асака банк	170	25%	790
130	Поп тумани			Ҳазрати боб	Асака банк	197	48%	730
131	Поп тумани			Чиғаноқ	Асака банк	525	51%	730
132	Поп тумани			Иттифоқ	Асака банк	450	44%	730
133	Поп тумани			Марғизор	Агробанк	250	49%	730
134	Поп тумани			Тошқўрғон	Асака банк	230	38%	790

T/P	Туман номи	Маҳаллалар сони	Дастурлар доирасида ажратиладиган кредитлар миқдори (млн.сўм)	Ихтисослаштириш ҳисобига қамраб олинadиган жами хонадонлар				Талаб этиладиган маблағ (млн.сўм)
				МФЙ номи	Ихтисослашувга кўмаклашувчи тижорат банки	Хонадон сони	Ихтисослашиш даражаси (%)	
135	Поп тумани	74	187 032	Ултарма	Асака банк	190	34%	790
136	Поп тумани			Ўрта Марғизор	Микрокредитбанк	277	54%	730
137	Поп тумани			Гузар	БРБ	310	50%	730
138	Поп тумани			Исковут	БРБ	350	44%	730
139	Поп тумани			Нуробод	Инфинбанк	200	35%	790
140	Поп тумани			Ойбек	Микрокредитбанк	160	31%	790
141	Поп тумани			Пиллакаш	БРБ	230	44%	730
142	Поп тумани			Пиллол	БРБ	250	45%	730
143	Поп тумани			Чортоқ	БРБ	234	46%	730
144	Поп тумани			Янги Хўжаобод	БРБ	256	45%	730
145	Поп тумани			Боён	Агробанк	421	41%	730
146	Поп тумани			Бунёдкор	Агробанк	460	51%	730
147	Поп тумани			Майдон	Асака банк	250	50%	730
148	Поп тумани			Чодакбоши	Агробанк	400	48%	730
149	Поп тумани			Шайхон	Асака банк	280	35%	790
150	Поп тумани			Юқори Хонобод	Асака банк	540	49%	730
151	Тўрақўрғон тумани			Ахси	Миллий банк	430	46%	730
152	Тўрақўрғон тумани			Соҳилобод	Миллий банк	260	55%	730
153	Тўрақўрғон тумани			Узумзор	Халқ банки	95	40%	730
154	Тўрақўрғон тумани			Хўжанд	Миллий банк	365	50%	730
155	Тўрақўрғон тумани			Яккатом	Миллий банк	482	50%	730
156	Тўрақўрғон тумани			Ёртепа кўча	Трастбанк	72	38%	790
157	Тўрақўрғон тумани			Истиқлол	Трастбанк	225	42%	730
158	Тўрақўрғон тумани			Оқтош	Трастбанк	281	52%	730
159	Тўрақўрғон тумани			Чуст кўприк	Трастбанк	415	47%	730
160	Тўрақўрғон тумани			Шарқ	Халқ банки	593	42%	730
161	Тўрақўрғон тумани			Бахт	Агробанк	215	45%	730
162	Тўрақўрғон тумани			Гулистон	Трастбанк	240	50%	730

T/P	Туман номи	Маҳаллалар сони	Дастурлар доирасида ажратилadиган кредитлар миқдори (млн.сўм)	Ихтисослаштириш ҳисобига қамраб олинадиган жами хонадонлар				Талаб этиладиган маблағ (млн.сўм)
				МФЙ номи	Ихтисослашувга кўмаклашувчи тижорат банки	Хонадон сони	Ихтисослашиш даражаси (%)	
163	Тўрақўрғон тумани	64	134 563	Кужрон	Халқ банки	210	43%	730
164	Тўрақўрғон тумани			Кумидон	Трастбанк	280	49%	730
165	Тўрақўрғон тумани			Озод	Халқ банки	200	53%	730
166	Тўрақўрғон тумани			Порлоқ	Агробанк	140	47%	730
167	Тўрақўрғон тумани			Тошкент	Трастбанк	506	41%	730
168	Тўрақўрғон тумани			Янгиобод	Микрокредитбанк	280	46%	730
169	Тўрақўрғон тумани			Боғишамол	Миллий банк	80	38%	790
170	Тўрақўрғон тумани			Бозорбоши	Миллий банк	200	40%	730
171	Тўрақўрғон тумани			Ермасжид	Халқ банки	100	42%	730
172	Тўрақўрғон тумани			Катта Қурама	Трастбанк	245	41%	730
173	Тўрақўрғон тумани			Қатағон	Агробанк	292	50%	730
174	Тўрақўрғон тумани			Мажнунтол	Турон банк	349	50%	730
175	Тўрақўрғон тумани			Сарой	Миллий банк	110	42%	730
176	Тўрақўрғон тумани			Соҳибкор	Агробанк	220	39%	790
177	Тўрақўрғон тумани			Темирқишлоқ	Миллий банк	324	52%	730
178	Тўрақўрғон тумани			Тошлоқ	Агробанк	190	58%	730
179	Тўрақўрғон тумани			Ўртақишлоқ	Миллий банк	110	41%	730
180	Уйчи тумани			Ғайрат	Агробанк	245	51%	730
181	Уйчи тумани			Кесканёр	Агробанк	130	21%	790
182	Уйчи тумани			Ҳизиробод	Агробанк	360	48%	730
183	Уйчи тумани			Янгиҳаёт	Агробанк	281	50%	730
184	Уйчи тумани			Ёркатай	Агробанк	185	22%	790
185	Уйчи тумани			Мирзаровот	Агробанк	520	51%	730
186	Уйчи тумани			Овчибулоқ	Миллий банк	215	31%	790
187	Уйчи тумани			Ўнҳаёт	Миллий банк	291	52%	730
188	Уйчи тумани			Файзиобод	Агробанк	365	48%	730
189	Уйчи тумани			Чуртуқ	Агробанк	402	39%	790
190	Уйчи тумани			Ахси	Халқ банки	298	48%	730

T/P	Туман номи	Маҳаллалар сони	Дастурлар доирасида ажратиладиган кредитлар миқдори (млн.сўм)	Ихтисослаштириш ҳисобига қамраб олинадиган жами хонадонлар				Талаб этиладиган маблағ (млн.сўм)
				МФЙ номи	Ихтисослашувга кўмаклашувчи тижорат банки	Хонадон сони	Ихтисослашиш даражаси (%)	
191	Уйчи тумани	53	134 041	Гулбоғ	Турон банк	520	51%	730
192	Уйчи тумани			Гулзор	Халқ банки	261	42%	730
193	Уйчи тумани			Гулистон	Халқ банки	260	46%	730
194	Уйчи тумани			Деҳқон	Халқ банки	250	51%	730
195	Уйчи тумани			Қумтепа	Халқ банки	325	34%	790
196	Уйчи тумани			Соку	Халқ банки	401	50%	730
197	Уйчи тумани			Боғ	Миллий банк	280	49%	730
198	Уйчи тумани			Муборак	Миллий банк	290	50%	730
199	Уйчи тумани			Оқтош	Миллий банк	450	44%	730
200	Уйчи тумани			Тепасарой	Миллий банк	330	50%	730
201	Уйчи тумани			Хўжаобод	Миллий банк	327	46%	730
202	Уйчи тумани			Хуррият	Миллий банк	320	51%	730
203	Уйчи тумани			Шифокор	Миллий банк	301	43%	730
204	Уйчи тумани			Янгичек	Микрокредитбанк	350	35%	790
205	Учқўрғон тумани	61	165 425	Баҳриобод	Халқ банки	210	41%	730
206	Учқўрғон тумани			Исломобод	Агробанк	113	30%	790
207	Учқўрғон тумани			Учёғоч	Халқ банки	162	30%	790
208	Учқўрғон тумани			Чек	Халқ банки	174	22%	790
209	Учқўрғон тумани			Шаҳрихончек	Халқ банки	200	36%	790
210	Учқўрғон тумани			Ёписхон	БРБ	80	36%	790
211	Учқўрғон тумани			Истиқлол	БРБ	270	48%	730
212	Учқўрғон тумани			Бўстон	Агробанк	170	53%	730
213	Учқўрғон тумани			Кўприкбоши	Агробанк	315	50%	730
214	Учқўрғон тумани			Ўрдабоғ	Агробанк	225	25%	790
215	Учқўрғон тумани			Ёрқинҳаёт	Миллий банк	182	27%	790
216	Учқўрғон тумани			Истиқбол	Миллий банк	220	39%	790
217	Учқўрғон тумани			Катта Мўғол	Миллий банк	251	48%	730
218	Учқўрғон тумани			Мустақиллик	Микрокредитбанк	215	35%	790

T/P	Туман номи	Маҳаллалар сони	Дастурлар доирасида ажратиладиган кредитлар миқдори (млн.сўм)	Ихтисослаштириш ҳисобига қамраб олинадиган жами хонадонлар				Талаб этиладиган маблағ (млн.сўм)
				МФЙ номи	Ихтисослашувга кўмаклашувчи тижорат банки	Хонадон сони	Ихтисослашиш даражаси (%)	
219	Учқўрғон тумани			Саноат	Алоқа банк	310	50%	730
220	Учқўрғон тумани			Файзиобод	Миллий банк	210	49%	730
221	Чортоқ тумани	55	131 431	Дамариқ	Агробанк	241	43%	730
222	Чортоқ тумани			З.Диёр	Миллий банк	290	46%	730
223	Чортоқ тумани			Кесканёр	Миллий банк	285	50%	730
224	Чортоқ тумани			Қорабоғ	Миллий банк	352	43%	730
225	Чортоқ тумани			Обод диёр	Агробанк	271	50%	730
226	Чортоқ тумани			Сой	Миллий банк	230	46%	730
227	Чортоқ тумани			Ўзбекистон	Миллий банк	180	36%	790
228	Чортоқ тумани			Хайрли	Микрокредитбанк	174	30%	790
229	Чортоқ тумани			Юксалиш	Агробанк	328	44%	730
230	Чортоқ тумани			Алихон	Агробанк	285	45%	730
231	Чортоқ тумани			Бештол	Агробанк	241	45%	730
232	Чортоқ тумани			Деҳқонобод	Агробанк	350	49%	730
233	Чортоқ тумани			Истиқлол	Агробанк	289	43%	730
234	Чортоқ тумани			Комиллик	Микрокредитбанк	200	33%	790
235	Чортоқ тумани			А.Навоий	Микрокредитбанк	355	44%	730
236	Чортоқ тумани			Бешкапа	Микрокредитбанк	305	45%	730
237	Чортоқ тумани			Боғистон	Микрокредитбанк	375	52%	730
238	Чортоқ тумани			Дилдош	Микрокредитбанк	361	51%	730
239	Чортоқ тумани			Ифтихор	Микрокредитбанк	280	40%	730
240	Чортоқ тумани			Навбаҳор	Микрокредитбанк	487	45%	730
241	Чўст тумани			Гулистон	Микрокредитбанк	190	27%	790
242	Чўст тумани			Дам	Микрокредитбанк	305	55%	730
243	Чўст тумани			Сероб	Микрокредитбанк	300	40%	730
244	Чўст тумани			Шоён	Микрокредитбанк	310	42%	730
245	Чўст тумани			Яккабулоқ	Микрокредитбанк	220	28%	790
246	Чўст тумани			Бозорбоши	Халқ банки	205	39%	790

T/P	Туман номи	Маҳаллалар сони	Дастурлар доирасида ажратилadиган кредитлар миқдори (млн.сўм)	Ихтисослаштириш ҳисобига қамраб олинадиган жами хонадонлар				Талаб этиладиган маблағ (млн.сўм)
				МФЙ номи	Ихтисослашувга кўмаклашувчи тижорат банки	Хонадон сони	Ихтисослашиш даражаси (%)	
247	Чуст тумани	69	162 013	Ғовасой соҳил	Ҳамкорбанк	450	43%	730
248	Чуст тумани			Мунчоқтепа	Ҳамкорбанк	350	34%	790
249	Чуст тумани			Шувар	Халқ банки	305	46%	730
250	Чуст тумани			Янгиҳаёт	Халқ банки	240	42%	730
251	Чуст тумани			Бирлик	Ҳамкорбанк	270	39%	790
252	Чуст тумани			Боғизрам	Ҳамкорбанк	150	29%	790
253	Чуст тумани			Дўстлик	Микрокредитбанк	563	44%	730
254	Чуст тумани			Қайирма	Ҳамкорбанк	400	40%	730
255	Чуст тумани			Лайлакуя	Агробанк	260	34%	790
256	Чуст тумани			Навбаҳор	Агробанк	360	49%	730
257	Чуст тумани			Сабззор	Агробанк	233	40%	730
258	Чуст тумани			Бибиона	Микрокредитбанк	195	33%	790
259	Чуст тумани			Дўзанда	Микрокредитбанк	191	35%	790
260	Чуст тумани			Хўжаобод	Микрокредитбанк	215	36%	790
261	Чуст тумани			Чустнон-Дўстларобод	Микрокредитбанк	149	25%	790
262	Янгиқўрғон тумани	68	126 322	Маданият	Халқ банки	400	39%	790
263	Янгиқўрғон тумани			Мамай	Агробанк	200	44%	730
264	Янгиқўрғон тумани			Поромон	Ўзсаноатқурилишбанк	200	38%	790
265	Янгиқўрғон тумани			Сойбўйи	Халқ банки	250	48%	730
266	Янгиқўрғон тумани			Тинчлик	Агробанк	280	42%	730
267	Янгиқўрғон тумани			Бекобод	Трастбанк	265	36%	790
268	Янгиқўрғон тумани			Бўстон	Агробанк	164	32%	790
269	Янгиқўрғон тумани			Ғайрат	Агробанк	300	49%	730
270	Янгиқўрғон тумани			Деҳқонобод	Агробанк	270	34%	790
271	Янгиқўрғон тумани			Гаистон	Ўзсаноатқурилишбанк	385	52%	730
272	Янгиқўрғон тумани			Ибрat	Халқ банки	232	41%	730
273	Янгиқўрғон тумани			Истиқбол	Халқ банки	160	27%	790
274	Янгиқўрғон тумани			Қорасув	Халқ банки	450	44%	730

Т/Р	Туман номи	Маҳаллалар сони	Дастурлар доирасида ажратиладиган кредитлар миқдори (млн.сўм)	Ихтисослаштириш ҳисобига қамраб олинadиган жами хонадонлар				Талаб этиладиган маблағ (млн.сўм)
				МФЙ номи	Ихтисослашувга кўмаклашувчи тижорат банки	Хонадон сони	Ихтисослашиш даражаси (%)	
275	Янгиқўрғон тумани			Қутлуқтол	Халқ банки	135	22%	790
276	Янгиқўрғон тумани			Бунёдкор	Ўзсаноатқурилишбанк	290	50%	730
277	Янгиқўрғон тумани			Қандиён	Ўзсаноатқурилишбанк	285	47%	730
278	Янгиқўрғон тумани			Машъал	Ўзсаноатқурилишбанк	290	50%	730
279	Янгиқўрғон тумани			Тиллатепа	Халқ банки	205	38%	790

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
2026 йил 11 июндаги ПҚ–220-сон қарорига
2-илова

**Наманган вилоятида 2026 йил учун хорижий инвестициялар
ва кредитларни жалб қилишнинг
МАҚСАДЛИ КЎРСАТКИЧЛАРИ**

млн доллар

Т/р	Соҳа номи	2026 йил учун прогноз	шундан, чораклар кесимида ўзлаштириш			
			1-чорак	2-чорак	3-чорак	4-чорак
	Жами	5 006,2	1 001,2	1 251,6	1 401,7	1 351,7
1	Наманган шаҳри	730,0	146,0	182,5	204,4	197,1
2	Давлатобод	813,0	162,6	203,3	227,6	219,5
3	Янги Наманган	355,7	71,1	88,9	99,6	96,0
4	Косонсой	296,0	59,2	74,0	82,9	79,9
5	Мингбулоқ	178,1	35,6	44,5	49,9	48,1
6	Наманган	182,9	36,6	45,7	51,2	49,4
7	Норин	177,5	35,5	44,4	49,7	47,9
8	Поп	603,0	120,6	150,8	168,8	162,8
9	Тўрақўрғон	423,2	84,6	105,8	118,5	114,3
10	Уйчи	171,1	34,2	42,8	47,9	46,2
11	Учқўрғон	250,7	50,1	62,7	70,2	67,7
12	Чортоқ	188,0	37,6	47,0	52,6	50,8
13	Чуст	435,5	87,1	108,9	121,9	117,6
14	Янгиқўрғон	201,5	40,3	50,4	56,4	54,4

Наманган вилоятида ер фонди тоифаси ўзгартириш орқали аукцион савдоларига чиқариш
таклиф этилаётган норуда фойдали қазилма конлари
РЎЙХАТИ

Т/р	Худуд номи	Ердан фойдаланувчи номи	Контур рақаами	Жами ер майдони, га	Шундан			
					Суғориладиган ерлар, га	Лалми ерлар, га	Яйлов ва пичанзорлар, га	Бошқа ерлар, га
Наманган вилояти				93,5	0,0	0,0	93,0	0,5
Чуст тумани				14,9	0,0	0,0	14,4	0,5
1	Ғалаба	Туман ҳокимлиги заҳираси	76қ	14,4			14,4	
2	Ғалаба	Туман ҳокимлиги заҳираси	599к	0,5				0,5
Янгиқўрғон тумани				3,0	0,0	0,0	3,0	0,0
3	Жўра Охунов	Туман ҳокимлиги заҳираси	240қ	3,0			3,0	
Поп тумани				75,6	0,0	0,0	75,6	0,0
4	Чоркесар	Туман ҳокимлиги заҳираси	158қ	40,0			40,0	
5	Чодак	Туман ҳокимлиги заҳираси	89қ	5,1			5,1	
6	Чодак	Туман ҳокимлиги заҳираси	89қ	1,8			1,8	
7	Чодак	Туман ҳокимлиги заҳираси	1286қ	28,7			28,7	

2026–2030 йилларда Наманган шаҳрида реновация дастури амалга ошириладиган ҳудудлар
РЎЙХАТИ

Т/ р	Реновация бўладиган кўча номи	Бўзиладиган уйлар сони			Амалга ошириладиган ишлар																		Жами талаб этиладиган маблағ	
					Қуриладиган кўп қаватли уйлар		Ташкил этиладиган хизмат кўрсатиш объектлар сони	Таъмирланадиган йўл				Электр таъминоти				Иссиқлик таъминоти				Сув таъминоти				
								Асосий йўл		Ички йўллар		Электр тармоқлари		Ўрнатиладиган трансформатор		Янги ўрнатиладиган қозонхоналар		Иссиқлик тармоғи		Ичимлик сув тармоғи		Оқова сув тармоғи		
км	суммаси	м2	суммаси	км	суммаси	сони	суммаси	сони	суммаси	км	суммаси	км	суммаси	км	суммаси	км	суммаси	км	суммаси	км	суммаси			
Жами		36	143	13	92	6 616	375	2,3	37 420,0	56 476	8 950,0	6,9	3 870,0	45	11 250,0	2	3 500,0	3	5 000,0	7	4 540,0	7	4 765,0	79 295,0
1	Навоий кўчаси	36	55	9	49	4 470	250	1,6	30 720,0	47 826	7 200,0	3,3	1 750,0	19	4 750,0	2	3 500,0	3	5 000,0	3,4	2 200,0	3,6	2 470,0	57 590,0
2	Ибрат кўчаси		35	2	27	1 250	50	0,7	6 700,0	8 650	1 750,0	1,4	920,0	10	2 500,0					1,5	920,0	1,2	820,0	13 610,0
3	Уйчи кўчаси		53	2	16	896	75					2,2	1 200,0	16	4 000,0					2,1	1 420,0	2,2	1 475,0	8 095,0

млн.сум

Наманган вилоятида фойдаланишдан чиқиб кетган ер майдонларини 2026–2027 йилларда босқичма-босқич
қайта фойдаланишга киритиш ва янги ерларни ўзлаштиришнинг
МАҚСАДЛИ КЎРСАТКИЧЛАРИ

Т/р	Туманлар номи	2026–2027 йилларда жами фойдаланишга киритиш режаси (гектар)	Шундан			
			2026 йилда		2027 йилда	
			Қайта фойдаланишга киритиш	Янги ўзлаштириш	Қайта фойдаланишга киритиш	Янги ўзлаштириш
1	Мингбўлоқ тумани	2 500	1 000		1 300	200
2	Косонсой тумани	371	121	28	202	20
3	Поп тумани	2 616	916	174	1 426	100
4	Тўрақўрғон тумани	620	300	121	174	25
5	Чортоқ тумани	850	400		430	20
6	Чуст тумани	2 163	963	232	918	50
7	Янгиқўрғон тумани	880	300		555	25
Вилоят бўйича жами		10 000	4 000	555	5 005	440

Изоҳ: ўзлаштирилаётган ер майдонларининг ҳудудлари ва контурлари Наманган вилояти ҳақимининг қарорига асосан тасдиқланади.

**Наманган вилоятини ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш, аҳоли турмуш даражасини янада яхшилаш
ва тадбиркорлик учун қулай шарт-шароит яратиш бўйича
“ЙЎЛ ХАРИТАСИ”**

Т/р	Чора-тадбирлар номи	Амалга ошириш механизми	Молиялаштириш манбаи	Ижро муддати	Масъуллар
I. Саноатни ва тадбиркорликни ривожлантириш, аҳоли бандлигини таъминлаш					
1.	Наманган ва Милан шаҳарларида “Fashion week” халқаро ҳафталигини ташкил этиш.	1. Иштирокчи корхоналар рўйхатини шакллантириш. 2. Халқаро кўргазмани ташкил этиш чораларини кўриш. 3. Маҳаллий маҳсулотлар намойиш қилинишини таъминлаш.	Ташаббускор маблағлари, хорижий грантлар, Енгил саноатни қўллаб-қувватлаш жамғармаси маблағлари	2026 йил 1 декабрь	Наманган вилояти ҳокимлиги, Инвестициялар, саноат ва савдо вазирлиги, Енгил саноатни ривожлантириш агентлиги
2.	Ташаббускор тадбиркорларга заргарлик маҳсулотларини асиллик даражасини аниқлаш, гемология ва тамғалашга мослаштирилган махсус лаборатория ташкил этишга рухсат бериш.	1. Ташаббускор тадбиркорларга заргарлик маҳсулотларининг асиллик даражасини аниқлаш, гемология ва тамғалаш фаолияти билан шўғулланиш учун тегишли рухсатномани расмийлаштириш. 2. Махсус замонавий лаборатория ташкил этиш учун қурилиш ишларини бошлаш.	Ташаббускор маблағлари	Икки ой муддатда 2026 йил 1 июль	Давлат асиллик даражаси назорати инспекцияси, “Ўзбекзаргарсаноати” уюшмаси, Наманган вилояти ҳокимлиги
3.	Наманган вилоятидаги тадбиркорларга Афғонистон олтин конларида қазиб олинган олтин хомашёсини Ўзбекистон Республикаси ҳудудига олиб кириб, божхона ҳудудида қайта ишлаш	1. Олтин таркибидаги соф металл миқдорини (пробасини) лаборатория таҳлиллари асосида аниқлаш, аниқ вазнини ўлчаш ва тегишли ҳисобини юритиш.	Маблағ талаб этилмайди	Заруратга кўра	Божхона қўмитаси, Давлат асиллик даражаси назорати инспекцияси,

Т/р	Чора-тадбирлар номи	Амалга ошириш механизми	Молиялаштириш манбаи	Ижро муддати	Масъуллар
	режими асосида қайта ишлашга рухсат бериш.	2. Заруратга кўра аффинаж (қайта ишлаш) жараёнларини амалга ошириш. 3. Тайёр маҳсулотларни халқаро стандартларга, жумладан, LBMA талабларига мувофиқ ҳолда қадоқлаш ва тайёрлаш.			“Ўзбекзаргарсаноати” уюшмаси
4.	“Namangan sement” корхонасининг умумий қуввати 60 МВтга тенг бўлган яшил энергия лойиҳасини амалга ошириш (марказий тармоққа уламаган ҳолда) ҳамда 70 дона махсус техника сотиб олиш бўйича амалий чоралар кўриш.	1. Йирик инвестиция лойиҳасини амалга ошириш учун Чуст туманининг адирлик ҳудудларидан 24 гектар ер участкаларини, истисно тариқасида, энг яхши таклифни танлаб олиш йўли билан тўғридан-тўғри ижарага бериш. 2. 70 дона махсус техника сотиб олиш учун Ўзбекистон техник жиҳатдан тартибга солиш агентлигидан сертификат олишда ёрдам кўрсатиш.	Ташаббускор маблағлари	2026 йил июль 2026 йил июль	Қишлоқ хўжалиги вазирлиги, Наманган вилояти ҳокимлиги, Ўзбекистон техник жиҳатдан тартибга солиш агентлиги
5.	Тўрақўрғон тумани, “Шовон” МФЙ ҳудудида замонавий чорвачилик марказини ташкил этиш.	1. Чорвачилик маркази ҳудудида Австрия тажрибаси асосида чорваларни сифатли уруғлантириш, ветеринар хизматларини кўрсатиш, чорва озуқаси билан таъминлаш, сўйиш ва сотиш хизматларини қамраб оладиган мажмуа қурилиши бўйича лойиҳа ҳужжатларини ишлаб чиқиш. 2. Мазкур лойиҳани амалга ошириш учун халқаро молия институтлари хорижий грантлари ва техник кўмак маблағларини жалб этиш. 3. Чорвачилик марказини қуриш ва логистика тизимини йўлга қўйиш.	Ташаббускор маблағлари, халқаро молия институтлари маблағлари ва хорижий грантлар	Икки ой муддатда 2026 йил якунигача 2026–2027 йилларда	Ташаббускор тадбиркор, Наманган вилояти ҳокимлиги, “Агробанк” АТБ, Чорвачилик ва яйлов хўжалигини ривожлантириш агентлиги

Т/р	Чора-тадбирлар номи	Амалга ошириш механизми	Молиялаштириш манбаи	Ижро муддати	Масъуллар
6.	Поп туманида ташкил этилаётган “Arashan” халқаро ва кўп функцияли тоғ дам олиш туристик зонаси ҳудудини хорижий ва маҳаллий лойиҳа ташкилотларини жалб қилган ҳолда экологик талаблар асосида ривожлантириш.	1. Лойиҳа ҳудудининг топосъёмка ва қурилиш ости майдонларида муҳандислик-геологик ўрганиш ишларини амалга ошириш. 2. Туристик зона ҳудудини ривожлантириш бўйича мастер режа ишлаб чиқиши ва тасдиқланишини таъминлаш. 3. Мастер режа асосида туристик зона ҳудудида амалга ошириладиган лойиҳалар таркибини шакллантириш. 4. Туристик зона ҳудудидаги хизмат кўрсатиш мажмуалари ва инфратузилма объектларини барпо этиш мақсадида 100 гектар ер участкаси тоифасини ўзгартириш бўйича белгиланган тартибда Ҳукумат комиссиясига таклиф киритиш. 5. Туристик зона ҳудудини кенгайтириш бўйича қолган 600 гектар ўрмон фонди ер участкасини инвесторга ижара ҳуқуқи асосида ажратиш бўйича таклиф киритиш.	150 млн доллар Ташаббускор маблағлари, хорижий инвестициялар, тижорат банклари кредитлари	2026 йил июль 2026 йил июль 2026 йил июль 2026 йил август 2026 йил ноябрь	Наманган вилояти ҳокимлиги, Қурилиш ва уй-жой коммунал хўжалиги вазирлиги, Қишлоқ хўжалиги вазирлиги, Экология ва иқлим ўзгариши миллий қўмитаси, Ўрмон ва яшил ҳудудларни кўпайтириш, чўлланишга қарши курашиш агентлиги
II. Туризм ва хизмат кўрсатишни ривожлантириш					
7.	“Наманган туристик-рекреацион ҳудудларини ривожлантириш дирекцияси” давлат муассасасига бириктирилган ер участкаларида туристик йўналишдаги лойиҳаларни амалга ошириш.	1. Мазкур қарорнинг 7-илласида кўрсатилган ер участкаларини туман ҳокимлиги захирасига қайтариш. 2. Дирекцияга ер участкаларини доимий фойдаланиш ҳуқуқи билан бириктириб бериш.	Маблағ талаб этилмайди	Икки ой муддатда Захирага қайтарилган дан сўнг бир ой муддатда	Сув хўжалиги вазирлиги, Ўрмон ва яшил ҳудудларни кўпайтириш, чўлланишга қарши курашиш агентлиги,

Т/р	Чора-тадбирлар номи	Амалга ошириш механизми	Молиялаштириш манбаи	Ижро муддати	Масъуллар
		3. Бириктирилган ер участкалари тоифасини ўзгартириш масаласини Ҳукумат комиссиясига киритиш. 4. Тоифаси ўзгартирилган ер участкалари бўйича мастер режаларни ишлаб чиқиш ва аукцион савдоларига чиқариш.		Захирага қайтарилган дан сўнг бир ой муддатда Ер тоифаси ўзгаргандан кейин бир ой муддатда	Наманган вилояти ҳокимлиги, Тошкент вилояти ҳокимлиги Дирекция, Наманган вилояти ҳокимлиги, Давлат активларини бошқариш агентлиги
8.	Наманган 65-Халқаро гуллар фестивалини юбилей тарзда ўтказишни ташкил этиш ва молиялаштириш.	2026 йилда Наманган 65-Халқаро гуллар фестивалини юбилей тарзда ўтказишни ташкил этиш ва молиялаштириш бўйича Ҳукумат қарори лойиҳасини ишлаб чиқиб Вазирлар Маҳкамасига киритиш.	Ҳисоб-китобларга асосан	Бир ҳафта муддатда	Наманган вилоят ҳокимлиги, Иқтисодиёт ва молия вазирлиги, Қишлоқ хўжалиги вазирлиги
9.	Поп ва Чуст туманларидаги “А-373” халқаро автомобиль йўли бўйидаги 76,2 гектар ер майдонида 50 та савдо ва сервис объектларини барпо этиш.	1. Ажратилган ер майдонлари тоифасини ўзгартириш масаласини Ҳукумат комиссиясига киритиш. 2. Тоифаси ўзгарган майдонни лотларга ажратиш, аукцион савдоларига чиқариш.	Маблағ талаб этилмайди	Икки ой муддатда Ер тоифаси ўзгаргандан кейин бир ой муддатда	Қишлоқ хўжалиги вазирлиги, Наманган вилояти ҳокимлиги, Давлат активларини бошқариш агентлиги
10.	Вилоятдаги маданий мерос объектларини, жумладан, Чуст туманидаги Биби Наима она, Поп туманидаги Имом ота, Наманган туманидаги Биби мушкул кушот зиёратгоҳи, Наманган шаҳридаги Наманган вилояти тарихи ва маданияти давлат музейи мажмуаларини таъмирлаш.	1. Ҳар бир объект бўйича реставрация ва таъмирлаш ишлари учун илмий асосланган лойиҳа-смета ҳужжатларини ишлаб чиқиш, маданий мерос талабларига мувофиқ экспертизадан ўтказиш. 2. Давлат бюджети, маҳаллий бюджет, ҳомийлик маблағлари ҳамда хусусий инвестицияларни жалб қилиш орқали таъмирлаш ишларини молиялаштириш,	Ҳисоб-китобларга асосан Давлат бюджетидан Маданий мерос агентлигининг Маданий мерос жамғармасига	2026–2028 йиллар давомида	Маданий мерос агентлиги, “Вақф” хайрия жамоат фонди, Иқтисодиёт ва молия вазирлиги, Наманган вилояти ҳокимлиги

Т/р	Чора-тадбирлар номи	Амалга ошириш механизми	Молиялаштириш манбаи	Ижро муддати	Масъуллар
		зарур ҳолларда ДХШ, механизмларини жорий этиш. 3. Белгиланган график асосида объектларда реставрация, капитал ва жорий таъмирлаш ишларини амалга ошириш, атроф ҳудудларни ободонлаштириш, зиёратчилар учун қулай инфратузилма яратиш. 4. Поп туманидаги Имом ота зиёратгоҳини реставрация қилиш ва таъмирлаш ишларини “Вақф” хайрия жамоат фонди маблағлари ҳисобидан амалга ошириш.	ажратиладиган маблағлар, “Вақф” хайрия жамоат фонди маблағлари		
11.	Тўрақўрғон тумани ҳудудидан оқиб ўтувчи Косонсой сойининг 2,6 км қирғоқ ўзани қисмини қисқартириш ва бетонлаш ҳисобига туризм ва сервис объектларини барпо этиш.	1. Косонсой сойи қирғоғининг ўзан қисмини қисқартириш бўйича лойиҳа ҳужжатларини келишиш. 2. Қирғоқ ўзанларини қисқартириш ва қўшимча шаклланадиган ер майдонларини Наманган туристик-рекреацион ҳудудларини ривожлантириш дирекциясига доимий фойдаланиш ҳуқуқи билан бириктириш. 3. Ҳудудда туризм ва сервисни ривожлантириш бўйича мастер режаларни ишлаб чиқиш. 4. Ажратилган лотларни аукцион савдоларига чиқариш.	Маблағ талаб этилмайди Маблағ талаб этилмайди Ҳисоб-китоблар асосида Маблағ талаб этилмайди	Икки ой муддатда Бир ой муддатда 2026 йил 1 ноябрь Ер тоифаси ўзгаргандан кейин бир ой муддатда	Наманган вилояти ҳокимлиги, Сув хўжалиги вазирлиги, Фавқулодда вазиятлар вазирлиги, Экология ва иқлим ўзгариши миллий қўмитаси, Наманган вилояти ҳокимлиги Дирекция, Наманган вилояти ҳокимлиги Наманган вилояти ҳокимлиги, Давлат активларини бошқариш агентлиги

T/p	Чора-тадбирлар номи	Амалга ошириш механизми	Молиялаштириш манбаи	Ижро муддати	Масъуллар
III. Йўл-транспорт, муҳандислик-коммуникация ва ижтимоий инфратузилмани ривожлантириш					
12.	Наманган шаҳрида транспорт тизимини бошқаришни яхшилаш, тирбандликларни камайтириш, ҳаракат интенсивлигини ошириш ва йўл-транспорт инфратузилмасини ривожлантириш бўйича бош режа (транспорт модели) ишлаб чиқиш. Бунда автостанциялар, автотураргоҳлар, ерости ва ерусти ўтказгичларни оқилона жойлаштириш ҳамда Наманган шаҳрини бошқа туманлар билан транспорт жиҳатдан боғлиқлигини кучайтиришни назарда тутиш.	1. Бош режани (транспорт модели) ишлаб чиқиш бўйича нуфузли консалтинг компаниясини жалб қилиш. 2. Бош режа лойиҳасини тайёрлаш. 3. Наманган шаҳрида транспорт инфратузилмасини янада яхшилаш чора-тадбирлари тўғрисида Ҳукумат қарори лойиҳасини Вазирлар Маҳкамасига киритиш.	Наманган вилояти маҳаллий бюджетининг қўшимча маблағлари, грант маблағлари	Уч ой муддатда 2026 йил якунига қадар 2027 йил март	Наманган вилояти ҳокимлиги, Транспорт вазирлиги, Қурилиш ва уй-жой коммунал хўжалиги вазирлиги
13.	Чортоқ туманидаги Дўстлик массиви ҳудудидаги 7 гектар ер майдонида туман ҳокимлиги ва бошқа идоралар учун ягона маъмурий марказ биноси, ижтимоий соҳа объектлари, тиббиёт туризми объектлари ҳамда кўп қаватли тураржой биноларини барпо этиш.	1. Ер тоифасини ўзгартириш масаласини Ҳукумат комиссиясига киритиш. 2. Тоифаси ўзгарган майдонни лотларга ажратиб, аукцион савдоларига чиқариш.	Маблағ талаб этилмайди	Икки ой муддатда Ер тоифаси ўзгаргандан кейин бир ой муддатда	Қишлоқ хўжалиги вазирлиги, Наманган вилояти ҳокимлиги, Давлат активларини бошқариш агентлиги
14.	Поп туманида ташкил этилаётган “Arashan” халқаро ва кўп функцияли тоғ дам олиш туристик зонаси ҳудудида тасдиқланган мастер режа асосида инвестор маблағлари ҳисобидан амалга ошириладиган йўл-транспорт ва муҳандислик	1. Объектнинг мастер режасини тегишли вазирлик ва идоралар билан биргаликда ишлаб чиқиб, 15 кун муддатда тасдиқлаш.	10 млрд сўм, тадбиркор маблағлари	2026 йил давомида	Қурилиш вазирлиги, Экология ва иқлим ўзгариши миллий қўмитаси, Автомобиль йўллари қўмитаси,

Т/р	Чора-тадбирлар номи	Амалга ошириш механизми	Молиялаштириш манбаи	Ижро муддати	Масъуллар
	тармоқларини қуришни жадаллаштириш.	2. Йўл-транспорт ва муҳандислик тармоқларини қуриш ишларини параллел равишда олиб бориш.			“Худудий электр тармоқлари” АЖ, Наманган вилояти ҳокимлиги
15.	Косонсой туманида тадбиркор маблағлари ҳисобидан ерости пиёдалар йўлини қуриш ҳамда унда жамоат хавфсизлиги қоидаларига қатъий риоя қилган ҳолда савдо ва хизмат кўрсатиш объектларини жойлаштириш.	1. Тадбиркорга ерости пиёдалар йўлини қуриш ҳамда унда жамоат хавфсизлиги қоидаларига қатъий риоя қилган ҳолда савдо ва хизмат кўрсатиш объектларини жойлаштириш учун рухсат бериш. 2. Лойиҳани белгиланган тартибда “Лойиҳалар ва харидлар самарадорлигини ошириш маркази” ДМда экспертизадан ўтказиш. 3. Белгиланган тартибда лойиҳани амалга оширишни бошлаш.	Маблағ талаб этилмайди Тадбиркор маблағлари	Бир ой муддатда Икки ой муддатда Уч ой муддатда	Автомобиль йўллари қўмитаси, Ички ишлар вазирлиги, Наманган вилояти ҳокимлиги, Саноат кооперацияси ва давлат харидлари агентлиги
16.	Вилоятдаги ижтимоий соҳа муассасаларининг иситиш тизимларини ДХШ асосида босқичма-босқич модернизация қилиш ишларини якунига етказиш.	Ижтимоий соҳа муассасаларининг қозонхоналарини модернизация қилиш ҳамда иссиқлик тизимини таъмирлаш ва белгиланган меъёрларда ишлашини таъминлаш учун маблағ ажратиш.	68,2 млрд сўм, республика бюджети маблағлари	Икки ой муддатда	Иқтисодиёт ва молия вазирлиги, Наманган вилояти ҳокимлиги
17.	“Наманган” эркин иқтисодий зонасида Австриянинг “Pv Consult” компанияси томонидан қуввати 70 МВт бўлган замонавий қуёш электр станциясини барпо этиш ҳамда энергия сақлаш тизимини жорий этиш лойиҳасини амалга ошириш (марказий тармоққа уланмаган ҳолда).	1. “Pv Consult” компанияси томонидан техник-иқтисодий асос (ТИА) ва лойиҳа-смета ҳужжатларини ишлаб чиқиб, тегишли вазирлик ва идоралар ҳулосаси асосида лойиҳани амалга ошириш юзасидан таклиф киритиш. 2. “Наманган” ЭИЗ ҳудудида қуёш электр станцияси қурилиши учун ер майдонини ажратиш.	–	2026 йил давомида	Энергетика вазирлиги, Инвестициялар, саноат ва савдо вазирлиги, Наманган вилояти ҳокимлиги

Т/р	Чора-тадбирлар номи	Амалга ошириш механизми	Молиялаштириш манбаи	Ижро муддати	Масъуллар
18.	Наманган шаҳридаги Гўзал ва Ҳамроҳ кўчалари кесишмасига транспорт ечими – йўл ўтказгич (кўприк) қуриш.	Лойиҳа ҳужжатларини ишлаб чиқиш учун 2026 йилги Ўзбекистон Республикасининг ижтимоий ва ишлаб чиқариш инфратузилмасини ривожлантириш дастури доирасида маблағ ажратиш.	Ҳисоб-китобларга асосан	Икки ой муддатда	Иқтисодиёт ва молия вазирлиги, Наманган вилояти ҳокимлиги
19.	Автомобиль йўллари қўмитаси тасарруфидаги маҳаллий аҳамиятга эга бўлган Учқўрғон тумани ҳудудидан ўтган “50v012” Қозоқовул қ. – Қўғай қ. – Бўстон қ. автомобиль йўлининг 0–24 км қисмини реконструкция қилиш.	Мазкур автомобиль йўлини таъмирлаш масаласини 2027–2028 йилларда ижтимоий ва ишлаб чиқариш инфратузилмасини ривожлантириш дастурига киритиш.	Ҳисоб-китобларга асосан	Икки ой муддатда	Автомобиль йўллари қўмитаси, Иқтисодиёт ва молия вазирлиги
20.	Наманган вилояти ҳокимлиги балансида бўлган Наманган шаҳри А.Темур кўчаси 3-уй манзилидаги IT-park биносидан янада самарали фойдаланишни ташкил этиш мақсадида мазкур бинони Рақамли технологиялар вазирлиги ҳузуридаги “Дастурий маҳсулотлар ва ахборот технологиялари технологик парки дирекцияси” масъулияти чекланган жамияти устав капиталига давлат улуши сифатида ўтказиб бериш.	1. Бинони “Дастурий маҳсулотлар ва ахборот технологиялари технологик парки дирекцияси” масъулияти чекланган жамиятига ўтказиш. 2. Тегишли қабул қилиш-топшириш далолатномасини расмийлаштириш.	Маблағ талаб этилмайди	Икки ҳафта муддатда	Давлат активларини бошқариш агентлиги, Иқтисодиёт ва молия вазирлиги, Наманган вилояти ҳокимлиги, Рақамли технологиялар вазирлиги
21.	“А-373” халқаро йўлининг Қамчиқ довонига кириш қисмида ҳаракат интенсивлигини ошириш, тирбандликларнинг олдини олиш ва юк ташиш тезкорлигини ошириш мақсадида юк автотранспортлари учун қўшимча назорат ўлчов тарозисини ўрнатиш.	1. Юк автотранспортлари учун қўшимча назорат ўлчов тарозисига қўлай дислокацияни белгилаб, аукцион савдоларига чиқариш. 2. Қўшимча назорат ўлчов тарозисини ўрнатиш.	Маблағ талаб этилмайди Ташаббускор маблағлари	Икки ой муддатда 2026 йил 1 август	Транспорт вазирлиги, Ички ишлар вазирлиги, Наманган вилояти ҳокимлиги

Т/р	Чора-тадбирлар номи	Амалга ошириш механизми	Молиялаштириш манбаи	Ижро муддати	Масъуллар
IV. Қишлоқ ва сув хўжалигини ривожлантириш					
22.	Вилоятдаги 1,9 минг гектар майдонда интенсив боғ ва тоқзорлар барпо этиш.	1. Рўйхати шакллантирилган деҳқон ва фермер хўжаликлари, қишлоқ хўжалиги корхоналари томонидан интенсив ҳамда экспортбоп мева ва узум навларини танлаш, сифатли кўчатлар харид қилиш. 2. Томчилатиб суғориш тизимларини жорий этиш ва агротехник талаблар асосида экиш ишларини амалга ошириш.	190,5 млрд сўм, тадбиркор маблағлари, кредит маблағлари, хорижий инвестициялар	2026 йил давомида	Наманган вилояти ҳокимлиги, Қишлоқ хўжалиги вазирлиги
23.	Обод маҳалласи ҳудудидан оқиб ўтувчи Косонсой сойига 200 метрлик тўғон ўрнатиб, 10 млн метр кубик кичик сув омбори қуриш.	1. Кичик сув омбори бўйича лойиҳа-смета ҳужжатларини ишлаб чиқиш. 2. Кичик сув омбори қуриш лойиҳасини 2027 йил ишлаб чиқариш ва ижтимоий инфратузилмани ривожлантириш дастурига киритиш.	Ҳисоб-китоблар асосида маҳаллий бюджет маблағлари	Уч ой муддатда 2027 йил	Наманган вилояти ҳокимлиги, Сув хўжалиги вазирлиги, Иқтисодиёт ва молия вазирлиги, Қурилиш ва уй-жой коммунал хўжалиги вазирлиги
24.	Учқўрғон туманида 10,2 гектар ер майдонида гидропоника усулида қўлупнай етиштириш лойиҳасини амалга ошириш.	1. Лойиҳани амалга ошириш учун жами 10,2 гектар ер майдони ажратиш. 2. Ажратилган ер майдонининг 9,7 гектар қисмида енгил типдаги замонавий иссиқхона ҳамда 0,50 гектар қисмида гидропоника усулида (устма-уст қаватли) иссиқхона ташкил этиш лойиҳасини вилоят ҳокимлиги тавсияси асосида амалга оширувчи ташаббускорни аниқлаш ҳамда лойиҳа-смета ҳужжатларини ишлаб чиқиш. 3. “Камбағаллик ва меҳнат соҳасидаги	30 млрд сўм, Деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари фаолиятини қўллаб-қувватлаш жамғармаси маблағлари	2026 йил октябрь	Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирлиги, Қишлоқ хўжалиги вазирлиги, Наманган вилояти ҳокимлиги

Т/р	Чора-тадбирлар номи	Амалга ошириш механизми	Молиялаштириш манбаи	Ижро мuddати	Масъуллар
		лойиҳаларни бошқариш маркази” МЧЖ орқали: 9,7 гектар қисмида енгил типдаги замонавий иссиқхона ташкил этиб, лизинг асосида вилоят ҳокимлиги тавсияси асосида танланган лойиҳа ташаббускорларига бериш; 0,50 гектар қисмида намунали ўқув-тажриба иссиқхонаси фаолиятини “Камбағаллик ва меҳнат соҳасидаги лойиҳаларни бошқариш маркази” МЧЖ томонидан йўлга қўйиш.			
25.	Ижтимоий реестрга киритилган камбағал оилаларнинг бандлигини таъминлаш ва уларнинг даромадини ошириш мақсадида Наманган вилояти Поп тумани ва республиканинг бошқа ҳудудларида меваги боғ ташкил этиш ишларини янада жадаллаштириш.	1. Ҳокимликлар захирасидаги ёки бўш турган бошқа ер участкаларидан боғлар ташкил этиш учун ер участкаларини аниқлаш ва лойиҳа доирасида ишларни амалга ошириш шarti билан аукцион савдоларига чиқариш. 2. “Камбағаллик ва меҳнат соҳасидаги лойиҳаларни бошқариш маркази” МЧЖнинг мазкур аукцион савдоларида иштирокини таъминлаш. 3. Аукционларда ғолиб бўлган ерларда “Камбағаллик ва меҳнат соҳасидаги лойиҳаларни бошқариш маркази” МЧЖ томонидан боғлар ташкил этиб, ҳудудий ҳокимликлар томонидан танлаб берилган ташаббускорларга лизинг асосида бериш. Бунда “Камбағаллик ва меҳнат соҳасидаги лойиҳаларни бошқариш маркази” МЧЖ барча меваги боғларни ташкил этишда пудратчи ва етказиб	Камбағалликни қисқартириш давлат мақсадли жамғармаси маблағлари	2026–2027 йиллар	Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирлиги, Наманган вилояти ҳокимлиги, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши ва вилоятлар ҳокимликлари

Т/р	Чора-тадбирлар номи	Амалга ошириш механизми	Молиялаштириш манбаи	Ижро муддати	Масъуллар
		берувчилар билан амалга ошириладиган давлат харидларини электрон шаклда ўтказмасдан, энг яхши таклифларни танлаш орқали амалга оширилади. 4. Мевалар ҳосилга киргунга ва ташаббускорларга лизинг асосида берилгунга қадар лойиҳани “Камбағаллик ва меҳнат соҳасидаги лойиҳаларни бошқариш маркази” МЧЖ томонидан сақлаб туриш.			
26.	Учқўрғон туманидаги “ДБ Гроуп Федмил” корхонаси томонидан Германиянинг “Алтеч Коппенс” компанияси билан ҳамкорликда балиқ озуқа-ем маҳсулотларини ишлаб чиқариш лойиҳасини амалга ошириш.	1. 14,3 гектар ер майдонининг тоифасини ўзгартириш масаласида Ҳукумат комиссиясига таклиф киритиш. 2. Лойиҳани амалга ошириш учун 6,3 млн доллар кредит маблағларини ажратиш.	15 млн доллар хорижий инвестициялар, кредит маблағлари	2026 йил якунига қадар	Қишлоқ хўжалиги вазирлиги, “Туронбанк” АТБ
27.	Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2024 йил 29 ноябрдаги “Бухоро, Наманган, Сурхондарё ва Қашқадарё вилоятларида ирригация инфратузилмасини реконструкция қилиш бўйича лойиҳаларни Хитой Халқ Республикасининг Экспорт-импорт банки иштирокида амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-409-сон қарори доирасида Чуст туманлараро канали ва Уйчи туманидаги “М2” каналларини бетонлаш ишларини амалга оширишни жадаллаштириш.	1. Хитой томони билан ҳамкорликда тендер ўтказиш учун компаниялар рўйхатини шакллантириш. 2. Пудратчини аниқлаш учун тендер жараёнларини ўтказиш. 3. Хитой томони билан қарз битимини имзолаш. 4. Қурилиш ишларини бошлаш.	Ҳисоб-китоблар асосида	Бир ой муддатда Уч ой муддатда 2026 йил 1 август 2026 йил 1 сентябрдан бошлаб	Инвестициялар, саноат ва савдо вазирлиги Сув хўжалиги вазирлиги Иқтисодиёт ва молия вазирлиги, Инвестициялар, саноат ва савдо вазирлиги Сув хўжалиги вазирлиги

T/p	Чора-тадбирлар номи	Амалга ошириш механизми	Молиялаштириш манбаи	Ижро муддати	Масъуллар
V. Ижтимоий соҳани ривожлантириш, маҳаллаларда хавфсиз муҳитни яратиш ва ҳуқуқбузарликларнинг барвақт олдини олиш тизими самарадорлигини янада ошириш					
28.	Наманган шаҳрида ДХШ асосида 15 минг ўринли мактабгача таълим ташкилотларини ташкил қилиш.	Наманган шаҳридаги 15 та умумтаълим мактабида бўш турган ер майдонларини давлат-хусусий шериклик асосида мактабгача таълим муассасаларини ташкил этиш.	Ҳисоб-китоблар асосида	2026–2027 йиллар	Мактабгача ва мактаб таълими вазирлиги, Иқтисодиёт ва молия вазирлиги, Наманган вилояти ҳокимлиги
29.	Наманган давлат техника университетида Италиянинг Сапиенца (Sapienza) университети билан архитектура мутахассислиги бўйича қўшма магистратура дастурини йўлга қўйиш чораларини кўриш.	1. Италиянинг Сапиенца (Sapienza) университети билан қўшма магистратура дастурини йўлга қўйиш бўйича музокаралар ўтказиш. 2. Музокаралар натижасига кўра қўшма магистратура дастурини йўлга қўйиш бўйича келишув имзолаш.	Ҳисоб-китоблар асосида	2027/2028 ўқув йилига қадар	Наманган вилояти ҳокимлиги, Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлиги
30.	Австриянинг Кремс университети билан биргаликда Чортоқ тумани 1-сонли ҳамда Бухоро туризм ва маданий мерос техникумлари ҳузурида меҳмонхоналарни бошқариш, халқаро стандартлар асосида мутахассис ва тренерларни тайёрлаш бўйича Меҳмонхоналарни бошқариш марказини ташкил этиш.	1. Марказни ташкил этиш бўйича лойиҳа концепциясини ишлаб чиқиш. 2. Австриялик мутахассислар ташрифини амалга ошириш. 3. Марказни жиҳозлаш, ўқув дастурларини ишлаб чиқиш ва марказ фаолиятини йўлга қўйиш.	Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлиги ҳузуридаги Касбий таълим агентлиги маблағлари	Икки ой муддатда 2026 йил якунигача	Касбий таълим агентлиги
31.	Косонсой туманида 20-сонли умумий ўрта таълим мактабида спортзал қуриш.	Косонсой туманидаги 50-сонли умумий ўрта таълим мактабида спортзал қуриш учун Спортни қўллаб-қувватлаш жамғармасидан ажратилган 2 миллиард сўм маблағни тумандаги 20-сон умумий ўрта таълим мактабида спорт зали қуриш учун йўналтириш.	Спортни қўллаб-қувватлаш жамғармаси маблағлари	Уч ой муддатда	Спорт вазирлиги, Иқтисодиёт ва молия вазирлиги, Наманган вилояти ҳокимлиги

Т/р	Чора-тадбирлар номи	Амалга ошириш механизми	Молиялаштириш манбаи	Ижро мuddати	Масъуллар
32.	Наманган шаҳрида япониялик ҳамкорлар билан замонавий техникум ташкил этиш.	Наманган шаҳар 4-сонли техникуми негизда Тошкент Кимё халқаро университети ҳамда япониялик ҳамкорлар билан давлат-хусусий шериклик асосида замонавий техникум ташкил этиш таклифини ишлаб чиқиб, Президент Администрациясига киритиш.	Маблағ талаб этилмайди	2026 йил июнь	Касбий таълим агентлиги, Наманган вилояти ҳокимлиги, Миграция агентлиги
33.	Наманган вилоятида иқтидорли ўқувчилар билан ишлаш қамровини ошириш.	Иқтидорли ўқувчилар билан ишлаш қамровини ошириш мақсадида қўшимча равишда Наманган шаҳри, Давлатобод, Чуст, Косонсой ва Тўрақўрғон туманларида ихтисослаштирилган мактаб-интернатларини ташкил этиш бўйича асослантирилган таклифлар ишлаб чиқиш ва Вазирлар Маҳкамасига киритиш.	Маблағ талаб этилмайди	2026 йил 1 сентябрь	Наманган вилояти ҳокимлиги, Мактабгача ва мактаб таълими вазирлиги, Иқтисодиёт ва молия вазирлиги, Ихтисослаштирилган таълим муассасалари агентлиги
34.	Ёшларнинг маънавий-ахлоқий, ижодий, жисмоний ва ҳар томонлама етук шахс бўлиб ривожланиши учун зарур шарт-шароитлар яратиш.	Ўйин автоматлари ва компьютер клублари фаолиятини тартибга солиш, уларни жойлаштириш, фаолият юритиш ва назорат қилиш тартибини белгилаш, шунингдек, мазкур муассасаларда вояга етмаган шахсларнинг иштирокини чеклаш ёки тақиқлаш, уларнинг кириши ва иштирокини мониторинг қилиш механизмларини жорий этиш бўйича Вазирлар Маҳкамасининг тегишли қарори лойиҳасини ишлаб чиқиб, белгиланган тартибда Вазирлар Маҳкамасига киритиш.	Маблағ талаб этилмайди	2026 йил июнь	Ёшлар ишлари агентлиги, Мактабгача ва мактаб таълими вазирлиги, Ички ишлар вазирлиги, Миллий гвардия, Адлия вазирлиги

Т/р	Чора-тадбирлар номи	Амалга ошириш механизми	Молиялаштириш манбаи	Ижро мuddати	Масъуллар
35.	Вилоятнинг шаҳар ва туманларида аҳолини радикал ғоялар таъсиридан ҳимоя қилиш ва ёшлар билан манзилли профилактик ишларни тизимли ташкил этиш.	1. Вилоятнинг барча шаҳар ва туманларида жами 20 та “Қайтарув гуруҳлари” фаолиятини йўлга қўйиш. 2. “Қайтарув гуруҳлари” томонидан аниқланадиган оилавий, ижтимоий ва иқтисодий муаммоларни ҳал этиш ва “Қайтарув гуруҳлари” фаолиятини қўллаб-қувватлаш бўйича вилоят ҳокимлигининг махсус жамғармасини ташкил этиш. 3. Махсус жамғармага “Аёллар дафтари”, “Ёшлар дафтари”, “Саховат ва кўмак” ҳамда Инфратузилма ва ижтимоий барқарорлик жамғармаларининг ҳар чоракдаги қолдиқ маблағларидан 5 фоиз қисмини йўналтириш.	Ҳисоб-китоблар асосида	2026 йил июнь	Наманган вилояти ҳокимлиги
VI. Хотин-қизлар фаоллигини ошириш ва аёлларнинг жамиятдаги ролини янада кучайтириш					
36.	Аҳолининг тиббий саводхонлигини янада ошириш, хавфсиз ҳомиладорлик ва туғуруқ, миллат генофондини яхшилаш, ёш оналарга чақалоқ парвариши учун услубий ёрдамчи ишларини ташкил этиш мақсадида маҳаллаларда оила ҳамширалари тизимини жорий этиш.	1. Аҳолининг тиббий саводхонлигини янада ошириш бўйича хорижий тажрибаларни ўрганиш. 2. Аҳолининг тиббий саводхонлигини янада ошириш бўйича махсус курс дастури лойиҳасини ишлаб чиқиш. 3. Аҳолининг тиббий саводхонлигини янада ошириш бўйича махсус курс дастури лойиҳасини Касбий таълим агентлигига тақдим қилиш. 4. Намангандаги тиббиёт техникумларида аҳолининг тиббий саводхонлигини янада ошириш бўйича махсус курсларни ташкил этиш.	Ижрочилар маблағлари	2026 йил август 2026 йил сентябрь 2026/2027 ўқув йилида	Соғлиқни сақлаш вазирлиги, Оила ва хотин-қизлар қўмитаси, Касбий таълим агентлиги, Наманган вилояти ҳокимлиги

Т/р	Чора-тадбирлар номи	Амалга ошириш механизми	Молиялаштириш манбаи	Ижро мuddати	Масъуллар
37.	Хотин-қизлар ўртасида соғлом турмуш тарзини кенг тарғиб қилиш, аёллар саломатлигини мустаҳкамлашда спорт билан доимий шуғулланиш ишларини жадаллаштириш мақсадида тажриба тарзида вилоятнинг Давлатобод, Норин, Уйчи, Янгиқўрғон туманлари маҳаллалари ҳудудида жойлашган умумтаълим мактаблари, шу жумладан, ихтисослашган спорт мактабларининг спортзалларида доимий соғломлаштириш курсларини ташкил этиш.	1. Танлаб олинган туманлардаги мактабларнинг спортзалларини ва уларда маҳалла хотин-қизларининг спорт билан шуғулланиши мумкин бўлган вақтларини аниқлаб, уларнинг спорт билан шуғулланиш графикларини тасдиқлаш. 2. Мактаблар спортзалларида соғломлаштириш фитнес курсларини жорий этиш учун дастур ишлаб чиқиш. 3. Машғулотларга жалб этиладиган тренерларга “Аёллар дафтари” жамғармасининг маблағлари ҳисобидан иш ҳақи тўлашга руҳсат этиш. 4. Пилот ҳудудларда эришилган натижаларни таҳлил қилиш, самарали тажрибани бошқа маҳаллаларга босқичма-босқич жорий этиш.	Маблағ талаб этилмайди “Аёллар дафтари” жамғармаси маблағлари	2026 йил якунига қадар	Наманган вилояти ҳокимлиги, Оила ва хотин-қизлар қўмитаси, Мактабгача ва мактаб таълими вазирлиги, Спорт вазирлиги, Иқтисодиёт ва молия вазирлиги, Ўзбекистон касаба уюшмалари федерацияси
38.	Вилоятнинг туризм салоҳиятини ошириш мақсадида Чуст ва Янгиқўрғон туманларининг ўзига хос хусусиятлари тўғрисида турли тилларда контентлар яратиш, уларни тарғиб қилиш ва кадрлар малакасини оширишга кўмаклашиш.	1. Чуст ва Янгиқўрғон туманларининг тарихий-маданий, табиий ландшафт ва этнографик ўзига хос хусусиятлари асосида ўзбек, рус, инглиз ва бошқа хорижий тилларда илмий-оммабоп ва рақамли туризм контентлари яратиш, уларни веб-платформалар ва ижтимоий тармоқлар орқали тизимли тарғиб қилиш. 2. Чуст ва Янгиқўрғон туманларидаги меҳмонхона соҳаси ва хизмат кўрсатиш мутахассислари учун семинар-тренинг ташкил қилиш. 3. “Чуст ва Янгиқўрғон туманига саёҳат қил!” талаба-ёшлар фестивалини ўтказиш.	Олий таълим ташкилотларининг бюджетдан ташқари маблағлари, Туризмни қўллаб-қувватлаш жамғармаси маблағлари, маҳаллий бюджет маблағлари	2026 йил давомида 2026 йил июнь	Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлиги, Наманган вилояти ҳокимлиги, Туризм қўмитаси, Наманган давлат университети, Тошкент давлат шарқшунослик университети

“Наманган туристик-рекреацион ҳудудларини ривожлантириш дирекцияси” давлат муассасасига доимий фойдаланиш ҳуқуқи асосида бириктириладиган ер участкалари
РЎЙХАТИ

Т/р	Ҳудуд ва амалга ошириладиган лойиҳа номи	Ердан фойдаланувчи номи	Жами ер майдон (гектар)	шундан:			
				ўрмон фонди ерлари (га)	дарё ва сой қирғоқлари (га)	яйлов ва пичанзор (га)	қишлоқ хўжалигида фойдаланилмайдиган бошқа ерлар (га)
	Жами:		1 598,8	590,0	150,2	170,2	688,4
	Мингбулоқ тумани жами		14,7		14,7		
1	Дам олиш масканлари	Норин-Сирдарё ҳавза бошқармаси	14,7		14,7		
	Косонсой тумани жами		104,0		3,8	100,2	
2	Олмазор массиви ҳудудидаги туризм маркази	Туман ҳокимлиги захираси	100,2			100,2	
3	Косонсой сойи ўзанларини қисқартириш ҳисобига дам олиш масканлари ташкил этиш	Норин-Сирдарё ҳавза бошқармаси	2,6		2,6		
4	Дам олиш масканлари	Норин-Сирдарё ҳавза бошқармаси	1,2		1,2		
	Наманган тумани жами		7,3		7,3		
5	Дам олиш масканлари	Норин-Сирдарё ҳавза бошқармаси	7,3		7,3		
	Поп тумани жами		1 102,2	590,0	12,2		500,0
6	"ARASHAN RESORT" туристик-рекреацион зонаси*	Давлат ўрмон хўжалиги, туман ҳокимлиги захираси	600,0	100,0			500,0
7	"QAMCHIQ MOUNTAIN RESORT" туристик-рекреацион зонаси	Давлат ўрмон хўжалиги	120,0	120,0			
8	Дам олиш масканлари	Норин-Сирдарё ҳавза бошқармаси	12,2		12,2		
9	"Қўшминор" МФЙ ҳудудида "Қорсарой" ва "Қор сити" туризм маскани ташкил қилиш	Давлат ўрмон хўжалиги	150,0	150,0			
10	"Қўшминор" МФЙ 1 ҳудудидаги яйлов ерлари Қамчиқ довони бошланиш қисмида туризм маскани ташкил қилиш	Давлат ўрмон хўжалиги	100,0	100,0			
11	"Қўшминор" МФЙ 2 ҳудудидаги Дўлана бўлоқ яйлов ерлари Қамчиқ довони бошланиш қисмида туризм маскани ташкил қилиш	Давлат ўрмон хўжалиги	50,0	50,0			
12	"Имом ота" МФЙ (Парда Турсун) ҳудудида туризм масканини ташкил қилиш	Давлат ўрмон хўжалиги	50,0	50,0			
13	Поп тумани Чодак ҳудудида туризм марказини ташкил этиш	Туман ҳокимлиги захираси	20,0	20,0			
	Тўрақўрғон тумани жами		22,1		22,1		
14	Тўрақўрғон тумани "Янгиобод" МФЙ ҳудудидан оқиб ўтувчи Косонсой сойининг 1,5 километрли қирғоқ қисмида соҳилбўйи дам олиш маскани, ҳиёбон ташкил этиш	Норин-Сирдарё ҳавза бошқармаси	5,0		5,0		
15	Дам олиш масканлари	Норин-Сирдарё ҳавза бошқармаси	17,1		17,1		
	Уйчи тумани жами		9,8		9,8		
16	Дам олиш масканлари	Норин-Сирдарё ҳавза бошқармаси	9,8		9,8		
	Учқўрғон тумани жами		90,5		20,5	70,0	
17	Дам олиш масканлари	Норин-Сирдарё ҳавза бошқармаси	15,6		15,6		

Т/р	Худуд ва амалга ошириладиган лойиҳа номи	Ердан фойдаланувчи номи	Жами ер майдон (гектар)	шундан: 570-модда			
				ўрмон фонди ерлари (га)	дарё ва сой қирғоқлари (га)	яйлов ва пичанзор (га)	қишлоқ хўжалигида фойдаланилмайдиган бошқа ерлар (га)
18	Норин дам олиш масканлари	Норин-Сирдарё ҳавза бошқармаси	4,9		4,9		
19	Учқўрғон тумани, Мададкор-Ҳамзаобод массиви ҳудудидаги “Норин” ГЭСлар каскади атрофидаги 70 гектар ер майдонида замонавий туризм комплекси ташкил этиш	Давлат ўрмон хўжалиги	70,0			70,0	
	Чортоқ тумани жами		54,4		9,8		44,6
20	Қорабоғ ҳудудида туризм марказини ташкил этиш	Туман ҳокимлиги заҳираси	44,6				44,6
21	Дам олиш масканлари	Норин-Сирдарё ҳавза бошқармаси	9,8		9,8		
	Чўст тумани жами		51,8				51,8
22	Резаксой сув омбори ҳудудида туризм марказини ташкил этиш	Туман ҳокимлиги заҳираси	51,8				51,8
	Янгиқўрғон тумани жами		142,0		50,0		92,0
23	Нанай қишлоғи ҳудудида туризм марказини ташкил этиш	Туман ҳокимлиги заҳираси	92,0				92,0
24	Подшо ота сойи ўзанларини қисқартириш ҳисобига дам олиш масканлари ва сўньий кўл ташкил этиш	Норин-Сирдарё ҳавза бошқармаси	50,0		50,0		

* Дирекцияга бириктирилган ҳудудда “Agashan” халқаро ва кўп функцияли тоғ дам олиш туристик зонаси ва кўл ташкил этишнинг, шу жумладан, лойиҳаларни амалга ошириш учун ер ўқасткаларини реализация этишнинг алоҳида тартиби Вазирлар Маҳкамасининг қарори билан белгиланган тартиби сақлаб қолинади.

** Дирекцияга бириктирилган ҳудудлар мастер режа, бош режа ва батафсил режалаштириш лойиҳаларига кўра қурилиш ости ер майдонлари аниқлаштирилганидан сўнг қисқаради.

**Амалдаги бино-иншоотлар ва ер участкаларини хусусий секторга сотиш ҳисобига
мукаммал таъмирланадиган ва янгидан барпо этиладиган давлат бинолари
РЎЙХАТИ**

Т/р	Амалдаги бино-иншоот номланиши	Умумий ер майдони (га)	Хусусий секторга ажратиладиган ер майдони (га)	Манзили
1.	Наманган вилояти мудофаа ишлари бошқармаси	2,5	2,5	Наманган шаҳри И.Каримов кўчаси 35-уй
2.	Наманган шаҳри мудофаа ишлари бўлими	0,679	0,679	Наманган шаҳри И.Каримов кўчаси 37-уй
3.	Норин тумани мудофаа ишлари бўлими	0,33	0,33	Норин тумани “Яйдоқ” МФЙ Ўзбекистон кўчаси 35-уй
4.	Уйчи тумани мудофаа ишлари бўлими	0,4803	0,4803	Уйчи тумани “Боғ” МФЙ А.Темур кўчаси, 1-уй
5.	Чуст тумани мудофаа ишлари бўлими	0,39	0,39	Чуст тумани Чуст шаҳри Истиқлол кўчаси 27-уй
6.	Учқўрғон тумани мудофаа ишлари бўлими	0,48	0,22	Учқўрғон тумани Учқўрғон шаҳарчаси Андижон кўчаси 115-уй
7.	Косонсой тумани мудофаа ишлари бўлими	0,5546	0,30	Косонсой тумани “Соҳибкор” МФЙ Яхши ният кўчаси 1-уй
8.	Ёшлар маркази биноси	0,10	0,10	Норин тумани Ҳаққулобод шаҳри

**Давлат-хусусий шериклик тамойиллари асосида 2026–2027 йилларда хусусий сектор
бошқарувига бериладиган насос станциялари
РЎЙХАТИ**

T/p	Туман номи	Насос станциялар номи	Жойлашган ҳудуди
1	Янгиқўрғон тумани	Ўрикзор	"Баркамол" МФЙ Жўра Охунов массиви
2		Янгиқўрғон-I	"Келажак тонги" МФЙ
3		Янгиқўрғон-IV	"Келажак тонги" МФЙ
4		Эски-ер	"Радивон" МФЙ Жўра Охунов массиви
5		Ғалаба-I	"Радивон" МФЙ Жўра Охунов массиви
6		Нанай-I	"Орзу" МФЙ Нанай массиви
7	Чортоқ тумани	Сиҳатгоҳ-I	"Соҳибкор" МФЙ Мучум Чортоқ мева-узум агрофирмаси
8		Сиҳатгоҳ-II	"Соҳибкор" МФЙ Мучум Чортоқ мева узум агрофирмаси
9		(Ўзбекистон-V) Сарой-5	"Деҳқонобод" МФЙ Алихон массиви
10		Наврўз	"Байналмилал" МФЙ
11	Чўст тумани	Қашқар-I	"Қўйи Карнон" МФЙ Сабзозор массиви
12		Ловчи	"Мунчоқтапа" МФЙ Олмос массиви
13		Ўлжа	"Ютмос" МФЙ Каркидон массиви
14		Чўст	"Каркидон" МФЙ
15	Норин тумани	Норин-II	"Фаровон" МФЙ
16	Уйчи тумани	Бахт	"Кесганёр" МФЙ Соҳибкор массиви
17		Соҳибкор	"Кесганёр" МФЙ Соҳибкор массиви
18		Оқер-I	"Оқер" МФЙ

Т/р	Туман номи	Насос станциялар номи	Жойлашган ҳудуд
19	Наманган тумани	Тўрақўрғон-I	4-микротуман Ғалаба кўчаси 21-уй
20		Наманган-40м3	"Чаманзор" МФЙ Гўзал даҳаси
21		Шербулоқ	"Келажак тонги" МФЙ
22	Тўрақўрғон тумани	Намуна-I	"Найманча" МФЙ
23		Намуна-II	"Тепа Найманча" МФЙ
24		Кужрон	"Лангар" МФЙ
25		Куймозор	"Порлоқ" МФЙ Ёртепа массиви
26	Поп тумани	Тўда-I	"Янги тўда" МФЙ
27		Санг-I	"Ором" МФЙ Сирдарё массиви
28		Янгиҳаёт	"Темир йўл усти" МФЙ
29		Ором	"Ором" МФЙ Сирдарё массиви
30		Шифокор	"Ипак йўли" МФЙ
31		Янгиер	"Янгиер" МФЙ Машъал массиви
32		Санг-II	"Ором" МФЙ Сирдарё массиви
33		Машъал	"Уйғур" МФЙ Машъал массиви
34		Тузликсой	"Марғизор" МФЙ
35		Уйғур	"Уйғур" МФЙ Машъал массиви
36		Мингобод	"Янгиобод" МФЙ
37		Чиғаноқ-I	"Чиғаноқ" МФЙ
38	Пугон участкаси	Дарё	"Наврўз" МФЙ Пунгон массиви
39		Чодак-I	"Қўшминор" МФЙ Чодак массиви
40		Ғурумсарой-II (Шокиров)	"Янгичек" МФЙ Ғурумсарой массиви
41		Чодак-II	"Қўшминор" МФЙ Чодак массиви
42		Дарё-I	"Наврўз" МФЙ Пунгон массиви

**Наманган вилоятида Қишлоқ хўжалигига мўлжалланган ва ўрмон фонди ерларининг ер фонди тоифаларини ўзгартириш масалаларини кўриб чиқиш бўйича
Хўкумат комиссиясига ер фонди тоифасини ўзгартириш учун киритиладиган қишлоқ хўжалигига мўлжалланган ер участкалари
РЎЙХАТИ**

T/p	Туманлар номи	Худудлар номи	Ердан фойдаланувчилар номи	Контур рақами	Жами ер майдони (гектар)	шундан					Тупроқ балл бонитети	Ўзгартириш таклиф этилаётган ер фонди тоифаси	Таклиф этилаётган фойдаланиш мақсади
						суғорилади- ган ерлар	суғорилмай- диган (палми) ерлар	яйлов ва пичанзорлар	кўп йиллик дарактзорлар	бошқа ерлар			
	Вилоят бўйича жами:		х	х	722,7	39,1	20,4	240,6	80,0	342,5		х	х
1	Поп тумани	Чодак массиви	Ўрмон агентлиги	28, 32, 33,39	170,0					170		Саноат, транспорт, алоқа, мудофаа ва бошқа мақсадларга мўлжалланган ерлар	Қамчиқ довори ҳудудида туризм марказини кенгайтириш
2	Поп тумани	Чодак массиви	Ўрмон агентлиги	42, 43	120,0					120		Саноат, транспорт, алоқа, мудофаа ва бошқа мақсадларга мўлжалланган ерлар	Қамчиқ довори ҳудудида туризм марказини кенгайтириш
3	Косонсой тумани	"Олмазор" МФЙ	Туман ҳокимлиги тасарруфида бўш турган ер участкаси	113қ-117қ-119-121қ- 123қ-126қ-128қ-160- 169қ-171қ-182қ-183қ- 185қ-188қ-189қ-190қ- 191қ-51қ	100			100				Саноат, транспорт, алоқа, мудофаа ва бошқа мақсадларга мўлжалланган ерлар	Олмазор массиви ҳудудида туризм марказини ташкил этиш
4	Поп тумани	Чодак массиви	Ўрмон агентлиги	158қ-163қ-273	27,3			27,3				Саноат, транспорт, алоқа, мудофаа ва бошқа мақсадларга мўлжалланган ерлар	Чодак қишлоғида туризм марказини ташкил этиш
5	Поп тумани	Парда Турсун массиви	Ўрмон агентлиги	335, 366	50,0					50		Саноат, транспорт, алоқа, мудофаа ва бошқа мақсадларга мўлжалланган ерлар	"Имон ота" МФЙ ҳудудида туризм марказини кенгайтириш
6	Чўст тумани	Зарафшон	Туман ҳокимлиги тасарруфида бўш турган ер участкаси	152, 154, 119, 116, 117, 118	24,0			24,0				Саноат, транспорт, алоқа, мудофаа ва бошқа мақсадларга мўлжалланган ерлар	"Namangan sement" корхонасида умумий қуввати 60 МВтга тенг бўлган яшил энергия лойиҳасини амалга ошириш
7	Учқўрғон тумани	Мададкор-Ҳамзаобод массиви	Ўрмон агентлиги	2150қ-2151-2152- 2155-2156-2157-2160- 2161-2162-2163-2164- 2165-2166-2167- 2168қ-2169қ-2171- 2172-2173қ-2174- 2175-2176-2177-2178- 2179-2180-2181-2182- 2185-2186-2199	80,0				80,0		48,2	Саноат, транспорт, алоқа, мудофаа ва бошқа мақсадларга мўлжалланган ерлар	Мададкор-Ҳамзаобод массиви ҳудудида туризм марказини ташкил этиш
8	Чортоқ тумани	Дўстлик массиви	Туман ҳокимлиги тасарруфида бўш турган ер участкаси	16қ-17қ-45қ-46-47- 48қ-14	32,1	29,9				2,2	81,2	Саноат, транспорт, алоқа, мудофаа ва бошқа мақсадларга мўлжалланган ерлар	Дўстлик массиви ҳудудида урбанизация йўналишида ер тоифасини ўзгартириш ишларини ташкил этиш
9	Поп тумани	Водий ва Чодак массивлари	Туман ҳокимлиги тасарруфида бўш турган ер участкаси	87қ-85қ-797қ	69,8			69,8				Саноат, транспорт, алоқа, мудофаа ва бошқа мақсадларга мўлжалланган ерлар	Тошкент вилоятининг Ангрен шаҳридан Наманган вилоятининг Тўрақўрғон туманигача бўлган 100 километр масофада йўлбўйи инфратүзилмасини тартибли ташкил қилиш
10	Чўст тумани	Чўст ижара массиви	Туман ҳокимлиги тасарруфида бўш турган ер участкаси	98қ	6,4			6,4				Саноат, транспорт, алоқа, мудофаа ва бошқа мақсадларга мўлжалланган ерлар	

Т/р	Туманлар номи	Худудлар номи	Ердан фойдаланувчилар номи	Контур рақами	Жами ер майдони (гектар)	шундан					Тупроқ балл бонитети	Ўзгартириш таклиф этилаётган ер фонди тоифаси	570-модда Таклиф этилаётган фойдаланиш мақсади
						сугорилади- ган ерлар	сугорилмай- диган (палми) ерлар	яйлов ва пичанзорлар	кўп йиллик дарактзорлар	бошқа ерлар			
11	Поп тумани	"Қўшминор" МФЙ	Туман ҳокимлиги тасарруфида бўш турган ер участкаси	6қ,7қ	12,91			12,91				Саноат, транспорт, алоқа, мудофаа ва бошқа мақсадларга мўлжалланган ерлар	"Аиша Групп" корхонаси Австриянинг "Депполмайя" компанияси билан биргаликда Поп туманидаги 90 гектарда қиймати 35 млн долларлик "Қамчиқ Моунтаин Ресорт" халқаро ва кўп функцияли тоғ дам олиш туристик-рекреацион зонасини ташкил этиш
12	Янги Наманган тумани	"Ёшлик" МФЙ, Жўра Охунов массиви	Туман ҳокимлиги тасарруфида бўш турган ер участкаси	2172	1		1					Саноат, транспорт, алоқа, мудофаа ва бошқа мақсадларга мўлжалланган ерлар	Умумий ўрта таълим мактаби биносини қуриш
13	Янги Наманган тумани	"Саховат" МФЙ, Самарқанд массиви	Туман ҳокимлиги тасарруфида бўш турган ер участкаси	28қ	3		3					Саноат, транспорт, алоқа, мудофаа ва бошқа мақсадларга мўлжалланган ерлар	Умумий ўрта таълим мактаби ва мактабгача таълим муассасаси биносини қуриш
14	Янги Наманган тумани	"Соҳил" МФЙ, Ойқирон массиви	Туман ҳокимлиги тасарруфида бўш турган ер участкаси	582-585-586қ	12		12					Саноат, транспорт, алоқа, мудофаа ва бошқа мақсадларга мўлжалланган ерлар	Саноат зонасини барпо этиш
15	Учкўрғон тумани	"Чек" МФЙ, Олтин водий массиви	Туман ҳокимлиги тасарруфида бўш турган ер участкаси	310	1,1		1,0			0,10		Саноат, транспорт, алоқа, мудофаа ва бошқа мақсадларга мўлжалланган ерлар	330 ўринли умумий ўрта таълим мактабини қуриш
16	Учкўрғон тумани	"Мустақиллик" МФЙ, Мададжор Хамзаобод массиви	Туман ҳокимлиги тасарруфида бўш турган ер участкаси	2037қ	1,4		1,4					Саноат, транспорт, алоқа, мудофаа ва бошқа мақсадларга мўлжалланган ерлар	Умумий ўрта таълим мактабини қуриш
17	Учкўрғон тумани	"Соҳил" МФЙ, Олтин водий массиви	Туман ҳокимлиги тасарруфида бўш турган ер участкаси	198қ	2,0		2,0					Саноат, транспорт, алоқа, мудофаа ва бошқа мақсадларга мўлжалланган ерлар	Президент мактабини қуриш
18	Чортоқ тумани	"Оромгоҳ" МФЙ	"CHORTOQ RESORT" МЧЖ*	781	9,47	9,23				0,24	76	Саноат, транспорт, алоқа, мудофаа ва бошқа мақсадларга мўлжалланган ерлар	Замонавий алкоғолсиз салқин ичимликлар, шарбатлар ва болалар озуқасини ишлаб чиқариш корхонасини ташкил этиш *

* 100 гектар меваги интенсив боғ ташкил қилиш шарти билан ер фонди тоифасини ўзгартиришга рухсат берилади.

** Дирекцияга бириктирилган ҳудудлар мастер режа, бош режа ва батафсил режалаштириш лойиҳаларига кўра қурилиш ости ер майдонлари аниқлаштирилганидан сўнг қисқаради.

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI PREZIDENTINING QARORI

2026 yil « 11 » июнь

№ ПК–221

Халқаро шартномани тасдиқлаш тўғрисида

“Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномалари тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг 22-моддасига мувофиқ қарор қиламан:

1. 2025 йил 20 майда Будапешт шаҳрида имзоланган Ўзбекистон Республикаси Ҳукумати билан Венгрия Ҳукумати ўртасида Париж битими доирасида ҳамкорлик тўғрисидаги ҳадли битим тасдиқлансин.
2. Иқтисодиёт ва молия вазирлиги ушбу халқаро шартномани амалга ошириш учун масъул бўлган ваколатли орган этиб белгилансин.
3. Ташқи ишлар вазирлиги мазкур халқаро шартноманинг кучга кириши учун Ўзбекистон Республикаси томонидан зарур бўлган давлат ички тартиб-таомиллари бажарилганлиги ҳамда уни амалга ошириш учун масъул бўлган ваколатли орган тўғрисида Венгрия томонига тегишли билдиришнома юборсин.
4. Вазирлар Маҳкамаси ҳамда тегишли вазирлик ва идораларнинг раҳбарлари ушбу халқаро шартнома кучга кирганидан кейин унинг қоидалари бажарилиши устидан белгиланган тартибда назоратни таъминласин.
5. Мазкур қарорнинг ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазири А.Н. Арипов зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси
Президенти

Тошкент шаҳри

Ш. Мирзиёев

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI PREZIDENTINING QARORI

2026 yil «11» июнь

№ ПҚ–222

**Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 27 февралдаги
“Ўзбекистон Республикаси вазирликлари, идоралари ва
ташкилотларининг формали кийим-бошларини ишлаб чиқиш,
стандартлаштириш, тасдиқлаш ва тайёрлаш механизмини тартибга
солиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–2800-сон қарорига ўзгартириш
ва қўшимчалар киритиш ҳақида**

Вазирликлар, идоралар ва ташкилотлар ходимларининг формали кийим-бошидан қонуний фойдаланиш тартиби устидан назоратни янада кучайтириш, давлат органларининг ижобий имижини янада мустаҳкамлаш мақсадида **қарор қиламан:**

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 27 февралдаги “Ўзбекистон Республикаси вазирликлари, идоралари ва ташкилотларининг формали кийим-бошларини ишлаб чиқиш, стандартлаштириш, тасдиқлаш ва тайёрлаш механизмини тартибга солиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–2800-сон қарорининг 3-бандида:

(а) тўртинчи хатбоши қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

“ҳарбий хизматчи ёки тегишли вазирликлар, идоралар ва муассасаларнинг ходимлари бўлмаган шахсларнинг тасдиқланган ҳарбий ва идоравий формали кийимни, шу жумладан, ушбу формали кийимларнинг фарқловчи белгилари ва (ёки) рамзларига эга формали кийимни кийиши қатъиян ман этилади”;

(б) қуйидаги мазмундаги бешинчи хатбоши билан тўлдирилсин:

“тасдиқланган намунадаги ҳарбий ва идоравий формали кийим-бош элементлари билан адаштириб юбориш даражасида ўхшаш бўлган фарқловчи белгилари ва рамзларига эга бўлган формали кийим-бошни нодавлат ташкилотлар томонидан жорий этиш ва улардан фойдаланиш тақиқланади”;

(в) бешинчи хатбоши олтинчи хатбоши деб ҳисоблансин.

2. Мазкур қарорнинг ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазири А.Н. Арипов, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Хавфсизлик кенгаши котиби В.В. Махмудов ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси департамент бошлиғи Д.Б. Кадиров зиммасига юклансин.

**Ўзбекистон Республикаси
Президенти**

Ш. Мирзиёев

Тошкент шаҳри

УЧИНЧИ БЎЛИМ
ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ
ҚАРОРЛАРИ

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI VAZIRLAR MAHKAMASINING QARORI

20 26 yil « 10 » iyun № 295

Toshkent sh.

Пахта ва буғдой етиштирувчи қишлоқ хўжалиги субъектларини қўллаб-қувватлаш механизмларини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида

Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Пахта ва буғдой етиштирувчиларни молиявий қўллаб-қувватлашнинг қўшимча чора-тадбирлари тўғрисида” 2026 йил 8 майдаги ПФ-82-сон Фармони ижросини таъминлаш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси **қарор қилади:**

1. Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматининг иловага мувофиқ айрим ҳужжатларига ўзгартириш ва қўшимчалар киритилсин.

2. **2024-2025 йилларда** пахта хомашёсини етиштириш харажатлари учун фермер хўжаликларига ажратилган имтиёзли кредитларни қайтариш муддати, истисно тариқасида, **2027 йил 1 январга қадар** узайтирилсин.

Бунда Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва молия вазирлиги ҳузуридаги Қишлоқ хўжалигини давлат томонидан қўллаб-қувватлаш жамғармаси (кейинги ўринларда – Жамғарма) томонидан **2024-2025 йилларда** пахта хомашёсини етиштириш харажатларини молиялаштириш учун тижорат банкларига жойлаштирилган кредит ресурсларини қайтариш муддати мутаносиб равишда узайтирилади.

3. Ўзбекистон Республикаси Рақамли технологиялар вазирлиги, Иқтисодиёт ва молия вазирлиги Марказий банк билан биргаликда пахта, буғдой ва мева-сабзавот маҳсулотларини етиштиришни молиялаштириш учун буюртмалар шакллантирилиши ҳамда имтиёзли кредитларни сарфланишида шаффофликни таъминлаш мақсадида 2026 йилнинг 1 июлига қадар Жамғарманинг “d-xarid.uz” ахборот тизими Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ва тижорат банкларининг дастурий таъминотлари билан интеграция қилинишини таъминласин.

4. Манфаатдор вазирликлар ва идоралар ҳамда тижорат банклари ўзлари қабул қилган норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни ҳамда ички қоидаларини бир ой муддатда ушбу қарорга мувофиқлаштирсин.

5. Ушбу қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосарлари Ж.А. Қўчқоров ва Ж.А. Ходжаев ҳамда Қишлоқ хўжалиги вазири И.Ю. Абдурахмонов зиммасига юклансин.

**Ўзбекистон Республикасининг
Бош вазири**

А. Арипов

Вазирлар Маҳкамасининг
2026 йил 10 июндаги “295”-сон қарорига
илова

**Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматининг айрим қарорларига
киритилаётган қўшимча ва ўзгартиришлар**

1. Вазирлар Маҳкамасининг 2021 йил 11 мартдаги 130-сон қарори билан тасдиқланган Бугдой етиштириш харажатларини кредитлаш тартиби тўғрисидаги низомнинг 8-банди биринчи хатбошиси қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

“8. Ер участкасининг ижара ҳуқуқи гарови билан бирга қарз олувчининг тўлов интизоми ва кредит тарихидан келиб чиққан ҳолда, қуйидаги таъминот турларидан бири қабул қилинади”.

2. Вазирлар Маҳкамасининг “Пахта хом ашёсини етиштириш ва пахта йиғим-терими харажатларини кредитлаш ҳамда уларни реализация қилишнинг қўшимча чора-тадбирлари тўғрисида” 2023 йил 25 декабрдаги 680-сон қарорида:

а) 1-иловада:

9-банднинг “д” кичик бандидаги “80” рақами “100” рақами билан алмаштирилсин;

13-банднинг биринчи хатбошиси қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

“13. Ер участкасининг ижара ҳуқуқи гарови билан бирга қарз олувчининг тўлов интизоми ва кредит тарихидан келиб чиққан ҳолда, қуйидаги таъминот турларидан бири қабул қилинади”;

18-банднинг “д” кичик бандида:

биринчи хатбошидаги “80” рақами “100” рақами билан алмаштирилсин;

учинчи хатбоши қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

“Бунда фьючерс шартномасига асосан етиштирувчилардан қабул қилинган пахта хомашёси учун тўловларнинг 80 фоизи пахта хомашёси қабул қилиб олинган кундан бошлаб уч иш кунидан кечиктирмасдан, қолган қисми молия йилининг 31 декабрига қадар биржанинг “клиринг” (марказлаштирилган ҳисоб-китоб) тизими орқали тўланади”;

б) “2-иловада:

11-бандда:

иккинчи хатбоши қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

“фьючерс шартномаси доирасида ҳисоб-китобларни тўлиқ биржанинг ҳисоб-китоб-клиринг қоидалари асосида амалга ошириб, пахта хомашёси қабул қилинган кундан бошлаб уч иш кунидан кечиктирмасдан етказиб берилган пахта хомашёси қийматининг 80 фоизини, қолган қисмини молия йилининг 31 декабрига қадар биржадаги ҳисоб-китоб-клиринг палатасидаги ҳисобварағига ўтказди”;

қуйидаги мазмундаги олтинчи хатбоши билан тўлдирилсин:

“Бунда фьючерс шартномалари бўйича натура (товар-моддий бойликлар) шаклида ҳисоб-китоб қилиш қатъий тақиқланади”;

15-банд қуйидаги мазмундаги тўртинчи-олтинчи хатбошилар билан тўлдирилсин:

“сотувчилар томонидан фьючерс ва форвард шартномалари асосида электрон тарози орқали топширилган пахта хомашёси учун “Ҳосил қабули” ахборот тизимида электрон имзо ёрдамида юк хати (ПК-17) ва унинг асосида ҳисоб-фактура расмийлаштирилади;

Қишлоқ хўжалиги вазирлиги “Ҳосил қабули” ахборот тизимида пахта хомашёси учун расмийлаштирилган юк хатлари ва ҳисоб-фактураларни “Ўзбекистон Республика товар-хомашё биржаси” АЖ биржа савдолари ахборот тизимида юборади;

“Ўзбекистон Республика товар-хомашё биржаси” АЖ сотувчи томонидан бажарилган мажбуриятлар миқдоридаги маблағларни харидор шахсий ҳисобварағидан сотувчининг шахсий ҳисобварағига кейинчалик унинг хизмат кўрсатувчи банкдаги 23210-ҳисобварағига кўчириш орқали ўтказиб боради”;

16-банд қуйидаги тахрирда баён этилсин:

“16. Форвард шартномаси доирасида пахта хомашёси харидорга етказиб берганлигини ҳамда маҳсулот учун тўловлар тўланганини тасдиқловчи ҳужжатларни (биржа шартномалари бўйича тўлов топшириқномалари, тарафлар томонидан тўловлар тўлиқ тўланганини тасдиқловчи келишувлар) тақдим этганда, биржада шартнома ёпилади”;

қуйидаги мазмундаги 16¹ ва 16²-бандлар билан тўлдирилсин:

“16¹. Фьючерс шартномалари молия йилининг 1 декабрь ҳолатига кўра қуйидаги ҳолатларда ёпилади:

а) сотувчи томонидан мажбуриятлар тўлиқ бажарилганда ва харидор томонидан мажбуриятлар умуман бажарилмаганда, биржанинг ҳисоб-китоб-клиринг палатаси шартномани харидор томонидан маблағлар тўланмагани учун бекор қилади ва сотувчи ҳисобварағига, шартномавий мажбуриятлар бажарилмагани учун закалат миқдоридаги жаримани ўтказади. Бунда ушбу ҳолат бўйича келишмовчиликлар суд томонидан ҳал этилади;

б) сотувчи томонидан мажбуриятлар тўлиқ бажарилганда ва харидор томонидан топширилган ҳажм бўйича мажбуриятлар бажарилганда ва/ёки бажарилмаганда, шартнома молия йилининг 31 декабригача ёпилмайди;

в) сотувчи ва харидор томонидан мажбуриятлар умуман бажарилмаганда, биржанинг ҳисоб-китоб-клиринг палатаси шартномани сотувчи томонидан маҳсулот етказиб берилмагани учун бекор қилади ва харидор ҳисобварағига, шартномавий мажбуриятлар бажарилмагани учун закалат миқдоридаги жаримани ўтказади. Бунда ушбу ҳолат бўйича келишмовчиликлар суд томонидан ҳал этилади;

г) сотувчи томонидан топширилган ҳажм шартномада кўрсатилган ҳажмдан оз бўлса ва харидор томонидан топширилган ҳажм бўйича мажбуриятлар бажарилганда ва/ёки бажарилмаганда, шартнома молия йилининг 31 декабригача ёпилмайди.

16². Фьючерс шартномалари молия йилининг 31 декабрь ҳолатига кўра қуйидаги ҳолатларда ёпилади:

а) сотувчи ва харидор томонидан мажбуриятлар тўлиқ бажарилганда;

б) сотувчи томонидан мажбуриятлар тўлиқ бажарилганда ва харидор томонидан топширилган ҳажм бўйича мажбуриятлар тўлиқ бажарилмаганда, ҳисоб-китоб-клиринг палатаси шартномани харидор томонидан маблағлар тўланмагани учун бекор қилади ва сотувчи ҳисобварағига, шартномавий мажбуриятлар бажарилмагани учун закатат миқдоридаги жаримани ўтказди. Бунда ушбу ҳолат бўйича келишмовчиликлар суд томонидан ҳал этилади;

в) сотувчи томонидан топширилган ҳажм шартномада кўрсатилган ҳажмдан оз бўлса ва харидор томонидан топширилган ҳажм бўйича мажбуриятлар тўлиқ бажарилганда, ҳисоб-китоб-клиринг палатаси шартномани сотувчи томонидан маҳсулот етказиб берилмагани учун бекор қилади ва харидор ҳисобварағига, шартномавий мажбуриятлар бажарилмагани учун закатат миқдоридаги жаримани ўтказди. Бунда ушбу ҳолат бўйича келишмовчиликлар суд томонидан ҳал этилади;

г) сотувчи томонидан топширилган ҳажм шартномада кўрсатилган ҳажмдан оз бўлса ва харидор томонидан топширилган ҳажм бўйича мажбуриятлар бажарилмаганда, шартнома тарафларнинг ўзаро келишувига кўра ёпилишига йўл қўйилади ёки ҳисоб-китоб-клиринг палатаси шартномани харидор томонидан маблағлар тўланмагани учун бекор қилади ва сотувчи ҳисобварағига, шартномавий мажбуриятлар бажарилмагани учун закатат миқдоридаги жаримани ўтказди. Бунда ушбу ҳолат бўйича келишмовчиликлар суд томонидан ҳал этилади”.

3. Вазирлар Маҳкамасининг “Пахта хомашёси етиштириш харажатларини муқобил манбалар ҳисобидан молиялаштириш ва самарали фаолият юритаётган қишлоқ хўжалиги субъектларини янада қўллаб-қувватлаш чора-тадбирлари тўғрисида” 2025 йил 24 июлдаги 466-сон қарорида:

а) 1-банднинг учинчи хатбошиси “йили якунига қадар” сўзларидан кейин “ҳамда белгиланган муддатларда” сўзлари билан тўлдирилсин;

б) 1-иловада:

1-банднинг иккинчи хатбошиси қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

“Бунда субсидиялар биржада ёки Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Қишлоқ хўжалигида ердан фойдаланиш самарадорлигини ошириш ва маҳсулот етиштириш ҳажмини кўпайтириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида” 2025 йил 28 мартдаги ПҚ–131-сон қарорининг 8-банди

“б” кичик бандида назарда тутилган тартибда сотилган ҳамда Солиқ қўмитасининг базасида рўйхатга киритилган электрон ҳисобварақ-фактура бўйича расмийлаштирилган пахта хомашёси (шартномадан ортиқча ҳажм бундан мустасно) учун ажратилади”;

в) 2-иловада:

номи “йили якунига қадар” сўзларидан кейин “ҳамда белгиланган муддатларда” сўзлари билан тўлдирилсин;

1-банд қуйидаги тахрирда баён этилсин:

“1. Ушбу Низом пахта хомашёсини етиштириш харажатлари учун Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва молия вазирлиги ҳузуридаги Қишлоқ хўжалигини давлат томонидан қўллаб-қувватлаш жамғармасининг кредит ресурслари ҳисобидан ажратилган имтиёзли кредитларни ҳосил йили якунига қадар тўлиқ қайтарган ташкилий-ҳуқуқий шаклидан қатъи назар, пахта хомашёсини етиштирувчи барча қишлоқ хўжалиги субъектларига (пахта-тўқимачилик кластерлари ҳамда пахта хомашёсини қайта ишлаш ва ип-калава ишлаб чиқариш занжирига эга тўқимачилик корхоналари бундан мустасно) ушбу имтиёзли кредитлар бўйича тўланган фоиз тўловларининг 5 фоиз пунктини, шунингдек, шартномада белгиланган муддатда тўлиқ қайтарилган имтиёзли кредитлар бўйича тўланган фоиз тўловларининг 2,5 фоиз пунктини субсидия сифатида қайтариш тартибини белгилайди”;

2-банднинг иккинчи хатбошиси қуйидаги тахрирда баён этилсин:

“субсидия – пахта хомашёсини етиштириш харажатлари учун ажратилган имтиёзли кредитларни ҳосил йилининг 31 декабрига қадар тўлиқ қайтарган ташкилий-ҳуқуқий шаклидан қатъи назар, пахта хомашёсини етиштирувчи барча қишлоқ хўжалиги субъектларига (пахта-тўқимачилик кластерлари ҳамда пахта хомашёсини қайта ишлаш ва ип-калава ишлаб чиқариш занжирига эга тўқимачилик корхоналари бундан мустасно) ушбу имтиёзли кредитлар бўйича тўланган фоиз тўловларининг 5 фоиз пунктини, шунингдек, шартномада белгиланган муддатда тўлиқ қайтарилган имтиёзли кредитлар бўйича тўланган фоиз тўловларининг 2,5 фоиз пунктини Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджети ҳисобидан қайтариш учун бир марта ажратиладиган маблағ”;

4, 5 ва 9-бандлардаги “4 фоиз” сўзлари “5 фоиз ҳамда 2,5 фоиз” сўзлари билан алмаштирилсин;

Пахта хомашёсини етиштириш учун ажратилган имтиёзли кредитларни ҳосил йили якунига қадар қайтарган қишлоқ хўжалиги субъектларига ушбу кредит бўйича тўланган фоиз тўловларининг бир қисmini субсидия сифатида қайтариш схемасининг 1-босқич “Муддатлар” устунидаги “кейинги йилнинг 31 январигача” сўзларидан кейин “(2025 йил ҳосили учун 2026 йилнинг 1 июлигача)” сўзлари билан тўлдирилсин;

1 ва 2-иловалар белгиси “йили якунига қадар” сўзларидан кейин “ҳамда белгиланган муддатларда” сўзлари билан тўлдирилсин;

2-иловада:

номидаги “тўловларининг 4 фоиз пунктини” сўзлари “тўловларини” сўзи билан алмаштирилсин;

“Субсидия сифатида қоплаб бериладиган имтиёзли кредит бўйича тўланган фоиз тўловининг 4 фоиз пункти миқдори” сўзлари “Субсидия сифатида қоплаб бериладиган имтиёзли кредит бўйича тўланган фоиз тўловининг 5 фоиз/2,5 фоиз пункти миқдори” сўзлари билан алмаштирилсин;

“Пахта хомашёсини етиштириш учун ажратилган имтиёзли кредитларни 20__ ҳосил йилининг якунига (31 декабрга) қадар сўндирилгани сабабли ушбу кредит бўйича тўланган фоиз тўловларининг 4 фоиз пунктини” сўзлари “Пахта хомашёсини етиштириш учун ажратилган имтиёзли кредитларни 20__ ҳосил йилининг якунига (31 декабрга) қадар сўндирилгани сабабли ушбу кредит бўйича тўланган фоиз тўловларининг 5 фоиз пунктини/белгиланган муддатда қайтарилган кредит бўйича тўланган фоиз тўловларининг 2,5 фоиз пунктини” сўзлари билан алмаштирилсин;

г) 3-иловада:

2-банднинг иккинчи хатбошисидаги ва 5-банддаги “14 фоиз пунктдан юқори, бироқ Ўзбекистон Республикаси Марказий банки асосий ставкасининг 1,8 бараваригача бўлган” сўзлари “8 фоиз пунктдан юқори, бироқ 16 фоиз пунктдан ошмаган” сўзлари билан алмаштирилсин;

7 ва 8-бандлардаги “14” рақами “8” рақами билан алмаштирилсин;

10-банддаги “14 фоиз пунктдан юқори, бироқ Ўзбекистон Республикаси Марказий банки асосий ставкасининг 1,8 бараваригача бўлган” сўзлари “8 фоиз пунктдан юқори, бироқ 16 фоиз пунктдан ошмаган” сўзлари билан алмаштирилсин;

12-банднинг “в” кичик бандидаги “14” рақами “8” рақами билан алмаштирилсин;

2-иловада “Субсидия сифатида қоплаб бериладиган тижорат кредитлари бўйича фоиз тўлови миқдори (14 фоиз пунктдан юқори, бироқ Марказий банк асосий ставкасининг 1,8 бараваригача қисми)” сўзлари “Субсидия сифатида қоплаб бериладиган тижорат кредитлари бўйича фоиз тўлови миқдори (8 фоиз пунктдан юқори, бироқ 16 фоиз пунктдан ошмаган қисми)” сўзлари билан алмаштирилсин;

г) 4-иловада:

1-банднинг иккинчи хатбошиси “расмийлаштирилган пахта хомашёси” сўзларидан кейин “(шартномадан ортиқча ҳажм бундан мустасно)” сўзлари билан тўлдирилсин;

4-банднинг иккинчи хатбошиси қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

“Бунда:

биржада тузилган шартномаларнинг ҳар бири бўйича харид қилинган пахта хомашёси учун ҳисоб-китоблар тўлиқ субсидия олувчиларнинг ўз маблағи ҳисобидан, жумладан, фьючерс шартномалари бўйича ҳисоб-китоблар молия йилининг 31 декабрига қадар тўлиқ пул ўтказиш йўли билан амалга оширилганда, субсидия ажратилади;

Жамғарманинг имтиёзли кредитлари ҳамда тижорат кредитлари ҳисобидан харид қилинган шартномалар (2025 йил ҳосилига қисман имтиёзли кредит олинган ва йил якунига қадар сўндирилган шартномалар бундан мустасно) бўйича субсидия ажратилмайди”;

14-банд қуйидаги мазмундаги “ж” кичик банд билан тўлдирилсин:

“ж) фьючерс шартномалари бўйича ҳисоб-китоблар пул ўтказиш йўли билан амалга оширилмаганда ва тўловлар молия йилининг 31 декабридан кейин тўланганда”.

4. Вазирлар Маҳкамасининг 2025 йил 30 сентябрдаги 613-сон қарори билан тасдиқланган Қишлоқ хўжалигига мўлжалланган ер участкаларига ижара ҳуқуқини кредит таъминоти сифатида гаровга қўйиш тартиби тўғрисидаги низомда:

а) 2-бандда:

қуйидаги мазмундаги бешинчи хатбоши билан тўлдирилсин:

“иккиламчи ижарага берилган қишлоқ хўжалигига мўлжалланган ер участкаси – қишлоқ хўжалиги маҳсулотини етиштириш мақсадида қишлоқ хўжалиги субъектларига кредит муддатидан кам бўлмаган, бироқ бир йил муддатгача (учинчи шахсларга бериш ҳуқуқисиз) бериладиган қишлоқ хўжалигига мўлжалланган ерлар”;

бешинчи хатбоши олтинчи хатбоши деб ҳисоблансин;

б) 4-банднинг иккинчи хатбошиси қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

“иккиламчи ижарага берилган қишлоқ хўжалигига мўлжалланган ер участкалари (асосий ижарага олувчининг розилиги берилган ҳоллар бундан мустасно)”;

в) қуйидаги мазмундаги 2¹-боб билан тўлдирилсин:

“2¹-боб. Иккиламчи ижарага берилган қишлоқ хўжалигига мўлжалланган ер участкасининг ижара ҳуқуқини гаровга қўйишни расмийлаштириш ва гаровга олувчининг талабларини қаноатлантириш

15¹. Иккиламчи ижарага берилган қишлоқ хўжалигига мўлжалланган ер участкасининг ижара ҳуқуқи (пахтачилик йўналишида 30 гектардан кам бўлмаган миқдорда) асосий ижарага олувчининг розилиги асосида пахта ва буғдой етиштириш харажатлари учун ажратиладиган имтиёзли кредит таъминоти сифатида расмийлаштирилади.

15². Ижара ҳуқуқини гаровга қўйишда иккиламчи ижарага берилган қишлоқ хўжалигига мўлжалланган ер участкаси норматив қийматининг 50 фоизи, бироқ имтиёзли кредит таъминотининг 20 фоизидан ошмаган қисми

учун ҳисобга олинади. Кредит таъминотининг қолган 80 фоиз қисми учун ликвидли мол-мулк гаровини тақдим этади.

15³. Иккиламчи ижарага берилган қишлоқ хўжалигига мўлжалланган ер участкасининг ижара ҳуқуқини гаровга қўйиш тўғрисидаги шартнома ёзма шаклда тузилади ва давлат рўйхатидан ўтказилади ҳамда белгиланган тартибда асосий ижарачи, иккиламчи ижарага олувчи ҳамда тижорат банки томонидан нотариал тасдиқланади.

15⁴. Иккиламчи ижарага берилган қишлоқ хўжалигига мўлжалланган ер участкасининг ижара ҳуқуқи гарови давлат рўйхатидан кўчмас мулкка бўлган ҳуқуқларни давлат рўйхатидан ўтказиш тўғрисидаги қонунчиликка мувофиқ Давлат кадастрлари палатасининг туман (шаҳар) филиали томонидан ўтказилади.

15⁵. Гаров ҳуқуқи ер участкасига ижара ҳуқуқини гаровга қўйиш тўғрисидаги шартнома рўйхатдан ўтказилган пайтдан бошлаб вужудга келади.

15⁶. Пахта ва буғдой етиштириш учун ажратилган имтиёзли кредитлар муддатида қайтарилмаганда, гаров таъминоти сифатида расмийлаштирилган иккиламчи ижарадаги ер майдонлари белгиланган тартибда Мажбурий ижро бюроси орқали аукционга чиқарилади ҳамда сотишдан тушган маблағлар ҳисобидан, биринчи навбатда, имтиёзли кредит асосий қарз ва унга ҳисобланган фоизларни сўндиришга йўналтирилади.

Бунда тижорат банкларига аукцион савдоларида сотилмай турган ер участкаларида агротехник тадбирларни амалга ошириш ҳамда пахта ва буғдой етиштириш бўйича вазифалар юкланишига йўл қўйилмайди.

15⁷. Ўзбекистон Республикасининг Ер кодексига мувофиқ ер участкасига ижара ҳуқуқи бекор қилинганда, тижорат банклари берилган кредитлар ҳамда унга ҳисобланган фоизлар ва пеняларни муддатидан олдин гаровга қўювчининг бошқа мол-мулки ҳисобидан қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда ундириб олишга ҳақли”.

5. Вазирлар Маҳкамасининг 2025 йил 6 декабрдаги 772-сон қарори билан тасдиқланган Суғурта қилиш босқичма-босқич жорий этиладиган қишлоқ хўжалиги йўналишлари ва маҳсулотлари рўйхатининг изоҳ қисми иккинчи хатбошисидаги “1 майга қадар” сўзлари “1 июлга қадар” сўзлари билан алмаштирилсин”.

6. Вазирлар Маҳкамасининг “Аграр ва озиқ-овқат соҳаларини давлат томонидан қўллаб-қувватлаш тизимини тубдан такомиллаштириш чоратадбирлари тўғрисида” 2026 йил 28 апрелдаги 206-сон қарорида:

а) 1-бандда:

ўн саккизинчи хатбоши қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

“Паррандачилик хўжаликларига фақат маҳаллий ишлаб чиқарувчилардан гўшт йўналишида наслдор бир кунлик жўжалар хариди учун субсидия ажратиш тартиби тўғрисидаги низом 17-иловага мувофиқ”;

қуйидаги мазмундаги ўн тўққизинчи хатбоши билан тўлдирилсин:

“Буғдой етиштириш учун ажратилган имтиёзли кредитларни ҳосил йилининг 1 августига қадар қайтарган қишлоқ хўжалиги субъектларига ушбу кредит бўйича тўланган фоиз тўловларининг бир қисмини субсидия сифатида қайтариш тартиби тўғрисидаги низом 17¹-иловага мувофиқ тасдиқлансин”;

б) Қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини етиштирувчиларнинг сувни тежайдиган суғориш технологияларини жорий этиш бўйича харажатларининг бир қисмини қоплаш тартиби тўғрисидаги низомга 1-илованинг “Томчилатиб суғориш” позицияси “Мевали экинлар” устунидаги “6 000” рақами “8 000” рақами билан алмаштирилсин;

в) қуйидаги мазмундаги 17¹-илова билан тўлдирилсин:

“Вазирлар Маҳкамасининг
2026 йил 28 апрелдаги 206-сон қарорига
17¹-илова

Буғдой етиштириш учун ажратилган имтиёзли кредитларни ҳосил йилининг 1 августига қадар қайтарган қишлоқ хўжалиги субъектларига ушбу кредит бўйича тўланган фоиз тўловларининг бир қисмини субсидия сифатида қайтариш тартиби тўғрисида

НИЗОМ

1-боб. Умумий қондалар

1. Ушбу Низом буғдой етиштириш харажатлари учун Иқтисодиёт ва молия вазирлиги ҳузуридаги Қишлоқ хўжалигини давлат томонидан қўллаб-қувватлаш жамғармасининг (кейинги ўринларда – Жамғарма) кредит ресурслари ҳисобидан ажратилган имтиёзли кредитларни ҳосил йилининг 1 августига қадар тўлиқ қайтарган ташкилий-ҳуқуқий шаклидан қатъи назар, буғдой етиштирувчи барча қишлоқ хўжалиги субъектларига ушбу имтиёзли кредитлар бўйича тўланган фоиз тўловларининг 4 фоиз пунктини субсидия сифатида қайтариш тартибини белгилайди.

2. Ушбу Низомда қуйидаги асосий тушунчалар қўлланилади:

Агропортал – Қишлоқ хўжалиги вазирлигининг “Рақамли қишлоқ хўжалиги” ягона интеграцион платформаси;

субсидия – буғдой етиштириш учун ажратилган имтиёзли кредитларни ҳосил йилининг 1 августига қадар тўлиқ қайтарган ташкилий-ҳуқуқий шаклидан қатъи назар, буғдой етиштирувчи барча қишлоқ хўжалиги субъектларига ушбу имтиёзли кредитлар бўйича тўланган фоиз тўловларининг 4 фоиз пунктини Давлат бюджети ҳисобидан қайтариш учун бир марта ажратиладиган маблағ;

талабгор – буғдой етиштириш харажатлари учун имтиёзли кредит олган ташкилий-ҳуқуқий шаклидан қатъи назар, буғдой етиштирувчи барча қишлоқ хўжалиги субъектлари.

3. Субсидия ҳисоби Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ҳузуридаги Аграр соҳада тўловлар агентлигининг (кейинги ўринларда – Агентлик) Иқтисодиёт ва молия вазирлиги ҳузуридаги Ғазначилик хизмати қўмитасида очилган махсус шахсий ғазна ҳисобварағида юритилади.

4. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши ва вилоятлар ҳокимликлари билан биргаликда ҳосил йилининг 1 июлига қадар келгуси йилда буғдой экилиши режалаштирилган қишлоқ хўжалиги субъектлари ерларини ҳамда ушбу субъектлар учун ажратиладиган имтиёзли кредитларни ҳосил йилининг 1 августига қадар қайтариши мумкин бўлган хўжаликлар бўйича маълумотларни шакллантирган ҳолда, Агентлик ва Қишлоқ хўжалиги вазирлигига тақдим этади.

Қишлоқ хўжалиги вазирлиги Агентлик билан биргаликда ҳосил йилининг 1 августига қадар ҳудудлар маълумотларини ўрганиб чиқади ҳамда бюджет параметрларини шакллантиришда инобатга олиш учун ҳисоб-китобларни Иқтисодиёт ва молия вазирлигига тақдим қилади.

Иқтисодиёт ва молия вазирлиги келгуси йил учун Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджети параметрларини шакллантиришда субсидия учун зарур маблағларни назарда тутди.

5. Субсидия ушбу Низомга иловадаги схемага мувофиқ ажратилади.

6. Талабгорга ушбу Низом талаблари асосида:

буғдой етиштириш учун ажратилган имтиёзли кредитларни ҳосил йилининг 1 августига қадар тўлиқ қайтарганда, ушбу кредит бўйича тўланган фоиз тўловларининг бир қисmini қоплаб бериш учун субсидия тижорат банки ва Агентлик ўртасида тузиладиган Бош битимга мувофиқ ажратилади;

субсидия миқдори имтиёзли кредитлар бўйича тўланган фоиз тўловларининг 4 фоиз пунктини ташкил этади.

7. Субсидия Агентлик томонидан Ўзбекистон Республикаси резиденти ҳисобланган қонунчиликда белгиланган тартибда фаолият кўрсатувчи тижорат банкларига ажратилади.

2-боб. Субсидия ажратиш

8. Субсидия Жамғарманинг кредит ресурслари ҳисобидан ажратилган имтиёзли кредитларни ҳосил йилининг 1 августига қадар тўлиқ қайтарган ташкилий-ҳуқуқий шаклидан қатъи назар, буғдой етиштирувчи барча қишлоқ хўжалиги субъектларига (ғаллачилик кластерлари ҳамда ғаллани қайта ишлаш корхоналари бундан мустасно) ажратилади.

9. Тижорат банки ҳосил йилининг 10 августига қадар Агентликка Агропортал орқали буюртманома билан биргаликда ҳар бир талабгор кесимида умумлаштирилган рўйхатни юборади.

Бунда талабгорларнинг номи ва СТИР рақами, ажратилган кредит суммаси, кредит муддати, фоиз ставкаси, кредит мақсади, кредит берилган

сана, кредитни қайтариш санаси, субсидияланадиган кредит фоизи миқдори тўғрисидаги маълумотлар акс эттирилади.

10. Агентликка тақдим этилган буюртманома ва рўйхатнинг тўлиқлиги, ҳаққонийлиги, кредитни ўз вақтида қайтарилгани ва улар бўйича субсидия олишнинг барча жараёни ушбу Низом талабларига мувофиқлиги юзасидан масъулият тижорат банкларининг раҳбарларига юкланади.

Мазкур талаблар бажарилмагани оқибатида ортиқча тўланган субсидия тижорат банклари томонидан ўз маблағи ҳисобидан Агентликка қайтарилади.

Субсидия Агентлик томонидан уч иш кунда Агропортал орқали тижорат банкининг буюртманомада кўрсатилган банк ҳисобварағига ўтказилади.

3-боб. Субсидия ҳисоблаш ва ажратишни тўхтатиш

11. Субсидия ушбу Низом талаблари асосида ва Жамғарманинг кредит ресурслари ҳисобидан ажратилган имтиёзли кредит суммасидан келиб чиқиб ҳисобланади.

Бунда имтиёзли кредитларни ҳосил йилининг 31 июлидан кейин қайтарган қишлоқ хўжалиги субъектларига субсидия ҳисобланишига йўл қўйилмайди.

12. Талабгор Жамғарманинг кредит ресурслари ҳисобидан ажратилган имтиёзли кредитни ҳосил йилининг 1 августига қадар тўлиқ қайтарган бўлиши шарт.

13. Субсидия тижорат банки томонидан ҳар календарь йилнинг 10 августига қадар Агентликка Агропортал орқали тақдим этилган буюртманомалар бўйича ҳисобланган имтиёзли кредит суммасидан ҳисоб-китоб қилинади.

14. Агентлик томонидан тижорат банки ҳисобварағига талабгор учун ҳисобланган фоиз тўловининг бир қисмини қоплаш учун ўтказиб берилган субсидия ушбу қарз олувчининг ҳисобланган фоиз тўловлари учун ҳисоб-китоб қилинади.

15. Ажратилган субсидия талабгорга ҳисобланган субсидия миқдоридан кўп бўлган тақдирда, ортиқча маблағлар икки банк иш кунидан кечиктирмасдан Агентлик ҳисобварағига қайтариб ўтказилади.

16. Субсидия қуйидаги ҳолларда ажратилмайди:

а) Жамғарманинг кредит ресурслари ҳисобидан ажратилган имтиёзли кредитлар ҳосил йилининг 31 июлидан кейин қайтарилса;

б) талабгорнинг субсидия олишни тўхтатиш тўғрисидаги мурожаати мавжуд бўлганда.

17. Жамғарманинг кредит ресурслари ҳисобидан ажратилган имтиёзли кредитларни ҳосил йилининг 1 августига қадар қайтарган, бироқ тижорат банклари томонидан Агропортал орқали буюртманома ва рўйхатга киритилмай қолган талабгорларда юзага келган қарздорлик тижорат банкларининг ўз маблағи ҳисобидан қопланади.

Агар талабгорнинг кредит тўловларини қайтариш муддатлари инобатга олинмаслиги натижасида ортиқча субсидия тўловлари юзага келса, ушбу маблағлар тижорат банкининг ўз маблағи ҳисобидан Агентликка қайтарилади.

4-боб. Якунловчи қондалар

18. Бош прокуратура ҳузуридаги Иқтисодий жиноятларга қарши курашиш департаментининг Давлат молиявий назорати инспекцияси субсидиялар тўғри тайинланиши ва ажратилишини назорат қилади.

19. Тарафлар ўртасида юзага келадиган низолар белгиланган тартибда суд томонидан ҳал этилади.

20. Ушбу Низом талаблари бузилишида айбдор бўлган шахслар қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ жавоб берадилар.

Буғдой етиштириш учун ажратилган имтиёзли кредитларни ҳосил йилининг 1 августига қадар қайтарган қишлоқ хўжалиги субъектларига ушбу кредит бўйича тўланган фоиз тўловларининг бир қисmini субсидия сифатида қайтариш тартиби тўғрисидаги низомга
илова

**Жамғарманинг кредит ресурслари ҳисобидан ажратилган имтиёзли кредитларни ҳосил йилининг 1 августига қадар қайтарган қишлоқ хўжалиги субъектларига ушбу кредит бўйича тўланган фоиз тўловларининг бир қисmini қайтариш
СХЕМАСИ**

Босқичлар	Субъектлар	Тадбирлар	Муддатлар
1-босқич	Тижорат банки	Жамғарманинг кредит ресурслари ҳисобидан ажратилган имтиёзли кредитлар белгиланган вақтда қайтарилганда ушбу кредит фонзининг бир қисmini қоплаш учун ҳар бир қарз олувчилар кесимида Агентликка Агропортал орқали буюртманома ва рўйхатни юборади.	Тижорат банклари ҳар календарь йилнинг 10 августига қадар
2-босқич	Агентлик	Субсидияни Агропортал орқали тижорат банкининг буюртманомада кўрсатилган банк ҳисобварағига ўтказиб беради.	3 иш кунида

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI VAZIRLAR MANKAMASINING QARORI

2026 yil «10» iyun

№ 297

Toshkent sh.

Интеллектуал мулк соҳасидаги айрим давлат хизматларини кўрсатиш бўйича маъмурий регламентларни тасдиқлаш тўғрисида

Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Интеллектуал фаолият натижаларини рағбатлантириш ҳамда соҳага замонавий ахборот-коммуникация технологияларини жорий этишни кенгайтиришга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида” 2025 йил 27 ноябрдаги ПК–358-сон қарори ижросини таъминлаш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси қарор қилади:

1. Қуйидагилар:

Ихтирога патент бериш бўйича давлат хизматини кўрсатишнинг маъмурий регламенти **1-иловага** мувофиқ;

Фойдали моделга патент бериш бўйича давлат хизматини кўрсатишнинг маъмурий регламенти **2-иловага** мувофиқ;

Саноат намунасига патент бериш бўйича давлат хизматини кўрсатишнинг маъмурий регламенти **3-иловага** мувофиқ;

Селекция ютуғига патент бериш бўйича давлат хизматини кўрсатишнинг маъмурий регламенти **4-иловага** мувофиқ;

Интеллектуал мулк объектларига оид патентларни ўз кучида сақлаш бўйича давлат хизматини кўрсатишнинг маъмурий регламенти **5-иловага** мувофиқ;

Интеллектуал мулк объектларига оид муҳофаза ҳужжатларининг дубликатини бериш бўйича давлат хизматини кўрсатишнинг маъмурий регламенти **6-иловага** мувофиқ тасдиқлансин.

2. Адлия вазирлиги манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда ўзлари қабул қилган норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни **бир ой** муддатда ушбу қарорга мувофиқлаштирсин.

3. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси адлия вазири А.Ж. Ташкулов зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикасининг
Бош вазири

А. Арипов

Вазирлар Маҳкамасининг
2026 йил “ 10 ”июндаги 297-сон қарорига
1-илова

Ихтирога патент бериш бўйича давлат хизматини кўрсатишнинг МАЪМУРИЙ РЕГЛАМЕНТИ

1-боб. Умумий қондалар

1. Мазкур Маъмурий регламент (кейинги ўринларда – Регламент) Ўзбекистон Республикасининг “Ихтиролар, фойдали моделлар ва саноат намуналари тўғрисида”ги Қонунига (кейинги ўринларда – Қонун) мувофиқ ихтирога патент бериш бўйича давлат хизматини (кейинги ўринларда – давлат хизмати) кўрсатиш тартибини белгилайди.

2. Давлат хизмати Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги (кейинги ўринларда – ваколатли орган) томонидан кўрсатилади.

3. Ихтирога патент бериш ҳақидаги талабномани (кейинги ўринларда – талабнома) топшириш ва давлат хизматидан фойдаланиш бўйича бошқа ҳаракатлар рўйхатдан ўтказилиши сўралаётган юридик ёки жисмоний шахс (кейинги ўринларда – талабнома берувчи) томонидан бевосита ёхуд ўз вакили (патент вакили ёки ишончли шахс) орқали амалга оширилади.

4. Давлат хизмати мазкур Регламентга 1-иловага мувофиқ схема бўйича кўрсатилади.

2-боб. Ихтиронинг патентга лаёқатлилиқ шартлари

5. Қонуннинг 6-моддасига мувофиқ, агар ихтиро сифатида кўрсатилган объект янги, ихтирочилиқ даражасига эга ва уни саноатда қўллаш мумкин бўлса, ҳуқуқий муҳофаза қилинади.

6. Ихтиро техника тараққиёти даражасидан маълум бўлмаса, янги деб ҳисобланади.

7. Ихтиро техника тараққиёти даражаси ҳақидаги маълумотлардан яққол аён бўлмаса, у ихтирочилиқ даражасига эга бўлади.

8. Техника тараққиёти даражаси ихтиро устуворлиги санасига қадар жаҳонда оммага ошқор бўлган ҳар қандай маълумотларни ўз ичига олади.

9. Ихтиродан саноат, қишлоқ хўжалиги, соғлиқни сақлаш ва бошқа соҳаларда фойдаланиш мумкин бўлса, у саноатда қўллаш мумкин деб ҳисобланади.

10. Қонуннинг 6-моддаси саккизинчи қисмига мувофиқ ҳар қандай соҳада маҳсулот ёки усулга тааллуқли бўлган техник ечим ихтиро сифатида эътироф этилади.

11. Ихтиро сифатида маҳсулотга қурилма, модда, микроорганизм штамми, ўсимлик ёки ҳайвон ҳужайраларининг турлари киради.

12. Курилмаларга конструкциялар, конструктив элементлар ёки конструктив элементлар мажмуи бўлган ҳамда функционал-конструктив бирликни ташкил қилган буюмлар, машиналар, асбоблар, аппаратлар, ускуналар, маҳкамловчи буюмлар, машина деталлари, алоқа воситалари, қурилиш конструкциялари ва бошқалар киради.

13. Моддаларга:

кимёвий бирикмалар, шунингдек, шартли равишда юқори молекуляр бирикмалар ва ген инженерияси маҳсулотлари бўлган рекомбинант нуклеин кислоталар, векторлар ва бошқалар;

композициялар (таркиблар, аралашмалар, қотишмалар, эритмалар ва бошқалар);

ядровий парчаланиш маҳсулотлари киради.

14. Микроорганизмлар штаммлари, ўсимлик ёки ҳайвон ҳужайраларининг турларига (линияларига):

бактериялар, вируслар, бактериофаглар, микросувўтлари, микроскопик замбуруғлар ва бошқаларнинг штаммлари;

ўсимлик ёки ҳайвон ҳужайраларининг турлари (линиялари), шу жумладан, ҳужайраларнинг клонлари;

микроорганизмлар, ўсимлик ёки ҳайвон ҳужайралари турларининг (линияларининг) консорциумлари;

микроорганизмлар, ўсимлик ёки ҳайвоннинг плазмидлари, векторлари, барқарор трансформацияланган ҳужайраларини ўз ичига олган генетик конструкциялар, трансген ўсимликлар ва ҳайвонлар киради.

15. Ихтиро сифатида усулга моддий воситалар ёрдамида моддий объект бўйича бажариладиган ўзаро боғланган ҳаракатлар киради.

16. Қуйидагилар ихтиро сифатида эътироф этилмайди:

илмий назариялар ва математика усуллари;

ташкил этиш ва бошқариш усуллари;

шартли белгилар, жадваллар, қоидалар;

ақлий операцияларни бажариш қоидалари ва усуллари;

электрон ҳисоблаш машиналари учун алгоритмлар ва дастурлар;

бинолар, иншоотлар, ҳудудларни режалаштириш лойиҳалари ва чизма тарҳлари;

эстетика талабларини қаноатлантиришга йўналтирилган, буюмларнинг фақат ташқи кўринишига оид ечимлар;

интеграл микросхемаларнинг топологиялари;

ўсимлик навлари ва ҳайвон зотлари;

жамоат манфаатлари, инсонпарварлик ва ахлоқ қоидаларига зид ечимлар.

3-боб. Талабномага доир талаблар

17. Қонуннинг 15-моддаси биринчи қисмига мувофиқ талабнома битта ихтирога ёки ягона ихтирочилик фикрини (ихтиро бирлиги талабини) ташкил этган тарзда бир-бири билан узвий боғланган ихтиролар гуруҳига тааллуқли бўлиши керак.

18. Ихтиро формуласида битта ихтиро тавсифланганда, ихтиро бирлиги талабига риоя этилган деб ҳисобланади.

19. Ихтиро формуласида қуйидаги бир гуруҳдаги ихтиролар тавсифланганда, ихтиро бирлиги талабига риоя этилган деб ҳисобланади:

ихтиро формуласида бир турдаги (бир қанча қурилмалар, бир қанча турлар ва бошқалар), бир хил мақсадда фойдаланишга мўлжалланган, тубдан айнан бир хил йўл (вариантлар) билан айнан бир хил техник натижани олишни таъминлайдиган объектларга тааллуқли ихтиролар гуруҳи;

бири иккинчисини олиш (тайёрлаш) учун мўлжалланган ихтиро (масалан, қурилма ёки модда ва қурилма ёки моддани бутунлай ёки уларнинг бир қисмини олиш усули);

бири иккинчисини амалга ошириш учун мўлжалланган ихтиро (масалан, усул ва усулни бутунлай ёки унинг ҳаракатларидан бирини амалга ошириш учун қурилма);

бири иккинчисидан ёки бирини иккинчисида фойдаланиш учун мўлжалланган ихтиро (масалан, усулда фойдаланиш учун мўлжалланган усул ва қурилма, усул ёки қурилма ва унинг бир қисми, қурилма ёки моддани улардан янги мақсадда фойдаланиш учун қўллаш ва ушбу мақсадга мувофиқ улардан фойдаланиш усули, қурилма ёки моддадан янги мақсадда фойдаланиш ва таркибий қисми бўлган қурилма ёки композиция).

20. Талабнома қуйидаги ҳужжатларни ўз ичига олади:

ихтирога патент бериш ҳақида ариза (кейинги ўринларда – ариза);

ихтиронинг муаллифи (хаммуаллифлари) ва кимнинг номига патент бериш сўралаётган бўлса, ана шу шахс, шунингдек, уларнинг турар жойи ёки жойлашган манзили кўрсатилган патент бериш ҳақидаги аризаси;

ихтиронинг уни амалга ошириш учун етарли бўлган даражада тўлиқ очиб берилган тавсифи;

ихтиро моҳиятини акс эттирувчи ва унинг тавсифига тўла мувофиқ бўлган ихтиро формуласи;

ихтиро моҳиятини тушуниш учун зарур бўлганда чизмалар ва бошқа материаллар;

реферат.

21. Бошқа тилда топширилган ҳужжатлар уларнинг таржималари бошқа тилда топширилган ҳужжатлар келиб тушган санадан бошлаб икки ой муддат ичида топширилганда, ваколатли органга келиб тушган санадан бошлаб топширилган деб

ҳисобланади, акс ҳолда ҳужжатлар уларнинг таржималари келиб тушган санадан бошлаб топширилган деб ҳисобланади.

22. Конвенция устуворлиги сўраб топширилган талабномага (кейинги ўринларда – конвенция талабномаси) талабнома берувчи томонидан Саноат мулкни муҳофаза қилиш бўйича Париж конвенцияси (1883 йил) (кейинги ўринларда – Париж конвенцияси) қатнашчиси бўлган давлатда топширилган биринчи талабноманинг тасдиқланган нусхаси ва унинг таржимаси илова қилинади. Улар конвенция талабномаси ваколатли органга келиб тушган санадан бошлаб уч ой муддатдан кечиктирилмай топширилади. Биринчи талабнома нусхасининг таржимаси талабнома берувчи томонидан имзоланади.

Биринчи талабнома топширилган санадан ўн икки ой ўтгандан кейин, лекин икки ойдан кечиктирмай топширилган талабнома бўйича конвенция устуворлиги сўралганда тегишли патент божи тўланади.

23. Конвенция устуворлигини белгилаш тўғрисидаги илтимоснома талабнома топширишда (аризанинг тегишли графасида келтирилади) ёки ваколатли органга талабнома келиб тушган санадан бошлаб икки ой муддат давомида эркин шаклда топширилиши мумкин.

24. Янги микроорганизм штамми, ўсимлик ва ҳайвон ҳужайраларининг турларига (линиялари) оид патент бериш ҳақидаги талабномага штаммнинг расмий ваколатга эга бўлган депозитарийда сақланаётгани тўғрисидаги ҳужжат илова қилинади.

25. Нуклеотидлар ва аминокислоталар кетма-кетлиги рўйхатини ўз ичига олган талабномага айнан ушбу рўйхат ёзилган ва Бутунжаҳон интеллектуал мулк ташкилотининг (кейинги ўринларда – БИМТ) тегишли стандарти талабларига мувофиқ тайёрланган ахборот (.pdf ва .docx форматларида) илова қилинади.

26. Ихтирога патент олиш учун ариза мазкур Регламентга 2-иловага мувофиқ шаклда топширилади.

27. Аризанинг 21-кодли “Талабноманинг қайд рақами”, 22-кодли “Талабноманинг келиб тушган санаси”, 85-кодли “Халқаро талабномани миллий фазага ўтказиш санаси” графалари ариза ваколатли органга келиб тушгандан кейин реквизитларни киритиш учун мўлжалланган.

28. Аризанинг “Ёзишмалар учун манзил” графасида хат олувчининг номи (юридик шахслар учун) ёки исми (жисмоний шахслар учун), шунингдек, жойлашган жойи (почта манзили), телефон рақами, электрон почтасидан камида бири кўрсатилади. Ушбу маълумотлар учинчи шахслар ҳуқуқ эгаси билан боғланиши учун очиқ ҳисобланади.

29. Аризанинг 86-кодли ва 87-кодли графалари Патент кооперацияси тўғрисидаги шартномага (Patent Cooperation Treaty) (Вашингтон, 1970 йил) (кейинги ўринларда – РСТ) мувофиқ топширилган ихтиро учун халқаро талабнома (кейинги ўринларда – халқаро талабнома) Ўзбекистон Республикасида халқаро талабномани кўриб чиқиш жараёнига (кейинги ўринларда – миллий фаза) ўтказилган ҳолларда талабнома берувчи томонидан тўлдирилади.

86-кодли графада ихтирога халқаро талабноманинг қабул қилувчи идора томонидан белгиланадиган қайд рақами ва халқаро топшириш санаси келтирилади.

87-кодли графада ихтирога халқаро талабноманинг халқаро эълон қилиш рақами ва санаси келтирилади.

30. Аризанинг 54-кодли “Ихтиронинг номи” графасида талабнома берилган ихтиронинг (ихтиролар гуруҳининг) номи келтирилади ва ушбу ном ихтиронинг тавсифидаги номга мос бўлиши керак.

31. Аризанинг 71-кодли “Талабнома берувчи” графасида талабнома берувчи тўғрисида қуйидаги маълумотлар келтирилади:

юридик шахснинг расмий номи (таъсис ҳужжати бўйича) ёки жисмоний шахснинг тўлиқ исми, шунингдек:

резидентлар учун СТИР ёки ЖШШИР, жойлашган жойи ёки турар жойи манзили;

норезидентлар учун исм ва номларнинг транслитерацияси ҳамда БИМТ ST.3 стандарти бўйича мамлакат коди (агар у ўрнатилган бўлса).

Патент бир неча шахс номига сўралаётганда, юқорида келтирилган маълумотлар уларнинг ҳар бири учун алоҳида келтирилади.

32. Аризанинг устуворликни белгилаш тўғрисидаги илтимоснома кўрсатилган графаси ваколатли органга талабнома келиб тушган санадан олдинроқ устуворлик сўралаётганда тўлдирилади.

Конвенция устуворлиги сўралаётганда аризанинг 33-кодли “БИМТ ST.3 стандарти бўйича талабнома топширилган мамлакат коди” графасида биринчи талабнома топширилган мамлакат коди кўрсатилади.

33. Талабнома берувчи томонидан иш олиб бориш унинг вакили орқали амалга оширилганда, аризанинг 74-кодли “Вакил” графасида қуйидаги маълумотлар келтирилади: вакилнинг тўлиқ номи ёки исми, рўйхат рақами (патент вакили бўлса), жойлашган жойи (почта манзили), телефон рақами.

34. Аризанинг “Илова қилинган ҳужжатлар” графасида талабномага алоқадор ҳужжатлар бириктирилади.

Ихтиро тавсифида “Нуклеотидлар ва аминокислоталар кетма-кетлиги рўйхати” бўлими мавжуд бўлганда, тегишли графаларда саҳифаларнинг умумий миқдори кўрсатилади.

Талабномада кўрсатилган нуклеотидлар ва аминокислоталар кетма-кетлиги рўйхати мазкур Регламентнинг 25-бандига мувофиқ тақдим этилади.

35. Аризанинг 72-кодли “Муаллиф” графасида қуйидаги маълумотлар келтирилади:

муаллифнинг фамилияси, исми, отасининг исми ва фуқаролиги, шунингдек:

резидентлар учун ЖШШИР, иш жойи, лавозими ва илмий даражаси, БИМТ ST.3 стандарти бўйича мамлакат коди;

норезидентлар учун БИМТ ST.3 стандарти бўйича мамлакат коди (агар код белгиланган бўлса).

36. Ихтиро номи аниқ ва қисқа бўлиб, ихтиро моҳиятига мос келиши, ихтиро тегишли бўлган объектнинг умумий тушунчасини аниқлаши ва объектнинг вазифасини тавсифлаши (унинг бажарадиган функциясини ёки техниканинг қайси соҳасига оид эканлигини кўрсатиши) керак.

37. Ихтиро номи, қоида тариқасида, Халқаро патент таснифининг (кейинги ўринларда – ХПТ) маълум рубрикасига мос келиши керак. Ихтиро моҳиятига мос рубрикаси аниқлаш мумкин бўлмаганда, ихтиронинг номи умумқабул қилинган терминологияга мувофиқ кўрсатилади.

38. Ихтиро номида “масалан” ва “хусусан” каби сўзлар қўлланилмайди.

39. Ихтиро номи атамага хос ёки тавсифловчи бўлиши мумкин.

Атамага хос номлаш техниканинг шу соҳа мутахассисига маълум бўлган объектнинг муҳим белгилари мажмуини улар санаб ўтилгани ёки санаб ўтилмаганидан қатъи назар тавсифлаши керак.

Тавсифловчи ном объектнинг вазифаси ва унинг техникага оид бир ёки турли хил соҳаларда бажарадиган функцияси ҳақида тасаввур бериши керак.

40. Ихтиро номи бирликда ифодаланади, бирликда ишлатилмайдиган номлар, умумий тузилиш формуласи билан аниқланадиган кимёвий бирикмаларга оид ихтироларнинг номлари бундан мустасно.

41. Алоҳида кимёвий бирикмага оид ихтиро номига кимёда қабул қилинган номенклатура бўйича номи киритилади, шунингдек, унинг қандай аниқ вазифада ишлатилишига доир кўрсатмаси, биологик фаол бирикмалар учун биологик фаоллик тури келтирилади.

Тузилиши аниқланмаган юқори молекуляр бирикмаларни олиш усулларига оид ихтиро номига бирикманинг номи ва зарур бўлганда унинг вазифаси тўғрисида кўрсатма киритилади.

Аниқланмаган таркибли модда-аралашмани олиш усулига оид ихтиро номига вазифаси тўғрисида кўрсатма ёки ушбу модданинг биологик фаоллик хусусиятларини кўрсатувчи тушунчалар киритилади.

42. Микроорганизм штамми, ўсимлик ёки ҳайвон ҳужайралари турларига (линиялари) оид ихтиролар номига биологик объектнинг лотин тилидаги оила туркуми ва турига оид номи, штамм тури ва вазифаси кўрсатилган ҳолда киритилади.

Генетик конструкцияга тааллуқли ихтиро номига унинг вазифаси кўрсатилган ҳолда номланиши киритилади.

43. Аввалдан маълум бўлган қурилма, усул, модда, штаммни янги мақсадда қўлланишга оид бўлган ихтиро номи тегишли объект учун қабул қилинган

қоидаларга биноан тузилади ва аввалдан маълум бўлган объектнинг янги вазифасини тавсифлайди.

44. Бири иккинчисини олиш (тайёрлаш), амалга ошириш ёки фойдаланиш учун мўлжалланган объектларга оид ихтиролар гуруҳининг номи битта ихтиронинг тўлиқ номи ва иккинчисининг қисқартирилган номини ўз ичига олади. Бири бошқасида фойдаланиш учун мўлжалланган объектларга оид ихтиролар гуруҳининг номи гуруҳга кирган ихтироларнинг тўлиқ номи билан аталади. Вариантларга оид ихтиролар гуруҳининг номи битта ихтиронинг номидан иборат бўлиб, “вариантлар” деган сўз билан тўлдирилади.

45. Ихтиро номи зарур бўлганда, латин алифбоси белгиларини ва араб рақамларини ўз ичига олади.

Ихтиро номига атоқли отлар, норасмий иборалар, қисқартма сўзлар, реклама, товар белгилари ва хизмат кўрсатиш белгилари, географик кўрсаткичлар, товар келиб чиққан жой номлари, фирма номлари, географик номлар, “ва бошқалар” сўзлари ҳамда ихтирони аниқлаш мақсадларига хизмат қилмайдиган бошқа сўзлар киритилмайди.

46. Тавсиф ихтиро номини келтириш билан бошланади. Талабнома берилаётган ихтиро тегишли бўлган ХПТ амалдаги таҳрири рубрикаси белгиланганда, ушбу рубриканинг индекси ихтиро номи олдида келтирилади.

Тавсиф қуйидаги бўлимларни ўз ичига олади:

ихтиро оид бўлган техника соҳаси;

техника даражаси;

ихтиро моҳияти;

чизмалар ва бошқа материаллар рўйхати (агар улар бўлса);

ихтирони амалга ошириш мумкинлигини тасдиқловчи маълумотлар;

нуклеотидлар ва аминокислоталар кетма-кетлиги рўйхати (агар ихтирони тавсифлаш учун бундай кетма-кетликдан фойдаланилган бўлса).

Тавсиф бўлими ўрнига манбаларда (адабиёт, аввал топширилган талабномадаги ихтиро тавсифи, муҳофаза хужжатидаги ихтиро тавсифи ва бошқаларда) келтирилган маълумотларга ҳавола қилиниши мумкин эмас.

47. Тавсифнинг “Ихтиро оид бўлган техника соҳаси” бўлимида ихтиро қўлланадиган соҳа кўрсатилади. Бундай соҳалар бир нечта бўлганда, улар орасидан қайси бирида кўпроқ қўлланилиши кўрсатилади.

48. Тавсифнинг “Техника даражаси” бўлимида талабнома берувчига маълум бўлган ихтиро аналоглари келтирилади.

Ихтиронинг аналоглари сифатида ихтиронинг устуворлик санасигача оммавий тарзда ошкор этилган ахборот манбаидан маълум бўлган, ихтиронинг муҳим белгилари мажмуига ўхшаш белгилар билан тавсифланган ва ихтиро бажарадиган вазифани амалга оширадиган восита кўрсатилади.

49. Аналогни таърифлашда уни очиб берадиган ахборот манбаларининг библиографик маълумотлари, аналогнинг белгилари талабнома берилаётган ихтиронинг муҳим белгилари билан мос келадиганлари ажратиб кўрсатилган ҳолда келтирилади, шунингдек, техник натижа олишга тўсқинлик қилувчи сабаблар кўрсатилади.

50. Ихтиро аналоглари орасидан ихтирога муҳим белгилар мажмуи бўйича энг яқин бўлган аналог ажратиб кўрсатилади.

51. Ихтиро аниқ вазифага ёки биологик фаол хусусиятларга эга бўлган, аниқланмаган таркибли аралашмани олиш усулига оид бўлганда аналог сифатида худди шундай вазифага ва биологик фаол хусусиятга эга бўлган аралашмалар олиш усули кўрсатилади.

Ихтиро янги алоҳида кимёвий, шунингдек, юқори молекуляр бирикма олиш усулига ёки ген инженерияси объектига оид бўлганда, унга ўхшаш аналогни олиш усули ҳақида маълумотлар келтирилади.

Модда продуцентига (микроорганизм штамми, ўсимлик ва ҳайвон ҳужайралари турлари (линиялари)) оид бўлган ихтиронинг энг яқин аналогини тавсифлашда ҳосил бўладиган модда ҳақида маълумотлар келтирилади.

Ихтиро аввал маълум бўлган маҳсулот ёки усулни янги мақсадда қўллашга оид бўлганда, унинг аналогларига худди шу вазифада ишлатиладиган маълум маҳсулот ёки усул киритилади.

Ихтиролар гуруҳини тавсифлашда аналоглар ҳақидаги маълумотлар ҳар бир ихтиро учун алоҳида келтирилади.

52. “Ихтиро моҳияти” бўлимида ихтиро техник натижага эришиш учун муҳим бўлган белгилар мажмуи орқали ифодаланиб, уни амалга ошириш етарли равишда тўлиқ очиб берилиши керак.

Белгилар эришиладиган техник натижага таъсир кўрсатадиган (техник натижа билан сабаб-оқибат боғланишига эга) бўлганда муҳим белгилар ҳисобланади.

Ушбу бўлимда ихтиро ҳал қилиши керак бўлган вазифа ихтиро амалга оширилганда эришиладиган техник натижа кўрсатилган ҳолда очиб берилади, шунингдек ихтирони тавсифловчи барча муҳим белгилар келтирилади, энг яқин аналогдан фарқланувчи белгилар ажратилади, бунда сўралаётган ҳуқуқий муҳофаза ҳажми татбиқ қилинадиган барча ҳолатларда техник натижани олишни таъминлайдиган белгилар йиғиндиси ва ихтирони фақат аниқ ҳолатларда, бажарилишининг аниқ шаклларида ёки ундан фойдаланишнинг алоҳида шароитларида тавсифловчи белгилар кўрсатилади.

53. Нуклеотидлар ёки аминокислоталар кетма-кетлигидан белгини тавсифлаш учун фойдаланилганда, уларнинг кетма-кетликлари “SEQ ID NO ...”нинг рўйхатидаги рақами кўринишида тақдим этилади.

54. Белгининг тавсифини ушбу белги очиб берилган ахборот манбаига ҳавола қилинган ҳолда алмаштиришга йўл қўйилмайди.

55. Техник натижа ўзи билан ихтирони намоён қилувчи воситани амалга оширишда (тайёрлашда) ёки ундан фойдаланишда олиниши мумкин бўлган техник самара, хусусият, ходисалар ва бошқаларнинг тавсифини ифодалайди.

Ихтиро бир неча техник натижани олишни таъминлаганда уларни кўрсатиш тавсия этилади.

Техник натижа, жумладан:

ишқаланиш коэффициентини камайтириш (ошириш);

қисилиб қолишнинг олдини олиш;

вибрацияни камайтириш;

бирор органда қон айланишини яхшилаш;

дори-препарат таъсирини тўплаш ёки унинг заҳарлилигини камайтириш;

ишчи органнинг муҳит билан алоқасини яхшилаш;

сигнал шаклининг ўзгаришини камайтириш;

суюқлик сизиб ўтиб кетишини камайтириш;

ёрилишнинг олдини олиш;

вакцинанинг иммуногенлигини ошириш орқали ифодаланиши мумкин.

56. Ихтиро яратилишида маълум вазифага эга бўлган техник воситалар кўламини кенгайтириш ёки биринчи марта шундай техник воситалар олиш вазифаси ҳал қилинаётганда техник натижа шу вазифани амалга оширишдан иборат бўлади ва буни махсус таъкидлаш талаб қилинмайди.

57. Ихтиролар гуруҳи учун мазкур Регламентнинг 52, 53 ва 55-бандларида кўрсатилган маълумотлар ҳар бир ихтиро учун алоҳида келтирилади.

58. Микроорганизм штамми, ўсимлик ва ҳайвон ҳужайралари турларини (линиялари) тавсифлашда уларнинг ўзлари келиб чиққан ёки энг яқин штаммдан фарқ қилувчи белгилари кўрсатилади.

59. Аввал маълум бўлган маҳсулот ёки усулни янги мақсадда қўллашга оид ихтирони тавсифлашда маълум объектнинг тавсифи келтирилади ва улар кўрсатилган адабиётнинг библиографик маълумотлари берилади ҳамда унинг маълум бўлган ва янги вазифаси кўрсатилади.

60. Курилмани тавсифлаш учун қуйидаги белгилар ишлатилади:

конструктив элемент мавжудлиги;

элементлар орасидаги боғлиқлик мавжудлиги;

элементларнинг ўзаро жойлашганлиги;

элементнинг ёки умуман курилманинг бажарилиш шакли, хусусан, геометрик шакли;

элементнинг параметрлари ва бошқа тавсифлари ҳамда улар ўртасидаги ўзаро боғлиқлик;

элемент ёки умуман курилма тайёрланган материал;

элемент функциясини бажарувчи муҳит.

Қурилмани таърифлаш учун қурилмада ёки унинг бирор элементида қурилманинг ишлаши ёки вазифасини бажариши учун таъсир этмайдиган (сўзли, тасвирий ёки аралаш) белгилардан фойдаланиш мумкин эмас.

61. Усулни тавсифлаш учун қуйидаги белгилар ишлатилади:

ҳаракат ёки ҳаракатлар мажмуининг мавжудлиги;

ҳаракатларни вақт бўйича бажариш тартиби (кетма-кет, бир вақтда, ҳар хил комбинацияларда ва шу кабилар);

ҳаракатларнинг бажарилиш шартлари, режими, моддалар, бирламчи хомашё, реагентлар, катализаторлар, қурилмалар, микроорганизм штаммлари, ўсимлик ва ҳайвон ҳужайраларининг турлари (линиялари) ва бошқалар.

62. Кимёвий бирикмаларни тавсифлаш учун қуйидаги белгилар ишлатилади:

белгиланган тузилмага эга бўлган қуйи молекуляр бирикмалар учун сифат жиҳатидан таркиби (маълум элементлар атомлари), миқдорий таркиби (ҳар бир элементнинг атомлар сони), атомлар орасидаги боғланиш ва ушбу атомларнинг кимёвий тузилиш формуласи кўринишида ифодаланган молекуладаги ўзаро жойлашгани;

белгиланган тузилмага эга бўлган юқори молекуляр бирикмалар учун кимёвий таркиби ва макромолекуланинг бир бўғимининг тузилиши, макромолекуланинг умумий тузилиши, бўғимларнинг даврийлиги, молекуляр масса, молекуляр массанинг тақсимланиши, макромолекуланинг геометрия ва стереометрияси, унинг учидаги ва ёнидаги гуруҳлари;

аниқланмаган тузилишга эга бўлган алоҳида бирикмалар учун физик-кимёвий хусусиятлар, олиш усули ва ушбу бирикмани бошқалардан фарқлаш учун зарур бўлган бошқа тавсифлар;

ген инженерияси маҳсулотларига тааллуқли бўлган алоҳида бирикмалар учун нуклеотидлар кетма-кетлиги (нуклеин кислоталар фрагментлари ҳолларида) ёки табиий харитаси (рекомбинант нуклеин кислоталар ва векторлар ҳолларида), аминокислоталар кетма-кетлиги ҳамда ушбу бирикмани бошқалардан фарқлаш учун зарур бўлган бошқа физик-кимёвий тавсифлари.

63. Композицияларни тавсифлаш учун қуйидаги белгилар ишлатилади:

сифат жиҳатидан таркиби (ингредиентлар);

миқдорий таркиб (ингредиентлар миқдори);

композиция тузилиши;

ингредиентлар тузилиши.

Таркиби аниқланмаган композицияларни тавсифлаш учун уларнинг физик-кимёвий ва фойдалилик кўрсаткичлари ҳамда уларни олиш усулининг белгилари ишлатилиши мумкин.

64. Ядровий парчаланиш йўли билан олинган моддаларни тавсифлаш учун қуйидаги белгилар ишлатилади:

сифат жиҳатидан таркиби (элемент изотопи), миқдорий таркиб (протон ва нейтронлар сони);

асосий ядровий тавсифлар, яъни ярим парчаланиш даври, нурланиш энергияси ва кўриниши (радиоактив изотоплар учун).

65. Микроорганизм штамmlарини тавсифлаш учун қуйидаги белгилар ишлатилади:

штамм оиласи ва турининг номи (лотин тилида);

келиб чиқиши (ажратиб олиниш манбаи, насли);

генотаксономик ва хемотаксономик тавсифлари;

морфологик, физиологик, шу жумладан маданий етиштириш жиҳатлари;

биотехнологик тавсифи (етиштириш шароитлари, штаммдан ҳосил қилинадиган фойдали модданинг номи ва хусусияти, фаоллик (махсулдорлик) даражаси);

тиббийёт ва ветеринария соҳасидаги микроорганизмлар штамmlари учун вирулентлик, антиген тузилиши, серологик хусусиятлари;

гибрид микроорганизмлар штамmlари учун гибридлаш принципи.

66. Ўсимлик ёки ҳайвон ҳужайралари турларини (линиялари) тавсифлаш учун қуйидаги белгилар ишлатилади:

пассажлар миқдори;

кариологик тавсифи;

ўсиш (кинетик) тавсифлари;

ҳайвон организмида ўстириш тавсифи (гибридлар учун);

морфогенезга қобилияти (ўсимлик ҳужайралари учун).

67. Микроорганизмлар, ўсимлик ёки ҳайвон ҳужайралари (линиялари) консорциумларини тавсифлаш учун мазкур Регламентнинг 65 ва 66-бандларида қайд этилган белгиларга қўшимча равишда қуйидаги белгилар ишлатилади:

селекция ва мослаштириш омиллари ва шароитлари;

таксономик таркиби, миқдори ва устун бўлган компонентлар;

умуман консорциумнинг тури ва физиологик хусусиятлари;

ушбу консорциумни бошқасидан фарқлаш учун имконини берадиган бошқа белгилар.

68. Генетик конструкцияларни тегишли равишда тавсифлаш учун мазкур Регламентнинг 60-бандида назарда тутилган белгилардан фойдаланилади, бунда конструктив элементлар бўлиб энхансер, промотор, терминатор, ташаббускор кодон, линкер, ўзга ген фрагменти, маркер, фланкировчи қисм бўлиши мумкин.

69. Трансформацияланган ҳужайрани тавсифлаш учун қуйидаги белгилардан фойдаланилади:

трансформацияловчи элемент;
хужайра томонидан ўзлаштириб олинadиган белгилар (хусусиятлар);
хужайра келиб чиқишига доир маълумотлар (прокариотик хужайра учун уруғ, оила туркуми ва тури);
таксономияга хос белгилар;
табiiй геном мутацияси;
хужайрани маданийлаштириш шарoитлари ва ушбу хужайрани бошқасидан фарқлаш учун етарли бўлган бошқа тавсифлари.

70. Трансген ўсимликни тавсифлаш учун қуйидаги белгилардан фойдаланилади:

геномда модификацияланган элементнинг мавжудлиги;
ўсимлик томонидан ўзлаштириб олинadиган белгилар;
ўсимликнинг келиб чиқиши;
таксономияга тегишлилиги ва ушбу ўсимликни бошқасидан фарқлаш учун етарли бўлган бошқа тавсифлари.

71. Трансген ҳайвонни тавсифлаш учун қуйидаги белгилардан фойдаланилади:

ҳайвон геномига трансформацияланган ген ва ДНК ҳамда кодловчи ёки экспресс мақсадли маҳсулот;
ҳайвон томонидан ўзлаштириб олинadиган белгилар (хусусиятлар);
ҳайвон томонидан ҳосил қилинадиган модификацияланган маҳсулот;
ҳайвоннинг тегишлилиги (тури, зоти ва бошқалар) ва ушбу ҳайвонни бошқасидан фарқлаш учун етарли бўлган бошқа тавсифлари.

72. Аввал маълум бўлган қурилма, усул, модда, штаммни янги мақсадда қўллашни тавсифлаш учун янги мақсадда қўлланаётган объектнинг идентификациялаш учун етарли бўлган қисқа тавсифи ва унинг янги вазифасига доир кўрсатмасидан фойдаланилади.

73. Тавсифнинг “Чизмалар ва бошқа материаллар рўйхати” бўлимида тасвирланган чизма фигуралари ва бошқа материалларнинг қисқача таърифи келтирилади.

74. “Ихтирони амалга ошириш мумкинлигини тасдиқловчи маълумотлар” бўлимида ихтирони талабнома берувчи томонидан кўрсатилган вазифада амалга ошириш мумкинлиги ифодаланади.

Моҳияти умумий тушунча билан ифодаланган, хусусан, функционал умумлаштириш даражасида келтирилган белгидан фойдаланиш билан тавсифланувчи ихтирони амалга ошириш имконияти бевосита талабнома материалларида бундай белгини ҳосил қилиш учун воситаларни ёки уни олиш усуллари ёхуд бундай восита ва усулларнинг маълум эканлиги тўғрисидаги кўрсатмани ифодалаш билан тасдиқланади.

Тавсифнинг ушбу бўлимида ихтирони амалга оширганда олиниши мумкин бўлган, ҳал қилинаётган вазифа тавсифланаётганда “Ихтиро моҳияти” бўлимида кўрсатилган техник натижага эришиш имкониятини тасдиқловчи маълумотлар ҳам келтирилади. Ихтирони тавсифлаш учун миқдорлар оралиғи кўринишида ифодаланган миқдорий белгилардан фойдаланилганда техник натижага шу оралиқда эришиш мумкинлиги кўрсатилади.

75. Курилмага оид ихтирога унинг конструкциясининг (статик ҳолатдаги) тавсифи чизма фигураларига изох берилган ҳолда келтирилади. Конструктив элементларнинг тавсифдаги рақамли белгилари чизма фигураларидаги рақамли белгиларига мос келиши керак ва уларни кетма-кет таърифлаш давомида бирдан бошлаб ўсиш тартибида келтирилади.

Курилма конструкциясини тавсифлашдан кейин унинг ҳаракати ёки ундан фойдаланиш усули конструктив элементлар ва чизма фигураларига, зарур ҳолларда эса бошқа изох берувчи материалларга (эпюралар, вақт бўйича диаграммалар ва бошқалар) рақам билан изох берилган ҳолда берилади.

Курилма функционал даражада тавсифланган бўлиб, кўрсатилган амалга ошириш шакли дастурланган кўп функцияли мосламадан фойдаланишни назарда тутганда унда курилмадаги аниқ бириктирилган функцияни бажариши мумкинлигини тасдиқловчи маълумотлар берилади. Бундай маълумотлар сифатида алгоритм, хусусан, ҳисоблаш алгоритми келтирилганда уни кўпинча блоксхема ёки агар мумкин бўлса, тегишли математик ифода кўринишида берилади.

76. Усулга оид ихтирони тавсифлаш учун моддий объект бўйича бажариладиган ҳаракатлар кетма-кетлиги, шунингдек, ҳаракатлар олиб бориладиган шарт-шароитлар, агар зарур бўлса, аниқ режимлар (ҳарорат, босим ва бошқалар) ишлатиладиган курилмалар, моддалар, штаммлар кўрсатилади. Усул бирор устуворлик санасигача маълум бўлган воситалар – курилма, модда ва штаммлардан фойдаланиш орқали тавсифланганда ихтирони амалга ошириш мумкин бўлган ҳолда ушбу воситаларни изохлаш етарлидир. Номалум воситалардан фойдаланилганда уларнинг тавсифлари келтирилади, зарур ҳолларда график тасвирлар илова қилинади.

Усулда янги моддалардан фойдаланилганда уларни олиш усули очиб берилади.

77. Умумий тузилиш формуласи билан тавсифланган кимёвий бирикмалар гуруҳини олиш усулига оид ихтиролар учун шу усул билан гуруҳдаги бирикмаларни олиш мисоллари келтирилади. Гуруҳ кимёвий боғланиш табиати ҳар хил радикаллардан иборат бирикмаларни ўз ичига олганда, ушбу бирикмаларни олишни тасдиқлаш учун етарли бўлган мисоллар келтирилади. Гуруҳга кирган бирикмаларни олиш учун маълум усуллар билан тасдиқланган тузилиш формулалари ва физик-кимёвий тавсифлари келтирилади. Тавсифда янги бирикмаларнинг вазифаси ва биологик фаол хусусиятлари ҳақида маълумотлар ҳам келтирилади.

Тузилиши аниқланмаган кимёвий бирикмаларни, таркиби ва тузилиши аниқланмаган аралашмаларни олиш усулига оид ихтиролар учун ушбу бирикма ёки аралашмани бошқалардан фарқлаш учун зарур бўлган маълумотлар келтирилади. Бирикма ёки аралашмаларни олиш учун бошланғич реагентлар ҳақида маълумотлар, шунингдек, бирикма ёки аралашманинг талабнома берувчи томонидан кўрсатилган вазифасини амалга ошириш мумкинлигини тасдиқловчи маълумотлар, хусусан, бу вазифани келтириб чиқарувчи хусусиятлар келтирилади.

78. Инсон ёки ҳайвонлардаги касалликларни даволаш, уларга ташхис қўйиш ёки олдини олиш усулига оид ихтиролар учун касаллик этиопатогенезига таъсир кўрсатадиган аниқланган омиллар ёки этиопатогенез ва ташхис кўрсаткичлари орасидаги боғланишни келтириб чиқарувчи омиллар ҳақида маълумотлар келтирилади. Бундай маълумотлар бўлмаганда, усулнинг кўрсатилган ҳолат ёки касалликни даволаш, ташхис қўйишни ёки олдини олишга яроқлилигини тасдиқловчи ҳақиқий маълумотлар келтирилади.

79. Тузилиши аниқланган янги алоҳида кимёвий бирикмага оид ихтиро учун маълум услублар билан исботланган тузилиш формуласи, физик-кимёвий константалар келтирилади ва янги бирикма биринчи марта олинган усул очиб берилади.

80. Ген инженерияси маҳсулотларига тааллуқли бўлган алоҳида бирикмалар учун кетма-кетликлар рўйхатидаги нуклеотидлар кетма-кетлигининг рақамига доир кўрсатма (нуклеин кислоталар фрагментларида) ёки табиий харита (рекомбинант нуклеин кислоталар ва векторлар ҳолатида), кетма-кетликлар рўйхатидаги аминокислоталар кетма-кетлигининг рақамига доир кўрсатма ҳамда ушбу бирикмани бошқаларидан фарқлаш учун зарур бўлган физик-кимёвий ва бошқа тавсифлар келтирилади. Янги бирикма биринчи марта олинган усул тавсифланади ва ушбу бирикмадан маълум вазифа бўйича фойдаланиш имконияти кўрсатилади.

Нуклеотидлар ёки аминокислоталар кетма-кетлигидан белгини тавсифлаш учун фойдаланилганда уларнинг кетма-кетликлари рўйхатидаги рақами “SEQ ID NO ...” кўринишида эркин матнда тақдим этилади.

81. Биологик фаол бирикма учун фаоллик ва захарлилик миқдори тавсифларининг кўрсаткичлари, зарур бўлганда эса танлаб таъсир қилиш ва бошқа кўрсаткичлари келтирилади.

82. Ихтиро инсонлар ёки ҳайвонлардаги маълум ҳолатлар ёки касалликларни даволаш, ташхис қўйиш ёки профилактика қилиш воситасига оид бўлганда, тавсифда унинг ишлатилиши натижасида касаллик этиопатогенезига кўрсатадиган таъсирини тушунтирадиган омиллар ҳақида маълумотлар келтирилади. Бундай маълумотлар бўлмаганда кўрсатилган касалликларни даволаш, ташхис қўйиш ёки профилактика қилиш учун яроқлилигини тасдиқловчи маълумотлар келтирилади.

83. Ихтиро тузилиши аниқланган кимёвий бирикмага тааллуқли бўлганда маълум бўлган услублар билан исботланган тузилиш формуласи,

физик-кимёвий константалар келтирилади, бирикма олинган усул тавсифланади ва ихтиродан кўрсатиб ўтилган вазифаси бўйича фойдаланиш имконияти келтирилади.

84. Янги кимёвий бирикма микроорганизмлар штамми, ўсимлик ёки ҳайвон ҳужайралари турларидан (линиялари) фойдаланиш орқали олинганда ушбу штамм ва тур (линия) иштирокида янги кимёвий бирикмани олиш усули, штамм ва тур (линия) ҳақида маълумот, шунингдек штамм ва тур (линия) сақлаш учун топширилганлиги ҳақида маълумотнома тақдим этилади.

85. Ихтиро оралиқ бирикмага оид бўлганда уни аввалдан маълум бўлган охирги маҳсулотга айлантириш учун қайта ишлаш имконияти ёки ундан аниқ вазифада ишлатиладиган ёки биологик фаол хусусиятга эга бўлган янги маҳсулот олиш мумкинлиги келтирилади.

86. Ихтиро нуклеин кислоталар ёки оксилларга тааллуқли бўлганда кетма-кетлик рўйхатидаги кетма-кетлик рақами (нуклеин кислоталар учун – нуклеотидлар, оксиллар учун – аминокислоталар) ҳамда ушбу маҳсулотни бошқалардан фарқлашга имкон берадиган физик-кимёвий ва бошқа тавсифлар келтирилади. Бунда маҳсулот олинган усул баён қилинади ва ушбу маҳсулотдан белгиланган вазифа бўйича фойдаланиш имконияти кўрсатилади.

87. Ихтиро композицияга (таркиблар, аралашмалар, қотишмалар, эритмалар ва бошқаларга) оид бўлганда композиция таркибига кирган ингредиентлар, уларнинг хусусиятлари ва миқдорий нисбатлари кўрсатилган мисоллар келтирилади. Бунда композицияни олиш усули тавсифланади. Композицияда бирор ингредиент сифатида янги модда қўлланилганда уни олиш усули ҳам тавсифланади.

Келтирилган мисолларда ҳар бир ингредиентнинг миқдори ихтиро формуласида келтирилган чегараларда бўлган бирликларда берилади (ихтиро формуласида ингредиентлар нисбати фоизларда ифодаланганда (масса ёки ҳажми бўйича) кўрсатилган барча ингредиентлар йиғиндиси 100 фоизга тенг бўлади).

88. Штаммга тааллуқли бўлган ихтиро учун штаммнинг номенклатура маълумотлари ва келиб чиқиши, озуқа (экиладиган ва ферментацияланадиган) муҳитининг миқдорий ва сифат жиҳатидан таркиби, маданий етиштириш шароитлари (ҳарорат, pH, O₂ нинг солиштирма масса ўтказилиши, ёритилганлиги ва бошқалар), ферментация вақти, биосинтез тавсифи, фойдали (мақсадли) маҳсулот, маҳсулот чиқиши, штаммнинг фаоллик (маҳсулдорлик) даражаси ва уни аниқлаш усуллари тўғрисида маълумотлар кўрсатилади. Мақсадли маҳсулотни (янги мақсадли маҳсулот продуцентлари, масалан, антибиотиклар, ферментлар, моноклонал антитаначалар ва бошқалар учун) ажратиб олиш ва тозалаш усули очиб берилади.

89. Микроорганизмлар консорциумлари, ўсимлик ва ҳайвон ҳужайралари учун қуйидаги маълумотлар кўрсатиб ўтилади:

компонентлар мавжудлигини текшириш усули;

ажратиб олиш (селекция) усули ва селекция олиб борилган белгилар;

узоқ муддат давомида етиштирилаётганда консорциумнинг барқарорлиги;
ўзга микроорганизмлар томонидан зарарланишга чидамлилиги.

90. Штамм, ўсимлик ёки ҳайвон хужайралари турларига (линиялари) ёхуд улар ишлатиладиган усулга тааллуқли ихтирони амалга ошириш имконияти штамм ёки турни (линия) олиш усулини тавсифлаш билан тасдиқланганда, агар штаммни олиш усулининг тавсифи етарли бўлмаса, штамм ёки турнинг (линия) сақлаш учун топширилганлиги (депозитарий номи ва объектни рўйхатдан ўтказиш рақами) тўғрисидаги маълумотлар тақдим этилади.

Бунда сақлаш учун топшириш санаси ихтиро устуворлиги санасигача бўлиши керак.

91. Штамм, ўсимлик ёки ҳайвон хужайралари тури (линия) ёки консорциум объекти энг камида патент амал қилиши муддати ичида ҳаётийлигини таъминлашни кафолатлайдиган халқаро депозитарийга ёки миллий депозитарийга жойлаштирилганда патентлаш жараёни учун сақлаш учун топширилган деб ҳисобланади.

92. Нуклеотидлар ва аминокислоталар кетма-кетлиги рўйхати тўртта ва ундан кўп аминокислоталардан иборат ёки ўнта ва ундан кўп нуклеотидлардан иборат тармоқланган бўлмаганда тавсифнинг “Ихтиро моҳияти” бўлимида ушбу кетма-кетликлар батафсил очиб берилади. Бунда ҳар бир кетма-кетликка алоҳида рақам берилади. Кетма-кетликлар рақамлари бирдан бошланиши ва тартиб билан бутун сонга ошиб бориши керак.

Нуклеотидлар ва аминокислоталар кетма-кетлиги рўйхатидаги ҳар бир кетма-кетликнинг рақами ихтиро тавсифи, формуласи ёки график тасвирларда кўрсатилган унинг рақамига мувофиқ бўлиши керак.

93. Нуклеотидлар ва аминокислоталар кетма-кетлиги ҳеч бўлмаганда қуйидаги имкониятларнинг бири ёрдамида тақдим этилиши керак:

фақат нуклеотидлар кетма-кетлиги билан;

фақат аминокислоталар кетма-кетлиги билан;

нуклеотидлар кетма-кетлигининг тегишли аминокислоталар кетма-кетлиги билан.

Мазкур банднинг тўртинчи хатбошисида назарда тутилган ҳолатда аминокислоталар кетма-кетлиги алоҳида рақамга эга бўлган аминокислоталарнинг алоҳида кетма-кетлиги сифатида тақдим этилиши керак. Нуклеотидлар ва аминокислоталар кетма-кетлигининг рўйхати ўзи билан ихтиро тавсифининг бевосита таркибий қисмини намоён қилганлиги боис мазкур кетма-кетликлар тавсифнинг бирон-бир жойида батафсил келтирилмайди.

Нуклеотидлар ва аминокислоталар кетма-кетлиги рўйхати ўзининг баён қисмида эркин матн – нейтрал тил лексикаси фойдаланилмаган кетма-кетликлар тавсифини баён қилувчи жумлаларни ўз ичига олганда, ушбу эркин матн ихтиро тавсифининг кетма-кетликлар рўйхатидаги кетма-кетлик рақамини айнан ўша кўринишда ўз ичига олган бошқа бўлимларида такрорланиши керак.

94. Аввал маълум бўлган қурилма, усул, модда, штамм ва ҳужайралар турини (линияси) янги вазифада қўлланилишига тааллуқли ихтирода ушбу вазифани амалга ошириш имкониятларини тасдиқловчи маълумотлар келтирилади.

95. Ихтиронинг формуласи тавсиф ва чизмаларга тўлиқ асосланган бўлиши керак, яъни ихтиро унинг тавсифида мавжуд бўлган ва чизмаларда келтирилган тушунчалар билан таърифланади.

96. Ихтиронинг формуласи унинг моҳиятини ифодалаши керак, яъни талабнома берувчи томонидан кўрсатилган техник натижага эришиш учун етарли даражада ихтиронинг муҳим белгилари мажмуини ўз ичига олади.

97. Ихтиро белгиларининг ихтиро формуласида ифода этилиши уларни идентификация қилиши, яъни маълум бўлган техника тараққиёти даражаси асосида уларнинг маъноси ва мазмунини мутахассислар бир хил маънода тушуниш имкониятини таъминлаши керак.

98. Ихтиро формуласидаги белги таърифини ахборот манбаига ҳавола қилиш билан алмаштириш мумкин эмас. Белгини тавсиф ёки чизмаларга ҳавола қилмасдан таърифлашнинг имкони бўлмаганда ва мазкур Регламентнинг 97-банди талабларига риоя этилганда белги таърифи бундай ҳавола қилиш билан алмаштирилиши мумкин.

99. Нуклеотидлар ва аминокислоталарнинг кетма-кетлигидан ихтиро формуласидаги белгини тавсифлаш учун фойдаланилганда кетма-кетликлар рўйхатидаги унинг рақами “SEQ ID NO...” кўринишида келтирилади.

100. Ихтиро формуласи умумий тушунчадаги белгилар билан таърифланганда ушбу белгилар доирасидаги аниқ ҳолларда кўрсатилган техник натижани берганда, ихтиронинг белгиси умумий тушунчалар билан тавсифланиши мумкин.

Кўрсатилган муқобилидан танлаб олинган ҳар бир белги ихтиронинг бошқа белгилари билан биргаликда бир хил техник натижани олишни таъминлаганда белги муқобил тушунчалар кўринишида ифода этилиши мумкин.

101. Ихтиронинг формуласи бир звеноли ва кўп звеноли бўлиши ҳамда тегишлича бир ёки бир неча бандларни ўз ичига олиши мумкин.

102. Бир звеноли формула ихтиронинг тайёрланиши ёки ундан фойдаланишнинг аниқ ҳолларида ривожлантиришлар ва аниқлаштиришларга эга бўлмаган муҳим белгилар мажмуи билан битта ихтирони тавсифлаш учун қўлланади.

103. Ихтиронинг кўп звеноли формуласи ихтиронинг тайёрланиши ва ундан фойдаланишнинг аниқ ҳолатларида ривожлантиришлар ҳамда аниқлаштиришларга эга бўлган муҳим белгилар мажмуи билан битта ихтирони ёки ихтиролар гуруҳини тавсифлаш учун қўлланади.

Битта ихтирони тавсифловчи кўп звеноли формула бир мустақил бандга ва ундан кейин келувчи унга боғлиқ бандларга эга бўлади.

Ихтиролар гуруҳини тавсифловчи кўп звеноли формула бир неча мустақил бандларга эга бўлиб, улардан ҳар бири гуруҳнинг ихтироларидан бирини тавсифлайди. Шу билан бирга гуруҳнинг ҳар бир ихтироси тегишли мустақил бандга бўйсунувчи боғлиқ бандларни жалб этиш билан тавсифланган бўлиши мумкин.

Кўп звеноли формула бандлари бирдан бошлаб уларни баён этиш тартибида кетма-кет араб рақамлари билан рақамланади.

104. Ихтиролар гуруҳини тавсифловчи формулани баён этишда қуйидаги қоидаларга амал қилинади:

алоҳида ихтироларни тавсифловчи мустақил бандларда одатда формуланинг бошқа бандларига ҳавола қилинмайди, агар бандга ҳавола қилинса, ҳавола қилинаётган банднинг мазмуни тўлиқ такрорланмасдан баён этилади;

боғлиқ бандлар ўзлари бўйсунган мустақил бандлар билан бирга гуруҳларга бирлаштирилади, шу жумладан, гуруҳдаги турли ихтироларни таърифлаш учун бир хил мазмундаги боғлиқ бандлар киритилади.

105. Формуланинг банди одатда энг яқин аналогнинг белгилари билан мос келувчи, жумладан, ихтиронинг вазифасини кўрсатувчи умумлаштирувчи тушунчани ўз ичига оладиган муҳим белгиларга эга бўлган чекловчи қисмдан ва ихтирони энг яқин аналогидан фарқлайдиган муҳим белгиларни ўз ичига оладиган фарқловчи қисмдан иборат.

Формула банди чекловчи ва фарқловчи қисмларга бўлиб тузилганда чекловчи қисм баён этилгандан сўнг “шу билан фарқланадики” сўз бирикмаси киритилади ва бундан кейин бевосита фарқловчи қисм баён этилади.

106. Қуйидаги ҳолатларда ихтиро формуласи банди чекловчи ва фарқловчи қисмларга бўлинмасдан тузилади:

кимёвий бирикма;

микроорганизм штамми, ўсимлик ва ҳайвон ҳужайралари тури (линияси);

аввал маълум бўлган қурилма, усул, модда, штаммни янги мақсадда қўлланилиши;

аналогларга эга бўлмаган ихтиро.

107. Формуланинг банди битта жумла кўринишида баён этилади.

108. Ихтиро формуласининг мустақил банди фақат битта ихтирога тааллуқли бўлади ва битта жумла кўринишида баён этилади. Ихтиролар – вариантлар фақат муқобил кўринишда ифодаланган белгилар билан фарқланганда, формуланинг битта мустақил бандида бир қанча ихтироларни – вариантларни тавсифлашга йўл қўйилади.

Формуланинг мустақил бандида муқобил кўринишда фақат функционал мустақил бўлмаган (яъни қурилманинг бўғими ёки детали, усул операцияси, усулда қўлланиладиган модда, материал, мослама, композиция ингредиенти ҳисобланмаган) белгилар ифодаланганда бундай мустақил банд фақат битта ихтирога тааллуқли деб ҳисобланади.

109. Формуланинг мустақил банди ундаги мавжуд белгилар мажмуи турли объектларга ёки ҳар бири ўз вазифасига эга бўлган воситалар мажмуига оид бўлган ихтироларнинг тавсифининг умумий вазифадаги воситаларнинг кўрсатилган мажмуини амалга оширилмаган ҳолда таърифини ўз ичига олганда, бир ихтирога тааллуқли деб эътироф этилмайди.

110. Ихтиронинг боғлиқ банди мустақил бандда келтирилган ихтирони фақат уни бажариш ёки фойдаланишнинг аниқ ҳолатларида тавсифлайдиган белгилар билан ихтиро белгилари мажмуининг ривожланиши ва аниқланишини ўз ичига олади.

111. Ихтиронинг формуласидаги боғлиқ банднинг чекловчи қисми у боғлиқ бўлган мустақил банднинг қўлланилишини акс эттирувчи умумлашган тушунчага нисбатан қисқартирилган шакл билан мустақил ва боғлиқ бандга тегишлилиги бўйича ҳавола қилинади.

Боғлиқ банд формуланинг бир неча бандларига бўйсунганда уларга ҳавола қилиш муқобилидан фойдаланилган ҳолда кўрсатилади, сўнг ихтиронинг бажарилиши ёки ундан фойдаланишнинг аниқ ҳолатларида ихтирони тавсифловчи белгилар келтирилади.

112. Ихтирони тавсифлаш учун унинг бажарилиши ёки ундан фойдаланишнинг аниқ ҳолатларида боғлиқ банднинг белгилари билан бир қаторда мустақил банднинг белгилари ва бу боғлиқ банднинг мустақил бандга бўйсунушидан фойдаланилади.

Ихтирони тавсифлаш учун формуланинг бошқа бир ёки бир неча боғлиқ бандларининг белгилари зарур бўлганда, ушбу боғлиқ банднинг мустақил бандга тегишли боғлиқ бандлари орқали бўйсунушидан фойдаланилади. Бунда ушбу боғлиқ бандда у бевосита бўйсунган боғлиқ бандгагина ҳаволалар келтирилади.

113. Ихтиро формуласининг боғлиқ банди формуланинг ўзи бўйсунган ўша бандининг белгиларини алмаштирадиган ёки чиқариб ташлайдиган ҳолда баён этилмаслиги керак.

Ихтиро формуласининг боғлиқ банди мустақил банднинг белгилари алмаштирилган ёки чиқариб ташланган ҳолда шакллантирилганда, ушбу боғлиқ банд ўзи бўйсунган мустақил банд билан бирга битта ихтирони тавсифлайди деб эътироф этилиши мумкин эмас.

114. Курилма белгилари формулада статик ҳолатда тавсифланади. Курилманинг конструктив элементи бажарилишини тавсифлашда унинг ҳаракатланувчанлиги у томонидан маълум бир функция (айланиш имконияти, силжиш имконияти) ва бошқаларни амалга ошириш имкониятини кўрсатишга йўл қўйилади.

Талабнома чизмаларни ўз ичига олганда формулада эслатиб ўтилган ва эквивалент конструктив элементларни ифодаладиган белгилар уларга тааллуқли бўлган ҳаволаки белгилар билан бирга берилиши мумкин. Ҳаволаки белгилар сўралаётган ҳуқуқий муҳофаза ҳажмига таъсир этмайди ва фақат формулани тўлиқроқ ва аниқроқ тушуниш мақсадларида келтирилади.

115. Усул белги сифатида ҳаракатни (усул, операция) тавсифлашда феъллардан фойдаланилганда улар аниқлик нисбатида, аниқлик майлида, учинчи шахсда баён қилинади (қиздирилади, намланади, куйдирилади ва бошқалар).

116. Келиб чиқиш тузилмаси аниқ бўлган кимёвий бирикмани тавсифловчи ихтиро формуласига бирикманинг номланиши ёки белгиланиши киритилади. Ген инженерия маҳсулотларига тааллуқли бирикмалар учун ихтиро формуласига кетма-кетликлар рўйхатидаги нуклеотидлар кетма-кетлиги (нуклеин кислоталар фрагменти ҳолатида) рақамига кўрсатма ва табиий хаританинг (рекомбинант нуклеин кислоталар ва векторлар ҳолатида) сўзли тавсифи, кетма-кетликлар рўйхатидаги аминокислоталар кетма-кетлиги рақамига кўрсатма ҳамда физик-кимёвий ва ушбу бирикмани бошқалардан фарқлаш учун зарур бўлган бошқа тавсифлар киритилади. Тузилмаси аниқланмаган бирикмалар учун ихтиро формуласига номланиши, физик-кимёвий ва ушбу бирикмани фарқлаш учун зарур бўлган бошқа тавсифлар, масалан уни олиш усулининг белгилари киритилади.

117. Композицияни тавсифлайдиган ихтиро формуласига композицияга кирадиган ингредиентлар ва зарур бўлганда ингредиентларнинг миқдорий қийматларига тегишли белгилари киритилади.

Композицияни тавсифлайдиган формулага ингредиентларнинг миқдорини кўрсатадиган белгилар киритилганда улар бир хил бирликларда, одатда иккита қийматларда, энг кўп ва энг кам (қуйи ва юқори) миқдорларда ифодаланади.

Композиция элементлари биттасининг миқдори битта қиймат орқали, бошқалари эса унинг қийматига нисбатан интервал кўринишида берилиши мумкин (масалан, ингредиентлар миқдори композиция асосий ингредиентининг 100 масса қисмига ёки 1 литр эритмага нисбатан келтирилади).

Композиция таркибидаги антибиотиклар, ферментлар, анатоксинлар ва бошқалар миқдори композициянинг бошқа компонентлари бирликларидан ўзгача бирликларда кўрсатилиши мумкин (масалан, бошқа компонентлар масса сонига нисбатан минг бирликларда).

118. Композицияга оид ихтиро қўшимча ингредиент киритиш билан тавсифланганда формуланинг фарқловчи белгиси “қўшимча равишда ўз ичига олади” деган иборани қўллаган ҳолда тузилади.

Вазифаси янги фаол компонент билан белгиланадиган бошқа компонентлар анъанавий қўлланиладиган нейтрал қисмлар бўлганда формулада шу фаол компонентни ва унинг миқдорини “самарали миқдор” кўринишида келтириш мумкин.

Бундай композицияларни тавсифлайдиган яна бир вариант – ундаги фаол компонентдан ташқари бошқа компонентларни (нейтрал қисмларни) умумлаштирма тушунча “мақсадли қўшимчалар” кўринишида ифодаланади. Бунда фаол компонентлар ва мақсадли қўшимчаларнинг миқдорий нисбатлари кўрсатилади.

119. Ихтиро белгиси сифатида мураккаб таркибли маълум модда кўрсатилганда шу модданинг функциясини ва хусусиятини кўрсатиб махсус номини келтириш мумкин. Бунда ихтиро тавсифида шу модда тавсифланадиган адабиёт кўрсатилади.

120. Микроорганизм штамми, ўсимлик ва ҳайвон ҳужайралари турларини (линиялари) тавсифлайдиган формула депозитарийнинг бош харфлари, сақлаш учун топширилган объектга берилган рўйхат рақами ва штамм вазифаси кўрсатилган ҳолда биологик объектнинг оила туркумлари ва турларига оид лотин тилидаги номини ўз ичига олади.

121. Ихтиро маълум бўлган ихтирони янги мақсадда қўллашга оид бўлганда қуйидаги тузилишдаги формула ишлатилади: “(аввал маълум бўлган ихтиро номи ёки тавсифи келтирилади) (кўрсатилган ихтиронинг янги вазифаси келтирилади) сифатида ишлатилиши”.

122. Ихтиро моҳиятини тушунтирадиган материаллар график тасвир (чизма, схема, графика, эпюра, расм, осцилограмма кабилар) ва жадвал кўринишида бажарилиши мумкин.

Ихтирони чизма ва схемалар орқали очиб беришнинг иложи бўлмаганда тасвирлар тақдим этилади. Фотосуратлар тасвирларга қўшимча қилиниши мумкин.

123. Реферат ихтиро тавсифининг қисқартирилган баёни бўлиб, ихтиро ҳақида маълумот олиш учун хизмат қилади. Унда ихтиро номи, фойдаланиш соҳаси, қуйилган вазифа, ихтиро моҳиятининг тавсифи келтирилади.

Рефератдаги ихтиро моҳияти мустақил банднинг барча муҳим белгиларини сақлаб қолган ҳолда ихтиро формуласини эркин тарзда баён этиш орқали таърифланади.

Зарур ҳолларда ихтиро рефератига чизма ёки кимёвий формула киритилиши мумкин. Рефератга киритилаётган чизмалар билан тавсифга илова қилинадиган чизмалар бир-бирига мос келишидан қатъи назар алоҳида саҳифада берилади.

124. Рефератда қўшимча маълумотлар, хусусан, боғлиқ бандлар, график тасвирлар, жадваллар мавжудлиги ва сони кўрсатилиши мумкин.

125. Реферат матнининг ҳажми 1000 та белгидан ошмаслиги керак.

126. Талабномага одоб-ахлоқ ва ижтимоий тартибга зид иборалар, чизмалар, расмлар, фотосуратлар ва бошқа материаллар; ўзга шахсларнинг маҳсулотлари ёки технологик жараёнларига, шунингдек, талабномалари ва муҳофаза ҳужжатларига нисбатан баён қилинган камситувчи фикрлар; ихтирога очикдан-очик тааллуқли бўлмаган ёхуд талабнома материалларини мазкур Регламентнинг талабларига мувофиқ деб эътироф этиш учун зарур бўлмаган маълумотлар ва фикрлар киритилмайди.

“Техника даражаси” бўлимида маълум маҳсулот ёки усулни таърифлашда унинг камчилигини кўрсатиш йўл қўйиб бўлмайдиган элемент деб ҳисобланмайди.

127. Ихтиронинг формуласи, тавсифи, тушунтириб берувчи материалларида ва рефератида стандартлаштирилган атама ва қисқартмалар, улар мавжуд бўлмаганда илмий-техника адабиётда умумқабул қилинган атама ва қисқартмалар қўлланилади.

Илмий-техника адабиётда кенг қўлланилмайдиган атама ва қисқартмалар ишлатилганда уларнинг маъноси матнда биринчи марта қўлланилганда изоҳлаб берилади.

Тавсиф ва формулада атамаларнинг ягоналигига риоя қилинади. Ушбу талаб физикавий бирликлар ва фойдаланиладиган шартли белгиларга ҳам тааллуқлидир.

Физикавий миқдорлар имкон қадар амалдаги Халқаро бирликлар тизими бирликлари билан ифода этилади.

128. Барча материаллар репродукция қилиниб, чекланмаган миқдорда нусха кўчириш имконияти бўлган тарзда расмийлаштирилади.

129. Талабноманинг ҳар бир ҳужжати алоҳида саҳифадан бошланади ва А4 форматда тақдим этилади.

130. Талабноманинг ҳар бир ҳужжати бир-бирига боғлиқ бўлмаган бирдан бошланадиган рақамга эга бўлади. Саҳифаларнинг рақамлари иккинчи саҳифадан бошлаб араб рақамлари билан қўйилади.

131. Ҳужжатда график белги, лотинча ном, лотин ва юнонча ҳарф, математик ва кимёвий формула ҳамда символлар ёзилиши мумкин.

132. Кимёвий бирикманинг тузилиш формуласи одатда алоҳида фигура сифатида (график материаллар каби) рақамланиб, изоҳли белгилар кўрсатилган ҳолда алоҳида саҳифада берилади.

Кимёвий тузилиш формуласини ёзишда умумий қўлланишдаги белгилар ишлатилади, элементлар ва радикаллар ўртасидаги боғланиш аниқ кўрсатилади.

Нуклеотидлар ва аминокислоталар кетма-кетлиги рўйхатини БИМТнинг тегишли стандартига мувофиқ расмийлаштириш керак.

133. Ихтиронинг тавсифи, формуласи ва рефератида математик формулалар мавжуд бўлганда барча ҳарфли белгиларга формулада қўлланилган тартиб бўйича изоҳ берилади.

Математик белгилар математик формулаларда қўлланади, матнда эса улар сўзлар билан ёзилади.

134. График тасвирлар (чизмалар, схемалар, графиклар, расмлар ва шу кабилар) чизмачилик асбоблари ёрдамида ёки махсус график чизмалар чизиш дастурларида аниқ чизиклар ва штрихлар билан бажарилади, бунда бўяшга йўл қўйилмайди.

135. Тасвирларнинг масштаби ва аниқлиги репродукция қилиш пайтида ўлчамлар 2/3 гача чизикли кичрайтирилганда ҳамма деталларни фарқлаб, аниқлаш мумкин бўладиган тарзда танланади.

136. Ҳар бир график тасвир араб рақамлари ва “фигура” сўзи билан (1-фигура, 2-фигура ва бошқалар), уларнинг тавсиф матнида келтирилиши кетма-кетлигига мувофиқ алоҳида рақамланади. График тасвири битта фигура билан тавсифланганда у рақамланмайди.

137. Икки ва ундан ортиқ саҳифаларда жойлашган фигуралар битта фигуранинг бўлақларини ташкил этганда, ҳар хил саҳифаларда тасвирланган фигуралардан бирортаси тушириб қолдирилмай бирлаштириш мумкин бўлган ҳолда жойлаштирилади.

138. Чизмалар мазкур Регламентнинг 135, 136, 141 ва 142-бандлари ва техник чизмаларни тайёрлаш қоидаларига мувофиқ бажарилади.

139. Чизмадаги ҳар бир элемент бошқа элементларга нисбатан мутаносиб ҳолда бажарилади, бундан элементни аниқ тасвирлаш учун пропорцияларнинг бир-биридан фарқланиши зарур бўлган ҳоллар мустасно.

140. Чизмалар ёзувларсиз бажарилади, бундан “сув”, “буғ”, “очик”, “ёпик”, “А-А” (кесимни кўрсатиш учун) каби тушуниш учун ўта зарур бўлган сўзлар мустасно.

141. Чизмаларда ўлчамлар кўрсатилмайди, зарур бўлган ҳолларда улар тавсифда келтирилади.

142. Чизмаларда тасвирланган элементлар ихтиронинг тавсифига мувофиқ араб рақамлари билан белгиланади.

Бир неча фигураларда келтирилган бир элемент бир хил рақам билан белгиланади. Тавсифда келтирилмаган элемент чизмага киритилмайди.

143. График тасвир схема шаклида келтирилганда, уни бажаришда шартли график белгилар қўлланади.

144. Схема тўғри бурчаклар кўринишида элементларнинг график белгиланиши сифатида тақдим этилганда бевосита тўғри бурчакка рақамли белгидан ташқари элементнинг номи келтирилади.

145. Чизма, схема, тасвирлар ихтиро тавсифи ва формуласида келтирилмайди.

146. Ахборот манбаларининг библиография маълумотлари улар бўйича ахборот манбаини топиш мумкин бўлган ҳолда кўрсатилади.

147. Вакил орқали топширилган талабномага унга талабнома берувчи томонидан берилган ва унинг ваколатларини тасдиқлайдиган ишончнома илова қилинади. Ишончнома оддий ёзма шаклда расмийлаштирилади.

Ишончнома талабнома билан бир вақтнинг ўзида ёки талабнома топширилган санадан икки ойдан кечиктирилмай тақдим этилади.

4-боб. Ҳужжатларни топшириш

148. Давлат хизматидан фойдаланишда:

резидентлар Давлат хизматлари маркази, ваколатли органнинг махсус ахборот тизими (кейинги ўринларда – ахборот тизими), Ягона интерактив давлат хизматлари портали (кейинги ўринларда – ЯИДХП) орқали;

норезидентлар давлат хизматидан фойдаланиш учун ахборот тизими орқали ваколатли органга талабнома топширади.

Талабнома ваколатли органга почта алоқаси орқали ҳам топширилиши мумкин. Бунда талабнома ваколатли орган томонидан зудлик билан ахборот тизимига киритилади.

149. Талабнома топширилгандан кейинги босқичлардаги барча ҳаракатлар ахборот тизими орқали амалга оширилади.

150. Ахборот тизими ва ЯИДХП ўртасида ахборот алмашинуви электрон ҳукуматнинг идоралараро маълумотларни узатиш тармоғи орқали реал вақт режимида амалга оширилади.

151. Аризани ахборот тизими ёки ЯИДХП орқали топширишда ариза шакли тўлдирилганидан сўнг талабнома берувчи маълумотларнинг тўғрилигини текшириб, аризани тасдиқлайди.

Талабнома берувчи Давлат хизматлари маркази орқали мурожаат қилганда ариза унинг номидан Давлат хизматлари маркази ходими томонидан тўлдирилади.

Юридик шахс номидан ариза ташкилот раҳбари ёки бошқа ваколатли шахс томонидан тасдиқланади.

Аризани почта алоқаси орқали топширишда у имзолаш йўли билан тасдиқланади. Бунда тегишли маълумотлар қўшимча варақларда келтирилганда уларнинг ҳар бири имзоланади.

152. Давлат хизматини кўрсатишда Ўзбекистон Республикасининг “Давлат божи тўғрисида”ги Қонунида назарда тутилган миқдорда патент божи тўланади ва қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда тақсимланади.

Патент божи тўлови ягона биллинг тизими орқали электрон шаклда тўланади.

153. Талабнома берувчи томонидан аризани тасдиқлашнинг рад этилиши, шунингдек, давлат хизматини кўрсатиш учун патент божини тўламаслик давлат хизмати кўрсатишни рад этиш учун асос деб ҳисобланади.

Талабномани қабул қилишни бошқа асослар бўйича рад этиш тақиқланади.

154. Ваколатли орган талабномани қабул қилиб, рўйхатга олгандан сўнг талабнома берувчига талабноманинг қайд рақами, келиб тушган санаси кўрсатилган хабарномани тегишли равишда ахборот тизими ёки ЯИДХП орқали автоматик тарзда ёхуд почта алоқаси бўйича юборади.

5-боб. Талабнома бўйича ишларни амалга ошириши

155. Талабнома топширилгандан кейин юбориладиган материалларда талабнома рақами кўрсатилиши шарт. Талабнома рақами кўрсатилмаган материаллар кўриб чиқилмайди.

156. Талабларга жавоб бермайдиган тарзда материаллар топширилганда Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги ҳузуридаги “Интеллектуал мулк маркази” давлат муассасаси (кейинги ўринларда – Марказ) томонидан тузатилган ва етишмаган материалларни тақдим этиш тўғрисида сўровнома юборилади.

157. Қонуннинг 20-моддасига кўра талабнома берувчи талабнома топширилган санадан эътиборан икки ой мобайнида талабномада кўрсатилган ихтиронинг моҳиятини ўзгартирмаган ҳолда унга тузатишлар, аниқликлар ва қўшимчалар (кейинги ўринларда – тузатишлар) киритиш ҳуқуқига эга.

158. Белгиланган миқдордаги патент божи тўланганда талабнома бўйича тузатишлар мазкур Регламентнинг 157-бандида назарда тутилган муддат ўтгандан кейин ҳам, лекин патент бериш ҳақидаги қарор қабул қилингунга қадар киритилиши мумкин.

159. Патент божи тўланмаганда тегишли ҳаракатлар амалга оширилмайди ва бу ҳақида талабнома берувчига хабар берилади. Тўланган патент божи белгиланган миқдорга мос бўлмаганда талабнома берувчи Марказ томонидан божнинг етишмаган қисмини тўлаш ҳақидаги хабарнома юборилган санадан эътиборан уч ой ичида керакли суммани тўлаши керак.

160. Талабнома материалларига мазкур Регламентнинг 165-бандида назарда тутилган ўзгартиришлардан бошқа тузатишлар талабнома берувчи томонидан мазкур Регламентга 3-иловага мувофиқ ариза орқали киритилади.

161. Талабнома материалларидаги яққол кўриниб турган ва техник хатолар ихтиро рўйхатдан ўтказилгунга қадар тўғриланиши мумкин. Таклиф қилинган тузатишдан бошқача бўлиши мумкин эмаслиги соҳа мутахассиси учун умумий билимлардан маълум бўлганда тузатиш яққол кўриниб турган деб ҳисобланади.

162. Тузатиш имловий хатога, библиография маълумотини кўрсатишдаги хатоликка ва бошқа шу каби хатоларга оид бўлганда тузатиш киритиш зарурлиги алмаштириладиган саҳифани тақдим этмасдан талабнома берувчининг хатида баён қилиниши мумкин.

163. Мазкур Регламентнинг 25-бандига мувофиқ нуклеотидлар ва аминокислоталар кетма-кетлиги рўйхати ўзгартирилганда рўйхат (.pdf ва .docx форматларда) қайтадан тақдим этилади.

164. Белгиланган талабларга риоя қилинмаганда талабнома берувчи тақдим этилган талабнома материалларига тузатишлар киритиш лозимлиги ёки тегишли сабабларни кўрсатиб талабнома материалларига тузатиш киритиш мумкин эмаслиги ҳақида хабардор қилинади.

165. Талабнома материалларига талабнома берувчини ўзгартириш тўғрисидаги ёзувлар талабнома берувчи томонидан ариза топшириш орқали киритилади. Аризада ҳуқуқ ўзга шахсга ўтказилиши кўрсатилишида мазкур Регламентнинг 28 ва 31-бандларида кўрсатилган маълумотлар бўлиши керак.

Ушбу ариза билан бирга ҳуқуқни топширувчи ва ҳуқуқни қабул қилиб олувчи томонидан имзоланган ҳуқуқ ўтказилганлигини тасдиқловчи далолатнома мазкур Регламентга 4-иловага мувофиқ шаклда тақдим қилинади.

Белгиланган талабларга риоя қилинганда талабнома берувчига талабнома материалларига талабнома берувчининг ўзгартирилгани тўғрисида қайд киритилгани ҳақида хабар берилади. Кейинги барча ёзишмалар янги талабнома берувчи билан олиб борилади.

Талабнома берувчига талабнома материалларига ўзгартириш киритилгани тўғрисидаги хабарнома юборилган сана ҳуқуқ янги талабнома берувчига ўтган сана деб ҳисобланади.

Белгиланган талабларга риоя қилинмаганда, талабнома берувчи ва ҳуқуқни қабул қилиб олувчига тақдим этилган ҳужжатларга тузатишлар киритиш зарурлиги ёки талабнома материалларига талабнома берувчини ўзгартириш ҳақидаги қайдни киритиш мумкин эмаслиги тўғрисида тегишли сабаблар кўрсатилган ҳолда хабарнома юборилади.

166. Патент олиш ҳуқуқи бошқа шахсга ўтказилиши натижасида талабнома берувчини ўзгартириш ёки талабнома берувчининг номи (исми) ихтиро давлат рўйхатидан ўтказилгунга қадар ўзгартирлтиши мумкин.

167. Ихтиро бирлиги талаби бузилганда топширилган талабнома талабнома берувчининг илтимосига асосан икки ёки бир неча талабномаларга ажратилиши мумкин (кейинги ўринларда – ажратилган алоҳида талабнома).

Ажратилган алоҳида талабномалар бўйича биринчи талабноманинг топшириш санаси, ихтирога топширилаётган талабноманинг устуворлик санаси ёки биринчи талабнома бўйича олдинроқ устуворликни белгилаш ҳуқуқи мавжуд бўлганда ушбу устуворлик сақлаб қолинади.

Илтимоснома эркин шаклда берилади ва мазкур Регламентнинг 3-бобига мувофиқ расмийлаштирилган материаллар илова қилинади ва белгиланган миқдорда патент божи тўланади.

Мазкур банд талабларига риоя қилинганда, талабномани ажратиш тўғрисидаги илтимоснома қаноатлантирилади ва талабнома берувчи бу ҳақида хабардор қилинади.

168. Талабнома ҳақидаги маълумотлар расмий ахборотномада эълон қилингандан сўнг ихтиро тавсифи, формуласи, чизмалари ва график материаллари танишиб чиқиш учун очиқ ҳисобланади.

169. Талабнома билан боғлиқ масалалар талабнома берувчи иштирокида кўриб чиқиш, қоида тариқасида, талабнома материаллари бўйича экспертиза томонидан кўшимча тушунтиришлар олиш зарурати пайдо бўлган ҳолатда ҳамда ихтиронинг патентга лаёқатлилиқ шартларига мувофиқлиги тўғрисида экспертизанинг ва талабнома берувчининг позициясини аниқлаш учун кўриб чиқилади.

170. Масалалар талабнома берувчи иштирокида томонлар саволлар билан танишиб чиққандан сўнг Марказ таклифига ёки талабнома берувчининг эркин шаклдаги илтимосномасига биноан кўриб чиқилади.

Экспертизанинг саволлари кўшимча равишда учрашувнинг мақсадга мувофиқлиги хабар қилинган сўровномада, талабнома берувчининг саволлари эса бундай кўриб чиқишни ўтказиш ҳақидаги илтимосномада баён этилади.

Сўровнома юборилганда талабнома берувчи талабномани кўриб чиқишда қатнашиш ниятидан қатъи назар, сўровномага белгиланган муддатда жавоб бериши шарт.

171. Талабнома берувчи иштирокида талабномани кўриб чиқиш санаси ва вақти олдиндан келишиб олинади.

172. Талабнома уни берувчи иштирокида музокаралар йўли билан ёки эксперт кенгашида кўриб чиқилади.

Масалалар бевосита экспертиза ва талабнома берувчи томонидан ҳал қилиниши мумкин бўлганда, улар ўртасида музокаралар олиб борилади.

Музокаралар Марказнинг тегишли таркибий бўлинмаси раҳбари ёки Марказ раҳбари тайинлаган масъул ходим иштирокида ўтказилади.

Масалаларни ҳал қилиш учун мутахассислар иштироки талаб қилинганда эксперт кенгаши ўтказилади.

173. Музокаралар ёки эксперт кенгаши натижалари бўйича икки нусхада баённома тузилади ва унда қатнашчилар, томонлар келтирган далил ва таклифлар ҳақидаги маълумотлар ҳамда кейинги иш юритиш ҳақида хулосалар келтирилади.

Масалаларни кўриб чиқишда қатнашувчиларнинг барчаси баённомани имзолайди. Баённоманинг бир нусхаси талабнома материалларига қўшиб қўйилади, иккинчиси талабнома берувчига топширилади.

174. Муҳокама қилинаётган масалалар бўйича бир хулосага келинмаганда кўриб чиқишда қатнашувчиларнинг алоҳида фикрлари баённомада қайд этилади. Баённома нусхасининг талабнома берувчига топширилиши иш юритиш тўхтатилгани тўғрисидаги хабарноманинг (талабнома чақириб олинганда) ёки сўровноманинг ўрнини босиши мумкин (жавоб беришнинг белгиланган муддатлари бузилмаганда) ва бу ҳолат баённомада тегишли ёзув билан расмийлаштирилади.

175. Талабнома берувчи талабномани чақириб олиш ҳуқуқига эга.

Талабномани чақириб олиш тўғрисидаги ариза талабномани кўриб чиқишнинг исталган босқичида, лекин ихтиро давлат рўйхатидан ўтказилгунга қадар топширилиши мумкин. Ариза инobatга олингани ҳақида хабарнома юборилган санадан бошлаб талабнома чақириб олинган деб ҳисобланади.

176. Чақириб олинган талабнома бўйича ҳуқуқий аҳамиятга эга ҳаракатлар амалга оширилмайди. Бошқа талабномаларнинг экспертизасини ўтказишда чақириб олинган талабнома материаллари расмий ахборотномада нашр этилмаганда, ушбу чақириб олинган талабнома техника даражасига киритилмайди.

6-боб. Талабномани кўриб чиқиш

177. Талабномага ахборот тизимида автоматик равишда икки ҳарфли ва тўққиз хонали рўйхат рақами берилади, бунда ҳарфлар (IO) саноат мулки объекти – ихтирони, талабнома рақамидаги дастлабки тўртта сон – талабнома топширилган йилни, кейинги бешта сон – шу йилдаги ҳар йили бирдан бошланадиган тартиб рақамини билдиради.

178. Талабномани давлат экспертизасидан ўтказиш расмий экспертизадан ўтказиш ҳамда ихтирога талабноманинг моҳияти бўйича илмий-техника экспертизадан (кейинги ўринларда – моҳияти бўйича экспертиза) ўтказишдан иборат бўлиб, Марказ томонидан амалга оширилади.

179. Расмий экспертизанинг вазифаси талабнома материаллари таркиби, зарур ҳужжатлар мавжудлиги ва уларнинг белгиланган талабларга мувофиқлигини текширишдан иборат.

180. Расмий экспертиза натижалари бўйича талабнома берувчига Марказнинг талабномани кўриб чиқиш учун қабул қилинганли ёки кўриб чиқиш учун қабул қилиш рад этилгани ҳақидаги қарори юборилади.

181. Расмий экспертиза талабнома ахборот тизимида қабул қилинган санадан бошлаб икки ой ўтгандан сўнг бир ой давомида ўтказилади.

182. Талабнома берувчининг ёзма илтимосномасига кўра расмий экспертиза белгиланган муддат ўтмасдан бошланиши мумкин.

Бунда талабнома берувчи илтимоснома берилган пайтдан бошлаб талабнома материалларига белгиланган миқдорда қўшимча патент божи тўламасдан, ўз ташаббусига кўра тузатишлар киритиш имкониятидан маҳрум бўлади.

Талабнома берувчи томонидан расмий экспертизани белгиланган муддат ўтмасдан бошлаш ҳақидаги илтимосномаси чақириб олинмайди.

183. Талабнома келиб тушган санадан икки ой ўтгандан кейин ёки талабнома берувчининг ташаббусига кўра талабнома расмий экспертизасини муддатидан олдин бошлаш ҳақидаги илтимоснома берилгандан сўнг талабнома материалларига тузатиш ва ўзгартиришлар киритишда белгиланган миқдорда патент божи тўланади.

Патент божи тўланмагани аниқланганда, талабномани кўриб чиқишда тузатиш ва ўзгартиришлар эътиборга олинмайди ва бу ҳақида талабнома берувчига хабар берилади.

Талабнома материаллари бошқа тилда топширилиб, талабнома материалларида расмий экспертизани муддатдан илгари бошлаш ҳақидаги илтимоснома мавжуд бўлганда талабнома берувчи талабнома материалларининг таржимаси олинмагунга қадар расмий экспертизани ўтказиш мумкин эмаслиги ҳақида хабардор қилинади.

184. Расмий экспертиза ўтказиш давомида қуйидагилар текширилади:

талабнома таркибида мазкур Регламентнинг 20–25-бандларида назарда тутилган ҳужжатларнинг мавжудлиги;

талабномани расмийлаштиришга оид талабларга риоя қилинганлиги;

Қонуннинг 14-моддаси тўртинчи қисмида назарда тутилган ҳолларда талабнома топшириш тартибига, жумладан, вакилнинг ваколатларини тасдиқлайдиган ишончноманинг мавжудлиги ва тўғри расмийлаштирилишига риоя қилингани;

талабнома ихтиро сифатида муҳофазаланадиган объектларга оид техник ечимга берилгани;

олдинроқ устуворликни сўраш асослангани;

ихтирони ХПТнинг амалдаги таҳрири бўйича тўғри таснифлангани (агар талабнома берувчи томонидан таснифланмаган бўлса, таснифланади);

талабномани топшириш учун белгиланган миқдорда патент божи тўлангани.

185. Патент божи белгиланган миқдордан кам тўланганда, талабнома берувчига уч ой ичида талабномани топшириш учун тўланган патент божини ҳамда формуланинг мустақил ва боғлиқ бандлари сонини мувофиқлаштириш ҳақида хабарнома юборилади.

186. Белгиланган миқдордаги патент божи мазкур Регламентнинг 185-бандида назарда тутилган муддатда тўланмаганда, ихтиролар гуруҳи учун талабнома юзасидан экспертиза талабнома берувчи томонидан танлаб олинган бандлар бўйича ёки танланган бандлар ҳақида кўрсатилган муддатда хабар берилмаганда формулада биринчи бўлиб кўрсатилган бандлар бўйича ўтказилади.

187. Талабномани расмий экспертизадан ўтказишда талабнома ҳужжатлари талаблар бузилган ҳолда расмийлаштирилгани аниқланганда, талабнома берувчига камчиликлар кўрсатилган ва ҳуқуқий асослар келтирилган сўровнома юборилади.

188. Сўровнома юбориш учун қуйидагилар асос бўлади:

талабномада мазкур Регламентнинг 20-бандида назарда тутилган ҳужжатлар ёки улардан бирининг мавжуд эмаслиги;

талабнома вакил орқали топширилганда ишончноманинг мавжуд эмаслиги ёки уни расмийлаштириш қоидалари бузилгани;

аризани тўлдиришда мазкур Регламентнинг 26 – 35-бандлари талабларига риоя этилмагани;

патент божлари тўғри тўланганлиги билан боғлиқ саволларни аниқлаш зарурати;

бошқа тилда топширилган материалларнинг таржимаси мавжуд эмаслиги;

микроорганизм штамми, ўсимлик ва ҳайвон ҳужайралари тури (линияси) сақлаш учун топширилгани ҳақидаги ҳужжат мавжуд эмаслиги;

материаллардан бевосита нусха кўчиришга, уларни сақлашга тўсқинлик қиладиган ва тавсифни нашр этишга тайёрлаш имкониятини бермайдиган камчиликлар аниқлангани;

тавсифда мазкур Регламентда назарда тутилган бирон-бир бўлимнинг мавжуд эмаслиги (агар тегишли бўлимда баён қилиниши керак бўлган маълумотлар бошқа бўлимда келтирилган бўлса, сўровнома юборилмайди), шунингдек, формула ёки тавсифда бирон-бир белгининг хусусиятини ушбу белги очиб берилган адабиёт манбаига ҳавола қилиш билан алмаштирилгани;

талабномада ҳамма таниша олмайдиган ахборот манбаига берилган изохлар ёки ундаги баъзи маълумотларни нашр этиш мумкин эмаслиги ҳақида кўрсатмалар мавжудлиги;

формула бандини битта жумла кўринишида баён қилиш талаби бузилгани;

формулада ҳуқуқий муҳофаза сўралаётган ихтиро тури кўрсатилмагани;

формулада тегишли объект белгилари ўрнига унинг ишлатишдаги кўрсаткичлари ва истеъмол хусусиятлари, уни амалга ошириш ва ундан фойдаланишда келиб чиқадиган самара ва ҳодисалар ҳақида маълумотлар келтирилгани;

талабнома материалларининг бир-бирига мос эмаслиги;

талабнома ихтиро сифатида эътироф этилмайдиган объектларга берилгани;

талабнома бўйича устуворлик сўраш билан боғлиқ саволлар пайдо бўлгани.

189. Талабнома берувчи тақдим этган жавобда сўралган барча ҳужжатлар ва маълумотлар бўлмаганда, сўровнома тақдоран юборилиши мумкин.

190. Расмий экспертиза сўровномасига жавоб тақдим этилмаганда, жавоб бериш учун белгиланган муддат бузилганда ёки бу муддат ичида уни узайтириш ҳақида илтимоснома келиб тушмаганда талабнома чақириб олинган деб ҳисобланади. Бунда талабнома бўйича иш юритиш тўхтатилади ва бу ҳақида талабнома берувчига хабарнома юборилади.

191. Талабнома материаллари белгиланган талабларга зид эмаслиги ҳақидаги хулосага келинганда, талабнома топширилган санани белгилаш ва талабномани кўриб чиқишга қабул қилиш тўғрисидаги расмий экспертизанинг қарори қабул қилинади ва талабнома берувчига юборилади.

192. Расмий экспертиза томонидан талабнома материалларининг Қонун ва мазкур Регламент қоидаларига зид эканлигининг аниқланиши талабномани кўриб чиқиш учун қабул қилишни рад этиш тўғрисида қарор қабул қилишга асос бўлади.

193. Талабномани кўриб чиқишга қабул қилиш ёки талабномани кўриб чиқишга қабул қилишни рад этиш тўғрисидаги қарорда тегишли қарорни қабул қилиш асослари келтирилади.

194. Талабнома моҳияти бирон-бир техника соҳасига оидлигини аниқлаш мақсадида ихтиро ХПТнинг амалдаги таҳрири бўйича таснифланади.

Таснифлаш расмий экспертиза ва моҳияти бўйича экспертиза ўтказиш босқичларида амалга оширилади.

195. Формула тасниф индексларини танлаш учун асос бўлади. Талабнома ХПТнинг турли рубрикаларига тегишли бир неча объектларни ичига олганда барча мос тасниф индекслари аниқланади. Бунда биринчи индекс ихтиро номи билан аниқланади. Расмий экспертиза босқичида аниқланган тасниф индекслари моҳияти бўйича экспертиза жараёнида ўзгартирилиши мумкин.

196. Патент божи формуладаги бандлар учун белгиланган миқдордан кам тўланганда патент божи ва формуланинг мустақил бандлари сонини мувофиқлаштириш натижасида дастлаб формула таркибида бўлган баъзи бандлар чиқариб ташланиши мумкин. Бунда қарорда талабнома фақат тузатилган формулага нисбатан кўриб чиқишга қабул қилингани кўрсатилади.

197. Давлат экспертизаси давомида формулага киритилган тузатишлар бошқа ихтирога оид алоҳида бандлар пайдо бўлишига олиб келмаслиги керак, талабноманинг дастлабки материалларида мавжуд ихтиро моҳиятини ўзгартирмаган ҳолда киритилган бандлар бундан мустасно.

198. Моҳияти бўйича экспертиза талабнома берувчи ёки исталган бошқа шахс томонидан берилган илтимосномага биноан ва белгиланган миқдордаги патент божи тўланганда ўтказилади.

199. Моҳияти бўйича экспертизани ўтказиш тўғрисидаги илтимоснома талабнома билан бирга ёки талабнома топширилган санадан эътиборан уч йил мобайнида топширилиши мумкин.

Мазкур банднинг биринчи хатбошисида белгиланган муддат икки ойга узайтирилиши мумкин. Ушбу муддатни узайтириш тўғрисидаги илтимоснома талабнома топширилган санадан эътиборан уч йил ўтмасдан топширилади ва муддатни узайтириш учун белгиланган миқдорда патент божи тўланади.

200. Талабнома берувчи илтимоснома келиб тушганлиги ва патент божи тўлангани тўғрисида хабардор қилинади.

Илтимоснома ва патент божи тўлови бошқа шахс томонидан амалга оширилганда, бу ҳақида талабнома берувчи хабардор қилинади.

201. Илтимоснома уч йиллик муддатда келиб тушмаганда талабнома чақириб олинган деб ҳисобланади ва талабнома берувчига бу тўғрисида хабарнома юборилади.

202. Моҳияти бўйича экспертизани ўтказиш учун патент божи белгиланган миқдордан кам тўланганда, патент божини формуланинг мустақил ва боғлиқ бандлари сонига уч ой ичида мувофиқлаштириш зарурлиги ҳақида хабарнома юборилади. Бунда талабнома берувчи экспертиза ўтказилиши керак бўлган ихтироларга тегишли формула бандларини кўрсатади ёки экспертиза ўтказилмайдиган бандлар чиқариб ташланган формулани тақдим этади ёхуд қўшимча патент божини тўлайди.

Илтимоснома талабнома берувчидан бошқа шахс томонидан топширилиб патент божи белгиланганидан кам миқдорда тўланганда илтимоснома қаноатлантирилмайди ва бу ҳақида талабнома берувчига хабар қилинади.

Бир нечта шахсдан илтимоснома тушганда ваколатли орган томонидан кейинроқ келиб тушган илтимоснома эгаси олдинроқ келиб тушган илтимосномалар ҳақида хабардор қилинади.

203. Талабнома ихтиролар гуруҳига оид бўлганда моҳияти бўйича экспертиза мазкур Регламентнинг 202-банди биринчи хатбошиси бўйича талабнома берувчи томонидан тегишли формуланинг танланган бандлари ёки

бандлар танланмаганда формулада биринчи бўлиб кўрсатилган бандлар юзасидан ўтказилади.

204. Илтимоснома билан мурожаат қилган талабнома берувчи бўлмаган бошқа шахс талабномани кўриб чиқишда қатнашмайди. Талабнома бўйича ёзишма талабнома берувчи билан олиб борилади.

Илтимоснома билан мурожаат қилган шахсга талабномани кўриб чиқиш натижалари бўйича қабул қилинган қарор юборилади.

205. Талабнома кўриб чиқиш учун қабул қилинганда моҳияти бўйича экспертиза талабнома топширилган санадан ўн саккиз ой ўтгандан сўнг олти ой давомида ўтказилади.

206. Моҳияти бўйича экспертиза доирасида қуйидагилар амалга оширилади:

ихтиро устуворлигини белгилаш, агар у Қонуннинг 18-моддаси иккинчи – тўртинчи қисмларига кўра сўралса;

ихтиро формуласининг мазкур Регламент 95 – 121-бандларида келтирилган талабларга мувофиқлигини текшириш;

қўшимча материалларни мазкур Регламентнинг 282 – 289-бандларига мувофиқ текшириш;

талабноманинг дастлабки материалларида ёки талабномани кўриб чиқишда эътиборга олинган қўшимча материалларда келтирилган формулада таърифланган ихтиронинг патентга лаёқатлилиқ шартларига мувофиқлигини текшириш.

207. Талабноманинг устуворлиги талабнома ваколатли органга топширилган сана бўйича белгиланади.

Талабномада ихтиронинг устуворлиги Қонуннинг 18-моддаси иккинчи – тўртинчи қисмларига кўра сўралмаганда устуворлик таркибида ариза, тавсиф, формула ва чизма (агар улар ихтиро моҳиятини тушуниш учун зарур бўлса) бўлган талабнома ваколатли органга топширилган сана бўйича белгиланади.

208. Талабнома берувчи томонидан конвенция устуворлиги сўралаётганда қуйидагилар текширилади:

Париж конвенциясига аъзо давлатда топширилган биринчи талабноманинг нусхаси мавжудлиги, агар кўрсатилган нусха талабнома ваколатли органга топширилган санадан кейин топширилган бўлса, биринчи талабноманинг нусхаси тақдим этилиши керак бўлган уч ойлик муддатга риоя қилингани (биринчи талабномалар бир нечта бўлганда кўрсатилган шарт ҳар бир талабноманинг нусхаси учун бажарилади);

конвенция устуворлиги сўралаётган талабнома биринчи талабнома топширилган санадан эътиборан ўн икки ойлик муддатда топширилишига риоя қилингани, агар талабнома кўрсатилган муддатдан кечиктириб топширилган бўлса, у тугаган санадан бошлаб икки ойлик муддатга риоя қилингани;

конвенция устуворлигини белгилаш тўғрисидаги ариза талабнома ваколатли органга келиб тушган санадан эътиборан уч ойдан кечиктирмай такдим этилгани;

талабнома берилган ихтиро биринчи талабномада очиб берилгани.

209. Талабнома берувчи томонидан ихтиро устуворлигини ўзининг олдин топширган талабномасига нисбатан берилган қўшимча материаллар бўйича устуворликни белгилаш сўралганда қуйидаги талабларга риоя қилингани текширилади:

ваколатли органга талабномада берилган ихтиро моҳиятини ўзгартириши мумкин бўлган қўшимча материаллар келиб тушгани сабабли эътиборга олинishi мумкин эмаслиги ҳақидаги хабарнома юборилган санадан эътиборан уч ой ичида келиб тушгани;

олдин топширилган талабноманинг мазмунини ҳисобга олган ҳолда келиб тушган санаси бўйича устуворлик сўралаётганда қўшимча материалларда ихтиро моҳияти очиб берилгани.

210. Ихтиро устуворлигини олдин топширилган талабнома топширилган санадан белгилаш сўралганда қуйидаги талабларга риоя қилингани текширилади:

бундай устуворлик сўралаётган талабнома худди ўша аввалги талабномани топширган талабнома берувчи томонидан топширилгани;

бундай устуворлик сўралаётган талабнома ваколатли органга олдинги талабнома топширилган санадан 12 ой мобайнида келиб тушгани;

ихтиро моҳияти олдин топширилган талабномада очиб берилгани;

олдин топширилган талабнома бўйича ундан илгарироқ устуворлик сўралмагани.

211. Олдин топширилган бир нечта талабномалар бўйича устуворлик сўралганда мазкур Регламентнинг 210-банди талабларига риоя қилингани уларнинг ҳар бирига нисбатан текширилади.

212. Топширилаётган талабномага олдин топширилган талабноманинг устуворлиги белгиланганда олдин топширилган талабнома чақириб олинади ва бу ҳақида талабнома берувчига хабар берилади.

213. Ихтиро устуворлигини ажратилган талабнома бўйича белгилаш сўралганда қуйидаги талабларга риоя қилингани текширилади:

ажратилган талабнома ваколатли органга ихтирога ёки фойдали моделга биринчи талабнома устидан шикоят бериш имконияти қолмаган патент беришни рад этиш тўғрисидаги қарор қабул қилингунга қадар ёхуд биринчи талабнома бўйича патент бериш тўғрисидаги қарор қабул қилинганда ихтиро ёки фойдали моделни Ўзбекистон Республикасининг тегишли давлат реестрида рўйхатдан ўтказиш санасигача келиб тушгани;

ажратилган талабномадаги ихтиро моҳияти олдинги талабномада, агар талабнома конвенция талабномасидан ажратиб олинган ва устуворлик унинг

устуворлик санаси бўйича сўралаётган бўлса, биринчи талабномада очиб берилгани.

214. Мазкур Регламентнинг 208 – 213-бандларига мувофиқ ихтиро устуворлигини белгилаш шартларига риоя қилинганлигини текширишда устуворлик сўралаётган талабнома ёки устуворлик сўраш учун асос бўлган қўшимча материаллар берилган талабнома чақириб олинмаганлигига эътибор қаратилади.

215. Ихтиронинг моҳиятини очишда олдин топширилган талабнома ёки унга келиб тушган қўшимча материаллар асосида устуворлик сўралганда қуйидагилар текширилади:

ушбу материалларда (олдин топширилган талабноманинг тавсифи, формуласи, қўшимча материалларнинг матнли қисми) талабнома берилган ихтиронинг формуласига киритилган барча белгилар кўрсатилгани;

устуворлик санаси сўралаётган материалларда ихтиро моҳияти уни амалга ошириш учун етарли даражада очиб берилгани.

216. Конвенция устуворлиги сўралганда мазкур Регламентнинг 215-бандидаги шартлар бажарилганлигини текширишда Париж конвенциясига аъзо давлатда берилган биринчи талабноманинг таржимаси тақдим этилади.

217. Мазкур Регламентнинг 208 – 213-бандларида кўрсатилган талаблар бажарилганда талабноманинг устуворлиги белгиланади.

218. Мазкур Регламентнинг 208 – 213-бандларида кўрсатилган талабларнинг бирортаси бажарилмаганда талабнома устуворлиги Қонуннинг 18-моддаси биринчи қисмига мувофиқ белгиланади.

219. Устуворлик белгилангандан сўнг ихтиронинг ўзгартирилган формуласи тақдим этилганда сўралаётган устуворликни белгилашга асослар мавжудлигини аниқлаш учун такроран текшириш ўтказилади.

220. Текшириш ихтиро формуласининг охириги вариантига нисбатан ўтказилади. Бунда ихтиро бирлиги талабига риоя этилганлиги аниқланади.

221. Ихтиро бирлиги талаби бузилганлиги аниқланганда талабнома берувчига сўровномада битта ихтирога ёки ягона ихтирочилик фикрини ташкил этган ихтиролар гуруҳига тегишли аниқликлар киритилган тавсиф ва формулани тақдим этиш таклиф қилинади.

Тузатилган формула таркибига янги бандлар киритилганда қўшимча патент божи тўланади.

222. Ихтиро формуласини текширишда талабномадаги ихтиронинг муҳим белгилари мажмуи талабномада кўрсатилган техник натижага эришиш учун етарли эканлиги аниқланади.

Бирон-бир муҳим белги формулага киритилмаганда, лекин тавсифда ёки формуланинг боғлиқ бандида келтирилганда ва ушбу муҳим белгисиз техник натижага эришиб бўлмаслиги аниқланганда, талабнома берувчига бундай белгини формуланинг тегишли мустақил бандига киритиш таклиф этилади.

Бунда техник натижага эришиш учун формулага ушбу белгини киритиш зарурлигини тасдиқлайдиган далиллар келтирилади. Бундай далиллар тавсифда очиб берилган белги ва техник натижа орасидаги сабаб-оқибат боғланишига ёки экспертиза томонидан ўтказилган илмий-назарий таҳлилга асосланиши мумкин.

223. Ихтиро формуласини текшириш ундаги белгиларни мазкур Регламентнинг 114 – 121-бандларига мувофиқ идентификация қилиш мумкинлигини аниқлашдан иборат.

Белгини идентификация қилиш мумкин бўлиши учун унинг таърифини ихтиро тавсифига асосан тузатиш зарур бўлганда талабнома берувчига бундай тузатишни амалга ошириш таклиф этилади.

224. Белгини идентификация қилиш мумкин бўлганда, лекин уни таърифлаш учун маълум бир техника соҳасида қабул қилинган атамаларга мос бўлмаган ёки эскирган атамалар қўлланилганда, формулага тегишли тузатишларни киритиш тавсия қилинади.

225. Формуладаги белгини текшириш жараёнида техник натижага эришиш учун етарли бўлган белги ёки электрон ҳисоблаш машиналари учун дастурни ҳамда бундай дастурда ишлатиладиган алгоритмларни жалб қилган ҳолда таърифланадиган ихтиро формуласининг белгилари мазкур Регламентнинг 52 – 59-бандларида келтирилган талабларга мувофиқ бўлиши керак.

Формулада техник натижага эришилмайдиган ёки ихтирони акс эттирадиган воситага оид бўлмаган белги мавжуд бўлганда бундай белгини формуладан олиб ташлаш учун тегишли тузатишни амалга ошириш таклиф этилади. Бунда ихтирочилик даражасини текширишда бундай белги эътиборга олинмаслиги ва шу билан бирга патент берилган ҳолатда уни формулада сақлаб қолиш ҳуқуқий муҳофаза ҳажмини қисқаришига олиб келиши мумкинлиги ҳақида хабар қилинади.

226. Товар белгилари, географик кўрсаткичлар ва бошқа хусусий аломатларни акс эттирувчи воситалар формулага киритилмайди.

227. Формулада умумий тушунча билан ифодаланган белги мавжуд бўлганда мазкур Регламентнинг 103-бандига мувофиқ ундан фойдаланиш тўғрилиги аниқланади.

Белги функция ва хусусият билан таърифланганда белги формуланинг мустақил бандига киритилган бошқа муҳим белгилар билан биргаликда талабномада кўрсатилган техник натижага эришиш учун етарлилиги текширилади.

228. Талабномада кўрсатилган техник натижага эришиш фақатгина экспериментал маълумотлар билан тасдиқланганда, тавсифда керакли маълумотларни ўз ичига олган мисоллар келтирилади.

Ушбу мисоллар асосидаги хулосаларга таянган ихтиро белгисини тавсифлашда аниқ ҳолатлар ва умумлаштиришнинг ўринлилиги текширилади.

229. Экспертиза томонидан умумий тушунчалар билан ифодаланган белгидаги бирор аниқ ҳолатда талабнома берувчи томонидан кўрсатилган техник натижага эришилмаслиги аниқланганда тегишли далиллар келтирилиб, уларни рад этиш ёки тузатиш киритиш таклиф этилади.

230. Формуланинг мазкур Регламентнинг 114-банди талабига мувофиқлигини текширишда ихтирони таърифлайдиган тушунча унинг тавсифида келтирилгани ёки чизмада ифодалангани аниқланади.

231. Талабномада бир звеноли ёки битта мустақил бандли кўп звеноли формула келтирилганда бундай формулада (мазкур Регламентнинг 17–19-бандлари талабларига мувофиқ) битта ихтиро таърифлангани текширилади.

232. Мазкур Регламентнинг 17–19-бандларининг талаблари бузилгани аниқланганда юбориладиган сўровномада бу ҳақида маълум қилинади ва тегишли патент божини тўлаб, формулани тузатиш таклиф қилинади. Бунда тузатилган формулада ихтиро бирлиги талаби бажарилиши ва тузатилган формулага аввал мустақил банд сифатида кўрсатилмаган янги мустақил бандлар киритилганда, тегишли патент божини тўлаш ёки талабнома берувчи формулани тузатишни рад этганда кейинги кўриб чиқишда эътиборга олинadиган ихтирони кўрсатиш зарурлиги келтирилади.

Белгини таърифлашда талабнома берувчи муқобил тушунчадан ноўрин фойдаланганда юзага келган хато кўрсатилади.

233. Бир нечта мустақил бандли кўп звеноли формула таклиф қилинганда, уларнинг ҳар бири мазкур Регламентнинг 103-банди талабларига мувофиқлиги текширилади.

234. Формулани текширишда қўшимча равишда қуйидагилар эътиборга олинади:

кўп звеноли формуланинг боғлиқ бандларида ихтиронинг аниқ ҳолларда амалга оширилиши;

формулада мустақил банднинг белгиларини чиқариб ташлашни ёки алмаштиришни назарда тутадиган боғлиқ банднинг мавжудлиги.

235. Формуланинг мустақил бандларида таърифланган ихтиролар ўзаро ягона ихтирочилик фикрини ташкил қилган ҳолда боғлиқ бўлганда ягона ихтирочилик фикри шарти бажарилган деб эътироф этилади.

236. Мустақил бандларда таърифланган ихтироларни вариантларга тегишлилигини текширишда ихтироларнинг кўрсатилган вазифаси ва техник натижалар мослиги текширилади.

237. Формулани текширишда унинг тузилиши ва баён қилиниши белгиланган талабларга мувофиқ эмаслиги аниқланганда формулани тузатиш таклиф қилинади.

238. Ўзгартирилган формулага нисбатан мазкур Регламентнинг 222 – 236-бандларига мувофиқ текшириш ўтказилади.

Ихтиронинг патентга лаёқатлилигини текшириш учун талабнома берувчи томонидан ўзгартирилган формула қабул қилинади.

239. Бир звеноли ёки битта мустақил бандли кўп звеноли формулада биттадан ортиқ ихтиро борлиги аниқланганда, талабнома берувчига кўриб чиқилиши керак бўлган ихтирони кўрсатиш таклиф этилади ва экспертиза талабнома берувчи томонидан кўрсатилган ихтиронинг патентга лаёқатлилигини текширишни давом эттиради.

240. Формулада муқобил тушунча билан ифодаланган белги мавжуд бўлганда, патентга лаёқатлиликини текшириш бундай тушунчани ичига олган белгиларнинг ҳар бир мажмуига нисбатан ўтказилади.

Ихтиронинг патентга лаёқатли эмаслиги тахмин қилинганда кейинги кўриб чиқиш мазкур Регламентнинг 262 – 266-бандларига мувофиқ амалга оширилади.

241. Муаллиф ёки талабнома берувчи ўз ихтиросига тааллуқли ахборотни ошкор этган санадан эътиборан олти ойлик муддатда ваколатли органга ушбу ихтирога талабнома топширганда ошкор этилган ахборот техника тараққиёти даражасига киритилмайди.

242. Техник ечимнинг таърифланиши бўйича уни тушуниш мумкин бўлмаганда талабнома берувчига аниқланган камчиликларни кўрсатиб, ҳуқуқий асосга эга далиллар келтирилган, етишмаган ёки тузатилган ҳужжатларни тақдим этиш таклиф этилган сўровнома юборилади.

243. Ихтиродан фойдаланиш мумкинлигини аниқлашда талабнома материалларида ихтиронинг вазифаси кўрсатилгани текширилади.

244. Формула бандларидаги таърифларни амалга ошириш учун талабноманинг унинг устуворлик санасида топширилган материалларида воситалар ва усуллар баён қилингани текширилади. Талабнома материалларида бундай воситалар ва усуллар бўлмаганда, улар ҳақидаги маълумотлар ихтиро устуворлиги санасигача оммавий тарзда ошкор бўлган ахборот манбаларидан маълум бўлиши керак.

245. Формуладаги белгида келтирилган тушунчалар ихтирони амалга ошириш ва кўрсатилган вазифани бажариш учун фақат экспериментал маълумотлар орқали тасдиқланганда ихтиро тавсифида келтирилган мисоллар етарлилиги (мазкур Регламентнинг 74-банди) текширилади.

246. Ихтиронинг устуворлик санасига мазкур Регламентнинг 243 – 245-бандлари талабларга риоя қилинганда формуланинг мустақил бандида таърифланган ихтиро саноатда қўллаш мумкин деб эътироф этилади.

Кўрсатилган талабларнинг биронтаси бажарилмаганда, талабнома берувчига экспертизанинг тегишли далиллариغا нисбатан ўз фикрини билдириш ва ихтиро формуласини тузатиш тўғрисидаги сўровнома юборилади.

247. Саноатда қўллаш шартига мувофиқ эмаслиги аниқланган ихтирога нисбатан янгилик шarti ва ихтирочилик даражасига мувофиқлиги текширилмайди.

248. Қонуннинг 6-моддаси иккинчи қисмига биноан ихтиронинг янгилигини текшириш ихтиро формуласининг мустақил бандидаги барча белгилар мажмуига нисбатан ўтказилади.

249. Ахборот излаш формула, тавсиф ва чизма асосида ўтказилади.

250. Моҳияти бўйича экспертиза ўтказиш ҳақидаги илтимоснома келиб тушган санагача талабнома берувчи ихтиро бирлиги талаби бузилгани ҳақидаги сўровномага белгиланган муддатда жавоб бермаганда, ахборотни излаш формулада биринчи кўрсатилган ихтиро (ягона ихтирочилик фикрини ташкил қилган ихтиролар гуруҳи) бўйича ўтказилади.

251. Техника тараққиёти даражасини аниқлашда оммавий тарзда ошкор этилган ахборот манбаидаги маълумотлардан фойдаланилади.

Қуйидагилар ахборот манбаини техника тараққиёти даражасига киритишни белгилайдиган сана ҳисобланади:

муҳофаза ҳужжатларига нашр қилинган тавсифлар учун – уларда кўрсатилган нашр этиш санаси;

миллий ва бошқа босма нашрлар учун – уларда кўрсатилган нашр этишга имзо қўйилган сана;

нашр этишга имзо қўйилган сана кўрсатилмаган миллий босма нашрлар ва бошқа босма нашрлар учун – улар эълон қилинган кун, нашр қилиниши йил ва ой билан белгиланганда – ойнинг охириги куни, нашр қилиниши йил билан белгиланганда – 31 декабрь;

сақлаш учун топширилган мақола, шарҳлар, монография ва бошқа материаллар учун – уларни депозитарийга топшириш санаси;

илмий-тадқиқот ишлари ҳақидаги ҳисоботлар, тажриба-конструкторлик ишларига тушунтириш хатлар ва ташкилотларда бўлган конструкторлик, технологик ва лойиҳа ҳужжатлардаги ахборотлар учун – улар тегишли ташкилотларга келиб тушган санаси;

техник жиҳатдан тартибга солиш соҳасидаги норматив ҳужжатлар учун – улар ваколатли ташкилотда ҳисобга олинган сана;

қўлёзма ҳуқуқида чоп этилган диссертация материаллари ва диссертация авторефератлари учун – уларнинг тарқатилган санаси;

танловга қабул қилинган ишлар учун – улар танишиш учун очик намоиш қилинган ва танлов ўтказишга оид ҳужжатлар билан тасдиқланган сана;

Интернет жаҳон ахборот тармоғи маълумотлари, визуал ахборот манбалари (плакат, модель, электрон ахборот ташувчи восита, маҳсулот ва шу кабилар) учун – уларни кўриш мумкин бўлган сана;

кўргазмага қўйилган экспонатлар учун – уларни кўрсатиш бошланган ва ҳужжат билан тасдиқланган сана;

оғзаки маърузалар, сўзга чиқишлар учун – маърузалар, сўзга чиқишлар санаси;

радио, телевидение, кино орқали маълумотлар учун – оммага ошкор этилган сана;

техника воситасидан фойдаланиш натижасида маълум бўлган маълумотлар учун – оммага ошкор этилган сана.

252. Ихтиронинг янгилигини аниқлаш чоғида бирмунча олдин устуворликка эга бўлган ҳолда Ўзбекистон Республикасида топширилган ва чақириб олинмаган патент бериш ҳақидаги талабномалар ҳам ҳисобга олинади.

253. Текширишда аниқланган талабнома чақириб олинмаганда ёки чақириб олиш муддати ўтмаганда талабнома берувчига шундай талабнома мавжудлиги ҳақида (талабнома берувчини кўрсатмасдан ва мазмунини очмасдан) ва моҳияти бўйича экспертиза аввалроқ устуворликка эга бўлган талабнома бўйича бир қарорга келингунга қадар тўхтатиб турилиши ҳақида маълум қилинади.

Талабнома берувчи моҳияти бўйича экспертиза тўхтатиб турилишидан норози бўлганда ихтиро янгилик шартига мувофиқ эмас деб топилади.

254. Ўзбекистон Республикасида муҳофазага олинган барча ихтиролар ва фойдали моделлар устуворлик санасидан эътиборан техника тараққиёти даражасига киритилади.

255. Ахборотни излаш жараёнида худди шундай вазифани бажарадиган ихтиро белгиларига ўхшаш бўлган белгилар билан таърифланадиган восита топилганда, ахборотни излаш тўхтатилмайди ва охиригача тўлиқ ҳажмда олиб борилади.

Ихтиро бошқа ихтиро ёки фойдали модель формулаларидаги мустақил бандларнинг мазмунларига мос тушганда ўхшаш деб эътироф этилади.

256. Техника тараққиёти даражасидан ихтиро формуласидаги барча белгилари билан айнан бир хил белгилардан иборат маҳсулот ёки усул аниқланганда ихтиро янгилик шартига мувофиқ эмас деб эътироф этилади.

257. Боғлиқ бандларга эга бўлган формуланинг мустақил бандида таърифланган ихтиро янгилик шартига мувофиқ бўлганда боғлиқ бандларга нисбатан техника тараққиёти даражаси таҳлили ўтказилмайди.

258. Боғлиқ бандларга эга бўлган формуланинг мустақил бандида таърифланган ихтиронинг янгилик шартига мувофиқ эмаслиги аниқланганда, талабнома мазкур Регламентнинг 269-банди ва 272-бандининг иккинчи хатбошисига мувофиқ кўриб чиқилади.

259. Ихтиронинг янгилик шартига мувофиқ эмаслиги аниқланганда талабнома берувчига экспертиза далиллари баён қилинган ва бу далилларга нисбатан ўз фикрини ҳамда зарур ҳолларда талабноманинг дастлабки материаллари асосида ихтиронинг тузатилган формуласини тақдим этиш таклиф қилинган сўровнома юборилади.

260. Янгилик шартига мувофиқ эмаслиги аниқланган ихтирога нисбатан ихтирочилик даражасига мувофиқлиги бўйича текшириш ўтказилмайди.

261. Қонуннинг 6-моддаси учинчи қисмига биноан ихтирочилик даражасини текшириш формуланинг мустақил бандида келтирилган ихтирога нисбатан ўтказилади ва қуйидагиларни ўз ичига олади:

мазкур Регламентнинг 48–51-бандларига мувофиқ энг яқин аналогни аниқлаш;

талабнома берилган ихтиро энг яқин аналогдан фарқладиган белгиларни аниқлаш;

техника тараққиёти даражасидан ихтиронинг фарқланувчи белгилари билан мос бўлган техник ечимларни аниқлаш.

262. Ихтиронинг фарқланувчи белгилари мавжуд техник ечимлар билан мос бўлмаганда ёки бундай ечимлар талабномада кўрсатилган техник натижага эришишга таъсир этиши тасдиқланмаганда ихтирочилик даражасига мувофиқ деб эътироф этилади.

263. Қуйидагилар, хусусан, ихтирочилик даражасига мувофиқ деб эътироф этилади:

белгиланган структурали янги кимёвий бирикмани (синф, гуруҳ) олиш усули;

маълум кимёвий бирикмани (синф, гуруҳ) олиш усули у ушбу синф ёки гуруҳ бирикмаси учун янги реакцияга ёки ушбу синф ёки гуруҳ бирикмаси учун маълум бўлиб, лекин реакцияни ўтказиш шартлари маълум бўлмаган реакцияга асосланганда техника тараққиёти даражаси имкониятидан келиб чиқмайдиган синергетик самарани таъминлайдиган камида иккита ингредиентдан ташкил топган композиция (яъни иккита ингредиентнинг хусусиятларини намоён қиладиган, лекин шу хусусиятлардан камида биттасининг миқдорий кўрсаткичлари алоҳида ингредиент хусусиятларининг кўрсаткичларидан юқори бўлганда);

эришиш имконияти техника тараққиёти даражасидан келиб чиқмайдиган синергетик самарани таъминлайдиган камида иккита маълум ингредиентдан ташкил топган композиция (яъни иккита ингредиентнинг хусусиятларини намоён қиладиган, лекин шу хусусиятлардан камида биттасининг миқдорий кўрсаткичлари алоҳида ингредиент хусусиятларининг кўрсаткичларидан юқори бўлганда);

маълум бирикмалар гуруҳининг умумий структурали формуласига мос, лекин махсус олинган ва текширилган ҳамда ушбу гуруҳ учун сифат ва миқдорий жиҳатдан янги маълум бўлмаган кимёвий бирикмалар.

264. Боғлиқ бандларга эга бўлган кўп звеноли формула билан таърифланган ихтиро мустақил бандга нисбатан ихтирочилик даражаси шартига мувофиқ деб топилганда формуланинг боғлиқ бандларига нисбатан кейинги текшириш ўтказилмайди.

265. Ихтиро, жумладан, қуйидагиларга асосланганда ихтирочилик даражаси шартига мувофиқ деб эътироф этилмайди:

техник натижага эришиш учун маълум восита унга маълум қоидалар асосида бириктириладиган бирон-бир маълум қисм билан тўлдирилганда ва бунда ушбу натижага нисбатан худди шундай тўлдиришлар таъсири аниқланганда;

техник натижага эришиш учун маълум воситанинг бирон-бир қисмини бошқа маълум қисм билан алмаштирилганда ва бунда ушбу натижага нисбатан худди шундай алмаштириш таъсири аниқланганда;

воситанинг (элемент, ҳаракат) бирон-бир қисмини ушбу қисм мавжудлиги ҳисобига ҳосил бўладиган функцияси билан бир вақтда чиқариб ташлаш ва шу билан бирга бундай чиқариб ташлаш учун хос бўлган натижага эришилганда (конструкцияни соддалаштириш, масса, ўлчамлар, материал сарфини камайтириш, ишончлилиқни ошириш, жараён вақтини қисқартириш кабилар);

воситада худди шундай элементлар мавжудлиги ҳисобига ҳосил бўладиган техник натижани кучайтириш учун бир хил типдаги элементлар, ҳаракатлар сони ўзгартирилганда;

техник натижага эришиш учун хусусиятлари аниқ бўлган материаллардан мавжуд воситани ёки унинг қисмини ҳосил қилишда фойдаланилганда;

тури ва улар орасидаги муносабатлар маълум қоидалар, тавсияномалар асосида амалга оширилган маълум қисмлардан ташкил топган воситани яратишга бу ҳолда техник натижа фақат ушбу восита қисмларининг маълум хусусиятлари ва улар орасидаги муносабатлари натижасида ҳосил бўлганда;

хусусиятлари маълум бўлган мавжуд маҳсулот ёки усул янги вазифада қўлланилганда уларнинг хусусиятлари, тузилиши, бажарилиши натижасида олинадиган ечимлар аввалдан маълум бўлганда ва эришиладиган ечимлар натижаси аниқ бўлганда;

миқдорий белгиларнинг ўзгаришига бундай белгиларни ўзаро боғлиқликда тақдим этиш ёки унинг шаклини ўзгартиришга асосланганда уларнинг ҳар бирининг техник натижага таъсир этиши маълум бўлиб, ва бу белгиларнинг янги қийматлари ёки уларнинг ўзаро боғланиши маълум боғланишлар, қонуниятлардан келиб чиққан ҳолда олиниши мумкин бўлганда.

266. Ихтиронинг фарқланувчи белгиси техник натижага таъсирининг маълумлиги ахборот манбаи билан тасдиқланиши мумкин.

Бирон соҳадаги умумэътироф этилган билимларга асосланган далилларни ахборот манбаини кўрсатмасдан келтириш мумкин.

Техника тараққиёти даражасидан ихтиронинг фарқланувчи белгилари билан мос белгилари бўлган ечимлар аниқланганда, агар улар талабнома берувчи томонидан аниқланмаган бўлса ёки талабнома берувчи томонидан кўрсатилган техник натижага эришилмагани аниқланса, уларнинг техник натижага таъсири маълумлигини тасдиқлаш талаб қилинмайди.

267. Боғлиқ бандларга эга бўлган мустақил бандли ихтиро ихтирочилик даражаси шартига мувофиқ эмаслиги аниқланганда, талабнома мазкур Регламентнинг 274 – 276-бандига мувофиқ қўриб чиқилади.

268. Боғлиқ бандларга эга бўлмаган формула билан таърифланган ихтиро ихтирочилик даражасига эга эмаслиги аниқланганда, талабнома берувчига тегишли далиллар келтирилган сўровнома юборилади ва ушбу далилларга нисбатан ўз фикрини билдириш таклиф этилади.

269. Боғлиқ бандлар бўлган кўп звеноли формуланинг мустақил банди янгилик ёки ихтирочилик даражаси шартига жавоб бермаслиги сабабли патентга лаёқатли эмаслиги аниқланганда, талабнома берувчига бу ҳақида маълум қилинади ва ихтиронинг тузатилган формуласини тақдим этиш таклиф этилади.

270. Боғлиқ бандларга эга бўлган мустақил бандга нисбатан ихтиронинг патентга лаёқатлилиги аниқланганда, ушбу боғлиқ бандлардаги ихтиро белгиларининг таърифи ихтирони амалга оширишга ёки вазифасини бажаришга тўсқинлик қилмаслиги текширилади.

271. Боғлиқ бандларга эга бўлган кўп звеноли формула билан таърифланган ихтирони патентга лаёқатлилиқ шартларига нисбатан текшириш натижаси ижобий бўлган ҳолда, у патентга лаёқатли деб тан олинади.

272. Ихтиролар гуруҳига оид талабнома топширилганда патентга лаёқатлилиқни текшириш гуруҳдаги ҳар бир ихтирога нисбатан ўтказилади.

Гуруҳнинг патентга лаёқатлилиги ундаги барча ихтиролар патентга лаёқатли бўлганда тасдиқланади.

Ихтиролардан бири патентга лаёқатли эмаслиги аниқланганда талабнома берувчига бу ҳақида маълум қилинади ва келтирилган далиллар ҳақида ўз фикрини билдириш ҳамда зарур ҳолда патентга лаёқатли бўлмаган ихтиро бандини формуладан чиқариб ташлаш ёки бу бандларни тузатилган ҳолда тақдим этиш таклиф этилади.

273. Мазкур Регламентнинг 272-бандига мувофиқ талабнома берувчи томонидан ихтиронинг ўзгартирилган формуласи тақдим этилганда талабномани кўриб чиқиш ушбу формулада таърифланган ихтирога нисбатан мазкур Регламентнинг 219 – 239-бандларига мувофиқ давом эттирилади.

Талабнома берувчи экспертиза сўровномасидаги фикрларни рад этувчи далилларни ва ўзгартирилган формулани келтирмасдан аввалги формула билан патент беришни талаб қилганда патент беришни рад этиш тўғрисида қарор қабул қилинади.

274. Қонуннинг 20-моддасига кўра қўшимча материалларни тақдим этиш сўралган сўровнома бундай материалларсиз моҳияти бўйича экспертизани ўтказиш мумкин бўлмаганда юборилади.

275. Сўровнома юбориш учун қуйидагилар асос бўлиши мумкин:

ихтиро формуласини мазкур Регламентнинг 219 – 239-бандларига мувофиқ текшириш натижалари бўйича аниқлаш зарурати;

ихтиронинг патентга лаёқатлилигини мазкур Регламентнинг 240 – 273-бандларига мувофиқ текшириш билан боғлиқ масалаларни ҳал қилиш зарурати;

бир хил устуворлик санасига эга бўлган айнан ўхшаш саноат мулки объектларига талабномаларни кўриб чиқиш билан боғлиқ масалаларни ҳал қилиш зарурати.

276. Талабномани кўриб чиқишда юзага келадиган бошқа турдаги масалаларни мазкур Регламентнинг 275-бандидаги асосларга қўшимча равишда юбориладиган сўровномага киритилади.

277. Сўровнома ёки хабарномада келтириладиган фикр ва мулоҳазалар илмий-техника ёки ҳуқуқий тусдаги далиллар билан асосланади.

278. Талабнома берувчи патентга лаёқатлилиги ҳақида хулоса олинган ихтиро формуласига идентификация қилинмаган ёки талабноманинг дастлабки материалларида бўлмаган белгини ёхуд таърифи ахборот манбаига ҳавола қилиш билан алмаштирилган белгини киритишни ёки талабнома топширилгандан кейин талабнома берувчи томонидан таклиф этилган ва мазкур Регламентнинг 219–239-бандларига мувофиқ эътиборга олинмаган янги мустақил бандни киритишни талаб қилганда, талабнома берувчига ушбу белгини (банд) ўз таркибига киритмаган формулани тақдим этиш таклиф қилинган сўровнома юборилади. Ушбу сўровномада белгиланган муддатда сўралаётган материаллар ёки уларни тақдим этиш муддатини узайтириш ҳақида илтимоснома тақдим этилмаганда талабнома чақириб олинган деб ҳисобланиши юзасидан ҳам хабар қилинади.

279. Сўровномада ахборот манбаи келтирилганда ушбу манбани топиш учун зарур бўлган барча библиографик маълумотлар, шунингдек, талабномани кўриб чиқишда эътиборга олинган маълумотлар, ушбу манбадан топиш учун керак бўладиган бошқа маълумотлар кўрсатилади.

280. Сўровномани юбориш учун ихтиронинг патентга лаёқатлилигини текшириш натижалари бўйича формула, тавсиф ва чизмаларга тузатишлар киритиш орқали аниқлаштириш зарурати асос бўлганда уларнинг тузатилган варақларини тақдим этиш таклиф қилинади. Бунда сўровномада талабнома материалларини тузатишга оид тўлиқ тушунтиришлар келтирилади.

281. Ўзгартирилган формула асосида патент бериш тўғрисидаги қарор қабул қилиш учун формулани ўзгартириш тавсифга ва чизмага тузатишлар киритишни тақозо этса (шу жумладан, экспертиза томонидан аввал кўрсатилган лекин тузатилмаган камчиликлар мавжуд бўлганда), материалларни тузатиш тўғрисидаги таклифни ўз ичига олган сўровнома юборилади.

282. Қўшимча материаллар билан бирга тузатилган формула бўлганда дастлабки формулада мустақил банд сифатида ажратиб кўрсатилмаган бир ёки бир неча мустақил бандларни киритиш билан тузатилгани ва патент божи тўлангани текширилади.

283. Қўшимча материаллар таркибида талабноманинг дастлабки материалларида бўлмаган ва формулага киритиш талаб этилган белгилар мавжуд бўлганда қўшимча материаллар ихтиро моҳиятини ўзгартиради деб эътироф этилади.

284. Қўшимча материалларда келтирилган ва формулага киритилиши сўралаётган белгилар талабнома ваколатли органга келиб тушган санада формулада ёки тавсифда очиб берилмаганда талабноманинг дастлабки материалларида бўлмаган деб эътироф этилади.

285. Талабноманинг дастлабки материалларида белгини бажаришнинг аниқ ҳолатлари очилмасдан умумий тушунча билан берилганда, формулага киритилиши керак бўлган белги деб ҳисобланган бундай аниқ ҳолатларнинг қўшимча материалларда тақдим этилиши ихтиронинг моҳиятини ўзгартиради деб эътироф этилади.

286. Қуйидаги қўшимча материаллар ихтиро моҳиятини ўзгартирмайди:
ихтирони амалга ошириш шароитлари ҳақидаги янги маълумотлар;
ихтирони амалга оширишдаги мисоллар;
қўшимча техник натижа олиш имкониятлари;
аниқликлар киритилган график материаллар;
формулага киритилмайдиган ва ундаги белгиларга тааллуқли бўлмаган бошқа материаллар.

287. Қўшимча материаллар ихтиронинг моҳиятини ўзгартиради деб эътироф этилганда, талабнома берувчига бундай фикр келиш учун қўшимча материаллардаги қайси маълумотлар асос бўлганлиги ҳақида маълум қилинади. Талабномани кейинги кўриб чиқиш қўшимча материалларда берилган ихтиро формуласига нисбатан, лекин талабнома топширилган устуворлик санасидаги ихтиро тавсифида ва формуласида очиб берилган белгилар бўйича давом эттирилади.

288. Ихтиронинг вазифасини ифодаладиган дастлабки умумий тушунча формулада бошқаси билан алмаштирилганда улар бир хил маънода ва бир-бирига боғлиқ бўлганда, яъни улар тўлиқ ёки қисман мос келганда ихтирога тегишли деб эътироф этилади.

289. Қуйидаги ҳолларда ихтиро формуласини ўзгартириш талабномадаги ихтирога тааллуқли деб ҳисобланади:

ихтиро объектининг тури ўзгартирилганда, бунда янгидан кўрсатилган объект тури дастлабки формулада келтирилган белгиларга нисбатан кўпроқ мос келганда;

биринчи талабномадаги ихтиро объекти “янги вазифада қўллаш” кўрсатилган янги вазифадаги объект билан алмаштирилганда, агар объект тўғрисидаги маълумотлар устуворлик санасигача оммага маълум бўлмаган ҳолларда объектни қўллашга доир талабнома берилса;

дастлабки кўрсатилган ихтиро объектини “янги вазифада қўллаш” ихтиро объектига алмаштирилганда, агар устуворлик санасигача оммага маълум бўлган маълумотлардан талабнома берилган объектдан фақат вазифаси билан фарқланувчи восита маълумлиги аниқланса.

290. Қонуннинг 19-моддасига мувофиқ талабнома берувчи моҳияти бўйича экспертиза қарори қабул қилингунга қадар ихтиро талабномасини фойдали модель талабномасига ўзгартириши мумкин.

Ихтиро талабномаси фойдали модель талабномасига ўзгартирилганда уни ихтирога талабнома сифатида кўриб чиқиш тўхтатилади ва бу ҳақида талабнома берувчига хабар берилади.

Бундай ўзгартиришда ихтиро талабномасининг устуворлиги сақлаб қолинади ва кейинги иш юритиш фойдали моделга патент бериш тартибига мувофиқ олиб борилади.

291. Ихтиронинг патентга лаёқатлилиқ шартларига мувофиқлиги аниқланганда, талабнома берувчига таклиф қилинган формула билан ихтирога патент берилиши мумкинлиги ҳақида сўровнома юборилади ва экспертиза хулосаларига нисбатан ўз фикрини маълум қилиш таклиф этилади.

Сўровнома юборилган санадан бошлаб уч ой ичида талабнома берувчи ўз фикрини маълум қилмаганда ёки экспертизанинг фикрига розилиги келиб тушганда сўровномада баён қилинган формула билан патент бериш тўғрисидаги қарор қабул қилинади ва нашр этишда биринчи берилган ихтиро тавсифидан фойдаланилади.

292. Талабнома материаллари белгиланган талабларга зид эмаслиги ҳақидаги хулосага келинганда ихтирога патент бериш тўғрисидаги қарор қабул қилинади ва талабнома берувчига юборилади.

293. Экспертиза томонидан талабнома материалларининг Қонун ва мазкур Регламент қоидаларига зид эканлигининг аниқланиши ихтирога патент беришни рад этиш тўғрисидаги қарор қабул қилишга асос бўлади.

294. Битта мустақил банд ва боғлиқ бандларга эга бўлган кўп звеноли формулада таърифланган ихтиронинг мустақил банди патентга лаёқатлилиқнинг биронта шартига мувофиқ эмаслиги аниқланганда, патент беришни рад этиш тўғрисида қарор қабул қилинади.

295. Ихтиролар гуруҳидан иборат бўлган кўп звеноли формуланинг мустақил бандларида таърифланган ихтироларнинг бири ёки ҳар хил муқобил белгиларни ўз ичига олган белгилар мажмуида патентга лаёқатлилиқнинг шартларидан бирига мувофиқ эмаслиги аниқланиб, талабнома берувчи формулани тузатишдан ёки ушбу ихтиро белгисини формуладан чиқариб ташлашдан бош тортганда кўрсатилган белгилар мажмуига патент беришни рад этиш тўғрисида қарор қабул қилинади ва унда патентга лаёқатли деб аниқланган бошқа ихтироларнинг патентга лаёқатли эканлиги эътироф этилади.

296. Ихтирога патент бериш ёхуд патент беришни рад этиш тўғрисидаги қарорда тегишли қарорни қабул қилиш асослари келтирилади.

297. Талабнома берувчининг хоҳишига кўра давлат экспертизаси Марказ томонидан тезкор тартибда, яъни талабнома кўриб чиқишга қабул қилингани тўғрисида қарор чиқарилган кундан эътиборан уч ой ичида ўтказилиши мумкин.

Давлат экспертизаси талабнома берувчининг бу ҳақидаги илтимосномасига асосан тезкор тартибда ўтказилади. Бунда экспертизани тезкор тартибда ўтказиш ҳақидаги илтимоснома ваколатли органга талабнома билан бир пайтда ёки у топширилган санадан эътиборан уч ой ичида тақдим қилиниши керак.

298. Давлат экспертизасини тезкор тартибда ўтказишда ахборотни излаш талабнома берувчи ва Марказ ўртасида тузиладиган шартнома асосида ўтказилади.

299. Давлат экспертизасини тезкор тартибда ўтказишда ахборотни излаш расмий экспертиза яқунланган кундан бошлаб бир ой ичида амалга оширилади.

Давлат экспертизасини тезкор тартибда ўтказиш ҳақидаги илтимоснома расмий экспертиза яқунлангандан сўнг келиб тушганда ахборотни излаш илтимоснома келиб тушган санадан эътиборан бир ой ичида амалга оширилади.

300. Ахборотни излаш натижалари бўйича ҳисобот тузилади ва ҳисобот куйидаги маълумотларни ўз ичига олади:

талабнома рақами;

талабноманинг топширилган санаси;

ихтиронинг номи;

ахборот излаш соҳаларини таснифловчи ХПТ рубрикасининг индекси, ХПТ рубрикасига боғлиқ ҳолда излаш қўламига киритилиши зарур бўлган мамлакатлар патент ҳужжатларининг рўйхати, тегишли мавзу бўйича ахборот манбалари;

ахборот излаш мавзуси бўйича ҳужжатлар ва уларнинг аниқ қисмларига библиографик маълумотлар кўринишидаги ҳаволалар (талабнома бўйича илгарироқ устуворлик сўралганда талабнома топшириш санасидан олдин лекин талабнома устуворлиги санасидан кейин нашр қилинган маълумотлар алоҳида белгилаб қўйилади);

илгарироқ устуворликка эга бўлган, бироқ эълон қилинмаган талабномалар;

ахборот излашнинг тугатилган санаси.

Ахборот излашнинг ҳажмига ҳамма фойдалана оладиган ҳар қандай ахборот манбалари киритилиши мумкин.

301. Ахборот излаш яқунлангандан сўнг унинг натижалари асосида мазкур Регламентнинг 198 – 204 ҳамда 206 – 296-бандларига мувофиқ ихтиронинг патентга лаёқатлилиги текширилади.

302. Белгиланган патент божи тўланганда ваколатли орган ихтирони мазкур Регламентга 5-иловага мувофиқ шаклдаги Ихтиролар давлат реестрида автоматик тарзда рўйхатдан ўтказади. Бунда ихтирога берилган патент ва унинг иловаси электрон шаклда ахборот тизими орқали талабнома берувчига юборилади.

Ихтиро рўйхатга олингани тўғрисидаги маълумотлар ваколатли орган томонидан расмий ахборотномада эълон қилинади.

Талабнома берувчининг хоҳишига кўра ихтирога берилган патент ва унинг иловаси почта алоқаси орқали кўрсатилган манзилга юборилиши мумкин.

7-боб. Халқаро талабномани топшириш ва уни кўриб чиқиш

303. РСТга мувофиқ ваколатли орган Ўзбекистон Республикасида халқаро талабномани қабул қилувчи идора, халқаро талабномада кўрсатилган ва танланган идора функциясини бажаради. Ваколатли орган халқаро талабнома бўйича иш юритишда РСТ, РСТнинг Йўриқномаси (кейинги ўринларда – Йўриқнома), БИМТ Халқаро бюроси томонидан чоп этиладиган тегишли қўлланмалар, шунингдек, Қонун ва мазкур Регламентга амал қилади.

304. Халқаро талабномани кўриб чиқиш бошланадиган сана сифатида халқаро талабноманинг устуворлик санасидан эътиборан ўттиз бир ойлик муддатдан кейинги сана ҳисобланади.

Халқаро талабноманинг давлат экспертизасини кўрсатилган муддатдан аввал бошлаш ҳақидаги илтимоснома халқаро чоп этиш санасигача берилганда талабноманинг таржимаси билан бирга халқаро талабномани қабул қилувчи идора томонидан тасдиқланган ва халқаро топшириш санаси белгиланган нусхаси тақдим этилади.

305. Халқаро талабномани миллий фазага ўтказиш учун талабнома берувчи томонидан халқаро талабноманинг устуворлик санасидан эътиборан ўттиз бир ой муддатда бошқа тилда топширилган халқаро талабнома аризасининг таржимаси, халқаро талабноманинг нашр варағи, формуланинг таржимаси тақдим этилади ва бунда патент божи тўланади. Халқаро талабнома аризасининг таржимаси ўрнига мазкур Регламентда назарда тутилган Ўзбекистон Республикасида ихтирога патент бериш ҳақидаги ариза топширилиши мумкин.

306. Халқаро талабнома аризасининг таржимасига талабнома материалларининг таржималари халқаро талабномани топшириш санасида топширилган кўринишда илова қилинади.

Ўзгартирилган формулани халқаро талабнома миллий фазага ўтказилганда ўзгартирилган формуланинг таржимаси киритилган ўзгартиришларга нисбатан тушунтиришларнинг таржимаси билан бирга берилади.

307. Халқаро талабнома ихтиро формуласи, тавсиф ва чизмаларга РСТнинг 34(2b)-моддасига мувофиқ киритилган ўзгартиришларни ҳисобга олган ҳолда миллий фазага ўтказилганда, Халқаро дастлабки экспертиза органи томонидан қабул қилинган ўзгартиришлар ҳисобга олинган халқаро талабноманинг таржимаси тақдим этилади.

308. Мазкур Регламентнинг 304 – 307-бандларида кўрсатилган материаллар белгиланган муддатда тақдим этилмаганда халқаро талабнома бўйича иш юритиш тўхтатилади.

309. Миллий фазага ўтиш муддати ўтказиб юборилгандан сўнг ўн икки ой ичида тақдим этилган материаллар белгиланган патент божи тўланганда кўриб чиқишга қабул қилинади.

310. Халқаро талабноманинг расмий экспертизасини ўтказишда мазкур Регламентнинг 179 – 197-бандлари талабларига риоя қилинганлиги ҳамда қуйдагилар текширилади:

аризада келтирилган маълумотлар халқаро талабноманинг нашр варағида кўрсатилган библиография маълумотларига мослиги;

талабнома берувчининг номи ўзгарганлиги, муаллифлар, сўралаётган устуворлик ҳақидаги ҳужжатларнинг мавжудлиги;

халқаро патент излаш ҳисоботининг мавжудлиги;

халқаро дастлабки экспертиза хулосасининг мавжудлиги (агар у ўтказилган бўлса).

311. Халқаро патент излаш ҳисоботи ва халқаро дастлабки экспертиза хулосасида ихтиро бирлиги талаби бузилгани ҳақида хулоса ва уларнинг асосланиши берилганда ҳамда талабнома берувчи томонидан РСТнинг 17(3а) ва 34(3а)-моддаларида назарда тутилган қўшимча божлар тўланмагани сабабли халқаро талабноманинг бирон-бир қисмлари бўйича халқаро патент излаш ҳисоботи ва халқаро дастлабки экспертиза хулосаси бўлмаганда ушбу қисмлар бўйича патент божини тўлаш шарти билан экспертиза томонидан кўриб чиқишга қабул қилинади.

Патент божи тўланмаганда, халқаро талабноманинг фақат халқаро патент излаш ҳисоботида берилган ва халқаро дастлабки экспертиза ўтказилган қисмлари кўриб чиқишга қабул қилинади.

8-боб. Яқунловчи қондалар

312. Қонуннинг 20-моддасига мувофиқ сўровномага талабнома берувчи томонидан тўлиқ жавоб уч ой ичида тақдим этилади. Ушбу муддат ичида сўралган материалларни тақдим этиш имконияти бўлмаганда, талабнома берувчининг илтимосномасига кўра жавоб бериш ўн икки ойдан ошмаган муддатга узайтирилиши мумкин.

Муддатни узайтириш тўғрисидаги илтимоснома тақдим этилганда белгиланган миқдорда патент божи тўланади. Мазкур бандда назарда тутилган шартларга риоя этилганда, муддат узайтирилади ва бу ҳақида хабарнома юборилади.

313. Талабнома берувчига сўровнома юборилганда, тегишли экспертиза муддати тўхтатиб турилади.

314. Сўровномага белгиланган муддатда тўлиқ жавоб берилмаганда ёки жавобни топшириш муддатини узайтириш шартларига риоя этилмаганда, талабнома чақириб олинган деб ҳисобланади ва бу ҳақида талабнома берувчига хабарнома юборилади.

315. Экспертизанинг сўровномасига жавоб хатини тақдим этишнинг ўтказиб юборилган муддатлари талабнома берувчининг илтимосномасига кўра тикланиши мумкин. Илтимоснома талабнома чақириб олинган санадан бошлаб ўн икки ой ичида топширилади.

Илтимоснома билан биргаликда сўровномага тўлиқ жавоб хати тақдим этилади ва белгиланган миқдорда патент божи тўланади.

Мазкур банднинг шартларига риоя этилганда, талабнома иш жараёнига тикланади ва бу ҳақида хабарнома юборилади.

316. Талабнома берувчи талабномага алоқадор иш юритиш билан Ахборот тизими орқали танишиши мумкин.

317. Сўровнома, хабарнома, давлат экспертизаси қарорлари ва ихтирога бериладиган патент QR-код (матрик штрихли код) қўйиш билан тасдиқланиб юборилади.

318. Давлат экспертизаси қарорлари устидан Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигининг Апелляция кенгашига белгиланган тартибда апелляция берилиши мумкин.

319. Мазкур Регламент талаблари бузилишида айбдор бўлган шахслар қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда жавоб беради.

Ихтирога патент бериш бўйича давлат хизматини
кўрсатишнинг маъмурий регламентига
1-илова

Ихтирога патент бериш бўйича давлат хизматини кўрсатиш
СХЕМАСИ

Босқичлар	Субъектлар	Тадбирлар	Муддатлар
1-босқич	Талабнома берувчи	Давлат хизматидан фойдаланиш учун Давлат хизматлари маркази, Адлия вазирлигининг (кейинги ўринларда – ваколатли орган) ахборот тизими ёки ЯИДХП ёхуд почта алоқаси орқали талабнома топширади.	Ўз хоҳишига кўра
2-босқич	Талабнома берувчи	Талабнома топшириш учун патент божини тўлайди.	Талабнома топшириш билан бир вақтда
3-босқич	Ваколатли орган	1. Талабномани қабул қилади. 2. Талабноманинг қайд рақами ва келиб тушган санаси кўрсатилган хабарномани тегишли равишда ваколатли органнинг ахборот тизими ёки ЯИДХП орқали талабнома берувчига юборади.	Патент божи тўланганидан сўнг автоматик тарзда
4-босқич	“Интеллектуал мулк маркази” давлат муассасаси	1. Талабноманинг расмий экспертизасини амалга оширади. 2. Расмий экспертиза натижаси бўйича талабномани кўриб чиқиш учун қабул қилингани тўғрисидаги қарорни талабнома берувчига юборади.	Талабнома ахборот тизимида қабул қилинган санадан бошлаб икки ой ўтгандан сўнг бир ой давомида
5-босқич	Талабнома берувчи	Талабноманинг моҳияти бўйича экспертизасини амалга ошириш учун илтимоснома тақдим этади ва патент божини тўлайди.	Талабнома берувчининг хоҳишига кўра талабнома билан бир вақтда ёки 3 йил ичида
6-босқич	“Интеллектуал мулк маркази” давлат муассасаси	1. Талабноманинг моҳияти бўйича экспертизани амалга оширади. 2. Экспертиза натижаси бўйича сўровнома ёки ихтирони рўйхатдан ўтказиш тўғрисидаги қарорни талабнома берувчига юборади.	Талабнома келиб тушган санадан бошлаб ўн саккиз ойдан сўнг 6 ой давомида (экспертизани тезкор тартибда ўтказиш юзасидан илтимоснома келиб тушган санадан бошлаб 3 ой мобайнида)

7-босқич	Талабнома берувчи	Ихтирони рўйхатдан ўтказиш, маълумотларни эълон қилиш, патент бериш ва патентнинг амал қилиш муддати учун патент божини тўлайди.	Рўйхатдан ўтказиш тўғрисидаги қарор жўнатишган санадан бошлаб 3 ой мобайнида
8-босқич	Ваколатли орган	Ихтирони рўйхатдан ўтказиш, маълумотларни расмий ахборотномада эълон қилади ва муҳофаза ҳужжатини беради.	Патент божи тўлиқ тўланганда автоматик тарзда

Ихтирога патент бериш бўйича давлат хизматини
кўрсатишнинг маъмурий регламентига
2-илова

НАМУНА

Ихтирога патент бериш ҳақида
АРИЗА

(21) Талабноманинг қайд рақами:	(22) Талабноманинг келиб тушган санаси:	Ёзишмалар учун манзил:
	(85) Халқаро талабномани миллий фазага ўтказиш санаси:	Телефон:
(86) <i>(халқаро талабноманинг қабул қилувчи идора томонидан белгиланадиган қайд рақами ва халқаро топшириш санаси)</i>		(87) <i>(халқаро талабномани халқаро эълон қилиш рақами ва санаси)</i>
Ихтирога патент бериш ҳақида АРИЗА		Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги
(54) Ихтиронинг номи:		
(71) Талабнома берувчи:		
<i>(жисмоний шахслар учун Ф.И.О, ёки юридик шахснинг таъсис ҳужжатини бўйича тўлиқ номи)</i>		СТИР ёки ЖШШИР <i>(маҳаллий талабнома берувчилар учун):</i>
		БИМТ ST.3 стандарти бўйича мамлакат коди <i>(агар у ўрнатилган бўлса):</i>
Ихтиро устуворлигини қуйидаги санадан белгилашингизни сўрайман: ☐ биринчи талабнома топширилган санадан (“Ихтиролар, фойдали моделлар ва саноат намуналари тўғрисида”ги Қонуннинг (кейинги ўринларда – Қонун) 18-моддаси иккинчи қисми иккинчи хатбошиси); ☐ ваколатли органга олдинроқ топширилган талабноманинг келиб тушиш санасидан (Қонуннинг 18-моддаси иккинчи қисми учинчи хатбошиси); ☐ олдинроқ топширилган талабномага қўшимча материалларнинг келиб тушиш санасидан (Қонуннинг 18-моддаси иккинчи қисми тўртинчи хатбошиси); ☐ ажратилган алоҳида талабномага биринчи талабноманинг устуворлик санасидан.		
(31) Биринчи (олдин топширилган, дастлабки) талабнома рақами	(32) Сўралаётган устуворлик санаси	(33) БИМТ ST.3 стандарти бўйича талабнома топшираётган томоннинг мамлакат коди <i>(конвенция устуворлиги сўралганда)</i>
☐ (74) Вакил (Ф.И.О. ёки номи, патент вакилининг рўйхат рақами, почта манзили)		
Телефон:		

Илова қилинган ҳужжатларнинг рўйхати:		Саҳифалар сони
☐ тавсиф		
Нуклеотидлар ва аминокислоталар кетма-кетлиги рўйхати		
☐ формула (мустақил бандлар сони)		
☐ чизмалар ва бошқа материаллар		
☐ реферат		
☐ патент вакили ваколатларини тасдиқловчи ишончнома		
☐ биринчи талабноманинг нусخаси (конвенция устуворлиги сўралганда)		
☐ талабноманинг таржимаси		
Бошқа ҳужжатлар (кўрсатилсин)		
(72) Муаллиф (Ф.И.О. резидентлар учун иш жойи, лавозими ва илмий даражаси кўрсатилади)	Тураб жой манзили, БИМТ ST.3 станданти бўйича мамлакат коди (агар у ўрнатилган бўлса)	ЖШШИР (резидентлар учун)
_____ _____ <i>талабнома берувчи ёки вакил</i>		QR-код

Ихтирога патент бериш бўйича давлат хизматини
кўрсатишнинг маъмурий регламентига
3-илова

НАМУНА

Талабномага тузатишлар, аниқликлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисида
АРИЗА

Келиб тушган санаси	Қайд рақами
Талабномага тузатишлар, аниқликлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисида АРИЗА	Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги
(21) Талабноманинг қайд рақами	
(22) Талабноманинг келиб тушган санаси	
Мазкур аризани тақдим этган ҳолда талабнома материалларига қуйидаги тузатиш, аниқлик ва қўшимчалар киритишингизни сўрайман:	
Тузатиш, аниқлик ва қўшимчалар киритилган маълумотлар:	
Аризага иловалар:	
талабнома берувчи ёки вакил QR-код	

Ихтирога патент бериш бўйича давлат хизматини
кўрсатишнинг маъмурий регламенти
4-илова

НАМУНА

Ихтирога патент бериш ҳақидаги талабномага ҳуқуқни топшириш
ДАЛОЛАТНОМАСИ

Ихтирога патент бериш ҳақидаги талабномага ҳуқуқни топшириш ДАЛОЛАТНОМАСИ	Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги
Талабноманинг кайд рақами	
Талабноманинг келиб тушган санаси	
Қуйида ҳуқуқ топшираётган шахс ҳуқуқни оловчи шахсга ихтирога патент бериш ҳақидаги талабномага бўлган ҳуқуқни имзо чеккан ҳолда топширади.	
Хуқуқни топшираётган шахс:	
СТИР ёки ЖШПШПР (резидентлар учун): _____	
БИМТ ST. 3 стандарти бўйича мамлакат коди (агар у ўрнатилган бўлса): _____	
Номи (исми): _____	
Почта манзили: _____	
Телефон: _____	
Хуқуқни оловчи шахс:	
СТИР ёки ЖШПШПР (резидентлар учун): _____	
БИМТ ST. 3 стандарти бўйича мамлакат коди (агар у ўрнатилган бўлса): _____	
Номи (исми): _____	
Почта манзили: _____	
Телефон: _____	
Хуқуқни топшираётган шахс имзоси*	Хуқуқни оловчи шахс имзоси*
_____	_____
Имзоланган сана	Имзоланган сана

*Юридик шахс номидан ташкилот раҳбари томонидан унинг лавозими ва исми кўрсатилган ҳолда имзоланади.

Ихтирога патент бериш бўйича давлат хизматини
кўрсатишнинг маъмурий регламентига
5-илова

НАМУНА

**Ихтиролар
ДАВЛАТ РЕЕСТРИ**

- (11) Патент рақами
- (12) Хужжат турининг сўзли шакли
- (13) БИМТнинг ST. 16 стандарти бўйича хужжат турининг коди
- (15) Рўйхатдан ўтказилган сана
- (18) Патент амал қилиш муддатининг тугаши
- (19) Нашр қилаётган давлатнинг коди
- (21) Талабноманинг қайд рақами
- (22) Талабноманинг келиб тушган санаси
- (23) Бошқа саналар, шу жумладан, олдин топширилган талабномага қўшимча материаллар келиб тушган сана
- (31) Устуворлик сўралган талабноманинг қайд рақами
- (32) Устуворлик сўралган талабноманинг келиб тушган санаси
- (33) Устуворлиги белгиланган давлат коди
- (45) Эълон қилинган сана ва расмий ахборотнома рақами
- (51) ХПТ индекслари
- (54) Ихтиро номи
- (56) Экспертиза жараёнида инобатга олинган манбаларга ҳаволалар
- (57) Ихтиронинг реферати
- (62) Ажратиб олинган талабнома бўйича биринчи талабноманинг қайд рақами ва санаси
- (63) Олдин топширилган талабноманинг қайд рақами ва санаси
- (71) Талабнома топширувчиларнинг исми (номи)
- (72) Муаллиф
- (73) Ҳуқуқ эгаси
- (74) Вакил
- (85) РСТ шартномасининг 23 (1) ёки 40 (1)-моддаларига мувофиқ халқаро талабнома миллий босқичга ўтган санаси
- (86) РСТ шартномаси орқали топширилган талабноманинг маълумотлари, шу жумладан, халқаро талабнома топширилган санаси, рўйхатдан ўтказилган рақами ҳамда ихтиёрий равишда эълон қилинган халқаро талабнома дастлаб қайси тилда топширилгани (халқаро талабномалар асосида берилган Ўзбекистон Республикаси патентлари учун)

- (87) РСТ шартномаси халқаро талабномасини нашр этишга оид маълумотлар, шу жумладан, халқаро нашр санаси, халқаро нашр рақами ва ихтиёрий равишда халқаро талабноманинг нашр этилган тили (халқаро талабномалар асосида берилган Ўзбекистон Республикаси патентлари учун)
- (98) Ёзишмалар учун манзил

Изоҳ. Мазкур реестрда ишлатилаётган кодлар Бутунжаҳон интеллектуал мулк ташилотининг стандартлари билан белгиланган.

Вазирлар Маҳкамасининг
2026 йил “ 10 ” июндаги 297-сон қарорига
2-илова

Фойдали моделга патент бериш бўйича давлат хизматини кўрсатишнинг МАЪМУРИЙ РЕГЛАМЕНТИ

1-боб. Умумий қоидалар

1. Мазкур Маъмурий регламент (кейинги ўринларда – Регламент) Ўзбекистон Республикасининг “Ихтиролар, фойдали моделлар ва саноат намуналари тўғрисида”ги Қонунига (кейинги ўринларда – Қонун) асосан фойдали моделга патент бериш бўйича давлат хизматини (кейинги ўринларда – давлат хизмати) кўрсатиш тартибини белгилайди.

2. Давлат хизмати Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги (кейинги ўринларда – ваколатли орган) томонидан кўрсатилади.

3. Фойдали моделга патент бериш ҳақидаги талабномани (кейинги ўринларда – талабнома) топшириш ва давлат хизматидан фойдаланиш бўйича бошқа ҳаракатлар сўралаётган юридик ёки жисмоний шахс (кейинги ўринларда – талабнома берувчи) томонидан бевосита ёхуд вакили (патент вакили ёки ишончли шахс) орқали рўйхатдан ўтказилади.

4. Давлат хизмати мазкур Регламентга 1-иловага мувофиқ схема бўйича кўрсатилади.

2-боб. Фойдали моделнинг патентга лаёқатлилиқ шартлари

5. Қонуннинг 7-моддасига мувофиқ, агар фойдали модель сифатида кўрсатилган объект янги ва уни саноатда қўллаш мумкин бўлса, у ҳуқуқий муҳофаза қилинади.

6. Фойдали моделнинг муҳим белгилари мажмуи техника тараққиёти даражасидан маълум бўлмаса, у янги деб ҳисобланади.

7. Техника тараққиёти даражаси фойдали модель устуворлиги санасига қадар жаҳонда оммага ошкор бўлган ҳар қандай маълумотларни ўз ичига олади.

8. Агар фойдали моделдан амалда фойдаланиш мумкин бўлса, уни саноатда қўллаш мумкин деб ҳисобланади.

9. Қонуннинг 7-моддаси олтинчи қисмига мувофиқ ҳар қандай соҳада маҳсулот ёки усулга тааллуқли бўлган техник ечим фойдали модель сифатида эътироф этилади.

10. Фойдали модель сифатида маҳсулотга қурилма, модда, микроорганизм штамми, ўсимлик ёки ҳайвон ҳужайраларининг турлари киради.

11. Қурилмаларга конструкциялар, конструктив элементлар ёки конструктив элементлар мажмуи бўлган ҳамда функционал-конструктив бирликни ташкил қилган буюмлар, машиналар, асбоблар, аппаратлар, ускуналар,

маҳкамловчи буюмлар, машина деталлари, алоқа воситалари, қурилиш конструкциялари ва бошқалар киради.

12. Моддаларга:

кимёвий бирикмалар, шунингдек, шартли равишда юқори молекуляр бирикмалар ва ген инженерияси маҳсулотлари бўлган рекомбинант нуклеин кислоталар, векторлар ва бошқалар;

композициялар (таркиблар, аралашмалар, қотишмалар, эритмалар ва бошқалар);

ядровий парчаланиш маҳсулотлари киради.

13. Микроорганизмлар штаммлари, ўсимлик ёки ҳайвон ҳужайраларининг турларига (линияларига):

бактериялар, вируслар, бактериофаглар, микросув ўтлари, микроскопик замбуруғлар ва бошқаларнинг штаммлари;

ўсимлик ёки ҳайвон ҳужайраларининг турлари (линиялари), шу жумладан, ҳужайраларнинг клонлари;

микроорганизмлар, ўсимлик ёки ҳайвон ҳужайралари турларининг (линияларининг) консорциумлари;

микроорганизмлар, ўсимлик ёки ҳайвоннинг плазмидлари, векторлари, барқарор трансформацияланган ҳужайраларни ўз ичига олган генетик конструкциялар, трансген ўсимликлар ва ҳайвонлар киради.

14. Фойдали модель сифатида усулга моддий воситалар ёрдамида моддий объект устида бажариладиган ўзаро боғланган ҳаракатлар киради.

15. Қуйидагилар фойдали модель сифатида эътироф этилмайди:

илмий назариялар ва математика усуллари;

ташқил этиш ва бошқариш усуллари;

шартли белгилар, жадваллар, қоидалар;

ақлий операцияларни бажариш қоидалари ва усуллари;

электрон ҳисоблаш машиналари учун алгоритмлар ва дастурлар;

бинолар, иншоотлар, ҳудудларни режалаштириш лойиҳалари ва чизма тарҳлари;

эстетика талабларини қаноатлантиришга йўналтирилган, буюмларнинг фақат ташқи кўринишига оид ечимлар;

интеграл микросхемаларнинг топологиялари;

ўсимлик навлари ва ҳайвон зотлари;

жамоат манфаатлари, инсонпарварлик ва ахлоқ қоидаларига зид ечимлар.

3-боб. Талабномага доир талаблар

16. Қонуннинг 16-моддаси биринчи қисмига мувофиқ талабнома битта фойдали моделга ёки ягона ижодкорлик фикрини (фойдали модель бирлиги

талабини) ташкил этган тарзда бир-бири билан узвий боғланган фойдали моделлар гуруҳига тааллуқли бўлиши керак.

17. Фойдали модель формуласида битта фойдали модель тавсифланганда, фойдали модель бирлиги талабига риоя этилган деб ҳисобланади.

18. Фойдали модель формуласида қуйидаги бир гуруҳдаги фойдали моделлар тавсифланганда, фойдали модель бирлиги талабига риоя этилган деб ҳисобланади:

фойдали модель формуласида бир турдаги (бир қанча қурилмалар, бир қанча турлар ва бошқалар), бир хил мақсадда фойдаланишга мўлжалланган, тубдан айнан бир хил йўл (вариантлар) билан айнан бир хил техник натижани олишни таъминлайдиган объектларга тааллуқли фойдали моделлар гуруҳи;

бири иккинчисини олиш (тайёрлаш) учун мўлжалланган фойдали модель (масалан, қурилма ёки модда ва қурилма ёки моддани бутунлай ёки уларнинг бир қисмини олиш усули);

бири иккинчисини амалга ошириш учун мўлжалланган фойдали модель (масалан, усул ва усулни бутунлай ёки унинг ҳаракатларидан бирини ошириш учун қурилма);

бири иккинчисидан (иккинчисида) фойдаланиш учун мўлжалланган фойдали модель (масалан, усулда фойдаланиш учун мўлжалланган усул ва қурилма, усул ёки қурилма ва унинг бир қисми, қурилма ёки моддани улардан янги мақсадда фойдаланиш учун қўллаш ва ушбу мақсадга мувофиқ улардан фойдаланиш усули, қурилма ёки моддадан янги мақсадда фойдаланиш ва таркибий қисми бўлган қурилма ёки композиция).

19. Талабнома қуйидаги ҳужжатларни ўз ичига олади:

фойдали моделга патент бериш ҳақида ариза (кейинги ўринларда – ариза);

фойдали моделнинг уни амалга ошириш учун етарли бўлган даражада тўлиқ очиб берилган тавсифи;

фойдали модель моҳиятини акс эттирувчи ва унинг тавсифига тўла мувофиқ бўлган фойдали модель формуласи;

фойдали модель моҳиятини тушуниш учун зарур бўлганда чизмалар ва бошқа материаллар;

реферат.

20. Бошқа тилда топширилган ҳужжатлар уларнинг таржималари бошқа тилда топширилган ҳужжатлар келиб тушган санадан бошлаб икки ой муддат ичида топширилганда, ваколатли органга келиб тушган санадан бошлаб топширилган деб ҳисобланади, акс ҳолда ҳужжатлар уларнинг таржималари келиб тушган санадан бошлаб топширилган деб ҳисобланади.

21. Конвенция устуворлиги сўраб топширилган талабномага (кейинги ўринларда – конвенция талабномаси) талабнома берувчи томонидан Саноат мулкани муҳофаза қилиш бўйича Париж конвенцияси (1883 йил) (кейинги ўринларда – Париж конвенцияси) қатнашчиси бўлган давлатда топширилган

биринчи талабноманинг тасдиқланган нусхаси ва унинг таржимаси илова қилинади. Улар конвенция талабномаси ваколатли органга келиб тушган санадан бошлаб уч ой муддатдан кечиктирилмай топширилади. Биринчи талабнома нусхасининг таржимаси талабнома берувчи томонидан имзоланади.

Биринчи талабнома топширилган санадан ўн икки ой ўтгандан кейин, лекин икки ойдан кечиктирмай топширилган талабнома бўйича конвенция устуворлиги сўралганда тегишли патент божи тўланади.

22. Конвенция устуворлигини белгилаш тўғрисидаги илтимоснома талабнома топширишда (аризанинг тегишли графасида келтирилади) ёки ваколатли органга талабнома келиб тушган санадан бошлаб икки ой муддат давомида топширилиши мумкин.

23. Янги микроорганизм штамми, ўсимлик ва ҳайвон ҳужайралари турларига (линиялари) оид патент бериш ҳақидаги талабномага штаммнинг расмий ваколатга эга бўлган депозитарийда сақланаётгани тўғрисидаги ҳужжат илова қилинади.

24. Нуклеотидлар ва аминокислоталар кетма-кетлиги рўйхатини ўз ичига олган талабномага айнан ушбу рўйхат ёзилган ва Бутунжаҳон интеллектуал мулк ташкилотининг (кейинги ўринларда – БИМТ) тегишли стандарти талабларига мувофиқ тайёрланган ахборот (.pdf ва .docx форматларида) илова қилинади.

25. Фойдали моделга патент бериш ҳақидаги ариза мазкур Регламентга 2-иловага мувофиқ шаклда топширилади.

26. Аризанинг 21-кодли “Талабноманинг қайд рақами”, 22-кодли “Талабноманинг келиб тушган санаси”, 85-кодли “Халқаро талабномани миллий фазага ўтказиш санаси” графалари ариза ваколатли органга келиб тушгандан кейин реквизитларни киритиш учун мўлжалланган.

27. Аризанинг “Ёзишмалар учун манзил” графасида хат олувчининг номи (юридик шахслар учун) ёки исми (жисмоний шахслар учун), шунингдек, жойлашган жойи (почта манзили), телефон рақами, электрон почтасидан камида бири кўрсатилади. Ушбу маълумотлар учинчи шахслар ҳуқуқ эгаси билан боғланиши учун очик ҳисобланади.

28. Аризанинг 86-кодли ва 87-кодли графалари Патент кооперацияси тўғрисидаги шартномага (Patent Cooperation Treaty) (Вашингтон, 1970 йил) (кейинги ўринларда – РСТ) мувофиқ топширилган фойдали модель учун халқаро талабнома (кейинги ўринларда – халқаро талабнома) Ўзбекистон Республикасида халқаро талабномани кўриб чиқиш жараёнига (кейинги ўринларда – миллий фаза) ўтказилган ҳолларда талабнома берувчи томонидан тўлдирилади.

86-кодли графада фойдали моделга халқаро талабноманинг қабул қилувчи идора томонидан белгиланадиган қайд рақами ва халқаро топшириш санаси келтирилади.

87-кодли графада фойдали моделга халқаро талабноманинг халқаро эълон қилиш рақами ва санаси келтирилади.

29. Аризанинг 54-кодли “Фойдали моделнинг номи” графасида талабнома берилган фойдали моделнинг (фойдали моделлар гуруҳининг) номи келтирилади ва ушбу ном фойдали моделнинг тавсифидаги номга мос бўлиши керак.

30. Аризанинг 71-кодли “Талабнома берувчи” графасида талабнома берувчи тўғрисида қуйидаги маълумотлар келтирилади:

юридик шахснинг расмий номи (таъсис ҳужжати бўйича) ёки жисмоний шахснинг тўлиқ Ф.И.О, шунингдек:

резидентлар учун СТИР ёки ЖШШИР, жойлашган жойи ёки турар жойи манзили;

норезидентлар учун исм ва номларнинг транслитерацияси ҳамда БИМТ ST.3 стандарти бўйича мамлакат коди (агар у ўрнатилган бўлса).

Патент бир неча шахс номига сўралаётганда юқорида келтирилган маълумотлар уларнинг ҳар бири учун алоҳида келтирилади.

31. Аризанинг устуворликни белгилаш тўғрисидаги илтимоснома кўрсатилган графаси ваколатли органга талабнома келиб тушган санадан олдинроқ устуворлик сўралаётганда тўлдирилади.

Конвенция устуворлиги сўралаётганда аризанинг 33-кодли “БИМТ ST.3 стандарти бўйича талабнома топширилган мамлакат коди” графасида биринчи талабнома топширилган мамлакат коди кўрсатилади.

32. Талабнома берувчи томонидан ишлар унинг вакили орқали амалга оширилганда, аризанинг 74-кодли “Вакил” графасида қуйидаги маълумотлар келтирилади: вакилнинг тўлиқ Ф.И.О ёки исми, рўйхат рақами (патент вакили бўлса), жойлашган жойи оyi (почта манзили), телефон рақами.

33. Аризанинг “Йлова қилинган ҳужжатлар” графасида талабномага алоқадор ҳужжатлар бириктирилади.

Фойдали модель тавсифида “Нуклеотидлар ва аминокислоталар кетма-кетлиги рўйхати” бўлими мавжуд бўлганда тегишли графаларда саҳифаларнинг умумий миқдори кўрсатилади.

Талабномада кўрсатилган нуклеотидлар ва аминокислоталар кетма-кетлиги рўйхати мазкур Регламентнинг 24-бандига мувофиқ тақдим этилади.

34. Аризанинг 72-кодли “Муаллиф” графасида қуйидаги маълумотлар келтирилади:

муаллифнинг фамилияси, исми, отасининг исми, фуқаролиги, шунингдек:

резидентлар учун ЖШШИР, иш жойи, лавозими ва илмий даражаси, БИМТ ST.3 стандарти бўйича мамлакат коди;

норезидентлар учун БИМТ ST.3 стандарти бўйича мамлакат коди (агар код белгиланган бўлса).

35. Фойдали модель номи аниқ, қисқа бўлиб, фойдали модель моҳиятига мос келиши, фойдали модель тегишли бўлган объектнинг умумий тушунчасини аниқланиши ва объектнинг вазифасини тавсифланиши (унинг бажарадиган функциясини ёки техниканинг қайси соҳасига оид эканлигини кўрсатиши) керак.

36. Фойдали модель номи, қоида тариқасида, Халқаро патент таснифининг (кейинги ўринларда – ХПТ) маълум рубрикасига мос келиши керак. Фойдали модель моҳиятига мос рубрикани аниқлаш мумкин бўлмаганда, фойдали моделнинг номи умумқабул қилинган терминологияга мувофиқ кўрсатилади.

37. Фойдали модель номида “масалан” ва “хусусан” каби иборалар қўлланилмайди.

38. Фойдали модель номи атамага хос ёки тавсифловчи бўлиши мумкин.

Атамага хос номлаш техниканинг шу соҳа мутахассисига маълум бўлган объектнинг муҳим белгилари мажмуини улар санаб ўтилгани ёки санаб ўтилмаганидан қатъий назар, тавсифлаши керак.

Тавсифловчи ном объектнинг вазифаси ва унинг техникага оид бир ёки турли хил соҳаларда бажарадиган функцияси ҳақида тасаввур бериши керак.

39. Фойдали модель номи бирликда ифодаланади, бирликда ишлатилмайдиган номлар, умумий тузулма формуласи билан аниқланадиган кимёвий бирикмаларга оид фойдали моделларнинг номлари бундан мустасно.

40. Алоҳида кимёвий бирикмага оид фойдали модель номига кимёда қабул қилинган номенклатура бўйича номи киритилади, шунингдек, унинг қандай аниқ вазифада ишлатилишига доир кўрсатмаси, биологик фаол бирикмалар учун биологик фаоллик тури келтирилади.

Тузилиши аниқланмаган юқори молекуляр бирикмаларни олиш усулларига оид фойдали модель номига бирикманинг номи ва зарур бўлганда, унинг вазифаси тўғрисида кўрсатма киритилади.

Аниқланмаган таркибли модда-аралашмани олиш усулига оид фойдали модель номига вазифаси тўғрисида кўрсатма ёки ушбу модданинг биологик фаоллик хусусиятларини кўрсатувчи тушунчалар киритилади.

41. Микроорганизм штамми, ўсимлик ёки ҳайвон ҳужайралари турларига (линиялари) оид фойдали моделлар номига биологик объектнинг лотин тилидаги оила туркуми ва турига оид номи, штамм тури ва вазифаси кўрсатилган ҳолда киритилади.

Генетик конструкцияга тааллуқли фойдали моделга унинг вазифаси кўрсатилган ҳолда номланиши киритилади.

42. Аввалдан маълум бўлган қурилма, усул, модда, штаммни янги мақсадда қўлланилишига оид бўлган фойдали модель номи тегишли объект учун қабул қилинган қоидаларга биноан тузилади ва аввалдан маълум бўлган объектнинг янги вазифасини тавсифлайди.

43. Бири иккинчисини олиш (тайёрлаш), амалга ошириш ёки фойдаланиш учун мўлжалланган объектларга оид фойдали моделлар гуруҳининг номи битта фойдали моделнинг тўлиқ номи ва иккинчисининг қисқартирилган номини ўз ичига олади.

Бири бошқасида фойдаланиш учун мўлжалланган объектларга оид фойдали моделлар гуруҳининг номи гуруҳга кирган фойдали моделларнинг тўлиқ номи билан аталади. Вариантларга оид фойдали моделлар гуруҳининг номи битта фойдали моделнинг номидан иборат бўлиб, “вариантлар” деган сўз билан тўлдирилади.

44. Фойдали модель номи зарур бўлганда латин алифбоси символларини ва араб рақамларини ўз ичига олади.

Фойдали модель номига атоқли отлар, норасмий иборалар, аббревиатуралар, реклама, товар белгилари ва хизмат кўрсатиш белгилари, географик кўрсаткичлар, товар келиб чиққан жой номлари, фирма номлари, географик номлар, “ва бошқалар” сўзлари ҳамда фойдали моделни аниқлаш мақсадларига хизмат қилмайдиган бошқа сўзлар киритилмайди.

45. Тавсиф фойдали модель номини келтириш билан бошланади. Талабнома берилаётган фойдали модель тегишли бўлган ХПТ амалдаги таҳрири рубрикаси белгиланганда, ушбу рубрикасининг индекси фойдали модель номи олдида келтирилади.

Тавсиф қуйидаги бўлимларни ўз ичига олади:

фойдали модель оид бўлган техника соҳаси;

техника даражаси;

фойдали модель моҳияти;

чизмалар ва бошқа материаллар рўйхати (агар улар бўлса);

фойдали моделни амалга ошириш мумкинлигини тасдиқловчи маълумотлар;

нуклеотидлар ва аминокислоталар кетма-кетлиги рўйхати (агар фойдали моделни тавсифлаш учун бундай кетма-кетликдан фойдаланилган бўлса).

Тавсиф бўлими ўрнига манбаларда (адабиёт, аввал топширилган талабномадаги фойдали модель тавсифи, муҳофаза хужжатидаги фойдали модель тавсифи ва бошқаларда) келтирилган маълумотларга ҳавола қилиниши мумкин эмас.

46. Тавсифнинг “Фойдали модель оид бўлган техника соҳаси” бўлимида фойдали модель қўлланадиган соҳа кўрсатилади. Бундай соҳалар бир нечта бўлганда, улар орасидан қайси бирида кўпроқ қўлланилиши кўрсатилади.

47. Тавсифнинг “Техника даражаси” бўлимида талабнома берувчига маълум бўлган фойдали модель аналоглари келтирилади.

Фойдали моделнинг аналог сифатида фойдали моделнинг устуворлик санасигача оммавий тарзда ошкор этилган ахборот манбаидан маълум бўлган, фойдали моделнинг муҳим белгилари мажмуига ўхшаш белгилар билан

тавсифланган ва фойдали модель бажарадиган вазифани амалга оширадиган восита кўрсатилади.

48. Аналогни таърифлашда очиб берилган ахборот манбаларининг библиографик маълумотлари, аналогнинг белгилари талабнома берилаётган фойдали моделнинг муҳим белгилари билан мос келадиганлари ажратиб кўрсатилган ҳолда келтирилади, шунингдек, техник натижа олишга тўққинлик қилувчи сабаблар кўрсатилади.

49. Фойдали модель аналоглари орасидан фойдали моделга муҳим белгилар мажмуи бўйича энг яқин бўлган аналог ажратиб кўрсатилади.

50. Фойдали модель аниқ вазифага ёки биологик фаол хусусиятларга эга бўлган, аниқланмаган таркибли аралашмани олиш усулига оид бўлганда, аналог сифатида худди шундай вазифага ва биологик фаол хусусиятга эга бўлган аралашмалар олиш усули кўрсатилади.

Фойдали модель янги алоҳида кимёвий, шунингдек, юқори молекуляр бирикма олиш усулига ёки ген инженерияси объектига оид бўлганда, унга ўхшаш аналогни олиш усули ҳақида маълумотлар келтирилади.

Модда продуцентига (микроорганизм штамми, ўсимлик ва ҳайвон ҳужайралари турлари (линиялари)) оид бўлган фойдали моделнинг энг яқин аналогини тавсифлашда ҳосил бўладиган модда ҳақида маълумотлар келтирилади.

Фойдали модель аввал маълум бўлган маҳсулот ёки усулни янги мақсадда қўллашга оид бўлганда, унинг аналогларига худди шу вазифада ишлатиладиган маълум маҳсулот ёки усул киритилади.

Фойдали моделлар гуруҳини тавсифлашда аналоглар ҳақидаги маълумотлар ҳар бир фойдали модель учун алоҳида келтирилади.

51. “Фойдали модель моҳияти” бўлимида фойдали модель техник натижага эришиш учун муҳим бўлган белгилар мажмуи орқали ифодаланиб, уни амалга ошириш етарли равишда тўлиқ очиб берилиши керак.

Белгилар эришиладиган техник натижага таъсир кўрсатадиган (техник натижа билан сабаб-оқибат боғланишига эга) бўлганда муҳим белгилар ҳисобланади.

Ушбу бўлимда фойдали модель ҳал қилиши керак бўлган вазифа фойдали модель амалга оширилганда эришиладиган техник натижа кўрсатилган ҳолда очиб берилади, шунингдек фойдали моделни тавсифловчи барча муҳим белгилар келтирилади, энг яқин аналогдан фарқланувчи белгилар ажратилади, бунда сўралаётган ҳуқуқий муҳофаза ҳажми татбиқ қилинадиган барча ҳолатларда техник натижани олишни таъминлайдиган белгилар йиғиндиси ва фойдали моделни фақат аниқ ҳолатларда, бажарилишининг аниқ шаклларида ёки ундан фойдаланишнинг алоҳида шароитларида тавсифловчи белгилар кўрсатилади.

52. Нуклеотидлар ёки аминокислоталар кетма-кетлигидан белгини тавсифлаш учун фойдаланилганда уларнинг кетма-кетликлари “SEQ ID NO ...”нинг рўйхатидаги рақами кўринишида тақдим этилади.

53. Белгининг тавсифини ушбу белги очиб берилган ахборот манбаига ҳавола қилинган ҳолда алмаштиришга йўл қўйилмайди.

Бирон-бир соҳадаги умумэтироф этилган билимларга асосланган далилларни ахборот манбаини кўрсатмасдан келтириш мумкин.

54. Техник натижа ўзи билан фойдали моделни намоён қилувчи воситани амалга оширишда (тайёрлашда) ёки ундан фойдаланишда олиниши мумкин бўлган техник самара, хусусият, ҳодиса ва бошқаларнинг тавсифини ифодалайди.

Фойдали модель бир нечта техник натижани олишни таъминлаганда уларни кўрсатиш тавсия этилади.

Техник натижа, шу жумладан:

ишқаланиш коэффициентини камайтириш (ошириш);

қисилиб қолишининг олдини олиш;

тебранишини камайтириш;

бирор органда қон айланишини яхшилаш;

дори-препарат таъсирини тўплаш ёки унинг заҳарлилигини камайтириш;

ишчи органнинг муҳит билан алоқасини яхшилаш;

сигнал шаклининг ўзгаришини камайтириш;

суюқлик сизиб ўтиб кетишини камайтириш;

ёрилишининг олдини олиш;

вакцинанинг иммуногенлигини ошириш орқали ифодаланиши мумкин.

55. Фойдали модель яратилишида маълум вазифага эга бўлган техник воситалар кўламини кенгайтириш ёки биринчи марта шундай техник воситалар олиш вазифаси ҳал қилинаётганда, техник натижа шу вазифани амалга оширишдан иборат бўлади ва буни махсус таъкидлаш талаб қилинмайди.

56. Фойдали моделлар гуруҳи учун мазкур Регламентнинг 51, 52 ва 54-бандларида кўрсатилган маълумотлар ҳар бир фойдали модель учун алоҳида келтирилади.

57. Микроорганизм штамми, ўсимлик ва ҳайвон ҳужайралари турларини (линиялари) тавсифлашда уларнинг ўзлари келиб чиққан ёки энг яқин штаммдан фарқ қилувчи белгилари кўрсатилади.

58. Аввал маълум бўлган маҳсулот ёки усулни янги мақсадда қўллашга оид фойдали моделни тавсифлашда маълум объектнинг тавсифи келтирилади ва улар кўрсатилган адабиётнинг библиографик маълумотлари берилади ҳамда унинг маълум бўлган ва янги вазифаси кўрсатилади.

59. Қурилмани тавсифлаш учун қуйидаги белгилар ишлатилади:

конструктив элемент мавжудлиги;

элементлар орасидаги боғлиқлик мавжудлиги;
элементларнинг ўзаро жойлашганлиги;
элементнинг ёки умуман қурилманинг бажарилиш шакли, хусусан, геометрик шакли;
элементнинг параметрлари ва бошқа тавсифлари ҳамда улар ўртасидаги ўзаро боғлиқлик;
элемент ёки умуман қурилма тайёрланган материал;
элемент функциясини бажарувчи муҳит.

Қурилмани таърифлаш учун умуман қурилмада ёки унинг бирор элементида қурилманинг ишлаши ёки вазифасини бажариши учун таъсир этмайдиган (сўзли, тасвирий ёки аралаш) белгилардан фойдаланиш мумкин эмас.

60. Усулни тавсифлаш учун қуйидаги белгилар ишлатилади:

ҳаракат ёки ҳаракатлар мажмуининг мавжудлиги;
ҳаракатларни вақт бўйича бажариш тартиблари (кетма-кет, бир вақтда, ҳар хил комбинациялар ва бошқаларда);

ҳаракатларнинг бажариш шартлари, режим, моддалар, бирламчи хомашё, реагентлар, катализаторлар, қурилмалар, микроорганизм штаммлари, ўсимлик ва ҳайвонлар ҳужайраларининг турлари (линиялари) ва бошқалар.

61. Кимёвий бирикмаларни тавсифлаш учун қуйидаги белгилар ишлатилади:

белгиланган тузилмага эга бўлган қуйи молекуляр бирикмалар учун сифат жиҳатидан таркиби (маълум элементлар атомлари), микдорий таркиби (ҳар бир элементнинг атомлар сони), атомлар орасидаги боғланиш ва ушбу атомларнинг кимёвий тузилиш формуласи кўринишида ифодаланган молекуладаги ўзаро жойлашганлиги;

белгиланган тузилмага эга бўлган юқори молекуляр бирикмалар учун кимёвий таркиби ва макромолекуланинг бир бўғимининг тузилиши, макромолекуланинг умуман тузилиши, бўғимларнинг даврийлиги, молекуляр масса, молекуляр массанинг тақсимланиши, макромолекуланинг геометрия ва стереометрияси, унинг учидаги ва ёнидаги гуруҳлари;

аниқланмаган тузилишга эга бўлган алоҳида бирикмалар учун физик-кимёвий хусусиятлари, олиш усули ва ушбу бирикмани бошқалардан фарқлаш учун зарур бўлган бошқа тавсифлари;

ген инженерияси маҳсулотларига тааллуқли бўлган алоҳида бирикмалар учун нуклеотидлар кетма-кетлиги (нуклеин кислоталар фрагментлари ҳолларида) ёки табиий харитаси (рекомбинант нуклеин кислоталар ва векторлар ҳолларида), аминокислоталар кетма-кетлиги ҳамда ушбу бирикмани бошқалардан фарқлаш учун зарур бўлган бошқа физик-кимёвий тавсифлари.

62. Композицияларни тавсифлаш учун қуйидаги белгилар ишлатилади:
сифат жиҳатидан таркиби (ингредиентлар);

микдорий таркиб (ингредиентлар микдори);
композиция тузилиши;
ингредиентлар тузилиши.

Таркиби аниқланмаган композицияларни тавсифлаш учун уларнинг физик-кимёвий ва фойдалилик кўрсаткичлари ҳамда уларни олиш усулининг белгилари ишлатилиши мумкин.

63. Ядровий парчаланиш йўли билан олинган моддаларни тавсифлаш учун қуйидаги белгилар ишлатилади:

сифат жиҳатидан таркиби (элемент изотопи), микдорий таркиб (протон ва нейтронлар сони);

асосий ядровий тавсифлари, яъни ярим парчаланиш даври, нурланиш энергияси ва кўриниши (радиоактив изотоплар учун).

64. Микроорганизм штамmlарини тавсифлаш учун қуйидаги белгилар ишлатилади:

штаммнинг оиласи ва турининг номи (лотин тилида);
келиб чиқиши (ажратиб олиниш манбаи, насли);
генотаксономик ва хемотаксономик тавсифлари;
морфологик, физиологик, шу жумладан, маданий етиштириш жиҳатлари;

биотехнологик тавсифи (етиштириш шароитлари, штаммдан ҳосил қилинадиган фойдали модданинг номи ва хусусияти, фаоллик (маҳсулдорлик) даражаси;

тиббий ва ветеринария соҳасидаги микроорганизмлар штамmlари учун вирулентлик, антиген тузилиши, серологик хусусиятлари;

гибрид микроорганизмлар штамmlари учун гибридлаш принципи.

65. Ўсимлик ёки ҳайвонлар ҳужайралари турларини (линиялари) тавсифлаш учун қуйидаги белгилар ишлатилади:

пассажлар микдори;
кариологик тавсифи;
ўсиш (кинетик) тавсифлари;
ҳайвон организмида ўстириш тавсифи (гибридлар учун);
морфогенезга қобилияти (ўсимлик ҳужайралари учун).

66. Микроорганизмлар, ўсимлик ёки ҳайвон ҳужайралари (линиялари) консорциумларини тавсифлаш учун мазкур Регламентнинг 64 ва 65-бандларида қайд этилган белгиларга қўшимча равишда қуйидаги белгилар ишлатилади:

селекция ва мослаштириш факторлари ва шароитлари;
таксономик таркиби, микдори ва устун бўлган компонентлар;

умуман консорциумнинг типи ва физиологик хусусиятлари;
ушбу консорциумни бошқасидан фарқлаш учун имкон берадиган бошқа белгилар.

67. Генетик конструкцияларни тегишли равишда тавсифлаш учун мазкур Регламентнинг 59-бандида назарда тутилган белгилардан фойдаланилади, бунда конструктив элементлар бўлиб энхансер, промотор, терминатор, ташаббускор кодон, линкер, ўзга ген фрагменти, маркер, фланкирловчи қисм бўлиши мумкин.

68. Трансформацияланган ҳужайрани тавсифлаш қуйидаги белгилардан фойдаланилади:

трансформацияловчи элемент;
ҳужайра томонидан ўзлаштириб олинadиган белгилар (хусусиятлар);
ҳужайра келиб чиқишига доир маълумотлар (прокариотик ҳужайра учун уруғ, оила туркуми ва тури);

таксономияга хос белгилар;

табiiй геном мутацияси;

ҳужайрани маданийлаштириш шароитлари ва ушбу ҳужайрани бошқасидан фарқлаш учун етарли бўлган бошқа тавсифлари.

69. Трансген ўсимликни тавсифлаш учун қуйидаги белгилардан фойдаланилади:

геномда модификацияланган элементнинг мавжудлиги;

ўсимлик томонидан ўзлаштириб олинadиган белгилар;

ўсимликнинг келиб чиқиши;

таксономияга тегишлилиги ва ушбу ўсимликни бошқасидан фарқлаш учун етарли бўлган бошқа тавсифлари.

70. Трансген ҳайвонни тавсифлаш учун қуйидаги белгилардан фойдаланилади:

ҳайвон геномига трансформацияланган ген ва ДНК ҳамда кодловчи ёки экспресс мақсадли маҳсулот;

ҳайвон томонидан ўзлаштириб олинadиган белгилар (хусусиятлар);

ҳайвон томонидан ҳосил қилинадиган модификацияланган маҳсулот;

ҳайвоннинг тегишлилиги (типи, зоти ва бошқалар) ва ушбу ҳайвонни бошқасидан фарқлаш учун етарли бўлган бошқа тавсифлари.

71. Аввал маълум бўлган қурилма, усул, модда, штаммни янги мақсадда қўллашни тавсифлаш учун янги мақсадда қўлланаётган объектнинг идентификация қилиш учун етарли бўлган қисқа тавсифи ва унинг янги вазифасига доир кўрсатмасидан фойдаланилади.

72. Тавсифнинг “Чизмалар ва бошқа материаллар рўйхати” бўлимида тасвирланган чизма фигуралари ва бошқа материалларнинг қисқача таърифи келтирилади.

73. “Фойдали моделни амалга ошириш мумкинлигини тасдиқловчи маълумотлар” бўлимида фойдали моделни талабнома берувчи томонидан кўрсатилган вазифада амалга ошириш мумкинлиги ифодаланади.

Моҳияти умумий тушунча билан ифодаланган, хусусан, функционал умумлаштириш даражасида келтирилган белгидан фойдаланиш билан тавсифланувчи фойдали моделни амалга ошириш имконияти бевосита талабнома материалларида бундай белгини ҳосил қилиш учун воситаларни ёхуд уни олиш усуллари ёки бундай восита ва усулларнинг маълум эканлиги тўғрисидаги кўрсатмани ифодалаш билан тасдиқланади.

Тавсифнинг ушбу бўлимида фойдали моделни амалга оширганда, олиниши мумкин бўлган ва ҳал қилинаётган вазифа тавсифланаётганда “Фойдали модель моҳияти” бўлимида кўрсатилган техник натижага эришиш имкониятини тасдиқловчи маълумотлар ҳам келтирилади.

Фойдали моделни тавсифлаш учун микдорлар оралиғи кўринишида ифодаланган микдорий белгилардан фойдаланилганда, техник натижага шу ораликда эришиш мумкинлиги кўрсатилади.

74. Курилмага оид фойдали моделга унинг конструкциясининг (статик ҳолатдаги) тавсифи чизма фигураларига изох берилган ҳолда келтирилади. Конструктив элементларнинг тавсифдаги рақамли белгилари чизма фигураларидаги рақамли белгиларига мос келиши керак ва уларни кетма-кет таърифлаш давомида бирдан бошлаб ўсиш тартибида келтирилади.

Курилма конструкциясини тавсифлашдан кейин унинг ҳаракати ёки ундан фойдаланиш усули конструктив элементлар ва чизма фигураларига, зарур ҳолларда эса бошқа изох берувчи материалларга (эпюралар, вақт бўйича диаграммалар ва бошқалар) рақам билан изох берилган ҳолда берилади.

Курилма функционал даражада тавсифланган бўлиб, кўрсатилган амалга ошириш шакли дастурланган кўп функцияли мосламадан фойдаланишни назарда тутганда унда курилмадаги аниқ бириктирилган функцияни бажариши мумкинлигини тасдиқловчи маълумотлар берилади. Бундай маълумотлар сифатида алгоритм, хусусан, ҳисоблаш алгоритми келтирилганда, уни кўпинча блоксхема ёки агар мумкин бўлса, тегишли математик ифода кўринишида берилади.

75. Усулга оид фойдали моделни тавсифлаш учун моддий объект устида бажариладиган ҳаракатлар кетма-кетлиги, шунингдек ҳаракатлар олиб бориладиган шарт-шароитлар, агар зарур бўлса, аниқ режимлар (ҳарорат, босим ва бошқалар) ишлатиладиган курилмалар, моддалар, штаммлар кўрсатилади. Усул бирор устуворлик санасигача маълум бўлган воситалар – курилма, модда ва штаммлардан фойдаланиш орқали тавсифланганда фойдали моделни амалга ошириш мумкин бўлган ҳолда ушбу воситаларни изохлаш етарлидир.

Номаълум воситалардан фойдаланилганда уларнинг тавсифлари келтирилади, зарур ҳолларда график тасвирлар илова қилинади.

Усулда янги моддалардан фойдаланилганда, уларни олиш усули очиб берилади.

76. Умумий тузилиш формуласи билан тавсифланган кимёвий бирикмалар гуруҳини олиш усулига оид фойдали моделлар учун шу усул билан гуруҳдаги бирикмаларни олиш мисоллари келтирилади. Гуруҳнинг кимёвий боғланиш табиати ҳар хил радикаллардан иборат бирикмаларни ўз ичига олганда ушбу бирикмаларни олишни тасдиқлаш учун етарли бўлган мисоллар келтирилади. Гуруҳга кирган бирикмаларни олиш учун маълум усуллар билан тасдиқланган тузилиш формулалари ва физик-кимёвий тавсифлари келтирилади. Тавсифда янги бирикмаларнинг вазифаси ва биологик фаол хусусиятлари ҳақида маълумотлар ҳам келтирилади.

Тузилиши аниқланмаган кимёвий бирикмаларни, таркиби ва тузилиши аниқланмаган аралашмаларни олиш усулига оид фойдали моделлар учун ушбу бирикма ёки аралашмани бошқалардан фарқлаш учун зарур бўлган маълумотлар келтирилади. Бирикма ёки аралашмаларни олиш учун бошланғич реагентлар ҳақида маълумотлар, шунингдек, бирикма ёки аралашманинг талабнома берувчи томонидан кўрсатилган вазифасини амалга ошириш мумкинлигини тасдиқловчи маълумотлар, хусусан, бу вазифани келтириб чиқарувчи хусусиятлар келтирилади.

77. Инсон ёки ҳайвонлардаги касалликларни даволаш, уларга ташхис қўйиш ёки уларнинг олдини олиш усулига оид фойдали моделлар учун касаллик этиопатогенезига таъсир кўрсатувчи аниқланган омиллар ёки этиопатогенез ва ташхис кўрсаткичлари орасидаги боғланишни келтириб чиқарувчи омиллар ҳақида маълумотлар келтирилади. Бундай маълумотлар бўлмаганда усулнинг кўрсатилган ҳолат ёки касалликни даволаш, ташхис қўйиш ёки олдини олишга яроқлилигини тасдиқловчи ҳақиқий маълумотлар келтирилади.

78. Тузилиши аниқланган янги индивидуал кимёвий бирикмага оид фойдали модель учун маълум услублар билан исботланган тузилиш формуласи, физик-кимёвий константалар келтирилади ва янги бирикма биринчи марта олинган усул очиб берилади.

79. Ген инженерияси маҳсулотларига тааллуқли бўлган алоҳида бирикмалар учун кетма-кетликлар рўйхатидаги нуклеотидлар кетма-кетлигининг рақамига доир кўрсатма (нуклеин кислоталар фрагментларида) ёки табиий харита (рекомбинант нуклеин кислоталар ва векторлар ҳолатида), кетма-кетликлар рўйхатидаги аминокислоталар кетма-кетлигининг рақамига доир кўрсатма ҳамда ушбу бирикмани бошқаларидан фарқлаш учун зарур бўлган физик-кимёвий ва бошқа тавсифлар келтирилади. Янги бирикма биринчи марта олинган усул тавсифланади ва ушбу бирикмадан маълум вазифа бўйича фойдаланиш имконияти кўрсатилади.

Нуклеотидлар ёки аминокислоталар кетма-кетлигидан белгини тавсифлаш учун фойдаланилганда уларнинг кетма-кетликлари рўйхатидаги рақами “SEQ ID NO ...” кўринишида эркин матнда тақдим этилади.

80. Биологик фаол бирикма учун фаоллик ва заҳарлилик миқдори тавсифларининг кўрсаткичлари, зарур бўлганда эса танлаб таъсир қилиш ва бошқа кўрсаткичлари келтирилади.

81. Фойдали модель инсонлар ёки ҳайвонлардаги маълум ҳолатлар ёки касалликларни даволаш, ташхис қўйиш ёки профилактика қилиш воситасига оид бўлганда тавсифда унинг ишлатилиши натижасида касаллик этиопатогенезига кўрсатадиган таъсирини тушунтирадиган омиллар ҳақида маълумотлар келтирилади. Бундай маълумотлар бўлмаганда кўрсатилган касалликларни даволаш, ташхис қўйиш ёки профилактика қилиш учун яроқлилигини тасдиқловчи маълумотлар келтирилади.

82. Фойдали модель тузилиши аниқланган кимёвий бирикмага тааллуқли бўлганда, маълум бўлган услублар билан исботланган тузилиш формуласи, физик-кимёвий константалар келтирилади, бирикма олинган усул тавсифланади ва фойдали моделдан кўрсатиб ўтилган вазифаси бўйича фойдаланиш имконияти келтирилади.

83. Янги кимёвий бирикма микроорганизмлар штамми, ўсимлик ёки ҳайвон хужайралари турларидан (линиялари) фойдаланиш орқали олинганда ушбу штамм ва тур (линия) иштирокида янги кимёвий бирикмани олиш усули, штамм ва тур (линия) ҳақида маълумот, шунингдек, штамм ва тур (линия) сақлаш учун топширилганлиги ҳақида маълумотнома тақдим этилади.

84. Фойдали модель оралик бирикмага оид бўлганда уни аввалдан маълум бўлган охирги маҳсулотга айлантириш учун қайта ишлаш имконияти ёки ундан аниқ вазифада ишлатиладиган ёки биологик фаол хусусиятга эга бўлган янги маҳсулот олиш мумкинлиги келтирилади.

85. Фойдали модель нуклеин кислоталар ёки оксилларга тааллуқли бўлганда кетма-кетлик рўйхатидаги кетма-кетлик рақами (нуклеин кислоталар учун – нуклеотидлар, оксиллар учун – аминокислоталар) ҳамда ушбу маҳсулотни бошқалардан фарқлашга имкон берадиган физик-кимёвий ва бошқа тавсифлар келтирилади. Бунда маҳсулот олинган усул баён қилинади ва ушбу маҳсулотдан белгиланган вазифа бўйича фойдаланиш имконияти кўрсатилади.

86. Фойдали модель композицияга (таркиблар, аралашмалар, қотишмалар, эритмалар ва бошқаларга) оид бўлганда композиция таркибига кирган ингредиентлар, уларнинг хусусиятлари ва миқдорий нисбатлари кўрсатилган мисоллар келтирилади. Бунда композицияни олиш усули тавсифланади. Композицияда бирор ингредиент сифатида янги модда қўлланилганда уни олиш усули ҳам тавсифланади.

Келтирилган мисолларда ҳар бир ингредиентнинг миқдори фойдали модель формуласида келтирилган чегараларда бўлган бирликларда берилади (фойдали модель формуласида ингредиентлар нисбати фоизларда ифодаланганда (масса ёки

ҳажми бўйича) кўрсатилган барча ингредиентлар йиғиндиси 100 фоизга тенг бўлади).

87. Штаммга тааллуқли бўлган фойдали модель учун штаммнинг номенклатура маълумотлари ва келиб чиқиши, озуқа (экиладиган ва ферментацияланадиган) муҳитининг миқдорий ва сифат жиҳатидан таркиби, маданий етиштириш шароитлари (ҳарорат, pH, O₂ нинг солиштирма масса ўтказилиши, ёритилганлиги ва бошқалар), ферментация вақти, биосинтез тавсифи, фойдали (мақсадли) маҳсулот, маҳсулот чиқиши, штаммнинг фаоллик (маҳсулдорлик) даражаси ва уни аниқлаш (тестлаш) усуллари тўғрисида маълумотлар кўрсатилади. Мақсадли маҳсулотнинг (янги мақсадли маҳсулот продуцентлари, масалан, антибиотиклар, ферментлар, моноклонал антитаначалар ва бошқалар учун) ажратиб олиш ва тозалаш усули очиб берилади.

88. Микроорганизмлар консорциумлари, ўсимлик ва ҳайвон ҳужайралари учун қуйидаги маълумотлар кўрсатиб ўтилади:

компонентлар мавжудлигини текшириш усули;

ажратиб олиш (селекция) усули ва селекция олиб борилган белгилар;

узок муддат давомида етиштирилаётганда консорциумнинг барқарорлиги;

ўзга микроорганизмлар томонидан зарарланишга чидамлилиги.

89. Штамм, ўсимлик ёки ҳайвон ҳужайралари турларига (линиялари) ёхуд улар ишлатиладиган усулга тааллуқли фойдали моделни амалга ошириш имконияти штамм ёки турни (линия) олиш усулини тавсифлаш билан тасдиқланганда, агар штаммни олиш усулининг тавсифи етарли бўлмаса, штамм ёки турнинг (линия) сақлаш учун топширилганлиги (депозитарий номи ва объектни рўйхатдан ўтказиш рақами) тўғрисидаги маълумотлар тақдим этилади.

Бунда сақлаш учун топшириш санаси фойдали модель устуворлиги санасигача бўлиши керак.

90. Штамм, ўсимлик ёки ҳайвон ҳужайралари тури (линия) ёки консорциум объекти энг камида патент амал қилиши муддати ичида ҳаётийлигини таъминлашни кафолатлайдиган халқаро депозитарийга ёки миллий депозитарийга жойлаштирилганда, патентлаш жараёни учун сақлаш учун топшириш амалга оширилган деб ҳисобланади.

91. Нуклеотидлар ва аминокислоталар кетма-кетлиги рўйхати тўртта ва ундан кўп аминокислоталардан иборат ёки ўнта ва ундан кўп нуклеотидлардан иборат тармоқланмаган бўлса, тавсифнинг “Фойдали модель моҳияти” бўлимида ушбу кетма-кетликлар батафсил очиб берилади. Бунда ҳар бир кетма-кетликка алоҳида рақам берилади. Кетма-кетликлар рақамлари бирдан бошланиши ва тартиб билан бутун сонга ошиб бориши керак.

Нуклеотидлар ва аминокислоталар кетма-кетлиги рўйхатидаги ҳар бир кетма-кетликнинг рақами фойдали модель тавсифи, формуласи ёки график тасвирларда кўрсатилган унинг рақамига мувофиқ бўлиши керак.

92. Нуклеотидлар ва аминокислоталар кетма-кетлиги ҳеч бўлмаганда қуйидагиларнинг бири ёрдамида тақдим этилиши керак:

фақат нуклеотидлар кетма-кетлиги билан;

фақат аминокислоталар кетма-кетлиги билан;

нуклеотидлар кетма-кетлигининг тегишли аминокислоталар кетма-кетлиги билан.

Мазкур банднинг тўртинчи хатбошида назарда тутилган ҳолатда аминокислоталар кетма-кетлиги алоҳида рақамга эга бўлган аминокислоталарнинг алоҳида кетма-кетлиги сифатида тақдим этилиши керак. Нуклеотидлар ва аминокислоталар кетма-кетлигининг рўйхати ўзи билан фойдали модель тавсифининг бевосита таркибий қисмини намоён қилганлиги боис мазкур кетма-кетликлар тавсифнинг бирон-бир жойида батафсил келтирилмайди.

Нуклеотидлар ва аминокислоталар кетма-кетлиги рўйхати ўзининг баён қисмида эркин матн – нейтрал тил лексикаси фойдаланилмаган кетма-кетликлар тавсифини баён қилувчи жумлаларни ўз ичига олганда ушбу эркин матн фойдали модель тавсифининг кетма-кетликлар рўйхатидаги кетма-кетлик рақамини айнан ўша кўринишда ўз ичига олган бошқа бўлимларида такрорланиши керак.

93. Аввалдан маълум бўлган қурилма, усул, модда, штамм ва ҳужайралар турини (линияси) янги вазифада қўлланилишига тааллуқли фойдали модель учун ушбу вазифани амалга ошириш имкониятларини тасдиқловчи маълумотлар келтирилади.

94. Фойдали моделнинг формуласи тавсиф ва чизмаларга тўлиқ асосланган бўлиши керак, яъни фойдали моделни унинг тавсифида мавжуд бўлган ва чизмаларда кўрсатилган тушунчалар билан таърифланади.

95. Фойдали моделнинг формуласи унинг моҳиятини ифодалаши керак, яъни талабнома берувчи томонидан кўрсатилган техник натижага эришиш учун етарли даражада фойдали моделнинг муҳим белгилари мажмуини ўз ичига олади.

96. Фойдали модель белгиларининг фойдали модель формуласида ифода этилиши уларни идентификация қилиши, яъни маълум бўлган техника тараққиёти даражаси асосида уларнинг маъноси ва мазмуни мутахассислар томонидан бир хил маънода тушунилиш имкониятини таъминлаши керак.

97. Фойдали модель формуласидаги белги таърифини ахборот манбаига ҳавола қилиш билан алмаштириш мумкин эмас. Агар белгини тавсиф ёки чизмаларга ҳавола қилмасдан таърифлашнинг иложи бўлмаса, мазкур Регламентнинг 96-банди талабларига риоя этилганда белги таърифи бундай ҳавола қилиш билан алмаштирилиши мумкин.

98. Нуклеотидлар ва аминокислоталарнинг кетма-кетлигидан фойдали модель формуласидаги белгини тавсифлаш учун фойдаланилганда кетма-кетликлар рўйхатидаги унинг рақами “SEQ ID NO...” кўринишида келтирилади.

99. Фойдали модель формуласи умумий тушунчадаги белгилар билан таърифланганда ушбу белгилар доирасидаги аниқ ҳолларда кўрсатилган техник натижани берганда фойдали моделнинг белгиси умумий тушунчалар билан тавсифланиши мумкин.

Кўрсатилган муқобилидан танлаб олинган ҳар бир белги фойдали моделнинг бошқа белгилари билан биргаликда бир хил техник натижани олишни таъминлаганда, белги муқобил тушунчалар кўринишида ифода этилиши мумкин.

100. Фойдали моделнинг формуласи бир звеноли ва кўп звеноли бўлиши ҳамда тегишлича бир ёки бир неча бандларни ўз ичига олиши мумкин.

101. Бир звеноли формула фойдали моделнинг тайёрланиши ёки ундан фойдаланишнинг аниқ ҳолларида ривожлантиришлар ва аниқлаштиришларга эга бўлмаган муҳим белгилар мажмуи билан битта фойдали моделни тавсифлаш учун қўлланади.

102. Фойдали моделнинг кўп звеноли формуласи фойдали моделнинг тайёрланиши ва ундан фойдаланишнинг аниқ ҳолатларида ривожлантиришлар ҳамда аниқлаштиришларга эга бўлган муҳим белгилар мажмуи билан битта фойдали моделни ёки фойдали моделлар гуруҳини тавсифлаш учун қўлланади.

Битта фойдали моделни тавсифловчи кўп звеноли формула битта мустақил бандга ва ундан кейин келувчи унга боғлиқ бандларга эга бўлади.

Фойдали моделлар гуруҳини тавсифловчи кўп звеноли формула бир неча мустақил бандларга эга бўлиб, улардан ҳар бири гуруҳнинг фойдали моделларидан бирини тавсифлайди. Шу билан бирга гуруҳнинг ҳар бир фойдали модели тегишли мустақил бандга бўйсунувчи боғлиқ бандларни жалб этиш билан тавсифланган бўлиши мумкин.

Кўп звеноли формула бандлари бирдан бошлаб уларни баён этиш тартибида кетма-кет араб рақамлари билан рақамланади.

103. Фойдали моделлар гуруҳини тавсифловчи формулани баён этишда қуйидаги қоидаларга амал қилинади:

алоҳида фойдали моделларни тавсифловчи мустақил бандларда, қоида тариқасида, формуланинг бошқа бандларига ҳавола қилинмайди, агар бандга ҳавола қилинса, ҳавола қилинаётган банднинг мазмуни тўлиқ такрорланмасдан баён этилади;

боғлиқ бандлар ўзлари бўйсунган мустақил бандлар билан бирга гуруҳларга бирлаштирилади, шу жумладан, гуруҳдаги турли фойдали моделларни таърифлаш учун бир хил мазмундаги боғлиқ бандлар киритилади.

104. Формуланинг банди, қоида тариқасида, энг яқин аналогнинг белгилари билан мос келувчи, шу жумладан, фойдали моделнинг вазифасини кўрсатувчи умумлаштирувчи тушунчани ўз ичига оладиган муҳим белгиларга эга бўлган чекловчи қисмдан ва фойдали моделни энг яқин аналогидан фарқлайдиган муҳим белгиларни ўз ичига оладиган фарқловчи қисмдан иборат.

Формула банди чекловчи ва фарқловчи қисмларга бўлиб тузилганида чекловчи қисм баён этилганидан сўнг “шу билан фарқланадики” сўз бирикмаси киритилади ва бундан кейин бевосита фарқловчи қисм баён этилади.

105. Қуйидаги ҳолатларда фойдали модель формуласи банди чекловчи ва фарқловчи қисмларга бўлинмасдан тузилади:

кимёвий бирикма;

микроорганизм штамми, ўсимлик ва ҳайвон ҳужайралари тури (линияси);

аввал маълум бўлган қурилма, усул, модда, штаммни янги мақсадда қўлланиши;

аналогларга эга бўлмаган фойдали модель.

106. Формуланинг банди битта жумла кўринишида баён этилади.

107. Фойдали модель формуласининг мустақил банди фақат битта фойдали моделга тааллуқли бўлади ва битта жумла кўринишида баён этилади. Фойдали моделлар – вариантлар фақат муқобил кўринишда ифодаланган белгилар билан фарқланганда формуланинг битта мустақил бандида бир қанча фойдали моделларни – вариантларни тавсифлашга йўл қўйилади.

Формуланинг мустақил бандида муқобил кўринишда фақат функционал мустақил бўлмаган (яъни қурилманинг бўғими ёки детали, усул операцияси, усулда қўлланадиган модда, материал, мослама, композиция ингредиенти ҳисобланмаган) белгилар ифодаланганда бундай мустақил банд фақат битта фойдали моделга тааллуқли деб ҳисобланади.

108. Формуланинг мустақил банди ундаги мавжуд белгилар мажмуи турли объектларга ёки ҳар бири ўз вазифасига эга бўлган воситалар мажмуига оид бўлган фойдали моделларнинг тавсифини умумий вазифадаги воситаларнинг кўрсатилган мажмуини амалга оширилмаган ҳолда таърифини ўз ичига олганда, бир фойдали моделга тааллуқли деб эътироф этилмайди.

109. Фойдали моделнинг боғлиқ банди мустақил бандда келтирилган фойдали моделни фақат уни бажариш ёки фойдаланишнинг аниқ ҳолатларида тавсифлайдиган белгилар билан фойдали модель белгилари мажмуининг ривожланиши ва аниқланишини ўз ичига олади.

110. Фойдали моделнинг формуласидаги боғлиқ банднинг чекловчи қисми у боғлиқ бўлган мустақил банднинг қўлланилишини акс эттирувчи умумлашган тушунчага нисбатан қисқартирилган шакл билан мустақил ва боғлиқ бандга тегишлилиги бўйича ҳавола қилинади.

Боғлиқ банд формуланинг бир неча бандларига бўйсунганда уларга ҳавола қилиш муқобилидан фойдаланилган ҳолда кўрсатилади, сўнг фойдали моделнинг бажарилиши ёки ундан фойдаланишнинг аниқ ҳолатларида фойдали моделни тавсифловчи белгилар келтирилади.

111. Фойдали моделни тавсифлаш учун унинг бажарилиши ёки фойдаланилишининг аниқ ҳолатларида боғлиқ банднинг белгилари билан бир

қаторда мустақил банднинг белгилари ва бу боғлиқ банднинг мустақил бандга бўйсуншидан фойдаланилади.

Фойдали моделни тавсифлаш учун формуланинг бошқа бир ёки бир неча боғлиқ бандларининг белгилари зарур бўлганда шу боғлиқ банднинг мустақил бандга тегишли боғлиқ бандлари орқали бўйсуншидан фойдаланилади. Бунда ушбу боғлиқ бандда у бевосита бўйсунган боғлиқ бандгагина ҳаволалар келтирилади.

112. Фойдали модель формуласининг боғлиқ банди формуланинг ўзи бўйсунган ўша бандининг белгиларини алмаштирадиган ёки чиқариб ташлайдиган ҳолда баён этилмаслиги керак.

Фойдали модель формуласининг боғлиқ банди мустақил банднинг белгилари алмаштирилган ёки чиқариб ташланган ҳолда шакллантирилганда, ушбу боғлиқ банд ўзи бўйсунган мустақил банд билан бирга битта фойдали моделни тавсифлайди деб эътироф этилиши мумкин эмас.

113. Курилма белгилари статик ҳолатда тавсифланади. Курилманинг конструктив элементи бажарилишини тавсифлашда унинг ҳаракатланувчанлиги у томонидан маълум бир функция (айланиш имконияти, силжиш имконияти) ва бошқаларни амалга ошириш имкониятини кўрсатишга йўл қўйилади.

Талабнома чизмаларни ўз ичига олганда формулада эслатиб ўтилган ва эквивалент конструктив элементларни ифодаладиган белгилар уларга тааллуқли бўлган ҳаволаки белгилар билан бирга берилиши мумкин. Ҳаволаки белгилар сўралаётган ҳуқуқий муҳофаза ҳажмига таъсир этмайди ва фақат формулани тўлиқроқ ва аниқроқ тушуниш мақсадларида келтирилади.

114. Усул белгиси сифатида ҳаракатни (усул, операция) тавсифлашда феъллардан фойдаланилганда улар аниқлик нисбатида, аниқлик майлида, учинчи шахсда баён қилинади (қиздирилади, намланади, куйдирилади ва бошқалар).

115. Келиб чиқиш тузилмаси аниқ бўлган кимёвий бирикмани тавсифловчи фойдали модель формуласига бирикманинг номланиши ёки белгиланиши киритилади. Ген инженерияси маҳсулотларига тааллуқли бирикмалар учун фойдали модель формуласига кетма-кетликлар рўйхатидаги нуклеотидлар кетма-кетлиги (нуклеин кислоталар фрагменти ҳолатида) рақамига кўрсатма ва табиий хаританинг (рекомбинант нуклеин кислоталар ва векторлар ҳолатида) сўзли тавсифи, кетма-кетликлар рўйхатидаги аминокислоталар кетма-кетлиги рақамига кўрсатма ҳамда физик-кимёвий ва ушбу бирикмани бошқалардан фарқлаш учун зарур бўлган бошқа тавсифлар киритилади. Тузилмаси аниқланмаган бирикмалар учун фойдали модель формуласига номланиши, физик-кимёвий ва ушбу бирикмани фарқлаш учун зарур бўлган бошқа тавсифлар, масалан уни олиш усулининг белгилари киритилади.

116. Композицияни тавсифлайдиган фойдали модель формуласига композицияга кирадиган ингредиентлар ва зарур бўлганда ингредиентларнинг миқдорий қийматларига тегишли белгилари киритилади.

Композицияни тавсифлайдиган формулага ингредиентларнинг миқдорини кўрсатадиган белгилар киритилганда улар бир хил бирликларда, одатда иккита қийматларда, энг кўп ва энг кам (қуйи ва юқори) миқдорларда ифодаланади.

Композиция элементлари биттасининг миқдори битта қиймат орқали, бошқалари эса унинг қийматига нисбатан интервал кўринишида берилиши мумкин (масалан, ингредиентлар миқдори композиция асосий ингредиентининг 100 масса қисмига ёки 1 литр эритмага нисбатан келтирилади).

Композиция таркибидаги антибиотиклар, ферментлар, анатоксинлар ва бошқалар миқдори композициянинг бошқа компонентлари бирликларидан ўзгача бирликларда кўрсатилиши мумкин (масалан, бошқа компонентлар масса сонига нисбатан минг бирликларда).

117. Композицияга оид фойдали модель кўшимча ингредиент киритиш билан тавсифланганда, формуланинг фарқловчи белгиси “кўшимча равишда ўз ичига олади” деган иборани қўллаган ҳолда тузилади.

Вазифаси янги фаол компонент билан белгиладиган бошқа компонентлар аъъанавий қўлладиган нейтрал қисмлар бўлганда формулада шу фаол компонентни ва унинг миқдорини “самарали миқдор” кўринишида келтириш мумкин.

Бундай композицияларни тавсифлайдиган яна бир вариант ундаги фаол компонентдан ташқари бошқа компонентларни (нейтрал қисмларни) умумлаштира тушунча “мақсадли кўшимчалар” кўринишида ифодаланади. Бунда фаол компонентлар ва мақсадли кўшимчаларнинг миқдорий нисбатлари кўрсатилади.

118. Фойдали модель белгиси сифатида мураккаб таркибли маълум модда кўрсатилганда шу модданинг функциясини ва хусусиятини кўрсатиб, махсус номини келтириш мумкин. Бунда фойдали модель тавсифида шу модда тавсифладиган адабиёт кўрсатилади.

119. Микроорганизм штамми, ўсимлик ва ҳайвон хужайралари турларини (линиялари) тавсифлайдиган формула депозитарийнинг бош ҳарфлари, сақлаш учун топширилган объектга берилган рўйхат рақами ва штамм вазифаси кўрсатилган ҳолда биологик объектнинг оила туркумлари ва турларига оид лотин тилидаги номини ўз ичига олади.

120. Фойдали модель аввалдан маълум бўлган фойдали моделни янги мақсадда қўллашга оид бўлганда қуйидаги тузилишдаги формула ишлатилади: “(аввал маълум бўлган фойдали модель номи ёки тавсифи келтирилади) (кўрсатилган фойдали моделнинг янги вазифаси келтирилади) сифатида ишлатилиши”.

121. Фойдали модель моҳиятини тушунтирадиган материаллар график тасвир (чизма, схема, графика, эпюра, расм, осцилограмма кабилар) ва жадвал кўринишида бажарилиши мумкин.

Фойдали моделни чизмалар ёки схемалар билан очиб беришнинг иложи бўлмаганда тасвирлар топширилади. Фотосуратлар тасвирларга қўшимча сифатида топширилиши мумкин.

122. Реферат фойдали модель тавсифининг қисқартирилган баёни бўлиб, фойдали модель ҳақида маълумот олиш учун хизмат қилади. Унда фойдали модель номи, фойдаланиш соҳаси, қўйилган вазифа, фойдали модель моҳиятининг тавсифи келтирилади.

Рефератдаги фойдали модель моҳияти мустақил банднинг барча муҳим белгиларини сақлаб қолган ҳолда фойдали модель формуласини эркин тарзда баён этиш орқали таърифланади.

Зарур ҳолларда фойдали модель рефератига чизма ёки кимёвий формула киритилиши мумкин. Рефератга киритилаётган чизмалар билан тавсифга илова қилинадиган чизмалар бир-бирига мос келишидан қатъий назар алоҳида саҳифада берилади.

123. Рефератда қўшимча маълумотлар, хусусан, боғлиқ бандлар, график тасвирлар, жадваллар мавжудлиги ва сони кўрсатилиши мумкин.

124. Реферат матнининг ҳажми 1 000 та белгидан ошмаслиги керак.

125. Талабномага одоб-ахлоқ ва ижтимоий тартибга зид иборалар, чизмалар, расмлар, фотосуратлар ва бошқа материаллар; ўзга шахсларнинг маҳсулотлари ёки технологик жараёнларига, шунингдек, талабномалари ва муҳофаза ҳужжатларига нисбатан баён қилинган камситувчи фикрлар; фойдали моделга очикдан-очик тааллуқли бўлмаган ёхуд талабнома материалларини мазкур Регламентнинг талабларига мувофиқ деб эътироф этиш учун зарур бўлмаган маълумотлар ва фикрлар киритилмайди.

“Техника даражаси” бўлимида маълум маҳсулот ёки усулни таърифлашда унинг камчилигини кўрсатиш йўл қўйиб бўлмайдиган элемент деб ҳисобланмайди.

126. Фойдали моделнинг формуласи, тавсифи, тушунтириб берувчи материаллари ва рефератида стандартлаштирилган атамалар ва қисқартмалар, улар мавжуд бўлмаганда эса илмий-техника адабиётда умумқабул қилинган атама ва қисқартмалар қўлланади.

Илмий-техникавий адабиётда кенг қўлланилмайдиган атама ва қисқартмалар ишлатилганда, уларнинг маъноси матнда биринчи марта қўлланилганда изоҳлаб берилади.

Тавсиф ва формулада атамаларнинг ягоналигига риоя қилинади. Ушбу талаб физикавий бирликлар ва фойдаланиладиган шартли белгиларга ҳам тааллуқлидир.

Физикавий миқдорлар имкон қадар амалдаги Халқаро бирликлар тизими бирликлари билан ифода этилади.

127. Барча ҳужжатлар бевосита репродукция қилиниб, чекланмаган миқдорда нусха кўчириш имконияти бўлган тарзда расмийлаштирилади.

128. Талабноманинг ҳар бир хужжати алоҳида саҳифадан бошланади. Хужжатлар қора рангли матнда А4 форматда тақдим этилади.

129. Талабноманинг ҳар бир хужжати бир-бирига боғлиқ бўлмаган бирдан бошланадиган рақамга эга бўлади. Саҳифаларнинг рақамлари иккинчи саҳифадан бошлаб араб рақамлари билан қўйилади.

130. Хужжатда график белги, лотинча ном, лотин ва юнонча ҳарф, математик ва кимёвий формула ҳамда символлар ёзилиши мумкин.

131. Кимёвий бирикманинг тузилиш формуласи одатда алоҳида фигура сифатида (график материаллар каби) рақамланиб, изоҳли белгилар кўрсатилган ҳолда алоҳида саҳифада берилади.

Кимёвий тузилиш формуласини ёзишда умумий қўлланишдаги белгилар ишлатилади, элементлар ва радикаллар ўртасидаги боғланиш аниқ кўрсатилади.

Нуклеотидлар ва аминокислоталар кетма-кетлиги рўйхатини БИМТнинг тегишли стандартига мувофиқ расмийлаштириш керак.

132. Фойдали моделнинг тавсифи, формуласи ва рефератида математик формулалар мавжуд бўлганда барча ҳарфли белгиларга формулада қўлланилган тартиб бўйича изоҳ берилади.

Математик белгилар математик формулаларда қўлланади, матнда эса улар сўзлар билан ёзилади.

133. График тасвирлар (чизмалар, схемалар, графиклар, расмлар кабилар) чизмачилик асбоблари ёрдамида ёки махсус график чизмалар чизиш дастурларида аниқ чизиқлар ва штрихлар билан бажарилади, бунда бўяшга йўл қўйилмайди.

134. Тасвирларнинг масштаби ва аниқлиги репродукция қилиш пайтида ўлчамлар 2/3 гача чизиқли кичрайтирилганда ҳамма деталларни фарқлаб, аниқлаш мумкин бўладиган тарзда танланади.

135. Ҳар бир график тасвир араб рақамлари ва “фигура” сўзи билан (1-фигура, 2-фигура ва бошқалар), уларнинг тавсиф матнида келтирилиши кетма-кетлигига мувофиқ алоҳида рақамланади. График тасвир битта фигура билан тавсифланганда у рақамланмайди.

136. Икки ва ундан ортиқ саҳифаларда жойлашган фигуралар битта фигуранинг бўлақларини ташкил этганда, ҳар хил саҳифаларда тасвирланган фигуралардан бирортаси тушириб қолдирилмай бирлаштириш мумкин бўлган ҳолда жойлаштирилади.

137. Чизмалар мазкур Регламентнинг 134-135, 140-141-бандлари ва техник чизмаларни тайёрлаш қоидаларига мувофиқ бажарилади.

138. Чизмадаги ҳар бир элемент бошқа элементларга нисбатан мутаносиб ҳолда бажарилади, бундан элементни аниқ тасвирлаш учун пропорцияларнинг бир-биридан фарқланиши зарур бўлган ҳоллар мустасно.

139. Чизмалар ёзувларсиз бажарилади, “сув”, “буғ”, “очиқ”, “ётиқ”, “А-А” (кесимни кўрсатиш учун) каби тушуниш учун ўта зарур бўлган алоҳида ёки бир нечта сўзлар бундан мустасно.

140. Чизмаларда ўлчамлар кўрсатилмайди, зарур бўлган ҳолларда улар тавсифда келтирилади.

141. Чизмаларда тасвирланган элементлар фойдали моделнинг тавсифига мувофиқ араб рақамлари билан белгиланади.

Бир неча фигураларда келтирилган бир элемент бир хил рақам билан белгиланади. Тавсифда келтирилмаган элемент чизмага киритилмайди.

142. График тасвир схема шаклида келтирилганда уни бажаришда стандартлаштирилган шартли график белгилар қўлланади.

143. Схема тўғри бурчаклар кўринишида элементларнинг график белгиланиши сифатида тақдим этилганда, бевосита тўғри бурчакка рақамли белгидан ташқари элементнинг номи келтирилади.

144. Чизмалар, схемалар, тасвирлар фойдали модель тавсифи ва формуласида келтирилмайди.

145. Ахборот манбаларининг библиография маълумотлари улар бўйича ахборот манбаини топиш мумкин бўлган ҳолда кўрсатилади.

146. Вакил орқали топширилган талабномага унга талабнома берувчи томонидан берилган ва унинг ваколатларини тасдиқлайдиган ишончнома илова қилинади. Ишончнома оддий ёзма шаклда расмийлаштирилади.

Ишончнома талабнома билан бир вақтнинг ўзида ёки талабнома топширилган санадан икки ойдан кечиктирилмай тақдим этилади.

4-боб. Хужжатларни топшириш

147. Давлат хизматидан фойдаланишда:

резидентлар Давлат хизматлари марказлари, ваколатли органнинг махсус ахборот тизими (кейинги ўринларда – ахборот тизими), Ягона интерактив давлат хизматлари портали (кейинги ўринларда – ЯИДХП) орқали;

норезидентлар Давлат хизматидан фойдаланиш учун ахборот тизими орқали ваколатли органга талабнома топширади.

Талабнома ваколатли органга почта алоқаси орқали ҳам топширилиши мумкин. Бунда талабнома ваколатли орган томонидан дарҳол ахборот тизимига киритилади.

148. Талабнома топширилгандан кейинги босқичлардаги барча ҳаракатлар ахборот тизими орқали амалга оширилади.

149. Ахборот тизими ва ЯИДХП ўртасида ахборот алмашинуви “Электрон ҳукумат” идоралараро интеграциялашув платформаси орқали реал вақт режимида амалга оширилади.

150. Аризани ахборот тизими ёки ЯИДХП орқали топширишда ариза шакли тўлдирилганидан сўнг талабнома берувчи маълумотларнинг тўғрилигини текшириб, аризани тасдиқлайди.

Талабнома берувчи Давлат хизматлари маркази орқали мурожаат қилганда ариза унинг номидан Давлат хизматлари маркази ходими томонидан тўлдирилади.

Юридик шахс номидан ариза ташкилот раҳбари ёки бошқа ваколатли шахс томонидан тасдиқланади.

Аризани почта алоқаси орқали топширишда у имзолаш йўли билан тасдиқланади. Бунда тегишли маълумотлар қўшимча варақларда келтирилганда уларнинг ҳар бири имзоланади.

151. Давлат хизматини кўрсатишда Ўзбекистон Республикасининг “Давлат божи тўғрисида”ги Қонунида назарда тутилган миқдорда патент божи тўланади ва қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда тақсимланади.

Патент божи ягона биллинг тизими орқали электрон шаклда тўланади.

152. Талабнома берувчи томонидан аризани тасдиқлашнинг рад этилиши, шунингдек, давлат хизматини кўрсатиш учун патент божини тўламаслик давлат хизматини кўрсатишни рад этиш учун асос ҳисобланади.

Талабномани қабул қилишни бошқа асослар бўйича рад этиш тақиқланади.

153. Ваколатли орган талабномани қабул қилиб, рўйхатга олгандан сўнг талабнома берувчига талабноманинг қайд рақами, келиб тушган санаси кўрсатилган хабарномани тегишли равишда ахборот тизими ёки ЯИДХП орқали автоматик тарзда ёхуд почта алоқаси бўйича юборади.

5-боб. Талабнома бўйича ишларни амалга ошириш

154. Талабнома топширилгандан кейин юбориладиган материалларда талабнома рақами кўрсатилиши шарт. Талабнома рақами кўрсатилмаган материаллар кўриб чиқилмайди.

155. Талабларга жавоб бермайдиган материаллар топширилганда, Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги ҳузуридаги “Интеллектуал мулк маркази” давлат муассасаси (кейинги ўринларда – Марказ) томонидан тузатилган ва етишмаган материалларни тақдим этиш тўғрисида сўровнома юборилади.

156. Қонуннинг 20-моддасига кўра талабнома берувчи талабнома топширилган санадан эътиборан икки ой мобайнида талабномада кўрсатилган фойдали моделнинг моҳиятини ўзгартирмаган ҳолда унга тузатишлар, аниқликлар ва қўшимчалар (кейинги ўринларда – тузатишлар) киритиш ҳуқуқига эга.

157. Белгиланган миқдордаги патент божи тўланганда талабнома бўйича тузатишлар мазкур Регламентнинг 156-бандида назарда тутилган муддат ўтгандан кейин ҳам, лекин патент бериш ҳақидаги қарор қабул қилингунга қадар киритилиши мумкин.

158. Патент божи тўланмаганда, тегишли ҳаракатлар амалга оширилмайди ва бу ҳақида талабнома берувчига хабар берилади. Тўланган патент божи белгиланган миқдорга мос бўлмаганда, талабнома берувчи Марказ томонидан божнинг етишмаган қисмини тўлаш ҳақидаги хабарнома юборилган санадан эътиборан уч ой ичида керакли суммани тўлаши керак.

159. Талабнома материалларига мазкур Регламентнинг 164-бандида назарда тутилган ўзгартиришлардан бошқа тузатишлар талабнома берувчи томонидан мазкур Регламентга 3-иловага мувофиқ ариза бериш орқали киритилади.

160. Талабнома материалларидаги яққол кўриниб турган ва техник хатолар фойдали модель рўйхатдан ўтказилгунга қадар тўғриланиши мумкин. Таклиф қилинган тузатишдан бошқача бўлиши мумкин эмаслиги соҳа мутахассиси учун умумий билимлардан маълум бўлганда тузатиш яққол кўриниб турган деб ҳисобланади.

161. Тузатишлар имловий хатога, библиография маълумотларини кўрсатишдаги хатоликка ва бошқа шу каби хатоларга оид бўлганда тузатиш киритиш зарурлиги алмаштириладиган саҳифаларни тақдим этмасдан талабнома берувчининг хатида баён қилиниши мумкин.

162. Мазкур Регламентнинг 24-бандига мувофиқ нуклеотидлар ва аминокислоталар кетма-кетлиги рўйхати ўзгартирилганда, рўйхат (.pdf ва .docx форматларда) қайтадан тақдим этилади.

163. Белгиланган талабларга риоя қилинмаганда талабнома берувчи тақдим этилган талабнома материалларига тузатишлар киритиш лозимлиги ёки тегишли сабабларни кўрсатиб талабнома материалларига тузатиш киритиш мумкин эмаслиги ҳақида хабардор қилинади.

164. Талабнома материалларига талабнома берувчини ўзгартириш тўғрисидаги ёзувлар талабнома берувчи томонидан ариза топшириш орқали киритилади. Аризада ҳуқуқ ўзга шахсга ўтказилиши кўрсатилишида мазкур Регламентнинг 27 ва 30-бандларида кўрсатилган маълумотлар бўлиши керак.

Ушбу ариза билан бирга ҳуқуқни топширувчи ва ҳуқуқни қабул қилиб олувчи томонидан имзоланган ҳуқуқ ўтказилганлигини тасдиқловчи далолатнома мазкур Регламентга 4-иловага мувофиқ шаклда тақдим қилинади.

Белгиланган талабларга риоя қилинганда талабнома берувчига талабнома материалларига талабнома берувчининг ўзгартирилгани тўғрисида қайд киритилгани ҳақида хабар берилади. Кейинги барча ёзишмалар янги талабнома берувчи билан олиб борилади.

Талабнома берувчига талабнома материалларига ўзгартириш киритилгани тўғрисидаги хабарнома юборилган сана ҳуқуқ янги талабнома берувчига ўтган сана деб ҳисобланади.

Белгиланган талабларга риоя қилинмаганда, талабнома берувчи ва ҳуқуқни қабул қилиб олувчига тақдим этилган ҳужжатларга тузатишлар киритиш зарурлиги ёки талабнома материалларига талабнома берувчини ўзгартириш ҳақидаги қайдни киритиш мумкин эмаслиги тўғрисида тегишли сабаблар кўрсатилган ҳолда хабарнома юборилади.

165. Патент олиш ҳуқуқи бошқа шахсга ўтказилиши натижасида талабнома берувчини ўзгартириш ёки талабнома берувчининг номи (исми) фойдали модель давлат рўйхатидан ўтказилгунга қадар ўзгартирилиши мумкин.

166. Фойдали модель бирлиги талаби бузилганда, топширилган талабнома талабнома берувчининг илтимосига асосан икки ёки бир неча талабномаларга ажратилиши мумкин (кейинги ўринларда – ажратилган алоҳида талабнома).

Ажратилган алоҳида талабномалар бўйича биринчи талабноманинг топшириш санаси, фойдали моделга топширилаётган талабноманинг устуворлик санаси ёки биринчи талабнома бўйича олдинроқ устуворликни белгилаш ҳуқуқи мавжуд бўлганда ушбу устуворлик сақлаб қолинади.

Илтимоснома эркин шаклда топширилади ва мазкур Регламентнинг 3-бобига мувофиқ расмийлаштирилган материаллар илова қилинади ва белгиланган миқдорда патент божи тўланади.

Мазкур банд талабларига риоя қилинганда талабномани ажратиш тўғрисидаги илтимоснома қаноатлантирилади ва талабнома берувчи бу ҳақида хабардор қилинади.

167. Талабнома билан боғлиқ масалалар талабнома берувчи иштирокида, қоида тариқасида, талабнома материаллари бўйича экспертиза томонидан қўшимча тушунтиришлар олиш зарурати пайдо бўлган ҳолатда ҳамда фойдали моделнинг патентга лаёқатлилиқ шартларига мувофиқлиги тўғрисида экспертизанинг ва талабнома берувчининг позициясини аниқлаш учун кўриб чиқилади.

168. Масалалар талабнома берувчи иштирокида томонлар саволлар билан танишиб чиққандан сўнг Марказ таклифига ёки талабнома берувчининг эркин шаклдаги илтимосномасига биноан кўриб чиқилади. Экспертиза саволлари қўшимча равишда учрашувнинг мақсадга мувофиқлиги хабар қилинган сўровномада, талабнома берувчининг саволлари эса бундай кўриб чиқишни ўтказиш ҳақидаги илтимосномада баён этилади.

Сўровнома юборилганда талабнома берувчи талабномани кўриб чиқишда қатнашиш ниятидан қатъи назар, сўровномага белгиланган муддатда жавоб бериши шарт.

169. Талабнома берувчи иштирокида талабномани кўриб чиқиш санаси ва вақти олдиндан келишиб олинади.

170. Талабнома берувчи иштирокида талабнома музокаралар йўли билан ёки эксперт кенгашида кўриб чиқилади.

Саволлар бевосита экспертиза ва талабнома берувчи томонидан ҳал қилиниши мумкин бўлганда, улар ўртасида музокаралар олиб борилади. Музокаралар Марказнинг тегишли таркибий бўлинмаси раҳбари ёки Марказ раҳбари тайинлаган масъул ходим иштирокида ўтказилади.

Масалаларни ҳал қилиш учун мутахассислар иштироки талаб қилинганда, эксперт кенгаши ўтказилади.

171. Музокаралар ёки эксперт кенгаши натижалари бўйича икки нусхада баённома тузилади ва унда қатнашчилар, томонлар келтирган далил ва таклифлар ҳақидаги маълумотлар ҳамда кейинги иш юритиш ҳақида хулосалар келтирилади.

Саволларни кўриб чиқишда қатнашувчиларнинг барчаси баённомани имзолайди. Баённоманинг бир нусхаси талабнома материалларига қўшиб қўйилади, иккинчиси талабнома берувчига топширилади.

172. Муҳокама қилинаётган масалалар бўйича бир хулосага келинмаганда, кўриб чиқишда қатнашувчиларнинг алоҳида фикрлари баённомада қайд этилади. Баённома нусхасининг талабнома берувчига топширилиши иш юритиш тўхтатилгани тўғрисидаги хабарноманинг (талабнома чақириб олинганда) ёки сўровноманинг ўрнини босиши мумкин (жавоб беришнинг белгиланган муддатлари бузилмаганда) ва бу ҳолат баённомада тегишли ёзув билан расмийлаштирилади.

173. Талабнома берувчи талабномани чақириб олиш ҳуқуқига эга.

Талабномани чақириб олиш тўғрисидаги ариза талабномани кўриб чиқишнинг исталган босқичида, лекин фойдали модель давлат рўйхатидан ўтказилгунга қадар топширилиши мумкин. Ариза инобатга олинганлиги ҳақида хабарнома юборилган санадан бошлаб талабнома чақириб олинган деб ҳисобланади.

174. Чақириб олинган талабнома бўйича ҳуқуқий аҳамиятга эга ҳаракатлар амалга оширилмайди ва келгусида талабнома берувчининг ҳуқуқлари ушбу талабномага асосланиши мумкин бўлмайди (кейинги талабномани топширишда чақириб олинган талабнома келиб тушган сана бўйича ёки ушбу талабномага қўшимча материаллар келиб тушган сана бўйича устуворлик сўраш мумкин эмас).

Фойдали моделларга топширилган бошқа талабномалар бўйича давлат экспертизаси ўтказилаётганда чақириб олинган талабнома инобатга олинмайди.

6-боб. Талабномани кўриб чиқиш

175. Талабномага ахборот тизимида автоматик равишда икки ҳарфли ва тўққиз хонали рўйхат рақами берилади, бунда ҳарфлар (FM) саноат мулки объекти – фойдали модели, талабнома рақамидаги дастлабки тўртта сон – талабнома топширилган йилни, кейинги бешта сон – шу йилдаги ҳар йили бирдан бошланадиган тартиб рақамини билдиради.

176. Талабномани давлат экспертизасидан ўтказиш расмий экспертиза ҳамда фойдали модель ҳақидаги талабнома экспертизасини (кейинги ўринларда – талабнома экспертизаси) ўтказишдан иборат бўлиб, Марказ томонидан амалга оширилади.

177. Расмий экспертизанинг вазифаси талабнома материаллари таркиби, зарур ҳужжатлар мавжудлиги ва уларнинг белгиланган талабларга мувофиқлигини текширишдан иборат.

178. Расмий экспертиза натижалари бўйича талабнома берувчига Марказнинг талабномани кўриб чиқиш учун қабул қилингани ёки кўриб чиқиш учун қабул қилиш рад этилгани ҳақидаги қарори юборилади.

179. Расмий экспертиза талабнома ахборот тизимида қабул қилинган санадан бошлаб икки ой ўтгандан сўнг бир ой давомида ўтказилади.

180. Талабнома берувчининг ёзма илтимосномасига кўра расмий экспертиза белгиланган муддат ўтмасдан бошланиши мумкин.

Бунда талабнома берувчи илтимоснома берилган пайтдан бошлаб талабнома материалларига белгиланган миқдорда қўшимча патент божи тўламасдан ўз ташаббусига кўра тузатишлар киритиш имкониятидан маҳрум бўлади.

Талабнома берувчининг расмий экспертизани белгиланган муддат ўтмасдан бошлаш ҳақидаги илтимосномаси чақириб олинмайди.

181. Талабнома келиб тушган санадан икки ой ўтгандан кейин ёки талабнома берувчининг ташаббусига кўра талабнома расмий экспертизасини муддатидан олдин бошлаш ҳақидаги илтимоснома берилгандан сўнг талабнома материалларига тузатиш ва ўзгартиришлар киритишда белгиланган миқдорда патент божи тўланади.

Патент божи тўланмагани аниқланганда, талабномани кўриб чиқишда тузатиш ва ўзгартиришлар эътиборга олинмайди ва бу ҳақида талабнома берувчига хабар берилади.

Талабнома материаллари бошқа тилда топширилиб, талабнома материалларида расмий экспертизани муддатдан илгари бошлаш ҳақидаги илтимоснома мавжуд бўлганда, талабнома берувчи талабнома материалларининг таржимаси олинмагунга қадар расмий экспертизани ўтказиш мумкин эмаслиги ҳақида хабардор қилинади.

182. Расмий экспертиза ўтказиш давомида қуйидагилар текширилади:

талабнома таркибида мазкур Регламентнинг 19 – 24-бандларида назарда тутилган ҳужжатларнинг мавжудлиги;

талабномани расмийлаштиришга оид талабларга риоя қилингани;

Қонуннинг 14-моддаси тўртинчи қисмида назарда тутилган ҳолларда талабнома топшириш тартибига, жумладан, вакилнинг ваколатларини тасдиқлайдиган ишончноманинг мавжудлиги ва тўғри расмийлаштирилишига риоя қилингани;

талабнома фойдали модель сифатида муҳофазаланадиган объектларга оид техник ечимга берилгани;

олдинроқ устуворликни сўраш асослангани;

фойдали моделни ХПТнинг амалдаги таҳрири бўйича тўғри таснифлангани (талабнома берувчи томонидан таснифланмаган бўлса, таснифланади);

талабномани топшириш учун белгиланган миқдорда патент божи тўлангани.

183. Патент божи белгиланган миқдордан кам тўланганда талабнома берувчига уч ой ичида талабномани топшириш учун тўланган патент божини ва формуланинг мустақил бандлари сонини мувофиқлаштириш ҳақида хабарнома юборилади.

184. Белгиланган миқдордаги патент божи мазкур Регламентнинг 183-бандида назарда тутилган муддатда тўланмаганда, фойдали моделлар гуруҳи учун талабнома юзасидан экспертиза талабнома берувчи томонидан

танлаб олинган бандлар бўйича ёки танланган бандлар ҳақида кўрсатилган муддатда хабар берилмаганда, формулада биринчи бўлиб кўрсатилган бандлар бўйича ўтказилади.

185. Талабномани расмий экспертизадан ўтказишда талабнома ҳужжатлари талаблар бузилган ҳолда расмийлаштирилгани аниқланганда талабнома берувчига камчиликлар кўрсатилган ва ҳуқуқий асослар келтирилган сўровнома юборилади.

186. Сўровнома юбориш учун қуйидагилар асос бўлади:

талабномада мазкур Регламентнинг 19-бандида назарда тутилган ҳужжатлар ёки улардан бирининг мавжуд эмаслиги;

талабнома вакил орқали топширилганда ишончноманинг мавжуд эмаслиги ёки уни расмийлаштириш қоидалари бузилгани;

аризани тўлдиришда мазкур Регламентнинг 25 – 34-бандлари талабларига риоя этилмагани;

патент божлари тўғри тўлангани билан боғлиқ масалаларни аниқлаш зарурати;

бошқа тилда топширилган материалларнинг таржимаси мавжуд эмаслиги;

микроорганизм штамми, ўсимлик ва ҳайвон ҳужайралари тури (линияси) сақлаш учун топширилгани ҳақидаги ҳужжат мавжуд эмаслиги;

талабнома материалларидан бевосита нусха кўчиришга, уларни сақлашга тўсқинлик қиладиган ва тавсифни нашр этишга тайёрлаш имкониятини бермайдиган камчиликлар аниқлангани;

тавсифда мазкур Регламентда назарда тутилган бирон-бир бўлимнинг мавжуд эмаслиги (агар тегишли бўлимда баён қилиниши керак бўлган маълумотлар бошқа бўлимда келтирилган бўлса, сўровнома юборилмайди), шунингдек, формула ёки тавсифда бирон-бир белги хусусиятини ушбу белги очиб берилган адабиёт манбаига ҳавола қилиш билан алмаштирилгани;

талабномада ҳамма таниша олмайдиган ахборот манбаига берилган изохлар ёки ундаги баъзи маълумотларни нашр этиш мумкин эмаслиги ҳақида кўрсатмалар мавжудлиги;

формула бандини битта жумла кўринишида баён қилиш талаби бузилгани;

формулада ҳуқуқий муҳофаза сўралаётган фойдали модель тури кўрсатилмагани;

формулада тегишли объект белгилари ўрнига унинг ишлатишдаги кўрсаткичлари ва истеъмол хусусиятлари, уни амалга ошириш ва ундан фойдаланишда келиб чиқадиган самара ва ҳодисалар ҳақида маълумотлар келтирилгани;

талабнома материалларининг бир-бирига мос эмаслиги;

талабнома фойдали модель сифатида эътироф этилмайдиган объектларга берилгани;

талабнома бўйича устуворлик сўраш билан боғлиқ саволлар пайдо бўлгани.

187. Талабнома берувчи тақдим этган жавобда сўралган барча ҳужжатлар ва маълумотлар бўлмаганда, сўровнома такроран юборилиши мумкин.

188. Расмий экспертиза сўровномасига жавоб тақдим этилмаганда, жавоб бериш учун белгиланган муддат бузилганда ёки бу муддат ичида уни узайтириш ҳақида илтимоснома келиб тушмаганда, талабнома чақириб олинган деб ҳисобланади. Бунда талабнома бўйича иш юритиш тўхтатилади ва бу ҳақида талабнома берувчига хабарнома юборилади.

189. Талабнома материаллари белгиланган талабларга зид эмаслиги ҳақидаги хулосага келинганда, талабнома топширилган санани белгилаш ва талабномани кўриб чиқишга қабул қилиш тўғрисидаги расмий экспертизанинг қарори қабул қилинади ва талабнома берувчига юборилади.

190. Расмий экспертиза томонидан талабнома материалларининг Қонун ва мазкур Регламент қоидаларига зид эканлигининг аниқланиши талабномани кўриб чиқиш учун қабул қилишни рад этиш тўғрисида қарор қабул қилишга асос бўлади.

191. Талабномани кўриб чиқишга қабул қилиш ёки талабномани кўриб чиқишга қабул қилишни рад этиш тўғрисидаги қарорда тегишли қарорни қабул қилиш асослари келтирилади.

192. Талабнома моҳияти бирон-бир техника соҳасига оидлигини аниқлаш мақсадида фойдали модель ХПТнинг амалдаги таҳрири бўйича таснифланади.

Таснифлаш расмий экспертиза ва талабнома экспертизасини ўтказиш босқичларида амалга оширилади.

193. Формула тасниф индексларини танлаш учун асос бўлади. Талабнома ХПТнинг турли рубрикаларига тегишли бир неча объектларни ўз ичига олганда барча мос тасниф индекслари аниқланади. Бунда биринчи индекс фойдали модель номи билан аниқланади. Расмий экспертиза босқичида аниқланган тасниф индекслари талабнома экспертизасини ўтказиш жараёнида ўзгартирилиши мумкин.

194. Патент божи формуладаги бандлар учун белгиланган миқдордан кам тўланганда патент божи ва формуланинг мустақил бандлари сонини мувофиқлаштириш натижасида дастлаб формула таркибида бўлган баъзи бандлар чиқариб ташланиши мумкин. Бунда қарорда талабнома фақат тузатилган формулага нисбатан кўриб чиқишга қабул қилингани кўрсатилади.

195. Давлат экспертизаси давомида формулага киритилган тузатишлар бошқа фойдали моделга оид алоҳида бандлар пайдо бўлишига олиб келмаслиги керак, талабноманинг дастлабки материалларида мавжуд фойдали модель моҳиятини ўзгартирмаган ҳолда киритилган бандлар бундан мустасно.

196. Талабнома кўриб чиқиш учун қабул қилинганда, талабнома экспертизаси талабнома топширилган санадан ўн икки ой ўтгандан сўнг икки ой давомида ўтказилади.

Патент божи белгиланган миқдорда тўланганда, талабнома берувчи патент божи келиб тушганлик факти ҳақида хабардор қилинади.

Патент божи расмий экспертизанинг талабнома кўриб чиқишга қабул қилингани тўғрисидаги қарори талабнома берувчига юборилган санадан эътиборан уч ой ичида тўланади. Кўрсатилган муддат ўтказиб юборилган тақдирда, талабнома чақириб олинган деб ҳисобланади.

197. Патент божи расмий экспертизанинг талабнома кўриб чиқишга қабул қилингани тўғрисидаги қарори талабнома берувчига юборилган санадан эътиборан уч ой ичида тўланади. Кўрсатилган муддат ўтказиб юборилган тақдирда, талабнома чақириб олинган деб ҳисобланади ва талабнома берувчига бу тўғрисида хабарнома юборилади.

198. Талабнома экспертизасини ўтказиш учун патент божи белгиланган миқдордан кам тўланганда, патент божини формуланинг мустақил ва боғлиқ бандлари сонига уч ой ичида мувофиқлаштириш зарурлиги ҳақида хабарнома юборилади. Бунда талабнома берувчи экспертиза ўтказилиши керак бўлган фойдали моделларга тегишли формула бандларини кўрсатади ёки экспертиза ўтказилмайдиган бандлар чиқариб ташланган формулани тақдим этади ёхуд қўшимча патент божи тўловини амалга оширади.

199. Талабнома фойдали моделлар гуруҳига оид бўлганда, талабнома экспертизаси талабнома берувчи томонидан танланган бандлар юзасидан ёки танланган бандлар ҳақида белгиланган муддатда хабар берилмаганда, формуланинг биринчи бўлиб кўрсатилган бандлари юзасидан ўтказилади.

200. Талабнома берувчи фойдали модель учун талабномани ихтиро учун талабномага ўзгартирганда, талабноманинг фойдали модель учун талабнома сифатида кўриб чиқилиши тўхтатилади.

201. Талабнома экспертизаси доирасида қуйидагилар амалга оширилади:

фойдали модель устуворлигини белгилаш, агар у Қонуннинг 18-моддаси иккинчи – тўртинчи қисмларига кўра сўралса;

фойдали модель формуласини мазкур Регламентнинг 94 – 120-бандларида келтирилган талабларга мувофиқлигини текшириш;

қўшимча материалларни мазкур Регламентнинг 268 – 275-бандларига мувофиқ текшириш;

талабноманинг дастлабки материалларида ёки талабномани кўриб чиқишда эътиборга олинган қўшимча материалларда келтирилган формулада таърифланган фойдали моделнинг патентга лаёқатлилиқ шартларига мувофиқлигини текшириш.

202. Талабноманинг устуворлиги талабнома ваколатли органга топширилган сана бўйича белгиланади.

Талабномада фойдали моделнинг устуворлиги Қонуннинг 18-моддаси иккинчи – тўртинчи қисмларига кўра сўралмаганда, устуворлик тартибида ариза, тавсиф, формула ва чизмалар (агар улар фойдали модель моҳиятини тушуниш учун зарур бўлса) бўлган талабнома ваколатли органга топширилган сана бўйича белгиланади.

203. Талабнома берувчи томонидан конвенция устуворлиги сўралаётганда қуйидагилар текширилади:

Париж конвенциясига аъзо давлатда топширилган биринчи талабноманинг нусхаси мавжудлиги, агар кўрсатилган нусха талабнома ваколатли органга топширилган санадан кейин топширилган бўлса, биринчи талабноманинг нусхаси тақдим этилиши керак бўлган уч ой муддатга риоя қилингани (биринчи талабномалар бир нечта бўлганда кўрсатилган шарт ҳар бир талабноманинг нусхаси учун бажарилади);

конвенция устуворлиги сўралаётган талабнома биринчи талабнома топширилган санадан эътиборан ўн икки ой муддатда топширилишига риоя қилингани, агар талабнома кўрсатилган муддатдан кечикиб топширилган бўлса, у тугаган санадан бошлаб икки ойлик муддатга риоя қилингани;

конвенция устуворлигини белгилаш тўғрисидаги ариза талабнома ваколатли органга келиб тушган санадан эътиборан уч ойдан кечиктирмай тақдим этилгани;

талабнома берилган фойдали модель биринчи талабномада очиб берилгани.

204. Талабнома берувчи томонидан фойдали модель устуворлигини ўзининг олдин топширган талабномасига нисбатан берилган қўшимча материаллар бўйича устуворликни белгилаш сўралганда, қуйидаги талабларга риоя қилингани текширилади:

ваколатли органга талабномада берилган фойдали модель моҳиятини ўзгартириши мумкин бўлган қўшимча материаллар келиб тушгани сабабли эътиборга олиниши мумкин эмаслиги ҳақидаги хабарнома юборилган санадан эътиборан уч ой ичида келиб тушгани;

олдин топширилган талабноманинг мазмунини ҳисобга олган ҳолда келиб тушган санаси бўйича устуворлик сўралаётган қўшимча материалларда фойдали модель моҳияти очиб берилгани.

205. Фойдали модель устуворлигини олдин топширилган талабнома топширилган санадан белгилаш сўралганда қуйидаги талабларга риоя қилингани текширилади:

бундай устуворлик сўралаётган талабнома худди ўша аввалги талабномани топширган талабнома берувчи томонидан топширилгани;

бундай устуворлик сўралаётган талабнома ваколатли органга олдинги талабнома топширилган санадан ўн икки ой мобайнида келиб тушгани;

фойдали модель моҳияти олдин топширилган талабномада очиб берилгани;

олдин топширилган талабнома бўйича ундан илгарироқ устуворлик сўралмагани.

206. Олдин топширилган бир нечта талабномалар бўйича устуворлик сўралганда, мазкур Регламентнинг 205-банди талабларига риоя қилингани уларнинг ҳар бирига нисбатан текширилади.

207. Топширилаётган талабномага олдин топширилган талабноманинг устуворлиги белгиланганда, олдин топширилган талабнома чақириб олинади ва бу ҳақида талабнома берувчига хабар берилади.

208. Фойдали модель устуворлигини ажратилган талабнома бўйича белгилаш сўралганда қуйидаги талабларга риоя қилингани текширилади:

ажратилган талабнома ваколатли органга фойдали моделга ёки ихтирога биринчи талабнома устидан шикоят бериш имконияти қолмаган патент беришни рад этиш тўғрисидаги қарор қабул қилингунга қадар ёхуд биринчи талабнома бўйича патент бериш тўғрисидаги қарор қабул қилинганда фойдали модель ёки ихтирони Ўзбекистон Республикасининг тегишли давлат реестрида рўйхатдан ўтказиш санасигача келиб тушгани;

ажратилган талабномадаги фойдали модель моҳияти олдинги талабномада, агар талабнома конвенция талабномасидан ажратиб олинган ва устуворлик унинг устуворлик санаси бўйича сўралаётган бўлса, биринчи талабномада очиб берилгани.

209. Мазкур Регламентнинг 203 – 208-бандларига мувофиқ фойдали модель устуворлигини белгилаш шартларига риоя қилинганини текширишда устуворлик сўралаётган талабнома ёки устуворлик сўраш учун асос бўлган қўшимча материаллар берилган талабнома чақириб олинмаганига эътибор қаратилади.

210. Фойдали моделнинг моҳиятини очишда олдин топширилган талабнома ёки унга келиб тушган қўшимча материаллар асосида устуворлик сўралганда қуйидагилар текширилади:

ушбу материалларда (олдин топширилган талабноманинг тавсифи, формуласи, қўшимча материалларнинг матнли қисми) талабнома берилган фойдали моделнинг формуласига киритилган барча белгилар кўрсатилганлиги;

устуворлик санаси сўралаётган материалларда фойдали моделнинг моҳияти уни амалга ошириш учун етарли даражада очиб берилгани.

211. Конвенция устуворлиги сўралганда мазкур Регламентнинг 210-бандидаги шартлар бажарилганлигини текширишда Париж конвенциясига аъзо давлатда берилган биринчи талабноманинг таржимаси тақдим этилади.

212. Мазкур Регламентнинг 203 – 208-бандларида кўрсатилган талаблар бажарилганда талабноманинг устуворлиги белгиланади.

213. Мазкур Регламентнинг 203 – 208-бандларида кўрсатилган талабларнинг бирортаси бажарилмаганда, талабнома устуворлиги Қонуннинг 18-моддаси биринчи қисмига мувофиқ белгиланади.

214. Устуворлик белгилангандан сўнг фойдали моделнинг ўзгартирилган формуласи тақдим этилганда, сўралаётган устуворликни белгилашга асослар мавжудлигини аниқлаш учун такроран текшириш ўтказилади.

215. Текшириш фойдали модель формуласининг охириги вариантыга нисбатан ўтказилади. Бунда фойдали модель бирлиги талабига риоя этилгани аниқланади.

216. Фойдали модель бирлиги талаби бузилгани аниқланганда, талабнома берувчига сўровномада битта фойдали моделга ёки ягона ижодкорлик фикрини ташкил этган фойдали моделлар гуруҳига тегишли аниқликлар киритилган тавсиф ва формулани тақдим этиш таклиф қилинади.

Тузатилган формула таркибига янги бандлар киритилганда, қўшимча патент божи тўланади.

217. Фойдали модель формуласини текширишда талабномадаги фойдали моделнинг муҳим белгилари мажмуи кўрсатилган техник натижага эришиш учун етарли экани аниқланади.

Бирон-бир муҳим белги формулага киритилмаганда, лекин тавсифда ёки формуланинг боғлиқ бандида келтирилганда ва ушбу муҳим белгисиз техник натижага эришиб бўлмаслиги аниқланганда, талабнома берувчига бундай белгини формуланинг тегишли мустақил бандига киритиш таклиф этилади. Бунда техник натижага эришиш учун формулага ушбу белгини киритиш зарурлигини тасдиқлайдиган далиллар келтирилади. Бундай далиллар тавсифда очиқ берилган белгилар ва техник натижа орасидаги сабаб-оқибат боғланишига ёки экспертиза томонидан ўтказилган илмий-назарий таҳлилга асосланиши мумкин.

218. Фойдали модель формуласини текшириш ундаги белгиларни мазкур Регламентнинг 113 – 120-бандларига мувофиқ идентификация қилиш имкониятини аниқлашдан иборат.

Белгини идентификация қилиш имкониятини таъминлаш учун унинг таърифини фойдали модель тавсифига асосан тузатиш зарур бўлганда, талабнома берувчига бундай тузатишни амалга ошириш таклиф этилади.

219. Белгини идентификация қилиш имконияти таъминланганда, лекин уни таърифлаш учун маълум бир техника соҳасида қабул қилинган атамаларга мос бўлмаган ёки эскирган атамалар қўлланилганда, талабнома берувчига формулага тегишли тузатишларни киритиш тавсия қилинади.

220. Формуладаги белгини текшириш жараёнида техник натижага эришиш учун етарли бўлган белгилар ёки электрон ҳисоблаш машиналари учун яратилган дастурни ҳамда бундай дастурда ишлатиладиган алгоритмларни жалб қилган ҳолда таърифланадиган фойдали модель формуласининг белгилари мазкур Регламентнинг 51 – 58-бандларида келтирилган талабларга мувофиқ бўлиши керак.

Формулада техник натижага эришилмайдиган ёки фойдали моделни акс эттирадиган воситага оид бўлмаган белгилар мавжуд бўлганда, бундай белгини формуладан олиб ташлаш учун тегишли тузатишни амалга ошириш таклиф этилади.

221. Товар белгилари, географик кўрсаткичлар ва бошқа хусусий аломатларни акс эттирувчи воситалар фойдали модель формуласига киритилмайди.

222. Формулада умумий тушунча билан ифодаланган белги мавжуд бўлганда мазкур Регламентнинг 102-бандига мувофиқ ундан фойдаланиш тўғрилиги аниқланади.

Белги функция ва хусусият билан таърифланганда, белги формуланинг мустақил бандига киритилган бошқа муҳим белгилар билан биргаликда талабномада кўрсатилган техник натижага эришиш учун етарлилиги текширилади.

223. Талабномада кўрсатилган техник натижага эришиш фақатгина экспериментал маълумотлар билан тасдиқланганида, тавсифда керакли маълумотларни ўз ичига олган мисоллар келтирилади. Ушбу мисоллар асосидаги хулосаларга таянган фойдали модель белгисини тавсифлашда аниқ ҳолатлар ва умумлаштиришнинг ўринлилиги текширилади.

224. Экспертиза томонидан умумий тушунчалар билан ифодаланган белгидаги бирор аниқ ҳолатда талабнома берувчи томонидан кўрсатилган техник натижага эришилмаслиги аниқланганда, тегишли далиллар келтирилиб, уларни рад этиш ёки тузатиш киритиш таклиф этилади.

225. Формулани мазкур Регламентнинг 113-банди талабига мувофиқлигини текширишда фойдали моделни таърифлайдиган тушунча унинг тавсифида келтирилгани ёки чизмада ифодалангани аниқланади.

226. Талабномада бир звеноли ёки битта мустақил бандли кўп звеноли формула келтирилганда бундай формулада (мазкур Регламентнинг 16 – 18-бандлари талабларига мувофиқ) битта фойдали модель таърифлангани текширилади.

227. Мазкур Регламентнинг 16 – 18-бандлари талаблари бузилгани аниқланганда, юбориладиган сўровномада бу ҳақида маълум қилинади ва тегишли патент божини тўлаб, формулани тузатиш таклиф қилинади. Бунда тузатилган формулада фойдали модель бирлиги талаби бажарилиши ва тузатилган формулага аввал мустақил банд сифатида кўрсатилмаган янги мустақил бандлар киритилганда, тегишли патент божини тўлаш ёки талабнома берувчи формулани тузатишни рад этганда кейинги кўриб чиқишда эътиборга олинадиган фойдали моделни кўрсатиш зарурлиги келтирилади.

Белгини таърифлашда талабнома берувчи муқобил тушунчадан ноўрин фойдаланганда юзага келган хато кўрсатилади.

Формулада техник натижага эришилмайдиган ёки фойдали моделни акс эттирадиган воситага оид бўлмаган белгилар мавжуд бўлганда, бундай белгини формуладан олиб ташлаш учун тегишли тузатишни амалга ошириш таклиф этилади.

221. Товар белгилари, географик кўрсаткичлар ва бошқа хусусий аломатларни акс эттирувчи воситалар фойдали модель формуласига киритилмайди.

222. Формулада умумий тушунча билан ифодаланган белги мавжуд бўлганда мазкур Регламентнинг 102-бандига мувофиқ ундан фойдаланиш тўғрилиги аниқланади.

Белги функция ва хусусият билан таърифланганда, белги формуланинг мустақил бандига киритилган бошқа муҳим белгилар билан биргаликда талабномада кўрсатилган техник натижага эришиш учун етарлилиги текширилади.

223. Талабномада кўрсатилган техник натижага эришиш фақатгина экспериментал маълумотлар билан тасдиқланганида, тавсифда керакли маълумотларни ўз ичига олган мисоллар келтирилади. Ушбу мисоллар асосидаги хулосаларга таянган фойдали модель белгисини тавсифлашда аниқ ҳолатлар ва умумлаштиришнинг ўринлилиги текширилади.

224. Экспертиза томонидан умумий тушунчалар билан ифодаланган белгидаги бирор аниқ ҳолатда талабнома берувчи томонидан кўрсатилган техник натижага эришилмаслиги аниқланганда, тегишли далиллар келтирилиб, уларни рад этиш ёки тузатиш киритиш таклиф этилади.

225. Формулани мазкур Регламентнинг 113-банди талабига мувофиқлигини текширишда фойдали моделни таърифлайдиган тушунча унинг тавсифида келтирилгани ёки чизмада ифодалангани аниқланади.

226. Талабномада бир звеноли ёки битта мустақил бандли кўп звеноли формула келтирилганда бундай формулада (мазкур Регламентнинг 16–18-бандлари талабларига мувофиқ) битта фойдали модель таърифлангани текширилади.

227. Мазкур Регламентнинг 16–18-бандлари талаблари бузилгани аниқланганда, юбориладиган сўровномада бу ҳақида маълум қилинади ва тегишли патент божини тўлаб, формулани тузатиш таклиф қилинади. Бунда тузатилган формулада фойдали модель бирлиги талаби бажарилиши ва тузатилган формулага аввал мустақил банд сифатида кўрсатилмаган янги мустақил бандлар киритилганда, тегишли патент божини тўлаш ёки талабнома берувчи формулани тузатишни рад этганда кейинги кўриб чиқишда эътиборга олинадиган фойдали моделни кўрсатиш зарурлиги келтирилади.

Белгини таърифлашда талабнома берувчи муқобил тушунчадан ноўрин фойдаланганда юзага келган хато кўрсатилади.

228. Бир нечта мустақил бандли кўп звеноли формула таклиф қилинганда, уларнинг ҳар бири мазкур Регламентнинг 102-банди талабларига мувофиқлиги текширилади.

229. Формулани текширишда қўшимча равишда қуйидагилар эътиборга олинади:

кўп звеноли формуланинг боғлиқ бандларида фойдали моделнинг аниқ ҳолларда амалга оширилиши;

формулада мустақил банднинг белгиларини чиқариб ташлашни ёки алмаштиришни назарда тутадиган боғлиқ банднинг мавжудлиги.

230. Формуланинг мустақил бандларида таърифланган фойдали моделлар ўзаро ягона ижодкорлик фикрни ташкил қилган ҳолда боғлиқ бўлганда ягона ижодкорлик фикри шарти бажарилган ҳисобланади.

231. Мустақил бандларда таърифланган фойдали моделларни вариантларга тегишлилигини текширишда фойдали моделларнинг кўрсатилган вазифаси ва техник натижалар мослиги текширилади.

232. Фойдали модель формуласини текширишда формуланинг тузилиши ва баён қилиниши белгиланган талабларга мувофиқ эмаслиги аниқланганда, формулани тузатиш таклиф қилинади.

233. Ўзгартирилган формулага нисбатан мазкур Регламентнинг 217 – 231-бандларига мувофиқ текшириш ўтказилади.

Фойдали моделнинг патентга лаёқатлилигини текшириш учун талабнома берувчи томонидан ўзгартирилган формула қабул қилинади.

234. Бир звеноли ёки битта мустақил бандли кўп звеноли формулада биттадан ортиқ фойдали модель борлиги аниқланганда, талабнома берувчига кўриб чиқилиши керак бўлган фойдали моделни кўрсатиш таклиф этилади ва экспертиза талабнома берувчи томонидан кўрсатилган фойдали моделнинг патентга лаёқатлилигини текширишни давом эттиради.

235. Формулада муқобил тушунча билан ифодаланган белги мавжуд бўлганда, патентга лаёқатлиликини текшириш бундай тушунчани ичига олган белгиларнинг ҳар бир мажмуига нисбатан ўтказилади.

236. Муаллиф ёки талабнома берувчи фойдали моделга тааллуқли ахборотни ошкор этган санадан эътиборан олти ойлик муддатда ваколатли органга ушбу фойдали моделга талабнома топширганда ошкор этилган ахборот техника тараққиёти даражасига киритилмайди.

237. Техник ечимнинг таърифланиши бўйича уни тушуниш мумкин бўлмаганда, талабнома берувчига аниқланган камчиликларни кўрсатиб, ҳуқуқий асосга эга далиллар келтирилган, етишмаган ёки тузатилган ҳужжатларни тақдим этиш таклиф этилган сўровнома юборилади.

238. Фойдали моделдан фойдаланиш мумкинлигини аниқлашда талабнома материалларида фойдали моделнинг вазифаси кўрсатилгани текширилади.

239. Формула бандларидаги таърифларни амалга ошириш учун талабноманинг унинг устуворлик санасида топширилган материалларида воситалар ва усуллар баён қилингани текширилади. Талабнома материалларида бундай воситалар ва усуллар бўлмаганда, улар ҳақидаги маълумотлар фойдали модель устуворлиги санасигача оммавий тарзда ошкор бўлган ахборот манбаларидан маълум бўлиши керак.

240. Формуладаги белгида келтирилган тушунчалар фойдали моделни амалга ошириш ва кўрсатилган вазифани бажариш учун фақат экспериментал маълумотлар орқали тасдиқланганда, фойдали модель тавсифида келтирилган мисоллар етарлилиги (мазкур Регламентнинг 73-банди) текширилади.

241. Фойдали моделнинг устуворлик санасида мазкур Регламентнинг 238 – 240-бандлари талабларига риоя қилинганда формуланинг мустақил бандида таърифланган фойдали модель саноатда қўллаш мумкин деб эътироф этилади.

Кўрсатилган талабларнинг биронтаси бажарилмаганда талабнома берувчига экспертизанинг тегишли далиллариغا нисбатан ўз фикрини билдириш ва формулани тузатиш тўғрисидаги сўровнома юборилади.

242. Саноатда қўллаш шартига мувофиқ эмаслиги аниқланган фойдали моделга нисбатан янгилик шартига мувофиқлик юзасидан текширув ўтказилмайди.

243. Қонуннинг 7-моддаси иккинчи қисмига биноан фойдали моделнинг янгилигини текшириш фойдали модель формуласининг мустақил бандидаги барча белгилар мажмуига нисбатан ўтказилади.

244. Ахборот излаш формула, тавсиф ва чизма асосида ўтказилади.

245. Талабнома экспертизасини ўтказиш учун патент божи тўланган санагача талабнома берувчи фойдали модель бирлиги талаби бузилгани ҳақидаги хабарномага белгиланган муддатда жавоб бермаганда, ахборотни излаш ишлари формулада биринчи кўрсатилган фойдали модель (ягона ижодкорлик фикрини ташкил қилган фойдали моделлар гуруҳи) бўйича ўтказилади.

246. Техника тараққиёти даражасини аниқлашда оммавий тарзда ошкор этилган ахборот манбаидаги маълумотлардан фойдаланилади.

Қуйидагилар ахборот манбаини техника тараққиёти даражасига киритишни белгилайдиган сана ҳисобланади:

муҳофаза ҳужжатларига нашр қилинган тавсифлар учун – уларда кўрсатилган нашр этиш санаси;

миллий ва бошқа босма нашрлар учун – уларда кўрсатилган нашр этишга имзо қўйилган сана;

нашр этишга имзо қўйилган сана кўрсатилмаган миллий босма нашрлар ва бошқа босма нашрлар учун – улар эълон қилинган кун, нашр қилиниш йил ва ой билан белгиланганда – ойнинг охирги куни, нашр қилиниш йил билан белгиланганда – 31 декабрь;

сақлаш учун топширилган мақола, шарҳлар, монография ва бошқа материаллар учун – уларни депозитарийга топшириш санаси;

илмий-тадқиқот ишлари ҳақидаги ҳисоботлар, тажриба-конструкторлик ишларига тушунтириш хатлар ва ташкилотларда бўлган конструкторлик, технологик ва лойиҳа ҳужжатлардаги ахборотлар учун – улар тегишли ташкилотларга келиб тушган санаси;

техник жиҳатдан тартибга солиш соҳасидаги норматив ҳужжатлар учун – улар ваколатли ташкилотда ҳисобга олинган сана;

қўлёзма ҳуқуқида чоп этилган диссертация материаллари ва диссертация авторефератлари учун – уларнинг тарқатилган санаси;

танловга қабул қилинган ишлар учун – улар танишиш учун очик намоиш қилинган ва танлов ўтказишга оид ҳужжатлар билан тасдиқланган сана;

интернет тармоғи маълумотлари, визуал ахборот манбалари (плакат, модель, электрон ахборот ташувчи восита, маҳсулот ва шу кабилар) учун – уларни кўриш мумкин бўлган сана;

кўргазмага қўйилган экспонатлар учун – уларни кўрсатиш бошланган ва ҳужжат билан тасдиқланган сана;

оғзаки маърузалар, сўзга чиқишлар учун – маърузалар, сўзга чиқишлар санаси;

радио, телевидение, кино орқали маълумотлар учун – оммага ошкор этилган сана;

техника воситасидан фойдаланиш натижасида маълум бўлган маълумотлар учун – оммага ошкор этилган сана.

247. Фойдали моделнинг янгилигини аниқлаш чоғида бирмунча олдин устуворликка эга бўлган ҳолда, Ўзбекистон Республикасида топширилган ва чақириб олинмаган патент бериш ҳақидаги талабномалар ҳам ҳисобга олинади.

248. Текширишда аниқланган талабнома чақириб олинмаганда ёки чақириб олиш муддати ўтмаганда, талабнома берувчига шундай талабнома мавжудлиги ҳақида (талабнома берувчини кўрсатмасдан ва мазмунини очмасдан) ва талабнома экспертизаси аввалроқ устуворликка эга бўлган талабнома бўйича бир қарорга келингунга қадар тўхтатиб турилиши ҳақида маълум қилинади.

Талабнома берувчи талабнома экспертизаси тўхтатиб турилишидан норози бўлганда, фойдали модель янгилик шартига мувофиқ эмас деб топилади.

249. Ўзбекистон Республикасида муҳофазага олинган барча фойдали модель ва ихтиролар устуворлик санасидан эътиборан техника тараққиёти даражасига киритилади.

250. Ахборотни излаш жараёнида худди шундай вазифани бажарадиган фойдали модель белгиларига ўхшаш бўлган белгилар билан таърифланадиган восита топилганда, ахборотни излаш тўхтатилмайди ва охиригача тўлиқ ҳажмда олиб борилади.

Фойдали модель бошқа фойдали модель ёки ихтиро формуласидаги мустақил бандларнинг мазмунларига мос тушганда ўхшаш деб эътироф этилади.

251. Техника тараққиёти даражасидан фойдали модель формуласидаги барча белгилар билан айнан бир хил белгилардан иборат маҳсулот ёки усул аниқланганда, фойдали модель янгилик шартига мувофиқ эмас деб эътироф этилади.

252. Боғлиқ бандларга эга бўлган формуланинг мустақил бандида таърифланган фойдали модель янгилик шартига мувофиқ бўлганда, боғлиқ бандларга нисбатан техника тараққиёти даражаси таҳлили ўтказилмайди.

253. Боғлиқ бандларга эга бўлган формуланинг мустақил бандида таърифланган фойдали моделнинг янгилик шартига мувофиқ эмаслиги аниқланганда, талабномани кейинги кўриб чиқиш мазкур Регламентнинг 255-банди ва 258-бандининг иккинчи хатбошисига мувофиқ амалга оширилади.

254. Фойдали моделнинг янгилик шартига мувофиқ эмаслиги аниқланганда талабнома берувчига экспертиза далиллари баён қилинган ва бу далилларга нисбатан ўз фикр-мулоҳазаларини ҳамда зарур ҳолларда талабноманинг дастлабки материаллари асосида фойдали моделнинг тузатилган формуласини тақдим этиш таклиф қилинган сўровнома юборилади.

255. Фойдали модель боғлиқ бандларга эга кўп звеноли формула билан таърифланганда ва мустақил банднинг янгилик шартига жавоб бермаслиги сабабли патентга лаёқатли эмаслиги аниқланганда, талабнома берувчига бу ҳақида маълум қилинади ва талабномани кўриб чиқишни давом эттиришда фойдали моделнинг тузатилган формуласини тақдим этиш таклиф этилади.

256. Боғлиқ бандларга эга бўлган мустақил бандга нисбатан фойдали моделнинг патентга лаёқатлилиги аниқланганда, ушбу боғлиқ бандлардаги фойдали модель белгиларининг таърифи фойдали моделни амалга оширишга ёки вазифасини бажаришига тўсқинлик қилмаслиги текширилади.

257. Боғлиқ бандларга эга бўлган кўп звеноли формула билан таърифланган фойдали моделни патентга лаёқатлилиқ шартларига нисбатан текшириш натижаси ижобий бўлган ҳолда, у патентга лаёқатли деб тан олинади.

258. Фойдали моделлар гуруҳига оид талабнома топширилганда, патентга лаёқатлилиқни текшириш гуруҳга кирган ҳар бир фойдали моделга нисбатан ўтказилади. Гуруҳнинг патентга лаёқатлилиги ундаги барча фойдали моделлар патентга лаёқатли бўлганда тасдиқланади.

Фойдали моделлардан бири патентга лаёқатли эмаслиги аниқланганда, талабнома берувчига бу ҳақида маълум қилинади ва келтирилган далиллар ҳақида ўз фикрини билдириш ҳамда зарур ҳолда патентга лаёқатли бўлмаган фойдали модель бандини формуладан чиқариб ташлаш ёки бу бандларни тузатилган ҳолда тақдим этиш таклиф этилади.

259. Мазкур Регламентнинг 258-бандига мувофиқ талабнома берувчи томонидан фойдали моделнинг ўзгартирилган формуласи тақдим этилганда, талабномани ушбу формулада таърифланган фойдали моделга нисбатан мазкур Регламентнинг 214 – 234-бандларига мувофиқ кўриб чиқиш давом эттирилади.

Талабнома берувчи экспертиза сўровномасидаги фикрларни рад этувчи далилларни ва ўзгартирилган формулани келтирмасдан аввалги формула билан патент беришни талаб қилганда, патент беришни рад этиш тўғрисида қарор қабул қилинади.

260. Қонуннинг 20-моддасига кўра қўшимча материалларни тақдим этиш сўралган сўровнома бундай материалларсиз талабнома экспертизасини ўтказиш мумкин бўлмаганда юборилади.

261. Сўровнома юбориш учун қуйидагилар асос бўлиши мумкин:

фойдали модель формуласини мазкур Регламентнинг 214 – 234-бандларига мувофиқ текшириш натижалари бўйича аниқлаш зарурати;

фойдали моделнинг патентга лаёқатлилигини мазкур Регламентнинг 235 – 259-бандларига мувофиқ текшириш билан боғлиқ масалаларни ҳал қилиш зарурати;

бир хил устуворлик санасига эга бўлган айнан ўхшаш саноат мулки объектларига талабномаларни кўриб чиқиш билан боғлиқ саволларни ҳал қилиш зарурати.

262. Талабномани кўриб чиқишда юзага келадиган бошқа турдаги масалалар мазкур Регламентнинг 261-бандидаги асосларга қўшимча равишда юбориладиган сўровномага киритилади.

263. Сўровнома ёки хабарномада келтириладиган фикр ва мулоҳазалар илмий-техника ёки ҳуқуқий тусдаги далиллар билан асосланади.

264. Талабнома берувчи патентга лаёқатлилиги ҳақида хулоса олинган фойдали модель формуласига идентификация қилинмаган ёки талабноманинг дастлабки материалларида бўлмаган белгини ёхуд таърифи ахборот манбаига ҳавола қилиш билан алмаштирилган белгини киритишни ёки талабнома топширилгандан кейин талабнома берувчи томонидан таклиф этилган ва мазкур Регламентнинг 214 – 234-бандларига мувофиқ эътиборга олинмаган янги мустақил бандни киритишни талаб қилганда, талабнома берувчига ушбу белгини (банд) ўз таркибига киритмаган формулани тақдим этиш таклиф қилинган сўровнома юборилади.

265. Сўровномада ахборот манбаи келтирилганда ушбу манбани топиш учун зарур бўлган барча библиографик маълумотлар, шунингдек, талабномани кўриб чиқишда эътиборга олинган маълумотлар, ушбу манбадан топиш учун керак бўладиган бошқа маълумотлар кўрсатилади.

266. Сўровномани юбориш учун фойдали моделнинг патентга лаёқатлилигини текшириш натижалари бўйича формула, тавсиф ва чизмаларга тузатишлар киритиш орқали аниқлаштириш зарурати асос бўлганда, уларнинг тузатилган саҳифаларини тақдим этиш таклиф қилинади. Бунда сўровномада талабнома материалларини тузатишга оид тўлиқ тушунтиришлар келтирилади.

267. Ўзгартирилган формула асосида патент бериш тўғрисидаги қарор қабул қилиш учун формулани ўзгартириш тавсифга ва чизмага тузатишлар киритишни тақозо этса (шу жумладан, экспертиза томонидан аввал кўрсатилган лекин тузатилмаган камчиликлар мавжуд бўлганда), материалларни тузатиш тўғрисидаги таклифни ўз ичига олган сўровнома юборилади.

268. Қўшимча материаллар билан бирга тузатилган формула бўлганда, дастлабки формулада мустақил банд сифатида ажратиб кўрсатилмаган бир ёки бир неча мустақил бандларни киритиш билан тузатилгани ва патент божи тўлангани текширилади.

269. Қўшимча материаллар таркибида талабноманинг дастлабки материалларида бўлмаган ва формулага киритиш талаб этилган белгилар мавжуд бўлганда, қўшимча материаллар фойдали модель моҳиятини ўзгартиради деб эътироф этилади.

270. Қўшимча материалларда келтирилган ва формулага киритилиши сўралаётган белгилар талабнома ваколатли органга келиб тушган санада формулада ёки тавсифда очиб берилмаганда талабноманинг дастлабки материалларида бўлмаган деб эътироф этилади.

271. Талабноманинг дастлабки материалларида белгини бажаришнинг аниқ ҳолатлари очилмасдан умумий тушунча билан берилганда, формулага киритилиши керак бўлган белги деб ҳисобланган бундай аниқ ҳолатларнинг қўшимча материалларда тақдим этилиши фойдали моделнинг моҳиятини ўзгартиради деб эътироф этилади.

272. Қуйидаги қўшимча материаллар фойдали модель моҳиятини ўзгартирмайди:

фойдали моделни амалга ошириш шароитлари ҳақидаги янги маълумотлар;

фойдали моделни амалга оширишдаги мисоллар;

қўшимча техник натижа олиш имкониятлари;

аниқликлар киритилган график материаллар;

формулага киритилмайдиган ва ундаги белгиларга тааллуқли бўлмаган бошқа материаллар.

273. Қўшимча материаллар фойдали моделнинг моҳиятини ўзгартиради деб эътироф этилганда, талабнома берувчига бундай хулосага келиш учун қўшимча материаллардаги қайси маълумотлар асос бўлгани ҳақида маълум қилинади. Талабномани кейинги кўриб чиқиш қўшимча материалларда берилган формулага нисбатан, лекин талабнома топширилган устуворлик санасидаги тавсифда ва формулада очиб берилган белгилар бўйича давом эттирилади.

274. Фойдали моделнинг вазифасини ифодаладиган дастлабки умумий тушунча формулада бошқаси билан алмаштирилганда, улар бир хил маънода ва бир-бирига боғлиқ бўлганда, яъни улар тўлиқ ёки қисман мос келганда, фойдали моделга тегишли деб эътироф этилади.

275. Қуйидаги ҳолларда формулани ўзгартириш талабномадаги фойдали моделга тааллуқли деб ҳисобланади:

фойдали модель объектининг тури (қурилма, усул, модда) ўзгартирилганда, бунда янгидан кўрсатилган объект тури дастлабки фойдали модель формуласида келтирилган белгиларга нисбатан кўпроқ мос келганда;

биринчи талабномадаги фойдали модель объекти “янги вазифада қўллаш” кўрсатилган янги вазифадаги объект билан алмаштирилганда, агар объект тўғрисидаги маълумотлар устуворлик санасигача оммага маълум бўлмаган ҳолларда объектни қўллашга доир талабнома берилса;

дастлабки кўрсатилган фойдали модель объектини “янги вазифада қўллаш” фойдали модель объектига алмаштирилганда, агар устуворлик санасигача оммага маълум бўлган маълумотлардан талабнома берилган объектдан фақат вазифаси билан фарқланувчи восита маълумлиги аниқланса.

276. Қонуннинг 19-моддасига мувофиқ талабнома берувчи патент бериш ҳақидаги қарор қабул қилингунга қадар фойдали модель ҳақидаги талабномани ихтиро ҳақидаги талабномага ўзгартириши мумкин.

Фойдали моделга бўлган талабнома ихтирога патент бериш ҳақидаги талабномага ўзгартирилганда, уни фойдали моделга талабнома сифатида кўриб чиқиш тўхтатилади ва бу ҳақида талабнома берувчига хабар берилади.

Бундай ўзгартиришда фойдали модель талабномасининг устуворлиги сақланиб қолади ва кейинги иш юритиш ихтирога патент бериш тартибига мувофиқ амалга оширилади.

277. Фойдали моделнинг патентга лаёқатлилиқ шартларига мувофиқлиги аниқланганда, талабнома берувчига таклиф қилинган формула билан фойдали моделга патент берилиши мумкинлиги ҳақида сўровнома юборилади ва экспертиза хулосаларига нисбатан ўз фикрини маълум қилиш таклиф этилади.

Сўровнома юборилган санадан бошлаб уч ой ичида талабнома берувчи ўз фикрини маълум қилмаганда ёки экспертизанинг фикрига розилиги келиб тушганда, сўровномада баён қилинган формула билан патент бериш тўғрисидаги қарор қабул қилинади ва нашр этишда биринчи берилган фойдали модель тавсифидан фойдаланилади.

278. Талабнома материаллари белгиланган талабларга зид эмас ҳақидаги хулосага келинганда фойдали моделга патент бериш тўғрисидаги қарор қабул қилинади ва талабнома берувчига юборилади.

279. Экспертиза томонидан талабнома материалларининг Қонун ва мазкур Регламент қоидаларига зид эканлигининг аниқланиши фойдали моделга патент беришни рад этиш тўғрисидаги қарор қабул қилишга асос бўлади.

280. Битта мустақил банд ва боғлиқ бандларга эга бўлган кўп звеноли формулада таърифланган фойдали моделнинг мустақил банди патентга лаёқатлилиқнинг биронта шартига мувофиқ эмаслиги аниқланганда, патент беришни рад этиш тўғрисида қарор чиқарилади.

281. Фойдали моделлар гуруҳидан иборат бўлган кўп звеноли формуланинг мустақил бандларида таърифланган фойдали моделларнинг бири ёки ҳар хил муқобил белгиларни ўз ичига олган белгилар мажмуида патентга лаёқатлилигининг шартларидан бирига мувофиқ эмаслиги аниқланиб, талабнома берувчи формулани тузатишдан ёки ушбу фойдали модель белгисини формуладан чиқариб ташлашдан бош тортганда, кўрсатилган белгилар мажмуида патент беришни рад этиш тўғрисида қарор чиқарилади ва унда патентга лаёқатли деб аниқланган бошқа фойдали моделларнинг патентга лаёқатли эканлиги эътироф этилади.

282. Талабнома берувчининг хоҳишига кўра давлат экспертизаси Марказ томонидан тезкор тартибда, яъни талабнома кўриб чиқишга қабул қилингани тўғрисида қарор чиқарилган кундан эътиборан бир ой ичида ўтказилиши мумкин.

Давлат экспертизаси ўтказиш талабнома берувчининг бу ҳақидаги илтимосномасига асосан тезкор тартибда ўтказилади. Бунда экспертизани тезкор тартибда ўтказиш ҳақидаги илтимоснома ваколатли органга талабнома билан бир пайтда ёки у топширилган санадан эътиборан уч ой ичида тақдим қилиниши керак.

283. Давлат экспертизасини тезкор тартибда ўтказишда ахборотни излаш жараёни талабнома берувчи ва Марказ ўртасида тузиладиган шартнома асосида амалга оширилади.

284. Давлат экспертизасини тезкор тартибда ўтказишда ахборотни излаш жараёнида расмий экспертиза яқунланган кундан бошлаб ўн кун ичида амалга оширилади.

Давлат экспертизасини тезкор тартибда ўтказиш ҳақидаги илтимоснома расмий экспертиза яқунлангандан сўнг келиб тушганда ахборотни излаш жараёнида илтимоснома келиб тушган санадан эътиборан ўн кун ичида амалга оширилади.

285. Ахборотни излаш натижалари бўйича ҳисобот тузилади ва ҳисобот қуйидаги маълумотларни ўз ичига олади:

талабнома рақами;

талабноманинг топширилган санаси;

фойдали моделнинг номи;

ахборот излаш соҳаларини таснифловчи ХПТ рубрикасининг индекси, ХПТ рубрикасига боғлиқ ҳолда излаш кўламига киритилиши зарур бўлган мамлакатлар патент ҳужжатларининг рўйхати, тегишли мавзу бўйича ахборот манбалари;

ахборот излаш мавзуси бўйича ҳужжатлар ва уларнинг аниқ қисмларига библиографик маълумотлар кўринишидаги ҳаволалар (талабнома бўйича илгарироқ устуворлик сўралганда талабнома топшириш санасидан олдин, бироқ талабнома устуворлиги санасидан кейин нашр қилинган маълумотлар алоҳида белгилаб қўйилади);

илгарироқ устуворликка эга бўлган, бироқ эълон қилинмаган талабномалар;
ахборот излашнинг тугатилган санаси.

Ахборот излашнинг ҳажмига ҳамма фойдалана оладиган ҳар қандай ахборот манбалари киритилиши мумкин.

286. Ахборот излаш якунлангандан сўнг унинг натижалари асосида мазкур Регламентнинг 197 – 281-бандларига мувофиқ фойдали моделнинг патентга лаёқатлилиги текширилади.

287. Белгиланган патент божи тўланганда ваколатли орган фойдали моделни мазкур Регламентга 5-иловага мувофиқ шаклдаги Фойдали моделлар давлат реестрида автоматик тарзда рўйхатдан ўтказди. Бунда фойдали моделга берилган патент ва унинг иловаси электрон шаклда ахборот тизими орқали талабнома берувчига юборилади.

Фойдали модель рўйхатга олингани тўғрисидаги маълумотлар ваколатли орган томонидан расмий ахборотномада эълон қилинади.

Талабнома берувчининг хоҳишига кўра фойдали моделга берилган патент ва унинг иловаси почта алоқаси орқали кўрсатилган манзилга юборилиши мумкин.

7-боб. Халқаро талабномани топшириш ва уни кўриб чиқиш

288. РСТга мувофиқ ваколатли орган Ўзбекистон Республикасида халқаро талабномани қабул қилувчи идора, халқаро талабномада кўрсатилган ва танланган идора функциясини бажаради. Ваколатли орган халқаро талабнома бўйича иш юритишда РСТ, РСТнинг Йўриқномаси (кейинги ўринларда – Йўриқнома), БИМТ Халқаро бюроси томонидан чоп этиладиган тегишли қўлланмалар, шунингдек, Қонун ва мазкур Регламентга амал қилади.

289. Халқаро талабномани кўриб чиқиш бошланадиган сана сифатида халқаро талабноманинг устуворлик санасидан эътиборан ўттиз бир ой муддатдан кейинги сана ҳисобланади.

Халқаро талабноманинг давлат экспертизасини кўрсатилган муддатдан аввал бошлаш ҳақидаги илтимоснома халқаро чоп этиш санасигача берилганда, талабноманинг таржимаси билан бирга халқаро талабномани қабул қилувчи идора томонидан тасдиқланган ва халқаро топшириш санаси белгиланган нусхаси тақдим этилади.

290. Халқаро талабномани миллий фазага ўтказиш учун талабнома берувчи томонидан халқаро талабноманинг устуворлик санасидан эътиборан ўттиз бир ой муддатда бошқа тилда топширилган халқаро талабнома аризасининг таржимаси, халқаро талабноманинг нашр варағи, формуланинг таржимаси тақдим этилади ва бунда патент божи тўланади. Халқаро талабнома аризасининг таржимаси ўрнига мазкур Регламентда назарда тутилган Ўзбекистон Республикасида фойдали моделга патент бериш ҳақидаги ариза топширилиши мумкин.

291. Халқаро талабнома аризасининг таржимасига талабнома материалларининг таржималари халқаро талабномани топшириш санасида топширилган кўринишда илова қилинади.

Ўзгартирилган формулани халқаро талабнома миллий фазага ўтказилганда, ўзгартирилган формуланинг таржимаси киритилган ўзгартиришларга нисбатан тушунтиришларнинг таржимаси билан бирга берилади.

292. Халқаро талабнома фойдали модель формуласи, тавсиф ва чизмаларга РСТнинг 34(2b)-моддасига мувофиқ киритилган ўзгартиришларни ҳисобга олган ҳолда, миллий фазага ўтказилганда Халқаро дастлабки экспертиза органи томонидан қабул қилинган ўзгартиришлар ҳисобга олинган халқаро талабноманинг таржимаси тақдим этилади.

293. Мазкур Регламентнинг 289 – 292-бандларида кўрсатилган материаллар белгиланган муддатда тақдим этилмаганда, халқаро талабнома бўйича иш юритиш тўхтатилади.

294. Миллий фазага ўтиш муддати ўтказиб юборилгандан сўнг ўн икки ой ичида тақдим этилган материаллар белгиланган патент божи тўланганда кўриб чиқишга қабул қилинади.

295. Халқаро талабноманинг расмий экспертизасини ўтказишда мазкур Регламентнинг 177, 180 – 195-бандлари талабларига риоя қилингани ҳамда қуйидагилар текширилади:

аризада келтирилган маълумотлар халқаро талабноманинг нашр варағида кўрсатилган библиография маълумотларига мослиги;

талабнома берувчининг номи ўзгаргани, муаллифлар, сўралаётган устуворлик ҳақидаги ҳужжатларнинг мавжудлиги;

халқаро патент излаш ҳисоботининг мавжудлиги;

халқаро дастлабки экспертиза хулосасининг мавжудлиги (агар у ўтказилган бўлса).

296. Халқаро патент излаш ҳисоботи ва халқаро дастлабки экспертиза хулосасида фойдали модель бирлиги талаби бузилгани ҳақидаги хулоса ва уларнинг асосланиши берилганда ҳамда талабнома берувчи томонидан РСТнинг 17(3a) ва 34(3a)-моддаларида назарда тутилган қўшимча божлар тўланмагани сабабли халқаро талабноманинг бирон-бир қисмлари бўйича халқаро патент излаш ҳисоботи ва халқаро дастлабки экспертиза хулосаси бўлмаганда, ушбу қисмлар бўйича патент божини тўлаш шарти билан экспертиза томонидан кўриб чиқишга қабул қилинади.

Патент божи тўланмаганда халқаро талабноманинг фақат халқаро патент излаш ҳисоботида берилган ва халқаро дастлабки экспертиза ўтказилган қисмлари кўриб чиқишга қабул қилинади.

8-боб. Яқунловчи қоидалар

297. Қонуннинг 20-моддасига мувофиқ сўровномага талабнома берувчи томонидан тўлиқ жавоб уч ой ичида тақдим этилади. Ушбу муддат ичида сўралган материалларни тақдим этиш имконияти бўлмаганда, талабнома берувчининг илтимосномасига кўра жавоб бериш ўн икки ойдан ошмаган муддатга узайтирилиши мумкин.

Муддатни узайтириш тўғрисидаги илтимоснома тақдим этилганда, белгиланган миқдорда патент божи тўланади. Мазкур бандда назарда тутилган шартларга риоя этилганда муддат узайтирилади ва бу ҳақида хабарнома юборилади.

298. Талабнома берувчига сўровнома юборилганда тегишли экспертиза муддати тўхтатиб турилади.

299. Сўровномага белгиланган муддатда тўлиқ жавоб берилмаганда ёки жавобни топшириш муддатини узайтириш шартларига риоя этилмаганда, талабнома чақириб олинган деб ҳисобланади ва бу ҳақида талабнома берувчига хабарнома юборилади.

300. Экспертизанинг сўровномасига жавоб хатини тақдим этишнинг ўтказиб юборилган муддатлари талабнома берувчининг илтимосномасига кўра тикланиши мумкин. Илтимоснома талабнома чақириб олинган санадан бошлаб ўн икки ой ичида топширилади.

Илтимоснома билан биргаликда сўровномага тўлиқ жавоб хати тақдим этилади ва белгиланган миқдорда патент божи тўланади.

Мазкур банднинг шартларига риоя этилганда, талабнома иш жараёнига тикланади ва бу ҳақида хабарнома юборилади.

301. Талабнома берувчи талабномага алоқадор иш юритиш билан ахборот тизими орқали танишиши мумкин.

302. Сўровнома, хабарнома, давлат экспертизаси қарорлари ва фойдали моделга бериладиган патент QR-код (матрик штрихли код) қўйиш билан тасдиқланиб юборилади.

303. Давлат экспертизаси қарорлари устидан Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигининг Апелляция кенгашига белгиланган тартибда апелляция берилиши мумкин.

304. Мазкур Регламент талаблари бузилишида айбдор бўлган шахслар қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда жавоб беради.

Фойдали моделга патент бериш бўйича давлат
хизматини кўрсатишнинг маъмурий регламентига
1-илова

**Фойдали моделга патент бериш бўйича давлат хизматини кўрсатиш
СХЕМАСИ**

Босқичлар	Субъектлар	Тадбирлар	Муддатлар
1-босқич	Талабнома берувчи	Давлат хизматидан фойдаланиш учун Давлат хизматлари маркази, Адлия вазирлигининг (кейинги ўринларда – ваколатли орган) ахборот тизими ёки ЯИДХП ёхуд почта алоқаси орқали талабнома топширади.	Ўз хохишига кўра
2-босқич	Талабнома берувчи	Талабнома топшириш учун патент божини тўлайди.	Талабнома топшириш билан бир вақтда
3-босқич	Ваколатли орган	1. Талабномани қабул қилади. 2. Талабноманинг қайд рақами ва келиб тушган санаси кўрсатилган хабарномани тегишли равишда ваколатли органнинг ахборот тизими ёки ЯИДХП орқали талабнома берувчига юборади.	Патент божи тўлангандан сўнг автоматик тарзда
4-босқич	“Интеллектуал мулк маркази” давлат муассасаси	1. Талабномани расмий экспертизадан ўтказди. 2. Расмий экспертиза натижаси бўйича талабномани кўриб чиқиш учун қабул қилингани тўғрисидаги қарорни талабнома берувчига юборади.	Талабнома келиб тушган санадан бошлаб 2 ойдан сўнг бир ой давомида
5-босқич	Талабнома берувчи	Фойдали модель ҳақидаги талабномани экспертизадан ўтказиш учун патент божини тўлайди.	Талабномани кўриб чиқиш учун қабул қилинганлиги тўғрисидаги қарор санасидан бошлаб 3 ой давомида
6-босқич	“Интеллектуал мулк маркази” давлат муассасаси	1. Фойдали модель ҳақидаги талабномани экспертизадан ўтказди. 2. Экспертиза натижаси бўйича сўровнома ёки фойдали моделга патент бериш тўғрисидаги қарорни талабнома берувчига юборади.	Талабнома кўриб чиқишга қабул қилингандан талабнома топширилган санадан ўн икки ой ўтгандан сўнг 2 ой давомида (экспертизани тезкор тартибда ўтказишда талабнома кўриб чиқишга қабул қилингани тўғрисида

			қарор чиқарилган кундан эътиборан 1 ой давомида)
7-босқич	Талабнома берувчи	Фойдали моделни рўйхатдан ўтказиш, маълумотларни эълон қилиш, патент бериш ва патентнинг амал қилиш муддати учун патент божини тўлайди.	Патент бериш тўғрисидаги қарор жўнатилган санадан бошлаб 3 ой давомида
8-босқич	Ваколатли орган	Фойдали моделни рўйхатдан ўтказди, маълумотларни расмий ахборотномада эълон қилади ва муҳофаза ҳужжатини беради.	Патент божи тўлиқ тўланганда автоматик тарзда

Фойдали моделга патент бериш бўйича
давлат хизматини кўрсатишнинг
маъмурий регламентига
2-илова

НАМУНА

Фойдали моделга патент бериш ҳақида
АРИЗА

(21) Талабноманинг қайд рақами:	(22) Талабноманинг келиб тушган санаси:	Ёзишмалар учун манзил:
	(85) Халқаро талабномани миллий фазага ўтказиш санаси:	Телефон:
(86) _____ (халқаро талабноманинг қабул қилувчи идора томонидан белгиланадиган қайд рақами ва халқаро топшириш санаси)		(87) _____ (халқаро талабномани халқаро эълон қилиш рақами ва санаси)
Фойдали моделга патент бериш ҳақида АРИЗА		Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги
(54) Фойдали моделнинг номи:		
(71) Талабнома берувчи:		СТИР ёки ЖШШИР (маҳаллий талабнома берувчилар учун):
(жисмоний шахслар учун Ф.И.О. ёки юридик шахснинг таъсис ҳужжати бўйича тўлиқ номи)		
		БИМТ ST.3 стандарти бўйича мамлакат коди (агар у ўрнатилган бўлса):
Фойдали модель устуворлигини қуйидаги санадан белгилашингизни сўрайман:		
☐ биринчи талабнома берилган санадан (“Ихтиролар, фойдали моделлар ва саноат намуналари тўғрисида”ги Қонуннинг (кейинги ўринларда – Қонун) 18-моддаси иккинчи қисми иккинчи хатбошиси);		
☐ ваколатли органга олдинроқ топширилган талабноманинг келиб тушиш санасидан (Қонуннинг 18-моддаси иккинчи қисми учинчи хатбошиси);		
☐ олдин топширилган талабномага қўшимча материалларнинг келиб тушиш санасидан (Қонуннинг 18-моддаси иккинчи қисми тўртинчи хатбошиси);		
☐ ажратилган алоҳида талабномага биринчи талабноманинг устуворлик санасидан.		
(31) Биринчи (олдин топширилган, дастлабки) талабнома рақами	(32) Сўралаётган устуворлик санаси	(33) БИМТ ST.3 стандарти бўйича талабнома топшираётган томоннинг мамлакат коди (конвенция устуворлиги сўралганда)

QR-код

Фойдали моделга патент бериш бўйича
давлат хизматини кўрсатишнинг
маъмурий регламентига
3-илова

НАМУНА

Талабномага тузатишлар, аниқликлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисида
АРИЗА

Келиб тушган санаси	Қайд рақами
Талабномага тузатишлар, аниқликлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисида АРИЗА	Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги
(21) Талабноманинг қайд рақами	
(22) Талабноманинг келиб тушган санаси	
Мазкур аризани тақдим этган ҳолда талабнома материалларига қуйидаги тузатиш, аниқлик ва қўшимчалар киритишингизни сўрайман:	
Тузатиш, аниқлик ва қўшимчалар киритилган маълумотлар:	
Аризага иловалар:	
талабнома берувчи ёки вакил	QR-код

Фойдали моделга патент бериш бўйича давлат
хизматини кўрсатишнинг маъмурий регламенти
4-илова

НАМУНА

Фойдали моделга патент бериш ҳақидаги талабномага ҳуқуқни топшириш
ДАЛОЛАТНОМАСИ

Фойдали моделга патент бериш ҳақидаги талабномага ҳуқуқни топшириш ДАЛОЛАТНОМАСИ	Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги
Талабноманинг кайд рақами	
Талабноманинг келиб тушган санаси	
Қуйида ҳуқуқни топшираётган шахс ҳуқуқни оловчи шахсга фойдали моделга патент бериш ҳақидаги талабномага бўлган ҳуқуқни имзолаган ҳолда топширади.	
Хуқуқни топшираётган шахс:	
СТИР ёки ЖШШПР (резидентлар учун): _____	
БИМТ ST. 3 стандарти бўйича мамлакат коди (агар у ўрнатилган бўлса): _____	
Номи (исми): _____	
Почта манзили: _____	
Телефон: _____	
Хуқуқни оловчи шахс:	
СТИР ёки ЖШШПР (резидентлар учун): _____	
БИМТ ST. 3 стандарти бўйича мамлакат коди (агар у ўрнатилган бўлса): _____	
Номи (исми): _____	
Почта манзили: _____	
Телефон: _____	
Хуқуқни топшираётган шахс имзоси*	Хуқуқни оловчи шахс имзоси*
_____	_____
Имзоланган сана	Имзоланган сана

*Юридик шахс номидан ташкилот раҳбари томонидан унинг лавозими ва исми кўрсатилган ҳолда имзоланади.

Фойдали моделга патент бериш бўйича давлат
хизматини кўрсатишнинг маъмурий регламентига
5-илов

НАМУНА

**Фойдали моделлар
ДАВЛАТ РЕЕСТРИ**

- (11) Патент рақами
- (15) Рўйхатдан ўтказилган сана
- (18) Патент амал қилиш муддатининг тугаши
- (19) Нашр қилаётган давлатнинг коди
- (21) Талабноманинг қайд рақами
- (22) Талабноманинг келиб тушган санаси
- (23) Бошқа саналар, шу жумладан, олдин топширилган талабномага қўшимча материаллар келиб тушган сана
- (31) Устуворлик сўралган талабноманинг қайд рақами
- (32) Устуворлик сўралган талабноманинг келиб тушган санаси
- (33) Устуворлиги белгиланган давлат коди
- (45) Эълон қилинган сана ва расмий ахборотнома рақами
- (46) Муҳофаза ҳужжатини чоп этиш санаси
- (51) ХПТ индекслари
- (54) Фойдали модель номи
- (62) Ажратиб олинган талабнома бўйича биринчи талабноманинг қайд рақами ва санаси
- (63) Олдин топширилган талабноманинг қайд рақами ва санаси
- (71) Талабнома топширувчиларнинг исми (номи), мамлакат коди
- (72) Муаллиф исми, мамлакат коди
- (73) Ҳуқуқ эгаси
- (74) Вакил
- (85) РСТ шартномасининг 23 (1) ёки 40 (1)-моддаларига мувофиқ халқаро талабноманинг миллий фазага ўтган санаси
- (86) РСТ шартномаси орқали топширилган талабноманинг маълумотлари, шу жумладан, халқаро талабнома топширилган санаси, рўйхатдан ўтказиш рақами ҳамда ихтиёрий равишда эълон қилинган халқаро талабнома дастлаб қайси тилда топширилгани (халқаро талабномалар асосида берилган Ўзбекистон Республикаси патентлари учун)
- (87) РСТ шартномаси халқаро талабномасини нашр этишга оид маълумотлар, шу жумладан, халқаро нашр санаси, халқаро нашр

рақами ва ихтиёрий равишда халқаро талабноманинг нашр этилган тили (халқаро талабномалар асосида берилган Ўзбекистон Республикаси патентлари учун)

(98) Ёзишмалар учун манзил

Изоҳ. Мазкур реестрда ишлатилаётган кодлар Бутунжаҳон интеллектуал мулк ташкилотининг стандартлари билан белгиланган.

Вазирлар Маҳкамасининг
2026 йил “ 10 ” июндаги 297-сон қарорига
3-илова

Саноат намунасига патент бериш бўйича давлат хизматини кўрсатишнинг МАЪМУРИЙ РЕГЛАМЕНТИ

1-боб. Умумий қоидалар

1. Мазкур Маъмурий регламент (кейинги ўринларда – Регламент) Ўзбекистон Республикасининг “Ихтиролар, фойдали моделлар ва саноат намуналари тўғрисида”ги Қонунига (кейинги ўринларда – Қонун) асосан саноат намунасига патент бериш бўйича давлат хизматини (кейинги ўринларда – давлат хизмати) кўрсатиш тартибини белгилайди.

2. Давлат хизмати Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги (кейинги ўринларда – ваколатли орган) томонидан кўрсатилади.

3. Саноат намунасига патент бериш ҳақидаги талабномани (кейинги ўринларда – талабнома) топшириш ва давлат хизматидан фойдаланиш бўйича бошқа ҳаракатлар номига рўйхатдан ўтказилиши сўралаётган юридик ёки жисмоний шахс (кейинги ўринларда – талабнома берувчи) томонидан бевосита ёхуд унинг вакили (патент вакили ёки ишончли шахс) орқали амалга оширилади.

4. Давлат хизмати мазкур Регламентга 1-иловага мувофиқ схема бўйича кўрсатилади.

2-боб. Саноат намунасининг патентга лаёқатлилиқ шартлари

5. Қонуннинг 8-моддасига мувофиқ, агар саноат намунаси сифатида кўрсатилган объект янги ва оригинал (ўзига хос) бўлса, у ҳуқуқий муҳофаза қилинади.

6. Саноат намунасининг муҳим белгилари мажмуи саноат намунасига устуворлик бериш санасига қадар жаҳонда оммага ошкор бўлган маълумотлардан аён бўлмаганда, у янги ҳисобланади.

7. Саноат намунасининг муҳим белгилар мажмуи буюм хусусиятларининг ижодий жиҳатлари билан боғлиқ бўлганда, у оригинал деб эътироф этилади.

8. Буюмнинг ташқи кўринишини ифодаладиган бадий-конструкторлик ечими саноат намуналари ҳисобланади.

9. Саноат намуналари ҳажмли ёки ясси бўлиши мумкин.

10. Ҳажмли саноат намуналари уч ўлчамли композициялар ва ҳажмли тузилмалардан ташкил топади (дастгоҳ, қўл соати, қишлоқ хўжалиги ускунаси, пойабзал каби буюмларнинг ташқи кўринишини белгиладиган бадий-конструкторлик ечимлари).

11. Ясси саноат намуналари икки ўлчамли тузилмага эга композицияларни ифодалайди, элементларнинг ўзаро чизиқли-график нисбати билан таърифланади ва деярли ҳажмга эга бўлмайди (гилам, рўмол, мато каби буюмларнинг ташқи кўринишини белгиладиган бадий-конструкторлик ечимлари).

12. Қуйидагилар саноат намуналари деб эътироф этилмайди:

матбаа маҳсулотлари (шрифтлари декоратив хусусиятларга эга бўлмаган матнлар, жадваллар, графиклар ва бошқалар);

архитектура объектлари, саноат, гидротехника ва бошқа стационар иншоотларга оид объектлар (кичик архитектура шакллари бундан мустасно);

суюқ, газсимон, сочилувчан ёки шу каби моддалардан иборат ўзгарувчан шаклдаги объектлар;

буюмнинг фақат техник вазифаси билан боғлиқ бўлган ечимлар;

жамоат манфаатларига, инсонпарварлик ва ахлоқ қоидаларига зид ечимлар.

13. Буюм деганда саноат ёки ҳунармандчилик соҳасида ишлаб чиқариладиган исталган буюм, шу жумладан, таркиблардан тузилган буюм ҳамда таркиблардан тузилган буюмни йиғиш учун мустақил компонентлар тушунилади.

3-боб. Талабномага доир талаблар

14. Қонуннинг 17-моддаси биринчи қисмига мувофиқ талабнома битта саноат намунасига тааллуқли бўлиши керак ва шу намуна вариантларини қамраб олиши (саноат намунаси бирлиги талаби) мумкин.

15. Битта саноат намунаси деганда ягона буюмнинг ёки умумий вазифага эга бўлган буюмлар жамламасининг (тўпламининг) (мебель гарнитураси, сервис каби тўпламлар) бадий-конструкторлик ечими тушунилади.

16. Ягона буюм деганда бутун бир буюм (автомобиль) ёки бутун буюмнинг бирон-бир қисми бўлган буюм (ғилдирак, ташқи ёритиш чироғи) тушунилади.

17. Саноат намунасининг вариантлари деганда буюмнинг бир хил хусусиятларини белгиловчи муҳим белгилар мажмуи бўйича фаркланадиган айнан битта буюмнинг (комплектнинг, тўпамнинг) бадий-конструкторлик ечими тушунилади.

18. Буюмнинг бадий-конструкторлик ечими буюмнинг ташқи кўринишидаги ўзига хос хусусиятларни белгиладиган муҳим белгилар мажмуи билан таърифланади.

19. Буюмнинг ташқи кўринишини материалнинг шакли, контурлари, чизиқлари, рангларнинг ўзаро бирикуви, текстураси ёки фактураси, декори, шу жумладан орнаменти ташкил қилади.

20. Саноат намуналарини таърифлаш учун қуйидаги белгилардан фойдаланилади:

асосий композицион элементларнинг мавжудлиги, таркиби ва сони;

асосий элементларнинг шакли ва конфигурацияси;

асосий элементларнинг ўзаро жойлашуви ва бўйсунishi;

асосий элементлар пластикасининг таърифи;

асосий элементлар графикаси, ранг-фактураси ва колористик ечимининг таърифи;

буюм тайёрланган материал.

21. Талабнома қуйидагиларни ўз ичига олади:

саноат намунасига патент бериш ҳақидаги ариза (кейинги ўринларда – ариза);

буюмнинг ташқи кўриниши ҳақида батафсил тасаввур берувчи тасвирлар тўплами;

муҳим белгилар мажмуини ўз ичига олган саноат намунасининг тавсифи;

саноат намунасининг моҳиятини очиб бериш учун зарур бўлган ҳолатларда буюм умумий кўринишининг чизмаси, эргономик схемаси, конфекцион харитаси.

22. Бошқа тилда топширилган ҳужжатлар уларнинг таржималари бошқа тилда топширилган ҳужжатлар келиб тушган санадан бошлаб икки ой муддат ичида топширилганда ваколатли органга келиб тушган санадан бошлаб топширилган деб ҳисобланади, акс ҳолда ҳужжатлар уларнинг таржималари келиб тушган санадан бошлаб топширилган деб ҳисобланади.

23. Саноат мулкини муҳофаза қилиш бўйича Париж конвенцияси (1883 йил) (кейинги ўринларда – конвенция) қатнашчиси бўлган давлатда топширилган биринчи талабноманинг тасдиқланган нусхаси ва унинг таржимаси конвенция устуворлигини сўраб топширилган талабномага (кейинги ўринларда – конвенция талабномаси) илова қилинади. Улар конвенция талабномаси ваколатли органга келиб тушган санадан бошлаб уч ой муддатдан кечиктирилмай топширилади. Биринчи талабнома нусхасининг таржимаси талабнома берувчи томонидан имзоланади.

24. Париж конвенцияси қатнашчиси бўлган давлатда топширилган биринчи талабноманинг топшириш санасидан олти ой ўтгандан кейин, лекин икки ойдан кечиктирмай топширилган талабнома бўйича конвенция устуворлиги сўралганда тегишли патент божи тўланади.

25. Конвенция устуворлигини белгилаш тўғрисидаги илтимоснома талабнома топширишда (аризанинг тегишли графасида келтирилади) ёки ваколатли органга талабнома келиб тушган санадан бошлаб икки ой муддат давомида эркин шаклда берилиши мумкин.

26. Ариза мазкур Регламентга 2-иловага мувофиқ шаклда топширилади.

Аризада хорижий исмлар ва номларнинг транслитерацияси ҳамда саноат намунаси номининг таржимаси кўрсатилади.

27. Аризанинг 21-кодли “Талабноманинг қайд рақами” ва 22-кодли “Талабноманинг келиб тушган санаси” графалари ариза ваколатли органга келиб тушгандан кейин реквизитларни киритиш учун мўлжалланган.

28. Аризанинг 75-кодли “Ёзишмалар учун манзил” графасида хат олувчининг номи (юримдик шахслар учун) ёки исми (жисмоний шахслар учун),

шунингдек, жойлашган жойи (почта манзили), телефон рақами, электрон почтасидан камида бири кўрсатилади. Ушбу маълумотлар учинчи шахслар ҳуқуқ эгаси билан боғланиши учун очиқ ҳисобланади.

29. Аризанинг 54-кодли “Саноат намунасининг номи” графасида талабнома берилган саноат намунасининг номи келтирилади ва ушбу ном саноат намунасининг тавсифидаги ном билан бир хил бўлиши керак.

30. Аризанинг 71-кодли “Талабнома берувчи” графасида талабнома берувчи тўғрисида қуйидаги маълумотлар келтирилади:

юридик шахснинг расмий номи (таъсис ҳужжати бўйича) ёки жисмоний шахснинг тўлиқ исми, шунингдек:

резидентлар учун СТИР ёки ЖШШИР, жойлашган жойи (почта манзили) ёки турар жой манзили;

норезидентлар учун БИМТ ST.3 стандарти бўйича мамлакат коди (агар у белгиланган бўлса).

Патент бир неча шахс номига сўралаётганда юқорида келтирилган маълумотлар уларнинг ҳар бири учун алоҳида келтирилади.

31. Аризанинг устуворликни белгилаш сўралаётган графаси ваколатли органга талабнома келиб тушган санадан олдинроқ устуворлик сўралаётганда тўлдирилади.

Аризанинг 31-кодли “Биринчи талабнома рақами” графасида конвенция устуворлигини сўрашга асос бўлаётган биринчи талабнома (олдинроқ топширилган, дастлабки) рақами кўрсатилади.

Аризанинг 32-кодли “Сўралаётган устуворлик санаси” графасида сўралаётган устуворлик санаси кўрсатилади.

Аризанинг 33-кодли “Талабнома берилган мамлакатнинг БИМТнинг ST.3 стандарти бўйича коди” графасида талабнома берилган мамлакатнинг БИМТнинг ST.3 стандарти бўйича коди кўрсатилади.

32. Талабнома берувчи томонидан ишлар олиб бориш унинг вакили орқали амалга оширилганда, аризанинг 74-кодли “Вакил” графасида қуйидаги маълумотлар келтирилади: вакилнинг тўлиқ номи ёки исми, рўйхат рақами (патент вакили бўлса), жойлашган ери (почта манзили), телефон рақами.

33. Аризанинг “Илова қилинган ҳужжатлар” графасида талабномага алоқадор ҳужжатлар бириктирилади.

34. Аризанинг 72-кодли “Муаллиф” графасида қуйидаги маълумотлар келтирилади:

муаллифнинг фамилияси, исми, отасининг исми, турар жой манзили, шунингдек:

резидентлар учун ЖШШИР, илмий даражаси, БИМТ ST.3 стандарти бўйича мамлакат коди;

норезидентлар учун БИМТ ST.3 стандарти бўйича мамлакат коди (агар у белгиланган бўлса).

35. Саноат намунасининг номи аниқ, қисқа бўлиб, саноат намунасининг муҳофаза ҳажми ва Саноат намуналарининг халқаро таснифига (кейинги ўринларда – СНХТ) мувофиқ бўлиши, алоҳида ҳолатларда эса соҳага оид умумқабул қилинган терминологияга мос бўлиши керак. Ном буюмнинг вазифасини (бажарадиган функциясини) таърифлаши, яъни туркум тушунчасини (“Музлаткич”, “Жомадон”, “Кўзойнак”) ифодалаши керак.

36. Ном буюмнинг фойдаланиш соҳасини кўрсатиши, яъни турига доир тушунчани ифодалаши керак (“Тиббий қўлқоп”).

37. Саноат намунасининг номига атоқли отлар, норасмий иборалар, аббревиатуралар, реклама, товар белгилари ва хизмат кўрсатиш белгилари, географик кўрсаткичлар, товар келиб чиққан жой номлари, фирма номлари, географик номлар, “ва бошқалар” сўзлари ҳамда саноат намунасини аниқлаш мақсадларига хизмат қилмайдиган бошқа сўзлар киритилмайди.

38. Саноат намунасининг номи бирликда ифодаланади, бирликда ишлатилмайдиган номлар бундан мустасно.

39. Саноат намунаси вариантлардан иборат бўлганда, унинг номи бирликда келтирилади, қавсларда эса вариантларнинг сони кўрсатилади: “Кир ювиш воситасининг қадоғи (2 та вариант)”.

40. Талабнома буюмларнинг жамламасини (тўпламини) ифода қиладиган объектнинг бадий-конструкторлик ечимига берилаётганда саноат намунасининг номига “тўплам”, “жамлама” сўзлари киритилади (“Манзарали гиштлар тўплами”, “Йўлак учун плитка-модуллер тўплами”).

41. Саноат намунасининг патентга лаёқатлилиқ шартларига мувофиқлиги масаласи кўрилганда, буюм ташқи кўринишининг тасвири ҳал қилувчи ҳисобланади.

42. Тасвир буюмнинг ташқи кўриниши тўғрисида тўлиқ тасаввур бериши керак. Тасвирда барча элементлар, шу жумладан, муҳим белгилар рўйхатида келтирилган элементлар яққол кўриниб туриши керак.

43. Қонуннинг 5-моддасига мувофиқ саноат намунаси ҳуқуқий муҳофазасининг ҳажми буюмнинг (макет, расм) тасвирида акс эттирилган муҳим белгилар мажмуи ва уларнинг комбинацияси билан аниқланади.

44. Ҳажмли саноат намунаси учун буюмнинг олд томондан 3/4 тасвирдаги умумий кўринишининг тасвири, шунингдек буюм ташқи кўриниши тўғрисида етарлича тасаввур берадиган бошқа кўринишлари (олд томонидан, ён томонларидан ва шу кабилар) тақдим этилади.

45. Тўқимачилиқ саноати буюмлари учун буюмнинг олд ва орқа томонларидан кўринишлари етарли ҳисобланади. Зарур бўлганда, тасвирлар манекенда келтирилади.

46. Ясси саноат намунасининг тасвири умумий режадаги кўринишда тақдим этилади.

47. Тўқимачилик буюмлари, декоратив материаллар каби ясси саноат намуналарининг тасвирлари такрорланувчи раппорт билан акс эттирилади.

48. Буюмлар жамламаси (тўплами) умумий кўринишдаги тасвирда тўлалигича, жамламага (тўпламга) кирадиган барча буюмлар билан акс эттирилади. Жамламага (тўпламга) кирадиган ҳар бир буюм кўшимча равишда алоҳида тасвирларда келтирилади.

Буюмлар жамламасини (тўпламини) тўлиқ таркибда умумий кўринишдаги битта тасвирда акс эттириш мумкин бўлмаган ҳолатларда, жамлама (тўплам) фрагментлари алоҳида тасвирларда тақдим этилади.

49. Саноат намунасининг ҳар бир вариантнинг тасвирлари алоҳида тўплам кўринишида тақдим этилади.

50. Ёпиладиган, йиғиладиган, шакли ўзгарадиган ва шу каби буюмлар ушбу буюмларнинг очиқ ҳолатдаги кўринишдаги (музлаткич, жавон) ёки йиғилган ҳолатдаги кўринишдаги (ошхона комбайни, чангютгич) тасвирлари орқали тақдим этилади.

51. Ранг-графикага (бадий-колористика) оид ечим саноат намунасининг муҳим белгиларидан бири бўлганда мазкур Регламентнинг 45 – 50-бандларида назарда тутилган барча тасвирлар рангли кўринишда тақдим этилади.

52. Тасвирлар тиниқ ва ёрқин бўлиши керак. Саноат намунасининг тасвирларидаги алоҳида деталари ёруғлик тушувчи ва бошқа томонларда аниқ кўриниши керак.

53. Буюм бир текис ёруғликда, саноат намунасига алоқаси йўқ буюмларсиз, нейтрал фонда тасвирланади.

54. Тасвирлар қуйидаги тартибда рақамланади: умумий кўриниш, бошқа кўринишлар, рангли тасвир, энг яқин аналог тасвири.

Бир кўринишдаги тасвирлар битта рақам остида келтирилади.

55. Тасвирда тасвир рақами ҳамда “умумий кўриниши”, “ёнидан кўриниши”, “олдидан кўриниши”, “орқадан кўриниши”, “юқоридан кўриниши”, вариантлар учун эса “1-вариант”, “2-вариант” каби изоҳлар кетма-кет келтирилади.

56. Энг яқин аналог сифатида танлаб олинган буюм тасвирида тасвир рақами ва “энг яқин аналог” изоҳи келтирилади.

57. Саноат намунасининг тавсифи буюмнинг тасвирларда акс эттирилган ташқи кўринишини очиқ бериши керак.

58. Тавсиф саноат намунасининг номини келтириш билан бошланади. Саноат намунаси тегишли бўлган СНХТнинг индекси аниқ бўлганда, синф ва кичик синф рақамлари келтирилади.

Тавсиф қуйидаги бўлимларни ўз ичига олади:

саноат намунасининг вазифаси ва қўлланиш соҳаси;

саноат намунасининг аналог;

саноат намунаси тасвири ва саноат намунаси акс эттирилган бошқа материалларнинг (чизма, эргономик схема, конфекцион харита – улар тақдим этилган ҳолатларда) рўйхати;

саноат намунасининг моҳияти;

саноат намунасининг муҳим белгилари мажмуи.

59. Тавсифнинг “Саноат намунасининг вазифаси ва қўлланиш соҳаси” бўлимида саноат намунасининг вазифаси ва қўлланиш соҳаси тўғрисидаги маълумотлар келтирилади ҳамда у асосан фойдаланиладиган соҳа кўрсатилади.

60. Тавсифнинг “Саноат намунасининг аналоги” бўлимида аниқланган аналогларнинг таърифи, барча аналоглар акс эттирилган ахборот манбаларининг библиографик маълумотлари келтирилади ҳамда улардан қайси бири талабнома берилаётган саноат намунасига энг яқин экани кўрсатилади (энг яқин аналог).

61. Саноат намунасининг аналоги талабнома берилаётган саноат намунасининг устуворлик санасигача ҳамма фойдалана оладиган ахборот манбаларидан маълум, унга ўзининг муҳим белгилари билан ўхшаш ҳамда саноат намунаси билан функционал бир хил вазифани бажарадиган буюмнинг ташқи кўринишига тааллуқли бўлган бадий-конструкторлик ечим ҳисобланади.

Энг яқин аналог муҳим белгилар мажмуи бўйича талабнома берилаётган саноат намунасига яқиндан ўхшаш бўлган буюм ҳисобланади.

62. Талабномада саноат намунасининг бир нечта варианты мавжуд бўлганда, қоида тариқасида, барча вариантлар учун энг яқин бўлган битта аналог келтирилади.

Аналоглардан ҳеч бири бир вақтнинг ўзида барча вариантлар учун энг яқин аналог деб ҳисобланмаганда ҳар бир вариант учун алоҳида энг яқин бўлган аналог кўрсатилади.

63. Тавсифнинг “Саноат намунаси тасвири ва саноат намунаси акс эттирилган бошқа материалларнинг рўйхати” бўлимида тасвирлар, чизмалар, схемалар, конфекцион хариталар уларнинг рақамланишига мувофиқ кўрсатилади ҳамда улар ҳақида қисқача маълумот келтирилади.

64. Саноат намунасининг моҳияти буюмнинг ташқи кўринишини белгиловчи тасвирларда акс эттирилган ва муҳим белгилар мажмуида келтирилган белгиларнинг талабнома берувчи томонидан кўрсатилган буюм хусусиятларининг мажмуаси билан таърифланади.

65. Буюм ташқи кўринишининг алоҳида хусусиятларини белгиловчи белгилар, хусусан, шакл, конфигурация, нақш ва ранглار уйғунлиги (бирикмаси) саноат намунасининг муҳим белгилари саналади.

66. Саноат намунасининг моҳиятини очиб бериш учун унинг тасвирларда акс эттирилган муҳим белгилари мажмуининг таърифи тасвирларга, чизмаларга, эргономик схемаларга ва конфекцион хариталарга ҳавола қилинган ҳолда келтирилади.

Бунда энг яқин аналогдан фарқланадиган муҳим белгилар алоҳида кўрсатилади.

67. Саноат намунасининг эстетик ва эргономик хусусиятлари тавсифнинг “Саноат намунасининг моҳияти” бўлимида қайд этилади ҳамда ушбу хусусиятларга эга бўлган буюмнинг ташқи кўриниши шаклланишига муҳим деб эътироф этилган белгиларнинг таъсири изоҳланади. Бундай изоҳ уларнинг таъсири ўз-ўзидан аён бўлмаганда келтирилади.

68. Эстетик ва эргономик хусусиятлар қуйидагиларда акс этиши мумкин:

барча белгиларнинг асосий белги атрофида бирлашгани натижасидаги композиция элементларини изчил идрок этишга кўмаклашадиган буюм қисмларининг ўзаро тенг тобелиги таъминланганда (фазовий тузилиши ривожланган объект учун);

бошқариш органларининг ҳар биридан фойдаланиш кетма-кетлиги ва ҳар бирига етиб боришни ҳисобга олган ҳолда бошқариш органлари қисмларига тўлиқ етиб бориш таъминланганда (учувчи кабинаси, автомобиль пультилари учун);

буюм ўрами қадимий қутича кўринишида безатилганда, ёрлиғи эса эскирган папирус кўринишида тайёрланганда (ноёб чой навлари ва юқори навли шароблар учун);

вазифасининг хусусиятлари ва фойдаланишдаги қулайликлар аниқланганда (спорт анжомлари ва жиҳозлари, ҳарбий аслаҳалар, мураккаб маиший электротехника воситалари учун);

машинанинг кучи ва қувватини ифодаловчи қиёфа яратилганда (экскаватор учун);

визуал қиёфа машинанинг саноатга тааллуқли бўлмаган маиший мақсадларда қўлланишга мўлжаллангани акс этганда (боғ-томорқа учун минитрактор);

боланинг жисмоний нуқсонларини психологик жиҳатдан тўлдириш мақсадида машинанинг қиёфавий таърифида ихтисослаштирилган вазифа яширилганда (ногирон болалар учун велосипед).

Тавсифнинг ушбу бўлимида буюмнинг ташқи кўринишига оид санаб ўтилган хусусиятларига боғлиқ буюмнинг устунликлари кўрсатилиши мумкин.

69. Асбоб, дастгоҳ ва шунга ўхшаш ҳажмли саноат намуналарининг ташқи кўринишини тавсифлашда уларнинг эргономик хусусиятларни тасдиқлаш ҳамда инсон ва буюмнинг ўзаро алоқаларининг ўзига хос хусусиятларини очиб бериш учун саноат намунаси сифатида талабнома топширилган буюмнинг ишлаши ёки ундан фойдаланишни, буюм ташқи кўринишининг энг муҳим композицион ва функционал элементлари, бўғинлари ва деталларининг ўзаро таъсирини таърифлаш керак.

70. Жамлама (тўплам) саноат намунасини тавсифлашда унинг таркибига кирувчи ва умумий вазифани бажарувчи барча буюмлар кўрсатилади.

Буюмлар жамламасига (тўплами) кирадиган барча элементларнинг бадий-конструкторлик ечими шакл ҳосил қилишнинг пластик ва стилистик тамойиллари каби ягона образлардан фойдаланган ҳолда бажарилиши ҳамда тасвирда ва муҳим белгилар мажмуида ўз аксини топиши керак.

Жамламанинг барча буюмлари учун умумий бўлган белгилардан ташқари ҳар бир буюмнинг ўзига хос хусусиятларини таърифлайдиган белгилари кўрсатилади.

71. Талабномада саноат намунасининг вариантлари мавжуд бўлганда, муҳим белгилар мажмуида барча вариантлар учун умумий бўлган ва устун турувчи ягона ижодий фикрни тасдиқловчи белгилар (асосий композицион элементларва уларнинг жойлашуви, шакли, пластика жиҳатидан ишлов берилгани каби тавсифловчи белгилар) таърифланади ва вариантларни бир-биридан фарқловчи белгилар алоҳида кўрсатилади.

72. Вариантларни бир-биридан фарқловчи белгилар, қоида тариқасида, асосийларига қўшимча деб ҳисобланади ва асосий композицион элементларга ишлов берилганини, колористик ечимни, қўшимча қисмлар ва элементларга ишлов берилганини таърифлайди.

73. Саноат намунасининг моҳияти очиб берилаётганда, белгини уни қўллашнинг турли шакллари таърифловчи муқобил тушунчалар кўринишида ифодалашга йўл қўйилмайди.

Белгини қўллашнинг турли шакллари бошқа белгилар билан биргаликда бир хил эстетик ва эргономик хусусиятларга эга бўлган буюмнинг ташқи кўринишини белгилаганда, саноат намунасининг ҳар бирига кўрсатиб ўтилган амалга ошириш шакллари тавсифловчи белгилар хос бўлган вариантлари таърифланади (шаклни “доирасимон ёки квадрат” ёки “доирасимон, квадрат” деб таърифлаш нотўғри ҳисобланади. Битта вариантда “доирасимон”, иккинчи вариантда эса “квадрат” деб келтириш керак).

74. Саноат намунасини таърифлашда буюмда ёки унинг элементида мавжуд бўлган сўзли белгиларнинг семантик маъноларини ифодалайдиган белгилардан фойдаланилмайди.

75. Белги таърифини ушбу белги очиб берилган ахборот манбаига ҳавола қилинган ҳолда алмаштиришга йўл қўйилмайди.

76. Асосида ривожланган ҳажмли-фазовий тузилма (дастгоҳ, қишлоқ хўжалиги машинаси, мотоцикл) бўлган мураккаб композицияга эга буюмларнинг бадий-конструкторлик ечимларини таърифлаш учун қуйидаги белгилардан фойдаланилади:

композицион элементларнинг мавжудлиги;

элементларнинг ўзаро жойлашганлиги;

композицион элементларнинг шакли.

77. Моноблок композицияли буюмларнинг (телевизор, мобил телефон) бадий-конструкторлик ечимларини, шунингдек элементар геометрик ҳажмларнинг ўзаро нисбатларига қурилган ечимларни (секцияли мебель блоки) таърифлаш учун қуйидаги белгилардан фойдаланилади:

композицион элементларнинг таркиби ва тақсимланиши;

буюмнинг фронтал юзасида жойлашган ушбу элементларнинг пластикаси, график, ранг ва фактура ечими.

78. Текис композицияга эга бўлган бадий-конструкторлик ечимларни (рўмол, мато, гилам) таърифлаш учун қуйидаги белгилардан фойдаланилади:

композицион тузилиши;

орнамент элементлари, мавзуларининг ритмик ташкил қилингани, чизиқли-график нисбатлари;

орнамент мавзуларининг ишлангани;

колористик ечими;

фактураси (мато ипларининг тўқилмаси).

79. Кийимнинг бадий-конструкторлик ечимини таърифлаш учун қуйидаги белгилардан фойдаланилади:

моделнинг ҳажмини таърифловчи шакли;

қисмларнинг ўзаро нисбатини белгиловчи пропорциялари;

моделнинг текислик характеристикаси бўлган силуэти;

ҳар бир элементнинг мутаносиб кетма-кетлигини белгиловчи ритми;

кийимнинг исталган қисмида унинг юзасига қўйиладиган деталлар, уларнинг шакли;

буюмнинг утилитар қўлланиши нуктаи назаридан функционал аҳамиятга эга бўлмаган, модель ечимида декоратив вазифани бажарувчи, унинг ишлатилиши бир вақтнинг ўзида технологик усул бўлиши мумкин бўлган беаги (кийим четларига ишлов бериш, деталларни бирлаштирувчи чокни мустаҳкамлаш);

буюмнинг тузилмасига унинг алоҳида қисмларини бирлаштириш ва ажратиш учун кирадиган, шунингдек, декоратив элемент вазифасини бажарадиган фурнитура (тугма, илгак);

материал.

80. Пойабзалнинг бадий-конструкторлик ечимини таърифлаш учун қуйидаги белгилардан фойдаланилади:

моделнинг ҳажмли хусусияти бўлган шакл, шу жумладан, колодка шакли;

пойабзал юқори ва қуйи қисмининг конструкцияси;

конструкция элементларининг (бошлиғи, гулчини, қўнжи, тагчарми) таркиби, шакли ва ўзаро жойлашгани;

материал, декоратив алоҳида хусусиятлари билан бирга;

безак деталлари;

фурнитураси;

колористик ечими.

81. Буюмлар жамламаларининг (тўпламларининг) бадий-конструкторлик ечимини таърифлаш учун тегишли буюмларнинг бадий-конструкторлик ечимини таърифлаш учун ишлатиладиган белгилардан ташқари қуйидагиларни акс эттирадиган белгилардан фойдаланилади:

қисмлар ўзаро алоқаларининг хусусияти;

элементларнинг ўзаро тенг тобелиги;

дастлабки элементларнинг ва ушбу элементлардан фойдаланиб яратилган буюмларнинг ҳамда бутун жамламанинг (тўпламнинг) мутаносиб тузилиши.

82. Босма маҳсулотларнинг (муқовалар, этикеткалар, ёрлиқлар) бадий-конструкторлик ечимини таърифлашда қуйидагилар акс этадиган белгилардан фойдаланилади:

композицион тузилиши;

график элементлар, тасвирий мавзулар, орнаментга ишлов берилгани;

шрифтлар графикасининг жойлашганлиги ва бажарилганлиги (ёзувларнинг маъно ва фонетикаси бундан мустасно);

колористик ечими.

83. Ташқи кўриниши ёпиқ (йиғилган) ва очиқ бўлган иккита ҳолатга эга буюмларнинг (жавон, музлаткич) бадий-конструкторлик ечимини таърифлашда буюмнинг ташқи ва ички кўринишидаги ишлов берилган элементлар буюмнинг белгилари бўлиши мумкин.

84. Бадий-конструкторлик ечимни таърифлашда белги буюмнинг ёки унинг элементининг ташқи кўриниши бошқа вазифани бажарадиган маълум буюмнинг ташқи кўриниши билан мос келишини кўрсатиш орқали ифодаланиши мумкин.

85. Талабнома берувчига талабнома берилаётган бадий-конструкторлик ечим таркибида талабнома топширилган ёки муҳофаза ҳужжатлари олинган бошқа саноат мулки объектлари мавжудлиги маълум бўлганда, ушбу ҳужжатлар тўғрисидаги ахборот манбаларини аниқлаш учун етарли бўлган маълумотларни кўрсатиш талаб этилади.

86. Саноат намунасининг муҳим белгилар мажмуи тасвирларда акс эттирилган ва патент билан тақдим қилинадиган ҳуқуқий муҳофаза ҳажмини белгиловчи белгиларни тўғри талқин этиш учун мўлжалланган.

87. Муҳим белгилар мажмуига муҳим ҳисобланган ва одатда саноат намунасининг моҳиятини очиб беришга нисбатан қисқароқ таърифланган барча белгилар киритилади.

88. Муҳим белгилар мажмуига киритилган белгилар саноат намунасининг моҳиятини очиб беришда фойдаланилган тушунчалар билан акс этиши керак.

89. Рўйхатга киритилган белгиларни буюмнинг тасвирланган элементларининг нисбий ўлчамлари ёхуд ўлчамларининг визуал фарқланмайдиган нисбатлари билан ифодаланмайди. Тавсиф рўйхатига стандарт усулда бажарилган ҳамда буюмнинг тамғаси бўлган хизмат-истеъмол аҳамиятига эга бўлган график тасвирлар (усти, ўтирилмасин, штрих-код) киритилмайди.

90. Муҳим белгилар мажмуига киритилган белгилар буюмнинг ташқи кўринишини унинг статик ҳолатини таърифлаган ҳолда баён қилинади.

Буюмнинг ташқи кўринишини таърифлашда унинг шакли ўзгариши мумкинлиги, шакл элементларининг ҳолатини ўзгартириш имконияти билан бажарилгани кабиларни кўрсатишга йўл қўйилади.

91. Саноат намунасининг белгилари муҳим белгилар мажмуида ушбу белгиларни таърифлашда қўлланган тушунчаларнинг маъноси мутахассис томонидан буюм (макет, расм) тасвирларидаги элементлар тасвирлари билан идентификация қилиш учун бир маънода тушуниш имкониятини таъминлайдиган ҳолда ифодаланиши лозим.

92. Муҳим белгилар мажмуидаги белгининг таърифи буюм (макет, расм) тасвирларига ҳавола қилиш билан алмаштирилиши мумкин эмас, бундай ҳаволасиз белгини мазкур Регламентнинг 91-банди талабларини бузмаган ҳолда таърифлаш имконияти бўлмаган ҳолатлар бундан мустасно.

93. Саноат намунасининг муҳим белгилари мажмуи, одатда, саноат намунасига энг яқин аналог белгиларига мос келадиган муҳим белгиларини, шу жумладан, унинг вазифасини акс эттирувчи туркум тушунчасини ўз ичига олган чекловчи қисмдан ва саноат намунасини энг яқин аналогдан фарқлайдиган муҳим белгиларни ўз ичига олган фарқловчи қисмдан иборат.

Саноат намунасининг муҳим белгилари мажмуининг чекловчи қисми баён қилингандан сўнг “шу билан фарқланадики” сўз бирикмаси киритилади ва моҳиятан фарқловчи белгилар қисмидаги белгилар келтирилгандан сўнг “мавжуд”, “бажарилган” сўзлари билан тугатилади.

Аналоглари мавжуд бўлмаган саноат намунаси таърифланаётганда саноат намунасининг муҳим белгилар мажмуи чекловчи ва фарқловчи қисмларга ажратилмаган ҳолда келтирилади.

94. Талабномада саноат намунасининг вариантлари мавжуд бўлганда муҳим белгилар мажмуи барча вариантлар учун умумий бўлган муҳим белгилардан (энг яқин аналогга мос келувчи ва фарқланувчи) иборат қисм кўринишида келтирилади. Ушбу қисмга саноат намунасининг вазифасини акс эттирувчи туркум тушунчаси киритилади, ундан кейин “1-вариантда (2-вариантда) ... мавжуд (бажарилган)” сўзлар билан кўрсатилган вариантга хос бўлган муҳим белгилар келтирилади.

95. Саноат намунасининг муҳим белгилари мажмуи алоҳида саҳифада тақдим этилади.

96. Саноат намунасининг моҳиятини очиб бериш ва унинг ташқи ўлчамлари, мутаносиб нисбатларини аниқлаш учун зарур бўлган ҳолатларда умумий кўринишнинг чизмаси тақдим этилади.

Чизмалар техник чизмаларни тайёрлаш қоидалари бўйича бажарилади.

97. Талабнома эргономик ишлов берилган буюмга тааллуқли саноат намунасига берилганда, ушбу буюмнинг эргономик схемаси тақдим этилади.

98. Чизма ва схемалар тавсиф матнига қатъиян мос келиши керак.

99. Чизма ёки схемада буюм элементларининг предметли-ўлчамли ташкил қилинганлигини тавсифловчи (ахборотни акс эттириш воситалари ва бошқариш

органларини жойлаштириш баландлиги, кенглиги, чуқурлиги, иш юзаси, шаклнинг яқин жойлашган элементлари орасидаги масофа) ва инсон иш жойининг функционал зоналарида асосий элементларнинг жойлашуви, буюмдан фойдаланиш қулайликлари тўғрисида фикр юритиш имконини берувчи буюм ва унинг элементларининг ташқи ўлчамлари кўрсатилиши керак.

100. Чизмалар ёки схемалардаги асосий шакл ҳосил қилувчи элементлар тавсифдагилар билан бир хил бўлган араб рақамлари билан белгиланади. Чизманинг (схема) бир нечта шаклларидаги айнан битта деталь ёки қисм битта рақам билан белгиланади.

101. Чизмалардаги (схемалар) чиқариш чизиқлари аниқ бўлиши керак. Рақамли ва ҳарфли белгиларни қавслар, айланалар ёки қўштирноқлар ичида кўрсатишга йўл қўйилмайди.

102. Чизмалар (схемалар) таркибида “очик”, “ёпик” каби зарур бўлган сўзлардан ташқари ҳеч қандай ёзувлар бўлмаслиги керак.

103. Чизмадаги тасвир, қоида тариқасида, тўғри бурчақли (ортогонал) проекцияларда (турли кўринишлар, қирқимлар, кесимларда) тақдим этилади.

Якқол кўриниб туриши учун чизмадаги тасвир аксонометрик проекцияда тақдим этилиши мумкин.

Чизмадаги ҳар бир элемент бошқа барча элементларга нисбатан мутаносиб ҳолда бажарилади, элементни аниқ тасвирлаш учун нисбатларни фарқлаш зарур бўлган ҳолатлар бундан мустасно.

104. Чизмалар, схемалар ва изох берувчи расмлар алоҳида саҳифаларда тақдим этилади ҳамда ушбу саҳифаларнинг юқори ўнг бурчагида саноат намунасининг номи кўрсатилади.

Чизманинг битта саҳифасида бир нечта шаклни жойлаштириш мумкин, бунда улар бир-биридан аниқ ажратилган бўлиши керак. Икки ва ундан ортиқ саҳифаларда жойлаштирилган шакллар ягона шаклни ташкил қилганда улар ушбу ягона шаклнинг турли саҳифаларида тасвирланган бирон-бир қисмини қолдирмасдан бирлаштириш мумкин бўлган ҳолда жойлаштирилади.

105. Ҳар бир чизма (схема) тасвир туридан қатъи назар, ягона рақамлаш тартибида, тавсиф матнида баён қилиниш навбатига мувофиқ шакл деб рақамланади (“1-шакл”, “2-шакл”).

106. Енгил саноат буюмларига тааллуқли саноат намунасига талабнома топширилганда зарур бўлган ҳолатларда талабномага конфекцион харита, яъни буюмни тайёрлаш учун тавсия этилган тўқимачилик, трикотаж материаллар, тери, фурнитура, безак кабиларнинг намуналари илова қилинади.

Декоратив материаллар, гиламлар, матоларнинг намуналари расм раппорти ўлчамида тақдим этилади.

107. Талабномага қуйидагилар киритилишига йўл қўйилмайди:

жамият манфаатларига ва қабул қилинган одоб-ахлоқ меъёрларига (меъёрларнинг бузилиши жамиятга ёки унинг бир қисмига ёхуд унинг алоҳида вакилларига маънавий зарар етказадиган умуминсоний, фуқаролик, оила, диний

ва бошқа ахлоқ принципларига) зид иборалар, чизмалар, расмлар, тасвирлар ва бошқа материаллар;

ахлоқсиз, жаргон ёки беадаб сўзлар, иборалар, тасвирлар ёки шундай маънога эга бўлган сўзлар, иборалар, тасвирлар;

саноат намунасига тўғридан-тўғри тааллуқли бўлмаган ёхуд талабнома материалларини мазкур Регламент талабларига мувофиқ деб эътироф этиш учун зарур бўлмаган фикрлар ва маълумотлар.

108. Тавсифнинг “Саноат намунасининг аналоги” бўлимида келтирилган маълум саноат намуналарининг камчиликларини кўрсатиш йўл қўйиб бўлмайдиган элемент деб ҳисобланмайди.

109. Саноат намунасининг тавсифи ва уни изоҳловчи материалларда стандартлаштирилган атамалар ва қисқартмалар, улар мавжуд бўлмаган ҳолларда эса илмий ва техник адабиётларда умумқабул қилинган атамалар ва қисқартмалар қўлланади.

Адабиётларда кенг қўлланмайдиган атамалар ва қисқартмалар ишлатилганда, уларнинг маъноси матнда илк бор фойдаланилганда тушунтириб берилади.

Тавсифда фойдаланилган барча шартли белгилар очиб берилади.

Тавсифда ягона терминология талабига риоя қилинади, яъни айнан бир хил белгилар тавсиф матнида бир хил ном билан келтирилади. Ягона терминология талаби физик бирликларнинг ўлчамлари ва фойдаланиладиган шартли белгиларга ҳам тааллуқлидир.

Саноат намунасининг номида махсус белгиларнинг қўлланилишига йўл қўйилмайди.

Физик катталиклар амалдаги Халқаро бирликлар тизимининг бирликларида ифодаланади.

110. Талабноманинг ҳар бир ҳужжати алоҳида саҳифадан бошланади.

111. Талабнома ҳар бир ҳужжатининг саҳифалари бир-бирига боғлиқ бўлмаган бирдан бошланадиган рақамга эга бўлади. Рақамлар иккинчи саҳифадан бошлаб араб рақамлари билан қўйилади.

112. Ахборот манбаларининг библиографик маълумотлари улар бўйича ахборот манбаини топиш мумкин бўлган ҳолда кўрсатилади.

113. Вакил орқали топширилган талабномага унга талабнома берувчи томонидан берилган ва унинг ваколатларини тасдиқлайдиган ишончнома илова қилинади. Ишончнома оддий ёзма шаклда расмийлаштирилади.

Ишончнома талабнома билан бир вақтнинг ўзида ёки талабнома топширилган санадан икки ойдан кечиктирилмай тақдим этилади.

4-боб. Ҳужжатларни топшириш

114. Давлат хизматидан фойдаланишда:

резидентлар Давлат хизматлари маркази, ваколатли органнинг махсус ахборот тизими (кейинги ўринларда – ахборот тизими) ёки Ягона интерактив давлат хизматлари портали (кейинги ўринларда – ЯИДХП) орқали;

норезидентлар ахборот тизими орқали ваколатли органга талабнома топширади.

Талабнома ваколатли органга почта алоқаси орқали топширилиши мумкин. Бунда талабнома ваколатли орган томонидан зудлик билан ахборот тизимига киритилади.

115. Талабнома топширилгандан кейинги босқичлардаги барча ҳаракатлар ахборот тизими орқали амалга оширилади.

116. Ахборот тизими ва ЯИДХП ўртасида ахборот алмашинуви электрон ҳукуматнинг идоралараро маълумотларни узатиш тармоғи орқали реал вақт режимида амалга оширилади.

117. Ваколатли орган Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги ҳузуридаги “Интеллектуал мулк маркази” давлат муассасасининг (кейинги ўринларда – Марказ) давлат экспертизасини ўтказиш мақсадида ахборот тизимидан доимий фойдаланишини таъминлайди.

118. Аризани ахборот тизими ёки ЯИДХП орқали топширишда ариза шакли тўлдирилганидан сўнг талабнома берувчи маълумотларнинг тўғрилигини текшириб, аризани тасдиқлайди.

Талабнома берувчи Давлат хизматлари маркази орқали мурожаат қилганда ариза унинг номидан Давлат хизматлари маркази ходими томонидан тўлдирилади.

Юридик шахс номидан ариза ташкилот раҳбари ёки бошқа вакил қилинган шахс томонидан тасдиқланади.

Аризани почта алоқаси орқали топширишда у имзолаш йўли билан тасдиқланади. Бунда тегишли маълумотлар қўшимча варақларда келтирилганда уларнинг ҳар бири имзоланади.

119. Давлат хизматини кўрсатишда Ўзбекистон Республикасининг “Давлат божи тўғрисида”ги Қонунида назарда тутилган миқдорда патент божи тўланади ва қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда тақсимланади.

Патент божи ягона биллинг тизими орқали электрон шаклда тўланади.

120. Талабнома берувчи томонидан аризани тасдиқлашнинг рад этилиши, шунингдек, давлат хизматини кўрсатиш учун патент божини тўламаслик давлат хизмати кўрсатишни рад этиш учун асос ҳисобланади.

Талабномани қабул қилишни бошқа асослар бўйича рад этиш тақиқланади.

121. Ваколатли орган талабномани қабул қилиб, рўйхатга олгандан сўнг талабнома берувчига талабноманинг қайд рақами ва келиб тушган санаси кўрсатилган хабарномани тегишли равишда ахборот тизими ёки ЯИДХП орқали автоматик тарзда ёхуд почта алоқаси бўйича юборади.

5-боб. Талабнома бўйича ишларни амалга ошириш

122. Талабнома топширилгандан кейин юбориладиган материалларда талабнома рақами кўрсатилиши шарт. Талабнома рақами кўрсатилмаган материаллар кўриб чиқилмасдан қайтариб юборилади.

123. Талабнома берувчи талабнома топширилган санадан эътиборан икки ой мобайнида талабномада кўрсатилган саноат намунасининг моҳиятини ўзгартирмаган ҳолда унга тузатишлар, аниқликлар ва қўшимчалар (кейинги ўринларда – тузатишлар) киритиш ҳуқуқига эга.

124. Белгиланган миқдордаги патент божи тўланганда талабнома бўйича тузатишлар мазкур Регламентнинг 123-бандида назарда тутилган муддат ўтгандан кейин ҳам, лекин патент бериш ҳақидаги қарор чиқарилгунга қадар тегишли ариза бериш йўли билан киритилиши мумкин.

125. Патент божи тўланмаганда ёки тўланган патент божининг миқдори белгиланган миқдордан кам бўлганда, материаллар кўриб чиқишга қабул қилинмайди ва бу ҳақида талабнома берувчига хабар берилади.

126. Талабнома материалларига мазкур Регламентнинг 127-бандида назарда тутилган ўзгартиришлардан бошқа тузатишлар киритиш талабнома берувчи томонидан мазкур Регламентга 3-иловага мувофиқ ариза бериш орқали амалга оширилади.

127. Талабнома материалларига талабнома берувчини ўзгартириш тўғрисидаги ёзувлар талабнома берувчи томонидан ариза топшириш йўли билан киритилади. Аризада ҳуқуқ ўзга шахсга ўтказилиши кўрсатилишида мазкур Регламентнинг 28 ва 30-бандларида назарда тутилган маълумотлар бўлиши керак.

Ушбу ариза билан бирга ҳуқуқни топширувчи ва ҳуқуқни қабул қилиб олувчи томонидан имзоланган ҳуқуқ ўтказилганлигини тасдиқловчи далолатнома мазкур Регламентга 4-иловага мувофиқ тақдим қилинади.

Мазкур Регламентда белгиланган талабларга риоя қилинганда, талабнома берувчига талабнома материалларига талабнома берувчининг ўзгартирилгани тўғрисида қайд киритилгани ҳақида хабар берилади. Кейинги барча ёзишмалар янги талабнома берувчи билан олиб борилади.

Талабнома берувчига талабнома материалларига ўзгартириш киритилганлиги тўғрисидаги хабарнома юборилган сана ҳуқуқ янги талабнома берувчига ўтган сана деб ҳисобланади.

Мазкур Регламентда белгиланган талабларга риоя қилинмаганда, талабнома берувчи ва ҳуқуқни қабул қилиб олувчига тақдим этилган ҳужжатларга аниқликлар ва тузатишлар киритиш зарурлиги ёки талабнома материалларига талабнома берувчини ўзгартириш ҳақидаги қайдни киритиш мумкин эмаслиги тўғрисида тегишли сабаблар кўрсатилган ҳолда хабарнома юборилади.

128. Талабнома ҳужжатларидаги ўз-ўзидан кўриниб турган ва техник хатолар саноат намунаси рўйхатдан ўтказилгунга қадар тўғриланиши мумкин. Таклиф қилинган тузатишдан бошқача бўлиши мумкин эмаслиги соҳа

мутахассиси учун умумий билимлардан маълум бўлганда тузатиш ўз-ўзидан кўриниб турган деб ҳисобланади.

129. Тузатиш имловий хатога, библиография маълумотини кўрсатишдаги хатоликка ва бошқа шу каби хатоларга оид бўлганда тузатиш киритиш зарурлиги алмаштириладиган саҳифани тақдим этмасдан талабнома берувчининг хатида баён қилиниши мумкин.

130. Мазкур Регламентда белгиланган талабларга риоя қилинмаганда, талабнома берувчи тақдим этилган талабнома материалларига тузатишлар киритиш лозимлиги ёки тегишли сабабларни кўрсатиб талабнома материалларига тузатиш киритиш мумкин эмаслиги ҳақида хабардор қилинади.

131. Патент олиш ҳуқуқи бошқа шахсга ўтказилиши натижасида талабнома берувчини ўзгартириш ёки талабнома берувчининг номини (исмини) ўзгартириш саноат намунаси давлат рўйхатидан ўтказилгунга қадар амалга оширилиши мумкин.

132. Саноат намунасининг бирлиги талаби бузилганда, топширилган талабнома талабнома берувчининг илтимосномасига кўра икки ёки бир неча талабномаларга ажратилиши мумкин (кейинги ўринларда – ажратилган алоҳида талабнома).

Ажратилган алоҳида талабномалар бўйича биринчи талабноманинг топшириш санаси, саноат намунасига топширилаётган талабноманинг устуворлик санаси ёки биринчи талабнома бўйича олдинроқ устуворликни белгилаш ҳуқуқи мавжуд бўлганда ушбу устуворлик сақлаб қолинади.

Илтимоснома эркин шаклда берилади ва мазкур Регламентнинг 3-бобига мувофиқ расмийлаштирилган ҳужжатлар илова қилинади ҳамда белгиланган миқдорда патент божи тўланади.

Мазкур банд талабларига риоя қилинганда, талабномани ажратиш тўғрисидаги илтимоснома қаноатлантирилади ва талабнома берувчи бу ҳақида хабардор қилинади.

133. Талабнома билан боғлиқ масалалар талабнома берувчи иштирокида, қоида тариқасида, талабнома топширилган белги ва товарлар рўйхати бўйича экспертиза томонидан қўшимча тушунтиришлар олиш зарурати пайдо бўлган ҳолатда ҳамда белгининг рўйхатдан ўтказиш шартларига мувофиқлиги тўғрисида экспертизанинг ва талабнома берувчининг позициясини аниқлаш учун кўриб чиқилади.

Саволларни талабнома берувчи иштирокида кўриб чиқиш томонлар саволлар билан танишиб чиққандан сўнг Марказ таклифига ёки талабнома берувчининг эркин шаклдаги илтимосномасига биноан кўриб чиқилади. Экспертизанинг саволлари қўшимча равишда учрашувнинг мақсадга мувофиқлиги хабар қилинган экспертиза сўровномасида, талабнома берувчининг саволлари эса бундай кўриб чиқишни ўтказиш ҳақидаги илтимосномада баён этилади.

Экспертиза сўровномаси юборилганда, талабнома берувчи масалаларни кўриб чиқишда қатнашиш ниятидан қатъи назар сўровномага Қонунда белгиланган муддатда жавоб бериши керак.

134. Талабнома берувчи иштирокида масалаларни кўриб чиқиш санаси ва вақти олдиндан келишиб олинади.

135. Бир нечта талабнома берувчилар номидан уларнинг бири вакиллик қилиш учун ишончномаси бўлганда, талабномани кўриб чиқишда иштирок этиши мумкин.

136. Талабнома берувчи иштирокида масалалар музокаралар йўли билан ёки эксперт кенгашида кўриб чиқилади.

Масалаларни бевосита экспертиза ва талабнома берувчи томонидан ҳал қилиниши мумкин бўлганда, улар ўртасида музокаралар олиб борилади. Музокаралар Марказнинг тегишли таркибий бўлинмаси раҳбари ёки Марказ раҳбари тайинлаган бошқа масъул ходим иштирокида ўтказилади.

Масалаларни ҳал қилиш учун мутахассислар иштироки талаб қилинганда, эксперт кенгаши ўтказилади.

137. Музокаралар ёки эксперт кенгаши натижалари бўйича икки нусхада белгиланган шаклдаги баённома тузилади ва унда қатнашчилар, томонлар келтирган далил ва таклифлар ҳақидаги маълумотлар ҳамда кейинги иш юритиш ҳақида хулосалар келтирилади.

Масалаларни кўриб чиқишда қатнашувчиларнинг барчаси баённомани имзолайди. Баённоманинг бир нусхаси талабнома материалларига қўшиб қўйилади, иккинчиси талабнома берувчига топширилади.

138. Муҳокама қилинаётган масалалар бўйича бир хулосага келинмаганда, кўриб чиқишда қатнашувчиларнинг алоҳида фикрлари баённомада қайд этилади. Баённома нусхасининг талабнома берувчига топширилиши иш юритиш тўхтатилгани тўғрисидаги хабарноманинг (талабнома чақириб олинганда) ёки экспертиза сўровномасининг ўрнини босиши мумкин (жавоб беришнинг белгиланган муддатлари бузилмаганда) ва бу ҳолат баённомада тегишли ёзув билан расмийлаштирилади.

139. Талабнома берувчи талабномани чақириб олиш ҳуқуқига эга.

Талабномани чақириб олиш тўғрисидаги ариза талабномани кўриб чиқишнинг исталган босқичида, лекин саноат намунаси давлат рўйхатидан ўтказилгунга қадар эркин шаклда топширилиши мумкин. Талабнома берувчига талабномани чақириб олиш тўғрисидаги ариза инобатга олингани ҳақида хабарнома юборилган санадан бошлаб талабнома чақириб олинган деб ҳисобланади.

140. Чақириб олинган талабнома бўйича ҳуқуқий аҳамиятга эга ҳаракатлар амалга оширилмайди ва келгусида талабнома берувчининг ҳуқуқлари ушбу талабномага асосланиши мумкин бўлмайди (кейинги талабномани топширишда чақириб олинган талабнома келиб тушган сана

бўйича ёки ушбу талабномага қўшимча материаллар келиб тушган сана бўйича устуворлик сўраш мумкин эмас).

Саноат намуналарига топширилган бошқа талабномалар бўйича давлат экспертизаси ўтказилаётганда чақириб олинган талабнома инобатга олинмайди.

6-боб. Талабномани кўриб чиқиш

141. Талабномага ахборот тизимида автоматик равишда икки ҳарфли ва тўққиз хонали рўйхат рақами берилади, бунда ҳарфлар (SN) саноат мулки объекти – саноат намунасини, талабнома рақамидаги дастлабки тўртта сон – талабнома топширилган йилни, кейинги бешта сон – шу йилдаги ҳар йили бирдан бошланадиган тартиб рақамини билдиради.

142. Талабнома материаллари ваколатли органга келиб тушган санадан эътиборан патент берилгани тўғрисидаги маълумотлар расмий нашрда эълон қилингунга қадар конфиденциал ҳисобланади ва талабнома берувчининг розилигисиз маълум қилинмайди.

143. Талабномани давлат экспертизасидан ўтказиш расмий экспертизадан ўтказиш ҳамда саноат намунасига талабноманинг моҳияти бўйича илмий-техника экспертизадан (кейинги ўринларда – моҳияти бўйича экспертиза) ўтказишдан иборат бўлиб, Марказ томонидан амалга оширилади.

144. Расмий экспертизанинг вазифаси талабнома материаллари таркиби, зарур ҳужжатлар мавжудлиги ва уларнинг белгиланган талабларга мувофиқлигини текширишдан иборат.

145. Расмий экспертиза натижалари бўйича талабнома берувчига Марказнинг талабнома кўриб чиқиш учун қабул қилингани ёки кўриб чиқиш учун қабул қилиш рад этилгани ҳақидаги қарори юборилади.

146. Расмий экспертиза талабнома ахборот тизимида қабул қилинган санадан бошлаб икки ой ўтгандан сўнг бир ой давомида ўтказилади.

147. Талабнома берувчининг ёзма илтимосномасига кўра расмий экспертиза белгиланган муддат ўтмасдан олдин бошланиши мумкин.

Бунда талабнома берувчи илтимоснома берилган пайтдан бошлаб талабнома материалларига белгиланган миқдорда қўшимча патент божи тўламасдан ўз ташаббусига кўра тузатишлар киритиш имкониятидан маҳрум бўлади.

Талабнома берувчининг расмий экспертизани белгиланган муддат ўтмасдан олдин бошлаш ҳақидаги илтимосномаси чақириб олинмайди.

148. Расмий экспертиза жараёнида текшириш қуйидаги ҳужжатлар ва маълумотларга нисбатан ўтказилади:

ариза;

саноат намунасининг моҳиятини таҳлил қилмай туриб ҳужжатларга нисбатан белгиланган талабларга риоя қилингани;

Қонуннинг 14-моддаси тўртинчи қисмида назарда тутилган ҳолатларда талабнома топшириш тартибига риоя қилингани, шу жумладан, вакилнинг ваколатларини тасдиқлайдиган ишончноманинг мавжудлиги ва тўғри расмийлаштирилгани;

талабнома берилган ечим саноат намунаси сифатида ҳуқуқий муҳофаза бериладиган объектларга мансублиги;

талабнома бўйича устуворлик сўралишининг асосланганлиги;

саноат намунасини СНХТнинг амалдаги таҳрири бўйича таснифлаш тўғри амалга оширилгани.

Талабнома берувчи томонидан саноат намунаси таснифланмаганда таснифлаш Марказ томонидан амалга оширилади.

149. Талабнома ҳужжатлари бошқа тилда берилганда, талабнома материалларида расмий экспертизани муддатдан илгари бошлаш ҳақидаги илтимоснома бўлганда талабнома берувчи талабнома ҳужжатларининг таржимаси олинмагунга қадар расмий экспертизани ўтказиш мумкин эмаслиги ҳақида хабардор қилинади.

150. Патент божи белгиланган миқдордан кам тўланганда, талабнома берувчи талабномани топшириш учун тўланган патент божи миқдорини ва вариантлар сонини мувофиқлаштириш ҳақида хабардор қилинади.

Талабнома берувчи битта саноат намунасига топширилган талабнома бўйича белгиланган миқдордаги патент божини белгиланган муддатда тўламаганда, юридик аҳамиятга эга ҳаракатлар амалга оширилмаслиги, таркибида саноат намунасининг вариантлари бўлган талабнома бўйича эса экспертиза патент божи тўланган вариантлар бўйича ўтказилиши ҳақида хабардор қилинади. Бунда экспертиза талабнома берувчи томонидан танлаб олинган вариантлар бўйича ёки у ўз танлови ҳақида кўрсатилган муддатда маълум қилмаганда тавсифда биринчи бўлиб кўрсатилган вариантлар бўйича ўтказилади.

151. Талабномани расмий экспертизадан ўтказишда талабнома ҳужжатлари талаблар бузилган ҳолда расмийлаштирилгани аниқланганда талабнома берувчига камчиликлар кўрсатилган ва ҳуқуқий асослар келтирилган сўровнома юборилади.

152. Сўровнома юбориш учун қуйидагилар асос бўлади:

мазкур Регламентнинг 21-бандида назарда тутилган ҳужжатлардан бирининг талабномада мавжуд эмаслиги;

бошқа тилда топширилган материалларнинг таржимаси мавжуд эмаслиги;

патент божи тўғри тўлангани билан боғлиқ саволларни аниқлаш зарурати;

ҳужжатлардан бевосита нусха кўчириш, уларни эълон қилиш ва сақлашга тўсқинлик қиладиган ёки манфаатдор шахсларга улар билан танишиш имкониятини бермайдиган (талабнома материалларини ўқишни қийинлаштирадиган тасвирлар, чизмалар, матн босмасининг сифатлари ва бошқалар) расмийлаштиришдаги камчиликларнинг аниқлангани;

саноат намунасининг тавсифида мазкур Регламентнинг 58-бандида назарда тутилган бўлимларнинг мавжуд эмаслиги (тегишли бўлимда баён қилиниши назарда тутилган маълумотлар бошқа бўлимда келтирилганда сўровнома юборилмайди);

саноат намунасининг тавсифида ёки муҳим белгилар рўйхатида бирон-бир белги таърифини ушбу белги очиб берилган адабиёт манбаига ҳавола қилиш билан алмаштирилгани;

талабномадаги оммабоп бўлмаган манбаларга ҳаволалар ёки ундаги баъзи маълумотларни эълон қилиш мумкин эмаслиги (патент тўғрисидаги маълумотларни эълон қилишда муаллифлиги кўрсатилишини истамаган муаллифлар тўғрисидаги маълумотлар бундан мустасно) ҳақида кўрсатмаларнинг мавжудлиги;

муҳим белгилар рўйхатида ҳуқуқий муҳофаза сўралаётган буюмга оид белгиларнинг кўрсатилмагани;

муҳим белгилар рўйхатида тасвирларда тақдим этилган белгиларнинг сўз билан ифодаланган тавсифи мазкур Регламентнинг 57 ва 58-бандларида белгиланган талабларга мос келмаслиги;

талабнома ҳужжатларининг бир-бирига мос эмаслиги (аризада келтирилган саноат намунасининг номи тавсифда келтирилган номга мос эмаслиги; муҳим белгилар мажмуида кўрсатилган белгиларнинг тавсифда мавжуд эмаслиги; тавсифда келтирилган белгиларнинг муҳим белгилар мажмуига киритилмаганлиги; тасвирлар, чизмалар, схемалар ва тавсифнинг бир-бирига мос келмаслиги кабилар);

талабномада устуворлик сўраш билан боғлиқ масалаларни аниқлаштириш зарурати;

талабнома ҳужжатларида мазкур Регламент талабларига мос келмайдиган ва талабнома берилган саноат намунаси (саноат намунасининг вариантлари) моҳиятини таҳлил қилмасдан туриб аниқланадиган бошқа талабларнинг бузилиши ҳолатлари мавжудлиги.

153. Талабномани топшириш учун тўланадиган патент божи муҳим белгилар мажмуида таърифланган вариантлар сонига мувофиқ тўланмаганда, юборилган сўровномада талабнома берувчига муҳим белгилар мажмуига тузатишлар киритиш, саноат намунасининг бирлиги талабига мос келадиган ва патент божи тўланган вариантларни қолдириш ёхуд муҳим белгилар мажмуида тузатишларни амалга оширмасдан туриб кўриб чиқиши лозим бўлган ечимни танлаш таклиф қилинади.

Талабнома берувчи тузатишлар ва танловни амалга оширишни рад этганда, унга ушбу сўровноманинг ўзида фақат патент божи тўланган ва тавсифда биринчи бўлиб кўрсатилган вариантлар (шу жумладан, саноат намунасининг бирлиги талабига мувофиқлиги нуқтаи назаридан) кўриб чиқиши хабар қилинади.

154. Талабнома берувчи сўралган материалларни ёки уларни топшириш муддатларини узайтириш ҳақидаги илтимосномани мазкур Регламентнинг

263-бандида назарда тутилган шартларга риоя қилинган ҳолда белгиланган муддатда тақдим этмаганда, талабнома чақириб олинган деб ҳисобланади ва бу ҳақида талабнома берувчига хабар берилади. Бундай ҳолатда талабнома бўйича иш юритиш тўхтатилади.

155. Саноат намунасининг қўлланиш соҳасини аниқлаш мақсадида Марказ СНХТга мувофиқ таснифлашни амалга оширади.

156. Таснифлаш талабномани расмий экспертизадан ва моҳияти бўйича экспертизадан ўтказиш босқичларида амалга оширилади.

157. Таснифлашда саноат намунасининг номи, тасвирлари, тавсифи, чизмалари, схемалари ва конфекцион хариталари тасниф индексини танлаш учун асос бўлади.

158. Талабнома СНХТнинг турли рубрикаларига тегишли бир неча объектларни қамраб олганда барча тегишли тасниф индекслари белгиланади. Бунда биринчи индекс саноат намунасининг номига мувофиқ танланади.

159. Расмий экспертизада белгиланган тасниф индекслари моҳияти бўйича экспертизада ўзгартирилиши мумкин.

160. Расмий экспертиза натижасида талабнома патентга лаёқатли объектларга тегишли бўлмаган ечимга берилгани аниқланганда, талабнома берувчига патент беришни рад этиш учун асос бўладиган далиллар келтирилган сўровнома юборилади ва ушбу далилларни рад этиш таклиф этилади.

Талабнома берувчи экспертизанинг далилларини рад этмаганда, патент беришни рад этиш тўғрисидаги қарор қабул қилинади.

161. Талабнома берилган ечим тасвирларда акс этган ва муҳим белгилар мажмуида таърифланган кўринишда мазкур Регламентнинг 12-бандида келтирилган буюмлар рўйхатига мос бўлганда патентга лаёқатли саноат намунаси деб эътироф этилмайди.

162. Талабнома берилган саноат намунаси моҳиятининг таҳлилисиз талабномани кўриб чиқиш натижасида талабнома саноат намунасининг бирлиги талаби бузилган ҳолда топширилгани аниқланганда (мазкур Регламентнинг 14-банди), талабнома берувчига бу ҳақида хабар қилинади ва унга саноат намуналарининг қайси бири кўриб чиқилиши кераклигини маълум қилиш ва зарур бўлганда талабнома материалларига аниқликлар киритиш таклиф этилади.

163. Саноат намунасининг бирлиги талабига риоя қилинганлик тасвирларда акс этган дастлаб тақдим этилган муҳим белгилар мажмуига нисбатан текширилади. Муҳим белгилар мажмуи ўзгартирилганда текшириш талабнома берувчи томонидан белгиланган тартибда сўнгги тақдим этилган тахрирдаги муҳим белгилар мажмуига нисбатан ўтказилади.

164. Талабнома берувчига мазкур Регламентнинг 153-бандида назарда тутилган ҳолат билан боғлиқ сўровнома жўнатилганда саноат намунасининг бирлиги талабига риоя қилингани фақат талабнома берувчи томонидан танлаб олинган ва патент божи тўланган ечимларга нисбатан текширилади. Ечим танлаб

олинмаганда, текшириш тавсифда биринчи кўрсатилган ечимларга нисбатан ўтказилади ва бу ҳақида талабнома берувчига хабар қилинади.

165. Саноат намунасининг бирлиги талабининг бузилиши аниқлангандан сўнг талабнома берувчи белгиланган муддатда саноат намуналаридан ва унинг вариантларидан (агар бирлик талабига мос келмайдиган ечимлар гуруҳида уларнинг мавжудлиги аниқланган ва уларга бож тўланган бўлса) қайси бири бундан кейин кўриб чиқирилиши кераклигини маълум қилмаганда ва аниқлик киритилган ҳужжатлар тақдим этмаганда, экспертиза фақат тавсифда биринчи кўрсатилган саноат намунасига нисбатан (ёки тавсифда биринчи кўрсатилган саноат намунасининг вариантларига нисбатан) давом эттирилади ва бу ҳақида талабнома берувчига хабар қилинади.

166. Қўшимча материаллар умуман ёки қисман талабнома берилган саноат намунасининг моҳиятини ўзгартирганда ёки мазкур Регламентнинг 238 – 246-бандларида назарда тутилган шартларга риоя қилинмаган ҳолда тақдим этилганда, талабнома берувчи улар экспертиза ўтказишда умуман ёки тегишли қисмида эътиборга олинмаслиги тўғрисида хабардор қилинади.

167. Талабнома саноат намунаси бирлиги талабига мувофиқлиги аниқланган бир нечта ечимларни ўз ичига олганда (яъни, улар саноат намунасининг вариантлари бўлганда), экспертиза уларнинг ҳар бири учун ўтказилади.

168. Талабноманинг бирон-бир ечими патентга лаёқатли объектларга тегишли эмаслиги аниқланганда, талабнома берувчига муҳим белгилар мажмуидан патентга лаёқатсиз объект белгиларини чиқариб ташлаш орқали унга тузатиш киритиш таклиф қилинган сўровнома юборилади.

169. Талабнома барча зарур ҳужжатлардан иборат бўлганда, Регламентда белгиланган талабларга риоя қилинганда ва талабнома берилган таклиф ҳуқуқий муҳофаза бериладиган объектларга тегишли бўлганда, талабнома берувчига Марказнинг талабнома кўриб чиқиш учун қабул қилинганлиги тўғрисидаги қарори юборилади.

170. Талабномани топширишда патент божи муҳим белгилар рўйхатидаги вариантлар сони учун белгиланганидан кам миқдорда тўланганда ва тўланган патент божининг миқдори ва вариантлар сонини мувофиқлаштиришда дастлаб рўйхатда мавжуд бўлган вариантлардан баъзи бирлари талабнома берувчи томонидан чиқариб ташланганда, қарорда талабнома берилган деб ҳисобланадиган вариантларнинг тузатиш киритилган муҳим белгилар рўйхатига нисбатангина кўриб чиқишга қабул қилингани ва ушбу талабноманинг кейинги кўриб чиқирилишида талабнома берувчи томонидан рўйхатга тузатиш киритилса, ушбу тузатиш рўйхатда саноат намунасининг янги вариантларининг пайдо бўлишига олиб келмаслиги ҳақида кўрсатиб ўтилади.

171. Талабнома кўриб чиқиш учун қабул қилинганда моҳияти бўйича экспертиза талабнома топширилган санадан олти ой ўтгандан сўнг белгиланган миқдордаги патент божи тўланган тақдирда, икки ой давомида ўтказилади.

172. Талабнома берувчи патент божини белгиланган миқдордан кам бўлганда, талабнома берувчи патент божи ва вариантлар сонини мувофиқлаштириш кераклиги ҳақида хабардор қилинади.

Бунда талабнома берувчи экспертизадан ўтказиладиган саноат намуналарига оид вариантларни кўрсатиши ёки экспертизадан ўтказилмайдиган вариантларни муҳим белгилар рўйхатидан чиқариб ташлаши ёки патент божининг етишмаётган қисмини бўлаши керак.

173. Патент божининг етишмаётган қисм белгиланган муддатда бўлмаганда битта саноат намунасига топширилган талабнома қақариб олинган деб ҳисобланади, саноат намунасининг вариантлари берилган талабнома бўйича эса моҳияти бўйича экспертиза патент божи бўлган талабноманинг биринчи бўлиб кўрсатилган вариантларига нисбатан ёки саноат намунасининг талабнома берувчи томонидан кўрсатилган вариантларига нисбатан ўтказилади.

174. Талабноманинг моҳияти бўйича экспертизада қуйидагилар амалга оширилади:

устуворлик Қонуннинг 18-моддаси иккинчи – тўртинчи қисмларига мувофиқ сўралаётганда саноат намунасининг устуворлиги белгиланади;

саноат намунасининг муҳим белгилари мажмуи мазкур Регламентнинг 86 – 95-бандлари талабларига мувофиқлиги текширилади;

талабнома берувчи томонидан қўшимча материаллар тақдим этилганда улар мазкур Регламентнинг 238 – 246-бандларига мувофиқ текширилади;

буюмнинг тасвирида келтирилган ҳамда талабнома материалларида ёки қўшимча материалларда талабнома берувчи томонидан тақлиф қилинган муҳим белгилар мажмуида таърифланган саноат намунасининг патентга лаёқатлилиқ шартларига мувофиқлиги текширилади.

175. Саноат намунасининг устуворлиги патент бериш учун талабнома ваколатли органга келиб тушган сана бўйича белгиланади.

176. Талабнома берувчи конвенция устуворлигини сўраётганида қуйидагилар текширилади:

талабнома берувчи томонидан Париж конвенциясига аъзо давлатда топширилган биринчи талабноманинг нусхаси мавжудлиги, агар кўрсатилган нусха талабнома ваколатли органга келиб тушган санадан кейин тақдим этилса, талабнома нусхаси тақдим этилиши керак бўлган уч ой муддатга риоя қилингани. Биринчи талабномалар бир нечта бўлганда кўрсатилган шартлар ҳар бир талабноманинг нусхаси учун бажарилиши керак;

талабнома берувчи томонидан талабнома ваколатли органга келиб тушиши керак бўлган ва биринчи талабнома топширилган санадан бошланадиган олти ой муддатга риоя қилингани. Талабнома кўрсатилган муддатдан кечикиб, лекин ушбу муддат тугаган санадан икки ой ўтмасдан келиб тушганда, талабномани кўрсатилган олти ой муддатда топшириш учун талабнома берувчига боғлиқ бўлмаган тўсқинлиқ қилган вазиятлар талабнома берувчи томонидан кўрсатиб

ўтилгани текширилади ва ушбу вазиятларни ҳужжат билан тасдиқлаш зарурлиги белгиланади, агар бундай тасдиқ мавжуд бўлмаса;

конвенция устуворлигини белгилаш тўғрисидаги ариза талабнома ваколатли органга келиб тушган санадан эътиборан уч ой ичида тақдим этилгани;

саноат намунасининг биринчи талабномада ифодалангани.

177. Саноат намунасининг устуворлигини олдинроқ топширилган талабномага берилган қўшимча материаллар бўйича белгилаш сўралаётганда қуйидаги талабларга риоя қилингани текширилади:

бундай устуворлик сўралаётган талабнома қўшимча материаллар талабнома берилган саноат намунасининг моҳиятини ўзгартириши туфайли эътиборга олинishi мумкин эмаслиги ҳақидаги хабарнома жўнатилган санадан эътиборан уч ой мобайнида ваколатли органга келиб тушгани. Қўшимча материаллар саноат намунасининг моҳиятини ўзгартиради деб эътироф этилгани ҳақидаги хулоса талабномани эксперт кенгашида кўриб чиқиш натижасида олинган ва баённомада қайд этилганда янги талабномани бериш учун белгиланган уч ой муддат талабнома берувчи баённома нусхасини олган ёки ушбу нусха унга бевосита топширилган санадан ҳисобланади;

қўшимча материалларнинг келиб тушган санаси бўйича устуворлик сўралаётганда ушбу қўшимча материалларда саноат намунасидан ифодалангани. Бунда қўшимча материаллар тақдим этилган биринчи талабноманинг мазмунини ҳисобга олинади.

178. Талабнома берувчи томонидан саноат намунаси устуворлиги ваколатли органга унинг ўзи томонидан олдинроқ топширилган талабнома санасидан белгилаш сўралганда қуйидаги талабларга риоя қилингани текширилади:

бундай устуворлик сўралаётган талабнома саноат намунасига олдинги талабнома топширилган санадан олти ой мобайнида ваколатли органга келиб тушгани;

бундай устуворлик сўралаётган талабнома худди ўша саноат намунасига олдинги талабномани топширган талабнома берувчининг ўзи томонидан топширилгани;

саноат намунасининг моҳияти олдинроқ топширилган талабномада ифодалангани;

олдинроқ топширилган талабнома бўйича ундан олдинроқ устуворлик сўралмагани.

Бундай устуворлик сўралганда олдинроқ топширилган талабнома чақириб олинган бўлса, талабнома берувчига бу ҳақида хабар берилади.

179. Ажратилган талабнома бўйича саноат намунасига устуворлик сўралганда, қуйидаги талабларга риоя қилинганлик текширилади:

ажратилган талабнома саноат намунасига дастлабки талабнома бўйича устидан шикоят бериш имконияти қолмаганда патент беришни рад этиш тўғрисидаги қарор қабул қилингунга қадар (яъни, талабнома бўйича иш

юритишни давом эттириш имконияти мавжуд бўлган даврда) ёки дастлабки талабнома бўйича патент бериш тўғрисидаги қарор қабул қилинганда саноат намунасини тегишли давлат реестрида рўйхатдан ўтказиш санасигача ваколатли органга келиб тушгани;

ажратилган талабномадаги саноат намунаси дастлабки талабномада ифодалангани;

талабнома конвенция талабномасидан ажратиб олинган ва устуворлик унинг устуворлик санаси бўйича сўралаётганда саноат намунасининг биринчи талабномада очиб берилгани.

180. Мазкур Регламентнинг 176 – 179-бандларига мувофиқ саноат намунаси устуворлигини белгилаш шартларига риоя қилингани текширишда устуворлик сўраш учун асос бўлган талабнома ёки қўшимча материаллар берилган талабнома чақириб олинмагани ёки чақириб олинган деб ҳисобланмаслиги тасдиқланиши керак.

181. Устуворлик сўраш учун асос бўлган олдин топширилган материалларда (олдинроқ топширилган талабнома, қўшимча материаллар) талабнома берилган саноат намунасини очиб бериш билан боғлиқ талабга талабнома берувчининг риоя қилганини белгилашда олдин топширилган материаллардаги тасвирларда талабнома берилган саноат намунасининг муҳим белгилари мажмуига киритилган ва кўриб чиқиладиган талабномада дастлаб тақдим этилган тасвирларда акс этган барча белгиларнинг мавжудлиги текширилади.

182. Устуворликни белгилашда келиб чиқадиган саволлар талабноманинг моҳияти бўйича экспертизасини тугаллаш учун тўсқинлик қилмаганда, улар талабномани кўриб чиқиш билан боғлиқ бошқа масалалар билан бир вақтда аниқлаштирилади.

183. Талабнома берувчи томонидан мазкур Регламентнинг 176 – 179-бандларида кўрсатилган талаблар бажарилганда, талабнома берилган саноат намунасига нисбатан сўралган устуворлик белгиланади.

184. Мазкур Регламентнинг 176 – 179-бандларида кўрсатилган талабларнинг ҳеч бўлмаганда биттаси бажарилмаганда, саноат намунасининг устуворлиги Қонуннинг 18-моддаси биринчи қисмига мувофиқ талабнома ваколатли органга келиб тушган сана бўйича (бу ҳақида талабнома берувчига дастлаб хабар берилган ҳолда) белгиланади.

185. Устуворлик белгилангандан сўнг талабнома берувчи томонидан саноат намунасининг ўзгартирилган муҳим белгилар мажмуи тақдим этилганда, сўралаётган устуворликни белгилашга асослар мавжудлигини аниқлаш учун такроран текшириш ўтказилади.

186. Саноат намунасининг муҳим белгилар мажмуини текшириш расмий экспертиза тугалланган вақтда талабнома таркибида бўлган белгиларга нисбатан ўтказилади. Муҳим белгилар мажмуи талабнома берувчи томонидан бундан кейин ўзгартирилганда мазкур Регламентнинг 238 – 246-бандларида кўрсатилган талабларга риоя қилинганлик шarti билан ўзгартирилган муҳим белгилар мажмуи текширилади.

187. Расмий экспертизани ўтказишда саноат намунасининг бирлиги талаби бузилгани аниқланганда ва талабноманинг моҳияти бўйича экспертизасини ўтказишни бошлаш олдидан талабнома берувчи қайси саноат намунаси (ёки вариантлари) топширилган талабнома доирасида кўриб чиқилиши кераклигини белгиланган муддатда хабар қилганда текшириш ушбу саноат намунасига нисбатан ўтказилади.

Талабнома берувчидан белгиланган муддатда бундай хабар келмаганда текшириш тавсифда биринчи бўлиб кўрсатилган саноат намунасига (вариантларига) нисбатан ўтказилади.

188. Текширишда талабнома берилган саноат намунасининг муҳим белгилари мавжудлиги аниқланади, бунда уларнинг мажмуи талабнома берувчи томонидан алоҳида хусусиятлари кўрсатилган буюмнинг тасвирларда акс эттирилган ташқи кўринишини шакллантириш учун етарли бўлиши керак.

189. Тасвирларда акс эттирилган бирон-бир белги талабнома берувчи томонидан муҳим белгилар мажмуига киритилмаганда, лекин ушбу белги экспертизанинг фикрига кўра, буюмнинг ташқи кўринишини шакллантиришга таъсир кўрсатганда талабнома берувчига бундай белгини муҳим белгилар мажмуига киритиш таклиф этилади.

Бунда талабнома берувчи томонидан кўрсатилган буюмнинг ташқи кўринишининг алоҳида хусусиятларига ушбу белгининг таъсирини тасдиқлайдиган далиллар келтирилади.

Талабнома берувчи бундай тузатиш киритишни рад этганда, кейинчалик саноат намунасининг патентга лаёқатлилигини текширишда буюмнинг ташқи кўринишидаги бундай алоҳида хусусиятнинг мавжудлиги ҳисобга олинмайди.

190. Муҳим белгилар мажмуида саноат намунасининг тавсифида уларга нисбатан буюм ташқи кўринишининг ўзига хос хусусиятларига таъсири борлиги кўрсатилмаган белгилар мавжудлиги аниқланганда, бундай белгиларни муҳим белгилар мажмуида сақлаб қолиш мақсадга мувофиқлиги тўғрисида талабнома берувчининг фикри сўралиши мумкин.

191. Саноат намунасининг муҳим белгилар мажмуини текшириш ундаги белгиларни мазкур Регламентнинг 91-бандига мувофиқ визуал идентификация қилиш мумкинлигини аниқлашдан иборат.

192. Белгини идентификация қилиш имкониятига шубҳа туғилганда, экспертиза талабнома берувчидан бундай имкониятни тасдиқлайдиган тушунтиришларни сўраб олишга ҳақли.

193. Белгини идентификация қилиш учун унинг таърифини саноат намунасининг тасвирлари ва тавсифига асосан тузатиш зарур бўлганда, бундай тузатиш амалга ошириш таклиф этилган сўровнома юборилади.

194. Белгини таърифлаш учун эскирган атамалар, муайян фаолият ёки дизайн соҳасида қабул қилинган атамаларга мос бўлмаган сўзлар қўлланилганда, муҳим белгилар мажмуига тегишли тузатишларни киритиш тавсия қилинган сўровнома юборилади.

195. Белгини идентификация қилиш мумкин эмаслиги аниқланганда ва талабнома берувчи муҳим белгилар мажмуини тузатишни рад этганда, талабномани кўриб чиқиш давомида бундай белги эътиборга олинмайди.

196. Агар муҳим белгилар мажмуини текширишда унинг тузилиши ёки баён қилиниши мазкур Регламентнинг 88 – 90, 93, 95-бандларида қўйилган талабларга мос эмаслиги аниқланса, сўровномада муҳим белгилар мажмуига тузатишлар киритиш таклиф қилинади.

197. Саноат намунасининг муҳим белгилар рўйхатини текширишда рўйхатда буюм ташқи кўринишининг алоҳида хусусиятлари кўринишида амалга ошириладиган бадий-конструкторлик ечимига тааллуқли бўлмаган белгилар аниқланади.

198. График, шрифт ёки колористик хусусиятларга эга бўлмаган фақат ахборот-истеъмол, ахборот-реклама ёки бошқа махсус мақсадлар учун мўлжалланган тасвирнинг элементларида ўз аксини топган ва рўйхатдаги ушбу элементларга тегишли белгилар билан таърифланадиган белгилар буюмнинг бадий-конструкторлик ечимига кирмайди (давлат стандарти, тайёрланган жойи, ишлаб чиқарилган йили, дизайн муаллифи, махсус фарқланиш белгилари каби).

Саноат намунасининг муҳим белгилар рўйхатида бундай белгилар мавжуд бўлганда талабнома берувчига рўйхатга тузатиш киритиш ва ундан ушбу белгиларни чиқариб ташлаш таклиф қилинади.

199. Рўйхатдаги белги мазкур Регламентнинг 196 – 198-бандларида келтирилган шартлар бузилган ҳолда таърифлангани аниқланганда, лекин талабнома берувчи саноат намунасининг муҳим белгилар рўйхатига тузатиш киритишдан воз кечганда, талабномани кейинчалик кўриб чиқишда бундай белги ёки рўйхатга киритилган ва уни таърифлаш учун ишлатилган тушунчалар эътиборга олинмайди.

200. Талабноманинг моҳияти бўйича экспертизасини ўтказишда мазкур Регламентнинг 152-банди иккинчи хатбошисида кўрсатилган талабномага қўйиладиган талабларнинг бузилгани аниқланганда талабнома берувчига сўровнома жўнатилади. Талабномани кейинчалик кўриб чиқиш, шу жумладан саноат намунасининг бирлиги талабларига риоя қилиш нуқтаи назаридан кўриб чиқиш мазкур Регламентнинг 153-бандида мазкур вазиятга қўлланилиши кўрсатилган ечимларга нисбатан ўтказилади ҳамда мазкур Регламентнинг 162-бандига мувофиқ хабарнома юборилади.

201. Моҳияти бўйича экспертизани бошлашдан олдин муҳим белгилар мажмуи саноат намунасининг бирлигига қўйиладиган талабнинг бузилиши ёки патент божи керакли миқдордан кам тўлангани муносабати билан кўрилмаётган вариантлар белгиларини ўз ичига олганда, шунингдек, муҳим белгилар мажмуига саноат намунасининг бож тўланган вариантлари белгиларигина кирганда муҳим белгилар мажмуининг тузилмаси мазкур Регламентнинг 94-банди талабларига мос келмаганда, талабнома берувчига юборилган сўровномада муҳим белгилар мажмуига, ундан кўрилмаётган вариантларнинг белгиларини чиқариб ташлаган

ҳолда ёки уни мазкур Регламентнинг 94-бандида кўрсатилган шаклда тақдим этган ҳолда тузатишлар киритиш таклиф қилинади.

202. Талабнома берувчи муҳим белгилар мажмуига тузатишлар киритишга рози бўлмаганда, патентга лаёқатлиликини текшириш фақат кўриб чиқиладиган саноат намунасига (унинг вариантларига) нисбатан ўтказилади ва бунда унинг (уларнинг) муҳим белгилар мажмуи қаторидаги таҳлил мақсадларида экспертиза томонидан ажратиб олинган муҳим белгилар ҳисобга олинади.

203. Рўйхат бандларида таърифланган саноат намуналаринининг вариантларга тўғри киритилганини текширишда саноат намуналарининг вазифалари ва асосий композицион элементлари бир-бирига мос келиши аниқланади.

204. Вариантлар ёки улардан бири учун бир нечта асосий композицион элементлар кўрсатилганда, кўрсатиб ўтилган асосий композицион элементлар қаторида фақат айримларининг мос келиши аниқланган тақдирда асосий композицион элементларнинг мос келиши шarti бузилмаган ҳисобланади.

205. Саноат намунасининг бирлиги талабига риоя қилинмагани аниқланганда, талабнома берувчи мазкур Регламентнинг 162 – 165-бандларида келтирилган тартибда хабардор қилинади.

206. Муҳим белгилар рўйхатини текширишда унинг мазкур Регламент талаблари бузилган ҳолда тузилгани аниқланганда, бироқ улар талабнома берилган саноат намунасининг патентга лаёқатлилигини текширишга тўсқинлик қилмаганда саноат намунасининг муҳим белгилар рўйхатида тузатиш киритиш билан боғлиқ барча масалалар бундай рўйхат билан таърифланган саноат намунасининг патентга лаёқатлилиги тўғрисида дастлабки хулоса қилинганидан сўнг талабнома берувчи билан аниқлаштирилади.

207. Саноат намунасининг патентга лаёқатлилигини текшириш учун мазкур Регламентнинг 188 – 206-бандларига мувофиқ текшириш ўтказилган муҳим белгилар рўйхати қабул қилинади.

208. Саноат намунасининг патентга лаёқатлилигини текширишда ечимнинг саноат намуналари деб эътироф этилмайдиган таклифлар рўйхатида тааллуқли эмаслиги такроран текширилади ҳамда янги ва оригинал эканлиги аниқланади.

Ечим саноат намуналари деб эътироф этилмайдиган таклифлар рўйхатида тааллуқли деб тахмин қилинганда, тегишли далиллар баён қилинган сўровнома юборилади.

209. Ечимга нисбатан мазкур Регламентнинг 12-бандига асосан саноат намуналари деб эътироф этилмайдиган таклифларга тааллуқли деган хулоса чиқарилмаганда, янги ва оригиналлик шартларига мувофиқлиги бўйича текширилади.

210. Саноат намунасининг патентга лаёқатлилигини текширишда ушбу саноат намунасида тегишли бўлган ҳамда муаллиф, талабнома берувчи ёки улардан бевосита ёхуд билвосита шу ахборотни олган ҳар қандай шахс томонидан саноат намунасининг моҳияти оммавий тарзда ошкор қилинган ахборот манбалари, агар саноат намунасида талабнома ахборот ошкор этилган

санадан эътиборан олти ойдан ўтмасдан ваколатли органга топширилган бўлса, эътиборга олинмайди.

211. Қонуннинг 8-моддаси иккинчи қисмига мувофиқ буюм тасвирларида акс этган ва саноат намунасининг муҳим белгилари рўйхатида келтирилган муҳим белгилар мажмуи жаҳонда саноат намунасининг устуворлик санасигача ҳамма фойдалана олиши мумкин бўлган маълумотлардан маълум бўлмаганда саноат намунаси янги деб эътироф этилади.

212. Ҳар бир шахс ўзи танишиши мумкин бўлган ёки мазмуни қонуний йўл билан унга маълум қилиниши мумкин бўлган ахборот манбаидаги маълумотлар оммавий тарзда ошкор этилган маълумотлар деб ҳисобланади.

213. Қуйдагилар ахборот манбаидаги маълумотларни оммавий тарзда ошкор этилган маълумотлар қаторига киритиш мумкинлигини белгиладиган сана бўлиб ҳисобланади:

муҳофаза ҳужжатларининг нашр қилинган тавсифлари учун – уларда кўрсатилган нашр қилиш санаси;

босма нашрлар учун – уларда кўрсатилган нашр этишга имзоланган сана; нашр этишга рухсат берувчи имзоланган сана кўрсатилмаган босма нашрлар, шунингдек бошқа босма нашрлар учун – улар нашр қилинган сана, ушбу санани аниқлаш имконияти бўлмаганда эса – нашр қилинган вақти фақат йил ва ой билан белгиланганда ойнинг охириги куни ёки нашрда кўрсатилган йилнинг 31 декабри;

мақолалар, шарҳлар, монографиялар ва бошқа материалларнинг депозитга қўйилган қўлёзмалари учун – улар депозитга қўйилган сана;

илмий-тадқиқот ишлари ҳақидаги ҳисоботлар, тажриба-конструкторлик ишлари ҳамда илмий-техник ахборот органларида сақланадиган бошқа конструкторлик, технологик ва лойиҳа ҳужжатларига тушунтириш хатлари учун – улар ушбу органларга келиб тушган сана;

техник жиҳатдан тартибга солиш соҳасидаги норматив ҳужжатлар учун – улар ваколатли ташкилотда ҳисобга олинган сана;

қўлёзма ҳуқуқида чоп этилган диссертация материаллари ва диссертация авторефератлари учун – улар кутубхонага келиб тушган сана;

танловга қабул қилинган ишлар учун – улар танишиш учун очиқ намойиш қилинган ва танлов ўтказишга оид ҳужжатлар билан тасдиқланган сана;

визуал идрок этиладиган ахборот манбалари (плакатлар, моделлар, маҳсулотлар) учун – уларни кўриш мумкин бўлган ва ҳужжат билан тасдиқланган сана;

кўргазмага қўйилган экспонатлар учун – уларни намойиш қилиш бошланган ва ҳужжат билан тасдиқланган сана;

телевидение, кино орқали хабарлар учун – бундай хабар берилган сана, агар у белгиланган тартибда тегишли ахборот ташувчисида қайд этилган бўлса;

буюм ҳақида ундан фойдаланиш натижасида маълум бўлган маълумотлар учун – ушбу маълумотлар ҳамма танишиш имкониятига эга бўлган ва ҳужжат билан тасдиқланган сана.

214. Қуйидаги шартлар бажарилганда саноат намунасининг янгилигини белгилашда олдинроқ устуворликка эга бўлган талабномалар ҳисобга олинади:

талабнома Ўзбекистон Республикасида топширилганда;

талабнома бошқа шахс томонидан топширилганда;

талабнома чақириб олинмаганда ёки чақириб олинган деб ҳисобланмаганда.

215. Талабнома ариза, тасвирлар ва муҳим белгилар мажмуини қамраб олган тавсиф келиб тушган санадан эътиборан ушбу талабнома таркибида бўлган тасвирлар ва тавсифга нисбатан эътиборга олинади. Ушбу сана кўрилаётган талабноманинг устуворлик санасидан кечроқ бўлганда олдинроқ устуворликка эга бўлган талабнома мазмунининг устуворликни белгилаш учун асос бўлган материаллар (биринчи талабнома, олдинроқ топширилган талабнома, ушбу талабномага қўшимча материаллар) мазмуни билан мос тушган қисми ахборот манбалари қаторига киритилади.

216. Саноат намунасининг янгилигини аниқлашда Ўзбекистон Республикасида патент берилган (шу жумладан, талабнома топширган шахс томонидан) саноат намуналари уларнинг устуворлик санасидан бошлаб ҳисобга олинади.

217. Мазкур Регламентнинг 211 – 216-бандларида кўрсатилган ахборот манбаларида талабнома берувчи томонидан таклиф этилган саноат намунасининг муҳим белгилар мажмуида таърифи ва тасвири келтирилган белгиларга ўхшаш бадий-конструкторлик ечим тўғрисидаги маълумотлар аниқланганда, саноат намунаси янгилик шартига мувофиқ эмас деб эътироф этилади.

218. Кўриб чиқиладиган саноат намунаси тўғрисидаги маълумотларни ўз ичига олган ахборот манбаи олдинроқ устуворликка эга бўлган талабнома бўлганда ушбу талабнома чақириб олинмаганлиги ёки чақириб олинган деб ҳисобланмаслиги текширилиши керак.

Талабнома чақириб олинмаган бўлса, кўриладиган саноат намунасининг талабнома берувчисига бундай талабнома мавжудлиги ҳақида (унинг талабнома берувчисини кўрсатмаган ва мазмунини очмаган ҳолда) ва олдинроқ устуворликка эга бўлган талабнома бўйича аниқ қарорга келингунга қадар унинг талабномасини кўриш тўхтатиб турилиши ҳақида маълум қилинади.

Талабнома берувчи талабномани кўриш тўхтатиб турилишига норозилик билдирганда талабнома берилган саноат намунасининг янгилик шартига мувофиқ эмаслиги белгиланади.

219. Саноат намунасининг янгилик шартига мувофиқ эмаслиги аниқланганда экспертизанинг тегишли далиллари баён қилинган ва ушбу далилларга нисбатан ўз фикрини тақдим этиш таклиф қилинган сўровномаси юборилади.

220. Саноат намунасининг янгилик шартига мувофиқ эмаслиги аниқланганда оригиналлик бўйича текширув ўтказилмайди.

221. Қонуннинг 8-моддаси тўртинчи қисмига мувофиқ саноат намунасининг муҳим белгилари буюм хусусиятларининг ижодий жиҳатлари билан боғлиқ бўлганда у оригинал ҳисобланади.

222. Оригиналликни текшириш талабнома берилган муҳим белгилар мажмуида таърифланган саноат намунасига нисбатан ўтказилади. Оригиналликни текшириш қуйидагиларни ўз ичига олади:

мазкур Регламентнинг 60 – 62-бандларига мувофиқ энг яқин аналогни аниқлаш;

тасвирларда тақдим этилган ва талабнома берувчи томонидан муҳим белгилар рўйхатида таърифланган саноат намунасини энг яқин аналогидан (муҳим фарқловчи белгилардан) фарқлайдиган муҳим белгиларни аниқлаш;

кўриб чиқиладиган саноат намунасининг муҳим фарқловчи белгилари билан мос келувчи белгиларга эга бўлган ечимлар тўғрисидаги маълумотларни устуворлик санасигача жаҳонда ҳамма фойдалана олиши мумкин бўлган маълумотлардан аниқлаш (ахборот манбаида мавжуд ҳамма фойдалана олиши мумкин деб ҳисобланган маълумотларнинг санасини аниқлашда мазкур Регламентнинг 212 – 213-бандларидан фойдаланилади);

кўриб чиқиладиган саноат намунасини унинг муҳим фарқловчи белгиларидан келиб чиққан хусусиятларини ва кўриб чиқиладиган ечимларнинг фарқловчи белгилари билан мос келувчи белгилардан келиб чиқиб аниқланган ечимларнинг алоҳида хусусиятларини таққослаш.

223. Саноат намунасининг муҳим фарқловчи белгиларидан ҳеч бўлмаганда биттаси янги бўлганда у оригиналлик шартига мувофиқ деб тан олинади.

224. Саноат намунасининг барча муҳим фарқловчи белгилари янги бўлмаганда, бироқ ушбу белгиларнинг бирикмаси кўриб чиқиладиган саноат намунасига янги бадий-конструкторлик ечим берганда оригиналлик шартига мувофиқ деб тан олинади.

225. Ўзининг энг яқин аналогидан муҳим белгилар мажмуига киритилган белгиси (белгилари) билан фарқладиган, бироқ ушбу белгининг (белгиларнинг) кўриб чиқиладиган буюмнинг алоҳида хусусиятларига таъсири тасдиқланмаган саноат намунаси оригиналлик шартига мувофиқ деб тан олинмайди.

226. Саноат намунасини оригиналлик шартига мувофиқ эмас деб тан олишда экспертиза буюмнинг алоҳида хусусиятларига муҳокама қилинадиган белгиларнинг таъсирини тасдиқлаш учун келтирилган фикрларни асоссиз деб ҳисобланиши тўғрисидаги далилларни қуйидаги ҳолатларда келтириши мумкин:

а) саноат намунаси буюмнинг аввалдан маълум бўлган ечимидан кўз билан кўриб фарқлашга имкон бермайдиган алоҳида хусусиятларга эга бўлганда (саноат намунасининг буюмнинг аввалдан маълум бўлган ечими билан адаштириб юбориш даражасида ўхшашлиги);

б) саноат намунаси буюмнинг аввалдан маълум бўлган ечимидан кўз билан кўриб фарқлаш имконини берадиган алоҳида хусусиятларга эга бўлиб, бироқ ушбу хусусиятлар ижодийлик хос бўлмаган қуйидагилар ҳисобига яратилганда:

буюмнинг фақат ўлчамларини (масштабини) ўзгартириш ҳисобига, бунда буюмнинг қолган барча белгилари (буюм таркибий қисмларининг шакллари ва (ёки) элементларининг шакллари, нисбатлари, колористик ечими) сақланиб қолади;

бутун буюмнинг фақат рангини (колористик ечим бундан мустасно) ўзгартириш ҳисобига;

буюмни фақат оддий геометрик фигура ёки жисм (айлана, ҳалқа, кўпбурчак, шар, конус, пирамида, призма, параллелепипед каби) кўринишида, ушбу геометрик фигуралар ёки жисмларга бирон-бир ўзгартириш киритмаган ҳолда бажарилгани ҳисобига;

буюм ечимида фақат бир турдаги элементларнинг миқдорини (аммо уларнинг тузилиши ёки жойлашув тизимини ўзгартирмаган ҳолда) ўзгартириш ҳисобига, бунда ушбу ўзгартириш талабнома берувчи кўрсатиб ўтган буюм ечимларининг хусусиятларига таъсир қилмаслиги керак;

реал ҳажмнинг кичрайтирилган ёки катталаштирилган (ҳам соддалаштирилган, ҳам масштабга риоя қилган ҳолда) нусхасини (ўйинчоқ, сувенир) яратиш ҳисобига;

муайян вазифани бажарадиган буюмларга хос бўлган, аммо бошқа техник асосда бажарилган шаклларни фақат такрорлаш ҳисобига (анъанавий равишда ёғочдан тайёрланадиган буюмга ўхшатиб полимер материалдан тайёрланган буюм), яъни ушбу ўзгариш талабнома берувчи томонидан кўрсатиб ўтилган буюм ечимининг алоҳида хусусиятларига таъсир кўрсатмайди;

таклиф қилинган буюм ўз ташқи кўринишини ўзига ўхшаш бошқа аввалдан маълум объектлардан ўзлаштиргани ҳисобига, агар бундай объектлар таклиф қилинган буюм вазифаси ва ўзаро вазифаси билан фарқланса;

бир-биридан алоҳида аввалдан маълум буюмлардан уларнинг ташқи кўринишини ўзгартирмаган ҳолда тўплам тузиш ҳисобига.

227. Саноат намунасида оригиналлик йўқлиги аниқланганда талабнома берувчига тегишли далиллар баён қилинган ва бу далилларга нисбатан ўз фикр-мулоҳазаларини ва зарур ҳолатда талабноманинг дастлабки материаллари асосида саноат намунасининг тузатилган муҳим белгилари рўйхатини тақдим этиш таклиф қилинган сўровнома юборилади.

228. Қонуннинг 20-моддасининг учинчи қисмига асосан қўшимча материаллар, шу жумладан ўзгартирилган муҳим белгилар мажмуи сўралган сўровнома бундай материалларсиз моҳияти бўйича экспертизани ўтказиш мумкин бўлмаган ҳолатларда юборилади.

Бундай сўровнома юбориш учун қуйидагилар асос бўлиши мумкин:

патент божи тўғри тўлангани билан боғлиқ масалаларни аниқлаш зарурати;

саноат намунасининг муҳим белгилар мажмуини мазкур Регламентнинг 186 – 207-бандларига мувофиқ текшириш натижалари бўйича аниқлаш зарурати;

талабнома берилган саноат намунасининг патентга лаёқатлилигини мазкур Регламентнинг 208-бандига мувофиқ текшириш билан боғлиқ масалаларни ҳал қилиш зарурати;

талабнома берилган саноат намунасининг патентга лаёқатлилигини текшириш натижалари бўйича муҳим белгилар мажмуига аниқликлар киритиш зарурати;

бир хил устуворлик санасига эга бўлган айнан ўхшаш саноат намуналарига талабномаларни кўриб чиқиш билан боғлиқ саволларни ҳал қилиш зарурати.

Талабномани кўриб чиқишда юзага келадиган устуворликни белгилаш, саноат намунасининг муҳим белгиси таърифини аниқлаштириш каби саволлар, шунингдек таклиф ва мулоҳазалар юқорида кўрсатилган асосларга кўра юбориладиган сўровномага киритилиши мумкин.

Сўровнома юбориш учун юқорида кўрсатилган асослар мавжуд бўлмаганда, талабнома берувчи юзага келган таклиф ва мулоҳазалар ҳақида хабардор қилинади.

229. Мазкур Регламентнинг 201 – 202-бандларида назарда тутилган вазиятда саноат намунасининг (унинг вариантларининг) патентга лаёқатлилиги аниқланган ҳолатда талабнома берувчига бу ҳақида юборилган сўровномада маълум қилинади ва моҳияти бўйича экспертиза ўтказилмаган ечимлар белгиларини муҳим белгилар мажмуидан чиқариб ташлаш такроран таклиф этилади. Бунда талабнома берувчи белгиланган муддатда сўралган материалларни ёки кўрсатилган муддатни узайтириш ҳақидаги илтимосномани тақдим этмаса, талабнома Қонуннинг 20-моддаси учинчи қисмига мувофиқ чақириб олинган деб ҳисобланади.

230. Талабнома берувчи идентификация қилинмайдиган ёки талабноманинг дастлабки материалларида бўлмаган ҳамда талабнома топширилганидан кейин таклиф қилинган ва мазкур Регламентнинг 241 – 244-бандига мувофиқ эътиборга олинмаган белгини муҳим белгилар рўйхатига унга нисбатан патентга лаёқатлилиги ҳақида хулоса олинган ҳолатда киритишни талаб қилса, талабнома берувчига таркибида кўрсатиб ўтилган белги бўлмаган рўйхатни тақдим этиш таклиф қилинган сўровнома юборилади. Бунда талабнома берувчи сўралаётган материалларни тақдим этмаганда талабнома чақириб олинган деб ҳисобланиши тўғрисида хабардор қилинади.

231. Сўровномада моҳияти бўйича экспертизани ўтказиш ёки якунига етказиш учун тўсқинлик қилувчи ҳолатларни баён қилиш билан бирга талабномани кўриб чиқишда юзага келган барча масалалар, мулоҳазалар ва таклифлар келтирилади.

232. Муайян масала бўйича сўровномада келтириладиган экспертизанинг фикр ва мулоҳазалари тегишли далиллар, шу жумладан, ҳуқуқий характердаги далиллар билан асосланади. Зарур ҳолатларда, бадий- конструкторлик масалалари бўйича адабиётларга, илмий-техник адабиётларга, мазкур Регламент ва бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг қоидаларига ҳаволалар берилади.

233. Талабнома берувчига муҳим белгилар мажмуига, масалан, муҳим белги таърифини аниқлаштириш, талабнома берилган муҳим белгилар мажмуидан муҳим бўлмаган белгини чиқариб ташлаш каби тузатишлар киритиш билан боғлиқ таклифлар юборилаётганда, бундай тузатишни киритиш ва ундан воз кечиш қандай ҳуқуқий оқибатларга олиб келиши мумкинлиги асосли равишда кўрсатилади.

234. Сўровномада ахборот манбаига ҳавола қилинганда ушбу манбани топиш учун зарур бўлган барча библиографик маълумотлар, шунингдек, талабномани кўриб чиқишда эътиборга олинган маълумотларни ушбу манбадан топиш учун керак бўладиган бошқа маълумотлар (саҳифа, хатбоши, график тасвирлар, фигураларининг рақами кабилар) кўрсатилади.

235. Талабнома берилган саноат намунасининг патентга лаёқатлилигини текшириш натижалари бўйича муҳим белгилар рўйхатини аниқлаштириш зарурати сўровнома юбориш учун асос бўлганда ва рўйхатга киритиладиган аниқликлар тавсифда, чизмада ва эргономик схемада келтирилган маълумотларга тегишли изохлардан иборат бўлганда талабнома берувчига аниқликлар киритилган тавсиф, чизма ва эргономик схемани (ўрнини босувчи саҳифаларни) тақдим этиш таклиф қилиниши мумкин.

236. Сўровномада талабнома ҳужжатларини тегишли тарзда тузатиш зарурлиги батафсил изохланади.

237. Сўралган материаллар кўрсатилган муддатда келиб тушмаганда ёки белгиланган муддатни узайтириш тўғрисидаги илтимоснома тақдим этилмаганда талабнома чақириб олинган деб ҳисобланади.

238. Талабнома берувчининг ташаббуси билан талабноманинг расмий экспертизасини муддатида олдин бошлаш ҳақидаги илтимоснома берилгандан сўнг ёки бундай илтимоснома берилмаганда талабнома келиб тушган санадан икки ой ўтгандан кейин талабнома ҳужжатларига тузатишлар киритадиган (яъни, уларнинг таркибига киритилиши лозим бўлган) қўшимча материаллар келиб тушганда белгиланган миқдорда патент божи тўлангани текширилади.

Патент божи тўланмаганда бундай материаллар талабномани кўриб чиқишда эътиборга олинмайди ва бу ҳақида талабнома берувчи хабардор қилинади. Бундай хабарнома йўлланадиган навбатдаги ҳужжат таркибига киритилиши мумкин.

239. Талабнома ҳужжатларидаги ўзгартиришлар талабнома берувчининг ташаббусига кўра киритилган ўзгартиришларга оидлиги масаласини ҳал қилишда қуйидагилар эътиборга олинади:

талабнома берувчи хабарнома (сўровнома) олгандан сўнг ёки бундай хабарнома (сўровнома) олмасдан туриб талабнома ҳужжатларини тайёрлашда йўл қўйилган талаблар бузилишини бартараф этишга доир киритилган ўзгартиришлар талабнома берувчининг ташаббусига кўра киритилган деб ҳисобланмайди;

талабнома берувчи хабарномани (сўровнома) олгандан сўнг ёки бундай хабарнома (сўровнома) олмасдан туриб хабарнома (сўровнома) мазмунига боғлиқ ўзгартиришлар талабнома берувчининг ташаббусига кўра киритилган деб ҳисобланмайди;

Талабнома берувчи томонидан амалга ошириладиган бошқа барча ўзгартиришлар талабнома берувчининг ташаббусига кўра киритилган деб ҳисобланади.

240. Талабнома берувчи қўшимча материалларни белгиланган муддатларга роя килмаган ҳолда тақдим этганда, талабнома чақириб олинган деб ҳисобланади ва бу ҳақида талабнома берувчи хабардор қилинади.

241. Талабнома берувчининг ташаббуси ёки сўровномага кўра тақдим этилган ва кўриб чиқишга қабул қилинган қўшимча материаллар келиб тушганда улар талабнома берилган саноат намунасининг моҳиятини ўзгартирмаслиги текширилади. Талабноманинг дастлабки материалларига киритилмаган белгилар қўшимча материалларда мавжуд бўлганда, улар талабнома берилган саноат намунасининг моҳиятини ўзгартиради деб тан олинади.

242. Белгилар талабнома берувчи томонидан тақдим этилган аниқлик киритилган муҳим белгилар мажмуи таркибида бўлган ҳолатлардагина эмас, балки талабнома берувчи бундай киритишни кўрсатиб ўтган ҳолатларда ҳам саноат намунасининг муҳим белгилар мажмуига киритилиши керак деб ҳисобланади.

243. Қўшимча материалларда келтирилган ва муҳим белгилар мажмуига киритилиши лозим бўлган белгилар, агар улар патент бериш учун ариза, тасвирлар тўплами ва саноат намунасининг муҳим белгилар мажмуини ўз ичига олган тавсиф ваколатли органга келиб тушган санада талабнома таркибидаги тасвирларда акс эттирилмаган бўлса, талабноманинг дастлабки материалларида бўлмаган деб эътироф этилади.

244. Муҳим белгилар мажмуига киритиладиган белгиларга тааллуқли бўлмаган ва талабноманинг дастлабки материалларида мавжуд бўлмаган саноат намунаси тўғрисидаги маълумотлар саноат намунасининг моҳиятини ўзгартиради деб ҳисобланмайди. Бундай маълумотлар сирасига саноат намунасини амалга ошириш шартлари тўғрисидаги янги (қўшимча) маълумотлар, уни амалга ошириш мисоллари, аниқлаштирилган графика материаллари ва бошқалар киради.

245. Қўшимча материаллар саноат намунасининг моҳиятини ўзгартиради деб эътироф этилган ҳолатларда талабнома берувчи бундай ҳулосага келиш учун қўшимча материалларга киритилган қайси маълумот асос бўлгани ҳақида хабардор қилинади. Бунда талабноманинг кейинги кўриб чиқилиши ушбу қўшимча материалларда тақдим этилган муҳим белгилар рўйхатига нисбатан, аммо юқорида кўрсатилган белгиларни инобатга олмаган ҳолда давом эттирилади.

246. Саноат намунасининг муҳим белгилар рўйхатига олдин кўриб чиқиш учун қабул қилинган рўйхатга киритилмаган саноат намунасининг варианты таърифланган янги белгилар киритилганда, белгиланган миқдорда патент божи тўлангани текширилади.

247. Талабнома берувчи томонидан таклиф этилган ва тасвирларда акс эттирилган муҳим белгилар мажмуида таърифи келтирилган саноат намунаси (саноат намунаси вариантларига талабнома берилганда, саноат намунасининг бирлиги талаби бажарилган ҳолатда – унинг ҳар бир варианты) патентга

лаёқатлиликининг ҳамма шартларига мувофиқлиги аниқланганда, талабнома берувчига саноат намунасига патент бериш тўғрисида қарор қабул қилинади ва талабнома берувчига юборилади.

248. Талабнома берувчи томонидан таклиф этилган муҳим белгилар мажмуига киритилган ва тасвирларда акс эттирилган муҳим белгилар мажмуи билан таърифланган саноат намунасининг патентга лаёқатлилики шартларининг ҳеч бўлмаганда биттасига мос эмаслиги аниқланганда талабнома берувчига тегишли далиллар келтирилган ҳолда патент берилиши мумкин эмаслиги билдирилган сўровнома юборилади.

249. Талабнома берувчи саноат намунасининг патентга лаёқатлилигига доир далилларни тақдим этганда, аммо улар экспертиза хулосасини ўзгартирмаганда патент беришни рад этиш тўғрисида қарор қабул қилинади.

250. Қарорда ахборот манбаига ҳавола келтирилганда унинг библиографик маълумотларини кўрсатишда мазкур Регламентнинг 234-бандида кўрсатилган шартларга амал қилинади.

251. Саноат намунасининг вариантларини ўз ичига олган талабнома бўйича бир вақтнинг ўзида патентга лаёқатли ва патентга лаёқатсиз ечимларнинг мавжудлиги аниқланганда ва бундай талабнома бўйича талабнома берувчи унга юборилган сўровномага берилган жавобда муҳим белгилар мажмуидан патентга лаёқатсиз вариантларни таърифлайдиган белгиларни чиқариб ташлашдан бош тортганда, патент беришни рад этиш тўғрисида қарор қабул қилинади.

Бундай қарорда патентга лаёқатли бўлган вариантлар белгилаб ўтилади.

252. Кўрилаётган талабнома бўйича саноат намунасининг патентга лаёқатлилиги аниқланганда, аммо унга ўхшаш, олдинроқ устуворлик санасига эга, санаси мос келганида эса олдинроқ қайд этиш рақамига эга бўлган ва чақириб олинмаган ёки чақириб олинган деб ҳисобланмаган саноат намунасига бошқа талабнома мавжуд бўлганда, кўрилаётган талабноманинг талабнома берувчисига бу ҳақида хабар берилади, шунингдек, унинг талабномаси бўйича Қонуннинг 18-моддаси учинчи қисмида белгиланган шартлар бажарилган ҳолда патент бериш мумкинлиги ҳақида маълум қилинади.

253. Кўрилаётган талабноманинг талабнома берувчисига ўхшаш саноат намунасини ўз ичига олган бошқа талабноманинг библиографик маълумотларини маълум қилиш ва саноат намунасига патент бериш ҳақидаги маълумотлар эълон қилингунга қадар унинг мазмунини очишга фақат бошқа талабноманинг талабнома берувчиси розилиги бўлган ҳолда йўл қўйилади.

254. Тасвирларда акс этган муҳим белгилар мажмуи бир хил бўлган саноат намуналари ўхшаш деб тан олинади.

255. Саноат намуналарининг ўхшашлиги талабнома берувчилар томонидан белгиланган тартибда тақдим этилган сўнги таҳрирдаги муҳим белгилар мажмуалари асосида аниқланади.

256. Ўхшаш саноат намуналарига талабномалар айнан битта талабнома берувчи томонидан топширилганда унга юбориладиган хабарномада кўрсатган битта талабнома бўйича патент берилиши мумкинлиги хабар қилинади.

257. Талабнома берувчининг хоҳишига кўра талабноманинг моҳияти бўйича экспертизаси Марказ томонидан тезкор тартибда талабнома кўриб чиқиш учун қабул қилингани тўғрисида қарор чиқарилган кундан эътиборан бир ой мобайнида ўтказилади.

Талабноманинг моҳияти бўйича экспертизаси талабнома берувчининг бу ҳақидаги илтимосномасига асосан тезкор тартибда ўтказилади. Бунда талабноманинг моҳияти бўйича экспертизасини тезкор тартибда ўтказиш ҳақидаги илтимоснома талабнома топширилган санадан эътиборан уч ой давомида Марказга тақдим қилиниши керак.

258. Талабноманинг экспертизаси тезкор тартибда ўтказишда ахборотни излаш жараёни саноат намунасининг патентга лаёқатлилигини текширишдан олдин амалга оширилади, бунда саноат намунасининг янгилиги ва ўзига хослигини аниқлаш учун таққосланадиган ва саноат намунасининг устуворлик санасигача жаҳонда ҳамма фойдалана олиши мумкин бўлган маълумотлар қидирилади.

Ахборотни излаш жараёни талабнома берувчи ва Марказ ўртасида тузиладиган шартнома асосида Марказ томонидан амалга оширилади.

259. Ахборот қидируви соҳасининг тавсифи сифатида СНХТ рубрикаларининг индексларидан фойдаланилади. Қидирув соҳасини аниқлашда буюмнинг умумий ечими ва ушбу ечимни энг яқин аналогдан фарқлаб турадиган (агар у кўрсатилган бўлса) мустақил бадий-конструкторлик ва (ёки) эргономик хусусиятларни берувчи алоҳида белгилари ҳисобга олинади.

260. Ахборотни излаш жараёни расмий экспертиза яқунланган кундан бошлаб ўн беш кун ичида амалга оширилади ва унинг натижалари бўйича ҳисобот тузилади.

Ахборотни излаш натижалари бўйича ҳисоботда қуйидаги маълумотлар кўрсатилади:

талабнома рақами;

талабнома топшириш санаси;

топширилган саноат намунасини таснифлашда белгиланган СНХТ рубрикаси индекслари;

ахборот излаш жараёни ўтказилган саноат намунасининг номи;

ахборот излаш жараёни соҳаларини таснифловчи СНХТ рубрикаси индекслари, СНХТ рубрикаларига боғлиқ ҳолда қидирув кўламига киритилиши зарур бўлган мамлакатлар патент ҳужжатларининг рўйхати, тегишли мавзу бўйича адабиётлар;

ахборот ишлаш мавзуси бўйича ҳужжатлар ва уларнинг аниқ қисмларига библиографик маълумотлар кўринишидаги ҳаволалар. Ҳавола саноат

намунасининг муҳим белгилар мажмуининг барча бандларига тааллуқли бўлмаганда белгилар мажмуининг тегишли аниқ банди кўрсатилади. Талабнома бўйича олдинроқ устуворлик сўралган ҳолатларда талабнома топширилган санадан олдин лекин талабнома устуворлиги санасидан кейин нашр қилинган ҳужжатлар алоҳида белгилаб қўйилади;

ахборот қидируви тугатилган сана.

Ахборот қидируви ҳажмига ҳамма фойдалана оладиган маълумотлар киритилиши мумкин.

261. Тезкор давлат экспертизаси доирасида ахборот излаш жараёни амалга оширилгандан сўнг унинг натижалари бўйича мазкур Регламентнинг 209 – 227-бандларига мувофиқ саноат намунасининг патентга лаёқатлилиги текширилади.

262. Белгиланган патент божи тўланганда ваколатли орган саноат намунасини мазкур Регламентга 5-иловага мувофиқ шаклдаги Саноат намуналари давлат реестрида автоматик тарзда рўйхатдан ўтказди. Бунда саноат намунасига берилган патент ва унинг иловаси электрон шаклда ахборот тизими орқали талабнома берувчига юборилади.

Саноат намунаси рўйхатга олинганлиги тўғрисидаги маълумотлар ваколатли орган томонидан расмий ахборотномада эълон қилинади.

Талабнома берувчининг хоҳишига кўра патент ва унинг иловаси почта алоқаси орқали кўрсатилган манзилга юборилиши мумкин.

7-боб. Яқунловчи қондалар

263. Қонуннинг 20-моддасига мувофиқ экспертиза сўровномасига талабнома берувчи томонидан жавоб уч ой ичида тақдим этилади. Ушбу муддат ичида сўралган материалларни тақдим этиш имконияти бўлмаганда, талабнома берувчининг эркин шаклдаги илтимосномасига кўра жавоб бериш ўн икки ойдан ошмаган муддатга узайтирилиши мумкин.

Муддатни узайтириш тўғрисидаги илтимоснома тақдим этилганда белгиланган миқдорда патент божи тўланади. Муддат узайтирилгани ҳақида хабарнома юборилади.

264. Талабнома берувчига давлат экспертизаси сўровномаси юборилганда тегишли экспертиза муддати тўхтатиб турилади.

265. Экспертиза сўровномасига белгиланган муддатда тўлиқ жавоб берилмаганда ёки жавобни топшириш муддатини узайтириш шартларига риоя этилмаганда талабнома чақириб олинган деб ҳисобланади ва бу ҳақида талабнома берувчига хабарнома юборилади.

266. Экспертизанинг сўровномасига жавоб хатини тақдим этишнинг ўтказиб юборилган муддатлари талабнома берувчининг илтимосномасига кўра тикланиши мумкин. Илтимоснома талабнома чақириб олинган санадан бошлаб ўн икки ой ичида топширилади.

Илтимоснома билан биргаликда экспертиза сўровномасига тўлиқ жавоб хати тақдим этилади ва белгиланган миқдорда патент божи тўланади. Муддатлар тикланганлиги ҳақида уч иш куни ичида талабнома берувчига хабарнома юборилади.

267. Талабнома берувчи талабномага алоқадор иш юритиш билан ахборот тизими орқали танишиши мумкин.

268. Сўровнома, хабарнома, давлат экспертизаси қарорлари ва саноат намунасига бериладиган патент QR-код (матрик штрихли код) қўйиш билан тасдиқланиб юборилади.

269. Давлат экспертизаси қарорлари устидан Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигининг Апелляция кенгашига белгиланган тартибда апелляция берилиши мумкин.

270. Мазкур Регламент талаблари бузилишида айбдор бўлган шахслар қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда жавоб беради.

Саноат намунасига патент бериш бўйича давлат
хизматини кўрсатишнинг маъмурий регламентига
1-илова

Саноат намунасига патент бериш бўйича
давлат хизматини кўрсатиш
СХЕМАСИ

Босқичлар	Субъектлар	Тадбирлар	Муддатлар
1-босқич	Талабнома берувчи	Давлат хизматидан фойдаланиш учун Давлат хизматлари маркази, Адлия вазирлигининг (кейинги ўринларда – ваколатли орган) ахборот тизими ёки ЯИДХП орқали ёхуд почта алоқаси бўйича талабнома топширади.	Ўз хоҳишига кўра
2-босқич	Талабнома берувчи	Талабнома топшириш учун патент божини тўлайди.	Талабнома топшириш билан бир вақтда
3-босқич	Ваколатли орган	1. Талабномани қабул қилади. 2. Талабноманинг қайд рақами ва келиб тушган санаси кўрсатилган хабарномани тегишли равишда ваколатли органнинг ахборот тизими ёки ЯИДХП орқали талабнома берувчига юборади.	Патент божи тўланганидан сўнг автоматик тарзда
4-босқич	“Интеллектуал мулк маркази” давлат муассасаси	1. Талабноманинг расмий экспертизасини амалга оширади. 2. Расмий экспертиза натижаси бўйича талабномани кўриб чиқиш учун қабул қилингани тўғрисидаги қарорни талабнома берувчига юборади.	Талабнома келиб тушган кундан бошлаб 2 ойдан сўнг (экспертизани тезкор тартибда ўтказишда илтимоснома келиб тушган санадан сўнг) 1 ой давомида
5-босқич	Талабнома берувчи	Талабноманинг моҳияти бўйича экспертиза ўтказиш учун патент божини тўловини амалга оширади.	Талабномани кўриб чиқиш учун қабул қилингани тўғрисидаги қарор санасидан бошлаб 3 ой давомида

6-босқич	“Интеллектуал мулк маркази” давлат муассасаси	1. Талабноманинг моҳияти бўйича экспертизани ўтказди. 2. Экспертиза натижаси бўйича саноат намунасини рўйхатдан ўтказиш тўғрисидаги қарорни талабнома берувчига юборади.	Талабнома келиб тушган санадан бошлаб 6 ойдан сўнг (экспертизани тезкор тартибда ўтказишда талабномани кўриб чиқишига қабул қилингани тўғрисидаги қарор санасидан бошлаб 1 ой) 2 ой давомида
7-босқич	Талабнома берувчи	Саноат намунасини рўйхатдан ўтказиш, муҳофаза ҳужжатини бериш ва муҳофаза ҳужжатининг амал қилиш муддати учун патент божини тўлайди.	Рўйхатдан ўтказиш тўғрисидаги қарор жўнатиш санасидан бошлаб 3 ой давомида
8-босқич	Ваколатли орган	Саноат намунасини рўйхатдан ўтказди, маълумотларни расмий ахборотномада эълон қилади ва муҳофаза ҳужжатини беради.	Патент божи тўлиқ тўланганда автоматик тарзда

HAMYHA

(21) Талабноманинг қайд рақами:		(22) Талабноманинг келиб тушган санаси:		(75) Ёзишмалар учун манзил _____ _____ _____ Телефон: _____	
Саноат намунасига патент бериш учун АРИЗА				Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги	
(54) Саноат намунасининг номи: _____ _____ _____					
(71) Талабнома берувчи: _____ _____ _____ _____ <i>(юридик шахсларнинг таъсис ҳужжатлари бўйича тўлиқ номлари, жойлашган ери ёки jisмоний шахслар учун Ф.И.О. ҳамда яшаи жойи манзиллари кўрсатилади)</i>				СТИР ёки ЖШШИР <i>(резидентлар учун):</i> _____ _____ _____ _____	
Мазкур шахс қуйидаги бўлиб ҳисобланади: ☐ муаллиф; ☐ иш берувчи; ☐ муаллифнинг ҳуқуқий вориси; ☐ иш берувчининг ҳуқуқий вориси.				БИМТ ST.3 стандарти бўйича мамлакат коди <i>(азар код ўрнатишдан бўлса):</i> _____ _____ _____	
Саноат намунаси устуворлигини қуйидаги санадан белгилашингизни сўрайман: ☐ биринчи талабнома берилган санасидан (“Ихтиролар, фойдали моделлар ва саноат намуналари тўғрисида”ги Қонуннинг (кейинги ўринларда – Қонун) 18-моддаси иккинчи қисми биринчи хатбошиси); ☐ ваколатли органга олдинроқ топширилган талабноманинг келиб тушиш санасидан (Қонуннинг 18-моддаси иккинчи қисми иккинчи хатбошиси); ☐ олдинроқ топширилган талабномага қўшимча материалларнинг келиб тушиш санасидан (Қонуннинг 18-моддаси иккинчи қисми учинчи хатбошиси); ☐ ажратилган талабномага биринчи талабноманинг устуворлик санасидан.					
(31) Биринчи (олдинроқ топширилган, дастлабки) талабнома рақами		(32) Сўралаётган устуворлик санаси		(33) БИМТ ST.3 стандарти бўйича талабнома топшираётган томоннинг мамлакат коди <i>(конвенция устуворлиги сўралганда)</i>	

☐ (74) Вакил (Ф.И.О. ёки номи, патент вакилининг рўйхат рақами, почта манзили) 		
Телефон: _____		
Илова қилинган ҳужжатларнинг рўйхати:		Саҳифалар сони
☐ тавсиф		
☐ буюм (макет, расм)нинг фотосуратлари мажмуи ☐ умумий қўриниши ☐ қўшимча қўринишлар ☐ энг яқин аналог тасвири		
☐ буюм умумий қўриниши чизмалари		
☐ эргономик схемаси		
☐ конфекцион картаси		
☐ патент божини тўлашдан озод этиш ☐ патент божи миқдорини камайтириш учун асослар мавжудлигини тасдиқловчи ҳужжат		
☐ биринчи талабноманинг нусхаси (конвенция устуворлиги сўралганида)		
Бошқа ҳужжатлар (кўрсатилсин)		
(72) Муаллиф (Ф.И.О. резидентлар учун илмий даражаси кўрсатилади)	Турар жой манзили, БИМТ ST.3 стандарти бўйича мамлакат коди (агар у ўрнатилган бўлса)	ЖШШИР (резидентлар учун)
_____ _____ _____ _____	_____ _____ _____ _____	_____ _____ _____ _____
_____ _____ талабнома берувчи ёки вакил		QR-код

Саноат намунасига патент бериш бўйича давлат
хизматини кўрсатишнинг маъмурий регламентига
3-илова

НАМУНА

Талабнома материалларига тузатиш, аниқлик ва қўшимчалар киритиш ҳақида
АРИЗА

Келиб тушган санаси	Қайд рақами
Талабнома материалларига тузатиш, аниқлик ва қўшимчалар киритиш ҳақида АРИЗА	Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги
Талабноманинг қайд рақами	
Талабноманинг келиб тушган санаси	
Мазкур аризани тақдим этган ҳолда талабнома материалларига қуйидаги тузатиш, аниқлик ва қўшимчалар киритишингизни сўрайман:	
Тузатиш, аниқлик ва қўшимчалар киритилган маълумотлар:	
Аризага иловалар:	
талабнома берувчи ёки вакил QR-код	

Саноат намунасига патент бериш бўйича давлат
хизматини кўрсатишнинг маъмурий регламентига
4-илова

НАМУНА

Саноат намунасига патент бериш ҳақидаги талабномага ҳуқуқни топшириш
ДАЛОЛАТНОМАСИ

Саноат намунасига патент бериш ҳақидаги талабномага ҳуқуқни топшириш ДАЛОЛАТНОМАСИ	Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги
Талабноманинг кайд рақами	
Талабноманинг келиб тушган санаси	
Қуйида ҳуқуқ топшираётган шахс ҳуқуқни оловчи шахсга саноат намунасига патент бериш ҳақида топширилган талабномага ҳуқуқни имзо чеккан ҳолда топширади.	
Хуқуқни топшираётган шахс:	
СТИР ёки ЖШШИР (резидентлар учун): _____	
БИМТ ST. 3 стандарти бўйича мамлакат коди (агар у ўрнатилган бўлса): _____	
Номи (исми): _____	
Почта манзили: _____	
Телефон: _____	
Хуқуқни қабул қилиб оловчи шахс:	
СТИР ёки ЖШШИР (резидентлар учун): _____	
БИМТ ST. 3 стандарти бўйича мамлакат коди (агар у ўрнатилган бўлса): _____	
Номи (исми): _____	
Почта манзили: _____	
Телефон: _____	
Хуқуқни топшираётган шахс имзоси*	Хуқуқни қабул қилиб оловчи шахс имзоси*
_____	_____
Имзоланган сана	Имзоланган сана

*Юридик шахс номидан ташкилот раҳбари томонидан унинг лавозими ва исми кўрсатилган ҳолда имзоланади.

Саноат намунасига патент бериш бўйича давлат
хизматини кўрсатишнинг маъмурий регламентига
5-илова

НАМУНА

**Саноат намуналари
ДАВЛАТ РЕЕСТРИ**

- (11) Патент рақами
- (12) Хужжат турининг сўзли шакли
- (15) Рўйхатдан ўтказилган сана
- (18) Патент амал қилиш муддатининг тугаши
- (19) Нашр қилаётган давлатнинг коди
- (21) Талабноманинг қайд рақами
- (22) Талабноманинг келиб тушган санаси
- (23) Бошқа саналар, шу жумладан, олдин топширилган талабномага қўшимча материаллар келиб тушган сана
- (31) Устуворлик сўралган талабноманинг қайд рақами
- (32) Устуворлик сўралган талабноманинг келиб тушган санаси
- (33) Устуворлиги белгиланган давлат коди
- (45) Эълон қилинган сана ва расмий ахборотнома рақами
- (51) СНХТ синфи
- (54) Саноат намунаси номи
- (55) Саноат намунасининг тасвири
- (57) Муҳим белгилар рўйхати
- (62) Ажратиб олинган талабнома бўйича биринчи талабноманинг қайд рақами ва санаси
- (63) Олдин топширилган талабноманинг қайд рақами ва санаси
- (71) Талабнома топширувчиларнинг исми (номи)
- (72) Муаллиф
- (73) Ҳуқуқ эгаси
- (74) Вакил
- (75) Ёзишмалар учун манзил

Изоҳ. Мазкур реестрда ишлатилаётган кодлар Бутунжаҳон интеллектуал мулк ташилотининг стандартлари асосида белгиланган.

Вазирлар Маҳкамасининг
2026 йил “ 10 ” июндаги 297-сон қарорига
4-илова

Селекция ютуғига патент бериш бўйича давлат хизматини кўрсатишнинг МАЪМУРИЙ РЕГЛАМЕНТИ

1-боб. Умумий қоидалар

1. Мазкур Маъмурий регламент (кейинги ўринларда – Регламент) Ўзбекистон Республикасининг “Селекция ютуқлари тўғрисида”ги Қонунига (кейинги ўринларда – Қонун) асосан селекция ютуғига патент бериш бўйича давлат хизматини (кейинги ўринларда – давлат хизмати) кўрсатиш тартибини белгилайди.

2. Давлат хизмати Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги (кейинги ўринларда – ваколатли орган) томонидан кўрсатилади.

3. Селекция ютуғига патент бериш ҳақидаги талабномани (кейинги ўринларда – талабнома) топшириш ва давлат хизматидан фойдаланиш бўйича бошқа ҳаракатлар рўйхатдан ўтказилиши сўралаётган юридик ёки жисмоний шахс (кейинги ўринларда – талабнома берувчи) томонидан бевосита ёки вакили (патент вакили ёхуд ишончли шахс) орқали амалга оширилади.

4. Давлат хизмати мазкур Регламентга 1-иловага мувофиқ схема бўйича кўрсатилади.

2-боб. Селекция ютуғининг патентга лаёқатлилиқ шартлари

5. Қонуннинг 8-моддаси биринчи қисмига мувофиқ селекция ютуғи янгилик, фарқланиш, турдошлиқ ва барқарорлик мезонларига, унинг номи эса белгиланган талабларга жавоб берса, у ҳуқуқий муҳофаза қилинади.

6. Қонуннинг 9-моддасига мувофиқ уруғлик, навнинг кўчат материали ёки зотнинг насл материали патент бериш ҳақидаги талабнома топширилган санадан эътиборан:

Ўзбекистон Республикаси ҳудудида – камида бир йилдан олдин;

бошқа давлат ҳудудида – камида тўрт йилдан ёки тоқ, ёғочбоп, манзарали, мевали дарахтлар ва ўрмон дарахтларининг навларига тааллуқли бўлганда олти йилдан олдин муаллиф, унинг меросхўри томонидан ёхуд уларнинг розилиги билан сотилмаган ва фойдаланиш учун бошқа шахсларга берилмаган бўлса, янги ҳисобланади.

7. Қонуннинг 10-моддасига мувофиқ селекция ютуғига патент бериш ҳақидаги талабнома топшириш санасига бошқа ҳар қандай барчага маълум селекция ютуғидан аниқ-равшан фарқланиши лозим.

Селекция ютуғи, патент бериш ҳақидаги талабнома ҳар қандай мамлакатда топширилган ва бу талабномага мувофиқ патент ёки муҳофазанинг шунга ўхшаш бошқа бир шакли берилган бўлса ёхуд селекция ютуғи шу мамлакатнинг селекция ютуқлари расмий реестрига киритилган бўлса, талабнома топширилган санада барчага маълум деб ҳисобланади.

Барчага маълумлик:

етиштириш, такрор етиштириш, нав ёки наслик кондициясига етказиш ва ушбу мақсадларда кейинчалик кўпайтириш, сақлаш ва асраш натижасида барчага маълум билим даражасининг бир қисмига айланган селекция ютуғига нисбатан;

сотишга таклиф этилган, сотилган; мамлакатга олиб кирилган ёки мамлакатдан олиб чиқиб кетилган селекция ютуғига нисбатан аниқланади.

8. Қонуннинг 11-моддасига мувофиқ кўпайтиришнинг ўзига хос хусусиятларини ҳисобга олган ҳолда муайян навли ўсимликлар ёки муайян зотли ҳайвонлар селекциялаштириш белгиларига кўра бир хилликка эга бўлса, селекция ютуғи турдош ҳисобланади.

9. Селекция ютуғи бир неча марта кўпайтирилганидан кейин ёки алоҳида цикл бўйича кўпайтирилганда, кўпайтиришнинг ҳар бир цикли охирида унинг асосий белгилари ўзгаришсиз қолса, у барқарор ҳисобланади.

3-боб. Талабномага доир талаблар

10. Қонуннинг 17-моддаси иккинчи қисмига мувофиқ талабнома битта селекция ютуғига тегишли бўлиши керак.

11. Талабнома қуйидаги материалларни ўз ичига олади:

селекция ютуғига патент бериш ҳақида ариза;

селекция ютуғининг номи тўғрисидаги таклиф;

селекция ютуғининг тавсифи (техник анкета);

селекция ютуғи намуналарининг фотосуратлари;

селекция ютуғи синовларига доир ҳужжатлар;

селекция ютуғининг устуворлигини тасдиқловчи ҳужжат (олдинроқ устуворлик сўралганда);

патент божини тўлашдан озод қилиш, шунингдек, унинг миқдорини камайтириш асосларини тасдиқловчи ҳужжат (агар мавжуд бўлса).

12. Бошқа тилда топширилган ҳужжатлар уларнинг таржималари бошқа тилда топширилган ҳужжатлар келиб тушган санадан бошлаб икки ой муддат ичида топширилганда, ваколатли органга келиб тушган санадан бошлаб топширилган деб ҳисобланади, акс ҳолда ҳужжатлар уларнинг таржималари келиб тушган санадан бошлаб топширилган деб ҳисобланади.

13. Олдинроқ устуворлик сўралганда талабнома ваколатли органга келиб тушган санадан эътиборан уч ойдан кечиктирмай, Ўзбекистон Республикаси селекция ютуқларини ҳуқуқий муҳофаза қилиш тўғрисида шартнома тузган бошқа давлатда топширилган биринчи талабноманинг тасдиқланган нусхаси ва унинг таржимаси тақдим этилади.

14. Олдинроқ устуворликни белгилаш тўғрисидаги илтимоснома талабнома топширилаётганда тақдим этилиши мумкин.

Ушбу шартлар Қонуннинг 18-моддаси тўртинчи қисмига мувофиқ бажарилган ҳолда талабнома берувчи биринчи талабнома топширилган санадан эътиборан уч йил мобайнида қўшимча ҳужжатлар ва синов учун зарур материалларни тақдим этмаслик ҳуқуқига эга бўлади.

15. Селекция ютуғига патент бериш ҳақидаги ариза мазкур Регламентга 2-иловага мувофиқ шаклда топширилади.

16. Аризанинг 21-кодли “Талабноманинг қайд рақами”, 22-кодли “Талабноманинг келиб тушган санаси” графалари ариза ваколатли органга келиб тушгандан кейин реквизитларни киритиш учун мўлжалланган.

17. Аризанинг 71-кодли “Талабнома берувчи” графасида талабнома берувчи тўғрисида қуйидаги маълумотлар келтирилади:

юридик шахснинг расмий номи (таъсис ҳужжати бўйича) ёки жисмоний шахснинг тўлиқ исми, шунингдек:

резидентлар учун СТИР ёки ЖШШИР, жойлашган жойи ёки турар жойи манзили;

норезидентлар учун исмлар ва номларнинг транслитерацияси ҳамда БИМТ ST.3 стандарти бўйича мамлакат коди (агар у ўрнатилган бўлса).

Патент бир неча шахс номига сўралаётганда ушбу маълумотлар уларнинг ҳар бири учун алоҳида келтирилади.

18. Аризанинг устуворликни белгилаш тўғрисидаги илтимоснома кўрсатилган графаси ваколатли органга талабнома келиб тушган санадан олдинроқ устуворлик сўралаётганда тўлдирилади.

Аризанинг:

31-кодли графасида унинг асосида устуворлик сўралаётган биринчи талабноманинг қайд рақами;

32-кодли графасида олдинроқ берилган талабнома келиб тушган сана;

33-кодли графасида биринчи талабнома топширилган мамлакатнинг БИМТ ST.3 стандарти бўйича коди кўрсатилади.

19. Аризанинг 54а-кодли “Туркум/турнинг номи” графасида зоологик ёки ботаник туркум ва турнинг номи келтирилади, шунингдек, селекция ютуғи таксономик бирлигининг (туркум, тур, кенжа тур) лотинча номи кўрсатилади.

Навни, зотни таксономик мансублиги бўйича ҳам, ишлаб чиқаришда қўлланиши бўйича ҳам аниқ идентификация қилиш учун туркум/тур номи тўлиқ келтирилади (*масалан, бугдой – юмшоқ, кузги; маккажўхори – гибрид F1; товуқ – тухум қўядиган*).

Аризанинг 54б-кодли “Таклиф қилинаётган ном” графасида талабнома берилган селекция ютуғининг номи Қонуннинг 13-моддаси ва мазкур Регламентнинг 24 – 26-бандлари талабларига мувофиқ келтирилади.

20. Аризанинг “Ёзишмалар учун манзил” графасида хат олувчининг номи (юридик шахслар учун) ёки исми (жисмоний шахслар учун), шунингдек, жойлашган жойи (почта манзили), телефон рақами, электрон почтасидан

камида бири кўрсатилади. Ушбу маълумотлар учинчи шахслар ҳуқуқ эгаси билан боғланиши учун очик ҳисобланади.

21. Талабнома берувчи томонидан ишлар унинг вакили орқали амалга оширилганда, аризанинг 74-кодли “Вакил” графасида қуйидаги маълумотлар келтирилади: вакилнинг тўлиқ номи ёки исми, рўйхат рақами (патент вакили бўлса), жойлашган жойи (почта манзили), телефон рақами.

22. Аризанинг “Илова қилинган материаллар” графасида талабномага алоқадор материаллар бириктирилади.

23. Аризанинг 72-кодли “Муаллиф” графасида қуйидаги маълумотлар келтирилади:

муаллифнинг фамилияси, исми, отасининг исми, фуқаролиги, шунингдек:

резидентлар учун ЖШШИР, иш жойи, лавозими ва илмий даражаси, БИМТ ST.3 стандарти бўйича мамлакат коди;

норезидентлар учун БИМТ ST.3 стандарти бўйича мамлакат коди (агар у белгиланган бўлса).

24. Селекция ютуғининг номи селекция ютуғига мос ва қисқа бўлиши, шу ёки шунга яқин ботаник ёхуд зоологик турдаги мавжуд селекция ютуқларининг номидан фаркланиб туриши керак. Селекция ютуғининг номи фақат рақамлардан иборат бўлиб қолмаслиги, селекция ютуғининг хусусиятлари, келиб чиқиши, аҳамияти ва муаллифнинг (хаммуаллифнинг) шахси ҳақида янглишишларга олиб келмаслиги, инсонпарварлик ва ахлоқ қоидаларига зид бўлмаслиги лозим.

25. Селекция ютуғининг номида:

уруғлик, экиладиган, наслчилик материал учун қўлланадиган атамалар ва белгилардан;

ботаник ёки зоологик туркум, тур ёки бошқа таксономик бирликларнинг лотинча ёхуд умумқабул қилинган номлари, шунингдек, бу номларнинг қисмларидан;

фақат географик белгилардан таркиб топган номлардан, навнинг келиб чиқиши ёки ўстирилишига нисбатан шубҳа туғдирмайдиган жойлар ёки ҳудудларга тааллуқли географик белгилар бундан мустасно;

селекция ютуғининг белгилари ёки хусусиятлари ҳақида янглиш тасаввур келтириб чиқариши мумкин бўлган номлардан фойдаланилмайди.

26. Талабнома Ўзбекистон Республикаси ва бошқа давлатларда топширилганда селекция ютуғининг номи барча талабномаларда бир хил бўлиши лозим.

27. Нав ёки зот тавсифи техник анкета кўринишида мазкур Регламентга 3 ва 4-иловаларда келтирилган шакллар бўйича тақдим этилади.

28. Техника анкетанинг 1-бандида талабнома берувчининг номи кўрсатилади.

29. Ўсимлик нави техник анкетанинг 2-бандида нав мансуб бўлган ботаник туркум/турнинг номи келтирилади, шунингдек, селекция ютуғи таксономик бирлигининг лотинча номи кўрсатилади.

30. Ҳайвон зоти техник анкетанинг 2-бандида зот мансуб бўлган зоологик туркум/турнинг номи келтирилади, шунингдек, селекция ютуғи таксономик бирлигининг лотинча номи кўрсатилади.

Ҳайвон зоти техник анкетасининг 2(а) ва 2(б)-бандларида тегишинча зот тоифаси ва маҳсулдорлик йўналиши кўрсатилади.

31. Техник анкетанинг 3-бандида селекция ютуғининг таклиф қилинаётган номи кўрсатилади.

32. Техник анкетанинг 4-бандида селекция ютуғининг тарихи, етиштириш, яратиш, аниқлаш методи, чапиштирилган йили, дастлабки (ота-она) шакллари, қўллаб-қувватлаш ва қўпайтириш хусусиятлари тўғрисидаги маълумотлар келтирилади.

33. Техник анкетанинг 5-бандида селекция ютуғи белгиларининг рўйхати белгиланган тартибда келтирилади.

Нав ёки зот белгиларининг номи, уларнинг ифодаланганлик даражаси ва индекси келтирилади. Ушбу белгининг ифодаланганлик даражасига мос бўлган индекс танланади.

34. Техник анкетанинг 6-бандида ўхшаш селекция ютуғининг номи ва уни талабнома берилган селекция ютуғидан фарқлайдиган белгилар келтирилади.

Ўхшаш селекция ютуғи деб талабнома топширилган санагача ҳаммага маълум бўлган маълумотлардан аён бўлган худди шундай ботаник ёки зоологик туркум/турга айтилади.

Техник анкетанинг 6(а)-бандида ўхшаш селекция ютуғи тўғрисидаги маълумотларни ўз ичига олган ахборот манбаининг библиографик маълумотлари келтирилади.

35. Техник анкетанинг 7(а)-бандида қуйидаги маълумотлар келтирилади:
нав учун – талабнома берилган нав чидамли бўлган зараркунандалар ва касалликлар номлари, зотлар/штаммлар кўрсатилади;

зот учун – талабнома берилган зотни озиклантириш даражаси, уни боқиш ва ишлатиш бўйича алоҳида талаблар тўғрисидаги маълумотлар келтирилади.

7(б)-бандда синов ўтказишнинг алоҳида шарт-шароитлари (агар улар бўлса) (нав учун – сугориш, ўғит солиш каби) кўрсатилади.

7(в)-бандда нав ёки зотни хўжалик белгиларининг асосий кўрсаткичлари бўйича тавсифлайдиган қўшимча маълумотлар, маҳсулот сифати, навнинг тезпишарлиги, совуққа ва қурғоқчиликка чидамлилиги, зотнинг чорвачилик маҳсулотларининг янги сифатларини таъминлайдиган технологик хусусиятлари тўғрисидаги маълумотлар ёки урғочиларнинг маҳсулдорлиги, ўсиш интенсивлиги, унумдорлиги ва бошқалар тўғрисидаги маълумотлар келтирилиши мумкин.

36. Талабнома кўп линияли нав, зот ёки популяцияга (ўзини ўзи чанглатадиган ва вегетатив кўпаядиган ўсимликларга) берилганда ушбу нав ёки зотнинг барча линиялари тавсифга эга бўлиши керак.

37. Намуналарнинг фотосуратлари (умумий кўриниши, олддан, чапдан, ўнгдан, орқадан, тепадан, пастдан кўринишлари) ўсимлик нави ёки ҳайвон зотининг белгилари тўғрисида етарлича тасаввур бериши керак.

38. Тасвирлар аниқ ва ёрқин бўлиши керак. Ўсимлик нави ёки ҳайвон зотининг алоҳида деталлари ёруғлик тушувчи ва бошқа томонларда аниқ кўриниши керак.

Фотосуратлар бир текис ёруғликда, селекция ютуғига алоқаси бўлмаган буюмларсиз, нейтрал фонда бажарилади.

39. Тасвирлар қуйидаги тартибда рақамланади: умумий кўриниши, ёндан, орқа томонидан кўриниши, бошқа кўринишлари.

Бир кўринишдаги тасвирлар битта рақам остида келтирилади.

40. Тасвирларда тасвир рақами, селекция ютуғининг номи, шунингдек, “умумий кўриниш”, “ёндан кўриниш”, “олддан кўриниш”, “орқадан кўриниш” каби изоҳлар кетма-кет кўрсатилади.

41. Ўсимлик навига топширилган талабнома таркибига хўжаликда фойдаланиш фазасидаги нормал ривожланган ўсимликнинг ва гулларнинг (ғунча, гул – тепадан, ёндан, пастдан кўриниши), тўпгулнинг, ўсимликнинг репродуктив қисмларининг (бошоқ, сўта, попук, дон, мева, реза мева, тугунак, илдизмева ва бошқалар) рангли фотосуратлари киради.

Бундан ташқари қуйидаги ўсимликлар бўйича қўшимча тасвирлар илова қилинади:

ғўза бўйича – ўсимликнинг рангли тасвири, симподиал усулда шохлайдиган навлар бўйича – иккита намунали шохнинг тасвири;

тамаки ва махорка бўйича – нормал ривожланган ўсимликнинг тўпгули ва ўрта қисмидаги барги билан тасвири;

кўп йиллик мевали ўсимликлар бўйича – бутун дарахт ёки туп ва унинг алоҳида қисмларининг (бир йиллик кўчат, мева берадиган органлар, новда, барг, шингиллар, мевалар кабилар) тасвири.

42. Ҳайвон зотларига берилган талабномалар таркибига ҳайвоннинг ташқи кўриниши ва шу зот учун типик бўлган хусусиятларини таърифлайдиган тасвирлар киради (наслдор ҳайвон, урғочи, жинсий етилган ёшдаги чорва, қоракўлчиликда – қоракўл терилари, тут ипак куртининг гибридлари (зотлари) бўйича – пилла).

43. Талабномада одоб-ахлоқ ва ижтимоий қоидаларга зид иборалар, чизмалар, расмлар, фотосуратлар ва бошқа материаллар, ўзга шахсларнинг маҳсулотлари, шунингдек, талабномалари ва патентларига нисбатан баён қилинган ўринсиз фикрлар, селекция ютуғига тааллуқли бўлмаган ёхуд талабнома ҳужжатларини мазкур Регламент талабларига мувофиқ деб эътироф этиш учун зарур бўлмаган маълумотлар ва фикрлар бўлмаслиги керак.

Техника анкетада ўхшаш нав, зотнинг белгиларини таърифлашда маълум селекция ютуғининг камчилигини кўрсатиш йўл қўйиб бўлмайдиган элемент деб ҳисобланмайди.

44. Талабнома материалларида стандартлаштирилган атамалар ва қисқартмалар, улар мавжуд бўлмаган ҳолларда эса илмий-техник адабиётда умумқабул қилинган атамалар ва қисқартмалар қўлланади.

Илмий-техник адабиётларда кенг қўлланилмайдиган атамалар ва қисқартмалар ишлатилганда уларнинг маъноси матнда илк бор фойдаланилганда тушунтириб берилади.

Техник анкетада фойдаланилган барча шартли белгилар очиб берилади.

Техник анкетада ягона терминология талабига риоя қилинади, яъни айнан бир хил белгилар техник анкета матнида бир хил ном билан келтирилади. Ягона терминология талаби физик бирликларнинг ўлчамлари ва фойдаланиладиган шартли белгиларга ҳам тааллуқлидир.

Физик катталиклар амалдаги Халқаро бирликлар тизимининг бирликларида ифодаланади.

45. Талабноманинг барча материаллари бевосита репродукция қилиниб, чекланмаган миқдорда нусха кўчириш имконияти бўлган тарзда расмийлаштирилади.

46. Талабноманинг ҳар бир хужжати алоҳида саҳифадан бошланади. Хужжатлар А4 форматда тақдим этилади.

47. Талабнома ҳар бир хужжати бир-бирига боғлиқ бўлмаган бирдан бошланадиган рақамга эга бўлади. Саҳифаларнинг рақамлари иккинчи саҳифадан бошлаб араб рақамлари билан қўйилади.

48. Ахборот манбаларининг библиографик маълумотлари улар бўйича ахборот манбасини топиш мумкин бўлган ҳолда кўрсатилади.

49. Вакил орқали топширилган талабномага унга талабнома берувчи томонидан берилган ва унинг ваколатларини тасдиқлайдиган ишончнома илова қилинади. Ишончнома оддий ёзма шаклда расмийлаштирилади.

Ишончнома талабнома билан бир вақтнинг ўзида ёки талабнома топширилган санадан икки ойдан кечиктирилмай тақдим этилади.

4-боб. Хужжатларни топшириш

50. Давлат хизматидан фойдаланишда:

резидентлар Давлат хизматлари маркази, ваколатли органнинг махсус ахборот тизими (кейинги ўринларда – ахборот тизими) ва Ягона интерактив давлат хизматлари портали (кейинги ўринларда – ЯИДХП) орқали;

норезидентлар давлат хизматидан фойдаланиш учун ахборот тизими орқали ваколатли органга талабнома топширади.

Талабнома ваколатли органга почта алоқаси орқали топширилиши мумкин. Бунда талабнома ваколатли орган томонидан зудлик билан ахборот тизимига киритилади.

51. Талабнома топширилгандан кейинги босқичлардаги барча ҳаракатлар ахборот тизими орқали амалга оширилади.

52. Ахборот тизими ва ЯИДХП ўртасида ахборот алмашинуви электрон ҳукуматнинг идоралараро маълумотларни узатиш тармоғи орқали реал вақт режимида амалга оширилади.

53. Аризани ахборот тизими ёки ЯИДХП орқали топширишда ариза шакли тўлдирилгандан сўнг талабнома берувчи маълумотларнинг тўғрилигини текшириб, аризани тасдиқлайди.

Талабнома берувчи Давлат хизматлари маркази орқали мурожаат қилганда, ариза унинг номидан давлат хизматлари маркази ходими томонидан тўлдирилади.

Юридик шахс номидан ариза ташкилот раҳбари ёки бошқа ваколатли шахс томонидан тасдиқланади.

Аризани почта алоқаси орқали топширишда у имзолаш йўли билан тасдиқланади. Бунда тегишли маълумотлар қўшимча варақларда келтирилганда, уларнинг ҳар бири имзоланади.

Талабнома берувчилар икки ва ундан ортиқ бўлганда, аризани талабнома берувчилардан бирининг тасдиқлаши етарли ҳисобланади.

54. Давлат хизматини кўрсатишда Ўзбекистон Республикасининг “Давлат божи тўғрисида”ги Қонунида назарда тутилган миқдорда патент божи тўланади ва қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда тақсимланади.

Патент божи ягона биллинг тизими орқали электрон шаклда тўланади.

55. Талабнома берувчи томонидан аризани тасдиқлашнинг рад этилиши, шунингдек давлат хизмати кўрсатиш учун патент божини тўламаслик давлат хизмати кўрсатишни рад этиш учун асос бўлиб ҳисобланади.

Талабномани қабул қилишни бошқа асослар бўйича рад этиш тақиқланади.

56. Ваколатли орган талабномани қабул қилиб, рўйхатга олгандан сўнг талабнома берувчига талабноманинг қайд рақами, келиб тушган санаси кўрсатилган хабарномани тегишли равишда ахборот тизими ёки ЯИДХП орқали автоматик тарзда ёхуд почта алоқаси бўйича юборади.

5-боб. Талабнома бўйича ишларни амалга ошириш

57. Талабнома топширилгандан кейин юбориладиган материалда талабнома рақами кўрсатилиши шарт. Талабнома рақами кўрсатилмаган материаллар кўриб чиқилмасдан қайтариб юборилади.

58. Талабларга жавоб бермайдиган материаллар топширилганда, Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги ҳузуридаги “Интеллектуал мулк маркази” давлат муассасаси (кейинги ўринларда – Марказ) ёки Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ҳузуридаги Қишлоқ хўжалиги экинлари навларини синаш маркази ҳамда Ветеринария ва чорвачиликни ривожлантириш кўмитаси (кейинги ўринларда – ихтисослаштирилган ташкилотлар) томонидан тузатилган ва етишмаган материалларни тақдим этиш тўғрисида сўровнома юборилади.

59. Қонуннинг 20-моддаси иккинчи қисмига мувофиқ талабнома берувчи талабнома топширилган санадан эътиборан икки ой мобайнида талабномада кўрсатилган селекция ютуғининг моҳиятини ўзгартирмаган ҳолда унга қўшимчалар, аниқликлар ва тузатишлар (кейинги ўринларда – тузатишлар) киритиш ҳуқуқига эга.

60. Белгиланган миқдордаги патент божи тўланганда талабнома бўйича тузатишлар мазкур Регламентнинг 59-бандида кўрсатилган муддат ўтгандан кейин ҳам, лекин патент бериш ҳақидаги қарор қабул қилингунга қадар киритилиши мумкин.

61. Патент божи тўланмаганда тегишли ҳаракатлар амалга оширилмайди ва бу ҳақида талабнома берувчига хабар берилади. Тўланган патент божи белгиланган миқдорга мос бўлмаганда, талабнома берувчи божнинг етишмаган қисмини тўлаш ҳақидаги хабарнома юборилган санадан эътиборан уч ой ичида божнинг етишмаган қисмини тўлаши керак.

62. Талабнома материалларига мазкур Регламентнинг 66-бандида назарда тутилган ўзгартиришлардан бошқа тузатишлар талабнома берувчи томонидан мазкур Регламентга 5-иловага мувофиқ ариза бериш йўли орқали киритилади.

63. Талабнома материалларидаги яққол кўриниб турган ва техник хатолар селекция ютуғи рўйхатдан ўтказилгунга қадар тўғирланиши мумкин. Таклиф қилинган тузатишдан бошқача бўлиши мумкин эмаслиги соҳа мутахассиси учун умумий билимлардан маълум бўлганда, тузатиш яққол кўриниб турган деб ҳисобланади.

64. Тузатишлар имловий хатоларга, библиография маълумотларини кўрсатишдаги хатоликларга ва бошқа шу каби хатоларга оид бўлганда тузатиш киритиш зарурлиги алмаштириладиган саҳифаларни тақдим этмасдан талабнома берувчининг хатида баён қилиниши мумкин.

65. Белгиланган талабларга риоя қилинмаганда, талабнома берувчи тақдим этилган талабнома материалларига тузатишлар киритиш лозимлиги ёки тегишли сабабларни кўрсатиб талабнома материалларига тузатиш киритиш мумкин эмаслиги ҳақида хабардор қилинади.

66. Талабнома материалларига талабнома берувчини ўзгартириш тўғрисидаги ёзувлар талабнома берувчи томонидан ариза топшириш орқали киритилади. Аризада ҳуқуқ ўзга шахсга ўтказилиши кўрсатилганда, мазкур Регламентнинг 17 ва 20-бандларида кўрсатилган маълумотлар бўлиши керак.

Ушбу ариза билан бирга ҳуқуқни топширувчи ва ҳуқуқни қабул қилиб олувчи томонидан имзоланган ҳуқуқ ўтказилганлигини тасдиқловчи далолатнома мазкур Регламентга 6-иловага мувофиқ шаклда тақдим қилинади.

Белгиланган талабларга риоя қилинганда, талабнома берувчига талабнома материалларига талабнома берувчининг ўзгартирилганлиги тўғрисида қайд киритилганлиги ҳақида хабар берилади. Кейинги барча ёзишмалар янги талабнома берувчи билан олиб борилади.

Талабнома берувчига талабнома материалларига ўзгартириш киритилгани тўғрисидаги хабарнома юборилган сана ҳуқуқ янги талабнома берувчига ўтган сана деб ҳисобланади.

Белгиланган талабларга риоя қилинмаганда талабнома берувчи ва ҳуқуқни қабул қилиб олувчига тақдим этилган ҳужжатларга тузатишлар киритиш зарурлиги ёки талабнома материалларига талабнома берувчини ўзгартириш ҳақидаги қайдни киритиш мумкин эмаслиги тўғрисида тегишли сабаблар кўрсатилган ҳолда хабарнома юборилади.

67. Патент олиш ҳуқуқи бошқа шахсга ўтказилиши натижасида талабнома берувчини ўзгартириш ёки талабнома берувчининг номи (исми) селекция ютуғи давлат рўйхатидан ўтказилгунга қадар амалга ўзгартирилиши мумкин.

68. Қонуннинг 20-моддаси бешинчи қисмига мувофиқ ўтказиб юборилган муддатлар тикланиши мумкин.

Ўтказиб юборилган муддат ушбу муддат тугаган кундан эътиборан олти ойдан кечиктирмай берилган талабнома берувчининг эркин шаклдаги илтимосномасига кўра белгиланган патент божи тўланган тақдирда тикланади.

Ўтказиб юборилган муддат тиклангани тўғрисида талабнома берувчига хабар берилади.

69. Талабнома билан боғлиқ масалар талабнома берувчи иштирокида, қонда тариқасида, селекция ютуғи бўйича экспертиза томонидан қўшимча тушунтиришлар олиш зарурати пайдо бўлган ҳолатда ҳамда селекция ютуғининг патентга лаёқатлилиқ шартларига мувофиқлиги тўғрисида экспертизанинг ва талабнома берувчининг позициясини аниқлаш учун кўриб чиқилади.

Масалаларни талабнома берувчи иштирокида томонлар улар билан танишиб чиққандан сўнг экспертиза таклифига ёки талабнома берувчининг илтимосига биноан кўриб чиқилади. Экспертизанинг масалалари қўшимча равишда учрашувнинг мақсадга мувофиқлиги хабар қилинган экспертиза сўровномасида, талабнома берувчининг масалалари эса бундай кўриб чиқишни ўтказиш ҳақидаги илтимосномада баён этилади.

Экспертиза сўровномаси юборилганда масалалари берувчи саволларни кўриб чиқишда қатнашиш ниятидан қатъи назар, сўровномага белгиланган муддатда жавоб бериши керак.

70. Талабнома берувчи иштирокида масалаларни кўриб чиқиш санаси ва вақти олдиндан келишиб олинади.

71. Талабнома берувчи иштирокида масалалар музокаралар йўли билан ёки эксперт кенгашида кўриб чиқилади.

Масалалар бевосита экспертиза ва талабнома берувчи томонидан ҳал қилиниши мумкин бўлганда, улар ўртасида музокаралар олиб борилади. Музокаралар Марказ ёки ихтисослаштирилган ташкилотнинг тегишли таркибий бўлинмаси раҳбари ёки Марказ ёки ихтисослаштирилган ташкилот раҳбари тайинлаган бошқа масъул ходим иштирокида ўтказилади.

Масалаларни ҳал қилиш учун мутахассислар иштироки талаб қилинганда эксперт кенгаши ўтказилади.

72. Музокаралар ёки эксперт кенгаши натижалари бўйича икки нусхада баённома тузилади ва унда қатнашчилар, томонлар келтирган далил ва таклифлар ҳақидаги маълумотлар ҳамда кейинги иш юритиш ҳақида хулосалар келтирилади.

Масалаларни кўриб чиқишда қатнашувчиларнинг барчаси баённомани имзолайди. Баённоманинг бир нусхаси талабнома материалларига қўшиб қўйилади, иккинчиси талабнома берувчига топширилади.

73. Муҳокама қилинаётган масалалар бўйича бир хулосага келинмаганда, кўриб чиқишда қатнашувчиларнинг алоҳида фикрлари баённомада қайд этилади. Баённома нусхасининг талабнома берувчига топширилиши иш юритиш тўхтатилган тўғрисидаги хабарноманинг (талабнома чақириб олинганда) ёки экспертиза сўровномасининг ўрнини босиши мумкин (жавоб беришнинг белгиланган муддатлари бузилмаганда) ва бу ҳолат баённомада тегишли ёзув билан расмийлаштирилади.

74. Талабнома берувчи талабномани чақириб олиш ҳуқуқига эга.

Талабномани чақириб олиш тўғрисидаги ариза эркин шаклда талабномани кўриб чиқишнинг исталган босқичида, лекин селекция ютуғига патент бериш ёки беришни рад этиш ҳақида қарор қабул қилингунга қадар топширилиши мумкин. Талабнома берувчига талабномани чақириб олиш тўғрисидаги ариза инобатга олинган ҳақида хабарнома юборилган санадан бошлаб талабнома чақириб олинган деб ҳисобланади.

75. Чақириб олинган талабнома бўйича юридик аҳамиятга эга ҳаракатлар амалга оширилмайди ва келгусида талабнома берувчининг ҳуқуқлари ушбу талабномага асосланиши мумкин бўлмайди (кейинги талабномани топширишда чақириб олинган талабнома келиб тушган сана бўйича ёки ушбу талабномага қўшимча материаллар келиб тушган сана бўйича устуворлик сўраш мумкин эмас).

Чақириб олинган ёки чақириб олинган деб ҳисобланадиган талабнома селекция ютуғи бўйича келиб тушган бошқа талабномаларни экспертизадан ўтказиш жараёнида уларнинг янгилигини аниқлашда ҳисобга олинмайди.

6-боб. Талабномани кўриб чиқиш

76. Талабномага ахборот тизимида автоматик равишда икки ҳарфли ва тўққиз хонали рўйхат рақами берилади, бунда ҳарфлар (O'N) – ўсимлик навини, (HZ) – ҳайвон зотини, талабнома рақамидаги дастлабки тўртта сон – талабнома топширилган йилни, кейинги бешта сон – шу йилдаги ҳар йили бирдан бошланадиган тартиб рақамини билдиради.

77. Талабнома материаллари ваколатли органга келиб тушган санадан эътиборан у ҳақидаги маълумотлар расман эълон қилингунга қадар конфиденциал ҳисобланади ва талабнома берувчининг розилигисиз маълум қилинмайди.

78. Селекция ютуғининг давлат экспертизаси талабномани расмий экспертизадан ўтказиш ва селекция ютуғи янгилик эканлигини экспертиза қилишдан ҳамда фарқланиш, турдошлик ва барқарорликни аниқлаш мақсадида синовдан ўтказишдан иборат патентга лаёқатлилиқ экспертизасини ўз ичига олади.

Агар мазкур Регламентда бошқача тартиб назарда тутилган бўлмаса, расмий экспертиза босқичидаги талабнома бўйича ёзишмалар Марказ, патентга лаёқатлилиқ экспертизаси босқичидаги талабнома бўйича ёзишмалар ихтисослаштирилган ташкилотлар билан олиб борилади.

79. Расмий экспертизанинг вазифаси талабнома материаллари таркиби, зарур ҳужжатлар мавжудлиги ва уларнинг белгиланган талабларга мувофиқлигини текширишдан иборат бўлиб, Марказ томонидан амалга оширилади.

80. Расмий экспертиза натижалари бўйича талабнома берувчига Марказнинг талабнома кўриб чиқиш учун қабул қилинган ёки кўриб чиқиш учун қабул қилиш рад этилгани ҳақидаги қарори юборилади.

81. Расмий экспертиза талабнома ахборот тизимида қабул қилинган санадан бошлаб икки ой ўтгандан сўнг бир ой давомида ўтказилади.

82. Талабнома берувчининг илтимосномасига кўра расмий экспертиза белгиланган муддат ўтмасдан олдин бошланиши мумкин.

Бунда талабнома берувчи илтимоснома берилган пайтдан бошлаб талабнома материалларига белгиланган миқдорда қўшимча патент божи тўламасдан ўз ташаббусига кўра тузатишлар киритиш имкониятидан маҳрум бўлади.

Талабнома берувчининг расмий экспертизани белгиланган муддат ўтмасдан олдин бошлаш ҳақидаги илтимосномаси қақриб олинмайди.

83. Расмий экспертиза ўтказиш давомида қуйидагилар текширилади:
селекция ютуғининг Ўзбекистон Республикасида муҳофаза қилинаётган зоологик туркум ва турларга мансублиги;

талабнома таркибида бўлиши ёки унга илова қилиниши лозим бўлган материалларнинг мавжудлиги;

тақдим этилган ҳужжатлар белгиланган тартибда расмийлаштирилгани;
талабнома бўйича устуворлик сўралишининг асослангани.

84. Талабнома ҳужжатлари бошқа тилда берилганда талабнома материалларида расмий экспертизани муддатдан илгари бошлаш ҳақидаги илтимоснома бўлганда, талабнома берувчи талабнома ҳужжатларининг таржимаси олинмагунга қадар расмий экспертизани ўтказиш мумкин эмаслиги ҳақида хабардор қилинади.

85. Патент божи белгиланган микдордан кам тўланганда талабнома берувчи патент божининг етишмаётган қисмини тўлаш зарурлиги, акс ҳолда юридик аҳамиятга эга хатти-ҳаракатлар амалга оширилмаслиги ҳақида хабардор қилинади.

86. Талабномани расмий экспертизадан ўтказишда талабнома ҳужжатлари талаблар бузилган ҳолда расмийлаштирилгани аниқланганда, талабнома берувчига камчиликлар кўрсатилган ва ҳуқуқий асослар келтирилган сўровнома юборилади.

87. Сўровнома юбориш учун қуйидагилар асос бўлади:

мазкур Регламентнинг 11-бандида назарда тутилган ҳужжатлардан биронтасининг талабномада мавжуд эмаслиги;

бошқа тилда топширилган материалларнинг таржимаси мавжуд эмаслиги;

патент божи тўғри тўлангани билан боғлиқ масалаларни аниқлаш зарурати;

ҳужжатлардан бевосита нусха кўчириш, уларни эълон қилиш ва сақлашга тўсқинлик қиладиган ёки манфаатдор шахсларга улар билан танишиш имкониятини бермайдиган расмийлаштиришдаги камчиликларнинг аниқлангани;

талабнома материалларидаги маълумотларнинг бир-бирига мос эмаслиги;

техник анкетада мазкур Регламентнинг 28 ва 36-бандларида ҳамда 3 ва 4-иловаларида назарда тутилган бошқа маълумотларнинг мавжуд эмаслиги (агар тегишли бўлимда баён қилиниши лозим бўлган маълумотлар бошқа бўлимда келтирилган бўлса, бу ҳолда сўровнома юборилмайди);

селекция ютуғининг номи мазкур Регламентнинг 24 ва 26-бандларида белгиланган талабларга мос эмаслиги;

талабномада сўралаётган олдинроқ устуворликни белгилаш билан боғлиқ масалаларни аниқлаш зарурати;

патентга лаёқатлилигга нисбатан ўтказиладиган экспертизасиз аниқланадиган талабнома ҳужжатларга қўйилган бошқа талаблар бузилиши ҳолатларининг мавжудлиги.

88. Талабнома берувчи сўралган материалларни ёки уларни топшириш муддатларини узайтириш ҳақидаги илтимосномани мазкур Регламентнинг 106-бандида назарда тутилган шартларга риоя қилинган ҳолда белгиланган муддатда тақдим этмаганда, талабнома чақириб олинган деб ҳисобланади ва бу ҳақида талабнома берувчига хабар берилади. Бундай ҳолатда талабнома бўйича иш юритиш тўхтатилади.

89. Расмий экспертиза натижасида талабнома Ўзбекистон Республикасида муҳофаза қилинмайдиган зоологик туркум ва турга нисбатан берилгани аниқланса, талабнома материаллари кўриб чиқилмайди. Бундай ҳолатда талабнома чақириб олинган ҳисобланади ва талабнома берувчи бу ҳақида хабардор қилинади.

90. Талабнома таркибида барча зарур ҳужжатлар мавжуд бўлиб, уларга нисбатан мазкур Регламентда белгиланган талабларга риоя қилинган бўлса, талабнома берувчига талабнома кўриб чиқишга қабул қилингани ва унинг янгилик эканлигини экспертиза қилиш учун патент божи тўлангани лозимлиги тўғрисида қарор юборилади.

91. Талабномада селекция ютуғининг устуворлиги Қонуннинг 18-моддаси учинчи ва тўртинчи қисмларига биноан сўралмаётган бўлса, унинг устуворлиги талабноманинг ваколатли органга келиб тушган санаси бўйича белгиланади.

Зарур ҳужжатлар бир вақтда топширилмаганда устуворлик охириги топширилган ҳужжат келиб тушган сана бўйича белгиланади.

92. Селекция ютуғининг устуворлиги талабнома берувчи томонидан Ўзбекистон Республикаси селекция ютуқларининг ҳуқуқий муҳофазаси тўғрисида шартнома тузган бошқа давлатда топширилган биринчи талабноманинг топширилиш санаси бўйича белгиланиши мумкин. Бунда Қонуннинг 18-моддаси учинчи қисмида назарда тутилган талабларга риоя қилинган ва талабнома берувчи томонидан сўралаётган устуворликни тасдиқлайдиган барча зарур ҳужжатлар тақдим этилган бўлиши керак.

93. Биринчи талабнома бўйича устуворлик сўралганда қуйидагилар текширилади:

талабнома берувчи томонидан бошқа давлатда топширилган биринчи талабноманинг тасдиқланган нусхаси мавжудлиги. Ушбу нусха талабнома ваколатли органга келиб тушган санадан кейин тақдим этилган бўлса, талабнома берувчи томонидан талабнома нусхаси тақдим этилиши лозим бўлган санадан эътиборан уч ой муддатга риоя қилинганлиги (агар биринчи талабномалар бир нечта бўлса, кўрсатиб ўтилган шартлар ҳар бир талабноманинг нусхасига нисбатан амал қилади);

талабнома берувчи томонидан биринчи талабнома топширилган санадан бошлаб ўн икки ой муддатга риоя қилгани (ушбу муддат мобайнида устуворлик сўралган талабнома ваколатли органга келиб тушиши керак);

селекция ютуғи номи ва талабнома берилаётган селекция ютуғи белгиларининг биринчи талабномадаги селекция ютуғи номи ва белгиларига мослиги.

94. Устуворликни белгилашда юзага келадиган масалалар экспертизани ўтказишга тўсқинлик қилмаганда, уларга талабномани кўриб чиқиш билан боғлиқ бошқа масалалар билан бир пайтда кўриб чиқилади.

95. Мазкур Регламентнинг 92 ва 93-бандларида кўрсатилган талабларга риоя қилинганда селекция ютуғига нисбатан сўралаётган устуворлик белгиланади.

96. Мазкур Регламентнинг 92 ва 93-бандларида кўрсатилган талаблардан лоақал биттасига риоя қилинмагани аниқланганда, сўралаётган устуворликни белгилаш рад этилади.

97. Қонуннинг 4-моддаси тўртинчи қисмига мувофиқ талабнома берилган селекция ютуғининг патентга лаёқатлилиқ экспертизаси ихтисослаштирилган ташкилотлар томонидан ўтказилади.

Патентга лаёқатлилиқ экспертизаси селекция ютуғининг янгилигини экспертиза қилишдан ва фарқланиш, турдошлиқ ва барқарорлиққа синовлардан ўтказишдан иборат бўлади.

98. Селекция ютуғининг янгилигини экспертиза қилиш белгиланган миқдорда патент божи тўланганда ўтказилади.

Селекция ютуғининг янгилигини экспертиза қилиш учун патент божи белгиланган миқдордан кам тўланганда талабнома берувчи патент божи суммасини белгиланган миқдорга етказиш зарурлиги, акс ҳолда талабнома чақириб олинган деб ҳисобланиши ҳақида хабардор қилинади.

99. Қонуннинг 22-моддаси биринчи қисмига мувофиқ селекция ютуғининг янгилиги экспертизаси ихтисослаштирилган ташкилот томонидан мавжуд ҳужжатлар ва далил-исботлар асосида, шу жумладан, ўз ташаббуси билан олинган ахборотлар асосида ўтказилади. Селекция ютуғининг янгилиги экспертизаси бир ой муддатда ўтказилади.

Ихтисослаштирилган ташкилот Марказга талабномада кўрсатилган селекция ютуғининг янгилик мезонига мувофиқлиги ёки номувофиқлиги тўғрисида ҳулоса тақдим этади.

Марказ талабнома берувчини янгиликка экспертиза натижалари тўғрисида хабардор қилади.

100. Белгиланган миқдордаги патент божи тўланганда талабнома берилган селекция ютуғининг фарқланиш, турдошлиқ ва барқарорлиққа текширувлардан иборат синовлари ўтказилади.

Фарқланиш, турдошлиқ ва барқарорлиққа ўтказиладиган синов учун белгиланган миқдордан кам патент божи тўланган бўлса, талабнома берувчи патент божи суммасини белгиланган миқдорга етказиш зарурлиги, акс ҳолда талабнома чақириб олинган деб ҳисобланиши ҳақида хабардор қилинади.

101. Қонуннинг 23-моддасига мувофиқ талабнома берилган селекция ютуғининг синовлари ихтисослаштирилган ташкилотлар томонидан белгиланган услуб ва муддатларда рўйхати Вазирлар Маҳкамаси томонидан тасдиқланадиган давлат нав синаш станциялари ва участкаларида ҳамда бошқа ташкилотларда ўтказилади.

Селекция ютуғининг синовларини ўтказиш муддатлари нав ва зот хусусиятларидан келиб чиққан ҳолда белгиланади, бироқ тўрт йилдан ошмаслиги керак.

Талабнома берувчи синов ўтказиш учун керакли миқдордаги уруғлик, кўчат ёки насл маҳсулотларини ихтисослаштирилган ташкилот томонидан кўрсатилган манзилга белгиланган муддатда тақдим этиши шарт.

Ихтисослаштирилган ташкилот талабнома берувчи, шунингдек, Ўзбекистон Республикаси ва бошқа давлатларнинг ваколатли органлари томонидан тақдим этилган синов натижаларидан фойдаланишга ҳақлидир.

102. Қонуннинг 23-моддаси бешинчи қисмига мувофиқ ихтисослаштирилган ташкилот синов натижаларига кўра селекция ютуғининг патентга лаёқатлилиқ мезонларига мослиги тўғрисида ҳулоса чиқаради.

103. Селекция ютуғининг патентга лаёқатлилиқ мезонларига, номининг эса белгиланган талабларга мувофиқлиги тасдиқланганда ихтисослаштирилган ташкилот патентга лаёқатлилиқ мезонларига мувофиқлиги тўғрисидаги ҳулосаси ва селекция ютуғининг расмий тавсифини Марказга юборади. Марказ, ўз навбатида, ихтисослаштирилган ташкилотнинг ҳулосаси асосида ўсимликлар нави ёки ҳайвонлар зотиға патент бериш тўғрисида қарор қабул қилади.

104. Белгиланган патент божи тўланганда ваколатли орган селекция ютуғини мазкур Регламентга 7 ва 8-иловаларга мувофиқ шаклдаги Ўсимлик навлари давлат реестри ҳамда Ҳайвон зотлари давлат реестрида автоматик тарзда рўйхатдан ўтказди. Бунда селекция ютуғига берилган патент ва унга илова электрон шаклда ахборот тизими орқали талабнома берувчига юборилади.

Селекция ютуғи рўйхатга олингани тўғрисидаги маълумотлар ваколатли орган томонидан расмий ахборотномада эълон қилинади.

Талабнома берувчининг хоҳишига кўра селекция ютуғига берилган патент ва униға илова почта алоқаси орқали кўрсатилган манзилға юборилиши мумкин.

105. Селекция ютуғининг патентга лаёқатлилиқ мезонларидан лоақал биттасига мувофиқ эмаслиги аниқланганда, ихтисослаштирилган ташкилот томонидан унинг фарқланиш, турдошлиқ, барқарорлиқ мезонларига жавоб бермаслиги тўғрисида тегишли асослар келтирилган ҳулосаси юборилади.

Марказ ихтисослаштирилган ташкилотнинг ҳулосаси асосида ўсимликлар нави ёки ҳайвонлар зотиға патент беришни рад этиш тўғрисида қарор қабул қилади ва уни ихтисослаштирилган ташкилотнинг селекция ютуғининг фарқланиш, турдошлиқ, барқарорлиқ мезонларига жавоб бермаслиги тўғрисидаги ҳулосаси илова қилинган ҳолда талабнома берувчига юборади.

7-боб. Яқунловчи қоидалар

106. Қонуннинг 20-моддасига мувофиқ экспертиза сўровномасига талабнома берувчи томонидан жавоб уч ой ичида тақдим этилади. Ушбу муддат ичида сўралган материалларни тақдим этиш имконияти бўлмаганда, талабнома берувчининг эркин шаклдаги илтимосномасига кўра жавоб бериш олти ойдан ошмаган муддатға узайтирилиши мумкин.

Муддатни узайтириш тўғрисидаги илтимоснома тақдим этилганда белгиланган миқдорда патент божи тўланади. Муддат узайтирилганлиги ҳақида хабарнома юборилади.

107. Талабнома берувчига давлат экспертизаси сўровномаси юборилганда тегишли экспертиза муддати тўхтатиб турилади.

108. Экспертиза сўровномасига белгиланган муддатда тўлиқ жавоб берилмаганда, ёки жавобни топшириш муддатини узайтириш шартларига риоя этилмаганда талабнома чақириб олинган деб ҳисобланади ва бу ҳақида талабнома берувчига хабарнома юборилади.

109. Экспертизанинг сўровномасига жавоб хатини тақдим этишнинг ўтказиб юборилган муддатлари талабнома берувчининг эркин шаклдаги илтимосномасига кўра тикланиши мумкин. Илтимоснома талабнома чақириб олинган санадан бошлаб олти ой ичида топширилади.

Илтимоснома билан биргаликда экспертиза сўровномасига тўлиқ жавоб хати тақдим этилади ва белгиланган миқдорда патент божи тўланади. Муддатлар тикланганлиги ҳақида уч иш кун ичида талабнома берувчига хабарнома юборилади.

110. Талабнома берувчи талабномага алоқадор иш юритиш билан ахборот тизими орқали танишиши мумкин.

111. Сўровнома, хабарнома, давлат экспертизаси қарорлари ва селекция ютуқларига бериладиган патент QR-код (матрик штрихли код) қўйиш билан тасдиқланиб юборилади.

112. Давлат экспертизаси қарорлари устидан Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигининг Апелляция кенгашига белгиланган тартибда апелляция берилиши мумкин.

113. Мазкур Регламент талаблари бузилишида айбдор бўлган шахслар қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда жавоб беради.

Селекция ютуғига патент бериш бўйича давлат
хизматини кўрсатишнинг маъмурий регламентига
1-илова

Селекция ютуғига патент бериш бўйича давлат хизматини кўрсатиш
СХЕМАСИ

Боскичлар	Субъектлар	Тадбирлар	Муддатлар
1-боскич	Талабнома берувчи	Давлат хизматидан фойдаланиш учун Давлат хизматлари маркази, Адлия вазирлигининг (кейинги ўринларда – ваколатли орган) ахборот тизими ёки ЯИДХП орқали ёхуд почта алоқаси бўйича талабнома топширади.	Ўз хоҳишига кўра
2-боскич	Талабнома берувчи	Талабнома топшириш учун патент божини тўлайди.	Талабнома топшириш билан бир вақтда
3-боскич	Ваколатли орган	1. Талабномани қабул қилади. 2. Талабноманинг қайд рақами ва келиб тушган санаси кўрсатилган хабарномани тегишли равишда ваколатли органнинг ахборот тизими ёки ЯИДХП орқали талабнома берувчига юборади.	Патент божи тўлангандан сўнг автоматик тарзда
4-боскич	“Интеллектуал мулк маркази” давлат муассасаси (кейинги ўринларда – Марказ)	1. Талабноманинг расмий экспертизасини ўтказди. 2. Талабномани кўриб чиқиш учун қабул қилингани тўғрисидаги қарорни талабнома берувчига юборади.	Талабнома келиб тушган санадан бошлаб 2 ойдан сўнг 1 ой давомида
5-боскич	Талабнома берувчи	Талабноманинг янгилик экспертизасини амалга ошириш учун патент божини тўлайди.	Талабномани кўриб чиқиш учун қабул қилингани тўғрисидаги қарор санасидан бошлаб 3 ой ичида
6-боскич	Қишлоқ хўжалиги вазирлиги хузуридаги Қишлоқ хўжалиги экинлари навларини синаш маркази ёки Ветеринария ва чорвачиликни ривожлантириш қўмитаси (кейинги ўринларда – ихтисослаштирилган ташкилотлар)	1. Талабноманинг янгилик экспертизасини ўтказди. 2. Экспертиза натижаси бўйича хулосани Марказга юборади.	Патент божи тўлангандан сўнг 1 ой ичида

7-босқич	Марказ	Талабнома берувчини селекция ютуғининг янгилик мезонига мувофиқлиги тўғрисида хабардор қилади.	Хулоса олингандан сўнг дарҳол
8-босқич	Талабнома берувчи	Фарқланиш, турдошлик ва барқарорлик синовларини ўтказиш учун патент божини тўлайди.	Хабарнома юборилганидан сўнг 3 ой ичида
9-босқич	Ихтисослаштирилган ташкилотлар	Фарқланиш, турдошлик ва барқарорлик синовларини ўтказди ва синов натижалари тўғрисидаги хулосани Марказга юборади.	Патент божи тўланганидан сўнг нав ва зот хусусиятларидан келиб чиққан ҳолда белгиланадиган муддатларда, бироқ 4 йилдан ошмаган муддатларда
10-босқич	Марказ	Патент бериш ёки патент беришни рад этиш тўғрисида қарор қабул қилади ва талабнома берувчига юборади.	Хулоса олингандан сўнг дарҳол
11-босқич	Талабнома берувчи	Селекция ютуғини рўйхатдан ўтказиш, маълумотларни эълон қилиш, патент бериш ва патентнинг амал қилиш муддати учун патент божини тўлайди.	Хабарнома юборилгандан сўнг 3 ой ичида
12-босқич	Ваколатли орган	Селекция ютуғини рўйхатдан ўтказди, патент берилганлиги тўғрисидаги маълумотларни эълон қилади ва муҳофаза ҳужжатини юборади.	Патент божи тўлангандан сўнг автоматик тарзда

Селекция ютуғига патент бериш бўйича давлат
хизматини кўрсатишнинг маъмурий
регламентига
2-илова

НАМУНА

**Селекция ютуғига патент бериш ҳақидаги
АРИЗА**

(22) Келиб тушган сана _____		(21) Талабноманинг қайд рақами _____	
Ўсимликлар нави ёки ҳайвонлар зотиға патент бериш ҳақидаги АРИЗА		Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги	
(71) Талабнома берувчи(лар): _____		СТИР ёки ЖПШПР (резидентлар учун): _____ БИМТ ST.3 стандарти бўйича мамлакат коди (агар у ўрнатилган бўлса): _____	
_____ номи остида топширилган селекция ютуғининг устуворлигини биринчи талабноманинг топшириш санаси бўйича белгилашингизни сўрайман.			
(31) Биринчи талабноманинг қайд рақами	(32) Сўралаётган устуворлик санаси	(33) Мамлакат коди	
(54) а) туркум/тур _____ _____ (лотинча)			
б) Таклиф қилинаётган ном _____			
(74) Патент вакили (фамилияси, исми, отасининг исми ёки номи, рўйхат рақами)			
Телефон:		E-mail:	
Патент вакилининг жойлашган жойи (почта манзили)			
(98) Ёзишмалар учун манзил (хат олувчининг почта манзили, фамилияси, исми, отасининг исми ёки номи)			
Телефон:		E-mail:	
Илова қилинаётган ҳужжатлар рўйхати:		Саҳифалар сони	
нав, зот тавсифи (техникавий анкетаси)			
намуналарнинг фотосуратлари			
талабнома берувчи томонидан ўтказилган синовлар ҳақидаги ҳужжатлар			

патент вакили ёки ишончли шахснинг ваколатларини тасдиқлайдиган ишончнома		
патент божини тўлашдан озод этилганлик учун асос ёки бож миқдорини камайтириш учун асос		
талабноманинг таржимаси		
бошқа ҳужжатлар		
(72) Муаллиф (Ф.И.О. резидентлар учун иш жойи, лавозими ва илмий даражаси кўрсатилади)	Турар жой манзили, БИМТ ST.3 стандарти бўйича мамлакат коди (агар у ўрнатилган бўлса)	ЖШШИР (резидентлар учун)
талабнома берувчи ёки вакил		QR-код

Селекция ютуғига патент бериш бўйича давлат
хизматини кўрсатишнинг маъмурий регламентига
3-илова

НАМУНА

Талабнома рақами _____

ЎСИМЛИК НАВИ ТЕХНИК АНКЕТАСИ

1. Талабнома берувчи _____

2. Тур номи _____

(ўзбек тилида)

(лотин тилида)

3. Таклиф қилинаётган ном _____

4. Ўсимлик навининг келиб чиқиши, етиштириш, яратиш, аниқлаш методи, чатиштирилган
йили, дастлабки (ота-она) шакллари, қўллаб-қувватлаш ва кўпайтириш хусусиятлари,
селекция рақами _____

5. Ўсимлик навининг белгилари

Т/р	Белги	Ифодаланганлик даражаси	Индекс

6. Ўхшаш ўсимлик навининг номи ва уни талабнома берилган нардан фарқлайдиган
белгилар:

(навнинг номи)

Белгининг тартиб рақами	Белги

6а. Ахборот манбаининг библиографик маълумотлари

7. Қўшимча маълумотлар:

7а. Нав чидамли бўлган зараркунандалар ва касалликлар номлари, зотлар/штаммлар:

7б. Навнинг фарқланиш, турдошлик ва барқарорликка синовларининг алоҳида шартлари:

7в. Бошқа маълумотлар:

Селекция ютуғига патент бериш бўйича давлат
хизматини кўрсатишнинг маъмурий регламентига
4-илова

НАМУНА

Талабнома рақами _____

ҲАЙВОН ЗОТИНИНГ ТЕХНИК АНКЕТАСИ

1. Талабнома берувчи _____

2. Зоологик туркум/тур номи

(ўзбек тилида)

(лотин тилида)

2а. Зотнинг тоифаси:

2б. Маҳсулдорлик йўналиши:

3. Таклиф қилинаётган ном

4. Зот тарихи, етиштириш, яратиш, аниқлаш методи, чатиштирилган йили, дастлабки (ота-она)
шакллари, қўллаб-қувватлаш ва кўпайтириш хусусиятлари, селекция рақами

5. Зотнинг белгилари

Т/р	Белги	Ифодаланганлик даражаси	Индекс

6. Ўхшаш зотнинг номи ва уни талабнома берилган зотдан фарқлайдиган белгилар:

(зотнинг номи)

Белгининг тартиб рақами	Белги

6а. Ахборот манбаининг библиографик маълумотлари

7. Қўшимча маълумотлар: _____

7а. Озиқлантириш даражаси, уни боқиш ва ишлатиш бўйича алоҳида талаблар:

7б. Зотнинг фарқланиш, турдошлик ва барқарорликка синовларининг алоҳида шартлари:

7в. Бошқа маълумотлар:

Селекция ютуғига патент бериш бўйича давлат
хизматини кўрсатишнинг маъмурий регламентига
5-илова

НАМУНА

Талабномага қўшимчалар, аниқликлар ва тузатишлар киритиш тўғрисида
АРИЗА

Келиб тушган санаси	Қайд рақами
Талабномага қўшимчалар, аниқликлар ва тузатишлар киритиш тўғрисида АРИЗА	Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги
Талабноманинг қайд рақами	
Талабноманинг келиб тушган санаси	
Мазкур аризани тақдим этган ҳолда талабнома материалларига қуйидаги тузатиш, аниқлик ва тўлдиришлар киритишингизни сўрайман:	
Тузатиш, аниқлик ва тўлдиришлар киритилган маълумотлар:	
Аризага иловалар:	
талабнома берувчи ёки вакил QR-код	

Селекция ютуғига патент бериш бўйича давлат
хизматини кўрсатишнинг маъмурий регламентига
6-илова

НАМУНА

Селекция ютуғига патент бериш ҳақидаги талабномага ҳуқуқни топшириш
ДАЛОЛАТНОМАСИ

Селекция ютуғига патент бериш ҳақидаги талабномага ҳуқуқни топшириш ДАЛОЛАТНОМАСИ	Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги
Талабноманинг кайд рақами	
Талабноманинг келиб тушган санаси	
Қуйида ҳуқуқ топшираётган шахс ҳуқуқни оловчи шахсга селекция ютуғига патент бериш ҳақидаги талабномага бўлган ҳуқуқни имзолаган ҳолда топширади.	
Ҳуқуқни топшираётган шахс: СТИР ёки ЖШШИР (резидентлар учун): _____ БИМТ ST. 3 стандарти бўйича мамлакат коди (агар у ўрнатилган бўлса): _____ Номи (исми): _____ Почта манзили: _____ Телефон: _____	
Ҳуқуқни қабул қилиб оловчи шахс: СТИР ёки ЖШШИР (резидентлар учун): _____ БИМТ ST. 3 стандарти бўйича мамлакат коди (агар у ўрнатилган бўлса): _____ Номи (исми): _____ Почта манзили: _____ Телефон: _____	
Ҳуқуқни топшираётган шахс имзоси _____ Имзоланган сана	Ҳуқуқни қабул қилиб оловчи шахс имзоси* _____ Имзоланган сана

* Юридик шахс номидан ташкилот раҳбари томонидан унинг лавозими ва исми
кўрсатилган ҳолда имзоланади.

Селекция ютуғига патент бериш бўйича давлат
хизматини кўрсатишнинг маъмурий регламентига
7-илова

НАМУНА

**Ўсимлик навлари
ДАВЛАТ РЕЕСТРИ**

- (11) Патент рақами
- (12) Хужжат турининг сўзли шакли
- (15) Рўйхатдан ўтказилган сана
- (18) Патент амал қилиш муддатининг тугаши
- (19) Нашр қилаётган давлатнинг коди
- (21) Талабноманинг қайд рақами
- (22) Талабноманинг келиб тушган санаси
- (23) Бошқа саналар, шу жумладан, олдин топширилган талабномага қўшимча материаллар келиб тушган сана
- (31) Устуворлик сўралган талабноманинг қайд рақами
- (32) Устуворлик сўралган талабноманинг келиб тушган санаси
- (33) Биринчи талабнома топширилган мамлакат коди
- (45) Эълон қилинган сана ва расмий ахборотнома рақами
- (54) Ўсимлик навининг номи
- (57) Селекция ютуғининг белгилари
- (71) Талабнома топширувчиларнинг исми (номи)
- (72) Муаллиф
- (73) Ҳуқуқ эгаси
- (74) Вакил
- (98) Ёзишмалар учун манзил

Изоҳ. Мазкур реестрда ишлатилаётган кодлар Бутунжаҳон интеллектуал мулк ташкилотининг стандартлари билан белгиланган.

Селекция ютуғига патент бериш бўйича давлат
хизматини кўрсатишнинг маъмурий регламентига
8-илова

НАМУНА

**Ҳайвон зотлари
ДАВЛАТ РЕЕСТРИ**

- (11) Патент рақами
- (12) Ҳужжат турининг сўзли шакли
- (15) Рўйхатдан ўтказилган сана
- (18) Патент амал қилиш муддатининг тугаши
- (19) Нашр қилаётган давлатнинг коди
- (21) Талабноманинг қайд рақами
- (22) Талабноманинг келиб тушган санаси
- (23) Бошқа саналар, шу жумладан, олдин топширилган талабномага қўшимча материаллар келиб тушган сана
- (31) Устуворлик сўралган талабноманинг қайд рақами
- (32) Устуворлик сўралган талабноманинг келиб тушган санаси
- (33) Биринчи талабнома топширилган мамлакат коди
- (45) Эълон қилинган сана ва расмий ахборотнома рақами
- (54) Ҳайвон зотининг номи
- (57) Селекция ютуғининг белгилари
- (71) Талабнома топширувчиларнинг исми (номи)
- (72) Муаллиф
- (73) Ҳуқуқ эгаси
- (74) Вакил
- (98) Ёзишмалар учун манзил

Изоҳ. Мазкур реестрда ишлатилаётган кодлар Бутунжаҳон интеллектуал мулк ташкилотининг стандартлари билан белгиланган.

Вазирлар Маҳкамасининг
2026 йил 10 июндаги 297-сон қарорига
5-илова

**Интеллектуал мулк объектларига оид патентларни ўз кучида сақлаш
бўйича давлат хизматини кўрсатишнинг
МАЪМУРИЙ РЕГЛАМЕНТИ**

1-боб. Умумий қондалар

1. Мазкур Маъмурий регламент (кейинги ўринларда – Регламент) Ўзбекистон Республикасининг “Ихтиролар, фойдали моделлар ва саноат намуналари тўғрисида”ги ва “Селекция ютуқлари тўғрисида”ги қонунларига мувофиқ интеллектуал мулк объектларига оид патентларни ўз кучида сақлаш бўйича давлат хизматини (кейинги ўринларда – давлат хизмати) кўрсатиш тартибини белгилайди.

2. Давлат хизмати Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги (кейинги ўринларда – ваколатли орган) томонидан кўрсатилади.

3. Давлат хизмати ваколатли орган томонидан қуйидаги интеллектуал мулк объектларига оид патентларни ўз кучида сақлаш бўйича кўрсатилади:

ихтиро;
фойдали модель;
саноат намунаси;
селекция ютуғи.

4. Давлат хизмати мазкур Регламентга 1-иловага мувофиқ схема бўйича кўрсатилади.

2-боб. Ариза бериш ва уни кўриб чиқиш тартиби

5. Интеллектуал мулк объектига оид патентни ўз кучида сақлаш тўғрисидаги ариза интеллектуал мулк объектига бўлган ҳуқуқ эгаси ҳисобланган юридик ва жисмоний шахс (кейинги ўринларда – ариза берувчи) томонидан бевосита ёки ўз вакили (патент вакили ёки ишончли шахс) орқали берилади.

6. Ихтиро патентини ўз кучида сақлаш патентнинг амал қилиш муддати учинчи йилидан бошлаб ҳар йили жорий йилнинг охиригача уч ойи давомида (патентнинг амал қилиш муддати тугагунга қадар) бериладиган аризага мувофиқ келгуси йил учун амалга оширилади.

7. Фойдали модель патентини ўз кучида сақлаш патентнинг амал қилиш муддати биринчи йилидан бошлаб ҳар йили жорий йилнинг охиригача уч ойи давомида (патентнинг амал қилиш муддати тугагунга қадар) бериладиган аризага мувофиқ келгуси йил учун амалга оширилади.

8. Саноат намунаси патентини ўз кучида сақлаш патентнинг амал қилиш муддати учинчи йилидан бошлаб ҳар йили жорий йилнинг охиригача уч ойи

давомида (патентнинг амал қилиш муддати тугагунга қадар) бериладиган аризага мувофиқ келгуси йил учун амалга оширилади.

9. Селекция ютуғи патентини ўз кучида сақлаш патентнинг амал қилиш муддати биринчи йилидан бошлаб ҳар йили жорий йилнинг охиригача уч ойи давомида (патентнинг амал қилиш муддати тугагунга қадар) бериладиган аризага мувофиқ келгуси йил учун амалга оширилади.

10. Ихтиро ва саноат намунаси патентини патент амал қилиш муддатининг тўртинчи йилига қадар ўз кучида сақлаш, фойдали модель ва селекция ютуғи патентини патент амал қилиш муддатининг иккинчи йилига қадар ўз кучида сақлаш ушбу объектларни рўйхатдан ўтказиш билан бир вақтда ваколатли орган томонидан автоматик тарзда амалга оширилади.

11. Интеллектуал мулк объектига оид патентни ўз кучида сақлаш тўғрисидаги ариза мазкур Регламентга 2-иловага мувофиқ шаклда берилади.

Ариза битта интеллектуал мулк объектига тегишли бўлиши ва унда хорижий исмлар ва номларнинг транслитерацияси келтирилиши лозим.

12. Вакил орқали берилган аризага вакилнинг ваколатларини тасдиқлайдиган ишончнома илова қилинади. Ишончнома оддий ёзма шаклда расмийлаштирилади.

Ишончнома ариза билан бир вақтда тақдим этилади.

Қонунчилик ҳужжатларида белгиланган ҳолларда ариза ваколатли органда рўйхатга олинган патент вакили орқали берилади.

13. Давлат хизматидан фойдаланишда:

резидентлар – Давлат хизматлари маркази, ваколатли органнинг махсус ахборот тизими (кейинги ўринларда – ахборот тизими) ёки Ўзбекистон Республикаси Ягона интерактив давлат хизматлари портали (кейинги ўринларда – ЯИДХП) орқали;

норезидентлар – ахборот тизими орқали ваколатли органга ариза беради.

Ариза берилгандан кейинги босқичлардаги барча ҳаракатлар ахборот тизими орқали амалга оширилади.

14. Аризани ахборот тизими ёки ЯИДХП орқали беришда ариза шакли тўлдирилгандан сўнг ариза берувчи маълумотларнинг тўғрилигини текшириб, аризани тасдиқлайди.

Ариза берувчи Давлат хизматлари маркази орқали мурожаат қилганда, ариза унинг номидан Давлат хизматлари маркази ходими томонидан тўлдирилади.

Юридик шахс номидан ариза ташкилот раҳбари ёки бошқа ваколатли шахс томонидан тасдиқланади.

15. Давлат хизматини кўрсатишда Ўзбекистон Республикасининг “Давлат божи тўғрисида”ги Қонунида назарда тутилган миқдорда патент божи тўланади ҳамда қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда тақсимланади.

Патент божи тўлови Ягона биллинг тизими орқали электрон шаклда тўланади.

16. Ариза берувчи томонидан аризани тасдиқлашнинг рад этилиши, шунингдек, давлат хизмати кўрсатиш учун патент божини тўламаслик давлат хизмати кўрсатишни рад этиш учун асос ҳисобланади.

Давлат хизмати кўрсатишни бошқа асослар бўйича рад этиш тақиқланади.

17. Ариза ваколатли органнинг ахборот тизими томонидан автоматик тарзда кўриб чиқилади.

Ариза тасдиқланиб, белгиланган миқдорда патент божи тўланганда, ахборот тизими мустақил тарзда патентни ўз кучида сақлашни амалга оширади ва бу тўғрисидаги маълумотларни тегишли давлат реестрига киритади ҳамда ариза берувчининг ахборот тизимидаги шахсий кабинетига юборади.

18. Ишончли вакил орқали берилган аризалар қўшимча равишда ишончноманинг белгиланган талабларга мувофиқ расмийлаштирилгани юзасидан ваколатли орган томонидан уч иш куни ичида текширилади.

Текширув давомида ишончнома белгиланган талаблар бузилган ҳолда расмийлаштирилгани аниқланганда, ариза берувчига сўровнома юборилади.

Сўровнома юборилган санадан эътиборан уч ой ичида ариза берувчи кўрсатилган камчиликларни бартараф этиши лозим.

Ариза берувчига сўровнома юборилганда аризани кўриб чиқиш муддати тўхтатиб турилади.

Сўровномага белгиланган муддатда тўлиқ жавоб тақдим этилмаганда, ариза чақириб олинган деб ҳисобланади.

Ишончнома белгиланган талабларга мувофиқ бўлганда патентни ўз кучида сақлаш амалга оширилади ва бу тўғрисидаги маълумотлар тегишли давлат реестрига киритилади ҳамда ариза берувчининг ахборот тизимидаги шахсий кабинетига юборилади.

3-боб. Якунловчи қондалар

19. Ариза берувчи аризага алоқадор иш юритиш билан ахборот тизими орқали танишиб чиқиши мумкин.

20. Ваколатли органнинг патентни ўз кучида сақлашни рад этиш бўйича ҳаракатлари юзасидан қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда шикоят қилиш мумкин.

21. Мазкур Регламент талаблари бузилишида айбдор бўлган шахслар қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда жавоб беради.

Интеллектуал мулк объектларига оид патентларни
ўз кучида сақлаш бўйича давлат хизматини
кўрсатишнинг маъмурий регламентига
1-илова

Интеллектуал мулк объектларига оид патентларни ўз кучида
сақлаш бўйича давлат хизматини кўрсатиш
СХЕМАСИ

Босқичлар	Субъектлар	Тадбирлар	Муддатлар
1-босқич	Ариза берувчи	Давлат хизматидан фойдаланиш учун Давлат хизматлари маркази, Адлия вазирлигининг (ваколатли орган) ахборот тизими ёки ЯИДХП орқали ариза беради.	Зарурат юзага келганда
2-босқич	Ариза берувчи	Интеллектуал мулк объектига оид патентни ўз кучида сақлаш бўйича давлат хизматини кўрсатиш учун патент божини тўлайди.	Ариза бериш билан бир вақтда
3-босқич	Ваколатли орган	1. Аризани қабул қилади. 2. Интеллектуал мулк объектига оид патентни ўз кучида сақлашни амалга оширади ва бу тўғрисидаги маълумотларни тегишли давлат реестрига киритади. 3. Интеллектуал мулк объектига оид патент ўз кучида экани тўғрисидаги хабарномани ахборот тизими орқали ариза берувчига юборади.	Патент божи тўлангандан сўнг автоматик тарзда (вакил орқали берилган аризалар уч иш куни ичида)

Интеллектуал мулк объектларига оид патентларни
ўз кучида сақлаш бўйича давлат хизматини
кўрсатишнинг маъмурий регламентига
2-илова

НАМУНА

**Интеллектуал мулк объектига оид патентни
ўз кучида сақлаш тўғрисида
АРИЗА**

Аризанинг келиб тушган санаси: <i>(ваколатли орган томонидан автоматик тарзда тўлдирилади)</i>		Аризанинг қайд рақами: <i>(ваколатли орган томонидан автоматик тарзда тўлдирилади)</i>	
Интеллектуал мулк объектига оид патентни ўз кучида сақлаш тўғрисида АРИЗА		Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги	
Ариза берувчи: <i>(юридик шахсларнинг таъсис ҳужжатлари бўйича тўлиқ номи, жойлашган жойи ёки jisмoний шахслар учун Ф.И.О. ҳамда яшаш жойи манзиллари кўрсатилади)</i> Телефон: _____		СТИР ёки ЖНШИР <i>(резидентлар учун):</i> БИМТ ST. 3 стандарти бўйича мамлакат коди <i>(агар у ўрнатилган бўлса):</i> _____	
Интеллектуал мулк объекти тури		Муҳофаза ҳужжатининг рақами	
• ихтиро • фойдали модель • саноат намунаси • селекция ютуғи		_____	
• Ўз кучида сақлаш сўралган муддат		_____ дан _____ гача (бир йил)	
_____ _____ <i>ариза берувчи ёки вакил</i>		QR-код	

Вазирлар Маҳкамасининг
2026 йил “ 10 ” июндаги 297-сон қарорига
6-илова

**Интеллектуал мулк объектларига оид муҳофаза ҳужжатларининг
дубликати бериш бўйича давлат хизматини кўрсатишнинг
МАЪМУРИЙ РЕГЛАМЕНТИ**

1-боб. Умумий қондалар

1. Мазкур Маъмурий регламент (кейинги ўринларда – Регламент) Ўзбекистон Республикасининг “Электрон ҳисоблаш машиналари учун яратилган дастурлар ва маълумотлар базаларининг ҳуқуқий муҳофазаси тўғрисида”ги, “Ихтиролар, фойдали моделлар ва саноат намуналари тўғрисида”ги, “Товар белгилари, хизмат кўрсатиш белгилари ва товар келиб чиққан жой номлари тўғрисида”ги, “Географик кўрсаткичлар тўғрисида”ги ва “Селекция ютуқлари тўғрисида”ги қонунларига мувофиқ интеллектуал мулк объектларига оид муҳофаза ҳужжатларининг дубликати бериш бўйича давлат хизматини (кейинги ўринларда – давлат хизмати) кўрсатиш тартибини белгилайди.

2. Мазкур Регламент ваколатли органнинг махсус ахборот тизими (кейинги ўринларда – ахборот тизими) орқали QR-код билан тасдиқланган ҳолда электрон шаклда берилган муҳофаза ҳужжатларига нисбатан татбиқ этилмайди.

3. Давлат хизмати Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги (кейинги ўринларда – ваколатли орган) томонидан кўрсатилади.

4. Давлат хизмати ваколатли орган томонидан қуйидаги интеллектуал мулк объектларига оид муҳофаза ҳужжатларининг дубликати бериш бўйича кўрсатилади:

ихтиро;
фойдали модель;
саноат намунаси;
селекция ютуғи;
товар белгиси ва хизмат кўрсатиш белгиси;
географик кўрсаткич;
товар келиб чиққан жой номи;
электрон ҳисоблаш машиналари учун яратилган дастурлар ва маълумотлар базалари.

5. Интеллектуал мулк объектларига оид муҳофаза ҳужжатлари ҳамда унинг дубликати бир хил юридик кучга эга бўлади;

6. Давлат хизмати мазкур Регламентга 1-иловага мувофиқ схема бўйича кўрсатилади.

2-боб. Ариза бериш ва уни кўриб чиқиш тартиби

7. Интеллектуал мулк объектларига оид муҳофаза ҳужжатининг дубликатини бериш тўғрисидаги ариза интеллектуал мулк объектига бўлган ҳуқуқ эгаси ҳисобланган юридик ва жисмоний шахс (кейинги ўринларда – ариза берувчи) томонидан бевосита ёки ўз вакили (патент вакили ёки ишончли шахс) орқали берилади.

8. Интеллектуал мулк объектига оид муҳофаза ҳужжатининг дубликатини бериш тўғрисидаги ариза мазкур Регламентга 2-иловага мувофиқ шаклда берилади.

9. Вакил орқали берилган аризага вакилнинг ваколатларини тасдиқлайдиган ишончнома илова қилинади. Ишончнома оддий ёзма шаклда расмийлаштирилади.

Ишончнома ариза билан бир вақтда тақдим этилади.

Қонунчилик ҳужжатларида белгиланган ҳолларда ариза ваколатли органда рўйхатга олинган патент вакили орқали берилади.

10. Давлат хизматидан фойдаланишда:

резидентлар – Давлат хизматлари маркази, ахборот тизими ёки Ўзбекистон Республикаси Ягона интерактив давлат хизматлари портали (кейинги ўринларда – ЯИДХП) орқали;

норезидентлар – ахборот тизими орқали ваколатли органга ариза беради.

Ариза берилгандан кейинги босқичлардаги барча ҳаракатлар ахборот тизими орқали амалга оширилади.

11. Аризани ахборот тизими ёки ЯИДХП орқали беришда ариза шакли тўлдирилганидан сўнг ариза берувчи маълумотларнинг тўғрилигини текшириб, аризани тасдиқлайди.

Ариза берувчи Давлат хизматлари маркази орқали мурожаат қилганда, ариза унинг номидан Давлат хизматлари маркази ходими томонидан тўлдирилади.

Юридик шахс номидан ариза ташкилот раҳбари ёки бошқа ваколатли шахс томонидан тасдиқланади.

12. Давлат хизматини кўрсатишда базавий ҳисоблаш миқдорининг 50 фоизи миқдорида йиғим ундирилади. Йиғимни тўлаш ва унинг тўлангани Ягона биллинг тизими орқали электрон шаклда тасдиқланади.

13. Давлат хизматини кўрсатиш учун ундирилган йиғим қуйидаги тартибда тақсимланади:

а) Давлат хизматлари маркази орқали мурожаат этилганда:

18 фоизи – Адлия вазирлигининг Давлат хизматларини ривожлантириш жамғармаси шахсий ҳисобварағига;

0,5 фоизи – Рақамли технологиялар вазирлиги ҳузуридаги “Рақамли ҳукумат лойиҳаларини бошқариш маркази” давлат муассасасининг Иқтисодиёт ва молия вазирлиги ҳузуридаги Ғазначилик хизмати қўмитасидаги махсус ҳисобварағига (йиғим тўлангани Ягона биллинг тизими орқали тасдиқлангани учун);

қолган маблағлар – Адлия вазирлигининг Интеллектуал мулкни ривожлантириш жамғармаси шахсий ҳисобварағига;

б) ахборот тизими орқали мурожаат этилганда:

0,5 фоизи – Рақамли технологиялар вазирлиги ҳузуридаги “Рақамли ҳукумат лойиҳаларини бошқариш маркази” давлат муассасасининг Иқтисодиёт ва молия вазирлиги ҳузуридаги Ғазначилик хизмати қўмитасидаги махсус ҳисобварағига (йиғим тўлангани Ягона биллинг тизими орқали тасдиқлангани учун);

қолган маблағлар – Адлия вазирлигининг Интеллектуал мулкни ривожлантириш жамғармаси шахсий ҳисобварағига;

в) ЯИДХП орқали мурожаат этилганда:

11,75 фоизи – Рақамли технологиялар вазирлиги ҳузуридаги “Рақамли ҳукумат лойиҳаларини бошқариш маркази” давлат муассасасининг Иқтисодиёт ва молия вазирлиги ҳузуридаги Ғазначилик хизмати қўмитасидаги махсус ҳисобварағига (шу жумладан, 0,5 фоизи йиғим тўлангани Ягона биллинг тизими орқали тасдиқлангани учун);

10 фоизи – Адлия вазирлигининг Давлат хизматларини ривожлантириш жамғармаси шахсий ҳисобварағига;

қолган маблағлар – Адлия вазирлигининг Интеллектуал мулкни ривожлантириш жамғармаси шахсий ҳисобварағига.

14. Ариза берувчи томонидан аризани тасдиқлашнинг рад этилиши, шунингдек, давлат хизматини кўрсатиш учун йиғимни тўламаслик давлат хизмати кўрсатишни рад этиш учун асос ҳисобланади.

Давлат хизматини кўрсатишни бошқа асослар бўйича рад этиш тақиқланади.

15. Ваколатли орган аризани қабул қилиб, рўйхатга олгандан сўнг ариза берувчига аризанинг қайд рақами ва келиб тушган санаси кўрсатилган хабарномани тегишли равишда ахборот тизими ёки ЯИДХП орқали автоматик тарзда юборади.

16. Ариза ваколатли органга келиб тушган кундан эътиборан уч иш куни ичида кўриб чиқилади.

Аризани кўриб чиқиш давомида тегишли давлат реестрларида муҳофаза ҳужжатларига оид ёзувларнинг мавжудлиги текширилади.

Ишончли вакил орқали берилган аризалар қўшимча равишда ишончноманинг белгиланган талабларга мувофиқ расмийлаштирилгани юзасидан ваколатли орган томонидан текширилади.

Текширув давомида ишончнома белгиланган талаблар бузилган ҳолда расмийлаштирилгани аниқланганда, ариза берувчига сўровнома юборилади.

Сўровнома юборилган санадан эътиборан уч ой ичида ариза берувчи кўрсатилган камчиликларни бартараф этиши лозим.

Ариза берувчига сўровнома юборилганда, аризани кўриб чиқиш муддати тўхтатиб турилади.

Сўровномага белгиланган муддатда тўлиқ жавоб тақдим этилмаганда, ариза чақириб олинган деб ҳисобланади.

17. Давлат реестрларида муҳофаза ҳужжатларига оид тегишли ёзувлар мавжудлиги аниқланмаган тақдирда, ваколатли орган томонидан муҳофаза ҳужжати дубликати бериш рад этилади.

18. Давлат реестрларида муҳофаза ҳужжатларига оид тегишли ёзувлар мавжудлиги аниқланганда, ваколатли орган томонидан муҳофаза ҳужжати дубликати шакллантирилади ҳамда QR-код (матрик штрихли код) билан тасдиқланган ҳолда электрон шаклда ариза берувчининг ахборот тизимидаги шахсий кабинетига юборилади.

Муҳофаза ҳужжатлари дубликатларининг шакли ва уларда кўрсатиладиган маълумотлар таркиби ваколатли орган томонидан белгиланади.

3-боб. Яқунловчи қондалар

19. Ариза берувчи аризага алоқадор иш юритиш билан ахборот тизими орқали танишиб чиқиши мумкин.

20. Ваколатли органнинг интеллектуал мулк объектларига оид муҳофаза ҳужжатларининг дубликати беришни рад этиш бўйича ҳаракатлари юзасидан қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда шикоят қилиш мумкин.

21. Мазкур Регламент талаблари бузилишида айбдор бўлган шахслар қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда жавоб беради.

Интеллектуал мулк объектларига оид муҳофаза
хужжатларининг дубликатини бериш бўйича давлат
хизматини кўрсатишнинг маъмурий регламентига
1-илова

**Интеллектуал мулк объектларига оид муҳофаза хужжатларининг
дубликатини бериш бўйича давлат хизматини кўрсатиш
СХЕМАСИ**

Босқичлар	Субъектлар	Тадбирлар	Муддатлар
1-босқич	Ариза берувчи	Давлат хизматидан фойдаланиш учун Давлат хизматлари маркази, Адлия вазирлигининг (ваколатли орган) ахборот тизими ёки ЯИДХП орқали ариза беради.	Зарурат юзага келганда
2-босқич	Ариза берувчи	Интеллектуал мулк объектларига оид муҳофаза хужжатларининг дубликатини бериш бўйича давлат хизматини кўрсатиш учун йиғимни тўлайди.	Ариза бериш билан бир вақтда
3-босқич	Ваколатли орган	1. Аризани қабул қилади. 2. Интеллектуал мулк объектларига оид муҳофаза хужжатларининг дубликатини шакллантиради. 3. Муҳофаза хужжати дубликатини электрон шаклда ариза берувчининг ахборот тизимидаги шахсий кабинетига юборади.	Ариза қабул қилингандан сўнг уч иш куни ичида

Интеллектуал мулк объектларига оид муҳофаза
хужжатларининг дубликатини бериш бўйича давлат
хизматини кўрсатишнинг маъмурий регламентига
2-илова

НАМУНА

Интеллектуал мулк объектларига оид муҳофаза хужжатининг
дубликатини бериш тўғрисидаги
АРИЗА

Аризанинг келиб тушган санаси:		Аризанинг қайд рақами:	
(ваколатли орган томонидан автоматик тарзда тўлдирилади)		(ваколатли орган томонидан автоматик тарзда тўлдирилади)	
Интеллектуал мулк объектларига оид муҳофаза хужжатининг дубликатини бериш тўғрисида АРИЗА		Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги	
Ариза берувчи:		СТИР ёки ЖШШИР (резидентлар учун):	
(юридик шахсларнинг таъсис хужжатлари бўйича тўлиқ номи, жойлашган жойи ёки жисмоний шахслар учун Ф.И.О. ҳамда яшаш жойи манзиллари кўрсатилади) Телефон:			
Интеллектуал мулк объекти тури		Муҳофаза хужжатининг рақами	
• ихтиро • фойдали модель • саноат намунаси • селекция ютуғи • товар белгиси ва хизмат кўрсатиш белгиси; • географик кўрсаткич; • товар келиб чиққан жой номи; • электрон ҳисоблаш машиналари учун яратилган дастурлар ва маълумотлар базалари		ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI VAZIRLAR MANKAMASI UMUMIY BO'LIM 1 *	
ариза берувчи ёки вакил		QR-код	

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI VAZIRLAR MAHKAMASINING QARORI

20 26 yil « 11 » iyun

№ 299

Toshkent sh.

Хорижий ва нодавлат олий таълим ташкилотларидан талабалар ўқишини давлат олий таълим ташкилотларига кўчириш бўйича давлат хизматини кўрсатишнинг маъмурий регламентини тасдиқлаш тўғрисида

Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Республиканинг ҳудуд, соҳа ва тармоқларида рақамли технологиялар жорий этилишини янада жадаллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида” 2025 йил 16 сентябрдаги ПҚ–286-сон қарори ижросини таъминлаш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси қарор қилади:

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2025 йил 16 сентябрдаги ПҚ–286-сон қарори билан тасдиқланган Ўзбекистон Республикаси Ягона интерактив давлат хизматлари порталида янги жорий этиладиган, шунингдек, композит шаклда кўрсатиладиган давлат хизматлари рўйхатида хорижий ва нодавлат олий таълим ташкилотларидан талабалар ўқишини давлат олий таълим ташкилотларига кўчириш бўйича давлат хизматини кўрсатишни жорий этиш белгилангани маълумот учун қабул қилинсин.

2. Қуйидагиларни назарда тутувчи Хорижий ва нодавлат олий таълим ташкилотларидан талабалар ўқишини давлат олий таълим ташкилотларига кўчириш бўйича давлат хизматини кўрсатишнинг маъмурий регламенти **1-иловага** мувофиқ тасдиқлансин:

хорижий ва нодавлат олий таълим ташкилотларидан талабалар ўқишини кўчириш учун ҳужжатларни ҳар йили 15 июлдан 5 августгача (шу куни ҳам) Ўзбекистон Республикаси Ягона интерактив давлат хизматлари портали ёки Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлиги ҳузуридаги Билим ва малакаларни баҳолаш агентлигининг махсус электрон платформаси ёхуд давлат хизматлари марказлари орқали қабул қилиш;

давлат хизматини кўрсатиш, хорижий ва нодавлат олий таълим ташкилотларидан талабалар ўқишини кўчириш бўйича тўловларни амалга ошириш;

хорижий ва нодавлат олий таълим ташкилотларидан талабалар ўқишини давлат олий таълим ташкилотларига кўчириш бўйича QR-код билан ҳимояланган имтиҳон натижасини бериш.

3. Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлиги:

Рақамли технологиялар вазирлиги ва Адлия вазирлиги билан биргаликда ушбу қарорга **1-иловага** мувофиқ давлат хизматининг Ўзбекистон Республикаси Ягона интерактив давлат хизматлари портали ёки Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлиги ҳузуридаги Билим ва малакаларни баҳолаш агентлигининг махсус электрон платформаси ёхуд давлат хизматлари марказлари орқали кўрсатилишини таъминласин;

хорижий ва нодавлат олий таълим ташкилотларидан давлат олий таълим ташкилотларининг мос ва турдош бакалаврият таълим йўналишларига ўқишини кўчиришда чет тили ва умумтаълим фанларидан миллий ёки халқаро сертификатга эга талабгорларга тегишли фанлардан табақалаштирилган ёки максимал балл беришни йўлга қўйсин;

манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда ўзлари қабул қилган норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни **икки ой** муддатда ушбу қарорга мувофиқлаштирсин.

4. Вазирлар Маҳкамасининг “Олий таълим ташкилотларига ўқишга қабул қилиш жараёнларини тартибга солувчи норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни тасдиқлаш тўғрисида” 2025 йил 13 сентябрдаги 578-сон қарорига **2-иловага** мувофиқ ўзгартиришлар киритилсин.

5. Ушбу қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси олий таълим, фан ва инновациялар вазири К.А. Шарипов ҳамда адлия вазири А.Ж. Ташкулов зиммасига юклансин.

**Ўзбекистон Республикасининг
Бош вазири**

А. Арипов

Вазирлар Маҳкамасининг
2026 йил “11” июндаги 299 -сон қарорига
1-илова

**Хорижий ва нодавлат олий таълим ташкилотларидан талабалар
ўқишини давлат олий таълим ташкилотларига кўчириш бўйича
давлат хизматини кўрсатишнинг
МАЪМУРИЙ РЕГЛАМЕНТИ**

1-боб. Умумий қоидалар

1. Ушбу Регламент хорижий ва нодавлат олий таълим ташкилотларидан талабалар ўқишини кўчириш учун ҳужжатларни Ўзбекистон Республикаси Ягона интерактив давлат хизматлари портали (кейинги ўринларда – ЯИДХП) ёки Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлиги ҳузуридаги Билим ва малакаларни баҳолаш агентлигининг махсус электрон платформаси (кейинги ўринларда – махсус платформа) ёхуд давлат хизматлари марказлари орқали қабул қилиш тартибини белгилайди.

2. Ушбу Регламентда қуйидаги асосий тушунчалардан фойдаланилади:

ариза берувчи – ушбу Регламентга мувофиқ ўқишини хорижий ва нодавлат олий таълим ташкилотларидан давлат олий таълим ташкилотларига кўчириш истагини билдирган Ўзбекистон Республикаси фуқароси;

ваколатли орган – Ўзбекистон Республикаси Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлиги ҳузуридаги Билим ва малакаларни баҳолаш агентлиги;

ишчи орган – давлат олий таълим ташкилотлари.

3. Хорижий ва нодавлат олий таълим ташкилотларидан талабалар ўқишини давлат олий таълим ташкилотларига кўчириш бўйича давлат хизмати ушбу Регламентга 1-иловага мувофиқ схема асосида кўрсатилади.

4. Ариза берувчи аризанинг давлат хизматини кўрсатиш доирасида кўриб чиқиш ҳолатини ЯИДХП ёки махсус платформа орқали кузатиб бориши мумкин.

**2-боб. Хорижий ва нодавлат олий таълим ташкилотларидан талабалар
ўқишини кўчириш учун ҳужжатларни қабул қилиш бўйича
давлат хизматини кўрсатиш тартиби**

5. Ариза берувчи Вазирлар Маҳкамасининг 2025 йил 13 сентябрдаги 578-сон қарори билан тасдиқланган Олий таълим ташкилотлари талабалари ўқишини кўчириш, қайта тиклаш ва ўқишдан четлаштириш тартиби тўғрисидаги низомда белгиланган тартибда ҳар йили 15 июлдан 5 августга қадар (шу кунни ҳам) давлат хизматидан фойдаланиш учун ЯИДХП ёки махсус платформа ёхуд давлат хизматлари марказлари орқали ариза беради.

6. Давлат хизматлари маркази ходими ариза берувчи номидан ёки ариза берувчи мустақил равишда ЯИДХП ёхуд махсус платформа орқали ушбу Регламентга 2-иловага мувофиқ шаклдаги сўровномани тўлдиради ҳамда унга киритилган маълумотларнинг тўғрилигини текшириб, сўровномани тасдиқлайди.

7. Ариза берувчи ариза топшириш муддатлари якунлангунга қадар рад этилган аризаларни қайта юбориши мумкин.

Ариза берувчи томонидан сўровномада назарда тутилган ҳужжатлар ёки маълумотлар тўлиқ тақдим этилмагани, сўровномада нотўғри ёхуд бузиб кўрсатилган маълумотлар аниқлангани ёки белгиланган миқдордаги тўлов ўз вақтида амалга оширилмагани аризаларни рад этиш учун асос ҳисобланади.

Давлат хизмати кўрсатишни бошқа асослар билан рад этиш тақиқланади.

8. Ариза берувчи давлат хизматидан фойдаланишдан уни кўрсатишнинг ҳар қандай босқичида бош тортиш ҳуқуқига эга. Ариза берувчи давлат хизматидан фойдаланишдан бош тортганда, унинг аризаси кўриб чиқилмасдан қолдирилади ва тўланган тўлов суммаси қайтарилмайди.

9. ЯИДХП ёки махсус платформа ёхуд давлат хизматлари марказлари орқали келиб тушган ариза ва унга илова қилинган ҳужжатлар ишчи орган томонидан ҳар йили 15 июлдан 6 августга қадар (шу куни ҳам) кўриб чиқилади ҳамда аризани қабул қилиш ёки рад этиш тўғрисида қарор қабул қилинади, бу ҳақда ариза берувчига ЯИДХП ёки махсус платформа орқали хабарнома юборилади.

10. Аризаларни қабул қилиш якунлангандан сўнг ариза берувчи томонидан сўровномада назарда тутилган ҳужжатлар ёки маълумотлар тўлиқ тақдим этилмагани, сўровномада нотўғри ёки бузиб кўрсатилган маълумотлар аниқлангани сабабли рад этилган аризалардаги камчиликларни тўлиқ бартараф этиш учун ариза берувчига қўшимча беш иш кунидан иборат муддат берилади.

11. Ариза берувчи Вазирлар Маҳкамасининг 2025 йил 13 сентябрдаги 578-сон қарори билан тасдиқланган Олий таълим ташкилотлари талабалари ўқишини кўчириш, қайта тиклаш ва ўқишдан четлаштириш тартиби тўғрисидаги низомда белгиланган тартибда ўқиши кўчирилаётган олий таълим ташкилотларининг муайян таълим йўналишига ўқишга кириш фанлари бўйича, ўқийдиган тилида махсус синов (тест, касбий (ижодий) имтиҳон) топширади.

12. Хорижий ва нодавлат олий таълим ташкилотларидан талабалар ўқишини давлат олий таълим ташкилотларига кўчириш бўйича ушбу Регламентга 3-иловага мувофиқ шаклдаги QR-код билан химояланган имтиҳон натижаси ваколатли орган томонидан ҳар йили имтиҳонлар якунлангандан сўнг бир ҳафта ичида ЯИДХП ёки махсус платформа орқали ариза берувчига юборилади.

3-боб. Давлат хизматидан фойдаланганлик учун тўлов ундириш тартиби

13. Давлат хизматини кўрсатганлик учун ариза берувчидан ваколатли орган томонидан ариза қабул қилинган кундаги базавий ҳисоблаш миқдорининг ярим баравари миқдорида тўлов ундирилади.

14. Тўлов суммаси қуйидаги тартибда тақсимланади:

11,75 фоизи – “Рақамли ҳукумат лойиҳаларини бошқариш маркази” давлат муассасасининг Иқтисодиёт ва молия вазирлиги ҳузуридаги Ғазначилик хизмати қўмитасида очилган махсус ҳисобварағига (шу жумладан, 0,5 фоизи тўлов амалга оширилгани Ягона биллинг тизими орқали тасдиқлангани учун);

10 фоизи – Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигининг Давлат хизматларини ривожлантириш жамғармасига;

қолган маблағлар – Билим ва малакаларни баҳолаш агентлигини ривожлантириш жамғармаси ҳисобварағига ўтказилади.

Ариза берувчи тўловни ЯИДХП ёки махсус платформа орқали шакллантирилган инвойс рақами орқали амалга оширади.

4-боб. Яқунловчи қондалар

15. Ваколатли орган ва ишчи орган давлат хизматини кўрсатиш жараёнида олинган маълумотларнинг сир сақланишини таъминлайди.

16. Ушбу Регламентни қўллашда юзага келадиган низолар қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда ҳал этилади.

17. Ушбу Регламент талабларининг бузилишида айбдор бўлган шахслар қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда жавоб берадилар.

Хорижий ва нодавлат олий таълим ташкилотларидан талабалар ўқишини давлат олий таълим ташкилотларига кўчириш бўйича давлат хизматини кўрсатишнинг маъмурий регламентига
1-илова

Хорижий ва нодавлат олий таълим ташкилотларидан талабалар ўқишини давлат олий таълим ташкилотларига кўчириш бўйича давлат хизматини кўрсатиш
СХЕМАСИ

Босқичлар	Субъектлар	Тадбирлар	Муддатлар
1-босқич	Ариза берувчи (ўқишини кўчириш истагини билдирган Ўзбекистон Республикаси фуқароси)	1. Ўзбекистон Республикаси Ягона интерактив давлат хизматлари портали (ЯИДХП) ёки Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлиги ҳузуридаги Билим ва малакаларни баҳолаш агентлигининг махсус электрон платформаси ёхуд давлат хизматлари марказлари орқали ариза беради. 2. ЯИДХП ёки махсус платформа орқали мурожаат этганда, сўровномани мустақил равишда тўлдиради. 3. Маълумотларнинг тўғрилигини текшириб, сўровномани тасдиқлайди.	Ҳар йили 15 июлдан 5 августга қадар
2-босқич	Ишчи орган (давлат олий таълим ташкилотлари)	1. ЯИДХП ёки махсус платформа ёхуд давлат хизматлари марказлари орқали келиб тушган аризаларни кўриб чиқади. 2. Аризани қабул қилиш ёки рад этиш тўғрисида қарор қабул қилади ва ЯИДХП ёки махсус платформа орқали ариза берувчини хабардор қилади.	Ҳар йили 15 июлдан 6 августга қадар
3-босқич	Ариза берувчи	Белгиланган тўловни амалга оширади.	Ҳар йили 15 июлдан 6 августга қадар
4-босқич	Ваколатли орган (Билим ва малакаларни баҳолаш агентлиги)	1. Имтиҳонларни ташкил этади ва ўтказади. 2. QR-код билан ҳимояланган имтиҳон натижасини ЯИДХП ёки махсус платформа орқали ариза берувчига юборади.	1. Ҳар йили август ойида. 2. Ҳар йили имтиҳонлар якунлангандан сўнг бир ҳафта ичида.

Хорижий ва нодавлат олий таълим
ташкilotларидан талабалар ўқишини давлат олий
таълим ташкilotларига кўчириш бўйича давлат
хизматини кўрсатишнинг маъмурий регламентига
2-илова

НАМУНА

**Хорижий ва нодавлат олий таълим ташкilotларидан талабалар
ўқишини давлат олий таълим ташкilotларига кўчириш бўйича
СЎРОВНОМА**

I. Ариза берувчи ҳақидаги маълумотлар	
1.1. Фамилияси, исми ва отасининг исми	
1.2. Паспорт ёки идентификацияловчи ID-кارتаси маълумотлари (серияси ва рақами, ЖШШИР маълумотлари)	
1.3. Телефон рақами	
1.4. Электрон почта манзили (мавжуд бўлса)	
II. Ариза берувчи ўқиётган олий таълим ташкilotи тўғрисидаги маълумотлар	
2.1. Олий таълим ташкilotи жойлашган давлат	
2.2. Олий таълим ташкilotининг номи	
2.3. Бакалавриат таълим йўналиши мутахассислиги шифри ва номи	
2.4. Таълим шакли	
2.5. Тамомлаган курси	
2.6. Академик маълумотнома (Транскрипт) хужжати	
III. Ариза берувчи ўқишини кўчириш истагини билдирган олий таълим ташкilotи тўғрисидаги маълумотлар	
3.1. Олий таълим ташкilotининг номи	
3.2. Бакалавриат таълим йўналиши мутахассислиги шифри ва номи	
3.3. Таълим шакли	
3.4. Таълим тили	
3.5. Тест топшириш ҳудуди	
3.6. Миллий ёки халқаро сертификат (мавжуд бўлганда)	

Хорижий ва нодавлат олий таълим ташкилотларидан
талабалар ўқишини республика олий таълим
муассасаларига кўчириш бўйича давлат хизматини
кўрсатишнинг маъмурий регламентига
3-илова

НАМУНА

my.gov.uz

Yagona interaktiv davlat
xizmatlari portali

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim,
fan va innovatsiyalar vazirligi
huzuridagi Bilim va malakalarni
baholash agentligi

№ 5039-465d-9ede-77c2-db58-6352-6287
Hujjat yaratilgan sana: 2025-10-10

Jismoniy shaxsning shaxsiy
identifikatsiya raqami: 31232341234521

XORIJIY VA NODAVLAT OLIY TA'LIM TASHKILOTLARIDAN O'QISHNI DAVLAT OLIIY TA'LIM TASHKILOTLARIGA KO'CHIRISH BO'YICHA IMTIHON NATIJASI

Javoblar varaqasi raqami 000000

Talaba (nomzod) F.I.O.: _____

Oliy ta'lim tashkiloti: _____

Ta'lim yo'nalishi: _____

Ta'lim shakli: _____ Ta'lim tili: _____ Tamomlagan kursi: _____

Jami to'plagan balli: _____

Mazkur ta'lim yo'nalishi uchun belgilangan o'tish balli: _____

Talab bajarilgani: _____

Imtihon sanasi: _____

Mazkur hujjat Vazirlar Mahkamasining 2017-yil 15-sentabrdagi 728-son qarori bilan tasdiqlangan O'zbekiston Respublikasi Yagona interaktiv davlat xizmatlari portali to'g'risidagi nizomga muvofiq shakllantirilgan elektron hujjatning nusxasi hisoblanadi. Elektron hujjatning nusxasida ko'rsatilgan ma'lumotlar to'g'riligini tekshirish uchun repo.gov.uz veb-saytiga o'ting va elektron hujjatning noyob raqamini kiriting yoki mobil telefon yordamida QR-kodni skaner qiling.

Diqqat! Vazirlar Mahkamasining 2017-yil 15-sentabrdagi 728-son qaroriga muvofiq elektron hujjatlardagi ma'lumotlar qonuniy hisoblanadi. Davlat organlariga Yagona portalda shakllantirilgan elektron hujjatlarning nusxalarini qabul qilishni rad etishlari qat'iyan taqiqlangan.

1669

Вазирлар Маҳкамасининг
2026 йил “11” июндаги 299 -сон қарорига
2-илова

Вазирлар Маҳкамасининг “Олий таълим ташкилотларига ўқишга қабул қилиш жараёнларини тартибга солувчи норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни тасдиқлаш тўғрисида” 2025 йил 13 сентябрдаги 578-сон қарорига киритилаётган ўзгартиришлар

1. 1-илованинг 48-банди иккинчи хатбошиси қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

“Давлат гранти асосида талабаликка қабул қилинган абитуриентларнинг иккинчи марта мазкур таълим босқичида давлат гранти асосида олий таълим олишига рухсат этилмайди. Бунда абитуриентнинг давлат гранти асосида талабаликка қабул қилингани тўғрисидаги маълумотлар Олий таълим, фан инновациялар вазирлигининг тегишли ахборот тизими орқали реал вақт режимида олинади ва улар давлат гранти учун танловда иштирок этмайди”.

2. 3-илованинг 21-банди қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

“21. Хорижий ва нодавлат олий таълим ташкилотларидан талабалар ўқишини кўчириш (кўчириб тиклаш) тўғрисидаги аризалар ҳар йили 15 июлдан 5 августгача (шу куни ҳам) Ўзбекистон Республикаси Ягона интерактив давлат хизматлари портали ёки Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлиги ҳузуридаги Билим ва малакаларни баҳолаш агентлигининг (кейинги ўринларда – Агентлик) махсус электрон платформаси ёхуд давлат хизматлари марказлари орқали қабул қилинади.

Бунда хорижий ва нодавлат олий таълим ташкилотларидан талабалар ўқишини давлат олий таълим ташкилотларига кўчириш бўйича давлат хизмати кўрсатишнинг маъмурий регламенти Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланади”.

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI VAZIRLAR MAHKAMASINING QARORI

20 26 yil « 11 » iyun

№ 300

Toshkent sh.

Ўзбекистон Республикаси Президенти соврини учун “Илғор муҳандислик мактаби” миллий танловини ташкил этиш ва ўтказиш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида

Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Янги авлод муҳандисларини тайёрлаш ва муҳандислик таълимини ривожлантиришга оид чора-тадбирлар тўғрисида” 2025 йил 8 сентябрдаги ПҚ–278-сон қарори ижросини таъминлаш, шунингдек, умумий ўрта таълим ташкилотлари ўртасида муҳандисликка оид фанларни ўқитиш бўйича рақобат муҳитини яратиш ҳамда уларни рағбатлантириш тизимини жорий этиш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси қарор қилади:

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2025 йил 8 сентябрдаги ПҚ–278-сон қарорига мувофиқ **“Ўзбекистон – илғор муҳандислар мамлакати”** ташаббусини амалга ошириш доирасида:

ҳар йили умумий ўрта таълим ташкилотлари (кейинги ўринларда – мактаб) ўртасида Ўзбекистон Республикаси Президенти соврини учун **“Илғор муҳандислик мактаби”** миллий танловини (кейинги ўринларда – танлов) ўтказиш;

танловнинг республика босқичи ғолиблари учун хорижий давлатларга таълим саёҳатини ташкил этиш;

танловнинг республика босқичида 1-ўринни эгаллаган мактабга Давлат бюджети ҳисобидан муҳандисликка оид лабораториялар жамланмасини ўз ичига олган **инновацион технопарк** ташкил этиш учун **1 млрд сўм** миқдорида маблағ ажратиш белгилангани маълумот учун қабул қилинсин.

2. Қуйидагиларни назарда тутувчи Ўзбекистон Республикаси Президенти соврини учун **“Илғор муҳандислик мактаби”** миллий танловини ташкил этиш ва ўтказиш тартиби тўғрисидаги низом **1-иловага** мувофиқ тасдиқлансин:

мактаб терма жамоаларини шакллантириш, махсус платформада рўйхатдан ўтказиш;

танловни ташкил этиш ва ўтказиш бўйича ташкилий кўмита, ҳакамлар хайъати, апелляция комиссиясини ташкил этиш, уларнинг вазифа ва функцияларини белгилаш;

танловнинг туман (шаҳар), ҳудудий ва республика босқичларини ўтказиш, танлов ғолибларини аниқлаш ҳамда уларга Ўзбекистон Республикаси Президентининг совринини топшириш тартиби.

3. Белгилансинки:

танлов ҳар йили 3 босқичда – туман (шаҳар), Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳри ҳамда республика миқёсида мактаблар ўқувчилари ўртасида ташкил этилади;

танловда ҳар бир мактабдан фақат битта терма жамоа иштирок этади, мактаб терма жамоаси 8 – 10-синфнинг 5 нафар ўқувчилари ҳамда 1 нафар физика фани ўқитувчисидан иборат таркибда шакллантирилади;

инновацион технопаркка эга бўлган мактабларда меҳнатга ҳақ тўлаш ва моддий рағбатлантириш шартларига кўра физика фани ўқитувчисига тенглаштирилган 1 та штат бирлигида лаборант лавозими киритилади.

4. Мактабгача ва мактаб таълими вазирлиги икки ой муддатда танловда иштирок этадиган мактабларни рўйхатдан ўтказиш ҳамда мактаб терма жамоалари ўқитувчи ва ўқувчилари тўғрисидаги маълумотларни (ўқитувчиларнинг малака тоифа сертификатлари, ўқувчиларининг миллий ва халқаро сертификатлари, ўқувчиларнинг физика фанидан маҳаллий ҳамда халқаро олимпиада ва танловларда иштироки) баҳолаш имконини берувчи махсус платформани яратсин.

5. Муҳандис кадрлар тайёрлайдиган олий ва касбий таълим ташкилотларига бириктириладиган муҳандислик мактаблари рўйхати 2-иловага мувофиқ тасдиқлансин.

Бунда бириктирилган техникумларга қуйидаги вазифалар юкланади:

муҳандислик бўйича креатив фикрлайдиган ўқувчиларни “Менинг келажакдаги касбим” дастури асосида тадбирларга жалб қилиш;

саноат корхоналарига экскурсияга олиб бориш ва ўқувчиларни ишлаб чиқариш жараёни билан яқиндан таништириш;

касб эгалари билан учрашувлар ташкил этиш орқали уларни муҳандислик соҳасига бўлган қизиқишини ошириш;

ўқувчиларни техникумлардаги мос касб ва мутахассисликлар билан таништириб бориш ва амалий дарсларга жалб этиш.

6. Белгилаб қўйилсинки, мазкур қарорда назарда тутилган тадбирлар 2026 йилда Ўзбекистон Республикасининг республика бюджетидан биринчи даражали бюджет маблағларини тақсимловчи сифатида Мактабгача ва мактаб таълими вазирлигига ажратиладиган маблағлар доирасида молиялаштирилади, 2027 йилдан бошлаб эса Давлат бюджети параметрларида назарда тутилади.

7. Ушбу қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси мактабгача ва мактаб таълими вазири Э.Г. Каримова зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикасининг
Бош вазири

А. Арипов

Вазирлар Маҳкамасининг
2026 йил “11” июндаги 300-сон қарорига
1-илова

**Ўзбекистон Республикаси Президенти соврини учун
“Илғор муҳандислик мактаби” миллий танловини
ташкил этиш ва ўтказиш тартиби тўғрисида
НИЗОМ**

1-боб. Умумий қондалар

1. Мазкур Низом Ўзбекистон Республикаси Президенти соврини учун давлат умумий ўрта таълим ташкилотлари (кейинги ўринларда – мактаб) ўртасида “Илғор муҳандислик мактаби” миллий танловини ташкил этиш, ўтказиш ҳамда танлов ғолибларига Ўзбекистон Республикаси Президентининг совринини топшириш тартибини белгилайди.

2. Ўзбекистон Республикаси Президенти соврини учун “Илғор муҳандислик мактаби” миллий танлови (кейинги ўринларда – танлов) Ўзбекистон Республикаси Мактабгача ва мактаб таълими вазирлиги (кейинги ўринларда – вазирлик) тизимидаги мактабларнинг 8, 9 ва 10-синф ўқувчилари ўртасида ҳар йили ҳолислик, ошкоралик ва адолат тамойилларига риоя қилинган ҳолда ўтказилади.

3. Вазирлик ҳузуридаги Ихтисослаштирилган таълим муассасалари агентлиги тизимидаги мактаблар танловга жалб этилмайди.

4. Вазирлик ҳузуридаги Ихтисослаштирилган таълим муассасалари агентлиги ҳузуридаги Фан олимпиадалари маркази (кейинги ўринларда – Марказ) танловни ташкил этиш ва ўтказиш бўйича масъул ишчи орган ҳисобланади.

5. Танлов жараёнлари ушбу Низомга 1-иловада келтирилган схемага мувофиқ ташкил этилади ҳамда ғолиб аниқланади.

6. Танлов уч босқичда – туман (шаҳар), Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳри ҳамда республика босқичларида ўтказилади.

7. Танловнинг барча босқичларида мактаб терма жамоалари тегишли турлар кесимида мазкур Низомга 2-илова билан тасдиқланган баҳолаш мезонлари асосида умумий 100 балли тизим бўйича баҳоланади.

2-боб. Танловнинг мақсади ва вазифалари

8. Танловни ўтказишнинг асосий мақсади мактаблар ўртасида STEM фанларини ўқитишда рақобат ва янгиликка интилиш муҳитини яратиш, таълим жараёнининг самарадорлиги ва сифатини оширишга кўмаклашиш, педагог ўқитувчиларнинг STEM фанларини ўқитишга бўлган қизиқиши ва интилишини кучайтириш ҳисобланади.

9. Қуйидагилар танловнинг вазифалари ҳисобланади:

мактабларда STEM фанларини ўқитиш бўйича амалга оширилаётган чора-тадбирлар натижадорлигини таҳлил қилиш;

STEM фанлари бўйича ўқувчиларга сифатли таълим бераётган, самарали фаолият кўсатаётган ўқитувчиларни аниқлаш ва рағбатлантириш;

мактабларда STEM фанларини ўргатиш бўйича тегишли инфратузилмани яхшилаш;

танловда юқори кўрсаткичларни қайд этган мактабларни рағбатлантириш, уларнинг тажрибасини оммалаштириш.

3-боб. Танловни ташкил этиш тартиби

10. Танловнинг тегишли босқичларини ўтказиш бўйича комплекс чора-тадбирларни амалга ошириш учун Вазирлик ҳамда унинг ҳудудий бўлинмалари ўз буйруқлари билан ташкилий қўмиталар, ҳакамлар ҳайъатлари, апелляция комиссиялари ташкил этадилар.

1-§. Ташкилий қўмита

11. Танловни ташкил этиш ва ўтказиш учун вазирлик, Қорақалпоғистон Республикаси Мактабгача ва мактаб таълими вазирлиги, вилоятлар ва Тошкент шаҳар мактабгача ва мактаб таълими бошқармалари (кейинги ўринларда – ҳудудий мактабгача ва мактаб таълими бошқармалари), туман (шаҳар) мактабгача ва мактаб таълими бўлимларида ташкилий қўмита (кейинги ўринларда – ташкилий қўмита) тузилади.

Туман ташкилий қўмитаси ҳамда ҳудудий ташкилий қўмита таркибига вазирлик ҳамда тегишли ташкилотларнинг юқори малакали маҳаллий ва хорижий мутахассислари киритилиши мумкин.

12. Қуйидагилар туман ҳамда ҳудудий ташкилий қўмиталарнинг вазифалари ҳисобланади:

танлов ўтказиладиган жойни белгилаш ва тасдиқлаш;

ҳакамлар ҳайъати таркиби, апелляция комиссияси аъзолари, аудитория раҳбарлари, аудитория назоратчилари рўйхатини шакллантириш ва тасдиқлаш;

танлов назорат материалларининг махфийлигини, танловнинг мазкур Низом талаблари асосида ўтказилишини таъминлаш;

танловнинг ташкил этилиши, ўтказилиши ва натижаларини оммавий ахборот воситаларида ёритиб бориш;

танловда иштирок этувчи барча мактаб жамоалари ҳақидаги маълумотлар махсус платформага киритилишини мувофиқлаштириш;

танловнинг туман ҳамда ҳудудий босқичларида ўтказиладиган турларда бериладиган топшириқларни бажаришга ажратиладиган вақт меъёрларини ҳакамлар ҳайъати тавсиясига асосан белгилаш;

танлов натижалари ва ҳакамлар ҳайъати қарори асосида ғолибларни кейинги босқичда иштирок этиши бўйича тавсияни юқори турувчи ташкилий кўмига тақдим этиш.

2-§. Ҳакамлар ҳайъати

13. Танловнинг барча босқичларида ташкилий кўмига томонидан 3 нафардан 7 нафаргача тоқ сонли аъзолардан иборат таркибда ҳакамлар ҳайъати тузилади.

14. Ҳакамлар ҳайъати:

танловда мактаб терма жамоалари томонидан бажарилган ишларни баҳолаш мезонлари асосида ҳолисона текширади, баҳолайди ва ғолибларни аниқлайди;

танлов натижаларини танлов якунида эълон қилади;

ўтказилган танлов натижалари бўйича қарор қабул қилади ва уни ташкилий кўмига тақдим этади.

15. Ҳакамлар ҳайъати таркибига тегишли соҳадаги юқори малакали (вазирлик ва идоралар, олий таълим ва илмий ташкилотлар, хусусий сектор ва хорижий ташкилотлар вакилларида ҳам келишув асосида жалб этилиши мумкин) маҳаллий ёки хорижий мутахассислар жалб қилинади.

Ҳакамлар ҳайъати таркибига киритиладиган номзодлар:

STEM фанлари бўйича фан номзоди ёки фалсафа доктори (PhD) ва фан доктори (DSc) илмий даражасига эга бўлган олимлар, шунингдек, соҳа бўйича етук мутахассис бўлиши;

ҳалқаро ёки республика миқёсидаги муҳандислик лойиҳаларида иштирок этган бўлиши;

муҳандислик, технология, IT, робототехника, инновациялар ёки тегишли йўналишларда амалий тажрибага эга бўлиши;

патент, муаллифлик гувоҳномаси ёки технологик ишланма муаллифлиги мавжуд бўлиши тавсия этилади.

16. Ҳакамлар ҳайъати аъзолари назорат материалларининг махфийлигини таъминлаш ва танлов ғолибларини ҳолисона аниқлашга шахсан жавобгар ҳисобланади.

3-§. Аудитория раҳбари ва назоратчилари

17. Ташкилий кўмига томонидан танловнинг барча босқичлари учун аудитория раҳбари ва назоратчилари тайинланади.

Физика фани ўқитувчилари аудиторияга раҳбар ёки назоратчи этиб тайинланишига йўл қўйилмайди.

18. Аудитория раҳбарлари:

мактаб терма жамоаларига танловнинг тартиб-қоидаларини қисқача тушунтиради;

танлов бошланиши ва тугаш вақтини, шунингдек, топшириқларни бажариш учун белгиланган вақт меъёрларини эълон қилади ҳамда танлов жараёнини назорат қилади;

танловнинг амалий топшириқлари учун олдиндан “хавфсизлик йўриқномаси” билан таништиради;

танлов жараёнида ўрнатилган тартиб-қоидаларга амал қилмаган ўқувчиларни далолатнома тузиб танловдан четлаштиради;

танловнинг амалий топшириқ қисмида иштирокчи жамоаларнинг бажарган ишларига тегишлилик белгисини қўйиб, текшириш учун ҳакамлар ҳайъатига топширади.

19. Аудитория назоратчилари танлов ўтказилаётган ва ўзлари бириктирилган аудиторияда тартиб сақланишини таъминлайди ва аудитория раҳбарига қўйилган вазифаларни амалга оширишда кўмаклашади.

20. Танлов ўтказиладиган аудиториялар видеокузатув камералари билан жиҳозланади.

Аудиторияда телефон ва турли алоқа воситаларидан фойдаланиш тақиқланади. Калькулятордан фойдаланишга рухсат этилади.

Оммавий ахборот воситалари вакилларига танлов жараёнига ҳалақит қилмаган ҳолда кузатишларига рухсат берилади.

21. Танлов ўтказилаётган жараёнда мактаб терма жамоаларининг ўзаро гаплашиши ва рухсат этилганидан бошқа турли хил қўшимча манбалардан, шунингдек, сунъий интеллект технологияларидан фойдаланиши тақиқланади.

Бундай ҳолатларда мактаб терма жамоаси танловдан четлаштирилади, бажарган ишлари текширилмайди ва баҳоланмайди.

4-§. Апелляция комиссияси

22. Апелляция комиссияси ҳакамлар ҳайъати таркибига кирмаган тоқ сонда, уч нафаргача малакали соҳа мутахассисларидан иборат таркибда тузилади.

23. Апелляция комиссияси томонидан шикоят аризалари танлов натижалари эълон қилинган вақтдан бошлаб 12 соат ичида қабул қилинади ҳамда мактаб терма жамоасининг фақат ўзига тегишли натижалари бўйича кўриб чиқилиб, шу куннинг ўзида натижа эълон қилинади.

Апелляция жараёнида ҳакамлар ҳайъати аъзолари, шикоят берган мактаб терма жамоаси иштирок этади.

24. Ҳакамлар ҳайъати томонидан баҳоланган мактаб терма жамоасининг бажарган ишида баҳолаш мезонларига мос келмаслик ҳолатлари аниқланганда, апелляция комиссияси ҳакамлар ҳайъати қарорини бекор қилиш ёки уларга ўзгартиришлар киритиш ҳуқуқига эга.

25. Апелляция комиссияси ҳакамлар ҳайъатига апелляция натижалари бўйича изоҳ бериб, танлов натижаларини ўзгартириши мумкин ва бунда ҳакамлар ҳайъати қарори қайта тасдиқланади.

26. Апелляция комиссияси қабул қилган қарори тўғрисида ҳакамлар ҳайъатини ҳамда ташкилий қўмитани хабардор қилади.

4-боб. Танловни ўтказиш

27. Танловда иштирок этиш истагини билдирган мактаблар ҳар йили 1 январдан 1 февралга қадар Марказнинг ўқитувчилар малака тоифаси сертификатлари, уларнинг миллий ва халқаро сертификатлари, ўқувчиларнинг физика фанидан маҳаллий ҳамда халқаро олимпиада ва танловларда иштироки тўғрисидаги маълумотлари киритиладиган махсус платформасида (кейинги ўринларда – махсус платформа) рўйхатдан ўтади ҳамда мактаб терма жамоаси таркибини белгилайди.

Бунда танловнинг биринчи (туман) босқичида баҳоланиши назарда тутилган мактабнинг асосий кўрсаткичларини асословчи ҳужжатлар вазирликнинг тегишли ахборот тизимларидан автоматик интеграциялаш орқали олинади.

28. Танловда ҳар бир мактабдан фақат битта мактаб терма жамоаси иштирок этиши мумкин.

Мактаб терма жамоаси 8 – 10-синфнинг 5 нафар ўқувчилари ҳамда 1 нафар физика фани ўқитувчисидан иборат таркибда шаклланади.

29. Махсус платформага киритилган маълумотларнинг ҳаққонийлиги ва тўғрилигига мактаб директори шахсан жавобгар ҳисобланади.

30. Махсус платформада бир мактаб терма жамоасида рўйхатдан ўтказилган иштирокчи танлов якунига қадар бошқа мактаб терма жамоасида иштирок этишига йўл қўйилмайди.

Заруратга кўра махсус платформага ҳар бир мактаб терма жамоаси 3 нафаргача захира ўқувчи ҳамда 1 нафар ўқитувчини киритиши мумкин.

Бунда танловнинг бирор-бир босқичида мактаб терма жамоаси аъзоларидан бири узрли сабабларга кўра жамоани тарк этган тақдирда, унинг ўрнига захира иштирокчи жалб қилиниши мумкин.

31. Танлов уч босқичда:

биринчи (туман) босқич – ҳар йили 1 апрелга қадар тумандаги мактаб терма жамоалари ўртасида;

иккинчи (Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳри) босқич (кейинги ўринларда – ҳудудий босқич) – ҳар йили 1 июлга қадар туман босқичида 1-ўринни қўлга киритиб, ғолиб бўлган мактаб терма жамоалари ўртасида;

учинчи (республика) босқич – ҳар йили 1 октябрга қадар ҳудудий босқичда 1-ўринни қўлга киритиб, ғолиб бўлган мактаб терма жамоалари ўртасида ўтказилади.

32. Танлов жараёнида фойдаланиладиган тест ва амалий иш топшириқлари (кейинги ўринларда – назорат материаллари) Марказ томонидан ишлаб чиқилади.

33. Танловнинг биринчи ва иккинчи босқичлари учун тайёрланган назорат материаллари тегишли ҳудудларга муҳрланган ҳолда, вазирлик томонидан бириктирилган масъул иштирокида Марказ томонидан бир кун олдин етказиб берилади.

34. Танловнинг биринчи (туман) босқичида мактаб терма жамоалари қуйидаги 2 турда беллашади:

а) 1-турда махсус платформада рўйхатдан ўтган мактаблар томонидан киритилган қуйидаги асосий кўрсаткичлари баҳоланади:

мактабда фаолият юритиб келаётган барча физика фани ўқитувчиларининг малака тоифа сертификатлари тўғрисидаги маълумотлар;

физика фанидан мактаб ўқитувчилари ҳамда ўқувчиларнинг миллий ва халқаро сертификатлари тўғрисидаги маълумотлар;

мактаб ўқувчиларининг физика фанидан олимпиада ва танловлардаги натижалари.

Бунда малака тоифаси сертификатлари ҳамда миллий ва халқаро сертификатлар тўғрисидаги маълумотлар вазирликнинг тегишли ахборот тизимидан автоматик тарзда олинади.

Туман (шаҳар) мактабгача ва мактаб таълими бўлими махсус платформага киритилган маълумотларнинг тўғрилигини текширади ва 20 февралга қадар ҳаққонийлигини тасдиқлайди.

Туман (шаҳар) мактабгача ва мактаб таълими бўлимларининг танлов жараёнини ташкил этиш бўйича фаолияти, шунингдек, мактабларнинг ҳаққоний маълумотларни тақдим этишлари Қорақалпоғистон Республикаси Мактабгача ва мактаб таълими вазирлиги, вилоятлар ва Тошкент шаҳри мактабгача ва мактаб таълими бошқармалари томонидан назорат қилинади;

б) 2-турда мактаб терма жамоасининг ҳар бир иштирокчиси STEM фанларини билиш даражаси бўйича тест топширади.

Тест жараёнида ҳар бир ўқувчи индивидуал баҳоланиб, мактаб терма жамоасининг натижалари умумлаштирилади ва танловнинг 1-турида мактабнинг асосий кўрсаткичларига қўйилган балларга қўшилган ҳолда мактабларнинг умумий натижаси ҳисоблаб чиқилади.

Умумий натижага кўра энг юқори балл тўплаган мактаблар баллар кетма-кетлиги асосида 1, 2, 3-ўринларни эгаллаган мактаблар сифатида белгиланади.

Танловнинг биринчи (туман) босқичи натижалари туман ташкилий қўмитаси томонидан махсус платформага киритилади.

Танловнинг биринчи (туман) босқичида 1-ўринни эгаллаган мактаб терма жамоаси танловнинг иккинчи (худудий) босқичида қатнашиш ҳуқуқини қўлга киритади.

Танловнинг иккинчи (худудий) босқичида иштирок этадиган мактаб терма жамоаларига танловнинг биринчи (туман) босқичи якунлангандан сўнг 21 кун муддат ичида навбатдаги босқичнинг лойиҳа иши мавзуси ва унинг техник топшириғи тақдим этилади.

35. Танловнинг иккинчи (худудий) босқичида мактаб терма жамоалари қуйидаги 2 турда беллашади ва умумий 100 балли тизим бўйича баҳоланади:

а) 1-турда мактаб терма жамоалари аввалдан берилган лойиҳа иши мавзуси доирасида тайёрлаб келган модель (макет)ларини тақдим этади, уларнинг ишлаш ҳолати текширилади ҳамда баҳоланади.

Ҳакамлар ҳайъати лойиҳа ишини техник талаблар, ижодкорлик, натижанинг амалий аҳамияти ва жамоавий меҳнатга асосланиб баҳолайди;

б) 2-турда мактаб терма жамоаси амалий иш топшириқларини бажариш орқали баҳоланади.

Мактаб терма жамоалари муҳандислик (ёки физика) йўналишидаги амалий иш топшириқларини белгиланган вақт давомида бажаради. Бунда амалий иш топшириқлари инновацион, ҳаётий долзарб муаммоларни ечишга қаратилган бўлиши лозим.

Мактаб терма жамоаларининг 1 ва 2-турда тўплаган баллари ҳакамлар ҳайъати томонидан умумлаштирилиб, якуний баллар шакллантирилади.

Танловнинг иккинчи (худудий) босқичи натижаларига кўра умумий ҳисобда энг юқори балл тўплаган мактаб терма жамоалари баллар кетма-кетлиги асосида иккинчи (худудий) босқичда 1, 2, 3-ўринларни эгаллаган мактаблар деб топилади.

Танловнинг иккинчи (худудий) босқичида 1-ўринни эгаллаган мактаб терма жамоаси танловнинг учинчи (республика) босқичида қатнашиш ҳуқуқини қўлга киритади.

36. Танловнинг учинчи (республика) босқичида мактаб терма жамоалари қуйидаги 2 турда беллашади ҳамда умумий 100 баллик тизим бўйича баҳоланади:

а) 1-турда мактаб терма жамоаси ўқувчиларига муаммоли масала тақдим этилади.

Мактаб терма жамоаси ўқувчилари белгиланган вақт давомида берилган масалага ечим тақдим қилади.

Мазкур турда мактаб терма жамоасидаги физика фани ўқитувчиси тест синовидан ўтказилади. Бунда ўқитувчининг тўплаган баллари мактаб терма жамоаси ўқувчилари баллари билан қўшиб ҳисобланади;

б) 2-турда мактаб терма жамоаси амалий иш топшириқларини бажариш орқали баҳоланади.

Мактаб терма жамоаси муҳандислик (ёки физика) йўналишидаги амалий иш топшириғини белгиланган вақт давомида бажаради. Бунда амалий иш топшириғи ҳаётий долзарб муаммоларни ечишга қаратилган бўлиши мумкин.

Мактаб терма жамоаларининг 1 ва 2-турда тўпланган баллари умумлаштирилиб, якуний баллар шакллантирилади.

Учинчи (республика) босқич натижаларига кўра умумий ҳисобда энг юқори балл тўлаган мактаб терма жамоалари баллар кетма-кетлиги асосида 1, 2, 3-ўринларни эгаллаган мактаблар сифатида белгиланади.

37. Танловнинг ҳар бир босқичида ғолибликка даъвогар мактаб терма жамоаларининг баллари тенг бўлиб қолган тақдирда, мактаб терма жамоалари ўртасида қўшимча синов ташкил этилади.

Бунда баллари тенг бўлиб қолган мактаб терма жамоалари томонидан танланган бир нафар аъзога ҳакамлар ҳайъати томонидан очиқ тест саволлари бериш орқали ғолиб аниқланади.

38. Танлов жараёнининг шаффофлиги ва холислигини таъминлаш мақсадида танловнинг барча босқичлари узлуксиз равишда овозли видеотасвирга туширилади, видеотасвир Марказда камида бир йил мобайнида сақланади.

39. Республика босқичида 1-ўринни қўлга киритган мактаб терма жамоаси Ўзбекистон Республикаси Президенти соврини соҳиби сифатида эълон қилинади.

5-боб. Танловни ташкил этишни молиялаштириш

40. Танловни ташкил этиш билан боғлиқ харажатлар тегишлилиги бўйича туман (шаҳар) мактабгача ва мактаб таълими бўлимлари, ҳудудий мактабгача ва мактаб таълими бошқармалари ҳамда вазирликнинг ҳар йилги марказлашган харажатлар сметасида режалаштирилади.

41. Танловнинг иккинчи (ҳудудий) ҳамда учинчи (республика) босқичларида иштирок этган ҳакамлар ҳайъати аъзолари, апелляция комиссияси аъзолари ҳамда аудитория раҳбари ва аудитория назоратчиларига ҳар йили Давлат бюджети параметрларида назарда тутилادиган вазирликнинг марказлашган харажатлари ҳисобидан қуйидаги миқдорларда бир марталик ҳақ тўланади:

а) иккинчи босқичда:

ҳакамлар ҳайъати аъзоларига – меҳнатга ҳақ тўлашнинг энг кам миқдорида нисбатан 50 фоиз миқдорида;

апелляция комиссияси аъзолари, аудитория раҳбарлари ва назоратчиларига – меҳнатга ҳақ тўлашнинг энг кам миқдорида нисбатан 25 фоиз миқдорида;

б) учинчи босқичда:

ҳакамлар ҳайъати аъзоларига – меҳнатга ҳақ тўлашнинг энг кам миқдорида нисбатан 100 фоиз миқдорида;

апелляция комиссияси аъзолари, аудитория раҳбарлари ва назоратчиларига – меҳнатга ҳақ тўлашнинг энг кам миқдорига нисбатан 50 фоиз миқдорида.

42. Назорат материалларини тайёрлаш учун жалб қилинган мутахассисларга қуйидаги миқдорларда ҳақ тўланади:

а) биринчи босқичда танлов учун тайёрланган ҳар бир тест топшириғи, жумаладан, очиқ тест топшириғи (унинг ечими билан) тузиш, таржима қилиш ва экспертизадан ўтказиш учун – меҳнатга ҳақ тўлашнинг энг кам миқдорига нисбатан 30 фоиз миқдорида;

б) иккинчи босқичда:

танлов учун тайёрланган ҳар бир лойиҳа иши (унинг баҳолаш мезони билан) учун – меҳнатга ҳақ тўлашнинг энг кам миқдорига нисбатан 140 фоиз миқдорида;

танлов учун тайёрланган ҳар бир амалий иш топшириғи учун – меҳнатга ҳақ тўлашнинг энг кам миқдорига нисбатан 140 фоиз миқдорида;

в) учинчи босқичда:

танлов учун тайёрланган ҳар бир назарий иш топшириғи (унинг ечими билан) учун – меҳнатга ҳақ тўлашнинг энг кам миқдорига нисбатан 140 фоиз миқдорида;

танлов учун тайёрланган ҳар бир тест топшириғи (унинг ечими билан) учун – меҳнатга ҳақ тўлашнинг энг кам миқдорига нисбатан 30 фоиз миқдорида;

танлов учун тайёрланган ҳар бир амалий иш топшириғи учун – меҳнатга ҳақ тўлашнинг энг кам миқдорига нисбатан 240 фоиз миқдорида.

6-боб. Танлов ғолибларига Ўзбекистон Республикаси Президентининг совринини топшириш

43. Танлов ғолиблари қуйидаги миқдорларда пул мукофоти билан мукофотланади:

а) туман (шаҳар) босқичида 1-ўрин учун – базавий ҳисоблаш миқдорининг 200 баравари, 2-ўрин учун – базавий ҳисоблаш миқдорининг 150 баравари, 3-ўрин учун – базавий ҳисоблаш миқдорининг 100 баравари миқдорида;

б) Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳри босқичида 1-ўрин учун – базавий ҳисоблаш миқдорининг 300 баравари, 2-ўрин учун – базавий ҳисоблаш миқдорининг 250 баравари, 3-ўрин учун – базавий ҳисоблаш миқдорининг 200 баравари миқдорида;

в) республика босқичида 1-ўрин учун – базавий ҳисоблаш миқдорининг 600 баравари, 2-ўрин учун – базавий ҳисоблаш миқдорининг 450 баравари, 3-ўрин учун – базавий ҳисоблаш миқдорининг 300 баравари миқдорида.

44. Ўзбекистон Республикаси Президентининг соврини сифатида берилган пул мукофотлари танловнинг белгиланган босқичи якунлангандан сўнг 5 иш куни ичида ғолиб мактабнинг бюджетдан ташқари шахсий ғазна ҳисобварағига ўтказиб берилади.

45. Ғолиб мактабнинг бюджетдан ташқари шахсий ғазна ҳисобварағига ўтказилган маблағлар қуйидагича йўналтирилади:

танлов шартларига кўра асосий кўрсаткичлар бўйича мактабнинг юқори баҳоланишига ҳисса қўшган ҳамда ўқувчиларни танловга тайёрлаган физика фани ўқитувчиларини рағбатлантириш учун – умумий мукофот суммасининг 25 фоизи;

танловда қатнашиб, юқори натижалар кўрсатган терма жамоа аъзолари бўлган ўқувчиларни эсдалик совғалари ёки нақд пул шаклида рағбатлантириш учун – умумий мукофот суммасининг 25 фоизигача;

мактабнинг бошқа эҳтиёжлари, жумладан, танловнинг кейинги босқичига тайёргарлик учун зарур харажатлар, физика фанини ўқитишни янада яхшилаш учун шарт-шароитлар яратиш, физика хоналарини жиҳозлаш учун – мукофот суммасининг қолган қисми.

Терма жамоа аъзоларига бир хил қийматдаги совғалар ажратилади ёки мукофот суммаси жамоа аъзолари ўртасида тенг тақсимланади.

46. Танловнинг республика босқичи ғолиблари хорижий давлатларга таълим саёҳатига юборилади.

47. Танловнинг республика босқичида 1-ўринни эгаллаган мактабга муҳандисликка оид лабораториялар жамланмасини ўз ичига олган инновацион технопарк ташкил этиш учун 1 миллиард сўм миқдорида маблағ ажратилади.

Бунда:

инновацион технопаркка эга бўлган мактабларда меҳнатга ҳақ тўлаш ва моддий рағбатлантириш шартларига кўра физика фани ўқитувчисига тенглаштирилган 1 та штат бирлигида лаборант лавозими киритилади;

мазкур танлов доирасида муҳандисликка оид лабораториялар жамланмасини ўз ичига олган инновацион технопарк ташкил этиш учун 1 миллиард сўм маблағ битта мактабга фақат бир марта ажратилади.

7-боб. Якунловчи қоидалар

48. Танлов ғолибларини тақдирлаш маросимлари вазирлик, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳри ҳокимликлари, туман (шаҳар) ҳокимликлари томонидан тантанали равишда ташкил этилади ҳамда оммавий ахборот воситаларида кенг ёритилади.

49. Мазкур Низомни қўллашда юзага келадиган низолар қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда ҳал этилади.

50. Ушбу Низом талаблари бузилишида айбдор бўлган шахслар қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда жавоб берадилар.

Ўзбекистон Республикаси Президенти
соврини учун “Илғор муҳандислик мактаби”
миллий танловини ташкил этиш ва ўтказиш
тартиби тўғрисидаги низомга
1-илова

**Ўзбекистон Республикаси Президенти соврини учун
“Илғор муҳандислик мактаби” миллий танлови ғолибини аниқлаш
ва Ўзбекистон Республикаси Президентининг совринини топшириш
СХЕМАСИ**

Босқичлар	Субъектлар	Чора-тадбирлар	Бажариш муддатлари
1-босқич	Мактаблар	Платформада рўйхатдан ўтади ҳамда мактабнинг асосий кўрсаткичларини киритади.	1 январдан 1 февралга қадар
2-босқич	Туман (шаҳар) мактабгача ва мактаб таълими бўлимлари	Махсус платформага киритилган маълумотлар ҳаққонийлигини текширади.	20 февралга қадар
3-босқич	Фан олимпиадалари маркази	Танловнинг биринчи (туман) босқичи учун назорат материалларини тайёрлайди.	1 мартга қадар
4-босқич	Танловни ташкил этиш ва ўтказиш бўйича туман ташкилий қўмитаси	Танловнинг биринчи (туман) босқичини ўтказади ва ғолибларни аниқлайди.	1 апрелга қадар
5-босқич	Фан олимпиадалари маркази	Танловнинг иккинчи (худудий) босқичи учун назорат материалларини тайёрлайди.	Апрель ойида
6-босқич	Танловни ташкил этиш ва ўтказиш бўйича худудий ташкилий қўмита	Танловнинг иккинчи (худудий) босқичини ўтказади ва ғолибларни аниқлайди.	1 июлга қадар
7-босқич	Фан олимпиадалари маркази	Танловнинг учинчи (республика) босқичи учун назорат материалларини тайёрлайди.	Август – сентябрь ойларида
8-босқич	Танловни ташкил этиш ва ўтказиш бўйича республика ташкилий қўмитаси	Танловнинг учинчи (республика) босқичини ўтказади ва ғолибларни аниқлайди.	1 октябрга қадар

Ўзбекистон Республикаси Президенти
соврини учун “Илғор муҳандислик мактаби”
миллий танловини ташкил этиш ва ўтказиш
тартиби тўғрисидаги низомга
2-илова

**Ўзбекистон Республикаси Президенти соврини учун
“Илғор муҳандислик мактаби” миллий танловининг
БАҲОЛАШ МЕЗОНЛАРИ**

I. Биринчи (туман) босқич	
Жами:	100 баллгача
1-тур. Асосий кўрсаткичлар	20 баллгача
<i>Физика фани ўқитувчиларининг малака тоифасига эгаллиги</i>	<i>10 баллгача</i>
Олий ва биринчи малака тоифасига эга ўқитувчилар улуши 50 фоиздан ошганда.	10 балл
Олий ва биринчи малака тоифасига эга ўқитувчилар улуши 50 фоиз ва ундан кам бўлганда.	5 балл
<i>Физика фани ўқитувчилари ҳамда ўқувчиларнинг халқаро имтиҳон тизимлари бўйича махсус сертификатларга эгаллиги</i>	<i>5 баллгача</i>
Ўзбекистон Республикаси Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлиги ҳузуридаги Билим ва малакаларни баҳолаш агентлиги (кейинги ўринларда – Билим ва малакаларни баҳолаш агентлиги) томонидан бериладиган физика фанини билиш даражаси ҳақидаги А+ даражасидаги миллий ёки унга тенглаштирилган халқаро сертификатга эга ўқитувчи ва ўқувчиларнинг умумий сони 5 ёки ундан ортиқ бўлганда.	5 балл
Билим ва малакаларни баҳолаш агентлиги томонидан бериладиган физика фанини билиш даражаси ҳақидаги А+ даражасидаги миллий ёки унга тенглаштирилган халқаро сертификатга эга ўқитувчи ва ўқувчиларнинг умумий сони 2 тадан 4 тагача бўлганда.	3 балл
Билим ва малакаларни баҳолаш агентлиги томонидан бериладиган физика фанини билиш даражаси ҳақидаги А+ даражасидаги миллий ёки унга тенглаштирилган халқаро сертификатга эга ўқитувчи ва ўқувчилар мавжуд бўлганда.	1 балл
<i>Ўқувчиларнинг олимпиада ва танловларда эришган натижалари*</i>	<i>5 баллгача</i>
Аввалги ўқув йилида ўқувчиси физика фани бўйича республика олимпиадасига йўлланма олганда.	5 балл

Аввалги ўқув йилида ўқувчиси физика фани бўйича вилоят олимпиадасига йўлланма олганда.	3 балл
2-тур. Тест топшириқлари	80 баллгача
Ҳар бир иштирокчи учун 30 та тест топшириқлари (максимал 16 балл)	5 * 16 балл
10 та енгил даражадаги тест топшириқлари – ҳар бир тўғри жавоб учун 0,3 балл.	3 балл
10 та ўрта даражадаги тест топшириқлари – ҳар бир тўғри жавоб учун 0,5 балл.	5 балл
10 та мураккаб даражадаги тест топшириқлари – ҳар бир тўғри жавоб учун 0,8 балл.	8 балл
II. Иккинчи (ҳудудий) босқич	
Жами	100 баллгача
1-тур. Лойиҳа иши: Лойиҳа иши мавзуси доирасида модель (макет) тайёрланади.	30 баллгача
2-тур. Амалий иш топшириғи: Мактаб терма жамоаси муҳандислик (ёки физика) йўналишидаги амалий иш топшириқларига белгиланган вақт давомида ечим тақдим этади.	70 баллгача
III. Учинчи (республика) босқич	
Жами	100 баллгача
1-тур. Назарий топшириқ	50 баллгача
Мактаб терма жамоаси ўқувчиларига муаммоли масала тақдим этилади.	40 баллгача
Мактаб жамоаси ўқитувчисига 20 та тест топшириқлари тақдим этилади (ҳар бир тўғри жавоб учун 0,5 балл).	10 баллгача
2-тур. Амалий иш топшириғи: Мактаб терма жамоасига муҳандислик йўналишидаги амалий иш топшириғи тақдим этилади.	50 баллгача

**) Танловда инобатга олинadиган олимпиада ва танловлар рўйхати Мактабгача ва мактаб таълими вазирлиги томонидан тасдиқланади.*

Вазирлар Маҳкамасининг
2026 йил “11” июндаги 300-сон қарорига
2-илова

**Мухандис кадрлар тайёрлайдиган олий ва касбий таълим ташкилотларига бириктириладиган
муҳандислик мактаблари
РЎЙХАТИ**

Т/р	Худудлар	Муҳандислик олийгоҳлари*	Муҳандислик техникумлари**	Муҳандислик мактаби
1.	Қорақалпоғистон Республикаси	Нукус давлат техника университети	Нукус шаҳар 1-сон техникуми	Нукус шаҳридаги муҳандислик мактаби
2.	Андижон вилояти	Андижон давлат техника институти	Андижон шаҳар 6-сон техникуми	Андижон шаҳридаги муҳандислик мактаби
3.	Бухоро вилояти	Бухоро давлат техника университети	Бухоро шаҳар 2-сон техникуми	Бухоро шаҳридаги муҳандислик мактаби
4.	Жиззах вилояти	Жиззах политехника институти	Шароф Рашидов тумани 1-сон техникуми	Жиззах шаҳридаги муҳандислик мактаби
5.	Қашқадарё вилояти	Қарши давлат техника университети	Қарши шаҳар 3-сон техникуми	Қарши шаҳридаги муҳандислик мактаби
6.	Навоий вилояти	Навоий давлат кончилик ва технологиялар университети	Навоий шаҳар техникуми	Навоий шаҳридаги муҳандислик мактаби
7.	Наманган вилояти	Наманган давлат техника университети	Наманган шаҳар 2-сон техникуми	Наманган шаҳридаги муҳандислик мактаби
8.	Самарқанд вилояти	Самарқанд давлат архитектура- қурилиш университети	Самарқанд шаҳар 3-сон техникуми	Самарқанд шаҳридаги муҳандислик мактаби

9.	Сирдарё вилояти	Тошкент кимё-технология институти Янгиер филиали	Сирдарё илғор касбий маҳорат техникуми	Мирзаобод туманидаги муҳандислик мактаби
10.	Сурхондарё вилояти	Термиз давлат муҳандислик ва агротехнологиялар университети	Жаркўрғон тумани 1-сон техникуми	Жаркўрғон туманидаги муҳандислик мактаби
11.	Тошкент вилояти	Тошкент давлат техника университети Олмалиқ филиали	Ангрен шаҳар 2-сон техникуми	Ангрен шаҳридаги муҳандислик мактаби
12.	Фарғона вилояти	Фарғона давлат техника университети	Фарғона шаҳар 5-сон техникуми	Фарғона шаҳридаги муҳандислик мактаби
13.	Хоразм вилояти	Ал-Хоразмий университети	Урганч шаҳар 2-сон техникуми	Урганч шаҳридаги муҳандислик мактаби

**) Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2025 йил 8 сентябрдаги ПҚ-278-сон қарорига 2-иловага асосан бириктирилган олий таълим ташкилотлари.*

***) Касбий таълим ташкилотларининг таълим йўналишларини ўзгаришини инобатга олиб, Касбий таълим агентлигига бириктирилган техникумлар рўйхатини ўзгартириш ваколати берилади.*

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI VAZIRLAR MAHKAMASINING QARORI

20 26 yil « 11 » iyun № 303

Toshkent sh.

**Давлат органлари ва ташкилотлари ходимларини, шунингдек,
Ўзбекистон Республикаси делегацияларини чет давлатларга хизмат
сафарига юбориш ҳамда хизмат сафари харажатларини
молиялаштириш тартибини янада такомиллаштириш тўғрисида**

Хорижий мамлакатларга чиқиш тартибини такомиллаштириш ҳамда
Давлат бюджети харажатларининг самарадорлигини янада ошириш мақсадида
Вазирлар Маҳкамаси қарор қилади:

1. Куйидагилар:

Давлат органлари ва ташкилотлари ходимларини, шунингдек,
Ўзбекистон Республикаси делегацияларини чет давлатларга хизмат сафарига
юбориш ҳамда хизмат сафари харажатларини молиялаштириш тартиби
тўғрисидаги низом **1-иловага** мувофиқ;

Ўзбекистон Республикасига чет давлатларнинг расмий, амалий ва бошқа
турли ташрифлар билан келувчи раҳбарлари, делегациялари, сиёсий
арбоблари ва бошқа шахсларини қабул қилишда Ўзбекистон Республикаси
Давлат бюджети маблағларидан фойдаланиш тартиби тўғрисидаги низом
2-иловага мувофиқ тасдиқлансин.

2. Ўзбекистон Республикаси Хукуматининг **3-иловага** мувофиқ айрим
қарорлари ўз кучини йўқотган деб ҳисоблансин.

3. Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва молия вазирлиги
манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда ўзлари қабул қилган
норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни **уч ой** муддатда мазкур қарорга
мувофиқлаштирсин.

4. Ушбу қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон
Республикаси Бош вазирининг ўринбосари – иқтисодиёт ва молия вазири
Ж. А. Қўчқоров зиммасига юклансин.

**Ўзбекистон Республикасининг
Бош вазири**

А. Арипов

Вазирлар Маҳкамасининг
2026 йил II ИЮН даги 303 сон қарорига
1-илова

**Давлат органлари ва ташкилотлари ходимларини, шунингдек,
Ўзбекистон Республикаси делегацияларини чет давлатларга хизмат
сафарига юбориш ҳамда хизмат сафари харажатларини молиялаштириш
тартиби тўғрисида
НИЗОМ**

1-боб. Умумий қондалар

1. Мазкур Низом давлат органлари ва ташкилотлари, устав фондида (устав капиталида) давлат улуши 50 фоиз ва ундан ортиқ бўлган хўжалик бирлашмалари (кейинги ўринларда – давлат органлари ва ташкилотлари) ходимларини, шунингдек, Ўзбекистон Республикаси делегацияларини (кейинги ўринларда – делегациялар) чет давлатларга хизмат сафарига (кейинги ўринларда – хизмат сафари) юбориш ҳамда хизмат сафари харажатларини молиялаштириш тартибини белгилайди.

2. Хизмат сафари харажатларига қуйидагилар киради:

кундалик харажатлар;

яшаш учун (турар жой ижараси бўйича) харажатлар;

транспорт харажатлари;

вакиллик харажатлари;

кўзда тутилмаган харажатлар;

ушбу Низомга мувофиқ қопланиши лозим бўлган бошқа турдаги харажатлар.

3. Давлат органлари ва ташкилотларининг ходимлари ҳамда делегациялар аъзоларини чет давлатларга хизмат сафарига юборишни ташкил этиш ҳамда хизмат сафари якуни бўйича ҳисоботларни тақдим этиш ушбу Низомга 1-иловада келтирилган схемага мувофиқ амалга оширилади.

4. Давлат органлари ва ташкилотларининг ходимлари ҳамда делегациялар аъзоларининг чет давлатларга хизмат сафари харажатлари чет эл валютасида ушбу Низомга 2-иловага мувофиқ меъёрлар асосида қоплаб берилади.

2-боб. Хизмат сафари учун маблағ ажратиш тартиби

5. Давлат органлари ва ташкилотларининг ходимлари ҳамда делегациялар аъзоларини хизмат сафарига юбориш учун давлат органлари ва ташкилотлари томонидан буйруқ қабул қилинади ва ушбу Низомга 3-иловадаги намунага мувофиқ шаклда иш режаси расмийлаштирилади.

Хизмат сафарига юборилаётган делегация таркиби хизмат сафари мақсадларидан келиб чиқиб, ташкилот раҳбарининг шахсий жавобгарлиги остида фақатгина ташкилотга тегишли бўлган энг зарур ҳамроҳлик қилувчи ходимлардан шакллантирилади ҳамда унинг таркибига хизмат сафари мақсадига алоқаси бўлмаган ходимлар киритилмайди. Бунда бир ташкилотдан раҳбар ёки унинг ўринбосарига ҳамроҳлик қилувчилар сони 2 нафардан ошганда, Вазирлар Маҳкамаси билан келишилади.

6. Делегациялар аъзоларининг чет давлатларга хизмат сафари харажатлари Вазирлар Маҳкамаси захира жамғармаси ҳисобидан Вазирлар Маҳкамасининг фармойишида кўрсатилган миқдорларда тегишли тасдиқловчи ҳужжатларга асосан қопланади.

Давлат органлари ва ташкилотларининг хизмат сафарига юборилаётган ходимларининг хизмат сафари харажатлари тегишли давлат органи ва ташкилотининг бюджет, бюджетдан ташқари маблағлари ҳамда қонунчиликда тақиқланмаган бошқа манбалар ҳисобидан, агар ушбу манбалар мавжуд бўлмаса, асосланган ҳисоб-китобларга кўра Вазирлар Маҳкамасининг фармойишига асосан Вазирлар Маҳкамасининг захира жамғармаси ҳисобидан молиялаштирилади.

Вазирлар Маҳкамасининг фармойиши қабул қилинмай туриб, давлат органлари ва ташкилотларининг ходимлари ҳамда делегациялар аъзолари хизмат сафарига жўнаб кетганда, ҳақиқий харажатларни қоплаб бериш мақсадида, истисно тариқасида, ташаббускор вазирлик ва идоралар томонидан Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва молия вазирлиги (кейинги ўринларда – Иқтисодиёт ва молия вазирлиги) билан келишилган ҳолда, Вазирлар Маҳкамасининг фармойиши лойиҳаси Ҳукуматга киритилади. Бунда сарфланган харажатларнинг белгиланган меъёрлардан ошган қисми ташаббускор ташкилотнинг бюджетдан ташқари маблағлари ҳисобидан қопланади.

Вазирлар Маҳкамасининг захира жамғармаси ҳисобидан фақат жорий молия йилида ва аввалги молия йилининг декабрь ойида амалга оширилган хизмат сафари харажатлари тўлов учун қабул қилинади, ушбу даврда Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва молия вазирлиги ҳузуридаги Ғазначилик хизмати кўмитасига (кейинги ўринларда – Ғазначилик хизмати кўмитаси) тўлов учун тақдим қилинмаган ҳужжатлар бўйича харажатлар тегишли ташкилотларнинг бюджетдан ташқари жамғармалари ҳисобидан молиялаштирилади.

7. Давлат органлари ва ташкилотларининг хизмат сафарига юборилаётган ходимлари ҳамда делегациялар аъзоларига хизмат сафари харажатлари учун миллий ёки чет эл валютасида банк картасига ўтказиш орқали бўнак берилади.

Агар бўнак маблағлари миллий валютадаги халқаро тўлов тизимларига уланган банк картасига ўтказиб берилганда, чет эл валютасида бўнак берилиши талаб этилмайди.

8. Давлат органлари ва ташкилотларининг ходимлари ҳамда делегациялар аъзоларини Вазирлар Маҳкамасининг захира жамғармаси ҳисобидан хизмат сафарига юборишда, Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси ёки Вазирлар Маҳкамасининг тегишли топшириғига мувофиқ хизмат сафарини ташкил этувчи давлат органлари ва ташкилотлари хизмат сафари билан боғлиқ харажатлар сметасини ишлаб чиқади ва илова қилган ҳолда Вазирлар Маҳкамасининг фармойиши лойиҳасини тайёрлайди ҳамда асослантирувчи ҳужжатлар (таклиф қилаётган томоннинг ҳужжатлари нусхаси, авиачипталар нархини тасдиқловчи ҳужжатлар, авиарейслар санаси ва вақти кўрсатилган ҳолда йўл маршрути, хизмат сафарига юбориладиган мамлакатдаги меҳмонхоналарда яшаш қиймати ва хизмат сафари билан боғлиқ бошқа маълумотларни) Иқтисодиёт ва молия вазирлигига киритади.

Иқтисодиёт ва молия вазирлиги ҳамда Ғазначилик хизмати қўмитаси хизмат сафари харажатлари сметасини белгиланган тартибда кўриб чиқади. Бунда ушбу банднинг биринчи хатбошисида назарда тутилган ҳужжатлар тақдим этилмаган ҳолларда, хизмат сафари харажатлари сметасига Иқтисодиёт ва молия вазирлиги томонидан ўзгартириш киритилиши ёки келишилмасдан қайтарилиши мумкин.

9. Иқтисодиёт ва молия вазирлиги ҳамда Ғазначилик хизмати қўмитаси томонидан хизмат сафари харажатлари сметасини кўриб чиқишда Вазирлар Маҳкамасининг фармойиши лойиҳасида назарда тутилган давлат органлари ва ташкилотларининг ходимлари ҳамда делегациялар аъзоларининг хизмат сафари харажатлари, биринчи навбатда, тегишли давлат органлари ва ташкилотларининг бюджетдан ташқари маблағлари ва бошқа манбалар, агарда улар етарли бўлмаса, Вазирлар Маҳкамасининг захира жамғармаси ҳисобидан маблағ ажратиш кўзда тутилади.

Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳри делегациялари аъзоларининг хизмат сафари харажатлари тегишлича Қорақалпоғистон Республикаси республика бюджетининг, вилоятлар вилоят бюджетларининг ва Тошкент шаҳри шаҳар бюджетининг, туманлар ва шаҳарлар бюджетининг захира жамғармалари ҳисобидан молиялаштирилади.

10. Вазирлар Маҳкамасининг фармойишига асосан Ғазначилик хизмати қўмитаси Вазирлар Маҳкамасининг захира жамғармасидан давлат органлари ва ташкилотларининг хизмат сафарига юбориладиган тегишли ходими, делегация раҳбари (унинг расмий вакили) ва аъзоси ёки алоҳида шахсга хизмат сафари харажатлари учун маблағлар ажратади.

11. Хизмат сафари харажатларига давлат органлари ва ташкилотларининг бюджет, бюджетдан ташқари маблағлари ҳамда қонунчиликда тақиқланмаган бошқа манбалар ҳисобидан давлат органи ва ташкилоти раҳбарининг буйруғига (фармойишига) мувофиқ маблағ ажратилади.

12. Давлат органлари ва ташкилотлари ҳисобварақларида чет эл валютаси бўлмаган ҳолларда, Ўзбекистон Республикаси Марказий банкининг хизмат сафари харажатлари учун маблағлар ажратиладиган кундаги курси бўйича чет эл валютасининг миллий валютадаги эквивалентидаги маблағ берилишига рухсат этилади.

13. Ўзбекистон Республикасидан давлат органлари ва ташкилотларининг хизмат сафарига юбориладиган ходимлари ҳамда делегациялар аъзоларига транспорт харажатлари ва бошқа харажатлар (кундалик, яшаш, виза ҳақини тўлаш ва бошқалар) учун ажратилган маблағлар кейинчалик Ўзбекистон Республикасига қайтиб келганида олинган маблағларнинг ортиқча қисмини қайтариб бериш шарти билан ажратилади. Бунда маблағлар қайси валютада берилган бўлса, ушбу валютада қайтариб берилади.

3-боб. Кундалик харажатлар учун маблағлар ажратиш

14. Хизмат сафарига юбориладиган айрим тоифадаги шахсларга тўланадиган қўшимча устамалар ва улар томонидан харид қилинадиган совғалар учун тўловларнинг энг юқори миқдори ушбу Низомга 4-иловага мувофиқ белгиланади.

15. Кундалик харажатлар хизмат сафаридаги ҳар бир кун, шу жумладан, жўнаб кетиш ҳамда қайтиб келиш куни учун белгиланган меъёрларнинг 100 фоизи миқдорида тўланади, мазкур банднинг тўртинчи ва бешинчи хатбошилари ҳамда ушбу Низомнинг 17-бандида назарда тутилган ҳолатлар бундан мустасно.

Жўнаб кетиш ва қайтиб келиш куни Ўзбекистон Республикасининг давлат чегарасини кесиб ўтиш куни ҳисобланади.

Ўзбекистон Республикаси давлат чегарасини кесиб ўтиш куни хизмат сафарига юборилган давлат органлари ва ташкилотларининг ходимлари ҳамда делегациялар аъзоларига берилган Ўзбекистон Республикаси фуқароларини хорижга чиқиш биометрик паспортида Ўзбекистон Республикасининг Давлат чегараси орқали ўтказиш пунктлари қўйган белгиси ёки бортга чиқиш талони бўйича (авиачиптага асосан) аниқланади.

Ҳаво транспортида учиб кетилганда, агар чет давлатга етиб бориш санаси халқаро авиарейснинг Ўзбекистон Республикаси аэропортидан учиб кетган санадан кейинги санага тўғри келган ҳолларда (авиачиптага асосан), жўнаб кетиш куни учун кундалик харажатлари тўлаб берилмайди.

Ҳаво транспортида учиб келганда, агар Ўзбекистон Республикасига етиб келиш санаси халқаро авиарейснинг чет давлат аэропортидан учиб кетган санадан кейинги санага тўғри келган ҳолларда (авиачиптага асосан) қайтиб келиш куни учун кундалик харажатлари тўлаб берилмайди.

16. Давлат органлари ва ташкилотларининг ходимлари ҳамда делегациялар аъзолари икки ва ундан ортиқ чет давлатга хизмат сафарига юборилганда (шу жумладан, транзит ҳолатида ҳам), бир чет давлатдан бошқа чет давлатга ўтиш куни учун кундалик харажатлар давлат органлари ва ташкилотларининг ходимлари ва делегациялар аъзоларига қайси чет давлатга ўтаётган бўлса, шу чет давлатдаги кундалик харажатлар меъёрларининг 100 фоизи миқдорида тўланади.

Агар бир календарь кунга икки ва ундан ортиқ чет давлатдаги кундалик харажатлар тўлови юзага келганда, битта юқори меъёрга эга бўлгани инобатга олинади.

17. Давлат органлари ва ташкилотларининг хизмат сафарига юборилган ходимлари ҳамда делегациялар аъзолари борадиган чет давлатларда қабул қилувчи томон ҳисобидан овқат (нонушта, тушлик, кечки овқат) билан таъминланган ҳолларда, жўнатувчи томон ҳисобидан кундалик харажатлар давлат органлари ва ташкилотларининг хизмат сафарига юборилган ходимлари ҳамда делегациялар аъзоларининг бошқа харажатлари учун кундалик харажатлар меъёрининг 30 фоизи миқдорида тўланади.

Қабул қилувчи томон давлат органлари ва ташкилотларининг ходимлари ва делегациялар аъзоларини шахсий эҳтиёжлари учун маблағлар билан таъминлаган тақдирда, жўнатувчи томон ҳисобидан кундалик харажатлар (бошқа харажатлар) тўланмайди.

18. Қабул қилувчи томон овқатланиш ва бошқа харажатларни қоплаш учун берган маблағлар суммаси ушбу Низом билан белгиланган кундалик харажатлар меъёридан кам бўлса, хизмат сафарига кетишдан аввал ёки қайтиб келиб бўнак ҳисоботи топширилганда, давлат органи ва ташкилотининг раҳбари буйруғига (фармойиши) мувофиқ хизмат сафарига бориб келган давлат органлари ва ташкилотларининг ходимлари ҳамда делегациялар аъзоларига тасдиқловчи ҳужжатлар асосида тафовут суммаси давлат органлари ва ташкилотларининг ўз маблағлари ҳисобидан қоплаб берилади.

4-боб. Яшаш учун (турар жой ижараси бўйича) харажатлар учун маблағлар ажратиш

19. Яшаш учун (турар жой ижараси бўйича) харажатлар ушбу Низомга 2-иловадаги турар жой ижараси бўйича харажатлар тўловининг энг юқори меъёри бўйича кейинчалик тегишли тасдиқловчи ҳужжатлар билан тасдиқлаш шарти билан тўланади.

20. Яшаш учун (турар жой ижараси бўйича) харажатларнинг якуний ҳисоб-китоби давлат органлари ва ташкилотларининг хизмат сафарига юборилган ходимлари ёки делегациялар аъзолари томонидан ҳақиқий харажатлар бўйича белгиланган меъёрлар доирасида амалга оширилади.

21. Ушбу Низомга 4-иловада кўрсатилган мансабдор шахсларга иловага мувофиқ турар жой ижараси бўйича харажатлар тўловининг энг юқори меъёрларига қўшимча устамалар тўланади.

22. Кундалик харажатлар меъёрига қўшимча устама олиш ҳуқуқига эга бўлмаган ҳамда қўшимча устамаси 20 фоиздан паст бўлган давлат органлари ва ташкилотлари ходимлари хизмат сафарига юборилаётган давлатдаги меҳмонхоналарнинг “Стандарт” (энг мақбул хоналар) хонасини ушбу Низомга 2-иловадаги нормалар доирасида ижарага олади.

23. Ҳукумат делегацияси таркибида кетаётган делегация аъзоларига ушбу Низомга 2-иловадаги меъёрлардан қатъи назар, маблағлар бир кишилик “Стандарт” (энг мақбул хоналар) хонанинг қиймати бўйича ҳақиқий харажатлар миқдорида тўланади. Бунда кундалик харажатлар меъёрига 20 фоиз ва ундан юқори бўлган қўшимча устама олиш ҳуқуқига эга бўлган ходимларга белгиланган меъёрлардан қатъи назар, маблағлар меҳмонхонанинг ҳақиқий харажатлар миқдорида тўланади.

24. Кундалик харажатларга устамалар олиш ҳуқуқига эга бўлган ёки делегация таркибида юборилаётган ходимларга яшаш учун (турар жой ижараси бўйича) белгиланган меъёрдан ортиқ бўлган қўшимча маблағлар хизмат сафари харажатларига ажратиладиган бўнак суммасига киритилиши мумкин.

25. Хизмат сафарига юборилаётган давлатдаги алоҳида ҳолатларда тасдиқланган меъёрдан ортиқ бўлган яшаш харажатлари учун (турар жой ижараси бўйича) қўшимча маблағлар Вазирлар Маҳкамасининг захира жамғармаси ҳисобидан хизмат сафарига юбориш бўйича харажатлар сметасининг лойиҳаси тайёрланаётганда, хизмат сафари учун жавобгар бўлган давлат органлари ва ташкилотлари томонидан таклиф этувчи ташкилот, чет давлатдаги дипломатик ваколатхона ёки консуллик муассасалари раҳбарлари

тақдим этган хизмат сафарига бориладиган чет давлатдаги меҳмонхоналар нархлари бўйича ҳужжатлардаги маълумот асосида кўзда тутилади.

26. Иқтисодиёт ва молия вазирлиги ҳамда Ғазначилик хизмати кўмитаси харажатлар сметаси лойиҳасини келишадиганда, тақдим этилган асослантирувчи ҳужжатларга мувофиқ яшаш учун (турар жой ижараси бўйича) белгиланган меъёрлардан 15 фоизгача ортиқ миқдордаги маблағларни кўзда тутди. Бунда ушбу маблағларни ажратиш зарурати бўйича якуний қарор Вазирлар Маҳкамаси томонидан қабул қилинади.

Вазирлар Маҳкамасининг фармойиши асосида давлат органлари ва ташкилотларининг ходимлари ва делегациялар аъзолари хизмат сафарида бўлганда, яшаш учун (турар жой ижараси бўйича) қўшимча харажатлар асосланган сабабларга кўра (хизмат сафари муддати узайтирилиши, авиарейс ушланиб қолиниши ва бошқалар) кўзда тутилмаган харажатларга ажратилган маблағлар ҳисобидан сарфланади.

27. Асосланган сабаблар мавжуд бўлганда (меҳмонхона мавжуд эмаслиги, меҳмонхонада яшаш нархининг белгиланган меъёрлардан ошиб кетиши, меҳмонхона бўлмаган яшаш жойини ижарага олиш нархининг пастлиги ва бошқалар), хизмат сафарига юбориладиган ходимларга яшаш жойи жойлашган мамлакатнинг қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ расмийлаштирилган яшаш жойини ижарага олиш шартномаси асосида жисмоний шахс (меҳмонхонада эмас) яшашига делегация раҳбари томонидан рухсат берилиши мумкин (яшаш жойини ижарага берувчи тўловни қабул қилганини тасдиқлаган ҳолда). Бунда яшаш учун (турар жой ижараси бўйича) харажатлар ушбу Низомга 2-иловада белгиланган меъёрлардан ошиб кетмаслиги керак.

28. Овқатланиш ва бошқа шахсий хизматлар (мини-бар, кабель телевидениеси, кийимларни юндириш ва дазмоллатиш ва бошқалар) учун харажатлар суммаси, шу жумладан, яшаш учун (турар жой ижараси бўйича) тўлов ҳисоботида киритилган харажатлар хизмат сафарига юборилган шахс томонидан кундалик харажатлар ҳисобидан тўланади ва алоҳида қопланмайди.

Ушбу Низомга 4-иловага мувофиқ кундалик харажатларга қўшимча устамалар олиш ҳуқуқига эга бўлган мансабдор шахсларга чойшаб ва кийимларни юндириш, тозалатиш ва дазмоллатиш харажатлари қопланади.

29. Қабул қилувчи томон бепул турар жойни тақдим этганда ёки унинг ижараси учун харажатни қоплашга тегишли пул компенсациясини тўлаган ҳолларда, давлат органлари ва ташкилотларининг хизмат сафарига юборилган ходимлари ҳамда делегациялар аъзоларига яшаш учун (турар жой ижараси бўйича) маблағлар ажратилмайди.

Агар семинар, спорт мусобақалари, конференция ва бошқа тадбирлар қабул қилувчи томоннинг ушбу тадбирлар давомида сарфланадиган харажатларнинг (яшаш, овқатланиш, йўл ва бошқа харажатлар) меъёрлари белгиланган ҳолларда, ушбу мақсадлар учун маблағлар мазкур Низомга 2-иловага мувофиқ белгиланган меъёрлардан ошмаган ҳолда ташкилотчилар белгилаган меъёрлар бўйича ажратилади.

5-боб. Транспорт харажатлари учун маблағлар ажратиш

30. Хизмат сафарида транспорт (таксидан ташқари) харажатларини қоплаш учун маблағлар ҳақиқий харажатлар бўйича уларни тегишли ҳужжатлар асосида тасдиқлаш шарти билан тўланади.

31. Транспорт харажатларини қоплаш учун маблағлар давлат органлари ва ташкилотлари ходимлари ва делегациялар аъзоларига қуйидагича тўланади:

а) ушбу Низомга 4-иловага мувофиқ хизмат сафарига юбориладиган мансабдор шахсларга:

ҳаво транспортида – биринчи, бизнес ёки эконо́м класс тарифлари бўйича (бунда қўшимча устамаси 20 фоиздан паст бўлган ходимларга иқтисодий класс тарифлари бўйича);

темир йўл ва сув транспортида – биринчи класс тарифи бўйича;

б) ушбу Низомга 4-иловага киритилмаган бошқа барча хизмат сафарига юбориладиган шахсларга:

ҳаво транспортида – эконо́м класс тарифи бўйича;

темир йўл транспортида – иккинчи класс тарифи бўйича;

сув транспортида – сайёҳлик классификацияси тарифи бўйича.

32. Осиё ва Африка ҳамда Лотин Америкаси давлатларида темир йўл транспортдан фойдаланиш харажатлари барча ходимларга биринчи класс тарифи бўйича қоплаб берилади.

33. Ўзбекистон Республикасининг Фавқулодда ва Мухтор элчиси, Ўзбекистон Республикасининг халқаро ташкилотлар ҳузуридаги доимий вакилига транспорт харажатларини қоплаш учун маблағлар ушбу Низомнинг 31-банди “а” кичик бандига, уларнинг оила аъзоларига (эри ёки хотини, 18 ёшга тўлмаган фарзандлари) “б” кичик бандига мувофиқ тўланади.

Бош консул ёки алоҳида чет давлатдаги консуллик муассасаси раҳбари, чет элдаги дипломатик ваколатхоналар, консуллик муассасалари, халқаро ташкилотлардаги ваколатхоналар ходимлари ва уларнинг оила аъзоларига (эри ёки хотини, 18 ёшга тўлмаган фарзандлари) транспорт харажатлари ушбу Низомнинг 31-банди “б” кичик бандига мувофиқ қоплаб берилади.

34. Чет давлат ҳудудида аэропорт, вокзал ёки пристандан, агар улар аҳоли пунктдан ташқарида ёки бошқа аҳоли пунктида жойлашган бўлса, яшаш жойигача бориш ва орқага қайтиш бўйича тасдиқланган қўшимча йўл харажатлари ҳам қопланади.

35. Айрим ҳолларда Ҳукумат делегацияси ҳамда катта ҳажмдаги спорт анжомларига эга бўлган спортчилар делегациясига чет давлат ҳудудида юриш учун автомобилни ижарага олишга рухсат этилади.

36. Шаҳар ичидаги транспортдан фойдаланганлик учун харажатлар давлат органлари ва ташкилотларининг ходимлари ҳамда делегациялар аъзоларига кундалик харажатлар таркибида қопланади.

37. Хизмат сафарига юборишда, биринчи навбатда, маҳаллий транспорт авиакомпанияларига устуворлик берилади.

6-боб. Вакиллик, кўзда тутилмаган ва бошқа турдаги харажатларга маблағ ажратиш

38. Вакиллик харажатларига давлат органлари ва ташкилотлари ходимлари ҳамда делегациялар аъзоларининг расмий қабулини (нонушта, тушлик ёки шунга ўхшаш тадбирлар) ўтказиш, уларнинг транспорт таъминоти, музокаралар вақтида буфет хизматларини кўрсатиш, таржимон хизматига ҳақ тўлаш, тадбирларни матбуотда ёритиш, тадбирни тайёрлаш ва ўтказиш билан боғлиқ босмахона материалларини тайёрлаш, гуллар сотиб олиш ва ижарага олиш харажатлари киради.

Белгиланган тартибда расмийлаштирилган тасдиқловчи дастлабки ҳужжатлар (расмий қабулни ўтказиш учун асос, санаси ва жойи, таклиф қилинган шахслар ва иштирокчилар сони, уларнинг транспорт таъминоти, музокаралар вақтида буфет хизматларини кўрсатиш, таржимон хизматига ҳақ тўлаш, вакиллик харажатларининг чет эл валютасидаги суммаси кўрсатилган ҳужжатлар) бўлганда, вакиллик харажатлари бўнак таркибига киритилади.

39. Қабул қилувчи томон учун эсдалик совғасини харид қилишга фақатгина ушбу Низомга 4-иловада кўрсатилган мансабдор шахсларга делегациянинг хизмат сафари учун дастлабки ҳужжатларга асосан Низомнинг 8-бандида белгиланган тартибга риоя қилган ҳолда маблағ ажратилади.

40. Делегация томонидан қабул қилувчи томон учун зиёфат ташкил этиш (фуршет) каби харажатлар, биринчи навбатда, хизмат сафарига юборилаётган шахслар (алоҳида шахс) ишлайдиган давлат органлари ва ташкилотлари ёки хизмат сафарини ташкил этувчи давлат органлари ва ташкилотларининг бюджет, бюджетдан ташқари маблағлари ҳамда қонунчиликда тақиқланмаган бошқа манбалар ҳисобидан молиялаштирилади. Давлат органлари ва ташкилотларининг бюджетдан ташқари маблағлари бўлмаган ҳолларда, харажатлар Вазирлар Маҳкамасининг захира жамғармаси ҳисобидан сарфланади.

41. Кўзда тутилмаган харажатларга рейснинг кечикиши ёки олдинга сурилиши (ўзгариши), делегация раҳбари қарорига кўра маршрутнинг, сафар дастурининг ўзгартирилиши ва хизмат сафаридаги бошқа форс-мажор ҳолатлар билан боғлиқ харажатлар киради ҳамда мазкур ҳолатлар натижасида юзага келган харажатлар ҳам кўзда тутилмаган харажатлар учун режалаштирилган маблағлар ҳисобидан қопланади.

42. Ҳукумат номидан музокаралар олиб бориш, битимларни имзолаш мақсадида халқаро ташкилотларнинг мажлисларида, ассамблеяларида иштирок этиш учун хизмат сафарига юборилаётган делегациялар аъзолари учун Вазирлар Маҳкамасининг фармойишига кўра вакиллик ва кўзда тутилмаган харажатларга ҳам маблағлар ажратилади. Бунда кўрсатилган харажатлар учун маблағлар делегациялар аъзоларидан бирига ҳисобот топшириш шарти билан берилади.

43. Вазирлар Маҳкамасининг захира жамғармаси ҳисобидан хизмат сафарига юборилаётган делегациялар аъзолари учун ушбу Низомнинг 42-бандидаги кўзда тутилмаган ва вакиллик харажатлари миқдори хизмат сафарини ташкил этувчи ташкилотнинг асослантирилган ҳисоб-китобларига мувофиқ Иқтисодиёт ва молия вазирлиги ҳамда Ғазначилик хизмати кўмитаси билан келишилган ҳолда, Вазирлар Маҳкамасининг фармойишига мувофиқ белгиланади.

44. Ташкилотлар вакиллик харажатларига бериладиган маблағларни қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ режалаштирадилар. Хорижий валютада олинган вакиллик харажатлари суммалари миллий валютада Ўзбекистон Республикаси Марказий банкининг маблағлар берилган кундаги расмий курси бўйича қайта ҳисобланади.

45. Йўл, яшаш учун (турар жой ижараси бўйича), кундалик, вакиллик ва кўзда тутилмаган харажатлардан ташқари ҳужжатлар билан тасдиқланган қуйидаги харажатлар ҳам қопланади:

виза ва виза олиш учун талаб этиладиган ҳужжатларни олиш ва тақдим этиш;

хизмат сафарига юборилган давлат чегарасини кесиб ўтиш вақтида талаб этиладиган ҳужжатлар ҳамда маълумотномаларни олиш ва тақдим этиш харажатлари;

хизмат сафарига юборилган давлатга киришда талаб этиладиган турли жараёнлар, мажбурий тадбирлардан ўтиш билан боғлиқ харажатлар;

фуқароларни вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиш учун;

борган давлатда чет эл валютасини сотиб олиш ёки сотиш вақтида йиғимлар (фоизлар, комиссиялар)ни тўлаш;

30 килограммгача бўлган юкни олиб кетиш учун тўлов;

аэропорт, суғурта (фақат бораётган давлатига кириш учун мажбурий бўлган суғурта турлари), божхона ва воситачилик йиғимлари (кўргазмалар, тақдимотлар, конференциялар ва гастроллар ўтказилганда);

конференция, спорт мусобақалари қатнашчиларини рўйхатга олиш йиғимлари, спорт анжомларини ижарага олиш;

пулли тўхташ жойлари хизматлари ҳақини тўлаш, автобензин харид қилиш, юкни транспортда жўнатиш (фақат хизмат сафарига юборилган ҳайдовчилар учун) тўловлари;

ушбу Низомга 4-иловада белгиланган 20 фоиз ва ундан ортиқ устамаси мавжуд мансабдор шахсларга расмий шахслар ва делегациялар зали орқали хизмат кўрсатиш;

давлат органлари ва ташкилотларининг хизмат сафарига юборилган ходимлари ҳамда делегациялар аъзоларига фавқулодда, қолдириб бўлмайдиган ҳолатларда кўрсатилган тиббий хизматлар ҳақини тўлаш;

ҳужжатлар билан асосланган хизмат сафари бекор қилиниши, йўл маршрути ёки чет давлатда бўлиш муддатлари ўзгариши сабабли йўл чипталарини қайтариб бериш, алмаштириш ёки улардан фойдаланмаслик билан боғлиқ жарималар ҳамда хизмат сафари давридаги ишлаб чиқариш мақсадларида сарфланган қўшимча харажатлар. Бунда давлат органлари ва ташкилотларининг хизмат сафарига юборилган ходимлари ҳамда делегациялар аъзолари бўнак ҳисоботида йўл чипталарини қайтариб бериш, алмаштириш ёки улардан фойдаланмаслик билан боғлиқ жарималар ҳамда хизмат сафари давридаги ишлаб чиқариш мақсадларида сарфланган қўшимча харажатлар юзасидан тўлиқ тушунтириш беришлари лозим.

Тасдиқловчи ҳужжатлар мавжуд бўлмаган тақдирда, мазкур бандда назарда тутилган харажатлар қопланмайди.

46. Давлат органлари ва ташкилотларининг ходимларига ушбу Низомга 2-иловада белгиланган хизмат сафари харажатлари меъёрларига қўшимча тўловлар миқдорини ходимларнинг шахсий маблағлари ҳисобидан қоплашга рухсат берилади.

47. Кундалик харажатлар меъёрига қўшимча устама олиш ҳуқуқига эга бўлмаган ҳамда қўшимча устамаси 20 фоиздан паст бўлган делегация аъзоларининг меҳмонхона хонасининг тоифаси ҳамда ҳаво транспорти тарифлари фақатгина Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси ва (ёки) Вазирлар Маҳкамаси билан келишилган ҳолда ўзгартирилади.

7-боб. Ҳисобот

48. Хизмат сафари харажатларига берилган маблағлардан фойдаланганлик тўғрисидаги бўнак ҳисоботи давлат органлари ва ташкилотлари бухгалтериясига хизмат сафаридан қайтиб келингандан сўнг уч иш кунидан кечиктирмай бўнак ажратилган валюта (пул бирлиги)да тақдим этилади.

Агар ҳисобот ўз вақтида тақдим этилмаса, давлат органлари ва ташкилотлари ходимларига берилган бўнак маблағлари қонунчиликка асосан уларнинг иш ҳақи ҳисобидан ундириб олинади. Бўнак маблағлари чет эл валютасида берилган тақдирда, бўнак берилган санадаги Ўзбекистон Республикаси Марказий банки курси бўйича ҳисоб-китоблар амалга оширилади.

Хизмат сафари натижалари бўйича якуний ҳисоб-китоб ҳужжатлар билан тасдиқланган ҳақиқий харажатлар, белгиланган меъёрлар ва қўшимча тўловлар ҳисобга олинган ҳолда, маблағлар айирбошланган курсни тасдиқловчи маълумотлар бўлмаганда, тўловлар тўланган кундаги Ўзбекистон Республикаси Марказий банки курси бўйича амалга оширилади.

Ўзбекистон Республикаси миллий валютаси курсининг чет эл валютасига нисбатан ўзгаришидан юзага келадиган курсдаги фарқлар чет эл валютасида ҳисобланиши натижасида “кросс курс” ҳисобига ҳосил бўлган курс тафовути ҳисобда амалдаги бухгалтерия ҳисоби тўғрисидаги қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ акс эттирилади.

49. Вакиллик харажатлари бўйича алоҳида ҳисобот тузилади. Вакиллик харажатлари бўйича ҳисоботга сарфланган харажатлар асосланганини тасдиқловчи ҳужжатлар илова қилиниши керак.

Ҳисоботлар ҳисобот берувчи шахс томонидан имзоланади ва давлат органлари ва ташкилотлари раҳбари, унинг ўринбосари ёки бошқа ваколатли шахс томонидан тасдиқланади.

50. Вакиллик ва кўзда тутилмаган харажатларга ажратилган маблағларнинг ишлатилганини тасдиқловчи ҳужжатлар бўлмаган тақдирда сарфланган харажатларнинг рўйхати кўрсатилган, делегация аъзолари томонидан имзоланадиган ва делегация раҳбари (делегация раҳбари бўлмаса, унинг ўринбосари) томонидан тасдиқланадиган далолатнома тузилади. Хизмат сафарида алоҳида шахс жўнатилганда, ҳисобот ушбу шахс томонидан имзоланади.

51. Вазирлар Маҳкамасининг фармойиши асосида амалга оширилган хизмат сафари учун бўнак берилган пайтда харажатлар сметасида кўзда тутилмаган, бироқ тегишли тасдиқловчи ҳужжатлар мавжуд бўлганда, кўзда тутилмаган харажатлар учун ажратилган маблағлар ҳисобидан ушбу Низомнинг 45-бандида назарда тутилган харажатлар қопланиши мумкин.

52. Кундалик, транспорт, яшаш учун (турар жой ижараси бўйича), вакиллик ва кўзда тутилмаган харажатларга берилган ва ишлатилмаган қолдиқ маблағлар бўнак ҳисоботи топширилган кундан сўнг икки банк куни ичида маблағ ажратилган ташкилотга қайтарилиши керак.

53. Бўнак ҳисоботи, шунингдек, ишлатилмаган қолдиқнинг ўз муддатида топширмаган ходим билан меҳнат шартномаси бекор қилинган тақдирда, бўнак ҳисоботини тақдим этиш ва ишлатилмаган қолдиқ масъул давлат органи раҳбарлари томонидан қопланади.

54. Бўнак ҳисоботида кўрсатиладиган барча харажатлар тегишли равишда расмийлаштирилган ҳужжатлар билан, давлат органлари ва ташкилотлари раҳбари, унинг ўринбосари ёки бошқа ваколатли шахс томонидан тасдиқланган бўлиши керак.

55. Вазирлар Маҳкамасининг захира жамғармаси ҳисобидан делегациялар аъзоларининг хизмат сафари харажатлари учун маблағлар ажратилганда, хизмат сафари тугагандан сўнг саккиз иш куни ичида давлат органлари ва ташкилотлари томонидан сарфланган харажатларни тасдиқловчи ҳужжатлар (ҳисоб-фактура, квитанция, йўл чипталари ва бошқалар) илова қилинган ҳолда, ушбу Низомга 5-иловага мувофиқ ҳисобот Ғазначилик хизмати қўмитасига топширилади.

Бунда делегациялар аъзоларининг чет давлатларга хизмат сафари харажатларини ҳисоблаш жараёнлари “xizmat.uzasbo.uz” платформаси орқали амалга оширилади.

Ҳисоботга кўра ажратилган маблағларнинг ишлатилмаган қисми давлат органлари ва ташкилотлари томонидан ҳисобот топширилганидан сўнг уч иш кунида Вазирлар Маҳкамасининг захира жамғармасига қайтарилади.

Хизмат сафари харажатлари учун Вазирлар Маҳкамасининг захира жамғармаси ҳисобидан ажратилган маблағларнинг ишлатилмаган қисми ўз вақтида қайтарилмаган тақдирда, қайтарилиши лозим бўлган маблағ Ғазначилик хизмати қўмитаси томонидан тегишли давлат органлари ва ташкилотларининг тегишли шахсий ғазна ҳисобварақларидан ечиб олинади.

56. Хизмат сафарига борган давлат органлари ва ташкилотларининг ходимлари ҳамда делегациялар аъзолари хизмат сафари давомида ҳужжатлар билан тасдиқланган ортиқча харажатга йўл қўйганда, ушбу харажатлар Вазирлар Маҳкамасининг тегишли (фармойиш) топшириғига асосан белгиланган тартибда қопланади.

57. Хизмат сафарига юборилган давлат органлари ва ташкилотларининг ходимлари ва делегациялар аъзоларида транспорт ҳамда вакиллик харажатларида ортиқча сарфлар мавжуд бўлса, тегишли тасдиқловчи ҳужжатлар асосида бўнак ҳисоботининг қабул қилиниши ҳамда тегишли маблағлар берилиши тўғрисида Ғазначилик хизмати қўмитаси хулосаси асосида Вазирлар Маҳкамасининг фармойиши қабул қилинади.

8-боб. Якунловчи қондалар

58. Хизмат сафарида сарфланган харажатларнинг мақсадлиги ҳамда ҳисоботнинг тўғри тўлдирилиши учун жавобгарлик делегация раҳбари ва ҳисобот берувчи шахсга юкланади.

59. Давлат органлари ва ташкилотларининг ходимлари ҳамда делегациялар аъзолари Вазирлар Маҳкамасининг захира жамғармаси ҳамда давлат органлари ва ташкилотларининг маблағлари ҳисобидан хизмат сафари харажатлари учун ажратиладиган маблағларни мақсадли сарфланишини таъминлаши шарт.

60. Ушбу Низом талаблари бузилишида айбдор бўлган шахслар қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда жавоб берадилар.

Давлат органлари ва ташкилотлари ходимларини,
шунингдек, Ўзбекистон Республикаси
делегацияларини чет давлатларга хизмат сафарига
юбориш ҳамда хизмат сафари харажатларини
молиялаштириш тартиби тўғрисидаги низомга
1-илова

Давлат органлари ва ташкилотлари ходимларини ҳамда делегацияларни чет
давлатларга хизмат сафарига юборишни ташкил этиш ҳамда хизмат сафари якуни
бўйича ҳисоботларни тақдим этиш
СХЕМАСИ

Босқичлар	Ижрочилар	Чора-тадбирлар	Муддатлар
I. Хизмат сафарига юбориш ва уни расмийлаштириш			
1-босқич	Хизмат сафарини ташкил этувчи давлат органлари ва ташкилотлари	Давлат органлари ва ташкилотлари ходимлари ва делегацияларни хизмат сафарига юбориш учун давлат органлари ва ташкилотлари томонидан Вазирлар Маҳкамасининг тегишли ҳужжатига мувофиқ ички идоравий ҳужжат (буйруқ, қарор) қабул қилади.	Хизмат сафарига юборишдан олдин
2-босқич	Хизмат сафарини ташкил этувчи давлат органлари ва ташкилотлари	Хизмат сафарига юборилаётган давлат органлари ва ташкилотлари ходимлари ва делегацияларга хизмат сафари харажатлари учун миллий ёки чет эл валютасида бўнақ беради.	Хизмат сафарига юборишдан олдин
II. Хизмат сафари давомида амалга ошириладиган ишлар			
3-босқич	Ходим	Хизмат сафарини тасдиқланган иш режаси асосида амалга оширади.	Хизмат сафарига давомида
III. Хизмат сафари якуни бўйича ҳисоботларни тақдим этиш			
4-босқич	Ходим	Хизмат сафари харажатларига берилган маблағлардан фойдаланганлик тўғрисидаги бўнақ ҳисоботини давлат органлари ва ташкилотлари бухгалтериясига хизмат сафаридан қайтиб келинганидан сўнг уч иш кунидан кечиктирмай топширади.	Хизмат сафаридан қайтилгандан сўнг 3 иш кунida

Давлат органлари ва ташкилотлари ходимларини,
шунингдек, Ўзбекистон Республикаси
делегацияларини чет давлатларга хизмат сафарига
юбориш ҳамда хизмат сафари харажатларини
молиялаштириш тартиби тўғрисидаги низомга
2-илова

**Давлат органлари ва ташкилотлари ходимларининг ҳамда делегациялар
аъзоларининг хизмат сафари харажатларини қоплаш
МЕЪЁРЛАРИ**

Т/р	Мамлакат ёки худуд	Чет давлат валютаси номи	Чет давлат валютасидаги кундалик харажатлар меъёрлари	Ходимларнинг турар жой ижараси бўйича харажатлари тўловининг энг юқори меъёри (суткада кўрсатилган суммагача)
1.	Австралия	АҚШ доллари	54	150
2.	Австрия	евро	48	156
3.	АҚШ	АҚШ доллари	54	220
4.	Албания	АҚШ доллари	50	144
5.	Ангола	АҚШ доллари	46	120
6.	Антигуа ва Барбуда	АҚШ доллари	36	96
7.	Аргентина	АҚШ доллари	42	96
8.	Арманистон	АҚШ доллари	30	120
9.	Афғонистон	АҚШ доллари	30	120
10.	Бангладеш	АҚШ доллари	30	96
11.	Баҳрайн	АҚШ доллари	54	156
12.	Беларусь	АҚШ доллари	30	120
13.	Бельгия	евро	48	150
14.	Бирлашган Араб Амирликлари	АҚШ доллари	48	168
15.	Болгария	евро	42	120
16.	Боливия	АҚШ доллари	36	72

T/p	Мамлакат ёки худуд	Чет давлат валютаси номи	Чет давлат валютасидаги кундалик харажатлар меъёрлари	Ходимларнинг турар жой ижараси бўйича харажатлари тўловининг энг юқори меъёри (суткада кўрсатилган суммагача)
17.	Босния ва Герцеговина	евро	36	120
18.	Бразилия	АҚШ доллари	48	156
19.	Бруней	АҚШ доллари	36	120
20.	Бутан	АҚШ доллари	24	72
21.	Буюк Британия	Англия фунт стерлинги	36	220
22.	Венгрия	евро	36	120
23.	Венесуэла	АҚШ доллари	42	72
24.	Вьетнам	АҚШ доллари	42	120
25.	Гана	АҚШ доллари	42	96
26.	Германия	евро	48	180
27.	Гонконг	АҚШ доллари	42	156
28.	Греция	евро	42	120
29.	Грузия	АҚШ доллари	30	120
30.	Дания	крона	360	840
31.	Жазоир	АҚШ доллари	43	58
32.	Жанубий Корея	АҚШ доллари	54	200
33.	ЖАР	АҚШ доллари	42	72
34.	Индонезия	АҚШ доллари	48	180
35.	Иордания	АҚШ доллари	48	72
36.	Ирландия	евро	42	156
37.	Ироқ	АҚШ доллари	42	96

T/p	Мамлакат ёки худуд	Чет давлат валютаси номи	Чет давлат валютасидаги кундалик харажатлар меъёрлари	Ходимларнинг турар жой ижараси бўйича харажатлари тўловининг энг юқори меъёри (суткада кўрсатилган суммагача)
38.	Исландия	АҚШ доллари	48	156
39.	Испания	евро	48	180
40.	Исроил	АҚШ доллари	54	156
41.	Италия	евро	48	220
42.	Камбоджа	АҚШ доллари	36	72
43.	Канада	АҚШ доллари	54	180
44.	Кения	АҚШ доллари	36	72
45.	Кипр	евро	42	120
46.	Колумбия	АҚШ доллари	42	96
47.	Конго	АҚШ доллари	42	108
48.	Конго (Заир) Демократик Республикаси	АҚШ доллари	48	72
49.	Коста-Рика	АҚШ доллари	42	84
50.	Кот-д'Ивуар	АҚШ доллари	42	89
51.	Куба	АҚШ доллари	36	84
52.	Кувайт	АҚШ доллари	48	150
53.	Қатар	АҚШ доллари	54	150
54.	Қирғизистон	АҚШ доллари	30	120
55.	Қозоғистон	АҚШ доллари	30	150
56.	Лаос	АҚШ доллари	42	72
57.	Латвия	евро	42	120
58.	Ливан	АҚШ доллари	36	90

T/p	Мамлакат ёки худуд	Чет давлат валютаси номи	Чет давлат валютасидаги кундалик харажатлар меъёрлари	Ходимларнинг турар жой ижараси бўйича харажатлари тўловининг энг юқори меъёри (суткада кўрсатилган суммагача)
59.	Ливия	АҚШ доллари	30	84
60.	Литва	евро	42	120
61.	Лихтенштейн	шв.франки	60	144
62.	Люксембург	евро	48	156
63.	Македония	евро	30	72
64.	Малайзия	АҚШ доллари	42	180
65.	Мальдив Республикаси	АҚШ доллари	36	72
66.	Мальта	евро	24	84
67.	Марокаш	АҚШ доллари	36	84
68.	Мексика	АҚШ доллари	42	120
69.	Миср	АҚШ доллари	36	144
70.	Мозамбик	АҚШ доллари	42	72
71.	Молдова	АҚШ доллари	30	120
72.	Монголия	АҚШ доллари	42	96
73.	Мьянма	АҚШ доллари	36	72
74.	Непал	АҚШ доллари	36	72
75.	Нидерландия	евро	48	156
76.	Норвегия	крона	500	1600
77.	Озарбайжон	АҚШ доллари	30	150
78.	Папуа-Янги Гвинея	АҚШ доллари	42	120
79.	Перу	АҚШ доллари	42	72

Т/р	Мамлакат ёки худуд	Чет давлат валютаси номи	Чет давлат валютасидаги кундалик харажатлар меъёрлари	Ходимларнинг турар жой ижараси бўйича харажатлари тўловининг энг юқори меъёри (суткада кўрсатилган суммагача)
80.	Покистон	АҚШ доллари	48	144
81.	Польша	евро	42	120
82.	Португалия	евро	42	120
83.	Россия	рубль	2 700	12 600
83.1.	Москва ва Санкт- Петербург шаҳарлари		3 700	14 600
84.	Руминия	евро	42	120
85.	Саудия Арабистони	АҚШ доллари	60	144
86.	Сенегал	АҚШ доллари	48	82
87.	Сербия	евро	42	120
88.	Сингапур	АҚШ доллари	54	218
89.	Словакия	евро	42	120
90.	Словения	евро	42	120
91.	Сурия	АҚШ доллари	36	96
92.	Таиланд	АҚШ доллари	48	144
93.	Тайвань	АҚШ доллари	30	120
94.	Тожикистон	АҚШ доллари	30	120
95.	Тунис	АҚШ доллари	42	72
96.	Туркия	АҚШ доллари	54	150
97.	Туркманистон	АҚШ доллари	30	120
98.	Украина	АҚШ доллари	30	144
99.	Уммон	АҚШ доллари	48	156

Т/р	Мамлакат ёки худуд	Чет давлат валютаси номи	Чет давлат валютасидаги кундалик харажатлар меъёрлари	Ходимларнинг турар жой ижараси бўйича харажатлари тўловининг энг юқори меъёри (суткада кўрсатилган суммагача)
100.	Уругвай	АҚШ доллари	42	72
101.	Филиппин	АҚШ доллари	36	180
102.	Финляндия	евро	48	156
103.	Франция	евро	48	200
104.	Хитой Халқ Республикаси	АҚШ доллари	42	150
105.	Хорватия	евро	36	120
106.	Ҳиндистон	АҚШ доллари	48	156
107.	Черногория	евро	30	120
108.	Чехия	евро	42	120
109.	Чили	АҚШ доллари	42	120
110.	Швейцария	франк	96	240
111.	Швеция	крона	525	1700
112.	Шри-Ланка	АҚШ доллари	54	96
113.	Эквадор	АҚШ доллари	42	72
114.	Экваториал Гвинея	АҚШ доллари	38	60
115.	Эрон	АҚШ доллари	42	144
116.	Эстония	евро	42	120
117.	Яман Республикаси	АҚШ доллари	48	120
118.	Янги Зеландия	АҚШ доллари	48	168
119.	Япония	АҚШ доллари	120	220
120.	Бошқа мамлакатлар	АҚШ доллари	30	78

Давлат органлари ва ташкилотлари ходимларини,
шунингдек, Ўзбекистон Республикаси
делегацияларини чет давлатларга хизмат сафарига
юбориш ҳамда хизмат сафари харажатларини
молиялаштириш тартиби тўғрисидаги низомга
3-илова

“ТАСДИҚЛАЙМАН”

_____ ташкилот раҳбари (ваколатли шахс)

_____ йил « _____ » _____

_____ (ташкилот номи)

_____ (ходимнинг тўлиқ лавозими)

_____ нинг хизмат сафари
(ходимнинг Ф.И.О.)

ИШ РЕЖАСИ

Хизмат сафарига
юборилаётган масъул
ходим:

Лавозими:

Хизмат сафарига
юборилаётган давлат номи:

Хизмат сафари муддати:

Хизмат сафарига асос:

_____ нинг
_____ йил _____ -сон топириги
(топириқ илова қилинади)

Хизмат сафари мақсади:

Хизмат сафари иш режаси:

1. _____

2. _____

Ходимнинг имзоси _____

сана _____

Давлат органлари ва ташкилотлари ходимларини,
шунингдек, Ўзбекистон Республикаси
делегацияларини чет давлатларга хизмат сафарига
юбориш ҳамда хизмат сафари харажатларини
молиялаштириш тартиби тўғрисидаги низомга
4-илова

**Хизмат сафарига юбориладиган айрим тоифадаги шахсларга
тўланадиган кўшимча устамалар ва улар томонидан харид қиладиган
совғалар учун тўловларнинг энг юқори миқдори**

Т/р	Хизмат сафарига юбориладиган мансабдор шахслар тоифаси*	Кундалик харажатлари меъёрларига устама миқдори (фоизда)	Яшаш харажатлари меъёрларига устама миқдори (фоизда)	Эсдалик совғаларини харид қилиш миқдори (БХМга нисбатан)
1.	Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Сенати Раиси, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Қонунчилик палатаси Спикери, Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири, Ўзбекистон Республикаси Администрацияси раҳбари	30	300	80
2.	Ўзбекистон Республикаси Администрацияси раҳбари ўринбосари, Ўзбекистон Республикаси Президенти ёрдамчиси, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Сенати Раиси ўринбосари, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Қонунчилик палатаси Спикери ўринбосари, Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари ва маслаҳатчиси, Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси Раиси, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Хавфсизлик кенгаши котиби, Ўзбекистон Республикаси Президентининг маслаҳатчиси, Ўзбекистон Республикаси Ҳисоб палатаси раиси, Ўзбекистон Республикаси Президенти Протоколи раҳбари, Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси раҳбари котибияти мудири, Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси департаменти раҳбари ҳамда ишлар бошқарувчиси, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг Бош вазир котибияти раҳбари	25	150	55
3.	Вазирликлар, мустақил қўмиталар, агентликлар ва инспекциялар раҳбарлари, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати ва Қонунчилик палатаси қўмиталари ва комиссиялари раислари, Ўзбекистон Республикасининг Фавкулудда ва Мухтор	20	100	30

Т/р	Хизмат сафарига юбориладиган мансабдор шахслар тоифаси*	Кундалик харажатлари меъёрларига устама миқдори (фоизда)	Яшаш харажатлари меъёрларига устама миқдори (фоизда)	Эсдалик совғаларини харид қилиш миқдори (БХМга нисбатан)
	элчиси, Ўзбекистон Республикаси Президенти вакили, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Хавфсизлик кенгаши котиби ўринбосари, Ўзбекистон Республикаси Президенти маслаҳатчисининг ўринбосари, Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси департаменти раҳбарининг ўринбосари, Ўзбекистон Республикаси Ҳисоб палатаси раиси ўринбосари, Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси раҳбари котибияти мудир ўринбосари, Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси бошқармаси бошлиғи, Ўзбекистон Республикаси Президенти Протоколи раҳбари ўринбосари, Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси шуъбаси мудир, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг Бош вазир котибияти раҳбари ўринбосари ва мустақил котибият (департамент) раҳбари, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши Раиси, вилоятлар ва Тошкент шаҳри ҳокимлари			
4.	Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг котибияти (департаменти) раҳбари ўринбосари, Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясининг бошқа бошқарув ходимлари, вазирликлар, мустақил кўмиталар, агентликлар ва инспекциялар раҳбари ўринбосарлари	15	50	15

Изоҳ:

* раҳбар ўринбосарлари тушунчаси раҳбарнинг биринчи ўринбосарларини ҳам ўз ичига олади;

** кундалик харажатларга қўшимча устамалар олиш ҳуқуқига эга бўлган лавозимларга мақоми бўйича тенглаштирилган ва мазкур жадвалда келтирилмаган шахслар учун ушбу қарор нормалари мутаносиб равишда татбиқ этилади.

Давлат органлари ва ташкилотлари ходимларини,
шунингдек, Ўзбекистон Республикаси
делегацияларини чет давлатларга хизмат сафарига
юбориш ҳамда хизмат сафари харажатларини
молиялаштириш тартиби тўғрисидаги низомга
5-илова

Амалга оширилган хизмат сафари
БЎНАК ҲИСОБОТИ

(Чет давлат валютаси
бирлиги)

I. Кундалик харажатлар				
T/p	Ф.И.О	Смета бўйича	Ҳақиқатда	Қолдиқ
1				
2				
3				
...				
Жами				
II. Яшаш учун (турар жой ижараси бўйича) харажатлар				
T/p	Ф.И.О	Смета бўйича	Ҳақиқатда	Қолдиқ
1				
2				
3				
...				
Жами				
III. Бошқа харажатлар				
T/p	Харажат номи	Смета бўйича	Ҳақиқатда	Қолдиқ
1				
2				
...				
Жами				
Хизмат сафари бўйича жами				

Вазирлар Маҳкамасининг
2026 йил “II” ИЮН даги 303-сонли қарорига
2-илова

**Ўзбекистон Республикасига чет давлатларнинг расмий, амалий
ва бошқа турли ташрифлар билан келувчи раҳбарлари, делегациялари,
сиёсий арбоблари ва бошқа шахсларини қабул қилишда
Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджети маблағларидан
фойдаланиш тартиби тўғрисида
НИЗОМ**

1-боб. Умумий қоидалар

1. Мазкур Низом Ўзбекистон Республикасига чет давлатларнинг расмий, амалий ва бошқа турли ташрифлар (кейинги ўринларда – ташрифлар) билан келувчи ушбу Низомга 1-иловада кўрсатилган шахсларни (кейинги ўринларда – чет давлатлар делегациялари) қабул қилиш тартибини белгилайди.

2-боб. Чет давлатлар делегацияларини қабул қилиш тартиби

2. Ташрифлар учун масъул бўлган вазирлик, идоралар ва бошқа ташкилотлар чет давлатлар делегацияларининг Ўзбекистон Республикасига ташриф буюриш муддатлари, тури ва шакли тўғрисида Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси ёки Вазирлар Маҳкамасига тегишли маълумотлар киритади.

3. Ўзбекистон Республикасига расмий, амалий, норасмий ташрифлар ёхуд йўл-йўлакай ташрифлар билан келувчи чет давлатлар раҳбарлари, делегациялари, сиёсий арбоблари Давлат дипломатик протоколи тўғрисидаги низомга ёки икки томонлама ахдлашувга мувофиқ қабул қилинади.

Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлигига аъзо давлатлар раҳбарлари, ҳукуматлар раҳбарлари ва ташқи ишлар вазирларининг Ўзбекистонга ташрифларида уларни кутиб олиш, кузатиб қўйиш ва Ўзбекистонда бўлиш дастури МДҲга аъзо давлатлар ўртасидаги муносабатларда шаклланган амалиётни ҳисобга олган ҳолда амалга оширилади.

БМТ Бош қотиби Ўзбекистон Республикаси Президентининг ёки Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматининг меҳмони сифатида қабул қилинади. БМТ Бош қотиби ташрифининг ҳажми Ташқи ишлар вазирларининг расмий ташрифлари даражасига мувофиқ бўлади.

4. Ўзбекистон Республикасида чет давлатлар делегацияларининг ташрифлари тегишли равишда қабул қилишга масъул ташкилот томонидан ташкилий таъминланади.

Бунда олий даражадаги ташрифлар бўйича протокол тадбирларига тайёргарлик кўриш ва уларни ўтказиш учун жавобгарлик Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлигига юкланади.

5. Ўзбекистон Республикаси Президентининг чет давлатлар раҳбарлари, делегациялари, давлат ва сиёсий арбоблари шарафига қабул маросимлари олий даражадаги қабул маросими ҳисобланади.

6. Ўзбекистон Республикасида чет давлатлар делегацияларининг бўлиши билан боғлиқ тадбирни молиялаштириш учун маблағлар тегишли вазирлик ёки идоранинг бюджет ва бюджетдан ташқари маблағлари ҳисобидан амалга оширилган тақдирда, дастур лойиҳалари Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлиги ҳамда бошқа тегишли вазирлик ва идоралар билан келишилгандан сўнг Вазирлар Маҳкамасига тасдиқлаш учун тақдим этилади.

7. Асосий протокол тадбирларига ва қабул қилиш даражасига мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Президенти протокол хизматининг раҳбари ва Ташқи ишлар вазирлиги қабул қилиш тартиби, вақти ва жойи тўғрисида Ўзбекистон Республикаси Президентига таклиф киритади.

Қабулни ташкил этиш учун Ўзбекистон Республикасининг барча манфаатдор вазирликлари ва идоралари, шу жумладан, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳри ҳокимликлари жалб этилиши мумкин.

8. Чет давлатлар раҳбарлари ва делегациялари Ўзбекистонда бўлган пайтда Тошкент шаҳрини безаш Тошкент шаҳри ҳокими зиммасига юкланади.

Хорижий меҳмон ташрифининг дастурига Ўзбекистоннинг бошқа шаҳарларида бўлиш киритилган тақдирда, бу шаҳарларни безаш ва делегацияларни қабул қилиш маҳаллий бюджет ҳисобидан тегишли ҳоким томонидан амалга оширилади.

3-боб. Чет давлатлар делегацияларини қабул қилишда Ўзбекистон Республикасининг Давлат бюджети маблағларидан фойдаланиш тартиби

9. Ўзбекистон Республикасида чет давлатлар делегацияларини қабул қилиш билан боғлиқ харажатлар қуйидаги манбалар ҳисобидан амалга оширилади:

ташрифлар учун масъул бўлган вазирликлар, идоралар ва бошқа ташкилотлар учун Ўзбекистон Республикасининг Давлат бюджетидан ажратилган маблағлар доирасида ҳамда уларнинг бюджетдан ташқари жамғармалари маблағлари;

Вазирлар Маҳкамасининг захира жамғармаси маблағлари;

маҳаллий бюджетнинг қўшимча манбалари ҳисобидан ажратиладиган маблағлар;

қонунчиликда тақиқланмаган бошқа маблағлар.

10. Чет давлатлар делегацияларини қабул қилиш билан боғлиқ харажатлар вазирликлар, идоралар ва бошқа ташкилотларнинг бюджет маблағлари бўйича харажатлар сметаси, бюджетдан ташқари маблағлари бўйича даромадлар ва харажатлар сметаларига мувофиқ амалга оширилади.

Бунда ушбу давлат органи ва ташкилотининг бюджет ва бюджетдан ташқари маблағлари мавжуд бўлмаган тақдирда, мазкур харажатлар асосланган ҳисоб-китобларга кўра Вазирлар Маҳкамасининг захира жамғармаси ҳисобидан Вазирлар Маҳкамасининг тегишли ҳужжатига асосан амалга оширилади.

Чет давлатлар делегацияларининг дастурларига вилоятларга ташриф буюриш киритилган тақдирда, делегацияларни қабул қилиш билан боғлиқ харажатлар тегишли маҳаллий бюджет маблағлари ҳисобидан амалга оширилади.

11. Чет давлатлар делегацияларини қабул қилиш билан боғлиқ харажатлар меъёрлари Хорижий делегацияларни, мансабдор шахслар ва меҳмонларни расмий қабул қилиш даражасини ҳисобга олган ҳолда ушбу Низомга 2-иловага мувофиқ амалга оширилади.

12. Чет давлатлар делегацияларини қабул қилиш билан боғлиқ тадбирларни ўтказишда Вазирлар Маҳкамасининг захира жамғармаси ҳисобидан маблағлар ажратиш талаб этилганда, Вазирлар Маҳкамасининг фармойиши ёки қарори қабул қилинади.

13. Вазирлар Маҳкамасининг фармойиши ёки қарори лойиҳасида чет давлатлар делегацияларини қабул қилиш ва кузатиш санаси, белгиланган тадбирлар режаси, қабул қилиш билан боғлиқ харажатлар сметаси акс эттирилиши лозим.

14. Вазирлар Маҳкамасининг захира жамғармаси ҳисобидан чет давлатлар делегацияларини қабул қилишда харажатлар сметаси илова қилинган ҳолда Вазирлар Маҳкамасининг фармойиши ёки қарори лойиҳаси тадбирни ўтказишга масъул бўлган вазирлик ва идоралар томонидан тайёрланади.

15. Вазирлар Маҳкамасининг фармойиши ёки қарори лойиҳасини асослантирувчи ҳужжатларни илова қилган ҳолда, чет давлатлар делегациясини кутиб олишга масъул бўлган вазирлик ва идоралар томонидан келишиш учун манфаатдор вазирлик ва идораларга киритилади. Ушбу фармойиш ёки қарор лойиҳаси манфаатдор вазирлик ва идоралар томонидан икки кун мобайнида келишиб берилиши лозим.

16. Вазирлар Маҳкамасининг фармойиши ёки қарори лойиҳасига илова қилинган харажатлар сметаси Иқтисодиёт ва молия вазирлиги томонидан кўриб чиқилади.

Бунда фармойиш ёки қарор лойиҳасига илова қилинган харажатлар сметасидаги талаб этиладиган маблағларни асослантирувчи ҳужжатлар етарли бўлмаганда, Иқтисодиёт ва молия вазирлиги масъул бўлган вазирликдан кўшимча асослантирувчи ҳужжатлар талаб этишга ҳақли.

Белгиланган тартибда асослантирувчи ҳужжатлар тақдим этилмаганда Иқтисодиёт ва молия вазирлиги харажатлар сметасига ўзгартириш киритиши ёки фармойиш ёки қарор лойиҳасини қайта ишлаш учун қайтаришга ҳақли.

Иқтисодиёт ва молия вазирлиги билан белгиланган тартибда келишилгандан сўнг вазирлик ва идоралар томонидан белгиланган тартибда Вазирлар Маҳкамасига киритилади.

17. Тадбирларни ўтказиш билан боғлиқ харажатларнинг мақсадли сарфланиши учун тегишли ташкилот раҳбари жавобгар ҳисобланади.

4-боб. Якунловчи қонда

18. Мазкур Низом талабларини бузган айбдор шахслар қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ жавоб берадилар.

Ўзбекистон Республикасига чет давлатларнинг
расмий, амалий ва бошқа турли ташрифлар
билан келувчи раҳбарлари, делегациялари,
сиёсий арбоблари ва бошқа шахсларини қабул
қилишда Ўзбекистон Республикаси
Давлат бюджети маблағларидан фойдаланиш
тартиби тўғрисидаги низомга
1-илова

**Чет давлатлар делегациялари аъзоларини, мансабдор шахслар ва
меҳмонларни расмий қабул қилиш даражаси**

Олий даража

1. Чет давлатларнинг раҳбарлари
2. Чет давлатларнинг парламентлари раҳбарлари
3. Чет давлатларнинг Бош вазирлар, канцлерлар, давлат котиблари, вице-президентлар
4. Халқаро ташкилотларнинг раҳбарлари

1-даража

1. Чет давлатлар вазирлари
2. Чет давлатлар элчилари
3. Чет давлатлар парламентлари аъзолари
4. Чет давлатлар раҳбарларининг шахсий вакиллари

2-даража

1. Таниқли халқаро жамоат арбоблари
2. Чет давлатларнинг жамоат ва сиёсий раҳбарлари
3. Бизнесменлар, тадбиркорлар
4. Оммавий ахборот воситаларининг вакиллари

***Изоҳ.** Юқорида кўрсатилган меҳмонлардан исталган бирининг Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан қабул қилиниши олий даражадаги қабул ҳисобланади.*

Ўзбекистон Республикасига чет давлатларнинг
расмий, амалий ва бошқа турли ташрифлар
билан келувчи раҳбарлари, делегациялари,
сиёсий арбоблари ва бошқа шахсларини қабул
қилишда Ўзбекистон Республикаси
Давлат бюджети маблағларидан фойдаланиш
тартиби тўғрисидаги низомга
2-илова

**Чет давлатлар делегациялари аъзоларини қабул қилиш билан
боғлиқ харажатлар МЕЪЁРЛАРИ**

Т/р	Харажат тури	Бирлик	Базавий ҳисоблаш миқдори (БХМ) нисбатан харажатларнинг юқори чегаралари***		
			Олий даража	1-даража	2-даража
1	Ўзбекистон Республикаси Ҳукумати номидан расмий қабул ўтказиш (тушлик)	1 киши	6,0 БХМ гача	3,0 БХМ гача	2,0 БХМ гача
2	Ўзбекистон Республикаси Ҳукумати номидан расмий қабул ўтказиш (кечки овқат)	1 киши	11,0 БХМ гача	4,0 БХМ гача	3,0 БХМ гача
3	Кунлик (одатий) тушлик ёки кечки овқат	1 киши	3,5 БХМ гача	1,5 БХМ гача	1,5 БХМ гача
4	Кофе-брейк ташкил этиш	1 киши	1,5 БХМ гача	1,0 БХМ гача	0,5 БХМ гача
5	Делегация аъзолари учун сувенирлар (совға) харид қилиш	1 киши	20,0 БХМ гача	10,0 БХМ гача	5,0 БХМ гача
6	Таржимонлик хизмати	1 таржимон	20,0 БХМ гача	15,0 БХМ гача	15,0 БХМ гача
7	ЛЕД-экран ва телевизорни ижарага олиш	1 м.кв	1,5 БХМ гача	1,5 БХМ гача	1,5 БХМ гача
8	Тадбирлар залини ижарага олиш**	1 м.кв	1,8 БХМ гача	0,5 БХМ гача	0,3 БХМ гача
9	Меҳмонхона харажатлари**	-	-	-	-
а)	Люкс (Давлат раҳбарлари учун)	хона	120,0 БХМ гача	Х	Х
б)	Люкс	хона	17,0 БХМ гача	15,0 БХМ гача	13,0 БХМ гача
в)	Яримлюкс	хона	12,0 БХМ гача	10,0 БХМ гача	8,0 БХМ гача
г)	Стандарт	хона	7,0 БХМ гача	5,0 БХМ гача	4,0 БХМ гача

Т/р	Харажат тури	Бирлик	Базавий ҳисоблаш миқдорига (БХМ) нисбатан харажатларнинг юқори чегаралари***		
			Олий даража	1-даража	2-даража
10	Таржимонлик хизмати учун техник жиҳозлар ижараси	тўғлам	40,0 БХМ гача	30,0 БХМ гача	20,0 БХМ гача
11	Автотранспорт ижараси, шундан				
а)	Люкс синфдаги енгил транспорт воситаси	1 соат	2,0 БХМ гача	1,5 БХМ гача	1,5 БХМ гача
б)	Стандарт синфдаги енгил транспорт воситаси	1 соат	1,5 БХМ гача	1,5 БХМ гача	1,5 БХМ гача
в)	Микроавтобус	1 соат	2,5 БХМ гача	1,5 БХМ гача	1,5 БХМ гача
г)	Автобус	1 соат	2,0 БХМ гача	2,0 БХМ гача	2,0 БХМ гача
12	Гуллар билан безатиш хизматлари	1 тадбир	7 280,0 БХМ гача	730,0 БХМ гача	200,0 БХМ гача
13	Баннер ва байроқлар тайёрлаш, канцелярия моллари, таклифномалар, бейжик ва бошқалар харажатлар	1 тадбир	3 700,0 БХМ гача	850,0 БХМ гача	200,0 БХМ гача

Изоҳ:

*Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан қабул қилинадиган олий даражадаги тадбирлар ҳақиқий харажатларга асосан Ҳукуматнинг тегишли қарор ва фармойишларга асосан молиялаштирилади.

**Чет эл делегациялари ва ташиф буюрувчиларнинг (2-даража бундан мустасно) яшаши учун меҳмонхона даражаси ва тадбир ўтказиладиган жойларнинг даражаси Ўзбекистон Республикаси Администрацияси ёки Вазирлар Маҳкамасининг топиширигига асосан белгиланади.

*** Мазкур юқори чегаралар меъёрларини оширган ҳолда қўллаш фақатгина Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси ва (ёки) Вазирлар Маҳкамасининг алоҳида топириқларига мувофиқ амалга оширилади.

Вазирлар Маҳкамасининг
2026 йил “ II ” “ ИЮН ” даги 303-сон қарорига
3-илова

**Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматининг ўз кучини йўқотган деб
эътироф этилаётган айрим қарорлари
РЎЙХАТИ**

1. Вазирлар Маҳкамасининг “Делегацияларининг хорижий мамлакатларга ташрифларини ва чет эл делегацияларини, давлат ва сиёсий арбобларини қабул қилишни уюштириш ҳамда шу мақсадлар учун давлат бюджетидан ажратиладиган маблағларни сарфлаш тартиби тўғрисида” 1994 йил 23 мартдаги 158-сон қарори билан тасдиқланган Низомнинг 2-бўлими ва унга илова.

2. Вазирлар Маҳкамасининг “Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматининг айрим қарорларига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида (Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Мамлакатни ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришнинг стратегик вазифалари амалга оширилиши самарадорлиги учун Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг масъулиятини оширишга доир биринчи навбатдаги чора-тадбирлар тўғрисида” 2019 йил 28 январдаги ПФ–5644-сон, “Ўзбекистон Республикаси Президентининг айрим ҳужжатларига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш, шунингдек, баъзиларини ўз кучини йўқотган деб ҳисоблаш тўғрисида” 2019 йил 1 февралдаги ПФ–5650-сон Фармонлари ва Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ўзбекистон Республикаси Ҳукумати ишини ташкил этишнинг сифат жиҳатидан янги тизимини жорий этиш тўғрисида” 2019 йил 28 январдаги ПҚ–4136-сон қарори)” 2019 йил 13 майдаги 397-сон қарорига илованинг 3-банди.

3. Вазирлар Маҳкамасининг “Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясининг тузилмаси такомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматининг айрим қарорларига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида” 2024 йил 18 мартдаги 142-сон қарорига илованинг 1-банди.

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI VAZIRLAR MAHKAMASINING QARORI

20 **26** yil « **12** » **iyun**

№ **306**

Toshkent sh.

Ижро этувчи ҳокимият органлари ва давлат корхоналарида аутсорсинг хизматларини ташкил этиш механизмларини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида

Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Коррупцияга қарши курашиш тизимини янада такомиллаштириш ҳамда давлат органлари ва ташкилотлари фаолияти устидан жамоатчилик назорати тизими самарадорлигини ошириш чора-тадбирлари тўғрисида” 2023 йил 27 ноябрдаги ПФ–200-сон Фармони ижросини таъминлаш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси қарор қилади:

1. Қуйидагилар:

Вазирлар Маҳкамасининг 2021 йил 23 сентябрдаги 596-сон қарорига мувофиқ Иқтисодиёт ва молия вазирлиги давлат функцияларини хусусий секторга ўтказиш бўйича ваколатли орган этиб белгилангани;

аутсорсерлар Ўзбекистон Республикасининг “Давлат харидлари тўғрисида”ги Қонунига мувофиқ харид қилиш тартиб-таомиллари натижаларига кўра аниқланиши маълумот учун қабул қилинсин.

2. Белгилансинки, 2026 йил 1 сентябрдан бошлаб давлат харидлари электрон тизимларида **Аутсорсинг хизматларини ташкил этиш бўйича махсус саҳифа** (кейинги ўринларда – махсус саҳифа) ишга туширилади.

3. Қуйидагиларни назарда тутувчи Ижро этувчи ҳокимият органлари ва давлат корхоналарида аутсорсинг хизматларини ташкил этиш тартиби тўғрисидаги низом 1-иловага мувофиқ тасдиқлансин:

аутсорсерларни аниқлаш, шартнома тузиш ва ҳисоб-китобларни амалга ошириш;

аутсорсинг хизматларини ташкил этиш ва ўтказишда коррупция ва манфаатлар тўқнашувининг олдини олиш;

аутсорсер ва буюртмачининг ҳуқуқлари ва мажбуриятларини белгилаш;

аутсорсинг хизматини кўрсатиш устидан назорат ва мониторинг қилиш.

4. Давлат корхоналарида аутсорсинг асосида бажарилиши лозим бўлган функция ва хизматлар рўйхати Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2025 йил 18 ноябрдаги Ф-59-сон фармойиши билан тасдиқлангани инобатга олинсин.

Ижро этувчи ҳокимият органларида аутсорсингга ўтказиш учун устувор йўналишлар рўйхати **2-иловага** мувофиқ тасдиқлансин.

5. Ижро этувчи ҳокимият органларининг биринчи раҳбарлари аутсорсингга ўтказилган функцияларнинг амалга оширилиши устидан назоратни тўлиқ таъминлаш бўйича шахсан жавобгар этиб белгилансин.

6. Белгилансинки:

ижро этувчи ҳокимият органлари мунтазам равишда аутсорсингга ўтказилган функцияларнинг ижроси самарадорлигини ошириш бўйича аутсорсерларга услубий ёрдам кўрсатади;

аутсорсинг тизимига ўтиш муносабати билан иқтисод қилинган маблағлар, биринчи навбатда, ижро этувчи ҳокимият органларининг моддий-техник базасини яхшилашга йўналтирилади.

7. Аутсорсинг хизматларидан фойдаланувчи ижро этувчи ҳокимият органлари аутсорсинг хизматлари жорий этилиши муносабати билан бўшатишган штат бирликларини қисқартириш бўйича чоралар кўрсин.

8. Иқтисодиёт ва молия вазирлиги **2026 йил 15 июлга қадар** махсус саҳифа ишлаб чиқилишини таъминласин.

9. Ижро этувчи ҳокимият органлари раҳбарлари **2026 йил 1 сентябрдан бошлаб** ўзлари раҳбарлик қилаётган ташкилотлар томонидан махсус саҳифа орқали аутсорсинг хизматлари бўйича давлат харидлари амалга оширилишини таъминласин.

Мазкур қарор қабул қилинган кундан бошлаб, янги аутсорсинг хизматларининг барчаси мазкур қарор талаблари асосида тузилади.

Мазкур қарор кучга киргунга қадар тузилган аутсорсинг хизматларини кўрсатиш бўйича шартномалар, агар уларда ўзгача қоида назарда тутилмаган бўлса, уларнинг амал қилиш муддати тугагунга қадар ёхуд қонунчиликда белгиланган тартибда ўзгартирилгунга ёки бекор қилингунга қадар ўз кучини сақлаб қолади.

10. Вазирлик ва идоралар аутсорсинг хизматлари соҳасига оид ўзлари қабул қилган норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни **икки ой** муддатда ушбу қарорга мувофиқлаштирсин.

11. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари – иқтисодиёт ва молия вазири Ж.А. Қўчқоров зиммасига юклансин.

**Ўзбекистон Республикасининг
Бош вазири**

А. Арипов

Вазирлар Маҳкамасининг
2026 йил “12” _____ июн даги 306-сон қарорига
1-илова

**Ижро этувчи ҳокимият органлари ва давлат корхоналарида аутсорсинг
хизматларини ташкил этиш тартиби тўғрисида
НИЗОМ**

1-боб. Умумий қоидалар

1. Ушбу Низом ижро этувчи ҳокимият органлари ҳамда давлат корхоналарида функцияларни (кейинги ўринларда – функциялар) аутсорсинг шартлари асосида ташкил этиш тартибини белгилайди.

Мазкур Низом талаблари ушбу банднинг биринчи хатбошисида кўрсатилган органлардан бошқа давлат органлари учун тавсиявий хусусиятга эга ҳисобланади.

2. Аутсорсингга бериладиган давлат функциялари Вазирлар Маҳкамасининг “Давлат функцияларини хусусий секторга ўтказиш тизимини жорий қилиш бўйича амалга ошириладиган чора-тадбирлар тўғрисида” 2021 йил 23 сентябрдаги 596-сон қарори ва бошқа қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ танлаб олинади.

3. Аутсорсинг хизматларини ташкил этиш очиклик ва шаффофлик, томонларнинг ҳуқуқ ва мажбуриятларига риоя қилиш, шунингдек, коррупция ва манфаатлар тўқнашувининг олдини олиш таъминланишига асосланади.

4. Ушбу Низомда қуйидаги асосий тушунчалар қўлланилади:

аутсорсинг – ижро этувчи ҳокимият органлари, уларнинг ҳудудий бўлинмалари ҳамда тизим ташкилотларининг функциялари лозим даражада бажарилиши устидан давлат назорати механизмларини жорий этган ҳолда шартнома асосида аутсорсерга ўтказиш;

давлат буюртмачиси – ижро этувчи ҳокимият органлари, уларнинг ҳудудий бўлинмалари, тизим ташкилотлари ҳамда давлат корхоналари;

аутсорсер – харид қилиш тартиб-таомиллари якунлари бўйича ғолиб деб топилган аутсорсинг хизматини кўрсатувчи тадбиркорлик субъекти;

Аутсорсинг хизматларини ташкил этиш бўйича махсус саҳифа (кейинги ўринларда – махсус саҳифа) – аутсорсерларни аниқлаш бўйича харид қилиш тартиб-таомилларини амалга оширишга мўлжалланган давлат харидлари электрон тизимининг таркибий қисми;

харид қилиш тартиб-таомиллари иштирокчиси (кейинги ўринларда – иштирокчи) – давлат буюртмачисига аутсорсинг асосида хизмат кўрсатиш ҳамда ушбу Низомга мувофиқ энг яхши таклифларни танлаш (кейинги ўринларда – танлаш) ва тендерда иштирок этиш истагини билдирган тадбиркорлик субъекти.

5. Аутсорсинг хизмати қуйидаги шартлар асосида амалга оширилади:
аутсорсерни аниқлаш;
коррупция ва манфаатлар тўқнашуви ҳолатларига йўл қўймаслик;
аутсорсер томонидан функцияларнинг сифатли бажарилиши;
давлат буюртмачисининг функцияларини бажариш билан банд бўлган ходимлар сонини (штатини) қисқартириш.

6. Мазкур Низом талаблари аутсорсинг хизматларидан фойдаланувчи давлат буюртмачиларига, шунингдек, аутсорсинг хизматларини кўрсатувчи Ўзбекистон Республикасининг резиденти ёки норезиденти бўлган жисмоний ёки юридик шахсларга нисбатан татбиқ этилади, бундан Қуролли Кучлар таркибига кирувчи вазирлик ва идоралар мустасно.

2-боб. Аутсорсерни танлаш, шартнома тузиш ва ҳисоб-китобларни амалга ошириш

7. Аутсорсер давлат харидлари тўғрисидаги қонунчилик ҳужжатлари талабларига мувофиқ аниқланади.

8. Иштирокчиларга нисбатан қуйидаги талаблар қўйилади:
тадбиркорлик субъекти сифатида рўйхатдан ўтган бўлиши;
аутсорсингга бериладиган функциялар йўналишида камида олти ой фаолият олиб борган бўлиши;

аутсорсинг шартномасини бажариш учун зарур техник, молиявий, моддий, етарли иш тажрибасига эга бўлган малакали кадрлар ҳамда бошқа ресурсларга эга бўлиши;

солиқлар ва йиғимларни тўлаш бўйича муддати ўтган қарздорлиги мавжуд бўлмаслиги;

иштирокчининг суд қарорлари бўйича бажарилмаган мажбуриятлари мавжуд эмаслиги.

9. Аутсорсерни танлаш ва шартнома тузиш ишлари махсус саҳифа орқали амалга оширилади.

Бунда танлашни (тендерни) ўтказишда Харид комиссиясини шакллантириш, махсус саҳифа орқали аутсорсерни танлаш ва шартнома тузиш Ўзбекистон Республикасининг “Давлат харидлари тўғрисида”ги Қонуни ҳамда Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 20 майдаги 276-сон қарори билан тасдиқланган Давлат харидларини амалга ошириш билан боғлиқ тартиб-таомилларни ташкил этиш ва ўтказиш тартиби тўғрисидаги низомда белгиланган тартиб асосида амалга оширилади.

10. Танлашда (тендерда) коррупциявий хатти-ҳаракатлар содир этилишининг олдини олиш, манфаатлар тўқнашувига йўл қўймаслик ҳамда жамоатчилик назоратини таъминлаш мақсадида танлаш (тендер) ўтказилиши тўғрисидаги эълонда Ўзбекистон Республикасининг “Давлат харидлари

тўғрисида”ги Қонунида кўрсатилган ахборотлардан ташқари, қуйидаги маълумотлар акс эттирилади:

функцияни аутсорсинг шартлари асосида амалга ошириш бўйича самарадорлик кўрсаткичлари (KPI);

комплаенс-назорат бўлинмаси (ёки ушбу вазифа юклатилган масъул шахс) билан боғланиш учун маълумот;

жамоатчилик назорати субъектлари ўз фикрларини билдиришлари ва таклифлар киритишлари учун давлат буюртмачисининг расмий веб-сайти (шу жумладан, “Call-марказ”) ва ижтимоий тармоқлардаги саҳифалари тўғрисидаги маълумот.

11. Танлаш (тендер) натижалари юзасидан келиб тушган шикоятлар Давлат харидлари соҳасидаги шикоятларни кўриб чиқиш бўйича комиссия ёки суд томонидан қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда кўриб чиқилади.

Бунда танлаш (тендер) натижалари бўйича қарорлар Давлат харидлари соҳасидаги шикоятларни кўриб чиқиш бўйича комиссия ёки суд томонидан бекор қилинган тақдирда, аутсорсерни қайта танлаш (тендер) қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда амалга оширилади.

12. Танлаш (тендер) якунида иштирокчилар тенг балл тўплаган тақдирда, қўшимча мезон сифатида устуворлик қуйидагиларга берилади:

а) қўшилган қиймат солиғи тўловчи тадбиркорлик субъектларига;

б) Тадбиркорлик субъектларининг барқарорлик рейтингида А, Б ва С тоифаларига кирувчи тадбиркорлик субъектларига.

13. Ижро этувчи ҳокимият органи ва давлат корхоналари аутсорсингга ўтказилаётган функция бўйича унинг мақсади, ўзига хос хусусиятлари ҳамда қонунчилик ҳужжатларида белгиланган талабларни ҳисобга олган ҳолда, тегишли самарадорликнинг асосий кўрсаткичларини (KPI) ишлаб чиқади.

14. Самарадорлик кўрсаткичлари (KPI) қуйидаги талабларга мувофиқ бўлиши зарур:

ўлчовли бўлиши – кўрсаткичлар уларга эришишни баҳолаш имконини берадиган аниқ, объектив ва қатъий ўлчанадиган миқдорий ва сифат кўрсаткичлари билан белгиланиши керак;

эришса бўладиган бўлиши – кўрсаткичлар амалий, реал ва мавжуд ресурслар ҳамда ташкилий имкониятларга мос бўлиши керак;

шаффоф бўлиши – эришиладиган кўрсаткичлар давлат буюртмачиси ва аутсорсер учун очиқ бўлиши керак;

натижага йўналтирилган бўлиши – кўрсаткичлар аутсорсерга ўтказилаётган функциянинг мақсадларига эришишни таъминлаши керак;

муддатли бўлиши – кўрсаткичларга эришиш учун аниқ, реал ва асосланган вақт даври белгиланиши ҳамда белгиланган вақт оралиғида бажариладиган бўлиши керак.

15. Ижро этувчи ҳокимият органлари ва давлат корхоналари аутсорсингга ўтказилаётган ҳар бир функция бўйича намунавий самарадорликнинг асосий кўрсаткичларини (KPI) тасдиқлайди ва ҳар йили 1 февралга қадар махсус саҳифада эълон қилиб борилишини таъминлайди.

16. Аутсорсинг хизматини кўрсатиш бўйича шартнома давлат буюртмачиси ва аутсорсер ўртасида бир молия йили учун электрон шаклда тузилади, қонунчилик ҳужжатларида белгиланган ҳоллар бундан мустасно.

17. Аутсорсинг шартномаси аутсорсер томонидан мажбуриятлар тўлиқ бажарилиши ҳамда самарадорлик кўрсаткичлари (KPI) бўйича баҳолаш натижаларидан келиб чиқиб, Харид комиссиясининг ижобий қарорига кўра бир йилгача узайтирилиши мумкин, қонунчилик ҳужжатларида белгиланган ҳоллар бундан мустасно. Бунда шартномани фақат бир марта узайтиришга йўл қўйилади.

18. Кўрсатилган хизматлар ҳисоб-китоби шартнома ойлик суммасининг 15 фоизи олдиндан ўтказиб берилгач, қолган 85 фоизи ҳақиқатда кўрсатилган хизматлар ҳажми ва сифатидан келиб чиқиб, ҳисобот ойдан кейинги ойнинг якунига қадар амалга оширилади. Бунда:

аутсорсинг шартномасига киритиладиган аутсорсерга нисбатан минимал талаб ва мажбуриятлар ижро этувчи ҳокимият органи томонидан тасдиқланадиган самарадорлик кўрсаткичларига (KPI) мувофиқ шакллантирилади;

ижро этувчи ҳокимият органи ва давлат корхоналари томонидан тасдиқланадиган минимал мажбурий самарадорлик кўрсаткичлари (KPI) аутсорсинг шартномасининг ажралмас қисми ҳисобланади;

давлат буюртмачиси ва аутсорсер ўртасидаги ҳисоб-китоб кўрсатилган хизматларнинг самарадорлик кўрсаткичларидан (KPI) келиб чиқиб, баҳолаш натижаларига асосан амалга оширилади.

19. Агар қонунчилик ҳужжатларида ёки аутсорсинг шартномасида аутсорсернинг шартномада кўрсатилган ишни шахсан ўзи бажариш мажбуриятлари келиб чиқмаса, аутсорсер ўз мажбуриятларининг бир қисмини бажариш учун бошқа шахслар (субаутсорсерлар)ни жалб қилишга ҳақли. Бунда аутсорсер субаутсорсерлар билан тузилган шартнома тўғрисидаги маълумотларни у тузилган кундан эътиборан беш иш куни ичида давлат буюртмачисини хабардор қилиши лозим.

Субаутсорсер давлат буюртмачисининг аутсорсинг шартномаси бўйича ўз мажбуриятларини бажармаганлиги ёки лозим даражада бажармаганлиги учун аутсорсер олдида жавобгар бўлади, давлат буюртмачиси олдида эса, аутсорсер ўз мажбуриятларини бажармаганлиги ёки лозим даражада бажармаганлигининг оқибатлари учун жавобгар бўлади.

Субаутсорсинг шартномаси фуқаролик қонунчилиги қоидалари билан тартибга солинади.

20. Аутсорсер томонидан шартномани бажаришга жалб этиладиган субаутсорсер ушбу Низомнинг 8-бандида иштирокчиларга қўйилган талабларга мутаносиб тарзда жавоб бериши лозим.

Аутсорсер субаутсорсерни жалб этишдан олдин унинг ушбу талабларга жавоб беришини мустақил равишда текширади ва тасдиқловчи ҳужжатларни давлат буюртмачисининг талаби бўйича тақдим этади.

21. Давлат харидларини амалга ошириш жараёни якунланмаган ёки танлаш (тендер) ўтказилмаган деб ҳисобланган тақдирда, шунингдек, аутсорсер билан шартнома бекор қилинганда, ушбу давлат буюртмачиларида аутсорсер аниқлангунга қадар белгиланган тартибда функция анъанавий усулда ташкил этилиши мумкин.

Бунда давлат буюртмачиси ходимлар билан белгиланган тартибда шартнома тузади.

3-боб. Аутсорсинг шартномасига ўзгартириш киритиш, уни бекор қилиш

22. Аутсорсинг шартномасига қуйидаги ҳолларда давлат буюртмачиси ва аутсорсер ўртасидаги келишувга мувофиқ, келишувга эришилмаган тақдирда эса судгача ва суд тартибида ўзгартириш киритилиши мумкин:

шартнома қиймати ва иш ҳажми 10 фоизгача ошганда;

шартнома қиймати ўзгармасдан иш ҳажми 10 фоизгача ошганда;

амалга оширилиши лозим бўлган иш ҳажми ўзгармасдан шартнома қиймати 10 фоизгача ошганда;

бир ёки ҳар икки тарафнинг мажбуриятлари ҳажми ўзгарганда;

аутсорсинг хизматини кўрсатиш даврийлиги ўзгарганда;

форс-мажор ҳолатларида.

Бунда шартноманинг қиймати ошиши билан боғлиқ ўзгаришлар иқтисодиёт ва молия органларининг хулосалари асосида амалга оширилади.

23. Аутсорсинг шартномасининг қийматига қуйидаги ҳолларда ўзгартириш киритилиши мумкин:

шартнома бўйича кўрсатиладиган иш/хизматлар нархи ўзгарганда;

шартнома бўйича аутсорсер ўз мажбуриятларининг бир қисмини бажаришни давлат буюртмачиси билан келишган ҳолда рад этганда.

24. Аутсорсинг шартномаси бўйича амалга оширилиши лозим бўлган иш ҳажмига қуйидаги ҳолларда ўзгартириш киритилиши мумкин:

давлат буюртмачиси ёки аутсорсер томонидан аутсорсинг шартномасининг қиймати ўзгартирилганда;

шартнома бўйича аутсорсер ўз мажбуриятларининг бир қисмини бажаришни давлат буюртмачиси билан келишган ҳолда рад этганда;

аутсорсинг хизматини кўрсатиш шароитлари ўзгарганда.

25. Аутсорсинг шартномаси қуйидаги ҳолларда бир томонлама бекор қилиниши мумкин:

аутсорсер тадбиркорлик субъекти фаолияти тугатилганда;

давлат буюртмачисининг аниқланган камчиликларни бартараф этиш тўғрисидаги кўрсатмаси аутсорсер томонидан ўз вақтида бажарилмаганда;

тасдиқланган самарадорлик кўрсаткичларига (KPI) эришиш бўйича баҳолаш натижалари 70 фоиздан кам бўлганда;

аутсорсер хизмат кўрсатишдан ихтиёрий равишда воз кечганда.

26. Аутсорсинг шартномаси бекор қилинганда қайтадан танлаш (тендер) ўтказилади. Бунда қайтадан танлаш (тендер) ўтказиш қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда амалга оширилади.

4-боб. Аутсорсер ва давлат буюртмачисининг ҳуқуқлари ва мажбуриятлари

27. Аутсорсер қуйидаги ҳуқуқларга эга:

давлат буюртмачиси билан тузилган шартномани бажариш жараёнида тушунтиришлар олиш учун унга мурожаат қилиш;

кўрсатган хизматлар учун тўловни шартномада белгиланган миқдор ва муддатда талаб қилиш;

хизматлар таннархининг ўзгариши муносабати билан шартномага ўзгартириш киритиш таклифи билан чиқиш;

давлат буюртмачисидан кўрсатилган хизматларни самарадорлик кўрсаткичлари (KPI) бўйича баҳолаш натижаларини асослаб беришни талаб қилиш;

давлат буюртмачисидан шартнома шартларининг бажарилишини талаб қилиш;

шартнома шартларига мувофиқ ва (ёки) қонунчиликда назарда тутилган ҳолларда шартномани бекор қилиш.

Аутсорсер қонунчилик ҳужжатларига ҳамда шартномага мувофиқ бошқа ҳуқуқларга ҳам эга бўлиши мумкин.

28. Аутсорсер:

шартнома шартларига мувофиқ аутсорсингга берилган функциянинг сифатли бажарилишини таъминлаши;

аутсорсинг хизматини кўрсатишда белгиланган муддатларга риоя қилиши;

шартномани бажариш жараёнида давлат буюртмачисига унинг сўрови бўйича тушунтиришлар ва ахборот бериши;

қонунчилик ҳужжатлари талабларига ва махфийлик тартибига риоя этиши;

аутсорсинг хизматини ташкил этиш ва ўтказишда коррупция ва манфаатлар тўқнашувига йўл қўймаслиги;

давлат буюртмачисига аутсорсинг хизматини амалга оширадиган ходимлар тўғрисида маълумотларни тақдим этиши;

давлат буюртмачисига тегишли бўлган бинода фаолият олиб борган тақдирда, давлат буюртмачисининг иш режими, махфийлик ва ахборотдан фойдаланиш режими, ўзини тутиш қоидаларига риоя этиши;

аутсорсинг хизматини кўрсатишда техника, ёнғин, меҳнат муҳофазаси ҳамда санитария қоидалари, нормалари ва гигиена нормативларига қатъий риоя этиши;

давлат буюртмачиси томонидан шартномада келтирилган хизмат турлари сифати бўйича ўтказиладиган назорат тадбирлари жараёнларига тўсқинлик қилмаслиги ва сўралган маълумотларни ўз вақтида тақдим қилиши;

шартномани бекор қилиш ҳақида давлат буюртмачисини камида икки ой олдин ёзма равишда огоҳлантириши, ушбу муддат тугагунига қадар эса давлат буюртмачисининг тегишли хизматларини узлуксиз ташкил этишни таъминлаши шарт.

Аутсорсер зиммасига қонунчилик ҳужжатларига ва шартномага мувофиқ бошқа мажбуриятлар ҳам юкланиши мумкин.

29. Давлат буюртмачиси қуйидаги ҳуқуқларга эга:

аутсорсер томонидан кўрсатиладиган хизматлар бўйича самарадорлик кўрсаткичларини (KPI) белгиланган тартибда тасдиқлаш;

самарадорлик кўрсаткичлари (KPI) бўйича аутсорсинг хизматини баҳолаш;

аутсорсинг хизматининг сифатли кўрсатилишини талаб қилиш;

товарлар (ишлар, хизматлар)нинг сифатини тасдиқловчи ҳужжатларни талаб қилиш;

аутсорсинг хизматини кўрсатишда қонунчилик ҳужжатлари ва техник жиҳатдан тартибга солиш соҳасидаги норматив ҳужжатлар талабларига риоя этилишини тасдиқланган режага асосан назорат қилиш;

ушбу Низомнинг 25-бандида назарда тутилган ҳолларда белгиланган тартибда шартномани бекор қилиш чораларини кўриш.

Давлат буюртмачиси қонунчилик ҳужжатларига ҳамда шартномага мувофиқ бошқа ҳуқуқларга ҳам эга бўлиши мумкин.

30. Давлат буюртмачиси:

шартномага мувофиқ белгиланган муддат ва шартлар асосида аутсорсерга кўрсатилган хизматлар учун тўловларни амалга ошириши;

аутсорсерга унинг сўрови бўйича тушунтиришлар ва ахборот бериши;

аутсорсернинг фаолиятига аралашмаган ҳолда, шартнома шартларининг бажарилишини назорат қилиши лозим.

Давлат буюртмачиси зиммасига қонунчилик ҳужжатлари ва шартномага мувофиқ бошқа мажбуриятлар ҳам юкланиши мумкин.

5-боб. Аутсорсинг хизмати кўрсатилиши юзасидан назорат ва мониторингни амалга ошириш

31. Аутсорсинг хизмати кўрсатилиши юзасидан назорат ва мониторинг давлат буюртмачиси томонидан шартномада белгиланган шартларда ва муддатларда амалга оширилади.

Бунда:

аутсорсинг хизмати самарадорлигини баҳолаш Вазирлар Маҳкамасининг 2021 йил 23 сентябрдаги 596-сон қарори билан тасдиқланган Давлат функцияларини хусусий секторга ўтказиш тартиби тўғрисидаги низомда белгиланган тартиб асосида амалга оширилади;

давлат буюртмачиси аутсорсинг хизматини баҳолаш ва назорат қилиш учун жамоатчилик назорати субъектлари, тегишли вазирлик ва идоралар вакилларида иборат таркибда махсус гуруҳ тузиши мумкин.

32. Давлат буюртмачиси аутсорсер томонидан ташкил этилган хизматларнинг қонунчилик ҳужжатлари талабларига тўлиқ мувофиқлигини назорат қилади. Бунда:

аутсорсинг хизмати кўрсатилиши юзасидан доимий мониторинг олиб боради ва сўровномалар ўтказилади;

аутсорсер томонидан кўрсатиладиган хизматни қонунчилик ҳужжатлари талабларига мувофиқлигини ўрганади ва таҳлил қилади, зарур ҳолларда, мутахассислар жалб этади;

аутсорсинг хизмати бўйича тақдим этилган ҳисоботлар ва бошқа маълумотларни таҳлил қилиш орқали аутсорсерлар фаолияти самарадорлигини доимий равишда баҳолаб боради;

аутсорсер томонидан қонунчилик ҳужжатлари талаблари ва шартнома шартларига риоя қилинмаслиги ҳолатлари аниқланганда, уларни бартараф этиш бўйича аутсорсерга кўрсатмалар беради.

Давлат буюртмачиси қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ ўзига юкланган бошқа ваколатларни ҳам амалга ошириши мумкин.

33. Давлат буюртмачиси ташкилотларнинг комплаенс-назорат бўлинмалари (ёки ушбу вазифа юклатилган масъул шахс) аутсорсинг хизматларини ташкил этишга масъул бўлган ходимларни манфаатлар тўқнашуви ва коррупциявий ҳолатларга йўл қўймасликлари устидан доимий назорат олиб боришга масъул ҳисобланади.

6-боб. Якунловчи қоида

34. Ушбу Низом талабларининг бузилишида айбдор бўлган шахслар қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда жавобгар бўлади.

Вазирлар Маҳкамасининг
2026 йил “ 12 ” _____ июн даги 306-сон қарорига
2-илова

**Ижро этувчи ҳокимият органларида
аутсорсингга ўтказиш учун устувор йўналишлар
РЎЙХАТИ**

1. Бино ва иншоотларни сақлаш, уларга техник хизмат кўрсатиш ҳамда жорий таъмирлаш ишлари, шу жумладан:
ландшафт дизайни ва ҳудудларни парваришлаш хизматлари;
фасадларни тозалаш ва ювиш хизматлари.
2. Сантехника, электр таъминоти, иситиш ва шамоллатиш тизимларига хизмат кўрсатиш ҳамда таъмирлаш ишлари.
3. Биноларни тозалаш, ҳудудларни ободонлаштириш ва санитария-гигиена хизматлари.
4. Кир ювиш хизматлари.
5. Овқатлантириш хизматларини ташкил этиш.
6. Ахборот-коммуникация технологиялари хизматларини кўрсатиш, шу жумладан:
компьютер техникасига техник хизмат кўрсатиш ва таъмирлаш;
тармоқларни бошқариш ва техник қўллаб-қувватлаш;
дастурий таъминотни ишлаб чиқиш ва қўллаб-қувватлаш;
маълумотларни сақлаш ва захиралаш (булутли хизматлар).
7. Маданий ёки спорт тадбирларини ташкил этиш.
8. Мурожаатлар билан ишлайдиган “0000” қисқа рақамли “Call-марказ” хизматлари.
9. Архив иши хизмати.
10. Транспорт ва логистика хизматлари, шу жумладан:
автотранспорт воситаларида йўловчиларни ташиш хизматлари (*мисол учун, умумий ўрта таълим ташиқлотларига олис ҳудудлардан қатнайдиған ўқувчилар учун автобуслар қатновини ташкил этиш, “IT-шаҳарча”ларга ёшларни ташиш хизматлари*);
автомобиль йўллариини эксплуатация қилиш ишлари;
йўл чизиқларини чизиш, йўл ҳаракатини ташкил этишнинг техник воситаларини ўрнатиш, алмаштириш ва уларга техник хизмат кўрсатиш хизматлари.

11. Ўзгалар парваришига муҳтож шахсларга ижтимоий хизматлар кўрсатиш ишлари.

12. Кадрларни ўқитиш, малака ошириш ва тренинглар ташкил этиш ишлари.

13. Кенг жамоатчиликка ахборот бериш (PR, медиа, реклама) хизматлари.

14. Лаборатория ва таҳлил хизматлари (соғлиқни сақлаш, экология ёки қишлоқ хўжалиги соҳаларидаги лаборатория таҳлиллари).

15. Тиббий буюмларни зарарсизлантириш.

16. Оқава сув хизматлари.

ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI VAZIRLAR MAHKAMASINING QARORI

20 26 yil « 12 » iyun № 307

Toshkent sh.

Жазони ижро этиш муассасаларида маҳкумларнинг жазони ўташ даврида тўғри маънавий-ахлоқий кадриятларни шакллантиришга қаратилган адабиётларни ўқиганлиги фактини тасдиқлаш бўйича комиссия фаолиятини ташкил этиш тўғрисида

Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги хузуридаги Жазони ижро этиш департаменти тасарруфидаги жазони ижро этиш муассасаларида жазо муддатини ўтаётган маҳкумларни ахлоқан тузатиш, уларда қонунга итоаткор хулқ-атвори, инсонга, жамиятга, меҳнатга, жамият қоидалари ва анъаналарига ҳурмат муносабатини шакллантириш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси **қарор қилади:**

1. Белгилансинки:

а) Республика Маънавият ва маърифат маркази томонидан Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон Миллий кутубхонаси, Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси билан ҳамкорликда жазони ижро этиш муассасаларида жазо муддатини ўтаётган маҳкумларда тўғри маънавий-ахлоқий кадриятларни шакллантиришга қаратилган адабиётлар рўйхати (кейинги ўринларда – адабиётлар рўйхати) **ҳар йили 1 январга қадар** тасдиқланиб, бир ой муддатда Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги хузуридаги Жазони ижро этиш департаментига тақдим этилади;

б) жазони ижро этиш муассасаларида маҳкумларнинг жазони ўташ даврида тўғри маънавий-ахлоқий кадриятларни шакллантиришга қаратилган адабиётларни ўқиганлиги фактини тасдиқлаш бўйича имтиҳон махсус дастурий таъминот орқали инсон омилини истисно этган ҳолда, тест синовлари шаклида ўтказилади;

в) Республика Маънавият ва маърифат маркази ҳар йили Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлиги, Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон Миллий кутубхонаси билан биргаликда адабиётлар рўйхати асосида тест топшириқларини шакллантиради ва Республика Маънавият ва маърифат маркази томонидан махсус дастурий таъминотга жойлаштирилади.

2. Жазони ижро этиш муассасаларида маҳкумларнинг жазони ўташ даврида тўғри маънавий-ахлоқий кадриятларни шакллантиришга қаратилган адабиётларни ўқиганлиги фактини тасдиқлаш бўйича комиссия фаолиятини ташкил этиш тўғрисидаги низом иловага мувофиқ тасдиқлансин.

3. Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги Рақамли технологиялар вазирлиги билан биргаликда **икки ой** муддатда Ички ишлар вазирлиги ҳузуридаги Жазони ижро этиш департаментининг “E-mahkum” ахборот тизими доирасида маҳкумларни тест синовларидан ўтказиш бўйича алоҳида модуль яратиш чораларини кўрсин.

4. Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда ўзлари қабул қилган норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни **бир ой** муддатда ушбу қарорга мувофиқлаштирсин.

5. Ушбу қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси ички ишлар вазири А.А. Ташпулатов зиммасига юклансин.

**Ўзбекистон Республикасининг
Бош вазири**

А. Арипов

Вазирлар Маҳкамасининг
2026 йил “ 12 ” июндаги 307-сон қарорига
илова

**Жазони ижро этиш муассасаларида маҳкумларнинг жазони ўташ
даврида тўғри маънавий-ахлоқий қадриятларни шакллантиришга
қаратилган адабиётларни ўқиганлиги фактини тасдиқлаш бўйича
комиссия фаолиятини ташкил этиш тўғрисида
НИЗОМ**

1-боб. Умумий қондалар

1. Ушбу Низом Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги ҳузуридаги Жазони ижро этиш департаменти тасарруфидаги жазони ижро этиш муассасаларида (кейинги ўринларда – муассасалар) маҳкумларнинг жазони ўташ даврида тўғри маънавий-ахлоқий қадриятларни шакллантиришга қаратилган адабиётларни ўқиганлиги фактини тасдиқлаш бўйича комиссия (кейинги ўринларда – комиссия) фаолиятини белгилайди.

2. Комиссия ўз фаолиятида Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси ва қонунлари, Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармонлари, қарорлари, фармойишларига, Вазирлар Маҳкамасининг қарорлари, шунингдек, бошқа қонунчилик ҳужжатларига ва ушбу Низомга амал қилади.

3. Ушбу Низомда қуйидаги асосий тушунчалардан фойдаланилади:

махсус дастур – Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги ҳузуридаги Жазони ижро этиш департаментининг “E-mahkum” ахборот тизими доирасида маҳкумларни тест синовларидан ўтказиш бўйича алоҳида модуль;

талабгор – Ўзбекистон Республикасининг Жиноят кодекси 73-моддаси тўртинчи қисмида кўрсатилган тоифадаги (умרבод озодликдан маҳрум қилишга ҳукм этилганлар бундан мустасно) маҳкум;

тест синови – талабгорда тўғри маънавий ва ахлоқий қадриятларни шакллантиришга қаратилган адабиётлар рўйхатидаги китобларни ўзлаштирганлик даражасини аниқлаш мақсадида комиссия назоратида махсус дастур орқали ўтказиладиган имтиҳон.

2-боб. Комиссия фаолиятини ташкил этиш тартиби

4. Талабгорнинг тест синови топширишини назорат қилиб бориш ва натижаларини ҳулоса асосида тасдиқлаш учун муассасаларда муассаса ходимлари ҳамда жамоатчилик вакилларида иборат комиссия ташкил этилади.

Комиссия таркиби 7 нафар аъзо, комиссия раиси ва котибдан иборат бўлади.

5. Комиссия таркибига муассаса ходимлари, ҳудудий фаол жамоатчилик вакиллари, жумладан, Халқ депутатлари маҳаллий кенгашлари депутатлари, фуқаролар ўзини ўзи бошқариш органлари ҳамда жамоат ташкилотларининг ҳаётий тажрибага ва аҳоли ўртасида обрў-эътиборга эга бўлган вакиллари киради.

6. Комиссия таркиби муассаса бошлигининг буйруғи билан тасдиқланади.

Комиссия таркибига киритилган ҳудудий фаол жамоатчилик вакиллари, Халқ депутатлари маҳаллий кенгаши депутатлари ёки фуқаролар ўзини ўзи бошқариш органи вакиллари орасидан комиссия раиси сайланади ҳамда муассаса масъул ходими комиссия котиби бўлади.

Комиссия йиғилиши, комиссия раиси ва унинг аъзоларининг эллик фоизидан ортиғи қатнашгандагина ваколатли бўлади.

Маҳкумларни жазони ўташ даврида тўғри маънавий-ахлоқий кадриятларни шакллантиришга қаратилган адабиётларни ўқиганлиги фактини тасдиқлаш бўйича зарур ҳужжатларни тайёрлаш ва комиссия аъзоларига тақдим этиш комиссия котиби томонидан амалга оширилади.

7. Комиссия йиғилиши, қоида тариқасида, йилига камида икки марта, ҳар йил февраль ва август ойларида ўтказилади.

8. Имтиҳон натижалари бўйича тест синови ўтказилган куннинг ўзида комиссия томонидан йиғилиш баёни расмийлаштирилади. Йиғилиш баёнини комиссия раиси, уни аъзолари ҳамда котиб имзолайди.

Тест синови натижалари тўғрисида комиссия томонидан хулоса расмийлаштирилади ҳамда комиссиянинг ҳар бир аъзоси томонидан имзоланади.

9. Комиссия хулосаси талабгорга имзо қўйдириб, таништирилади ҳамда унинг шахсий йиғмажилдига қўшиб қўйилади.

Хулосанинг кўчирма нусхаси прокурорга юборилади, шунингдек, маҳкумнинг ҳимоячисига унинг сўровига кўра берилади.

10. Талабгор тест синови натижалари унга таништирилган кундан бошлаб, беш иш куни ичида тест ўтказилиш жараёни ёки натижалари бўйича шахсан ўзи ёки ҳимоячиси орқали судга шикоят йўллаши мумкин.

Суд шикоятни кўриб чиқиш натижалари бўйича қуйидаги қарорлардан бирини қабул қилади:

талабгор томонидан кўрсатилган далиллар тасдиқланмаса, тест синови натижаларини ўзгаришсиз, шикоятни эса қаноатлантирмасдан қолдириш тўғрисида;

талабгор томонидан кўрсатилган далиллар асосли деб топилса, шикоятни қаноатлантириш ва тест синовии натижаларини бекор қилиш тўғрисида.

Суд томонидан тест синовии натижаларини бекор қилиш тўғрисида қарор қабул қилинган тақдирда суд қарори чиққан кундан эътиборан беш иш куни ичида комиссия томонидан қайта тест синовии ўтказилади.

11. Маҳкумнинг адабиётни ўзлаштирганлиги фактини тасдиқлаш ҳақида хулоса қабул қилинганда, ўн беш кун муддатда муассаса маъмурияти томонидан маҳкумнинг тузалиш йўлига ўтганлиги муносабати билан маҳкумнинг ўталмаган жазо муддатини қисқартириш тўғрисидаги тақдимнома судга юборилади.

12. Тест синовлари натижалари бўйича тестология меъёрларининг бузилиш ҳолати аниқланганда, уч иш кунида комиссия томонидан тест синовии натижалари бекор қилинади.

13. Куйидаги ҳолатларда тестология меъёрлари бузилган деб ҳисобланади:

тест материаллари хавфсизлиги ва махфийлигини таъминлаш қоидалари бузилса;

талабгорлар томонидан тест материалларини олдиндан қўлга киритиш ҳолати аниқланса;

агар видеокузатув орқали талабгорнинг шпаргалкалар ёки ишоралардан фойдаланганлиги факти қайд этилган бўлса.

14. Тест синовии натижалари бекор қилинган ҳолатларда, талабгорнинг хоҳишига кўра, қайта тест синовлари ташкил этилади.

3-боб. Комиссия аъзоларининг ҳуқуқ ва мажбуриятлари

15. Комиссия аъзолари куйидаги ҳуқуқларга эга:

муассаса бошлиғининг комиссия таркибини тасдиқлаш бўйича буйруғи билан танишиш;

тест синовии топширувчи талабгорлар рўйхатини тест синовии бошланишидан олдин олиш;

талабгорларнинг тест синовии топшириш жараёнини тўлиқ кузатиб бориш;

тест синовии ўтказиш қоидаларини бузган талабгорларни тест синовидан четлаштириш ҳамда натижаси бўйича тегишли ҳужжатларни расмийлаштириш.

16. Комиссия аъзолари:

муассасаларда ташкил этиладиган тест синовлари бўйича тарғибот ва ташвиқот ишларини амалга оширишга;

тест синови жараёнини уюшқоқлик билан тартибли ташкил этиш, талабгорларга уларнинг тест синовлари жараёнидаги вазифалари, ҳуқуқ ва мажбуриятларини тушунтириш, тест синовлари жараёни бўйича маслаҳатлар, кўрсатмалар беришга;

талабгорларни тест синовлари қоидалари билан тўлиқ таништиришга;

талабгорларнинг тест синови жараёнига қатнашишини назоратга олишга;

тест синови натижаларини бир иш куни ичида кўриб чиқиб, талабгорларнинг белгиланган адабиётни ўзлаштирганлиги факти тасдиқланган ёки тасдиқланмаганлиги тўғрисида хулоса расмийлаштиришга;

талабгорлар томонидан тест синовини топшириш ва баҳолаш натижалари бўйича эътирозларини қабул қилиш ва илтимоснома билан судга мурожаат қилишга ҳақли эканлигини тушунтиришга мажбур.

4-боб. Талабгорларни тест синовларидан ўтказиш тартиби

17. Талабгорлар тест синовларидан махсус дастур орқали ўтказилади.

18. Талабгор махсус дастурда рўйхатдан ўтаётганида ўзининг шахсини тасдиқловчи ҳужжати (ID-карта рақами) ёки верификация қилиш воситалари (“Face-ID” тизими) орқали тасдиқлайди.

19. Талабгорнинг жазо муддати ҳар бир ўқиган китоби учун уч кунга, бироқ бир йилда кўпи билан ўттиз кунгача қисқартирилади. Бунда талабгор ўқиган китоби бўйича тест синовини бир йилда икки маротаба топширади.

20. Ҳар бир адабиёт бўйича 25 тадан иборат тест топшириғи шакллантирилади ҳамда ҳар бир тест топшириғи учун икки дақиқа вақт ажратилади.

21. Махсус дастур орқали ҳар бир адабиёт бўйича тест синови жами 100 баллик тизим асосида ҳисобланиб, ҳар бир тест саволи учун 4 балл берилади.

22. Талабгор томонидан ҳар бир адабиёт бўйича 70 ва ундан юқори балл тўпланган тақдирда, тест синови муваффақиятли топширилган ҳисобланади.

23. Тест синови ўтказилиши режалаштирилган хоналар қуйидаги талаблар асосида жиҳозланади:

талабгорларнинг сонидан келиб чиқиб, тест синовини ўтказиш учун стол-стул билан жиҳозланган хона ажратилади;

хоналар алоҳида жойлашган, ёруғ, кириш учун фақат битта эшик ва деразаларини ёпиш имконияти мавжуд бўлади;

эшик ва деразалардан учинчи шахсларнинг талабгорлар билан алоқа қилишни истисно этишга қаратилган чоралар кўрилади;

тест синовларини ўтказишга мўлжалланган хоналар видеокузатув воситалари билан жиҳозланади.

5-боб. Якунловчи қоидалар

24. Ушбу Низомни қўллашда юзага келадиган низолар қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда ҳал этилади.

25. Ушбу Низом талабларининг бузилишида айбдор бўлган шахслар қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда жавоб берадилар.

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI VAZIRLAR MAHKAMASINING QARORI

20 26 yil « 12 » iyun

№ 309

Toshkent sh.

2026–2030 йилларда гематологик ва онкогематологик касалликларга чалинган беморларга тиббий ёрдам кўрсатиш тизimini янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида

Гематология ва онкогематология соҳасини янада ривожлантириш, ўзак хужайралари трансплантацияси, ўзак хужайралари криобанки, ген, иммун терапия каби энг замонавий ва илғор юқори технологик даволаш усуллари жорий қилиш, беморларни сифатли дори воситалари ва сарфлаш материаллари, тиббиёт муассасаларини замонавий тиббий жиҳозлар билан таъминлаш ва молиялаштиришни изчил давом эттириш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси қарор қилади:

1. Қуйидагилар 2026-2030 йилларда гематологик ва онкогематологик касалликларга чалинган беморларга тиббий ёрдам кўрсатиш тизimini янада такомиллаштиришнинг **асосий вазифалари** этиб белгилансин:

гематологик ва онкогематологик касалликларга чалинган беморларни даволашда **хужайра терапияси, ген ва иммун терапияси** каби замонавий усулларни босқичма-босқич жорий қилиш;

соҳа учун замонавий ташхис қўйиш, даволаш ва реабилитация қилиш бўйича билим ва кўникмаларга эга мутахассисларни тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш, шунингдек, **илғор фундаментал, амалий ва инновацион илмий тадқиқотлар ўтказилишини** ташкил этиш;

барча туман (шаҳар)ларда қон касаллиги ва бошқа касалликларга эрта босқичларда ташхис қўйиш мақсадида **лаборант ходимлар малакасини ошириш** орқали гематологик ва онкогематологик хизматни ривожлантириш;

қон касаллигига шубҳа қилинган беморларга тезлаштирилган ҳолда ташхис қўйиш ва **янги даволаш тизimini (“яшил” йўлак) жорий этиш;**

тиббий маълумотларни бошқариш жараёнларини рақамлаштириш, тиббиёт ходимларини ўз фаолиятида **ахборот-коммуникация технологиялари имкониятларини қўллашга ўқитиш;**

халқаро маслаҳатчилар ва ҳамкорларнинг тавсияларига мувофиқ **илғор стандартлар ва даволаш протоколларини жорий этиш;**

худудлардаги гематология бўлимларини замонавий ускуналар билан жиҳозлаш ҳамда дори воситалари билан узлуксиз таъминлаш;

қон касаллигига чалинган беморлар учун паллиатив ёрдам ва хоспис тизимини такомиллаштириш ҳисобидан беморларнинг ҳаёт сифатини яхшилаш.

2. Қуйидагилар 2026-2030 йилларда гематологик ва онкогематологик касалликларга чалинган беморларга тиббий ёрдам кўрсатиш тизимини янада такомиллаштиришнинг мақсадли кўрсаткичлари этиб белгилансин:

аҳоли орасида гематологик ва онкогематологик касалликларни эрта босқичларда аниқлаш ҳолатлари улушини 60 фоизгача ошириш;

гематологик ва онкогематологик касалликларга чалинган беморларнинг бир йиллик яшовчанлигини 34 фоиздан 60 фоизгача, беш йиллик яшовчанлигини эса 35 фоиздан 55 фоизгача ошириш;

гематологик касалликларга чалинган беморларни ихтисослаштирилган тиббий ёрдам билан 100 фоиз қамраб олиш;

кадрлар салоҳиятини ошириш, устувор равишда худудлардаги тиббиёт муассасаларининг моддий-техник базасини мустаҳкамлаш, барча бўғинлардаги ахборот алмашинуви жараёнларини рақамлаштириш;

гемопозитик ўзак хужайралари трансплантацияси амалиётларини худудларда жорий қилиш;

гематологик ва онкогематологик беморларга ташхис қўйилгандан бошлаб трансплантация амалиёти ўтказишгача бўлган вақтни 6 ойдан 3 ойгача қисқартириш.

3. Соғлиқни сақлаш вазирлигининг Тошкент шаҳридаги давлат тиббиёт муассасаларида қон касалликларини эрта аниқлаш бўйича қуйидагиларни назарда тутувчи чора-тадбирларни амалга ошириш тўғрисидаги таклифига розилик берилсин:

а) қон касалликларига бирламчи шубҳаларни барвақт аниқлаш бўйича сўровнома ишлаб чиқиш ва тиббий кўрик ўтказиш, шунингдек, бирламчи скрининг тартиб-қоидаларига оилавий шифокорларини ўқитиш орқали уларнинг гематологик касалликлар бўйича ҳушёрлигини ошириш;

б) беморларни йўналтиришнинг касалликларни туман даражасида аниқлаш ва бирламчи ташхис қўйиш, худудий ва республика даражаларида ташхисни тасдиқлаш ва юқори технологик даволаш, реабилитация қилиш ва паллиатив ёрдам кўрсатиш тамойили бўйича ишлайдиган 3 босқичли янги тизимини жорий этиш. Бунда 2026 йил 1 сентябрдан бошлаб:

1-босқичда – аҳоли орасида сўровнома орқали шубҳали белгиларни аниқлаш;

2-босқичда – шубҳали белгилари бўлган беморларни туман (шаҳар) тиббиёт бирлашмаси ва соғлиқни сақлаш бўлимларининг тегишли тиббиёт муассасаларида скрининг тадбирларидан ўтказиш;

3-босқичда – гематологик касалликлар аниқланган беморларни Республика ихтисослаштирилган гематология илмий-амалий тиббиёт марказига (кейинги ўринлар – Марказ) тўлиқ ташхис қўйиш ва даволаш учун йўллаш.

4. Соғлиқни сақлаш вазирлиги, Иқтисодиёт ва молия вазирлиги ҳамда Марказнинг қуйидаги тақлифлари маъқуллансин:

Марказ ҳузурида юридик шахс бўлмаган Қон ва ўзак хужайралари криобанки ҳамда Трансплантация, хужайра, ген ва иммун терапия даволаш илмий клиник марказини ташкил этиш, шунингдек, уларнинг сақлаш харажатларини Марказ ҳисобидан қоплаш;

Марказда гематологик ва онкогематологик касалликларга чалинган беморларга ташхис қўйиш, хужайра, ген ва иммун даволаш ҳамда ҳудудларда реабилитация қилишнинг янги моделини жорий этиш.

5. Белгилаб қўйилсинки:

а) 2026–2030 йилларда Давлат бюджети маблағлари ҳисобидан қуйидаги мақсадларга жами **930 млрд сўм** йўналтирилади:

республика миқёсида гематологик ва онкогематологик касалликларга чалинган беморларни ҳаётий зарур кимё терапияси, ёндош, реагент, сарфлаш материаллари ва таргет дори воситалари билан таъминлаш учун – **430 млрд сўм**;

Миллий регистрга асосан гемофилиянинг А ва В турлари билан оғриган беморларни қон ивиш омиллари билан таъминлаш учун – **250 млрд сўм**;

гематологик ва онкогематологик касалликларга чалинган беморларни қон, унинг таркибий қисмлари, тромбоконцентрат, вирусли инактивация қилиш учун сарфлаш материаллари билан таъминлаш учун – **250 млрд сўм**;

б) Соғлиқни сақлаш вазирлиги ҳузуридаги Тиббиётни ривожлантириш давлат мақсадли жамғармаси маблағлари ҳисобидан гематологик ва онкогематологик касалликларга чалинган беморларга ташхис қўйиш учун зарур реагент ва сарфлаш материаллари, шунингдек, даволаш учун қон ивиш омиллари ва таргет дори воситалари билан таъминлаш ҳамда ўзак хужайралари трансплантация амалиётларини ўтказиш, малакали кадрлар билан таъминлаш ва хорижий мутахассисларни жалб қилиш учун ҳар йили **100 млрд сўм** ажратилади.

6. Қуйидагилар:

2026–2030 йилларда республикада гематология хизматини янада ривожлантириш ҳамда унинг фаолиятини самарали ташкил этиш бўйича **чора-тадбирлар дастури 1-иловага мувофиқ**;

2026–2030 йилларда Республика ихтисослаштирилган гематология илмий-амалий тиббиёт маркази ҳамда Қорақалпоғистон Республикаси кўп тармоқли тиббиёт маркази, Самарқанд, Бухоро, Наманган вилоятлари кўп тармоқли тиббиёт марказларида Қон ва ўзак хужайралари криобанкини ташкил этиш учун уларни **тиббий жиҳозлар билан таъминлаш дастури 2-иловага мувофиқ**;

2026–2030 йилларда гематологик ва онкогематологик касалликларга чалинган беморларга тиббий ёрдам кўрсатиш тизимини янада такомиллаштириш бўйича **мақсадли кўрсаткичлар 3-иловага мувофиқ** тасдиқлансин.

7. Соғлиқни сақлаш вазирлиги Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги ва Ўзбекистон Миллий телерадиокомпанияси билан биргаликда оммавий ахборот воситаларида мазкур қарорнинг мақсад ва вазифаларини, шунингдек, унинг амалга оширилиши ҳамда мақсадли кўрсаткичларга эришилишини кенг ёритишни таъминласин.

8. Ушбу қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари – иқтисодиёт ва молия вазири Ж.А. Қўчқоров ҳамда соғлиқни сақлаш вазири Э.Э. Адилов зиммасига юклансин.

**Ўзбекистон Республикасининг
Бош вазири**

А. Арипов

Вазирлар Маҳкамасининг
2026 йил “ 12 ” июн даги 309 -сон қарорига
1-илова

**2026–2030 йилларда республикада гематология хизматини янада ривожлантириш ҳамда унинг фаолиятини
самарали ташкил этиш бўйича чора-тадбирлар
ДАСТУРИ**

Т/р	Чора-тадбирлар	Амалга ошириш механизми	Ижро муддати	Молиялаштириш манбалари	Масъул ижрочилар
I. Гематология хизматини янада ривожлантириш, гематологик ва онкогематологик касалликларнинг олдини олиш, ташхис қўйиш ва даволашни такомиллаштириш					
1.	Гематологик ва онкогематологик касалликларнинг олдини олиш, эрта босқичларда аниқлаш, ташхис қўйиш ва даволаш сифатини ошириш.	1. Республика ихтисослаштирилган гематология илмий-амалий тиббиёт маркази (кейинги ўринларда – Марказ) ва ҳудудларда гематологик ва онкогематологик касалликларни эрта босқичларда аниқлаш, уларга ташхис қўйиш, даволаш ва уларнинг олдини олиш бўйича тадқиқотлар натижаларига асосланган халқаро мутахассислар иштирокида клиник протоколларни жорий этиш. 2. Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятлар кўп тармоқли тиббиёт марказларида эҳтиёжга кўра ажратилган шифо ўринлари доирасида паллиатив шифо ўринларини ташкил қилиш. 3. Марказда мавжуд ўринлар доирасида 25 ўринли (шундан 5 ўрин кундузги даволаниш учун) гемофилия бўлимини ташкил этиш орқали гемофилия касаллигига чалинган беморларни профилактик даволаш ва пренатал ташхис қўйиш ҳамда касаллик асоратларини даволашни йўлга қўйиш.	2026-2027 йиллар Режа-жадвал тасдиқлаш 2026 йил 1 сентябрдан бошлаб	Ижрочилар маблағлари Ҳисоб-китоблар асосида	Соғлиқни сақлаш вазирлиги

2.	Гематологик ва онкогематологик касалликларни эрта босқичда аниқлашда аҳолининг кенг иштирокини таъминлаш.	1. Халқаро экспертлар иштирокида тиббиёт ходимлари ҳамда фуқаролар ўртасида гематологик касалликларга ҳушёрликни ва уларнинг билимларини ошириш бўйича сўровнома ишлаб чиқиш ва тасдиқлаш. 2. Сўровномани қўллаш, унга мувофиқ тиббий кўрик ўтказиш ҳамда бирламчи скрининг тартиб-қоидаларига ўқитиш орқали тиббиёт ходимларини гематологик касалликларни эрта босқичларида аниқлашга ўргатиш.	2026 йил сентябрь	—	Соғлиқни сақлаш вазирлиги
3.	Аҳоли орасида, айниқса, 18-35 ёшгача (туғиш ёшидаги) аёллар ҳамда бирламчи бўғинга мурожаат қилувчи аҳоли орасида гематологик ва онкогематологик касалликларни эрта аниқлаш, қон касаллигига мойиллиги ёки шубҳа мавжуд аҳоли орасида йилига бир маротаба скрининг текширувларини ўтказиш.	1. Қўп тармоқли марказий поликлиникалар эҳтиёжидан келиб чиқиб, қонни умумий таҳлил қиладиган гематологик анализатор билан таъминлаш. 2. Маҳаллий бюджет маблағлари ҳисобидан реагентлар билан тўлиқ таъминлаш. 3. Қўп тармоқли марказий поликлиникалар шифокор лаборант ва лаборантларининг режа асосида малакасини ошириш.	2026-2030 йиллар	Соғлиқни сақлаш вазирлигига ажратилган маблағлар ҳисобидан 26,5 млрд сўм Маҳаллий бюджет маблағлари	Соғлиқни сақлаш вазирлиги, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳри ҳокимликлари
II. Кадрлар малакаси ва илмий салоҳиятини ошириш, халқаро ҳамкорликни ривожлантириш					
4.	Гематологик ва онкогематологик касалликларнинг олдини олиш, уларга ташхис қўйиш ва даволашнинг устувор йўналишларида илмий тадқиқотлар ўтказиш.	Гематологик ва онкогематологик касалликларнинг олдини олиш, уларга ташхис қўйиш ва даволаш соҳасида долзарб муаммоларни тадқиқ қилишга доир фундаментал, амалий ва инновацион илмий тадқиқотлар олиб бориш.	2026-2030 йиллар	Илм-фанни молиялаштириш ва инновацияларни қўллаб-қувватлаш жамғармаси маблағлари	Соғлиқни сақлаш вазирлиги, Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлиги
5.	Марказда тўрт йўналишда базавий молиялаштирилаётган илмий лаборатория ва бўлимларни ташкил этиш.	1. Тегишли норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш бўйича Ҳукумат қарори лойиҳасини ишлаб чиқиш.	2026 йил октябрь	2026 йил Соғлиқни сақлаш вазирлигига ажратилган	Соғлиқни сақлаш вазирлиги, Иқтисодиёт ва молия вазирлиги

		2. Марказда мезенхимал хужайралар технологияси, CAR-T терапия, қон касалликларини инновацион даволаш ҳамда онкогематологик ва бошқа онкологик касалликларда ауто ва аллоген ўзак хужайраларини қўллаш йўналишларида лабораторияларни ташкил этиш. Бунда ҳар бир лаборатория учун 1 та штат бирлиги – лаборатория мудир ва 1 та штат бирлиги – лаборант ставкаларини киритишни кўзда тутиш.		маблағлар хисобидан, 2027 йилдан Давлат бюджети параметрларида кўзда тутилади	
6.	Гематология соҳасида таълим, илм-фан ва тиббиёт амалиётининг ўзаро интеграциясини кучайтириш. Марказда гематология йўналишида кадрларни қайта тайёрлаш ва олий таълимдан кейинги таълим институти тизимини йўлга қўйиш.	1. Гематология ва трансфузиология, ўзак хужайралари трансплантацияси мутахассисликлари йўналишида клиник ординатурада кадрларини тайёрлаш. 2. Клиник ординатура мутахассисликлари ўқув режалари ҳамда фан дастурларини ишлаб чиқиш ва тасдиқлаш. 3. Худудлар учун эҳтиёж асосида мақсадли клиник ординатура орқали гематолог мутахассислар тайёрлаш.	2026-2030 йиллар	–	Соғлиқни сақлаш вазирлиги
7.	Етакчи хорижий марказларда гематология йўналишида мутахассислар тайёрлаш.	Марказ ҳамда Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятлар кўп тармоқли тиббиёт марказлари гематология бўлимларининг ҳар йили камида 20 нафар ходимининг малакасини ошириш ва стажировка ўташ учун нуфузли хорижий тиббиёт муассасаларига юбориш.	2026-2030 йиллар	Тиббиётни ривожлантириш давлат мақсадли жамғармаси маблағлари	Соғлиқни сақлаш вазирлиги
8.	Марказ фаолиятига етакчи хорижий мутахассисларни жалб қилиш.	Марказ фаолиятига Россия, Германия, АҚШ, Туркия ва бошқа мамлакатлардан етакчи хорижий мутахассисларни жалб қилиш чораларини кўриш.	2026-2030 йиллар Режа-жадвал асосида	Тиббиётни ривожлантириш давлат мақсадли жамғармаси маблағлари	Соғлиқни сақлаш вазирлиги

9.	Бирламчи тиббий-санитария ёрдами муассасалари шифокорларининг гематология йўналишида малакасини ошириш.	Оилавий шифокорлар ва бирламчи тиббий-санитария ёрдами муассасаларининг бошқа мутахассислари учун гематологик ва онкогематологик касалликларнинг олдини олиш ва уларни ўз вақтида аниқлаш бўйича қисқа муддатли малака ошириш курслари ва семинар-тренинглар ташкил қилиш.	Режа-жадвал асосида	Ижрочилар маблағлари	Соғлиқни сақлаш вазирлиги
III. Моддий-техник базани мустаҳкамлаш, жиҳозлаш, инфратузилмани ривожлантириш ва рақамлаштиришни жадаллаштириш					
10.	Қон ва ўзак хужайралари криобанкини ташкил қилиш, ўзак хужайралари трансплантацияси амалиётларини ҳудудларда (Нукус, Самарқанд, Бухоро, Наманган) ривожлантириш ҳамда янги даволаш усулларини жорий қилиш.	1. Марказ ҳамда Қорақалпоғистон Республикаси кўп тармоқли тиббиёт маркази, Самарқанд, Бухоро, Наманган вилоятлари кўп тармоқли тиббиёт марказларида: мавжуд ўринлар доирасида 4 тагача трансплантация ўрин жойлари; Қон ва ўзак хужайралари криобанкини ташкил этиш. 2. Қон ва ўзак хужайралари криобанкини зарур тиббий жиҳозлар ва сарфлаш материаллари билан жиҳозлаш.	2026-2030 йиллар	Ҳар йили дастур доирасида иқтисод қилинган маблағлар ҳисобидан	Соғлиқни сақлаш вазирлиги
11.	Замонавий даволаш ва диагностика усулларини жорий этиш.	1. Кимёвий дори воситаларини эритиш, суюлтириш учун дори воситаларини марказлаштирилган ва автоматлаштирилган ҳолда тайёрлаш хонасини ташкил этиш. 2. Car-T хужайра, ген ва иммун терапия учун хужайралар технологиясини босқичма-босқич йўлга қўйиш.	2026-2028 йиллар	Ҳар йили дастур доирасида иқтисод қилинган маблағлар ҳисобидан Грантлар	Соғлиқни сақлаш вазирлиги
12.	Республика миқёсида гематологик ва онкогематологик касалликка чалинган беморларни ҳаётий зарур кимё терапияси, ёндош, реагент, сарфлаш	Кимё терапияси, ёндош, реагент, сарфлаш материаллари ва таргет дори воситалари бўйича эҳтиёжни аниқлаш ва белгиланган тартибда харид қилиш чораларини кўриш.	2026-2030 йиллар	Тиббиётни ривожлантириш давлат мақсадли жамғармаси маблағлари	Соғлиқни сақлаш вазирлиги, Иқтисодиёт ва молия вазирлиги

	материаллари ва таргет дори воситалари билан таъминлаш.			Давлат бюджети маблағлари 430 млрд сўм, шундан: 2026 йилда 70 млрд сўм, 2027–2030 йиллар ҳар йили 90 млрд сўмдан	
13.	Миллий регистрга асосан гемофилиянинг А ва В турлари билан оғриган беморларни қон ивиш омиллари билан таъминлаш.	Йилига 1 500 нафаргача гемофилияга чалинган беморларни VIII, IX қон ивиш омиллари билан таъминлашнинг ташкилий чораларини кўриш.	2026-2030 йиллар	Давлат бюджети маблағлари 250 млрд сўм, шундан: 2026 йилда 50 млрд сўм, 2027–2030 йиллар ҳар йили 50 млрд сўмдан	Соғлиқни сақлаш вазирлиги, Иқтисодиёт ва молия вазирлиги
14.	Гематологик ва онкогематологик беморларни қон, унинг таркибий қисмлари, тромбоконтрат, вирусли инактивация қилиш учун сарфлаш материаллари билан таъминлаш.	Гематологик ва онкогематологик беморларда даволаш ҳамда касаллик асоратларининг олдини олиш мақсадида қон, қоннинг таркибий қисмлари, тромбоконтрат, плазма ва тромбоконтратни қон орқали юқувчи вируслардан инактивация қилиш учун сарфлаш материаллари билан таъминлашнинг ташкилий чораларини кўриш.	2026-2030 йиллар	Давлат бюджети маблағлари 250 млрд сўм, шундан: 2026 йилда 50 млрд сўм, 2027–2030 йиллар ҳар йили 50 млрд сўмдан	Соғлиқни сақлаш вазирлиги, Иқтисодиёт ва молия вазирлиги
15.	Беморларни махсус таргет дори воситаси билан таъминлаш.	Касалликнинг ингибитор турини даволаш имкониятига эга бўлган махсус таргет дори воситасини харид қилиш.	2026-2030 йиллар	Тиббиётни ривожлантириш давлат мақсадли	Соғлиқни сақлаш вазирлиги

				жамғармаси маблағлари	
16.	Беморларни қон ивиш омиллари билан таъминлаш.	Виллебранд касаллигига чалинган 130 нафаргача беморларни ҳар йили Виллебранд фактори ҳамда туғма қон ивиш омилли етишмаган 70 нафарга яқин беморларни ҳар йили V, VII, X қон ивиш омиллари билан таъминлашнинг ташкилий чораларини кўриш.	2026-2030 йиллар	Тиббиётни ривожлантириш давлат мақсадли жамғармаси маблағлари	Соғлиқни сақлаш вазирлиги
17.	Гематологик, наслий гематологик ва онкогематологик беморларни цитогенетик, молекуляр генетик, иммунофенотипик, HLA-типлаш ва секвенирлаш орқали юқори технологик ташхис қўйиш учун зарур реагент ва сарфлаш материаллари билан таъминлаш.	Реагент ва сарфлаш материаллари бўйича эҳтиёжни аниқлаш ва белгиланган тартибда харид қилиш чораларини кўриш.	2026 йилдан бошлаб ҳар йили	Тиббиётни ривожлантириш давлат мақсадли жамғармаси маблағлари	Соғлиқни сақлаш вазирлиги
18.	Гематологик ва онкогематологик касалликларга чалинган беморларда аутологик ва аллоген ўзак хужайралари трансплантация амалиётларини ўтказиш.	1. Аутологик ва аллоген ўзак хужайралар трансплантацияси ўтказиладиган беморлар учун дори ва сарфлаш материаллари, шунингдек, реагентлар ҳамда иш ҳақи харажатларидан келиб чиққан ҳолда, ҳар бир амалиёт учун харажатлар сметасини ишлаб чиқиш. 2. Аутологик ва аллоген ўзак хужайралари трансплантацияси амалиётлари учун маблағ ажратиш.	2026 йилдан бошлаб ҳар йили	Тиббиётни ривожлантириш давлат мақсадли жамғармаси маблағлари, грантлар	Соғлиқни сақлаш вазирлиги
19.	Тошкент, Жиззах, Навоий вилоятлари ҳамда Тошкент шаҳри кўп тармоқли тиббиёт марказлари таркибида 40 ўрингача гематология бўлимлари фаолиятини ташкил этиш.	1. Тошкент шаҳри ва вилоятлар кўп тармоқли тиббиёт марказларида ҳудудлардаги штатларни мақбуллаштириш орқали гематология бўлимларини кенгайтириш. Бунда заруратга кўра мазкур бўлимларнинг биноларини қуриш ёки таъмирлаш ишларини босқичма-босқич ижтимоий ва ишлаб чиқариш инфратузилмасини ривожлантириш дастурларига киритиш.	2026-2030 йиллар	Ижтимоий ва ишлаб чиқариш инфратузилмасини ривожлантириш дастури доирасида	Соғлиқни сақлаш вазирлиги, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳри ҳокимликлари

		2. Тошкент шаҳри ва вилоятлар кўп тармоқли тиббиёт марказлари ҳудудида кўшимча ташкил этилган гематология ўрин жойларини зарур тиббий жиҳозлар билан таъминлаш. 3. Соғлиқни сақлаш вазирлиги томонидан гематология бўлимларини малакали кадрлар билан таъминлаш бўйича чора-тадбирларни амалга ошириш.	2026-2027 йиллар 2026 йилдан бошлаб	Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳри ҳокимликларига ажратилган маблағлар Тиббиётни ривожлантириш давлат мақсадли жамғармаси маблағлари	Соғлиқни сақлаш вазирлиги
20.	Амбулатор кимётерапия ва кундузги стационарларни ривожлантириш.	Қорақалпоғистон Республикаси кўп тармоқли тиббиёт маркази, Тошкент шаҳридаги Ибн Сино номли шаҳар 1-сон клиник шифохонаси ва вилоятлар кўп тармоқли тиббиёт марказларида кимё терапияси учун амбулатор ва кундузги стационарлар тармоғини яратиш.	2026 йил сентябрь	Ижрочилар маблағлари	Соғлиқни сақлаш вазирлиги
21.	Гематология ёрдамни кўрсатувчи соғлиқни сақлаш тизимининг барча бўғинларида ахборот алмашинуви жараёнларини рақамлаштириш.	1. Тиббий кўриклар ҳамда скрининг орқали гематологик касалликлар эрта босқичларида аниқланган беморлар тўғрисидаги маълумотларни “Электрон соғлиқни сақлаш” ахборот тизимига киритиш. 2. Марказда “Электрон соғлиқни сақлаш” ахборот тизимини тўлиқ жорий этиш ва ихтисослаштирилган гематология ёрдами билан қамраб олинган беморлар рўйхатини шакллантириш.	2026 йилда	Соғлиқни сақлаш вазирлигига ажратилган маблағлар ҳисобидан	Соғлиқни сақлаш вазирлиги
IV. Аҳолининг хабардорлигини ошириш ва тарғибот ишларини ташкил этиш					
22.	Аҳоли ва тиббиёт ходимларининг, айниқса, оилавий шифокорларнинг гематологик ва онкогематологик	1. 2026 йил учун гематологик ва онкогематологик касалликларнинг олдини олиш ва даволаш бўйича медиа-	2026 йил сентябрь	Ижрочилар маблағлари	Соғлиқни сақлаш вазирлиги

	касалликларни эрта боскичларда аниқлаш ва даволаш масалалари юзасидан хабардорлик даражасини ошириш.	режа ишлаб чиқиш. Ҳар йили тегишли йил учун медиа-режа ишлаб чиқиш. 2. Аҳоли ўртасида оммавий ахборот воситалари, Интернет жаҳон ахборот тармоғи ва ижтимоий тармоқлар орқали кенг қўламли тушунтириш ишларини амалга ошириш, мақолалар, теледастур ва радио эшиттиришлар, аудиовизуал тарғибот материалларини тайёрлаш. 3. Аҳоли учун касаллик белгилари, шунингдек, гематологик ва онкогематологик касалликларни эрта боскичларда аниқлаш ва даволашнинг афзалликлари, шу жумладан, ҳаётий мисоллар асосида акс эттирилган видеоролик ва қўлланмалар тайёрлаш.			
--	--	--	--	--	--

Изоҳ. Республикада гематология хизматини янада ривожлантириш, унинг фаолиятини самарали ташкил этиш бўйича биринчи навбатдаги чора-тадбирлар дастурини амалга ошириш учун жами харажатлар **1 430 млрд сўм**:

шундан:

Давлат бюджети маблағлари	—	млрд сўм
Тиббиётни ривожлантириш давлат мақсадли жамғармаси маблағлари	—	930
		500

Вазирлар Маҳкамасининг
2026 йил “ 12 ” июн даги 309 -сон қарорига
2-илова

**2026–2030 йилларда Республика ихтисослаштирилган гематология
илмий-амалий тиббиёт маркази ҳамда Қорақалпоғистон Республикаси
кўп тармоқли тиббиёт маркази, Самарқанд, Бухоро, Наманган
вилоятлари кўп тармоқли тиббиёт марказларида Қон ва ўзак
хужайралари криобанкини ташкил этиш учун уларни тиббий жиҳозлар
билан таъминлаш
ДАСТУРИ**

Т/р	Тиббий асбоб-ускуна (сарфлаш материаллари) номи	Сони
Жами:		12 558
1.	Ўзак хужайралари сепаратори	5
2.	Ўзак хужайралари йиғиб олиш учун сарфлаш материаллари	100
3.	Суюқ азотда ўзак хужайраларини сақлаш жиҳози, қўшимча ускуналари билан	5
4.	Криопакетлар (750, 500 мл)	200
5.	Боскичма-боскич ўзак хужайраларини музлатиш жиҳози, қўшимча ускуналари билан	5
6.	Биологик хавфсизлик ламинар шкаф (А2 синф II, А2 синф)	5
7.	Қон автоматик сепарация жиҳози	8
8.	Қон автоматик сепарация жиҳози учун сарфлаш материаллари	2 000
9.	Фотоферез жиҳози	5
10.	Фотоферез жиҳози учун сарфлаш воситалари ва Метоксален	50
11.	Микроскоп	5
12.	Сувли иситгич	5
13.	Мануал экстрактор	10
14.	Донор вазнини ўлчаш тарозиси	5
15.	6 та контейнерли совиткичли центрифуга	6
16.	Магистралларни стерил уловчи ускуна	4
17.	Гематологик анализатор	5
18.	Қон хужайралари сепаратори	8
19.	Тромбоконцентрат ажратиш учун сарфлаш воситалари (тўплам, антикоагулянт 750мл, Т-PAS)	6000
20.	Қон тайёрлаш учун тарозили аралаштиргич	20
21.	Пластик магистралларни улаш учун кўчма ёпиштиргич	12
22.	Фильтрация учун штатив	6
23.	Плазмани дарҳол музлатиш учун “шок” музлаткич (Contact Shock Freezer, -30°C /60 250ml bags)	5
24.	Вирус инактиваторлари	4
25.	Плазма инактивация қилиш учун сарфлаш материаллари	2000
26.	Тромбоцитларни инактивация қилиш учун сарфлаш материаллари	2000
27.	Қон компонентларини гамма-нурлатгич	4

28.	Қон компонентларини рентген нурлатгич	5
29.	Қон компонентлари учун музлаткичлар (+4-+6 грС)	16
30.	Қон компонентлари учун музлаткичлар (-70 гр С)	10
31.	Термостат+тромбомиксер	4
32.	Янги авлод секвинатори (NGS)	1
33.	Иммуногематологик анализаторлар	5
34.	Инфекцияларни аниқлаш учун иммунохемолюминесценция анализатори	5
35.	ПЗР анализатори	5
36.	Термостат	5
37.	Центрифуга лаборатория учун	6
38.	Қон компонентларини эритиш ускунаси	6
39.	Донорлар ўриндиклари	8

Изоҳ. Соғлиқни сақлаш вазирлиги томонидан тиббиёт муассасаларининг эҳтиёжлари ҳамда хатлов натижалари асосида тиббий жиҳозларнинг рўйхати, миқдори ва техник тавсифларига ўзгартиришлар киритилиши мумкин.

Вазирлар Маҳкамасининг
2026 йил “12” июн даги 309 -сон қарорига
3-илова

**2026–2030 йилларда гематологик ва онкогематологик
касалликларга чалинган беморларга тиббий ёрдам кўрсатиш
тизимини янада такомиллаштириш бўйича
МАҚСАДЛИ КЎРСАТКИЧЛАР**

Т/р	Мақсадли кўрсаткичлар	2026 йил	2027 йил	2028 йил	2029 йил	2030 йил
1.	Гематологик ва онкогематологик касалликларни эрта босқичларда аниқлаш ҳолатлари улуши, <i>фоизда</i>	25	30	40	50	60
2.	Гематологик ва онкогематологик касалликларга чалинган беморларнинг бир йиллик яшовчанлиги, <i>фоизда</i>	34	40	45	55	60
3.	Гематологик ва онкогематологик касалликларга чалинган беморларнинг беш йиллик яшовчанлиги, <i>фоизда</i>	35	40	45	50	55
4.	Гематологик ва онкогематологик касалликларга чалинган беморларни ихтисослаштирилган тиббий ёрдам билан қамраб олиш, <i>фоизда</i>	60	70	80	90	100

О‘ЗБЕКISTON RESPUBLIKASI VAZIRLAR MAHKAMASINING QARORI

20 26 yil « 12 » iyun

№ 310

Toshkent sh.

Давлат тиббиёт муассасаларида фаолият юритаётган тиббиёт ва фармацевтика ходимларини моддий жиҳатдан қўллаб-қувватлаш чора-тадбирлари тўғрисида

Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Тиббиёт ва фармацевтика ходимларини қўллаб-қувватлаш чоралари тўғрисида” 2025 йил 9 ноябрдаги ПКҚ-336-сон қарори ижросини таъминлаш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси қарор қилади:

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2025 йил 9 ноябрдаги ПКҚ-336-сон қарорига мувофиқ:

ҳар йили давлат тиббиёт муассасаларида камида ўн беш йил иш стажига эга бўлган тиббиёт ва фармацевтика ходимларини уй-жой билан таъминлаш учун ипотека кредити асосида сотиб олинadиган уй-жойнинг дастлабки бадал тўловининг йигирма беш фоизини қоплаб бериш;

давлат тиббиёт муассасаларида камида ўн беш йил иш стажига эга бўлган тиббиёт ва фармацевтика ходимларининг фарзандларига республика ҳудудидаги олий таълим ташкилотларида бакалавриат таълим йўналиши бўйича йиллик контракт суммасининг ўттиз фоизи миқдоридаги, бироқ базавий ҳисоблаш миқдорининг ўн беш бараваридан ошмайдиган қисмини қоплаб бериш белгилангани маълумот учун қабул қилинсин.

2. Қуйидагилар:

Давлат тиббиёт муассасаларида камида ўн беш йил иш стажига эга бўлган тиббиёт ва фармацевтика ходимларини уй-жой билан таъминлаш учун ипотека кредити асосида сотиб олинadиган уй-жойнинг дастлабки бадал тўловининг бир қисмини қоплаб бериш тартиби тўғрисидаги низом 1-иловага мувофиқ;

Давлат тиббиёт муассасаларида камида ўн беш йил иш стажига эга бўлган тиббиёт ва фармацевтика ходимларининг фарзандларига республика олий таълим ташкилотларида бакалавриат таълим йўналиши бўйича йиллик тўлов-контракт суммасининг бир қисмини қоплаб бериш тартиби тўғрисидаги низом 2-иловага мувофиқ тасдиқлансин.

3. Соғлиқни сақлаш вазирлиги бир ой муддатда:

а) Иқтисодиёт ва молия вазирлигининг **subsidiya.mf.uz** ахборот-дастурий таъминот тизими (кейинги ўринларда – Дастурий таъминот тизими) орқали аризаларни автоматик текшириш, субсидия олувчиларнинг реестрларини шакллантириш ва ариза берувчига хабарномаларни электрон тарзда етказиш ҳамда субсидия тўловлари билан боғлиқ жараёнларнинг ўз вақтида ва сифатли амалга оширилишини;

ушбу қарор билан тасдиқланган низомларда назарда тутилган тадбирларни амалга ошириш учун ишчи комиссия фаолияти ташкил этилишини таъминласин;

б) Дастурий таъминот тизимига ушбу банднинг “а” кичик бандида белгиланган механизмларни киритиш, ипотека субсидияси бўйича реестрларни тасдиқлаш ва танловни белгиланган вақтда шаффоф ўтказиш учун зарур ташкилий чораларни кўрсин.

4. Соғлиқни сақлаш вазирлиги Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирлиги, Адлия вазирлиги ҳамда тижорат банклари билан биргаликда бир ой муддатда:

ахборот тизимлари давлат хизматини кўрсатиш учун зарур маълумотларни тақдим этиш мақсадида “Электрон ҳукумат” тизимининг идоралараро интеграциялашув платформасига интеграция қилинишини;

уй-жой сотиб олиш учун субсидия ажратиш бўйича давлат хизматини кўрсатиш Ягона интерактив давлат хизматлари портали орқали жорий этилишини;

Ягона интерактив давлат хизматлари порталида давлат хизматларини кўрсатишнинг ҳар бир босқичида аризаларнинг кўриб чиқилишини кузатиб бориш тартиби жорий этилишини таъминласин.

5. Соғлиқни сақлаш вазирлиги ва Адлия вазирлиги:

Иқтисодиёт ва молия вазирлиги билан биргаликда Дастурий таъминот тизимида олий таълим ташкилотларига бакалаврият таълим йўналиши бўйича йиллик тўлов-контракт суммасининг бир қисмини қоплаб бериш бўйича ариза берувчи ва унинг фарзанд(лар)и ўртасидаги қариндошлик даражасини электрон тарзда текшириш имкониятини яратсин;

Рақамли технологиялар вазирлиги билан биргаликда давлат хизматларини кўрсатишда давлат тиббиёт муассасаларининг тиббиёт ва фармацевтика ходимларига тўловлар миқдорини икки баравар камайтириш бўйича имтиёзлар қўллаш чораларини кўрсин.

6. Белгилансинки, ушбу қарорга мувофиқ ажратиладиган субсидияларни молиялаштириш учун Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги ҳузуридаги Тиббиётни ривожлантириш давлат мақсадли жамғармасидан маблағлар йўналтирилади.

Бунда йиллик бюджет параметрларида Тиббиётни ривожлантириш давлат мақсадли жамғармасига тиббиёт ва фармацевтика ходимларини молиявий қўллаб-қувватлаш харажатлари учун 100 млрд сўм ажратилади ҳамда қўшимча индексация қилиб бориладиган маблағлар доирасида мазкур қарорда келтирилган харажатлар амалга оширилади.

7. Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлиги Дастурий таъминот тизимида олий таълим ташкилотларининг ахборот тизимлари орқали талабаларнинг ўқиш ҳолати, шакли, босқичи ва йиллик тўлов-контракт миқдорини тасдиқловчи маълумотларнинг “Электрон ҳукумат” тизимининг идоралараро интеграциялашув платформаси орқали электрон алмашинувини таъминласин.

8. Соғлиқни сақлаш вазирлиги “UZINFOCOM” МЧЖ билан биргаликда тегишли тижорат банклари ахборот тизимларини Дастурий таъминот тизимига “Рақамли ҳукумат” тизимининг идоралараро интеграциялашув платформаси орқали интеграция қилинишини таъминласин.

9. Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматининг 3-иловага мувофиқ айрим қарорларига ўзгартириш ва қўшимчалар киритилсин.

10. Ушбу қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари – иқтисодиёт ва молия вазири Ж.А. Қўчқоров ҳамда соғлиқни сақлаш вазири Э.Э. Адилов зиммасига юклансин.

**Ўзбекистон Республикасининг
Бош вазири**

А. Арипов

Вазирлар Маҳкамасининг
2026 йил “12” июн даги 310-сон қарорига
1-илова

**Давлат тиббиёт муассасаларида камида ўн беш йил иш стажига эга
бўлган тиббиёт ва фармацевтика ходимларини уй-жой билан
таъминлаш учун ипотека кредити асосида сотиб олинadиган уй-жойнинг
дастлабки бадал тўловининг бир қисмини қоплаб бериш тартиби
тўғрисида
НИЗОМ**

1-боб. Умумий қондалар

1. Ушбу Низом давлат тиббиёт муассасаларида камида ўн беш йил иш стажига эга бўлган тиббиёт ва фармацевтика ходимларига ипотека кредити асосида сотиб олинadиган уй-жой учун дастлабки бадал тўловининг йигирма беш фоизини Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги ҳузуридаги Тиббиётни ривожлантириш давлат мақсадли жамғармаси (кейинги ўринларда – Жамғарма) ҳисобидан қоплаб бериш тартибини белгилайди.

2. Мазкур Низомда қуйидаги асосий тушунчалардан фойдаланилади:

ариза берувчи – амалда давлат тиббиёт муассасасида ишлаётган ҳамда давлат тиббиёт муассасаларида камида ўн беш йил иш стажига эга тиббиёт ёки фармацевтика ходими;

ахборот тизимлари – ариза берувчи томонидан тақдим қилинган маълумотларнинг ҳаққонийлигини таъминлаш, ушбу Низомда белгиланган ижтимоий мезонлар бўйича маълумотларни аниқлаш учун фойдаланиладиган электрон ахборот тизимлари;

Дастурий таъминот тизими – Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва молия вазирлигининг subsidiya.mf.uz ахборот-дастурий таъминот тизими;

мезон – ариза берувчининг амалда давлат тиббиёт муассасасида ишлаётгани ҳамда давлат тиббиёт муассасаларида камида ўн беш йил иш стажига эга эканлиги бир вақтнинг ўзида тасдиқланган бўлиши;

масъул ташкилотлар – ариза берувчининг аризасида кўрсатилган маълумотларни ушбу Низом талабларига мувофиқ баҳолашга масъул бўлган Ўзбекистон Республикаси Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирлиги ҳамда Соғлиқни сақлаш вазирлиги;

реестр – аризалар қабули яқунлангандан кейин “Танловга қўйилди” мақомидаги аризалардан шакллантирилган рўйхат;

субсидия – амалда давлат тиббиёт муассасасида ишлаётган, давлат тиббиёт муассасаларида камида ўн беш йил иш стажига эга тиббиёт ёки фармацевтика ходимларига ипотека кредити асосида сотиб олинadиган уй-жой учун дастлабки бадал тўлови қийматининг йигирма беш фоизи миқдорида қоплаб бериладиган маблағлар;

танлов – тегишли электрон платформа орқали реестр асосида голибларни тасодифий тарзда танлаш жараёни;

хабарнома – ариза берувчига субсидия ажратиш ёки уни ажратишни рад этиш тўғрисида QR-код қўйилган ва берилган вақтдан бошлаб қонунчилик ҳужжатларида белгиланган муддатлар давомида амал қиладиган ҳужжат;

Ягона миллий меҳнат тизими – Ўзбекистон Республикаси Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирлигининг ариза берувчининг иш ҳолати ва иш стажини тасдиқловчи ахборот тизими.

3. Субсидия ажратиш жараёнлари тўлиқ рақамлаштириш, тенг имконият ва шаффофлик, ягона мезон асосида саралаш, маблағларни фуқарога нақд берилмасдан мақсадли тўлов сифатида банк ҳисобварағига (ёки банк механизмида белгиланган тўлов қабул қилувчи реквизитга) йўналтириш, шахсий маълумотларни муҳофаза қилиш, электрон журналларда қайд этиш ҳамда электрон материалларни камида беш йил сақлаш принциплари асосида амалга оширилади.

Субсидия мазкур Низомга 1-иловада келтирилган схемага асосан ажратилади.

Ипотека кредитлари бўйича субсидия ҳар йили йилнинг чорак қисмида белгиланган умумий соннинг тўртдан бир қисми миқдорида ажратилади.

4. Субсидия фуқаро яшаш жойи бўйича рўйхатдан ўтказилган ҳудуд (Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳри) доирасида фуқароларнинг талабларидан келиб чиқиб ажратилади.

Фуқаро яшаш жойи бўйича рўйхатдан ўтказилган ҳудуддан қатъи назар, исталган ҳудуддан субсидия дастури доирасида бирламчи уй-жой бозоридан уй-жойларни ипотека кредити асосида сотиб олиши мумкин.

Бунда:

Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятларда яшаш жойи бўйича рўйхатдан ўтказилган фуқаро ушбу Низом талабларига мувофиқ Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятлар учун белгиланган ипотека кредити шартлари асосида Тошкент шаҳрида қурилган уй-жойларни;

Тошкент шаҳрида яшаш жойи бўйича рўйхатдан ўтказилган фуқаро ушбу Низом талабларига мувофиқ Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятлар учун белгиланган ипотека кредити шартлари асосида Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятларда қурилган уй-жойларни сотиб олишга ҳақли.

2-боб. Аризаларни қабул қилиш ва расмийлаштириш

5. Ариза берувчи ипотека кредитлари бўйича субсидия олиш учун исталган туман (шаҳар) Давлат хизматлари марказига ўзи келиб мурожаат этади ёки Ягона интерактив давлат хизматлари портали (кейинги ўринларда – ЯИДХП) орқали давлат хизматида электрон тарзда фойдаланиш учун рўйхатдан ўтади.

Ўзи келиб мурожаат этганда, Давлат хизматлари маркази ходими ариза берувчи номидан, ЯИДХП орқали мурожаат қилинганда эса ариза берувчи мустақил равишда давлат хизматида фойдаланиш учун ушбу Низомга 2-иловага мувофиқ шаклдаги аризани электрон тарзда тўлдиради.

Бунда ариза бериш учун ариза берувчи жисмоний шахснинг шахсий идентификация рақамини (кейинги ўринларда – ЖШШИР), алоқа маълумотларини (телефон рақами ва электрон почтаси) киритади ҳамда шахсий маълумотларга ишлов бериш, автоматик текширувларни амалга оширишга электрон розиликни белгилайди.

Ариза берувчидан аризада кўрсатилган маълумотлардан ташқари бошқа ҳужжатларни талаб қилиш тақиқланади.

Давлат хизматлари маркази ва ЯИДХП орқали кўрсатиладиган хизматлар ҳамда марказ томонидан тегишли ташкилотларга сўров юбориш орқали маълумотларга аниқлик киритилиши бепул амалга оширилади.

6. Бир ЖШШИР бўйича бир чорак доирасида фақат битта ариза қабул қилиниши таъминланади ва бир ЖШШИР билан такрорий ариза юборишга уриниш ҳолатида тизим аризани қабул қилмасдан такрорий ариза бериш мумкин эмаслиги, аввал юборилган ариза мақомини шахсий кабинет орқали кузатиш лозимлиги тўғрисида электрон хабарномани тақдим этади.

7. Ариза қабул қилинганда, Дастурий таъминот орқали аризага автоматик тарзда ID рақами (кейинги ўринларда – Ариза ID) берилади.

3-боб. Ариза берувчининг мезонларга мувофиқлигини баҳолаш

8. Ариза берувчини баҳолашда ариза берувчининг амалда давлат тиббиёт муассасасида фаолият юритаётгани ҳамда давлат тиббиёт муассасаларида камида ўн беш йил иш стажига эга эканлиги тасдиқланиши шарт ҳисобланади.

9. Ариза берувчининг ушбу Низомга 3-иловада келтирилган ижтимоий мезонларга мувофиқ ёки мувофиқ эмаслиги тўғрисидаги маълумотлар масъул ташкилотларнинг ахборот тизимлари орқали автоматик равишда текширилади ва икки иш кuni ичида Дастурий таъминот тизимига юборилади.

Ариза баҳолаш жараёнига ўтказилишидан олдин Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигининг “ФХДЁнинг ягона электрон архиви” ахборот тизими орқали ариза берувчи ва эр (хотин) ўртасида расмий никоҳ тузилгани Дастурий таъминот тизими томонидан автоматик равишда аниқланади.

Масъул ташкилотларнинг ахборот тизимлари томонидан қуйидаги маълумотлар текширилади ва Дастурий таъминот тизимига тақдим этилади:

а) Ўзбекистон Республикаси Урбанизация ва уй-жой бозорини барқарор ривожлантириш миллий қўмитаси ҳузуридаги Кадастр агентлиги – ариза берувчи, шу жумладан, унинг турмуш ўртоғининг номида республиканинг барча ҳудудлари миқёсида икки ва ундан ортиқ мулк ҳуқуқи билан турар жой мавжуд ёки мавжуд эмаслиги;

б) Ўзбекистон Республикаси Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирлиги – ариза берувчининг давлат тиббиёт муассасаларида тиббиёт ва фармацевтика ходими фаолияти бўйича камида 15 йил иш стажига эга ёки эга эмаслиги, шу жумладан, ариза топширган вақтда фаолият юритаётгани;

в) Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги – ариза берувчининг давлат тиббиёт муассасаларида фаолият юритаётган тиббиёт ёки фармацевтика ходими эканлиги.

10. Автоматик текшириш натижасига кўра ариза мақоми куйидаги тартибда белгиланади:

Ягона миллий меҳнат тизими маълумотлари орқали мезонлар тўлиқ тасдиқланса, ариза “Танловга қўйилди” мақомига ўтказилади;

мезонлардан камида биттаси мос келмаган тақдирда, ариза “Рад этилди” мақомига ўтказилади ва рад этиш сабаби ариза берувчига Дастурий таъминот тизимида тушунарли ҳамда аниқ мазмунда кўрсатилган ҳолда, ушбу Низомга 4-иловага мувофиқ шаклда хабарнома юборилади.

11. Куйидаги ҳолларда ариза берувчига субсидия ажратиш Дастурий таъминот тизими орқали автоматик тарзда рад этилади:

а) тақдим этилган аризада кўрсатилган маълумотлар мезонга мос келмаганда;

б) тақдим этилган маълумотлар нотўғри ёки сохта бўлганда.

Бунда ариза кўриб чиқиш жараёнига ўтказилмайди;

в) бошқа уй-жой субсидия дастурлари доирасида ариза берувчининг ва (ёки) унинг турмуш ўртоғининг:

субсидиядан фойдалангани аниқланганда (шу жумладан, аввал олинган субсидияли ипотека кредитини сўндирган ва уй-жой бошқа шахсга бегоналаштириб юборилган тақдирда ҳам);

субсидия олиш учун топширилган аризаси кўриб чиқиш жараёнида бўлганда;

г) ариза берувчи давлат дастурлари доирасида ажратиладиган ипотека кредитларидан фойдалангани аниқланганда. Бунда қарз олувчи томонидан 2024 йил 1 майга қадар олинган кредитлар ҳисобга олинмайди.

12. Ушбу Низомга мувофиқ ажратиладиган субсидия бир оилага (эри ёки хотинига) фақат 1 (бир) марта берилади.

Бунда ҳолиб фойдаланмаган субсидия ажратиш тўғрисидаги хабарномани ўз хоҳишига кўра Давлат хизматлари маркази ёки ЯИДХП орқали электрон ариза билан мурожаат қилган ҳолда рад этиши мумкин.

Ҳолибнинг субсидия ажратиш тўғрисидаги хабарномани бекор қилиш ҳақидаги аризаси Дастурий таъминот тизими томонидан автоматик тарзда бекор қилинади.

Бунда хабарнома бекор қилинган тақдирда, субсидия ажратиш параметрларида рад этилган субсидиялар сони қайта инобатга олинади.

13. Ягона миллий меҳнат тизимидан маълумот келмаслиги ёки интеграция каналида техник носозлик юзага келиш ҳолатида тизим қабул ёпилгунига қадар маълумот олиш учун автоматик такрорий сўровларни амалга оширади, бироқ қабул ёпилгунга қадар тасдиқ маълумотлари олинмаса, ариза “Рад этилди” мақомига ўтказилади ва ариза берувчига маълумотлар техник сабабларга кўра тасдиқланмагани ҳақида электрон хабарнома юборилади,

бунда келгуси чорақда мезонларга мувофиқ бўлган тақдирда, қайта ариза бериш ҳуқуқи сақланиб қолади.

14. Ариза берувчининг аввал ушбу имтиёздан фойдалангани қайта иштирокни чеклаш учун асос ҳисобланади ва Дастурий таъминот тизими орқали аввал тўловни тўлаган шахс аниқланган тақдирда, ариза автоматик равишда “Рад этилди” мақомига ўтказилади ҳамда такрорий имтиёз берилмаслиги тўғрисида ариза берувчига электрон хабарнома тақдим этилади.

4-боб. Аризаларнинг реестрини шакллантириш ва уларни танловга қўйиш

15. Чоракнинг охирги иш куни соат 14:00 да қабул автоматик тарзда ёпилгандан кейин Дастурий таъминот тизимида “Танловга қўйилди” мақомидаги аризалардан реестр автоматик тарзда шакллантирилади.

Бунда реестр ҳар бир ариза бўйича Ариза ID, ариза юборилган сана ва вақт ҳамда ЖШШИРни ўз ичига олади, бироқ оммавий эълон қилинадиган ахборотларда шахсий маълумотларни муҳофаза қилиш мақсадида ЖШШИР ва ариза берувчининг тўлиқ Ф.И.О. маълумотлари акс эттирилмайди.

16. Реестр шакллантирилган пайдан эътиборан реестр таркибини ўзгартиришга йўл қўйилмайди, Дастурий таъминот тизими реестр шакллантирилган сана ва вақтни ҳамда реестр яхлитлигини тасдиқловчи техник белгиларни (реестр идентификатори ва унинг назорат суммаси/хеши каби) қайд этади ва архивда сақлайди.

5-боб. Танловни ўтказиш, ғолибларни аниқлаш ва натижаларни эълон қилиш

17. Танлов кейинги чоракнинг биринчи иш кунида онлайн тарзда ўтказилади ва танловга фақат “Танловга қўйилди” мақомидаги аризалар киритилади, бунда мезонларга тўлиқ мувофиқ иштирокчилар орасидан ҳар чорак учун белгиланган квота доирасида 125 (бир юз йигирма беш) нафар ғолиб автоматик тасодифий танлаш имконини берувчи веб-сайтлар (random.org) орқали аниқлаб олинади.

18. Танлов жараёни шаффофлиги ва натижани қайта текшириш имкониятини таъминлаш мақсадида танловнинг онлайн трансляцияси Соғлиқни сақлаш вазирлигининг ижтимоий тармоқлардаги расмий каналлари орқали амалга оширилади ва ёзуви архивланади, танловда айнан қайси реестрдан фойдаланилгани ва реестр ўзгармагани тасдиқланади, танлов натижалари Дастурий таъминот тизимида ғолибларнинг Ариза IDлари кесимида эълон қилинади.

Ҳар бир иштирокчи ЯИДХПдаги шахсий манзили орқали ўз натижасини кўради ҳамда натижа унинг эгасига ушбу Низомга 5-иловага мувофиқ шаклда хабарнома (кейинги ўринларда – субсидия ажратиш хабарномаси) кўринишида юборилиб, СМС орқали ҳам хабардор қилинади.

19. Танлов натижасига кўра квота доирасида ҳар чорақда 125 нафар иштирокчига “Ғолиб” мақоми, қолган иштирокчиларга “Танловдан ўтмади” мақоми берилади, бироқ “Танловга қўйилди” мақомидаги аризалар сони

125 нафардан кам бўлган ҳолатда мезонга тўлиқ мувофиқ келган барча иштирокчилар “Ғолиб” деб топилади ва кейинги босқичга, яъни ҳужжатларни тақдим этиш жараёнига ўтади.

6-боб. Ғолиблар томонидан ҳужжатларни тақдим этиш тартиби

20. Давлат хизматлари маркази ёки ЯИДХПдан субсидия ажратиш хабарномасини олган ғолиб уй-жойни ипотека кредити орқали сотиб олиш бўйича қурилиш (пудрат) ташкилоти билан бирламчи шартнома тузади.

Бунда субсидия ажратиш хабарномасини олгунга қадар қурилиш (пудрат) ташкилоти билан тузилган инвестиция шартномаси, улуш киритиш асосида тузилган шартномалар ҳамда субсидия ажратиш хабарномасининг муддати доирасида тузилган бирламчи шартнома ҳам инобатга олинади.

21. Ипотека кредитини белгиланган тартибда расмийлаштириш учун ғолиб субсидия ажратиш хабарномаси амал қилиш муддатининг охиригача бўлган муддатда исталган иштирок этувчи тижорат банкига:

уй-жой сотиб олиш учун субсидия ажратиш хабарномасини ва уй-жойни ипотека шартлари асосида сотиб олиш бўйича қурилиш (пудрат) ташкилоти билан тузилган бирламчи шартномани ҳамда фуқаро ўзига тегишли бўлган бадал маблағларини банкдаги ҳисобварағига жойлаштиргани ёки қурилиш (пудрат) ташкилотига тўлаганини тасдиқловчи ҳужжатни;

ипотека кредити бўйича биргаликда қарз олувчининг (кафилнинг) тегишли маълумотларини тақдим қилади.

22. Иштирок этувчи тижорат банки тегишли ҳужжатлар тўлиқ тақдим қилингандан сўнг беш иш кун ичида қарз олувчига кредит бериш масаласини ўрганиб чиқади ҳамда аризани қаноатлантириш ёки уни рад этиш тўғрисида қарор қабул қилади.

Бунда ариза қаноатлантирилган тақдирда, нотариал ҳаракатларни амалга ошириш учун ипотека кредитини ажратиш тўғрисида ариза берувчига кафолат хатини тақдим этади.

23. Ғолиб қурилиш (пудрат) ташкилоти билан нотариал тасдиқланган уй-жойнинг олди-сотди шартномасини ҳамда кўчмас мулкка бўлган ҳуқуқни тасдиқловчи кадастр ҳужжатларини ипотека кредитини ажратиш тўғрисидаги кафолат хатида кўрсатилган муддат доирасида тижорат банкига етказди.

24. Ипотека кредити бўйича бошланғич бадал суммаси ипотека кредитларини қайта молиялаштиришнинг энг кўп миқдорлари доирасида ажратиладиган ипотека кредити миқдоридан келиб чиқиб ҳисобланадиган уй-жой қийматининг ўн беш фоизи миқдорида аниқланади.

Бунда ажратилган ипотека кредити бўйича:

бошланғич бадалнинг йигирма беш фоизи Жамғарма маблағлари ҳисобидан;

бошланғич бадал ушбу бандга мувофиқ аниқланадиган бошланғич бадал суммасидан ошиб кетган тақдирда, қолган қисми ғолибнинг ўз маблағлари ҳисобидан бошланғич бадал суммасини ошириш орқали қопланади.

Уй-жойни сотиб олиш учун ажратиладиган ипотека кредити бўйича бошланғич бадалнинг йигирма беш фоиз қисмини қоплаш учун тўланадиган субсидия суммаси куйидаги формула бўйича аниқланади:

$$SM = KS * 0,15 / 0,85 * 0,25$$

бунда:

SM – ипотека кредити бўйича бошланғич бадалнинг йигирма беш фоиз қисмини қоплаш учун тўланадиган субсидия суммаси;

KS – ипотека кредити шартномасида ажратилаётган ипотека кредити миқдори (шартномадаги кредит миқдоридан қатъи назар, ҳар йили давлат дастурларида белгиланадиган ипотека кредитларини қайта молиялаштиришнинг энг кўп миқдоридан ошиб кетмаган ҳолда аниқланадиган ипотека миқдори).

25. Ушбу Низомга мувофиқ тиббиёт ва фармацевтика ходимларига ипотека кредитлари иштирок этувчи тижорат банкларининг ўз маблағлари ҳисобидан, кейинчалик ушбу маблағлар Иқтисодиёт ва молия вазирлиги томонидан қайта молиялаштириладиган маблағлар ҳисобидан ажратилади.

7-боб. Соғлиқни сақлаш вазирлиги томонидан субсидияни ҳисоблаш ва тўловни тўлаш

26. Сотиб олинадиган уй-жой бўйича ғолиб томонидан тўланиши лозим бўлган бошланғич бадал тўлиқ шакллантирилгандан сўнг иштирок этувчи тижорат банки ғолиб билан бир иш куни ичида ипотека кредити шартномасини расмийлаштиради.

Ипотека кредити шартномасида уй-жойнинг ипотека кредити асосида сотиб олинаётгани, дастлабки бадал суммаси ҳамда тўлов йўналтириладиган банк реквизитлари аниқ ва ўқиладиган шаклда акс эттирилган бўлиши лозим. Субсидия фуқарога фақат мақсадли тўлов сифатида унинг банк ҳисобварағига (ёки банк томонидан белгиланган қабул қилувчи реквизитга) йўналтирилади, бироқ реквизитлар тўлиқ бўлмаган тақдирда, тўловни тўлаш имконияти юзага келмайди.

27. Тақдим этилган ҳужжатларда техник нуқсон, ўқилмаслик, реквизитлар ноаниқлиги ёки бошқа камчиликлар аниқланса, тижорат банки камчиликларни бартараф этиш ва ҳужжатларни қайта юклаш бўйича аниқ изох берилган электрон хабарнома юборади ҳамда қайта юклаш имконияти тақдим этади.

28. Ғолиб хабарнома амал қилиш муддатида субсидиядан фойдаланмаган тақдирда, ариза автоматик “Бекор қилинди” мақомига ўтказилади ва тўлов жараёни ушбу ариза бўйича тўхтатилади, бу ҳақида ариза берувчига асоси кўрсатилган электрон хабарнома юборилади.

29. Ҳужжатлар тўлиқ ва талабларга мувофиқ тақдим этилган тақдирда, банк томонидан тўлов учун маълумотлар тўплами шакллантирилади, унда Ариза ID, ипотека кредити шартномаси рақами ва санаси, дастлабки бадал суммаси, қопланадиган йигирма беш фоиз субсидия миқдори, тўлов йўналтириладиган банк реквизитлари ва тўлов мақсади бўйича маълумотлар

жамланади ҳамда Соғлиқни сақлаш вазирлигига тўловни тўлаш учун белгиланган тартибда тақдим этилади, шу билан бир вақтда тўплам Дастурий таъминот тизимида электрон архив сифатида сақланади.

30. Тижорат банклари ахборот тизимлари орқали барча реквизитлар билан Соғлиқни сақлаш вазирлигига буюртманома юборади ва Дастурий таъминот тизимида автоматик равишда шартнома маълумотларига асосан дастлабки бадал ва унинг йигирма беш фоиз қисми ҳисобланади. Соғлиқни сақлаш вазирлиги томонидан беш иш кун ичида тўловлар Дастурий таъминот тизими орқали тўланади.

31. Субсидия фуқарога нақд кўринишда берилмайди ва фақат мақсадли тўлов сифатида ипотека кредити расмийлаштирилган банк ҳисобварағига ўтказилади, тўлов ҳужжатида эса Ариза ID, ипотека шартномаси рақами ва санаси ҳамда тўлов мақсади “уй-жой ипотекаси бўйича дастлабки бадал тўловининг йигирма беш фоизини қоплаш” мазмунида кўрсатилиши орқали тўловнинг мақсадлилиги ва кейинчалик аудитда текшириш имконияти таъминланади.

32. Тўлов тўлангандан кейин Соғлиқни сақлаш вазирлиги тўлов тасдиқномасини (транзакция идентификатори ёки банк референси, электрон квитанция маълумотлари) қабул қилади ва ушбу маълумотлар Дастурий таъминот тизимига киритилиши ёки интеграция орқали узатилиши асосида ариза мақоми “Тўлов амалга оширилди”, кейин эса “Имтиёздан фойдаланди” мақомига ўтказилади, шунингдек ариза берувчига тўлов тўлангани, тўланган сумма ва тўлов қайси банк реквизитига йўналтирилгани ҳақида СМС-хабар юборилади.

33. Ариза “Имтиёздан фойдаланди” мақомига ўтказилгандан кейин ариза берувчи мазкур имтиёздан такроран фойдаланиш ҳуқуқига эга бўлмайди ва кейинги чоракларда ариза топширишга уриниш ҳолатларида мазкур ҳолат автоматик рад этиш учун асос ҳисобланади.

8-боб. Яқунловчи қондалар

34. Ариза қабул қилишдан тўловни тўлашга қадар бўлган барча ҳаракатлар (OneID тизими орқали кириш, ариза юбориш, Ягона миллий меҳнат тизими текширув натижалари, реестрни шакллантириш, танлов натижасини қайд этиш, ҳужжатни юклаш, тўлов учун маълумотлар тўпламини шакллантириш, Соғлиқни сақлаш вазирлигига тўлов учун тақдим этиш, тўловни тўлаш ва тўлов натижасини қайд этиш) электрон журналларда қайд этилади ҳамда электрон материаллар, журналлар ва ёзувлар камида беш йил сақланади, оммавий эълон қилинадиган маълумотларда эса ЖШШИР ва шахсни тасдиқловчи ҳужжат маълумотлари ошкор қилинмайди ва рақамланган кўринишда берилади.

35. Ариза берувчи рад этиш, танлов натижаси, ҳужжатлар бўйича қарорлар ёки тўлов жараёнидан норози бўлган тақдирда, шикоят киритиш ҳуқуқига эга бўлади ва шикоятни кўриб чиқиш қонунчилик ҳужжатларида белгиланган муддатларда таъминланади, бунда шикоятни кўриб чиқиш натижаси ариза берувчига электрон тарзда етказилади ҳамда шикоят

қаноатлантирилган ҳолларда, мақом ўзгариши хабарнома асосида Дастурий таъминот тизимига киритилиши орқали жараённинг узлуксизлиги таъминланади.

36. Ушбу Низомда назарда тутилмаган масалалар қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ ҳал этилади.

37. Мазкур Низом ижросини таъминлаш, мониторинг ва ҳисобот юритиш Соғлиқни сақлаш вазирлиги ва Жамғарма томонидан белгиланган тартибда амалга оширилади.

Давлат тиббиёт муассасаларида камида ўн беш йил иш стажига эга бўлган тиббиёт ва фармацевтика ходимларини уй-жой билан таъминлаш учун ипотека кредити асосида сотиб олинadиган уй-жойнинг дастлабки бадал тўловининг бир қисмини қоплаб бериш тартиби тўғрисидаги низомга
1-илова

Давлат тиббиёт муассасаларида камида ўн беш йил иш стажига эга бўлган тиббиёт ва фармацевтика ходимларини уй-жой билан таъминлаш учун ипотека кредити асосида сотиб олинadиган уй-жойнинг дастлабки бадал тўловининг бир қисмини қоплаб бериш бўйича давлат хизматини кўрсатишнинг

СХЕМАСИ

Босқичлар	Субъектлар	Тадбирлар	Муддатлар
1-босқич	Ариза берувчи	1. Дастурий таъминот тизимида (subsidiya.mf.uz) рўйхатдан ўтади ёки исталган туман (шаҳар) Давлат хизматлари марказига ўзи келиб мурожаат этади. 2. Ариза берувчи номидан ёки мустақил равишда аризани электрон тарзда тўлдиради (ЖШШИРни киритади, телефон рақами ва электрон почтасини кўрсатади). 3. Шахсий маълумотларга ишлов бериш, автоматик текширувларга электрон розиликни белгилайди. 4. Аризани юборади.	Ҳар чоракнинг биринчи иш кунидан бошлаб чоракнинг охириги иш куни соат 14:00 гача
2-босқич	Давлат хизматлари маркази ёки Ягона интерактив давлат хизматлари портали	1. Аризага Ариза IDни автоматик беради ва ариза қабул қилинган сана ва вақтни қайд этади. 2. Аризани Дастурий таъминот тизимига юборади. 3. Ариза мақомини “Қабул қилинди” деб белгилайди. 4. Ариза берувчининг шахсий кабинетига Ариза ID ва автоматик текширув бошланиши тўғрисида электрон хабар тақдим этади. 5. Бир ЖШШИР бўйича бир чорак доирасида фақат битта аризага йўл қўяди ва такрорий уринишда “Аввал юборилган ариза мавжуд” хабарномасини тақдим этади.	Ариза қабул қилинган куннинг ўзида
3-босқич	Иқтисодиёт ва молия вазирлигининг дастурий	1. Масъул ташкилотларнинг электрон маълумотлар базасидан келиб тушган маълумотлар асосида аризани автоматлаштирилган тарзда қуйидаги мезонлар асосида баҳолайди:	Автоматик тарзда (реал вақт режимида)

	таъминот тизими	ариза баҳолаш жараёнига ўтказилишидан олдин “ФХДЁ ягона электрон архиви” маълумотлари базасидан ариза берувчи ва унинг турмуш ўртоғи ўртасида расмий никоҳ тузилгани; ариза берувчининг мезонларга мувофиқлиги.	
4-босқич	Дастурий таъминот тизими	1. Мезонлар тўлиқ тасдиқланса “ Танловга қўйилди ”, тасдиқланмаса “ Рад этилди ” мақомини белгилайди, рад этиш сабабини аниқ кўрсатади. 2. Аввал ушбу имтиёздан фойдаланган шахслар “ Имтиёздан фойдаланди ” мақоми аниқланганда, автоматик “ Рад этилди ” мақомига ўтказилади.	Автоматик тарзда
5-босқич	Дастурий таъминот тизими	1. Чоракнинг охириги иш куни соат 14:00 да аризалар қабулини автоматик тарзда тўхтатади. 2. “ Танловга қўйилди ” мақомидаги аризалардан реестрни автоматик шакллантиради, реестр ҳар бир ариза бўйича Ариза ID, ариза юборилган сана/вақт ва ЖШШИРни ўз ичига олади. 3. Реестр идентификаторини қайд этади ва реестр таркибини ўзгартиришга йўл қўймайди.	Ҳар чоракнинг охириги иш кунида
6-босқич	Соғлиқни сақлаш вазирлиги	1. Кейинги чоракнинг биринчи иш кунида онлайн танлов ўтказади. 2. Реестрдан 125 (бир юз йигирма беш) нафардан ортиқ бўлмаган ғолибларни тасодиқий усулда аниқлайди. “ Танловга қўйилди ” мақомидаги аризалар сони 125 дан кам бўлса, барча иштирокчиларни “ Ғолиб ” деб топади. 3. Танловнинг онлайн трансляциясини расмий веб-саҳифалари орқали амалга оширади ва ёзувни архивлайди. 4. Танлов натижаларини расмий веб-саҳифалари орқали эълон қилади ва ғолибларга “ Ғолиб ”, субсидия ажратиш рад этилган ариза берувчиларга “ Танловдан ўтмади ” мақомини беради ҳамда ҳар бир иштирокчига натижа ҳақида Давлат хизматлари маркази орқали хабарнома юборади.	Ҳар чоракнинг охириги иш кунида

7-босқич	Талабгор	1. Ўзининг даромади ва имкониятларидан келиб чикиб, мўлжаллаётган уй-жойни ипотека кредити орқали сотиб олиш бўйича қурилиш (пудрат) ташкилоти билан бирламчи шартнома тузади. 2. Ипотека кредитини белгиланган тартибда расмийлаштириш учун ғолиб исталган иштирок этувчи тижорат банкига субсидия ажратиш тўғрисидаги хабарномани ва уй-жойни ипотека шартлари асосида сотиб олиш бўйича тегишли ҳужжатларни тақдим қилади.	1. Субсидия ажратиш тўғрисидаги хабарнома олингунга қадар ёки субсидия хабарномасининг муддати доирасида 2. Хабарнома амал қилиш муддатининг охириг қунигача
8-босқич	Иштирок этувчи тижорат банки	1. Талабгорнинг ҳужжатларини ўрганиб чиқади. 2. Ипотека кредитини ажратиш бўйича ижобий қарор қабул қилинган тақдирда, талабгорга нотариал ҳаракатларни амалга ошириш учун ипотека кредитини ажратиш тўғрисидаги кафолат хатини тақдим этади. Бунда талабгорга ипотека кредитини ажратиш рад этилган тақдирда, тўлов платформасида яратилган буюртманомани бекор қилади.	5 иш куни ичида
9-босқич	Талабгор	Қурилиш (пудрат) ташкилоти билан нотариал тасдиқланган уй-жойнинг олди-сотди шартномасини ҳамда кўчмас мулкка бўлган ҳуқуқни тасдиқловчи кадастр ҳужжатларини тижорат банкига тақдим этади.	Белгиланган тартибда
10-босқич	Иштирок этувчи тижорат банки	1. Талабгор билан ипотека кредитини ажратиш тўғрисидаги шартномани имзолайди ҳамда ипотека кредитини расмийлаштиради. 2. Дастурий таъминот тизими орқали бошланғич бадалнинг бир қисmini қоплаш учун кадастр ҳужжатларини илова қилган ҳолда субсидияни тўлашга буюртманома юборади.	1. 1 иш куни ичида 2. 1 иш куни ичида

11-босқич	Жамғарма (Тиббиётни ривожлантириш давлат мақсадли жамғармаси)	1. Тижорат банклари ахборот тизимлари орқали барча реквизитлар билан буюртманомани қабул қилади. 2. Субсидияни ипотека кредити расмийлаштирилган банк томонидан кўрсатилган ҳисобвараққа ўтказади. 3. Тўлов хужжатида Ариза ID, ипотека шартномаси рақами/санаси ва тўлов мақсадини аниқ кўрсатади. 4. Тўлов тасдиқномасини (транзакция ID ёки банк референси) Дастурий таъминот тизимига узатади.	5 иш куни ичида
12-босқич	Дастурий таъминот tizimi	1. Тўлов тасдиқлангандан кейин ариза мақомини “Тўлов амалга оширилди”дан “Имтиёздан фойдаланди”га ўтказади. 2. Ариза берувчига тўлов тўлангани, тўланган сумма ва қайси банк реквизитига йўналтирилгани ҳақида электрон хабарнома юборади. 3. “Имтиёздан фойдаланди” мақомига ўтказилгандан кейин ариза берувчи мазкур имтиёздан такроран фойдаланиш ҳуқуқига эга бўлмайди ва кейинги чоракларда ариза топширишга уринишда автоматик рад этиш асоси ҳисобланади.	Тўлов тасдиқланганидан сўнг автоматик тарзда

НАМУНА

АРИЗА	
I. Ариза берувчининг шахсий маълумотлари	
1. Фамилияси, исми ва отасининг исми	
2. Туғилган санаси	
3. Паспорт ёки ID-карта серияси ва рақами	
4. Жисмоний шахснинг шахсий идентификация рақами (ЖШШИР)	
5. Турмуш ўртоғининг шахсий идентификация рақами (ЖШШИР)	
6. Телефон рақами	
7. Электрон почта манзили (мавжуд бўлса)	
II. Иш жойи ва стаж маълумотлари	
8. Давлат тиббиёт муассасасининг тўлиқ номи	
9. Лавозими	
10. Тиббиёт/фармацевтика ихтисослиги	
11. Давлат тиббиёт муассасаларидаги умумий иш стажы (йил/ой)	
Мен тиббиёт ва фармацевтика ходимларини уй-жой билан таъминлаш учун ипотека кредити асосида сотиб олинadиган уй-жойнинг дастлабки бадал тўловининг бир қисми қоплаб берилишидан манфаатдорлигимни билдираман.	
Ягона миллий меҳнат тизимидан иш ҳолати ва иш стажы маълумотларини олиш ва текширишга ҳамда юқорида кўрсатилган маълумотларнинг ҳақиқийлигини тасдиқлайман ҳамда кредит ахбороти тўғрисидаги ва тегишли маълумотларнинг ошкор этилишига розилигимни билдираман.	
Ариза топширилган сана:	(QR код)
Ариза ID: _____	Ариза ҳолати: Дастурий таъминот тизими (subsidiya.mf.uz)

Давлат тиббиёт муассасаларида камида ўн беш йил иш
стажига эга бўлган тиббиёт ва фармацевтика ходимларини
уй-жой билан таъминлаш учун ипотека кредити асосида
сотиб олинadиган уй-жойнинг дастлабки бадал
тўловининг бир қисмини қоплаб бериш тартиби
тўғрисидаги низомга
3-илова

**Субсидия ажратилadиган давлат тиббиёт муассасаларида камида ўн беш йил
иш стажига эга бўлган тиббиёт ва фармацевтика ходимларини баҳолашнинг
ижтимоий
МЕЗОНЛАРИ**

Т/р	Мезонлар	Масъул ташкилот
1.	Ариза берувчи, шу жумладан, унинг турмуш ўртоғининг номида республиканинг барча ҳудудлари миқёсида икки ва ундан ортиқ мулк ҳуқуқи билан турар жой мавжуд эмаслиги	Кадастр агентлиги
2.	Ариза берувчининг давлат тиббиёт муассасаларида тиббиёт ва фармацевтика ходими фаолияти бўйича камида 15 йил иш стажига эга ёки эга эмаслиги, шу жумладан, ариза топширган вақтда фаолият юритаётгани	Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирлиги
3.	Ариза берувчининг давлат тиббиёт муассасасида фаолият юритаётган тиббиёт ёки фармацевтика ходими эканлиги	Соғлиқни сақлаш вазирлиги

Давлат тиббиёт муассасаларида камида
ўн беш йил иш стажига эга бўлган тиббиёт
ва фармацевтика ходимларини уй-жой билан
таъминлаш учун ипотека кредити асосида
сотиб олинadиган уй-жойнинг дастлабки
бадал тўловининг бир қисмини қоплаб
бериш тартиби тўғрисидаги низомга
4-илова

НАМУНА

**Уй-жой сотиб олиш учун давлат тиббиёт муассасаларида камида ўн беш
йил иш стажига эга бўлган тиббиёт ва фармацевтика ходимларига
субсидия ажратишни рад этиш тўғрисида**

_____-сон
ХАБАРНОМА

Ариза рақами _____
Берилган санаси 20__ йил “__” _____

Фуқаро

(Ф.И.О)

Вазирлар Маҳкамасининг 2026 йил “__” _____даги ____-сон қарори билан
тасдиқланган Давлат тиббиёт муассасаларида камида ўн беш йил иш стажига эга бўлган
тиббиёт ва фармацевтика ходимларини уй-жой билан таъминлаш учун ипотека кредити
асосида сотиб олинadиган уй-жойнинг дастлабки бадал тўловининг бир қисмини қоплаб
бериш тартиби тўғрисидаги низомнинг _____ сабабли рад этишга асосли деб
топилди.

(Ушбу Низомнинг қайси бандига асосан рад этилиши кўрсатилиши керак)

Паспорт (ID-карта) маълумотлари:

серияси _____ рақами _____

Жисмоний шахснинг шахсий идентификация рақами (ЖШШИР)

Ким томонидан берилган _____,

Берилган санаси _____

Яшаш жойи бўйича рўйхатдан ўтказилган манзили

Хабарнома берилган ҳудуд (Қорақалпоғистон
Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳри)

QR-код

Давлат тиббиёт муассасаларида камида
ўн беш йил иш стажига эга бўлган тиббиёт
ва фармацевтика ходимларини уй-жой билан
таъминлаш учун ипотека кредити асосида
сотиб олинadиган уй-жойнинг дастлабки
бадал тўловининг бир қисмини қоплаб
бериш тартиби тўғрисидаги низомга
5-илова

НАМУНА

**Уй-жой сотиб олиш учун давлат тиббиёт муассасаларида камида
ўн беш йил иш стажига эга бўлган тиббиёт ва фармацевтика
ходимларига субсидия ажратиш тўғрисида
_____сон
ХАБАРНОМА**

Ариза рақами _____
Берилган санаси 20__ йил “__” _____
Амал қилиш муддати 20__ йил “__” _____

Фуқаро

(Ф.И.О)
Вазирлар Маҳкамасининг 2026 йил “__” _____ даги _____-сон қарори билан
тасдиқланган Давлат тиббиёт муассасаларида камида ўн беш йил иш стажига эга бўлган
тиббиёт ва фармацевтика ходимларини уй-жой билан таъминлаш учун ипотека кредити
асосида сотиб олинadиган уй-жойнинг дастлабки бадал тўловининг бир қисмини қоплаб
бериш тартиби тўғрисидаги низомда белгиланган мезонларга мувофиқлиги сабабли
ғолиб деб топилди.

Паспорт (ID-карта) маълумотлари:

серияси _____ рақами _____

Жисмоний шахснинг шахсий идентификация рақами (ЖШШИР)

Ким томонидан берилган _____,

Берилган санаси _____

Яшаш жойи бўйича рўйхатдан ўтказилган манзили

Давлат бюджети ҳисобидан уй-жой сотиб олиш учун ипотека кредити бўйича субсидия
миқдори ушбу Низомда белгиланган умумий тартибга мувофиқ ҳисобланади ва
тўланади.

Мазкур хабарнома фуқарога ипотека кредити ажратилишини кафолатламайди.
Ипотека кредитини ажратиш иштирок этувчи тижорат банклари томонидан
белгиланган тартибда кўриб чиқилади.

Хабарнома берилган ҳудуд (Қорақалпоғистон
Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳри)

QR-код

Вазирлар Маҳкамасининг
2026 йил “12” _____ июн _____ даги 310-сон қарорига
2-илова

**Давлат тиббиёт муассасаларида камида ўн беш йил иш стажига эга бўлган тиббиёт ва фармацевтика ходимларининг фарзандларига республика олий таълим ташкилотларида бакалаврият таълим йўналиши бўйича йиллик тўлов-контракт суммасининг бир қисмини қоплаб бериш тартиби тўғрисида
НИЗОМ**

1-боб. Умумий қондалар

1. Ушбу Низом давлат тиббиёт муассасаларида камида ўн беш йил иш стажига эга бўлган тиббиёт ва фармацевтика ходимларининг фарзандларига республика олий таълим ташкилотларида бакалаврият таълим йўналиши бўйича йиллик тўлов-контракт суммасининг 30 фоизи миқдоридаги, бироқ базавий ҳисоблаш миқдорининг 15 бараваридан ошмайдиган қисмини Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги ҳузуридаги Тиббиётни ривожлантириш давлат мақсадли жамғармаси (кейинги ўринларда – Жамғарма) ҳисобидан қоплаб бериш тартибини белгилайди.

2. Мазкур Низомда қуйидаги асосий тушунчалардан фойдаланилади:

ариза берувчи – амалда давлат тиббиёт муассасасида ишлаётган, давлат тиббиёт муассасаларида камида ўн беш йил иш стажига эга тиббиёт ёки фармацевтика ходими;

ахборот тизимлари – ариза берувчи томонидан тақдим қилинган маълумотларнинг ҳаққонийлигини таъминлаш, ушбу Низомда белгиланган ижтимоий мезонлар бўйича маълумотларни аниқлаш учун фойдаланиладиган вазирлик ва идораларнинг электрон ахборот тизимлари;

Дастурий таъминот тизими – Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва молия вазирлигининг subsidiya.mf.uz ахборот-дастурий таъминот тизими;

мезон – ариза берувчининг бир вақтнинг ўзида амалда давлат тиббиёт муассасасида ишлаётгани ҳамда давлат тиббиёт муассасаларида камида ўн беш йил иш стажига эга эканлиги тасдиқланган бўлиши;

масъул ташкилотлар – ариза берувчининг аризасида кўрсатилган маълумотларни ушбу Низом талабларига мувофиқ баҳолашга масъул бўлган Ўзбекистон Республикаси Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирлиги ҳамда Соғлиқни сақлаш вазирлиги;

Олий таълим жараёнларини бошқариш ахборот (HEMIS) тизими – олий таълим ташкилотининг талаба(лар)нинг таълим шакли, таълим босқичи, тўлов-контракт миқдори ва олий таълим ташкилотининг тегишли ҳисобварағини тасдиқловчи маълумотларни тақдим этувчи ахборот тизими;

реестр – календарь ой бўйича текширувдан ўтган аризалар (фарзандлар) кесимида шакллантириладиган ва тўловни тўлаш учун асос бўладиган рўйхат;

субсидия – амалда ариза берувчининг фарзанди учун республика олий таълим ташкилотларидаги бакалаврият таълим йўналиши бўйича йиллик тўлов-контракт суммасининг 30 фоизи миқдоридagi, бироқ базавий ҳисоблаш миқдорининг 15 бараваридан ошмайдиган қисми ҳисобланган ва олий таълим ташкилотининг тегишли ҳисобварағига мақсадли тўлов сифатида ўтказиладиган маблағ;

хабарнома – ариза берувчига субсидия ажратиш ёки уни ажратишни рад этиш тўғрисида QR-код қўйилган ва берилган вақтдан бошлаб қонунчилик ҳужжатларида белгиланган муддатлар давомида амал қиладиган ҳужжат;

фарзанд (талаба) – ариза берувчининг қариндошлик маълумотлари орқали тасдиқланган ва республика олий таълим ташкилотида бакалаврият таълим йўналиши бўйича ўқиётган (ёки талабаликка тавсия этилган) шахс;

ФХДЁ ахборот тизими – Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигининг ариза берувчи ва унинг фарзандларининг қариндошлик муносабатларини тасдиқловчи ахборот тизими;

Ягона миллий меҳнат тизими – Ўзбекистон Республикаси Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирлигининг ариза берувчининг иш ҳолати ва иш стажини тасдиқловчи ахборот тизими.

3. Субсидия ажратиш жараёнлари тўлиқ рақамлаштириш, тенг имконият ва шаффофлик, ягона мезон асосида мувофиқликни аниқлаш, маблағларни фуқарога нақд берилмасдан олий таълим ташкилотининг ҳисобварағига мақсадли тўлов сифатида йўналтириш, шахсий маълумотларни муҳофаза қилиш, электрон журналларда қайд этиш ҳамда электрон материалларни камида беш йил сақлаш принциплари асосида амалга оширилади.

Субсидия ушбу Низомга 1-иловада келтирилган схемага асосан ажратилади.

4. Бир ариза берувчининг мазкур имтиёз доирасида бир вақтнинг ўзида бир нечта фарзанди учун ариза беришга йўл қўйилади, бунда субсидия ҳар бир фарзанд (талаба) бўйича алоҳида ҳисобланади ва тўланади.

2-боб. Аризаларни қабул қилиш ва расмийлаштириш

5. Аризалар Дастурий таъминот тизимида йил давомида узлуксиз қабул қилинади, бунда ҳар календарь ой бўйича тўловга чиқариш учун реестр мазкур ойнинг охириги иш куни соат 23:59 да автоматик тарзда шакллантирилади ҳамда кейинги кундан бошлаб келиб тушган аризалар кейинги ой реестрига киритилади.

6. Ариза берувчи фарзандига йиллик тўлов-контракт суммасининг бир қисмини қоплаб бериш бўйича субсидия олиш учун исталган туман (шаҳар) Давлат хизматлари марказига ўзи келиб мурожаат этади ёки Ягона интерактив давлат хизматлари портали (кейинги ўринларда – ЯИДХП) орқали давлат хизматидан электрон тарзда фойдаланиш учун рўйхатдан ўтади.

Ўзи келиб мурожаат этганда, Давлат хизматлари маркази ходими ариза берувчи номидан, ЯИДХП орқали мурожаат қилинганда эса ариза берувчи мустақил равишда давлат хизматидан фойдаланиш учун ушбу Низомга 2-иловага мувофиқ шаклдаги аризани электрон тарзда тўлдиради.

Бунда ариза бериш учун ариза берувчи ЖШШИРини киритади, алоқа маълумотларини кўрсатади ва ҳар бир фарзанд учун алоҳида маълумотларни (фарзанд ЖШШИРи, олий таълим ташкилотнинг таълим йўналиши, босқичи, тўлов-контракт миқдори ва бошқа зарур реквизитлар) киритади ҳамда шахсий маълумотларга ишлов бериш, автоматик текширувлар ва мақсадли тўловни тўлашга электрон розиликни белгилайди.

Ариза берувчидан аризада қайд этилган маълумотлардан ташқари бошқа ҳужжатларни талаб қилиш тақиқланади.

Давлат хизматлари маркази ва ЯИДХП орқали кўрсатиладиган хизматлар ҳамда марказ томонидан тегишли ташкилотларга сўров юбориш орқали маълумотларга аниқлик киритиш бепул амалга оширилади.

7. Ариза юборилган пайтда Дастурий таъминот тизими аризага ID рақамини (кейинги ўринларда – Ариза ID) автоматик тарзда беради, ариза қабул қилинган сана ва вақтни қайд этади, ариза мақомини “Қабул қилинди” деб белгилайди ҳамда ариза берувчининг шахсий кабинетига Ариза ID ва кейинги автоматик текширувлар бошланиши тўғрисида электрон хабарномани тақдим этади.

8. Бир ариза берувчи бир календарь ой давомида ўзининг бир ёки бир нечта фарзанди бўйича битта аризани юбориши мумкин, бунда мазкур ой реестрига киритилган ариза бўйича фарзандлар рўйхатини тўлдириш ёки ўзгартириш фақат реестр шакллантирилгунига қадар амалга оширилишига йўл қўйилади.

Ариза берувчидан аризада қайд этилган маълумотлардан ташқари бошқа ҳужжатларни талаб қилиш тақиқланади.

9. Ариза берувчи фарзанди бўйича маълумотларни нотўғри киритгани аниқланса, реестр шакллантирилгунига қадар аризани бекор қилиш ва қайта тўлдириш ҳуқуқига эга бўлади, реестр шакллантирилганидан кейин эса ариза Дастурий таъминот тизимида шикоят (апелляция) тартибида кўриб чиқирилиши мумкин.

3-боб. Аризаларни кўриб чиқиш

10. Аризаларни кўриб чиқишда ягона мезон қўлланади, яъни ариза берувчининг бир вақтнинг ўзида амалда давлат тиббиёт муассасасида ишлаётгани ҳамда давлат тиббиёт муассасаларида камида ўн беш йил иш стажига эга эканлиги тасдиқланиши шарт ҳисобланади.

11. Тизим ариза берувчи киритган ЖШШИР асосида Ягона миллий меҳнат тизимидан электрон интеграция орқали ариза берувчининг иш ҳолати (ҳозир ишлаётган/ишламаётган), иш жойи (давлат тиббиёт муассасаси номи) ва давлат тиббиёт муассасаларидаги иш стажы (йил ва ойларда) ҳақидаги маълумотларни автоматик равишда олади ҳамда ушбу маълумотларни мезонларга мувофиқликни баҳолаш учун ҳал қилувчи асос сифатида қўллайди.

12. Ариза берувчининг мезонларга мувофиқлиги тасдиқланган тақдирда, Дастурий таъминот тизими фарзанд (талаба) бўйича ФХДЁ ахборот тизимидан қариндошлик муносабатларини (ота-она/фарзанд) автоматик

текширади, қариндошлик тасдиқланмаган тақдирда эса ушбу фарзанд бўйича субсидия тайинланмайди.

13. Қариндошлик тасдиқланган тақдирда, Дастурий таъминот тизими Олий таълим жараёнларини бошқариш ахборот (HEMIS) тизими орқали фарзанднинг республикадаги олий таълим ташкилотида бакалаврият таълим йўналиши бўйича ўқиётгани, босқичи, ўқиш ҳолати (ўқимоқда/четлашган) ҳамда йиллик тўлов-контракт суммаси ҳақидаги маълумотларни автоматик тарзда аниқлайди ва ариза маълумотлари билан солиштиради.

14. Дастурий таъминот тизимида автоматик текшириш натижасига кўра ҳар бир фарзанд бўйича “Мувофиқ” ёки “Рад этилди” мақоми белгиланади, бунда рад этиш сабаби тушунарли ва аниқ мазмунда кўрсатилади (жумладан, “мезон тасдиқланмади”, “қариндошлик тасдиқланмади”, “бакалаврият эмас”, “ўқиш статуси фаол эмас”, “Олий таълим ташкилоти маълумоти тақдим этилмади/тасдиқланмади”).

15. Ягона миллий меҳнат тизими, ФХДЁ ёки Олий таълим жараёнларини бошқариш ахборот (HEMIS) тизимларидан маълумот келмаслиги ёхуд интеграция каналларида техник носозлик юзага келиши ҳолатида, Дастурий таъминот тизими реестр шакллантирилгунига қадар маълумот олиш учун автоматик такрорий сўровларни амалга оширади, реестр шакллантирилгунига қадар тасдиқ маълумотлари олинмаса, ушбу фарзанд бўйича ариза “Рад этилди” мақомига ўтказилади ва келгуси ойда қайта ариза бериш ҳукуқи сақланиб қолади.

16. Бир ўқув йили учун бир фарзанд бўйича субсидия бир марта тайинланади, бунда кейинчалик тўлов-контракт миқдори ўзгарган тақдирда, қайта ҳисоб-китоб ва кўшимча (ёки камайтирилган) тўловлар мазкур Низомда белгиланган йиллик қайта тасдиқлаш жараёни доирасида тўланади.

4-боб. Реестрни шакллантириш

17. Ҳар календарь ойнинг охирги иш куни соат 23:59да Дастурий таъминот тизими “Мувофиқ” мақомидаги фарзандлар бўйича реестрни автоматик шакллантиради, реестр ҳар бир ёзув бўйича камида қуйидагиларни ўз ичига олади:

ариза топширилган сана ва вақти;

Ариза ID;

ариза берувчининг ЖШШИРи;

фарзанднинг ЖШШИРи;

олий таълим ташкилоти номи ва СТИРи (мавжуд бўлса);

таълим йўналиши;

босқич;

йиллик тўлов-контракт суммаси;

ҳисобланган субсидия суммаси;

текширув натижаси ва мақоми.

18. Реестр шакллантирилган пайдан эътиборан реестр таркибини ўзгартиришга йўл қўйилмайди, шу сабабли Дастурий таъминот тизими реестр шакллантирилган сана ва вақтни ҳамда реестр яхлитлигини тасдиқловчи техник белгиларни (реестр идентификатори ва унинг назорат суммаси/ҳеши) қайд этади ва архивда сақлайди.

19. Реестр шакллантирилгандан кейин Дастурий таъминот тизими реестрни Жамғармага электрон тарзда тақдим этади, Жамғарма эса реестр асосида тўлов ҳужжатларини расмийлаштириш ва тўлов тўланишини таъминлайди.

5-боб. Субсидия миқдорини ҳисоблаш

20. Субсидия миқдори ҳар бир фарзанд (талаба) бўйича алоҳида ҳисобланади ва қуйидаги формула асосида аниқланади:

$$S = \min (K \times 0,30; BHM \times 15),$$

бу ерда, S – субсидия миқдори;

K – фарзанднинг тегишли ўқув йили учун йиллик тўлов-контракт суммаси;

BHM – тўлов тўланаётган кунда амалда бўлган базавий ҳисоблаш миқдори.

Мисол учун, йиллик тўлов-контракт суммаси $K = 20\,000\,000$ сўм бўлганда, $K \times 0,30 = 6\,000\,000$ сўмни ташкил этади, $BHM = 412\,000$ сўм деб олинса, $BHM \times 15 = 6\,180\,000$ сўм бўлади ва субсидия $S = 6\,000\,000$ сўм миқдорида белгиланади;

$K = 25\,000\,000$ сўм бўлганда $K \times 0,30 = 7\,500\,000$ сўм, $BHM \times 15 = 6\,180\,000$ сўм бўлса, субсидия $S = 6\,180\,000$ сўм миқдорида белгиланади.

21. Бир ариза берувчининг бир нечта фарзанди бўйича субсидия миқдори ҳар бир фарзанд учун алоҳида ҳисобланади ва тўловлар ҳам ҳар бир фарзанд кесимида тўланади.

6-боб. Тўловни тўлаш тартиби

22. Жамғарма реестр келиб тушган кундан бошлаб ўн иш куни ичида тўлов ҳужжатларини расмийлаштиради ва субсидияни олий таълим ташкилотининг тегишли ҳисобварағига мақсадли тўлов сифатида ўтказди.

23. Субсидия олий таълим ташкилоти томонидан фарзанд (талаба)нинг тегишли ўқув йили учун тўлов-контракт бўйича тўловларини ҳисобга олишда қўлланади ҳамда мазкур тўловлар бўйича белгиланган муддатларга риоя этилиши таъминланади.

Бунда тўловлар Жамғарма томонидан бир олий таълим ташкилотларида таълим олаётган бир неча талабаларнинг тўлов-контракт бўйича тўловлари битта тўлов топшириқномасига кўра реестр асосида тўланади.

24. Тўлов тўлангандан кейин Жамғарма тўлов тасдиқномасини (транзакция идентификатори ёки тўлов референси) қабул қилади ва ушбу маълумотлар Дастурий таъминот тизимида киритилиши ёки интеграция орқали узатилиши асосида тегишли фарзанд бўйича ариза мақоми “Тўлов

тўланди” мақомига ўтказилади, ариза берувчига эса тўланган сумма ва тўлов қайси олий таълим ташкилоти реквизитига йўналтирилгани ҳақида электрон хабарнома юборилади.

25. Субсидия фуқарога нақд кўринишда берилмайди ҳамда бошқа мақсадларга йўналтирилишига йўл қўйилмайди.

7-боб. Йиллик қайта тасдиқлаш ва тўловни давом эттириш

26. Субсидия ҳар бир фарзанд (талаба) учун республика олий таълим ташкилоти бакалавриат таълим йўналишини битиргунча ҳар ўқув йилида тўланади, бунда навбатдаги ўқув йили учун тўловни тўлашдан олдин Олий таълим жараёнларини бошқариш ахборот (HEMIS) тизими орқали фарзанднинг ўқиши давом этаётгани, босқичи ва йиллик тўлов-контракт миқдори автоматик қайта тасдиқланади.

27. Навбатдаги ўқув йили учун қайта тасдиқлаш натижаси “Мувофиқ” мақомида бўлган тақдирда, фарзанд бўйича субсидия мазкур Низомнинг 5 ва 6-бобларига мувофиқ ҳисобланади ва тўланади, “Рад этилди” мақомида бўлган тақдирда эса тўлов тўхтатилади ва ариза берувчига сабаби кўрсатилган электрон хабарнома юборилади.

28. Фарзанднинг ўқиш статуси академик таътилга чиққан, талабалар сафидан четлаштирилган ёки бакалавриат таълим йўналишидан бошқа таълим даражасига ўтган ҳолларда ҳамда курсдан курсга қолганда ушбу ўқув йили учун навбатдаги тўловлар тўланмайди, аввал тўланган маблағларни қайта ҳисоб-китоб қилиш масалалари эса олий таълим ташкилотининг ички ҳисоб-китоб тартиби ва контракт шартларига мувофиқ ҳал этилади.

29. Ариза берувчида янги фарзанднинг бакалавриатга қабул қилиниши (ёки аввал кўрсатилмаган фарзанд бўйича мурожаат) пайдо бўлган тақдирда, Дастурий таъминот тизимида тегишли фарзандни қўшган ҳолда қайта ариза бериш ҳуқуқига эга бўлади, бунда мезон ва автоматик текширувлар тўлиқ такрор қўлланади.

8-боб. Рад этиш асослари, хабардор қилиш ва шикоят қилиш

30. Қуйидаги ҳолатлар фарзанд бўйича аризани рад этиш учун асос ҳисобланади:

мезон тасдиқланмагани;

ариза берувчи давлат тиббиёт муассасасида ишламаётгани;

иш стажи камида ўн беш йилга етмагани;

қариндошлик тасдиқланмагани;

фарзанднинг республика ҳудудидаги олий таълим ташкилотида бакалавриатда ўқимаслиги;

ўқиш статуси фаол эмаслиги (академик таътил/четлаштирилган);

олий таълим ташкилоти томонидан йиллик тўлов-контракт суммаси тасдиқланмагани;

ариза маълумотларига қасддан нотўғри маълумотлар киритилгани.

31. Тизим рад этиш тўғрисидаги қарорни автоматик тарзда шакллантиради ва ариза берувчига шахсий кабинет орқали, зарур ҳолларда электрон почта орқали хабар қилади, хабарномада рад этиш сабаби ва қайта мурожаат қилиш имконияти кўрсатилади.

32. Ариза берувчи рад этиш, текширув натижалари ёки тўлов жараёнидан норози бўлган тақдирда, Дастурий таъминот тизими орқали электрон шикоят (апелляция) киритиш ҳуқуқига эга бўлади.

33. Шикоятларни кўриб чиқиш муддати ўн иш кунидан ошмаслиги таъминланади, шикоят натижаси Дастурий таъминот тизимида қайд этилади ва ариза берувчига электрон тарзда етказилади.

34. Шикоят қаноатлантирилган тақдирда, тегишли фарзанд бўйича мақом ўзгариши ва реестрга киритиш амаллари электрон қарор асосида Дастурий таъминот тизимида акс эттирилади.

9-боб. Яқунловчи қондалар

35. Дастурий таъминот тизимида аутентификация OneID тизими орқали амалга оширилади, Дастурий таъминот тизимида рол-модель (администратор, оператор, назоратчи) жорий этилади ва ҳар бир роль ваколатлари минималлаштириш принципи асосида белгиланади.

36. Аризани қабул қилиш, маълумот алмашинуви, реестрни шакллантириш ва тўлов жараёнларига оид барча ҳаракатлар электрон журналларда қайд этилади, журналлар ва электрон материаллар камида беш йил сақланади ҳамда уларга рухсатсиз киришдан ҳимоя қилинади.

37. Интеграция каналлари орқали маълумот алмашинуви ҳимояланган алоқа каналларида амалга оширилади, шахсий маълумотларни узатиш ва сақлашда шифрлаш, идентификация, аутентификация ва аудит механизмлари қўлланади.

38. Оммавий эълон қилинадиган маълумотларда ариза берувчи ва фарзанднинг ЖШШИРи, паспорт маълумотлари ва бошқа идентификацияловчи маълумотлар ошкор қилинмайди ҳамда фақат рақамланган (ID) кўринишда акс эттирилади.

39. Мазкур Низомда назарда тутилмаган масалалар қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ ҳал этилади.

40. Мазкур Низом ижросини таъминлаш, мониторинг ва ҳисобот юритиш Соғлиқни сақлаш вазирлиги ва Жамғарма томонидан белгиланган тартибда амалга оширилади.

Давлат тиббиёт муассасаларида камида ўн беш йил иш стажига эга бўлган тиббиёт ва фармацевтика ходимларининг фарзандларига республика олий таълим ташкилотларида бакалаврият таълим йўналиши бўйича йиллик тўлов-контракт суммасининг бир қисmini қоплаб бериш тартиби тўғрисидаги низомга 1-илова

Давлат тиббиёт муассасаларида камида ўн беш йил иш стажига эга бўлган тиббиёт ва фармацевтика ходимларининг фарзандларига республика олий таълим ташкилотларида бакалаврият таълим йўналиши бўйича йиллик тўлов-контракт суммасининг бир қисmini қоплаб бериш бўйича давлат хизматини кўрсатишнинг
СХЕМАСИ

Босқичлар	Субъектлар	Тадбирлар	Муддатлар
1-босқич	Ариза берувчи (тиббиёт ва фармацевтика ходимлари)	1. Дастурий таъминот тизимида (subsidiya.mf.uz) рўйхатдан ўтади ёки исталган туман (шаҳар) Давлат хизматлари марказига ўзи келиб мурожаат этади. 2. Ариза берувчи номидан ёки мустақил равишда аризани электрон тарзда тўлдиради. Электрон ариза шаклида ЖШШИРини киритади, алоқа маълумотларини (телефон рақами ва электрон почтаси) кўрсатади ва ҳар бир фарзанд учун алоҳида маълумотларни (фарзанд ЖШШИРи, олий таълим ташкилоти номи, таълим йўналиши, босқич, тўлов-контракт миқдори ва бошқа зарур реквизитлар) киритади. 3. Шахсий маълумотларга ишлов бериш, автоматик текширувлар ва мақсадли тўловни амалга оширишга электрон розиликни белгилайди. 4. Аризани юборади.	Йил давомида узлуксиз (ҳар календарь ой реестр шакллангунига қадар)
2-босқич	Дастурий таъминот тизими	1. Аризага Ариза IDни автоматик тарзда беради. 2. Ариза қабул қилинган сана ва вақтни қайд этади. 3. Ариза мақомини “Қабул қилинди” деб белгилайди. 4. Ариза берувчининг шахсий кабинетига Ариза ID ва кейинги автоматик текширувлар бошланиши тўғрисида электрон хабарномани тақдим этади.	Ариза юборилган вақтда автоматик тарзда

3-босқич	Ягона миллий меҳнат тизими (интеграция орқали)	1. Ариза берувчи киритган ЖШШИР асосида ариза берувчининг иш ҳолати (ҳозир ишлаётган/ишламаётган), иш жойи (давлат тиббиёт муассасаси номи) ва давлат тиббиёт муассасаларидаги иш стажи (йил ва ойларда) ҳақидаги маълумотларни автоматик равишда тақдим этади. 2. Тизим ушбу маълумотлар асосида мезонга мувофиқликни баҳолайди: ариза берувчи амалда давлат тиббиёт муассасасида ишлаётгани ва камида 15 йил иш стажига эга эканини тасдиқлайди.	Автоматик тарзда (реал вақт режимида)
4-босқич	ФХДЁ ахборот тизими (интеграция орқали)	1. Ариза берувчининг мезонларга мувофиқлиги тасдиқланган тақдирда, фарзанд ва ариза берувчи ўртасидаги қариндошлик муносабатларини (ота-она/фарзанд) автоматик текширади. 2. Қариндошлик тасдиқланмаган тақдирда, ушбу фарзанд бўйича субсидияни тайинламайди ва “Рад этилди” мақомини белгилайди.	Автоматик тарзда
5-босқич	Олий таълим жараёнларини бошқариш ахборот (HEMIS) тизими (интеграция орқали)	1. Қариндошлик тасдиқланган тақдирда, фарзанднинг республикадаги олий таълим ташкилотида бакалаврият таълим йўналиши бўйича ўқиётгани, босқичи, ўқиш ҳолати (ўқимокда/четлашган) ҳамда йиллик тўлов-контракт суммаси ҳақидаги маълумотларни автоматик тарзда аниқлайди. 2. Тизим ариза маълумотлари билан солиштиради ва тасдиқлайди ёки рад этади.	Автоматик тарзда
6-босқич	Дастурий таъминот тизими	1. Автоматик текшириш натижасига кўра ҳар бир фарзанд бўйича “Мувофик” ёки “Рад этилди” мақомини белгилайди. 2. Рад этиш сабабини тушунарли ва аниқ мазмунда кўрсатади (жумладан, “мезон тасдиқланмади”, “қариндошлик тасдиқланмади”, “бакалаврият эмас”, “ўқиш статуси фаол эмас”). 3. Ариза берувчига шахсий кабинет орқали хабарнома юборади.	Автоматик тарзда (реестр шаклангунига қадар)

7-босқич	Дастурий таъминот тизими	1. Ҳар календарь ойнинг охириги иш куни соат 23:59 да “Мувофиқ” мақомидаги фарзандлар бўйича реестрни автоматик шакллантиради. 2. Реестр ҳар бир ёзув бўйича: ариза топширилган сана/вақт, Ариза ID, ариза берувчи ва фарзанд ЖШШИРи, олий таълим ташкилоти номи ва СТИРи, таълим йўналиши, босқич, йиллик тўлов-контракт суммаси, ҳисобланган субсидия суммаси ($S=\min(K \times 0,30; \text{БХМ} \times 15)$), текшируви натижаси ва мақомини ўз ичига олади. 3. Реестр идентификатори ва назорат суммасини қайд этади ва архивда сақлайди.	Ҳар ой охириги иш куни соат 23:59да
8-босқич	Тиббиётни ривожлантириш давлат мақсадли жамғармаси	1. Реестрни электрон тарзда қабул қилади. 2. Реестр асосида тўлов ҳужжатларини расмийлаштиради. 3. Субсидияни олий таълим ташкилотининг тегишли ҳисобварағига мақсадли тўлов сифатида ўтказди. Бунда бир олий таълим ташкилотида таълим олаётган бир нечта талабанинг тўловлари битта тўлов топшириқномаси бўйича реестр асосида тўланади. 4. Тўлов тасдиқномасини (транзакция идентификатори ёки тўлов референси) Дастурий таъминот тизимига узатади.	Реестр келган кундан 10 иш куни ичида
9-босқич	Дастурий таъминот тизими	1. Тўлов тасдиқлангандан кейин тегишли фарзанд бўйича ариза мақомини “Тўлов амалга оширилди”га ўтказди. 2. Ариза берувчига тўланган сумма ва тўлов қайси олий таълим ташкилоти реквизитига йўналтирилгани ҳақида электрон хабарнома юборади.	Тўлов тасдиқлангандан сўнг автоматик тарзда
10-босқич	Ариза берувчи	Рад этиш, текшируви натижалари ёки тўлов жараёнидан норози бўлган тақдирда, Дастурий таъминот тизими орқали электрон шикоят (апелляция) киритади.	Ўз хоҳишига кўра
11-босқич	Масъул вазирликлар (Камбағалликни	1. Шикоятни кўриб чиқади. 2. Шикоят натижасини Дастурий таъминот тизимида қайд этади	10 иш куни ичида

	<i>қисқартириш ва бандлик вазирлиги, Соглиқни сақлаш вазирлиги)</i>	ва ариза берувчига электрон тарзда етказади. 3. Шикоят қаноатлантирилган тақдирда, тегишли фарзанд бўйича мақом ўзгариши ва реестрга киритиш амалларини электрон қарор асосида тизимда акс эттиради.	
--	---	---	--

Давлат тиббиёт муассасаларида камида ўн беш йил
иш стажига эга бўлган тиббиёт ва фармацевтика
ходимларининг фарзандларига республика олий
таълим ташкилотларида бакалаврият таълим
йўналиши бўйича йиллик тўлов-контракт
суммасининг бир қисмини қоплаб бериш тартиби
тўғрисидаги низомга
2-илова

НАМУНА

АРИЗА	
I. Ариза берувчининг шахсий маълумотлари	
1. Фамилияси, исми ва отасининг исми	
2. Туғилган санаси	
3. Паспорт ёки ID-карта серияси ва рақами	
4. Жисмоний шахснинг шахсий идентификация рақами (ЖШШИР)	
5. Телефон рақами	
6. Электрон почта манзили (мавжуд бўлса)	
II. Иш жойи ва стаж маълумотлари	
7. Давлат тиббиёт муассасасининг тўлиқ номи	
8. Лавозими	
9. Тиббиёт/фармацевтика ихтисослиги	
10. Давлат тиббиёт муассасаларидаги умумий иш стажы (йил/ой)	
III. Фарзанд (талаба) маълумотлари	
(ҳар бир фарзанд учун алоҳида тўлдирилади)	
11. Фарзандининг фамилияси, исми, отасининг исми	
12. Фарзандининг ЖШШИРи	
13. Олий таълим ташкилотининг номи	
14. Таълим йўналиши/мутахассислиги	
15. Таълим босқичи (курс)	
16. Таълим шакли (кундузги/сиртқи)	
17. Ўқиш статуси (ўқимоқда/тавсия этилган)	

18. Йиллик тўлов-контракт суммаси (сўмда)	
19. Олий таълим ташкилотининг банк реквизитлари (ҳисобварақ рақами/СТИР)	
Мен тиббиёт ва фармацевтика ходимлари фарзандлари учун бакалавриат тўлов-контракт суммасининг бир қисми субсидия тарзида қоплаб берилишидан манфаатдорлигимни билдираман.	
Ягона миллий меҳнат тизимидан иш ҳолати ва иш стажи, ФХДЁ ахборот tizimidan қариндошлик, НЕМIS тизимидан фарзанд таълим маълумотларини олиш ва текширишга, субсидияни олий таълим ташкилотининг ҳисобварағига мақсадли тўлов сифатида ўтказишга ҳамда шахсий маълумотларга ишлов беришга розилигимни билдираман. Ушбу аризада кўрсатилган барча маълумотларнинг ҳаққонийлигини тасдиқлайман.	
Ариза топширилган сана: _____	(QR код)
Ариза ID: _____	Ариза ҳолати: <i>Дастурий таъминот тизими</i> (<i>subsidiya.mf.uz</i>)

Вазирлар Маҳкамасининг
2026 йил “12” июн _____даги 310-сон қарорига
3-илова

**Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматининг айрим қарорларига
киритилаётган ўзгартириш ва қўшимчалар**

1. Вазирлар Маҳкамасининг 2014 йил 10 июлдаги 186-сон қарори билан тасдиқланган Кўчмас мулк объектларининг давлат кадастри соҳасида давлат хизматлари нархларини белгилаш тартибининг изох қисми 5-банди “Ижтимоий реестрнинг “камбағал оила” тоифасига киритилган оилаларнинг аъзоларига” сўзларидан кейин “, давлат тиббиёт муассасаларида қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ тузилган меҳнат шартномаси асосида тиббиёт ва фармацевтика соҳасига оид касбий фаолиятни амалга оширувчи шахсларга” сўзлари билан тўлдирилсин.

2. Вазирлар Маҳкамасининг “Мухандислик-коммуникация тармоқларига уланиш бўйича давлат хизматлари кўрсатишнинг маъмурий регламентларини тасдиқлаш тўғрисида” 2018 йил 31 мартдаги 256-сон қарорида:

а) 2-илованинг 11-банди учинчи хатбошиси “камбағал оила” тоифасига киритилган оилаларнинг аъзоларига” сўзларидан кейин “, давлат тиббиёт муассасаларида қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ тузилган меҳнат шартномаси асосида тиббиёт ва фармацевтика соҳасига оид касбий фаолиятни амалга оширувчи шахсларга” сўзлари билан тўлдирилсин;

б) 3-илованинг 11-банди учинчи хатбошиси “камбағал оила” тоифасига киритилган оилаларнинг аъзоларига” сўзларидан кейин “, давлат тиббиёт муассасаларида қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ тузилган меҳнат шартномаси асосида тиббиёт ва фармацевтика соҳасига оид касбий фаолиятни амалга оширувчи шахсларга” сўзлари билан тўлдирилсин;

в) 4-илованинг 11-банди учинчи хатбошиси “камбағал оила” тоифасига киритилган оилаларнинг аъзоларига” сўзларидан кейин “, давлат тиббиёт муассасаларида қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ тузилган меҳнат шартномаси асосида тиббиёт ва фармацевтика соҳасига оид касбий фаолиятни амалга оширувчи шахсларга” сўзлари билан тўлдирилсин.

3. Вазирлар Маҳкамасининг 2018 йил 10 майдаги 348-сон қарори билан тасдиқланган Давлат хизматлари марказлари ёки онлайн тарзда (масофадан туриб) расмий ахборот ресурслари орқали электрон рақамли имзо калитини рўйхатга олиш ва электрон рақамли имзо калитининг сертификатини бериш бўйича давлат хизматлари кўрсатишнинг маъмурий регламентининг 5-банди иккинчи хатбошиси “камбағал оила” тоифасига киритилган оилаларнинг аъзоларига” сўзларидан кейин “, давлат тиббиёт муассасаларида қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ тузилган меҳнат шартномаси асосида тиббиёт ва фармацевтика соҳасига оид касбий фаолиятни амалга оширувчи шахсларга” сўзлари билан тўлдирилсин.

4. Вазирлар Маҳкамасининг “Кадастр соҳасида айрим давлат хизматлари кўрсатишнинг маъмурий регламентларини тасдиқлаш тўғрисида” 2020 йил 2 сентябрдаги 535-сон қарорида:

а) 3-илова қуйидаги мазмундаги 15²-банд билан тўлдирилсин:

“15². Давлат тиббиёт муассасаларида қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ тузилган меҳнат шартномаси асосида тиббиёт ва фармацевтика соҳасига оид касбий фаолиятни амалга оширувчи шахслардан ушбу Низомнинг 15-банди биринчи хатбошисида белгиланган йиғим суммасининг 50 фоизи ундирилади”;

б) 4-илова қуйидаги мазмундаги 16²-банд билан тўлдирилсин:

“16². Давлат тиббиёт муассасаларида қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ тузилган меҳнат шартномаси асосида тиббиёт ва фармацевтика соҳасига оид касбий фаолиятни амалга оширувчи шахслардан ушбу Низомнинг 16-банди биринчи хатбошисида белгиланган йиғим суммасининг 50 фоизи ундирилади”;

в) 5б-илова 15²-банд билан тўлдирилсин:

“15². Давлат тиббиёт муассасаларида қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ тузилган меҳнат шартномаси асосида тиббиёт ва фармацевтика соҳасига оид касбий фаолиятни амалга оширувчи шахслардан ушбу Низомнинг 15-банди биринчи хатбошисида белгиланган йиғим суммасининг 50 фоизи ундирилади”;

г) 5в-илова 13²-банд билан тўлдирилсин:

“13². Давлат тиббиёт муассасаларида қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ тузилган меҳнат шартномаси асосида тиббиёт ва фармацевтика соҳасига оид касбий фаолиятни амалга оширувчи шахслардан ушбу Низомнинг 13-банди биринчи хатбошисида белгиланган йиғим суммасининг 50 фоизи ундирилади”.

5. Вазирлар Маҳкамасининг 2021 йил 31 августдаги 555-сон қарори билан тасдиқланган Юридик ва жисмоний шахсларни электр тармоқларига улаш бўйича давлат хизматлари кўрсатишнинг маъмурий регламенти қуйидаги мазмундаги 11²-банд билан тўлдирилсин:

“11². Давлат хизматлари марказлари ёки ЯИДХП орқали давлат хизмати кўрсатилганда давлат тиббиёт муассасаларида қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ тузилган меҳнат шартномаси асосида тиббиёт ва фармацевтика соҳасига оид касбий фаолиятни амалга оширувчи шахслардан ушбу Регламентнинг 11-бандида белгиланган йиғим суммасининг 50 фоизи ундирилади (тадбиркорлик фаолияти мақсадларида ёки юридик шахслар вакили сифатида мурожаат қилинган ҳолатлар бундан мустасно)”.

6. Вазирлар Маҳкамасининг 2021 йил 3 декабрдаги 732-сон қарори билан тасдиқланган Расмий ҳужжатларга апостиль қўйиш бўйича давлат хизмати кўрсатишнинг маъмурий регламентида:

қуйидаги мазмундаги 12²-банд билан тўлдирилсин:

“12². Давлат тиббиёт муассасаларида қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ тузилган меҳнат шартномаси асосида тиббиёт ва фармацевтика соҳасига оид касбий фаолиятни амалга оширувчи шахслардан мазкур Регламентнинг 12-бандида белгиланган йиғим суммасининг 50 фоизи ундирилади”;

қуйидаги мазмундаги 30²-банд билан тўлдирилсин:

“30². Давлат тиббиёт муассасаларида қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ тузилган меҳнат шартномаси асосида тиббиёт ва фармацевтика соҳасига оид касбий фаолиятни амалга оширувчи шахслардан мазкур Регламентнинг 30-бандида белгиланган йиғим суммасининг 50 фоизи ундирилади”.

7. Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 16 февралдаги 73-сон қарори билан тасдиқланган Чет тилини билиш даражасини аниқлаш бўйича давлат хизматлари кўрсатишнинг маъмурий регламентининг 10-банди бешинчи хатбошиси “камбағал оила” тоифасига киритилган оилаларнинг аъзоларига” сўзларидан кейин “, давлат тиббиёт муассасаларида қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ тузилган меҳнат шартномаси асосида тиббиёт ва фармацевтика соҳасига оид касбий фаолиятни амалга оширувчи шахсларга” сўзлари билан тўлдирилсин.

8. Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 20 апрелдаги 200-сон қарори билан тасдиқланган Қурилиши тугалланган объектни топшириш-қабул қилиш ва фойдаланиш учун рухсатнома бериш бўйича давлат хизматларини кўрсатишнинг маъмурий регламенти қуйидаги мазмундаги 27²-банд билан тўлдирилсин:

“27². Давлат тиббиёт муассасаларида қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ тузилган меҳнат шартномаси асосида тиббиёт ва фармацевтика соҳасига оид касбий фаолиятни амалга оширувчи шахслардан ушбу Регламентнинг 27-бандида белгиланган йиғим суммасининг 50 фоизи ундирилади”.

9. Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 21 июлдаги 395-сон қарори билан тасдиқланган Олий, ўрта махсус ва профессионал таълим тўғрисидаги ҳужжатларнинг дубликатини бериш бўйича давлат хизматлари кўрсатишнинг маъмурий регламентининг 9²-банд билан тўлдирилсин:

“9². Давлат тиббиёт муассасаларида қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ тузилган меҳнат шартномаси асосида тиббиёт ва фармацевтика соҳасига оид касбий фаолиятни амалга оширувчи шахслардан ушбу Регламентнинг 9-бандида белгиланган йиғим суммасининг 50 фоизи ундирилади”.

10. Вазирлар Маҳкамасининг 2023 йил 20 ноябрдаги 612-сон қарори билан тасдиқланган Жисмоний ва юридик шахсларга маълумотномалар бериш бўйича давлат хизматларини кўрсатишнинг ягона маъмурий регламентининг 9-банди тўртинчи хатбошиси “камбағал оила” тоифасига киритилган оилаларнинг аъзоларига” сўзларидан кейин “, давлат тиббиёт муассасаларида қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ тузилган меҳнат шартномаси асосида

тиббиёт ва фармацевтика соҳасига оид касбий фаолиятни амалга оширувчи шахсларга” сўзлари билан тўлдирилсин.

11. Вазирлар Маҳкамасининг 2023 йил 30 ноябрдаги 635-сон қарори билан тасдиқланган Айрим турдаги малака сертификатини бериш бўйича давлат хизматларини кўрсатишнинг ягона маъмурий регламентининг 11-банди учинчи хатбошиси “камбағал оила” тоифасига киритилган оилаларнинг аъзоларига” сўзларидан кейин “, давлат тиббиёт муассасаларида қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ тузилган меҳнат шартномаси асосида тиббиёт ва фармацевтика соҳасига оид касбий фаолиятни амалга оширувчи шахсларга” сўзлари билан тўлдирилсин.

12. Вазирлар Маҳкамасининг “Аҳолини ижтимоий қўллаб-қувватлашда “ижтимоий карта” тизимини жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида” 2024 йил 27 декабрдаги 897-сон қарорининг 2-банди “в” кичик бандининг учинчи хатбошиси қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

“1-иловада назарда тутилмаган бошқа шахсларга ижтимоий картани берганлик учун банк хизматлари тўлови базавий ҳисоблаш микдорининг ўн фоизидан ошмаслиги лозим. Бунда давлат тиббиёт муассасаларида қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ тузилган меҳнат шартномаси асосида тиббиёт ва фармацевтика соҳасига оид касбий фаолиятни амалга оширувчи шахслардан мазкур йиғим суммасининг 50 фоизи ундирилади”.

13. Вазирлар Маҳкамасининг 2025 йил 13 сентябрдаги 578-сон қарори билан тасдиқланган Олий таълим ташкилотларининг бакалавриатига ўқишга қабул қилиш тартиби тўғрисидаги низомнинг 15-бандида:

қуйидаги мазмундаги учинчи хатбоши билан тўлдирилсин:

“Давлат тиббиёт муассасаларида қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ тузилган меҳнат шартномаси асосида тиббиёт ва фармацевтика соҳасига оид касбий фаолиятни амалга оширувчи шахслардан мазкур банднинг биринчи хатбошисида белгиланган йиғим суммасининг 50 фоизи ундирилади”;

учинчи хатбоши тўртинчи хатбоши деб ҳисоблансин.

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI VAZIRLAR MAHKAMASINING QARORI

20 26 yil « 13 » iyun№ 312

Toshkent sh.

Меҳмонхона хўжалиги соҳасида халқаро эътироф этилган “яшил” сертификатларни жорий этишни қўллаб-қувватлаш чора-тадбирлари тўғрисида

Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ўзбекистон Республикаси Туризм қўмитаси фаолиятини ташкил этиш ва туризм соҳасини жадал ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида” 2025 йил 19 ноябрдаги ПҚ–348-сон қарори ижросини таъминлаш, меҳмонхона хизматлари соҳасида экологик барқарорлик таъминловчи кенг жорий этиш, энергия самарадорлигини ошириш ҳамда халқаро эътироф этилган “яшил” сертификатлаш тизимини рағбатлантириш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси қарор қилади:

1. Қуйидагиларни назарда тутувчи Меҳмонхоналарда халқаро эътироф этилган “яшил” сертификатларни расмийлаштириш билан боғлиқ харажатларнинг 50 фоизини қоплаш бўйича давлат хизматини кўрсатишнинг маъмурий регламенти **1-иловага** мувофиқ тасдиқлансин:

меҳмонхоналарга қўйиладиган талаблар;

харажатларнинг 50 фоизини қоплаш учун ариза бериш тартиби ҳамда тақдим этиладиган ҳужжатлар;

аризани кўриб чиқиш ва қарор қабул қилиш тартиби;

ажратиладиган маблағларни тадбиркорлик субъектларга ўтказиш тартиби.

2. Белгилансинки, мазкур қарор доирасида меҳмонхоналар томонидан халқаро эътироф этилган “яшил” сертификатларни расмийлаштириш билан боғлиқ харажатларнинг бир қисми Туризм қўмитаси ҳузуридаги бюджетдан ташқари Туризмни қўллаб-қувватлаш жамғармаси ҳисобидан унинг маблағларидан фойдаланишнинг белгиланган тартибига мувофиқ қопланади.

3. Туризм қўмитаси Рақамли технологиялар вазирлиги билан биргаликда мазкур қарор кучга кирган кундан бошлаб **бир ой муддатда** ушбу қарор билан тасдиқланган Маъмурий регламентга мувофиқ давлат хизматини Ўзбекистон Республикаси Ягона интерактив давлат хизматлари портали (кейинги ўринларда – ЯИДХП) орқали кўрсатишни таъминласин.

4. Адлия вазирлиги давлат органлари ва бошқа ташкилотлар томонидан давлат хизматини кўрсатишнинг белгиланган тартибига риоя этилиши бўйича уларнинг фаолияти юзасидан, шу жумладан, ЯИДХП орқали доимий назорат ўрнатсин.

5. Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматининг **2-иловага** мувофиқ айрим қарорларига ўзгартириш ва қўшимчалар киритилсин.

6. Ушбу қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Туризм қўмитаси раиси А.Ў. Аққулов зиммасига юклансин.

**Ўзбекистон Республикасининг
Бош вазири**

А. Арипов

Вазирлар Маҳкамасининг
2026 йил “ 13 ” июн даги 312 - сон қарорига
1-илова

**Меҳмонхоналарда халқаро эътироф этилган “яшил” сертификатларни
расмийлаштириш билан боғлиқ харажатларнинг 50 фоизини
қоплаш бўйича давлат хизматини кўрсатишнинг
МАЪМУРИЙ РЕГЛАМЕНТИ**

1-боб. Умумий қоидалар

1. Ушбу Маъмурий регламент (кейинги ўринларда – Регламент) меҳмонхоналар томонидан халқаро эътироф этилган “яшил” сертификатларни расмийлаштириш билан боғлиқ харажатларнинг 50 фоизини қоплаш тартибини белгилайди.

2. Харажатлар Давлат хизматлари маркази ва Ўзбекистон Республикаси Ягона интерактив давлат хизматлари портали (кейинги ўринларда – ЯИДХП) орқали Ўзбекистон Республикаси Туризм қўмитаси (кейинги ўринларда – Қўмита) томонидан қопланади.

3. Ушбу Регламентда қуйидаги асосий тушунчалардан фойдаланилади:

талабгор – мазкур Регламентга 2-илова билан тасдиқланган халқаро эътироф этилган “яшил” сертификат олган, қонунчилик ҳужжатларида белгиланган талабларга кўра мувофиқлик сертификати асосида фаолият юритувчи меҳмонхона хўжалиги;

харажатларни қоплаш – халқаро эътироф этилган “яшил” сертификатни расмийлаштириш билан боғлиқ харажатларнинг 50 фоизини қоплаб бериш;

“яшил” сертификат – мазкур Регламентга 1-иловада келтирилган рўйхатда назарда тутилган халқаро эътироф этилган сертификатлаш органлари томонидан меҳмонхоналарга берилган сертификат.

4. Талабгор харажатларни қоплаш учун ҳужжатларни топшириш санасида қуйидаги талабларга жавоб бериши зарур:

Ўзбекистон Республикасининг Солиқ кодексида назарда тутилган солиқ ва йиғимлар бўйича қарздорлиги бўлмаслиги;

қайта ташкил этиш ёки тугатиш жараёнида бўлмаслиги;

фаолияти қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда вақтинча тўхтатилган бўлмаслиги;

суд қарори асосида тўловга қобилиятсиз деб эълон қилинган бўлмаслиги.

5. Харажатлар битта меҳмонхона учун бир марта қоплаб берилади.

6. Харажатларни қоплаш учун маблағлар ушбу Регламентга 2-иловага мувофиқ схема бўйича ажратилади.

2-боб. Харажатларни қоплаш учун ариза тақдим этиш ва уни кўриб чиқиш тартиби

7. Талабгор харажатларни қоплаш учун Давлат хизматлари марказига ёки ЯИДХП орқали Қўмитага ушбу Регламентга 3-иловага мувофиқ ариза билан мурожаат қилади.

Бунда аризага қуйидаги ҳужжатлар илова қилинади:

“яшил” сертификатнинг нусхаси;

меҳмонхона ва халқаро эътироф этилган “яшил” сертификатларни расмийлаштириш учун сертификатлаш органи билан белгиланган тартибда тузилган икки томонлама шартнома ва тўлов топшириқномасининг нусхалари.

8. Талабгор аризани ЯИДХП орқали тўлдирганда, ундан электрон рақамли имзо талаб этилмайди.

9. Қўмита ариза келиб тушган кундан бошлаб ўн иш кунида унинг мазкур Регламентда белгиланган талабларга мослигини ўрганиб чиқади.

Аризани кўриб чиқишда қўшимча ўрганиш ўтказиш талаб этилса, Қўмита ариза берувчини давлат хизматлари маркази (ўзи келган ҳолда мурожаат қилинганда) ёки ЯИДХП (электрон тарзда мурожаат қилинганда) орқали хабардор қилган ҳолда, аризани кўриб чиқиш муддатини беш иш кунигача узайтириши мумкин.

10. Қўмита талабгорнинг аризасини ўрганиш даврида қуйидаги ҳужжатларни масъул давлат органлари ва ташкилотлардан мустақил равишда, шу жумладан, “Электрон ҳукумат” тизимининг Идоралараро интеграция платформаси орқали онлайн текшириб олади:

талабгорнинг номи, жойлашган жойи (почта манзили), унинг рўйхатдан ўтган рақами, санаси, гувоҳнома берган орган номи, СТИРи ва тижорат банкидаги ҳисобварағи реквизитлари;

меҳмонхонага берилган мувофиқлик сертификати;

Ўзбекистон Республикасининг Солиқ кодексида ва бошқа ҳужжатларда назарда тутилган солиқ ва йиғимлар бўйича қарздорлиги мавжуд ёки мавжуд эмаслиги.

11. Қўмита томонидан тадбиркорлик субъектларидан келиб тушган аризаларни Туризмни қўллаб-қувватлаш жамғармаси Кенгаши томонидан кўриб чиқилиши ҳамда тегишли қарор қабул қилинишини ташкил этади.

12. Қўмита аризани ўрганиб чиқиб, бир иш кунида харажатларни қоплаш ёки харажатларни қоплашни рад этиш тўғрисида (рад этиш асосларини кўрсатган ҳолда) қарор қабул қилади ҳамда қарорнинг электрон нусхасини қарор қабул қилинган кундан сўнг бир иш кунида Давлат хизматлари маркази (ўзи келган ҳолда мурожаат қилинганда) ёки ЯИДХП (электрон тарзда мурожаат қилинганда) орқали талабгорга юборади.

13. Харажатни қоплаш тўғрисидаги қарорда қопланаётган сумма миқдори, меҳмонхонанинг жойлашган жойи (почта манзили) ва унинг кадастр рақами, харажатнинг 50 фоизи қопланаётган тадбиркор номи ва СТИРи ҳамда тижорат банкидаги ҳисобварағи реквизитлари кўрсатилади.

14. Харажатларни қоплаш қуйидаги асосларга кўра рад этилади:

аризада ушбу Регламентга 3-иловада назарда тутилган маълумотлар тўлиқ кўрсатилмаганда ёки нотўғри маълумот тақдим этилганда;

талабгор мазкур Регламентнинг 4-бандида назарда тутилган талабларга мувофиқ келмаганда.

15. Харажатларни қоплашни ушбу Регламентда назарда тутилмаган асослар бўйича рад этишга йўл қўйилмайди.

16. Талабгор харажатларни қоплашни рад этиш тўғрисидаги қарор нусхасини олган кундан бошлаб кўпи билан бир ой давомида қарорда кўрсатиб ўтилган камчиликларни бартараф этиши ҳамда уларнинг бартараф этилганини тасдиқловчи ҳужжатларни илова қилган ҳолда, Қўмитага такроран ариза билан мурожаат қилиши мумкин.

17. Ариза такроран тақдим этилган кундан бошлаб етти иш кунида қайта кўриб чиқилади. Бунда харажатларни қоплашни янги асослар бўйича рад этишга йўл қўйилмайди.

18. Ушбу Регламентнинг 16-бандида кўрсатилган муддат тугагандан сўнг тақдим этилган ариза янги берилган деб ҳисобланади.

19. Қўмита харажатларни қоплаш тўғрисида қарор қабул қилинган кундан бошлаб ўн иш куни ичида талабгорнинг хизмат кўрсатувчи тижорат банкларидаги ҳисобварағига маблағларни ўтказиб беради.

20. Жамғарма маблағи ҳисобидан харажатлари қопланган меҳмонхоналар рўйхати Қўмитанинг расмий веб-сайтига жойлаштирилади.

3-боб. Яқунловчи қоидалар

21. Талабгор харажатларни қоплаш учун тақдим этилган маълумотлари ва ҳужжатларининг тўғрилигига жавобгар ҳисобланади.

22. Қўмита мазкур Регламентга асосан ишларни ташкил этиш, мувофиқлаштириш ҳамда ажратилган маблағларнинг талабгорга ўтказилишини таъминлаш учун масъул ҳисобланади.

23. Талабгор Қўмитанинг харажатларни қоплаб беришни рад этиш тўғрисидаги қароридан рози бўлмаган тақдирда, Қўмитанинг қарори юзасидан қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда судга шикоят қилиши мумкин.

24. Ушбу Регламент талаблари бузилишида айбдор бўлган шахслар қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ жавоб берадилар.

Меҳмонхоналарда халқаро эътироф этилган
 “яшил” сертификатларни расмийлаштириш билан боғлиқ
 харажатларнинг 50 фоизини қоплаш бўйича давлат
 хизматини кўрсатишнинг маъмурий регламентига
 1-илова

Халқаро эътироф этилган “яшил” сертификатлар РЎЙХАТИ

T/p	Сертификат номи	Мамлакат
1.	Green Key International	Дания
2.	Green Globe	АҚШ
3.	Travelife for Accommodation	Буюк Британия
4.	WTTC Hotel Sustainability Basics	
5.	US Green Building Council (USGBC)	АҚШ
6.	Earth Check Certified	Австралия
7.	Blue Angel	Германия
8.	НП “Экологический союз” (Программа “Листок жизни”)	Россия Федерацияси
9.	Yashil belgi	Ўзбекистон
10.	Nordic swan	Шимолий Европа (Дания, Финляндия, Норвегия, Исландия, Швеция)
11.	Eco mark	Туркия
12.	Зеленый журавль (Зелёный журавлик)	Украина
13.	Green Label	Туркия
14.	Korean Eco-Label	Жанубий Корея
15.	Singapore Green Labelling Scheme	Сингапур

Меҳмонхоналарда халқаро эътироф этилган
“яшил” сертификатларни расмийлаштириш билан боғлиқ
харажатларнинг 50 фоизини қоплаш бўйича давлат
хизматини кўрсатишнинг маъмурий регламентига
2-илова

**Меҳмонхоналарда халқаро эътироф этилган “яшил” сертификатларни
расмийлаштириш билан боғлиқ харажатларининг 50 фоизини қоплаш
СХЕМАСИ**

Босқичлар	Субъектлар	Тадбирлар	Бажариш муддатлари
1-босқич	Талабгор	Туризм қўмитасига Давлат хизматлари маркази ёки Ўзбекистон Республикаси ЯИДХП орқали харажатларни қоплаш тўғрисида ариза билан мурожаат қилади.	Ўз хоҳишига кўра
2-босқич	Туризм қўмитаси	Туризмни қўллаб-қувватлаш жамғармаси Кенгаши билан келишилган ҳолда аризани кўриб чиқади ва харажатларнинг 50 фоизини қоплаш ёки қоплаб беришни рад этиш тўғрисида қарор қабул қилади ҳамда Давлат хизматлари марказига ёки талабгорнинг ЯИДХПдаги шахсий кабинетига юборади.	10 иш кунида
3-босқич	Талабгор	Харажатларни қоплашни рад этиш тўғрисидаги қарорни олганда, қарорда кўрсатиб ўтилган камчиликларни бартараф этиш ва уларнинг бартараф этилганини тасдиқловчи тегишли ҳужжатларни илова қилган ҳолда, Туризм қўмитасига такроран Давлат хизматлари маркази ёки ЯИДХП орқали мурожаат қилади.	1 ойдан кўп бўлмаган муддатда
4-босқич	Туризм қўмитаси	Ариза такроран тақдим этилганда, уни қайта кўриб чиқади.	7 иш кунида
5-босқич	Туризм қўмитаси	Харажатларнинг 50 фоизини қоплаш тўғрисида қарор қабул қилинганда, талабгорнинг тижорат банкидаги ҳисобварағига маблағларни ўтказиб беради.	10 иш кунида

Меҳмонхоналарда халқаро эътироф этилган
“яшил” сертификатларни расмийлаштириш билан боғлиқ
харажатларнинг 50 фоизини қоплаш бўйича давлат
хизматини кўрсатишнинг маъмурий регламентига
3-илова

НАМУНА

Ўзбекистон Республикаси
Туризм қўмитасига

Меҳмонхонага халқаро эътироф этилган “яшил” сертификатни расмийлаштириш
бўйича сарфланган харажатларнинг 50 фоизини қоплаш тўғрисида
АРИЗА

(талабгорни давлат рўйхатидан ўтказиш тўғрисидаги гувоҳномага мувофиқ ариза берувчининг тўлиқ номи)

(жойлашган жойи, почта манзили)

манзил бўйича рўйхатдан ўтган,

Директори (ишончли вакил):

номидан

(ариза берувчи раҳбари / ишончли вакил Ф.И.О.)

манзилда жойлашган

(вилоят, туман, шаҳар, кўча, бино рақами)

халқаро эътироф этилган “яшил” сертификатларни расмийлаштириш билан боғлиқ
харажатларнинг бир қисмини қоплаб беришни сўрайман.

Халқаро эътироф этилган “яшил”
сертификат номи:

Жами сарфланган харажатлар миқдори:

Ажратилиши сўралаётган маблағ миқдори:

Банк реквизитлари ва ҳисобварағи:

Алоқа маълумотлари (телефон рақами,
электрон почта манзили):

(ариза берувчининг лавозими, Ф.И.О.)

20 ____ йил ____

Вазирлар Маҳкамасининг
2026 йил “ 13 ” июнда ги 312 -сон қарорига
2-илова

**Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматининг айрим қарорларига
киритилаётган ўзгартириш ва қўшимчалар**

1. Вазирлар Маҳкамасининг 2023 йил 27 ноябрдаги “Оилавий меҳмон уйлари, хостеллар, ўтовли ва чодирли оромгоҳлар фаолиятини ташкил этиш, ушбу соҳада давлат хизматлари кўрсатиш тизимини такомиллаштириш тўғрисида” 622-сон қарорида:

а) 1-иловада:

5 ва 6-бандлар қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

“5. Меҳмон уйи хизматлари меҳмон уйини ташкил этиш учун яроқли турар жой объектига эга бўлган якка тартибдаги тадбиркор ёки оилавий тадбиркорлик субъекти томонидан кўрсатилади.

6. Хостел, ўтовли ва чодирли оромгоҳларда ташриф буюрувчиларга (туристларга) вақтинча яшаш ва қўшимча хизматлар якка тартибдаги тадбиркорлар ёки юридик шахслар томонидан кўрсатилади”;

15-банднинг учинчи хатбошиси қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

“тадбиркорлик субъекти фаолияти белгиланган тартибда тугатилганда ёки унинг фаолияти тўхтатилганда, бу ҳақида ваколатли органга хабар берилиши”.

б) 2-иловада:

14 ва 15-бандлар қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

“14. Сўровномада нотўғри ёки тўлиқ бўлмаган маълумотлар аниқланган тақдирда, ваколатли орган ариза берувчига аниқланган камчиликларни бартараф этиш учун ўн иш кунидан ошмаган муддат беради.

15. Қуйидаги ҳолатлар давлат хизматини кўрсатишни рад этиш учун асос ҳисобланади:

ариза берувчи томонидан ушбу Регламентда белгиланган муддатда аниқланган камчиликлар бартараф этилмаган бўлса;

ўрганиш натижаларига кўра объектнинг мазкур Регламентда назарда тутилган талабларга мувофиқ эмаслиги аниқланса”;

23-банд қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

“23. Реестрдан кўчирма электрон ҳужжат шаклида расмийлаштирилади ва ваколатли органнинг электрон имзоси билан тасдиқланади”;

24-банд ўз кучини йўқотган деб ҳисоблансин;

25-банд қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

“25. Реестрдан кўчирма қуйидаги ҳолларда қайта расмийлаштирилади:

объект номи ўзгарганда;

объектнинг почта манзили ўзгарганда;

қўшимча жойлаштириш хоналари ташкил этилганда;

ҳуқуқий ворислик юзага келганда.

Реестрдан кўчирмани қайта расмийлаштириш учун ариза берувчи Ягона интерактив давлат хизматлари портали орқали мурожаат қилади.

Ваколатли орган ариза ва унга илова қилинган ҳужжатларни кўриб чиқиб, уч иш куни ичида Реестрдан кўчирмани қайта расмийлаштиради ёки қайта расмийлаштиришни рад этиш тўғрисида қарор қабул қилади”.

2. Вазирлар Маҳкамасининг 2024 йил 7 сентябрдаги “Меҳмонхона хўжалиги фаолиятини давлат томонидан қўллаб-қувватлаш соҳасидаги айрим норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни тасдиқлаш тўғрисида” 550-сон қарорининг 1-иловаси 3-банди еттинчи хатбошиси қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

“яшил меҳмонхона” – Вазирлар Маҳкамаси томонидан тасдиқланган рўйхатда назарда тутилган халқаро эътироф этилган ёки миллий экологик сертификатлардан камида бирига эга бўлган меҳмонхона”.

ТЎРТИНЧИ БЎЛИМ

ЎЗБЕКISTОН РЕСПУБЛИКАСИ КОНСТИТУЦИЯВИЙ СУДИНИНГ ҚАРОРЛАРИ

О‘ЗБЕКISTON RESPUBLIKASI KONSTITUTSIYAVIY SUDINING QARORI

ЎЗБЕКISTON RESPUBLIKASI НОМИДАН

“Адвокатура тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни 3-моддаси учинчи қисмининг бешинчи хатбошисини Ўзбекистон Республикаси Конституциясига мувофиқлигини аниқлаш хақида

Ўзбекистон Республикаси Конституциявий суди – раислик қилувчи М.Абдусаломов, судьялар К.Камилов, Ж.Балкибаева, К.Давлетова, Р.Исмайлов, А.Рахимов ва А.Рахмановдан иборат таркибда, Ш.Мажидов котиблигида, тараф вакиллари – Инсон ҳуқуқлари бўйича Ўзбекистон Республикаси Миллий маркази директори ўринбосари М.Тиллабоев, бўлим бошлиғи О.Норбоев иштирокида, Инсон ҳуқуқлари бўйича Ўзбекистон Республикаси Миллий марказининг “Адвокатура тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни 3-моддаси учинчи қисмининг бешинчи хатбошисини Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 29, 65 ва 141-моддаларига мувофиқлигини аниқлаш тўғрисидаги мурожаати бўйича ишни очик суд мажлисида кўриб чиқди.

Конституциявий суд судья А.Рахимовнинг маърузасини, тарафлар – Инсон ҳуқуқлари бўйича Ўзбекистон Республикаси Миллий маркази ва Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси вакилларининг тушунтиришларини, Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги, Ўзбекистон Республикаси Адвокатлар палатаси, Конституциявий суд ҳузуридаги Илмий-маслаҳат кенгаши аъзолари ва бошқа иштирокчиларнинг фикрларини эшитиб, иш материалларини ўрганиб чиқиб, қуйидагиларни

АНИҚЛАДИ:

Инсон ҳуқуқлари бўйича Ўзбекистон Республикаси Миллий маркази (бундан буён матнда – Миллий марказ) Ўзбекистон Республикаси Конституциявий судига мурожаат қилиб, “Адвокатура тўғрисида”ги Қонуни 3-моддаси учинчи қисмининг бешинчи хатбошисига кўра, адвокат

шартномавий-ҳуқуқий асосда давлат органларининг, хўжалик бошқаруви органларининг, давлат муассасалари ва ташкилотларининг юридик хизмати ходими сифатида фаолият билан шуғулланиши мумкинлигини, бироқ мазкур нормада адвокатнинг тадбиркорлик субъектлари ва нодавлат нотижорат ташкилотларида шартномавий-ҳуқуқий асосда юридик хизмат ходими сифатида фаолият юритиши назарда тутилмаганлиги, уларнинг Конституцияда белгиланган юридик ёрдам олишга бўлган ҳуқуқлари бузилаётганлигини баён этган ва “Адвокатура тўғрисида”ги Қонуни 3-моддаси учинчи қисмининг бешинчи хатбошисини Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 29, 65 ва 141-моддаларига мувофиқлигини аниқлашни сўраган.

“Ўзбекистон Республикасининг Конституциявий суди тўғрисида”ги Конституциявий қонуннинг 27-моддасига асосан Миллий марказ Конституциявий судга мурожаат қилиш ҳуқуқига эга.

Конституциявий суд мазкур масалани ўрганиб чиқиб, иш материалларини таҳлил қилиб, “Адвокатура тўғрисида”ги Қонуни 3-моддаси учинчи қисмининг бешинчи хатбошисини Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 29, 65 ва 141-моддаларига мувофиқлигини аниқлаш лозим, деган хулосага келди.

“Адвокатура тўғрисида”ги Қонуннинг 3-моддасига кўра, адвокат: илмий ва педагогик фаолият; Ўзбекистон Республикаси Адвокатлар палатасидаги ва унинг ҳудудий бошқармаларидаги фаолият; патент вакили ва медиатор сифатидаги фаолият; шартномавий-ҳуқуқий асосда давлат органларининг, хўжалик бошқаруви органларининг, давлат муассасалари ва ташкилотларининг юридик хизмати ходими сифатидаги фаолият; ҳакамлик судларида ва халқаро тижорат арбитражларида (судларида) судья сифатидаги фаолият; суд бошқарувчиси сифатидаги фаолият (фуқаролик ва иқтисодий суд ишларини юритишни амалга ошириш бўйича адвокатлик фаолияти учун лицензия олган адвокатлар учун)дан ташқари ҳақ тўланадиган бошқа турдаги фаолият билан шуғулланишга ҳақли эмас.

Шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Конституциявий суди Ўзбекистон Республикаси Конституцияси 16-моддасининг иккинчи қисмига кўра, Ўзбекистон Республикасининг қонунлари ва бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатлари Ўзбекистон Республикаси Конституцияси асосида ва уни ижро этиш юзасидан қабул қилинади. Бирорта қонун ёки бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжат Конституциянинг принцип ва нормаларига зид бўлиши мумкин эмаслигини алоҳида таъкидлайди.

Шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Конституциясида ҳар кимга малакали юридик ёрдам олиш ҳуқуқи кафолатланади (29-моддасининг

биринчи қисми), Ўзбекистон Республикасида барча мулк шаклларининг тенг ҳуқуқлилиги ва ҳуқуқий жиҳатдан ҳимоя қилиниши таъминланиши (65-моддасининг иккинчи қисми) белгилаб қўйилган.

Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 141-моддасига кўра, жисмоний ва юридик шахсларга малакали юридик ёрдам кўрсатиш учун адвокатура фаолият кўрсатади, адвокатурани ташкил этиш ҳамда унинг фаолияти тартиби қонун билан белгиланади.

“Адвокатура тўғрисида”ги Қонуннинг 1-моддасига кўра, адвокатура – ҳуқуқий институт бўлиб, у адвокатлик фаолияти билан шуғулланувчи шахслар ҳамда хусусий адвокатлик амалиёти билан шуғулланувчи айрим шахсларнинг мустақил, кўнгилли, касбий бирлашмаларини ўз ичига олади. Адвокатура Ўзбекистон Республикаси Конституциясига мувофиқ Ўзбекистон Республикаси фуқаролари, ажнабий фуқаролар, фуқаролиги бўлмаган шахсларга, корхоналар, муассасалар, ташкилотларга юридик ёрдам кўрсатади.

Мазкур Қонуннинг 5-моддасига кўра, жисмоний ва юридик шахсларга юридик ёрдам кўрсатиш мақсадида адвокат: ҳуқуқий масалалар бўйича маслаҳатлар ва тушунтиришлар, қонунчилик юзасидан оғзаки ва ёзма маълумотномалар беради; ҳуқуқий хусусиятдаги аризалар, шикоятлар ва бошқа ҳужжатларни тузади; фуқаролик, иқтисодий ва маъмурий ишлар ҳамда маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги ишлар бўйича судда, бошқа давлат органларида, жисмоний ва юридик шахслар олдида вакилликни амалга оширади; жиноят ишлари бўйича суриштирув, дастлабки тергов босқичида ва судда ҳимоячи, жабрланувчининг вакили, фуқаровий даъвогар, фуқаровий жавобгар сифатида иштирок этади; тадбиркорлик фаолиятига юридик хизмат кўрсатади.

Шунингдек, ушбу Қонуннинг 6-моддасига асосан адвокат тегишли масалаларни ҳал этишга ваколатли бўлган барча органлар, корхоналар, муассасалар ва ташкилотларда жисмоний ва юридик шахсларнинг топшириғига мувофиқ уларнинг манфаатларини ифода этиш ва ҳуқуқларини ҳимоя қилиш ҳуқуқига эга.

“Адвокатура тўғрисида”ги Қонуннинг 9¹-моддасига мувофиқ, адвокатлик фаолияти адвокат ва ишонч билдирувчи шахс (ҳимоя остидаги шахс) ўртасида тузиладиган юридик ёрдам кўрсатиш тўғрисидаги битим (шартнома) асосида амалга оширилади. Юридик ёрдам кўрсатиш тўғрисидаги битим (шартнома) ишонч билдирувчи шахс (ҳимоя остидаги шахс) билан адвокат ўртасида ишонч билдирувчи шахснинг (ҳимоя остидаги шахснинг) ўзига ёки у тайинлаган шахсга юридик ёрдам кўрсатиш учун оддий ёзма шаклда тузиладиган фуқаролик-ҳуқуқий шартномадан иборатдир.

Биобарин, адвокатнинг шартномавий-ҳуқуқий асосда давлат органларининг, хўжалик бошқаруви органларининг, давлат муассасалари ва ташкилотларининг юридик хизмати ходими сифатидаги фаолияти бошқа тадбиркорлик субъектларига, жисмоний ва юридик шахсларга, нодавлат нотижорат ташкилотларига юридик ёрдам кўрсатиш тўғрисидаги битим (шартнома) асосида адвокатлик хизмати кўрсатишини, яъни уларнинг малакали юридик ёрдам олиш ҳуқуқи кафолатларини чекламайди.

Шунингдек, “Адвокатура тўғрисида”ги Қонуни 3-моддаси учинчи қисмининг бешинчи хатбошисини матни мазмунидан фуқаролик-ҳуқуқий тусдаги шартнома асосида фаолият юритувчи адвокат мазкур ташкилотнинг ходими ёки давлат фуқаролик хизматчиси ҳисобланмаслигини тушуниш лозим. Шу маънода Қонуннинг Конституцияга мувофиқлиги кўриб чиқиладиган банди адвокатнинг бошқа мулк шаклига асосланган тузилмалар билан фуқаролик-ҳуқуқий тусдаги шартномалар тузишга монелик қилмайди.

Бундан кўринадики, “Адвокатура тўғрисида”ги Қонуни 3-моддаси учинчи қисмининг бешинчи хатбошисига асосан адвокатнинг шартномавий-ҳуқуқий асосда давлат органларининг, хўжалик бошқаруви органларининг, давлат муассасалари ва ташкилотларининг юридик хизмати ходими сифатидаги фаолияти Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг ҳар кимга малакали юридик ёрдам олиш ҳуқуқи кафолатланиши (29-модда) ва барча мулк шакллариининг тенг ҳуқуқлилиги ва ҳуқуқий жиҳатдан ҳимоя қилиниши таъминланиши (65-модда) тўғрисидаги нормаларига мос келади.

Кўриб чиқиладиган масала бўйича суд мажлисида иштирок этган тегишли вазирлик ва ташкилотлар вакилларининг фикрларига кўра, “Адвокатура тўғрисида”ги Қонуни 3-моддаси учинчи қисмининг бешинчи хатбошиси Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 29, 65 ва 141-моддаларига мувофиқдир.

Конституциявий суд мажлисида иштирок этган Адлия вазирлиги вакилининг фикрича, Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 29-моддасидаги ҳар кимга малакали юридик ёрдам олиш ҳуқуқининг кафолатлари “Адвокатура тўғрисида”ги Қонуннинг 5-моддасида мустаҳкамланган.

Конституцияга мувофиқлиги аниқланаётган Қонуннинг 3-моддаси учинчи қисми бешинчи хатбошисида адвокатнинг шартномавий-ҳуқуқий асосда давлат органларининг, хўжалик бошқаруви органларининг, давлат муассасалари ва ташкилотларининг юридик хизмати ходими сифатида фаолият юритиши мумкинлиги қайд этилган. Бунда, адвокатнинг асосий касбий фаолияти ҳисобланган адвокатлик фаолияти билан бирга

шартномавий-ҳуқуқий асосда юридик хизмат фаолиятига жалб этилиши мумкинлиги назарда тутилган.

Қонуннинг 9¹-моддаси биринчи қисмига мувофиқ, адвокатлик фаолияти адвокат ва ишонч билдирувчи шахс (ҳимоя остидаги шахс) ўртасида тузиладиган юридик ёрдам кўрсатиш тўғрисидаги битим (шартнома) асосида амалга оширилади. Шунга кўра, адвокатнинг шартномавий-ҳуқуқий асосда давлат органларининг, хўжалик бошқаруви органларининг, давлат муассасалари ва ташкилотларининг юридик хизмати ходими сифатидаги фаолияти бошқа жисмоний ва юридик шахсларга, шу жумладан тадбиркорлик субъектлари ва нодавлат нотижорат ташкилотларига юридик ёрдам кўрсатиш тўғрисидаги шартнома асосида адвокатлик хизмати кўрсатиш фаолиятини чекламайди.

Адвокатлар палатасининг фикрича, “Адвокатура тўғрисида”ги Қонуни 3-моддаси учинчи қисмининг бешинчи хатбошисидаги норма адвокатлар томонидан адвокатлик фаолияти доирасида фуқароларга ва мулкчилик шаклидан қатъи назар юридик шахсларга, шу жумладан, тадбиркорлик субъектлари ва нодавлат нотижорат ташкилотларига шартномавий асосда малакали юридик ёрдам кўрсатилишини инкор этмайди. Адвокатлар томонидан шартнома асосида жисмоний ва юридик шахсларга, мулкчилик шаклидан қатъи назар, ҳеч қандай чекловларсиз малакали юридик ёрдам кўрсатилмоқда. Мазкур нормани ҳуқуқни қўллаш амалиётида бирор-бир жисмоний ёки юридик шахснинг ҳуқуқлари амалда бузилганлиги маълум эмас.

Миллий марказ мурожаатида “Адвокатура тўғрисида”ги Қонуни 7-моддасининг олтинчи қисмида белгиланган адвокатнинг давлат хизматида туриши мумкин эмаслиги ҳақидаги важ келтирилган. Ваҳоланки, Қонуннинг ушбу нормаси адвокатга давлат ташкилотларида штат бирликларида белгиланган лавозимда фаолият юритишни тақиқлайди.

Эътибор қаратиш лозимки, давлат хизмати деганда фақат давлат фуқаролик хизматидаги фаолиятни тушунмаслик керак. Чунки “Давлат фуқаролик хизмати тўғрисида”ги Қонуннинг 4-моддасига асосан давлат фуқаролик хизмати – давлат хизматининг бир тури бўлиб, Ўзбекистон Республикаси фуқароларининг давлат фуқаролик хизмати лавозимларидаги давлат органлари ваколатлари амалга оширилишини таъминлашга доир ҳақ тўланадиган касбий фаолият ҳисобланади. Бунда асосий жиҳат давлат фуқаролик хизмати – бу давлат хизматининг алоҳида турларидан бири эканлигидир. Давлат хизмати деганда давлат ташкилоти мақомидаги барча юридик шахслардаги, шу жумладан, давлат муассасаларидаги фаолият тушунилади. “Адвокатура тўғрисида”ги Қонуни 7-моддасининг олтинчи

қисмида адвокатнинг бундай ташкилотлардаги штат бирликларида фаолият юритишига тақиқ қўйилган.

Юқоридагилардан кўринадик, “Адвокатура тўғрисида”ги Қонуни 3-моддаси учинчи қисмининг бешинчи хатбошисида белгиланган адвокатнинг шартномавий-ҳуқуқий асосда давлат органларининг, хўжалик бошқаруви органларининг, давлат муассасалари ва ташкилотларининг юридик хизмати ходими сифатидаги фаолияти адвокатнинг давлат хизматида туриши тарзида талқин этилмаслиги керак.

Чунки адвокат давлат органларининг, хўжалик бошқаруви органларининг, давлат муассасалари ва ташкилотларининг юридик хизмати ходими сифатидаги фаолиятини меҳнат шартномаси асосида эмас, балки шартномавий-ҳуқуқий асосда олиб бориши мумкин.

Ўзбекистон Республикаси Меҳнат кодексининг 103-моддасига асосан меҳнат шартномаси ходим ва иш берувчи ўртасидаги тарафларнинг ўзаро ҳуқуқлари ҳамда мажбуриятларини белгиловчи келишув бўлиб, унга мувофиқ ходим иш берувчининг манфаатини кўзлаб, ушбу келишувда белгиланган меҳнат вазифасини унинг раҳбарлиги ва назорати остида шахсан бажариш, ички меҳнат қоидаларига риоя этиш, иш берувчи эса ходимга шартлашилган меҳнат вазифаси бўйича иш бериш, ходимга иш ҳақини ўз вақтида ҳамда тўлиқ миқдорда тўлаш, меҳнат тўғрисидаги қонунчиликда, меҳнат ҳақидаги бошқа ҳуқуқий ҳужжатларда ва ушбу келишувда назарда тутилган меҳнат шароитларини таъминлаш мажбуриятини ўз зиммасига олади. Ходим ва иш берувчи меҳнат шартномасининг тарафлари ҳисобланади.

Меҳнат кодексининг 11-моддасига кўра, меҳнат тўғрисидаги қонунчилик фуқаролик-ҳуқуқий хусусиятга эга шартномалар асосида ишларни бажараётган (хизматлар кўрсатаётган) шахсларга татбиқ этилмайди.

“Адвокатура тўғрисида”ги Қонуни 7-моддасининг олтинчи қисмида қўйилган тақиқ ушбу Қонуннинг 3-моддаси учинчи қисми бешинчи хатбошисида белгиланган нормага тааллуқли эмас. Чунки адвокат давлат органларининг, хўжалик бошқаруви органларининг, давлат муассасалари ва ташкилотларининг юридик хизмати ходими сифатида шартномавий-ҳуқуқий асосда жалб этилади. Бунда иш берувчи ва адвокат ўртасида меҳнат муносабатлари юзага келмайди. Бундай муносабатлар фақат фуқаролик-ҳуқуқий хусусиятга эга бўлган шартнома асосида келиб чиқади. Тарафлар ўртасида меҳнат шартномаси тузилмайди. Бинобарин, ёлланган шахс ходим мақомига эга бўлмайди.

Конституциявий суд кўрсатиб ўтилган ҳолатларни инобатга олиб, “Адвокатура тўғрисида”ги Қонуннинг 3-моддаси учинчи қисми бешинчи

хатбошиси Ўзбекистон Республикаси Конституциясига мувофиқ деган хулосага келади.

Юқорида баён қилинганлардан келиб чиқиб, Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 133-моддаси биринчи қисмининг 1-бандига, “Ўзбекистон Республикасининг Конституциявий суди тўғрисида”ги Конституциявий қонуннинг 4-моддаси биринчи қисми 1-банди, 69, 72 ва 82-моддаларига амал қилган ҳолда, Конституциявий суд

Қ А Р О Р Қ И Л Д И:

1. “Адвокатура тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни 3-моддаси учинчи қисмининг бешинчи хатбошиси Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 29, 65 ва 141-моддаларига мувофиқ деб топилсин.

2. Ушбу қарор “Халқ сўзи” газетаси, “Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами”, Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси ва Ўзбекистон Республикаси Конституциявий судининг расмий веб-сайтида эълон қилинсин.

3. Мазкур қарор қатъий, унинг устидан шикоят қилиниши мумкин эмас ва у расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.

Тошкент ш.,
2026 йил 12 июнь,
КСҚ-4-сон

БЕШИНЧИ БЎЛИМ

**ВАЗИРЛИКЛАР, ДАВЛАТ ҚЎМИТАЛАРИ
ВА ИДОРАЛАРИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН
РЕСПУБЛИКАСИ АДЛИЯ ВАЗИРЛИГИДА
ДАВЛАТ РЎЙХАТИДАН ЎТКАЗИЛГАН
НОРМАТИВ-ҲУҚУҚИЙ ҲУЖЖАТЛАРИ**

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
ADLIYA VAZIRLIGIDA
DAVLAT RO'YXATIDAN O'TKAZILDI
RO'YXAT RAQAMI: 3849
2026 - yil 09 - Iyun

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MAKTABGACHA
VA MAKTAB TA'LIMI VAZIRLIGI
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN
VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGINING
QARORI**

**Pedagogik faoliyat bilan bog'liq lavozimlar ro'yxatini tasdiqlash
haqida**

O'zbekiston Respublikasining "Pedagogning maqomi [to'g'risida](#)"gi Qonuniga muvofiq O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi hamda Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi **qaror qiladi**:

1. Pedagogik faoliyat bilan bog'liq lavozimlar ro'yxati ilovaga muvofiq tasdiqlansin.
2. Mazkur qaror O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Ijtimoiy himoya milliy agentligi, Kambag'allikni qisqartirish va bandlik vazirligi, Sport vazirligi, Madaniyat vazirligi, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Tadbirkorlik subyektlarining huquqlari va qonuniy manfaatlarini himoya qilish bo'yicha vakil hamda Savdo-sanoat palatasi bilan kelishilgan.
3. Mazkur qaror rasmiy e'lon qilingan kundan e'tiboran kuchga kiradi.

Vazir
2026-yil 5-iyun
37-mh-son

Vazir
2026-yil 5-iyun
37-q-q-son

KARIMOVA E'ZOZXON
GAPIRJONOVNA

SHARIPOV KONGRATBAY
AVEZIMBETOVICH

Kelishildi:

O'zbekiston Respublikasi
Prezidenti huzuridagi ijtimoiy
himoya milliy agentligi direktori

2026-yil 5-iyun

OLLOYOROV MANSURBEK
POLVONZODA

Vazir
2026-yil 25-may

ZAXIDOV BOTIR
ERKINOVICH

Vazir
2026-yil 20-may

IKRAMOV ADXAM
ILXAMOVICH

Vazir
2026-yil 5-may

NAZARBЕКOV OZODBEK
AXMADOVICH

Tadbirkorlarning huquqlarini
himoya qilish bo'yicha vakil

2026-yil 5-may

BURIYEV ABDUMANNOP
ABDURAXMATOVICH

Rais
2026-yil 5-may

VAXABOV DAVRON
ABDUJALALOVICH

O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi
vazirligining 2026-yil 9-iyundagi 37-mh-son va Oliy
ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligining 2026-yil
5-iyundagi 37-q-q-son qaroriga
ILOVA

**Pedagogik faoliyat bilan bog'liq lavozimlar
RO'YXATI***

№	Pedagogik faoliyat bilan bog'liq lavozimlar nomi
1-bob. Oliy ta'lim	
1.	Professor
2.	Antropologiya bo'yicha professor-o'qituvchi
3.	Arxeologiya bo'yicha professor-o'qituvchi
4.	Arxitektura bo'yicha professor-o'qituvchi
5.	Atrof-muhit muhandisligi bo'yicha professor-o'qituvchi
6.	Axborot tizimlari va texnologiyalari bo'yicha professor-o'qituvchi
7.	Axborot va hujjat boshqaruvi bo'yicha professor-o'qituvchi
8.	Baholash xizmatlari bo'yicha professor-o'qituvchi
9.	Baliq yetishtirish va akvakultura bo'yicha professor-o'qituvchi
10.	Biologiya bo'yicha professor-o'qituvchi
11.	Biotexnologiya bo'yicha professor-o'qituvchi
12.	Bolalar rivojlanishi va ta'limi bo'yicha professor-o'qituvchi
13.	Boshqa professor-o'qituvchilar
14.	Chorvachilik mahsulotlari ishlab chiqarish texnologiyasi bo'yicha professor-o'qituvchi
15.	Dasturlash bo'yicha professor-o'qituvchi
16.	Davlat boshqaruvi bo'yicha professor-o'qituvchi
17.	Din va dinshunoslik bo'yicha professor-o'qituvchi
18.	Ekologiya bo'yicha professor-o'qituvchi
19.	Elektronika muhandisligi bo'yicha professor-o'qituvchi
20.	Energetika muhandisligi bo'yicha professor-o'qituvchi
21.	Etnologiya bo'yicha professor-o'qituvchi
22.	Falsafa bo'yicha professor-o'qituvchi
23.	Farmatsevtika bo'yicha professor-o'qituvchi
24.	Fizika bo'yicha professor-o'qituvchi
25.	Geodeziya bo'yicha professor-o'qituvchi
26.	Geografiya bo'yicha professor-o'qituvchi
27.	Geologiya bo'yicha professor-o'qituvchi
28.	Gidravlika bo'yicha professor-o'qituvchi
29.	Harbiy ish va xavfsizlik sohasi bo'yicha professor-o'qituvchi
30.	Huquq bo'yicha professor-o'qituvchi

31.	Ijtimoiy ta'minotni tashkil etish bo'yicha professor-o'qituvchi
32.	Iqtisodiyot bo'yicha professor-o'qituvchi
33.	Ishlab chiqarish muhandisligi bo'yicha professor-o'qituvchi
34.	Ishlab chiqarishda gigiyena va mehnat muhofazasi bo'yicha professor-o'qituvchi
35.	Jismoniy tarbiya va sport bo'yicha professor-o'qituvchi
36.	Jurnalistika va axborot siyosati bo'yicha professor-o'qituvchi
37.	Kimyo bo'yicha professor-o'qituvchi
38.	Kimyo muhandisligi bo'yicha professor-o'qituvchi
39.	Kompyuter fanlari bo'yicha professor-o'qituvchi
40.	Konchilik muhandisligi bo'yicha professor-o'qituvchi
41.	Kutubxona ishi bo'yicha professor-o'qituvchi
42.	Madaniyatshunoslik bo'yicha professor-o'qituvchi
43.	Matematika bo'yicha professor-o'qituvchi
44.	Materialshunoslik bo'yicha professor-o'qituvchi
45.	Menejment bo'yicha professor-o'qituvchi
46.	Meteorologiya bo'yicha professor-o'qituvchi
47.	Metrologiya va standartlashtirish bo'yicha professor-o'qituvchi
48.	Mexanika muhandisligi bo'yicha professor-o'qituvchi
49.	Mexatronika va robototexnika bo'yicha professor-o'qituvchi
50.	Nazorat va boshqaruv tizimlari bo'yicha professor-o'qituvchi
51.	O'zbek tili va adabiyoti bo'yicha professor-o'qituvchi
52.	Oziq-ovqat tahlili bo'yicha professor-o'qituvchi
53.	Pedagogik bo'yicha professor-o'qituvchi
54.	Psixologiya bo'yicha professor-o'qituvchi
55.	Qishloq xo'jaligi fanlari bo'yicha professor-o'qituvchi
56.	Qoraqalpoq tili va adabiyoti bo'yicha professor-o'qituvchi
57.	Qurilish materiallari bo'yicha professor-o'qituvchi
58.	Qurilish muhandisligi bo'yicha professor-o'qituvchi
59.	Rus tili va adabiyoti bo'yicha professor-o'qituvchi
60.	San'at bo'yicha professor-o'qituvchi
61.	Siyosatshunoslik bo'yicha professor-o'qituvchi
62.	Sotsiologiya bo'yicha professor-o'qituvchi
63.	Stomatologiya bo'yicha professor-o'qituvchi
64.	Sun'iy intellekt bo'yicha professor-o'qituvchi
65.	Tabiiy fanlar bo'yicha professor-o'qituvchi
66.	Ta'lim bo'yicha professor-o'qituvchi
67.	Tarix bo'yicha professor-o'qituvchi
68.	Telekommunikatsiya bo'yicha professor-o'qituvchi
69.	Teologiya fanlari bo'yicha professor-o'qituvchi
70.	Termodinamika va issiqlik texnikasi bo'yicha professor-o'qituvchi
71.	Tibbiy fanlar bo'yicha professor-o'qituvchi

72.	Tilshunoslik bo'yicha professor-o'qituvchi
73.	Transport muhandisligi bo'yicha professor-o'qituvchi
74.	Veterinariya tibbiyoti bo'yicha professor-o'qituvchi
75.	Xalqaro munosabatlar bo'yicha professor-o'qituvchi
76.	Xizmat ko'rsatish sohasi bo'yicha professor-o'qituvchi
77.	Xorijiy tillar va adabiyoti bo'yicha professor-o'qituvchi
78.	Yadro muhandisligi bo'yicha professor-o'qituvchi
79.	Dotsent
80.	Katta o'qituvchi
81.	Kichik o'qituvchi
82.	Pedagogik markaz o'qituvchisi
83.	Amaliyot o'qituvchisi
84.	O'qituvchi (assistent)
85.	Stajyor o'qituvchi
2-bob. Kasbiy ta'lim	
86.	Agronomiya bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
87.	Aktyorlik san'ati bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
88.	Aloqa bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
89.	Antropologiya bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
90.	Arxeologiya bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
91.	Arxitektura bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
92.	Asalarichilik va ipakchilik bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
93.	Avtomatlashtirish bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
94.	Avtomobil yo'llari va aerodromlar qurilishi bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
95.	Avtotransport vositalariga texnik xizmat ko'rsatish, ta'mirlash va ekspluatatsiya qilish bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
96.	Axborot texnologiyalari bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
97.	Axborot texnologiyalari va dasturiy ta'minot bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
98.	Badiiy-dizaynerlik san'at bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
99.	Baholash xizmatlari bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
100.	Baliq mahsulotlari ishlab chiqarish bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
101.	Baliq xo'jaligi bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
102.	Biologiya bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
103.	Buxgalteriya va audit bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
104.	Chiqindilarni qayta ishlash bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
105.	Cholg'u ijrochisi va estrada musiqa san'ati bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi

106.	Chorvachilik bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
107.	Dasturlash bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
108.	Diagnostika bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
109.	Din va dinshunoslik bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
110.	Donni qayta ishlash, saqlash va ishlov berish texnologiyasi bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
111.	Ekologiya va atrof-muhitni muhofaza qilish bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
112.	Elektr energetika bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
113.	Elektr qurilmalarini o'rnatish, sozlash va ekspluatatsiya qilish bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
114.	Elektr stansiyalarning elektr qurilmalariga xizmat ko'rsatish bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
115.	Elektr ta'minoti bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
116.	Elektr texnologiyasi bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
117.	Elektronika muhandisligi bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
118.	Elektrotexnika bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
119.	Elevator, un, yorma va omixta yem ishlab chiqarish bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
120.	Energetika bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
121.	Estrada cholg'u ijrochiligi bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
122.	Etnologiya bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
123.	Falsafa bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
124.	Farmakologiya bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
125.	Fermer xo'jaligini boshqarish bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
126.	Fizika bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
127.	Foto va media bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
128.	Foydali qazilmalar bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
129.	Foydali qazilmalarni boyitish bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
130.	Foydali qazilmalarni qazib olish bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
131.	Foydali qazilmalarni qidirish texnologiyasi va texnikasi bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
132.	Gaz-qutqaruv ishlari bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
133.	Geodeziya bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
134.	Geologiya bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
135.	Go'sht va go'sht mahsulotlari ishlab chiqarish bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi

136.	Havo transportida harakatni boshqarish va ekspluatatsiya qilish bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
137.	Haykaltaroshlik bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
138.	Hisoblash texnikasi va dasturiy ta'minot bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
139.	Huquqshunoslik bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
140.	Ijtimoiy ta'minot bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
141.	Ijtimoiy-madaniy faoliyat va xalq amaliy san'ati bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
142.	Interyer dizayni bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
143.	Iqtisodiyot bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
144.	Ish yuritish va arxivshunoslik bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
145.	Ishlab chiqarish texnologiyalari bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
146.	Ishlab chiqarishni avtomatlashtirish asoslari bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
147.	Jismoniy tarbiya va sport bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
148.	Jurnalistika va axborot siyosati bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
149.	Kartografiya bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
150.	Kasbiy ta'lim tashkilotining boshqa o'qituvchilari
151.	Keramika va kompozitsion materiallar ishlab chiqarish bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
152.	Kimyo bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
153.	Kimyo muhandisligi bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
154.	Kimyoviy texnologiya bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
155.	Kimyoviy va sintetik materiallar ishlab chiqarish bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
156.	Klimatologiya bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
157.	Konserva va quritilgan mahsulotlar ishlab chiqarish bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
158.	Ko'priklar va transport tunnellari qurilishi bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
159.	Landshaft arxitekturasini bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
160.	Logistika bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
161.	Lokal tarmoqlarni loyihalash va o'rnatish bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
162.	Madaniyatshunoslik bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
163.	Marketing bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
164.	Marksheyderlik ishi bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi

165.	Mashinasozlik texnologiyalari bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
166.	Matematika bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
167.	Materiallarga badiiy ishlov berish bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
168.	Materialshunoslik va metallarga termik ishlov berish bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
169.	Mehnat xavfsizligi va gigiyena bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
170.	Menejment bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
171.	Metallarga bosim bilan ishlov berish bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
172.	Metallurgiya bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
173.	Meteorologiya bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
174.	Mexanik ishlov berish va nazorat-o'lchov uskunolari bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
175.	Musiqqa san'ati bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
176.	Neft va gaz qazib olish bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
177.	Neft va gaz quduqlarini burg'ilash bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
178.	Neft va gaz texnikalariga texnik xizmat ko'rsatish va ta'mirlash bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
179.	Neft va gazni qayta ishlash texnologiyasi bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
180.	Neft va gazni tashish va saqlash bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
181.	Neft-gaz va yoqilg'i quyish stansiyalarini qurish va foydalanish bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
182.	Noan'anaviy va qayta tiklanuvchi energiya manbalari bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
183.	Non, makaron va qandolat mahsulotlari ishlab chiqarish bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
184.	Omborxona boshqaruvi bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
185.	O'rmon xo'jaligi bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
186.	O'zbek tili va adabiyoti bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
187.	O'zbek xalq musiqa asboblari tayyorlash bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
188.	Oziq-ovqat ishlab chiqarish bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
189.	Oziq-ovqat sanoati uskunalarini ta'mirlash va texnik xizmat ko'rsatish bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
190.	Payvandlash bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi

191.	Pivo, spirtli va alkogolsiz ichimliklar ishlab chiqarish bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
192.	Podstansiyalarga xizmat ko'rsatish bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
193.	Polimer ishlab chiqarish texnologiyasi bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
194.	Psixologiya bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
195.	Qidiruv-qutqaruv va avariya tiklash ishlari bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
196.	Qurilish bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
197.	Raqs san'ati bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
198.	Rassomlik bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
199.	Rezina-texnika ishlab chiqarish bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
200.	Sanoat uskunalari va mashinalaridan foydalanish bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
201.	Sartaroshlik san'ati va dekorativ kosmetika bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
202.	Shakar ishlab chiqarish bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
203.	Shina ishlab chiqarish va vulkanizatsiya jarayonlari bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
204.	Shisha tola va shisha buyumlar ishlab chiqarish bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
205.	Sifat nazorati bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
206.	Sirk san'ati bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
207.	Siyosatshunoslik bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
208.	Soliqlar va soliqqa tortish bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
209.	Sotsiologiya bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
210.	Standartlashtirish, metrologiya va sertifikatlash bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
211.	Stomatologiya bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
212.	Sut mahsulotlari ishlab chiqarish bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
213.	Tarix bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
214.	Tasviriy san'at bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
215.	Teatr san'ati bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
216.	Temir yo'l transport vositalarini foydalanish, ta'mirlash va texnik xizmat ko'rsatish bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
217.	Temir yo'l transporti va yer usti metro yo'nalishlarida signalizatsiya, markazlashtirish va blokirovka bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi

218.	Temir yoʻl transportida tashishlarni tashkil etish va harakatni boshqarish boʻyicha kasbiy taʼlim tashkiloti oʻqituvchisi
219.	Temir yoʻllar va yoʻl xoʻjaligi qurilishi boʻyicha kasbiy taʼlim tashkiloti oʻqituvchisi
220.	Teologiya fanlari boʻyicha kasbiy taʼlim tashkiloti oʻqituvchisi
221.	Texnologik mashinalar va uskunalarga texnik xizmat koʻrsatish va taʼmirlash boʻyicha kasbiy taʼlim tashkiloti oʻqituvchisi
222.	Tibbiy optika boʻyicha kasbiy taʼlim tashkiloti oʻqituvchisi
223.	Tibbiy texnikani oʻrnatish, texnik xizmat koʻrsatish va taʼmirlash boʻyicha kasbiy taʼlim tashkiloti oʻqituvchisi
224.	Tibbiyot boʻyicha kasbiy taʼlim tashkiloti oʻqituvchisi
225.	Til va adabiyot boʻyicha kasbiy taʼlim tashkiloti oʻqituvchisi
226.	Transport vositalariga texnik xizmat koʻrsatish, taʼmirlash va ekspluatatsiya qilish boʻyicha kasbiy taʼlim tashkiloti oʻqituvchisi
227.	Transportda tashishlarni tashkil etish va harakatni boshqarish boʻyicha kasbiy taʼlim tashkiloti oʻqituvchisi
228.	Tuproqshunoslik boʻyicha kasbiy taʼlim tashkiloti oʻqituvchisi
229.	Turizm boʻyicha kasbiy taʼlim tashkiloti oʻqituvchisi
230.	Veb-dizayn boʻyicha kasbiy taʼlim tashkiloti oʻqituvchisi
231.	Veterinariya tibbiyoti boʻyicha kasbiy taʼlim tashkiloti oʻqituvchisi,
232.	Xalqaro munosabatlar boʻyicha kasbiy taʼlim tashkiloti oʻqituvchisi
233.	Xizmat koʻrsatish boʻyicha kasbiy taʼlim tashkiloti oʻqituvchisi
234.	Yadroviy reaktorlar va energetik qurilmalar boʻyicha kasbiy taʼlim tashkiloti oʻqituvchisi
235.	Yengil sanoat boʻyicha kasbiy taʼlim tashkiloti oʻqituvchisi
236.	Yogʻlar va yogʻ oʻrnini bosuvchi moddalar texnologiyasi boʻyicha kasbiy taʼlim tashkiloti oʻqituvchisi
237.	Yoʻl harakatini tashkil etish boʻyicha kasbiy taʼlim tashkiloti oʻqituvchisi
238.	Yongʻin xavfsizligi boʻyicha kasbiy taʼlim tashkiloti oʻqituvchisi
239.	Zargarlik ishi boʻyicha kasbiy taʼlim tashkiloti oʻqituvchisi
240.	Zootexnika boʻyicha kasbiy taʼlim tashkiloti oʻqituvchisi
241.	Arxitektura va qurilish sohasida kasb taʼlim ustalari
242.	Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari sohasida kasb taʼlim ustalari
243.	Baliq xoʻjaligi sohasida kasb taʼlim ustalari
244.	Ishlab chiqarish va qayta ishlash sohalarida kasb taʼlim ustalari
245.	Kasbiy taʼlim tashkilotlarida boshqa kasb taʼlim ustalari
246.	Muhandislik va muhandislik ishi sohasida kasb taʼlim ustalari
247.	Oʻrmon xoʻjaligi sohasida kasb taʼlim ustalari
248.	Qishloq xoʻjaligi sohasida kasb taʼlim ustalari
249.	Transport xizmatlari sohasida kasb taʼlim ustalari
250.	Xizmat koʻrsatish sohasida kasb taʼlim ustalari

3-bob. O'rta-maxsus ta'lim	
251.	Biologiya bo'yicha o'rta-maxsus ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
252.	Chet tillari bo'yicha o'rta-maxsus ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
253.	Din va dinshunoslik bo'yicha o'rta-maxsus ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
254.	Fizika bo'yicha o'rta-maxsus ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
255.	Geografiya bo'yicha o'rta-maxsus ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
256.	Huquq bo'yicha o'rta-maxsus ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
257.	Informatika bo'yicha o'rta-maxsus ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
258.	Iqtisodiyot bo'yicha o'rta-maxsus ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
259.	Kimyo bo'yicha o'rta-maxsus ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
260.	Matematika bo'yicha o'rta-maxsus ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
261.	Ona tili va adabiyot bo'yicha o'rta-maxsus ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
262.	O'rta-maxsus ta'lim tashkilotining boshqa o'qituvchilari
263.	San'at bo'yicha o'rta-maxsus ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
264.	Tarix bo'yicha o'rta-maxsus ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
4-bob. Umumiy o'rta ta'lim	
265.	Biologiya fanidan maktab o'qituvchisi
266.	Chet tili fanidan maktab o'qituvchisi
267.	Chizmachilik fanidan maktab o'qituvchisi
268.	Din va dinshunoslik fanidan o'qituvchi
269.	Fizika fanidan maktab o'qituvchisi
270.	Geografiya fanidan maktab o'qituvchisi
271.	Huquqshunoslik fanlaridan maktab o'qituvchisi
272.	Informatika fanidan maktab o'qituvchisi
273.	Iqtisodiyot fanlaridan maktab o'qituvchisi
274.	Jismoniy tarbiya fanidan maktab o'qituvchisi
275.	Kimyo fanidan maktab o'qituvchisi
276.	Ma'naviyat bo'yicha maktab o'qituvchisi
277.	Matematika (algebra va geometriya) fanidan maktab o'qituvchisi
278.	Musika fanidan maktab o'qituvchisi
279.	Ona tili va adabiyoti fanidan maktab o'qituvchisi
280.	Rus tili va adabiyoti fanidan maktab o'qituvchisi
281.	Tabiiy fanlardan maktab o'qituvchisi
282.	Tarbiya fanidan maktab o'qituvchisi
283.	Tarix fanidan maktab o'qituvchisi
284.	Tasviriy san'at fanidan maktab o'qituvchisi
285.	Texnologiya fanidan maktab o'qituvchisi
286.	Stajyor o'qituvchi
287.	Boshlang'ich sinf o'qituvchisi
288.	Boshlang'ich ta'lim pedagog-o'qituvchisi

289.	Boshlang'ich ta'lim pedagog-tashkilotchisi
290.	Boshlang'ich ta'limda informatika fanidan o'qituvchi
291.	Boshlang'ich ta'limda jismoniy tarbiya fanidan o'qituvchi
292.	Boshlang'ich ta'limda musiqiy savodxonlik fanidan o'qituvchi
293.	Boshlang'ich ta'limda tabiiy fanlardan o'qituvchi
294.	Boshlang'ich ta'limda tasviriy san'at fanidan o'qituvchi
295.	Boshlang'ich ta'limda texnologiya fanidan o'qituvchi
296.	Boshlang'ich ta'limda xorijiy til fanidan o'qituvchi
297.	Kuni uzaytirilgan guruh tarbiyachisi
298.	Ta'lim tashkilotlari psixologi
299.	Maxsus pedagog
300.	Assistent-o'qituvchi
301.	Zamonaviy yondashuv fani o'qituvchisi
302.	San'at fani o'qituvchisi
303.	Kompyuter ta'limi fani o'qituvchisi
304.	Biznes asoslari fani o'qituvchisi
305.	Buxgalteriya hisobi fani o'qituvchisi
306.	Fizika va astronomiya fani o'qituvchisi
307.	Davlat va huquq asoslari fani o'qituvchisi
308.	Matnshunoslik alifbosi fani o'qituvchisi
309.	Maxsus fan o'qituvchisi
5-bob. Maktabgacha ta'lim	
310.	Maktabgacha ta'lim tashkilot o'qituvchisi
311.	Ixtisoslashtirilgan maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachisi
312.	Jismoniy tarbiya yo'riqchisi
313.	Maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachisi
314.	Musiqi rahbari
315.	Oilaviy tarbiyachi
316.	Xorijiy til o'qituvchisi
317.	Tasviriy san'at fani o'qituvchisi
318.	Suzishni o'rgatish bo'yicha yo'riqchi
319.	Stajyor-tarbiyachi
320.	Maktabgacha ta'lim tashkiloti (reabilitatsiya markazi) psixologi
6-bob. Ta'lim uslubiyoti bo'yicha professional-mutaxassislar**	
321.	Axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini joriy etish va raqamlashtirish bo'yicha metodist
322.	Bolalarni psixologik qo'llab-quvvatlash va inklyuziv ta'lim bo'yicha metodist
323.	Kasbiy ta'lim tashkilotlarini o'quv-uslubiy va metodik ta'minlash bo'yicha professional-mutaxassis
324.	Maktabdan tashqari ta'lim va tarbiya inspektori
325.	Kasbiy va o'rta maxsus ta'lim tashkilotlari inspektori

326.	Maktab va maktabgacha ta'lim tashkilotlari faoliyatini muvofiqlashtirish bo'yicha metodist
327.	Metodist/uslubchi (umumiy yo'nalish)
328.	Oliy ta'lim tashkilotlarini o'quv-uslubiy va metodik ta'minlash bo'yicha professional-mutaxassis
329.	O'qitish metodikasi bo'yicha professional-mutaxassislar (umumiy)
330.	O'quv jarayonini metodik ta'minlash va darsliklar bo'yicha metodist
331.	O'quvchilarni kasbga yo'naltirish va psixologik xizmat bo'yicha metodist
332.	O'rta-maxsus ta'lim tashkilotlarini o'quv-uslubiy va metodik ta'minlash bo'yicha professional-mutaxassis
333.	Pedagog kadrlarni tayyorlash va kasbiy rivojlantirish bo'yicha metodist
334.	Pedagoglarni bilim hamda malakalarini baholash bo'yicha metodist
335.	Tarbiyaviy ishlar va maktabdan tashqari faoliyatni tashkil etish bo'yicha metodist
336.	Xorijiy tillarni o'rganishni ommalashtirish bo'yicha metodist
7-bob. Alohida ta'lim ehtiyojlari bo'lgan bolalar uchun ta'lim tashkilotlari	
337.	Autizmga ega shaxslar uchun o'qituvchi
338.	Emotsional buzilishlarga ega shaxslar uchun o'qituvchi
339.	Eshitish qobiliyatini tiklash xonasi instruktori
340.	Ixtisoslashtirilgan (maxsus) ta'lim tashkilotlari va mehribonlik (muruvvat) uylari tarbiyachisi
341.	Jismoniy imkoniyati cheklangan shaxslar uchun o'qituvchi
342.	Maxsus ta'lim tizimidagi o'qituvchi
343.	Maxsus pedagog
344.	O'qituvchi-audiolog
345.	O'qituvchi-defektolog
346.	O'qituvchi-logoped
347.	O'qituvchi-oligofrenopedagog
348.	O'qituvchi-surdopedagog
349.	O'qituvchi-tiflopedagog
350.	Tarjimon-daktilolog
351.	Nogironligi bo'lgan bolalar uchun "G'amxo'rlik" markazlari o'quv-tarbiyaviy ishlar bo'yicha direktor o'rinbosari
352.	Nogironligi bo'lgan bolalar uchun "G'amxo'rlik" markazlari tarbiyachisi
353.	Nogironligi bo'lgan bolalar uchun "G'amxo'rlik" markazlari mehnat bo'yicha yo'riqchisi
354.	Nogironligi bo'lgan bolalar uchun "G'amxo'rlik" markazlari maxsus pedagogi
355.	Nogironligi bo'lgan bolalar uchun "G'amxo'rlik" markazlari psixologi

356.	Nogironligi bo'lgan shaxslar uchun "G'amxo'rlik" markazlari mehnat bo'yicha yo'riqchisi
357.	Nogironligi bo'lgan shaxslar uchun "G'amxo'rlik" markazlari psixologi
358.	Kichik hajmli bolalar uyi tarbiyachisi
359.	Xorijiy tillar fanidan qo'shimcha ta'lim o'qituvchisi
360.	Musiqa maktabi o'qituvchisi
361.	Aktyorlik mahorati bo'yicha qo'shimcha ta'lim o'qituvchisi
362.	Ayollar kiyimlarini tikish bo'yicha qo'shimcha ta'lim o'qituvchisi
363.	Gullar bilan dekorativ bezash bo'yicha qo'shimcha ta'lim o'qituvchisi
364.	Hunarmandchilik bo'yicha qo'shimcha ta'lim o'qituvchisi
365.	Kalligrafiya bo'yicha qo'shimcha ta'lim o'qituvchisi
366.	Nutq mahorati bo'yicha qo'shimcha ta'lim o'qituvchisi
367.	Raqs bo'yicha qo'shimcha ta'lim o'qituvchisi
368.	San'at bo'yicha qo'shimcha ta'lim o'qituvchisi
369.	Yoshlar uchun liderlik bo'yicha qo'shimcha ta'lim o'qituvchisi
370.	Axborot texnologiyalari bo'yicha qo'shimcha ta'lim o'qituvchisi
371.	Kompyuter savodxonligi asoslari bo'yicha qo'shimcha ta'lim o'qituvchisi
8-bob. Ta'limning boshqa boshlang'ich guruhiga kiritilmagan professional-mutaxassislar	
372.	Iqtisodiy ta'lim bo'yicha uslubchi
373.	Kadrlar tayyorlash bo'yicha mutaxassis
374.	Kasbiy tayyorgarlik bo'yicha yo'riqchi (nazariy, texnik va ommaviy kasblar bo'yicha)
375.	Malaka oshirish va qayta tayyorlash instituti professional-mutaxassisi
376.	Ma'naviyat, jismoniy tarbiya va sport bo'yicha uslubchi-yo'riqchi
377.	O'quv-mashg'ulot va trenajyor yo'riqchisi (avia va texnika sohasida)
378.	O'quv-tarbiya ishlari va fuqaro mudofaasi bo'yicha yo'riqchi
379.	Ta'lim va malaka oshirish bo'yicha o'qituvchi (murabbiy, ekzamenator)
380.	Tashkiliy va ishlab chiqarish masalalari bo'yicha yo'riqchi
381.	Tashkiliy-ommaviy ishlar bo'yicha yo'riqchi
382.	Tashkilotchi-pedagog
383.	Yo'riqchi-uslubchi (ta'lim tizimida)
384.	Yotoqxona tarbiyachisi
385.	Xoreograf
386.	Akkomponiator
387.	Konsertmeyster
388.	Xormeyster
389.	Ekskursiya yetakchisi
390.	Bolalarni rivojlantirish innovatsion markazi tarbiyachi-yo'riqchisi

391.	Kasbga yo‘naltirish bo‘yicha maslahatchi
392.	Kasbiy faoliyat masalalari bo‘yicha maslahatchi
393.	Talabalar bo‘yicha maslahatchi
394.	Talabalar rivojlanishi bo‘yicha maslahatchi
395.	Talabalarga xizmat ko‘rsatish bo‘yicha maslahatchi
396.	Ta’lim masalalari bo‘yicha maslahatchi
397.	Xalqaro talabalar bo‘yicha maslahatchi
398.	Xorijda ta’lim olish bo‘yicha maslahatchi
399.	Ta’lim tashkiloti ijtimoiy pedagogi
400.	Tarbiyaviy ishlar bo‘yicha mutaxassis
401.	To‘garak (jamo) rahbari
402.	Ta’lim sohasida ilmiy xodimlar va ilmiy tadqiqotchilar
403.	Bolalar (bolalar dam olish, bolalar ijodiyot va boshqalar) uyi direktori (boshlig‘i)
404.	Bolalar uyi direktori
405.	Internat (maxsus) direktori (boshlig‘i)
406.	Bolalar va oila masalalari bo‘yicha mutaxassis
407.	Bolalarga nisbatan zo‘ravonlik masalalari bo‘yicha professional-mutaxassis
408.	Bolalarni himoya qilish bo‘yicha inspektor
409.	Maktablarda ijtimoiy ish bo‘yicha professional-mutaxassis
410.	Oil va bolalar masalalari bo‘yicha maslahatchi
411.	Oilaviy maslahatchi
412.	Vasiylik va homiylik organi professional-mutaxassisi
413.	Jismoniy tarbiya bo‘yicha tarbiyachi
414.	Jismoniy tarbiya bo‘yicha uslubchi
415.	Jismoniy tarbiya bo‘yicha yo‘riqchi
416.	Jismoniy tarbiya va sport tashkilotlari yo‘riqchi-uslubchisi
417.	Kibersport bo‘yicha o‘qituvchi-murabbiy
418.	Milliy (olimpiya, ommaviy) sport turlari bo‘yicha murabbiy
419.	Murabbiy
420.	Parasport turlari bo‘yicha o‘qituvchi-murabbiy
421.	Parasport turlari bo‘yicha yo‘riqchi-uslubchi
422.	Safda yurish va jismoniy tarbiya bo‘yicha yo‘riqchi
423.	Sport maktabi yo‘riqchi-uslubchisi
424.	Sport turlari bo‘yicha o‘qituvchi-murabbiy
425.	Harbiy-texnik sport turlari bo‘yicha inspektor
426.	Bolalar sport o‘yinlari (turlari) bo‘yicha murabbiy
427.	Harbiy-texnik tayyorgarlik inspektori
428.	Moslashuvchan jismoniy tarbiya bo‘yicha yo‘riqchi
429.	Ommaviy sport ishlari tashkilotchisi
430.	Sportchi-uslubchi

431.	Sportchi-yo'riqchi
432.	Texnik va harbiy-amaliy sport turlari bo'yicha yo'riqchi-uslubchi
433.	Asosiy faoliyat bo'yicha yo'riqchi
434.	Suvda qutqaruvchi-yo'riqchi
435.	Tog' chang'isi yo'riqchisi
9-bob. Ta'lim sohasi tarkibiy bo'linmalari	
436.	Umumiy o'rta ta'lim tashkilotlari (shu jumladan musiqa, san'at va sport) direktori va o'rinbosarlari (xo'jalik ishlari bundan mustasno)
437.	Kasbiy ta'lim tashkilotlari direktori va o'rinbosarlari (xo'jalik ishlari bundan mustasno)
438.	Oliy ta'lim tashkiloti rektori va prorektorlar (moliyaviy xo'jalikdan tashqari)
439.	O'rta-maxsus ta'lim (shu jumladan musiqa, san'at va sport) tashkilotlari direktori va o'rinbosarlari
440.	Malaka oshirish va qayta tayyorlash tashkilotlari, markazlari direktori, rektori va o'rinbosarlari
441.	Oliy ta'lim tashkiloti dekani, dekan o'rinbosarlari, kafedra mudiri
442.	Pedagoglar markazi mudiri
443.	Ixtisoslashtirilgan maktab hamda maktab internatlari direktori va o'rinbosarlari (xo'jalik ishlari bundan mustasno)
444.	Ijod maktabi direktori, o'rinbosarlari (xo'jalik ishlari bundan mustasno)
445.	Prezident maktabi ijrochi direktori, o'rinbosarlari (xo'jalik ishlari bundan mustasno)
446.	Prezident maktabi akademik direktori
447.	Maktabgacha ta'lim tashkiloti direktori, o'rinbosari (metodisti) (davolash, umumiy ishlari bo'yicha va xo'jalik ishlari bundan mustasno)
448.	Maktab maslahatchisi
449.	Ta'lim sohasi psixologi, sport psixologi
450.	Amaliyot (o'quv, ishlab chiqarish) boshlig'i
451.	Bolalar ijodiyot markazi rahbari
452.	Chaqiruvga qadar boshlang'ich tayyorgarlik rahbari
453.	Ishlab chiqarish ustaxonasi mudiri
454.	Kafedra boshlig'i (mudiri)
455.	Kurslar direktori (mudiri)
456.	Laboratoriya mudiri
457.	Logopedik punkt mudiri
458.	Magistratura boshlig'i
459.	Maktab (gimnaziya, litsey, oliy uchish tayyorgarligi, texnik va boshqa) direktori (boshlig'i)
460.	Maktabdan tashqari qo'shimcha ta'lim tashkiloti direktori (boshlig'i)

461.	Malaka oshirish kurslari direktori (boshlig'i)
462.	Malaka oshirish markazi rahbari
463.	O'quv-ishlab chiqarish ustaxonasi mudiri (ustasi)
464.	O'quv-uslubiy boshqarma (bo'lim) boshlig'i
465.	"Kelajak" markazi direktori, o'rinbosarlari (Moliya va xo'jalik ishlari bundan mustasno)

Izoh: *Boshqa normativ-huquqiy hujjatlarda pedagoglar uchun belgilangan ustama va boshqa turdagi moddiy rag'batlantirishlarni qo'llash uchun mazkur ro'yxat tatbiq etilmaydi.

** 321-336-pozitsiyalardagi lavozimlar ta'lim tashkilotlari xodimlariga nisbatan tatbiq etiladi.

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
ADLIYA VAZIRLIGIDA
DAVLAT RO'YXATIDAN O'TKAZILDI
RO'YXAT RAQAMI: 3850
2026 - yil 09 - Iyun

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI ISTIQBOLLI LOYIHALAR MILLIY
AGENTLIGI DIREKTORINING BUYRUG'I

**Қимматли Қоғозлар бозорида инвестиция воситачиси ва
инвестиция активларини ишончли бошқарувчи
профессионал фаолиятларини лицензиялаш тартиб-
таомиллари тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида**

Ўзбекистон Республикасининг “Лицензиялаш, рухсат бериш ва хабардор қилиш тартиб-таомиллари [тўғрисида](#)”ги ва “Қимматли Қоғозлар бозори [тўғрисида](#)”ги қонунлари ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2025 йил 18 декабрдаги ПФ–254-сон “Капитал бозорида инвестиция муҳитини яхшилашга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги [Фармони](#) ва 2017 йил 27 июлдаги ПК–3150-сон “Ўзбекистон Республикаси Истиқболли лойиҳалар миллий агентлиги фаолиятини ташкил этиш тўғрисида”ги [Қарорига](#) мувофиқ **буюраман:**

1. Қимматли Қоғозлар бозорида инвестиция воситачиси ва инвестиция активларини ишончли бошқарувчи профессионал фаолиятларини лицензиялаш тартиб-таомиллари тўғрисидаги низом иловага мувофиқ тасдиқлансин.

2. Мазкур буйруқ 2026 йил 1 июлдан эътиборан кучга киради.

Direktor
2026-yil 7-may
17-son

LI DMITRIY ROMANOVICH

Ўзбекистон Республикаси Истиқболли лойиҳалар миллий
агентлиги директорининг 2026 йил 7 майдаги 17-сон буйруғига
ИЛОВА

**Қимматли Қоғозлар бозорида инвестиция воситачиси ва
инвестиция активларини ишончли бошқарувчи
профessional фаолиятларини лицензиялаш тартиб-
таомиллари тўғрисидаги
НИЗОМ**

Мазкур Низом Қимматли Қоғозлар бозорида инвестиция воситачиси ва инвестиция активларини ишончли бошқарувчи сифатидаги профессионал фаолиятларни лицензиялаш, лицензиатлар фаолиятини назорат қилиш ва уларнинг ҳисобини юритиш тартибини белгилайди.

1-боб. Умумий Қоидалар

1. Мазкур Низомда қуйидаги асосий тушунчалар қўлланилади:

асослантирилган мулоҳаза — қонунчиликда белгиланган талабларга қўшимча равишда лицензияловчи орган томонидан қўлланиладиган, кўриб чиқиладиган масаланинг ҳақиқий мазмуни расмий мазмунидан устуворлигини назарда тутувчи профессионал баҳолаш. Асослантирилган мулоҳаза лицензияловчи орган томонидан Қимматли Қоғозлар бозорининг профессионал иштирокчилари фаолияти устидан назоратни амалга ошириш доирасида олинган ахборотга, жисмоний ва юридик шахслардан, халқаро ташкилотлардан, давлат органларидан, шу жумладан чет эл назорат органлари ҳамда ташкилотларидан, бошқа очиқ манбалардан олинган ва асослантирилган мулоҳазани шакллантириш учун муҳим бўлган бошқа ахборотга асосланади;

ахборот тизими — лицензияловчи органнинг Қимматли Қоғозлар бозорида инвестиция воситачиси ва инвестиция активларини ишончли бошқарувчи сифатидаги профессионал фаолиятларни лицензиялашни масофавий шаклда амалга ошириш учун мўлжалланган махсус электрон тизими;

бенефициар мулкдор — Қимматли Қоғозлар бозорида инвестиция воситачиси ва инвестиция активларини ишончли бошқарувчи сифатидаги профессионал фаолият ташкилотчисига бевосита ёки билвосита таъсис этувчи ёхуд унинг устав жамғармасидаги (капиталидаги) улушларига (акцияларига) бевосита ёки билвосита эгалик қилувчи ёхуд ушбу шахсга

бевосита ёки билвосита эгалик қиладиган ёхуд уни назорат қиладиган жисмоний шахс;

инвестиция активларини ишончли бошқарувчи – ишончли бошқарувчининг ўзига эгалик қилиш учун топширилган ва бошқа шахсга тегишли бўлган қимматли қўғозларни, шу жумладан инвестиция активларини бошқариш жараёнида олинадиган қимматли қўғозларни, қимматли қўғозларга инвестиция қилиш учун мўлжалланган ва инвестиция активларини бошқариш жараёнида олинадиган пул маблағларини бошқа шахснинг ёки у кўрсатган шахснинг манфаатларини кўзлаб, ўз номидан ишончли бошқарувни белгиланган муддат мобайнида амалга оширувчи қимматли қўғозлар бозорининг [профессional иштирокчиси](#);

инвестиция воситачиси – мижознинг топшириғига биноан, мижоз номидан ва унинг ҳисобидан қимматли қўғозларга доир битимлар ҳамда операцияларни амалга оширувчи қимматли қўғозлар бозорининг [профессional иштирокчиси](#);

лицензиат – қимматли қўғозлар бозорида профессионал фаолиятнинг лицензияланадиган турини амалга ошириш учун лицензияга эга бўлган юридик шахс;

лицензия талабгори – лицензияни олиш учун мурожаат қилган юридик шахс;

лицензияловчи орган – Ўзбекистон Республикаси Истиқболли лойиҳалар миллий агентлиги;

қимматли қўғозлар бозорининг профессионал иштирокчиси – қимматли қўғозлар бозорида профессионал фаолиятни амалга оширувчи юридик шахс.

2. Қимматли қўғозлар бозорида инвестиция воситачиси ва инвестиция активларини ишончли бошқарувчи сифатидаги профессионал фаолиятни лицензиялаш лицензияловчи орган томонидан ушбу Низомнинг 1-илоvasида келтирилган схемага мувофиқ амалга оширилади.

3. Қимматли қўғозлар бозорида инвестиция воситачиси ва инвестиция активларини ишончли бошқарувчи сифатидаги профессионал фаолиятни амалга ошириш учун юридик шахсларга чекланмаган муддатга намунавий лицензия (бундан буён матнда лицензия деб юритилади) берилади.

4. Лицензияланадиган фаолият турлари қуйидагилардан иборат:

қимматли қўғозлар бозорида инвестиция воситачиси сифатидаги профессионал фаолият;

қимматли қўғозлар бозорида инвестиция активларини ишончли бошқарувчи сифатидаги профессионал фаолият.

5. Лицензия ҳар бир лицензияланадиган фаолият тури учун лицензияловчи орган томонидан алоҳида берилади.

6. Юридик шахс бир вақтнинг ўзида мазкур Низомнинг 4-бандида кўрсатилган фаолият турларини амалга ошириш учун бир нечта лицензияларга эга бўлиш ва улар асосида фаолият юритиш ҳуқуқига эга.

7. Қимматли қоғозлар бозорида инвестиция воситачиси ва инвестиция активларини ишончли бошқарувчи сифатидаги профессионал фаолиятни амалга ошириш ҳуқуқи лицензия берилган пайтдан бошлаб кучга киради.

8. Лицензияни бошқа юридик шахсга ўтказиш, шу жумладан фаолиятни амалга ошириш ҳуқуқини бериш, лицензияга бўлган ҳуқуқларни шартнома орқали бериш ва (ёки) улардан бошқа шахс фойдасига воз кечиш тақиқланади.

9. Банк фаолиятини амалга ошириш учун лицензия ва (ёки) исломий банк фаолиятини амалга ошириш ҳуқуқини берувчи лицензияга эга бўлган банклар қимматли қоғозлар бозорида инвестиция воситачиси ва инвестиция активларини ишончли бошқарувчи сифатидаги профессионал фаолиятни амалга оширишга [ҳақлидирлар](#). Бунда банклар томонидан қимматли қоғозлар бозоридаги профессионал фаолиятни амалга ошириш учун лицензия олиш талаб қилинмайди.

Суғурта фаолиятини амалга ошириш учун лицензияга эга бўлган суғурта ташкилотлари қимматли қоғозлар бозорида инвестиция воситачиси сифатида профессионал фаолиятни амалга ошириш ҳуқуқига эгадир. Бунда суғурта ташкилотларининг қимматли қоғозлар бозоридаги профессионал фаолиятни амалга ошириш учун лицензия олиши [талаб қилинмайди](#).

Банклар ва суғурта ташкилотлари мазкур банднинг биринчи ва иккинчи хатбошиларида кўрсатилган қимматли қоғозлар бозоридаги профессионал фаолиятни амалга оширишда мазкур Низомда белгиланган лицензия талаблари ва шартларига риоя қилиши шарт.

2-боб. Лицензия талаблари ва шартлари

10. Қуйидагилар қимматли қоғозлар бозорида инвестиция воситачиси ва инвестиция активларини ишончли бошқарувчи сифатидаги профессионал фаолиятни амалга оширишга қўйиладиган лицензия талаблари ва шартлари ҳисобланади:

а) қимматли қоғозлар бозори соҳасидаги, жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштириш, терроризмни молиялаштириш ва оммавий

Қирғин Қуролларини тарқатишни молиялаштиришга Қарши курашиш тўғрисидаги Қонун Ҳужжатлари талабларига [риоя этиш](#);

б) лицензия фаолиятининг Ҳар бир тури бўйича пул маблағи кўринишида шакллантирилган устав капиталининг энг кам миқдори тўғрисидаги Қўйидаги талабларга мувофиқлигини [таъминлаш](#):

2026 йил 1 июлдан бошлаб – базавий Ҳисоблаш миқдорининг (бундан буён матнда БҲМ деб юритилади) 3 000 бараваридан кам бўлмаган [миқдорда](#);

2027 йил 1 июлдан бошлаб – БҲМнинг 4 000 бараваридан кам бўлмаган [миқдорда](#);

2028 йил 1 июлдан бошлаб – БҲМнинг 6 000 бараваридан кам бўлмаган [миқдорда](#);

Бунда лицензияладиган профессионал фаолиятни бирга Қўшиб олиб боришда устав капиталининг энг кам миқдори тўғрисидаги талаблар жамланган Ҳолда [Қўлланилади](#);

в) лицензия талабгорининг устав капитали ва бошқа молиявий кўрсаткичлари етарлилигини, шунингдек, лицензияловчи орган томонидан белгиланадиган мажбурий нормативларга мувофиқлигини [таъминлаш](#);

г) дастурий таъминот ва техник воситаларнинг инвестиция воситачиларининг дастурий-техник комплексларига Қўйиладиган талабларга мувофиқлиги Ҳамда Қимматли Қоғозлар бозори профессионал Қатнашчилари, фонд биржаси ва Қимматли Қоғозлар марказий депозитарийси (бундан буён матнда Марказий депозитарий деб юритилади) билан электрон ўзаро Ҳамкорликка тайёрлиги тўғрисида Марказий депозитарийнинг [хулосаси](#);

д) Қимматли Қоғозлар билан операцияларнинг ички Ҳисобини юритиш вазифаси юклатилган камида битта ходимнинг бўлиши Ҳамда ички назоратни ташкил этиш ва амалга ошириш вазифаси юклатилган камида битта ходим (назоратчи) [мавжудлиги](#);

ж) Қўйидаги шахслар лицензиатнинг раҳбари бўлиши [мумкин эмас](#):

молия-иқтисод, юридик, математика ёки ахборот технологиялари мутахассисликларидан камида биттаси бўйича олий маълумотли бўлмаган шахслар;

Қимматли Қоғозлар бозоридаги профессионал фаолиятни амалга оширувчи ташкилотларда, фонд биржаларида ёхуд иқтисодий, молиявий ва юридик фаолият соҳаларида, ахборот технологиялари соҳасида ёки кўрсатиб ўтилган йўналишлар бўйича камида икки йиллик иш стажига эга бўлмаган шахслар;

якка тартибдаги ижро этувчи орган вазифасини бажарган, коллегиял ижро этувчи орган таркибига кирган, Қимматли ҚоҒозлар бозори профессионал иштирокчиси, фонд биржаси, кредит, суғурта ёки аудиторлик ташкилотининг таъсисчилари бўлган шахсларнинг айби билан лицензия талаблари ва шартлари бузилганлиги сабабли, мазкур юридик шахснинг фаолият турини амалга ошириш учун берилган лицензияси амал қилиши тўхтатилган пайтда, агар бундай тўхташ пайтидан бошлаб уч йилдан кам вақт ўтган бўлса;

иқтисодий жиноятлар, шунингдек, жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштириш, терроризмни молиялаштириш ва оммавий Қирғин Қуролларини тарқатишни молиялаштириш, уюшган жиноятчилик, коррупция ва бошқарув тартибига қарши жиноятларни содир этганлик учун судланганлиги олиб ташланмаган ёки ўталмаган бўлса;

з) лицензиатнинг мутахассислари, мансабдор шахслари ва назоратчисининг лицензияловчи орган томонидан тасдиқланадиган малака талабларига мувофиқлиги;

и) ўзининг дастурий воситаси мавжуд бўлган тақдирда, муаллифлик ҳуқуқини тасдиқлайдиган ҳужжатларнинг [мавжудлиги](#);

к) атайин нотўғри маълумотларни тарқатиш (тақдим этиш) йўли билан ваколатли орган ва инвесторларни чалғитмаслик, Қимматли Қоғозлар бозорида нархларга доир манипуляция қилишга [йўл қўймаслик](#);

л) қуйидаги шахслар лицензия эгаси ва (ёки) охирги бенефициар мулкдор сифатида лицензия эгасининг устав капиталида иштирок этишига [йўл қўйилмайди](#):

ушбу банднинг “ж” кичик бандида кўрсатилганлар;

жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштириш, терроризмни молиялаштириш ва оммавий Қирғин Қуролларини тарқатишни молиялаштиришга қарши курашиш соҳасидаги халқаро ҳамкорликда иштирок этмаётган давлатларда доимий яшовчи, жойлашган ёки рўйхатдан ўтган шахслар, шунингдек шу давлатларда рўйхатдан ўтган компаниялар;

м) лицензия эгасининг устав капиталидаги улушларни жисмоний ва юридик шахсларга, шу жумладан, норезидентларга реализация қилишни лицензияловчи орган билан [келишиш](#);

н) лицензиатнинг раҳбарияти (директор ва унинг ўринбосарлари) алмашишини лицензияловчи орган билан [келишиш](#).

3-боб. Лицензия олиш учун тақдим этиладиган ҳужжатлар

11. Лицензия олиш учун лицензия талабгори лицензияловчи органга Қуйидаги Ҳужжатларни ахборот тизими орҚали таҚдим этади:

а) юридик шахснинг номи ва ташкилий-ҲуҚуҚий шакли, почта манзили, солиҚ тўловчининг идентификация раҚами (СТИР), фаолиятни амалга ошириш жойи, электрон почта манзили, банкнинг номи ва банкдаги ҲисобвараҒи, лицензияланадиган фаолиятнинг тури, ариза тўлдириш сабаби (янги лицензия олиш ёки Қайта расмийлаштириш), лицензия талабгорининг лицензия талаблари ва шартларига риоя Қилиш тўҒрисидаги розилиги акс эттирилган ариза;

б) лицензия талабгорининг мулки, бошҚарув ва шахсий таркибий тузилмаси тўҒрисидаги маълумотлар;

в) лицензия талабгорининг раҚбарияти (директор ва унинг ўринбосарлари) ва таъсисчи ҲаҚидаги мазкур Низомнинг 2-иловасида келтирилган маълумотлар. Бунда, таъсисчилар ҲаҚидаги маълумотлар охириги бенефициар мулкдоргача (охириги бенефициар мулкдор Ҳам) кўрсатилади;

г) лицензия талабгорининг раҚбарияти (директор ва унинг ўринбосарлари) ва таъсисчилари чет эл фуҚаролари бўлганда, мазкур Низомнинг 10-банди “ж” кичик бандида назарда тутилган жиноятлар бўйича белгиланган тартибда легаллаштирилган ёки апостиль Қўйилган Ҳолда тегишли хорижий мамлакатнинг ваколатли органидан олинган судланмаганлик ҲаҚидаги маълумотнома Ҳамда унинг Ўзбекистон Республикаси давлат тилига нотариал тартибда тасдиҚланган таржимаси;

д) лицензия талабгорининг мутахассислари, мансабдор шахслари ва назоратчисининг лицензияловчи орган томонидан тасдиҚланадиган малака талабларига мувофиҚлиги ҲаҚидаги Ҳужжат нусхаси;

ж) ариза берилган санада устав капиталининг энг кам миҚдори Ҳар бир лицензияланадиган фаолиятнинг тури учун:

2026 йил 1 июлдан бошлаб – БҲМнинг 3000 бараваридан кам бўлмаган миҚдорда;

2027 йил 1 июлдан бошлаб – БҲМнинг 4000 бараваридан кам бўлмаган миҚдорда;

2028 йил 1 июлдан бошлаб – БҲМнинг 6000 бараваридан кам бўлмаган миҚдорда пул маблаҒи кўринишидаги Ҳисоб-китоби шакллантирилганлиги тўҒрисида банк маълумотномаси;

Бунда лицензияланадиган профессионал фаолиятни бирга Қўшиб олиб боришда устав капиталининг энг кам миҚдори тўҒрисидаги талаблар жамланган Ҳолда Қўлланилади;

з) охирги Ҳисобот санасига молиявий натижалар тўғрисидаги Ҳисобот билан биргаликда бухгалтерия баланси нусхаси (талабгор охирги Ҳисобот санасидан кейин ташкил этилган Ҳоллардан ташқари).

Инвестиция воситачиси сифатида фаолиятни амалга оширишга лицензия талабгори Қўшимча равишда Қуйидаги Ҳужжатларни тақдим этади:

а) депозитар операцияларни амалга ошириш учун дастурий воситани сотган (берган) ташкилот билан тузилган депозитар операцияларни амалга ошириш бўйича дастурий воситадан тижорат мақсадида фойдаланиш учун муаллифлик лицензияси шартномасининг нусхаси;

б) депозитар операцияларни амалга ошириш бўйича дастурий таъминотнинг техник тавсифи;

в) депозитар операцияларни амалга ошириш учун фойдаланиладиган техник воситаларнинг тавсифлари кўрсатилган Ҳолдаги рўйхати;

г) дастурий таъминот ва техник воситаларнинг инвестиция воситачиларининг дастурий-техник комплексларига Қўйиладиган белгиланган талабларга мувофиқлиги ҳамда Қимматли Қоғозлар бозори профессионал Қатнашчилари, фонд биржаси ва Марказий депозитарий билан электрон ўзаро Ҳамкорликка тайёрлиги тўғрисида Марказий депозитарийнинг ҳулосаси;

“Фонд бозори ахборот-ресурс маркази” масъулияти чекланган жамияти билан лицензия талабгорининг Ягона дастурий техник комплексидан фойдаланиш учун имзоланган шартнома нусхаси тақдим этилганда лицензия талабгоридан инвестиция воситачиси сифатида фаолиятни амалга ошириш учун Қўшимча Ҳужжатларни тақдим этиш талаб қилинмайди.

12. Лицензия талабгорининг раҳбарияти (директор ва унинг ўринбосарлари) ва таъсисчилари Ўзбекистон Республикаси фуқароси бўлганда, лицензияловчи орган мазкур Низомнинг 10-банди “ж” кичик бандида назарда тутилган Ҳолатларни ўзи мустақил тарзда текширади.

13. Лицензияловчи орган лицензиат ходимларининг меҳнат дафтарчалари Ҳақидаги маълумотларни “Ягона миллий меҳнат тизими” идоралараро дастурий-аппарат комплексидан ўзи мустақил олади.

14. Лицензия олиш учун тақдим этиладиган Ҳужжатлар лицензия талабгорининг раҳбари томонидан тасдиқланиши (имзоланиши) шарт.

Аризага илова қилинадиган Ҳужжатлар ва маълумотлар ўқиш мумкин бўлган юқори сифатда “PDF”, “PNG” ёки “JPEG” форматларда бўлиши лозим.

Лицензия талабгоридан ушбу Низомда назарда тутилмаган Ҳужжатларнинг тақдим этилишини талаб қилишга йўл қўйилмайди.

15. Лицензия талабгори лицензия олиш учун ариза ва унга илова қилинадиган ҳужжатларни ахборот тизими орқали дам олиш ва байрам кунларидан қатъи назар ҳар куни 24 соат давомида юбориши мумкин.

Бунда ариза иш вақтидан кейин ёки дам олиш ва байрам кунлари келиб тушганда, навбатдаги иш куни лицензияловчи орган томонидан ариза қабул қилинган кун ҳисобланади.

16. Қабул қилинган аризалар тўғрисидаги маълумот лицензияловчи органнинг расмий веб-сайтида жойлаштирилади.

4-боб. Аризани кўриб чиқиш, лицензия бериш ёки лицензия беришни рад этиш тўғрисида қарор қабул қилиш

17. Лицензияловчи орган томонидан лицензия олиш бўйича тақдим этилган ҳужжатларни кўриб чиқиш учун йиғим ундирилмайди.

Лицензия бериш ёки беришни рад этиш тўғрисидаги қарор лицензия талабгорининг аризаси қабул қилинган кундан эътиборан йигирма иш куни ичида қабул қилинади.

Лицензияловчи орган аризани кўриб чиқиш муддати давомида ҳужжатларни текшириши, заруратга кўра бошқа давлат органларида мавжуд, қарор қабул қилиш учун зарур бўлган маълумотларни ахборот тизими орқали мустақил равишда олиши, шунингдек лицензия талабгорининг лицензия талаблари ва шартларига мувофиқлигини белгилайдиган қонунчилик ҳужжатлари билан тақиқланмаган бошқа ҳаракатларни амалга ошириши мумкин.

18. Аризага киритилган маълумотлар ахборот тизими орқали идоралараро ҳамкорлик тизимларида мавжуд маълумотлар асосида дастлабки тарзда автоматик равишда таққосланади ва текширилади.

Ариза қуйидаги ҳолларда автоматик тарзда қабул қилинмайди:

нотўғри ёки ёлғон маълумотлар киритилганлиги ахборот тизими орқали аниқланганда;

лицензия талаблари ва шартларига риоя этилиши тасдиқланмаганда;

лицензиялар электрон реестрида (бундан буён матнда лицензиялар реестри деб юритилади) лицензия талабгорининг айна бир хил фаолият бўйича киритилган ва амалда бўлган лицензияси мавжуд бўлган тақдирда;

лицензия талабгорининг айна бир хил фаолияти муайян муддатга тўхтатилганда;

лицензия талабгорининг тегишли фаолият билан шуғулланиши суднинг Қарорига (Ҳукмига) асосан муайян муддатга тақиқланганда.

19. Таркиби лицензияловчи орган раҳбари томонидан тасдиқланган эксперт комиссияси ўн беш иш кунидан ошмайдиган муддат ичида тақдим этилган Ҳужжатларни кўриб чиқади ҳамда улар асосида лицензия бериш ёки лицензия беришни рад этиш тўғрисида хулоса тайёрлайди.

20. Лицензияловчи орган эксперт комиссияси хулосаси асосида тўрт иш куни ичида лицензия бериш тўғрисида ёки ушбу Низомнинг 23-бандида назарда тутилган Ҳолатларда лицензия беришни рад этиш тўғрисида Қарор қабул қилади.

21. Лицензияловчи орган тегишли Қарор қабул қилинган кундан бошлаб бир иш куни ичида лицензия талабгорини қабул қилинган Қарор тўғрисида хабардор қилади.

22. Лицензия QR-код (матрик штрихли код) қўйилган ҳолда электрон шаклда расмийлаштирилади ҳамда лицензияловчи органнинг расмий веб-сайтига жойлаштирилади.

Электрон шаклда берилган лицензия манфаатдор шахслар томонидан қоғозда чоп этилиши мумкин. Бунда, қоғозда чоп этилган лицензиялар электрон шаклда берилган лицензияларга тенглаштирилади.

23. Лицензияни бериш тўғрисидаги аризани рад этиш учун қуйидагилар асос бўлади:

ушбу Низомнинг 11-бандида назарда тутилган Ҳужжатларнинг лицензия талабгори томонидан тўлиқ бўлмаган ҳажмда тақдим этилганлиги;

лицензия талабгорининг лицензия талаблари ҳамда шартларига мувофиқ эмаслиги;

бир йил муддатга лицензияни олиш ёки суднинг Қарорига (Ҳукмига) асосан шахсга нисбатан муайян фаолият тури билан шуғулланиш тақиқланганлиги;

лицензия талабгори томонидан тақдим этилган Ҳужжатларда нотўғри ёки бузиб кўрсатилган маълумотлар мавжудлиги;

лицензия талабгорининг раҳбари ва (ёки) таъсисчиларининг мазкур Низомнинг 10-банди “ж” кичик бандида назарда тутилган жиноятларда иштирок этганлиги ёки иштирок этишда гумонланаётганлиги ҳақида маълумотлар мавжудлиги;

лицензияловчи органнинг асослантирилган мулоҳазаси.

Лицензияни бериш тўғрисидаги аризани бошқа асосларга кўра рад этишга йўл қўйилмайди.

24. Мазкур Низомнинг 23-банди иккинчи хатбошисида кўрсатилган Ҳоллар аниқланганда, агар аризада бартараф этиш мумкин бўлган камчиликлар мавжуд бўлса, лицензияловчи орган уларни бартараф этиш учун лицензия талабгорига муддат беради. Камчиликларни бартараф этиш зарурлиги тўғрисидаги хабарнома лицензияловчи орган томонидан лицензия талабгорига бир иш куни ичида юборилади.

25. Хабарнома тақдим этилган Ҳужжатларда аниқланган камчиликлар ҳамда уларни бартараф этиш усуллари, шунингдек лицензия талабгори кўрсатилган сабабларни бартараф қилиб, тегишли Ҳужжатларни кўриб чиқиш учун такроран тақдим этиши мумкин бўлган муддат кўрсатилган Ҳолда юборилади. Хабарномада кўрсатилган муддат камчиликларни бартараф этиш учун зарур бўладиган вақтга мутаносиб бўлиши, лекин ушбу муддат ўттиз иш кунидан ортиқ бўлмаслиги керак.

26. Камчиликларни бартараф этиш тўғрисидаги хабарнома юборилган тақдирда, лицензияни бериш тўғрисидаги аризани кўриб чиқиш муддати тўхтатиб турилади.

27. Ҳужжатлар хабарномада кўрсатилган камчиликларни бартараф этмасдан ёки хабарномада кўрсатилган муддат ўтгандан кейин такроран тақдим этилган тақдирда, лицензияловчи орган лицензияни беришни рад этиш ҳақида Қарор қабул қилишга ҳақли. Бунда, лицензияни беришни камчиликларни бартараф этиш тўғрисидаги хабарномада кўрсатилмаган янги асослар бўйича рад этишга йўл қўйилмайди.

28. Лицензияни бериш рад этилганлиги ҳақидаги хабарнома лицензия талабгорига рад этиш сабаблари, қонунчиликнинг аниқ нормалари ва лицензия талабгори мазкур сабабларни бартараф этиб, Ҳужжатларни такроран кўриб чиқиш учун тақдим этиши мумкин бўлган муддат кўрсатилган Ҳолда юборилади.

Лицензия талабгори рад этиш сабабларини бартараф этишга ва Ҳужжатларни такроран кўриб чиқиш учун тақдим этишга ҳақли бўлган муддат лицензияни бериш рад этилганлиги ҳақидаги хабарнома олинган кундан эътиборан ўн иш кунидан кам бўлмаслиги керак.

29. Лицензия талабгори лицензия беришни рад этиш учун асос бўлган сабабларни белгиланган муддатда бартараф этган тақдирда, Ҳужжатларни такроран кўриб чиқиш, лицензияни бериш ёхуд уни беришни рад этиш лицензия талабгорининг рад этиш сабаблари бартараф этилганлиги тўғрисидаги аризаси ва рад этиш сабаблари бартараф этилганлигини тасдиқловчи тегишли Ҳужжатлар олинган кундан эътиборан беш иш кунидан ошмайдиган муддатда лицензияловчи орган томонидан амалга оширилади.

30. Хужжатларни такроран кўриб чиқишда лицензияловчи орган томонидан лицензия талабгорига илгари баён қилинмаган рад этиш сабабларини келтиришга йўл қўйилмайди, бундан илгари кўрсатилган сабаблар бартараф этилганлигини тасдиқловчи Хужжатлар билан боғлиқ рад этиш сабаблари келтирилиши ҳамда мазкур Низомнинг 23-банди олтинчи ва еттинчи хатбошиларида назарда тутилган ҳолатлар мустасно.

31. Лицензияни бериш рад этилганлиги ҳақидаги хабарномада кўрсатилган муддат ўтганидан ёки мазкур Низомнинг 29-бандига мувофиқ Хужжатларни такроран кўриб чиқиш натижасида лицензия бериш рад этилганидан сўнг лицензия талабгори томонидан берилган ариза янгидан топширилган ҳисобланади ва лицензияловчи орган томонидан умумий асосларда кўриб чиқилади.

32. Лицензия талабгори лицензияловчи орган томонидан кўрсатилаётган хизматлардан фойдаланишдан уларни кўрсатишнинг ҳар қандай босқичида бош тортиш ҳуқуқига эга.

33. Берилган лицензиялар ҳақидаги маълумот лицензияловчи орган томонидан лицензияланадиган фаолиятнинг ҳар бир тури бўйича алоҳида юритиладиган лицензиялар реестрига киритилади.

5-боб. Лицензияни қайта расмийлаштириш тартиби

34. Лицензиат – юридик шахс ҳисобланган тадбиркорлик субъекти ўзгартирилганда, унинг номи ёки жойлашган жойи (почта манзили) ўзгарган тақдирда тадбиркорлик субъекти ёхуд унинг ҳуқуқий вориси қайта рўйхатдан ўтганидан кейин беш иш кунида лицензияловчи органга лицензияни қайта расмийлаштириш тўғрисида ариза бериши шарт.

Янгидан вужудга келган юридик шахсни давлат рўйхатидан ўтказиш санасида айтилган бир фаолиятни амалга ошириш учун лицензияси мавжуд бўлган юридик шахслар – тадбиркорлик субъектлари қўшиб юборилган тақдирда лицензияни ушбу банднинг биринчи хатбошисида белгиланган тартибда қайта расмийлаштиришга йўл қўйилади.

35. Лицензияни қайта расмийлаштириш учун зарур бўлган Хужжатлар лицензиат томонидан мазкур Низомнинг 11-бандида назарда тутилган тартибда берилади.

36. Лицензияни қайта расмийлаштириш ҳамда бериш лицензияни қайта расмийлаштириш тўғрисидаги ариза тегишли Хужжатлар илова қилинган ҳолда лицензияловчи орган томонидан қабул қилиб олинган кундан эътиборан беш иш кунидан кўп бўлмаган муддатда амалга оширилади.

Лицензия қайта расмийлаштирилгунга қадар, лицензиат ёки унинг ҳуқуқий вориси лицензияни қайта расмийлаштириш тўғрисидаги аризаси асосида унда кўрсатилган фаолиятни амалга оширади.

Лицензия қайта расмийлаштирилганда лицензияловчи орган томонидан лицензиялар реестрига тегишли ўзгартиришлар киритади.

Лицензияни қайта расмийлаштириш учун йиғим ундирилмайди.

6-боб. Лицензиянинг амал қилишини тўхтатиб туриш, тугатиш ва бекор қилиш

37. Лицензиянинг амал қилиши қуйидаги ҳолларда лицензияловчи орган ташаббуси билан тўхтатиб турилиши мумкин:

лицензия талаблари ва шартлари лицензиат томонидан бузилганлиги аниқланганда;

лицензиат томонидан лицензияловчи органнинг лицензиат зиммасига аниқланган қоидабузарликларни бартараф этиш мажбуриятини юкловчи қарори бажарилмаганда.

38. Лицензиянинг амал қилишини тўхтатиб туриш лицензияловчи орган ёки суд томонидан амалга оширилади. Лицензиянинг амал қилиши лицензияловчи орган томонидан ўн кундан кўп бўлмаган муддатга, суд томонидан эса ўн кундан ортиқ, лекин олти ойдан кўп бўлмаган муддатга тўхтатиб турилиши мумкин.

39. Лицензияловчи орган лицензиянинг амал қилишини тўхтатиб туришга сабаб бўлган ҳолатлар лицензиат томонидан бартараф этилиши муддатини белгилаши шарт. Бунда, кўрсатилган муддат лицензиат лицензиянинг амал қилишини тўхтатиб туриш тўғрисидаги қарорни олган кундан эътиборан беш иш кунидан кам бўлмаслиги керак.

40. Лицензияловчи органнинг лицензиянинг амал қилишини тўхтатиб туриш тўғрисидаги қарори лицензиатга лицензиянинг амал қилишини тўхтатиб туриш сабаблари ва қонунчиликнинг аниқ нормалари кўрсатилган ҳолда, қарор қабул қилинган кундан эътиборан бир иш кунидан кечиктирмай юборилади.

41. Белгиланган муддат ичида лицензиянинг амал қилишини тўхтатиб туриш учун асос бўлган сабаб ва камчиликлар бартараф қилинмаса, лицензияловчи орган лицензиянинг амал қилишини тўхтатиб туриш муддатини узайтириш бўйича ёки лицензияни бекор қилиш ҳақида судга даъво ариза киритади.

42. Лицензиянинг амал қилишини тўхтатиб туришга сабаб бўлган Ҳолатлар лицензиат томонидан бартараф этилган тақдирда, лицензиат бу Ҳақида лицензияловчи органга тасдиқнома юборади.

43. Камчиликлар бартараф этилганлиги тўғрисидаги тасдиқнома лицензияловчи орган томонидан маълумотларни таҳлил қилиш ёки заруратга кўра камчиликлар бартараф этилганлигини жойига чиққан Ҳолда Қонунчиликда белгиланган тартибда ўрганиш орқали амалга оширилади.

44. Таҳлил ёки ўрганишлар натижасида лицензиянинг амал қилишини тўхтатиб туришга сабаб бўлган Ҳолатлар лицензиат томонидан бартараф этилганлиги аниқланган тақдирда, лицензияловчи орган камчиликлар бартараф этилганлиги тўғрисида тасдиқнома олинган кундан эътиборан уч иш кuni ичида лицензиянинг амал қилишини Қайта тиклаш тўғрисида Қарор Қабул қилади.

45. Агар лицензияловчи орган лицензиянинг амал қилишини Қайта тиклаш Ҳақида ёки Қайта тиклашни рад этиш тўғрисида уч иш кuni ичида Қарор Қабул қилмаса, лицензиат мазкур муддат ўтгандан сўнг лицензияловчи органни хабардор қилган Ҳолда ўз фаолиятини давом эттириши мумкин.

46. Лицензиат ўз фаолиятини вақтинча тўхтатиб турган тақдирда, лицензиянинг амал қилишини олти ойгача муддатга тўхтатиб туриш Ҳақида лицензияловчи органга ариза билан мурожаат қилиши мумкин.

Агар лицензиат лицензиянинг амал қилиши тўхтатиб турилганидан кейин олти ой ичида лицензиянинг амал қилишини Қайта тиклаш тўғрисида лицензияловчи органга ариза билан мурожаат этмаган бўлса, лицензиянинг амал қилиши тугатилади.

47. Лицензиянинг амал қилишини тўхтатиб туриш ва Қайта тиклаш тўғрисидаги ахборот тегишли Қарор Қабул қилинган санадан эътиборан бир иш кuni ичида лицензиялар реестрига жойлаштирилиши керак.

48. Лицензиянинг амал қилиши Қуйидаги Ҳолларда тугатилади:

лицензиялаш тартиби бекор қилинганда;

лицензиат томонидан лицензияловчи органга лицензиянинг амал қилишини олти ойгача тўхтатиб туриш тўғрисида мурожаат берилиб, мазкур хатбошида назарда тутилган муддат давомида лицензиянинг амал қилишини Қайта тиклаш тўғрисида лицензияловчи органга мурожаат қилинмаган тақдирда.

Лицензиянинг амал қилиши ушбу банднинг иккинчи хатбошисида назарда тутилган асос бўйича тўхтатилган тақдирда лицензияловчи орган бу Ҳақида лицензиатга бир иш кuni ичида хабарнома юборади.

49. Лицензия Қуйидаги Ҳолларда бекор қилинади:

лицензиат лицензиянинг амал қилишини ихтиёрий равишда бекор қилиш тўғрисида мурожаат қилганда;

юридик шахс тугатилганда – тугатилган пайтдан эътиборан ёки унинг фаолияти қайта ташкил этиш натижасида тугатилганда – қайта ташкил этилган пайтдан эътиборан, бундан унинг ўзгартирилиши, шунингдек янгидан юзага келган юридик шахсни давлат рўйхатидан ўтказиш санасида қайта ташкил этилаётган юридик шахсда фаолиятнинг айна бир лицензияланадиган турини амалга ошириш учун лицензия мавжуд бўлган тақдирда, қўшиб юборилиши мустасно;

лицензиат лицензиянинг амал қилишини тўхтатиб туришига олиб келган ҳолатларни лицензияловчи орган ёки суд белгилаган муддатда бартараф этмаганда;

лицензияловчи органнинг лицензияни бериш тўғрисидаги қарорининг қонунга хилофлиги аниқланганда;

лицензиат томонидан мазкур Низомнинг [10-бандида](#) белгиланган лицензия талаблари ва шартлари мунтазам равишда (бир йил давомида икки ва ундан ортиқ маротаба) ёки бир маротаба қўпол равишда бузилганда. Бунда, мазкур Низомнинг 10-банди “б”, “д”, “ж”, “з” ва “л” кичик бандларида белгиланган талаблар ва шартларнинг бажарилмаганлиги бир марта қўпол равишда бузилиш ҳамда “а”, “в”, “г”, “и”, “к”, “м” ва “н” кичик бандларида белгиланган талаблар ва шартларнинг бир йил давомида икки ва ундан ортиқ марта бажарилмаганлиги мунтазам равишда бузилиш деб ҳисобланади;

лицензия қалбаки ҳужжатлардан фойдаланган ҳолда олинганлиги факти аниқланганда.

Ушбу банднинг олтинчи ва еттинчи хатбошиларида назарда тутилган ҳолларда бир йил давомида қайтадан лицензия берилмайди. Мазкур талаб лицензиатнинг муассасаси ёки бенефициар мулкдори томонидан ташкил этиладиган янги тадбиркорлик субъектларига нисбатан ҳам татбиқ этилади.

50. Лицензияни бекор қилиш мазкур Низомнинг 49-банди иккинчи ва учинчи хатбошиларида кўрсатилган ҳолларда лицензияловчи органнинг қарори асосида беш иш куни ичида амалга оширилади.

Лицензия мазкур Низомнинг 49-банди тўртинчи – еттинчи хатбошиларида кўрсатилган ҳолларда суд томонидан бекор қилинади.

Лицензияловчи орган лицензияни бекор қилиш тўғрисида судга ариза билан мурожаат қилинган кундан эътиборан бир иш кунидан кечиктирмай лицензиатга лицензияни бекор қилиш ҳақида ариза билан судга мурожаат қилиш асослари ва қонунчиликнинг аниқ нормаларини кўрсатган ҳолда хабар юборади.

51. Лицензия ушбу Низомнинг 49-банди еттинчи хатбошисида кўрсатилган асосга кўра бекор қилинган тақдирда, у берилган санадан эътиборан бекор қилинган деб ҳисобланади.

52. Лицензиянинг амал қилишини бекор қилиш ёки қайта тиклаш тўғрисидаги суд қарори қонуний кучга киргандан сўнг лицензияловчи орган ушбу маълумотни бир иш куни ичида лицензиялар реестрига киритади.

53. Лицензиянинг амал қилишини бекор қилиш тўғрисида лицензияловчи органнинг қарори ушбу қарор қабул қилинган кундан эътиборан бир иш кунидан кечиктирмай лицензиатга лицензияни бекор қилиш асослари ва қонунчиликнинг аниқ нормаларини кўрсатган ҳолда етказилади.

Лицензияловчи орган бекор қилинган лицензия тўғрисидаги ахборотни бир иш куни ичида лицензиялар реестрига киритади.

7-боб. Айрим лицензия талаблари ва шартларини амалга оширишнинг махсус тартиби

54. Лицензиат лицензияловчи орган билан қуйидагиларни келишиши лозим:

лицензия эгасининг устав капиталидаги улушларни жисмоний ва юридик шахсларга, шу жумладан норезидентларга реализация қилиш;

лицензиатнинг раҳбарияти (директор ва унинг ўринбосарлари) алмашиши.

55. Мазкур Низомнинг 54-банди иккинчи ва учинчи хатбошиларида кўрсатилган ҳолатларда лицензиат лицензияловчи органга қуйидаги ҳужжатларни ахборот тизими орқали тақдим этиши керак:

а) юридик шахснинг номи ва ташкилий-ҳуқуқий шакли, почта манзили, солиқ тўловчининг идентификация рақами (СТИР), электрон почта манзили, банкнинг номи ва банкдаги ҳисобварағи, аризани тўлдириш сабаби (устав капиталидаги улушларни жисмоний ва юридик шахсларга, шу жумладан норезидентларга реализация қилиш ёки раҳбариятни (директор ва унинг ўринбосари) алмаштиришни келишиш) акс эттирилган ариза;

б) лицензиатнинг устав капиталидаги улушини сотиб олиш ниятида бўлган потенциал олувчи – жисмоний шахс ҳақидаги маълумотлар (Ф.И.О., шахсни тасдиқловчи ҳужжат рақами, ЖШШИР). Чет эл фуқаролари учун ушбу банднинг “г” кичик бандида назарда тутилган маълумотлар қўшимча равишда тақдим этилиши керак;

в) лицензиатнинг устав капиталидаги улушни сотиб олиш ниятида бўлган потенциал олувчи – юридик шахснинг раҳбарияти (директор ва унинг ўринбосарлари) ва таъсисчилари ҳақида ушбу Низомнинг 3-иловасига мувофиқ шаклдаги маълумотлар. Бунда, таъсисчилар ҳақидаги маълумотлар охириги бенефициар мулкдорга (охириги бенефициар мулкдор ҳам) қадар кўрсатилиши керак;

г) лицензиатнинг устав капитали улушни потенциал олувчи – юридик шахснинг раҳбарияти (директор ва унинг ўринбосарлари) ва таъсисчилари чет эл фуқаролари бўлганда, мазкур Низомнинг 10-банди “ж” кичик бандида назарда тутилган жиноятлар бўйича белгиланган тартибда легаллаштирилган ёки апостиль қўйилган ҳолда тегишли хорижий мамлакатнинг ваколатли органидан олинган судланмаганлик ҳақидаги маълумотнома ҳамда унинг Ўзбекистон Республикаси давлат тилига нотариал тартибда тасдиқланган таржимаси.

56. Лицензияловчи орган аризани қабул қилган кундан бошлаб ўн иш кунидан ортиқ бўлмаган муддатда келишиш ёки келишишни рад этиш ҳақида қарор қабул қилади.

Бунда, мазкур Низомнинг 54-банди иккинчи ва учинчи хатбошиларида кўрсатилган шахслар лицензия талаблари ва шартларига мувофиқ бўлган тақдирда, лицензияловчи орган томонидан уларни келишиш ҳақида қарор қабул қилинади. Агар улар лицензия талаблари ва шартларига мувофиқ эмас деб топилганда, уларни келишиш рад этилади.

57. Аризани кўриб чиқиш ва қарор қабул қилиш учун йиғим ундирилмайди.

8-боб. Лицензия талаблари ва шартларига риоя этилишини назорат қилиш

58. Лицензиат томонидан лицензия талаблари ва шартларига риоя этилиши устидан назорат лицензияловчи орган томонидан қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда амалга оширилади.

59. Лицензияловчи орган лицензиат томонидан лицензия талаблари ва шартларига риоя этилишини назорат қилишда ўз ваколатлари доирасида қуйидагиларга ҳақли:

лицензиатни лицензия талаблари ва шартларига риоя этаётганлиги устидан текширишни Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Тадбиркорлик субъектларининг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш бўйича вакилни хабардор этган ҳолда қонунчиликда белгиланган тартибда жойига чиққан ҳолда ўтказиш;

лицензия талаблари ва шартларига риоя этилиши устидан текширувлар ўтказилаётганда юзага келадиган масалалар бўйича лицензиатдан зарур маълумотларни сўраш ва олиш;

текширув натижалари асосида лицензиат йўл қўйган лицензия талаблари ва шартларининг аниқ қоидабузарликларни кўрсатган ҳолда далолатномалар (маълумотномалар) тузиш;

лицензиат зиммасига аниқланган қоидабузарликларни бартараф этиш мажбуриятини юкловчи қарорлар чиқариш, бундай қоидабузарликларни бартараф этиш муддатларини белгилаш;

лицензиянинг амал қилишини ўн иш кунидан ортиқ бўлмаган муддатга тўхтатиб туриш, шунингдек, судга лицензиянинг амал қилишини олти ойдан ортиқ бўлмаган муддатга тўхтатиб туриш ёки лицензияни бекор қилиш ташаббуси билан мурожаат қилиш;

лицензия бериш тартиб-таомиллари соҳасидаги ҳуқуқбузарликлар бўйича юридик шахсларга жарима қўллаш тўғрисида қарор қабул қилиш, уни мажбурий ундириш бўйича судга даъво аризаси киритиш.

60. Назорат қилиш қўйидаги шаклларда амалга оширилади:

ахборот тизими орқали масофавий назорат;

лицензия талаблари ҳамда шартларига риоя этилишини асослар мавжуд бўлган тақдирда ва қонунчиликда белгиланган тартибда жойга чиққан ҳолда текшириш;

статистик ахборотларни ва лицензиатдан сўраб олинadиган маълумотларни таҳлил қилиш.

61. Лицензияловчи орган масофавий назоратни ахборот тизими имкониятларидан келиб чиққан ҳолда лицензиатнинг ходимлари тўғрисидаги маълумотлар, лицензия талаблари ва шартларига риоя қилинганлиги тўғрисида тақдим этилган маълумотлар, шунингдек, бошқа ваколатли органлар ва идоралардан олинган ахборотлар асосида амалга оширади.

Масофавий назоратни амалга оширишда лицензиялар реестрига киритилган лицензиатнинг лицензия талаблари ва шартларини бузиш ҳолатлари тўғрисида ахборот тизими орқали автоматик равишда келадиган хабарлар лицензияловчи органнинг шахсий кабинетига келиб тушади. Ушбу хабар орқали лицензияловчи орган лицензиатнинг фаолиятини таҳлил қилади ва ўрганади. Бунда лицензияловчи орган лицензия талаблари ва шартларининг бузилиши ҳолатларини бартараф этиш бўйича лицензиатга кўрсатма беради.

Лицензиат масофавий назорат асосида лицензияловчи орган томонидан берилган кўрсатмада баён этилган талабларни ўн иш кун ичида бажариши ва бу ҳақида лицензияловчи органга хабар бериши лозим.

Кўрсатма лицензиат томонидан ўз вақтида ижро этилмаганда ёки бажарилиши таъминланмаганда, лицензияловчи орган “хавфни таҳлил қилиш” тизими асосида унинг фаолиятини текшириши мумкин.

62. Лицензиатнинг фаолиятини жойига чиққан ҳолда текшириш қуйидагилар асосида амалга оширилади:

“хавфни таҳлил этиш” тизими;

жисмоний ва юридик шахсларнинг, шу жумладан, жамоатчилик назорати субъектларининг муурожаатлари.

63. Лицензия талаблари ва шартларига риоя этилишини жойига чиққан ҳолда текшириш ўн кунгача бўлган муддатда ўтказилиши лозим.

Лицензияловчи орган томонидан белгиланган тартибда жойига чиққан ҳолда ўтказиладиган текширишдан бош тортиш лицензиянинг амал қилишини тўхтатиб туриш учун асос бўладиган ҳаракат ҳисобланади.

9-боб. Лицензиялар реестрини юритиш тартиби

64. Лицензияловчи орган лицензияланадиган фаолият турлари бўйича лицензиялар реестрини юритади.

Лицензиялар реестрида қуйидагилар кўрсатилган бўлиши лозим:

лицензиатнинг номи, ташкилий-ҳуқуқий шакли, лицензияланадиган фаолият тури, жойлашган ери (почта манзили), электрон почта манзили, солиқ тўловчининг идентификация рақами (СТИР), телефон рақами;

ахборот ресурсининг (тизимнинг, платформанинг) домен номи;

лицензияларнинг берилган санаси ва тартиб рақами;

лицензияларни қайта расмийлаштириш, ўзгартириш, амал қилишини тўхтатиб туриш, қайта тиклаш, амал қилишини тугатиш ҳамда бекор қилиш асослари ва санаси.

65. Лицензиялар реестрида мавжуд бўлган маълумотлар лицензияловчи органнинг расмий веб-сайтига жойлаштирилади ва танишиб чиқиш учун очиқ бўлади.

10-боб. Якуний Қоидалар

66. Лицензиат лицензия талаб ва шартларининг бажарилганлиги юзасидан лицензияловчи органга сохта, ёлҒон ёки нотўғри маълумотлар берганлиги учун Қонун Ҳужжатларида белгиланган тартибда жавобгарликка тортилади.

67. Лицензияловчи органнинг лицензияни беришни рад этиш, амал қилишини тўхтатиб туриш, тугатиш ва бекор қилиш Ҳақидаги Қарорлари, шунингдек лицензияловчи орган мансабдор шахсларининг Ҳаракатлари (Ҳаракатсизлиги) устидан белгиланган тартибда судга шикоят қилиниши мумкин.

68. Ушбу Низом талабларининг бузилишида айбдор бўлган шахслар Қонунчиликка мувофиқ жавобгар бўладилар.

Қимматли ҚоҒозлар бозорида инвестиция воситачиси ва
инвестиция активларини ишончли бошқарувчи профессионал
фаолиятларини лицензиялаш тартиб-таомиллари тўғрисидаги
низомга
1-ИЛОВА

**Қимматли ҚоҒозлар бозорида инвестиция воситачиси ва
инвестиция активларини ишончли бошқарувчи сифатида
профессионал фаолиятни лицензиялаш
СХЕМАСИ**

Босқичлар	Субъектлар	Тадбирлар	Бажариш муддатлари
1-босқич	Лицензия талабгори	Лицензия олиш учун ариза ва тегишли Ҳужжатларни тайёрлайди Ҳамда лицензияловчи органга юборади.	ўз хоҳишига кўра
2-босқич	Лицензияловчи орган	Ариза ва тегишли Ҳужжатларни кўриб чиқади Ҳамда лицензия бериш ёки беришни рад этиш тўғрисида Қарор қабул қилади.	йигирма иш куни ичида
	Лицензияловчи орган	1. Эксперт комиссияси томонидан Ҳужжатлар кўриб чиқилади Ҳамда лицензия бериш ёки беришни рад этиш тўғрисида хулоса тайёрланади. 2. Эксперт комиссияси хулосаси асосида лицензия бериш ёки беришни рад этиш тўғрисида Қарор қабул қилади. 3. Лицензия бериш ёки беришни рад этиш тўғрисидаги Қарор қабул қилинганлиги юзасидан лицензия талабгорини хабардор қилади.	ўн беш иш куни ичида тўрт иш куни ичида бир иш куни ичида

3-босқич	Лицензияловчи орган	Лицензия бериш учун зарур Ҳужжатлар тўлиқ тақдим этилмаган тақдирда, агар ушбу камчиликларни бартараф этиш мумкин бўлса, лицензия талабгорига камчиликларни бартараф этиш тўғрисида хабарнома юборади.	бир иш кuni ичида
4-босқич	Лицензия талабгори	Камчиликларни бартараф этган Ҳолда тегишли Ҳужжатларни лицензияловчи органга тақдим этади.	хабарномада кўрсатилган муддатда
5-босқич	Лицензия талабгори	Лицензия бериш рад этилган тақдирда, рад этиш сабабларини бартараф этиб, Ҳужжатларни такроран кўриб чиқиш учун тақдим этади.	рад этиш тўғрисидаги хабарномада кўрсатилган муддатда
6-босқич	Лицензияловчи орган	Лицензия талабгори томонидан такроран тақдим этилган Ҳужжатларни кўриб чиқади Ҳамда лицензия бериш ёки беришни рад этиш тўғрисида Қарор қабул қилади.	беш иш кuni ичида
7-босқич	Лицензиат	1. Тадбиркорлик субъекти ўзгартирилган, унинг номи ёки жойлашган ери (почта манзили) ўзгарган тақдирда, тадбиркорлик субъекти ёхуд унинг Ҳуқуқий вориси лицензияловчи органга лицензияни қайта расмийлаштириш тўғрисида ариза беради. 2. Янгидан вужудга келган юридик шахсни давлат рўйхатидан ўтказиш санасида айна бир фаолиятни амалга ошириш учун лицензияси мавжуд бўлган тадбиркорлик	рўйхатдан ўтгандан сўнг бир иш кuni ичида

		субъектлари қўшиб юборилган тақдирда, лицензияловчи органга лицензияни қайта расмийлаштириш тўғрисида ариза беради.	
8- босқич	Лицензияловчи орган	Лицензияни қайта расмийлаштириш учун ариза ва тегишли ҳужжатлар тақдим қилинганда лицензияни қайта расмийлаштиради ва бу ҳақида лицензияларнинг реестрига тегишли ўзгартиришлар киритади.	беш иш куни ичида
9- босқич	Лицензиат	Лицензиат лицензиянинг амал қилишини ихтиёрий равишда бекор қилиш тўғрисида қарор қабул қилганда, лицензиянинг амал қилишини ихтиёрий равишда бекор қилиш тўғрисида ариза беради.	қарор қабул қилингандан сўнг
10- босқич	Лицензияловчи орган	Лицензиянинг амал қилиши бекор қилинганлиги ҳақида лицензиялар электрон реестрига тегишли ўзгартиришлар киритади.	беш иш куни ичида

Қимматли ҚоҒозлар бозорида инвестиция воситачиси ва
инвестиция активларини ишончли бошқарувчи профессионал
фаолиятларини лицензиялаш тартиб-таомиллари тўғрисидаги
низомга
2-ИЛОВА

**Лицензия талабгорининг раҳбарияти (директор ва унинг ўринбосарлари) ва таъсисчилари
ҳақидаги МАЪЛУМОТЛАР**

1-жадвал

Лицензия талабгорининг раҳбарияти (директор ва унинг ўринбосарлари)							
Лавозим	Фамилияси, исми ва отасининг исми	Фуқаролик	ЖШШИР (Ўзбекистон Республикаси резидентлари учун)	Шахсни тасдиқловчи Ҳужжат			
				Ҳужжат тури	Серияси ва рақами	Берилган санаси ва амал қилиш муддати	Ким томонидан берилган
1	2	3	4	5	6	7	8

2-жадвал

Лицензия талабгорининг таъсисчилари							
Фамилияси, исми ва отасининг исми ёки юридик шахснинг номи	Улуш Ҳажми	Фуқаролик (жисмоний шахслар учун) ёки давлат рўйхатидан	ЖШШИР (жисмоний шахслар — Ўзбекистон Республикаси резидентлари учун)	Шахсни тасдиқловчи Ҳужжат ёки давлат рўйхатидан ўтказиш			
				Ҳужжат тури	Серияси ва	Берилган санаси ва	Ким томонидан

		ўтказилган жой (юридик шахслар учун)	ёки СТИР (юридик шахслар — Ўзбекистон Республикаси резидентлари учун)		рақами	амал қилиш муддати	берилган
1	2	3	4	5	6	7	8

Қимматли Қоғозлар бозорида инвестиция воситачиси ва
инвестиция активларини ишончли бошқарувчи профессионал
фаолиятларини лицензиялаш тартиб-таомиллари тўғрисидаги
низомга
3-ИЛОВА

**Қимматли Қоғозлар бозори профессионал иштирокчисининг устав капиталидаги улушини
потенциал сотиб олувчи – юридик шахснинг раҳбарияти (директор ва унинг ўринбосарлари) ва
таъсисчилари ҳақидаги
МАЪЛУМОТЛАР**

1-жадвал

Қимматли Қоғозлар бозори профессионал иштирокчисининг устав капиталидаги улушини потенциал сотиб олувчи – юридик шахс раҳбарияти (директор ва унинг ўринбосарлари)							
Лавозим	Фамилияси, исми ва отасининг исми	Фуқаролик	ЖШШИР (Ўзбекистон Республикаси резидентлари учун)	Шахсни тасдиқловчи Ҳужжат			
				Ҳужжат тури	Серияси ва рақами	Берилган санаси ва амал қилиш муддати	Ким томонидан берилган
1	2	3	4	5	6	7	8

2-жадвал

Қимматли Қоғозлар бозори профессионал иштирокчисининг устав капиталидаги улушини потенциал сотиб олувчи – юридик шахснинг таъсисчилари				
Фамилияси, исми ва	Улуш ҳажми	Фуқаролик	ЖШШИР	Шахсни тасдиқловчи Ҳужжат ёки давлат рўйхатидан ўтказиш

отасининг исми ёки юрлик шахсининг номи		(жисмоний шахслар учун) ёки давлат рўйхатидан ўтказилган жойи (юрлик шахслар учун)	(жисмоний шахслар — Ўзбекистон Республикаси резидентлари учун) ёки СТИР (юрлик шахслар — Ўзбекистон Республикаси резидентлари учун)				
				Ҳужжат тури	Серияси ва рақами	Берилган санаси ва амал қилиш муддати	Ким томонидан берилган
1	2	3	4	5	6	7	8

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
ADLIYA VAZIRLIGIDA
DAVLAT RO'YXATIDAN O'TKAZILDI
RO'YXAT RAQAMI: 3851
2026 - yil 09 - Iyun

ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI ISTIQBOLLI LOYIHXALAR
MILLIY AGENTLIGI DIREKTORINING

БУЙРУҒИ

**Фонд биржаси ва Қимматли Қоғозларнинг биржадан
ташқари савдоси ташкилотчиси фаолиятини лицензиялаш
тартиб-таомиллари тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида**

Ўзбекистон Республикасининг “Лицензиялаш, рухсат бериш ва хабардор қилиш тартиб-таомиллари [тўғрисида](#)”ги ва “Қимматли Қоғозлар бозори [тўғрисида](#)”ги қонунлари ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2025 йил 18 декабрдаги ПФ–254-сон “Капитал бозорида инвестиция муҳитини яхшилашга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги [Фармони](#) ва 2017 йил 27 июлдаги ПҚ–3150-сон “Ўзбекистон Республикаси Истиқболли лойиҳалар миллий агентлиги фаолиятини ташкил этиш тўғрисида”ги [Қарори](#)га мувофиқ **буюраман:**

1. Фонд биржаси ва Қимматли Қоғозларнинг биржадан ташқари савдоси ташкилотчиси фаолиятини лицензиялаш тартиб-таомиллари тўғрисидаги низом иловага мувофиқ тасдиқлансин.

2. Мазкур буйруқ 2026 йил 1 июлдан эътиборан кучга киради.

Директор
2026 йил 7 май
18-сон

ЛИ ДМИТРИЙ РОМАНОВИЧ

Ўзбекистон

Республикаси Истиқболли лойиҳалар миллий
агентлиги директорининг 2026 йил 7 майдаги 18-сон
буйруғига
ИЛОВА

**Фонд биржаси ва Қимматли Қоғозларнинг биржадан
ташқари савдоси ташкилотчиси фаолиятини лицензиялаш
тартиб-таомиллари тўғрисидаги
НИЗОМ**

Мазкур Низом фонд биржаси ва Қимматли Қоғозларнинг биржадан ташқари савдоси ташкилотчиси фаолиятини лицензиялаш, лицензиатлар фаолиятини назорат қилиш ва уларнинг ҳисобини юритиш тартибини белгилайди.

1-боб. Умумий Қоидалар

1. Мазкур Низомда қуйидаги асосий тушунчалар қўлланилади:

асослантирилган мулоҳаза — қонунчиликда белгиланган талабларга қўшимча равишда лицензияловчи орган томонидан қўлланиладиган, кўриб чиқиладиган масаланинг ҳақиқий мазмуни расмий мазмунидан устуворлигини назарда тутувчи профессионал баҳолаш. Асослантирилган мулоҳаза лицензияловчи орган томонидан фонд биржаси ва Қимматли Қоғозлар бозорининг профессионал иштирокчилари фаолияти устидан назоратни амалга ошириш доирасида олинган ахборотга, жисмоний ва юридик шахслардан, халқаро ташкилотлардан, давлат органларидан, шу жумладан чет эл назорат органлари ҳамда ташкилотларидан, бошқа очиқ манбалардан олинган ва асослантирилган мулоҳазани шакллантириш учун муҳим бўлган бошқа ахборотга асосланади;

ахборот тизими — лицензияловчи органнинг фонд биржаси ва Қимматли Қоғозларнинг биржадан ташқари савдоси ташкилотчиси фаолиятини лицензиялашни масофавий шаклда амалга ошириш учун мўлжалланган махсус электрон тизими;

бенефициар мулкдор — фонд биржаси ва Қимматли Қоғозларнинг биржадан ташқари савдоси ташкилотчисини бевосита ёки билвосита таъсис этувчи ёхуд унинг устав жамғармасидаги (капиталидаги) улушларига (акцияларига) бевосита ёки билвосита эгалик қилувчи ёхуд ушбу шахсга бевосита ёки билвосита эгалик қиладиган ёхуд уни назорат қиладиган жисмоний шахс;

фонд биржаси – оммавий ва ошкора биржа савдоларини олдиндан белгиланган жойда ва белгиланган вақтда ўрнатилган Қоидалар асосида ташкил этиш ҳамда ўтказиш орқали фақат Қимматли Қоғозлар савдоси учун шaroитлар яратиб берувчи [юрoдик шахс](#);

лицензиат – фонд биржаси ва Қимматли Қоғозларнинг биржадан ташқари савдоси ташкилотчиси фаолиятини амалга ошириш учун лицензияга эга бўлган акциядорлик жамияти Ҳисобланадиган юрoдик шахс;

лицензия талабгори – лицензияни олиш учун мурожаат қилган юрoдик шахс;

лицензияловчи орган – Ўзбекистон Республикаси Истиқболли лoйиҳалар миллий агентлиги;

Қимматли Қоғозлар бозорининг профессионал иштирокчиси – Қимматли Қоғозлар бозорида профессионал фаолиятни амалга оширувчи [юрoдик шахс](#);

2. Лицензия номи – “Биржа фаолияти учун лицензия”.

Лицензияланадиган фаолият тури – “Фонд биржаси ва Қимматли Қоғозларнинг биржадан ташқари савдоси ташкилотчиси фаолияти”.

3. Фонд биржаси ва Қимматли Қоғозларнинг биржадан ташқари савдоси ташкилотчиси фаолиятини лицензиялаш лицензияловчи орган томонидан ушбу Низомнинг 1-иловасида келтирилган схемага мувофиқ амалга оширилади.

4. Фонд биржаси ва Қимматли Қоғозларнинг биржадан ташқари савдоси ташкилотчиси фаолиятини амалга ошириш учун юрoдик шахсларга чекланмаган муддатга намунавий лицензия (бундан буён матнда лицензия деб юритилади) берилади.

5. Фонд биржаси ва Қимматли Қоғозларнинг биржадан ташқари савдоси ташкилотчиси фаолиятини амалга ошириш Ҳуқуқи лицензия берилган пайтдан бошлаб кучга киради.

6. Лицензияни бошқа юрoдик шахсга ўтказиш, шу жумладан фаолиятни амалга ошириш Ҳуқуқини бериш, лицензияга бўлган Ҳуқуқларни шартнома орқали бериш ва (ёки) улардан бошқа шахс фойдасига воз кечиш тақиқланади.

2-бoб. Лицензия талаблари ва шартлари

7. Қуйидагилар фонд биржаси ва Қимматли Қоғозларнинг биржадан ташқари савдоси ташкилотчиси фаолиятини амалга оширишга қўйиладиган

лицензия талаблари ва шартлари Ҳисобланади:

а) биржа фаолиятини амалга ошириш ва Қимматли Қоғозлар бозори соҳасидаги Қонун Ҳужжатларига [риоя Қилиш](#);

б) ишлаб турган электрон биржа савдо тизими [мавжудлиги](#);

в) тузилган биржа битишувлари бажарилишининг кафолатланиши тизими мавжудлиги;

г) Қонунчилик Ҳужжатларига мувофиқ ахборотнинг махфийлигини [таъминлаш](#);

д) Қўйидагиларни назарда тутувчи биржа савдоси Қоидаларининг [мавжудлиги](#):

биржа аъзоларининг биржа савдоларига Қўйилиши;

Қонунчилик Ҳужжатларига мувофиқ Қимматли Қоғозлар бозорида инвестиция воситачиси ёки инвестиция активларининг ишончли бошқарувчиси сифатида профессионал фаолиятни амалга ошириш Ҳуқуқини берувчи лицензияга эга бўлган биржа аъзоларининг фонд биржасида (фонд бўлимларини ташкил этган бошқа биржаларнинг ҳам) биржа савдоларига Қўйилиши;

биржа товарларига нархлар котиировкаси ва улар тўғрисидаги ахборотни ошкор Қилиш тартиби;

нархлар билан манипуляция Қилиш ва махфий ахборотдан Қонунга хилоф равишда фойдаланишга йўл Қўймаслик;

ж) устав фондини базавий Ҳисоблаш миқдорининг 5 800 бараваридан кам бўлмаган миқдорда пул маблағи кўринишида [шакллантириш](#);

з) филиаллар мавжуд бўлган тақдирда, биржанинг барча аъзоларига ушбу савдоларда бир вақтнинг ўзида Қатнашиш имкониятини берган Ҳолда марказлаштирилган биржа савдоларини [ўтказиш](#);

и) биржа товарларига талаб ва таклиф нисбати асосида уларга котиировкани [амалга ошириш](#);

к) ахборотни Қонунчилик Ҳужжатларига мувофиқ [ошкор Қилиш](#);

л) лицензияловчи органнинг талабига кўра биржа фаолиятини амалга ошириш билан боғлиқ ахборотни беғараз асосда [тақдим этиш](#);

м) биржа савдоларини фақат Ўзбекистон Республикасининг бутун Ҳудудида барча биржа аъзолари бир пайтда ва тенг киришини таъминловчи электрон тизимда [ўтказиш](#);

н) Қуйидаги шахсларнинг лицензиатга раҳбарлик қилишига **йўл қўймаслик**: — —

— молия-иқтисод, юридик, математика ёки ахборот технологиялари мутахассисликларидан камида биттаси бўйича олий маълумотли бўлмаган шахслар;

Қимматли Қоғозлар бозоридаги профессионал фаолиятни амалга оширувчи ташкилотларда, фонд биржаларида ёхуд иқтисодий, молиявий ва юридик фаолият соҳаларида, ахборот технологиялари соҳасида ёки кўрсатиб ўтилган йўналишлар бўйича камида икки йиллик иш стажига эга бўлмаган шахслар;

— якка тартибдаги ижро этувчи орган вазифасини бажарган, коллегиял ижро этувчи орган таркибига кирган, Қимматли Қоғозлар бозори профессионал иштирокчиси, фонд биржаси, кредит, суғурта ёки аудиторлик ташкилотининг таъсисчилари бўлган шахсларнинг айби билан лицензия талаблари ва шартлари бузилганлиги сабабли, мазкур юридик шахснинг фаолият турини амалга ошириш учун берилган лицензияси амал қилиши тўхтатилган пайтда, агар бундай тўхташ пайтидан бошлаб уч йилдан кам вақт ўтган бўлса;

иқтисодий жиноятлар, шунингдек, жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштириш, терроризмни молиялаштириш ва оммавий Қирғин Қуролларини тарқатишни молиялаштириш, уюшган жиноятчилик, коррупция ва бошқарув тартибига қарши жиноятлар содир этганлик учун судланганлиги олиб ташланмаган ёки ўталмаган бўлса;

о) фонд биржасининг ижроия органи ва унинг тузилмавий бўлинмалари раҳбари I тоифали Қимматли Қоғозлар бозори мутахассиси малака гувоҳномасига **эга бўлиши**; — —

п) уларнинг номидан Қимматли Қоғозлар билан оператсияларни, Қимматли Қоғозлар бозорида хизмат кўрсатиш ва (ёки) ишларни амалга ошириш бўйича мажбуриятга эга бўлган фонд биржасининг ходимлари II тоифали Қимматли Қоғозлар бозори мутахассисининг малака гувоҳномасига **эга бўлиши**;

р) лицензия эгаси ва (ёки) охирги бенефициар мулкдор сифатида лицензия эгасининг устав капиталида қуйидаги шахсларнинг иштирок этишига **йўл қўйилмаслиги**:

ушбу банднинг “н” кичик бандида кўрсатилганлар;

жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштириш, терроризмни молиялаштириш ва оммавий Қирғин Қуролларини тарқатишни молиялаштиришга қарши курашиш соҳасидаги халқаро ҳамкорликда иштирок этмаётган давлатларда доимий яшовчи, жойлашган ёки рўйхатдан ўтган шахслар, шунингдек, шу давлатларда рўйхатдан **ўтган компаниялар**;

с) лицензия эгасининг устав капиталидаги улушларни жисмоний ва юридик шахсларга, шу жумладан, норезидентларга реализатсия қилишни лицензияловчи орган билан [келишиш](#);

т) лицензиатнинг раҳбарияти (директор ва унинг ўринбосарлари) алмашишини лицензияловчи орган билан [келишиш](#).

3-боб. Лицензия олиш учун тақдим этиладиган Ҳужжатлар

8. Лицензия олиш учун лицензия талабгори лицензияловчи органга қуйидаги Ҳужжатларни ахборот тизими орқали тақдим этади:

а) юридик шахснинг номи ва ташкилий-Ҳуқуқий шакли, почта манзили, солиқ тўловчининг идентификация рақами (СТИР), фаолиятни амалга ошириш жойи, электрон почта манзили, банкнинг номи ва банкдаги Ҳисобварағи, аризани тўлдириш сабаби (янги лицензия олиш ёки қайта расмийлаштириш), лицензия талабгорининг лицензия талаблари ва шартларига риоя қилиши тўғрисидаги розилиги акс эттирилган ариза;

б) лицензия талабгорининг мулки, бошқарув ва шахсий таркибий тузилмаси тўғрисидаги маълумотлар;

в) лицензия талабгорининг раҳбарияти (директор ва унинг ўринбосарлари) ва таъсисчиси ҳақида мазкур Низомнинг 2-илоvasида келтирилган маълумотлар. Бунда, таъсисчилар ҳақидаги маълумотлар охириги бенефициар мулкдоргача (охириги бенефициар мулкдор ҳам) кўрсатилади;

г) лицензия талабгорининг раҳбарияти (директор ва унинг ўринбосарлари) ва таъсисчилари чет эл фуқаролари бўлганда, мазкур Низомнинг 7-банди “н” кичик бандида назарда тутилган жиноятлар бўйича белгиланган тартибда легаллаштирилган ёки апостиль қўйилган ҳолда тегишли хорижий мамлакатнинг ваколатли органидан олинган судланмаганлик ҳақидаги маълумотнома ҳамда унинг Ўзбекистон Республикаси давлат тилига нотариал тартибда тасдиқланган таржимаси;

д) лицензия талабгорининг мутахассислари, мансабдор шахслари ва назоратчисининг лицензияловчи орган томонидан тасдиқланадиган малака талабларига мувофиқлиги ҳақидаги Ҳужжат нусхаси;

ж) солиқ органи томонидан қабул қилинган охириги Ҳисобот санасидаги бухгалтерия баланси нусхаси (янги ташкил этилган юридик шахслар бундан мустасно);

з) устав фондини базавий Ҳисоблаш миқдорининг 5 800 бараваридан кам бўлмаган миқдорда пул маблағи кўринишида шаклланганлигини тасдиқловчи банк маълумотномаси;

и) биржа савдоси Қоидаларининг (Қимматли Қоғозлар савдосини ташкил Қилиш Қоидаларининг) электрон нусхаси.

Лицензия талабгори Қимматли Қоғозларнинг биржадан ташқари савдоси ташкилотчиси сифатида фаолиятни амалга ошириш учун Қўшимча равишда Қуйидаги Ҳужжатларни тақдим этади:

а) биржадан ташқари савдони ташкил этиш бўйича дастурий воситани сотган (берган) ташкилот билан тузилган биржадан ташқари савдони ташкил этиш бўйича дастурий воситадан тижорат мақсадида фойдаланиш учун муаллифлик лицензияси шартномаси нусхаси;

б) клиринг фаолиятини амалга ошириш учун дастурий воситаларни тижорат мақсадида ишлатишга мазкур дастурий воситани сотган (берган) ташкилот билан тузилган муаллифлик лицензияси шартномасининг нусхаси;

в) тегишли дастурий таъминотнинг техник тавсифи;

г) Қимматли Қоғозларни муомалага Қиритиш ва муомаладан чиқариш тартиботлари, Қимматли Қоғозлар нархлари котировкаси тўғрисидаги Қоидаларни ўз ичига олувчи Қимматли Қоғозлар савдоси Қоидаларининг электрон нусхаси;

д) клиринг хизматини амалга ошириш Қоидалари;

ж) банк реквизитлари кўрсатилган Ҳолда клиринг хизматини кўрсатиш учун лицензия талабгорининг алоҳида банк Ҳисобрақами мавжудлиги тўғрисидаги тижорат банкининг ёзма тасдиқномаси;

з) Қимматли Қоғозларнинг марказий депозитарийси ва тижорат банки билан Қимматли Қоғозлар ва пул маблағларида Ҳисоб-китобларни таъминлаш бўйича мос равишда тузилган шартнома нусхаси;

и) Қимматли Қоғозлар билан биржадан ташқари савдолар ташкилотчисининг Қатнашчиларини савдоларга Қўйиш тартиби.

9. Лицензия талабгорининг раҳбарияти (директор ва унинг ўринбосарлари) ва таъсисчилари Ўзбекистон Республикаси фуқароси бўлганда, лицензияловчи орган мазкур Низомнинг 7-банди “н” кичик бандида назарда тутилган Ҳолатларни ўзи мустақил тарзда текширади.

10. Лицензия олиш учун тақдим этиладиган Ҳужжатлар лицензия талабгорининг раҳбари томонидан тасдиқланиши (имзоланиши) шарт.

Аризага илова қилинадиган Ҳужжатлар ва маълумотлар ўқиш мумкин бўлган юқори сифатда “PDF”, “PNG” ёки “JPEG” форматларда бўлиши

ЛОЗИМ.

Лицензия талабгоридан ушбу Низомда назарда тутилмаган Ҳужжатларнинг тақдим этилишини талаб қилишга йўл қўйилмайди.

11. Лицензия талабгори лицензия олиш учун ариза ва унга илова қилинадиган Ҳужжатларни ахборот тизими орқали дам олиш ва байрам кунларидан қатъи назар ҳар куни 24 соат давомида юбориши мумкин.

Бунда аризалар иш вақтидан кейин ёки дам олиш ва байрам кунлари келиб тушганда, навбатдаги иш куни лицензияловчи орган томонидан ариза қабул қилинган кун ҳисобланади.

12. Қабул қилинган аризалар тўғрисидаги маълумот лицензияловчи органнинг расмий веб-сайтида жойлаштирилади.

4-боб. Аризани кўриб чиқиш, лицензия бериш ёки лицензия беришни рад этиш тўғрисида қарор қабул қилиш

13. Лицензия бериш ёки беришни рад этиш тўғрисидаги қарор лицензия талабгорининг аризаси қабул қилинган кундан эътиборан йигирма иш куни ичида қабул қилинади.

Лицензияловчи орган аризани кўриб чиқиш муддати давомида Ҳужжатларни текшириши, заруратга кўра бошқа давлат органларида мавжуд, қарор қабул қилиш учун зарур бўлган маълумотларни ахборот тизими орқали мустақил равишда олиши, шунингдек лицензия талабгорининг лицензия талаблари ва шартларига мувофиқлигини белгилайдиган қонунчилик Ҳужжатлари билан тақиқланмаган бошқа ҳаракатларни амалга ошириши мумкин.

Лицензияловчи орган томонидан лицензия олиш учун тақдим этилган Ҳужжатларни кўриб чиқиш учун йиғим ундирилмайди.

14. Аризага киритилган маълумотлар ахборот тизими орқали идоралараро ҳамкорлик тизимларида мавжуд маълумотлар асосида дастлабки тарзда автоматик равишда таққосланади ва текширилади.

Ариза қуйидаги ҳолларда автоматик тарзда қабул қилинмайди:

нотўғри ёки ёлғон маълумотлар киритилганлиги ахборот тизими орқали аниқланганда;

лицензия талаблари ва шартларига риоя этилиши тасдиқланмаганда;

лицензиялар электрон реестрида (бундан буён матнда лицензиялар реестри деб юритилади) лицензия талабгорининг айна бир хил фаолият бўйича киритилган ва амалда бўлган лицензияси мавжуд бўлган тақдирда;

лицензия талабгорининг айна бир хил фаолияти муайян муддатга тўхтатилганда;

лицензия талабгорининг тегишли фаолият билан шуғулланиши суднинг Қарорига (Ҳукмига) асосан муайян муддатга тақиқланганда.

15. Таркиби лицензияловчи орган раҳбари томонидан тасдиқланган эксперт комиссияси ўн беш иш кунидан ошмайдиган муддат ичида тақдим этилган Ҳужжатларни кўриб чиқади ҳамда улар асосида лицензия бериш ёки лицензия беришни рад этиш тўғрисида хулоса тайёрлайди.

16. Лицензияловчи орган эксперт комиссияси хулосаси асосида тўрт иш куни ичида лицензия бериш ёки ушбу Низомнинг 20-бандида назарда тутилган Ҳолатларда лицензия беришни рад этиш тўғрисида Қарор қабул қилади.

17. Лицензияловчи орган тегишли Қарор қабул қилинган кундан бошлаб бир иш куни ичида лицензия талабгорини қабул қилинган Қарор тўғрисида хабардор қилади.

Лицензия беришга Қарор қабул қилинганлиги ҳақидаги хабарнома лицензия талабгорига банк ҳисобрақами реквизитлари ва давлат божи тўлаш муддати кўрсатилган ҳолда юборилади.

Лицензия берганлик учун Ўзбекистон Республикасининг “Давлат божи тўғрисида”ги Қонунида белгиланган [миқдорда давлат божи](#) ундирилади (чет эл инвестициялари иштирокидаги корхоналар бундан мустасно).

18. Лицензия талабгори хабарнома юборилган кундан бошлаб ўттиз кундан ортиқ бўлмаган муддатда давлат божи тўловини амалга оширади.

Лицензияни бериш учун давлат божи тўлови белгиланган муддатда амалга оширилмаслиги лицензияловчи орган томонидан лицензияни бериш тўғрисидаги Қарорнинг бекор қилиниши учун асос бўлади. Лицензия бериш тўғрисидаги Қарор бекор қилинганлиги ҳақидаги маълумот лицензия талабгорига юборилади. Бунда лицензия талабгори лицензияни олиш учун умумий тартибда қайта мурожаат қилиш ҳуқуқига эга бўлади.

19. Давлат божи тўланганидан сўнг лицензия QR-код (матрикс штрихли код) қўйилган ҳолда электрон шаклда расмийлаштирилади ҳамда лицензияловчи органнинг расмий веб-сайтига жойлаштирилади.

Электрон шаклда берилган лицензия манфаатдор шахслар томонидан қоғозда чоп этилиши мумкин. Бунда, қоғозда чоп этилган лицензиялар электрон шаклда берилган лицензияларга тенглаштирилади.

20. Лицензияни бериш тўғрисидаги аризани рад этиш учун қуйидагилар асос бўлади:

ушбу Низомнинг 8-бандида назарда тутилган Хужжатларнинг лицензия талабгори томонидан тўлиқ бўлмаган ҳажмда тақдим этилганлиги;

лицензия талабгорининг лицензия талаблари ҳамда шартларига мувофиқ эмаслиги;

бир йил муддатга лицензияни олиш ёки суднинг қарорига (ҳукмига) асосан шахсга нисбатан муайян фаолият тури билан шуғулланиш тақиқланганлиги;

лицензия талабгори томонидан тақдим этилган Хужжатларда нотўғри ёки бузиб кўрсатилган маълумотлар мавжудлиги;

лицензия талабгорининг раҳбари ва (ёки) таъсисчиларининг мазкур Низомнинг 7-банди “н” кичик бандида назарда тутилган жиноятларда иштирок этганлиги ёки иштирок этишда гумонланаётганлиги ҳақида маълумотлар мавжудлиги;

лицензияловчи органнинг асослантирилган мулоҳазаси.

Лицензия тўғрисидаги аризани беришни бошқа асосларга кўра рад этишга йўл қўйилмайди.

21. Мазкур Низомнинг 20-банди иккинчи хатбошисида кўрсатилган ҳоллар аниқланганда, агар аризада бартараф этиш мумкин бўлган камчиликлар мавжуд бўлса, лицензияловчи орган уларни бартараф этиш учун лицензия талабгорига муддат беради. Камчиликларни бартараф этиш зарурлиги тўғрисидаги хабарнома лицензияловчи орган томонидан лицензия талабгорига бир иш куни ичида юборилади.

22. Хабарнома тақдим этилган Хужжатларда аниқланган камчиликлар ҳамда уларни бартараф этиш усуллари, шунингдек лицензия талабгори кўрсатилган сабабларни бартараф қилиб, тегишли Хужжатларни кўриб чиқиш учун такроран тақдим этиши мумкин бўлган муддат кўрсатилган ҳолда юборилади. Хабарномада кўрсатилган муддат камчиликларни бартараф этиш учун зарур бўладиган вақтга мутаносиб бўлиши, лекин ушбу муддат ўттиз иш кунидан ортиқ бўлмаслиги керак.

23. Камчиликларни бартараф этиш тўғрисида хабарнома юборилган тақдирда, лицензияни бериш тўғрисидаги аризани кўриб чиқиш муддати тўхтатиб турилади.

24. Хужжатлар хабарномада кўрсатилган камчиликларни бартараф этмасдан ёки хабарномада кўрсатилган муддат ўтгандан кейин такроран тақдим этилган тақдирда, лицензияловчи орган лицензияни беришни рад этиш ҳақида қарор қабул қилишга ҳақли. Бунда, лицензия беришни камчиликларни бартараф этиш тўғрисида хабарномада кўрсатилмаган янги асослар бўйича рад этишга йўл қўйилмайди.

25. Лицензияни бериш рад этилганлиги Ҳақидаги хабарнома лицензия талабгорига рад этиш сабаблари, Қонунчиликнинг аниқ нормалари ва лицензия талабгори мазкур сабабларни бартараф этиб, Ҳужжатларни такроран кўриб чиқиш учун тақдим этиши мумкин бўлган муддат кўрсатилган ҳолда юборилади.

Лицензия талабгори рад этиш сабабларини бартараф этишга ва Ҳужжатларни такроран кўриб чиқиш учун тақдим этишга Ҳақли бўлган муддат лицензияни бериш рад этилганлиги Ҳақидаги хабарнома олинган кундан эътиборан ўн иш кунидан кам бўлмаслиги керак.

26. Лицензия талабгори лицензия беришни рад этиш учун асос бўлган сабабларни белгиланган муддатда бартараф этган тақдирда, Ҳужжатларни такроран кўриб чиқиш, лицензияни бериш ёхуд уни беришни рад этиш лицензия талабгорининг рад этиш сабаблари бартараф этилганлиги тўғрисидаги аризаси ва рад этиш сабаблари бартараф этилганлигини тасдиқловчи тегишли Ҳужжатлар олинган кундан эътиборан беш иш кунидан ошмайдиган муддатда лицензияловчи орган томонидан амалга оширилади.

27. Ҳужжатларни такроран кўриб чиқишда лицензияловчи орган томонидан лицензия талабгорига илгари баён қилинмаган рад этиш сабабларини келтиришга йўл қўйилмайди, бундан илгари кўрсатилган сабаблар бартараф этилганлигини тасдиқловчи Ҳужжатлар билан боғлиқ рад этиш сабаблари келтирилиши ҳамда мазкур Низомнинг 20-банди олтинчи ва еттинчи хатбошиларда назарда тутилган ҳолатлар мустасно.

28. Лицензияни бериш рад этилганлиги Ҳақидаги хабарномада кўрсатилган муддат ўтганидан ёки мазкур Низомнинг 25-бандига мувофиқ Ҳужжатларни такроран кўриб чиқиш натижасида лицензия бериш рад этилганидан сўнг лицензия талабгори томонидан берилган ариза янгидан топширилган ҳисобланади ва лицензияловчи орган томонидан умумий асосларда кўриб чиқилади.

29. Лицензия талабгори лицензияловчи орган томонидан кўрсатилаётган хизматлардан фойдаланишдан уларни кўрсатишнинг ҳар қандай босқичида бош тортиш ҳуқуқига эга.

30. Берилган лицензиялар Ҳақидаги маълумот лицензияловчи орган томонидан лицензияланадиган фаолият тури бўйича алоҳида юритиладиган лицензиялар реестрига киритилади.

5-боб. Лицензияни қайта расмийлаштириш тартиби

31. Лицензиат – юридик шахс ҳисобланган тадбиркорлик субъекти ўзгартирилганда, унинг номи ёки жойлашган жойи (почта манзили) ўзгарган

тақдирда, тадбиркорлик субъекти ёхуд унинг ҳуқуқий вориси қайта рўйхатдан ўтганидан кейин беш иш кунда лицензияловчи органга лицензияни қайта расмийлаштириш тўғрисида ариза бериши шарт.

Янгидан вужудга келган юридик шахсни давлат рўйхатидан ўтказиш санасида айна бир фаолиятни амалга ошириш учун лицензияси мавжуд бўлган юридик шахслар – тадбиркорлик субъектлари қўшиб юборилган тақдирда, лицензияни ушбу банднинг биринчи хатбошисида белгиланган тартибда қайта расмийлаштиришга йўл қўйилади.

32. Лицензияни қайта расмийлаштириш учун зарур бўлган ҳужжатлар лицензиат томонидан мазкур Низомнинг 8-бандида назарда тутилган тартибда берилади.

Лицензияни қайта расмийлаштириш учун давлат божи ва йиғим ундирилмайди.

33. Лицензияни қайта расмийлаштириш ҳамда бериш лицензияни қайта расмийлаштириш тўғрисидаги ариза тегишли ҳужжатлар илова қилинган ҳолда лицензияловчи орган томонидан қабул қилиб олинган кундан эътиборан беш иш кундан кўп бўлмаган муддатда амалга оширилади.

Лицензия қайта расмийлаштирилгунига қадар лицензиат ёки унинг ҳуқуқий вориси лицензияни қайта расмийлаштириш тўғрисидаги аризаси асосида унда кўрсатилган фаолиятни амалга оширади.

Лицензия қайта расмийлаштирилганда лицензияловчи орган томонидан лицензиялар реестрига тегишли ўзгартиришлар киритади.

6-боб. Лицензиянинг амал қилишини тўхтатиб туриш, тугатиш ва бекор қилиш

34. Лицензиянинг амал қилиши қуйидаги ҳолларда лицензияловчи орган ташаббуси билан тўхтатиб турилиши мумкин:

лицензия талаблари ва шартлари лицензиат томонидан бузилганлиги аниқланганда;

лицензиат томонидан лицензияловчи органнинг лицензиат зиммасига аниқланган қоидабузарликларни бартараф этиш мажбуриятини юкловчи қарори бажарилмаганда.

35. Лицензиянинг амал қилишини тўхтатиб туриш лицензияловчи орган ёки суд томонидан амалга оширилади. Лицензиянинг амал қилиши лицензияловчи орган томонидан ўн кундан кўп бўлмаган муддатга, суд

томонидан эса ўн кундан ортиқ, лекин олти ойдан кўп бўлмаган муддатга тўхтатиб турилиши мумкин.

36. Лицензияловчи орган лицензиянинг амал қилишини тўхтатиб туришга сабаб бўлган Ҳолатлар лицензиат томонидан бартараф этилиши муддатини белгилаши шарт. Бунда, кўрсатилган муддат лицензиат лицензиянинг амал қилишини тўхтатиб туриш тўғрисидаги Қарорни олган кундан эътиборан беш иш кунидан кам бўлмаслиги керак.

37. Лицензияловчи органнинг лицензиянинг амал қилишини тўхтатиб туриш тўғрисидаги Қарори лицензиатга лицензиянинг амал қилишини тўхтатиб туриш сабаблари ва Қонунчиликнинг аниқ нормалари кўрсатилган Ҳолда, Қарор қабул қилинган кундан эътиборан бир иш кунидан кечиктирмай юборилади.

38. Белгиланган муддат ичида лицензиянинг амал қилишини тўхтатиб туриш учун асос бўлган сабаб ва камчиликлар бартараф қилинмаса, лицензияловчи орган лицензиянинг амал қилишини тўхтатиб туриш муддатини узайтириш бўйича ёки лицензияни бекор қилиш Ҳақида судга даъво ариза киритади.

39. Лицензиянинг амал қилишини тўхтатиб туришга сабаб бўлган Ҳолатлар лицензиат томонидан бартараф этилган тақдирда, лицензиат бу Ҳақида лицензияловчи органга тасдиқнома юборади.

40. Камчиликлар бартараф этилганлиги тўғрисидаги тасдиқнома лицензияловчи орган томонидан маълумотларни таҳлил қилиш ёки заруратга кўра камчиликлар бартараф этилганлигини жойига чиққан Ҳолда Қонунчиликда белгиланган тартибда ўрганиш орқали амалга оширилади.

41. Таҳлил ёки ўрганишлар натижасида лицензиянинг амал қилишини тўхтатиб туришга сабаб бўлган Ҳолатлар лицензиат томонидан бартараф этилганлиги аниқланган тақдирда, лицензияловчи орган камчиликлар бартараф этилганлиги тўғрисида тасдиқнома олинган кундан эътиборан уч иш кун ичида лицензиянинг амал қилишини қайта тиклаш тўғрисида Қарор қабул қилади.

42. Агар лицензияловчи орган лицензиянинг амал қилишини қайта тиклаш Ҳақида ёки қайта тиклашни рад этиш тўғрисида уч иш кун ичида Қарор қабул қилмаса, лицензиат мазкур муддат ўтгандан сўнг лицензияловчи органни хабардор қилган Ҳолда ўз фаолиятини давом эттириши мумкин.

43. Лицензиат ўз фаолиятини вақтинча тўхтатиб турган тақдирда, лицензиянинг амал қилишини олти ойгача муддатга тўхтатиб туриш Ҳақида лицензияловчи органга ариза билан мурожаат қилиши мумкин.

Агар лицензиат лицензиянинг амал қилиши тўхтатиб турилганидан кейин олти ой ичида лицензиянинг амал қилишини қайта тиклаш тўғрисида

лицензияловчи органга ариза билан мурожаат этмаган бўлса, лицензиянинг амал қилиши тугатилади.

44. Лицензиянинг амал қилишини тўхтатиб туриш ва қайта тиклаш тўғрисидаги ахборот тегишли Қарор қабул қилинган санадан эътиборан бир иш куни ичида лицензиялар реестрига жойлаштирилиши керак.

45. Лицензиянинг амал қилиши қуйидаги ҳолларда тугатилади:

лицензиялаш тартиби бекор қилинганда;

лицензиат томонидан лицензияловчи органга лицензиянинг амал қилишини олти ойгача тўхтатиб туриш тўғрисида мурожаат берилиб, мазкур хатбошида назарда тутилган муддат давомида лицензиянинг амал қилишини қайта тиклаш тўғрисида лицензияловчи органга мурожаат қилинмаган тақдирда.

Лицензиянинг амал қилиши ушбу банднинг иккинчи хатбошида назарда тутилган асос бўйича тўхтатилган тақдирда, лицензияловчи орган бу ҳақида бир иш куни ичида лицензиатга хабарнома юборади.

46. Лицензия қуйидаги ҳолларда бекор қилинади:

лицензиат лицензиянинг амал қилишини ихтиёрий равишда бекор қилиш тўғрисида мурожаат қилганда;

юримдик шахс тугатилганда – тугатилган пайтдан эътиборан ёки унинг фаолияти қайта ташкил этиш натижасида тугатилганда – қайта ташкил этилган пайтдан эътиборан, бундан унинг ўзгартирилиши, шунингдек янгидан юзага келган юримдик шахсни давлат рўйхатидан ўтказиш санасида қайта ташкил этилаётган юримдик шахсда фаолиятнинг айнаи бир лицензияланадиган турини амалга ошириш учун лицензия мавжуд бўлган тақдирда, қўшиб юборилиши мустасно;

лицензиат лицензиянинг амал қилишини тўхтатиб туришига олиб келган ҳолатларни лицензияловчи орган ёки суд белгилаган муддатда бартараф этмаганда;

лицензияловчи органнинг лицензияни бериш тўғрисидаги қарорининг қонунга хилофлиги аниқланганда;

лицензиат томонидан мазкур Низомнинг 7-бандида белгиланган лицензия талаблари ва шартлари мунтазам равишда (бир йил давомида икки ва ундан ортиқ маротаба) ёки бир маротаба қўпол равишда бузилганда. Бунда, мазкур Низомнинг 7-банди “и”, “ж”, “н”, “о”, “п” ва “р” кичик бандларида белгиланган талаблар ва шартларнинг бажарилмаганлиги бир марта қўпол равишда бузилиш ҳамда “а”, “б”, “в”, “г”, “д”, “з”, “к”, “л”, “м”, “с” ва “т” кичик бандларида белгиланган талаблар ва шартларнинг бир йил

давомида икки ва ундан ортиқ марта бажарилмаганлиги мунтазам равишда бузилиш деб ҳисобланади;

лицензия қалбаки ҳужжатлардан фойдаланган ҳолда олинганлиги факти аниқланганда.

Ушбу банднинг олтинчи ва еттинчи хатбошиларида назарда тутилган ҳолларда бир йил давомида қайтадан лицензия берилмайди. Мазкур талаб лицензиатнинг муассасаси ёки бенефициар мулкдори томонидан ташкил этиладиган янги тадбиркорлик субъектларига нисбатан ҳам татбиқ этилади.

47. Лицензияни бекор қилиш мазкур Низомнинг 46-банди иккинчи ва учинчи хатбошиларида кўрсатилган ҳолларда лицензияловчи органнинг қарори асосида беш иш куни ичида амалга оширилади.

Лицензия мазкур Низомнинг 46-банди тўртинчи – еттинчи хатбошиларида кўрсатилган ҳолларда суд томонидан бекор қилинади.

Лицензияловчи орган лицензияни бекор қилиш тўғрисида судга ариза билан мурожаат қилинган кундан эътиборан бир иш кунидан кечиктирмай лицензиатга лицензияни бекор қилиш ҳақида ариза билан судга мурожаат қилиш асослари ва қонунчиликнинг аниқ нормаларини кўрсатган ҳолда хабарнома юборади.

48. Лицензия ушбу Низомнинг 46-банди еттинчи хатбошисида кўрсатилган асосга кўра бекор қилинган тақдирда, у берилган санадан эътиборан бекор қилинган деб ҳисобланади.

49. Лицензиянинг амал қилишини бекор қилиш ёки қайта тиклаш тўғрисидаги суд қарори қонуний кучга киргандан сўнг лицензияловчи орган ушбу маълумотни бир иш куни ичида лицензиялар реестрига киритади.

50. Лицензиянинг амал қилишини бекор қилиш тўғрисидаги лицензияловчи органнинг қарори ушбу қарор қабул қилинган кундан эътиборан бир иш кунидан кечиктирмай лицензиатга лицензияни бекор қилиш асослари ва қонунчиликнинг аниқ нормаларини кўрсатган ҳолда етказилади.

Лицензияловчи орган бекор қилинган лицензия тўғрисидаги ахборотни бир иш куни ичида лицензиялар реестрига киритади.

7-боб. Айрим лицензия талаблари ва шартларини амалга оширишнинг махсус тартиби

51. Лицензиат лицензияловчи орган билан қуйидагиларни келишиши лозим:

лицензия эгасининг устав капиталидаги улушларни жисмоний ва юридик шахсларга, шу жумладан норезидентларга реализатсия қилиш;

лицензиатнинг раҳбарияти (директор ва унинг ўринбосарлари) алмашиши.

52. Мазкур Низомнинг 51-банди иккинчи ва учинчи хатбошиларида кўрсатилган ҳолатларда лицензиат лицензияловчи органга қуйидаги ҳужжатларни ахборот тизими орқали тақдим этишлари керак:

а) юридик шахснинг номи ва ташкилий-ҳуқуқий шакли, почта манзили, солиқ тўловчининг идентификатсия рақами (СТИР), электрон почта манзили, банкнинг номи ва банкдаги ҳисобварағи, аризани тўлдириш сабаби (устав капиталидаги улушларни жисмоний ва юридик шахсларга, шу жумладан норезидентларга реализатсия қилиш ёки раҳбариятни (директор ва унинг ўринбосари) алмаштиришни келишиш) акс эттирилган ариза;

б) лицензиатнинг устав капиталидаги улушни сотиб олиш ниятида бўлган потенциал олувчи – жисмоний шахс ҳақидаги маълумотлар (Ф.И.О., шахсни тасдиқловчи ҳужжат рақами, ЖШШИР). Чет эл фуқаролари учун ушбу банднинг “г” кичик бандида назарда тутилган маълумотлар қўшимча равишда тақдим этилиши керак;

в) лицензиатнинг устав капиталидаги улушни сотиб олиш ниятида бўлган потенциал олувчи – юридик шахснинг раҳбарияти (директор ва унинг ўринбосарлари) ва таъсисчилари ҳақида ушбу Низомнинг 3-иловасига мувофиқ шаклдаги маълумотлар. Бунда, таъсисчилар ҳақидаги маълумотлар охирги бенефициар мулкдорга (охирги бенефициар мулкдор ҳам) қадар кўрсатилиши керак;

г) лицензиатнинг устав капиталидаги улушни потенциал олувчи – юридик шахснинг раҳбарияти (директор ва унинг ўринбосарлари) ва таъсисчилари чет эл фуқаролари бўлганда, мазкур Низомнинг 7-банди “н” кичик бандида назарда тутилган жиноятлар бўйича белгиланган тартибда легаллаштирилган ёки апостиль қўйилган ҳолда тегишли хорижий мамлакатнинг ваколатли органидан олинган судланмаганлик ҳақидаги маълумотнома ҳамда унинг Ўзбекистон Республикаси давлат тилига нотариал тартибда тасдиқланган таржимаси.

53. Лицензияловчи орган аризани қабул қилган кундан бошлаб ўн иш кунидан ортиқ бўлмаган муддатда келишиш ёки келишишни рад этиш ҳақида қарор қабул қилади.

Бунда, мазкур Низомнинг 51-банди иккинчи ва учинчи хатбошиларида кўрсатилган шахслар лицензия талаблари ва шартларига мувофиқ бўлган тақдирда, лицензияловчи орган томонидан уларни келишиш ҳақида қарор

Қабул Қилинади. Агар улар лицензия талаблари ва шартларига мувофиқ эмас деб топилганда, уларни келишиш рад этилади.

54. . Аризани кўриб чиқиш ва Қарор қабул қилиш учун йиғим ундирилмайди.

8-боб. Лицензия талаблари ва шартларига риоя этилишини назорат қилиш

55. Лицензиат томонидан лицензия талаблари ва шартларига риоя этилиши устидан назорат лицензияловчи орган томонидан қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда амалга оширилади.

56. Лицензияловчи орган лицензиат томонидан лицензия талаблари ва шартларига риоя этилишини назорат қилишда ўз ваколатлари доирасида қуйидагиларга ҳақли:

лицензиатни лицензия талаблари ва шартларига риоя этаётганлиги устидан текширишни Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Тадбиркорлик субъектларининг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш бўйича вакилни хабардор этган ҳолда қонунчиликда белгиланган тартибда жойига чиққан ҳолда ўтказиш;

лицензия талаблари ва шартларига риоя этилиши устидан текширувлар ўтказилаётганда юзага келадиган масалалар бўйича лицензиатдан зарур маълумотларни сўраш ва олиш;

текширув натижалари асосида лицензиат йўл қўйган лицензия талаблари ва шартларининг аниқ қоидабузарликларни кўрсатган ҳолда далолатномалар (маълумотномалар) тузиш;

лицензиат зиммасига аниқланган қоидабузарликларни бартараф этиш мажбуриятини юкловчи қарорлар чиқариш, бундай қоидабузарликларни бартараф этиш муддатларини белгилаш;

лицензиянинг амал қилишини ўн иш кунидан ортиқ бўлмаган муддатга тўхтатиб туриш, шунингдек, судга лицензиянинг амал қилишини олти ойдан ортиқ бўлмаган муддатга тўхтатиб туриш ёки лицензияни бекор қилиш ташаббуси билан мурожаат қилиш;

лицензия бериш тартиб-таомиллари соҳасидаги ҳуқуқбузарликлар бўйича юридик шахсларга жарима қўллаш тўғрисида қарор қабул қилиш, уни мажбурий ундириш бўйича судга даъво аризаси киритиш.

57. Назорат қилиш қуйидаги шаклларда амалга оширилади:

ахборот тизими орқали масофавий назорат;

лицензия талаблари ҳамда шартларига риоя этилишини асослар мавжуд бўлган тақдирда ва қонунчиликда белгиланган тартибда жойга чиққан ҳолда текшириш;

статистик ахборотларни ва лицензиатдан сўраб олинadиган маълумотларни таҳлил қилиш.

58. Лицензияловчи орган масофавий назоратни ахборот тизими имкониятларидан келиб чиққан ҳолда лицензиатнинг ходимлари тўғрисидаги маълумотлар, лицензия талаблари ва шартларига риоя қилинганлиги тўғрисида тақдим этилган маълумотлар, шунингдек, бошқа ваколатли органлар ва идоралардан олинган ахборотлар асосида амалга оширади.

Масофавий назоратни амалга оширишда лицензиялар реестрига киритилган лицензиатнинг лицензия талаблари ва шартларини бузиш ҳолатлари тўғрисида ахборот тизими орқали автоматик равишда келадиган хабарлар лицензияловчи органнинг шахсий кабинетига келиб тушади. Ушбу хабар орқали лицензияловчи орган лицензиатнинг фаолиятини таҳлил қилади ва ўрганади. Бунда лицензияловчи орган лицензия талаблари ва шартларининг бузилиши ҳолатларини бартараф этиш бўйича лицензиатга кўрсатма беради.

Лицензиат масофавий назорат асосида лицензияловчи орган томонидан берилган кўрсатмада баён этилган талабларни ўн иш куни ичида бажариши ва бу ҳақида лицензияловчи органга хабар бериши лозим.

Кўрсатма лицензиат томонидан ўз вақтида ижро этилмаганда ёки бажарилиши таъминланмаганда лицензияловчи орган “хавфни таҳлил қилиш” тизими асосида унинг фаолиятини текшириши мумкин.

59. Лицензиатнинг фаолиятини жойига чиққан ҳолда текшириш қуйидагилар асосида амалга оширилади:

“хавфни таҳлил этиш” тизими;

жисмоний ва юридик шахсларнинг, шу жумладан, жамоатчилик назорати субъектларининг муурожаатлари.

60. Лицензия талаблари ва шартларига риоя этилишини жойига чиққан ҳолда текшириш ўн кунгача бўлган муддатда ўтказилиши лозим.

Лицензияловчи орган томонидан белгиланган тартибда жойига чиққан ҳолда ўтказиладиган текширишдан бош тортиш лицензиянинг амал қилишини тўхтатиб туриш учун асос бўладиган ҳаракат ҳисобланади.

9-боб. Лицензиялар реестрини юритиш тартиби

61. Лицензияловчи орган лицензияладиган фаолият тури бўйича лицензиялар реестрини юритади.

Лицензиялар реестрида қуйидагилар кўрсатилган бўлиши лозим:

лицензиатнинг номи, ташкилий-ҳуқуқий шакли, лицензияладиган фаолият тури, жойлашган ери (почта манзили), электрон почта манзили, солиқ тўловчининг идентификатсия рақами (СТИР), телефон рақами;

ахборот ресурсининг (тизимнинг, платформанинг) домен номи;

лицензияларнинг берилган санаси ва тартиб рақами;

лицензияларни қайта расмийлаштириш, ўзгартириш, амал қилишини тўхтатиб туриш, қайта тиклаш, амал қилишини тугатиш ҳамда бекор қилиш асослари ва санаси.

62. Лицензиялар реестрида мавжуд бўлган маълумотлар лицензияловчи органнинг расмий веб-сайтига жойлаштирилади ва танишиб чиқиш учун очиқ бўлади.

10-боб. Якуний Қоидалар

63. Лицензиат лицензия талаб ва шартларининг бажарилганлиги юзасидан лицензияловчи органга сохта, ёлғон ёки нотўғри маълумотлар берганлиги учун қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда жавобгарликка тортилади.

64. Лицензияловчи органнинг лицензияни беришни рад этиш, амал қилишини тўхтатиб туриш, тугатиш ва бекор қилиш ҳақидаги қарорлари, шунингдек лицензияловчи орган мансабдор шахсларининг ҳаракатлари (ҳаракатсизлиги) устидан белгиланган тартибда судга шикоят қилиниши мумкин.

65. Ушбу Низом талабларининг бузилишида айбдор бўлган шахслар қонунчиликка мувофиқ жавобгар бўладилар

Фонд биржаси ва қимматли қоғозларнинг биржадан ташқари
савдоси ташкилотчиси фаолиятини лицензиялаш тартиб-
таомиллари тўғрисидаги низомга
1-ИЛОВА

**Фонд биржаси ва қимматли қоғозларнинг биржадан ташқари савдоси ташкилотчиси
фаолиятини лицензиялаш
СХЕМАСИ**

Босқичлар	Субъектлар	Тадбирлар	Бажариш муддатлари
1-босқич	Лицензия талабгори	Лицензия олиш учун ариза ва тегишли ҳужжатларни тайёрлайди ҳамда лицензияловчи органга юборади.	ўз хоҳишига кўра
2-босқич	Лицензияловчи орган	Ариза ва тегишли ҳужжатларни кўриб чиқади ҳамда лицензия бериш ёки беришни рад этиш тўғрисида қарор қабул қилади.	йигирма иш куни ичида
	Лицензияловчи орган	1. Эксперт комиссияси томонидан ҳужжатлар кўриб чиқиладиган ҳамда лицензия бериш ёки беришни рад этиш тўғрисида хулоса тайёрланади. 2. Эксперт комиссияси хулосаси асосида лицензия бериш ёки беришни рад этиш тўғрисида қарорни қабул қилади. 3. Лицензия бериш ёки беришни рад этиш тўғрисидаги қарор қабул қилинганлиги юзасидан лицензия талабгорини хабардор қилади.	ўн беш иш куни ичида тўрт иш куни ичида бир иш куни ичида
3-босқич	Лицензия талабгори	Лицензия бериш тўғрисида қарор қабул қилинган тақдирда, давлат божини тўлайди.	ўттиз кун ичида
4-босқич	Лицензияловчи орган	1. Давлат божи тўланганидан сўнг лицензияни расмийлаштиради ва ўзининг расмий веб-сайтига жойлаштиради. 2. Лицензия талабгори томонидан давлат божи тўланмаган тақдирда, лицензияни бекор қилиш тўғрисида қарор қабул қилади.	икки иш куни ичида лицензия бериш тўғрисида қарор қабул қилинганидан ўттиз кундан сўнг
5-босқич	Лицензияловчи орган	Лицензия бериш учун зарур ҳужжатлар тўлиқ тақдим этилмаган тақдирда, агар ушбу камчиликларни бартараф этиш мумкин бўлса, лицензия талабгорига камчиликларни бартараф этиш тўғрисида хабарнома юборади.	бир иш куни ичида
6-босқич	Лицензия талабгори	Камчиликларни бартараф этган ҳолда тегишли ҳужжатларни лицензияловчи органга тақдим этади.	хабарномада кўрсатилган муддатда

7-босқич	Лицензия талабгори	Лицензия бериш рад этилган тақдирда, рад этиш сабабларини бартараф этиб, ҳужжатларни такроран кўриб чиқиш учун тақдим этади.	рад этиш тўғрисидаги хабарномада кўрсатилган муддатда
8-босқич	Лицензияловчи орган	Лицензия талабгори томонидан такроран тақдим этилган ҳужжатларни кўриб чиқади ҳамда лицензия бериш ёки беришни рад этиш тўғрисида қарор қабул қилади.	беш иш куни ичида
9-босқич	Лицензиат	1. Тадбиркорлик субъекти ўзгартирилган, унинг номи ёки жойлашган ери (почта манзили) ўзгарган тақдирда, тадбиркорлик субъекти ёхуд унинг ҳукукий вориси лицензияловчи органга лицензияни қайта расмийлаштириш тўғрисида ариза беради. 2. Янгидан вужудга келган юридик шахсни давлат рўйхатидан ўтказиш санасида айтилган бир фаолиятни амалга ошириш учун лицензияси мавжуд бўлган тадбиркорлик субъектлари қўшиб юборилган тақдирда, лицензияловчи органга лицензияни қайта расмийлаштириш тўғрисида ариза беради.	рўйхатдан ўтгандан сўнг бир иш куни ичида
10-босқич	Лицензияловчи орган	Лицензияни қайта расмийлаштириш учун ариза ва тегишли ҳужжатлар тақдим қилинганда лицензияни қайта расмийлаштиради ва бу ҳақида лицензияларнинг реестрига тегишли ўзгартиришлар киритади.	беш иш куни ичида
11-босқич	Лицензиат	Лицензиат лицензиянинг амал қилишини ихтиёрий равишда бекор қилиш тўғрисида қарор қабул қилганда, лицензиянинг амал қилишини ихтиёрий равишда бекор қилиш тўғрисида ариза беради.	қарор қабул қилингандан сўнг
12-босқич	Лицензияловчи орган	Лицензияни амал қилишини бекор қилиш тўғрисидаги қарор қабул қилади ҳамда бу ҳақида лицензиатни хабардор қилади.	беш иш куни ичида
13-босқич	Лицензияловчи орган	Лицензиянинг амал қилиши бекор қилинганлиги ҳақида лицензиялар реестрига тегишли ўзгартиришлар киритади.	бир иш куни ичида

Фонд биржаси ва қимматли қўғозларнинг биржадан ташқари
савдоси ташкилотчиси фаолиятини лицензиялаш тартиб-таомиллари
тўғрисидаги низомга
2-ИЛОВА

**Лицензия талабгорининг раҳбарияти (директор ва унинг ўринбосарлари) ва
таъсисчилари ҳақидаги
МАЪЛУМОТЛАР**

1-жадвал

Лицензия талабгорининг раҳбарияти (директор ва унинг ўринбосарлари)							
Лавозим	Фамилияси, исми ва отасининг исми	Фуқаролик	ЖШШИР (Ўзбекистон Республикаси резидентлари учун)	Шахсни тасдиқловчи ҳужжат			
				Ҳужжат тури	Серияси ва рақами	Берилган санаси ва амал қилиш муддати	Ким томонидан берилган
1	2	3	4	5	6	7	8

2-жадвал

Лицензия талабгорининг таъсисчилари							
Фамилияси, исми ва отасининг исми ёки юридик шахснинг номи	Улуш ҳажми	Фуқаролик (жисмоний шахслар учун) ёки давлат рўйхатидан ўтказилган жой (юридик шахслар учун)	ЖШШИР (жисмоний шахслар — Ўзбекистон Республикаси резидентлари учун) ёки СТИР (юридик шахслар — Ўзбекистон Республикаси резидентлари учун)	Шахсни тасдиқловчи ҳужжат ёки давлат рўйхатидан ўтказиш			
				Ҳужжат тури	Серияси ва рақами	Берилган санаси ва амал қилиш муддати	Ким томонидан берилган
1	2	3	4	5	6	7	8

Фонд биржаси ва қимматли қоғозларнинг биржадан ташқари савдоси ташкилотчиси фаолиятини лицензиялаш тартиб-таомиллари тўғрисидаги низомга
3-ИЛОВА

Фонд биржаси ва қимматли қоғозларнинг биржадан ташқари савдоси ташкилотчисининг устав капиталидаги улушини потенциал сотиб олувчи – юридик шахснинг раҳбарияти (директор ва унинг ўринбосарлари) ва таъсисчилари ҳақидаги
МАЪЛУМОТЛАР

1-жадвал

Фонд биржаси ва қимматли қоғозларнинг биржадан ташқари савдоси ташкилотчисининг устав капиталидаги улушини потенциал сотиб олувчи — юридик шахс раҳбарияти (директор ва унинг ўринбосарлари)							
Лавозим	Фамилияси, исми ва отасининг исми	Фуқаролик	ЖШШИР (Ўзбекистон Республикаси резидентлари учун)	Шахсни тасдиқловчи ҳужжат			
				Ҳужжат тури	Серияси ва рақами	Берилган санаси ва амал қилиш муддати	Ким томонидан берилган
1	2	3	4	5	6	7	8

2-жадвал

Фонд биржаси ва қимматли қоғозларнинг биржадан ташқари савдоси ташкилотчисининг устав капиталидаги улушини потенциал сотиб олувчи — юридик шахснинг таъсисчилари							
Фамилияси, исми ва отасининг исми ёки юридик шахснинг номи	Улуш ҳажми	Фуқаролик (жисмоний шахслар учун) ёки давлат рўйхатидан ўтказилган жойи (юридик шахслар учун)	ЖШШИР (жисмоний шахслар — Ўзбекистон Республикаси резидентлари учун) ёки СТИР (юридик шахслар — Ўзбекистон Республикаси резидентлари учун)	Шахсни тасдиқловчи ҳужжат ёки давлат рўйхатидан ўтказиш			
				Ҳужжат тури	Серияси ва рақами	Берилган санаси ва амал қилиш муддати	Ким томонидан берилган
1	2	3	4	5	6	7	8

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
ADLIYA VAZIRLIGIDA
DAVLAT RO'YXATIDAN O'TKAZILDI
RO'YXAT RAQAMI: 3852
2026 - yil 09 - Iyun

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ИСТИҚБОЛЛИ
ЛОЙИҲАЛАР МИЛЛИЙ АГЕНТЛИГИ
ДИРЕКТОРИНИНГ
БУЙРУҒИ**

**Қимматли Қоғозлар бозорида инвестиция маслаҳатчиси
фаолиятини бошлаш ёки тугатиш учун ваколатли органи
хабардор қилиш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш
Ҳақида**

Ўзбекистон Республикасининг “Лицензиялаш, рухсат бериш ва хабардор қилиш тартиб-таомиллари тўғрисида”ги ва “Қимматли Қоғозлар бозори тўғрисида”ги қонунлари ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2025 йил 18 декабрдаги ПФ–254-сон “Капитал бозорида инвестиция муҳитини яхшилашга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги Фармони ва 2017 йил 27 июлдаги ПҚ–3150-сон “Ўзбекистон Республикаси Истиқболли лойиҳалар миллий агентлиги фаолиятини ташкил этиш тўғрисида”ги қарорига мувофиқ буюраман

1. Қимматли қоғозлар бозорида инвестиция маслаҳатчиси фаолиятини бошлаш ёки тугатиш учун ваколатли органи хабардор қилиш тартиби тўғрисидаги низом иловага мувофиқ тасдиқлансин.

2. Мазкур буйруқ 2026 йил 1 июлдан кучга киради.

Директор
2026 йил 7 май
19-сон

LI DMITRIY ROMANOVICH

Ўзбекистон Республикаси Истиқболли
лойиҳалар миллий агентлиги директорининг
2026 йил 7 майдаги
19-сон буйруғига
ИЛОВА

**Қимматли қоғозлар бозорида инвестиция маслаҳатчиси фаолиятини
бошлаш ёки тугатиш учун ваколатли органни хабардор қилиш тартиби
тўғрисидаги
НИЗОМ**

Мазкур Низом қимматли қоғозлар бозорида инвестиция маслаҳатчиси фаолиятини бошлаш ёки тугатиш учун ваколатли органни хабардор қилиш тартибини белгилайди.

1-боб. Умумий қоидалар

1. Мазкур Низомда қуйидаги асосий тушунчалардан фойдаланилади:

асослантирилган мулоҳаза — қонунчиликда белгиланган талабларга қўшимча равишда хабардор қилиш тартиб-таомиллари соҳасидаги ваколатли орган томонидан қўлланиладиган, кўриб чиқиладиган масаланинг ҳақиқий мазмуни расмий мазмунидан устуворлигини назарда тутувчи профессионал баҳолаш. Асослантирилган мулоҳаза ваколатли орган томонидан қимматли қоғозлар бозорининг профессионал иштирокчилари фаолияти устидан назоратни амалга ошириш доирасида олинган ахборотга, жисмоний ва юридик шахслардан, халоқаро ташкилотлардан, давлат органларидан, шу жумладан чет эл назорат органлари ҳамда ташкилотларидан, бошқа очик манбалардан олинган ва асослантирилган мулоҳазани шакллантириш учун муҳим бўлган бошқа ахборотга асосланади;

ахборот тизими — ваколатли органни қимматли қоғозлар бозорида инвестиция маслаҳатчиси фаолиятини бошлаганлик ёки тугатганлик тўғрисида хабардор қилишни масофавий шаклда амалга ошириш учун мўлжалланган махсус электрон тизим;

ваколатли орган — Ўзбекистон Республикаси Истиқболли лойиҳалар миллий агентлиги;

инвестиция маслаҳатчиси — қимматли қоғозларни чиқариш, жойлаштириш ва уларнинг муомаласи, қимматли қоғозлар бозори ва унинг иштирокчилари ҳолатини таҳлил қилиш ҳамда прогноз қилиш масалаларига

доир маслаҳат хизматлари, трансфер-агент хизматларини кўрсатувчи, шунингдек қимматли қоғозлар бозори мутахассисларини қайта тайёрлашни ва уларнинг малакасини оширишни амалга оширувчи юридик [шахс](#);

тасдиқнома — хабардор қилувчилар инвестиция маслаҳатчиси фаолиятини бошлагани ёки тугатгани ҳақида ваколатли органни хабардор қилганини тасдиқловчи, матрицали штрих кодга (QR-код) эга бўлган электрон ҳужжат;

хабардор қилувчилар — ваколатли органга хабарнома юборган ва хабарномалар реестрига киритилган қимматли қоғозлар бозорида инвестиция маслаҳатчиси фаолиятини амалга оширувчи юридик [шахс](#);

хабарнома — хабардор қилиш тартибида фаолиятни амалга оширишни бошлаш (тугатиш) учун хабардор қилувчилар томонидан ваколатли органга юбориладиган [маълумотлар](#);

хабарномалар реестри — фаолиятини хабардор қилиш тартибида амалга ошираётган, тўхтатиб турилган, қайта тикланган, тугатилган хабардор қилувчилар тўғрисидаги маълумотларни ўз ичига олган ваколатли органнинг маълумотлар [базаси](#).

2. Хабардор қилувчилар қимматли қоғозлар бозорида инвестиция маслаҳатчиси фаолиятини бошлаш ёки тугатиш тўғрисидаги хабарномани мазкур Низомнинг 1-иловасидаги схемага мувофиқ ушбу фаолиятни бошлашдан олдин ахборот тизими орқали электрон шаклда юборади.

Хабарнома ахборот тизими орқали дам олиш ва байрам кунларидан қатъи назар, ҳар куни 24 соат давомида юборилиши мумкин.

Бунда хабарнома ахборот тизими орқали қабул қилинган вақтдан бошлаб, ваколатли орган томонидан кирим қилинган ҳисобланади.

3. Хабарномада кўрсатилган ахборотнинг ишончилиги учун хабардор қилувчилар масъул ҳисобланади.

4. Қимматли қоғозлар бозорида инвестиция маслаҳатчиси фаолияти билан ваколатли органни хабардор қилмасдан шуғулланиш тақиқланади.

2-боб. Хабардор қилиш тартибида инвестиция маслаҳатчиси фаолиятини ташкил этиш талаблари ва шартлари

5. Хабардор қилиш тартибида инвестиция маслаҳатчиси фаолиятини ташкил этиш учун қуйидаги талаблар ва шартлар амал [қилади](#):

а) 50 млн сўмдан кам бўлмаган миқдорда ўз маблағлари (капитали) мавжудлиги;

б) қимматли қоғозлар бозорининг профессионал иштирокчилари ва фонд биржалари билан ўзаро электрон алоқага тайёрлиги;

в) хабардор қилувчида қимматли қоғозлар билан операцияларнинг ички ҳисобини юритиш вазифасини бажарувчи камида битта ходимнинг бўлиши ҳамда ички назоратни ташкил этиш ва амалга ошириш вазифасини бажарувчи камида битта ходим (назоратчи) бўлиши;

г) қуйидаги шахслар хабардор қилувчининг раҳбари бўлиши мумкин эмас:

молия-иқтисод, юридик, математика ёки ахборот технологиялари мутахассисликларидан камида биттаси бўйича олий маълумотли бўлмаган шахслар;

қимматли қоғозлар бозоридаги профессионал фаолиятни амалга оширувчи ташкилотларда, фонд биржаларида ёхуд иқтисодий, молиявий ва юридик фаолият соҳаларида, ахборот технологиялари соҳасида ёки кўрсатиб ўтилган йўналишлар бўйича камида икки йиллик иш стажига эга бўлмаган шахслар;

иқтисодий жиноятлар, шунингдек, жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштириш, терроризмни молиялаштириш ва оммавий қирғин қуролларини тарқатишни молиялаштириш, уюшган жиноятчилик, коррупция ва бошқарув тартибига қарши жиноятларни содир этганлик учун судланганлиги олиб ташланмаган ёки ўталмаган бўлса;

юридик шахс банкрот деб эътироф этилган пайтда ва эътироф этилган пайтдан бошлаб икки йил ўтмаган бўлса, якка ҳолда ижро этувчи орган функцияларини бажарган ёки коллегиял ижро этувчи орган таркибига кирган шахслар;

д) хабардор қилувчининг мутахассислари, мансабдор шахслари ва назоратчисининг ваколатли орган томонидан тасдиқланадиган малака талабларига мувофиқлиги;

е) ўзининг дастурий воситаси мавжуд бўлган тақдирда муаллифлик ҳуқуқини тасдиқлайдиган ҳужжатнинг мавжудлиги.

3-боб. Хабардор қилиш тартибида инвестиция маслаҳатчиси фаолиятини бошлаш ҳақида хабарнома юбориш ва уни ҳисобга олиш

6. Хабардор қилувчилар ахборот тизимига Ягона идентификация тизими (OneID) орқали кириб, инвестиция маслаҳатчиси фаолиятини бошлаши учун ваколатли органга хабарнома юборади.

7. Хабарномани юборишда қуйидаги маълумотлар киритилади (юкланади):

юридик шахснинг номи ва ташкилий-ҳуқуқий шакли, СТИР;

жойлашган манзили ва электрон почтаси;

юридик шахс раҳбарининг телефон рақами;

инвестиция маслаҳатчиси фаолияти амалга ошириладиган жой манзили (манзиллари, кадастр рақами);

инвестиция маслаҳатчиси фаолиятини амалга ошириш жойининг телефон рақами (мавжуд бўлган тақдирда);

банк реквизитлари (ҳисобварағи, банк коди);

юридик шахс раҳбарининг паспорт рақами, серияси ёки идентификация ID-картаси рақами, жисмоний шахснинг шахсий идентификация рақами (бундан буён матнда ЖШШИР деб юритилади) маълумотлари, 1-тоифали малака [сертификати](#) рақами ва санаси;

махсус касбий тайёргарликка эга бўлган ходимларнинг паспорт рақами, серияси ёки идентификация ID-картаси рақами, ЖШШИР, малака [сертификати](#) рақами ва санаси;

Хабардор қилувчилар томонидан хабарномани юборишда ушбу Низомнинг 5-бандида назарда тутилган талаблар ва шартларга мувофиқлигини тасдиқловчи ҳужжатлар илова қилинади.

Бунда хабарномага илова қилинадиган (юкланадиган) тегишли ҳужжатлар электрон шаклда (PDF, PNG ёки JPEG форматда) бўлиши керак.

8. Хабардор қилувчилардан мазкур Низомнинг 7-бандида назарда тутилган маълумотлар ва ҳужжатлардан ташқари бошқа ҳужжатларни талаб қилишга йўл қўйилмайди.

9. Мазкур Низомнинг 7-бандида назарда тутилган маълумотлар идоралараро ҳамкорлик тизимларида мавжуд маълумотлар асосида шу куннинг ўзида ахборот тизими орқали ваколатли орган томонидан таққосланади ва ўрганилади.

10. Хабарнома қуйидаги ҳолларда қабул қилинмайди:

нотўғри ёки ёлғон ахборот киритилганлиги ахборот тизими орқали аниқланганда;

инвестиция маслаҳатчиси фаолиятини хабардор қилиш тартибида амалга ошириш учун белгиланган талаблар ва шартларга риоя этилмаган ёки улар бажарилганлиги тасдиқланмаганда;

агар хабардор қилувчилар аввал хабарномалар реестрига киритилган бўлса ва уларнинг фаолияти амалга оширилаётган бўлса;

ваколатли орган ёки суд томонидан хабардор қилувчиларнинг фаолияти муайян муддатга тўхтатиб турилганда;

хабардор қилувчилар томонидан инвестиция маслаҳатчиси фаолиятини амалга ошириш суднинг қарорига асосан тақиқланганда.

Ушбу бандда кўрсатиб ўтилган ҳолатлардан ташқари бошқа асослар билан хабарномани қабул қилмасликка йўл қўйилмайди.

11. Белгиланган талабларга риоя қилинган ҳолда юборилган хабарнома ахборот тизими орқали шу куннинг ўзида қабул қилинади.

12. Қабул қилинган хабарнома асосида ушбу Низомнинг 2-иловасидаги шаклга мувофиқ тасдиқнома ахборот тизими орқали бир иш куни ичида электрон шаклда расмийлаштирилади ҳамда хабардор қилувчининг шахсий кабинетига автоматик юборилади.

Электрон шаклда берилган тасдиқнома хабардор қилувчи томонидан қоғозда чоп этилиши мумкин. Бунда, қоғозда чоп этилган тасдиқномалар электрон шаклда берилган тасдиқномаларга тенглаштирилади.

13. Тасдиқномани инвестиция маслаҳатчиси фаолиятини амалга ошириш мақсадида бошқа юридик шахсга бериш тақиқланади.

14. Тасдиқнома давлат тилида расмийлаштирилади. Хабардор қилувчилар хоҳишига кўра тасдиқнома ахборот тизими имконияти доирасида бошқа тилларда расмийлаштирилиши мумкин.

15. Тасдиқнома юборилган хабардор қилувчилар тўғрисидаги ахборот шу куннинг ўзида хабарномалар реестрига киритилади.

16. Хабардор қилувчининг номи ёки юридик манзили ўзгарганда, у рўйхатдан ўтказилгандан сўнг ёки унинг филиал ва ваколатхонаси очилгандан сўнг, хабардор қилувчилар бу ҳақида ваколатли органга ўн иш куни ичида ахборот тизими орқали хабарнома юбориши лозим.

Бунда хабарнома олинган кундан бошлаб бир иш куни ичида тасдиқнома ваколатли орган томонидан қайта расмийлаштирилади.

4-боб. Хабардор қилувчиларнинг хабардор қилиш тартибида амалга ошириладиган фаолиятини тўхтатиш, қайта тиклаш ва тугатиш

17. Хабардор қилувчиларнинг инвестиция маслаҳатчиси фаолияти қуйидаги асосларга кўра тўхтатиб турилиши мумкин:

ваколатли органнинг ташаббуси билан;

инвестиция маслаҳатчиси фаолиятини тугатиш тўғрисида иш судда кўриб чиқилиб, суднинг ҳал қилув қарори қонуний кучга киргунга қадар.

18. Ваколатли орган инвестиция маслаҳатчиси томонидан ушбу Низомнинг 5-бандида назарда тутилган талаблар ва шартлар бузилганлиги аниқланган тақдирда, инвестиция маслаҳатчиси фаолиятини ўн иш кунидан ортиқ бўлмаган муддатга тўхтатиб туриши мумкин.

19. Инвестиция маслаҳатчиси фаолиятини тўхтатиш асослари аниқланган тақдирда, тўпланган маълумотлар ва ҳужжатлар асосида ваколатли орган инвестиция маслаҳатчиси фаолиятини қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда текшириши мумкин. Текшириш натижалари бўйича далолатнома расмийлаштирилади ва хабардор қилувчилар (ёки уларнинг вакили) далолатнома билан таништирилади (имзоси олинади).

20. Агарда хабардор қилувчилар (ёки уларнинг вакили) далолатнома билан танишишдан (имзо қўйишдан) бош тортган тақдирда, далолатномага бу ҳақда тегишли маълумот киритилиб, ҳолис гувоҳлар иштирокида расмийлаштирилади.

21. Расмийлаштирилган далолатнома электрон шаклда (PDF форматда) ваколатли орган томонидан бир иш куни ичида хабардор қилувчиларнинг ахборот тизимидаги шахсий кабинетига юборилади.

Бунда далолатнома шахсий кабинетга юборилган кунда хабардор қилувчилар у билан таништирилган ҳисобланади.

22. Далолатнома тузилган кундан эътиборан бир иш куни ичида ваколатли орган аниқланган камчиликларни бартараф этиш ва инвестиция маслаҳатчиси фаолиятини ўн иш кунидан ортиқ бўлмаган муддатга тўхтатиб туриш юзасидан қарор қабул қилиши лозим.

Бунда қарор ваколатли органнинг биринчи раҳбари (ёки унинг вазифасини бажарувчи шахс) томонидан тасдиқланади.

23. Қабул қилинган қарор ахборот тизими орқали хабардор қилувчиларнинг ахборот тизимидаги шахсий кабинетига шу куннинг ўзида юборилади ҳамда хабарномалар реестрида инвестиция маслаҳатчиси фаолияти тўхтатилганлиги тўғрисида маълумот киритилади.

24. Инвестиция маслаҳатчиси ўзининг фаолиятини тўхтатиб туриш тўғрисидаги қарор келиб тушган кундан эътиборан қарорда кўрсатилган муддатда аниқланган ҳолатларни бартараф этиши ва асослантирувчи ҳужжатларни илова қилган ҳолда ахборот тизимидаги шахсий кабинети орқали ваколатли органга юбориши лозим.

25. Ваколатли орган камчиликлар бартараф этилганлиги тўғрисидаги хабарни ва бу ҳақда асослантирувчи ҳужжатларни олгандан сўнг беш иш куни ичида маълумотларни таҳлил қилади. Заруратга кўра, текширувларни

мувофиқлаштирувчи ваколатли орган билан келишилган ҳолда жойига чиққан ҳолда ўрганиши мумкин ва бу ҳақда ушбу Низомнинг 19 ва 20-бандларида назарда тутилган тартибда далолатнома расмийлаштирилади ва хабардор қилувчиларга ахборот тизими орқали етказилади.

26. Қарорда назарда тутилган ҳолатлар бартараф этилганлиги ёки бартараф этилмаганлиги бўйича далолатнома расмийлаштирилгандан сўнг бир иш куни ичида ваколатли орган:

инвестиция маслаҳатчиси фаолиятини қайта тиклаш ёки тиклашни рад этиш тўғрисида қарор қабул қилиши;

инвестиция маслаҳатчиси фаолиятини қайта тиклаш ёки тиклашни рад этиш тўғрисидаги қарорнинг электрон шаклини хабардор қилувчиларнинг ахборот тизимидаги шахсий кабинети орқали юбориши;

инвестиция маслаҳатчиси фаолиятини қайта тиклаш ёки тиклашни рад этиш тўғрисидаги маълумотни хабарномалар реестрига киритиши лозим.

Бунда бир иш куни ичида ваколатли орган инвестиция маслаҳатчиси фаолиятини қайта тиклаш ёки тиклашни рад этиш тўғрисидаги қарорни қабул қилмаса, хабардор қилувчиларнинг инвестиция маслаҳатчиси фаолияти қайта тикланган ҳисобланади ва хабарномалар реестрида автоматик равишда бу ҳақда маълумот чиқади.

27. Инвестиция маслаҳатчиси фаолияти қуйидаги ҳолатларда тугатилиши мумкин:

инвестиция маслаҳатчисининг ўз фаолиятини ихтиёрий равишда тугатиш тўғрисида ваколатли органга юборган хабарномасига асосан;

мазкур Низомда назарда тутилган талаблар ва шартлар бузилган тақдирда, суднинг қарорига асосан.

28. Хабардор қилувчилар инвестиция маслаҳатчиси фаолиятини тугатиш тўғрисида ахборот тизимидаги шахсий кабинети орқали соддалаштирилган тартибда ваколатли органга хабарнома юборади. Бунда алоҳида маълумот ва ҳужжатларни ахборот тизимида киритиш талаб этилмайди.

29. Инвестиция маслаҳатчиси фаолиятини тугатиш тўғрисидаги хабарнома юборилгандан сўнг, инвестиция маслаҳатчиси фаолияти хабарномада кўрсатилган санадан тугатилган ҳисобланади ва бу ҳақдаги маълумот хабарномалар реестрига киритилади.

30. Хабардор қилувчиларнинг инвестиция маслаҳатчиси фаолиятини тугатиш тўғрисидаги ваколатли органнинг аризаси судга қуйидаги ҳолларда берилади:

хабардор қилувчилар томонидан инвестиция маслаҳатчиси фаолиятини бошлаш тўғрисида юборилган хабарномада кўрсатилган маълумотларнинг ёлғон ёки нотўғри эканлиги аниқланганда;

мазкур Низомда белгиланган талаблар ва шартлар бузилишига олиб келган камчиликлар хабардор қилувчилар томонидан белгиланган муддатда бартараф этилмаганда;

хабардор қилувчилар томонидан мазкур Низомнинг 2-бобидаги хабардор қилиш тартибида инвестиция маслаҳатчиси фаолиятини ташкил этиш талаблар ва шартлари мунтазам равишда (бир йил давомида икки ва ундан ортиқ марта) ёки бир марта қўпол равишда бузилганда, агар бу қоидабузарликлар фуқароларнинг ҳаёти ва соғлиғига зарар етказилишига, жисмоний ва юридик шахсларнинг ҳуқуқлари ҳамда қонуний манфаатлари поймол қилинишига, жамоат хавфсизлиги ҳолати ёмонлашишига ва атроф муҳитга зарар етказилишига олиб келган бўлса.

Бунда мазкур Низомнинг 2-бобидаги хабардор қилиш тартибида инвестиция маслаҳатчиси фаолиятини ташкил этиш талаб ва шартларининг 5-банди “а”, “в”, “г” ва “д” кичик бандларида белгиланган талаблар ва шартларнинг бажарилмаганлиги бир марта қўпол равишда бузилишга киради, “б” ва “е” кичик бандларида белгиланган талаблар ва шартларнинг бир йил давомида икки ва ундан ортиқ марта бажарилмаганлиги мунтазам равишда бузилиш деб ҳисобланади.

31. Мазкур Низомнинг 31-бандида белгиланган ҳолларда ваколатли орган аниқланган ҳолатлар юзасидан далолатнома расмийлаштиради ва бир иш куни ичида хабардор қилувчиларнинг ахборот тизимидаги шахсий кабинетига юборади.

32. Далолатнома расмийлаштирилгандан сўнг ваколатли орган беш иш куни ичида судга хабардор қилувчиларнинг инвестиция маслаҳатчиси фаолиятини тугатиш ҳақида даъво аризасини киритади.

Судга киритилган инвестиция маслаҳатчиси фаолиятини тугатиш ҳақидаги даъво аризасининг электрон шакли (PDF форматини) ахборот тизими орқали хабардор қилувчиларнинг ахборот тизимидаги шахсий кабинетига ваколатли орган томонидан шу куннинг ўзида юборилиши ҳамда бу ҳақда хабарномалар реестрига тегишли маълумотлар киритилиши шарт.

33. Ваколатли орган беш иш куни ичида судга инвестиция маслаҳатчиси фаолиятини тугатиш ҳақидаги даъво аризасини киритмаса, хабардор қилувчиларнинг фаолияти қайта тикланган ҳисобланади.

34. Инвестиция маслаҳатчиси фаолиятини тугатиш ҳақидаги даъво аризаси судда кўриб чиқилиб, суднинг ҳал қилув қарори қонуний кучга киргунга қадар хабардор қилувчиларнинг фаолияти муайян муддатга тўхтатиб турилади.

35. Ваколатли орган ушбу Низомнинг 30-бандида назарда тутилган ҳолатлар юзасидан судга киритилган даъво аризасида хабардор қилувчилар томонидан йўл қўйилган қоидабузарликларнинг ижтимоий аҳамиятидан келиб чиққан ҳолда уч ойгача бўлган муддатга хабардор қилувчиларнинг хабардор қилиш тартибида инвестиция маслаҳатчиси фаолиятини тақиқлаш тўғрисида талаб қўйиши мумкин. Бунда инвестиция маслаҳатчиси фаолиятини амалга оширишни тақиқлашнинг аниқ муддати суд томонидан қонунда белгиланган тартибда аниқланади.

36. Суднинг ҳал қилув қарори қонуний кучга киргандан сўнг, ваколатли орган уч иш куни ичида бу ҳақда хабарномалар реестрига тегишли маълумотни киритади.

Инвестиция маслаҳатчиси фаолияти суд тартибида тугатилган шахслар ахборот тизимида алоҳида рўйхатга киритилади.

5-боб. Инвестиция маслаҳатчиси фаолиятини назорат қилиш

37. Хабарномалар реестрига киритилган ҳамда инвестиция маслаҳатчиси фаолиятини амалга ошираётган хабардор қилувчиларнинг мазкур Низомнинг 2-бобидаги хабардор қилиш тартибида инвестиция маслаҳатчиси фаолиятини ташкил этиш талаб ва шартларига риоя этиши ваколатли орган томонидан назорат қилинади.

38. Назорат қилиш қуйидаги шакллар бўйича амалга оширилади:

ахборот тизими орқали хабардор қилиш тартибида инвестиция маслаҳатчиси фаолиятини ташкил этиш талаб ва шартларига риоя этилиши бўйича масофавий мониторинг;

хабардор қилиш тартибида инвестиция маслаҳатчиси фаолиятини ташкил этиш талаб ва шартларига риоя этилишини, асослар мавжуд бўлган тақдирда ва текширувларни мувофиқлаштирувчи ваколатли орган билан белгиланган тартибда келишилганда, жойига чиққан ҳолда текшириш орқали;

хабардор қилувчиларнинг фаолияти билан боғлиқ статистик ахборотларини ва бошқа ахборотларни таҳлил қилиш орқали.

Ваколатли органга хабардор қилувчилар фаолиятини назорат қилиш билан боғлиқ тадбирларни ўтказиш чоғида мазкур Низомда назарда тутилмаган

талаблар ва шартларнинг бажарилишини текшириш ёки улардан ушбу шартлар ва талабларнинг бажарилишини талаб қилиш тақиқланади.

39. Ваколатли орган ахборот тизими имкониятларидан келиб чиққан ҳолда, хабардор қилувчиларнинг ходимлари хабардор қилиш тартибида инвестиция маслаҳатчиси фаолиятини ташкил этиш талаб ва шартларига риоя қилганлиги тўғрисида киритилган маълумотлар, шунингдек бошқа ваколатли органлар ва идоралардан олинган бошқа ахборотлар асосида масофавий мониторингни амалга оширади.

40. Ваколатли орган масофавий мониторингни амалга ошириш жараёнида хабардор қилувчилар томонидан хабардор қилиш тартибида инвестиция маслаҳатчиси фаолиятини ташкил этиш талаб ва шартларини бузиш ҳолатлари аниқланган тақдирда, ўн иш кунидан кам бўлмаган муддатда аниқланган ҳолатларни бартараф этиш юзасидан хабардор қилувчиларга ахборот тизимидаги шахсий кабинети орқали огоҳлантириш хати юборади.

Бунда хабардор қилувчиларнинг фаолиятини тўхтатишга йўл қўйилмайди.

41. Агарда огоҳлантириш хатида кўрсатилган муддатда хабардор қилувчилар аниқланган ҳолатларни бартараф этмаса ва бу ҳақда ваколатли органни ахборот тизими орқали хабардор қилмаса, ваколатли орган “хавфни таҳлил қилиш” тизими натижалари асосида жойига чиққан ҳолда текшириши мумкин.

42. Инвестиция маслаҳатчиси фаолиятини ташкил этиш талаблари ва шартларига риоя этилишини жойга чиққан ҳолда текшириш қуйидагилар асосида амалга оширилади:

қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда “хавфни таҳлил этиш” тизими натижалари;

жисмоний ва юридик шахсларнинг, шу жумладан, жамоатчилик назорати субъектларининг мурожаатлари.

43. Мазкур Низомнинг 42-бандида назарда тутилган текширишлар белгиланган тартибда текширувларни мувофиқлаштирувчи ваколатли орган билан келишилган ҳолда ўн кунгача бўлган муддатда амалга оширилади.

6-боб. Хабарномалар реестрини юритиш

44. Ваколатли орган инвестиция маслаҳатчиси фаолиятини бошлаш ёки тугатиш бўйича хабарномалар реестрини юритади.

45. Хабарномалар реестрида қуйидагилар кўрсатилган бўлиши лозим:

хабардор қилувчиларнинг реестрга киритилган санаси ва тартиб рақами, уларнинг номи, ташкилий-ҳуқуқий шакли, жойлашган ери (почта манзили), электрон почта манзили, солиқ тўловчининг идентификация рақами (СТИР), телефони;

хабардор қилувчиларнинг инвестиция маслаҳатчиси фаолиятини амалга ошираётган манзили;

хабардор қилувчиларнинг инвестиция маслаҳатчиси фаолиятини юритиш ҳолати (амалда, тўхтатилган, қайта тикланган, тугатилган) ва санаси;

хабардор қилувчиларнинг фаолияти тўхтатилганлиги ёки тугатилганлиги асослари;

хабардор қилувчилар фаолиятини амалга ошириш учун қўйилган тақиқнинг қолган муддати.

46. Хабарномалар реестрида мавжуд бўлган маълумотлар ваколатли органнинг расмий веб-сайтига жойлаштирилади ва танишиб чиқиш учун очиқ бўлади.

47. Ваколатли орган томонидан хабардор қилувчилар тўғрисидаги маълумотлар базаси шакллантирилади ва унда хабардор қилувчилар хабарномани юборишда киритилган (юкланган) барча маълумотларнинг электрон нусхалари сақланади. Бунда хабарномалар реестрига киритилмаган маълумотлар мавжуд бўлган тақдирда, ваколатли орган томонидан ушбу маълумотларнинг учинчи шахсларга ошкор қилинмаслиги таъминланади.

7-боб. Яқуний қоидалар

48. Манфаатдор шахслар инвестиция маслаҳатчиси фаолиятини бошлаш ёки тугатиш бўйича ваколатли органнинг ҳаракатлари (ҳаракатсизлиги) юзасидан норози бўлган тақдирда, судга ёки бошқа ваколатли органларга қонунчиликда белгиланган тартибда мурожаат қилиш ҳуқуқига эга.

49. Мазкур Низом талабларининг бузилишида айбдор бўлган шахслар қонунчиликда белгиланган тартибда жавобгар бўладилар.

Қимматли қоғозлар бозорида
инвестиция маслаҳатчиси
фаолиятини бошлаш ёки тугатиш
учун ваколатли органни хабардор
қилиш тартиби тўғрисидаги
низомга
1-ИЛОВА

Қимматли қоғозлар бозорида инвестиция маслаҳатчиси фаолиятини бошлаш ёки
тугатиш учун ваколатли органни органни хабардор қилиш
СХЕМАСИ

Босқичлар	Субъектлар	Тадбирлар	Бажариш муддатлари
1-босқич	Хабардор қилувчилар	1. Тасдиқнома олиш учун тегишли хужжатларни тайёрлайди. 2. Ахборот тизимида рўйхатдан ўтади ҳамда мазкур Низомнинг 7-бандида назарда тутилган барча зарур маълумотларни киритган (юклаган) ҳолда хабарнома юборади.	Ўз хоҳишига кўра
2-босқич	Ваколатли орган	Хабарнома ахборот тизими орқали қабул қилинади.	Тақдим этилган кунда
3-босқич	Ваколатли орган	Қабул қилинган хабарнома асосида тасдиқнома электрон шаклда расмийлаштирилади ва хабардор қилувчининг шахсий кабинетига автоматик юборилади ҳамда хабарномалар реестрига киритилади.	Бир иш куни ичида
4-босқич	Хабардор қилувчилар	Хабардор қилувчининг номи, юридик манзили ўзгарганлиги рўйхатдан ўтказилгандан сўнг ёки унинг филиал ва ваколатхонаси очилгандан сўнг ваколатли органга ахборот тизими орқали хабарнома юборади.	Ўн иш куни ичида
5-босқич	Ваколатли орган	Белгиланган талабларга мувофиқ юборилган хабарнома асосида тасдиқнома	Бир иш куни ичида

		ваколатли орган томонидан қайта расмийлаштирилади.	
6-босқич	Хабардор қилувчилар	Инвестиция маслаҳатчиси фаолиятини ихтиёрий равишда тугатиш тўғрисида қарор қабул қилганда, ўз фаолиятини тугатиш ҳақида хабарнома юборади.	Қарор қабул қилингандан сўнг уч иш куни ичида
7-босқич	Ваколатли орган	Белгиланган талабларга риоя қилинган ҳолда юборилган хабарномани ахборот тизими орқали қабул қилади ва хабардор қилувчининг фаолияти тугатилганлиги тўғрисида хабарномалар реестрига тегишли ўзгартиришлар киритади.	Тақдим этилган кунда

Қимматли Қоғозлар бозорида инвестиция
маслаҳатчиси фаолиятини бошлаш ёки тугатиш учун
ваколатли органни хабардор қилиш тартиби
тўғрисидаги низомга
2-ИЛОВА

NAMUNA

**О‘zbekiston Respublikasi Istiqbolli
loyihalar milliy agentligi
tomonidan xabarnoma qabul qilinganligi
to‘g‘risida**

TASDIQNOMA
№ 000000

_____ *(yuridik shaxsning nomi)*

Qimmatli qog‘ozlar bozorida investitsiya maslahatchisi sifatida professional
faoliyati

Tasdiqnoma reyestri bo‘yicha tartib raqami:

X-0000

STIR (Soliq to‘lovchining identifikatsion raqami):

000 000 000

Pochta manzili:

Faoliyat amalga oshiriladigan manzil:

Vakolatli organ:

O‘zbekiston Respublikasi Istiqbolli loyihalar milliy agentligi

Xabarnoma yuborilgan sana: _____

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
ADLIYA VAZIRLIGIDA
DAVLAT RO'YXATIDAN O'TKAZILDI
RO'YXAT RAQAMI: 3853
2026 - yil 09 - Iyun

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI
VAZIRI BUYRUG'I

**Pedagogika sohasidagi talabalarning bilimlarini tashqi
diagnostikadan o'tkazish tartibi to'g'risidagi nizomni tasdiqlash
haqida**

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2025-yil 28-apreldagi PF-73-son
“Pedagog kadrlar tayyorlash tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari
to'g'risida”gi [Farmoniga](#) muvofiq **buyuraman:**

1. Pedagogika sohasidagi talabalarning bilimlarini tashqi diagnostikadan
o'tkazish tartibi to'g'risidagi nizom ilovaga muvofiq tasdiqlansin.
2. Mazkur buyruq O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi
huzuridagi Ta'lim sifatini ta'minlash milliy agentligi hamda O'zbekiston
Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi bilan kelishilgan.
3. Mazkur buyruq rasmiy e'lon qilingan kundan e'tiboran uch oy o'tgach
kuchga kiradi.

Vazir
18-May 2026-yil
35-mh-son son

KARIMOVA E'ZOZXON
GAPIRJONOVNA

Kelishildi:

Vazir
12-May 2026-yil

SHARIPOV KONGRATBAY
AVEZIMBETOVICH

Direktor
07-May 2026-yil

YULDASHEV BAXTIYOR
GAYRADJONOVICH

O'zbekiston Respublikasi
maktabgacha va maktab ta'limi vazirining
2026-yil 18-maydagi 35-mh-son buyrug'iga
ILOVA

**Pedagogika sohasidagi talabalarining bilimlarini tashqi
diagnostikadan o'tkazish tartibi to'g'risidagi
NIZOM**

Mazkur Nizom pedagog kadrlar tayyorlash sifatini tahlil qilish maqsadida talabalarining bilimlarini tashqi diagnostikadan o'tkazish tartibini belgilaydi.

Ushbu Nizom talablari pedagogika sohasida kadrlar tayyorlaydigan davlat va nodavlat oliy ta'lim tashkilotlariga (bundan buyon matnda oliy ta'lim tashkiloti deb yuritiladi) tatbiq etiladi.

1-bob. Umumiy qoidalar

1. Mazkur Nizomda quyidagi asosiy tushunchalardan foydalaniladi:

pedagogika ta'lim yo'nalishi – mazkur Nizomning 1-ilovasidagi Pedagog kadrlar tayyorlash sifatini tahlil qilish amalga oshiriladigan pedagogika ta'lim yo'nalishlari ro'yxatida belgilangan oliy ta'lim yo'nalishlari;

pedagogik kadrlar tayyorlash sifatini tahlil qilish – oliy ta'lim tashkilotida bakalavriat bosqichining pedagogika ta'lim yo'nalishlarida tahsil olayotgan talabalarining bilimlarini yagona metodologik yondashuv asosida tashqi diagnostikadan o'tkazish orqali tahlil qilish;

tashqi diagnostika – oliy ta'lim tashkilotida bakalavriat bosqichining pedagogika ta'lim yo'nalishlarida tahsil olayotgan talabalarining bilimlarini mazkur yo'nalishlardagi ta'lim dasturlari mazmuniga muvofiq tuzilgan test sinovlari asosida baholash.

2. Tashqi diagnostikadan o'tkazish mazkur Nizomning 1-ilovasidagi Pedagog kadrlar tayyorlash sifatini tahlil qilish amalga oshiriladigan pedagogika ta'lim yo'nalishlari ro'yxatida belgilangan pedagogika ta'lim yo'nalishlari (bundan buyon matnda pedagogika ta'lim yo'nalishlari deb yuritiladi) bo'yicha har o'quv yilida bir marta bahorgi semestrda O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi (bundan buyon matnda Vazirlik deb yuritiladi) tomonidan amalga oshiriladi.

3. Tashqi diagnostikaga pedagogika ta'lim yo'nalishlari bo'yicha oliy ta'lim tashkilotining bakalavriat bosqichida bir akademik guruhda tahsil olayotgan

uchinchi bosqich talabalari jalb etiladi.

4. Pedagogika ta'lim yo'nalishlari bo'yicha akkreditatsiyadan o'tganiga bir yil to'lmagan oliy ta'lim tashkilotlari tashqi diagnostikaga jalb qilinmaydi.

2-bob. Tashqi diagnostikani tashkil etish

5. Tashqi diagnostikadan o'tkazish uchun har o'quv yilining sentabr oyida O'zbekiston Respublikasi maktabgacha va maktab ta'limi vazirining buyrug'i bilan quyidagi tarkibda kamida 5 nafar malakali mutaxassislardan iborat ishchi guruh tuziladi:

ishchi guruh raisi – O'zbekiston Respublikasi maktabgacha va maktab ta'limi vazirining pedagogik ta'limni rivojlantirish masalalari bo'yicha o'rinbosari – Nizomiy nomidagi O'zbekiston milliy pedagogika universiteti rektori;

ishchi guruh raisi o'rinbosari – Vazirlikning Pedagog kadrlarni tayyorlash va ularni kasbiy rivojlantirish boshqarmasi boshlig'i;

ishchi guruh a'zolari – pedagog kadrlarni tayyorlash va ularni kasbiy rivojlantirish bo'yicha malakali mutaxassislar;

ishchi guruh kotibi – pedagog kadrlarni tayyorlash va ularni kasbiy rivojlantirish bo'yicha mutaxassis.

6. Ishchi guruh:

tashqi diagnostikadan o'tkazish jarayonini muvofiqlashtiradi;

tashqi diagnostikaga jalb etiladigan akademik guruhlarini tanlaydi;

tashqi diagnostika natijalariga muvofiq har bir pedagogika ta'lim yo'nalishi bo'yicha tahliliy ma'lumotnoma tayyorlaydi;

test sinovlari natijalaridan norozi bo'lgan oliy ta'lim tashkilotlarining murojaatlarini ko'rib chiqadi.

7. Tashqi diagnostika mazkur Nizomning 2-ilovasidagi sxemaga muvofiq o'tkaziladi.

8. Vazirlik tomonidan har o'quv yilining sentabr oyida oliy ta'lim tashkilotidagi pedagogika ta'lim yo'nalishlari talabalari sonidan (talabalar soninig ko'pligiga ustuvorlik beriladi) kelib chiqib, tashqi diagnostikadan o'tkaziladigan oliy ta'lim tashkilotlarining pedagogika ta'lim yo'nalishlari ro'yxati Vazirlikning rasmiy veb-saytida e'lon qilinadi va tashqi diagnostikadan o'tkaziladigan oliy ta'lim tashkilotlariga yuboriladi.

9. Tashqi diagnostikadan o'tkaziladigan oliy ta'lim tashkilotlari har o'quv yilining noyabr oyi yakuniga qadar pedagogika ta'lim yo'nalishlari va unda tahsil

olayotgan talabalar soni bo'yicha ma'lumotlarni hamda taklif va e'tirozlarini Vazirlikka taqdim etadi.

10. Vazirlik tomonidan har o'quv yilining dekabr oyida mazkur Nizomning 9-bandidagi ma'lumotlar asosida tashqi diagnostika o'tkaziladigan oliy ta'lim tashkilotlarining pedagogika ta'lim yo'nalishlari ro'yxati qayta ko'rib chiqiladi va tashqi diagnostikadan o'tkazish muddatlari ko'rsatilgan holda tasdiqlanadi hamda bu haqda oliy ta'lim tashkilotlariga uch ish kuni ichida xabarnoma yuboriladi.

3-bob. Talabalar bilimini tashqi diagnostikadan o'tkazish

11. Tashqi diagnostika test sinovlari shaklida Vazirlikning Ixtisoslashtirilgan ta'lim muassasalari agentligi huzuridagi Pedagogik mahorat va xalqaro baholash ilmiy-amaliy markazining (bundan buyon matnda Markaz deb yuritiladi) mas'ul xodimlari tomonidan oliy ta'lim tashkilotida o'tkaziladi.

12. Markaz tomonidan har o'quv yilining fevral oyida pedagogika ta'lim yo'nalishlarining ta'lim dasturlari mazmunidan kelib chiqib testlar bazasi shakllantiriladi.

13. Test sinovlari talaba tahsil oladigan tilda, axborot kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalangan holda o'tkaziladi.

Bunda talabalarga 50 ta test topshirig'i va ularni bajarish uchun 45 daqiqa vaqt beriladi.

Har bir to'g'ri bajarilgan test topshirig'i 2 ball bilan baholanib, test sinovlari uchun jami 100 ball beriladi.

14. Markaz test jarayonining xolisona va adolatli o'tishini ta'minlash, talabalarga ularning test sinovlari jarayonidagi vazifalari, huquq va majburiyatlarini tushuntirish, test sinovlarini o'tkazish bilan bog'liq barcha zarur sharoitlarni yaratish hamda test sinovlari natijalari bo'yicha to'liq ma'lumotlar berish uchun mas'ul hisoblanadi.

Markaz test materiallarining sifatli, nuqsonsiz hamda maxfiylikni saqlagan holda tayyorlanishini ta'minlaydi.

15. Test sinovlarini o'tkazish jarayoni foto va videotasvirga olinadi.

16. Test sinovlari boshlangandan keyin Markazning mas'ul xodimlaridan boshqa shaxslar test sinovlari o'tkaziladigan xonaga kiritilmaydi va test savollari bo'yicha talabalar bilan savol-javob qilinmaydi.

17. Test sinovlari o'tkazilayotganda talabalar, Markazning mas'ul xodimlari va boshqa shaxslar tomonidan uyali telefonlar hamda boshqa aloqa va texnika

vositalarini test sinovlari o'tkaziladigan xonaga olib kirilishi va ulardan foydalanilishi taqiqlanadi.

18. Test sinovlari mazkur Nizomning 3-ilovasidagi Test sinovlari natijalarini baholash mezonlariga muvofiq baholanadi.

19. Test sinovlari natijalari talabaning o'qish davomidagi o'zlashtirish ko'rsatkichlariga ta'sir qilmaydi va ularning reyting ballini jamlashda hisobga olinmaydi.

20. Talabalar test sinovlariga jalb qilinganda ularning dars jadvalariga oliy ta'lim tashkiloti tomonidan tegishli o'zgartirishlar kiritilishi lozim.

21. Oliy ta'lim tashkiloti tashqi diagnostikaga talabalarining to'liq jalb etilishi uchun mas'ul hisoblanadi.

Test sinovlariga jalb qilingan talaba uzrli sabablarga ko'ra (salomatligi sababli belgilangan shakldagi tibbiy ma'lumotnoma taqdim etilganda, homiladorlik, tug'ish hamda bola parvarishi qilish ta'tili, yaqin qarindoshining vafot etganligi va boshqalar sababli) qatnasha olmagan hollarda oliy ta'lim tashkiloti Vazirlikni yozma xabardor qilishi hamda asoslovchi hujjatlarni taqdim etishi lozim.

22. Markaz tomonidan oliy ta'lim tashkilotlari va pedagogika ta'lim yo'nalishlari kesimidagi test sinovlari natijalari test sinovlari o'tkazilgan kundan boshlab uch ish kuni ichida ishchi guruhga taqdim etiladi.

23. Ishchi guruh tomonidan test sinovlari natijalari asosida tashqi diagnostika natijalari quyidagi formula bo'yicha aniqlanadi:

$$T_D = \frac{1T_{TB} + 2T_{TB+} + nT_{TB-}}{T_S}$$

Bunda:

T_D – tashqi diagnostika natijasi;

$1T_{TB} + 2T_{TB+} + nT_{TB-}$ har bir talabaning test ballari yig'indisi;

T_S – test sinovida ishtirok etgan talabalar soni.

24. Ishchi guruh tomonidan tashqi diagnostikadan o'tkazish natijalari asosida o'n besh ish kuni ichida tahliliy ma'lumotnoma tayyorlanadi hamda Vazirlikka taqdim etiladi.

25. Vazirlik tomonidan tashqi diagnostikadan o'tkazish natijasida 56 ball va undan yuqori ko'rsatkich qayd etilgan pedagogika ta'lim yo'nalishi "talablarga javob beradigan", 56 baldan past ko'rsatkich qayd etilgan pedagogika ta'lim yo'nalishi "talablarga javob bermaydigan" deb topiladi.

26. Ishchi guruh tomonidan tayyorlangan tahliliy ma'lumotnoma Vazirlik tomonidan umumlashtirilib, uch ish kuni ichida oliy ta'lim tashkilotiga yuboriladi.

27. Vazirlik tomonidan tashqi diagnostikadan o'tkazish natijalariga ko'ra "talablarga javob bermaydigan" deb topilgan pedagogika ta'lim yo'nalishi ro'yxati shakllantiriladi hamda tashqi diagnostikadan o'tkazish yakunlangandan so'ng bir oy ichida ta'lim tashkilotini xavfni tahlil qilish asosida navbatdan tashqari [o'rganish uchun](#) O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Ta'lim sifatini ta'minlash milliy agentligiga taqdim etiladi.

4-bob. Tashqi diagnostika natijalari yuzasidan murojaat qilish

28. Test sinovlari natijalaridan norozi bo'lgan oliy ta'lim tashkilotlari tashqi diagnostika natijalari yuborilgan kundan boshlab o'n kun mobaynida ishchi guruhga yozma ravishda murojaat qilishlari mumkin.

29. Ishchi guruh muammoli holatlarga aniqlik kiritish uchun jamoatchilik asosida malakali mutaxassislarni jalb etishi mumkin.

30. Ishchi guruh yig'ilishlarida a'zolarning yarmidan ko'pi ishtirok etsa, uning qabul qilgan qarori qonuniy kuchga ega bo'ladi.

31. Murojaat ro'yxatga olingan kundan boshlab o'n kun muddatda, qo'shimcha o'rganishlar talab etilganda qo'shimcha besh kun muddatda ko'rib chiqiladi.

Murojaatning ko'rib chiqish kuni haqida murojaat etuvchi oliy ta'lim tashkiloti bir kun oldin xabardor qilinadi va oliy ta'lim tashkilotining mas'ul xodimi murojaatni ko'rib chiqish bo'yicha yig'ilishda ishtirok etishi mumkin.

32. Ishchi guruh oliy ta'lim tashkilotining murojaatini ko'rib chiqib, quyidagi qarorlardan birini qabul qiladi:

test topshiriqlarining to'g'ri tuzilganligi hamda baholanganligi, test sinovi materiallarida xato va kamchiliklar, shuningdek, test sinovlarini o'tkazish jarayonida tashkiliy-texnik jihatdan kamchiliklar aniqlanmagan taqdirda, test sinovlari natijalarini o'zgartirishsiz qoldirish;

test topshiriqlarining to'g'ri tuzilganligi hamda baholanganligi, test sinovi materiallarida xato va kamchiliklar, shuningdek, test sinovlarini o'tkazish jarayonida tashkiliy-texnik jihatdan kamchiliklar mavjudligi aniqlangan taqdirda, test sinovlarini qayta o'tkazish.

33. Murojaatni ko'rib chiqish bo'yicha ishchi guruhning xulosasi ko'rib chiqish yakunlangan kunda murojaat etuvchi oliy ta'lim tashkilotiga yuboriladi.

5-bob. Yakuniy qoidalar

34. Manfaaddor shaxslar tashqi diagnostika o'tkazishdan norozi bo'lgan taqdirda, sudga yoki vakolatli organlarga qonunchilikda belgilangan tartibda murojaat qilish huquqiga ega.

35. Mazkur Nizom talablarining buzilishida aybdor bo'lgan shaxslar qonunchilik hujjatlarida belgilangan tartibda javobgar bo'ladilar.

Pedagog kadrlar tayyorlash sifatini tahlil qilish maqsadida
talabalarning bilimlarini tashqi diagnostikadan o'tkazish tartibi
to'g'risidagi nizomga
1-ILOVA

**Pedagog kadrlar tayyorlash sifatini tahlil qilish amalga
oshiriladigan pedagogika ta'lim yo'nalishlari
RO'YXATI**

T/r	Bilim va ta'lim sohalari, oliy ta'lim yo'nalishlari va mutaxassisliklar nomi		Bitiruvchiga beriladigan kvalifikatsiya
	Kod	Yo'nalish nomi	
1.	60110100	Pedagogika	Tarbiya fani o'qituvchisi
2.	60110200	Maktabgacha ta'lim	Maktabgacha ta'lim tashkiloti pedagogi va uslubchisi
3.	60110300	Maxsus pedagogika	O'qituvchi-logoped
			O'qituvchi-surdopedagog
			O'qituvchi-oligofrenopedagog
4.	60110400	Boshlang'ich ta'lim	Boshlang'ich ta'lim o'qituvchisi
5.	60110500	Tasviriy san'at va muhandislik grafikasi	Tasviriy san'at va chizmachilik fani o'qituvchisi
6.	60110600	Musiqqa ta'limi	Musiqqa madaniyati fani o'qituvchisi
7.	60110700	O'zbek tili va adabiyoti	O'zbek tili va adabiyoti fani o'qituvchisi
8.	60110800	Ona tili va adabiyoti	Qirg'iz tili va adabiyoti fani o'qituvchisi
			Qoraqalpoq tili va adabiyoti fani o'qituvchisi
			Qozoq tili va adabiyoti fani o'qituvchisi
			Rus tili va adabiyoti fani o'qituvchisi
			Tojik tili va adabiyoti fani o'qituvchisi
			Turkman tili va adabiyoti fani o'qituvchisi

9.	60110900	Xorijiy til va adabiyoti	Fransuz tili fani o'qituvchisi
			Ingliz tili fani o'qituvchisi
			Koreys tili va adabiyoti fani o'qituvchisi
			Nemis tili fani o'qituvchisi
10.	60111000	Chaqiriqqacha harbiy ta'lim	Chaqiriqqacha qadar boshlang'ich tayyorgarlik fani o'qituvchisi
11.	60111100	Milliy g'oya, ma'naviyat asoslari va huquq ta'limi	Tarbiya va huquq fani o'qituvchisi
12.	60111200	Jismoniy madaniyat	Jismoniy tarbiya fani o'qituvchisi
13.	60111300	Texnologik ta'lim	Texnologiya fani o'qituvchisi
14.	60220300	Tarix	Tarix fani o'qituvchisi
15.	60230100	Filologiya va tillarni o'qitish	Rus tili va adabiyoti fani o'qituvchisi
			O'zbek tili va adabiyoti fani o'qituvchisi
			Sharq va g'arb tillari fani o'qituvchisi
			Tojik tili va adabiyoti fani o'qituvchisi
			Qoraqalpoq tili va adabiyoti fani o'qituvchisi
			Qozoq tili va adabiyoti fani o'qituvchisi
			Turkman tili va adabiyoti fani o'qituvchisi
16.	60510100	Biologiya	Biologiya fani o'qituvchisi
17.	60530100	Kimyo	Kimyo fani o'qituvchisi
18.	60530200	Geografiya	Geografiya fani o'qituvchisi
19.	60530500	Fizika	Fizik-o'qituvchi
			Fizika va astronomiya o'qituvchisi
20.	60530700	Astronomiya	Astronom-o'qituvchi
21.	60540100	Matematika	Matematika fani o'qituvchisi
22.	60540200	Amaliy matematika	Matematika va informatika fani o'qituvchisi
23.	61010200	Sport faoliyati	Jismoniy tarbiya o'qituvchisi

24.	61010300	Adaptiv jismoniy tarbiya va sport	Jismoniy tarbiya o'qituvchisi
-----	----------	--------------------------------------	-------------------------------

Pedagog kadrlar tayyorlash sifatini tahlil qilish maqsadida
talabalarning bilimlarini tashqi diagnostikadan o'tkazish tartibi
to'g'risidagi nizomga
2-ILOVA

Tashqi diagnostikani tashkil etish SXEMASI

Subyektlar	Tadbirlar	Muddatlar
Vazirlik	1. Ishchi guruh tarkibini tasdiqlaydi. 2. Tashqi diagnostikadan o'tkaziladigan oliy ta'lim tashkilotlarining pedagogika ta'lim yo'nalishlari ro'yxatini rasmiy veb-saytida e'lon qiladi va oliy ta'lim tashkilotiga yuboradi.	Har o'quv yilining sentabr oyida
Oliy ta'lim tashkilotlari	Pedagogika ta'lim yo'nalishlari va unda tahsil olayotgan talabalar soni bo'yicha ma'lumotlarni Vazirlikka taqdim etadi.	Har o'quv yilining noyabr oyi yakuniga qadar
Vazirlik	1. Tashqi diagnostika o'tkaziladigan oliy ta'lim tashkilotlarining pedagogika ta'lim yo'nalishlari ro'yxati qayta ko'rib chiqiladi va tashqi diagnostikadan o'tkazish muddatlari ko'rsatilgan holda tasdiqlanadi. 2. Tashqi diagnostikadan o'tkaziladigan oliy ta'lim tashkilotlariga xabarnoma yuboriladi.	Har o'quv yilining dekabr oyida Uch ish kuni ichida
Markaz	1. Testlar bazasini shakllantiradi. 2. Test sinovlarini o'tkazadi. 3. Test sinovlari natijalarini ishchi guruhga taqdim etadi.	Har o'quv yilining fevral oyida Vazirlik tomonidan belgilangan muddatda

		uch ish kuni ichida
Oliy ta'lim tashkilotlari	Talabalarni test jarayonida to'liq ishtirokini ta'minlaydi.	Belgilangan muddatda
Ishchi guruh	1. Test sinovlari natijalari asosida tashqi diagnostika natijalarini aniqlaydi. 2. Tahliliy ma'lumotnoma tayyorlanadi hamda Vazirlikka taqdim etiladi.	o'n besh ish kuni ichida
Vazirlik	Ishchi guruh tomonidan tayyorlangan tahliliy ma'lumotnomani umumlashtirib oliy ta'lim tashkilotiga yuboradi.	uch ish kuni ichida
Ishchi guruh	Tashqi diagnostikadan o'tkazish natijalari yuzasidan murojaatlarni ko'rib chiqadi.	o'n kun ichida
Vazirlik	Tashqi diagnostikadan o'tkazish natijalariga ko'ra "belgilangan talablarga javob bermaydigan" deb topilgan pedagogika ta'lim yo'nalishi ro'yxati shakllantiradi hamda O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Ta'lim sifatini ta'minlash milliy agentligiga taqdim etadi.	Tashqi diagnostikadan o'tkazish yakunlangandan so'ng bir oy ichida

Pedagog kadrlar tayyorlash sifatini tahlil qilish maqsadida
talabalarning bilimlarini tashqi diagnostikadan o'tkazish tartibi
to'g'risidagi nizomga
3-ILOVA

**Test sinovlari natijalarini
BAHOLASH MEZONLARI**

T/r	Ko'rsatkichlar	Maksimal ball
1	Talabanning fan va uni o'qitish metodikasi bo'yicha kompetensiyasi	40
2	Talabanning pedagogik va psixologik kompetensiyasi	20
3	Talabanning sinfni boshqarish kompetensiyasi	15
4	Talabanning o'quvchilarning bilimlarini baholash kompetensiyasi	25
	Jami:	100

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
ADLIYA VAZIRLIGIDA
DAVLAT RO'YXATIDAN O'TKAZILDI
RO'YXAT RAQAMI: 2514-1
2026 - yil 10 - Iyun

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR
VAZIRLIGI
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI IQTISODIYOT VA MOLIYA
VAZIRLIGINING
QARORI

“Har yili o'tkaziladigan Innovatsion g'oyalar, texnologiyalar va loyihalar Respublika yarmarkasida tuzilgan shartnomalar va kelishuv bayonnomalarining amalga oshirish monitoringi to'g'risidagi nizomni tasdiqlash to'g'risida”gi qarorni o'z kuchini yo'qotgan deb topish haqida

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2025-yil 8-sentabrdagi PF-161-son “Islohotlarni huquqiy jihatdan ta'minlash samaradorligini oshirish hamda ijtimoiy munosabatlarni tartibga solishda vazirlik va idoralarning mas'uliyati va tashabbuskorligini kuchaytirish chora-tadbirlari to'g'risida”gi Farmoni va 2018-yil 27-apreldagi PQ-3682-son “Innovatsion g'oyalar, texnologiyalar va loyihalarni amaliy joriy qilish tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida”gi qaroriga muvofiq O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi hamda Iqtisodiyot va moliya vazirligi qaror qiladi:

1. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Fan va texnologiyalarni rivojlantirishni muvofiqlashtirish qo'mitasi hamda Iqtisodiyot vazirligining 2013-yil 4-sentabrdagi 5 va 46-son “Har yili o'tkaziladigan Innovatsion g'oyalar, texnologiyalar va loyihalar Respublika yarmarkasida tuzilgan shartnomalar va kelishuv bayonnomalarining amalga oshirish monitoringi to'g'risidagi nizomni tasdiqlash to'g'risida”gi qarori (ro'yxat raqami 2514, 2013-yil 3-oktabr) (O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami, 2013-y., 40-son, 537-modda) o'z kuchini yo'qotgan deb topilsin.

2. Mazkur qaror O'zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi va Milliy statistika qo'mitasi bilan kelishilgan.

3. Mazkur qaror rasmiy e'lon qilingan kundan e'tiboran kuchga kiradi.

Vazir
04-Iyun 2026-yil
36-q/q-son

SHARIPOV KONGRATBAY
AVEZIMBETOVICH

Vazir
16-May 2026-yil
367-son

KUCHKAROV DJAMSHID
ANVAROVICH

Kelishildi:

Fanlar akademiyasi prezidenti
15-Aprel 2026-yil

AYUPOV SHAVKAT
ABDULLAYEVICH

Rais
13-Aprel 2026-yil

HAMRAYEV BEHZOD
SAYLIXONOVICH

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
ADLIYA VAZIRLIGIDA
DAVLAT RO'YXATIDAN O'TKAZILDI
RO'YXAT RAQAMI: 2614-4
2026 - yil 10 - Iyun

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI SPORT VAZIRINING
BUYRUG'I

Ta'lim tashkilotlari, korxonalar, turar joy dahalarining asosiy jismoniy tarbiya-sog'lomlashtirish va (yoki) sport inshootlari bilan eng kam ta'minlanish normativlariga o'zgartirishlar kiritish haqida

O'zbekiston Respublikasining "Jismoniy tarbiya va sport to'g'risida"gi [Qonuni](#) hamda O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2025-yil 23-oktabrdagi PF-190-son "Kasbiy ta'lim tizimida boshqaruv samaradorligini oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi [Farmoniga](#) muvofiq buyuraman:

1. O'zbekiston Respublikasi madaniyat va sport ishlari vazirining 2014-yil 14-avgustdagi 3-son buyrug'i (ro'yxat raqami 2614, 2014-yil 10-sentabr) (O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami, 2014-y., 37-son, 478-modda) bilan tasdiqlangan Ta'lim tashkilotlari, korxonalar, turar joy dahalarining asosiy jismoniy tarbiya-sog'lomlashtirish va (yoki) sport inshootlari bilan eng kam ta'minlanish normativlariga ilovaga muvofiq o'zgartirishlar kiritilsin.

2. Mazkur buyruq rasmiy e'lon qilingan kundan e'tiboran kuchga kiradi.

Vazir
05-Iyun 2026-yil
2-mh son

IKRAMOV ADXAM
ILXAMOVICH

O'zbekiston Respublikasi sport vazirining 2026-yil 5-iyundagi 2-
mh-son buyrug'iga
ILOVA

**Ta'lim tashkilotlari, korxonalar, turar joy dahalarining asosiy jismoniy
tarbiya-sog'lomlashtirish va (yoki) sport inshootlari bilan eng kam
ta'minlanish normativlariga kiritilayotgan o'zgartirishlar**

1. 3-bo'limning nomidagi "professional ta'lim" degan so'zlar "kasbiy ta'lim" degan so'zlar bilan almashtirilsin.

2. 5-bo'limning izoh qismidagi "aholi turar dahalarining" degan so'zlar "turar joy dahalarining" degan so'zlar bilan almashtirilsin.

3. 6-bo'limda:

nomidagi "Aholi turar dahalarining" degan so'zlar "Turar joy dahalarining" degan so'zlar bilan almashtirilsin;

izoh qismidagi "aholi turar dahalarining" degan so'zlar "turar joy dahalarining" degan so'zlar bilan almashtirilsin.

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
ADLIYA VAZIRLIGIDA
DAVLAT RO'YXATIDAN O'TKAZILDI
RO'YXAT RAQAMI: 3106-1
2026 - yil 10 - Iyun

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI IQTISODIYOT VA MOLIYA VAZIRINING BUYRUG'I

O'zbekiston Respublikasi budget hisobining standarti (5-sonli BHS) “Qishloq xo'jaligi”ga qo'shimcha va o'zgartirishlar kiritish haqida

O'zbekiston Respublikasi Budget kodeksining [161-moddasiga](#) asosan va budget hisobini davlat sektorida buxgalteriya hisobining xalqaro standartlari bilan muvofiqlashtirish maqsadida buyuraman:

1. O'zbekiston Respublikasi moliya vazirining 2018-yil 13-noyabrdagi 143-son buyrug'i (ro'yxat raqami 3106, 2018-yil 25-dekabr) (Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 25.12.2018-y., 10/18/3106/2369-son) bilan tasdiqlangan O'zbekiston Respublikasi budget hisobining standarti (5-sonli BHS) “Qishloq xo'jaligi”ga ilovaga muvofiq qo'shimcha va o'zgartirishlar kiritilsin.

2. Mazkur buyruq rasmiy e'lon qilingan kundan e'tiboran kuchga kiradi.

Vazir
2026-yil 16-may
366-son

KUCHKAROV DJAMSHID
ANVAROVICH

O'zbekiston Respublikasi iqtisodiyot va moliya vazirining
2026-yil 16-maydagi 366-son buyrug'iga
ILOVA

**O'zbekiston Respublikasi budget hisobining standarti
(5-sonli BHS) "Qishloq xo'jaligi"ga kiritilayotgan
qo'shimcha va o'zgartirishlar**

1. 1-bandda:

to'rtinchi xatboshi "nasl qoldirish" degan so'zlardan keyin "degradatsiya" degan so'z bilan to'ldirilsin;

to'qqizinchi xatboshidagi "boshqa majburiy to'lovlardan" degan so'zlar "yig'imlardan" degan so'z bilan almashtirilsin;

quyidagi mazmundagi o'n ikkinchi xatboshi bilan to'ldirilsin:

"hosil beruvchi o'simlik – qishloq xo'jaligi mahsulotlarini yetishtirish va yetkazib berishda foydalaniladigan, bir necha davrlar davomida hosil berishi kutiladigan hamda o'zining qishloq xo'jaligi mahsuloti sifatida sotilishi ehtimoli past bo'lgan (bundan uning qoldiq sifatida realizatsiya qilinishi holatlari mustasno) o'simlik."

2. Quyidagi mazmundagi 1¹ – 1⁵-bandlar bilan to'ldirilsin:

"1¹. Quyidagilar hosil beruvchi o'simlik hisoblanmaydi:

a) qishloq xo'jaligi mahsuloti sifatida yig'ib olish uchun yetishtiriladigan o'simliklar (masalan, yog'och olish maqsadida yetishtiriladigan daraxtlar);

b) qishloq xo'jaligi mahsulotini yetishtirish uchun parvarish qilinadigan va tashkilot tomonidan ushbu o'simliklarning o'zini ham qishloq xo'jaligi mahsuloti sifatida yig'ib olib realizatsiya qilish ehtimoli kam bo'lmagan (bundan ularning qoldiq sifatida realizatsiya qilinishi holatlari mustasno) o'simliklar (masalan, ham mevasi, ham yog'ochi uchun yetishtiriladigan daraxtlar);

d) bir yillik ekinlar (masalan, makkajo'xori va bug'doy).

1². Hosil beruvchi o'simliklar hosil olish maqsadida foydalanilmay qo'yilganda, ular kesilishi (masalan, o'tin sifatida foydalanish uchun) va qoldiq sifatida realizatsiya qilinishi mumkin.

Qoldiq sifatidagi bunday realizatsiya qilish hosil beruvchi o'simlikning ushbu Standartda belgilangan ta'rifiga muvofiqligini o'zgartirmaydi.

1³. Hosil beruvchi o'simliklarda o'sayotgan (yetishtirilayotgan) va hali yig'ib olinmagan qishloq xo'jaligi mahsulotlari biologik aktiv hisoblanadi.

1⁴. Boshqa budjet hisobi standartlarida ta'riflangan atamalar ushbu Standartda ham xuddi shu ma'noda qo'llaniladi.

1⁵. Tashkilot biologik aktivning haqiqiy qiymatini aniqlashda imkon qadar kuzatish mumkin bo'lgan bozor ma'lumotlaridan foydalanishi hamda kuzatish mumkin bo'lmagan ma'lumotlardan foydalanishni minimallashtirishi kerak.

Bunda ma'lumotlar kuzatiladigan yoki kuzatilmaydigan bo'lishi mumkin va ular quyidagi turlarga bo'linadi:

1-daraja – baholash sanasida faol bozorlarda mavjud bo'lgan bir xil aktivlar yoki majburiyatlar uchun shakllangan narxlarni ifodalovchi ma'lumotlar;

2-daraja – 1-daraja ma'lumotlariga kirmaydigan, biroq aktiv yoki majburiyatga doir bevosita yoki bilvosita kuzatish mumkin bo'lgan bozor narxlariga asoslangan ma'lumotlar;

3-daraja – aktiv yoki majburiyatga doir kuzatish mumkin bo'lmagan ma'lumotlar, shu jumladan tashkilotning ichki baholashiga asoslangan ma'lumotlar.”.

3. 4-bandning “a” kichik bandi quyidagi tahrirda bayon etilsin:

“a) biologik aktivlar, hosil beruvchi o'simliklar bundan mustasno;”.

4. 5-band quyidagi tahrirda bayon etilsin:

“5. Mazkur Standart quyidagilarga qo'llanilmaydi:

a) qishloq xo'jaligi uchun mo'ljallangan yerlarga;

b) qishloq xo'jaligi faoliyatiga tegishli hosil beruvchi o'simliklarga (bunda, ushbu Standart hosil beruvchi o'simliklardagi hosilga nisbatan qo'llaniladi);

d) qishloq xo'jaligi faoliyati bilan bog'liq nomoddiy aktivlarga;

e) xizmatlar ko'rsatish yoki ishlarni bajarish uchun mo'ljallangan biologik aktivlarga;

f) qishloq xo'jaligi faoliyatiga tegishli yerni ijaraga olish natijasida yuzaga kelgan foydalanish huquqi aktivlariga.”.

5. 12-banddagi “26-bandida” degan so'zlar “27-bandida” degan so'zlar bilan almashtirilsin.

6. 13-banddagi “13-bandiga” degan so'zlar “12-bandiga” degan so'zlar bilan almashtirilsin.

7. 16-band quyidagi mazmundagi xatboshi bilan to'ldirilsin:

“Almashuv operatsiyasida biologik aktiv yoki qishloq xo'jaligi mahsulotlarini sotish bo'yicha shartnoma ayrim hollarda zarar keltiruvchi shartnoma sifatida e'tirof etilishi mumkin. Bunday shartnomalarga nisbatan O'zbekiston Respublikasi budget hisobining standarti (16-sonli BHS) “Baholangan majburiyatlar, shartli majburiyatlar va shartli aktivlar” (ro'yxat raqami 3562, 2024-yil 22-oktabr) talablari qo'llaniladi.”.

8. 24-band quyidagi tahrirda bayon etilsin:

“24. Biologik aktiv dastlabki hisobga olinganda foyda yoki zarar yuzaga kelishi mumkin. Masalan, biologik aktivning haqiqiy qiymatini sotish xarajatlarini chegirgan holda aniqlash natijasida zarar yuzaga kelishi mumkin. Shuningdek, biologik aktivning paydo bo'lishi natijasida foyda ham yuzaga kelishi mumkin (masalan, buzoq tug'ilganda).”.

9. 27-band quyidagi tahrirda bayon etilsin:

“27. Biologik aktivning haqiqiy qiymatini ishonchli aniqlash mumkin, deb hisoblanadi. Mazkur faraz faqat biologik aktiv dastlab hisobga olinayotganda, unga nisbatan bozorda e'lon qilingan narxlar mavjud bo'lmagan va haqiqiy qiymatni aniqlashning muqobil usullari ishonchli natija bermaydi deb topilgan hollarda rad etilishi mumkin. Bunday hollarda biologik aktiv uning dastlabki qiymati bo'yicha jamg'arilgan amortizatsiya va jamg'arilgan qadrsizlanish zararlari chegirilgan holda baholanadi.

Agar keyinchalik ushbu biologik aktivning haqiqiy qiymatini ishonchli tarzda aniqlash imkoniyati yuzaga kelsa, tashkilot uni sotish xarajatlari chegirilgan holdagi haqiqiy qiymat bo'yicha baholaydi. Agar uzoq muddatli biologik aktiv sotish uchun mo'ljallangan aktiv sifatida tasniflansa (yoki sotish uchun mo'ljallangan guruh tarkibiga kiritilsa), uning haqiqiy qiymatini ishonchli tarzda aniqlash mumkin, deb hisoblanadi.”.

10. 28-banddagi “uni chiqish vaqtigacha baholashni davom ettiradi.” degan so'zlar “hisobdan chiqarilgunga qadar baholashni davom ettiradi, mazkur Standartning 27-bandida nazarda tutilgan holatlar bundan mustasno.” degan so'zlar bilan almashtirilsin.

11. 29-band quyidagi mazmundagi xatboshi bilan to'ldirilsin:

“Mazkur Standart qishloq xo'jaligi mahsulotlarining ularni yig'ish paytidagi haqiqiy qiymatini ishonchli aniqlash mumkin degan farazga asoslanadi.”.

12. Quyidagi mazmundagi 29¹-band bilan to'ldirilsin:

“29¹. Biologik aktivning xarid qiymati, jamg'arilgan amortizatsiyasi va jamg'arilgan qadrsizlanish zararlarini aniqlashda, shuningdek qishloq xo'jaligi

mahsulotlarini hisobga olishda tashkilotlar O'zbekiston Respublikasi budget hisobining standarti ([7-sonli BHS](#)) "Tovar-moddiy zaxiralar" (ro'yxat raqami 3120, 2019-yil 14-yanvar) va O'zbekiston Respublikasi budget hisobining standarti ([8-sonli BHS](#)) "Ko'chmas mulk, bino va jihozlar" (ro'yxat raqami 3144, 2019-yil 20-mart) talablarini hisobga oladi."

13. Quyidagi mazmundagi 32¹ – 32⁶-bandlar bilan to'ldirilsin:

"32¹. Tashkilot moliyaviy hisobotdan foydalanuvchilarga quyidagi holatlarni baholash imkonini beradigan ma'lumotlarni yoritib berishi kerak:

a) dastlabki hisobga olishdan keyin moliyaviy hisobotda haqiqiy qiymat bo'yicha baholanadigan biologik aktivlarning haqiqiy qiymatini aniqlashda qo'llanilgan baholash usullari va kiritilgan ma'lumotlari;

b) dastlabki hisobga olishdan keyin moliyaviy hisobotda 3-daraja ma'lumotlaridan foydalangan holda amalga oshirilgan haqiqiy qiymat baholashlarining hisobot davridagi moliyaviy natijaga yoki sof aktivlar (kapital) qiymatiga ta'siri.

32². Tashkilot mazkur standartning 32¹-bandidagi maqsadlarga erishish uchun quyidagilarni hisobga olishi kerak:

a) ma'lumotlarni yoritib berish talablarini ta'minlash uchun zarur bo'lgan tafsilotlar aniqligi (masalan, qoramol – sut beradigan sigir, buqa, yosh buzoq);

b) turli talablarning har birining ahamiyati (ustuvorligi);

d) qay darajada umumlashtirish yoki alohida elementlarga ajratish kerakligi;

e) moliyaviy hisobotlardan foydalanuvchilarning yoritib berilgan miqdoriy ma'lumotlarni baholash uchun qo'shimcha ma'lumotga ehtiyoji bor yoki yo'qligi.

Agar ushbu Standart va boshqa budget hisobi standartlariga muvofiq yoritib berilgan ma'lumotlar ushbu Standartning 32¹-bandidagi maqsadlarga erishish uchun yetarli bo'lmasa, tashkilotlar mazkur maqsadlarga erishish uchun zarur bo'lgan qo'shimcha ma'lumotlarni (masalan, baholash bo'yicha qo'shimcha tushuntirishlar yoki biologik aktivlar tasnifi bo'yicha izoh kabi ma'lumotlar) yoritib beradi.

32³. Tashkilot mazkur Standartning 32¹-bandida belgilangan maqsadlarga erishish uchun, dastlabki hisobga olishdan keyin moliyaviy hisobotda haqiqiy qiymat bo'yicha baholanadigan har bir biologik aktivning toifasi bo'yicha (biologik aktivlarning toifalari ushbu Standartning 32⁴-bandiga muvofiq aniqlanadi) kamida quyidagi ma'lumotlarni ochib berishi kerak:

a) hisobot davri yakunidagi haqiqiy qiymat o'lchovlari;

b) haqiqiy qiymat o'lchovlari qaysi ma'lumotlar darajasiga kiritilganligi (1, 2 yoki 3-daraja);

d) kuzatish mumkin bo'lmagan ma'lumlardan foydalangan holda aniqlangan haqiqiy qiymat o'lchovlari uchun qo'llanilgan baholash usullari va foydalanilgan ma'lumotlar tavsifi. Agar baholash usuli o'zgargan bo'lsa (masalan, bozor yondashuvidan daromad yondashuviga o'tish yoki qo'shimcha baholash usulini qo'llash), tashkilot ushbu o'zgarish va uning sabablarini ochib berishi kerak.

Tashkilot 3-darajaga kiritilgan haqiqiy qiymatni baholashda foydalanilgan kuzatish mumkin bo'lmagan muhim ma'lumotlar bo'yicha miqdoriy ma'lumlarni ochib berishi kerak. Agar bunday miqdoriy ma'lumotlar shakllantirilmagan bo'lsa, ularni yaratish talab etilmaydi. Biroq tashkilot uchun olish imkoniyati mavjud va haqiqiy qiymatni aniqlash uchun muhim bo'lgan miqdoriy ma'lumotlar inkor etilmasligi kerak;

e) tashkilot 3-daraja ma'lumotlariga asosan kiritilgan haqiqiy qiymat o'lchovlari bo'yicha davr boshidan davr oxirigacha bo'lgan o'zgarishlarni quyidagicha ochib berishi kerak:

hisobot davrida tan olingan jami natija va uning foyda yoki zarar hisobotida aks etgan elementlari;

jami aktivlar (kapital)da tan olingan umumiy foyda yoki zarar va uni tan olingan elementlari;

xaridlar, sotuvlar, hisobdan chiqarishlar va hisob-kitoblar (ushbu turdagi har bir o'zgarish alohida ochib beriladi);

f) 3-daraja ma'lumotlariga asosan kiritilgan haqiqiy qiymat o'lchovlari bo'yicha hisobot davri oxirida ushlab turilgan biologik aktivlarga taalluqli amalga oshirilmagan foyda yoki zararlardagi o'zgarishlar hissasi hamda mazkur hisobga olingan foyda yoki zarar elementlari;

g) 3-daraja ma'lumotlariga asosan kiritilgan haqiqiy qiymat o'lchovlari uchun qo'llanilgan baholash jarayonlari tavsifi (jumladan, baholash siyosati va tartiblari qanday belgilanishi hamda haqiqiy qiymat o'zgarishlarining davrlar orasida tahlil qilinishi);

h) 3-daraja ma'lumotlariga asosan kiritilgan haqiqiy qiymat o'lchovlari uchun o'zgarishlarga nisbatan ta'sirchanlik bo'yicha tavsif. Agar bunday ma'lumotlar o'rtasida o'zaro bog'liqlik mavjud bo'lsa, tashkilot ularning ta'sirini kuchaytirishi yoki kamaytirishi mumkinligini ham tavsiflashi kerak.

32⁴. Tashkilotlar biologik aktivlarni toifalarga ajratishni quyidagilar asosida belgilaydi:

a) biologik aktivlarning tabiati, xususiyatlari va xavf-xatarlari;

b) haqiqiy qiymat o'lchovi qaysi daraja ma'lumotlariga asosan aniqlanganligi.

Bunda, 3-daraja ma'lumotlariga asosan kiritilgan haqiqiy qiymat o'lchovlari uchun ma'lumotlar darajasi yuqoriroq bo'lishi talab etilishi mumkin, chunki bunday o'lchovlar yuqori darajadagi noaniqlik va subyektivlik bilan tavsiflanadi.

Haqiqiy qiymat o'lchovlari bo'yicha ma'lumotlarni taqdim etish uchun biologik aktivlarni qanday darajada toifalarga ajratishni belgilash professional mulohazani talab etadi. Biologik aktivlar odatda moliyaviy hisobotda keltirilgan moddalarga nisbatan kengroq darajada toifalarga ajratishni talab qiladi. Biroq, tashkilot moliyaviy hisobotda keltirilgan moddalar bilan muvofiqlashtirish imkonini beruvchi yetarli ma'lumotlarni taqdim etishi shart.

Agar boshqa budjet hisobi standarti biologik aktivlarni toifalarga ajratish tartibini belgilagan bo'lsa, tashkilot mazkur Standartda talab etilgan ma'lumotlarni taqdim etishda ushbu tartiblardan foydalanishi mumkin (agar u mazkur band talablariga javob bersa).

32⁵. Moliyaviy hisobotda haqiqiy qiymat bo'yicha baholanmaydigan, ammo haqiqiy qiymati ochiqlab ko'rsatiladigan har bir biologik aktivlar toifasi uchun tashkilot ushbu Standartning 32³-bandi "b", "d" va "h" kichik bandlarida nazarda tutilgan ma'lumotlarni ochiqlab ko'rsatishi kerak, bundan mazkur bandning ikkinchi xatboshisidagi holatlar mustasno.

Tashkilotdan 3-daraja ma'lumotlariga asosan kiritilgan haqiqiy qiymat o'lchovlari bo'yicha ushbu Standartning 32³-bandi "d" kichik bandida nazarda tutilgan muhim kuzatish mumkin bo'lmagan ma'lumotlarga oid miqdoriy ochiqlashlarni taqdim etish talab etilmaydi.

Tashkilot bunday biologik aktivlar uchun ushbu Standartda nazarda tutilgan boshqa ochiqlashlarni taqdim etishi shart emas.

32⁶. Tashkilot ushbu Standartda nazarda tutilgan miqdoriy ochiqlashlarni jadval shaklida taqdim qilishi kerak, agar boshqa maqbul shakl mavjud bo'lmasa."

14. Ilova mazkur qo'shimcha va o'zgartirishlarning ilovasiga muvofiq tahrirda bayon etilsin.

O'zbekiston Respublikasi budjet hisobining standarti
(5-sonli BHS) "Qishloq xo'jaligi"ga kiritilayotgan
qo'shimcha va o'zgartirishlarga
ILOVA

"O'zbekiston Respublikasi budjet hisobining standarti
(5-sonli BHS) "Qishloq xo'jaligi"ga
ILOVA

**Qishloq xo'jaligi mahsulotlari, biologik aktivlar va ularni qayta ishlash
natijasida olinadigan (yig'iladigan) mahsulotlarga
MISOLLAR**

Biologik aktivlar	Qishloq xo'jaligi mahsulotlari	Qayta ishlash natijasida olinadigan mahsulotlar
Qo'ylar	Jun	Ip-kalava, gilam
Yog'och-taxta uchun ekilgan o'rmonzordagi daraxtlar	Kesilgan daraxtlar	Yog'och-taxta materiallari
G'alla ekini	Bug'doy	Un va un mahsulotlari
Sog'in sigir	Sut	Pishloq
Paxta o'simligi	Terilgan paxta	Ip-tola, kiyim
Shakar qamish	O'rilgan shakar qamish	Shakar
Uzum toklari	Uzum	Vino
Go'sht yo'nalishidagi qoramollar	Go'sht	Kolbasa mahsulotlari
Mevali daraxtlar	Yig'ilgan mevalar	Qayta ishlovdan o'tgan mevalar

Izoh: Ba'zi o'simliklar, masalan, olma daraxtlari, uzum toklari odatda hosil beruvchi o'simlik ta'rifiga mos keladi va O'zbekiston Respublikasi budjet hisobining standarti (8-sonli BHS) "Ko'chmas mulk, bino va jihozlar" (ro'yxat raqami 3144, 2019-yil 20-mart) doirasiga kiradi. Ammo hosil beruvchi o'simliklarda o'sadigan hosillar, masalan, olma, uzum va mevalar mazkur Standart doirasiga kiradi."

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
ADLIYA VAZIRLIGIDA
DAVLAT RO'YXATIDAN O'TKAZILDI
RO'YXAT RAQAMI: 3854
2026 - yil 10 - Iyun

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI IQTISODIYOT VA MOLIYA VAZIRINING BUYRUG'I

Moliyaviy hisobotni tuzish va taqdim etishning konseptual asoslarini tasdiqlash haqida

O'zbekiston Respublikasining “Buxgalteriya hisobi to'g'risida”gi [Qonuni](#) hamda O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2025-yil 15-sentabrdagi PQ–282-son “Moliyaviy hisob tizimini xalqaro talab va standartlarga muvofiq takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida”gi [qaroriga](#) muvofiq **buyuraman:**

1. Moliyaviy hisobotni tuzish va taqdim etishning konseptual asoslari ilovaga muvofiq tasdiqlansin.

2. O'zbekiston Respublikasi iqtisodiyot va moliya vazirining 2024-yil 14-iyundagi 131-son “Moliyaviy hisobotni tayyorlash va taqdim etish uchun konseptual asosni tasdiqlash haqida”gi buyrug'i (ro'yxat raqami 3530, 2024-yil 12-iyul) (Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi, 13.07.2024-y., 10/24/3530/0506-son) o'z kuchini yo'qotgan deb topilsin.

3. Mazkur buyruq 2027-yil 1-yanvardan e'tiboran kuchga kiradi.

Vazir
06-May 2026-yil
362 son

KUCHKAROV DJAMSHID
ANVAROVICH

O'zbekiston Respublikasi iqtisodiyot va moliya vazirining
2026-yil 6-maydagi 362-son buyrug'iga
ILOVA

Moliyaviy hisobotni tuzish va taqdim etishning KONSEPTUAL ASOSLARI

Ushbu Moliyaviy hisobotni tuzish va taqdim etishning konseptual asoslari (bundan buyon matnda Konseptual asos deb yuritiladi) mulkchilik shaklidan qat'iy nazar O'zbekiston Respublikasida faoliyat yuritayotgan yuridik shaxslar (bundan Jamoat ahamiyatiga ega tashkilotlar va budget tashkilotlari mustasno) (bundan buyon matnda tashkilot deb yuritiladi) tomonidan tuziladigan va taqdim etiladigan moliyaviy hisobotning maqsadini ifodalaydi hamda moliyaviy hisobotni tuzish va taqdim etishning asosiy tamoyillarini belgilaydi.

1-bob. Konseptual asosning maqsadi va maqomi

1. Mazkur Konseptual asosning maqsadi quyidagilarga yordam berishdan iborat:

buxgalteriya hisobi va moliyaviy hisobot tizimini tartibga soluvchi davlat organi O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligiga – izchil konsepsiyalarga asoslangan Moliyaviy hisobotning milliy standartlarini (bundan buyon matnda MHMS deb yuritiladi) ishlab chiqish va qayta ko'rib chiqishda;

moliyaviy hisobotni tayyorlovchi shaxslarga – muayyan operatsiya yoki boshqa hodisaga nisbatan qo'llanadigan standart mavjud bo'lmaganda yoki muayyan standartda hisob usullaridan birini hisob siyosatida tanlashga ruxsat berilgan taqdirda izchil hisob siyosatini ishlab chiqishda;

boshqa foydalanuvchilarga – MHMSni tushunish, sharhlash va tahlil qilishda.

2. Ushbu Konseptual asos MHMS hisoblanmaydi va undagi qoidalar buxgalteriya hisobi va moliyaviy hisobotning alohida bir standartidan yoki standart talabidan ustuvor hisoblanmaydi.

3. Mazkur Konseptual asos va MHMS o'rtasida ziddiyatlar yuzaga kelganda MHMS talablari qo'llaniladi.

O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligi MHMSni ishlab chiqishda mazkur Konseptual asosdan foydalanadi hamda Konseptual asos bilan

MHMS o'rtasida ziddiyatlar yuzaga kelsa, ushbu ziddiyatlarni bartaraf etish choralari ko'radi.

4. O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligi MHMSni qo'llash amaliyotidan kelib chiqib, ushbu Konseptual asosni qayta ko'rib chiqishi mumkin.

2-bob. Umumiy maqsaddagi moliyaviy hisobotning maqsadi

5. Umumiy maqsaddagi moliyaviy hisobot mavjud va potensial investorlar, qarz beruvchilar va boshqa kreditorlarga hisobot beruvchi tashkilot to'g'risida mazkur tashkilotni resurslar bilan ta'minlash to'g'risida qarorlar qabul qilishda foydali bo'ladigan moliyaviy ma'lumotni taqdim etishga qaratilgan bo'ladi.

6. Mazkur Konseptual asosning 5-bandida nazarda tutilgan ma'lumot quyidagilarni o'z ichiga oladi:

tashkilotning iqtisodiy resurslari, ushbu tashkilotga nisbatan talab qilish huquqlari hamda mazkur resurslar va talab qilish huquqlaridagi o'zgarishlar;

tashkilot rahbariyati va boshqaruv organi tomonidan tashkilotning iqtisodiy resurslaridan foydalanish bo'yicha zimmasiga yuklatilgan vazifalarning qay darajada oqilona va samarali bajarilganligi.

7. Moliyaviy hisobot iqtisodiy hodisalarni aks ettirishda ko'p hollarda baholashlar, mulohazalar va modellarga asoslanadi.

Konseptual asos bunday baholashlar, mulohazalar va modellar negizidagi tamoyillarni belgilaydi.

8. Quyidagilar mazkur Konseptual asosning asosiy jihatlari hisoblanadi:

moliyaviy hisobotning maqsadi;

moliyaviy hisobotning sifat tavsiflari;

hisobot beruvchi tashkilot tushunchasi;

moliyaviy hisobotlarning elementlarini ta'riflash;

moliyaviy hisobotlarning elementlarini tan olish (bundan buyon matnda tan olish deb yuritiladi), baholash, hisobdan chiqarish, taqdim etish hamda ma'lumotlarni yoritib berish.

9. Umumiy maqsaddagi moliyaviy hisobotlar hisobot beruvchi tashkilotning iqtisodiy resurslari va ushbu tashkilotga nisbatan talab qilish huquqlari to'g'risidagi ma'lumotdan iborat bo'lgan hisobot beruvchi tashkilotning moliyaviy holati to'g'risidagi ma'lumotlarni ta'minlaydi.

Moliyaviy hisobotlar hisobot beruvchi tashkilotning iqtisodiy resurslari va ushbu tashkilotga nisbatan talab qilish huquqlarini o'zgartiradigan operatsiyalar va boshqa hodisalarning ta'sirlari to'g'risidagi ma'lumotlarni ham ta'minlaydi.

Mazkur bandning birinchi va ikkinchi xatboshilarida ko'rsatilgan ma'lumotlar foydalanuvchilar tomonidan tashkilotning kelgusi sof pul oqimlarining summasi, muddati va noaniqligi bo'yicha o'z baholariga asoslangan holda qarorlar qabul qilish va kutilmalarni shakllantirishda foydalaniladi.

10. Moliyaviy hisobotlar hisobot beruvchi tashkilotning rahbariyati tomonidan ushbu tashkilotning iqtisodiy resurslaridan foydalanish bo'yicha o'z mas'uliyati qay darajada oqilona va samarali bajarilganligini ko'rsatadi. Bu esa o'z navbatida foydalanuvchilarga mazkur resurslarni mas'uliyatli boshqarish bo'yicha hisobot beruvchi tashkilotning rahbariyati faoliyatini baholashga yordam beradi.

3-bob. Foydali moliyaviy ma'lumotning sifat tavsiflari

11. Moliyaviy ma'lumot foydali bo'lishi uchun o'rinli bo'lishi hamda o'zi aks ettirishi lozim bo'lgan ma'lumotni haqqoniy (ishonchli) taqdim etishi lozim. Moliyaviy ma'lumotning qiyoslanuvchanligi, tekshiriluvchanligi, o'z vaqtida taqdim etilganligi hamda tushunarliqligi uning foydaliligi oshiradi.

12. Fundamental sifat tavsiflari o'rinlilik va haqqoniy (ishonchli) taqdim etishdan iborat.

13. Qiyoslanuvchanlik, tekshiriluvchanlik, o'z vaqtida taqdim etish va tushunarlilik o'rinli va haqqoniy (ishonchli) taqdim etishni ta'minlaydigan hamda ma'lumotning foydaliligi oshiradigan sifat tavsiflari hisoblanadi.

Muayyan bir operatsiyani taqdim etishning ikki xil usuli mavjud bo'lsa hamda har ikki usul ham operatsiya bo'yicha ma'lumotni o'rinli va haqqoniy (ishonchli) taqdim qilsa, ma'lumotning foydaliligi oshiradigan sifat tavsiflari bunday operatsiyani ikki xil usuldan qay biri orqali aks ettirish lozimligini aniqlashga yordam beradi.

14. Ma'lumotning foydaliligi oshiradigan sifat tavsiflari imkon qadar to'liq qo'llanilishi lozim.

Agar ma'lumot o'rinli bo'lmasa yoki o'zi aks ettirishi lozim bo'lgan ma'lumotni haqqoniy taqdim etmasa, ma'lumotning foydaliligi oshiradigan sifat tavsiflari alohida yoki guruh sifatida ma'lumotni foydali qila olmaydi.

1-§. O'rinlilik

15. O'rinli moliyaviy ma'lumot foydalanuvchilar tomonidan qabul qilinadigan qarorlarga ta'sir ko'rsata oladi.

Agar moliyaviy ma'lumot prognoz qiymati yoki tasdiqlash qiymati yoxud har ikkisiga ega bo'lsa, u qarorlarga ahamiyatli ta'sir ko'rsata oladi.

Agar foydalanuvchilar tomonidan moliyaviy ma'lumotdan kelgusi natijalarni prognoz qilish uchun foydalanish mumkin bo'lsa, u prognoz qiymatiga ega bo'ladi.

Agar moliyaviy ma'lumot ilgari amalga oshirilgan baholashlar to'g'risida mulohaza qilish (ularni tasdiqlash yoki o'zgartirish) imkonini bersa, u tasdiqlash qiymatiga ega bo'ladi.

16. Agar moliyaviy ma'lumotni tushirib qoldirish, noto'g'ri ko'rsatish yoki yetarli darajada ochiqalmaslik (yashirish) umumiy maqsaddagi moliyaviy hisobotlarning asosiy foydalanuvchilari tomonidan muayyan hisobot beruvchi tashkilot to'g'risidagi ma'lumot bilan ta'minlaydigan moliyaviy hisobot asosida qabul qilinadigan qarorlarga sezilarli tarzda ta'sir ko'rsatishi mumkin bo'lsa, bunday ma'lumot muhim hisoblanadi.

Bunda, muhimlik ma'lum bir tashkilotning hisoboti kontekstidagi ma'lumot taalluqli bo'lgan moddalarning tavsifi yoki qiymati yoxud har ikkisidan kelib chiqqan holda aniqlanadigan o'rinlilikning tashkilotga xos bo'lgan jihati hisoblanadi.

2-§. Haqqoniy (ishonchli) taqdim etish

17. Moliyaviy ma'lumot foydali bo'lishi uchun o'rinli iqtisodiy hodisalarni namoyon qilishdan tashqari o'zi aks ettirishi lozim bo'lgan iqtisodiy hodisalarning mohiyatini to'g'ri va haqqoniy (ishonchli) taqdim etishi lozim.

Iqtisodiy hodisaning mohiyati va uning huquqiy shakli bir xil bo'ladi. Agar ular farq qilsa, faqat huquqiy shakli to'g'risidagi ma'lumotni taqdim etish iqtisodiy hodisani haqqoniy (ishonchli) taqdim etmaydi.

18. Moliyaviy ma'lumotni haqqoniy (ishonchli) taqdim etishni ta'minlash maqsadida mazkur ma'lumot to'liq, betaraf va xatolardan xoli tarzda aks ettirilishi lozim.

19. To'liq aks ettirish foydalanuvchining aks ettirilayotgan iqtisodiy hodisani, shu jumladan barcha izohlar (tushuntirishlar) va tavsiflarni tushunishi uchun zarur bo'lgan barcha ma'lumotni o'z ichiga olish hisoblanadi.

20. Betaraf aks ettirish moliyaviy ma'lumotni tanlash yoki taqdim etishda noxolislik bo'lmasligini anglatadi.

Betaraflik ehtiyotkorlik (“prudence”) bilan mustahkamlanadi. Ehtiyotkorlik noaniq sharoitlarda mulohazalardan foydalanishda ehtiyotkor bo‘lishdir.

Ehtiyotkorlikni qo‘llash aktivlar va daromadlarni oshirib ko‘rsatmaslik hamda majburiyatlar va xarajatlarni kamaytirib ko‘rsatmaslikni anglatadi. Ehtiyotkorlikni qo‘llash orqali aktivlar yoki daromadlarning kamaytirilishiga yoxud majburiyatlar yoki xarajatlarning oshirilishiga yo‘l qo‘yilmaydi.

Bunda, mazkur bandning uchinchi xatboshisida nazarda tutilgan noto‘g‘ri aks ettirishlar kelgusi davrlarda daromadlar yoki xarajatlarning oshirib yoki kamaytirib ko‘rsatilishiga olib kelishi mumkin.

21. Xatolardan xoli bo‘lish iqtisodiy hodisaning tavsifida xatolar yoki ma‘lumotning tushirib qoldirilishi mavjud emasligini hamda taqdim etilgan ma‘lumotni olish uchun foydalanilgan jarayon xatosiz tanlangani va qo‘llanganini anglatadi.

3-§. Qiyoslanuvchanlik

22. Moliyaviy ma‘lumot foydali va mazmunli bo‘lishi uchun hisobot beruvchi tashkilotning bir hisobot davridagi ma‘lumoti boshqa hisobot davridagi ma‘lumoti bilan yoki boshqa tashkilotning shu kabi ma‘lumoti bilan qiyoslanadigan bo‘lishi kerak.

23. Qiyoslanuvchanlik foydalanuvchilarga moddalar o‘rtasidagi o‘xshash va farqli jihatlarni aniqlash hamda tushunish imkonini beradigan sifat tavsifi hisoblanadi.

Izchillik aynan bir xil moddalarga nisbatan bitta tashkilot doirasida turli davrlarda yoki turli tashkilotlarga nisbatan bir davrda aynan bir xil usullardan foydalanishni nazarda tutadi.

Bir xil iqtisodiy hodisaga muqobil hisobga olish usullari qo‘llangan taqdirda qiyoslanuvchanlik kamayadi.

4-§. Tekshiriluvchanlik

24. Tekshiriluvchanlik ma‘lumot o‘zi aks ettirishi lozim bo‘lgan iqtisodiy hodisani haqqoniy (ishonchli) taqdim etishiga foydalanuvchilarni ishontirishga yordam beradi.

Agar biror ma‘lumotdan xabardor shaxslar hamda ushbu ma‘lumot bo‘yicha turli mustaqil kuzatuvchilar aniq kelishuvga kela olmasa, biroq ushbu ma‘lumot tekshiriluvchan bo‘lsa, ular ma‘lumotning haqqoniy (ishonchli) ekanligi bo‘yicha umumiy fikrga kela oladi.

Miqdoriy ma'lumot tekshiriluvchan bo'lishi uchun yagona mumkin bo'lgan hisob bahosini namoyon etishi shart emas. Mumkin bo'lgan qiymatlar ko'lami va ular bilan bog'liq ehtimolliklar ham tekshiriluvchan bo'lishi mumkin.

5-§. O'z vaqtida taqdim etish

25. O'z vaqtida taqdim etish qaror qabul qiluvchi shaxslar ular tomonidan qabul qilinadigan qarorlarga ta'sir ko'rsatish imkoniyati mavjud bo'lgan paytda ma'lumotga ega bo'lishini anglatadi.

Ma'lumotning foydaliligi, qoida tariqasida, uning muddati o'tgan sari kamayib boradi. Ayrim ma'lumotlar muayyan foydalanuvchilar uchun trendlarni aniqlash va baholash maqsadida hisobot davri yakunlangandan keyin ham uzoq vaqt davomida o'z vaqtida taqdim etilgan deb hisoblanishi mumkin.

6-§. Tushunarlilik

26. Ma'lumotlar tushunarli bo'lishi uchun ular tasniflangan, tizimlashtirilgan hamda aniq va qisqa taqdim etilishi lozim.

4-bob. Moliyaviy hisobotlar va hisobot beruvchi tashkilot

1-§. Moliyaviy hisobotlarning maqsadi va tarkibi

27. Moliyaviy hisobotlarning maqsadi hisobot beruvchi tashkilotning iqtisodiy resurslarini mas'uliyatli boshqarish bo'yicha ushbu tashkilot rahbariyatining faoliyatini hamda hisobot beruvchi tashkilotning kelgusidagi sof pul mablag'lari kirimining ehtimolini baholashda moliyaviy hisobotlardan foydalanuvchilar uchun foydali bo'ladigan hisobot beruvchi tashkilotning aktivlari, majburiyatlari, xususiy kapitali, daromadlari va xarajatlari to'g'risidagi moliyaviy ma'lumotni taqdim etishdan iborat.

28. Mazkur Konseptual asosning 27-bandida nazarda tutilgan ma'lumotlar quyidagilar orqali taqdim etiladi:

a) aktivlar, majburiyatlar va xususiy kapital tan olinadigan moliyaviy holat to'g'risidagi hisobot;

b) daromadlar va xarajatlar tan olinadigan moliyaviy natijalar to'g'risidagi hisobot(lar);

d) quyidagilar to'g'risidagi ma'lumot taqdim etiladigan va yoritib beriladigan hisobotlar va izohlarda:

tan olingan aktivlar, majburiyatlar, xususiy kapital, daromadlar va xarajatlar, shu jumladan ularning tavsifi va ushbu tan olingan aktivlar va majburiyatlar asosida yuzaga keladigan risklar;

tan olinmagan aktivlar va majburiyatlar, shu jumladan ularning tavsifi va ular asosida yuzaga keladigan risklar;

pul oqimlari;

tashkilotning xususiy kapitaliga nisbatan talab qilish huquqlari egalarining badallari va ushbu shaxslarga taqsimotlar;

taqdim etilgan yoki yoritib berilgan summalarni baholashda foydalanilgan usullar, farazlar va mulohazalar, shuningdek ushbu usullar, farazlar va mulohazalardagi o'zgarishlar.

29. Moliyaviy hisobotlar mavjud yoki potensial investorlar, qarz beruvchilar yoxud boshqa kreditorlarning nuqtayi nazaridan emas, umumiy holatdagi hisobot beruvchi tashkilotning nuqtayi nazaridan ko'rib chiqiladigan operatsiyalar va boshqa hodisalar to'g'risidagi ma'lumotni taqdim etadi.

2-§. Hisobot davri

30. Moliyaviy hisobotlar muayyan vaqt davriga (hisobot davriga) nisbatan tayyorlanadi va quyidagilar to'g'risidagi ma'lumotni taqdim etadi:

hisobot davrining oxirgi sanasida yoki hisobot davri mobaynida mavjud bo'lgan aktivlar va majburiyatlar, shu jumladan, tan olinmagan aktivlar va majburiyatlar hamda xususiy kapital to'g'risida;

hisobot davri uchun daromadlar va xarajatlar to'g'risida.

31. Moliyaviy hisobotlar foydalanuvchilarga ulardagi o'zgarishlar va trendlarni aniqlash va baholashga yordam berish maqsadida kamida bitta oldingi davr uchun qiyosiy ma'lumotni taqdim etadi, bundan MHMSni birinchi marta qo'llash uchun boshqacha tartib talab etilgan yoki ruxsat berilgan holatlar mustasno.

32. Kelgusi operatsiyalar va boshqa kelgusi hodisalar to'g'risidagi ma'lumot (prognoz ma'lumot) quyidagi shartlar asosida moliyaviy hisobotlarda aks ettiriladi:

hisobot beruvchi tashkilotning hisobot davri oxiridagi yoki hisobot davri mobaynidagi aktivlari va majburiyatlari, shu jumladan, tan olinmagan aktiv va majburiyatlari yoki hisobot davriga oid daromadlari va xarajatlari, shuningdek xususiy kapitaliga doir ma'lumotga tegishli bo'lsa;

moliyaviy hisobotlardan foydalanuvchilar uchun foydali bo'lsa.

Moliyaviy hisobotlar hisobot beruvchi tashkilot rahbariyatining ushbu tashkilotga nisbatan kutilmalari va strategiyasi to'g'risidagi tushuntirish materiallari kabi boshqa turdagi prognoz ma'lumotlarni o'z ichiga olmaydi.

3-§. Faoliyatning uzluksizligi farazi

33. Moliyaviy hisobotlar, qoida tariqasida, hisobot beruvchi tashkilot o'z faoliyatini uzluksiz amalga oshirishi va yaqin kelajakda uni amalga oshirishda davom ettirishi to'g'risidagi faraz asosida tayyorlanadi. Bunda, hisobot beruvchi tashkilotning o'z faoliyatini tugatish yoki o'zining tadbirkorlik faoliyatini to'xtatish niyati va zarurati mavjud emasligi faraz qilinadi.

Agarda tashkilotning o'z faoliyatini tugatish yoki o'zining tadbirkorlik faoliyatini to'xtatish niyati yoki zarurati mavjud bo'lsa, moliyaviy hisobotlarni faoliyatning uzluksizligi farazidan boshqa asosda tayyorlash talab qilinishi mumkin. Bunda, moliyaviy hisobotlarda foydalanilgan asos tavsiflanadi.

4-§. Hisobot beruvchi tashkilot

34. Hisobot beruvchi tashkilot – bu moliyaviy hisobotlarni tayyorlashi shart bo'lgan yoki uni tayyorlash to'g'risida mustaqil qaror qabul qiladigan tashkilot. Hisobot beruvchi tashkilot bitta tashkilotni yoki bir nechta tashkilotlarni o'z ichiga olishi mumkin.

35. Bitta tashkilot (bosh tashkilot) boshqa tashkilot (shu'ba tashkilot) ustidan nazoratga ega bo'lishi mumkin. Agar hisobot beruvchi tashkilot bosh tashkilotni hamda uning shu'ba tashkilotini o'z ichiga olsa, ushbu hisobot beruvchi tashkilotning moliyaviy hisobotlari konsolidatsiyalashgan moliyaviy hisobot bo'ladi.

Agar hisobot beruvchi tashkilot faqat bosh tashkilotning o'zidan iborat bo'lsa, ushbu hisobot beruvchi tashkilotning moliyaviy hisobotlari konsolidatsiyalashmagan moliyaviy hisobot bo'ladi.

36. Agar hisobot beruvchi tashkilot “bosh tashkilot-shu'ba tashkilot” munosabatlari bilan bog'lanmagan ikki yoki undan ortiq tashkilotlarni o'z ichiga olsa, hisobot beruvchi tashkilotning ushbu moliyaviy hisobotlari kombinatsiyalashgan moliyaviy hisobot bo'ladi.

5-§. Konsolidatsiyalashgan va konsolidatsiyalashmagan moliyaviy hisobotlar

37. Konsolidatsiyalashgan moliyaviy hisobotlar yagona hisobot beruvchi tashkilot sifatida bosh tashkilot va uning shu'ba tashkilotlarining aktivlari, majburiyatlari, xususiy kapitali, daromadlari va xarajatlari to'g'risida ma'lumotni taqdim etadi. Mazkur ma'lumot bosh tashkilotning mavjud va potensial investorlari, qarz beruvchilari va boshqa kreditorlari uchun bosh tashkilotga kelgusidagi sof pul mablag'lari kirimining ehtimolini baholashda foydali hisoblanadi.

38. Konsolidatsiyalashgan moliyaviy hisobotlar muayyan shu'ba tashkilotning aktivlari, majburiyatlari, xususiy kapitali, daromadlari va xarajatlari to'g'risida alohida ma'lumot taqdim etish uchun mo'ljallanmagan. Shu'ba tashkilotning moliyaviy hisobotlari bunday ma'lumotni ta'minlaydi.

39. Bosh tashkilotning konsolidatsiyalashmagan moliyaviy hisobotlari faqat bosh tashkilotning aktivlari, majburiyatlari, xususiy kapitali, daromadlari va xarajatlari to'g'risida ma'lumot taqdim etish uchun mo'ljallangan.

40. Konsolidatsiyalashmagan moliyaviy hisobotlarda taqdim etiladigan ma'lumot, qoida tariqasida, bosh tashkilotning mavjud va potensial investorlari, qarz beruvchilari va boshqa kreditorlarining ma'lumotga bo'lgan ehtiyojlarini qanoatlantirish uchun yetarli bo'lmaydi. Konsolidatsiyalashgan moliyaviy hisobotni tuzish talab etiladigan hollarda konsolidatsiyalashmagan moliyaviy hisobot konsolidatsiyalashgan moliyaviy hisobotning o'rnini bosa olmaydi.

Bosh tashkilotdan konsolidatsiyalashgan moliyaviy hisobotlarga qo'shimcha ravishda konsolidatsiyalashmagan moliyaviy hisobotlarni tayyorlash talab etilishi yoki bosh tashkilot ularni o'z ixtiyoriga ko'ra tayyorlashi mumkin.

5-bob. Moliyaviy hisobotlarning elementlari

41. Moliyaviy hisobotlar moliyaviy natijalarni va boshqa xo'jalik operatsiyalarini "moliyaviy hisobotlarning elementlari" deb nomlanuvchi iqtisodiy tavsiflarga muvofiq alohida moddalarga guruhlab aks ettiradi.

Aktivlar, majburiyatlar va xususiy kapital hisobot beruvchi tashkilotning moliyaviy holatini aniqlash bilan bog'liq elementlar hisoblanadi. Daromadlar va xarajatlar hisobot beruvchi tashkilot faoliyatining moliyaviy natijalarini aniqlash bilan bog'liq elementlar hisoblanadi.

1-§. Aktivlar

42. Aktivlar – tashkilot tomonidan oldingi hodisalar natijasida nazorat qilinadigan mavjud iqtisodiy resurs. Iqtisodiy resurs bu iqtisodiy naflar yaratish potensialiga ega bo'lgan huquq hisoblanadi.

43. Iqtisodiy naflar yaratish potentsialiga ega huquqlar turli shakllarga ega bo'lishi mumkin, shu jumladan:

a) tashkilotga nisbatan boshqa tomonning majburiyatiga muvofiq keladigan huquqlar. Bunga quyidagilar misol bo'lishi mumkin:

pul mablag'larini olish huquqlari;

tovarlar yoki xizmatlarni olish huquqlari;

iqtisodiy resurslarni boshqa tomon bilan manfaatli shartlarda ayirboshlash huquqlari;

boshqa tomonning iqtisodiy resursni o'tkazish majburiyatidan kelib chiqadigan muayyan kelgusi hodisa ro'y bergan taqdirda olinadigan nafga bo'lgan huquqlar;

b) tashkilotga nisbatan boshqa tomonning majburiyatiga muvofiq kelmaydigan huquqlar. Bunga quyidagilar misol bo'lishi mumkin:

asosiy vositalarning obyektlari yoki zaxiralar kabi jismoniy obyektlarga bo'lgan huquqlar;

intellektual mulkdan foydalanish huquqi.

44. Iqtisodiy naflar yaratish potentsialiga ega aksariyat huquqlar shartnoma shartlari, qonunchilik talablari yoki shularga o'xshash vositalar orqali yuzaga keladi. Masalan, tashkilot jismoniy obyektga egalik qilish yoki uni ijaraga olish, qarz instrumenti yoki ulushli instrumentga egalik qilish yoxud ro'yxatdan o'tkazilgan patentga egalik qilish orqali iqtisodiy naflar yaratish potentsialiga ega huquqlarga ega bo'lishi mumkin.

Tashkilot quyidagi usullar orqali ham iqtisodiy naflar yaratish potentsialiga ega huquqlarga ega bo'lishi mumkin:

omma uchun ochiq bo'lmagan nou-xauni sotib olish yoki yaratish;

hisobot beruvchi tashkilotga nisbatan boshqa tomonning odatiy amaliyoti, e'lon qilingan siyosati yoki aniq bayonotlariga zid ravishda harakat qilish uchun amaliy imkoniyat mavjud bo'lmagan holatda boshqa tomonda yuzaga keladigan majburiyat.

45. Ayrim tovarlar yoki xizmatlar bir paytda olinadi va iste'mol qilinadi. Bunda, tashkilotning bunday tovarlar yoki xizmatlar bilan bog'liq iqtisodiy naflarni olishga bo'lgan huquqi tashkilot tomonidan ushbu tovarlar yoki xizmatlarni iste'mol qilish paytiga qadar qisqa muddat mobaynida mavjud bo'ladi.

46. Tashkilotning iqtisodiy naflar yaratish potentsialiga ega barcha huquqlari ham ushbu tashkilotning aktivlari hisoblanmaydi. Bunday huquqlar tashkilotning aktivlari hisoblanishi uchun quyidagi ikkita shartga javob berishi lozim:

huquqlar barcha boshqa tomonlar uchun mavjud iqtisodiy naflar keltirishidan tashqari tashkilot uchun iqtisodiy naflar keltirish potensialiga ega bo'lishi lozim;

tashkilot tomonidan nazorat qilinishi lozim.

Ahamiyatli sarflarsiz barcha tomonlar foydalanishi uchun mavjud iqtisodiy naflar yaratish potensialiga ega huquqlar (masalan, hamma foydalanishi mumkin bo'lgan yo'l yoki nou-xaudan foydalanish huquqi) ularga ega bo'lgan tashkilot uchun aktivlar hisoblanmaydi.

47. Iqtisodiy resurs tashkilotga huquqlar berish yoki quyidagi harakatlardan bittasi yoki bir nechtasini amalga oshirish imkoniyatini ta'minlash hisobiga tashkilot uchun iqtisodiy naflar yaratishi mumkin:

a) shartnomaviy pul oqimlarini yoki boshqa iqtisodiy resursni olish;

b) hisobot beruvchi tashkilotga nisbatan boshqa tomon bilan foydali shartlarda iqtisodiy resurslarni ayirboshlash;

d) quyidagilar orqali pul mablag'larining kirimini ta'minlash yoki pul mablag'larining chiqimini oldini olish:

mazkur iqtisodiy resursdan alohida tarzda yoki boshqa iqtisodiy resurslar bilan birgalikda tovarlarni ishlab chiqarish yoki xizmatlar ko'rsatish uchun foydalanish;

mazkur iqtisodiy resursdan boshqa iqtisodiy resurslar qiymatini oshirish uchun foydalanish;

mazkur iqtisodiy resursni boshqa tomonga ijaraga berish;

e) mazkur iqtisodiy resursni sotish natijasida pul mablag'larini yoki boshqa iqtisodiy resurslarni olish;

f) mazkur iqtisodiy resursni o'tkazish yo'li bilan majburiyatni so'ndirish.

48. Mazkur Konseptual asosning 46-bandi uchinchi xatboshisiga muvofiq nazorat iqtisodiy resursni tashkilot bilan bog'laydi.

Nazoratning mavjudligini baholash tashkilot tomonidan hisobga olinishi lozim bo'lgan iqtisodiy resursni identifikatsiyalashga yordam beradi.

49. Agar tashkilot iqtisodiy resursdan foydalanish usulini boshqarish va iqtisodiy resurs keltirishi mumkin bo'lgan iqtisodiy naflarni olish bo'yicha joriy imkoniyatga ega bo'lsa, tashkilot iqtisodiy resursni nazorat qiladi.

Nazorat tashkilotga nisbatan boshqa tomonlarning iqtisodiy resursdan foydalanish usulini boshqarishi va ushbu iqtisodiy resursdan iqtisodiy naflar olishiga to'sqinlik qilish bo'yicha joriy imkoniyatni o'z ichiga oladi. Agar bir

tomon iqtisodiy resursni nazorat qilsa, hech qanday boshqa tomon uni nazorat qilmaydi.

50. Agar tashkilot iqtisodiy resursdan o'z faoliyatida foydalanish yoki boshqa tomonga iqtisodiy resursdan o'z faoliyatida foydalanishga ruxsat berish huquqiga ega bo'lsa, tashkilot iqtisodiy resursdan foydalanish usulini boshqarish bo'yicha joriy imkoniyatga ega bo'ladi.

2-§. Majburiyatlar

51. Majburiyatlar – tashkilotning oldingi hodisalar natijasida yuzaga kelgan iqtisodiy resursni o'tkazish bo'yicha mavjud javobgarligi.

52. Majburiyat mavjud bo'lishi uchun quyidagi uchta mezonlarning barchasi bajarilishi lozim:

tashkilotda javobgarlik mavjud bo'lishi;

mazkur javobgarlik iqtisodiy resursni o'tkazishdan iborat bo'lishi;

mazkur javobgarlik oldingi hodisalar natijasida yuzaga kelgan bo'lishi.

53. Javobgarlik tashkilot uni oldini olishga amaliy imkoniyati bo'lmagan burch (mas'uliyat) hisoblanadi hamda har doim boshqa tomon(lar) oldida yuzaga keladi. Bunda, boshqa tomon(lar) jismoniy shaxs, tashkilot, jismoniy shaxslar (tashkilotlar) guruhi yoki jamiyat bo'lishi mumkin.

Javobgarlik qaysi tomon(lar)ning oldida yuzaga kelganligini aniq bilish talab etilmaydi.

54. Aksariyat javobgarliklar shartnoma, qonunchilik talablari yoki shularga o'xshash vositalarning mavjudligi tufayli yuzaga keladi hamda tashkilotning javobgarligi bo'yicha manfaatdor tomon(lar) yuridik jihatdan himoyalangan hisoblanadi.

Agar tashkilotda shakllangan doimiy amaliyot, e'lon qilingan siyosat yoki aniq bayonotlarga nomuvofiq harakat qilishning amaliy imkoniyati mavjud bo'lmasa, tashkilotning bunday doimiy amaliyoti, e'lon qilingan siyosati yoki aniq bayonotlari tufayli ham javobgarliklar yuzaga kelishi mumkin. Bunday vaziyatlarda yuzaga keladigan javobgarlik konstruktiv javobgarlik hisoblanishi mumkin.

55. Iqtisodiy resursni o'tkazish javobgarligi mezoniga javob berish uchun javobgarlik tashkilotdan iqtisodiy resursni boshqa tomon(lar)ga o'tkazishni talab qilish potensialiga ega bo'lishi lozim. Bunday potensial mavjud bo'lishi uchun tashkilotdan iqtisodiy resursni o'tkazish talab etilishi aniq yoki yuqori ehtimolli bo'lishi shart emas.

Iqtisodiy resursni o'tkazish faqat kelgusida yuz berishi noaniq bo'lgan muayyan hodisa sodir bo'lgan taqdirda talab etilishi mumkin.

56. Iqtisodiy resursni o'tkazish javobgarliklariga quyidagilar misol bo'ladi:

pul mablag'larini to'lash;

tovarlarni o'tkazish yoki xizmatlar ko'rsatish;

iqtisodiy resurslarni boshqa tomon bilan foydali bo'lmagan shartlarda ayirboshlash;

iqtisodiy resursni muayyan noaniq kelgusi hodisa ro'y bergan taqdirda o'tkazish;

agar moliyaviy instrument tashkilotga iqtisodiy resursni o'tkazish majburiyatini yuklasa, bunday moliyaviy instrumentni chiqarish.

57. Iqtisodiy resursni uni olish huquqiga ega bo'lgan tomonga o'tkazish javobgarligini bajarish o'rniga tashkilot quyidagi qaror(lar)ni qabul qilishi mumkin:

javobgarlikni undan ozod qilish to'g'risida muzokaralar olib borish yo'li bilan so'ndirish;

javobgarlikni uchinchi tomonga o'tkazish;

iqtisodiy resursni o'tkazish bo'yicha javobgarlikni yangi bitim tuzish yo'li bilan boshqa javobgarlikka almashtirish.

58. Agar tashkilot tomonidan iqtisodiy naflar olinganligi yoki boshqa harakat amalga oshirilganligi natijasida tashkilot iqtisodiy resursni o'tkazsa yoki o'tkazishiga to'g'ri kelsa, mavjud javobgarlik oldingi hodisalar natijasida yuzaga kelgan hisoblanadi.

59. Olingan iqtisodiy naflarga tovarlar yoki xizmatlarni kiritish mumkin. Bajarilgan harakat tadbirkorlik faoliyatining muayyan turini amalga oshirish yoki muayyan bozorda operatsiyalarni amalga oshirishni o'z ichiga olishi mumkin.

Agar iqtisodiy naflarni olish yoki harakatlarni bajarish muayyan vaqt mobaynida ro'y bersa, mavjud javobgarlik ushbu vaqt davomida shakllanishi (jamg'arilishi) mumkin.

3-§. Aktiv va majburiyatga nisbatan hisob birligi hamda ijro etiladigan shartnoma

60. Hisob birligi tan olish mezonlari va baholash tamoyillari qo'llanadigan huquq yoki huquqlar guruhi, javobgarlik yoki javobgarliklar guruhi yoxud huquqlar va javobgarliklar guruhidir.

61. Aktiv yoki majburiyatga nisbatan hisob birligini tanlash ushbu aktiv yoki majburiyatga hamda ularga bog'liq daromadlar va xarajatlarga nisbatan tan olish mezonlari va baholash tamoyillari qay tarzda qo'llanishini ko'rib chiqishda amalga oshiriladi.

Tan olish maqsadlarida bir hisob birligini va baholash maqsadlarida boshqa hisob birligini tanlash ham maqsadga muvofiq bo'lishi mumkin.

62. Ijro etiladigan shartnoma tomonlarning hech biri shartnomada belgilangan javobgarliklarni bajarmagan yoki ikkala tomon ham o'z javobgarliklarini teng tarzda qisman bajargan shartnoma yoki shartnomaning bir qismi hisoblanadi.

63. Ijro etiladigan shartnoma iqtisodiy resurslarni ayirboshlash bo'yicha jamlangan huquq va javobgarlikni belgilaydi. Ushbu jamlangan huquq va javobgarlik yagona aktiv yoki majburiyatni tashkil etadi.

Bunda, ayirboshlash shartlari hozirgi vaqtda foydali hisoblansa, tashkilot aktivga ega, ayirboshlash shartlari hozirgi vaqtda foydali hisoblanmasa, tashkilot majburiyatga ega bo'ladi. Bunday aktiv yoki majburiyatni moliyaviy hisobotlarga kiritish mazkur aktiv yoki majburiyat uchun tanlangan tan olish mezonlari va baholash asoslariga, shu jumladan, agar qo'llash mumkin bo'lsa, shartnomaning zarar keltiruvchanligini tekshirishga bog'liq.

4-§. Xususiy kapital

64. Xususiy kapital tashkilotning barcha majburiyatlari chegirilgandan keyin uning aktivlaridagi qoldiq ulush hisoblanadi.

65. Tashkilotning xususiy kapitaliga nisbatan talab qilish huquqlari tashkilotning barcha majburiyatlari chegirilgandan keyin uning aktivlaridagi qoldiq ulushga nisbatan talab qilish huquqlaridir.

Tashkilotning xususiy kapitaliga nisbatan talab qilish huquqlari majburiyat ta'rifiga javob bermaydigan tashkilotga nisbatan talab qilish huquqlaridir. Bunday talab qilish huquqlari shartnoma, qonunchilik talablari yoki shularga o'xshash vositalar asosida yuzaga kelishi mumkin hamda majburiyat ta'rifiga javob bermaydigan darajada quyidagilarni o'z ichiga oladi:

tashkilot tomonidan chiqarilgan turli xil aksiyalar;

tashkilotning xususiy kapitaliga nisbatan boshqa talab qilish huquqini chiqarish bo'yicha ayrim javobgarliklari.

66. Tashkilotning xususiy kapitaliga nisbatan talab qilish huquqlarining turli sinflari (oddiy aksiya, imtiyozli aksiya va boshqalar) ularning egalariga turli

huquqlarni, shu jumladan tashkilotdan quyidagilarning barchasi yoki bir qismini olish huquqini taqdim etishi mumkin:

dividendlar, agar tashkilot muayyan shartlarga javob beradigan egalarga dividendlar to'lash to'g'risida qaror qabul qilsa;

tashkilotning xususiy kapitaliga nisbatan talab qilish huquqlarini realizatsiya qilishdan tashkilot tugatilganda to'liq miqdorda yoxud boshqa hodisalar munosabati bilan qisman pul mablag'lari kirimi;

tashkilotning xususiy kapitaliga nisbatan boshqa talab qilish huquqlari.

5-§. Daromadlar va xarajatlar

67. Daromadlar xususiy kapitalga nisbatan talab qilish huquqlari egalarining badallari bilan bog'liq bo'lmagan tarzda xususiy kapitalning oshishiga olib keladigan aktivlarning oshishi yoki majburiyatlarning kamayishidir.

68. Xarajatlar xususiy kapitalga nisbatan talab qilish huquqlari egalariga taqsimotlar bilan bog'liq bo'lmagan tarzda xususiy kapitalning kamayishiga olib keladigan aktivlarning kamayishi yoki majburiyatlarning oshishidir.

69. Mazkur Konseptual asosning 67 va 68-bandlarida keltirilgan daromadlar va xarajatlarning ta'riflariga asosan xususiy kapitalga nisbatan talab qilish huquqlari egalarining badallari daromadlar hamda xususiy kapitalga nisbatan talab qilish huquqlari egalariga taqsimotlar xarajatlar hisoblanmaydi.

70. Daromadlar va xarajatlar tashkilot faoliyatining moliyaviy natijalari bilan bog'liq bo'lgan moliyaviy hisobotlar elementlari hisoblanadi.

71. Turli operatsiyalar va boshqa hodisalar turli tavsiflarga ega daromadlar va xarajatlarning yuzaga kelishiga olib keladi. Bunda, turli tavsiflarga ega daromadlar va xarajatlar to'g'risida ma'lumotni alohida taqdim etish moliyaviy hisobotlardan foydalanuvchilarga tashkilot faoliyatining moliyaviy natijalarini tushunishga yordam beradi.

6-bob. Moliyaviy hisobotlar elementlarini tan olish va hisobdan chiqarish

1-§. Tan olish jarayoni va mezonlari

72. Tan olish moliyaviy hisobotlar elementlaridan birining (aktiv, majburiyat, xususiy kapital, daromadlar yoki xarajatlar) ta'rifini qanoatlantiradigan moddani

moliyaviy holat to'g'risidagi hisobot yoki moliyaviy natijalar to'g'risidagi hisobot(lar)ga kiritish uchun identifikatsiyalash jarayonidir.

Tan olish moliyaviy holat to'g'risidagi hisobot yoki moliyaviy natijalar to'g'risidagi hisobot(lar)dan birida moddani alohida yoki boshqa moddalar bilan birga so'z bilan ta'riflash va pul summasi orqali aks ettirishni, shuningdek pul summasini mazkur hisobotning bir yoki bir nechta yakuniy ko'rsatkichlariga kiritishni nazarda tutadi.

Moliyaviy holat to'g'risidagi hisobotda aktiv, majburiyat yoki xususiy kapitalning tan olinadigan qiymati "balans qiymati" deb ataladi.

73. Moliyaviy holat to'g'risidagi hisobot yoki moliyaviy natijalar to'g'risidagi hisobot(lar) tashkilotning tan olingan aktivlari, majburiyatlari, xususiy kapitali, daromadlari va xarajatlarini moliyaviy ma'lumotning qiyoslanuvchan va tushunarli bo'lishiga qaratilgan tuzilmaviy umumlashtiruvchi shakllar yordamida aks ettiradi. Bunday umumlashtiruvchi shakllar tuzilmasining muhim xususiyati hisobotda tan olingan summalarning yakuniy ko'rsatkichlarga kiritilishi hamda qo'llash mumkin bo'lgan hollarda ushbu hisobotda tan olingan moddalarning o'zaro bog'lovchi oraliq yakuniy ko'rsatkichlarga kiritilishi hisoblanadi.

74. Tan olish moliyaviy holat to'g'risidagi hisobot va moliyaviy natijalar to'g'risidagi hisobot(lar) elementlari o'rtasida bog'lanishni quyidagi tarzda ta'minlaydi:

moliyaviy holat to'g'risidagi hisobotda hisobot davri boshida va oxirida aktivlarning umumiy qiymati majburiyatlarning umumiy qiymati chegirib tashlangan holda xususiy kapitalning umumiy qiymatiga teng bo'ladi;

hisobot davri uchun xususiy kapitaldagi tan olingan o'zgarishlar moliyaviy natijalar to'g'risidagi hisobot(lar)da tan olingan xarajalar chegirilgan daromadlar hamda xususiy kapitalga nisbatan talab qilish huquqlari egalari foydasiga taqsimotlarni chegirgan holda xususiy kapitalga nisbatan talab qilish huquqlari egalari amalga oshirgan badallarni o'z ichiga oladi.

75. Bir modda yoki uning balans qiymatidagi o'zgarishni tan olish bir yoki bir nechta boshqa moddalarni yoxud ularning balans qiymatlaridagi o'zgarishlarni tan olish yoki hisobdan chiqarishni talab qilganligi sababli moliyaviy hisobotlar o'zaro bog'liq hisoblanadi.

Daromadlarni tan olish quyidagilardan biri bilan bir vaqtda amalga oshiriladi:

aktivni dastlabki tan olish yoki aktivning balans qiymatining oshishi;

majburiyatni hisobdan chiqarish yoki majburiyatning balans qiymatining kamayishi.

Xarajatlarni tan olish quyidagilardan biri bilan bir vaqtda amalga oshiriladi:

majburiyatni dastlabki tan olish yoki majburiyatning balans qiymatining oshishi;

aktivni hisobdan chiqarish yoki aktivning balans qiymatining kamayishi.

76. Moliyaviy holat to'g'risidagi hisobotda faqat aktiv, majburiyat yoki xususiy kapital ta'rifiga javob beradigan moddalar tan olinadi.

Moliyaviy natijalar to'g'risidagi hisobot(lar)da faqat daromadlar yoki xarajatlar ta'rifiga javob beradigan moddalar tan olinadi.

Bunda, mazkur bandning birinchi va ikkinchi xatboshilarida nazarda tutilgan elementlardan birining ta'rifiga javob beradigan modda tan olinmasligi mumkin.

77. Tan olish mezonlariga javob beradigan moddani tan olmaslik bo'yicha xatolikni amaldagi hisob siyosatini yoritib berish yoki izohlar yoxud tushuntirish ma'lumotlari orqali tuzatib bo'lmaydi.

78. Aktivlar, majburiyatlar, xususiy kapital, daromadlar va xarajatlar to'g'risidagi ma'lumot moliyaviy hisobotlardan foydalanuvchilar uchun, qoida tariqasida, o'rinli hisoblanadi.

Muayyan aktiv yoki majburiyatni tan olish hamda buning natijasida yuzaga keladigan daromadlar, xarajatlar yoki xususiy kapitaldagi o'zgarishlarni tan olish o'rinli ma'lumotni ta'minlamasligi mumkin. Bunday vaziyat aktiv yoki majburiyatning mavjudligi noaniq bo'lganda yoxud aktiv yoki majburiyat mavjud bo'lgan holda iqtisodiy naflar kelishi yoki chiqib ketishi ehtimolligi past bo'lganda yuz berishi mumkin.

Bunda, tan olish natijasida taqdim etiladigan ma'lumot o'rinliligi to'g'risidagi xulosaga boshqa omillar ham ta'sir qilishi mumkinligi sababli mazkur bandning ikkinchi xatboshisida nazarda tutilgan omillardan birining yoki har ikkisinin mavjudligi bunday ma'lumot o'rinli emas degan xulosaga avtomatik ravishda olib kelmaydi.

79. Ayrim hollarda aktiv yoki majburiyatning mavjudligi noaniq bo'lishi mumkin. Iqtisodiy naflarning kirib kelishi yoki chiqib ketishi ehtimolining pastligi hamda ehtimoliy natijalar ko'lamining nihoyatda kengligi bilan birga kuzatilishi mumkin bo'lgan bunday noaniqlik muayyan aktiv yoki majburiyatni tan olish o'rinli ma'lumotni taqdim etmasligini anglatishi mumkin.

Tashkilot aktiv yoki majburiyatni tan olgan yoki tan olmagan bo'lishidan qat'i nazar moliyaviy hisobotlarda ushbu aktiv yoki majburiyat bilan bog'liq noaniqliklar to'g'risida tushuntirish ma'lumotlarini taqdim etishi zarur bo'lishi mumkin.

80. Agar muayyan aktiv yoki majburiyatni tan olish o'rinli ma'lumotni taqdim etishdan tashqari bunday aktiv yoki majburiyat hamda ularning natijasida

yuzaga keladigan daromadlar, xarajatlar yoki xususiy kapital o'zgarishining haqqoniy (ishonchli) taqdim etilishini ta'minlasa, bunday aktiv yoki majburiyatni tan olish o'rinli hisoblanadi. Haqqoniy (ishonchli) taqdim etilishini ta'minlash to'g'risidagi masala mazkur aktiv yoki majburiyat bilan bog'liq baholash noaniqliklarining darajasi yoki boshqa omillarga bog'liq bo'lishi mumkin.

81. Aktiv yoki majburiyatni tan olish uchun uning qiymatini baholash lozim. Baholashlar ko'p hollarda taxminiy hisoblashlarga asoslanadi hamda shu sababli baholash noaniqligiga ega bo'ladi.

Asoslangan hisob baholaridan foydalanish moliyaviy ma'lumotni tayyorlashning muhim qismi hisoblanadi hamda agar bunday hisob baholari aniq va to'g'ri tavsiflansa hamda tushuntirilsa, ma'lumotning foydaliligidan salbiy ta'sir ko'rsatmaydi.

82. Tan olish mezonlariga javob bermaydigan modda keyinchalik yuzaga kelgan holatlar yoki hodisalar natijasida tan olish mezonlariga javob berishi mumkin.

83. Aktiv yoki majburiyatning tan olinishi yoki olinmasligidan qat'i nazar ularni haqqoniy (ishonchli) taqdim etish mazkur aktiv yoki majburiyatning mavjudligi yoki bahosi yoxud ushbu aktiv yoki majburiyat bilan bog'liq yakuniy natija (ushbu aktiv yoki majburiyat bo'yicha yuzaga keladigan iqtisodiy naflarning kirimi yoki chiqimi summasi yoxud muddatlari) bilan bog'liq noaniqliklar to'g'risidagi tushuntirish ma'lumotlarining kiritilishini talab qilishi mumkin.

2-§. Moliyaviy hisobotlarning elementlarini hisobdan chiqarish

84. Moliyaviy hisobotlarning elementlarini hisobdan chiqarish (bundan buyon matnda hisobdan chiqarish deb yuritiladi) ilgari tan olingan aktiv yoki majburiyatni to'liq yoki qisman tashkilotning moliyaviy holat to'g'risidagi hisobotidan chiqarishdir.

Hisobdan chiqarish, qoida tariqasida, moliyaviy hisobotlarning elementi aktiv yoki majburiyatning ta'rifi orqali javob bermagan paytda ro'y beradi. Bunda:

aktivlarga nisbatan hisobdan chiqarish, qoida tariqasida, tashkilot ilgari tan olingan aktiv bo'yicha to'liq yoki qisman nazoratni yo'qotgan paytda ro'y beradi;

majburiyatlarga nisbatan hisobdan chiqarish, qoida tariqasida, tashkilotda ilgari tan olingan majburiyat bo'yicha to'liq yoki qisman javobgarlik orqali mavjud bo'lmagan paytda ro'y beradi.

85. Hisobdan chiqarishni aks ettirishga talablar quyidagi ikkita jihatni haqqoniy (ishonchli) taqdim etishga qaratiladi:

hisobdan chiqarishga olib kelgan operatsiya yoki boshqa hodisadan keyin saqlanib qolgan aktivlar va majburiyatlar (shu jumladan, mazkur operatsiya yoki boshqa hodisa doirasida xarid qilingan, qabul qilingan yoki yaratilgan aktivlar yoki majburiyatlar);

operatsiya yoki boshqa hodisa natijasida tashkilotning aktivlari va majburiyatlaridagi o'zgarishlar.

86. Quyidagilar orqali moliyaviy hisobotlarning elementlari hisobdan chiqariladi:

amal qilish muddati o'tgan yoki iste'mol qilingan, olingan, bajarilgan yoki o'tkazilgan aktivlar yoki majburiyatlarni hisobdan chiqarish, shuningdek hisobdan chiqarish natijasida yuzaga keladigan daromadlar yoki xarajatlarni tan olish;

saqlanib qolgan aktivlar yoki majburiyatlarni tan olishni davom ettirish.

87. O'tkazilgan komponentni hisobdan chiqarish natijasida saqlangan komponentga nisbatan hech qanday daromadlar yoki xarajatlar tan olinmaydi, bundan hisobdan chiqarish saqlangan komponentga nisbatan qo'llanadigan baholash talablaridagi o'zgarishga olib keladigan hollar mustasno. Bunda, quyidagi bir yoki bir nechta tartiblar qo'llanilishi mumkin:

moliyaviy holat to'g'risidagi hisobotda har qanday saqlangan komponentni alohida taqdim etish;

moliyaviy natijalar to'g'risidagi hisobot(lar)da o'tkazilgan komponentni hisobdan chiqarish natijasida tan olingan har qanday daromadlar va xarajatlarni alohida taqdim etish;

tushuntirish ma'lumotlarini taqdim etish.

7-bob. Moliyaviy hisobotlar elementlarini baholash asoslari

88. Moliyaviy hisobotlarda tan olinadigan elementlar pulda ifodalangan holda o'lchanadi. Bu esa tegishli baholash asosini tanlashni talab etadi.

89. Baholash asosi baholanayotgan moddaning aniqlangan xususiyatidir (masalan, boshlang'ich qiymat, haqqoniy qiymat, aktivning foydalanish qiymati yoki majburiyatni bajarish qiymati). Aktiv yoki majburiyatga nisbatan baholash asosini qo'llash mazkur aktiv yoki majburiyat, shuningdek ular bilan bog'liq daromadlar va xarajatlar qiymatini belgilaydi.

Turli aktivlar, majburiyatlar, daromadlar va xarajatlar uchun turli baholash asoslari o'rinli bo'lishi mumkin.

1-§. Boshlang'ich qiymat

90. Boshlang'ich qiymat bo'yicha baholash aktivlar, majburiyatlar va ular bilan bog'liq daromadlar va xarajatlarni yuzaga keltiradigan operatsiya yoki boshqa hodisa narxidan (hech bo'lmaganda qisman) kelib chiqadigan ma'lumotga asoslangan holda ushbu aktivlar, majburiyatlar va ular bilan bog'liq daromadlar va xarajatlarni haqida pulda ifodalangan ma'lumotni taqdim etadi.

Boshlang'ich qiymat joriy qiymatdan farqli tarzda qiymatdagi o'zgarishlarni aks ettirmaydi, bundan o'zgarishlar aktivning qadrsizlanishi yoki majburiyatning zarar keltiruvchi bo'lib qolishi ("onerous liability") bilan bog'liq hollar mustasno.

91. Aktivni xarid qilish yoki yaratish paytidagi boshlang'ich qiymat aktivni xarid qilish yoki yaratishda amalga oshirilgan va quyidagilarni o'z ichiga oladigan sarflarning qiymati hisoblanadi:

ushbu aktivni xarid qilish yoki yaratish maqsadida to'langan tovon;
operatsiyalar bo'yicha sarflar.

Majburiyat yuzaga kelgan yoki qabul qilingan paytdagi boshlang'ich qiymat majburiyatni zimmaga olish uchun olingan tovon qiymatidan operatsiya sarflari chegirib tashlangan holda aniqlanadi.

92. Aktivning boshlang'ich qiymati (qo'llash mumkin bo'lgan hollarda) vaqt o'tishi bilan quyidagilarni aks ettirish maqsadida yangilanadi:

mazkur aktiv hosil qiladigan iqtisodiy resursning to'liq yoki qisman iste'mol qilinishi (eskirish yoki amortizatsiya);

aktivni to'liq yoki qisman qoplagan holda olingan to'lovlar;

aktivning boshlang'ich qiymati to'liq yoki qisman qoplanmaydigan bo'lishiga (qadrsizlanishiga) olib keladigan hodisalarning ta'siri;

tegishli moliyalashtirish komponentini aks ettirish uchun aktivga nisbatan foizlar hisoblash.

93. Majburiyatning boshlang'ich qiymati (qo'llash mumkin bo'lgan hollarda) vaqt o'tishi bilan quyidagilarni aks ettirish maqsadida yangilanadi:

majburiyatni to'liq yoki qisman bajarish (masalan, majburiyatni to'liq yoki qisman so'ndiruvchi to'lovlar amalga oshirilishi yoki tovarni yetkazib berish majburiyatining bajarilishi orqali);

majburiyatni bajarish uchun zarur iqtisodiy resurslarni o'tkazish javobgarligi qiymatini ushbu majburiyat zarar keltiruvchi bo'lib qolishiga olib keladigan darajada oshiradigan hodisalarning ta'siri. Agar majburiyatning boshlang'ich qiymati uni bajarish bo'yicha javobgarlikni aks ettirish uchun ortiq yetarli bo'lmay qolsa, majburiyat zarar keltiruvchi hisoblanadi;

tegishli moliyalashtirish komponentini aks ettirish uchun majburiyatga nisbatan foizlarni hisoblash.

94. Boshlang'ich qiymat bo'yicha baholash asosini moliyaviy aktivlar va moliyaviy majburiyatlarga nisbatan qo'llash usullaridan biri ularni amortizatsiyalangan qiymat bo'yicha baholash hisoblanadi.

Moliyaviy aktiv yoki moliyaviy majburiyatning amortizatsiyalangan qiymati dastlabki tan olish paytida belgilangan stavkani qo'llagan holda diskontlangan kelgusi pul oqimlari bo'yicha hisob bahosini aks ettiradi.

O'zgaruvchan foiz stavkali instrumentlar holatida diskontlash stavkasi mazkur o'zgaruvchan stavkaning o'zgarishini aks ettirish uchun yangilanadi.

Moliyaviy aktiv yoki moliyaviy majburiyatning amortizatsiyalangan qiymati vaqt o'tishi bilan foizlarni hisoblash, moliyaviy aktivning qadsizlanishi hamda pul mablag'larining kelib tushishi yoki to'lanishi kabi keyingi o'zgarishlarni aks ettirish uchun yangilanadi.

2-§. Joriy qiymat

95. Joriy qiymat bo'yicha baholash aktivlar, majburiyatlar va ular bilan bog'liq daromadlar va xarajatlar to'g'risidagi pul ifodalangan ma'lumotni baholash sanasida mavjud shartlarni aks ettirish maqsadida yangilangan ma'lumotdan foydalangan holda taqdim etadi.

Joriy qiymat bo'yicha baholash asoslari quyidagilarni o'z ichiga oladi:

haqqoniy qiymat;

aktivlar uchun foydalanish qiymati hamda majburiyatlar uchun bajarish qiymati;

o'rnini qoplashning joriy qiymati.

96. Haqqoniy qiymat baholash sanasida bozor ishtirokchilari o'rtasidagi odatdagi operatsiyada aktivni sotishdan olinishi yoki majburiyatni o'tkazish uchun to'lanishi mumkin bo'lgan narxdir.

Haqqoniy qiymat aktiv yoki majburiyatni yuzaga keltiradigan operatsiya yoki boshqa hodisadan shakllanmasligi sababli aktivni xarid qilishdagi operatsiya bo'yicha sarflar qiymatiga oshirilmaydi hamda majburiyatni qabul qilishda amalga oshirilgan operatsiyalar bo'yicha sarflar qiymatiga kamaytirilmaydi.

97. Foydalanish qiymati – tashkilot tomonidan aktivdan foydalanish va aktivni yakuniy hisobdan chiqarish natijasida olinishi kutilayotgan pul oqimlari yoki boshqa iqtisodiy naflarning diskontlangan qiymati.

Bajarish qiymati (majburiyatni bajarish qiymati) – o'z majburiyatini bajarish hisobiga tashkilot o'tkazishi lozim bo'lgan pul oqimlari yoki boshqa iqtisodiy resurslarning diskontlangan qiymati.

Foydalanish qiymati va bajarish qiymati kelgusi pul oqimlariga asoslanganligi sababli aktivni xarid qilish yoki majburiyatni qabul qilishda amalga oshirilgan operatsiya bo'yicha sarflarni o'z ichiga olmaydi.

98. Aktivning o'rnini qoplashning joriy qiymati baholash sanasidagi ekvivalent aktivning qiymati bo'lib, mazkur sanada to'lanishi mumkin bo'lgan tovon qiymati va ushbu sanada amalga oshirilishi mumkin bo'lgan operatsiya bo'yicha sarflarni o'z ichiga oladi.

Majburiyatning o'rnini qoplashning joriy qiymati baholash sanasida ekvivalent majburiyat uchun olinishi mumkin bo'lgan tovon qiymatidan mazkur sanada amalga oshirilishi mumkin bo'lgan operatsiya bo'yicha sarflar chegirib tashlangan holda aniqlanadigan qiymatdir.

8-bob. Moliyaviy hisobotlar elementlarini muayyan baholash asosini ta'minlaydigan ma'lumot

99. Baholash asosini tanlashda mazkur baholash asosidan foydalanish natijasida moliyaviy holat to'g'risidagi hisobot va moliyaviy natijalar to'g'risidagi hisobot(lar)da taqdim etiladigan ma'lumotning xususiyatini hisobga olish muhim hisoblanadi.

1-§. Boshlang'ich qiymat

100. Boshlang'ich qiymatni baholashda operatsiya narxidan va aktiv yoki majburiyatning yuzaga kelishiga olib kelgan operatsiya yoki boshqa hodisadan olingan ma'lumotdan foydalanilishi sababli ushbu aktiv yoki majburiyatni boshlang'ich qiymati bo'yicha baholash natijasida taqdim etiladigan ma'lumot moliyaviy hisobotlardan foydalanuvchilar uchun o'rinli bo'lishi mumkin.

Boshlang'ich qiymat aktivning iste'mol qilinishi va qadrsizlanishini aks ettirish uchun kamaytirilishi sababli tashkilot tomonidan boshlang'ich qiymat bo'yicha baholanadigan aktiv bo'yicha qoplash kutilayotgan summa kamida uning balans qiymatiga teng bo'ladi.

Majburiyatning boshlang'ich qiymati ushbu majburiyat yuki og'irlashganda oshishi sababli majburiyatni bajarish uchun zarur iqtisodiy resurslarni o'tkazish javobgarligi qiymati mazkur majburiyatning balans qiymatidan oshmaydi.

2-§. Joriy qiymat

101. Haqqoniy qiymat bozor ishtirokchilarining kelgusi pul oqimlari summalari, ushbu summalarning yuzaga kelish muddatlari hamda noaniqliklarga nisbatan joriy kutilmalarni aks ettirishi sababli aktiv yoki majburiyatni haqqoniy qiymat bo'yicha baholash natijasida taqdim etiladigan ma'lumot prognoz qiymatga ega bo'lishi mumkin.

102. Foydalanish qiymati aktivdan foydalanish va yakuniy hisobdan chiqarish natijasida yuzaga keladigan baholangan pul oqimlarining diskontlangan qiymati to'g'risida ma'lumot taqdim etadi. Mazkur ma'lumot kelgusida sof pul mablag'lari tushishi potensialini baholashda foydalanilishi mumkinligi sababli prognoz qiymatiga ega bo'lishi mumkin.

103. Bajarish qiymati muayyan majburiyatni bajarish uchun zarur baholangan pul oqimlarining joriy qiymati to'g'risidagi ma'lumotni taqdim etadi.

Bajarish qiymati, ayniqsa, majburiyat boshqa tomonga o'tkazilishi yoki kelishuv orqali hisob-kitob qilinishi o'rniga bevosita bajariladigan hollarda prognozlash qiymatiga ega bo'lishi mumkin.

104. Foydalanish qiymati yoki bajarish qiymatining yangilangan hisob baholari kelgusi pul oqimlarining summasi, muddati va noaniqligi bo'yicha hisob baholari to'g'risidagi ma'lumot bilan birgalikda ushbu qiymatlar bo'yicha oldingi hisob baholarini tasdiqlash imkonini berishi sababli foydalanish qiymati yoki bajarish qiymatining yangilangan hisob baholari tasdiqlash qiymatiga ham ega bo'lishi mumkin.

105. O'rnini qoplashning joriy qiymati baholash sanasida shunga o'xshash aktivni xarid qilish yoki yaratish mumkin bo'lgan narxni yoxud shunga o'xshash majburiyatni o'ziga olganlik uchun olinishi mumkin bo'lgan tovonni aks ettirganligi sababli o'rnini qoplashning joriy qiymati bo'yicha baholanadigan aktivlar va majburiyatlar to'g'risidagi ma'lumot o'rinli bo'lishi mumkin.

9-bob. Baholash asosini tanlashda inobatga olish zarur bo'lgan omillar

106. Aktiv yoki majburiyat va ular bilan bog'liq daromadlar va xarajatlar uchun baholash asosini tanlashda mazkur baholash asosidan foydalanish natijasida moliyaviy holat to'g'risidagi hisobotda va moliyaviy natijalar to'g'risidagi hisobot(lar)da taqdim etiladigan ma'lumotning xususiyatini, shuningdek boshqa omillarni hisobga olish muhim hisoblanadi.

107. Baholash asosini tanlash, qoida tariqasida, bitta omil bilan aniqlanmaydi. Har bir omilning nisbiy ahamiyati aniq holatlarga bog'liq bo'ladi.

108. Baholash asosidan foydalanish natijasida taqdim etiladigan ma'lumot moliyaviy hisobotlardan foydalanuvchilar uchun foydali bo'lishi lozim. Mazkur maqsadda ma'lumot o'rinli bo'lishi va o'zi aks ettirishi lozim bo'lgan ma'lumotni haqqoniy (ishonchli) taqdim etishi lozim. Taqdim etiladigan ma'lumot imkon darajasida qiyoslanuvchan, tekshiriluvchan, o'z vaqtida taqdim etiladigan va tushunarli bo'lishi lozim.

1-§. O'rinlilik

109. Aktiv yoki majburiyat hamda ular bilan bog'liq daromadlar va xarajatlarga nisbatan foydalaniladigan baholash asosi orqali taqdim etiladigan ma'lumotning o'rinliliqi quyidagilarga bog'liq:

aktiv yoki majburiyatning xususiyatlari, shu jumladan pul oqimlarining o'zgaruvchanligi hamda aktiv yoki majburiyatning qiymati bozor omillari yoki boshqa risklarga ta'sirchan ekanligi;

aktiv yoki majburiyat qay tarzda kelgusi pul oqimlarini keltirishi.

110. Agar aktiv yoki majburiyatning qiymati bozor omillari yoki boshqa risklarga ta'sirchan bo'lsa, uning boshlang'ich qiymati uning joriy qiymatidan ahamiyatli darajada farq qilishi mumkin.

Agar qiymatning o'zgarishi to'g'risidagi ma'lumot moliyaviy hisobotlardan foydalanuvchilar uchun muhim bo'lsa, boshlang'ich qiymat o'rinli ma'lumotni taqdim etmasligi mumkin. Masalan, amortizatsiyalangan qiymat derivativlar hisoblanadigan moliyaviy aktiv yoki moliyaviy majburiyat to'g'risida o'rinli ma'lumot taqdim eta olmaydi.

111. Bevosita pul oqimlarini hosil qiladigan aktivlar va majburiyatlar uchun eng o'rinli ma'lumotni taqdim etadigan baholash asosi kelgusi pul oqimlarining miqdori, muddatlari va noaniqligiga oid joriy baholarni o'z ichiga oladigan joriy qiymat bo'lishi mumkin.

Bevosita pul oqimlarini yuzaga keltirmaydigan aktivlar va majburiyatlar uchun o'rinlilik va haqqoniy (ishonchli) taqdim etish tamoyillari ular qo'llanadigan faktlar va holatlar darajasida inobatga olinadi.

112. Agar tashkilotning iqtisodiy faoliyati shartnomada nazarda tutilgan pul oqimlarini olish maqsadida moliyaviy aktivlar va moliyaviy majburiyatlarni boshqarishni nazarda tutsa, amortizatsiyalangan qiymat aktivlar bo'yicha olingan foizlar va majburiyatlar bo'yicha to'langan foizlar o'rtasidagi farqni aniqlash uchun foydalanilishi mumkin bo'lgan o'rinli ma'lumotni taqdim etishi mumkin.

2-§. Haqqoniy (ishonchli) taqdim etish

113. O'zaro bog'liq aktivlar va majburiyatlar uchun bir xil baholash asoslaridan foydalanish ayrim hollarda moliyaviy hisobotlardan foydalanuvchilarga turli baholash asoslaridan foydalangan holda taqdim etilishi mumkin bo'lgan ma'lumotga qaraganda ko'proq foydali ma'lumotni taqdim etishi mumkin.

114. Agar bahoni faol bozorda narxlarni bevosita kuzatish yo'li bilan aniqlashning imkoni bo'lmasa hamda buning o'rniga taxminiy hisoblanishi zarur bo'lsa, baholash noaniqligi yuzaga keladi.

Muayyan baholash asosi bilan bog'liq baholash noaniqligining darajasi ushbu baholash asosi orqali taqdim etilgan ma'lumot tashkilotning moliyaviy holati va moliyaviy natijalarini haqqoniy (ishonchli) taqdim etishi yoki etmasligiga ta'sir ko'rsatishi mumkin.

Baholash noaniqligining yuqori darajasi o'rinli ma'lumotni taqdim etadigan baholash asosidan foydalanishga to'sqinlik qilmaydi. Ayrim hollarda baholash noaniqligining darajasi ushbu baholash asosi orqali taqdim etilgan ma'lumot yetarlicha haqqoniy (ishonchli) taqdim etmasligi mumkin bo'ladigan darajada yuqori bo'ladi. Bunday hollarda o'rinli ma'lumot taqdim etishi mumkin bo'lgan boshqa baholash asosini tanlash imkoniyati ko'rib chiqilishi lozim.

115. Baholash noaniqliklari natijalar bo'yicha hamda mavjudlik bo'yicha noaniqliklardan farq qiladi.

Natijalar bo'yicha noaniqliklar aktiv yoki majburiyat bilan bog'liq iqtisodiy naflarning kirimi yoki hisobdan chiqarilish qiymati yoki muddatlariga nisbatan noaniqliklar mavjud bo'lgan hollarda yuzaga keladi.

Mavjudlik bo'yicha noaniqliklar aktiv yoki majburiyat mavjud bo'lishiga nisbatan noaniqliklar ro'y bergan hollarda yuzaga keladi.

3-§. Ma'lumotning foydaliligini oshiruvchi sifat tavsiflari

116. Baholash asosini tanlashga ma'lumotning foydaliligini oshiruvchi qiyoslanuvchanlik, tushunarliklik va tekshiriluvchanlik kabi sifat tavsiflari ta'sir ko'rsatadi. O'z vaqtida taqdim etish ma'lumotning foydaliligini oshiruvchi sifat tavsifi sifatida baholashga bevosita ta'sir ko'rsatmaydi.

117. Bir xil moddalarga nisbatan bir xil baholash asoslarini izchil ravishda qo'llash hisobot beruvchi tashkilot ichida davrlar bo'yicha yoki bir davrda turli tashkilotlar o'rtasida moliyaviy hisobotlarning qiyoslanuvchanligini oshirishga yordam beradi.

118. Baholash asosining o'zgarishi moliyaviy hisobotlarning tushunarligini kamaytirishi mumkin.

Agar boshqa omillar tushunarliklikning pasayishidan ustun bo'lsa hamda o'zgarish nisbatan o'rinliroq ma'lumot taqdim etilishiga olib kelsa, o'zgarish o'zini oqlashi mumkin. Bunday o'zgarish amalga oshirilgan hollarda moliyaviy hisobotlardan foydalanuvchilarga bunday o'zgarishlar ta'sirini tushuntirish imkonini beradigan ma'lumot zarur bo'lishi mumkin.

119. Tushunarliklik foydalaniladigan turli xil baholash asoslarining soni hamda ularning vaqt o'tishi bilan o'zgarishi yoki o'zgarmasligiga qisman bog'liq.

Agar moliyaviy hisobotlar to'plamida qanchalik ko'p baholash asoslaridan foydalanilsa, ma'lumot shunchalik murakkab bo'ladi hamda tushunarlikligi kamayadi, shuningdek moliyaviy holat to'g'risidagi hisobot va moliyaviy natijalar to'g'risidagi hisobotning yakuniy yoki oraliq ko'rsatkichlari esa kamroq ma'lumotga ega bo'ladi. Agar foydali ma'lumot taqdim etish uchun zarur bo'lsa, ko'proq baholash asoslaridan foydalanish mumkin.

120. Tekshiriluvchanlik bevosita (masalan, narxlarni kuzatish orqali) yoki bilvosita (masalan, modelda foydalaniladigan kiruvchi ma'lumotlarni tekshirish orqali) mustaqil ravishda tasdiqlash imkonini beruvchi baholash asoslaridan foydalanish orqali oshiriladi.

Agar bahoni tekshirishning imkoni bo'lmasa, moliyaviy hisobotlardan foydalanuvchilarga mazkur baho qay tarzda aniqlanganligi bo'yicha tushuntirish ma'lumoti talab etilishi mumkin. Bunday hollarda boshqa baholash asosidan foydalanilganligini ko'rsatish zarur bo'lishi mumkin.

4-§. Xususiy kapitalni baholash

121. Xususiy kapitalning umumiy balans qiymati (xususiy kapitalning umumiy qiymati) bevosita baholanmaydi. Uning qiymati barcha tan olingan majburiyatlarning umumiy balans qiymati chegirilgan barcha tan olingan aktivlarning umumiy balans qiymatiga teng.

122. Xususiy kapitalning umumiy qiymati bevosita baholanmasligiga qaramasdan xususiy kapitalning ayrim sinflari va komponentlarining balans qiymatini bevosita baholash o'rinli bo'lishi mumkin.

10-bob. Ma'lumotni taqdim etish va yoritib berish

123. Hisobot beruvchi tashkilot o'z aktivlari, majburiyatlari, xususiy kapitali, daromadlari va xarajatlari to'g'risidagi ma'lumotni o'zining moliyaviy hisobotlarida taqdim etadi va yoritib beradi.

124. Moliyaviy hisobotlar orqali samarali aloqa ma'lumotni yanada o'rinli qiladi hamda tashkilotning aktivlari, majburiyatlari, xususiy kapitali, daromadlari va xarajatlarini haqqoniy (ishonchli) taqdim etishga ko'maklashadi, shuningdek moliyaviy hisobotlarda ma'lumotning tushunariligi va qiyosiyliigi oshadi.

Moliyaviy hisobotlar orqali samarali aloqa uchun quyidagilar talab qilinadi:

e'tiborni qoidalaridan ko'ra ma'lumotni taqdim etish va yoritib berish maqsadlari va tamoyillariga qaratish;

ma'lumotni o'xshash moddalarni guruhlash va o'zaro o'xshash bo'lmagan moddalarni ajratishga imkon beradigan tarzda tasniflash;

keraksiz tafsilotlarni kiritish yoki ortiqcha jamlash oqibatida ma'lumotning yetarli darajada ochiqlanmasligiga (yashirilishiga) olib kelmaydigan tarzda ma'lumotni jamlash.

125. Moliyaviy hisobotlar orqali samarali aloqa quyidagi tamoyillarni inobatga olish orqali ham ta'minlanadi:

ayrim hollarda namunaga aylangan standart tavsiflardan ko'ra tashkilotga xos bo'lgan ma'lumotlar foydaliroq hisoblanadi;

ma'lumotni moliyaviy hisobotlarning turli qismlarida takrorlash, qoida tariqasida, zarur hisoblanmaydi hamda bu moliyaviy hisobotlarning tushunariliginii kamaytirishi mumkin.

1-§. Tasniflash

126. Tasniflash ma'lumotni taqdim etish va yoritib berish maqsadlarida aktivlar, majburiyatlar, xususiy kapital, daromadlar va xarajatlar moddalarini ularning umumiy xususiyatlarini hisobga olgan holda muayyan sinflarga taqsimlash jarayonidir. Bunday xususiyatlar moddaning tavsifi, tashkilot tomonidan amalga oshirilayotgan tadbirkorlik faoliyatidagi roli (funktsiyasi), uni baholash usuli va boshqalarni o'z ichiga oladi.

127. O'zaro o'xshash bo'lmagan aktivlar, majburiyatlar, xususiy kapital, daromadlar yoki xarajatlarni bitta sinfga kiritish o'rinli ma'lumotni yashirishi, ma'lumotning tushunariliginii va qiyoslanuvchanligini kamaytirishi hamda o'zi aks ettirishi lozim bo'lgan ma'lumotni haqqoniy (ishonchli) taqdim etmasligi mumkin.

128. Tasniflash aktiv yoki majburiyat uchun tanlangan hisob birligiga nisbatan qo'llaniladi.

Ayrim hollarda aktiv yoki majburiyatni turli xususiyatlarga ega bo'lgan komponentlarga ajratib, ularni alohida tasniflash maqsadga muvofiq bo'lishi

mumkin. Bunda, komponentlarning alohida tasniflanishi natijasida moliyaviy ma'lumotning foydaliligi oshsa, bunday yondashuv maqbul hisoblanadi.

129. Daromadlar va xarajatlar tasniflanadi hamda quyidagilarning birida yoritib beriladi:

moliyaviy natijalar to'g'risidagi hisobotning foyda yoki zarar qismida;

moliyaviy natijalar to'g'risidagi hisobotning boshqa umumlashgan daromad qismida.

130. Moliyaviy natijalar to'g'risidagi hisobotning foyda yoki zarar qismi tashkilotning hisobot davridagi moliyaviy natijalari haqidagi asosiy ma'lumot manbayi hisoblanganligi sababli tashkilot, qoida tariqasida, barcha daromad va xarajatlarni ushbu qismda aks ettiradi.

Daromad va xarajatlar moddalari faqat MHMSda aniq ruxsat etilgan yoki talab etilgan holatlarda boshqa umumlashgan daromad tarkibida taqdim etiladi.

131. Agar, qoida tariqasida, bir davrda boshqa umumlashgan daromad tarkibiga kiritilgan daromadlar va xarajatlarni kelgusi davrlardan birida hisobotning foyda yoki zarar qismiga qayta tasniflash natijasida hisobotning foyda yoki zarar qismi ushbu kelgusi davr uchun korxonaning moliyaviy natijalari haqida yanada o'rinli yoki haqqoniy (ishonchli) ma'lumot taqdim etsa, bunday qayta tasniflash amalga oshiriladi.

MHMSda boshqa umumlashgan daromad tarkibida hisobga olingan daromad va xarajatlarni keyinchalik qayta tasniflash ruxsat etilgan yoki talab qilingan holatlar belgilanishi mumkin.

2-§. O'zaro hisob-kitob

132. Tashkilot tomonidan aktiv va majburiyat alohida hisob birligi sifatida tan olinganda va baholanganda, shuningdek ular moliyaviy holat to'g'risidagi hisobotda birlashtirilgan holda yagona netto qiymatda aks ettirilganda o'zaro hisob-kitob ro'y beradi.

O'zaro hisob-kitob farqli moddalarni birgalikda tasniflaganligi sababli muayyan MHMSda talab etilgan yoki ruxsat etilgan hollardan tashqari hollarda o'rinli hisoblanmaydi.

3-§. Xususiy kapitalni tasniflash

133. Agar tashkilotning xususiy kapitaliga nisbatan talab qilish huquqlari turli xususiyatlarga ega bo'lsa, foydali ma'lumot taqdim etish uchun mazkur talab

qilish huquqlarini alohida tasniflash zarur bo'lishi mumkin.

134. Agar xususiy kapital komponentlarining ayrimlariga nisbatan qonunchilik talablari qo'llanilsa, foydali ma'lumot taqdim etish uchun ushbu komponentlarni alohida tasniflash zarur bo'lishi mumkin.

4-§. Jamlash

135. Jamlash umumiy xususiyatlarga ega va ayni bir sinfga kiruvchi aktivlar, majburiyatlar, xususiy kapital, daromadlar yoki xarajatlar moddalarini birlashtirish jarayonidir.

136. Jamlash katta hajmdagi tafsilotlarni umumlashtirish hisobiga ma'lumotning foydaliligini oshiradi.

Jamlash jarayonida ushbu ma'lumotlarning bir qismi yetarli darajada ochiqdanmasligi (yashirilishi) ehtimoli mavjud.

Ahamiyatsiz tafsilotlarning katta hajmi yoki ortiqcha jamlash natijasida o'rinli ma'lumot yetarli darajada ochiqdanmay (yashirinib) qolmasligi uchun jamlashda muvozanatni ta'minlash zarur.

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
ADLIYA VAZIRLIGIDA
DAVLAT RO'YXATIDAN O'TKAZILDI
RO'YXAT RAQAMI: 2626-2
2026 - yil 11 - Iyun

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI DAVLAT AKTIVLARINI BOSHQARISH
AGENTLIGI DIREKTORINING
BUYRUG'I

**O'zbekiston Respublikasi Rieltorlik xizmatlarining milliy
standarti (2-son RXMS) “Ko'chmas mulk bozorida axborot va
maslahat xizmatlari”ga o'zgartirishlar kiritish to'g'risida**

O'zbekiston Respublikasining “Rieltorlik faoliyati to'g'risida”gi Qonuni, O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2022-yil 25-fevraldagi 88-son “Faoliyatni boshlash yoki tugatish uchun vakolatli organni xabardor qilish tartibi to'g'risidagi yagona nizomni tasdiqlash haqida”gi qaroriga muvofiq buyuraman:

1. O'zbekiston Respublikasining Xususiylashtirish, monopoliyadan chiqarish va raqobatni rivojlantirish davlat qo'mitasining 2014-yil 27-oktabrdagi 01/27-26/26-son qarori (ro'yxat raqami 2626, 2014-yil 18-noyabr) (O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami, 2014-y., 47-son, 563-modda) bilan tasdiqlangan O'zbekiston Respublikasi Rieltorlik xizmatlarining milliy standarti (2-son RXMS) “Ko'chmas mulk bozorida axborot va maslahat xizmatlari”ga ilovaga muvofiq o'zgartirishlar kiritilsin.

2. Ushbu buyruq rasmiy e'lon qilingan kundan e'tiboran kuchga kiradi.

Direktor
2026-yil 26-may
01/11-4-son

MURODOV SOHIBJON
G'OFURJONOVICH

O'zbekiston Respublikasi Davlat aktivlarini boshqarish
agentligi direktorining 2026-yil 26-maydagi 01/11-4-son
buyrug'iga
ILOVA

**O'zbekiston Respublikasi Rieltorlik xizmatlarining milliy
standarti (2-son RXMS) "Ko'chmas mulk bozorida axborot va
maslahat xizmatlari"ga kiritilayotgan o'zgartirishlar**

1. Muqaddima quyidagi tahrirda bayon etilsin:

"Mazkur Rieltorlik xizmatlarining milliy standarti (2-son RXMS) "Ko'chmas mulk bozorida axborot va maslahat xizmatlari" (keyingi o'rinlarda standart deb yuritiladi) ko'chmas mulk bozorida axborot va maslahat xizmatlari ko'rsatish orqali amalga oshiriladigan rieltorlik faoliyatiga qo'yiladigan talablarni belgilaydi."

2. 1-bandning beshinchi xatboshisidan "qonunchilik hujjatlarida belgilangan tartibda rieltorlik faoliyatini amalga oshirish huquqini beruvchi litsenziyaga ega bo'lgan," degan so'zlar chiqarib tashlansin.

3. 11-band quyidagi tahrirda bayon etilsin:

"11. Ijrochi buyurtmachining talabiga ko'ra unga malaka sertifikatini ko'rsatishi shart."

4. 16-bandda:

to'qqizinchi xatboshi chiqarib tashlansin;

o'ninchi va o'n birinchi xatboshilar tegishli ravishda to'qqizinchi va o'ninchi xatboshilar deb hisoblansin.

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
ADLIYA VAZIRLIGIDA
DAVLAT RO'YXATIDAN O'TKAZILDI
RO'YXAT RAQAMI: 3855
2026 - yil 11 - Iyun

**ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI ЭКОЛОГИЯ ВА ИҚЛИМ ЎЗГАРИШИ
МИЛЛИЙ ҚЎМИТАСИНING
ҚАРОРИ**

**Нобуд бўлган Ҳайвонларнинг жасадини кремация қилиш
тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш Ҳақида**

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2025 йил 8 сентябрдаги ПФ–161-сон “Ислохотларни ҳуқуқий жиҳатдан таъминлаш самарадорлигини ошириш ҳамда ижтимоий муносабатларни тартибга солишда вазирлик ва идораларнинг масъулияти ва ташаббускорлигини кучайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги Фармони ҳамда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2024 йил 5 ноябрдаги 736-сон “Ёввойи Ҳайвонларни сақлаш тартибини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги Қарорига мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Экология ва иқлим ўзгариши миллий қўмитаси Қарор қилади:

1. Нобуд бўлган Ҳайвонларнинг жасадини кремация қилиш тартиби тўғрисидаги низом иловага мувофиқ тасдиқлансин.
2. Мазкур қарор Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ хўжалиги вазирлиги, Фавқулодда вазиятлар вазирлиги, Соғлиқни сақлаш вазирлиги ва Ички ишлар вазирлиги билан келишилган.
3. Ушбу қарор расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга кирази.

Раис
08-Июн 2026-йил
3 сон

ABDUXAKIMOV AZIZ
ABDUKAXAROVICH

Kelishildi:

Vazir
26-May 2026-yil

IKRAMOV AZIZBEK
ISRAILOVICH

Vazir
25-May 2026-yil

ABDURAXMONOV IBROXIM
YULCHIYEVICH

Vazir
23-Aprel 2026-yil

XUDAYAROV ASILBEK
ANVAROVICH

Vazir
17-Aprel 2026-yil

TASHPULATOV AZIZ
ANVAROVICH

Ўзбекистон Республикаси Экология ва иқлим ўзгариши миллий
қўмитасининг 2026 йил 8 июндаги 3-сон қарорига
ИЛОВА

Нобуд бўлган Ҳайвонларнинг жасадини кремация қилиш тартиби тўғрисидаги НИЗОМ

Мазкур Низом нобуд бўлган Ҳайвонларнинг жасадини кремация қилиш тартибини белгилайди.

1-боб. Умумий Қоидалар

1. Ушбу Низомда қуйидаги асосий тушунчалар қўлланилади:

нобуд бўлган Ҳайвон – касаллик, бахтсиз ҳодиса, табиий ёки бошқа омиллар таъсири натижасида ўлган Ҳайвон;

кремация – нобуд бўлган Ҳайвонларнинг жасадини махсус техник ускуналар (крематорий) ёрдамида юқори ҳароратда ёндириш орқали унинг биологик қолдиқларини тўлиқ йўқ қилиш усули;

масъул шахс – нобуд бўлган Ҳайвонларнинг жасадини қабул қилиш, кремация қилиш ва ҳисобини юритиш учун туман (шаҳар) ободонлаштириш бошқармасининг қаровсиз қолган Ҳайвонларни тутишга масъул ходими;

вақтинча сақлаш жойи – кремацияга қадар Ҳайвонларнинг жасади сақланадиган махсус ажратилган, ёпиқ ва санитария талабларига жавоб берадиган жой.

2. Нобуд бўлган Ҳайвонларнинг жасади экология ва қишлоқ хўжалиги соҳасидаги ходимлар иштирокида масъул шахс томонидан кремация қилинади.

2-боб. Нобуд бўлган Ҳайвон жасадини кўздан кечириш, вақтинча сақлаш ва кремация қилиш

3. Ҳайвон нобуд бўлгани аниқланиши билан Ҳайвон эгаси ёки жасадни кўрган шахс шу куннинг ўзида ёзма, оғзаки ёки электрон шаклда масъул шахсга хабар беради.

4. Масъул шахс хабар келиб тушган кундан эътиборан бир кун ичида Ҳайвон нобуд бўлган жойни кўздан кечиради.

Кўздан кечириш жараёнида тузиладиган қайдномада Ҳайвоннинг тури, зоти, идентификация рақами (мавжуд бўлса), жинси, тахминий ёши, сони, нобуд бўлганлиги аниқланган сана ва вақт ҳамда бошқа муҳим маълумотлар тўлиқ ва аниқ қайд этилади.

Бунда, Ҳайвоннинг ўлим сабабини жойида аниқлаш имкони бўлмаган ҳолда қайдномага “аниқланмоқда” деган белги қўйилади. Ҳайвон юқумли

касалликка чалинганлиги аниқланганда унинг жасади дарҳол изоляция қилинади.

5. Нобуд бўлган Ҳайвоннинг жасади кремация қилиш жойига (крематорийга) махсус транспорт воситасида ёки шу мақсад учун ажратилган ёпиқ контейнерда масъул шахс томонидан олиб борилади.

Нобуд бўлган Ҳайвоннинг жасади герметик ёпиладиган қоп, контейнер ёки суюқлик ўтказмайдиган махсус идишга жойлаштирилади.

Нобуд бўлган Ҳайвоннинг жасадини ташиш вақтида ташқи муҳитга оқинди чиқиши, биологик материал сочилиши ёки нохуш ҳид тарқалишига йўл қўйилмайди.

6. Кремация қилингунига қадар нобуд бўлган Ҳайвоннинг жасади махсус ажратилган, ёпиқ, яхши шамоллатиладиган ва бегона шахслар кириши тақиқланган вақтинча сақлаш жойида сақланади.

Нобуд бўлган Ҳайвоннинг жасадини вақтинча сақлаш муддати, қоидага кўра 24 соатдан ошмаслиги лозим.

7. Вақтинча сақлаш жойи ювилиши ва дезинфекция қилиниши мумкин бўлган сиртларга эга бўлиши, оқинди чиқишига йўл қўймаслиги ҳамда нохуш ҳидлар чиқишининг олдини олиш чоралари билан таъминланиши керак.

8. Нобуд бўлган Ҳайвоннинг жасади қуйидаги ҳолларда фақат махсус ускуна (крематорий)да кремация қилиниши зарур:

Вазирлар Маҳкамасининг 2016 йил 25 октябрдаги 361-сон “Давлат ветеринария хизмати тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги Қарорида келтирилган касалликлар аниқланганда;

ўлим сабабини аниқлаш имконияти бўлмаган ҳолатларда;

ҳудудда биотермик ўралар мавжуд бўлмаганда;

экологик хавф юқори бўлган ҳолатларда.

9. Кремация фақат махсус ускуналарда (крематорий) ҳарорат 800°C – 1200°C оралиғида масъул шахс томонидан амалга оширилади.

10. Кремациядан олдин экология ва қишлоқ хўжалиги соҳасидаги ходимлар қайднома маълумотлари, қабул қилиш ҳужжатлари ва ветеринария қайдларининг мавжудлигини текширади.

11. Махсус ускуна (крематорий) ишга туширилишидан олдин унинг техник соғлиги, хавфсизлик тизимлари ва иш режими масъул шахс томонидан кўздан кечирилади.

Кремация жараёнида ускунадан фойдаланиш бўйича техник йўриқномага, меҳнатни муҳофаза қилиш ва ёнғин хавфсизлиги Қоидаларига қатъий риоя этилиши шарт.

12. Кремация тугагандан кейин ҳосил бўлган кул ва бошқа қолдиқлар масъул шахс томонидан йиғилади, сақланади ва махсус қазилган чуқурларга кўмиб ташланади ва далолатнома тузилади.

Бунда, ушбу далолатномада кремация қилинган сана, вақт, ҳайвон тури, сони, келиб чиққан жойи, ўлим сабаби (маълум бўлса), кремация жойи ва масъул шахсларнинг Ф.И.О. кўрсатилади.

13. Нобуд бўлган ҳайвон жасади билан ишлашда масъул шахс махсус кийим-бош, махсус пойабзал, бир марталик қўлқоп, ниқоб ёки респиратор, зарур ҳолларда ҳимоя кўзойнаги ҳамда бошқа шахсий ҳимоя ва гигиена воситалари билан бепул таъминланади.

14. Кремациядан кейин ҳайвоннинг жасади сақланган жой, ташиш воситаси, контейнерлар, асбоб-ускуналар ва иш жараёнида фойдаланилган сиртлар масъул шахс томонидан дезинфекция қилинади.

15. Бир марталик ҳимоя воситалари ҳамда ифлосланган сарф материаллари утилизация қилинади.

16. Ҳайвонларнинг жасади билан ишлаш вақтида бегона шахсларнинг кириши, жасадни очиқ ҳолда ташиш, сақлашга йўл қўйилмайди.

3-боб. Якунловчи Қоида

17. Мазкур Низом талабларининг бузилишида айбдор бўлган шахслар қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ жавоб беради.